

ဂုဏဝါဘိလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂူရု

လုံးတော်ဆရာတော်

ပဏိကာက

ဝိသုဒ္ဓိနာကျမ်း

ပထမတွဲ

ဤပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ(ပထမတွဲ)ကျမ်းကြီးကို အဆက်မပြတ်
ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ရည်သန်၍ ငွေပဒေသာပင်
စိုက်ထူကာ ပညာသံဝတ္တနိကကုသိုလ်ပြုကြသော
ဓမ္မဒါန ဒါယကာများ

ရွှေသုဝဏ္ဏဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဓိယကို
အမှူးထား၍

ဒေါက်တာထွန်းအောင်ကျော်

ဇနီး ဒေါ်ချိုချိုဝိုင်

သား - ကိုထွန်းကျော်ကျော်

ကိုအဲလွစ်(စ်) + သမီး - မယဉ်မေသန်း

၁၆-ရပ်ကွက် (ဘောက်ထော်)၊

ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

မိသားစု ကောင်းမှု

ပက်ကီကုမ္ပဏီလီမိတက် (ပထမတွဲ)

လုံးတော်ဆရာတော်

ဂုဏဝါဘိလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂူရု

လုံးတော်ဆရာတော်

ပဏိကာကာက

ဝိသုဒ္ဓိနာကျမ်း

ပထမတွဲ

ပုံနှိပ်မှတ်တမ်း

အုပ်ရေ (၁,၀၀၀)
၁၃၇၂-ခုနှစ်၊ (၂၀၁၀-ခုနှစ်)

ရွှေသုဝဏ်ကျောင်းက သန့်စင်သည်အထိ ကွန်ပျူတာစာစီ လှူဒါန်းသည်။
ဦးမြင့်စိုး၊ ဦးသိန်းအောင်၊ ဦးစိုးတင့်တို့ ကြီးကြပ်ပြင်ဆင်သည်။

ရန်ကုန်မြို့၊ ကမ္ဘာအေး၊ သာသနာရေးဝန်ကြီးဌာန
သာသနာရေးဦးစီးဌာန၊ ညွှန်ကြားရေးမှူး ဦးဝင်းနိုင်
မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၃၈၄၃ / ၀၂၄၀၅) က
ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေသည်။

ပက်ဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ (လုံးတော်၊ ၁၊)

ပထမတွဲ၊ မာတိကာ

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
က။ အမှာစာ		၁၇
ခ။ (ပုံနှိပ်လုပ်ဆောင်) နိဒါန်း၊ ၁၂၆၃-ခု၊ ကဝိန္ဒာသီရိ ပုံနှိပ်တိုက်		၁၉
	(ပထမတွဲ၊ ပထမပိုင်း)၊ မာတိကာ	
၁။ (၁) သာသနာ ၅,၀၀၀-နှင့် စပ်သည့်အမေးကို ဖြေဆို၍ပြရာ		၂၁
(၂) သာသနာတော် ၅,၀၀၀-နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထပ်မံလျှောက်ချက်		၂၃
၂၅။ (၁) ဘုရားသခင်သည် နောက်ကျသောရေကို သုံးဆောင်တော်မူရခြင်း		၃၃
(၂) ပဋိသန္ဓနေစဉ် စေတီတိုက်နှင့်တူသော အမိဝမ်းကို မြင်၍ ခမည်းတော်ရှိခိုးကြောင်း		၃၅
(၃) မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်ကို ငရဲမီးလိုက်ကြောင်းနှင့် စပ်သော အမေး ၃-ပါး အဖြေ		၃၇
၃။ ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါး၊ ၎င်းတရား ၈-ပါး အမေး၊အဖြေ		၃၉
၄။ ဝိဓုရဇာတ်လာ သိန္ဓဝနတ်မြင်းပျံသည် လူစိတ်ထက် မြန်၊မမြန် အမေး၊ အဖြေ		၄၀
၅။ “မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ”ဟူသောပါဌ်၏ သဒ္ဒနယ၊အတ္ထနယ ကို ဝေဖန်၍ ပြရာ		၄၄
၆။ ကိုးခန်းပျို့တွင် ‘သကျရူပ’အစချီသော အရာသည် ကျမ်းဂန်၌ လာ၊မလာ ဟူသော အမေး၊ အဖြေ		၄၉
၇။ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူခါနီး အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူသည်မှာ အဘယ်ဌာနတွင် ဖြစ်မည်-ဟူသော အမေးကို ဖြေဆို၍ ပြရာ		၅၂
၈။ နိယတဗျာဒိတ် ခံယူပြီးနောက် ဘုရားအလောင်းသည် ယုတ်နိမ့်သော အမျိုး၌ ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ		၅၅

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၉။	ယခုဘဝ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို ရလို၍ တရားကို အားထုတ်သောသူတို့မှာ ဒါနအရင်း၊ သီလအရင်းဖြစ်မည်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၅၇
၁၀။(၁)	ရွှေနားတော်သွင်းတွင် 'တတောင်နိမ့်မြင့်'စပ်ရာ တ-အက္ခရာနှင့် ဖြစ်မည်၊ ထ-အက္ခရာနှင့် ဖြစ်မည်၊	၆၀
(၂)	“တလီနှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို”ဟူရာ၌ တလီ-ဟူသည်၊ နှစ်ခန်း-ဟူသည် အဘယ်ကို ရည်၍ စပ်သနည်း-ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၆၁
၁၁။	“အဇ္ဈေဝ ကိစ္စံ”ဂါထာတွင် “အဇ္ဈေဝ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ”ဖြစ်မည်၊ “အဇ္ဈေဝ ကိစ္စံ အာတပံ”ဖြစ်မည်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၆၃
၁၂။	သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မုချဘုရား၊ ခြပ်တော်ကို မုချဘုရားဖြစ်မည် ဟူသော အမေး၊ အဖြေ	၆၆
၁၃။	ရာ၊ထောင်၊သိန်း၊သန်း-စသော တိုင်းစဉ်၊လူ၊သစ်ပင်၊ကောင်းကင်၊နက္ခတ်တို့ကို မြင်သောစိတ်သည် တပြိုင်နက်ဖြစ်မည်၊ အသီးအသီးဖြစ်မည် အမေး၊ အဖြေ	၆၉
၁၄။(၁)	မေတ္တာမပို့မီ ရှေး၌ ပြည့်စုံရာသော တရား ၁၅-ပါး၊	၇၅
(၂)	မေတ္တာပို့ရာသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၇-ယောက်ကို ပြရာ၊	၈၃
၁၅။	ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ကို လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်၍ပြရာ	၈၇
၁၆။(၁)	အဝိဇ္ဇာသည် ကုသိုလ်၊အကုသိုလ်အား ဖြစ်စေဟန်၊ ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ် တရားတို့၏ ဖြစ်ဟန်၊	၉၁
(၂)	၎င်းတရား၌ နည်း ၄-ပါး အမေး၊အဖြေ	၉၉
၁၇။	အရိပ်ထဲသို့ လှောင်လျှင် အထက်က အရိပ် ရှိမည်၊ အောက်က ရှိမည် အမေး၊ အဖြေ	၁၀၁
၁၈။(၁)	မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်စေတတ်သော တရား၊ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန် တိုင်အောင် အစဉ် အားထုတ်ရာသော တရား၊	၁၀၅
(၂)	အနိစ္စ၊ဒုက္ခ၊အနတ္တလက္ခဏာတို့၏ ကွဲပြားထူးခြားသည် အမေး၊အဖြေ	၁၀၉
၁၉။	“အဇ္ဈေဝ ကိစ္စံ”ဂါထာတွင်- (၁) မဟာသေနနအရ ၉၆-ပါးသော ဝေဒနာ-စသည်တို့၏ သရုပ်၊	၁၁၂

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၂) *၁၃၂-ပါးသောကံကြမ္မာ၊ *၂ ၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေါ၊ *၃၁၀-ပါးသောဒဏ်၊ *၄ ၈-ပါးသောအပြစ် အမေး၊အဖြေ		၁၁၃
၂၀။ ကာရက၊ ဒုရန္တိသုတ်၌လာသော ဆနုဂုတိပါသဏ္ဌာတို့ သရုပ်အဓိပ္ပါယ် အမေး၊အဖြေ		၁၂၂
၂၁။ သိကြားမင်း လူပြည်သို့ ရှိခိုးကြောင်း အမေး၊အဖြေ		၁၂၉
၂၂။ သိက္ခာ ၃-ပါးတို့၏ အထူးကွဲပြားသည့် အမေး၊အဖြေ		၁၃၁
၂၃။ ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တိဟိတ်တဒါရုံကို ရသင့်၊ မရသင့် အမေး၊အဖြေ		၁၃၂

----- x -----

(ပထမတွဲ၊ ဒုတိယပိုင်း)၊ မာတိကာ

၂၄။ အာဇီဝဇေသဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးကို ပြု၍ရသော ပစ္စည်းများစွာ ရှိလျက် မပြုပြီ-ဟု ဝန်ချပြီးလျှင် ထိုဒုစရိုက် ၇-ပါးဖြင့် ရသောပစ္စည်းကို တဖန် သုံးဆောင်လျှင် မိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သင့်၊မဖြစ်သင့် အမေး၊အဖြေ	၁၃၈
၂၅။ ဘုရားရှင်၏ အဆင်းတော်၊ အသံတော်၊ တရားတော်တို့ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ မကြည်ညိုသူ မည်မျှရှိကြောင်း အမေး၊အဖြေ	၁၄၆
၂၆။ ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ၃-ပါးတွင် မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ မီး စ၍ လောင်မည် ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၁၅၃
၂၇။ (၁) စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ ၄-ပါးကို လူတို့ ကျင့်အပ်၊မကျင့်အပ်၊ (၂) ၎င်းသီလ ၄-ပါး၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ် အမေး၊အဖြေ	၁၆၇
၂၈။ (၁) ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၊ ညီ-သဒ္ဓါတိဿမင်းတို့သည် မေတ္တယျဘုရား၏ လက်ယာရံ၊ လက်ဝဲရံ ဖြစ်လတ္တံ့၊ (၂) ရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း မာရ်နတ်ဖြစ်ဖူးကြောင်း၊ (၃) ယခု မာရ်နတ်လည်း ဒုဿီမာရ်နတ်၏ နှမ၊ ကာဠီ၏သား ဖြစ်ဖူးမည်-ဟူသော အမေးပုစ္ဆာ ၃-ရပ် အမေး၊အဖြေ	၁၇၆
၂၉။ ကံ ၄-ပါးတွင် အဟောသိကံသည် အကျိုးမပေး၊ ဖြစ်ပြီးသာလျှင် ကံ မည်၏၊ မပေးသည် မဟုတ်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၁၈၃

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၃၀။ ဒုဿီလ-ဟု သိလျက် လှူဒါန်းလျှင် အကျိုး ရှိမည်၊ မရှိမည်-ဟူသော အမေး၊ အဖြေ		၁၈၈
၃၁။ မေထုန် ၇-ပါး ဖြစ်ဟန်ကို ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ ပြရာ		၂၁၂
၃၂။ ဒုစရိုက် ၄၀-ပြားကြောင်း အမေး၊အဖြေ		၂၂၆
၃၃။ ပါပဂရဟိတဖြစ်သည်၊ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့အပ်သည်-ဟူသောအမေး၊အဖြေ		၂၃၆
၃၄။ ဉာဏ်တော်၊ ခန္ဓာတော်တို့၏ အထူး အမေး၊အဖြေ		၂၄၂
၃၅။ စား၍ ကြွင်းသော ဝတ္ထုကို လှူအပ်၊မလှူအပ် အမေး၊အဖြေ		၂၄၉
၃၆။ အပြစ်သိသူ၊ မသိသူ ၂-ယောက်တို့ အကုသိုလ်ပြုကြရာ အဘယ်သူက အပြစ်ကြီးမည်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ		၂၅၄
- ၎င်းဒုတိယပိုင်း၌ ပုစ္ဆာတို့၏ အစဉ်		၂၅၇

----- x -----

(ပထမတွဲ၊ တတိယပိုင်း)၊ မာတိကာ

၃၇။ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတု၊ ပိဋကတ်ဓမ္မစေတီ ကိုးကွယ်ခြင်းသည် ဓမ္မဒါန ဖြစ်မည်၊ အာမိသဒါနဖြစ်မည် အမေး၊အဖြေ	၂၅၉
၃၈။ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတု၊ ပိဋကတ်စာပေကို ကိုးကွယ်တည်ထားခြင်း အမေး၊ တနည်း အဖြေ	၂၇၄
၃၉။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တလက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့တွင် ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အထူး အမေး၊အဖြေ	၂၇၅
၄၀။ “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အနက်အထူးကို အမေး၊အဖြေ	၂၇၈
၄၁။ ကထိန်ခံခြင်းနှင့် စပ်သော အမေး၊အဖြေ	၂၈၁
၄၂။ ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဝေါယာဉ်၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက်သာ သံဃာတို့ကို တို့ကို ရှိခိုးအပ်၊ ရှိမခိုးအပ် အမေး၊အဖြေ	၂၈၄
၄၃။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယူသောသူတို့ အဘယ်မျှလောက် ငရဲ၌ ခံ၍ အဘယ် အဘယ်ကာလမှ လွတ်မည်-ဟူသော အမေး၊အဖြေ	၂၉၁

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၄၄။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကျွတ်တရားကို ရသင့်,မရသင့် ဟူသော အမေး, အဖြေ		၂၉၃
၄၅။ ခင်ပွန်းကြီး ၁၀-ပါး အမေး,အဖြေ		၂၉၇
၄၆။ ဝဇ္ဇန-အပြား အမေး,အဖြေ		၃၀၇
၄၇။ ပုဂ္ဂလိကဒါန ၁၄-ပါး, ၇-ပါးသော သံဃိကတို့တွင် အဘယ်ဒါန သာလွန်၍ အကျိုးကြီးသနည်း-ဟူသော အမေး,အဖြေ		၃၁၆
၄၈။ နေ,လတို့၏ ထွက်ရာ,ဝင်ရာ မွန်းတည့်ရာ အချိန်ကာလဖြင့် မိုး,မြေ, စကြဝဠာ, အရံကျွန်းကြီး၏ အချင်းယူဇနာ အကွာအဝေးနှင့် စပ်သော အမေး,အဖြေ		၃၂၇
၄၉။ “ဒွိအဟေကုစ္ဆေရ”ကဗျာ၏ အမေး, အဖြေ		၃၄၃
၅၀။ ဝိဓုရဇာတ် နတ်မြင်းပျံ၏အကြောင်း, “ယထာပိ ဘိက္ခဝေ”စသော ဂါထာနှင့် စပ်သော အမေး,အဖြေ		၃၄၇
၅၁။ ဂရုကံ, အာသန္နကံ, အာစိဏ္ဏကံ, ကဋ္ဌတ္တာကံ-စသော ပါကဒါနကံ ၄-ပါး တို့၏ အမေး,အဖြေ		၃၄၇
၅၂။ အလှူရှင်နှင့် စေခိုင်းခံရသူ ၂-ဦးသားတို့တွင် အဘယ်သူက သာလွန်၍ အကျိုးကြီးသနည်း-ဟူသော အမေး,အဖြေ		၃၅၄
၅၃။ သီလဂုဏ် ၈-ပါး, စာဂဂုဏ် ၆-ပါးတို့၏ အမေး, အဖြေ		၃၆၄
၅၄။ ဘုရား, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, သာဝကတို့ ပါရမီဖြည့်ရသည့် ကာလအပိုင်းအခြား အမေး, အဖြေ		၃၇၁
၅၅။ (၁) အဘယ်သို့ သီလဆောက်တည်ရမည်၊ မိမိအလိုလိုဆောက်တည်ရာ၌ သမာဒါနဖြစ်, မဖြစ်၊		၃၈၃
(၂) ယာဝကာလိကမှ တပါးသော ကာလိကတို့ကို နေလွဲသောအခါ သုံးဆောင်လျှင် ဝိကာလသိက္ခာပုဒ် ပျက်,မပျက် အမေး,အဖြေ		၃၈၉
- ၎င်းတတိယပိုင်း၌ လာရှိသော ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာတို့ အစဉ်		၃၉၃

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်

အကြောင်းအရာ

စာမျက်နှာ

(ပထမတွဲ၊ စတုတ္ထပိုင်း)၊ မာတိကာ

၅၆။(၁) စေတီ၊ ဆင်းတုနှင့် ဝေးသောအရပ်က လှူဒါန်းက ဒါနဖြစ်၊မဖြစ်	၃၉၆
(၂) အာရာမကျောင်းပြုလို၍ စေတီကို ရွှေ့ပြောင်းသင့်၊မပြောင်းသင့်	၄၀၀
(၃) သူရာမေရယနှင့် မုသာဝါဒအပြစ် အဘယ်ကံ ကြီးသနည်း	၄၀၂
(၄) သူရာမေရယကို လျှာဖျား၌ ထိရုံမျှနှင့် သူရာမေရယသိက္ခာပုဒ် ပျက်၊မပျက် အမေး၊အဖြေ	၄၀၃
၅၇။ ကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်းအကြောင်း အမေး၊ အဖြေ	၄၀၃
၅၈။ ငရဲကြီး ၈-ထပ်၊ ငရဲငယ်အရပ်ရပ်တွင် ငရဲထိန်း၊ ငရဲသား-စသည် ရှိမရှိ အမေး၊အဖြေ	၄၀၉
၅၉။ စေတီတွင် ပူဇော်သော မီးကို အဆောက်အဦးကို လောင်မည် စိုးရိမ်၍ ငြိမ်းအေးသော် အပြစ်ရှိ၊မရှိ အမေး၊အဖြေ	၄၁၈
၆၀။(၁) ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင်ပါသော ဒါန၊ သီလ၊ဘာဝနာ ဝေးသော အကြောင်းဖြစ်ဟန် အမေး၊အဖြေ	၄၂၄
(၂) ယခုလှူကြသော ဒါနသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးပေး၊မပေး အမေး၊အဖြေ	၄၄၁
(၃) လှူဒါန်းသော ဒါယကာ မအားမလပ်၍ အခြားသူကို စေခိုင်းရာ၌ မုဉ္ဇစေတနာ ဖြစ်၊မဖြစ် အမေး၊အဖြေ	၄၄၈
(၄) အလှူခိုင်းသော ဒါယကာနှင့် စေခိုင်း၍ သွားရောက် လှူဒါန်းသူ ၂-ဦးတွင် အဘယ်သူ သာ၍ အကျိုးကြီးမည် အမေး၊အဖြေ	၄၅၂
(၅) သူရာမေရယကို ၁-ကြိမ် သောက်မှားရုံမျှနှင့် ကံထိုက်၊မထိုက် အပါယ်ပဋိသန္ဓေပေး၊ မပေးဟူသော အမေး၊အဖြေ	၄၅၂
၆၁။(၁) သီချင်းသံကြား၍ ဈာန်ရကြောင်း ဟုတ်၊မဟုတ် အမေး၊အဖြေ	၄၅၅
(၂) ရေကို ခိုး၍ သောက်သောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ် အမေး၊အဖြေ	၄၆၀
၆၂။(၁) နောင်ပွင့်လတ္တံ့သော မေတ္တေယျဘုရားကို ရည်၍ ကိုယ်တော်စား ထုလုပ်ကိုးကွယ်လျှင် အကျိုးရှိ၊မရှိ အမေး၊ အဖြေ	၄၆၃

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
(၂) သေ ၄-ပါး၊ ရှင် ၄-ပါးတို့၏အကြောင်း အမေး၊အဖြေ		၄၆၆
(၃) ဝတ္ထုပရိတ္တတာယ-စသော စကား မှန်၊မမှန် အမေး၊အဖြေ		၄၆၆
၆၃။ တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်၊မဖြစ် အမေး၊အဖြေ		၄၆၇
၆၄။ သူတော်ကောင်းတို့ အသက်ထက်ဆုံး နှလုံးသွင်းရန် နည်းဥပဒေ အမေး၊ အဖြေ		၄၇၂
၆၅။ ဓနုဇ္ဈယသူဌေးကြီးက သမီး-ဝိသာခါကို မှာထားလိုက်သော သြဝါဒ ၁၀- ခွန်း အမေး၊အဖြေ		၅၀၁
— ၎င်းပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း၊ စတုတ္ထပိုင်း၌ ပါရှိသော ပဉ္စာကထာနာစဉ်		၅၀၄

----- x -----

(ပထမတွဲ၊ ပဉ္စမပိုင်း)၊ မာတိကာ

၆၆။ (၁) ၁၀-ပါးသီလ ဆောက်တည်ပုံနှင့်တကွ		၅၀၇
(၂) ၎င်းသီလတို့၏ ပျက်ရာ၊မပျက်ရာသော အမေး၊အဖြေ		၅၂၅
၆၇။ ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒနကုသိုလ်၏ အကျိုးပေးဟန် အမေး၊ အဖြေ		၅၃၂
၆၈။ တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် အဘိဓမ္မာဒေသနာမှတစ်ပါး သုတ္တန်ဒေသနာ ကို ဟော၊ မဟော အမေး၊အဖြေ		၅၄၀
၆၉။ ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း စုတိစိတ် တို့သည် ဘယ်ကို အာရုံပြုသနည်း-ဟူသော အမေး၊အဖြေ		၅၄၅
၇၀။ မေတ္တာပို့ရာ အဘယ်သို့ အရပ်ကို မှတ်၍ ပို့ရမည် အမေး၊အဖြေ		၅၅၀
၇၁။ ဘုရားရှင်သဏ္ဌန်တော်မှ ဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့သည် ဒုဂန္ဓ ဖြစ်မည်၊ သုဂန္ဓဖြစ်မည် အမေး၊ အဖြေ		၅၅၃
၇၂။ (၁) စတုတ္ထရတနာယရတွင် ပဋ္ဌာန်းကျမ်းကြီးကို သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော် မူသောအခါ ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ယခုတိုင် သွား၊မသွား အမေး၊အဖြေ		၅၅၇
(၂)* ထိုရောင်ခြည်တော်တို့သည် သက်တော်ထင်ရှားဘုရားကဲ့သို့ တန်ခိုး ပြာဋိဟာ ပြ၊မပြ၊ *လူ၊နတ်တို့ ကျွတ်၊မကျွတ် အမေး၊အဖြေ		၅၅၈

[ပုဒ်မ]အမှတ်စဉ်	အကြောင်းအရာ	စာမျက်နှာ
၇၂။(၃) ရဟန္တာမတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောအခါ ပူရိသလိင် ပြန်,မပြန် အမေး, အဖြေ		၅၆၅
(၄) စ-ပါးသော အခဏတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ရပ်ပြစ် စ-ပါး-ဟု ခေါ်သနည်း၊ အမေး,အဖြေ		၅၇၄
(၅) အရူပဘုံကို အဘယ်ကြောင့် ရပ်ပြစ် စ-ပါး၌ သွင်းသနည်း အမေး, အဖြေ		၅၉၀
၇၃။ “ဣစ္ဆန္တော သာသပဂဗ္ဗေ”-စသော ဂါထာ၏အနက် အမေး,အဖြေ		၅၉၂
၇၄။ ပဉ္စသီလ-စသည်ကို ဥပေါသထ မခေါ်ဘဲ အဋ္ဌင်္ဂသီလကိုသာ ဥပေါသထ အမည်ရသည့် အမေး,အဖြေ		၅၉၇
၇၅။ ယုဂ် ၄-ပါးတို့၏ အမည်ကာလ, အပိုင်းအခြားဖြစ်ဟန် အမေး,အဖြေ		၆၀၃
၇၆။ “တစ်ကျိပ်ကိုးယောက်အပျိုစင်”ဟူသော ကဗျာ၏အဓိပ္ပါယ် အမေး,အဖြေ		၆၀၅
၇၇။ တောသား, တိရစ္ဆာန်-စသည်တို့ကို ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟပြု၍ ရသော အရာသည် ကုသိုလ်ဖြစ်မည်, အကုသိုလ်ဖြစ်မည် အမေး,အဖြေ		၆၀၈
၇၈။ ဖားကို မြွေကိုက်လျှင် ဖြန်အပ်,မဖြန်အပ် အမေး,အဖြေ		၆၁၁
၇၉။ ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ ကျမ်းဂန် လာ,မလာ အမေး,အဖြေ		၆၁၉

ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း၊ ပထမတွဲ မာတိကာ ပြီးပြီ။

----- x -----

အမှတ်စာ

ဗုဒ္ဓစာပေအဖွဲ့သည် ဗုဒ္ဓသာသနာတော် အရှည်တည်တံ့ပြန့်ပွားပါစေရန် ရည်သန်သော အားဖြင့် ပညာတန်ဖိုးများ၍ ရှားပါးတိမ်မြုပ်နေသော ဓမ္မကျမ်းစာများကို ရှာဖွေစုဆောင်းကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေလျက် ရှိပါသည်။ ယင်းရှားပါးတိမ်မြုပ်နေသော ဓမ္မကျမ်းစာများတွင်—

၁။ (က) သင်ဇိုးဝါစနာမဂ္ဂကျမ်းများ (သုတ်နက်ကြီး၊ ပရမတ္ထသရူပဆိုဇိုး- စသည်)

(ခ) စာမေးပွဲသုံးကျမ်းများ (ပုဒ်စစ်ဂဏ္ဌိ၊ ကစ္စာယနသာရသရူပတ္ထဒီပနီ-စသည်)

၂။ (က) ဝိသဇ္ဇနာကျမ်းများ (ပုစ္ဆာနယပကာသနီ- စသည်)

(ခ) ဝိနိစ္ဆယကျမ်းများ (ပိဋကတ္တယာနုလောမဒသသီလဝိနိစ္ဆယ၊ ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံးအဖြတ်- စသည်)

၃။ သုတပဒေသာကျမ်းများ (တထာဂတဥဒါနဒီပနီ၊ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော်၊ သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း-စသည်) — ဟူ၍

၃-ပိုင်း ခွဲခြားကာ ကွန်ပျူတာစာလုံးတင်ပြီးလျှင် စက္ကူကောင်း၊ မင်ကောင်း၊ ချပ်ရိုးကောင်းများဖြင့် စာဒါယကာများ၏ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟအကူအညီကို ယူ၍ ကျမ်း၊ အတွဲ၊ အပိုင်း၊ အခန်း၊ ပုဒ်မ၊ အပိုဒ်-နှင့် ပိုဒ်ခွဲ- စသည်များ ထိုးကာ ပုံနှိပ်ထုတ်ဝေ သာသနာပြုလျက် ရှိပါသည်။

ဝိနိစ္ဆယကျမ်းများတွင် “များသောအားဖြင့် အမေးရှင်ပုစ္ဆက၏ ပုစ္ဆာအလိုက် ဝိသဇ္ဇကဆရာတော်များက ဝိနိစ္ဆယချထား ဖြေဆိုတော်မူခဲ့ကြသည်”ကို တွေ့ရှိရပါသည်။ နောက်ကာလမှ တပည့်များက ဤအဖြေများကို စုဆောင်းကာ စုပေါင်း၍ ကျမ်းစာအဖြစ် ပုံနှိပ်ထားလေ့ ရှိခဲ့ကြပါသည်။ ဝိနည်း၊ သုတ္တန်၊ အဘိဓမ္မာ၊ ပိဋကတ် ၃-ဖြာကို တသန့်စီ ခွဲခြား၍ ရိုက်နှိပ်ခဲ့ကြသည် မဟုတ်ကြပါ။ သို့ဖြစ်ရာ ပိဋကတ် ၃-ဖြာ အကြောင်းအရာအလိုက် အမြန်သိရှိရန် ဆိုင်ရာဆိုင်ရာ အညွှန်း သီးသန့်မရှိခဲ့၍ အမြန်သိရှိရန်အတွက် အခက်အခဲ ရှိနိုင်ရာပါသည်။ ထို့ကြောင့် အဖြေ၊ ဝိနိစ္ဆယများအကျဉ်းနှင့် အညွှန်းများကို ဗုဒ္ဓစာပေအဖွဲ့က ပြုစုလျက်ရှိပါသည်။

ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဓိယ

(၂၇-၅-၂၀၁၀)

ဗုဒ္ဓစာပေအဖွဲ့၏ ပုံနှိပ်ပြီး ကျမ်းစာများ

၁။ ဝိသုဒ္ဓါရုံသုတ်နက်ကြီး ၃။ ဝိသုဒ္ဓါရုံသင်္ဂြိုဟ်နိဿယ ၅။ ဝိသုဒ္ဓါရုံအဆုံးအဖြတ် ၆။ နှုတ်ငုံဆောင် ဝိသုဒ္ဓါရုံပရမတ္ထသရူပဆိုရိုး ၈။ ဝိသုဒ္ဓါရုံထေရုပ္ပတ္တိဒီပနီပါဌ် ၁၀။ ဓာတုတ္ထသင်္ဂဟပါဌ်+နိဿယ ၁၂။ လင်္ကာဒီပနီ ၁၄။ မနောဒိဋ္ဌဝန္တနာ ၁၆။ မဟာဗောဓျာဒီမဂ္ဂဒီပနီ ၁၈။ မဟာဝိသုဒ္ဓါရာမတိုက်အုပ်ဆရာတော်ထေရုပ္ပတ္တိ ၁၉။ ဝိမိဿမဓုရရစနာ (ပ, ဒု-ကြိမ်) (အရှင်စန္ဒဇောတိ) ၂၁။ မင်္ဂလာအမြုတေ ၂၃။ တထာဂတဥဒါနဒီပနီ(ပ-တွဲ) ၂၅။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော် (ပ-တွဲ) ၂၇။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော် (တ-တွဲ) ၂၉။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကထာကျမ်း ၃၁။ သာသနာလင်္ကာရစာတမ်း၊ သာသနဝံသပုဒ်ပိကာကျမ်း၊	၂။ ဝိသုဒ္ဓါရုံကစ္စည်းသုတ်နက်ဋီကာ ၄။ ဝိသုဒ္ဓါရုံပုဒ်စစ်ဂဏ္ဍိကျမ်း ၇။ ဝိသုဒ္ဓါရုံပရိတ်ကြီးနိဿယ ၉။ သီရိမဟာမာယာဒေဝီဝတ္ထုနိဿယ ၁၁။ ဆိဒ္ဓ္ဌပိဓာနနိကျမ်း ၁၃။ ဝိစိတြဝန္တနာ-စသည် (ပ, ဒု-ကြိမ်) ၁၅။ သတိသမ္ဗုဒ္ဓိနိဂ္ဂဟစာတမ်း(ဦးနာရဒ) ၁၇။ အမေးတော်ဖြေ ၂၂။ လူနှင့်တူသောလူ ၂၄။ တထာဂတဥဒါနဒီပနီ(ဒု-တွဲ) ၂၆။ ဗုဒ္ဓနိုင်ငံတော်(ဒု-တွဲ) ၂၈။ ဝိမတိစ္ဆေဒနီ (ကျီးသဲ) ၃၀။ စွယ်စုံကျော်ထင်ဂဏ္ဍိကျမ်း
- THE HISTORY OF THE BUDDHA'S RELIGION (၃-ကျမ်းတွဲ)
၃၂။ မဟာဗောဓုပ္ပတ္တိကထာကျမ်း ၃၄။ ဘူမိစာလနိဒါန်းကျမ်း (ဒု-ကြိမ်) ၃၆။ ချောင်းဦး၊ ရွှေတောင်ဆရာတော်ဝိနိစ္ဆယ ၃၈။ ကမ္ဘာယနသာရသရူပတ္ထဒီပနီ (ပြည်) ၃၉။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (ဒုတိယတွဲ) ၄၀။ မဇ္ဈိမဒေသ သာသနာပြုအတွေ့အကြုံများ (ဟရိဗလ၊ ကုသိနာရုံ) ၄၁။ စေတီယပဋိသင်္ခရဏဝိနိစ္ဆယကျမ်း (ထိမ်တော) ၄၂။ ပကိဏ္ဏကဝိသုဒ္ဓါနာကျမ်း (ပထမတွဲ)	၃၃။ သီလကွန်အဋ္ဌကထာ မြန်မာပြန် ၃၅။ ဘူမိစာလနိဒါန်းကျမ်း (တ-ကြိမ်) ၃၇။ တွံတေး၊ ပရိတ်ကြီးပါဠိနိဿယ ၃၉။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (ပထမတွဲ) ၄၀။ ဝင် ၉-ဝင်ဝတ္ထု (တတိယတွဲ)
- ဆက်လက်ထွက်မည် -

- The Way to Nobility (English, မြန်မာ) ဘဒ္ဒန္တစန္ဒဇောတိ(မလ္လိင်)

နိဒါန်း

သီရိန္ဒရ မုနိန္ဒ-ဟု၊ အရဟတာ၊ အစုဒ္ဓါသည်၊ ဘဂဝါအဆုံး ပြိုင်မဆွယ်၊ ကိုးသွ၊ ဂုဏ၊ စံမမျှသည်၊ အနန္တရှင်၊ လွင်လွင်စိန်ရောင်၊ မှန်ပြောင်သန်လျက်၊ မဂ်အရဟံ၊ မြတ်ခဂ္ဂဖြင့်၊ ကာမ၊ ရူပေ၊ အရူပေကို၊ စုတေ၊ ပဋိသန္ဓိ၊ နှစ်တန်ဖြစ်ပွား၊ မီးကိလေယုတ်တေကို၊ ခုတ်လွှားခွါဖြတ်၊ နတ်ဝိသုဒ္ဓိ၊ သီရိပဝရ၊ အတုလသခင်၊ တီထွင်ရှေးဦး၊ ပကတူး၊ ကောဏ္ဍညပုဏ္ဏား၊ နောက်ဖျားမှန်စွ၊ သုဘဒ္ဒအဆုံး၊ ပေါင်းရုံးစုစည်း၊ ဗောဓည်းများ၊ ဝေနေယျာကို၊ ဒေသနာဓမ္မ၊ မြတ်ဆုငှါ၊ ဆုံးမတော်မူပြီးကာ၊ အနုပါဒိသေသ၊ နိရေ၊ ဗိမာန်၊ ဝင်တော်မူမည့်အခါ။

ပဉ္စာသဟသ၊ ပိုင်းဖြတ်ခြားဆောင်၊ ငါးထောင်သာသနာ၊ ရိုက်ရာကိုယ်စား၊ ချန်တော်မူခဲ့သော သာသနာတော်၊ ထင်ပေါ်နေလ၊ မာယဘက္ခော(၂၄၄၅)၊ ပတ္တောအတိ၊ ဝေါဟာဟိတ်မှာ၊ လစ္စာဖက္ကေ(၁၂၆၃)၊ မာသေ ဇေဌ၊ ခါသမယတွင်၊ တိုင်းခွင်ရဌ၊ ရာဌ၊ ရွှေပြည်တော်ကြီးကို၊ လက်မွန်အာဒိ၊ ကမ္မိကိဿရာ၊ ရတနာပုံ၊ နရံမကုဋ၊ ပထမ နေဝထွန်းတော်မူသော ပဉ္စမသေလက္ခရ သင်္ဂါယနာတင်၊ လောကမာရဇိန်စေတီတော်မြတ် ဒါယကာတော်၊ ဒသမာနုသိန်၊ နရိန်ထွတ်ထား၊ မင်းတရားကြီး၊ မြှောက်ချီးကြည်ညို၊ ရိုးရွှင်လန်း၊ လှူဒါန်းအပ်သော -

ဂုဏဝါဘိလင်္ကာရသဒ္ဓမ္မဓဇ မဟာဓမ္မရာဇဂုရု၊ အတုမရှိ၊ သမ္ပတိနတ်၊ မင်းမြတ်နိုး၊ တံဆိပ်လဉ္စ၊ ပညတ္တိဖြင့်၊ နှံသိထင်ပေါ်၊ ကျွန်းလုံးကျော်တော်မူသော၊ လုံးဝဆရာတော်ဘုရားကြီးသည် အသီးသီးသော မင်း၊ မိဖုရား၊ မင်းသား၊ မင်းသမီး၊ မှူးမတ်ရာ၊ သေနာပတိ၊ ဂိဟိ၊ သမဏ၊ သပ္ပရိသအပေါင်း၊ ဝပ်ညောင်းလျှောက်ထား၊ ပုစ္ဆာ၊ စကားများကို၊ တရားမေဒနီ၊ သွေမဖီရ၊ တခဏချင်း၊ ဉာဏ်အလင်းရောက်၊ မှန်ထွင်းဖောစေ၊ မိန့်ဖြေဆုံးဖြတ်၊ ဝိသဇ္ဇနာအရပ်ရပ်ကို၊

သိမှတ်ပညာ၊ များစွာသမ္မ၊ ဗဟုသုတ၊ ဟဒယ၌၊ သွင်းပိုက်သင်ယူကြစေခြင်း၊ ကောင်းစွာပြုပြင်၊ ထက်ခွင်ဘုံဖျား၊ ယုန်ရထားသို့၊ ပုံသားအကွရာ၊ တစ်လွှာအထူ၊ သေမကျ၊ ဝေရခယံ၊ နဂရံတွင်း၊ သတင်းထောက်ထိန်၊ ကျောက်စိန်ဝေဘူ၊ ရေတူဘက်ကု၊ ကဝိန္ဒာ-ဟု၊ နိမ္မာတည်ရှိ၊ တိုက်သီရိက၊ ပီတိညွှတ်ဟိတ်၊ ဝိဝဋ်စိတ်ဖြင့်၊ ပုံနှိပ်စက်ပါသတည်း။

လုံးတော်ဆရာတော်

ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

ပထမတွဲ၊ ၁။ (ပထမပိုင်း၊ ၁။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သာသနာတော် ၅,၀၀၀-နှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားချက်

၁။ (က) “ဘုရားတပည့်တော် မလွန်ဈေးနေ ဒါယကာတစ်စုတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။

ကျမ်းဂန်၌ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာ ခေတ် ၁,၀၀၀၊ အနာဂါမ်ခေတ်-၁,၀၀၀၊ သဒါဂါမ်ခေတ်-၁,၀၀၀၊ သောတာပန် ခေတ် ၁,၀၀၀-အားဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ရှိကြောင်းကို လာပါသည်။ ကျမ်းဂန်တို့မှာ အထူးထူး အခြားခြား ကွဲပြား၍ ၅,၀၀၀-သော သာသနာကို ၅- ဌာနအသီးသီး နည်းအထွေထွေ ဆိုကြသဖြင့် ယူဆနက်နဲ ခဲခက်လျှို့ဝှက်သော ကြောင့် သိခက်သောအရာဖြစ်၍ မယူမဆနိုင်ကြသဖြင့် ဝါဒအသီးသီး ပြောဆိုကြ ပါသည်။ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍လည်း ဘုရားဟောဧကန် ကျမ်းဂန် အလာကို မတွေ့မသိရဖူး ဖြစ်ပါသည်။

တစ်ကြောင်းလည်း အောက်၌ ပူးတွဲပါရှိသော အမရပူရမြို့၊ မဟာသကျသီဟ တိုက်နေ၊ ဦးဝဏ္ဏာစာရ အမည်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်က နေတ္ထိကျမ်းကို ထုတ် ဆောင်၍ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ရှိကြောင်းကို ဖြေဆိုပါသည်။ သို့ဖြစ်ပါ၍ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟု ဘုရားဟော ပါဠိပိဋကတ်တော်မှာ လာရှိသည်၊ မရှိသည်၊ ၎င်းဦးဝဏ္ဏာစာရ ဖြေဆိုချက် မှန်မည်၊ မမှန်မည်များကို ကွဲပြားစွာ သိမှတ်ပါရအောင် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။”

ဦးဝဏ္ဏာစာရ ဆုံးဖြတ်ချက်

“သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟော ပိဋကတ်ပါဠိတော်မှာ မလာ ကြောင်းနှင့် အချို့ မိစ္ဆာအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ မိစ္ဆာဗိုလ်ကြီးများက သတ္တဝါများကို မှောက်မှားလေအောင် ကြံဆောင်၍ ပြောဆိုကြလေသည်။ ထိုစကားသည် ဘုရားဟော ကျမ်းဂန်လာသည်ကို မတွေ့၊ မသိသောကြောင့်သာ ဆိုခြင်းဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ထိုသူတို့၏ စကားကို မယုံ၊မကြည်ရာ။ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟော ပါဠိပိဋကတ်တော်မှာ လာသည်။ လာကြောင်းကား နေတ္ထိကျမ်း၊ ၁၆- ပါးသော ဟာရတို့တွင် သာသနာဟာရ၌—

အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ မမ ပရိနိဗ္ဗာနတော ပစ္ဆာ ပဉ္စဝဿသဟဿံ သာသနံ ပတိဋ္ဌာတုံ- ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ မမ ပရိနိဗ္ဗာနတော၊ ငါဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည် မှ။ ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ပဉ္စဝဿသဟဿံ၊ အနှစ်-၅,၀၀၀။ သာသနံ၊ ငါဘုရား သာသနာတော်ကို။ ပတိဋ္ဌာတုံ၊ တည်စိမ့်သောငှာ။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

ဤသို့ နေတ္ထိကျမ်း၊ ၁၆-ပါးသော ဟာရတို့တွင် သာသနာဟာရ၌ ဘုရားဟော တော်မူသောကြောင့် သာသနာ ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟော ပါဠိပိဋကတ်တော်မှာ လာရှိကြောင်းကို သိရမည်။ ကျမ်းဂန်အရာကို မတွေ့မသိ၊ သာသနာတော် ၅,၀၀၀- ဟူ၍ ဘုရားဟော ပါဠိရှိကြောင်းကို မသိကြ၍ အချို့သူတို့က ပြောဆိုဆုံးမသော စကားကို အများပင် ကြားသိကြ၍ သတ္တဝါအများ အယူမှောက်မှားလျက် ဘုရား ဟောကျမ်းလာ သာသနာ-၅,၀၀၀ မရှိလေဟန်များနှင့် အဟုတ်အဟတ် ထင်မှတ် ပြောဆိုမိကြသူတို့လည်း အယူမှောက်မှား အပါယ်လား၍ များစွာသော မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရား ပွားများကြလျက်ရှိသည်။

သို့အရာကို အချို့သသူ လူပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့က မနှစ်သက်နိုင်ရှိကြ၍ သာသနာ ၅,၀၀၀-ဟု ဘုရားဟောပါဠိ မရှိဘဲ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-မရှိတန်ရာ-ဟု ပြောဆိုကြသဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိ ကျမ်းဂန်တွင် ရှိမရှိကို သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့်—

မလွန်ဈေးနေ ဒါယကာတို့ လျှောက်ထားသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အယူမှောက် မှားကြကုန်သူတို့အား သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိ ရှိကြောင်းကို သိကြစေခြင်းငှာ နေတ္တိကျမ်းမှ ထုတ်ဆောင်၍ အမရပူရမြို့၊ မဟာသကျသီဟတိုက်နေ၊ ဦးဝဏ္ဏာစာရ မိန့်ဆိုဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။”

မလွန်ဈေးနေ ဒါယကာတစ်စုတို့ လျှောက်ထားချက်အရ—

[၁](က) သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟော ပါဠိပိဋကတ်တော်မှာ မလာ၊ မရှိ၊ အမရပူရမြို့၊ မဟာသကျသီဟတိုက်နေ၊ ဦးဝဏ္ဏာစာရ ဆုံးဖြတ်ချက်တွင် ကိုးကားထောက်ထားသော နေတ္တိကျမ်းလည်း ဘုရားဟော မဟုတ်၊ နေတ္တိကျမ်း၌ ‘အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ’ ဟူသော ဤပါဠိသည် မရှိသင့်-ဟူ၍ အကျဉ်းသင်္ခေပအားဖြင့် ဖြေကြား မိန့်ဆိုတော်မူသည်။

၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လဆန်း၊ ၈-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

သာသနာတော် ၅,၀၀၀-နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ထပ်မံလျှောက်ထားချက်

[၁](ခ) “ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ၊ ဒကာ ဦးပေါ်စ လျှောက်ပါသည် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။

‘သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိ၊ ပိဋကတ်တော်မှာ မလာ၊မရှိကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူလိုက်သော ၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လဆန်း၊ ၈-ရက် နေ့စွဲနှင့် စာတမ်းတွင် အထင်အရှား ကြားသိရ၍ ရှိကြပါသည်။ သို့ရှိရာတွင် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိ ပိဋကတ်တော်မှာ မလာ၊မရှိပါက သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူသော စကားကို မကွဲမပြား ရှိကြပါ

သည်။ သာသနာတော် ၅,၀၀၀-၏ ဖြစ်ရင်းမူလ၊ နေရာကျစကားကို ခွဲခြား၍ သိမှတ်ပါရအောင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ စသော ကျမ်းဂန်များနှင့်အညီ အမိန့် ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား။”

| ၁ |(ခ) သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဟူ၍ ဘုရားဟောပါဠိ ပိဋကတ်တော်အရ ပဏ္ဏရသပွဘောဒ၊ ခုဒ္ဒကပါဌ၊ ဓမ္မပဒ၊ ဥဒါန်း၊ ဣတိဝုတ်၊ သုတ္တနိပါတ်၊ ဝိမာနဝတ္ထု၊ ပေတ-ဝတ္ထု၊ ထေရဂါထာ၊ ထေရီဂါထာ၊ ဇာတ်၊ နိဒ္ဒေသ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ၊ ဗုဒ္ဓဝံသ၊ အပဒါန်၊ စရိယာ-ပိဋကတ်တည်း-ဟူသော ခုဒ္ဒကနိကာယ် ၁၅-ကျမ်းနှင့်တကွ သုတ္တန်ပိဋကတ်-ဟု ဆိုအပ်သော ပိဋကတ်တော်ကျမ်းတွင် မလာ၊မရှိရကား-

သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ပါဠိကို ပိဋကတ်တော်မှာ “မရှာသင့်ကြ(ရာ) သဖန်းပွင့်ကို ရှာ”သကဲ့သို့ တွေ့မြင်ရာသော သဘောပင် မဟုတ်၊ ယင်းသို့ ဖြစ်လျက် အနက်သဘာဝ ဒေသနာတော်၏ အရအကျကို မထောက်ဆ၊မဆင်ခြင် မမြော်မြင်၊မစဉ်းစားနိုင်ကြသဖြင့် ပညာနုလှသော ဗာလသောတုဇန အပ္ပသုတပုဂ္ဂိုလ်ငယ်များက မစဉ်းစား၊မဆင်ခြင်၊ မြင်မြင် ဝါးဝါး ၁၈-ပါးသော ဘေဒကရဝတ္ထုကိုမျှ မထောက်၊ မကြောက်မလန့် ဝံ့ဝံ့စားစား ဘုရားဟောကျမ်းဂန် တွေလေပြန်သော-ဟု သဘောယူတို့ ရှိ၊ မရှိ၊ မှန်၊မမှန်ကို ဉာဏ်နည်းသူ ဖြစ်၍လည်း မမြင်၊ အမှန်ယစ်သော ဆင်ကို ချွန်းမတင်လွှတ်သကဲ့သို့ ကယောင်ချောက်ချား မာန်ထောင်လွှားလျက် ‘၅,၀၀၀-သာသနာ အမိန့်တော်ဒေသနာ သည်မှာရှိ၏’-ဟု ဆိုမိဆိုရာ ဆိုရှာကြလေသည်။ ၅,၀၀၀-သာသနာ ကျမ်းလာစကား မဟုတ်သောကြောင့် ယူတို့ သဘောကို မစဉ်းစားဘဲ ဆိုမှားရှိပြန်ခဲ့က အဖိုးအနုတ္တရတနာ စကြာမင်း၏ ပတ္တမြားကို ခိုးမှား၍ ဒွန်းစက္ကားလက်မှာ တွေလေလျှင် အမွေဥစ္စာ-ဟု ကွယ်ဝှက်သော်လည်း အရှက်ပြေမျှသာ ဆိုသကဲ့သို့ ရှိမည်။ အဖိုးအနုတ္တရတနာ စကြာမင်းတို့သာ ကိုးစားထိုက်သော ပတ္တမြား ရတနာမှန်က သင်္ကာရကုဋေဘူမိပဗ္ဗတ၊ တံမြက်ချေးစု-စသော ဌာနအရပ်တွင် မနေအပ်၊ မနေရာ။

ဝေဿဝဏ္ဏ-နတ်မင်း၏တမန် ကုမ္ဘန် ၁,၀၀၀-တို့သည် ဝန်းမြောင်ရံခ စောင့်ရှောက်ရသော ဝေပုလ္လပဗ္ဗတ၌သာ နေအပ်၊နေရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း

ဟိမဝန္တာဝယ် သားတကာတို့သနင်း ခြင်္သေ့မင်းမှန်က သုသာန်မြေအရပ်တွင် မနေအပ်၊ မနေရာ၊ ဟိမဝန္တာ ရတနာရွှေဂူတွင်းမှာသာ နေအပ်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း

ယူဇနာ ၁၅၀-အချင်း ဂဠုန်မင်းမှန်လျက် ကြက်ဆူပင်တောမှာ မပျော်ရာ၊ သိနေရပဗ္ဗတ၊ ဒုတိယအာလိန္ဒ၊ ဟိမဝန္တာနာဂဒီပ-စသော ကျွန်းခွင် သမုဒ္ဒရာအပြင်ဝယ် ပေါက်

ရောက်သဖြင့် အမြင့်ယူဇနာ ၁၀၀-ခန့်လောက် ကြီးသော လက်ပံတောကြီးမှာသာ ပျော်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း

ဓတရဋ္ဌသုဝဏ္ဏရာဇာ ရွှေဟင်္သာမင်းမျိုးမှန်က ရွာတံခါးဝ၊ စန္ဒနိကဩလိဂလ္လ-စသော ဒေသ အရပ်တို့မှာ မနေရာ၊ ရွှေဟင်္သာပေါင်း ၉-သောင်းလောက်မျှ ဝန်းရံလျက် စိတ္တ-ကူဋပဗ္ဗတ-ဟု ဟိမဝန္တာအဝင်၊ တောင်ထိပ်ပြင်၌သာ နေရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း

ယူဇနာ ၁,၀၀၀-ရှိသော အာနန္ဒာ၊ တိမိနန္ဒာ၊ အဇ္ဈာရောဟ၊ မဟာတိမိ-စသော ငါးကြီးမှန်က ထုံးအိုင်၊ မြစ်၊ချောင်းတို့မှာ မနေရာ၊ ယူဇနာပေါင်း ၈၄,၀၀၀၊ နက်ချောင်အစုတ်၊ ရစ်ဝစ်စီးသွယ်၊ အပြောကျယ်သော၊ ပင်လယ်မြစ်ကြီး၌သာ နေရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း

မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူသော ပါဠိတော်မြတ်၊ ပါဠိတော်မှန်က ပဏ္ဏရ-သပ္ပဘေဒ-စသော တိပိဋကနယသာဂရ၌သာ ရှိရာသောကြောင့် ကျမ်းလာ မဟုတ်၊ ပါဠိတော်လုပ်၍ ထုတ်ဆိုကြလေသည့်အရာမှာ ရတနာပြောင်မွန်၊ ဆဒ္ဒန်မျိုးပင် မှန်သော်လည်း ကြန်အင်လက္ခဏာ မစုံက ဂုဏ်ရောင်ညှိုးနွမ်း၍ မင်းခမ်းပွဲသဘင်ဝယ် မင်္ဂလာဆင်ဖြူတော်-ဟု ခေါ်ဝေါ်သမိုက် မဆိုထိုက်၊ မဆိုရာသကဲ့သို့ ကျမ်းလာပင် မှန်သော်လည်း သဏ္ဌာန်လက္ခဏာ ဌာနာဌာနကို ထောက်ဆဆင်ခြင်လျှင် “ပြောင်ပင် ပြောင်သော်လည်း အရောင်ချင်း မမျှ၊ ထုံးပင် မှန်သော်လည်း စံ-မရ”ဆိုသကဲ့သို့ ရှိသည်။ သာသနာတော်၏ အကြောင်းနှင့် စပ်၍ ဟောတော်မူသည့်အရာ ဝိနည်းစူဠဝါပါဠိတော်၊ ဘိက္ခုနီခန္ဓက(၆၊၄။၄၄၆)တွင်-

သစေ အာနန္ဒ နာလဘိဿ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ စိရဋ္ဌိတိကံ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ အဘဝိဿ၊ ဝဿသဟဿံ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ၊ ယတော စ ခေါ အာနန္ဒ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ဒါနိ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ စိရဋ္ဌိတိကံ ဘဝိဿတိ၊ ပဉ္စေဝ ဒါနိ အာနန္ဒ ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတိ။

ဟူ၍ ဘုရားဟောတော်မူသော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိတော် အထင်အရှား ရှိပါသည်ကိုပင် ဆင်ကောင်ကို တွေ့ရှိလျက်နှင့် ဆင်၏ခြေရာကို ရှာပြန်ဘိသကဲ့သို့ ဘုရားဟောပါဠိ ပိဋကတ်တော်၌ လာရှိရာသေးသည်-ဟု တွေးမိကြ၊ ကြံမိကြသဖြင့် အရာဌာနကို မစဉ်းစား မြင်မြင်ဝါးဝါးကို ဘုရားဟောပါဠိ မှတ်သောကြောင့် ပရိသတ်ထဲမှာ ပွဲခင်းပြုလုပ်၍ အဟုတ်အဟတ် ဖတ်ရွတ်ပြောဆိုကြသည်များသည် တရားကို မှောက်လှန်၍ “ဥဒကံ မညေ အာဒိတ္တံ”ဟူသကဲ့သို့ ရှိသည်။

ထိုသာသနာ ၅,၀၀၀-ဟူသော စကားမှာ ဘုရားဟော ပါဠိ ရှိ၊ မရှိကိုသာ သိလို၍ လျှောက်ထားကြသောကြောင့် ၅,၀၀၀-သာသနာ ကျမ်းလာပါဠိ မရှိကြောင်းကိုသာ ငါ-
ဖြေဆိုရ၍ သာသနာ ၅,၀၀၀-၏ ဖြစ်ရင်းမူလ သာဓကအမှန်ကို ထပ်မံ၍ မလျှောက်၊
မထားကြ၊ ယခုမှ တဖန် ထပ်မံ၍ လျှောက်ထားပြန်သဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-၏
ဖြစ်ရာဌာန မုချဧကန်ကို ကျမ်းဂန်လာတိုင်း ဖြေဆိုလိုက်အံ့။

အစိန္တေယျ သုံးလူ့သေဌ်နင်း တရားမင်းမြတ်သည် ကပိလဝတ်ပြည်ကို အမှီပြု၍
နိဂြောဓာရုံကျောင်းကြီး၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည်
မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးလျှင် “မာတုဂါမသည် မြတ်စွာ
ဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပြုရပါမည့်
အကြောင်းနှင့်-

သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-

ဟု လျှောက်တောင်းပန်လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ဂေါတမီ၊ သင်သည် မာတုဂါမအား ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော
ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို မနှစ်သက်လင့်”ဟု-

အလံ ဂေါတမီ၊ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ-
စသည်ဖြင့် ပယ်တော်မူသည်။

ခပ်သိမ်းသော ဘုရားရှင်တို့အား ဘိက္ခု၊ ဘိက္ခုနီ၊ ဥပါသကာ၊ ဥပါသကီ-ဟူ၍
ပရိသတ် ၄-ပါး ရှိသည် မဟုတ်ပါလော။ အဘယ်ကြောင့် မာတုဂါမအား ဘုရား အဆုံးအမ
တော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ပယ်တော်မူသနည်းဟူမူကား- အခွင့်မရ၍
ငြိုငြင်ပင်ပန်း ဆင်းရဲခြင်းဖြစ်သဖြင့် အကြိမ်များစွာ တောင်းပန်မှ အခွင့်ပြုရသော်ကား
“ငါတို့အား ဤရဟန်းအဖြစ်ကို အလွယ်တကူရသည် မဟုတ်၊ ဆင်းရဲငြိုငြင် ပင်ပန်းစွာ
ရသည်တကား”ဟု အရိုအသေ စောင့်ရှောက်လတ္တံ့သည်ကို သိတော်မူသဖြင့် ကောင်းစွာ
အလေးအမြတ် ခွင့်ပြုတော်မူလိုသောကြောင့် ပယ်တော်မူလိုက်သတည်း။

မဟာပဇာပတိဂေါတမီလည်း ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တိုင် မာတုဂါမသည် ဘုရား အဆုံး
အမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါမည့်အကြောင်းနှင့်-

သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ-

ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်လေလျှင် မြတ်စွာဘုရားလည်း-

“ဂေါတမိ၊ သင်သည် မာတုဂါမအား ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော
ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်း၏အဖြစ်ကို မနှစ်သက်လင့်”ဟု-

အလံ ဂေါတမိ၊ မာ တေ ရုစိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ-

စသည်ဖြင့် ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တိုင် ပယ်တော်မူသည်။

ထိုအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမိလည်း မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်တည်း
ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ “မာတုဂါမအား ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော် မမူတကား”ဟု ဆင်းရဲ
ငြိုငြင်ပင်ပန်းခြင်း၊ နှလုံး မသာမယာခြင်းဖြင့် ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် လက်ယာရစ် ၃-
ကြိမ်တိုင် ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကို ပြုလျက် ဖယ်လေသည်။

ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ကပိလဝတ်ပြည်မှ ဝေသာလီပြည်သို့ ဒေသစာရီ
လှည့်လည်ကြွသွားတော်မူ၍ ဝေသာလီပြည်၊ မဟာဝုန်တောကြီးတွင် စုလစ်မွန်းချွန်
တပ်သော ဇရပ်တန်ဆောင်း၌ ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူလတ်သတည်း။

ထိုအခါ မဟာပဇာပတိဂေါတမိသည် ဆံ-တို့ကို ပယ်၍ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်
တို့ကို ဝတ်လျက် များစွာသော သာကီဝင်မင်းသမီးအပေါင်းတို့နှင့်တကွ ဝေသာလီပြည်သို့
ရောက်လေ၍ မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့် ဆင်းရဲငြိုငြင်ပင်ပန်းစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်း
လျက် ယိုထွက်သော မျက်ရည်ဖြင့် တံခါးရွက်ပြင်ပ၌ ရပ်၏။ ထိုသို့ ရပ်သည်ကို ရှင်အာနန္ဒာ
မြင်လေလျှင် “ဂေါတမိ၊ သင်သည် အဘယ့်ကြောင့် မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့်
ဆင်းရဲငြိုငြင်ပင်ပန်းစွာ ငိုမြည်တမ်းလျက် ယိုထွက်သော မျက်ရည်ဖြင့် နေသနည်း”ဟု
မေးလတ်၍-

“အရှင်အာနန္ဒာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည် မာတုဂါမအား ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်း
ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ခွင့်ပြုတော် မမူသောကြောင့် နှလုံးမသာယာ ခြင်း
ပြင်းစွာဖြစ်သတည်း”ဟု လျှောက်လေလျှင် “ဂေါတမိ၊ အကြင်မျှလောက် ငါသည်
မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ မာတုဂါမသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်
တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထား

တောင်းပန်အံ့၊ ထိုမျှလောက် ဤအရပ်တွင်ပင် တခဏမျှ နေဦးလော့”ဟု ဆို၍ မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်ပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မြူအလိမ်းလိမ်းကပ်သော ကိုယ်ဖြင့် ဆင်းရဲငြိုငြင်ပင်ပန်းစွာ ငိုကြွေးမြည်တမ်းလျက် ယိုထွက်သော မျက်ရည်ဖြင့် ‘မာတုဂါမသည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို မရခဲ့တကား’ဟု တံခါးမုခ်၌ တည်ခဲ့၏။ ထို့ကြောင့် မာတုဂါမသည် ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါမည့် အကြောင်း”နှင့်-

သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ-

ဟု လျှောက်တောင်းပန်လေလျှင်-

“အာနန္ဒာ၊ မာတုဂါမအား ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို မနှစ်သက်လင့်”ဟု-

အလံ အာနန္ဒ မာ တေ ရုစ္စိ မာတုဂါမဿ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇ-

ဟု ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တိုင် ပယ်တော်မူရကား “တပါးသော အကြောင်းပရိယာယ်ဖြင့် မာတုဂါမအား ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါမည့် အကြောင်းနှင့် လျှောက်တောင်းပန်ဦးအံ့”ဟု ကြံလေသည်။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ “မြတ်စွာဘုရား၊ မာတုဂါမသည် ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရောက်သဖြင့် သောတာပတ္တိမဂ်၊ ၎င်းဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိမဂ်၊ ၎င်းဖိုလ်၊ အနာဂါမိမဂ်၊ ၎င်းဖိုလ်၊ အရဟတ္တမဂ်၊ ၎င်းဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်ပါအံ့လော့”ဟု မေးလျှောက်လေလျှင် “အာနန္ဒာ၊ မာတုဂါမသည် ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရသည်ရှိသော် သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုခြင်းငှာ ထိုက်၏”ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် “မြတ်စွာဘုရား၊ မာတုဂါမသည် ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်း-ဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းပြုသဖြင့် သောတာပတ္တိဖိုလ်၊ သကဒါဂါမိဖိုလ်၊ အနာဂါမိဖိုလ်၊ အရဟတ္တဖိုလ်ကို အကယ်၍ မျက်မှောက်ပြုရသည် ဖြစ်အံ့၊ မိထွေးတော်ဖြစ်သော မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားအား ကျေးဇူးများ၏။ မယ်တော်သည် သေလွန်ခဲ့သဖြင့် မိထွေးတော်ပင် ကိုယ်တော်ကို နို့ရည်တိုက်ကျွေး မွေးမြူ

စောင့်ရှောက်ရ၏။ ထို့ကြောင့် မာတုဂါမသည် ဘုရားအဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရပါမည့်အကြောင်း”နှင့်-

သာဓု ဘန္တေ လဘေယျ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ
အဂါရသွာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ-

ဟု ဟောင်းပန်လျှင်-

- ၁။ “အာနန္ဒာ၊ ရဟန်းမိန်းမသည် အဝါ ၁၀၀-ရသည်ဖြစ်စေ ထိုနေ့ ရဟန်းပြုသော ရဟန်းယောက်ျားအား ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးပူဇော်ရခြင်း၊
- ၂။ ရဟန်းမိန်းမသည် ရဟန်း မရှိသောကျောင်း၌ ဝါ-သို့ မကပ်ရခြင်း၊
- ၃။ လခွဲ ၁-ကြိမ်၊ ရဟန်းမိန်းမသည် ရဟန်းယောက်ျား သံဃာအထံမှ ဥပုသ်မေးခြင်း၊ အဆုံးအမကို ခံခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော တရား ၂-ပါးတို့ကို တောင့်တခြင်း၊
- ၄။ ဝါကျွတ်ပြီးသော ရဟန်းမိန်းမသည် ဥဘတောသံဃာ၌ ဒိဋ္ဌသုတပရိသံကိတ-ဟု ဆိုအပ်သော အကြောင်း ၃-ပါးတို့ဖြင့် ဖိတ်ကြားခြင်း၊
- ၅။ ဂရုဏအာပတ်သို့ ရောက်သော ရဟန်းမိန်းမသည် လခွဲပတ်လုံး ဥဘတောသံဃာ၌ ပက္ခမာနတ်ကို ကျင့်ခြင်း၊
- ၆။ ၂-နှစ်ပတ်လုံး ဝိကာလတိုင် ၆-ခုသော သိက္ခာပုဒ်တို့၌ မဖောက်မပြန် ကျင့်ပြီးသော သိက္ခမာန်သည် ဥဘတောသံဃာ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ယူခြင်း၊
- ၇။ ရဟန်းမိန်းမသည် တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် ရဟန်းယောက်ျားကို မဆဲရေး၊ မပြောဆိုခြင်း၊
- ၈။ ယနေ့ကို အစပြု၍ ရဟန်းမိန်းမတို့သည် ရဟန်းယောက်ျားတို့၌ စကားအစဉ်ကို မမြစ်၊ မပယ်ခြင်း၊ ရဟန်းယောက်ျားတို့ကား ရဟန်းမိန်းမတို့၌သာ စကားအစဉ်ကို မြစ်ပယ်ခြင်း၊

မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် အကယ်၍ ဤဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးတို့ကို အသက်ထက်ဆုံး ဝန်ခံ၍ ကျင့်နိုင်သည်ဖြစ်အံ့။ ထိုဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးကို အသက်ထက်ဆုံး ဝန်ခံ၍ ကျင့်ခြင်းသည်ပင်လျှင် မဟာပဇာပတိဂေါတမီအား ရဟန်းပြုခြင်းတည်း”ဟု မိန့်တော်မူပေ၏။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာလည်း မဟာပဇာပတိဂေါတမီအား ဘုရားမိန့်တော်မူသောစကားကို ပြန်ကြားလေလျှင် “အရှင်ဘုရားအာနန္ဒာ၊ တန်ဆာဆင်လိုသဖြင့် ဆေးလျှော်

အပ်ပြီးသော ဦးခေါင်းရှိသော ပျိုရွယ်ငယ်နုသော ယောက်ျား၊ မိန်းမတို့သည် ကြာပန်း၊ မိုးစွေပန်း၊ လန်သွယ်ပန်းကို ရလျှင် လက် ၂-ဖက်ဖြင့် ကောင်းစွာယူ၍ ဦးခေါင်း၌ တင်ထား ဘိသကဲ့သို့ ထို့အတူ အကျွန်ုပ်သည်လည်း ဘုရားမိန့်တော်မူသော ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါး တို့ကို အသက်ထက်ဆုံး ဝန်ခံ၍ ကျင့်ပါအံ့”ဟု လျှောက်၏။

ထိုအခါ အရှင်အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်လေ၍ “အရှင်ဘုရား၊ မဟာပဇာပတိဂေါတမီသည် ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးတို့ကို ဝန်ခံလတ်ပြီးဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရား၏ မိထွေးတော်သည် ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ပြီ”ဟု လျှောက်လေလျှင် “အာနန္ဒာ၊ မာတုဂါမသည် ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ အကယ်၍ ရဟန်းအဖြစ်ကို မရခဲ့သည်ဖြစ်မူကား ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဗြဟ္မစရိယ သဒ္ဓမ္မဝိနယသည် အနှစ် ၁,၀၀၀-ကာလပတ်လုံး တည်သည်ဖြစ်ရာ၏။ အာနန္ဒာ၊ မာတုဂါမအား ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓမ္မ၌ ရဟန်းအဖြစ် ကို ရခြင်းကြောင့် ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓမ္မသည် အနှစ် ၅၀၀-သာ တည်လတ္တံ့သည်”ကို-

သစေ အာနန္ဒ နာလဘိဿ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ စိရဋ္ဌိတိကံ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ အဘဝိဿ၊ ဝဿ သဟဿံ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ၊ ယတော စ ခေါ အာနန္ဒ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ဒါနိ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ စိရဋ္ဌိတိကံ ဘဝိဿတိ၊ ပဉ္စေဝ ဒါနိ အာနန္ဒ ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတိ။

(ဝိ၊ ၄။ ၄၄၆)ဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ ဥပမာဖြင့် ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ -

“အာနန္ဒာ၊ အကြင်အမျိုး၌ မိန်းမများသဖြင့် ယောက်ျားတို့သည် နည်းကုန်၏။ ထိုအမျိုး၌ အိုးဖြင့် မီးတောက်ကို ထည့်၍ ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရှာဖွေခိုးယူကုန်သော သူခိုးတို့သည် နှိပ်စက်ဖျက်ဆီးနိုင်ရာသကဲ့သို့လည်းကောင်း သလေးခင်း၊ ကြံခင်းတို့၌ ပိုးတို့သည် ကိုက်ခဲခြင်းကြောင့် သေတဋ္ဌိက၊ မဇ္ဇေဋ္ဌိက-မည်သော အနာတို့ နှိပ်စက်လတ်သော် ရှည်မြင့်စွာ မသုံးဆောင်၊ မခံစားရ တခဏချင်း ယိုယွင်းပျက်စီးလေသကဲ့သို့လည်းကောင်း ထို့အတူ မာတုဂါမသည် ငါဘုရား အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရခြင်းကြောင့် ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓမ္မသည် အနှစ် ၅၀၀-သာ တည်လတ္တံ့။ အာနန္ဒာ၊ အကြင် လယ်လုပ်ယောက်ျားသည် ကြီးစွာသော တဖက်

ဆည်ကန်၌ ကန်သင်း၊ ကန်ဘောင်တို့ကို မဖို့မဆည်ခဲ့သော် ရေတို့သည် တစ်ပေါက်တစ်စက် မျှ မကျန်မကြွင်း စီးဆင်းယိုထွက်လေရာ၏။ ရေမလွန်မီ ရှေးဖို့ကာလက ကြီးစွာသော ကန်သင်း၊ကန်ပေါင်ကို ဆည်ဖို့တက်သက်(လျက်) ဖွဲယှက်ခိုင်လုံစွာ ရှိခဲ့မှုကား ရေတို့သည် မဆင်း၊မသက် မထွက်၊မယို အလိုရှိတိုင်းသာ ရှည်ကြာကာလ သုံးဆောင်ရသကဲ့သို့ ထို့အတူ အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရားသည် မဆွကပင် ဘိက္ခုနီမတို့အား ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးကို အသက်ထက် ဆုံး စောင့်ရှောက်စေခြင်းငှာ ပညတ်တော်မူရကား ငါဘုရား၏ ပညတ်တော်တည်းဟူသော ဓမ္မဝိနယဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓမ္မသည် အနှစ် ၁,၀၀၀-တည်ပြန်လတ္တံ့”ဟု-

သေယျထာပိ အာနန္ဒ ပုရိသော မဟတော တဠာကဿ ပဋိကစ္စေ အာဠိ ဗန္ဓေယျ ယာဝဒေဝ ဥဒကဿ အနုတိက္ကမနာယ၊ ဧဝမေဝ ခေါ အာနန္ဒ မယာ ပဋိကစ္စေ ဘိက္ခုနီနံ အဋ္ဌ ဂရုဓမ္မာ ပညတ္တာ ယာဝဇီဝံ အနုတိက္ကမနီယာ။-

ဟူ၍ အာနန္ဒာအား ဟောကြားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော် အဘော်ကို သိတော်မူသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ ဝိနည်းစုဠဝါ၊ ဘိက္ခုနီခန္ဓကအဋ္ဌ-ကထာ၌ အနှစ် ၁,၀၀၀-ဟူသည် ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒပတ္တရဟန္တာခေတ်ကိုသာ ရည်၍ ဟောတော်မူသတည်း။

ထို့ထက်အလွန် သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ အနာဂါမ်ခေတ်-၁,၀၀၀၊ သကဒါဂါမ်ခေတ်-၁,၀၀၀၊ သောတာပန်ခေတ် ၁,၀၀၀-အားဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-တည်လတ္တံ့-ဟု-

ဝဿသဟဿန္တိ စေတံ ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒပတ္တခီဏာသဝဝသေနေဝ ဝုတ္တံ၊ တတော ပန ဥတ္တရိပိ သုက္ခဝိပဿကခီဏာသဝဝသေန ဝဿသဟဿံ၊ အနာဂါမိ-ဝသေန ဝဿသဟဿံ၊ သကဒါဂါမိဝသေန ဝဿသဟဿံ၊ သောတာပန္နဝသေန ဝဿသဟဿန္တိ ဧဝံ ပဉ္စဝဿသဟဿာနိ ပဋိဝေဓသဒ္ဓမ္မော ဌဿတိ-

ဟူသောပါဌ်(ဝိ၊ဋ္ဌ၊၄။၁၂၇) ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဒီဃနိကာယ်၊ သုပ္ပါဏေယျ၊ သမ္ပသာဒနိယသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ် အဋ္ဌကထာဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် ရှေးဦးစွာ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာ ခေတ်-၁,၀၀၀၊ ဆဠဘိညရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ တေဝိဇ္ဇရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ သုက္ခ-ဝိပဿကရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ ပါတိမောက္ခသံဝရခေတ် ၁,၀၀၀-အားဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-တည်လတ္တံ့-ဟု-

ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ ဆဠဘိညေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ တေဝိဇ္ဇေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ သုက္ခဝိပဿကေဟိ ဝဿသဟဿံ၊ ပါတိမောက္ခေဟိ ဝဿသဟဿံ အဋ္ဌာသိ-

ဟူသော ပါဠိ(ဒိ၊ ၄၊ ၃။ ၈၃)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကနိကာယ်၊ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ ဆရာတို့၏ အလိုအားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည့်နောက် ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ ဆဠဘိညရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ တေဝိဇ္ဇာရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာခေတ်-၁,၀၀၀၊ အနာဂါမ်၊ သကဒါဂါမ်၊ သောတာပန် ၁,၀၀၀-အားဖြင့် သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ဖြစ်လတ္တံ့-ဟု-

ဗုဒ္ဓါနံ ဟိ ပရိနိဗ္ဗာနတော ဝဿသဟဿမေဝ ပဋိသမ္ဘိဒါ နိဗ္ဗတ္တေတုံ သက္ကောန္တိ၊ တတော ပရံ ဆဠအဘိညာ၊ တတော တာပိ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ တိဿော ဝိဇ္ဇာ နိဗ္ဗတ္တေန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ တာပိ နိဗ္ဗတ္တေတုံ အသက္ကောန္တာ သုက္ခဝိပဿကာ ဟောန္တိ။ ဧတေနော ဥပါယေန အနာဂါမိနော သကဒါဂါမိနော သောတာပန္နာတိ။ -

ဟူသော ပါဠိ(အံ၊ ၄၊ ၁။ ၆၇)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ အလိုတော် အာဘော်ကို သိတော်မူသော ဗုဒ္ဓမတည၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဝါဒအားဖြင့် ၅,၀၀၀-သာသနာ ရှည်ကြာသမျှကာလ ဓမ္မဝိနယ-ဟု ဆိုအပ်သော ဘုရားအဆုံးအမ ဗြဟ္မစရိယသဒ္ဓမ္မတည်းဟူသော ပရိယတ်၊ ပဋိပတ် ၂-ပါး တရားတော်ဒေသနာပြာဋိဟာသည် ယူဇနာပေါင်း ၄၂,၀၀၀-အမြင့်ဆောင်သော ယုဂန် တောင်စွန်း၊ နေလဝန်းကဲ့သို့ ထွန်းလင်းတောက်ပစေလျက် ဝေနေယျသတ္တဝါအများကို ၄-ပါးသော ကန္တာရမှ လေးဩဃအဏ္ဏဝါ၊ သံသရာကမ်းထိပ်၊ နိဗ္ဗူတသာခေါင်၊ ခေမာ သောင်သို့၊ ပို့ဆောင်ကယ်တင်တော်မူသတည်း။ ထို့ကြောင့် အရှင်အာနန္ဒာအား ဘုရား ဟောတော်မူသော-

သစေ အာနန္ဒ နာလဘိဿ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ စိရဋ္ဌိတိကံ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ အဘဝိဿ၊ ဝဿသဟဿံ သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ။ ယတော စ ခေါ အာနန္ဒ မာတုဂါမော တထာဂတပ္ပဝေဒိတေ ဓမ္မဝိနယေ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတော၊ န ဒါနိ အာနန္ဒ ဗြဟ္မစရိယံ စိရဋ္ဌိတိကံ ဘဝိဿတိ၊ ပဉ္စေဝ ဒါနိ အာနန္ဒ ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတိ-

အစရှိသော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိတော်ကို စွဲ၍ ဗုဒ္ဓမတည၊ အဋ္ဌကထာဆရာတို့ ဖွင့်ဆိုသည့် အတိုင်း သာသနာတော် ၅,၀၀၀-၏ ဖြစ်ရင်းမူလ နေရာကျကို သိမှတ်ရမည်။

အင်းဝပန်းပဲတန်းရပ်နေ၊ ဒါယကာ မောင်ပေါ်စ လျှောက်ထားချက်အရ ၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လဆန်း၊ ၁၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော် ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

*မြတ်စွာဘုရားသည် နောက်ကျသောရေကို သုံးဆောင်တော်မူရကြောင်း၊

*ပဋိသန္ဓေယူစဉ် စေတီတိုက်နှင့်တူသော အမိဝမ်းကို ခမည်းတော်သည်

မြင်၍ ရှိခိုးပူဇော်ကြောင်း၊ *မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်ကို ငရဲမီး

လိုက်ကြောင်းများကို မေးလျှောက်ချက်

[၂] “ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးမြို့၊ မြောက်ပြင် အမရဌာနီရပ်နေ၊ သူရဲတပ်မှ၊ သွောက်ကြီးတို့နှင့် ဒုတ်ရဲတပ် ဒါယကာကြီး၊ ငယ်တစ်စုတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။

(၁) မြတ်စွာဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံလွန်တော်မူရန် ပါဝါပြည်မှ ကုသိန္ဒာရုံပြည်သို့ ကြွသွားတော်မူရာ ကကုဒါမြစ်သို့ ရောက်တော်မူ၍ ‘အာနန္ဒာ၊ ငါ-ရေသိပ်တော် မူသည်’-ဟု မိန့်တော်မူလျှင် အရှင်အာနန္ဒာ ရေကြည်ကို ရှာ၍ မရသောကြောင့် ရေနောက်ကို သောက်တော်မူရကြောင်း၊ ရှေး နွားငယ်ဖြစ်စဉ်ကာလက ဝဋ်တော် ပါကြောင်းများနှင့် အများပင် ပြောဆိုကြပါသည်။

(၂) တစ်ရပ်မှာလည်း ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေနေစဉ်ကပင် စေတီတိုက် နှင့်တူသော အမိဝမ်းကို ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး မြင်၍ ရှိခိုးပူဇော်ကြောင်း နှင့် စာစောင်ငယ်များမှာ ရေးထား၍ မှတ်သားပြောဆိုကြပါသည်။

(၃) တစ်ရပ်မှာလည်း မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် အရှင်ရဟန္တာကြီးကို ငရဲမီး လိုက်ကြောင်း၊ မိခင်ရင်သား၊ သမြတ်ဖျားတွင်၊ စွန်းငြားအရက်၊ မိခင်နို့ကို စို့သည့် တွက်ကြောင့် ဝိပါက်တော် ပါကြောင်းများနှင့် အများတကာ၊ သူ၊ ငါက-စ၊ ပြောဆို ကြသည့်အရာများကို ဉာဏ်မျက်စိ မရှိပါသောကြောင့် မုချကေန် အမှန်ကို မသိနိုင်

ကြဖြစ်ပါ၍ မုချဧကန် အမှန်ကို သိမှတ်ပါရအောင် တရားကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့် ရှိပါတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား။”

သုရဲတပ်မှူး၊ သွေးသောက်ကြီးတို့နှင့် ဒါယကာတစ်စုတို့လျှောက်ထားချက်အရ အဖြေဝိသဇ္ဇနာ-

[၂](၁) မြတ်စွာဘုရားသခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူအံ့သောငှာ ပါဝါပြည်မှ ကုသိန္ဒာရုံပြည် သို့ကြွတော်မူရာ ကကုဒါမြစ်သို့ ရောက်၍ “အာနန္ဒာ၊ ငါရေသိပ်တော်မူသည်”ဟု မိန့်တော် မူလျှင် အရှင်အာနန္ဒာ ရေကြည်ကို ရှာ၍ မရသောကြောင့် ရေနောက်ကို သောက်တော် မူရကြောင်း၊ ရှေး နွားငယ်ဖြစ်စဉ်ကာလက ဝိပါက်တော်ပါကြောင်းများနှင့် ပြောဆိုကြ သည်မှာ-

၁။ ဒုက္ကရစရိယာ ၆-နှစ် ကျင့်တော်မူရခြင်း၊

၂။ စိဉ္စ(မာန)မည်သော မိန်းမ၏ စွပ်စွဲသည်ကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၃။ သုန္ဒြီမည်သော ပရိဗိုဇ်မ၏ စွပ်စွဲသည်ကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၄။ သုန္ဒြီပရိဗိုဇ်မကို သတ်၍ တိတ္ထိတို့ စွပ်စွဲသည်ကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၅။ နာဠာဂိရိဆင်တိုက်ကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၆။ ဒေဝဒတ်၏ ကျောက်ပစ်ချကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၇။ သွေးစိမ်းကည်တော်မူရခြင်း၊

၈။ ဇီဝက၏ ဓားခွဲကို ခံတော်မူရခြင်း၊

၉။ ခေါင်းခံတော်မူရခြင်း၊

၁၀။ ခါးနာတော်မူရခြင်း၊

၁၁။ မုယောဆွမ်း ဘုဉ်းပေးတော်မူရခြင်း၊ ၁၂။ ဝမ်းတော်လားရခြင်း -

ဟူ၍ ဝဋ်တော် ၁၂-ပါးသာရှိကြောင်းကို အပဒါန်ကျမ်းတွင် ဟောတော်မူသည်ဖြစ်၍ ဝဋ်တော် ၁၃-ပါး မဖြစ်သင့်ရကား နွားသားငယ်ဖြစ်စဉ်ကာလ ဝိပါက်တော်ပါသည်ဆိုသော စကား မဟုတ်။ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူအံ့သောနေ့ ကုသိန္ဒာရုံပြည်သို့ ကြွရောက်တော်မူရာ ကကုဒါမြစ်သို့ ရောက်လျှင် သစ်ပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ “အာနန္ဒာ၊ ငါ ရေသိပ် တော်မူသည်”ဟု မိန့်တော်မူလျှင် “ယခုပင် ပက္ကုသာတိမင်းကြီး လှည်း ၅၀၀-နှင့် ကူးသွားခါ ဖြစ်၍ ရေအလွန်နောက်ပါသည်။ ဤကကုဒါမြစ်သည် ရှေ့တွင် မနီး၊မဝေးသောအရပ်၌ အလွန်ကြည်လင်သန့်ရှင်းသော ဆိပ်ရှိသည်ဖြစ်၍ ရှေ့စခန်းတွင်မှ ရေကောင်းစွာ သောက်

တော်မူရပါအံ့”ဟု လျှောက်သောကြောင့် ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်မြောက် “အာနန္ဒာ၊ ငါ ရေသိပ် တော်မူသည်”ဟု မိန့်တော်မူရာတွင် အာနန္ဒာအရှင် သပိတ်ကို ယူဆောင်၍ ကကုဒါမြစ်ဆိပ် သို့ ကပ်သောခဏ၌ အလွန်ကြည်လင်စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသော ရေကို မြင်၍ ခပ်ယူပြီးလျှင် အံ့ဩခိုးမွမ်း၍ ရေကို ကပ်သဖြင့် ဘုရားသုံးဆောင်တော်မူကြောင်းကို-

“အစ္စရိယံ ဘန္ဓေ အဗျုတ် ဘန္ဓေ တထာဂတဿ မဟိဒ္ဓိကတာ မဟာနုဘာဝ-
တာ။ ဣဒါနိ သာ ဘန္ဓေ နဒိကာ စက္ကစ္ဆိန္ဒာ ပရိတ္တာ လုဠိတာ အာဝိလာ သန္တမာနာ
မယိ ဥပသင်္ကမန္တေ အတ္ထာ ဝိပ္ပသန္တာ အနာဝိလာ သန္တိတ္ထ။ ပိဝတု ဘဂဝါ ပါနီယံ
ပိဝတု သုဂတော ပါနီယ”န္တိ။ အထ ခေါ ဘဂဝါ ပါနီယံ အပါယိ-

ဟူ၍ သုတ်မဟာဝါ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တွင် လာသည်။

ဘန္ဓေ၊ ဘုန်းတော်ကြီးလှသော ဘုရား။ အစ္စရိယံ၊ အံ့ဖွယ်ရှိစွတကား။ ဘန္ဓေ၊
ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူလှသော မြတ်စွာဘုရား။ အဗျုတ်၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ခဲ့၏တကား။
တထာဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ မဟိဒ္ဓိကတာ၊ ကြီးမြတ်သော အာနုဘော်ရှိသည်၏
အဖြစ်သည်။ အစ္စရိယံ၊ အံ့ဖွယ်ရှိစွတကား။ အဗျုတ်၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ခဲ့၏တကား။ ဘန္ဓေ၊
ဘုန်းတော်ကြီးသော မြတ်စွာဘုရား။ ဣဒါနိ၊ ယခု။ သာ နဒိကာ၊ ထိုမြစ်သည်။ စက္ကစ္ဆိန္ဒာ၊
လှည်းဘီးစက် ဖြတ်ခါမျှ ဖြစ်၏။ ပရိတ္တာ၊ နည်းသော ရေရှိသည်ဖြစ်၍။ လုဠိတာ၊ လှုပ်ရှား
သော ရေရှိသည်ဖြစ်၍။ အာဝိလာ၊ နောက်သည်ဖြစ်၍။ သန္တမာနာ၊ စီး၏။ မယိ၊ အကျွန်ုပ်
အာနန္ဒာသည်။ ဥပသင်္ကမန္တေ၊ ကပ်သော ခဏ၌။ အတ္ထာ၊ ကြည်လင်သည်ဖြစ်၍။ ဝိပ္ပသန္တာ၊
သန့်ရှင်းသည်ဖြစ်၍။ အနာဝိလာ၊ မနောက်သည်ဖြစ်၍။ သန္တိတ္ထ၊ စီးခဲ့ကုန်၏။ ဘဂဝါ၊
ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူလှသော မြတ်စွာဘုရား။ ပါနီယံ၊ ရေကို။ ပိဝတု၊ သောက်တော်မူ
လော့။ သုဂတော၊ လာခြင်းကောင်းတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ပါနီယံ၊ ရေကို။ ပိဝတု၊
သောက်တော်မူလော့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတ္တာ၊ ဆို၍။ ပါနီယံ၊ ရေကို။ ဥပနာမေသိ၊ ကပ်လေ
၏။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပါနီယံ၊ ရေကို။ အပါယိ၊ သောက်တော်မူ၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ကုသိန္ဒာရုံပြည်သို့ ကြွတော်မူရာ ကကုဒါမြစ်ဆိပ်
သို့ ရောက်လျှင် ရေနောက်ကိုလည်း သောက်တော်မမူရ၊ ရှေ့ဝိပါက်တော်လည်း မပါ။
ရေကြည်ကိုသာ သုံးဆောင်တော်မူရကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရ
မည်။

(၂) ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေနစဉ်ကပင် စေတီတိုက်နှင့်တူသော အမိဝမ်း
ကို မြင်၍ ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ရှိခိုးကြောင်းနှင့် အချို့သော စာစောင်ငယ်များမှာ

ရေးထား၍ မှတ်သားပြောဆိုကြသည်။ ထိုစကားသည် ကျမ်းဂန်၌ မလာ။ ကျမ်းဂန် လာသည်မှာ-

ကာလုဒါယီထေရ် ပင့်ဆောင်၍ ကပိလဝတ်ပြည်သို့ ရောက်လျှင် “သိဒ္ဓတ္ထမင်းသား သည် ငါတို့ တူသား၊ညီမျှသာ ဖြစ်သည်။ ငါတို့ ရှိမခိုးပြီ”ဟု နေကြသည်တွင် ဆွေတော်၊ မျိုးတော်တို့၏ အစည်းအဝေး၌ သာဝတ္ထိပြည်တွင် ပြသော တန်ခိုးပြာဋိဟာနှင့်တူသော တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူရာတွင်မှ ဆွေတော်၊မျိုးတော်တို့ ပူဇော်ရှိခိုးကြ၍ ဤမျှလောက် သော မဖြစ်ဖူးမြဲ အံ့ဖွယ်သရဲကို မြင်လျှင် ခမည်းတော် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ရှိသေစွာ ရှိခိုးလျက် အရှင်ဘုရား ဖွားတော်မူသည့်နေ့ ‘ဒေဝီလရသေ့ကို ရှိခိုးစေအံ့’ဟု ဆောင်ယူရာ အရှင်ဘုရား ၏ ခြေတော်သည် ရသေ့ဦးခေါင်းပေါ်၌ တည်သည်ကို မြင်၍ ရှေးဦးစွာ ရှိခိုးကြောင်းကို-

ဘန္တေ တုမ္ဘာကံ ဇာတဒိဝသေ ကာလဒေဝီလဿ ဝန္တနတ္ထံ ဥပနီတာနံ ဝေါ ပါဒေ
ပရိဝတ္တေတွာ ဗြာဟ္မဏဿ မတ္ထကေ ပတိဋ္ဌိတေ ဒိသ္မာပိ၊ အဟံ တုမ္ဘာကံ ပါဒေ
ဝန္တိ၊ အယံ မေ ပဌမဝန္တနာ။ -

ဟူ၍ လာ၏။

နောက် မင်္ဂလာလယ်ထွန်သောနေ့ သပြေပင်ရိပ်၌ အိပ်၍နေသော အရှင်ဘုရား အား သပြေပင်ရိပ်သည် မပြောင်းမရွှေ့သည်ကို မြင်၍ ၂-ကြိမ်မြောက်သော ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ရှိခိုးကြောင်းကို-

ဝပ္ပမင်္ဂလဒိဝသေစ ဇမ္ဗုဆာယာယ သိရိသယနေ နိပန္နာနံ ဝေါ ဇမ္ဗုဆာယာယ
အပရိဝတ္တနံ ဒိသ္မာပိ ပါဒေ ဝန္တိ၊ အယံ မေ ဒုတိယဝန္တနာ-

ဟူ၍ လာသည်။

ယခုအခါ ဤကဲ့သို့ မမြင်စဖူးသော အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗပါဋိဟာရိယကို မြင်၍ အရှင်ဘုရား ခြေတော်ကို ၃-ကြိမ်မြောက်သော ရှိခိုးခြင်းဖြင့် ရှိခိုးကြောင်းကို-

ဣဒါနိ ပန ဣမံ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ပါဋိဟာရိယံ ဒိသ္မာပိ အဟံ တုမ္ဘာကံ ပါဒေ
ဝန္တာမိ၊ အယံ မေ တတိယဝန္တနာ - (အပ၊ဌ၊၁။၁၀၄)

ဟူ၍ အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းမဟာဝါအဋ္ဌကထာ၊ ဇိနာလင်္ကာရ-စသောကျမ်းတို့၌ လာသည်ကို ထောက်လျှင် ဘုရားအလောင်း ပဋိသန္ဓေနေစဉ်ကပင် သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီး ရှိခိုးသည်-ဟု စာစောင်ငယ်များတွင် ရေးထား၍ မှတ်သားကြသော စကားကို စကားပို၊ စကားလွန်-ဟု မှတ်ရာသည်။

(၃) မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် အရှင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ငရဲမီးလိုက်ကြောင်း၊ မိခင်ရင်သား၊ သမ္မတ်ဖျားတွင်၊ စွန်းငြားအရက်၊ မိခင်နို့ကို စို့သည်တွက်ကြောင့် ဝိပါက်တော် ပါကြောင်းများနှင့် အများလူရှင် အမြင်မှောက်မှား စကားကို ရှာကြံ၍ ပြောပြန်ကြသည်မှာ ကျမ်းဂန်တွင် မပါ၊မလာသော စကားဖြစ်၍ မဟုတ်မမှန် ဖောက်ပြန်ချွတ်လွဲသော စကား-ဟု မှတ်ရာ၏။

ကျမ်းဂန် မလာသည်သာ မဟုတ်သေး။ တရားသဘောကို နှိုးနှော၍ နေရာကကို ထောက်ဆပြန်လျှင် အရှင်မြတ်သည် ငယ်ရွယ်သူပကတိ မသိသောကာလ မိခင်ရင်သား၊ သမ္မတ်ဖျားတွင်၊ စွန်းငြားအရက်၊ မိခင်နို့ကို စို့မိသည့်အတွက်နှင့် ဝိပါက်တော်ပါသည် ဆိုရမည်လည်း ပုထုဇဉ်ကာလ ပြုခဲ့ကြသော မကောင်းမှုအကုသိုလ်ကံ-ဟူသမျှကို အရိယာ မဂ်ရေဖြင့် စင်အောင် ဆေးလျော်ပယ်စွန့်တော်မူပြီးရကား မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် အရှင် ရဟန္တာကြီးကို အကုသိုလ်တရားသည် အပါးသို့ ချဉ်းကပ်နိုင်မည် မဟုတ်။ ဤကဲ့သို့သော အရာကို အရိယာ-ဟူသမျှမှာပင် တူကြလေသည် မှတ်ရမည်။

အကယ်၍ကား ရဟန္တာသခင် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ကို ငရဲမီးလိုက်သည့်အရာကို ထားဘိဦး။ အရက်သေစာ များစွာသောက်စားလျက် အရက်ရည်နှင့်တကွ ငရဲခွင်သို့ ရောက် ငြားသော်လည်း ၅-ပါးသော ဂတိတွင် နိရယပဋိသန္ဓေနေသသူ မဟုတ်ခဲ့က ငရဲမီးသည် အချဉ်းနှိုးပင်၊ လောင်ချင်တိုင်း လောင်တော့မည် မဟုတ်။ ယင်းသို့ဖြစ်လျက် အနက်သဘာဝ ပရမတ္ထဓမ္မ မုချဆတ်ဆတ်ကို အတတ်မသိကြသူတို့က မတွေးမထောက်၊ မကြောက်မလန့်၊ ဝံ့ဝံ့စားစား၊ မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် အရှင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ငရဲမီး လိုက်ပြန်ခဲ့ သည်-ဟု တုတုပပ ပြောဆိုကြသော စကားကို ပယ်ရှားတွန်းလှန်၍ ကျမ်းဂန်လာတိုင်းကို မှတ်ရာသည်။

ကျမ်းဂန်လာသည်မှာ “အကြင်အခါ မဟာထေရ်မြတ်သည် ငရဲပြည်သို့ ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြွသွားတော်မူပြီးလျှင် လှည်းဘီးစက်ပမာ ပဒုမာကို ကောင်းစွာ ဖန်ဆင်းလျက် သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ ငရဲသူသတ္တဝါတို့အား တရားကောင်းကြီး ချီးမြှင့်တော်မူသဖြင့် မိုးကြီး သည်းစွာရွာစေတော်မူပြီးမှ ငရဲမီး ငြိမ်းစေ၍ ရေကို သောက်ချိုးလျက် တန်ခိုးတော်၏ အာနိသံ ခံရကြောင်းကို-

ယဒါ ဟိ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနုတ္တေရော နိရယေ ပဒုမံ မာပေတွာ ပဒုမကဏ္ဍိ-
ကာယ နိသိန္နော နေရယိကာနံ ဓမ္မံ ကထေတိ။ တဒါ တေသံ ထေရံ ပဿန္တာနံ
ကုသလဝိပါကံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ သဒ္ဓံ သုဏန္တာနံ သောတဝိညာဏံ၊
စန္ဒနဝနေ ဒိဝါဝိဟာရံ နိသီဒိတွာ ဂတဿစီရဂန္ဓဃာယနကာလေ ယာန-

ဝိညာဏံ၊ နေရယဂ္ဂိ နိဗ္ဗာပေတုံ ဒေဝံ ဝဿာပေတွာ ပါနိယဒါနကာလေ ဇိဝှိ-
ဝိညာဏံ၊ မန္တမန္တဝါတသမုဋ္ဌာပနကာလေ ကာယဝိညာဏန္တိ(အဘိဋ္ဌ၊၁။၃၁၆) -

ဟု ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ၁၀-ကြောင်းရေး၊ ၄-အင်္ဂါ၊ ၄-ချပ်တွင် ဗုဒ္ဓယောသမဟာထေရ်
ဗုဒ္ဓမတညုပုဂ္ဂိုလ် မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသောအရာ မြန်မာ့ဘာသာ အတ္ထယောဇနာကား-

ယဒါ။ အကြင်အခါ၌။ မောဂ္ဂလ္လာနထေရော၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သည်။
နိရယေ၊ ငရဲ၌။ ပဒုမံ၊ ပဒုမာကို။ မာပေတွာ၊ ဖန်ဆင်းတော်မူလတ်၍။ ပဒုမကဏ္ဍိကာယ၊
ပဒုမာ၏အချက်၌။ နိသိန္နော၊ နေတော်မူလျက်။ နေရယိကာနံ၊ ငရဲသူသတ္တဝါတို့အား။
ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ကထေတိ၊ ဟောတော်မူပေ၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ထေရံ၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်
ထေရ်ကို။ ပဿန္တာနံ၊ မြင်ကြ၊ ရှုကြကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုငရဲသူသတ္တဝါတို့အား။ ကုသလ-
ဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်သော။ စက္ခုဝိညာဏံ၊ စက္ခုဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

သဒ္ဓံ၊ တရားတော်သံကို။ သုဏန္တာနံ၊ နာကြကုန်သော။ တေသံ၊ ထိုငရဲသူသတ္တဝါ
တို့အား။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ သောတဝိညာဏံ၊ သောတဝိညာဏ်
သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

စန္ဒနဝနေ၊ စန္ဒကူးတော၌။ ဒိဝါဝိဟာရံ၊ နေနေတော်မူခြင်းကို။ နိသီဒိတွာ၊ နေတော်
မူ၍။ အာဂတတ္တာ၊ ကြွတော်မူလာလေသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ သုဂတစီဝရဂန္ဓံ၊ မြတ်စွာ
ဘုရား သင်္ကန်းတော်နံ့ကို။ ယာယနကာလေ၊ နမ်းကြသောအခါ၌။ ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်
၏အကျိုးဖြစ်သော။ ယာနဝိညာဏံ၊ ယာနဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

နေရယဂ္ဂိ၊ ငရဲမီးကို။ နိဗ္ဗာပေတုံ၊ ငြိမ်းစေခြင်းငှာ။ ဒေဝံ၊ မိုးကို။ ဝဿာပေတွာ၊
ရွာစေတော်မူလတ်၍။ ပါနိယဒါနကာလေ၊ ရေကို ပေးသောအခါ၌။ ကုသလဝိပါကံ၊
ကုသိုလ်၏အကျိုးဖြစ်သော။ ဇိဝှိဝိညာဏံ၊ ဇိဝှိဝိညာဏ်သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

မန္တမန္တဝါတသမုဋ္ဌာပနကာလေ၊ ညင်းညင်းသော လေကို လာစေသောအခါ၌။
ကုသလဝိပါကံ၊ ကုသိုလ်၏ အကျိုးဖြစ်သော။ ကာယဝိညာဏံ၊ ကာယဝိညာဏ်သည်။
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ငရဲသို့ ကြွတော်မူသောကာလ ဣဒ္ဓိပါဠိဟာရိယ
တန်ခိုးတော်အာနုဘာဝကြောင့် ငရဲမီး ငြိမ်းရကြောင်းကိုသာ ကျမ်းဂန်လာသော အနက်
သဘာဝ ပရမတ္ထဓမ္မ မုချဆတ်ဆတ်ကို အတပ်မသိကြသူတို့က မတွေးမထောက်၊ မကြောက်
မလန့်၊ ဝံ့ဝံ့စားစား မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကြီးကို ငရဲမီးလိုက်ပြန်ခဲ့သည်
ဟု တုတု၊ပပ၊ သူငါက စ၊ ပြောဆိုသောစကားကို အပိုအမှား အလကား-ဟူ၍ မှတ်ရမည်။

ယင်းသို့ ဖြစ်၍ အယူဖောက်ပြန်လျက် အမှန်ကို မသိနိုင်ကြသောကြောင့် ဝိစိကိစ္ဆာ တည်းဟူသော သလာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းကြကုန်သော အမျိုးသားတို့အား အဝိဇ္ဇန္တကာရတည်း ဟူသော အမိုက်မှ အလင်းကို ရ၍ မုချဇကန် အမှန်ကို သိကြစေခြင်းငှာ ၅-ဖြာရန်နှိမ် မာရဇိန်၏ နှိုင်းချိန်မြွက်ဖော် တရားတော်တည်းဟူသော ရတနာတန်ဆောင်ကို ညှိထောင် ၍ လင်းအောင် ပြလိုက်သည်။

၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၁-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိမ်မြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ရတနာပူရ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒါယကာမောင်ကြာညို-က
ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါး၊ ၈-ပါးကို ကွဲပြားသေချာ သိလိုပါကြောင်းနှင့်
မေးလျှောက်ချက်

[၃] “ဘုရားတပည့်တော် ရတနာပူရ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာကြီးကြာညို
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

‘ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါးဟူ၍ ဆရာသခင် အရှင်ဘုရားတို့ ဟောကြားပြသသည်
များကို မှတ်သားနာခံခဲ့ဖူးပါသည်။ ဆရာတော်ဘုရား ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူလိုက်
သော သာသနာ ၅,၀၀၀-စကားရပ်တွင် ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါး-ဟူ၍ ပါရှိပြန်သော
ကြောင့် ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါးဆိုသည် ဟုတ်မည်၊ ၈-ပါးဆိုသည် ဟုတ်မည်ကို
အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ ကျမ်းဂန်လာတိုင်း အမိန့်ရှိ
တော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ရတနာပူရ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒါယကာမောင်ကြာညို လျှောက်ထားချက်အရ-

[၃] ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါး၊ ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးတို့၏ အကွဲအပြား အထူးအခြား ရှိမရှိ
ဆိုရာ၌ သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူ
သောအခါ ဟင်္သာကို သတ်သော ရဟန်းကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူသော ၅၅၀-
တိကနိပါတ်၊ ၂၆-ခုမြောက်သော ဂရုဓမ္မဇာတ်၌ ကုရုရာဇ်တိုင်း၊ ဣန္ဒပတ္တနဂိုရ်ပြည်တွင်

ခနဉ္စယကောရဗျမင်းသား ဘုရားအလောင်းတော် မင်းပြုသောအခါ မင်းကျင့်တရား ၁၀-ပါး၊
၅-ပါးသော ဂရုဓမ္မတို့နှင့် ပြည့်စုံကြောင်းကို-

ဒသရာဇဓမ္မေ အကောပေတွာ ဂရုဓမ္မေ ပတိဋ္ဌာတိ၊ ဂရုဓမ္မော နာမ ပဉ္စသီလာနိ
ရက္ခိတာနိ၊ ဗောဓိသတ္တော ပရိသုဒ္ဓါနိ ကတွာ ရက္ခတိ။

ဟူ၍ လာသောကြောင့် ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါးဆိုရာ၌ ၅-ပါးသီလကို မှတ်ရာ၏။

ဒသရာဇဓမ္မေ၊ ၁၀-ပါးသော မင်းကျင့်တရားတို့ကို။ အကောပေတွာ၊ မပျက်စေမှု
၍။ ဂရုဓမ္မေ၊ ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါး၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်တော်မူ၏။ ဂရုဓမ္မော နာမ၊ ဂရုဓမ္မ
တရား ၅-ပါးမည်သည်ကား။ ပဉ္စသီလာနိ၊ ၅-ပါးသော သီလတို့ကို။ ရက္ခိတာနိ၊ စောင့်ရှောက်
အပ်ကုန်၏။ ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားအလောင်းတော်သည်။ ပရိသုဒ္ဓါနိ၊ စင်ကြယ်သည်တို့ကို။
ကတွာ၊ ပြု၍။ ရက္ခတိ၊ စောင့်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ဂရုဓမ္မတရား ၈-ပါးဆိုသည်မှာ သာသနာ ၅၀၀၀-ခန်းတွင်ပါသော မိထွေးတော်
ဂေါတမီကို အကြောင်းပြု၍ ဘိက္ခုနီမတို့အား ပညတ်တော်မူအပ်သော ဂရုဓမ္မတရား ၈-
ပါးတည်း။ ထို့ကြောင့် လူတို့မှာ ဂရုဓမ္မတရား ၅-ပါး၊ ရဟန်းမိန်းမတို့မှာ ဂရုဓမ္မတရား ၈-
ပါး၊ ဤသို့ ဂရုဓမ္မတရား ၂-ထွေ ၂-ပါး ကွဲပြားသည်ကို ခြားနား၍ မှတ်ရာ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၄-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ အနောက်ပြင်အပိုင်၊ အမရဌာနီရပ်နေ သူရဲတပ်မှူးသွေးသောက်
ကြီးတို့နှင့် ဒုတ်ရဲတပ်နေ ဒါယကာတို့က ပုဏ္ဏကဘီလူး စီးနင်းသော မြင်းသည်
စိတ်ထက် မြန်သည်၊ မမြန်သည်-ဟူသော စကားကို လျှောက်ထားချက်

[၄] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲတပ်မှူးသွေးကြီးတို့နှင့် ဒုတ်ရဲတပ်နေ ဒါယကာ
ကြီး၊ ငယ်တစ်စုတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဝိဓုရဇာတ်တော်တွင် ပုဏ္ဏကနတ်ဘီလူး စီးနင်းသော နတ်မြင်းပျံသည် လူတို့
စိတ်ထက် မြန်သည်၊ မမြန်သည်-ဟု ၂-ထွေစကား ကွဲပြားပြောဆိုကြပါသည်။

ထိုစကားကို ကျမ်းဂန်အသေအချာနှင့် နေရာကျကျ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့် ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

တပ်မှူးသွေးကြီးဒါယကာတို့က လျှောက်ထားချက်အရ-

[၄] တပ်မှူးသွေးသောက်ကြီး ဒါယကာတို့ လျှောက်ချက်အရ ကျမ်းဂန်လာသောအရာ ကို မတွေ့မသိက ဆိုမိချိန်မည်။ စိတ္တုပ္ပါဒ်ထက်ပင် နတ်မြင်းပျံက မြန်နိုင်တော့မည်လား- ဟု ကျမ်းဂန်လိမ္မာ စာသိပေမြင် အရှင်ဘုရား အချို့က ဆိုမှားရှိတော်မူကြသည်။ ဆိုမှားရှိ တော်မူကြသော်လည်း ဝိဓုရဇာတ်တော်တွင်-

မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ၊ တတောပိ'ဿ ခိပ္ပတရံ အဟောသိ။

သော ပုဏ္ဏကော ကုဇ္ဈနံ ကတ္တုသေဌံ၊ ဥပါနယီ နဂရံ ဣန္ဒပတ္တံ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

မနုဿဿ၊ လူ၏။ မနော၊ စိတ်သည်။ ယထာပိ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်လည်း။ ဂစ္ဆေ သွားရာ၏။ တတောပိ၊ ထိုလူတို့စိတ် သွားသောထက်လည်း။ အဿ၊ ထိုမနောမယ သိန္ဓဝ မြင်း၏။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းသည်။ ခိပ္ပတရံ၊ လျင်မြန်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ သော ပုဏ္ဏကော၊ ထိုပုဏ္ဏကနတ်ဘီလူးသည်။ ကုဇ္ဈနံ၊ ကုဇ္ဈတိုင်းသူတို့၏။ ကတ္တုသေဌံ၊ အမတ် မြတ်ကို။ ဝါ၊ အမတ်ဖြစ်သော ဝိဓုရသူခမိန်ကို။ ဣန္ဒပတ္တံ၊ ဣန္ဒပတ္တမည်သော။ နဂရံ၊ မြို့သို့။ ဥပါနယီ၊ ဆောင်လေ၏။

ထိုပါဠိတော်၏အရကို ထင်စွာ ပြတော်မူလိုသော ဗုဒ္ဓမတညအဋ္ဌကထာဆရာသည်-

တတ္ထ ယထာပိ ဂစ္ဆေတိ မနော နာမ ကိဉ္ဇာပိ န ဂစ္ဆတိ၊ ဒူရေ အာရမ္မဏံ ဂဏှန္တော ပန ဂတောတိ ဝုစ္ဆတိ၊ တသ္မာ မနဿ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏတောပိ ခိပ္ပတရံ တဿ မနောမယသိန္ဓဝဿ ဂမနံ အဟောသီ'တိ ဧဝ'မေတ္ထ အတ္ထော ဒဋ္ဌဗ္ဗော-

ဟူသော ပါဠိ(ဇာဋ္ဌ၊ ၇။ ၂၃၄)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ တိဿံ ပါဠိယံ၊ ထို“မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ”အစရှိသော ပါဠိတော် ၌။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုလတ္တံ့သောနည်းဖြင့်။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ မနော နာမ၊ စိတ်မည်သည်ကား။ ကိဉ္ဇာပိ န ဂစ္ဆတိ၊ အကယ်၍ကား မသွားဘူးရှင့်။ ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ မသွားသော်လည်း။ ဒူရေ ဝေးသောအရပ်၌။ ဌိတံ၊ တည်သော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ ဂဏှန္တော ပန၊ ယူသည်ကိုကား။ ဂတောတိ၊ သွားသည်ဟူ၍။ ယသ္မာ၊ အကြင်

ကြောင့်။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုရ၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ မနဿ၊ စိတ်၏။ အာရမ္မဏဂ္ဂဟဏတောပိ၊ အာရုံကို ယူသည်နှင့်တကွ။ ဝါ၊ အာရုံကိုယူသည်ထက်လည်း။ ဝါ၊ အာရုံကို သိသည်ထက်လည်း။ တဿ မနောမယသိန္ဓဝဿ၊ ထိုမနောမယမည်သော သိန္ဓဝမြင်း၏။ ဂမနံ၊ သွားခြင်းသည်။ ခိပ္ပတရံ၊ လျင်မြန်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတ္ထ၊ ဤပါဠိတော်၌။ ဧဝံ အယမေဝ အတ္ထော၊ ဤသို့သော အနက်ကိုသာလျှင်။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။

ဤဝိဓုရဇာတ်တော်၌သာ လူ့စိတ်ထက် နတ်စိတ်မြန်ကြောင်းကို ဘုရားဟောတော်မူသည် မဟုတ်သေး။ သိက္ခာပစ္စက္ခာတကို ပြရာ ဝိနည်းပါဠိတော်၌လည်း “ဒေဝတာယ သန္တိကေ သိက္ခံ ပစ္စက္ခာတိ၊ အပ္ပစ္စက္ခာတာ ဟောတိ သိက္ခာ”ဟု လူ့စိတ်ထက်၊ နတ်စိတ်မြန်သောကြောင့် နတ်တို့ထံ သိက္ခာချခြင်းကို ပယ်တော်မူသောအားဖြင့် ဘုရားဟောတော်မူသေး၏။ (ဒေဝတာယ၊ နတ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သိက္ခံ၊ သိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာတိ၊ ချအံ့။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာသည်။ အပ္ပစ္စက္ခာတာ၊ မချသည်မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။)

ဤပါဠိတော် အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်—

ဒေဝတာယ သန္တိကေတိ ဘုမ္မဒေဝတံ အာဒိံ ကတွာ ယာဝ အကနိဋ္ဌဒေဝတာယ သန္တိကေ ပစ္စက္ခာတာပိ အပ္ပစ္စက္ခာတာဝ ဟောတိ— ဒေဝတာယ သန္တိကေ အတိဗိပ္ပံ ဇာနနဘာဝေန။ ဒေဝတာ နာမ မဟာပညာ တိဟေတုကပဋိသန္တိကာ အတိဗိပ္ပံ ဇာနန္တိ၊ စိတ္တဉ္စ နာမေ'တံ လဟုပရိဝတ္တံ၊ တဿာ စိတ္တလဟုကဿ ပုဂ္ဂလဿ စိတ္တဝသေနော မာ အတိဗိပ္ပံ ဝိနာသော အဟောသိ'တိ ဒေဝတာယ သန္တိကေ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ ပဋိက္ခိပိ—

ဟူသောပါဠိ(ဝိ၊၄၊၁။၂၂၀)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။

ဒေဝတာယ သန္တိကေတိ၊ ‘ဒေဝတာယ သန္တိကေ’-ဟူသည်ကား။ ဘုမ္မဒေဝတံ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်ကို။ အာဒိံ ကတွာ၊ အစပြု၍။ ယာဝ အကနိဋ္ဌဒေဝတာယ၊ အကနိဋ္ဌတိုင်အောင်သောနတ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သိက္ခာ၊ သိက္ခာကို။ ပစ္စက္ခာတာပိ၊ သိက္ခာချသော်လည်း။ အပ္ပစ္စက္ခာတာ၊ သိက္ခာချသည် မမည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကဿ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဒေဝတာယ၊ နတ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာချခြင်းသည်။ အတိဗိပ္ပံ၊ အလွန်လျင်စွာ။ ဇာနနဘာဝေန၊ သိသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဒေဝတာ နာမ၊ နတ်တို့မည်သည်ကား။ မဟာပညာ၊ ပညာကြီးကုန်၏။ တိဟေတုကပဋိသန္တိကာ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေကုန်၏။ အတိဗိပ္ပံ၊ အလွန်လျင်စွာ။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ ဧတံ စိတ္တံ နာမ၊ ဤစိတ်မည်သည်ကား။ လဟုပရိဝတ္တံ၊ လျင်သောဖြစ်ခြင်း ရှိ၏။ တဿာ၊

ထို့ကြောင့်။ စိတ္တလဟုကသာ၊ စိတ်လျင်မြန်သော။ ပုဂ္ဂလသာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၏။ စိတ္တဝသေနော၊ စိတ်၏အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်။ အတိခိပုံ၊ အလွန်လျင်စွာ။ ဝိနာသော၊ ပျက်စီးခြင်းသည်။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်စေလင့်။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍။ ဒေဝတာယ၊ နတ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ သိက္ခာပစ္စက္ခာနံ၊ သိက္ခာချခြင်းကို။ ပဋိကိပိ၊ ပယ်တော်မူ၏။

ပုဏ္ဏကနတ်ဘီလူးစီးသော မြင်းသည် နတ်မြင်းဖြစ်၍ ၁-ဝိထိ၊ ၁-ဝိထိအကြား၌ ဘွင်(ဘဝင်) အနည်းငယ်မျှသာ ခြား၏။ ဝိထိဇောဝါရသို့ သက်ခြင်းကြောင့် ဝိညတ် လျင်စွာ ဖြစ်သည်။ ဝိညတ် လျင်စွာဖြစ်ခြင်းကြောင့် ဝိညတ်၏အကျိုးဖြစ်သော ပြေးခြင်းကိရိယာ လျင်မြန်သည်။ ထိုစကား မှန်၏။ ရှေ့သို့ တက်ခြင်း၊ နောက်သို့ ဆုတ်ခြင်း-အစရှိသော အမှုအရာ-ဟူသမျှသည် ဝိညတ်ကြောင့်သာ ဖြစ်၏။ ဝိညတ်၏အကျိုးသာတည်း။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌-

အဘိက္ကမာဒယော ဟိ ဝိညတ္တိဝသေန ပဝတ္ထန္တာ ဝိညတ္တိဖလံ နာမ-
ဟူသော ပါဠိ(အဘိဋ္ဌ၊၁။၃၆၀)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အဘိက္ကမာဒယော၊ ရှေ့သို့တက်ခြင်း အစရှိသည်တို့သည်။ ဝိညတ္တိဝသေန၊ ဝိညတ်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဝတ္ထာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဝိညတ္တိဖလံ နာမ၊ ဝိညတ်၏ အကျိုးမည်၏။

ဤပါဠိအဋ္ဌကထာတို့၏အရ အဓိပ္ပါယ်အကျယ်ကား ဝိမလာမည်သော နဂါးမကို တရားဟောပြီး၍ ကောရပုမြို့သို့ ပို့လိုက်အံ့သောငှာ ဝိဓုရသူခမိန်ကို မြင်းပေါ်၌ စီးစေ၍ ဣရန္ဒတီကိုလည်း အသင့်နေစေပြီးမှ နဂါးမင်းကြီးကို နှုတ်ခွန်းအဆက် မြင်းပေါ်သို့လည်း အတက် ကောရပုသို့ အထွက်မှာ တစ်ချက်တည်းကဲ့သို့ ကျသည် ယူရမည်။

သည်ကို ရည်၍ ဝိဓုရကဗျာ၊ သာဓုနရခန်းတွင်-

“တိုင်းဆမယုတ်၊ ၃-ဂါဝုတ်တည့်၊ သုတ်သုတ်လျင်ထန်၊ စိတ်ထက်မြန်သည်၊
ကြောက်ကန်ပြင်းပြင်း၊ သိန္ဓင်းမြင်းကို၊ စီးနင်းမိုးပြင်၊ စိုင်းကာနှင်သည်၊ ငါ့တွင် ပြစ်မဲ့၊
အညှိုးဖွဲ၍၊ ငဲ့သက်နှံ၊ ကျင့်စိတ်ဆွံ့သည်၊ ကျော်သံမစဲ၊ နတ်သူရဲ”ဟူ၍လည်းကောင်း
ကောရပုပြည်-ပြန်ခန်းတွင်-

“ယင်းသို့ ချိုသာ၊ နှုတ်ဝါစာနှင့်၊ ပတ္တနာသွေးငင်၊ ကောင်းချီးတင်၍၊ လူ့ခွင်ရပ်ဌာန၊
ပြန်ပိမ့်ဟူသော်၊ အိမ်သူကျင်တန်၊ ဣရန်ကိုကား၊ နောက်က ထားမှ၊ လေးပါးသစ္စာ၊

ပွင့်လျာကိုလျှင်၊ ရှေ့ကတင်၍၊ လျင်လျင်မနေ၊ နှင်တုံလေသော်၊ ဝေဝေသားသား၊ မှင်
ဖားဖားနှင့်၊ အသွားကုန်စင်၊ စိတ်ထက်လျင်သည်၊ ယာဉ်ညင်မြင်းလှ၊ အာဇာနည်ထက်၊ တက်စီး
မိကာ၊ ပြည်သာအတွင်း၊ ရောက်လေလျင်းသော်၊ နတ်မင်းရွယ်ပျို၊ ဤသို့ ဆို၏”-ဟူ၍
လည်းကောင်း စပ်ဆိုလေသည်။

ထို့ကြောင့် မနောမယသိန္ဓဝနတ်မြင်းပျိုကို “စိတ်ထက်ပင် မြန်ရမည်လား”ဟု
မစဉ်း မစား ပြောဆိုကြသည်များသည် ကျမ်းဂန်ပါဠိ ရှိသည်များကို မတွေ့မသိ မရိပ်မိ၍သာ
ဆိုရာပလေသည် မှတ်ရမည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၆-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဒီပဲယင်းမြို့၊ တူမောင်းရွာဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာပုံရွှေမြို့တော်၊
နောက်မျက်နှာအပိုင်း၊ အမရဌာနီရပ်၊ သူရဲဈေးနေ ဒကာမောင်ထင်-က
ဝိဓုရဇာတ်လာ သိန္ဓဝအကြောင်းကို လျှောက်ထားချက်

[၅] “ဘုရားတပည့်တော် ဒီပဲယင်းမြို့၊ တူမောင်းရွာဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာပုံရွှေမြို့
တော်၊ သူရဲဈေးနေ ဒကာမောင်ထင် ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည်ဆရာတော်
ဘုရား။

‘မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ’-အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော
ဝိဓုရဇာတ်ပါဠိတော်၌ မနောမယမည်သော သိန္ဓဝနတ်မြင်းပျိုသည် လူ့စိတ်ထက်
ပင် လျင်မြန်ကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူရာ အချို့
သောသူတို့က လူ့စိတ်ထက်ပင် နတ်မြင်းပျိုက လျင်မြန်သည်ဆိုသော စကားကို
နေရာကျ မသိနိုင်ကြရှိသည်ဖြစ်ပါ၍ နေရာကျကျ မှတ်သားပါရအောင် သဒ္ဒနယ၊
အတ္ထနယကို သိသာခြားနား ကွဲပြား၍ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ဒါယကာမောင်ထင် လျှောက်ထားချက်အရ-

[၅] ‘မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ’-အစရှိသော ဝိဓုရဇာတ်ပါဠိတော်၏အရ သဒ္ဒနယ၊ အတ္ထနယကို မေးလျှောက်သည်မှာ လူတို့၏စိတ်ထက် မနောမယသိန္ဓဝနတ်မြင်း ယုံ လျင်မြန်ကြောင်းကို ‘ခိပ္ပတရံ’ဟု ဝိသေသနအနက်၌ တရ-ပစ္စည်းသက်၍ ဟောတော် မူသည်။ ရှေ့ပုဒ်၌လည်း ‘တတောပိ’ဟု ပဉ္စမိအနက်၌ တော-ပစ္စည်းသက်၍ ဟောတော် မူသည်။ တတောပိ၊ ထိုသို့ လူ၏စိတ်သည် လျင်မြန်သည်ထက်လည်း-ဟု အနက်ယောဇနာ ရ၏။

“ထူးလွန်သောအရာ၌ တရ-ပစ္စည်း၊ တမ-ပစ္စည်း၊ ဣသိက-ပစ္စည်း၊ ဣယ-ပစ္စည်း၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်း၊ သက်ရာ၏”ဟု ရှင်မဟာကစ္စည်းဆရာ မဟာထေရ်မြတ်သည် “ဝိသေသေ တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ”ဟု သုတ်ကို တည်တော်မူသတည်း။

ဝိသေသေ၊ ဝိသေသဖြစ်သော ထူးလွန်သောအနက်၌။ တရတမိသိကိယိဋ္ဌာ၊ တရ-ပစ္စည်း၊ တမ-ပစ္စည်း၊ ဣသိက-ပစ္စည်း၊ ဣယ-ပစ္စည်း၊ ဣဋ္ဌ-ပစ္စည်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ထို ၅-ပစ္စည်းတို့၏ သက်ရာ ပြယုဂ်ကို ပြတော်မူလို၍ “ပါပတဇော၊ ပါပတမော၊ ပါပိသိကော၊ ပါပိယော၊ ပါပိဋ္ဌော”ဟု အစဉ်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။ “ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပတဇော”ဟု ဝစနတ်ပြု။

ပါပါနံ၊ ယုတ်မာကုန်သော သူတို့အောက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးသဖြင့်။ ပါပေါ၊ ယုတ်မာသည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါပတဇော၊ ပါပတရ မည်၏။ နောက်ဝိကပ်တို့၌ နည်းတူ၊ ပစ္စည်းသာ ကွဲသည်။

ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပတမော။ ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပိသိကော။ ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပိယော။ ပါပါနံ ဝိသေသေန ပါပေါတိ ပါပိဋ္ဌော-

ဟု ပြုလေ။ အနက်လည်း နည်းတူပေး။

ဤကဲ့သို့-

- ပညာရှိသောသူတို့ထက် ပညာရှိသောသူကို ပဏ္ဍိတတရ
- ရဲရင့်သော သူတို့ထက် ရဲရင့်သောသူကို သူရတမ
- လျင်မြန်သောသူတို့ထက် လျင်မြန်သောသူကို သိမ်တမ

- မြန်မြတ်သော နို့ရည်ရှိသည်တို့ထက် မြန်မြတ်သော နို့ရည်ရှိသော နွားမကို သမ္ပန္နခီရတမ
- ရှုကြည့်ချင်ဖွယ်ရှိသောသူတို့ထက် ရှုကြည့်ချင်ဖွယ်ရှိသောသူတို့ကို ဒဿနိယတမ-

ဤသို့ အစရှိသည်ဖြစ်သကဲ့သို့ ဝိသေသအနက်၌ တရ-ပစ္စည်းသက်၍ ခိပ္ပတရံ-ဟု ဟောတော်မူသည်။

“ခိပ္ပါနံ ဝိသေသေန ခိပ္ပန္တိ ခိပ္ပတရံ”ဟု ဝစနတ် ပြု။ ခိပ္ပါနံ၊ လျင်မြန်သောသူတို့၏ စိတ်ထက်။ ဝိသေသေန၊ အထူးသဖြင့်။ ခိပ္ပံ၊ လျင်မြန်သည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ခိပ္ပတရံ၊ ခိပ္ပတရမည်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ပါပတရ၌ အောက်-ဟု အနက်ပေးသည်မှာ အယုတ်ဖြစ်၍ ပေးသည်။ သာလွန်၍ ယုတ်မာသသူကို ယူရမည်။ မြန်မာဘာသာ အခေါ်အဝေါ်များ၌ “မဟုတ်တရုတ် ပြောသည်။ မတော်တရော် လုပ်သည်။ မတော်တရော် ပြုသည်။ မတူတရူ မြင်သည်။ မထစ်တရစ် ပြောသည်”ဟု ဝိသေသအနက်၌ တရ-ပစ္စည်းသက်သော အရာကို လိုက်၍ ကာရန်မပျက် ပြောဆိုကြသည်။ “မဟုတ်သည်ထက် မဟုတ်သည်ကို မဟုတ်တရုတ်၊ မကောင်းသည်ထက် မကောင်းသည်ကို မကောင်းတရောင်း၊ မတော်သည်ထက် မတော်သည်ကို မတော်တရော်၊ မတူသည်ထက် မတူသည်ကို မတူတရူ၊ နေရာမကျသည်ထက် နေရာမကျအောင် ပြောသည်၊ ပြုသည်ကို မထစ်တရစ် ပြောသည်”ဟု မှတ်ရမည်။

ထို့ကြောင့် “ခိပ္ပတရံ”ဟု ဝိသေသအနက်၌ တရ-ပစ္စည်းသက်၍ ဟောတော်မူသော ကြောင့် သဒ္ဒနယအားဖြင့်လည်း လူတို့စိတ်ထက် နတ်စိတ် သာလွန်၍ လျင်မြန်ကြောင်းကို သိအပ်၏။ မနောမယ ဆိုသဖြင့် နတ်တို့မှာ စိတ်အလိုနှင့် ကိုယ်အမူအရာ ကွဲပြားခြားနားသည် မရှိ၊ စိတ်-သွားရာ ကိုယ်-ပါသည်။ ထို့ကြောင့် မနောမယ မည်၏။ မနသာ ပကတံ မနောမယံ-ဟု ဝစနတ်ပြု။ မနသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ ပကတံ၊ ပြီးသည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မနောမယံ၊ မနောမယ မည်၏။ မနောမယံ၊ စိတ်ဖြင့် ပြီးသည်။ ပညာနန္တသဿ၊ အချို့လူတို့က ပရမတ္ထဓမ္မ-၏ သဘာဝဖြစ်အင်ကို မဆင်ခြင်၊မထောက်ဆ မြင်ကာမျှဖြင့် တိရစ္ဆာန်မြင်းကဲ့သို့ ထင်၍ ဉာဏ်အမြင်သေးသောကြောင့် မတွေးမဆဘဲ အလွဲချွတ်ချော်၍ တော်တော်ငြားငြား ပြောမှားမိကြလေသည်။

ပရမတ္ထဓမ္မစိတ္တုပ္ပါဒ်။

။ဥပါဒ်၊ ဌီ၊ ဘင်ချင်း-တူသော်လည်း ဘုန်းပညာ၊ ပါရမီ၊ဉာဏ်၊ ကုသိုလ်ကံ သာလွန်သောကြောင့် အဖြစ်၊အချုပ် စိတ္တုပ္ပါဒ် လျင်မြန်ကြောင်းကိုလည်း အထက် သိက္ခာပစ္စက္ခတ္ထကို ပြရာ “ဒေဝတာ နာမ မဟာပညာ တိဟေတုကာ၊ စိတ္တံ လဟုပရိဝတ္တံ”ဟု မိန့်အပ်ပြီ။

ပုဏ္ဏကစီးသော မြင်းသည် စတုမဟာရာဇ်နတ်တည်း။ အထက် တာဝတိံသာ-
စသော နတ်ဖြစ်လျှင် အဆင့်ဆင့်တက်၍ သည့်ထက်ပင် သာလွန်ရာသေး၏။ “လူ ၁-
ခွန်းလျှင် အာနန္ဒာထေရ် ၈-ခွန်း၊ အာနန္ဒာထေရ် ၁-ခွန်းလျှင် မြတ်စွာဘုရား ၁၆-ခွန်း၊
လူ ၁-ခွန်းလျှင် မြတ်စွာဘုရား ၁၂၈-ခွန်း ဆိုတော်မူနိုင်၏” ဟု ပြတော်မူရာ၌ နှုတ်တော်၏
လျင်မြန်ခြင်းသည် စိတ္တုပ္ပါဒ် လျင်မြန်သောကြောင့်သာ လျင်မြန်၏။ ဝစီဝိညတ်သဒ္ဓရုပ်သည်
စိတ္တရုပ်သာတည်း။

ဤသို့ ဘုန်း၊ ပညာ၊ ပါရမီကံ သာလွန်သောကြောင့် စိတ္တုပ္ပါဒ်အစွမ်းဖြင့်သာလျှင်
ထူးမြတ်သည်ကို ခပ်သိမ်းသော အရာဌာနတို့၌ပင် အသိဉာဏ် ဖြစ်ရာ၏။

| လျင်မြန်သည့် အရာသည် ဝိညတ်၏ သတ္တိကြောင့်သာတည်း။ မြတ်စွာဘုရား
အား ဘဝင် ၂-ကြိမ်သာ ဖြစ်၏။ သာရိပုတ္တရာမထေရ်အား ၁၆-ကြိမ် ဖြစ်၏။ ဤမှ တပါး
သောသူတို့အား များစွာပင် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် မဏိဒီပကျမ်း၌-

ဒွေ ဘဝင်္ဂီနိ ဗုဒ္ဓဿ၊ သာရိပုတ္တဿ သောဠသ။

အညေသံ ပန သတ္တာနံ၊ ဘဝင်္ဂီနိ ဗဟူနိပိ။ ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရားအား။ ဒွေ ဘဝင်္ဂီနိ၊ ၂-ကြိမ်သော ဘဝင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ သာရိပုတ္တဿ၊ သာရိပုတ္တရာအား။ သောဠသ၊ ၁၆-ပါးကုန်သော။ ဘဝင်္ဂီနိ၊
ဘဝင်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အညေသံ ပန သတ္တာနံ၊ ဤမှတပါးသော သတ္တဝါတို့
အားကား။ ဗဟူနိပိ ဘဝင်္ဂီနိ၊ များစွာကုန်သော ဘဝင်တို့သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စိတ္တက္ခဏ လျင်မြန်သည်-ဆိုသည့်အရာသည် တစ်ဝီထိနှင့် တစ်ဝီထိအကြားတွင်
ဘဝင်အနည်းငယ်မျှသာ ခြား၍ ဝီထိဇောဝါရသို့ ကပ်သောကြောင့် လျင်မြန်လေသည်။
ထိုစကား မှန်၏။ “လူ ၁-ခွန်းလျှင် အာနန္ဒာမထေရ် ၈-ခွန်း၊ အာနန္ဒာမထေရ် ၁-ခွန်းလျှင်
မြတ်စွာဘုရား ၁၆-ခွန်း၊ လူ ၁-ခွန်းလျှင် မြတ်စွာဘုရား ၁၂၈-ခွန်း ဆိုတော်မူနိုင်၏” ဟု
ပြသောအရာမှာ နှုတ်တော်၏ လျင်မြန်ခြင်းသည် စိတ္တက္ခဏလျင်မြန်သော ကြောင့်သာ
လျင်မြန်၏။ ဝိညတ်၊ ဒွေတို့သည် စိတ္တရ ဧကန်သာတည်း။ ဤသို့ ဘုန်း၊ ပညာ၊ ပါရမီကံ
သာလွန်သောကြောင့် စိတ္တုပ္ပါဒ်၏ အစွမ်းအားဖြင့် သာလွန်ထူးမြတ်သည်ကို ခပ်သိမ်းသော
အရာဌာနတို့၌ပင် အသိဉာဏ် ဖြစ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ၊ ၂-ခု မြောက်သော သီဟနာဒဝဂ်-အစ၊ ၂-ခုမြောက်သော မဟာသီဟနာဒသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းတို့၌-

ယာဝတာ ဟိ လောကီယမဟာဇနာ ဧကံ ပဒံ ကထေန္တိ၊ တာဝတာ အာနန္ဒတ္ထေရော အဋ္ဌ ပဒါနိ ကထေတိ၊ အာနန္ဒတ္ထေရေ ပန ဧကံ ပဒံ ကထေန္တေယေဝ ဘဂဝါ သောဠသ ပဒါနိ ကထေတိ၊ ဣမိနာ နယေန လောကီယမဟာဇနဿ ဧကပဒုစွာရဏက္ခဏေ ဘဂဝါ အဋ္ဌဝိသသတ ပဒါနိ ကထေတိ-

ဟူသောပါဌ်(မ၊ ၄၊ ၁။ ၃၅၈)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ယာဝတာ၊ အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ လောကီယမဟာဇနာ၊ လောကီလူတို့သည်။ ဧကံ ပဒံ၊ ၁-ခုသော ပုဒ်ကို။ ကထေန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တာဝတာ၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး။ အာနန္ဒတ္ထေရော၊ အာနန္ဒာမထေရ်သည်။ အဋ္ဌ ပဒါနိ၊ ၈-ပုဒ်တို့ကို။ ကထေတိ၊ ရွတ်ဆိုတော်မူနိုင်၏။ အာနန္ဒတ္ထေရေ ပန၊ အာနန္ဒာမထေရ်သည်ကား။ ဧကံ ပဒံ၊ ၁-ခုသောပုဒ်ကို။ ကထေန္တေယေဝ၊ ဆိုစဉ်ပင်လျှင်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ သောဠသ ပဒါနိ၊ ၁၆-ပုဒ်တို့ကို။ ကထေတိ၊ ရွတ်ဆိုတော်မူနိုင်၏။ ဣမိနာ နယေန၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ လောကီယမဟာဇနဿ၊ ပြကတေသော လောကီလူတို့၏။ ဧကပဒုစွာရဏက္ခဏေ၊ ၁-ပုဒ်ကို ရွတ်ဆိုသော ခဏ၌။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အဋ္ဌဝိသသတ ပဒါနိ၊ ၁၂၈-ပုဒ်တို့ကို။ ကထေတိ၊ ရွတ်ဆိုတော်မူနိုင်၏။ (၁၆-ခုကို တည်၊ ၈-ခုနှင့် မြောက်၊ ၁၂၈-ဖြစ်၏။ ဤသို့ မှတ်လေ။) |

ဤသို့ သဒ္ဒနယ၊ အတ္ထနယ၏ အစွမ်းဖြင့် လူတို့ စိတ်ထက် မနောမယသိန္ဓဝမြင်းလျင်မြန်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသန္နိဋ္ဌ ချမှတ်ရမည်။ ဝန်ကို မနိုင်သောသူတို့ ဆောင်ယူချီကြွလျှင် ကွဲရှုပျက်စီးတတ်သကဲ့သို့ ဗာလသောတုဇန အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကြံစည်ယူဆလျှင် နေရာမကျဘဲ ချွတ်လွဲဖောက်ပြန်၍ အလွန်အယုတ်၊ မဟုတ်မမှန် ဖြစ်တတ်သည့်အရာကို ပညာရှိတို့ သတိနှလုံးသွင်းရာသည်။

ဒါယကာမောင်ထင် လျှောက်ချက်ကို ၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၆-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အဖြေ။

([ပုဒ်မ-၅၀]တွင် ဤအတိုင်းပင် ထပ်မံ၍ ပါနေသည်။ | [ကြီးအတွင်း စာသားများ မပါ။ နောက်တွင် ပါမြဲဖြစ်သော ရက်စွဲမှာကား နယုန်လပြည့်ကျော် ၁၂-ရက်ဖြစ်နေသည်။)

အမရဌာနီရပ်၊ သူရဲဈေးနေ၊ ဒုတ်ရဲတပ်၊ ဒါယကာ မောင်ရွှေတုတ်-က
စတုဓမ္မသာရပျိုလာ “သကျရုပ်”ဟု ချီသော စကားကို ခြားနား
သိသာရန် ဖြေဆိုပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၆] “ဘုရားတပည့်တော် ဒုတ်ရဲတပ် ဒါယကာ မောင်ရွှေတုတ် လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော် အရှင်မြတ်ဘုရား။

အရှင်ရဌသာရ ဆရာမဟာထေရ်မြတ်သည် စပ်ဆိုတော်မူသော စတုဓမ္မသာရ
ကဗျာ ဩဝါဒကထာတွင်-

‘သကျရုပ်၊ ကြံကြံသမျှ၊ တောင့်တရာရာ၊ တတ်ကောင်းစွာသား၊ ဝိဇ္ဇာသိပ္ပ၊
လူကိစ္စကို ငယ်ကမသင်၊ ဖျော်ပါးလွင်မှု’-စသဖြင့် စပ်ဆိုသော လင်္ကာဝယ် ရှေးဦးစွာ
‘သကျရုပ်’-ဟု ချီသောအရာသည် အဘယ်ပါဌ်ထွက်၊ အနက်သဒ္ဒါ၊ ဂါထာပုဒ်ပါဌ်၊
ပရမတ်နှင့်၊ ပညတ်ဝေါဟာ၊ မြန်မာထုံးတမ်း၊ ကျမ်းဂန်အလာ၊ ဒေသနာနယ
ဖြစ်မည်-ဟု သိမ်မွေ့ခက်ခဲ၊ နက်နဲသောအရာကို ယူဇနာပေါင်း-၈၄,၀၀၀၊ အစောက်
ဆောင်သော၊ ရွှေတောင်အလုံး၊ မြင်းမိုရ်ဖူးသည့်၊ သဲလုံးငယ်လှ၊ သာသပကို၊ ဉာဏ
နှိုက်နဲ၊ မြင်နိုင်ခဲသည်ထက်၊ လျှို့ဝှက်ခက်ခဲ၊ နက်နဲသိမ်မွေ့သောအရာဖြစ်ပါ၍
ကဗျာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို မကျယ်၊မကျဉ်း၊ နှလုံးသွင်းထား၊ မှတ်သားရအောင်၊ ယူဇနာ
ပေါင်း-၄,၂၀၀၀၊ အမြင့်ဆောင်သည့်၊ ယုဂန်တောင်စွန်း၊ နေ၊လဝန်းကို၊ ဖော်ညွှန်း
ထုတ်ယူ၊ ကျွန်းဇမ္ဗူတွင်၊ ဗိုလ်လူတထွေ၊ မြင်ပစေဟု၊ နဘေ-မည်တွင်၊ ထက်
ကောင်းကင်က၊ ထင်ထင်မကွယ်၊ ပြသောနှယ်သို့၊ နည်းသွယ်နယ၊ ဂမ္ဘီရကို၊ ညွှန်ပြ
ထုတ်ဖော်၍ မိန့်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာမောင်ရွှေတုတ် လျှောက်ချက်-

[၆] ကိုးခန်းကဗျာလင်္ကာ-အစ “သကျရုပ်”၏ အရမှာ ၅၅၀-ဒွါဒသနိပါတ်၊ ၅-ခု
မြောက်သော မဟာဇနသန္ဓဇာတ်တော်တွင် ဘုရားလောင်းတော် ဇနသန္ဓမင်းကြီးသည်
ခြွေရံ၊ များမတ်၊ ပရိသတ်၊ ဗိုလ်ပါနှင့်တကွ ဇမ္ဗူကျွန်းသူ လူဟူသမျှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား
ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူသည်ကား နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်စေတတ်သော တရား
၁၀-ပါး ရှိသည်။

၁၀-ဟူသော်ကား—

- ၁။ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက စွမ်းနိုင်သောသတ္တိ ရှိသည်ဖြစ်ပါလျက် အတတ်ပညာကို မသင်မကြားမိပါလေ။ အတတ်ပညာ မရှိသောသူအား ဥစ္စာရှာခြင်းသည် ငြိုငြင် ပင်ပန်း ဆင်းရဲ၏-ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၂။ စွမ်းပကားအားနှင့် ပြည့်စုံသောကာလ ဥစ္စာကို မရှာမှီး၊ မဆည်းပူးမိပါလေ။ ဥစ္စာ မရှိသောသူအား အသက်မွေးရခြင်းသည် အလွန်ဆင်းရဲပင်ပန်း၏-ဟု စိုးရိမ် ကြောင့်ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၃။ သူနှစ်ဦးတို့၊ အထူးကျွမ်းဝင်၊ ချစ်ခင်နှစ်သက်၊ စုံမက်ကြသည့်အရာကို၊ မေတ္တာ ပျက်ယွင်း၊ ကွေကွင်းကွဲပြားကြစေလို၍ ပြောဆိုကုန်းတိုက်မိသဖြင့် စိုးရိမ်ကြောင့် ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၄။ သူတပါးတို့၏ အသက်ဇီဝိတိန္ဒြေကို သေအောင် သတ်ပုတ်၍ ကြမ်းကြုတ်သော အမှုကို ပြုမိလေရကား- ဝန်လေးစွာလှ၊ ပါဏာတိပါတကို ဤကာလ၊ ဤအခါတွင် ငါပြုမိ၏-ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၅။ သူတပါးသား၊ မယား၌ ပြစ်မှားကျူးလွန်မိပါက နောက်ကာလမှာ စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၆။ ပစ္စည်းဥစ္စာ၊ များစွာကြွယ်ဝ၊ လောက်ငံကုံလုံ၊ ပြည့်စုံပေါများစဉ် စားသောက်သုံးစွဲ ကာ သူတော်တကာတို့ ထုံးတမ်း၊ လမ်းကောင်းလမ်းမှန် မကျ၊ ကုသိုလ်ကို သတိမရ ၍၊ ဒါနကို စိတ်မကြံ၊ အလှူခံအပေါင်း၊ ဖုန်းတောင်းယာစကာ၊ တောင်းခံလာသည် ကို မကြည်မဖြူ၊ မလှူမဒါန်း၊ မပေးမကမ်းရက်၍၊ ပျောက်ပျက်ကုန်ခန်းသဖြင့် စံထားဖွေရှာ၊ မရခါမှ၊ သဒ္ဓါကြီးပေါက်၊ ဤမျှလောက် ဥစ္စာရှိစဉ်ခါက၊ ငါ-မလှူဒါန်း မပေးကမ်းဘဲ ဗရမ်းဗတာ၊ များစွာ ရွှေ၊ ငွေ၊ ကုန်ခဲလေပြီ-ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၇။ မြင်းမိုရ်တောင်-ဟု၊ နှိုင်းတုမရ၊ ဝိသေသဖြင့်၊ ဂုဏ်အထူး၊ တင်ပေဖူးသည်၊ ကျေးဇူး ကြီးစွာ၊ မာတာ၊ ပိတာ၊ မိဘ ၂-ပါး၊ ထင်ရှားရှိစဉ်၊ ဝတ်ဆင်သုံးစားနိုင်သောကာလ၊ ခနဥစ္စာ၊ ပြည့်စုံပါလျက်၊ ကောင်းစွာကြည့်ရှု၊ ပြုစုလုပ်ကျွေး၊ မွေးမြူခြင်းကို၊ မပြုခဲ့မိ၊ မိဘဥစ္စာ၊ မရှိခါမှ၊ သတိရ၍၊ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။

- ၈။ လက်ဦးဆရာ၊ မည်ထိုက်စွာသား၊ ပိတာဖခင်၊ ကျေးဇူးရှင်၏၊ သွန်သင်ဆုံးမ၊ သြဝါဒ စကားသံကို၊ မနာမခံဘဲ၊ ချွတ်လွဲကျင့်ကြံ၍၊ ပေါတန်ပျင်းသွပ်လျက်၊ အတတ် ပညာ၊ ဥစ္စာမရ၊ ဒါနငြင်ငြို၊ ကုသိုလ်သိမ်ဖျင်း၍၊ အချည်းနှီးမောယ၊ နိရတ္တက အဖြစ်ကို၊ စင်စစ်အောက်မေ့မိ၍၊ သတိရမှ၊ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၉။ သီလဝန္တ၊ ဗဟုသုတ၊ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ ပညာရှိအပေါင်း၊ သူတော်ကောင်းတို့ကို၊ ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ၊ မှီဝဲချည်းကပ်ခြင်း မရှိ၊ မသိ၊မလိမ္မာ၊ ပညာမဲ့မှန်းကို ရိပ်မိ၍၊ သတိရမှ၊ သီလဝန္တ၊ ဗဟုသုတ၊ ဥပနိဿယ၊ အမှီကောင်းတို့ကို၊ မပေါင်းဖော်၊ မဆက်ဆံဘဲ၊ ပြင်းထန်ပေါ့လျော့ခဲ့ချေသည်-ဟု၊ တွေးတွေးဆဆ၊ နောက်ကာလမှ၊ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။
- ၁၀။ သုစရိတဓမ္မ၊ သီလဝိသုဒ္ဓိ၊ တပစရိယကို၊ ကာလချိန်သင့်၊ အခွင့်အခါ၊ သာသည့် အခိုက်က၊ မပြုလိုက်မိဘဲ၊ ချွတ်လွဲကျင့်ကြံ ပေါတန်သဖြင့် အသင့် နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသော မနသိကာရ၊ သတိသမ္ပဇညနှင့် ကင်းလျက် အကျင့်ပျက်သဖြင့် သက်ရွယ်လွန်ပြီး သေခါနီးမှ သတိရ၍ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်။

ဤသို့ အခါလွန်မှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သော တရား ယင်း ၁၀-ပါးကို ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူရာ ၁၀-ဂါထာတွင် ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလ-က စွမ်းနိုင်သော သတ္တိရှိသည်ဖြစ်ပါလျက် အတတ်ပညာကို မသင်ကြားမိပါလေ။ အတတ်ပညာ မရှိသော သူအား ဥစ္စာရှာရခြင်းသည် ငြိုငြင်ပင်ပန်း ဆင်းရဲ၏-ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ နောက်ကာလမှ နောင်တပူပန်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည့်အရာကို-

သကျရူပံ ပုရေ သန္တံ၊ မယာ သိပ္ပံ န သိက္ခိတံ။
ကိစ္ဆာ ဝုတ္တိ အသိပ္ပဿ၊ ဣတိ ပစ္ဆာ'နုတပ္ပတိ။ ။

(ဇာ၊၁။၂၄၇)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပုရေ၊ ရှေးအခါ၌။ မယာ၊ ငါသည်။ သကျရူပံ၊ စွမ်းနိုင်သော သဘောသည်။ သန္တံ၊ ထင်ရှားရှိလျက်။ သိပ္ပံ၊ အတတ်ကို။ န သိက္ခိတံ၊ မသင်ကြားမိပါလေ။ အသိပ္ပဿ၊ အတတ်မရှိသောသူအား။ (ဝုတ္တိ၊ အသက်မွေးရခြင်းသည်။) ဝိတ္တိ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာသည်။ ကိစ္ဆာ၊ ငြိုငြင်ပင်ပန်း၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပစ္ဆာ၊ နောက်မှ။ အနုတပ္ပတိ၊ ပူပန်တတ်၏။ သည်ကို ရည်၍-

ဉာဏဇလ၊ သံသာရသို့၊ နယလေးသွယ်၊ သမုဒ်ကျယ်တွင်၊ နည်းသွယ်နယ၊ ဂမ္ဘီရ ကို၊ ဉာဏနှိုက်နဲ၊ ခွဲခြမ်းနှံ့စပ်၊ သိမြင်တတ်သည်၊ ရဋ္ဌသာရ၊ ပဏ္ဍိတ-ဟု၊ နာမတွင်ခေါ်၊

ထေရ်မြတ်ကျော်ကား၊ မိန့်တော်ဒေသနာ၊ ၅၀-သာသည်၊ ၅၀၀-တွင်ထ၊ ဒွါဒသဝယ်၊ ပဉ္စမ
မြောက်၊ ၅-ဆင့်ရောက်၌၊ ချီးမြှောက်ကြူးသံ၊ သုံးစောင်လှံသည်၊ ဓမ္မသာမိ၊ မာရဇိဇာ၊
နံသိထင်ပေါ်၊ ပညာတော်ကို၊ ချီငေါ်သောင်းသောင်း၊ ရဟန်းပေါင်းတို့၊ အကြောင်းပြုလတ်၊
အတ္ထုပ္ပါဒ်ကြောင့်၊ ဟောမှတ် ဒေသနာ၊ မိန့်ခဲ့မှာသည်၊ မဟာဇန သန္ဓဇာတ်လာ၊ ပါဠိဂါထာ
၏၊ ဥတ္တာနတ္ထ၊ မိပ္ပါယကို၊ ကြံဆသေချာ၊ သိစိမ့်ငှာဟု၊ နောင်လာထောက်ရှု၊ မြော်ထားပြု၍၊
စတုဓမ္မ၊ သာရခေါ်မှန်း၊ ကိုးခန်းမည်ရ၊ သြဝါဒကထာ၊ ကျမ်းရွှေစာ၏၊ ကဗျာဗန္ဓ၊ အာဒိစဉ်၊
သကျရူပံ-ဟု ချီတော်မူသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၄၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ရတနာပုံရွှေမြို့တော်မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ
ဒကာမောင်ပေါ်စ-က မြတ်စွာဘုရားသခင် အာယုသင်္ခါရလွှတ်တော်
မူသည်မှာ အဘယ်အရပ်ငှာနတွင် ဖြစ်မည်ကို ဖြေဆိုပါမည်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇] “ဘုရားတပည့်တော် အင်းဝပန်းပဲတန်းရပ်နေ ဒကာကြီး ဦးပေါ်စ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော် အရှင်မြတ်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူမည့်အခါ အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူသည်
မှာ အဘယ်အရပ်ငှာနတွင် ဖြစ်မည်ကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်
နှင့်အညီ ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည်ဘုရား။”

မောင်ပေါ်စ လျှောက်ချက်အရ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခ၊ ပလိုင်းရွာ၊
လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်မှာ-

[၇] ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူမည့်အခါ အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူသောအကြောင်းမှာ-
ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ ဝေဿကာရပုဏ္ဏား၊ ရာဇဂြိုဟ်
ရဟန်းတို့အား အပရိဟာနိယတရား ၇-ပါးကို ဟောတော်မူပြီး၍ ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်မှ

ကြွတော်မူပြီးလျှင် အမ္မလဋ္ဌိကဥယျာဉ်သို့ ရောက်တော်မူ၏။ အမ္မလဋ္ဌိကဥယျာဉ်မှသည် နာလန္ဒမြို့သို့ ကြွတော်မူ၍ ပါဝါရိကသူဌေး၏ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူ၏။ နာလန္ဒမြို့မှသည် ပါရလိပုတ်ပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ သီလာနိသံသသုတ်၊ သီလာဒီနဝသုတ်ကို ဟောတော်မူပြီး ၍ ကောဋိဂါမသို့ ကြွတော်မူ၍ အနမတဂ္ဂသုတ်ကို ဟောတော်မူပြီးမှ နာဋိကရွာသို့ ရောက် တော်မူ၍ ဓမ္မာဒါသသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူပြီးလျှင် ဝေသာလီပြည်၊ အမ္မပါလိကာ ပြည့်တန်ဆာမ ဥယျာဉ်သို့ ကြွတော်မူ၏။ ထိုဥယျာဉ်မှသည် ၎င်းဝေသာလီပြည် စီရင်စု၊ ဗေလုဝရွာ၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၏။ တစ်နေ့သ၌ ဆွမ်းခံရွာမှ ဖဲပြီးလျှင် အာနန္ဒာကို ခေါ်၍ စာပါလနတ်မင်းနေရာ နေ့သန့်ရာအရပ်၌ စမ္ပခဏ်အခင်း၌ နေတော်မူပြီးလျှင်-

“အာနန္ဒာ၊ ဣဒ္ဓိပါဒ် တရား ၄-ပါးကို ပွားသောသူတို့အား အလိုရှိသဖြင့် အာယုကပ် ပတ်လုံးလည်းကောင်း အနှစ် ၁၀၀-ထက်အလွန်လည်းကောင်း နေရ၏”ဟု အမြွက် မိန့်တော်မူသည်ကို မရိပ်မိသဖြင့် “အာနန္ဒာ၊ သင့်ရာအရပ်၌ နေလေဦး”ဟု မိန့်တော်မူ သောကြောင့် တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်းသို့ ရောက်၍ မကြာမြင့်မီ မာရ်နတ်သားသည် ဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ “ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူပါ”ဟု တောင်းပန်လျှင် “ဤလမှ ၃-လ လွန်လျှင် ငါ-ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူအံ့”ဟု အာယုသင်္ခါရ လွတ်တော်မူသောခဏ၌ မဟာပထဝီမြေကြီးသည် ပြင်းထန်စွာ တုန်လှုပ်၏။ ထိုအခါ အာနန္ဒာသည် မြတ်စွာဘုရား အား လျှောက်ထားလေရကား မြေလှုပ်ခြင်း၏အကြောင်း ၈-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။

ဝေသာလီပြည်ကို နာဂပလောကိတ ပစ္ဆိမဒဿနဖြင့် ကြည့်တော်မူပြီးမှ ဘဏ္ဍာဂါမ ၌နေသော ရဟန်းတို့အား အနမတဂ္ဂသုတ္တန်ကို ဟောတော်မူပြီး၍ ဟတ္ထိဂါမသို့ ကြွတော် မူ၏။ ဟတ္ထိဂါမမှသည် အစဉ်အတိုင်း အမ္မဂါမ၊ ဇမ္ဗူဂါမ၊ ဘောဂဂါမသို့ရောက်၍ သာနန္ဒရ နတ်မင်း၏နေရာ၌ နေတော်မူ၍ မဟာပဒေသ ၄-ပါးကို ဟောတော်မူပြီးမှ ပါဝါပြည်သို့ ကြွတော်မူ၍ စုန္ဒမည်သော ပန်းထိမ်သည်သား၏ဥယျာဉ်၌ နေတော်မူကြောင်းကို ပန်းထိမ် သည်သား စုန္ဒကြား၍ ဝက်သားပြွမ်းကို စီရင်ပြီးမှ ဘုရားနှင့်တကွ သံဃာတော်တို့ကို ပင့်ဖိတ်၍ လုပ်ကျွေး၏။ ထိုအခါ မြတ်စွာဘုရားသည် ပန်းထိမ်သည်သား စုန္ဒကို ခေါ်တော် မူ၍ “ငါဘုရားကို ဝက်သားပြွမ်းဖြင့် လုပ်ကျွေးရာ၏။ တပါးသော ခဲဖွယ်ဘောဇဉ်ဖြင့် သံဃာကို လုပ်ကျွေးလော့”ဟု မိန့်တော်မူရကား မြတ်စွာဘုရားကို ဝက်သားပြွမ်းဖြင့် လုပ်ကျွေး၏။ ကြွင်းသော ဝက်သားပြွမ်းကို မြေ၌ တူး၍ မြှုပ်စေ၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း စုန္ဒ ပန်းထိမ်သည်သား၏ ဝက်သားပြွမ်းကို ဘုဉ်းတော်မူသည် ၏ အခြားမဲ့၌ ဝမ်းသွန်သောဝေဒနာ ပြင်းစွာ ရောက်လေ၍ ကုသိနာရုံပြည်သို့ ကြွတော်မူ

၏။ လမ်းခရီးတွင် တစ်ခုသောသစ်ပင်ရင်း၌ “အာနန္ဒာ၊ ငါ-ဘုရား ပင်ပန်းတော်မူသည်။ ဒုက္ခသင်္ကန်းကို ၄-ထပ် ခင်းလော့”ဟု မိန့်တော်မူ၍ သင်္ကန်းအခင်း၌ နေတော်မူလျှင် “အာနန္ဒာ၊ ငါဘုရား ရေသိပ်တော်မူသည်။ ရေဆောင်ချေ”စေတော်မူလျှင် “မြတ်စွာဘုရား၊ ယခုပင် လှည်းသား ၅၀၀-တို့ ကူးသွားခါမျှဖြစ်၍၊ အလွန်နောက်ကျပါသည်။ ရှေ့တွင် မနီး၊မဝေးသောအရပ်၌ ကကုဒ်မြစ်သည် အလွန်ကြည်သောရေ ရှိ၏။ ထိုမြစ်သို့ ကြွတော်မူ ရသဖြင့် သင့်တင့်ပါအံ့”ဟု လျှောက်လေလျှင် “အာနန္ဒာ၊ ငါသည် အလွန်ရေသိပ်သည်” ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်ဆင့်၍ မိန့်တော်မူလျှင် အာနန္ဒာသည် သပိတ်ကို ယူ၍ မြစ်နားသို့ ရောက် လျှင် အလွန်ကြည်လင်သန့်ရှင်းစွာဖြစ်၍ ရေကို ခပ်ယူပြီးလျှင် “မြတ်စွာဘုရား၏ ဘုန်း တန်ခိုးအာနုဘော်သည် အလွန်အံ့ဖွယ်ရှိစွာ၊ မဖြစ်ဖူးမြဲ ဖြစ်ခဲ့၏တကား”ဟု ချီးမွမ်းလျက် ရေကပ်လေ၍ သုံးဆောင်တော်မူပြီးမှ ပတ္တသမင်းကြီးသည် လှူအပ်သော သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံသဖြင့် အလွန်တင့်တယ်သော ဘုရားအဆင်းတော်ကို မြင်၍ ရှင်အာနန္ဒာ လျှောက် လျှင်-

“အာနန္ဒာ၊ ငါ ဘုရားဖြစ်တော်မူအံ့သောနေ့၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုအံ့သောနေ့တို့၌ အထူး သဖြင့် တင့်တယ်၏။ တင့်တယ်သော အရေအဆင်း ရှိ၏။ ငါဘုရားသည် ကုသိနာရုံပြည်၊ မဇ္ဈာမင်းတို့ အင်ကြင်းဥယျာဉ် ၂-ပင်သော အင်ကြဲ နှစ်ပင်တို့၏အကြား၌ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုတော်မူ လတ္တံ့”ဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ ကကုဒ်မြစ်သို့ ကြွတော်မူ၍ ရေသုံးသပ်တော်မူ၏။

သရက်တော ဥယျာဉ်တွင် စုန္ဒရဟန်းကို ခေါ်၍ သင်္ကန်းတော်ကို ၄-ထပ် ခင်းစေ ၍ နားနေတော်မူပြီးမှ ဘုရားဖြစ်အံ့သောနေ့၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုအံ့သောနေ့တို့၌ လှူအပ်သော ဆွမ်းသည် ထူးမြတ်၍ အကျိုးကြီးမြတ်ကြောင်းကို ဟောတော်မူ၍ ဟိရညဝတီမြစ်၏ ထိုမှာဘက်တွင် မဇ္ဈာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်လည်း ရှိ၏။ ပါဝါပြည်နှင့် ၃-ဂါဝုတ် ကွာဝေးသည်ကို ၁၅-ကြိမ်တိုင် နား၍ ရောက်တော်မူ၏။

“အင်ကြင်းဥယျာဉ်တွင် ၂-ပင်သော အင်ကြင်းပျိုတို့၏အကြား၌ မြောက်သို့ ဦးခေါင်းပြုသော ညောင်စောင်းကို ခင်းဘိလော့”ဟု အာနန္ဒာကို မိန့်တော်မူသဖြင့် ထိုညောင် စောင်း၌ လျောင်းတော်မူပြီးလျှင် ၁-ကုဋေ၊ ၂-သန်း၊ ၄-သိန်းသော ဖလသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ၏။

အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်ပို-က မြတ်စွာဘုရား အလောင်းတော်
နိယတဗျာဒိတ်ကို ရပြီးနောက် ယုတ်မာသော အမျိုး၌ ဖြစ်,မဖြစ် အကြောင်း
လျှောက်ထားချက်

[၈] “ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲ
တန်းနေ ဒကာပို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံတော်မူပြီးသည့်နောက်
ယုတ်မာသောအမျိုး၌ မဖြစ်-ဟူ၍ ဆိုကြပါသည်။ မာတင်ဇာတ်၊ သမ္ဘဝဇာတ်၊
စိတ္တသမ္ဘူတဇာတ်၊ သတဓမ္မဇာတ်၊ ဥစ္ဆိဋ္ဌဘတ္တဇာတ်များ၌ ဘုရားအလောင်းတော်
ဒွန်းစက္ကား၊ သူဖုန်းစားဖြစ်ရကြောင်း၊ တစ်ရပ် သတပတ္တဇာတ်၊ ဆဝကဇာတ်၊
ကဏဝေရဇာတ်များ၌ ဘုရားအလောင်းတော် ခိုးသူဖြစ်ရကြောင်းကို ပြောဆိုကြား
သိရဖူးသည်ဖြစ်၍ ဘုရားအလောင်း ယုတ်မာသောအမျိုး၌ မဖြစ်-ဆိုသောစကား
ကို သိန္နိဋ္ဌာန်ချ ယူရမည်၊ မယူရမည်ကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် လျှောက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အင်းဝပန်းပဲတန်းရပ်နေ ဒါယကာမောင်ပို လျှောက်ထားချက်အရ-

[၈] ဘုရားအလောင်းတော် နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံတော်မူပြီးနောက် ခိုးသူ၊ ဒွန်းစက္ကား
စသော ယုတ်ညစ်သော အမျိုးတို့၌ မဖြစ်ရကြောင်းကို ကျမ်းဂန်မလာ။ သူခိုး၊ ဒွန်းစက္ကား
စသော ယုတ်ညစ်သော အမျိုးတို့၌ ဖြစ်ရကြောင်းကို မေးလျှောက်ရာ စာတမ်းတွင် ပါရှိသည့်
အတိုင်း သိသာထင်ရှားပြီးဖြစ်၍ တဖန် ဖြေဆိုရာ မရှိ။ နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံတော်မူပြီးသော
နောက် ၁၈-ပါးသောအရပ်၌ မဖြစ်သင့်ကြောင်းကိုသာ သုတ္တနိပါတ်၊ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်၊
အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာတို့၌-

သမိဒ္ဓါဘိနိဟာရော ဗောဓိသတ္တော ဣမာနိ အဋ္ဌာရသ အဘဗ္ဗဋ္ဌာနာနိ န
ဥပေတိ။ သော ဟိ တတာ ပဘုတိ န ဇစ္စန္ဓော ဟောတိ၊ န ဇစ္စဗမိရော၊ န
ဥမ္မတ္တကော၊ န ဇဠမူဂေါ၊ န ပိဋ္ဌသပ္ပိ၊ န မိလက္ခဿု ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န ဒါသိကုစ္ဆိယံ
ပဝတ္တတိ၊ န နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ နာ'ဿ လိဂီ ပရိဝတ္တတိ၊ န ပဉ္စာ-
နန္တရိယကမ္မာနိ ကရောတိ၊ န ကုဋ္ဌိ ဟောတိ၊ န တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဝဋ္ဋကတော
ပစ္ဆိမ'တ္တဘာဝေါ ဟောတိ၊ န ခုပ္ပပါသိကနိဇ္ဈာမတဏှိကပေတေသု ဥပ္ပဇ္ဇတိ

န ကာလကဋ္ဌိကာသုရေသု၊ န အဝီစိနိရယေ၊ န လောကန္တရိကေသု၊ ကာမာဝစ-
ရေသု န မာရော ဟောတိ၊ ရူပါဝစရေသု န အသညိဘဝေ၊ န သုဒ္ဓါဝါသဘဝေသု
ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ န အရူပဘဝေသု၊ အညံ န စက္ကဝါဠံ သင်္ကမတိ။ (သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၁။ ၄၅)

ဟူ၍ လာသည်။

အဓိပ္ပါယ်ကား- နိယတဗျာဒိတ်ကို ခံယူတော်မူပြီးသော ဘုရားအလောင်းသည်-

- အမိဝမ်း၌ ကန်းသောသူ မဖြစ်၊
- အမိဝမ်းတွင်းက နားပင်းသောသူ မဖြစ်၊
- ရူးသောသူ မဖြစ်၊
- အ-သောသူ မဖြစ်၊
- ဆွံ့သောသူ မဖြစ်၊
- ချင်းမျိုး၊ ကရင်မျိုး၊ မြူအမျိုးကဲ့သို့သော တောဖျား တောင်ခြေနေသော မိလက္ခ
အမျိုး မဖြစ်၊
- ကျွန်မ ဝမ်း၌ ပဋိသန္ဓေ မနေ၊
- နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကို မယူ၊
- ပုရိသအဖြစ်မှ မပြောင်း၊
- ပဉ္စာနန္တရိယကံကို မပြု၊
- နှူသောသူ မဖြစ်၊
- တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ နှံ့စုတ်ငှက်အောက် ငယ်သောကိုယ်ရှိသော တိရစ္ဆာန် မဖြစ်၊
- ခုပ္ပပါသ၊ နိဇ္ဈာမတဏှိကပြိတ္တာ၊ ကာလကဋ္ဌိကအသုရာတို့၌ မဖြစ်၊
- အဝီစိငရဲ၊ လောကန္တရိက်ငရဲတို့၌ မဖြစ်၊
- ကာမာဝစရဘုံတွင် မာရ်နတ် မဖြစ်၊
- ရူပါဝစရဘုံတွင် အသညသတ်ဘုံ၊ သုဒ္ဓါဝါသဘုံတို့၌ မဖြစ်၊
- အရူပဘုံတို့၌ မဖြစ်၊
- တပါးသော စကြဝဠာ၌ မဖြစ်-

ဤ ၁၈-ပါးသော အရပ်တို့၌ မဖြစ်-ဟူ၍ မှတ်ရာ၏။ သည်ကို ရည်၍ ပါရမီတော်
ခဏ်း၌ အရှင်သီလဝံသဆရာသည်-

“သန္ဓေစင်နေ၊ ဗျာဒိတ်ရေဖြင့်၊ ပျောက်ချေမဲ့ကပ်၊ ၁၈-ရပ်သား၊ မကပ်ချေနည်း၊
မြူအထည်းကို၊ သုတ်လှည်းလျော်ဖြူ”-ဟု စပ်တော်မူသည်။ ဤကဗျာ၌ “သန္ဓေစင်နေ”
ဟူသည်ကား- ပေါရာဏစကားတည်း။ အစင်ဆေးသည် ယူရမည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-
သိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ လက်ဝဲတော် လမိုင်းတော်အပိုင်၊ ကန်ကြီးကန်ပြင်ရွာနေ
ဒကာမောင်ရွှေလှ-က ဒါန၊ သီလ ၂-ရပ်ကို မည်သည်က အရင်းမူလ
ဖြစ်သည်ကို သိလိုကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၉] “ဘုရားတပည့်တော် ကန်ကြီးကန်ပြင်ရွာနေ ဒကာရွှေလှ လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

ယခု မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြု၍ ကုသိုလ်တရားကို အားထုတ်ကြ
သော အမျိုးသားတို့မှာ ဒါနအရင်း ဖြစ်သည်၊ သီလအရင်း ဖြစ်သည်-ဟု အယူဝါဒ
ကွဲပြား ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်
နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”

ဒါယကာ မောင်ရွှေလှ လျှောက်ထားချက်-

[၉] ဒါနအရင်း ဖြစ်သည်၊ သီလအရင်း ဖြစ်သည်ဆိုသည်မှာ-

သော ဓမ္မံ ဒေသေတိ အာဒိကလျာဏံ မဇ္ဈေကလျာဏံ ပရိယောသာနကလျာဏံ
အစရှိသည်ဖြင့် ကျမ်းဂန်လာသည်။

သော၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဒိကလျာဏံ၊ အစ၏ ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံ
သော။ မဇ္ဈေကလျာဏံ၊ အလယ်၏ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော။ ပရိယောသာနကလျာဏံ၊
အဆုံး၏ကောင်းခြင်းနှင့် ပြည့်စုံသော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဤသို့
အနက်ပေး။

၎င်းပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာတွင်-

“သီလံ အာဒိ၊ သမာဓိ မဇ္ဈေ၊ ဝိပဿနာ ပရိယောသာနံ” - ဟု လာသည်။

သီလံ၊ သီလသည်။ အာဒိ၊ အစမည်၏။ သမာဓိ၊ သမာဓိသည်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်
မည်၏။ ဝိပဿနာ၊ ဝိပဿနာသည်။ ပရိယောသာနံ၊ အဆုံးမည်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အစဉ်မပျက် ပြည့်စုံကြသော
တရားကား-

သပ္ပုရိသုပနိဿယ	သဒ္ဓမ္မဿဝန	ယောနိသော မနသိကာရ
အတ္တသမ္မာပဏိဓိ	အာတာပိအာရဒ္ဓဝီရိယ	ပါဠိဟာရိယပညာ
သမထ	ဝိပဿနာ	မဂ်
ဖိုလ်	နိဗ္ဗာန်၊	

ဤ ၁၁-ပါးတို့တွင်-

- သူတော်ကောင်းကို မှီဝဲခြင်းသည် သပ္ပုရိသုပနိဿယ မည်၏၊
- သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရခြင်းသည် သဒ္ဓမ္မဿဝန မည်၏၊
- အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသော မနသိကာရ မည်၏၊
- စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မည်၏၊
- ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လသည် အာတာပိအာရဒ္ဓဝီရိယ မည်၏၊
- သမထ၊ ဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သော ပညာသည် ပါဠိဟာရိယပညာ မည်၏။

အာကာသကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်း ၂-ပါးသည် ကြည်အပ်သော သမထ ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၈-ပါးသည် သမထ မည်၏၊

- ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-သည် ဝိပဿနာ မည်၏၊
- မဂ် ၄-ပါးသည် မဂ် မည်၏၊
- ဖိုလ် ၄-ပါးသည် ဖိုလ် မည်၏၊
- အသင်္ခတဓာတ်သည် နိဗ္ဗာန် မည်၏။

မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုကြကုန်သော အရှင်မြတ်တို့သည် ဤ ၁၁-ပါးကို အစဉ်မချွတ် ပြု၍ ရကြကုန်၏။ ထို ၁၁-ပါးတို့တွင်-

- သပ္ပုရိသုပနိဿယသည် သဒ္ဓမ္မဿဝန၏အကြောင်း မည်၏၊
- သဒ္ဓမ္မဿဝနသည် ယောနိသော မနသိကာရ၏အကြောင်း မည်၏၊
- ယောနိသော မနသိကာရသည် အတ္တသမ္မာပဏိဓိ၏အကြောင်း မည်၏၊

အထက်ကို ဤနည်းမှတ်လေ။ ဤကား မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်၏ နီးသောအကြောင်းတည်း။

ဝေးသောအကြောင်းကား-

- သင့်တင့်သောအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်း ပဋိရူပဒေသဝါသ၊
- ရှေး၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိခြင်း ပုဗ္ဗေကတပုညတာ။

ဤကား ဝေးသောအကြောင်းတည်း။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ-မှာ ပုတိဂတ္တတိဿမထေရ်၏ဝတ္ထု၌ ရှေး ဘုရားတို့လက်ထက် ဆွမ်းလှူဖူးသော ကောင်းမှုကြောင့် မဂ်,ဖိုလ်ရကြောင်းကို ဟောတော် မူသည်။

ပဉ္စသီလသမာဒါနထေရ်၏ဝတ္ထုမှာ ရှေးဘုရားတို့လက်ထက် ၅-ပါးသီလ ဆောက် တည်ဖူးသော ကုသိုလ်ကြောင့် မဂ်,ဖိုလ်ရကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။

ယသထေရ်၏ဝတ္ထုမှာ သူကောင်ဖုတ်သော အမျိုးဖြစ်၍ သူကောင်ဖုတ်ရာ ပုဠဝက အသုဘဘာဝနာကို နှလုံးသွင်းဖူးသောကြောင့် မဂ်,ဖိုလ်ရကြောင်းကို ဟောတော်မူသည်။ ဤသို့ စသည်ဖြင့် ဝတ္ထုသာဓကမှာ များစွာပင်ရှိ၏။

ဤကား ဝေးသော ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ အကြောင်းတည်း။ ဤသို့ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာပင် ဝေးသောအကြောင်း ဖြစ်သည်။

နီးသောအကြောင်း-မှာ ရှေးပြဆိုခဲ့သော ဒေသနာအတိုင်း မှတ်လေ။

သားကောင်ကို သေအောင် ပြုသည်ကား စဉ်းသွားတည်း။ စဉ်းသွားသည် လေး- ဟူသော အကြောင်းနှင့် မကင်း၊ လေး-သည် မုဆိုး-ဟူသောအကြောင်းနှင့် မကင်း၊ ၃- ပါးလုံးပင် သားကောင်သို့ ညွတ်၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ- သိမ်မြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဘိကြပ်အဆောင်တော်မြဲ၊ ပလိုင်းလက်စွဲ၊ သူရဲအစု ဒုတ်ရဲတပ်မှူး
 နေမျိုးမင်းလှသူရိန်-က မင်္ဂလာချက်ဗွေ-ချီ ချင်းတွင် “တစ်ထောင်
 နိမ့်မြင့်” ဟူသောစကား ဖြေကြားတော်မူပါမည့် အကြောင်းနှင့်
 လျှောက်ထားချက်

[၁၀] “ဘုရားတပည့်တော် ဘိကြပ်အဆောင်တော်မြဲ၊ ပလိုင်းလက်စွဲ၊ ဒုတ်ရဲတပ်မှူး
 နေမျိုးမင်းလှသူရိန် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

- (၁) မင်္ဂလာချက်ဗွေလင်္ကာတွင် ‘တစ်ထောင်နိမ့်မြင့်၊ တစ်ဆယ့်နှစ်ဆင့်ဝယ်၊
 အသင့်စဉ်စီ၊ စက်ဝန်းချီသို့၊ တစ်လီနှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်ထွန်းမိုက်မှောင်၊
 ခြည်တစ်ထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်လင်းထိန်၊ စက်ရိပ်နိသို့’-ဟု စပ်ဆိုသော အရာ
 သည် ‘တစ်ထောင်နိမ့်မြင့်’ ဟူရာ၌ တ-အက္ခရာနှင့် တတောင်နိမ့်မြင့် ဆိုသည်
 ဖြစ်မည်။ ထ-အက္ခရာနှင့် တစ်ထောင်နိမ့်မြင့် ဆိုသည်ဖြစ်မည်ကို အသေအချာ
 မသိနိုင်ပါ။
- (၂) ‘တစ်လီ နှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်ထွန်းမိုက်မှောင်’-ဟူရာ၌လည်း
 တစ်လီ-ဟူသည်၊ နှစ်ခန်း-ဟူသည်၊ သုံးမည်-ဟူသည် အဘယ်ကို ရည်၍ဆိုသည်-
 ဟု မသိနိုင်ကြဖြစ်၍ အသေအချာ နေရာကျကျ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်
 အညီ ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
 အရှင်သူမြတ်ဘုရား”။

နေမျိုးမင်းလှသူရိန် လျှောက်ချက်အရ-

[၁၀](၁) သမန္တပါသာဒိကာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ လောကဒီပနီ-စသောကျမ်းတို့နှင့်အညီ
 အမိန့်ရှိလိုက်သည်။ ဤအရာတွင် ကဗျာဆရာသည် တောင်ကို ရည်၍ စပ်ဆိုသည် မဟုတ်။
 နေ၏သွားရာ ခရီးအကွာ ယူဇနာကို ရည်၍ စပ်ဆိုသော စကားတည်း။

ဘာဏုရာဇာမည်သော နေမင်းသည် ကြကဋ်ရာသီ-ဟုဆိုအပ်သော ဝါဆိုလ၌ အန္တောဝိထိ
 ၏အဆုံး ဥတ္တရာယာဉ်အတွင်းခရီးသို့ သွားသောကာလ ယူဇနာ ၈၄,၀၀၀-ဖြင့်
 သော မြင်းမိုရ်တောင် အလတ်တွင် သွား၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့နေရာ အရပ်မှ
 ယူဇနာ ၄,၂၀၀၀-ကွာ၏။

မကာရရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ပြာသိုလ၌ ဗဟိရဝိထိ၏ အဆုံး ဒက္ခိဏာယာဉ် အပခရီး သို့ သွားသောကာလ ယူဇနာ ၈၂,၀၀၀-မြင့်သော စကြဝဠာတောင်၏ အလတ် တွင် သွား၏။ ထို့ကြောင့် လူတို့နေရာအရပ်မှ ယူဇနာ ၄၁,၀၀၀-ကွာ၏။ ဥတ္တရာယာဉ်၊ ဒက္ခိဏာယာဉ် ၂-ပါးကို နှိုင်းယှဉ်သော် ဒက္ခိဏာယာဉ်ထက် ဥတ္တရာယာဉ်က ယူဇနာ ၁၀၀၀-မြင့်၏။ ဥတ္တရာယာဉ်ထက် ဒက္ခိဏာယာဉ်က ယူဇနာ ၁၀၀၀-နိမ့်၏။

ဥတ္တရာယာဉ်-ဟူသည် မြင်းမိုရ်တောင်၏အနီး မြောက်မျက်နှာခရီးတည်း။

ဒက္ခိဏာယာဉ်-ဟူသည် စကြဝဠာ၏အနီး တောင်မျက်နှာခရီးတည်း။

ဥတ္တရာယာဉ်၊ ဒက္ခိဏာယာဉ် ၂-ပါးတို့၏အတွင်း ယူဇနာ ၁၈၆,၅၇၅-ယူဇနာကို ၆-စုပြု၍-

ဝါဆိုလပြည့် အစ၊ ပြာသိုလပြည့် အဆုံး၊

ပြာသိုလပြည့်ကျော် အစ၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော် အဆုံး၊

ဤ ၁၂-လတို့၌ အစဉ်အတိုင်း အနိမ့်၊အမြင့် ယူဇနာ အကွာအဝေးကို သိရာ၏။

သည်ကို ရည်၍ ၎င်းလင်္ကာတွင် “ရစ်ခွေလကျာ၊ တုံ့ကာမြောက်၊တောင်၊ တစ်ထောင်နိမ့်၊မြင့်၊ ဆယ့်နှစ်ဆင့်ဝယ်၊ အသင့်စဉ်စီ၊ စက်ဝန်းချီသို့”ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

(၂) “တလီ နှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်ထွန်းမိုက်မှောင်”ဟူရာ၌ ဘာဏုရာဇာ မည်သော နေမင်းသည်-

ဗြိစ္ဆာရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ၊ တပေါင်းလတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့် သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းလွဲ၍ ၁-နာရီတိုင်မှ တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။

ဇေယျရာသီ၊ ကုရာသီ-ဟုဆိုအပ်သော နတ်တော်လ၊ တပို့တွဲလတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့် သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းလွဲ၍ ၂-နာရီတိုင်မှ တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။

မကာရရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ပြာသိုလ၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်သောအခါ မြောက်ကျွန်း
၌ နေဝင်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းလွဲ၍ ၃-နာရီတိုင်မှ တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။
ထို့ကြောင့် ၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။

မိဿရာသီ၊ တူရာသီ-ဟုဆိုအပ်သော တန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌
မွန်းတည့်သောအခါ တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၂-ကျွန်းကိုသာ
ထွန်း၍ ၂-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။

ပြိဿရာသီ၊ ကန်ရာသီ-ဟုဆိုအပ်သော ကဆုန်လ၊ တော်သလင်းလတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌
မွန်းမတည့်မီ ၁-နာရီကပင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၃-ကျွန်းလုံးကို
ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကိုသာ မိုက်စေ၏။

မေထုန်ရာသီ၊ သိဟ်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော နယုန်လ၊ ဝါခေါင်လတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌
မွန်းမတည့်မီ ၂-နာရီကပင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၃-ကျွန်းကို
ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကိုသာ မိုက်စေ၏။

ကရကဋ်ရာသီ-ဟုဆိုအပ်သော ဝါဆိုလ၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းမတည့်မီ ၃-နာရီကပင်
တောင်ကျွန်းမှာ နေထွက်၏။ ထို့ကြောင့် ၃-ကျွန်းကို ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကိုသာ
မိုက်စေ၏။

ထို့ကြောင့်-

၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေသည့် ၅-လ၊

၂-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၂-ကျွန်းကို မိုက်စေသည့် ၂-လ၊

၃-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကို မိုက်စေသည့် ၅-လ-

ဤသို့ ၁၂-လ ဖြစ်၏။

သည်ကိုရည်၍ ၎င်းလင်္ကာတွင် “တလီနှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်ထွန်း
မိုက်မှောင်၊ ခြည်တစ်ထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်လင်းထိန်၊ စက်ရဝိန်”ဟု စပ်ဆိုလေသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၊ ၃-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္ထိ-
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ အမရစံခေါင်ရပ်အနီး၊ မှန်ကင်းတိုက်နေ
ရဟန်းတော်ဦးကဝိ-က အချို့ “အလွေ ကိစ္စ ကာတဗ္ဗံ”၊ အချို့ “အလွေ ကိစ္စ
အာတပံ”ဟူ၍ ဒွိဟရှိသည်ကို သိလိုပါကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၁၁] “ဘုရားတပည့်တော် မှန်ကင်းကျောင်းတိုက်နေ ရဟန်း ချင်ကဝိ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

အလွေ ကိစ္စ-ဂါထာတွင် အချို့လည်း ‘အလွေ ကိစ္စ အာတပံ’-သင့်သည်
ဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း ‘အလွေ ကိစ္စ ကာတဗ္ဗံ’-ရှိသင့်သည် ဆိုကြပါသည်။
ထိုသို့ ၂-ထွေ, ၂-ပါး ကွဲပြားပြောဆိုကြသော အရာကို ပညာမျက်စိ မရှိကြသော
ကြောင့် အဟုတ်အမှန်ကို မသိနိုင်ကြဖြစ်ပါ၍ အဟုတ်အမှန် နေရာကျ သိမှတ်
ပါရအောင် အမိန့်ရှိပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ရဟန်းချင်ကဝိ လျှောက်ထားချက်အရ-

[၁၁] အလွေ ကိစ္စ မာတဗ္ဗံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။ ။

(ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ပါဠိတော်)

အလွေ၊ သာလျှင်။ အာတပံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လကို။
ကိစ္စ ကာတဗ္ဗံ၊ ပြုအပ်၏။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။
ဇညာ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ မဟာသေနေန၊ ၉၆-ဖြာ၊ ဝေဒနာ-စသော စစ်သည်
အပေါင်းလည်း ရှိသော။ တေန မစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ဂရံ၊ ချိန်း
ချက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဤပါဠိ၌ အချို့လည်း ‘အလွေ ကိစ္စ ကာတဗ္ဗံ’-ဟု ရွတ်ကြ၏။ အချို့စာစောင်ငယ်
များ၌ ရေးထားကြသည်လည်း ရှိ၏။ ထိုသို့ရှိသော်လည်း မသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း
ဟူမူကား အာတပံ-ကား ကံ၊ ကိစ္စ-ကား ကြိယာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

အာတပ္ပန္နိ ကိလေသာနံ အာတာပနပရိတာပနေန အာတပ္ပန္နိ လဒ္ဓနာမံ ဝီရိယံ။
ကိစ္စန္တိ ကာတဗ္ဗံ။ (မ၊ ၅၊ ၄၊ ၁၇၀) - ဟု ဖွင့်သည်။

အချို့လည်း ကာတဗ္ဗ-ပုဒ်နေ မှတ်၍ ကိစ္စကို ကံ-ပြု၍ “ကိစ္စ၊ ဒါန၊ သီလ စသော ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို။ ကာတဗ္ဗ၊ ပြုအပ်၏”ဟု အနက်ပေးကြကုန်၏။

အချို့လည်း အာတပံ-ပုဒ်နေနှင့်ပင် “ကိစ္စ၊ အသုဘသညာ မရဏာနုဿတိ-စသော ကုသိုလ်ကို။ အာတပံ၊ အဆောတလျင် ပြုအပ်၏”ဟု အနက်ပေးကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပေးခြင်းသည်လည်း မသင့်။

ဤဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၌ “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စ မာတပံ”ဟူသော ဂါထာသည် ၃-ခု မြောက်သော ဂါထာတည်း။ ထိုဂါထာတို့၏ ရှေးဦးစွာ-

အတိတံ နန္ဒာ'ဂမေယျ၊ နပုဋိကဓိ အနာဂတံ။
ယဒတိတံ ပဟိနံ တံ၊ အပ္ပတ္တဉ္စ အနာဂတံ။ ။

ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။
အသံဟိရံ အသံကုပ္ပံ၊ တံ ဝိဒ္ဓါ မနုဗြူဟယေ။

ဟူသော ၂-ဂါထာတို့ကို ဟောတော်မူသတည်း။

ယံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားသည်။ အတိတံ၊ အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအတိတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားကို။ ပဟိနံ၊ စွန့်အပ်ပြီ။ ယံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားသည်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအနာဂတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားသည်။ အပ္ပတ္တံ၊ မလာ၊ မရောက်သေး။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အတိတံ၊ အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားကို။ နန္ဒာ'ဂမေယျ၊ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် အလိုသို့ မလိုက်ရာ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားကို။ န ပုဋိကဓိ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မတောင့်တရာ။

ယော ဝိဒ္ဓါ၊ အကြင် ပညာရှိသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲ၊ ဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော တော-အစရှိသောအရပ်၊ ထိုထိုသို့သော ကာလခဏတ္တယ၌။ ဝိပဿတိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-စသော ၇-ပါးသော အနုပဿနာဖြင့် ရှု၏။ အသံဟိရံ၊ ရာဂ-အစရှိသည်တို့သည် မဆွဲ၊ မငင်နိုင်သော။ အသံကုပ္ပံ၊ ရာဂ-အစရှိသည်တို့သည် မဖျက်ဆီးနိုင်သော။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာဉာဏ်ကို။ ဝိဒ္ဓါ၊ ပညာရှိသည်။ အနုဗြူဟယေ၊ ပွားရာ၏။

အဓိပ္ပါယ်ကား။ ။ အတိတ်၊ အနာဂတ်ကာလတို့၌ ဖြစ်သော ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကို တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိအလိုသို့ မလိုက်ရာ။ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိဖြင့် မတောင့်တရာ။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော ရုပ်,နာမ်တရားတို့သည်လည်း ချုပ်လေပြီးဖြစ်၍ ပယ်အပ်,စွန့်အပ်ပြီ။ အနာဂတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ရုပ်,နာမ်တရားတို့ သည်လည်း မလာ,မရောက်သေး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ ဖြစ်ဆဲသော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်,နာမ်တရားတို့ကို ထိုထို သို့သော တော-အစရှိသော အရပ်၌ ထိုထိုသို့သော ကာလခဏတ္တယတို့၌ အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ရှု၏။ ထိုသို့ ရှုအပ်သည် ဖြစ်၍ မချွတ်မယွင်း, မပျက်မစီးသော ဝိပဿနာဉာဏ်ကို ပညာရှိတို့သည် အဖန်တလဲလဲ ပွားရာ၏-ဟူလိုသည်။ ထိုသို့ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်,နာမ်တရားတို့၌ ရှုဆင်ခြင်ခြင်း, အားထုတ်ခြင်းကို ပြတော်မူပြီးမှ “အဇ္ဈော ကိစ္စ မာတပွဲ” ဂါထာကို ဟောတော်မူသတည်း။

ဤဂါထာဖြင့် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဝိပဿနာဉာဏ်ဖြင့် ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ် သော အားကြီးစွာသော အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယပြု၍ ယခုနေ့, ယခုည၌အတွင်း ဆောလျှင် စွာ ပါဠိဟာရိယပညာဖြင့် မဂ်,ဖိုလ်ကိစ္စကို ပြီးစေသည်တိုင်အောင် အားထုတ်ရာ၏။ ထိုသို့ အားထုတ်သည်ဖြစ်၍ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမွမ်းတော်မူလို၍—

ဧဝံ ဝိဟာရီ အာတာပီ၊ အဟောရတ္တံမတန္ဒိတံ။

တံ ဝေ ဘဒ္ဒေကရတ္တောတိ၊ သန္တော အာစိက္ခတေ မုနိ။ ။-

ဟူသော စတုတ္ထဂါထာကို ဟောတော်မူသတည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာတာပီ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟာရီ၊ နေနေ့ရှိသော။ အဟောရတ္တံ၊ နေ့,ည၌ပတ်လုံး။ အတန္ဒိတံ၊ ပျင်းရိခြင်း မရှိသော။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘဒ္ဒေကရတ္တောတိ၊ ကောင်းသော ည၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်- ဟူ၍။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေရှိတော်မူသော။ မုနိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာစိက္ခ- တေ၊ ဟောကြားတော်မူ၏။

ထိုဂါထာတို့တွင် တတိယဂါထာ၏အစ၌ ‘အဇ္ဈော ကိစ္စ မာတပွဲ’-ဟူ၍လည်းကောင်း စတုတ္ထဂါထာ၏အစ၌ ‘ဧဝံ ဝိဟာရီ အာတာပီ’-ဟူ၍လည်းကောင်း အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယ နှင့် ပြည့်စုံစေရာသည်ကို ရှေးဦးစွာ ပြတော်မူပြီးမှ အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ချီးမွမ်းတော်မူလိုသဖြင့် စတုတ္ထဂါထာကို ဟောတော်မူသတည်း။

အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယအားလျော်စွာ ဝိပဿနာအရာသို့ ရောက်၍လည်း အတိတ်,အနာဂတ် ရုပ်,နာမ်တရားတို့ကို ပယ်၍ ပစ္စုပ္ပန်ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်,နာမ်တရား

တို့၌ ဆင်ခြင်ရာသည်ကို ပြတော်မူရကား ဒေသနာတော်မြတ်၏ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော သဒ္ဓနယယုတ္တိ သဘောကို နှိုးနှောကြံဆ၊ ရရမိမိ၊ သတိမကင်း၊ နှလုံးသွင်းမှသာ အရာဌာနကို နေရာကျကျ သိနိုင်ရာသည်။ ထို့ကြောင့် အက္ခရကောသလ္လ၊ အတ္ထကောသလ္လဉာဏ်ဖြင့် ကြံဆစဉ်းစား၍ ထောက်ထားဆင်ခြင်ရာ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါဆိုလပြည့်ကျော်၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ အရှေ့ပြင်၊ မင်္ဂလာရာမ-မည်သော မောင်းထောင်တိုက်နေ
ရဟန်းတော် ဦးနန္ဒ-က မုချဘုရား၊ ခြပ်တော်ဘုရား-စသည်ကို
ခွဲခြားဖြေဆိုတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၁၂] “ဘုရားတပည့်တော် မင်္ဂလာရာမတိုက်နေ ရှင်နန္ဒ လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို မုချဘုရား-ဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း
ဘုရား-ဟု ဆိုကြပါသည်။ ဤသို့ အယူဝါဒ ကွဲပြား၍ ဘုရားမုချ နေရာကျကို
မသိနိုင်ပါသောကြောင့် ဘုရားမုချ နေရာကျကို သိမှတ်ပါရအောင် သဒ္ဓနယ၊
အတ္ထနယ၊ မုချဆတ်ဆတ် ပရမတ်နှင့် ပညတ်တရား ဤ ၂-ပါးကို ကွဲပြား၍
မိန့်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား”။

ရဟန်းတော်ရှင်နန္ဒ လျှောက်ထားချက်အရ-

[၁၂]

- ဗုဇ္ဈတိတိ ဗုဒ္ဓေါ၊ ယော ဘဂဝါ၊ အကြင်မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဇ္ဈတိ၊ သိတော်မူတတ်
၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ သော ဘဂဝါ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဗုဒ္ဓ
မည်တော်မူ၏။

- ဗုဇ္ဈတိတိ ဗုဒ္ဓေါကာ၊ သပဒဝိဂ္ဂဟ၊ ဓာတုဝိဂ္ဂဟ၊ ဗုဓ-ဓာတ်၊ တ-ပစ္စည်း။

- ဗုဓဓာတ်အရ (ဝစ္စတ္ထ)ကား သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် မုချအားဖြင့် ရ၏။

ပါရမီဉာဏ်၊ ဝိပဿနာဉာဏ်၊ မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်တို့သည် ဖလူပစာရတ္ထ အားဖြင့် ရ၏။

အာသယာနုသယဉာဏ်၊ ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တဉာဏ်၊ မဟာကရုဏာသမာပတ္တိ ဉာဏ်၊ ဒေသနာဉာဏ်အစရှိသော နောက်နောက်သော ဉာဏ်တော်တို့သည် ကာရဏူပစာရတ္ထ အားဖြင့် ရ၏။

- တ-ပစ္စည်း၏အရ (ဝစ္စတ္ထ)ကား ထိုမုချ၊ ဖလူ၊ ကာရဏူပစာရတ္ထတို့ဖြင့် မှတ်အပ်သော ဘုရား-ဟု သမုတ်အပ်သော သတ္တသန္တာနပညတ် ခြပ်ဝိသေသသည် အပဋ္ဌာန အားဖြင့် ရ၏။

ဗုဇ္ဈတိတိ ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော ဝစနတ္ထ၌ သဒ္ဓသဘာဝအားဖြင့် ဝစန၊ ဝစနတ္ထ၊ ဝစန-ဟေတု၊ ဝစနဟေတုဇောတက၊ ဝစနိယ၊ ဝစနိယတ္ထ-ဟူ၍ ၆-ပါးကုန်သော သဒ္ဓနယတို့ သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို ၆-ပါးတို့တွင်—

- ဗုဒ္ဓေါဟူသော နိပ္ပန္နပုဒ်သည် ဝစန မည်၏။
- ဗုဇ္ဈတိဟူသော အာချတ်ပုဒ်သည် ဝစနတ္ထ မည်၏။
- သိခြင်းကြိယာသည် ဝစနဟေတု မည်၏။
- ဣတိသဒ္ဓါသည် ဝစနဟေတုဇောတက မည်၏။
- တ-ပစ္စည်းသည် ဝစနိယ မည်၏။
- တ-ပစ္စည်း၏ အနက်ဖြစ်သော သတ္တသန္တာနပညတ်သည် ဝစနိယတ္ထ မည်၏။

ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော နိပ္ပန္နပုဒ်၏ အရ၌ သကတ်၊ ခြပ်၊ လိင်၊ သင်္ချာ၊ ကာရကအားဖြင့် ၅-ပါးကုန်သော သဒ္ဓသဘာဝ အနက်ဝိသေသတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို ၅-ပါးတို့တွင်—

- သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် သကတ် မည်၏။
- ဘုရားဟု သမုတ်အပ်သော သတ္တသန္တာနပညတ်သည် ခြပ် မည်၏။
- သန့်ရှင်းသော အခြင်းအရာ-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိသဒါကာရသည် ပုလ္လိင် မည်၏။

- ခြပ်၌ မှီသော တစ်ခုတည်းအဖြစ်ဟု ဆိုအပ်သော ဧကတ္တဘာဝသည် သင်္ချာ မည်၏။
- သိခြင်းကြိယာကို ပြီးစေတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ ကြိယာနိပ္ပါဒနသတ္တိသည် ကာရက မည်၏။

ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသော ဝစနတ္ထ၌ တ-ပစ္စည်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဝါစကသည် သင်္ချာ၊ ကာရက ဟူသော အနက် ၂-ပါးကို ဟော၏။ တ-ပစ္စည်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဝါစကသည် သင်္ချာ၊ ကာရက ဟူသော အနက် ၂-ပါးကို ဟောလေရကား သကတ်၊ ခြပ်၊ လိင်-ဟူသော အနက် ၃-ပါး၏ အပေါင်းကို ဟောခြင်းငှာ ပဌမာဝိဘတ် သက်ရာ၏။

ဗုဇ္ဈတီ'တိ ဗုဒ္ဓေါ၏အရ၌ အန္တ၊ အန္တတ္ထ၊ ဗဟု၊ ဗဟုတ္ထ-အားဖြင့် ၄-ပါးကုန်သော သဒ္ဒနယတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို ၄-ပါးတို့တွင်-

- ဗုဓဓာတ်သည် အန္တမည်၏။ ဗုဓဓာတ်၏အရ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် အန္တတ္ထ မည်၏။
- တ-ပစ္စည်းသည် ဝါစက မည်၏။ တ-ပစ္စည်း၏ အရဖြစ်သော ဘုရားဟု သမုတ်အပ်သော သတ္တသန္တာနပညတ် ခြပ်ဝိသေသသည် ဝစ္စ မည်၏။
- ထိုဝစ္စဖြစ်သော ဘုရားဟု သမုတ်အပ်သော သတ္တသန္တာနပညတ် ခြပ်ဝိသေသသည် ဗုဒ္ဓေါဟူသောပုဒ်၏ အနက်အထူး-ဟု ဆိုအပ်သော အဘိဓေယျတ္ထ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ။ ဘဂဝါ-ဟု အဘိဓေယျတ္ထကို ကြားရာ၏။ ယော ဘဂဝါ-ဟူသော ကတ္တားကိုလည်း ဗုဇ္ဈတီတိ ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသောပုဒ်၌ ဗုဓဓာတ်၏ အနက်ဟု ဆိုအပ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ သတ္တိဖြစ်သော သိခြင်းကြိယာနှင့် ကြိယာကာရက အဖြစ်ဖြင့် စပ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဗုဒ္ဓေါ-ဟူသောပုဒ်၏ အရ၌ သိတတ်၏ဟူရာ၌ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည်သာ သိခြင်းကိစ္စ ဗုဇ္ဈနသတ္တိကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် မုချဘုရား-ဟု မှတ်ရာ၏။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

၎င်းမင်္ဂလာရာမ-မည်သော မောင်းထောင်တိုက်နေ ၎င်းဦးနန္ဒ-က
အရာ,အထောင် မကသော ဝတ္ထုကို မြင်သောအခါ စိတ်ဖြစ်ပုံ,ချုပ်ပုံကို
ခွဲခြားဖြေဆိုတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၁၃] “ဘုရားတပည့်တော် မင်္ဂလာရာမတိုက်နေ ရဟန်းရှင်နန္ဒ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

အရာ,အထောင်-စသော တိုင်စဉ်, လူ, သစ်ပင်, ကောင်းကင်, နက္ခတ်တို့ကို
မြင်သော ကာလ၊ တစ်ခု,တစ်ခုသော တိုင်စဉ်, လူ, သစ်ပင်, ကောင်းကင်, နက္ခတ်
တို့၌ ဖြစ်သော စိတ်သည် တပြိုင်နက်ပင် ဖြစ်မည်။ အသီးအသီး တစ်ခု ချုပ်မှ,
တစ်ခုချုပ်၍ ဖြစ်မည်-ဟု ပရမတ္ထသဘာဝကို ရမ်းဆသေချာ မသိပါသောကြောင့်
မိန့်မှာဟောကြား၊ ဘုရားဒေသနာ၊ ကျမ်းလာပါဠိ၊ ရှိသည့်အတိုင်း၊ ဆုတ်ဆိုင်းမဟူ၊
ဖြေဆိုတော်မူမှ၊ နည်းယူကြံဆ၊ သုတဗုဒ္ဓိ၊ ကဝိတစ်ဆူ၊ ဤအယူတွင်၊ မေးမြူမရှိ၊
ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ကင်းကွာလွင့်ပျောက်၊ စောကြောထောက်လည်း၊ မလျှောက်ရပြန်၊
ခွင်းခြင်းမှန်လျက်၊ သမန္တစက်၊ ကျေးဇူးနက်တို့၊ မိန့်မြွက်သံတော်၊ စကားသော်ကား၊
မလျော်လေဘဲ၊ ဆိုချွတ်လွဲလျက်၊ ၂-ကွဲမရှိ၊ ဟုတ်တိုင်းသိ၍၊ ကေစိ စောဒက၊
ကင်းလွတ်ပါရအောင်၊ ကျမ်းစာစောင်ဖြင့်၊ ဉာဏ်ရောင်ဝင်းဝင်း၊ မိုက်မှောင်ကင်း
အောင်၊ ထွန်းလင်းတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
အရှင်မြတ်ဘုရား”။

၎င်းဦးနန္ဒလျှောက်ထားချက် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့၏ တပြိုင်နက် ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို မေး
လျှောက်သည်မှာ-

[၁၃] အစိန္တေယျ၊ သုံးလူ့သေဌ်နင်း၊ တရားမင်းမြတ်သည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်
ကျောင်းတော်တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် နေတော်မူသောအခါ သာဝတ္ထိပြည်တွင်းမှ အမျိုး
သား ၁-ယောက်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို ကြားနာရသဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို
မျက်မှောက်ပြုရ၍ သံဃရက္ခိတ နာမမည်တွင် ထိုအရှင်ဘုရား၏ နှမရင်းချာတွင် ဖွားမြင်
သော သားအကြီးကို ဦးရီးတော် အမည်ရ၍ သံဃရက္ခိတ-ဟု တွင်သတည်း။

ထိုသံဃရက္ခိတလုလင်သည် ရှင်ပြုရသဖြင့် မြင့်မြတ်သော ပဉ္စင်းအဖြစ်သို့ ရောက်လတ်၍ အညတြိစ္ဆာ ၁-ခုတွင် ပြုစုထောက်ပံ့ ချီးမြှင့်သော ဒါယကာတို့ သဒ္ဓါ၍ လှူအပ်သောကြောင့် နေရပ်ရင်းတိုင်အောင် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ဆောင်ခဲ့သည့် ၇-တောင် ဖျင်ပိုင်း ၁-ထည်၊ ၈-တောင်ဖျင်ပိုင်း ၁-ခု၊ ဤ ၂-ခုတွင် ၈-တောင်ဖျင်ကို သံဃရက္ခိတခေါ် ဦးဇိုးတော်မထေရ်မြတ်အား လှူကပ်မည်-အကြံနှင့် ရပ်ဌာန်သို့ ရောက်လေလျှင် ၈-တောင်ဖျင်ကို ရွှေတွင်ချထား၍ ‘အရှင်ဘုရား၊ လိုရာ သုံးဆောင်တော်မူပါ’-ဟု လျှောက်ရာ ဦးဇိုးတော်ဆရာက အခါခါပယ်သောကြောင့် ‘ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ၊ ငါ့ဥစ္စာကို စွန့်ခွါပယ်ရှားခဲ့သည်’-ဟု စိတ်ထားညှိကွက် မျက်နှာပျက်ဖြင့် လူထွက်တော်မူမည် ကြံစည်လေလျှင် ၎င်းဖျင်ကို ဈေးမှာ ရောင်းချ၍ ရသမျှဥစ္စာစုနှင့် တစ်ခုသော ဆိတ်မကို ဝယ်ယူသော် တခဏချင်း ကြွယ်ဝပြည့်စုံ၊ ကုံလုံဥစ္စာ၊ များစွာပေါယ်၊ ပြည့်စုံလွယ်မည်ဟု ဥပဇ္ဈာယ် ဆရာမြတ်ကို ယပ်ခတ်ရင်း ကြံသည်တွင် ၎င်းဖျင်က ရသမျှနှင့် ဆိတ်မကို ဝယ်၍ ဆိတ်ငယ်အပေါင်း ပေါ်လာတိုင်း ရောင်းရသဖြင့် ထောင်၊သောင်းဥစ္စာ ပြည့်စုံလာသောကြောင့် မေတ္တာနှစ်သက်၊ ချစ်စုံမက်သည်၊ အဖက်ကညာ၊ ရသောခါ၌၊ ကြင်နာဆပ်ပိုး၊ တစ်ယောက်သားကို၊ ဖွားမြင်လတ်သော်၊ ဦးဇိုးတော်ကို၊ ပူဇော်မြတ်နိုး၊ ရှိခိုးအံ့-ဟု၊ လှည်းတစ်ခုတွင်၊ သားငယ်ကို တင်၍၊ ထိုလင်၊ မယား၊ ကျောင်းသို့ သွားလေလျှင်၊ ကျောင်းပါးအနီး၊ လမ်းခရီးတွင်၊ သားငယ်ကို ချီချင်သောကြောင့်၊ အိမ်ရှင်မကို ဆိုပြန်သည်ကား၊ “ငါ့သားကို ငါပင်၊ ဆောင်ယူချင်သည်၊ လှည်းနှင့်၍ သွားပါလေ”ဟု၊ ခြင်းရာစေ့စုံ၊ ဆိုလတ်တုံက၊ ယမ်းပုံမီးကျ၊ သူမယားကလည်း၊ “ငါ့သားနှင့် မောင်မင်း၊ အခင်းမလျော်၊ ဤလှည်းပေါ်ကသာ၊ လှည်းနှင့်ပါတော့၊ ငါပင် ငါ့သား၊ ဆောင်ယူသွားမည်”ဟု စကားထော်ထော်၊ သားကို ခေါ်၍၊ လှည်းပေါ်က အဆင်းမှာ၊ လှည်းရင်းတွင် လွတ်ကျ၍၊ အနိစ္စသို့ ရောက်လေရငြား၊ “ငါ၏သားသည်၊ ဆုံးပါးခဲ့ပြီ၊ သေခဲ့ပြီ”ဟု၊ ဦးချီလက်မြှောက်၊ နှင်တံကို ကောက်၍၊ “ကျောပေါက်အောင် နှက်လိုက်မည်”ဟု ကြံစည်လိုက်သည်တွင်၊ ဦးဇိုးရှင်-ဟု၊ သခင်ဘုရား၊ ထံတော်ပါးဝယ်၊ ခစားမပြတ်၊ ယပ်လေခတ်ဆဲ မှီ၊ ဟန်နွဲ့၍ ပေါက်၊ ခေါင်းတော်ကို ခေါက်လေလျှင်၊ ဆရာရှင်က၊ ပဉ္စမဈာန်၊ အဘိညာဏ်နှင့်၊ ဖြစ်ဟန်ကိုရှုသော်၊ ပြုသည်အခင်း၊ မူလရင်းကို၊ ကွင်းကွင်းကြီးမြင်၍၊ “ငါ့ရှင်၏သား၊ အကြောင်းအားကြောင့်၊ မယားကိုသာ၊ ရိုက်ရပါမည်ကို၊ ငါ့မှာ ခင်းဆိုက်၊ ယပ်တောင်နှင့် ရိုက်သည်”ဟု၊ ဆိုလိုက်လေလျှင်၊ ဆရာရှင်သည်၊ ကုန်စင်အခင်း၊ သိခဲ့လျှင်းပြီ-ဟု၊ ရှက်ကြီးရှက်စွာ၊ ဖြစ်လေရှာသောကြောင့်၊ ဆရာရှေ့မှာ ယပ်ကိုချပြီးလျှင်၊ ထ၍ပြေးမည်၊ အားထုတ်သည်တွင်၊ သိမြင်တထွေ၊ သာမဏေငယ်၊ ရဟန်းငယ်တို့၊ ပေါယ်ယမ်းများစွာ၊ အုတ်အာသောင်းသဲ၊ ငင်ဆွဲခေါ်သွား၊ အစိန္တေယျော်၊ မြတ်ဇိနော်၏၊ ထံတော်ပါးသို့၊ ရောက်ငြားလတ်သော်၊ အာလုပ်တော်ဖြင့်၊ ခေါ်တော်မူငြား၊ “ငါ့ချစ်သားတို့မှာ၊ ဘယ်ကြောင်းရာကြောင့်၊

သံဃာတစ်ပါး၊ ဖမ်းခဲ့ငြားသည်”ဟု၊ ဘုရားမြတ်စွာ၊ မေးသောခါ၌၊ ဝဿာဝါသိကာ၊ သာဓုက ကို၊ ရသည့်နေ့မှ၊ အာဒိစ၍၊ ကိစ္စခြင်းရာ၊ လျှောက်ပန်ထွာသော်၊ သံသရာစက်ဝဲ၊ ဩဃထဲမှ၊ ခွါရဲလွတ်ရှောင်၊ နိဗ္ဗာန်သောင့်သို့၊ ရောက်အောင်ကူးခပ်၊ ပို့ပေတတ်သော၊ လူ့နတ်မျက်ရှု၊ သဗ္ဗညုကား၊ သုံးပါးဘဝ၊ ဝဋ်ဒုက္ခတွင်း၊ ရာဂ,ဒေါသ၊ မောဟဖွဲ့နှောင်၊ အမှိုက်မှောင်မှ၊ ခွါရှောင်ကင်းစင်၊ လွတ်ကြောင်းမြင်သဖြင့်၊ သံဃရက္ခိတရဟန်းအား၊ တရားအမြိုက်၊ တိုက်ကျွေးတော်မူလို၍-

ဒုရင်္ဂမံ ဧကစရံ၊ အသရီရံ ဂုဟာသယံ။
ယေ စိတ္တံ သံယမိဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ။ ။ (ဓမ္မ၊၁၈)

ဟူသော ဒေသနာတော်မြတ်ကို ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခု၊ ရဟန်း။ စိတ္တံ နာမ၊ စိတ်မည်သည်ကား။ ဒုရင်္ဂမံ၊ အဝေးသို့လည်း ရောက် တတ်၏။ ဧကစရံ၊ တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်တတ်၏။ အသရီရံ၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်လည်း မရှိ။ ဂုဟာသယံ၊ ဂူ၌လည်း ကိန်းတတ်၏။ ယေ၊ အကြင်ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ့ရဟန်း-စသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သံယမိဿန္တိ၊ စောင့်ရှောက်ကုန်လတ္တံ့။ တေ၊ ထိုယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ့ရဟန်း-စသော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မာရဗန္ဓနာ၊ မာရ်တည်း ဟူသော နှောင်ဖွဲ့ခြင်းမှ။ မောက္ခန္တိ၊ လွတ်ကုန်လတ္တံ့။

ထိုပါဠိတော်၌ “ဒုရင်္ဂမံ”ဟူသော ပုဒ်၏အရကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌ- ကထာဆရာသည်-

တတ္ထ ဒုရင်္ဂမန္တိ စိတ္တဿ ဟိ မက္ကဋ္ဌသုတ္တမတ္တကမ္ပိ ပုရတ္ထိမာဒိသာဘာဂေန
ဂမနာဂမနံ နာမ နတ္ထိ၊ ဒုရေ သန္တမ္ပိ ပန အာရမ္မဏံ သမ္ပဋိစ္ဆတီတိ ဒုရင်္ဂမံ နာမ
ဇာတံ။ -

ဟူသော ပါဠိ(ဓမ္မ၊၄၊၁။၁၉၃)ကို မိန့်ဆိုလှစ်ဖွင့်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ ပါဠိယံ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ ဒုရင်္ဂမန္တိ၊ ဒုရင်္ဂမံဟူသည်ကား။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြင် ကြောင့်။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ မက္ကဋ္ဌသုတ္တမတ္တကမ္ပိ၊ မျောက်မျဉ်းသော ကာလမျှလည်း။ ပုရတ္ထိမာဒိသာဘာဂေန၊ အရှေ့မျက်နှာ-အစရှိသောအရပ်ဖြင့်။ ဂမနာဂမနံ နာမ၊ သွားခြင်း၊ ပြန်ခြင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဒုရေ၊ ဝေးသောအရပ်၌။ သန္တမ္ပိ၊ ထင်ရှားရှိသည်လည်း ဖြစ်သော။ အာရမ္မဏံ၊ အာရုံကို။ သမ္ပဋိစ္ဆတိ၊ ခံလင့်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဒုရင်္ဂမံ နာမ၊ ဒုရင်္ဂမံ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။

စိတ်မည်သည် မျောက်မျက်နှာဖြင့် အရပ်တပါးသို့ သွားခြင်း၊ လာခြင်းမည်သည် မရှိ၊ ဝေးသောအရပ်၌ အာရုံကို ယူတတ်၊ ခံလင့်တတ်၏၏-ဟူလိုသည်။ အရပ်တပါးသို့ သွားခြင်း၊ ပြန်ခြင်းကို မပြုတတ်သည်သာ မဟုတ်သေး။ စိတ်မည်သည် တစ်ခုတည်းသာ ဖြစ်တတ်၏။ ၂-ခု၊ ၃-ခု-စသည် ဖြစ်ခြင်းမရှိ၊ ထို့ကြောင့် ဧကစရံ-ဟူသော ပုဒ်၏ အရကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

သတ္တ'ဋ္ဌစိတ္တာနိ ပန ဧကတော ကဏ္ဍိကဗဒ္ဓါနိ ဝိယ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ
သမတ္တာနိ နာမ နတ္ထိ၊ ဥပ္ပတ္တိကာလေ ဧကေကမေဝ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ တသ္မိ နိရုဒ္ဓေ
ပုန ဧကေ'ကမေဝ ဥပ္ပဇ္ဇတိတိ ဧကစရံ နာမ ဇာတံ။ -

ဟူသော ပါဠိ(ဓမ္မ၊ ၄၊ ၁။ ၁၉၃)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။

သတ္တ'ဋ္ဌစိတ္တာနိ၊ ၇-ခု၊ ၈-ခုသော စိတ်တို့သည်။ ဧကတော၊ တပြိုင်နက်။ ကဏ္ဍိက-
ဗဒ္ဓါနိ ဝိယ၊ အချက်၌ ဖွဲ့သကဲ့သို့။ ဧကက္ခဏေ၊ တစ်ခုသော ခဏ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇိတံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။
သမတ္တာနိ နာမ၊ စွမ်းနိုင်ကုန်သည် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဥပ္ပတ္တိကာလေ၊ ဖြစ်သောအခါ၌။
ဧကေကမေဝ စိတ္တံ၊ တစ်ခု၊ တစ်ခုသော စိတ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မိ၊
ထိုစိတ်သည်။ နိရုဒ္ဓေ၊ ချုပ်သည်ရှိသော်။ ပုန၊ တဖန်။ ဧကေ'ကမေဝ စိတ္တံ၊ တစ်ခုတစ်ခုသော
စိတ်သည်သာလျှင်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဧကစရံ နာမ၊ ဧကစရ
မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။

စိတ်မည်သည် တစ်ခု ချုပ်မှသာ တစ်ခု ဖြစ်၏။ ၂-ခု၊ ၃-ခု-စသည် ပြိုင်၍ မဖြစ်။
ဤသည်လျှင် မိမိသဘောပင်တည်း။ ဤစိတ်မည်သည် သဏ္ဌာန် မရှိ၊ အညို၊ အရွှေ-
စသော အဆင်း မရှိ။ ထို့ကြောင့် အသရီရံ-ဟူသော ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ပြတော်
မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

စိတ္တဿ သရီရသဏ္ဌာနံ ဝါ နီလာဒိပ္ပကာရော ဝဏ္ဏဘေဒေါ ဝါ နတ္ထိ'တိ အသရီရံ
နာမ ဇာတံ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။

စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သရီရသဏ္ဌာနံ ဝါ၊ သရီရသဏ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း။ နီလာ-
ဒိပ္ပကာရော ဝဏ္ဏဘေဒေါ ဝါ၊ အညို၊ အရွှေ၊ အနီ၊ အဖြူ-စသော အဆင်း၏ အပြားသည်
လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အသရီရံ နာမ၊ အသရီရ မည်သည်။
ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။

စိတ်-မည်သည် ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကဲ့သို့ မရှိရကား ဟဒယဝတ္ထု-ဟု ဆိုအပ်သော ဂူ၌ ကိန်းအောင်းတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဂုဟာသယံ-ဟူသောပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ် ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည် -

ဂုဟာ နာမ စတုမဟာဘူတာ ဂုဟာ။ ဣဒဉ္စ ဟဒယရူပံ နိဿာယ ပဝတ္တတိတိ
ဂုဟာသယံ နာမ ဇာတံ (ဓမ္မ၊၄၊၁။၁၉၃) -

ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဂုဟာ နာမ၊ ဂုဟာ-မည်သည်ကား။ စတုမဟာဘူတာ၊ ၄-ပါးသော မဟာဘုတ် ရုပ်တို့သည်။ ဂုဟာ၊ ဂုဟ မည်ကုန်၏။ ဣဒဉ္စ စိတ္တံ၊ ဤစိတ်သည်ကား။ ဟဒယရူပံ၊ ဟဒယ ရုပ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဂုဟာသယံ နာမ၊ ဂုဟာသယ မည်သည်။ ဇာတံ၊ ဖြစ်၏။

စိတ်မည်သည် အဝေးသို့ ရောက်တတ်သော ဝတ္ထုလည်း မဟုတ်၊ ၂-ခု၊ ၃-ခု စသည် ပြိုင်၍ ဖြစ်တတ်သော ဝတ္ထုလည်း မဟုတ်၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကဲ့သို့လည်း မရှိ၊ အဖြူ၊ အနီ-စသော အဆင်းလည်း မရှိ၊ ဟဒယဝတ္ထု-ဟု ဆိုအပ်သော ဂူ၌လည်း ကိန်းတတ်၏။ ထို့ကြောင့် စိတ်ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်သဖြင့် ဝဋ်တရားမှ ထွက်မြောက်ရာ၏-ဟု ဟောတော်မူအပ်သော “ယေ စိတ္တံ သံယမိဿန္တိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ”ဟူသောပါဌ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

ယေ စိတ္တန္တိ ယေကေစိ ပုရိသာ ဝါ ဣတ္ထိယော ဝါ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ
အနုပ္ပဇ္ဇနကကိလေသဿ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ အဒေန္တာ သတိသမ္ပောသေန ဥပ္ပန္နကိလေသံ
ပဇာန္တာ၊ စိတ္တံ သံယမိဿန္တိ သံယတံ အဝိက္ခိတ္တံ ကရိဿန္တိ။ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓ-
နာတံ သဗ္ဗေ တေ ကိလေသဗန္ဓနာ'ဘာဝေန မာရဗန္ဓနသင်္ခါတာ တေဘူမကဝဋ္ဋာ
မုစ္စိဿန္တိ -

ဟူသော ပါဌ်(ဓမ္မ၊၄၊၁။၁၉၄)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

ယေ စိတ္တန္တိ၊ ယေ စိတ္တံ-ဟူသည်ကား။ ယေကေစိ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ပုရိသာ ဝါ၊ ယောက်ျားတို့သည်လည်းကောင်း။ ဣတ္ထိယော ဝါ၊ မိန်းမတို့သည်လည်းကောင်း။ ဂဟဋ္ဌာ ဝါ၊ လူတို့သည်လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗဇိတာ ဝါ၊ ရဟန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ အနုပ္ပဇ္ဇနက-
ကိလေသဿ၊ မဖြစ်သေးသော ကိလေသာကို။ ဥပ္ပဇ္ဇိတုံ၊ ဖြစ်ခြင်းငှာ။ အဒေန္တာ၊ အခွင့်မပေး
ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သတိသမ္ပောသေန၊ သတိ ချွတ်ယွင်းသဖြင့်။ ဥပ္ပန္နကိလေသံ၊ ဖြစ်သော
ကိလေသာကို။ ပဇာန္တာ၊ ပယ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ စိတ္တံ၊ စိတ်ကို။ သံယမိဿန္တိ၊ စောင့်ရှောက်

ကုန်လတ္တံ။ သံယတံ၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းကို။ အဝိက္ခိတ္တံ၊ မပျံ့လွင့်သည်ကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ။ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာတိ၊ မောက္ခန္တိ မာရဗန္ဓနာ-ဟူသည်ကား။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်း ကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုပညာရှိတို့သည်။ ကိလေသဗန္ဓနာ'ဘာဝေန၊ ကိလေသာတည်း ဟူသော အနှောင်အဖွဲ့ မရှိသဖြင့်။ မာရဗန္ဓနသင်္ခါတာ၊ မာရ်တည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့- ဟု ဆိုအပ်သော။ တေဘူမကဝဏ္ဏ၊ ဘုံ ၃-ပါး၌ ဖြစ်သော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ မုစ္စိဿန္တိ၊ လွတ်ကုန် လတ္တံ။

ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် စိတ်-မည်သည် ၂-ခု၊ ၃-ခု-စသည် တပြိုင်နက် ဖြစ်တတ်သောသဘော မရှိ။ ၁-ခု ချုပ်မှသာ ၁-ခု အသစ်ဖြစ်ရကား ရာ၊ထောင်၊ သိန်း၊သောင်း-စသော တိုင်စဉ်၊ လူ၊ သစ်ပင်၊ ကောင်းကင်၊ နက္ခတ်-စသည်ကို မြင်သော ကာလ များစွာသော စိတ်တို့သည် တပြိုင်နက်ဖြစ်၍ မြင်သည် မဟုတ်။ စိတ္တက္ခဏ၏ အလွန်လျင်မြန်သော သဘောရှိသောကြောင့် တပြိုင်နက် ဖြစ်သကဲ့သို့ ထင်မိသည်။ တစ်ခုသော ဝတ္ထုကို မြင်သော စိတ်သည် ချုပ်ပြီးမှ အသစ်အသစ်ဖြစ်၍ ချုပ်လေသည် မှတ်ရာသည်။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ- ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဘိကြပ်အဆောင်တော်မြို့၊ ပလိင်းလက်စွဲ၊ သူရဲအစု၊ ဒုတ်ရဲတပ်မှူး၊
မင်းလှသူရိန်-က မေတ္တာဘာဝနာပွားရန်ကို အကျယ်သိလိုကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၁၄] “ဘုရားတပည့်တော် ဘိကြပ်အဆောင်တော်မြို့၊ ပလိင်းလက်စွဲ၊ ဒုတ်ရဲတပ်မှူး၊
မင်းလှသူရိန် ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

- (၁) မေတ္တာမပို့မီ ရှေးအဖို့၌ ပြည့်စုံစေရာသော မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမ သမာစာရတရား ၁၅-ပါး၊
- (၂) မေတ္တာပွားရာသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၂-ယောက်ကိုလည်း သရုပ်အကျယ်နှင့်တကွ သိမှတ်ပါရအောင် ကယ်မသနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်အရှင် သူမြတ်ဘုရား။”

မင်းလှသူရိန်လျှောက်ချက်-

[၁၄](၁) မေတ္တာမပို့မီ ရှေ့အဖို့၌ ပြည့်စုံစေရာသော မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမ သမာစာရတရား ၁၅-ပါးဟူသော်ကား မေတ္တာသုတ်ပါဠိတော်တွင် လာသော-

၁။ သက္ကော	၂။ ဥဇု	၃။ သုဟုဇု
၄။ သုဝစ	၅။ မုဒု	၆။ အနတိမာနိ
၇။ သန္တုဿက	၈။ သုဘရ	၉။ အပ္ပကိစ္စ
၁၀။ သလ္လဟုကဝုတ္တိ	၁၁။ သန္တိန္ဒြိယ	၁၂။ နိပက
၁၃။ အပ္ပဂပ္ပ	၁၄။ ကုလေသု အနနုဂိဒ္ဓ	၁၅။ န စ ခုဒ္ဒမာစရ၊

ဤ ၁၅-ပါးတည်း။ ထို ၁၅-ပါးတို့တွင်-

သက္ကော-ဟူသည်ကား။ ။ဒုတိယ၊ စတုတ္ထ၊ ပဓာနိယအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် ကိုယ့် အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်လည်းကောင်း ထို့အတူ ကသိုဏ်း၊ ပရိကမ်တို့၌လည်းကောင်း ဝတ်ကို ဆောက် တည်ခြင်း၌လည်းကောင်း မိမိ၏ သပိတ်၊သင်္ကန်းခေါက်ခြင်း၊ သိမ်းဆည်းခြင်း-စသည်တို့၌ လည်းကောင်း အကြင် အမှတ်မရှိသော သီတင်းသုံးဖော်တို့၏ ကြီးကြီးငယ်ငယ် ပြုဖွယ်ကိစ္စ တို့၌လည်းကောင်း တပါးကုန်သော ဤသို့ သဘောရှိသည်တို့၌လည်းကောင်း စွမ်းနိုင်သည်၊ လိမ္မာသည်၊ မပျင်းမရိသည်ဖြစ်၍ စွမ်းနိုင်ခြင်းသည် သက္က-မည်၏။

ဥဇု-ဟူသည်ကား။ ။တတိယ ပဓာနိယအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ ရှေးဦးစွာ ပြောင်းခြင်း၊ ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက ပြောင်းခြင်းသည်လည်း ကောင်း မစဉ်းလဲခြင်းသည်လည်းကောင်း စဉ်းလဲသည်-ဆိုသည်မှာ အာယတန-မည်သော ငါး-ကဲ့သို့တည်း။ အာယတန-မည်သော ငါးသည် ဦးခေါင်းကား မြွေနှင့် တူ၏။ အမြီးကား ငါးနှင့် တူ၏။ မြွေကို မြင်လျှင် ဦးခေါင်းကို ပြ၏။ ငါးကို မြင်လျှင် အမြီးကို ပြ၏။ ထိုသို့ ပြခြင်းသည် “သင်တို့နှင့်ငါ သဘောတူ၏”ဟု မှတ်စေလိုသတည်း။ ထို့အတူ စဉ်းလဲတတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင်သူတ္တန်တတ်သောသူတို့ထံ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ဆို၏။ “ငါသည် အရှင်ဘုရားတို့နှင့် သဘောတူသောသူတည်း။ အရှင်ဘုရားတို့သည် အကျွန်ုပ်ကို အစဉ် သနားခြင်း ရှိကြပါကုန်။ အကျွန်ုပ်သည် အရှင်မြတ်တို့ကို မလွှတ်ပါကုန်အံ့”ဟု ဆို၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် “ဤသူသည် ငါတို့ကို ရိုသေတုပ်ဝပ်ခြင်းရှိ၏”ဟု သိစေလိုသတည်း။

ဤသို့ စဉ်းလဲခြင်း မရှိဘဲ ဖြောင့်မတ်ခြင်းသည်လည်းကောင်း ကိုယ်၏ ကောက်ခြင်း၊ နှုတ်၏ ကောက်ခြင်း ၂-ပါး မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသော ဂုဏ်ကို မပြခြင်းသည်လည်းကောင်း ၈-ပါးသော သမာပတ်-ဟု ဆိုအပ်သော အာရမ္မဏူပနိဇ္ဈာန ဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာတို့ဖြင့်လည်းကောင်း ပယောဂ-သုဒ္ဓိ အစွမ်းအားဖြင့်လည်းကောင်း ဖြောင့်ခြင်း ၃၉-မည်၏။

သုဟုဇု-ဟူသည်ကား။ ။ အဖန်တလဲလဲ ဖြောင့်သော အဖြစ်ကို မလျော့မယုတ်စေမှု ၍ ကောင်းစွာဖြောင့်ခြင်း၊ လှည့်ပတ်ခြင်း မရှိခြင်း၊ စိတ်၏ ကောက်ခြင်း မရှိခြင်းသည်လည်းကောင်း မိမိ၌ ထင်ရှားမရှိသောဂုဏ်ကို ပြ၍ ရသော ပစ္စည်း ကို မသာယာခြင်း၊ မနှစ်သက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း သမထ၊ ဝိပဿနာ၊ မဂ်၊ ဖိုလ်-ဟု ဆိုအပ် သော လက္ခဏူပနိဇ္ဈာနဈာန်ဖြင့်လည်းကောင်း အဓိပညာသိက္ခာ၏ အစွမ်းဖြင့် လည်းကောင်း အာသယသုဒ္ဓိ၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း ကောင်းစွာဖြောင့်ခြင်း သုဟုဇု မည်၏။

သုဝစ-ဟူသည်ကား။ ။ ဆိုဆုံးမသဖြင့် နာလွယ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ အကြင်သူသည် ဤအမှုကို မပြုအပ်-ဟု ဆုံးမသည်ရှိသော် “သင် အဘယ်ကို မြင်သနည်း။ သင် အဘယ်ကို ကြားသနည်း။ ငါ့ကို အဘယ်ထင်၍ ဆိုသနည်း။ အဘယ်သူ ဆရာဥပဇ္ဈာယ်နည်း။ အဘယ်သူ သံဒိဋ္ဌနည်း၊ သမ္ဘတ္တနည်း”ဟု ဆို၏။ ဆိတ်ဆိတ်နေသဖြင့် နှိပ်စက်၏။ ‘ကောင်းပါပြီ’ဟု ဝန်ခံ၍ ခံတိုင်း မပြု။ ထိုသူသည် မဂ်၊ ဖိုလ်နှင့် ဝေးသောသူ မည်၏။ အကြင်သူသည်ကား ဆိုဆုံးမသည်ရှိသော် “ကောင်းပါပြီ၊ ကောင်းစွာ ဆိုဆုံးမ ပေသည်။ မိမိအပြစ်ကို အလွန် မြင်နိုင်ခဲ့၏။ နောင်အခါလည်း ဤကဲ့သို့ မသင့်မလျော်သည် ကို မြင်လျှင် ဆိုဆုံးမပါ။ အရှင်တို့၏အထံမှ အကျွန်ုပ် အဆုံးအမကို ရပေသည်”ဟု ဆို၏။ ဆိုဆုံးမသည်ကိုလည်း လိုက်နာ၍ ကျင့်၏။ ထိုသို့ ဆိုဆုံးမလွယ်ခြင်း၊ ဆိုဆုံးမသည်ကို လိုက်နာ၍ ကျင့်ခြင်းသည် မဂ်၊ ဖိုလ်ကို ရခြင်းငှာ လွယ်သည် ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ဆိုဆုံးမ လွယ်ခြင်း၊ ဆိုဆုံးမသဖြင့် လိုက်နာ၍ ကျင့်ခြင်းသည် သုဝစ မည်၏။

မုဒု-ဟူသည်ကား။ ။ အကြင်အခြင်းဖြင့် ဆိုလျှင် နာလွယ်၏။ ထို့အတူ နူးညံ့သည် ဖြစ်ရာ၏။ လူတို့၏ အစေအပါးကို ခံ၍ တစ်အိမ်မှ တစ်အိမ်သို့ သွားခြင်း၊ အပသို့ သွားခြင်း-စသည်တို့၌ မယှဉ်စေဘဲ နူးညံ့သောအဖြစ်ကို မပြုမူ၍ ခက်ထန် သော သဘောရှိသဖြင့် ဝဋ်၊ ပဋိပတ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် အလုံးစုံသော ဗြဟ္မစရိယဖြင့် ကောင်းစွာပြုပြင်၍ ထားအပ်သော ရွှေသည် အလိုရှိတိုင်း လုပ်ဆောင်ခြင်းငှာ ခံသကဲ့သို့ ထို့အတူ နူးညံ့စွာသော ထိုထိုအရာငှာတို့၌ ခံခြင်း၊ မျက်မှောင်တကြုတ်ကြုတ် မရှိ၊ ပေါ်သော ရွှင်လန်းသော မျက်နှာရှိသဖြင့် ချမ်းသာစွာ ပြောဆိုလျက် သန့်ရှင်းကောင်းမွန် အလွန်

သာယာသော ဆိပ်ကမ်းကဲ့သို့ စေ့စပ်ခြင်း၊ ပဋိသန္တာရနှင့် ကောင်းစွာ ပြည့်စုံခြင်းသည် မုဒု မည်၏။

အနုတိမာနီ-ဟူသည်ကား။ ။ဇာတိဂေါတ္တ-ဟု ဆိုအပ်သော အမျိုး၊အနွယ်-စသည်တို့ ဖြင့် မာန်မတက်ခြင်း၊ တပါးသော သူတို့ကို မထိမဲ့မြင် မပြုခြင်း၊ သာရိပုတ္တရာမထေရ်မြတ်ကဲ့သို့ ခြေသုတ်ပုဆိုး၊ မြွေစွယ်ကျိုးနှင့် ချိုကျိုးသောနွား၊ ခွန်းစဏ္ဍား သားနှင့်တူစွာ နေခြင်းသည် အနုတိမာနီ မည်၏။

သန္တုဿက-ဟူသည်ကား။ ။၁၂-ပါးသော သန္တောသဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည် သန္တုဿက မည်၏။ တစ်နည်းကား မိမိဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည် လည်း သန္တုဿကမည်၏။ ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည်လည်း သန္တုဿက မည်၏။ ငြိမ်သက်သဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည်လည်း သန္တုဿက မည်၏။

မိမိဥစ္စာမည်သည်ကား “ပိဏ္ဍိယာလောပဘောဇနံ နိဿာယ”ဟူ၍ ရဟန်းပြုစဉ် သိမ်အပြင်၌ ခံဝန်အပ်သော သလုံးမြင်းခေါင်းဖြင့် နှီးရင်း၍ ရိုသေခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍လည်း ကောင်း ရိုသေခြင်းရှိသည် မဖြစ်၍လည်းကောင်း လှူအပ်သော ဆိုး၊ကောင်း ယုတ်၊မြတ် ဖြစ်သော ပစ္စည်းကို ခံခြင်း၊ သုံးဆောင်ခြင်းတို့၌ ဖောက်ပြန်ခြင်းကို မပြုမူ၍ မျှခြင်းသည် မိမိဥစ္စာဖြင့် ရောင့်ရဲသည် မည်၏။

ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထု-ဟူသည်ကား အကြင် အမှတ်မရှိ၊ ရအပ်သော မိမိအား ထင်ရှားရှိသော ပစ္စည်းဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းတို့ထက် လွန်စွာမတောင့်တခြင်း၊ အလွန်အလို့ မကြီးခြင်းသည် ထင်ရှားရှိသော ဝတ္ထုဖြင့် ရောင့်ရဲသည် မည်၏။

ငြိမ်သက်သဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်း-ဟူသည်ကား အလိုရှိအပ်သော ဣဋ္ဌာရုံ၊ အလိုမရှိ အပ်သော အနိဋ္ဌာရုံတို့၌ ရာဂ၊ ဒေါသကို ပယ်၍ ငြိမ်သက်သော ဣန္ဒြေဖြင့် အလုံးစုံသော အာရုံတို့၌ ရောင့်ရဲခြင်းသည် ငြိမ်သက်သဖြင့် ရောင့်ရဲသည် မည်၏။

၁၂-ပါးသော သန္တောသ-ဟူသည်ကား-

ယထာလာဘသန္တောသ၊ ယထာဗလသန္တောသ၊ ယထာသာရူပသန္တောသ-ဟူ၍ ဆွမ်း၌ ၃-ပါး၊ သင်္ကန်း၌ ၃-ပါး၊ ကျောင်း၌ ၃-ပါးတို့နှင့် ဆေး၌ ၃-ပါးစီ ဖြစ်၍ ၁၂-ပါး ဖြစ်၏။ ၃-ပါး၊ ၃-ပါးတို့တွင်-

- ရရာသမျှဖြင့် ရောင့်ရဲခြင်းသည် ယထာလာဘသန္တောသ မည်၏။

- ရရာတိုင်းသော ပစ္စည်းတို့တွင် မိမိအားနှင့် လျော်စွာ သုံးဆောင်ခြင်းသည် ယထာဗလသန္တောသ မည်၏။
- ရရာတိုင်းသော ပစ္စည်းတို့တွင် အယုတ်ကိုသာ သုံးဆောင်ခြင်းသည် ယထာသာရုပ္ပသန္တောသ မည်၏။

ဤသို့ အကျဉ်းမှတ်။ ဤသို့ ရောင့်ရဲခြင်းသည် သန္တုဿကမည်၏။

သုဘရ-ဟူသည်ကား။ ။ကောင်းမွန်စွာ မွေးမြူလွယ်ခြင်း၊ အကြင်ရဟန်းသည် သားပြွမ်းနှင့်ရောသော သလေးဆွမ်းကို သပိတ်ပြည့်အောင် ထည့်၍ပင် လှူသော်လည်း မျက်နှာ မသာယာသေးသော အမှုအရာကိုသာ ပြ၏။ လှူသော ဒါယကာတို့၏ မျက်မှောက်တွင်ပင် “အဘယ်ကဲ့သို့ လှူဘိသနည်း” ဟု ခြိမ်းခြောက်ပြောဆို၍ လူ့သာမဏေတို့ကို ပေးစွန့်လိုက်လေ၏။ ထိုရဟန်းသည် မွေးမြူနိုင်ခဲ့သော ဒုဗ္ဘရ-ရဟန်းမည်၏။ ထိုရဟန်းကို မြင်လျှင် လူတို့ အဝေးမှ ဖဲကြည်ကြကုန်၏။

အကြင်ရဟန်းသည် ကောင်းမွန်မြန်မြတ်သည် ဖြစ်စေ၊ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်စေ၊ နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဘုဉ်းပေးသုံးဆောင်ခံယူ၏။ ထိုရဟန်းသည် မွေးမြူလွယ်သော သုဘရ-ရဟန်း မည်၏။

အပ္ပကိစ္စ-ဟူသည်ကား။ ။ဒါယကာမကြီး တစ်ယောက်သည် “သား ဦးပဉ္စင်းကို အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်ဖြစ်မှ ဤဝါတွင်းပတ်လုံး မုန့်ဝတ်မပြတ် လှူဒါန်းမည်” ကြံ၍ ရှေးဦးစွာ မုန့်ကို လှူလေလျှင် ချက်၊ကြော်၍ ရတိုင်း၊ ရတိုင်းကိုပင် ကုန်အောင် စားသဖြင့် “မောင်ပဉ္စင်းမှာ ၁-ဝါတွင်းလုံးစာပင် စားသည်” ဆို၍ “နောက်ကို မလှူပြီ” ဤကဲ့သို့ မပြုရာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိရာ၏။ ထိုသို့ အတိုင်းအရှည်ကို သိသော ရဟန်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “ငါ-ကျွေးမည်၊ သူ-ကျွေးမည်၊ ငါတို့သခင် ဤအရှင်မှာ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ လျော်စွာပြုလေ့ရှိပေသည် ဖြစ်၏။ အမှုကြီး၊ငယ်၌ မွေလျော်ခြင်း၊ စကားပြောဟောခြင်း၌ မွေလျော်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၌ မွေလျော်ခြင်း၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေလျော်ခြင်း-အစရှိသော များစွာသော အရေးကိစ္စတို့၌ ကြောင့်ကြမရှိခြင်း၊ တစ်နည်းကား ကျောင်း၊အာရပ်အတွင်း ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂိုဏ်း၊ သံဃာ၊ အာရပ်စောင့် လူ့သာမဏေ အမှုကြီး၊ ငယ်ကိစ္စမှ ကင်း၍ မိမိ၏ ဆံရိတ်ခြင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်း ဖြတ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊ သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း-စသော ကြောင့်ကြငယ်မျှနှင့် ရဟန်းတရားကို အားထုတ်လုံ့လပြုခြင်းသည် အပ္ပကိစ္စ မည်၏။

သလ္လဟုကဝုတ္တိ-ဟူသည်ကား။ ။ပေါသော အသက်မွေးခြင်းတည်း။ အရပ်တပါး ပြောင်းသည်ရှိသော် ခေါင်းရွက်၊ ပခုံးထမ်း၊ လှည်း၊ လှေများနှင့် များစွာသော ဘဏ္ဍာ၊ ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်ယူသဖြင့် သွားသော ရဟန်းသည် သလ္လဟုကဝုတ္တိ မမည်။ ထိုသို့မဟုတ် တစ်ခုသော တော၊ တောင်၊ သစ်ပင်မှ တစ်ခုသော တော၊ တောင်၊ သစ်ပင်သို့ ပြန်သွား၍ ပြောင်းသော ငှက်သည် မိမိ အတောင်သာလျှင် ဝန်ရှိသူသကဲ့သို့ ပရိက္ခရာ ၈-ပါးသာလျှင် ဝန်ရှိသော ရဟန်းသည် သလ္လဟုကဝုတ္တိ မည်၏။

ပရိက္ခရာ ၉-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား အိပ်ရာခင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံကောက်သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၀-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား နိသီဒိုင် သည်လည်းကောင်း၊ သားရေပိုင်း စမ္မခဏ်သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၁-ပါး ဆောင်သော ရဟန်းအား တောင်ဝှေးသည်လည်းကောင်း၊ ဆီကျည်တောက်သည်လည်း ကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၂-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား ထီးသည်လည်းကောင်း၊ ဖိနပ် သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း သလ္လဟုကဝုတ္တိပင် မည်၏။

သန္တိန္ဒြိယ-ဟူသည်ကား။ ။ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါးတို့၌ မတုန်လှုပ်သော ဣန္ဒြေ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရာဂ-အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို အဓိဝါသနပဟာတဗ္ဗ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သည်းခံနိုင်ခြင်းသည် သန္တိန္ဒြိယ မည်၏။

နိပက-ဟူသည်ကား။ ။သိ၊ ကြား၊ လိမ္မာ၊ ကောင်းစွာဝေဖန် ခွဲခြမ်းနိုင်သော ပညာ၊ သီလစောင့်ခြင်း၌ လိမ္မာသောပညာ၊ သင်္ကန်း ချုပ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း အစရှိသော ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ သိကျွမ်းမြော်မြင်၊ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပိုင်းခြား ဝေဖန်နိုင်သော ပညာ၊ အာဝါသသပ္ပိယ၊ ဂေါစရသပ္ပိယ၊ ဘဿသပ္ပိယ၊ ပုဂ္ဂလသပ္ပိယ၊ ဘောဇနသပ္ပိယ၊ ဥတုသပ္ပိယ၊ ဣရိယာပထသပ္ပိယ-တည်းဟူသော ၇-ပါး သော သပ္ပိယတို့၌ သိသော ပညာသည် နိပက မည်၏။

အပ္ပဂစ္ဆ-ဟူသည်ကား။ ။ ၈-ပါးသော ကာယပါဂစ္ဆိယ၊ ၄-ပါးသော ဝစီပါဂစ္ဆိယ၊ များစွာ သော မနောပါဂစ္ဆိယဖြင့် မာန်တက်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းတည်း။

၈-ပါးသော ကာယပါဂစ္ဆိယဟူသော်ကား။ ။သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆွမ်းစားဇရပ်၊ ဇရုံးအိမ်၊ ရေချိုးဆိပ်၊ ဆွမ်းခံရာလမ်း ခရီး၊ ဆွမ်းခံရွာဝင်၊ ဤဌာနတို့၌ မာန်တက်ခြင်းတို့ဖြင့် မလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုခြင်းတည်း။

- သံဃာ၏အလယ်၌ လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့၍ နေခြင်း၊ ခြေကို ခြေ၌ တင်၍ နေခြင်း၊

- ရရာတိုင်းသော ပစ္စည်းတို့တွင် မိမိအားနှင့် လျော်စွာ သုံးဆောင်ခြင်းသည် ယထာ-
ဗလသန္တောသ မည်၏။
- ရရာတိုင်းသော ပစ္စည်းတို့တွင် အယုတ်ကိုသာ သုံးဆောင်ခြင်းသည် ယထာသာရပ္ပ-
သန္တောသ မည်၏။

ဤသို့ အကျဉ်းမှတ်။ ဤသို့ ရောင့်ရဲခြင်းသည် သန္တုဿကမည်၏။

သုဘရ-ဟူသည်ကား။ ။ကောင်းမွန်စွာ မွေးမြူလွယ်ခြင်း၊ အကြင်ရဟန်းသည် သား
ပြွမ်းနှင့်ရောသော သလေးဆွမ်းကို သပိတ်ပြည့်အောင်
ထည့်၍ပင် လှူသော်လည်း မျက်နှာ မသာယာသေးသော အမှုအရာကိုသာ ပြ၏။ လှူသော
ဒါယကာတို့၏ မျက်မှောက်တွင်ပင် “အဘယ်ကဲ့သို့ လှူဘိသနည်း”ဟု ခြိမ်းခြောက်ပြောဆို
၍ လူ့သာမဏေတို့ကို ပေးစွန့်လိုက်လေ၏။ ထိုရဟန်းသည် မွေးမြူနိုင်ခဲ့သော ဒုဗ္ဘရ-ရဟန်း
မည်၏။ ထိုရဟန်းကို မြင်လျှင် လူတို့ အဝေးမှ ဖဲကြဉ်ကြကုန်၏။

အကြင်ရဟန်းသည် ကောင်းမွန်မြန်မြတ်သည် ဖြစ်စေ၊ ယုတ်ညံ့သည်ဖြစ်စေ၊
နည်းသည်ဖြစ်စေ၊ များသည်ဖြစ်စေ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဘုဉ်းပေးသုံး
ဆောင်ခံယူ၏။ ထိုရဟန်းသည် မွေးမြူလွယ်သော သုဘရ-ရဟန်း မည်၏။

အပ္ပကိစ္စ-ဟူသည်ကား။ ။ဒါယကာမကြီး တစ်ယောက်သည် “သား ဦးပဉ္စင်းကို
အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်ဖြစ်မှု ဤဝါတွင်းပတ်လုံး မုန့်
ဝတ်မပြတ် လှူဒါန်းမည်” ကြံ၍ ရှေးဦးစွာ မုန့်ကို လှူလေလျှင် ချက်ကြော်၍ ရတိုင်း၊
ရတိုင်းကိုပင် ကုန်အောင် စားသဖြင့် “မောင်ပဉ္စင်းမှာ ၁-ဝါတွင်းလုံးစာပင် စားသည်”ဆို၍
“နောက်ကို မလှူပြီ” ဤကဲ့သို့ မပြုရာ၊ အတိုင်းအရှည်ကို သိရာ၏။ ထိုသို့ အတိုင်းအရှည်ကို
သိသော ရဟန်းကို ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ “ငါ-ကျွေးမည်၊ သူ-ကျွေးမည်၊ ငါတို့သခင် ဤအရှင်
မှာ ဆင်ခြင်တိုင်းထွာ လျော်စွာပြုလေ့ရှိပေသည် ဖြစ်၏။ အမှုကြီး၊ ငယ်၌ မွေလျော်ခြင်း၊
စကားပြောဟောခြင်း၌ မွေလျော်ခြင်း၊ အိပ်ခြင်း၌ မွေလျော်ခြင်း၊ အပေါင်းအဖော်၌
မွေလျော်ခြင်း-အစရှိသော များစွာသော အရေးကိစ္စတို့၌ ကြောင့်ကြမရှိခြင်း၊ တစ်နည်းကား
ကျောင်း၊ အာရာမ်အတွင်း ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဂိုဏ်း၊ သံဃာ၊ အာရာမ်စောင့် လူ့သာမဏေ အမှုကြီး၊
ငယ်ကိစ္စမှ ကင်း၍ မိမိ၏ ဆံရိတ်ခြင်း၊ ခြေသည်းလက်သည်း ဖြတ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း၊
သင်္ကန်းချုပ်ခြင်း-စသော ကြောင့်ကြငယ်မျှနှင့် ရဟန်းတရားကို အားထုတ်လုံ့လပြုခြင်း
သည် အပ္ပကိစ္စ မည်၏။

သလ္လဟုကဝုတ္တိ-ဟူသည်ကား။ ။ပေါ့သော အသက်မွေးခြင်းတည်း။ အရပ်တပါး ပြောင်းသည်ရှိသော် ခေါင်းရွက်၊ ပခုံးထမ်း၊ လှည်း၊ လှေများနှင့် များစွာသော ဘဏ္ဍာ၊ ပရိက္ခရာတို့ကို ဆောင်ယူသဖြင့် သွားသော ရဟန်းသည် သလ္လဟုကဝုတ္တိ မမည်။ ထိုသို့မဟုတ် တစ်ခုသော တော၊ တောင်၊ သစ်ပင်မှ တစ်ခုသော တော၊ တောင်၊ သစ်ပင်သို့ ပြန်သွား၍ ပြောင်းသော ငှက်သည် မိမိ အတောင်သာလျှင် ဝန်ရှိသူသကဲ့သို့ ပရိက္ခရာ ၈-ပါးသာလျှင် ဝန်ရှိသော ရဟန်းသည် သလ္လဟုကဝုတ္တိ မည်၏။

ပရိက္ခရာ ၉-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား အိပ်ရာခင်းသည်လည်းကောင်း၊ သံကောက်သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၀-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား နိသီဒိုင် သည်လည်းကောင်း၊ သားရေပိုင်း စမ္မခဏ်သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၁-ပါး ဆောင်သော ရဟန်းအား တောင်ဝှေးသည်လည်းကောင်း၊ ဆီကျည်တောက်သည်လည်း ကောင်း အပ်၏။ ပရိက္ခရာ ၁၂-ပါးဆောင်သော ရဟန်းအား ထီးသည်လည်းကောင်း၊ ဖိနပ် သည်လည်းကောင်း အပ်၏။ ထိုရဟန်းသည်လည်း သလ္လဟုကဝုတ္တိပင် မည်၏။

သန္တိန္ဒြိယ-ဟူသည်ကား။ ။ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါးတို့၌ မတုန်လှုပ်သော ဣန္ဒြေ ရှိသည်ဖြစ်၍ ရာဂ-အစရှိသော ကိလေသာတို့ကို အဓိဝါသနပဟာတဗ္ဗ၏ အစွမ်းအားဖြင့် သည်းခံနိုင်ခြင်းသည် သန္တိန္ဒြိယ မည်၏။

နိပက-ဟူသည်ကား။ ။သိ၊ ကြား၊ လိမ္မာ၊ ကောင်းစွာဝေဖန် ခွဲခြမ်းနိုင်သော ပညာ၊ သီလစောင့်ခြင်း၌ လိမ္မာသောပညာ၊ သင်္ကန်း ချုပ်ခြင်း၊ သပိတ်ဖုတ်ခြင်း အစရှိသော ကိစ္စကြီးငယ်တို့၌ သိကျွမ်းမြော်မြင်၊ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ပိုင်းခြား ဝေဖန်နိုင်သော ပညာ၊ အာဝါသသပ္ပိယ၊ ဂေါစရသပ္ပိယ၊ ဘဿသပ္ပိယ၊ ပုဂ္ဂလသပ္ပိယ၊ ဘောဇနသပ္ပိယ၊ ဥတုသပ္ပိယ၊ ဣရိယာပထသပ္ပိယ-တည်းဟူသော ၇-ပါး သော သပ္ပိယတို့၌ သိသော ပညာသည် နိပက မည်၏။

အပ္ပဂစ္ဆ-ဟူသည်ကား။ ။ ၈-ပါးသော ကာယပါဂစ္ဆိယ၊ ၄-ပါးသော ဝစီပါဂစ္ဆိယ၊ များစွာ သော မနောပါဂစ္ဆိယဖြင့် မာန်တက်ခြင်းမှ ကင်းခြင်းတည်း။

၈-ပါးသော ကာယပါဂစ္ဆိယဟူသော်ကား။ ။သံဃာ၊ ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ ဆွမ်းစားဇရပ်၊ ဇရုံးအိမ်၊ ရေချိုးဆိပ်၊ ဆွမ်းခံရာလမ်း ခရီး၊ ဆွမ်းခံရွာဝင်၊ ဤဌာနတို့၌ မာန်တက်ခြင်းတို့ဖြင့် မလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုခြင်းတည်း။

- သံဃာ၏အလယ်၌ လက်အာယောဂပတ်ဖွဲ့၍ နေခြင်း၊ ခြေကို ခြေ၌ တင်၍ နေခြင်း၊

- ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏အလယ် ဂိုဏ်း၌ ထို့အတူ ပြုခြင်း၊
- သီတင်းကြီးပုဂ္ဂိုလ်၌ ထို့အတူ ပြုခြင်း၊
- ဆွမ်းစားဇရပ်၌ သီတင်းကြီးတို့အား နေရာမပေးဘဲ သီတင်းငယ်တို့အား နေရာကို မြှစ်ခြင်း၊
- ဇရုံးအိမ်၌ သီတင်းကြီးတို့ကို မပန်ကြားဘဲ မီးညှိခြင်း-စသည်ကို ပြုခြင်း၊
- ရေချိုးဆိပ်၌ သီတင်းကြီး၊ သီတင်းငယ်-ဟူ၍ ပမာဏ မပြုဘဲ လာရောက်သော အစဉ်ဖြင့် ရေချိုးအပ်၏-ဟု ဘုရားခွင့်ပြုတော်မူသည်ကို မနာယူဘဲ နောက်မှ လာပြီးလျှင် ရေသို့ သက်၍ သီတင်းကြီး၊ သီတင်းငယ်တို့ကို တားမြစ်ခြင်း၊
- ဆွမ်းခံရာ၌ နေရာဦးကို ယူခြင်းငှာ သီတင်းကြီးတို့၏ ရှေ့မှ သွားခြင်း၊
- ဆွမ်းခံခွာဝင်၌ လက်ရုံးချင်း တိုးခိုက်၍ သီတင်းကြီးတို့၏ ရှေးဦးစွာ ဝင်ခြင်း၊ သီတင်းငယ်တို့နှင့် ကိုယ်ဖြင့် ကစားခြင်း-

ဤကား ၈-ပါးသော ကာယပါဂဗ္ဘိယတည်း။

၄-ပါးသော ဝစီပါဂဗ္ဘိယ-ဟူသော်ကား။ ။သံဃာ၊ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၊ရွာတွင်း၌ မလျောက်ပတ်သော စကားကို ဆိုခြင်းတည်း။

- သံဃာ၏ အလယ်၌ သံဃာကို မပန်ကြားဘဲ တရားဟောခြင်း၊ လူတို့ မေးသော ပြဿနာကို ဖြေခြင်း၊
- ဂိုဏ်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း နည်းတူပြုခြင်း၊
- ရွာတွင်း၌ “ဤအိမ်မှာ ယာဂု၊ ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်ရှိ၏လော၊ ငါ့အား အဘယ်ကို လှူအံ့နည်း၊ အဘယ်ကို စားရ၊ သောက်ရ၊ ခဲရအံ့နည်း”ဟု ဆိုခြင်း-

ဤကား ၄-ပါးသော ဝစီပါဂဗ္ဘိယတည်း။

များစွာသော မနောပါဂဗ္ဘိယ-ဟူသော်ကား-

ထိုထို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အရာဌာနတို့၌ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့် လွန်ကျူးခြင်းသို့ မရောက်သော်လည်း စိတ်ဖြင့် ကာမဝိတက် စသည်ကို ကြံစည်ခြင်းသည် မနောပါဂဗ္ဘိယ မည်၏။ ထိုဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာယပါဂဗ္ဘိယ၊ ဝစီပါဂဗ္ဘိယ၊ မနောပါဂဗ္ဘိယ မရှိခြင်းသည် အပ္ပဂစ္ဆမည်၏။

ကုလအနန္တဂိဗ္ဗ-ဟူသော်ကား။

။အကြင် အမှတ်မရှိသော အမျိုးသို့ ချည်းကပ်၏။

ထိုအမျိုး၌ ပစ္စယတဏှာဖြင့် လူတို့နှင့် မရောယှက်

သဖြင့် တပ်ခြင်း မရှိခြင်း၊ တကွစိုးရိမ်ခြင်း မရှိခြင်း၊ တကွနှစ်သက်ခြင်း၊ ချမ်းသာသဖြင့် ချမ်းသာခြင်း၊ ဆင်းရဲသဖြင့် ဆင်းရဲခြင်း မရှိခြင်း၊ ဒါယကာတို့ ပြုဖွယ်ကိစ္စ၌ ကိုယ်တိုင်လုံလ မပြုခြင်းသည် ကုလအနန္တဂိဗ္ဗ မည်၏။

န စ ခုဒ္ဒမာစရ-ဟူသော်ကား။

။ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အနည်းငယ် အဏုမြူ

ခန့်မျှ အပ္ပသာဝဇ္ဇဖြစ်သော ယုတ်မာသော အမှု

ကို မပြုရာ။ ထိုစကား၌ ပညာမရှိသူတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းသည် ပမာဏ မဟုတ်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ပညာမရှိသူတို့သည် အပ္ပသာဝဇ္ဇကိုပင် မဟာသာဝဇ္ဇ၊ မဟာသာဝဇ္ဇကိုပင် အပ္ပသာဝဇ္ဇ၊ အနဝဇ္ဇကိုပင် သာဝဇ္ဇ၊ သာဝဇ္ဇကိုပင် အနဝဇ္ဇ-ဟု မှတ်ထင် တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာမရှိသူတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ပမာဏ မဟုတ်၊ ပညာရှိသူတို့ ကဲ့ရဲ့၊ ချီးမွမ်းခြင်းသည်သာ ပမာဏတည်း။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ပညာရှိတို့သည် စိစစ်နှိုင်းချိန်၌ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍ မချီးမွမ်းထိုက်သောသူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးမဲ့ကို ပြုပြင်ထင်ထင် ဆိုတတ်၏။ ချီးမွမ်းထိုက်သော သူ၏ ကျေးဇူးဂုဏ်ကို ယုံကြည်လေးမြတ် ပြောပေတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ချီးမွမ်းခြင်းသည်သာ ပမာဏတည်း။ ပညာမရှိသူတို့ အရာ၊အထောင်ပင် ကဲ့ရဲ့သော်လည်း ပညာရှိတစ်ယောက် ချီးမွမ်းလျှင် အနဝဇ္ဇ ဖြစ်၏။ ပညာမရှိသူတို့ အရာ၊အထောင်ပင် ချီးမွမ်းသော်လည်း ပညာရှိတစ်ယောက် ကဲ့ရဲ့လျှင် သာဝဇ္ဇ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပညာရှိ ကဲ့ရဲ့လျှင် သာဝဇ္ဇ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပညာရှိ ကဲ့ရဲ့အပ်သော အနည်းငယ် အဏုမြူခန့်မျှ အပ္ပသာဝဇ္ဇ ဖြစ်သော ယုတ်မာသော အမှုကို မပြုခြင်းသည် န စ ခုဒ္ဒမာစရ မည်၏။

ရှေးဦးစွာပြုအပ်သော သက္ကော-ဟူသော ပုဒ်၌ ဒုတိယ၊ စတုတ္ထ ပဓာနိယအင်္ဂါ- ဟူသည်ကား-

စက္ကာရိ ဝိရိယင်္ဂါနိ၊ တစဿ တစနဟာရုနော။
အဝဿိဿန'မဋ္ဌိဿ၊ မံသလောဟိတသုဿနံ။ ။ (ဓာန်။၁၅၇)

ဟူသော ဂါထာနှင့်အညီ အရေ ကြွင်းစေ၊ အကြော ကြွင်းစေ၊ အရိုး ကြွင်းစေ၊ အသွေး၊ အသား ခန်းခြောက်စေ-ဟူ၍ ပဓာနိယအင်္ဂါ ၄-ပါးရှိသည်တွင် အကြော ကြွင်းစေ၊ အသွေး၊ အသား ခန်းခြောက်စေ၊ ဤဒုတိယ၊ စတုတ္ထအင်္ဂါနှင့် ပြည့်စုံစွာ ကိုယ်၊အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိ၊ သစ္စာ ၄-ပါးကို သိခြင်းငှာ အားထုတ်သည်-ဟူလိုသည်။

ဥဇ-ဟူသော ပုဒ်၌ တတိယအင်္ဂါ-ဟူသည်ကား အရိုး ကြွင်းစေ၊ ကိုယ်၊ နှုတ်ဖြင့် ကောက်ကျစ်စဉ်းလဲခြင်းကို ငါ မပြုပြီ-ဟူလို။ ဥဇ၊ သုဟုဇ-ဟူသော ၂-ပုဒ်တို့၏ အရ၌ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ ဟူသော်ကား-

- ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။
- ဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်သော သမာပတ် ၈-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။
- လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့ကို ပိုင်းခြားထိုးထွင်း၍ သိသော ဝိပဿနာဉာဏ်သည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။ ဤကား ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ အလိုတည်း။

၅-ပါးသီလကို ထောက်၍ ၁၀-ပါးသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ လောကီသီလကို ထောက်၍ လောကုတ္တရာသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ ကာမာဝစရစိတ်ကို ထောက်၍ ရူပါဝစရစိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ ရူပါဝစရစိတ်ကို ထောက်၍ အရူပါဝစရစိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ လောကီစိတ်ကို ထောက်၍ လောကုတ္တရာစိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ ကာမာဝစရပညာကို ထောက်၍ ရူပါဝစရပညာသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။ ရူပါဝစရပညာကို ထောက်၍ အရူပါဝစရပညာသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။ လောကီပညာကို ထောက်၍ လောကုတ္တရာပညာသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။ ဤကား အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၊ သုပ္ပါယေယျအဋ္ဌကထာတို့ အလိုတည်း။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ တစ်နည်းလည်း နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ ဆောက်တည်အပ်သော ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလသည်ပင် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ အဓိပညာသိက္ခာတို့မှာ ရှေးနည်းတူ။ ဤကား သံယုတ်အဋ္ဌကထာ အလို။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးတို့တွင်-

- သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။
- သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။
- သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဤ ၂-ပါးသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။

ဤကား မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်ပါဠိတော်၊ ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာတို့ အလို။ အပ္ပိစ္ဆကထာ စသော ဗြဟ္မစရိယကထာ ၁၀-ပါးတို့တွင်-

- အပ္ပိစ္ဆကထာ၊ သန္တောသကထာ၊ အသံသဂ္ဂကထာ၊ သီလကထာ၊ ဤ ၄-ပါးသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။

- ပဝိဝေကကထာ၊ ဝိရိယာရမ္ဘကထာ၊ သမာဓိကထာ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။
- ပညာကထာ၊ ဝိမုတ္တိကထာ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။

ဤကား မူလပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်အဋ္ဌကထာ၏အလို။

ဤတွင်ရှေ့ကား “သက္ကော”အစ န စ “ခဒ္ဒမာစရေ ကိဉ္စိ”အဆုံးရှိသော မေတ္တာပုဗ္ဗင်္ဂမ သမာဓာရတရား ၁၀-ပါးတို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို ပြဆိုသော အကျဉ်းသင်္ခေပနယ ပြီး၏။

ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စကားရပ်တို့၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်သိလိုလျှင် မူလပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်၊ ဝဋ္ဋသုတ်၊ သလ္လေခသုတ်၊ ရထဝိနီတသုတ်၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်၊ ပါဠိတော်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌ၊ မေတ္တသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌအထာ၊ သုတ်ပါထေယျ သင်္ဂီတိကသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ အဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

(၂) မေတ္တာပို့ရာသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ကျိပ်, ၇-ယောက် ဟူသော်ကား—

- တသ, ထာဝရ = ဒုက၊ ဒိဋ္ဌာ'ဒိဋ္ဌ = ဒုက၊
- ဒူရ, သန္တိက = ဒုက၊ ဘူတ, သမ္ဘဝေသိက = ဒုက-ဟူ၍ ဒုက ၄-ဝါရ၊
- ဒီယ, ရဿ, မဇ္ဈိမ = တိက၊ မဟန္တ, အဏုက, မဇ္ဈိမ = တိက၊
- ထူလ, အဏုက, မဇ္ဈိမ = တိက-ဟူ၍ တိက ၃-ဝါရ အားဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ကျိပ်, ၇-ယောက်တည်း။

ထို ပုဂ္ဂလဝါရတို့တွင်—

တသ, ထာဝရ ဟူသော်ကား တဏှာနှင့်တကွသော ပုထုဇဉ် ၄-ယောက်, သေက္ခဟု ဆိုအပ်သော အရိယာ ၇-ယောက်တို့သည် တသ မည်၏။ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ထာဝရ မည်၏။

ဒိဋ္ဌာ'ဒိဋ္ဌဟူသော်ကား မိမိ၏ မျက်စိဖြင့် မြင်ဖူး, မြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒိဋ္ဌ မည်၏။ သမုဒ္ဒရာတဘက်၊ တောင်တဘက်၊ စကြဝဠာ တပါးမှာ တည်သော မိမိမျက်စိဖြင့် ကြည့်၍ မမြင်ဖူးသော, မမြင်အပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဒိဋ္ဌ မည်၏။

ဒူရ, သန္တိကဟူသော်ကား မိမိကိုယ်၌ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် သန္တိက မည်၏။ မိမိကိုယ်မှ အပဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒူရ မည်၏။

တစ်နည်းကား မိမိ၏ အာရာမဂ္ဂပစာတွင်း၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သန္တိက မည်၏။ မိမိ၏အာရာမဂ္ဂပစာမှ အပဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုရ မည်၏။ တစ်နည်းလည်း ကျောင်း၏အတွင်း၊ ရွာ၏အတွင်း၊ ဇနပုဒ်၏အတွင်း၊ ကျွန်း၏အတွင်း၊ စကြဝဠာ၏အတွင်း၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သန္တိက မည်၏။ တပါးသော ကျောင်း၊ ရွာ၊ ဇနပုဒ်အတွင်း၊ ကျွန်း၊ စကြဝဠာ၌နေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုရ မည်၏။ ဤဝါရ၌ အနီးကို ပဋ္ဌာနပြု၍ သိမှတ်လွယ်စေခြင်းငှာ သန္တိကပုဒ်မှ စ၍ ပြသည်။

ဘူတ၊ သမ္ဘဝေသိကဒုက ဟူသော်ကား ဖြစ်ပြီးဖြစ်၍ တဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မရှိသော ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘူတ မည်၏။ တဖန် ပဋိသန္ဓေနေခြင်း မကင်းသေးသော ပုထုဇန် ၄-ယောက်၊ သေက္ခပုဂ္ဂိုလ် ၇-ယောက်တို့သည် သမ္ဘဝေသိက မည်၏။

တစ်နည်းလည်း ၄-ပါးသော ပဋိသန္ဓေတို့တွင် အဏ္ဏဇ၊ ဇလာဗုဇပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဥဇ္ဇတွင်း၊ အမိဝမ်းတွင်းမှ ထွက်ပြီး-ဟူသမျှသည် ဘူတ မည်၏။ ဥဇ္ဇတွင်း၊ အမိဝမ်းမှ မထွက်ရသေးသမျှသည် သမ္ဘဝေသိက မည်၏။

သံသေဒဇ၊ သြပပါတိကပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒုတိယစိတ္တက္ခဏမှစ၍ ဘူတ မည်၏။ ပဌမစိတ္တက္ခဏ၌ကား သမ္ဘဝေသိက မည်၏။ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ဣရိယာပုထ်မှ တပါးသောကာလသည် ဘူတမည်၏။ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ဣရိယာပုထ်မှ မရွေ့မပြောင်းသေးသမျှ ကာလပတ်လုံး သမ္ဘဝေသိက မည်၏။ ဤသို့ အထူးမှတ်။ ဒုက ပြီး၏။

ဒီဃ၊ ရဿ၊ မဇ္ဈိမတိက-ဟူသော်ကား အလံ-၁၀၀၊ အလံ ၁,၀၀၀၊ ယူဇနာ ၁,၀၀၀-ရှိသော မြေ၊ နဂါး၊ ငါး၊ ဖွတ်-အစရှိသော ရှည်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် ဒီဃ မည်၏။ ထိုထိုအမျိုးတို့၌ ပုကွတိုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဿ မည်၏။ မြင်း၊ နွား၊ ကျွဲ၊ ဝက်-စသော အလတ်သော ကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဇ္ဈိမ မည်၏။

မဟန္တ၊ အဏုက၊ မဇ္ဈိမတိက-ဟူသည်ကား ရေ၊ ကြည်း၊ နတ်ပြည်တို့၌ ကြီးသောကိုယ်ရှိသော ဆင်၊ နဂါး၊ ရာဟု၊ အသုရိန်-စသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဟန္တ မည်၏။ ထိုစကား၌ ရာဟုအသုရိန်သည် အရပ် ယူဇနာ ၄,၈၀၀-ရှိ၏။ ဦးခေါင်း ယူဇနာ ၉၀၀-ရှိ၏။ ခံတွင်း ယူဇနာ ၃၀၀-ရှိ၏။ လက်ရုံး ယူဇနာ ၁,၂၀၀-ရှိ၏။ လက်ပြင် ယူဇနာ ၂၀၀-ရှိ၏။ မျက်မှောင် ၂-ဖက်အကြား ယူဇနာ ၅၀-ရှိ၏။

မဇ္ဈိမမှာ ရှေးနည်းတူ။ မံသစက္ခုဖြင့် ရှု၍ မမြင်စကောင်း၊ ဒိဗ္ဗစက္ခုဖြင့်သာ ရှု၍ မြင်စကောင်းသော ရေ-စသည်တို့၌ ဖြစ်သော သိမ်မွေ့သောကိုယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဏုက မည်၏။

ထူလ၊ အဏုက၊ မဇ္ဈိမတိက-ဟူသည်ကား ဝန်းသော ကိုယ်ရှိသော ငါး၊ လိပ်၊ ယောက်သွား
အစရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ထူလ မည်၏။ မဇ္ဈိမ၊ အဏုကပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ရှေးနည်းတူ။

ဤပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဒုက ၄-ဝါရ၊ တိက ၃-ဝါရဖြစ်၍ ပုဂ္ဂိုလ်ပေါင်း
၁၇-ယောက် ဖြစ်၏။ ထို ၁၇-ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင် ရှေးဦးစွာ တဿ၊ ထာဝရ
ဒုက၌ “တဿ ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ”ဟု ပို့ရာ
၏။ ထို့နောက် “ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယဉ္စ”ဟု ဟောတော်မူသောကြောင့် အရပ် ၁၀-
မျက်နှာကို အစဉ်အတိုင်း မှတ်၍—

- ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ
သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဥတ္တရာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဟေဋ္ဌိမာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ဥပရိမာယ ဒိသာယ တဿ ဝါ ။လ။ သုခိတတ္တာ-ဟူ၍လည်းကောင်း—

ပို့ရာ၏။ ဤသို့ ပို့ရာ “တဿ ဝါ ထာဝရာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ”ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ် ၁-
ကျိပ်၊ ၂-ယောက်ကို မှတ်ရာ၏။ “သုခိတတ္တာ”ဖြင့် အဝေရာ၊ အဗျာပဇ္ဇာ၊ အနိဿာ၊ သုခိ-
အတ္တာနံ ပရိဟရန္တု-ဟူသော မေတ္တာ ၄-ပါးကို မှတ်ရာ၏။ “ဥဒ္ဓံ အဓော စ တိရိယဉ္စ”ဖြင့်
အရပ် ၁၀-မျက်နှာကို မှတ်ရာ၏။ ဤသို့ ဖြစ်၍ အရပ်ကို မရည်ဘဲ မေတ္တာ-၄၈၊ အရပ်ကို
ရည်၍ ၄၈၀-ရှိရကား တဿ ဝါ ထာဝရာ ဝါ ဒုက၌ မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။ နောက် ဒုက၊
တိကတို့၌လည်း နည်းတူမှတ်လေ။

ဒိဋ္ဌာ’ဒိဋ္ဌဒုက၌ “ဒိဋ္ဌာ ဝါ အဒိဋ္ဌာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ”ဟု
ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် မှတ်၍

ရှေးနည်းတူ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူမှတ်။ ဤ၌လည်း မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။

ဒုရ၊ သန္တိကဒုက၌ “ဒုရေ ဝါ သန္တိကေ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” ဟု ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် ရှေးနည်းတူ မှတ်၍ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူမှတ်။ ဤ၌လည်း မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။

ဘူတ၊ သမ္ဘဝေသိကဒုက၌ “ဘူတာ ဝါ သမ္ဘဝေသိ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” ဟု ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် မှတ်၍ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူ မှတ်။ ဤ၌ မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။ တိက ၃-ဝါရတို့တွင်-

ဒီဃ၊ ရသ၊ မဇ္ဈိမတိက၌ “ဒီဃာ ဝါ ရသာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” ဟု ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် မှတ်၍ ရှေးနည်းတူ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူ မှတ်။ ဤ၌လည်း မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။

မဟန္တ၊ အဏုက၊ မဇ္ဈိမတိက၌ “မဟန္တာ ဝါ အဏုကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” ဟု ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ စသည်မှတ်၍ ရှေးနည်းတူ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူ မှတ်။ ဤ၌လည်း မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။

ထူလ၊ အဏုက၊ မဇ္ဈိမတိက၌ “ထူလာ ဝါ အဏုကာ ဝါ မဇ္ဈိမာ ဝါ အနဝသေသာ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” ဟု ပို့ရာ၏။ ၁၀-မျက်နှာတို့၌လည်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ စသည်ဖြင့် အရပ်ကို မှတ်၍ ရှေးနည်းတူ ပို့ရာ၏။ ပုဂ္ဂိုလ်၊ မေတ္တာ ယူဟန်ကိုလည်း ရှေးနည်းတူ မှတ်။ ဤ၌လည်း မေတ္တာ ၅၂၈-ဖြစ်၏။ တိက ၃-ဝါရ ပြီး၏။

ဤသို့ ဒုက ၄-ဝါရ၊ တိက ၃-ဝါရဖြစ်၍ ဝါရအားဖြင့် ၇-ပါး၊ ပုဂ္ဂိုလ်အားဖြင့် ၁၂-ယောက်၊ မေတ္တာအားဖြင့် ၅၂၈- ၇-ကြိမ်ဖြစ်၍ ၃,၆၉၆-ဖြစ်၏။ ဤတွင်ရွှေ “သက္ကော စ-အစ၊ ဘူတာ ဝ သမ္ဘဝေသိ ဝ၊ သဗ္ဗသတ္တာ ဘဝန္တ သုခိတတ္တာ” အဆုံးရှိသော မေတ္တသုတ် ၏ အကျဉ်းသင်္ခေပနယ ပြီး၏။

အထက်ပါလျှောက်ချက်နှင့် စပ်လျဉ်း၍ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း-၄၀
ပါဠိကို လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့ဖြင့် ဝေဖန်ခြင်း

[၁၅] “ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-ကိုလည်း အသီးအသီး လက္ခဏာနှင့် ဝေဖန်၍ အနက်၊
ပါဠိအစုံ အသေအချာ သိမှတ်လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်ပါရအောင် ကယ်မသနား
တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အနိစ္စတော၊	ဒုက္ခတော၊	ရောဂတော၊
ဂဏ္ဌတော၊	သလ္လတော၊	အယတော၊
အာဗာဓတော၊	ပရတော၊	ပလောကတော၊
ဤတိတော။ (၁၀)		

ဥပဒ္ဒဝတော၊	ဘယတော၊	ဥပသဂ္ဂတော၊
စလတော၊	ပဘင်္ဂီတော၊	အဒ္ဓါဝတော၊
အတာဏတော၊	အလေဏတော၊	အသရုဏတော၊
ရိတ္တတော။ (၂၀)		

တုစ္ဆတော၊	သုညတော၊	အနတ္တတော၊
အာဒိနဝတော၊	ဝိပရိဏာမဓမ္မတော၊	အသာရကတော၊
အယမူလတော၊	ဝဓကတော၊	ဝိဘဝတော၊
သာသဝတော၊ (၃၀)		

သင်္ခိတတော၊	မာရာမိသတော၊	ဇာတိဓမ္မတော၊
ဇရာဓမ္မတော၊	ဗျာဓိဓမ္မတော၊	မရုဏဓမ္မတော၊
သောကဓမ္မတော၊	ပရိဒေဝဓမ္မတော၊	ဥပါယာသဓမ္မတော၊
သံကိလေသဓမ္မတော။ (၄၀)		

အနိစ္စတော၊ အမြဲ မရှိသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဒုက္ခတော၊ ဆင်းရဲသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ရောဂတော၊ များသောအနာတို့နှင့် ဆက်ဆံသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဂဏ္ဌတော၊ ယိုသော ပြည်ရှိသော အိုင်းအမာနှင့် တူသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သလ္လတော၊ ငြောင့်တံသင်းနှင့် တူသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အယတော၊ အစီးအပွားကို မဆောင်တတ်သောအားဖြင့်။ ဝါ၊ မကောင်းမှု ဒုစရိုက်တို့၏ အကြောင်းအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အာဗာဓတော၊ နှိပ်စက်တတ်သည်ဖြစ်၍ များစွာ အနာနှင့် တူသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ပရတော၊ သူစိမ်းပြင်ပနှင့် တူသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ပလောကတော၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏတို့သည် ဖျက်ဆီးတတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဤတိတော၊ များစွာပျက်စီးခြင်း၏ အကြောင်းကို ဆောင်တတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဥပဒ္ဒဝတော၊ နှိပ်စက်ခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဘယတော၊ ခပ်သိမ်းသော ဘေးတို့၏ တည်ရာအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဥပသဂ္ဂတော၊ များစွာသော အကျိုးမဲ့တို့သည် အစဉ်လိုက်အပ်သည်၏အဖြစ်၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်အားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

စလတော၊ တုန်လှုပ်တတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ပဘင်္ဂတော၊ ပျက်စီးခြင်းသဘောသို့ ရောက်တတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အဒ္ဓါဝတော၊ မမြဲသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အတာဏတော၊ ဘေးရန်အပေါင်းကို မစောင့်ရှောက်တတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အလေဏတော၊ မှီခိုပုန်းအောင်းရာ မဟုတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အသရဏတော၊ ကိုးကွယ်ရာ မဟုတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ရိတ္တတော၊ ကုန်တတ်၊ ပျက်တတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

တုစ္ဆတော၊ အချည်းနှီးသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သုညတော၊ အစိုးရခြင်း-အစရှိသည်မှ ဆိတ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အနတ္တတော၊ အတ္တ၏ ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်၍ အလိုသို့ မလိုက်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အာဒိနဝတော၊ ကြီးစွာသော အပြစ်အားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဝိပရိကာမဓမ္မတော၊ ဖောက်ပြန်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အသာရကတော၊ အနှစ်မရှိ အကာအတိသာ ဖြစ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

အယမူလတော၊ မကောင်းမှုအကုသိုလ်တရား၏ မူလဖြစ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဝဓကတော၊ သူသတ်လက်မရွံ့နှင့် တူသောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဝိဘဝတော၊ ကြီးပွားမှုမှ ကင်းသောအားဖြင့်လည်းကောင်း ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိနှင့် ယှဉ်သော
တဏှာ၏ အကြောင်းအားဖြင့်လည်းကောင်း သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သာသဝတော၊ အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့နှင့် တကွဖြစ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သင်္ခတတော၊ ကံ၊စိတ်၊ဥတု၊အာဟာရတည်းဟူသော အကြောင်းတရား ၄-ပါးတို့သည်
ပြုပြင်အပ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

မာရာမိသတော၊ မစ္စုမာရ်တို့သည် စွဲလမ်းအပ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဇာတိဓမ္မတော၊ ဖြစ်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဇရာဓမ္မတော၊ ရင့်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဗျာဓိဓမ္မတော၊ နှိပ်စက်တတ်သော သဘောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

မရုဏဓမ္မတော၊ သေတတ်သော သဘောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သောကဓမ္မတော၊ စိုးရိမ်ခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ပရိဒေဝဓမ္မတော၊ ငိုမြည်တမ်းခြင်း၏ အကြောင်းအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဥပါယာသဓမ္မတော၊ သက်ကြီးရှိုက်တငင်၏ အကြောင်းအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

သံကိလေသဓမ္မတော၊ ညစ်ညူးသော ကိလေသာနှင့် ယှဉ်သောအားဖြင့် သုံးသပ်ရာ၊ ရှုရာ၏။

ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းအနက် ပြီး၏။

ထိုဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-တို့တွင်—

- အနိစ္စတော	- ပလောကတော	- စလတော
- ပဘဂ္ဂီတော	- အဓုဝတော	- ဝိပရိဏာမဓမ္မတော
- ဝိဘဝတော	- သင်္ခတတော	- မရဏဓမ္မတော —

ဤ ၉-ပါးတို့ကို အနိစ္စာနုပဿနာဖြင့် ရှုရာ၏။

- ပရတော	- ရိတ္တတော	- တုစ္ဆတော
- သုညတော	- အနတ္တတော	- အသာရကတော —

ဤ ၆-ပါးတို့ကို အနတ္တာနုပဿနာဖြင့် ရှုရာ၏။

ကြွင်းသော ၂၅-ပါးကို ဒုက္ခာနုပဿနာဖြင့် ရှုရာ၏။ ဤသို့ အထူးမှတ်။ ပဋိသမ္ဘိ-ဒါမဂ်ပါဠိတော်(၄၁၁-၄၁၅)။

သက္ကရာဇ် ၁၂၃၁-ခု၊ ဝါခေါင်လဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာမောင်ကျော်ထွေး-က အဝိဇ္ဇာ-စသော
တရားတို့သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သည်ကို သိလိုကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၁၆] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာ မောင်ကျော်ထွေး
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

- (၁) အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ-အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်
တရားတို့၌ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော တရားတို့သည် အဘယ်သို့ ဖြစ်သည်၊ အဘယ်သို့
အကြောင်းပြု၍ ဖြစ်သည်-ဟု
- (၂) ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တို့၏ ဖြစ်ဟန်ကို မကျယ်မကျဉ်း နှလုံးသွင်းမှတ်သား လေ့ကျင့်
ဆောင်ရွက်ပါရအောင် ကယ်မရေးသား၍ သနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်းမောင်ကျော်ထွေး လျှောက်ချက်-

ဂတေ ဌိတေ နိသိန္ဓေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှိဘာဝေ သမ္ပဇာန-
ကာရီ ဟောတိ-

ဟူသော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင်-

[၁၆] (၁) ဘာသိတေ-ဟူသော ပါဠိတော်, ပါဠိ၏ အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်ကား စကားပြောဆို
တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ, ငါ, သူတပါး, ယောက်ျား, မိန်းမ, နတ်, သိကြား, ဗြဟ္မာ-ဟူ၍
မရှိ။ စကားဆိုလိုသောစိတ် ဖြစ်လျှင် စိတ်ကြောင့်ဖြစ်သော ဝါယောဓာတ် ပျံ့သောကြောင့်
ဆိုခြင်း ကိရိယာ သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဒသည် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ပရမတ္ထအားဖြင့်
စကားပြောဆိုတတ်သောသူ မရှိ။ ပရမတ္ထအားဖြင့်ကား အကျိုး သဝိညတ္တိက, ဝစီဘေဒသဒ္ဒ၊
အကြောင်း စိတ်, စေတသိက်အားဖြင့် ပရမတ္ထတရားသာတည်း။

ထိုပရမတ္ထတရားသည်လည်း ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်အားဖြင့် မမြဲသည်ဖြစ်၍ အနိစ္စသဘော
သာတည်း။ ဥပါဒ်, ဌိ, ဘင်အားဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ဒုက္ခသဘောသာတည်း။ ဥပါဒ်,
ဌိ, ဘင်အားဖြင့် မဖြစ်ပါစေလင့်-ဟု တောင့်တ၍ မရအပ်သောကြောင့် အနတ္တသဘောသာ
တည်းဟူ၍ ဆင်ခြင်ခြင်းသည် မတွေ့ဝေသော အသမ္မောဟအားဖြင့် ဆင်ခြင်သည် မည်၏။

တစ်နည်းကား- စကားပြောဆိုလိုသော စိတ်ရှိလျှင် စိတ်အကြောင်းဖြစ်သော
စိတ္တဇဝါယောဓာတ် ကဲလွန်သော စိတ္တဇအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်သည် ဖြစ်၍ ထိုအဋ္ဌကလာပ်ရုပ်၌
ပါသော စိတ္တဇပထဝီနှင့် ဌာန် ၅-ပါး၌ရှိသော ကမ္မဇပထဝီဓာတ်၏ အချင်းချင်း ထိခိုက်
ခြင်းကြောင့် သဝိညတ္တိက, ဝစီဘေဒသဒ္ဒသည် ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်သည်ကို စကားပြောသည်-
ဟု ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသဝိညတ္တိကသဒ္ဒါတို့တွင် ဝိညတ်သည် ဝစီဝိညတ် မည်၏။ သဒ္ဒသည်
သဒ္ဒါရုံ မည်၏။ ထိုဝစီဝိညတ်, သဒ္ဒါရုံ ၂-ပါးတို့သည် ဖြစ်သည်ရှိသော် မိမိတို့ချည်း မဖြစ်
သင့်ကောင်း။ စိတ္တပစ္စယ, အဋ္ဌကလာပ်ရုပ်နှင့်တကွ ဖြစ်၏။ ထိုရုပ်အပေါင်းသည် သဝိညတ္တိက,
သဒ္ဒဒသကကလာပ် မည်၏။

- ထိုသဝိညတ္တိကဒသကကလာပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာမည်၏။ အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်တို့တွင်-
- ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာ မည်၏။
- သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။
- ဝေဒနာ, သညာမှ ကြွင်းသော စေတသိက် အပေါင်းသည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။
- စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။

ထိုခန္ဓာ ၅-ပါးတို့တွင်—

- ရူပက္ခန္ဓာ၌ အကျုံးဝင်သော ရူပါရုံသည် ရူပါယတန မည်၏။
- သဒ္ဓါရုံသည် သဒ္ဓါယတန မည်၏။
- ဂန္ဓာရုံသည် ဂန္ဓာယတန မည်၏။
- ပထဝီ၊ တေဇော၊ ဝါယော-ဟု ဆိုအပ်သော ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန မည်၏။
- ဝိညာဏက္ခန္ဓာ-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ်သည် မနာယတန မည်၏။
- စေတသိက် နာမက္ခန္ဓာ ၃-ပါးသည်လည်းကောင်း၊ အာပေါ၊ ဩဇာ၊ ဝစီဝိညတ် ဤတရားအပေါင်းသည်လည်းကောင်း ဓမ္မာယတန မည်၏။

ထိုအာယတနတို့တွင်—

- ရူပါယတနသည် ရူပဓာတ် မည်၏။
- သဒ္ဓါယတနသည် သဒ္ဓဓာတ် မည်၏။
- ဂန္ဓာယတနသည် ဂန္ဓဓာတ် မည်၏။
- ရသာယတနသည် ရသဓာတ် မည်၏။
- ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတနသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗဓာတ် မည်၏။
- မနာယတနသည် မနောဝိညာဏဓာတ် မည်၏။
- ဓမ္မာယတနသည် ဓမ္မဓာတ် မည်၏။

ထိုအာယတနတို့တွင်—

- အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်သည် လောဘမူစိတ်ဖြစ်အံ့၊ လောဘစေတသိက်သည် သမုဒယ-သစ္စာ မည်၏။
- လောဘမူစိတ် ၈-ခု၊ စေတသိက် ဧကဝိသ၊ သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသက-ကလာပ်သည် ဒုက္ခသစ္စာ မည်၏။
- လောဘမူမှတစ်ပါးသော အကြောင်းစိတ် ဖြစ်အံ့၊ ထိုစိတ်၊ စေတသိက်-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်းကောင်း၊ သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသက ကလာပ်သည်လည်းကောင်း ဒုက္ခသစ္စာ ၁-ပါးသာ မည်၏။
- အလုံးစုံသော နာမ်၊ရုပ်တရားတို့သည် မောဟ-ဟူသော အကြောင်းကြောင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုမောဟသည် အဝိဇ္ဇာ မည်၏။

- ထိုအဝိဇ္ဇာကြောင့်ဖြစ်သော နာမ်,ရုပ်တရားတို့တွင် အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော စေတနာသည် သင်္ခါရ မည်၏။
- စိတ်သည် ဝိညာဉ် မည်၏။
- စေတနာမှကြွင်းသော စေတသိက်, ဝစီဝိညတ္တိသဒ္ဓဒသက ကလာပ်သည် နာမ်,ရုပ် မည်၏။
- ရူပါယတန, သဒ္ဓါယတန, ဂန္ဓာယတန, ရသာယတန, ဖောဋ္ဌဗ္ဗာယတန, ဓမ္မာယတန ၆-ခုမြောက်သော သဠာယတနသည် သဠာယတနဉ္စ, သဠာယတနံ-ဟူသည်နှင့် အညီ သဠာယတန မည်၏။
 - ဖဿစေတသိက်သည် ဖဿ မည်၏။
 - ဝေဒနာ စေတသိက်သည် ဝေဒနာ မည်၏။
 - လောဘစေတသိက်သည် တဏှာ မည်၏။ ဥပါဒါန်လည်း မည်၏။
 - စေတနာ-ဟု ဆိုအပ်သော အဝသေသသင်္ခါရသည် ဘဝ မည်၏။
 - ထို ရုပ်,နာမ်တရားတို့၏ ဥပ္ပါဒ်ကွဏသည် ဇာတိ မည်၏။
 - ဌိတိကွဏသည် ဇရာ မည်၏။
 - ဘင်္ဂကွဏသည် မရဏ မည်၏။

ဤသို့လျှင် ပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်၌ ပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန် အဆက်အဆက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်သည်ရှိသော် နိစ္စ, ဓုဝ, သုခ, အတ္တ, သုဘ-သဘောတရားတို့နှင့် မရောကုန်သည် ဖြစ်၍သာလျှင် အနိစ္စ, အဓုဝ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုတ-သဘောအားဖြင့်သာ ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်, အကျိုးသဝိညတ္တိက, ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်-ဟု ဆိုအပ်သော နာမ်,ရုပ်အပေါင်းတို့တွင် အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်ရှိသော ဝေဒနာ-အစရှိသော ၁-ပါး, ၁-ပါး သော နာမက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း ၃-ပါး, ၃-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း ၂-ပါး, ၂-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း ၄-ပါး, ၄-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည်လည်းကောင်း သဟဇာတ-စသော ပစ္စည်း မည်၏။

ထို ၁-ပါး ၁-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် ကျေးဇူးပြုအပ်သော သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒ သဒ္ဓဒသကကလာပ်-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည်လည်းကောင်း ၃-ပါး, ၃-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် ကျေးဇူးပြုအပ်သော သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်-ဟု

ဆိုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည်လည်းကောင်း ၂-ပါး၊ ၂-ပါးသော နာမက္ခန္ဓာသည် ကျေးဇူးပြု
အပ်သော သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဓ ဒသကကလာပ်-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည်
လည်းကောင်း နာမက္ခန္ဓာတို့နှင့် မရော၊ သက်သက်သော သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒ-
သကကလာပ်-ဟု ဆိုအပ်သော စိတ္တဇရုပ်သည်လည်းကောင်း သဟဇာတ-စသော ပဋ္ဌာန်း
ပစ္စည်း၏ အစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ဧကက ၄-ဝါရ၊ တိက ၄-ဝါရ၊ ဒုက ၆-ဝါရ၊ စတုက္က ၁-ဝါရ-အားဖြင့်
၁၅-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဧကက ၄-ဝါရဟူသော်ကား။ ။ဝေဒနာ-သည် သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသက
ကလာပ်အား၊ သညာသည် သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒ-
သဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ သင်္ခါရသည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊
ဝိညာဏ်သည် သဝိညတ္တိက ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား သဟဇာတ-စသော
ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ဤသို့ ဧကက ၄-ဝါရ ဖြစ်၏။

တိက ၄-ဝါရဟူသော်ကား။ ။ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့သည် သဝိညတ္တိက ဝစီ-
ဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
ဝိညာဏ်တို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်
တို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဉ်တို့သည်
သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား သဟဇာတ-စသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့်
ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ဤသို့ တိက ၄-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဒုက ၆-ဝါရဟူသော်ကား။ ။ဝေဒနာ၊ သညာတို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓ-
ဒသကကလာပ်အား၊ ဝေဒနာ၊ သင်္ခါရတို့သည် သဝိ-
ညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ ဝေဒနာ၊ ဝိညာဏ်တို့သည် သဝိညတ္တိက-
ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ သညာ၊ သင်္ခါရတို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒ-
သဒ္ဓဒသကကလာပ်အား၊ သညာ၊ ဝိညာဏ်တို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒ-
သကကလာပ်အား၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့သည် သဝိညတ္တိကဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်
အား၊ သဟဇာတ-စသော ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြု၏။ ဤသို့လျှင် ဒုက ၆-ဝါရ ဖြစ်၏။

စတုက္က ၁-ဝါရဟူသော်ကား။ ။ဝေဒနာ၊ သညာ၊ သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်တို့သည် သဝိညတ္တိက
ဝစီဘေဒသဒ္ဓဒသကကလာပ်အား သဟဇာတ-စသော
ပစ္စယသတ္တိဖြင့် ကျေးဇူးပြုပေ၏။ ဤသို့ စတုက္က ၁-ဝါရ ဖြစ်၏။ ဤသို့ ၁၅-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် ထိုပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန်တရားတို့သည် နိစ္စ, ဓုဝ, သုခ, အတ္တ, သုဘတရားတို့နှင့် မရောကုန်သည်ဖြစ်၍ သာလျှင် အနိစ္စ, အဓုဝ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ သဘောသာဖြစ်၍ ချုပ်လေကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်၍ ချုပ်ခြင်းသည်လည်း ၁-ကြိမ် စကား ပြောဆိုသောကာလ၌ ကုဋေ ၁-သိန်းမကသော ရုပ်,နာမ် ခန္ဓာတို့သည် အကြောင်း,အကျိုး၊ ပစ္စည်း, ပစ္စယုပ္ပန်အဖြစ်ဖြင့် ဖြစ်ကုန်၍ ကုန်ခြင်း, ပျောက်ခြင်းသို့ ရောက်လေကုန်၏။

ဤသို့လျှင် ရုပ်,နာမ်တို့၏ အကြောင်း,အကျိုး၏ အဖြစ်ဖြင့် စကားပြောဆိုခြင်း ဖြစ်သည်ကို ပုဂ္ဂိုလ်, သတ္တဝါ၊ ငါ, သူတပါး၊ ယောက်ျား, မိန်းမ၊ နတ်,သိကြား, ဗြဟ္မာတို့သည် စကားပြောဆို၏-ဟု သညာ, ဒိဋ္ဌိ, စိတ္တ-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပလ္လာသ ၃-ပါးတို့ဖြင့် မမှတ်မူ၍ ပရမတ္ထအားဖြင့် အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်သော အကျိုးတရားသာတည်း။ အနိစ္စ, အဓုဝ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ သဘောတည်း-ဟု မှတ်ယူစွဲလမ်းခြင်း, ဆင်ခြင်ခြင်းသည် ယောနိ-သော မနသိကာရ အသင့်အတင့်အားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း မည်၏။ အသမ္မောဟ မတွေမဝေ ဆင်ခြင်သည်လည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

“ယောနိသော မနသိကရောတော သိက္ခဝေ မဟတော အတ္ထာယ သံဝတ္တတိ”
ဟူ၍လည်းကောင်း

မယ့် ခေါ် ဘိက္ခဝေ ယောနိသော မနသိကာရာ ယောနိသော သမ္ပပ္ပဓာနာ
အနုတ္တရာ ဝိမုတ္တိ သစ္စိကတာ၊ အနုတ္တရာ ဝိမုတ္တိ အနုပ္ပတ္တာ။ တုမေပိ ဘိက္ခဝေ
ယောနိသော မနသိကာရာ ယောနိသော သမ္ပပ္ပဓာနာ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိ သစ္စိ-
ကရောထ၊ အနုတ္တရံ ဝိမုတ္တိ အနုပါပုဏာထ(သံ၊၁။၁၀၆) -

ဟူ၍လည်းကောင်း ဟောတော်မူပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ ဝါ၊ အရာဌာနကျသော
အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောသူအား။ မဟတော၊ များစွာ။ အတ္ထာယ၊
အကျိုးငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ မယ့် ခေါ် မယ့် ဧဝ၊ ငါဘုရားသည်သာလျှင်။
ယောနိသော၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ မနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့်။ ယောနိသော၊ ဖြင့်။
ဝါ၊ ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ အားထုတ်ခြင်းကြောင့်။ အနုတ္တရာ၊ အတုမရှိသော။ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တ-
ဖိုလ်ကို။ သစ္စိကတာ၊ မျက်မှောက်ပြုတော်မူရပြီ။ အနုတ္တရာ၊ သော။ ဝိမုတ္တိ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။
အနုပ္ပတ္တာ၊ ရောက်တော်မူပြီ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တုမေပိ ခေါ်၊ သင်တို့သည်လည်း။
ယောနိသော၊ ဖြင့်။ ဝါ၊ ဖြင့်။ မနသိကာရာ၊ နှလုံးသွင်းကုန်သည်ဖြစ်၍။ ယောနိသော၊

ဖြင့်။ ဝါ။ ဖြင့်။ သမ္ပပ္ပဓာနာ၊ အားထုတ်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဝိမုတ္တိ၊ ကို။ သစ္စိကရောထ၊ မျက်မှောက်ပြုကုန်လော့။ အနုတ္တရံ၊ သော။ ဝိမုတ္တိ၊ သို့။ အနုပါပုဏ္ဏာထ၊ ရောက်ကြကုန်လော့။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောအားဖြင့် စကားပြောဆိုသောကာလ ပရမတ္ထ ရုပ်၊ နာမ်ခန္ဓာ တရား အပေါင်းတို့ကို ၃-ပါးသော ဝိပလ္လာသတို့ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ နတ်၊ သိကြား၊ ဗြဟ္မာ၊ ဓုဝ၊ သုခ၊ သုဘ၊ အတ္တအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အယောနိသော မနသိကာရ မသင့်တင့်သောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းခြင်း မည်၏။ သံမောဟ တွေဝေသောအားဖြင့် နှလုံးသွင်းသည် မည်၏။ ဤသို့ တွေဝေသောအားဖြင့် မသင့်သော အားဖြင့် နှလုံးသွင်းသောသူအား သံသရာ၌ ပပဉ္စတရား ၃-ပါးကို အကြောင်းပြု၍ များလှစွာသော အကုသိုလ်တရားတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဖြစ်သည်ရှိသော် ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ-စသော ဒုက္ခအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း အပါယ်ဘေး၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဘေး-စသော ဘေးဘယ ဒုက္ခအပေါင်းတို့သည်လည်းကောင်း ဖြစ်ကုန်၍ များလှစွာသော အကျိုးမဲ့တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် “အယောနိသော မနသိကရောတော ဘိက္ခဝေ မဟတော အနတ္ထာယ သံဝတ္တတိ”ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယောနိသော၊ ဖြင့်။ ဝါ။ ဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ အား။ မဟတော၊ များစွာ။ အနတ္ထာယ၊ အကျိုးစီးပွား မရှိခြင်းငှာ။ သံဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

စကားပြောဆိုသောကာလ ဖြစ်သောစိတ်သည် ပုထုဇန့်၊ သေက္ခဖြစ်အံ့၊ အကုသိုလ် ဒွါဒသ၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခုတွင် ၁-ခုခု ဖြစ်၏။ ရဟန္တာ ဖြစ်အံ့၊ မဟာကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်တို့တွင် ၁-ခုခု ဖြစ်၏။ ဈာန်ရဖြစ်အံ့၊ အဘိညာဏ်ဒွေး ရှေး၌ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စိတ်တို့တွင် ရသင့်သည် အားလျော်စွာ ၁-ခုခုသော စိတ်သည် ဖြစ်၏။ ဤကား အကြောင်းစိတ္တုပ္ပါဒ်တည်း။

ထိုအဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော တစ်ခုခုသောတရား၌ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပဋ္ဌာန်၊ ပဒဋ္ဌာန် အားဖြင့် ၄-ပါး၊ ၄-ပါးသော အနက်သဘောတို့ကို ထုတ်၍ သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်း-ဟူမူကား အဝိဇ္ဇာဟူသော မောဟသည် မသိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ တွေဝေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဖုံးလွှမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ တစ်နည်းကား- သင်္ခါရ-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ အာသဝေါတရား ၄-ပါးလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

ကုသိုလ်, အကုသိုလ်စေတနာ-ဟူသော သင်္ခါရတို့သည် ပြုပြင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အားထုတ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သမ္ပယုတ်တရားတို့ကို စေ့ဆော်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ ဝိညာဏ်-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ အဝိဇ္ဇာလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဝိညာဏ်သည် အာရုံ၏ သဘောကို အထူးသဖြင့် သိခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ကြွင်းသော နာမက္ခန္ဓာတို့အား ပြဋ္ဌာန်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ အကျိုး, အပြစ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရှေ့သွားခြင်းကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ ရှေ့သွားကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ရှေ့နောက်ဖြစ်သော ဘဝကို တစပ်တည်းကဲ့သို့ စပ်တတ်သည်၏ အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ နာမ်,ရုပ်-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ သင်္ခါရလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။ ဝါ၊ ၆-ပါးသော ဝတ္ထု, ၆-ပါးသော အာရုံလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

နာမ်,ရုပ် ၂-ပါးတို့တွင် နာမ်သည် ကြီးစွာသော အာရုံသို့ ညွတ်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ တကွယှဉ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အသီးအသီး မခွဲခြမ်းအပ်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝိညာဏ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

ရုပ်သည် အချမ်း, အပူ-စသော ဝိရောဓိပစ္စည်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဖရိုဖရဲ ကြသကဲ့သို့ ဖြစ်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကုသိုလ်, အကုသိုလ်မှတစ်ပါး ရုပ်၏ အဖြစ်အားဖြင့် ကြားအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဗျာကတအခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝိညာဏ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

တစ်နည်းလည်း ထို ရုပ်,နာမ် ၂-ပါးတို့သည် သဠာယတန-ဟူသော အကျိုး ရှိ၏။ သဠာယတနသည် ဝိညာဏ်စသည်တို့၏ တည်ရာ,မှီရာ-ဟူသော လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အလျဉ်ရှည်စွာသော ဝဋ်ဆင်းရဲသို့ ဆောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ၊ အလျဉ်ရှည်စွာသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို ချဲ့ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။

- စက္ခာယတနသည် ရူပါရုံကို မြင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။
- သောတာယတနသည် သဒ္ဓါရုံကို ကြားခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။
- ယာနာယတနသည် ဂန္ဓာရုံကို နမ်းခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။
- ဇိဝှိယတနသည် ရသာရုံကို လျက်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။
- ကာယာယတနသည် ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံကို တွေ့ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။
- မနာယတနသည် မဗ္ဗာရုံကို သိခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ ဝါ၊ အာရုံ ၆-ပါးကို ယထာရဟ သိခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။

ဝတ္ထု၏အဖြစ်၊ ဒွါရ၏အဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ ဖဿ-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ နာမ်၊ရုပ်လျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ဖဿသည်ကား အာရုံ၏သဘောကို တွေ့ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ထိပါးခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ပေါင်းစည်းခြင်းတည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ ဝေဒနာ-ဟူသောအကျိုး ရှိ၏။ သဠာယတနလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဝေဒနာသည် အာရုံ၏ သဘောကို ခံစားခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ အာရုံ၏ အရသာကို သုံးဆောင်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ သုခ၊ဒုက္ခဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ တဏှာ-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ ဖဿလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

တဏှာသည် ဝဋ်ဆင်းရဲ၏ အကြောင်းရင်း-ဟူသော လက္ခဏာ ရှိ၏။ အာရုံကို နှစ်သက်ခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ နှစ်သက်အပ်သော အာရုံ၊ ကာမဂုဏ်တို့၌ မရောင့်ရဲခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဥပါဒါန်-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ ဝေဒနာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

ဥပါဒါန်သည် အာရုံကို ပြင်းစွာယူခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ မလွတ်နိုင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ တဏှာ၏ မြဲမြံသည်အဖြစ်၊ ဖောက်ပြန်သော အမြင်ကို ဖြစ်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော အခြင်း အရာအားဖြင့် ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ ဘဝ-ဟူသော အကျိုးရှိ၏။ တဏှာလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

ဘဝသည် ဆောင်ခြင်း-ဟူသော လက္ခဏာ၊ ကံအကျိုး-ဟူသောလက္ခဏာ ရှိ၏။ ကမ္မဘဝသည် ဖြစ်စေခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ဥပပတ္တိဘဝသည် ဖြစ်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်၊ အဗျာကတ အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝါ၊ ဇာတိ-ဟူသောအကျိုး ရှိ၏။ ဥပါဒါန်လျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဇာတိသည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဆောင်ခြင်း ကိစ္စရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ဖြစ်သော ရုပ်၊နာမ် ခန္ဓာတို့ကို ဤ ဘဝ၊ ဂတိ၊ သတ္တဝိညာဏဋ္ဌိတိ၊ သတ္တာဝါသ တို့၌ ဖြစ်ရမည်-ဟု ဆောင်နှင်းသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်ဟူလို။ အတိတ်ဘဝမှ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ပေါင်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဝါ၊ ဒုက္ခ၏ ဆန့်ကျင်သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဝါ၊ ဇရာ-မရဏ ဟူသော အကျိုး ရှိ၏။ ကမ္မဘဝလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဇရာသည် ခန္ဓာတို့၏ ရင့်ခြင်း၊ ပေါင်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပျက်ခြင်း၊ သေခြင်း ဘင်ခဏသို့ဆောင်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ အရွယ်၏ပျက်စီးခြင်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဇာတိလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

မရဏသည် ပစ္စုပ္ပန်မှ ရွှေ့ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဘဝခန္ဓာတို့မှ ကင်းခြင်းကိစ္စရှိ၏။ ဘဝ ၂-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးမှ ကွေကွင်းခြင်းတည်း-ဟူသော အခြင်းအရာဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဇာတိလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။ ဝါ သေခြင်း၏ အကြောင်းတို့သည် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

အနက်သဘောအားဖြင့် ဒေါမနဿဝေဒနာ ဖြစ်လေငြားသော သောကသည် အတွင်း၌ လောင်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ စိတ်ကို ထက်ဝန်းကျင်မှ ပူပန်စေခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ ဆွေမျိုး-စသည်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းအားလျော်စွာ စိုးရိမ်ခြင်းလျှင် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဆွေမျိုး-စသည်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ပရိဒေဝသည် မြည်တမ်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ အကျိုး၊အပြစ်ကို ကြားခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ အမြဲမတည် ကျင်လည်ခြင်းတည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှု ထင်၏။ ဆွေမျိုး-စသည်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်းရှိ၏။

ကာယိကဒုက္ခသည် ကိုယ်ကို နှိပ်စက်ခြင်းလက္ခဏာ ရှိ၏။ ဝါ စေတသိက်တို့၏ ပင်ပန်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ပညာနဲ့သော သူတို့အား ဒေါမနဿ၏အဖြစ်ကို ပြုခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ ကိုယ်၏ ကျင်နာခြင်းတည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ၏ ထိပါးခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဒေါမနဿသည် စိတ်၏ နှိပ်စက်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ စိတ်၏ ပင်ပန်းခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။ စိတ်၏ ကျင်နာခြင်းတည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ အလိုမရှိအပ်သော အာရုံ၏ ထိပါးခြင်းလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ရှိ၏။

ဥပါယာသသည် စိတ်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ လောင်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။ ဝါ စိတ်၏ ဖောက်ပြန်ခြင်း လက္ခဏာ ရှိ၏။ ကျင်လည်ခြင်း ကိစ္စ ရှိ၏။ အထူးသဖြင့် ဆုတ်နစ်ခြင်း တည်းဟူသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဉာဏ်အား ရှေးရှုထင်၏။ ဆွေမျိုး-စသည်တို့၏ ပျက်စီးခြင်းလျှင် နီးစွာသော အကြောင်း ရှိ၏။

ထိုပဋိစ္စသမုပ္ပါဒ်တရား ၁၂-ပါးတို့၏ ၄-ပါးသော နည်းတို့ဖြင့် ဖြစ်ဟန်ကို ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

(၂) ဧကတ္ထနည်း၊ နာနတ္ထနည်း၊ အဗျာပါရနည်း၊ ဧဝံဓမ္မတာနည်း-အားဖြင့် ၄-ပါး တို့တွင်-

ဧကတ္ထနည်း ဟူသော်ကား။ ။အဝိဇ္ဇာ-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် သင်္ခါရအကျိုး ဖြစ်၏။ သင်္ခါရ-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဝိညာဏ်

ဟူသော အကျိုး ဖြစ်၏။ အဘယ်သို့နည်းဟူမူကား မျိုးစေ့၏ အညွန့်-အစရှိသော အဖြစ်ကြောင့် သစ်ပင်၏အဖြစ်သို့ ရောက်သကဲ့သို့ သန္တာန်အစဉ်၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းသည် ဧကတ္တနည်း မည်၏။ ထိုဧကတ္တနည်းကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြောင်း၊ အကျိုး စပ်သဖြင့်ဖြစ်သော သန္တာန်အစဉ်၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိကို ပယ်နိုင်၊ စွန့်နိုင်၏။ ထိုဧကတ္တနည်းကို ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်၊ မမှန်သောအားဖြင့် ရှုသောပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြောင်း၊ အကျိုး စပ်သဖြင့်ဖြစ်သော သန္တာန်အစဉ်၏ မပြတ်ဖြစ်ခြင်းကို တစ်ခုသောသန္တာန်အစဉ်၏ အဖြစ်ကို ယူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ တပေါင်းတည်း ယူခြင်းကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ ။ ဧကတ္တနည်း ပြီး၏။

နာနတ္တနည်းဟူသော်ကား။ ။ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသည်တို့၏ မိမိ ဥစ္စာအားလျော်စွာ လက္ခဏာကို ပိုင်းခြားမှတ်သားခြင်းသည် နာနတ္တနည်း မည်၏။ ထိုနာနတ္တနည်းကို ကောင်းစွာရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အသစ်အသစ်သော သင်္ခါရတရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်းကို မြင်ခြင်းကြောင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်နိုင်၏။ ထိုနာနတ္တနည်းကို ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်သောအားဖြင့် ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် တစ်ခုသော သန္တာန်အစဉ်၌ ကျသော များသောသန္တာန် ရှိ၏-ဟု အသီးအသီး ဖြစ်ခြင်းကို ယူခြင်းကြောင့် ဥစ္ဆေဒဒိဋ္ဌိ ဖြစ်၏။ ။ နာနတ္တနည်း ပြီး၏။

အဗျာပါရနည်းဟူသော်ကား။ ။ အဝိဇ္ဇာသည် “ငါသည် သင်္ခါရတရားတို့ကို ဖြစ်စေအပ်၏”၊ သင်္ခါရတို့သည် “ငါတို့သည် ဝိညာဏ်ကို ဖြစ်စေအပ်၏”။ ဤသို့ အစရှိသော အားထုတ်ခြင်း၏ မရှိသောအဖြစ်သည် အဗျာပါရနည်း မည်၏။ ထိုအဗျာပါရနည်းကို ကောင်းစွာရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပြုပြင်တတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏ မရှိသည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းကြောင့် အတ္တဒိဋ္ဌိကို ပယ်စွန့်နိုင်၏။ ထိုအဗျာပါရနည်းကို ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်သောအားဖြင့် ရှုမြင်သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အကယ်၍ ကြောင့်ကြခြင်းမရှိသည် ဖြစ်လင့်ကစား အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသည်တို့၏ မြဲသောဖြစ်ခြင်း သဘောရှိသော အကြင်အကြောင်း၏ အဖြစ်သည် ရှိ၏။ ထိုအကြောင်းနှင့် ကင်း၍ ဖြစ်၏-ဟု ယူခြင်းကြောင့်၊ ဝါ၊ အကြောင်း၏အကျိုး မယူခြင်းကြောင့် အကိရိယဒိဋ္ဌိ မည်၏။ ။ အဗျာပါရနည်း ပြီး၏။

ဧဝံဓမ္မတာနည်း ဟူသော်ကား။ ။ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော အကြောင်းတို့ကြောင့် သင်္ခါရစသော အကျိုးတို့၏သာလျှင် ဖြစ်ခြင်း မြဲ၏။ သင်္ခါရအစရှိသော အကျိုးမှ တပါးသော တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း မရှိ။ အဘယ်ကဲ့သို့နည်းဟူမူကား-

နို့ရည်-စသည်တို့ကြောင့် နို့ဓမ္မ-အစရှိသည်တို့၏ ဖြစ်ခြင်း မြဲသကဲ့သို့ အကြောင်း,အကျိုး တို့၏ မြဲသော မဖောက်မပြန်သောအဖြစ်သည် ဧဝံဓမ္မတာနည်း မည်၏။ ထိုဧဝံဓမ္မတာနည်း ကို ကောင်းစွာ ရှုမြင်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော အကြောင်းအားလျော်စွာ သင်္ခါရ-အစရှိသော အကျိုးတို့၏အဖြစ်ကို မယူမူ၍ တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းကြောင့် တစ်စုံတစ်ခုသောအကျိုး မဖြစ်-ဟု ယူခြင်းကြောင့် အဟေတုကဒိဋ္ဌိ နိယတဝါဒကို ဖြစ်စေ ၏။ ။ ဧဝံဓမ္မတာနည်း ပြီး၏။

ဤနည်း ၄-ပါးတို့တွင် ဧကတ္တနည်း, နာနတ္တနည်း, ဧဝံဓမ္မတာနည်းတို့ဖြင့် အနိစ္စ-လက္ခဏာသည် ထင်ရှား၏။ အဗျာပါရနည်းဖြင့် အနတ္တလက္ခဏာသည် ထင်ရှား၏။ နည်း ၄-ပါးတို့ဖြင့် ဒုက္ခလက္ခဏာသည် ထင်ရှား၏။ ဝါ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ, အနတ္တလက္ခဏာ ထင်ရှားသည်ရှိသော် ဖြစ်ခြင်း,ပျက်ခြင်းတို့ဖြင့် မပြတ် နှိပ်စက်အပ်သည်၏အဖြစ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိသဖြင့် ဒုက္ခလက္ခဏာသည် ထင်ရှား၏။ ဝိဘူတာရုံ, အဝိဘူတာရုံ-အစရှိသော ပဉ္စဒွါရ ဝီထိသန္တာန်အစဉ် အစရှိသည်တို့၌လည်း ဤနည်းမှတ်လေ။

၁၂၃၁-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း၊ ၄-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

လုံးတော်ရွာ၊ ၁၀-အိမ်ခေါင်း မောင်ရေး-က နေရိပ်ထဲသို့ ဝင်သောသူမှာ
အရိပ်သည် မည်သည်က နေမည်ကို လျှောက်ထားချက်

[၁၇] “ဘုရားတပည့်တော် လုံးတော်ရွာ၊ ၁၀-အိမ်ခေါင်း မောင်ရေး ခြေတော်
ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အရိပ်ထဲသို့ လူဝင်လျှင် လူ့အောက်ကပင် အရိပ် ရှိမည်။ အထက်ကပင် ရှိမည်။ တပည့်တော်မှာ အောက်ကပင် ရှိမည် ထင်ပါသည်။ အချို့သူတို့က အထက်က ရှိသည် ဆိုပါသည်။ ထိုစကားကို ကိုယ်တော်အရှင်တို့သာ သိနိုင်ရာ သော အကြောင်းဖြစ်ပါ၍ အထက်ကပင် ရှိမည်, အောက်ကပင် ရှိမည်ကို နောက်လာ,နောင်သားတို့ သိသာခြားနား မှတ်သားပါရအောင် ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာ, ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ ဉာဏ်ရောင်ဝင်းဝင်း ညှိထွန်းလင်းတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်သူမြတ်ဘုရား”။

၎င်း ၁၀-အိမ်ခေါင်း၊ မောင်ရေး လျှောက်ချက်အရ-

[၁၇] လုံးတော်ရွာအုပ်၊ ၁၀-အိမ်ခေါင်းအကြီး၊ ရွာလူကြီးတို့၊ လုံးတော်ရွာ၊ ဒကာ ငရေးက အရိပ်ထဲသို့ လူဝင်လျှင် လူအောက်က အရိပ်ရှိမည်၊ အထက်ကပင် ရှိမည်ကို သိသာခြားနား၊ နောက်လာ၊ နောင်သား၊ သတ္တဝါအများ၊ ကြားကြားသမျှ၊ သိပါရအောင်၊ တောင်မေရုထိပ်၊ ၃-ကျိပ်၊ ၃-ပါး၊ နတ်များသခင်၊ ဘုရင်ရာဇာ၊ အာကာမြင့်ချိန်၊ တာဝတိံ ဝယ်၊ ပုရိန္ဒဒ၊ ဒေဝရာဇာ၊ ဝဇီရာဇာ၊ သိကြားလက်နက်၊ မိုးကြိုးစက်ပမာ၊ ပညာအခေါင်၊ ကျမ်းစာစောင်ဖြင့်၊ ဉာဏ်ရောင်ဝင်းဝင်း၊ ထွန်းလင်းတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် ၂-သောင်း ကျော် ခရီးကွာ၊ ဝေးမြေတာကပင်၊ လျှောက်လာပေသည်-ဟု နှလုံးသွင်းပိုက်လျက် အဖိုး အနုဋ္ဌ၊ ဝေပုလ္လပတ္တမြားကို လက်ဝါးပြင်တွင် တင်၍ ပြဘိသကဲ့သို့ ရှေးပညာရှိ၊ ကဝိစံန္ဒန်း၊ ထုံးအတန္တ၊ ပုံဥပမာ၊ သိသာခြားနား၊ ယုံမှားကင်းပျောက်၊ တောင်၊ မြောက်မထင်၊ မြစ်၊ ပင်လယ်ကူး၊ မာလိန်မျှတို့ကို၊ ကျေးဇူးရွက်ဆောင်၊ အိမ်မြှောင်ပမာ၊ ဤစာနည်းသစ်၊ ကျမ်းဆီညစ်၍၊ အပြစ်တင်ဖွယ် မရှိ၊ ဤမျှဖြင့် မရိပ်မိ၍၊ မသိပါသေး ဆိုသသူလူ၊ နောက် ပိတ်ခွေး၊ လူ ချန်ခြင်း၍၊ လူစာရင်းတော်၊ တော်ဝင်သသူ၊ လူခေါ် စလောက်၊ စံမြောက်ကဝိ၊ ပညာရှိနား၊ ကြားတိုင်းသိလွယ်သော ဤသင်္ခေပနယဝိနိစ္ဆယကို ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

စာရောက်လျှင် မေးလျှောက်သူ ဒကာငရေးနှင့် ကျေးရွာနေ လူတို့ကို ဆင့်ဆို၍ စကားလုံးအက္ခရာ ပီပြင်စွာ နေရာကျ၊ ဖတ်တတ်သသူတို့နှင့် ဖတ်ရွတ်နာခံကြရမည်။ ဆရာတော်အမိန့်စာ။

အရိပ်ထဲသို့ လူဝင်လျှင် လူအောက်ကပင် အရိပ် ရှိမည်၊ အထက်ကပင် ရှိမည်ကို မေးလျှောက်သည့်အရာသည် “ပြင်မှာ လဲ၍၊ ပွဲမှာ ပြသည်” ဆိုဘိ သကဲ့သို့ လူသိရှင်ကြား သို့စဉ်ကလောက်မျှစကား၊ မြစ်ခြားချောင်းကူး၊ ထူးထူးချွန်ချွန်၊ စားကျက်လွန်၍၊ ဂုဏ်တံခွန် စိုက်၊ သမိုက်သညာ၊ ရွှေလုံးတော်ရွာက၊ ဒကာငရေး၊ မတွေး မထောက်၊ မကြောက်၊ မရှက်၊ မနက်မနဲ၊ မခဲမခက်၊ မလျှို့ဝှက်တည့်၊ ပြက်ပြက်ကွင်းကွင်း၊ ထင်လင်းသိသာ၊ စာလောက် သည့်အမှု၊ ပကတိစက္ခုဖြင့်ပင် ရှုမြင်ကောင်းသည့်အရာ ဖြစ်ပါလျက် ပညာမျက်စိ၊ နှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်၊ ကျမ်းတွင်အလာ၊ အဋ္ဌကထာမြတ်၊ ဋီကာရပ်များနှင့်၊ စကားချပ်၊ စကားအောက်၊ နောက်သား၊ နောင်လာ၊ မှတ်စရာသော၊ ပဟာသောနှင့်၊ စကားကြော ရှည်၍၊ လူပြည်သို့ တစ်ခါတစ်ခေါက်၊ ကံ-ကော်၍ ရောက်လာပါသည်။

သို့ကလောက် အရာကိုမျှ မရိပ်မိရပေသည်။ နေရမည့်ရက်နှင့် သေရမည့်ရက် အသက်ကို လက်ချိုး၍ ရေလိုက်လျှင် သေရက်သို့ နီး၍ ကြီးလေ ကြာလေသမျှမှာ ဗဟုသုတ

နည်းပါး၍ စားလေသမျှအစာ၊ သွားသမျှနေရာမှာ ပညာပင် မကြီးပွား၊ မစင်သာ များသောကြောင့် စကားလုံးသာ ကုန်၍ ပြောပဆိုနည်းကို မတတ်၊ ပရိသတ်ပွဲဘောင်တွင် မတင့်တယ်၊ အစွယ်မဲ့ ဆင်၊ အရှင်မဲ့ ကျွန်၊ တံခွန်မဲ့ ရထား၊ အရောင်မဲ့ ပတ္တမြား၊ ဦးချိုမဲ့ နွား-ကဲ့သို့ ပြောအား မတတ်သာ ရှိချေသည်။

အမည်နာမ ဖော်ထုတ်လျက် ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ဆူ၊ လူ ၁-ယောက် အခေါ်ခံ၍ ကျမ်းဂန် ပါဠိပိဋကတ် မရှိချေက၊ ယုဂန္ဓရ၊ ဣသိန္ဓရ၊ ကရဝိက ။လ။ တောင်မြ အသကဏ်၊ ပတ်ခြံ ဝန်းရစ်၊ နတ်စစ်ပျော်ရာ၊ ဝတီသာလျှင်၊ ပမာတမျှ၊ နာမတစ်ဆူ၊ ယူဇနာပေါင်း ၄၂,၀၀၀ အစောက်ပင် ဆောင်သော်လည်း၊ တောင်ရံမျှသာ၊ ဖြစ်ချေသကဲ့သို့ ရှိသည်။ ဥပမည်းပုံကတ် ပမာနှင့်ဟပ်လိုက်လျှင် လူ၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် ၃-တန်ကို ရည်မှတ်၍ ရတတ်သည် ဒါယကာတို့က စေတနာသုံးတန် ပြတ်၍ ကပ်လှူသည့် ရွှေသေတ္တာ ရာ၊ထောင်တန် စာတိုက်ကြီးသည် ပျက်ရခါနီးချေလျှင် ကျောင်းခင်ကြီး ထမင်းခြောက် လှောင်၍ ပုပ်ဟောင်ခပ်ညှီ ထို့ဖွယ်စရာ ဖြစ်လာသည်။

အတန္တု ဥပမာပြုသည်မှာ ရွှေစာတိုက်သေတ္တာသည် ကြာလေ ဆုတ်လေ၊ အဖိုးယုတ်လေ၊ ဂုဏ်အသရေ ကင်း၍ မိမိ ကိုယ်တွင်းမှာ ထမင်းခြောက်သာ များသကဲ့သို့ ဉာဏ်နုသူ သန္တာန်မှာ ကျမ်းဂန်၊ ပါဠိ၊ ပိဋကတ် မရှိသောကြောင့် ရိပ်မိစလောက် သိစလောက်လျက်နှင့် စိတ်နောက်ကို ဉာဏ်မပါသောကြောင့် ဆရာရှာရထုံး ရှိချေသည်။ လူ့ကလေကဝ၊ လူ့စကောစက၊ လူ့မတ္တ-ဟု ခေါ်ကြရန် ရောက်ပေသည်။

“တစ္ဆေတို့ဘာသာ ခေါ်စာကို လို၍ ဖမ်းတတ်သည်။”

“လူလေတို့ဘာသာ၊ ပြောကာဆိုကာမျှနှင့် ရမ်းတတ်သည်”ဟူ၍လည်းကောင်း

“တောင်းစုတ်လျှင် အမှိုက်ကျုံး၊ ခေါင်းကုပ်လျှင် အမှိုက်ဆုံး”ဆိုထုံး ရှိချေ၏။ သတိပြု။

ယခု မေးလျှောက်သည့်အချက်ကို စာထွက်နှင့် ပြရန်မှာ—

ရုက္ခစ္ဆာယာ ပန္နမသော၊ တံနိဗ္ဗတ္တံ န ကပ္ပတိ။ (ဝိနယသင်္ဂဟပါဌ်) ပါဠိအရ ယင်းသည် ဆာယာကို ဝစနတ္ထပြုရန်မှာ ဆာဒတီတိ ဆာယာ။ သဒ္ဒါကျမ်းအလို ဝိဂြိုဟ် ဝစနတ်၊ ဖုံးလွှမ်းတတ်သော သဒ္ဒတ္ထ၊ မြန်မာတို့ ဝေါဟာရကြောင့် ဆာယာ-ဟု တွင်ချေသည်။ ဤပါဠိအနက် ဒေသနာတော်အထွက်နှင့် အထက်,အောက်နေဟန်ကို မှောက်လှန်၍ယူ၊ ဉာဏ်ကူ နှိုင်းချင့်၊ သုတနုဇာတ်တော်ကို၊ ထောက်မြော်သဖြင့်၊ ကျမ်းလာနှင့် လျော်သင့်အောင်၊ အဆင့်ဆင့်စိုက်သော ဝါးသည်တိုင်များမှာ အမြင်သားဖြစ်၍ အသစ်ကြံဖွယ် မရှိပြီ။

ဤပါဠိအနက် ဖုံးလွှမ်းသည့် အချက်မှာလည်း အထက်က ဖုံးသည်၊ အောက်က ဖုံးသည်ကို ထုံးစံရှိရာ ယူလေ။ သုတနုဇာတ်တော်ကို ထောက်မြော်သဖြင့် ယူရာ၌ ၅၅၀၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ၃-ခုမြောက်သော သုတနုဇာတ်တော်တွင် ဘုရားလောင်း သုတနုလုလင် သည် မင်းကြီးပေးလိုက်သော သန်လျက်၊ ထီး၊ ခြေနင်းတို့ကို ယူ၍ ပညောင်ပင်စောင့်ဘီလူး ထံ ရောက်လျှင် “ဘီလူးက ငါ၏ ပိုင်မြေကို သင်နင်းရကား ငါ၏အစာ မှန်သည်”ဟု ဆိုသောကာလ “သင့်မြေကို ငါ-မနင်း၊ မင်းကြီး ခြေနင်းတော်ကိုသာ ငါနင်းသည်”။ “ငါ၏ ပညောင်ပင်ရိပ်ကို သင်ခိုသည်”ဆိုပြန်သည့်ကာလ “သင်၏ ပညောင်ပင်ရိပ်ကို ငါ-မခို၊ မင်းကြီး ထီးရိပ်ကိုသာ ငါခိုသည်”ဟု ဆိုလျှင် သုတနုလုလင်ကို ဆင်ခြေမပြိုင် မတတ်နိုင်သောကြောင့် ဘီလူးက အနွှံ့ပေးရ၍ ဝန်ချကြောင်းကို ၎င်းဇာတ်တွင် လာသည်။ အကယ်၍တည်း လူ့အောက်က အရိပ်ရှိခဲ့အံ့။ မြေကိုပင် မနင်းသော်လည်း အရိပ်တွင်းမှာ လူနေချေလျှင် လုလင်မှာ ဆင်ခြေမရ၍ ဘီလူးက နိုင်ကြောင်းများနှင့် ၎င်းဇာတ်တော်တွင် လာသည်။ ယင်းသို့မဟုတ် ဘီလူးက ရှုံး၍ ခွင်လုံးပိုင်ပိုင် လုလင်က နိုင်ပေရကား အရိပ် အထက်က နေကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိမ် မြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ အမရဌာနီရပ်၊ သူရဲကြီးအောက်ကင်း ဗျည်းတပ်နေ
မောင်ရွှေအောင် မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို ရောက်ကြောင်းဖြစ်သောတရား
အားထုတ်ရာသော တရားများကို မေးလျှောက်ခြင်း

[၁၈] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲကြီးအောက်ကင်း ဗျည်းတပ်နေ ဒကာရွှေ-
အောင် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

(၁) မဂ်၊ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သည် ဖြစ်၍ မပြတ် မှီဝဲအပ်သော တရား၊
မဂ်၊ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အားထုတ်ရာသော တရားကိုလည်း မှတ်သားသိသာ
လိုပါသည်။

(၂) သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ-အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ဒေသနာတော်
ဝယ် အနိစ္စ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့၏

သရုပ်သဘောနှင့်တကွ လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ဟန်ကို အသေအချာ မသိစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့် ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်းဗျညားတပ်နေ မောင်ရွှေအောင် လျှောက်ထားချက်-

သူရဲကြီးအောက်ကင်း ဗျညားတပ်နေ ဒကာရွှေအောင်က မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သည်ဖြစ်၍ မပြတ် မှီဝဲအပ်သောတရား၊ အနိစ္စ၊ အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ အကွဲအပြား လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့၏ ဖြစ်ဟန် ကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ချက်အရ အမိန့်ရှိလိုက်ဦးအံ့။

[၁၈] (၁) အတ္တာတိတသဟာယဿ၊ အတိတဂတသတ္ထုနော။
နတ္ထိ ဧတာဒိသံ မိတ္တံ၊ ယထာ ကာယဂတာသတိ။ ။ (ထေရဂါထာ)

အတိတဂတသတ္ထုနော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်ဖြစ်၍ လွန်လေပြီးသော ဘုရား ရှိထသော။ အတ္တာတိတသဟာယဿ၊ ပေါင်းဖော်စရာ ကလျာဏမိတ် မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား။ ကာယဂတာသတိ၊ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းသည်။ မိတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းညွှန် ကောင်းသော ကလျာဏမိတ်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧတာဒိသံ၊ ထိုကာယ- ဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့်တူသော။ မိတ္တံ၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း လမ်းညွှန်ကောင်းသော ကလျာဏမိတ် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခဲ့ပြီ။ ဘုရားတပည့်သား သာဝကတို့လည်း ပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူကြပြီ။ ငါတို့ အဘယ်သို့ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ပါအံ့နည်း- ဟု စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ မရှိကြကုန်လင့်။ ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်းနှင့် တူသော နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်း လမ်းညွှန်ကောင်းသော ကလျာဏမိတ်မည်သည် မရှိပြီ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အားထုတ်ရာသော တရားကား ၁၁-ပါးတည်း။

၁၁-ပါးဟူသော်ကား-

သပ္ပုရိသုပနိဿယ	သဒ္ဓမ္မဿဝန	ယောနိသော မနသိကာရ
အတ္တသမ္မာပဏိဓိ	အာတာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယ	ပါဠိဟာရိယပညာ
သမထ	ဝိပဿနာ	မဂ်
ဖိုလ်	နိဗ္ဗာန်	ဤ ၁၁-ပါးတည်း။

ထို၁၁-ပါးတို့တွင်—

သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်းသည် သပ္ပုရိသုပနိဿယမည်၏။ သူတော်ကောင်းတရားကို ကြားနာရခြင်းသည် သဒ္ဓမ္မဿဝန မည်၏။ အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်းသည် ယောနိသောမနသိကာရ မည်၏။ မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်ခြင်းသည်။ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလသည် အတ္တသမ္မာပဏိဓိ မည်၏။

ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လသည် အာတာပိ အာရဒ္ဓဝီရိယ မည်၏။ သမထဝိပဿနာနှင့်ယှဉ်သော ပညာသည် ပါဠိဟာရိယပညာ မည်၏။ အာကာသကသိုဏ်း၊ အာလောကကသိုဏ်း ၂-ပါးသည် ကြဉ်အပ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်း ၃၈-ပါးသည် သမထ မည်၏။ ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်း ၄၀-သည် ဝိပဿနာ မည်၏။

မဂ် ၄-ပါးသည် မဂ် မည်၏။ ဖိုလ် ၄-ပါးသည် ဖိုလ် မည်၏။ အသင်္ခတဓာတ်သည် နိဗ္ဗာန် မည်၏။ မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ရ၍ သဒ္ဓါသမ္ပတ္တိရှိကြသော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော အမျိုးသားတို့သည် ဤ ၁၁-ပါးသောတရားကို အစဉ်မချွတ် ပြု၍ ရကြကုန်သည်။ လက္ခဏာရေး ၃-ပါးကို ထင်ခြင်းသည် မဖောက်မပြန် အရိယာမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်မှ ထင်နိုင်သည်။

ဝိပလ္လာသ ၁၂-ပါး ရှိသည်။ ၁၂-ပါးဟူသော်ကား—

- အနိစ္စကို နိစ္စ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး၊
- ဒုက္ခကို သုခ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး၊
- အနတ္တကို အတ္တ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး၊
- အသုဘကို သုဘ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး—

ဤ ၁၂-ပါး။ ထို ၁၂-ပါးတို့တွင် အနိစ္စကို နိစ္စ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး၊ အနတ္တကို အတ္တ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာ၊ စိတ္တ၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ ၃-ပါး၊ ဒုက္ခကို သုခ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ၊ အသုဘကို သုဘ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ ဒိဋ္ဌိဝိပလ္လာသ၊ ဤ ၈-ပါးကို သောတာပန် ပယ်သည်။

အသုဘကို သုဘ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ ၂-ပါးကို အနာဂါမ် ပယ်သည်။ ဒုက္ခကို သုခ-ဟု မှတ်ထင်သည်၊ သညာဝိပလ္လာသ၊ စိတ္တဝိပလ္လာသ ၂-ပါးကို ရဟန္တာ ပယ်သည်။

ပုထုဇန့်တို့မှာ သပ္ပုရိသုပနိဿယ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝန၊ ယောနိသော မနသိကာရ၊ သုတမယဉာဏ်၊ ဘာဝနာမယဉာဏ် အစွမ်းအားဖြင့် တဒင်္ဂမျှသာ ပယ်နိုင်သည်။ တဒင်္ဂဟူသည် ထိုထိုသမထ၊ ဝိပဿနာအစွမ်းအားဖြင့် ထိုထိုဆန့်ကျင်ဘက် တရားတို့ကို ပယ်ခြင်းတည်း။

ပယ်ဟန်ကား နာမ်၊ ရုပ်တရားတို့၏ ပျက်ခြင်းကို မြင်သဖြင့် သဿတဒိဋ္ဌိကို ပယ်ခြင်း၊ နာမ်၊ ရုပ်တရားတို့၏ ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မြင်သဖြင့် ယုံမှား မရှိခြင်း၊ ရုပ်ကလာပ်တို့၏ အစုကို သုံးသပ်သဖြင့် ငါ၊ ငါ၏ကိုယ်-ဟူသော အမှတ်သညာမှ ကင်းခြင်း၊ ဝဋ်တရားကို ဘေး-ဟု ရှုသဖြင့် အဘယသညာကို ပယ်ခြင်း၊ အာဒိနဝကို ရှုသဖြင့် အာဗာဓကို ပယ်ခြင်း၊ နိဗ္ဗိန္ဒကို ရှုသဖြင့် အဘိရတိသညာကို ပယ်ခြင်း အစရှိသည်သည် ဆီမီးရောင်ဖြင့် အမိုက်ကို ဖျက်သကဲ့သို့သာ ဖြစ်၏။ လက္ခဏာရေး ၃-ပါးကို ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ အဟုတ်၊ အဟတ် ထိုးထွင်း၍ မသိ၊ မမြင်နိုင်ခြင်းသည် မြက်၊ သစ်ရွက်-စသည် ဖုံးလွှမ်းသော ဝတ္ထုကို ရှု၍ မမြင်နိုင်သကဲ့သို့ မိမိတို့ သဘာဝကို ဖုံးလွှမ်းတတ်သော တရားသည် ဖုံးလွှမ်းသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အဟုတ်အဟတ် ထိုးထွင်း၍ မသိမမြင်နိုင်လေသည်။

အဘယ်သို့ ဖုံးလွှမ်းသနည်းဟူမူကား-

အနိစ္စကို သန္တတိ ဖုံးလွှမ်းသည်။ ဒုက္ခကို ဣရိယာပထ ဖုံးလွှမ်းသည်။
အနတ္တကို ယန ဖုံးလွှမ်းသည်။

သန္တတိ-ဟူသည် အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းတည်း။
ဣရိယာပထ-ဟူသည် သွားခြင်း၊ ရပ်ခြင်း-အစရှိသော ဣရိယာပုထ်တည်း။
ယန-ဟူသည် တခဲနက် အစုအခဲတည်း။

ဤ တရား ၃-ပါးတို့သည် အသီးအသီး ဖုံးလွှမ်းအပ်၏။

ဖုံးလွှမ်းဟန်ကား။ ။ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ် ဖြစ်ခြင်းတည်း-ဟူသော သန္တတိတရားကြောင့် တစပ်တည်းကဲ့သို့ဖြစ်၍ ထိုသို့ဖြစ်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်းကို မမြင်နိုင်သောကြောင့် နိစ္စ ဓုဝ၊ သဿတ၊ အဝိပရိဏာမဓမ္မကဲ့သို့ ထင်မှတ်လေရကား အနိစ္စကို မမြင်နိုင်သတည်း။ ဥပမာကား များစွာသော သဲစုကို မြင်သော သူအား သဲပြင်သည် ၁-ဥသဘ ကြိယာစိတ် ၈-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်စိတ်တို့တွင် တစ်ခုခု ဖြစ်၏။ ဈာန်ရဖြစ်အံ့ အဘိညာဏ်ဒွေး ရှေး၌ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော စိတ်တို့တွင် ၇-ဥသဘ ရှိသည်။ ၁-ဂါဝုတ် ရှိသည်။ ၁-ယူဇနာ၊ ၂-ယူဇနာရှိသည်-ဟု ထင်မှတ်သကဲ့သို့တည်း။

စင်စစ်မူကား ငယ်စွာသော တစ်ခု၊ တစ်ခုသော သဲပြင်သည် များစွာသော မရေတွက်နိုင်အောင် စပ်၍ တည်သည်သာတည်း။ ခြပုန်းတို့သည် အစေးဖြင့်စပ်၍ စေ့အပ်သော ခြတန်းတောင်ပို့ကို မြင်သောသူအား ခြတန်း ရှည်သည်၊ တောင်ပို့ ကြီးသည်၊ မြင့်သည် ထင်မှတ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏။

စင်စစ်မှာမူကား ငယ်စွာသော တစ်ခု၊ တစ်ခုသော သဲမြေတို့ကို အစေးဖြင့် စပ်၍ တည်သည်သာတည်း။ မြစ်၏ကမ်းထိပ်၌ ရပ်၍ ကြည့်သောသူသည် မြစ်၌ ရေကို ပကတိ အတိုင်းကဲ့သို့ ထင်မှတ်၏။

စင်စစ်မူကား ကြည့်စဉ်ခဏတွင်ပင် စီးသောရေသည် မျက်စိတမှိတ်ခန့်မျှ မတည်၊ အောက်သို့ အစဉ်မပြတ် စီးသည်သာတည်း။ ထို့အတူ ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ် စပ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် အသက် ၁၀၀-ရှည်သည်၊ ၅၀-ရှည်သည်ဟု ထင်မှတ်၏။

စင်စစ်မူကား မျက်စိတမှိတ်ခန့်မျှ တခဏ၌ မရေတွက်နိုင်အောင် ဖြစ်၍ ချုပ်၏။ အကြင်သူသည် ရှည်မြင့်စွာ အသက်ရှည်၏။ ထိုသူသည် စိတ္တက္ခဏ ၁-ခုမျှသာတည်း။ ၂-ခု မရှိ။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်—

ယော ဘိက္ခဝေ စိရံ ဇီဝတိ၊ သော ဧကစိတ္တက္ခဏမေဝ၊ ဒုတိယံ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ-
ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ စိရံ၊ မြင့်ရှည်စွာ။ ဇီဝတိ၊ အသက်ရှည်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဧကစိတ္တက္ခဏမေဝ၊ တစ်ခုသော စိတ္တက္ခဏမျှသာတည်း။ ဒုတိယံ၊ နှစ်ခုမြောက်သော စိတ္တက္ခဏသည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ မဖြစ်။

ဤသို့ ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော သန္တတိတရား ဖုံးလွှမ်းသောကြောင့် အနိစ္စကို မထင်၊ မမြင်နိုင်သတည်း။

အဘယ်သို့ ဒုက္ခကို ဣရိယာပထ ဖုံးလွှမ်းသနည်း-ဟူမူကား သွားခြင်းဣရိယာပုထ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ရပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်ဖြင့် ဖျောက်သည်။ ရပ်ခြင်းဣရိယာပုထ်၌ဖြစ်သော ဒုက္ခကို ထိုင်ခြင်း ဣရိယာပုထ်ဖြင့် ဖျောက်သည်။ ထို့ကြောင့် ဖြစ်တိုင်း၊ ဖြစ်တိုင်းသော ဒုက္ခကို ဣရိယာပထ ဖုံးလွှမ်းလေရကား ဒုက္ခကို မထင်၊ မမြင်နိုင်သတည်း။

အဘယ်သို့ အနတ္တကို ဃန ဖုံးလွှမ်းသနည်းဟူမူကား- ဆံ၊ အမွေး၊ ခြေသည်း၊ လက်သည်း-စသော ၃၂-ပါးသော အခြင်းအရာတို့သည် အသီးအသီး အစုအစုဖြစ်၍ တစ်ခု၊ တစ်ခုစီ ကောဋ္ဌာသကို တပေါင်းတည်း အစိုင်အခဲကဲ့သို့ဖြစ်၍ ထင်မှတ်၏။ ထို့ကြောင့်

အနတ္တကို မထင်မြင်နိုင်သတည်း။ စင်စစ်မူကား အသီးအသီး, အစုအစု တစ်ခုစီသော ကောဋ္ဌာသ ပါဠိယေက္က၊ နိဿတ္တ, နိဇ္ဇိဝ, အဗျာကတ, သုည, အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တ, အသုဘ, ဇေဂ္ဂစ္ဆ, ပဋိကူလ ဓာတုမတ္တက-မျှသာတည်း။

(၂) ဤသို့ အစိုင်းအခဲ တစ်ခဲနက်အစု ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ခုကဲ့သို့ ထင်မှတ်ခြင်း ယန-ဖုံးလွှမ်းသောကြောင့် အနတ္တကို မထင်,မမြင်နိုင်သတည်း။ ထိုလက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့ကို ရှုဆင်ခြင်ရာ၌ ရှေးဦးစွာ အနိစ္စ, အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခ, ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တ, အနတ္တလက္ခဏာကို သိရာ၏။

အဘယ်ကဲ့သို့ သိရာသနည်းဟူမူကား- ရုပ်, နာမ်တရား ဖြစ်သည် အနိစ္စ မည်၏။ ရုပ်, နာမ်တရားတို့၏ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင် ၃-ခုသည် ရုပ်, နာမ်တရား ဖြစ်ကို မှတ်ကြောင်း ဖြစ်သောကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ မည်၏။ ထို ရုပ်,နာမ်တရားတို့၏ ဥပါဒ်, ဌီ, ဘင်ကို မြင်မှ ရုပ်, နာမ်တရားဖြစ်၌ ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်၏။

ဥပမာကား-ပုဆိုးသည် အစဉ်လည်းကောင်း, အလယ်၌လည်းကောင်း အဆုံး၌လည်းကောင်း ကြီးစွာသော အပေါက် ၁-ခု ရှိ၏။ ထိုပုဆိုးကို ကောင်းမွန်စွာ ထုပ်၍ ထားသဖြင့် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည် မြင်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်း၊ ပုဆိုးကို ဝယ်လိုသောသူသည် ပုဆိုးဆိုင်သို့ ချဉ်း၍ အဆင်းသန္တာန်ကို မြင်လျှင် အသပြာ များစွာပေး၍ ဝယ်လိုသောစိတ် ဖြစ်လာ၏။ ထိုပုဆိုးကို ဖြန့်၍ ကြည့်လတ်သော် အစ,အလယ်,အဆုံး၌ ၃-ခုသော အပေါက်ကို မြင်သဖြင့် တစ်ချင်ရွေးမျှ ပေး၍ ယူလိုသောစိတ် မရှိ၊ ပုဆိုး၌ မနှစ်သက်ခြင်း, ငြီးငွေ့ခြင်း ဖြစ်သကဲ့သို့ ထိုအတူ ရုပ်,နာမ်တရားတို့၏ ဥပါဒ်,ဌီ,ဘင် လက္ခဏာကို မြင်မှ ရုပ်,နာမ်တရား ဖြစ်၌ ငြီးငွေ့ခြင်း နိဗ္ဗိန္ဒသည် ဖြစ်၏။ ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့၌လည်း ဤနည်းတူ မှတ်ရာ၏။

လက္ခဏာရေး ၃-ပါးကို ဆင်ခြင်ရာ၌ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်၏ရှေး၌ ဝိပဿနာ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အနိစ္စလက္ခဏာ ထင်သည်ရှိသော် ဒုက္ခ, အနတ္တ လက္ခဏာတို့သည် ထင်ကုန်၏။ ထင်ဟန်ကား- သာဝတ္ထိပြည်တွင် ရွှေပန်းထိမ်သည်သားကို ဘုရား ဆုံးမတော်မူသောအခါ ရေပေါက်ကျလျက် စိုစွတ်သော ပဒုမာပန်းကို သဲစု၌ ထား၍ လောဟိတကသိုဏ်းကို ဆင်ခြင်ရာ အစဉ်အတိုင်းသော ဈာန်ရ၍ တန်ခိုးထော်ဖြင့် တစ်ခဏချင်း ညှိုးနွမ်းစေအပ်သော ပဒုမာပန်းကို မြင်လျှင် အနုပါဒိဏ္ဏဝတ္ထု၌ပင် ယိုယွင်းပျက်စီးခြင်း ဇရာဓမ္မသည် နှိပ်စက်ရကား ဥပါဒိဏ္ဏကဖြစ်သော ဝတ္ထု၌ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရာ ရှိအံ့နည်း။ ဇရာဓမ္မသည် ဧကန်မချွတ် ဖြစ်လတ္တံ့သည်သာတည်း-ဟု အနိစ္စလက္ခဏာကို မြင်လေလျှင်

ဒုက္ခလက္ခဏာ၊ အနတ္တလက္ခဏာတို့ကိုလည်း မြင်ကုန်၏။ ထိုအခါ ၁၁၀-ပါးကို အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်သကဲ့သို့၊ လည်၌ အကောင်ပုပ်ကို ဆွဲဘိသကဲ့သို့ ထင်၏။

ရူပနန္ဒာထေရီ၏ ဝတ္ထု၌လည်း ရူပနန္ဒာသည် အဆင်း၌ အလွန်တပ်ခြင်းရှိသည်ကို သိတော် မူ၍ ရှေ့တော်သို့ ချဉ်းကပ်လာသောအခါ ဤဝတ္ထု၌ ယပ်လေခပ်လျက်နေသော အလွန် တင့်တယ်သော အဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော သောဠသဝဿုဒ္ဓေသိက ဣဒ္ဓိမယ အဘိသင်္ခတ နိမ္မိတ ကုမာရိကကို ဖန်ဆင်းတော်မူ၏။ ရူပနန္ဒာသည် ထိုမိန်းမကို မြင်၍ မိမိအဆင်းနှင့် နှိုင်းယှဉ်လေသော် ရွှေဟင်္သာမ၏ရှေ့၌ ကျီးမကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို ထင်၏။ ဣဒ္ဓိမယရူပကို မြင်သည်မှ စ၍ ထိုအဆင်း၌သာ လွန်စွာ တပ်မက်ခြင်း ဖြစ်၏။

ထိုအခါ ၁၆-နှစ်အရွယ်ကို လွန်၍ ၂၀-ရွယ်အဆင်းကဲ့သို့ ပြုတော်မူပြန်လျှင် အနည်းငယ် တပ်ခြင်းကင်းသောစိတ် ရှိ၏။ ထိုအခါ ၂၀-ရွယ် ပကတိအဆင်းကို ဖျက်၍ ၁-ကြိမ် သားဖွားပြီးသော အရွယ်၊ မဇ္ဈိမအရွယ်၊ မိန်းမကြီးအရွယ်၊ မိန်းမအိုအရွယ်ကို ပြုတော်မူ၏။ ထို၌လည်း ရှေးနှင့် မတူပါပြီတကား-ဟု အားနည်းသော ဆန္ဒရှာဂ ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ အိုမင်း၍ သွားကျိုး၊ ဆံဖြူ၊ အရေတွန့်လိမ်၊ ကုန်းကွကိုင်းညွတ်၍ တောင်ဝှေးစွဲလျက် တုန်လှုပ်သော ကိုယ်ရှိသည်ကို ပြ၍ မြင်လေလျှင် ထိုထက်လွန်စွာ တပ်ခြင်းကင်းပြန်၏။ ထိုအခါ အနာဖြင့် နှိပ်စက်၍ ယပ်ကိုလည်းကောင်း၊ တောင်ဝှေးကိုလည်းကောင်း ပြင်းစွာ မြည်တမ်းလျက် လဲလေ၍ ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံလျက် ထိုမှ၊ ဤမှ လူးလဲသည်ကို မြင်ပြန်လျှင် ထိုထက်လွန်စွာ တပ်ခြင်း ကင်းလတ်၍ သေသော အကောင် ဖူးဖူးယောင်လျက် ၉-ခုသော ဒွါရမှ ထွက်သော ပိုးလောက်အတိရှိသဖြင့် ကျီးတို့သည် လုယက်ကိုက်စားကြသည်ကို မြင်ရာတွင် “ဤမိန်းမသည် ဤနေရာဌာန ဤခဏပင် အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့သည် ဆောလျင်စွာ ဖြစ်လာ၏။ ဤငါ၏ကိုယ်သည်လည်း မချွတ်မယွင်း အိုခြင်း၊ နာခြင်း၊ သေခြင်းတို့သည် ဖြစ်လတ္တံ့”ဟု အနိစ္စသညာကို မြင်လေလျှင် ဒုက္ခသညာ၊ အနတ္တသညာကိုလည်း မြင်လေ၏။ ထိုသို့ မြင်ရာ၌လည်း အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တဖန် ဖောက်ပြန်ခြင်း မရှိ၊ မိမိတို့ မဂ်အားလျော်စွာ ပဟာတဗ္ဗဓမ္မကို သမုစ္ဆေဒပဟာန သတ္တိဖြင့် အမြစ်အရင်းနှင့်တကွ အကြွင်းမဲ့ ပယ်လေသည်။

ပုထုဇဉ်တို့မှာကား တဒင်္ဂပဟာနသတ္တိဖြင့်သာ ပယ်နိုင်သည်။ တဒင်္ဂပဟာန်မှ စ၍ နိဿရဏပဟာန်တိုင်အောင် ပယ်ရသည် မှတ်လေ။ သမ္မာဆန္ဒရှိသောသူတို့၌ အနုပ္ပဋိ-ပါဒကို ကိုယ် (အနုပ္ပဋိပဒါကို)လိမ္မာအောင် ကြိုးစား၍ ကြည့်ရှုလေ့ကျက် ဆောင်ရွက်မှတ်သား အားထုတ်ကြကုန်။ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ-အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် “သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ”ဟူသော ပါဠိ၌ အလုံးစုံသော

တေဘုမ္မက သင်္ခါရတို့သည် အနိစ္စ မည်၏။ ထိုတေဘုမ္မကသင်္ခါရသည်ပင် ဒုက္ခ မည်၏။ တေဘုမ္မက မဟုတ်သော နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်သည် အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ မမည်။ နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ် နှင့်တကွသော တေဘုမ္မကသင်္ခါရသည် အနတ္တ မည်၏။ ထို့ကြောင့် အနတ္တလက္ခဏာပုဒ်၌ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ-ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာတို့ကို ဆင်ခြင် ရာ၌ သဗ္ဗေ သင်္ခါရ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရ ဒုက္ခာ-ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ အနတ္တလက္ခဏာ ကို ဆင်ခြင်ရာ၌လည်း သဗ္ဗေ သင်္ခါရ အနတ္တာ-ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ- ဟူ၍ပင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော်လည်း တေဘုမ္မကသင်္ခါရကိုသာ နှလုံးသွင်းရာ၏။ အဘယ် ကြောင့်နည်းဟူမူ တေဘုမ္မကဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စက ရုပ်၊နာမ်တရားတို့သည်သာ ဝိပဿနာ ၏အာရုံ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်သည် ဝိပဿနာ၏အာရုံ မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် တေဘုမ္မက ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားတို့ကိုသာ လက္ခဏာရေးသို့ တင်၍ ရှုရာ၏။

၁၂၃၁-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်၊ ၁၄-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ- သင်္ခါမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကျောက်ဆောက်မြို့နေ၊ ရဟန်းတော်ရှင်ပညာ-က ဝေဒနာ၊ ကံကြမ္မာ၊ ဘေး၊ ဥပဒ္ဒဝေါတို့ကို သရုပ်သင်္ချာနှင့် သိလိုပါကြောင်း လျှောက်ထားချက်

| ၁၉ | “ဘုရားတပည့်တော် ကျောက်ဆောက်မြို့၊ ရှင်ပညာ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အဇ္ဈေဝ ကိစ္စံ ဂါထာတွင်—

- (၁) မဟာသေနနကို ၉၆-ပါးသော ဝေဒနာ၊
- (၂) ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၂၅-ပါးသော ဘေး၊ *^၁၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေါ၊ *^၁၁၀-ပါး သော ဒဏ်၊ *^၁၈-ပါးသော အပြစ်-ဟူ၍ အနက်ပေးရာ ၉၆-ပါးသော ဝေဒနာ၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၂၅-ပါးသော ဘေး၊ ၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေါ၊ ၁၀-ပါးသော ဒဏ်၊ ၈-ပါးသော အပြစ်တို့၏ သရုပ်သင်္ချာကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ကျောက်ဆောက်မြို့၊ ရှင်ပညာ-က ဝေဒနာ၊ ကံကြမ္မာ-စသော ဇု-ပါးကို ကွဲပြား သိသာရန် လျှောက်ထားချက်အရ-၁၂၃၁-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်း မြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်မှာ—

[၁၉](၁) အဇ္ဇေဝ ကိစ္စ မာတပွံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံ တေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။

(မူဂပက္ခတေမိဇာတ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ပါဠိတော်)

အဇ္ဇေဝ၊ ယနေပင်လျှင်။ အာတပွံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လကို။ ကိစ္စံ၊ ပြုအပ်၏။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇညာ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ မဟာသေနေန၊ ဇု-ပါးသော အနာ၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၂၅-ပါးသော ဘေး၊ ၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေါ၊ ၁၀-ပါးသော ဒဏ်၊ ၈-ပါးသော အပြစ်-အစရှိသောအားဖြင့် များသော စစ်သည်အပေါင်းလည်း ရှိထသော။ တေန မစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ဂရံ၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်း၊ တံစိုးပေးခြင်း၊ စစ်ထိုးခြင်း၊ လင့်စိမ့်သောငှာ ချိန်းချက်ဆုံးဖြတ်ခြင်းသည်။ န သိယာ၊ မဖြစ်ရာ။

“မဟာသေနေနာတိ ပဉ္စဝီသတိဘယ ဗာတ္တိသကမ္မကရဏဆန္ဒဝုတိရောဂပ္ပမုခါဒိ-ဝသေန”ဟု အာဒိသဒ္ဓါနှင့်တကွ အဋ္ဌကထာရှိသည်နှင့်အညီ ယောဇနာသည်။ ထိုသို့ ယောဇနာအပ်သော အနက်တို့တွင် *ဇု-ပါးသောအနာ-ဟူသည်ကား—

စက္ခုရောဂေါ၊ မျက်စိနာ။	သောတရောဂေါ၊ နားတွင်းနာ။
ယာနရောဂေါ၊ နှာခေါင်းနာ။	ဇိဝှါရောဂေါ၊ လျှာနာ။
ကာယရောဂေါ၊ ကိုယ်လုံးနာ။	သီသရောဂေါ၊ ဦးခေါင်းနာ။
ကဏ္ဍရောဂေါ၊ နားပွဲနာ။	မုခရောဂေါ၊ ခံတွင်းနာ။
ဒန္တရောဂေါ၊ သွားကျင်နာ။	ကာသော၊ ချောင်းဆိုးနာ။ ၁၀။
သာသော၊ ကုတ်ဟီးနာ။	ပိနာသော၊ ဆောင်းမေးခါးနာ။
ဘဟော ဇရော၊ ကိုယ်တွင်းပူသောဖျားနာ။	ကုစ္ဆိရောဂေါ၊ ဝမ်းနာ။
မုတ္တာ၊ မူးဝေသောအနာ။	ပက္ခန္ဓိကာ၊ ဝမ်းသွေးထွက်နာ။
သူလာ၊ ထုံကျင်ကိုက်ခဲသော အနာ။	ဝိသူစိကာ၊ ဝမ်းနာ။
ကုဋ္ဌံ၊ နှုနာ။	ဂဏ္ဍော၊ ထွတ်မြင်းနာ။ ၂၀။

ကိလာသော၊ ညှင်းကြီးနာ။

သောသော၊ ခယရုပ်နာ။

အပမာရော၊ ရူးနာ။

ဒဒ္ဒ၊ ဝဲနာ။

ကဏ္ဍ၊ ယားနာ။

ကဏ္ဍ၊ ပွေးနာ။

ရခသာ၊ ယဉ်းနာ။

ဝိတစ္ဆိကာ၊ ဆင်ပွေးကြီးနာ။

လောဟိတပိတ္တံ၊ အနီ၊အရွှေကျသောအနာ။ မဓုမေဟော၊ ဒူလာသရောနာ။ ၃၀။

အံသာပိဋ္ဌကာ၊ ဖောသောအဖို့ရှိသောအနာ။ ဘဂဏ္ဌလာ၊ မြင်းသရိုက်နာ။ ပေါင်း-၃၂။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၃၂-ပါးသည်—

သည်းခြေပျက်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ပိတ္တသမုဋ္ဌာနအနာ၊

သလိပ်ပျက်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော သေမှသမုဋ္ဌာနအနာ၊

လေပျက်ခြင်းလျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော ဝါတသမုဋ္ဌာနအနာ-

ဟူ၍ ၎င်းအနာ ၃-ပါးတွင် တစ်ပါး၊တစ်ပါး၌ ၃၂-ပါးစီပြု၍ ၃-ခုနှင့် မြှောက်သော် ၉၆-ပါး ဖြစ်သည်။ ဤကား အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ ဒသကနိပါတ်၊ ဂိရိမာနန္ဒသုတ်၊ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၊ ကာမသုတ္တနိဒ္ဒေသ-စသည်တို့၌လာသော နည်းတည်း။

ပိတ္တံ သေမှဉ္စ ဝါတော စ၊ သန္နိပါတာ ဥတူနိ စ။

ဝိသမံ ဩပက္ကမိကံ၊ ကမ္မဝိပါကေန အဋ္ဌမိ။ ။ (သံ၊ ၂။ ၄၂၉)-

ဟူသော သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ လေ၊ အကြောင်း ၃-ပါးတို့၏အညီ ပျက်စီးခြင်း၊ ဥတုပျက်ခြင်း ဆိုအပ်သော အကြောင်း ၈-ပါးကို ဟောတော်မူလျက် သည်းခြေ၊ သလိပ်၊ လေ-ဟူသော အကြောင်းရှိသည့် အနာ ၃-ပါးတို့ဖြင့်သာ မြှောက်ရလေသည်ကား- သရုပ်အစေ့အစုံနှင့် လောကီအလျောက် ဆိုလေသည်။

(၂)^{*၁} ၃၂-ပါးသော ကြမ္မာဟူရာ၌ ကမ္မကရဏ-ဟု ဆိုအပ်သော အပြစ်အလျောက် စီရင်ခြင်းကို ကြမ္မာ-ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ၃၂-ပါးဟူသည်ကား—

၁။ ကာသာဟိ ပိ၊ အဆူးရှိသော ကြိမ်တို့ဖြင့်လည်း။ တာဠေန္တိ၊ ရိုက်ခတ်ကုန်၏။

၂။ ဝတ္တေဟိ ပိ၊ အဆူးမရှိသော ကြိမ်နွယ်တို့ဖြင့်လည်း။ တာဠေန္တိ၊ ရိုက်ခတ်ကုန်၏။

၃။ အဒ္ဓဒဏ္ဍကေဟိ ပိ၊ ဆောက်ပုတ်တို့ဖြင့်လည်း။ ဝါ၊ ၂-တောင်မျှလောက်သော တုတ်တို့ဖြင့်လည်း။ တာဠေန္တိ၊ ကုန်၏။

- ၄။ ဟတ္ထံ ပိ၊ လက်ကိုလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၅။ ပါဒံ ပိ၊ ခြေကိုလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၆။ ဟတ္ထပါဒမ္ပိ၊ လက်၊ ခြေကိုလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ဖြတ်ကုန်၏။
- ၇။ ကဏ္ဍံ ပိ၊ နားကိုမူလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၈။ နာသံ ပိ၊ နှာခေါင်းကိုမူလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၉။ ကဏ္ဍနာသံ ပိ၊ နား၊ နှာခေါင်းကိုလည်း။ ဆိန္ဒန္တိ၊ ၏။
- ၁၀။ ဗိလင်္ကာယာလိကမ္ပိ၊ ဗိလင်္ကာယာလိက အမည်ရှိသော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုဗိလင်္ကာယာလိကကမ္မကရဏသည် ဦးခေါင်းခွံကို ခွါ၍ လောလောပူသော သံတွေကို ညှပ်ဖြင့်ယူ၍ ထိုအရာ၌ ထည့်သဖြင့် ကြိုက်ကြိုက်ဆူသော ပအုံးရည် သဖွယ်ရှိသည်ကို ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။) (၁၀)
- ၁၁။ သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ၊ သင်္ခမုဏ္ဍိကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုကမ္မကရဏကိုကား နားပန်းအပိုင်းအခြားဖြင့် အရေကိုပြု၍ တပေါင်းတည်း ဆံကို ဆုတ်၍ လှံတံဖြင့် ရစ်၍ အရေနှင့်တကွ နှုတ်ပြီးသော် ဦးခေါင်းခွံကို ကြမ်းတမ်းသော ကျောက်ဖြင့် ပွတ်၍ ခရသင်းသဖွယ် ဦးခေါင်းရှိသည်ကို ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။)
- ၁၂။ ရာဟုမုခံ ပိ၊ ရာဟုမုခမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုကမ္မကရဏသည်ကား သံတံကျင်ဖြင့် ခံတွင်းကို ဖွင့်စေ၍ ခံတွင်းထဲ၌ ဆီမီးညှိသဖြင့်လည်း ကောင်း နားပန်းမှစ၍ မျက်နှာကို ဆောက်ဖြင့် ရွှေ၍ ပြည့်အောင် သွေးဆင်းစေသဖြင့် လည်းကောင်း နေကို ငုံသော ရာဟုသဖွယ် ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။)
- ၁၃။ ဇောတိမာလိကံ ပိ၊ ဇောတိမာလိက မည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုကမ္မကရဏကိုကား ကိုယ်အလုံးကို ဆီပုဆိုးဖြင့် ရစ်၍ မီးညှိသဖြင့် အလှံအစဉ်ကို ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။)
- ၁၄။ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ၊ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုကမ္မကရဏကိုကား လက်၌ ဆီသုတ်ပုဆိုးရစ်၍ မီးညှိသဖြင့် ဆီမီးတောက်သဖွယ် ပြုကုန်၍ ဖြစ်စေ၏။)
- ၁၅။ ဧရကဝတ္ထိကမ္ပိ၊ ဧရကဝတ္ထိကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။ (ထိုကမ္မကရဏကိုကား ရေမျိုအောက်မှစ၍ အရေအလွှာကို ခွါ၍ ဖမုက်၌ ကျစေပြီးမှ ကြိုးဖြင့် ဖွဲ့၍ ငင်ကုန်လတ်သော် မိမိအရေ၌ နင်းစေသဖြင့် ပြိတ်မြက်ရွက်သဖွယ် အရေကွာခြင်းကို ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။)

- ၁၆။ စိရကဝါသိကမ္ပိ၊ စိရကဝါသိက မည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား လည်မှ စ၍ အရေကို ချွတ်သဖြင့် ခါး၌ ထားခြင်း၊ ခါးမှ စ၍ အရေကို ခွဲသဖြင့် ဖျက်၌ ထားခြင်းတို့ဖြင့် လျော်တေဝတ်သဖွယ် ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏)
- ၁၇။ ဧဏေယျကံ ပိ၊ ဧဏေယျကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား တတောင် ၂-ဖက်၌ သံခြေချင်း သံကွင်းခတ်လျှို၍ သံချောင်း နှက်ပြီးသော် ထက်ဝန်းကျင် မီးထည့်၍ ဧဏီမည်သော သားသဖွယ် လေးဘက်တွား လျက် ရှိသည်ကို ဖြစ်စေ၍ ပြုကုန်၏။)
- ၁၈။ ဗဠိသမံသိကံ ပိ၊ ဗဠိသမံသိကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား ၂-ဖက်အသွားရှိသော ငါးမျှားချိတ်ဖြင့် ခတ်၍ အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့ကို ကွာစေသဖြင့် အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့ကို လျှောကျစေ၍ အရိုးကျဲကျဲ သာ တည်စေလျက် ပြုကုန်၏။)
- ၁၉။ ကဟာပဏိကမ္ပိ၊ ကဟာပဏိကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား ခါးမှ စ၍ ထက်လှစွာသော ပဲခွပ်ဖြင့် ရွေ့၍ ၁-သပြာမျှလောက် သော အသားတစ်ကို ကျစေ၍ ပြုကုန်၏။)
- ၂၀။ ခါရာပဋိစ္ဆကံ ပိ၊ ခါရာပဋိစ္ဆကမည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား ထိုထို ကိုယ်အစိတ်၌ လှံ-စသော လက်နက်ဖြင့် ခတ်၍ ဝက်မှင် ဘီးဖြင့် ဆားငံရေ-စသည်ကို ပွတ်၍ အရေ၊ အသား၊ အကြောတို့ကို လျှောကျစေ၍ အရိုးကျဲကျဲသာ တည်စေလျက် ပြုကုန်၏။) (၂၀)
- ၂၁။ ပလိယပရိဝတ္တိကံ ပိ၊ ပလိယပရိဝတ္တိက-မည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား နံပါးတဖက် စောင်းအိပ်စေ၍ နား၌ သံတံကျင် မြေ ဝယ် စပ်အောင် နှက်ပြီးမှ ခြေကို ကိုင်၍ တံခါးကျင်ကို လည်သကဲ့သို့ ပြုကုန်၏။)
- ၂၂။ ပလာလပိဋကံ ပိ၊ ပလာလပိဋက-မည်သော ကမ္မကရဏကိုလည်း။ ကရောန္တိ၊ ကုန်၏။
(ထိုကမ္မကရဏကိုကား အပေါ်ရေ၊ အသားတို့ကို မစုတ်၊မပဲ့စေဘဲ ကျောက်သားဖြင့် အရိုးတို့ကို ထုပြီးသော် ဆံဖြင့် ရစ်၍ ကောက်ရိုးကို ခွေသကဲ့သို့ ပြုကုန်၏။)
- ၂၃။ တတ္တေန၊ လောလောပူသော။ တေလေနပိ၊ ဆီဖြင့်လည်း။ ဩသိဉ္စန္တိ၊ သွန်းလောင်း ကုန်၏။
- ၂၄။ သုနက္ခေန ပိ၊ ၂-ရက်၊ ၃-ရက် အစာမပေးဘဲ ထားသော ခွေးငတ်တို့ကိုလည်း။ ခါဒါပေန္တိ၊ ခဲစေကုန်၏။

- ၂၅။ ဇီဝန္တံ၊ အသက်ရှင်လျက်ကို။ သူလေ ပိ၊ တံကျင်၌လည်း။ ဥတ္တာသေန္တိ၊ လျှို့ကုန်၏။
- ၂၆။ အသိနာ ပိ၊ သန်လျက်ဖြင့်မူလည်း။ သီသံ၊ ကို။ ဆန္တန္တိ၊ ဖြတ်ကုန်၏။
- ၂၇။ တတ္ထံ၊ ပူသော။ အယောခိလံ၊ သံတံကျင်ကို။ ဟတ္ထေ၊ လက်ဝဲလက်၌။ ဂမေန္တိ၊ နှက်စိုက်ကုန်၏။
- ၂၈။ တတ္ထံ၊ ပူသော။ အယောခိလံ၊ သံတံကျင်ကို။ ဒုတိယေ ဟတ္ထေ၊ လက်ယာလက်၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၂၉။ တတ္ထံ၊ ပူသော။ အယောခိလံ၊ သံတံကျင်ကို။ ပါဒေ၊ လက်ဝဲခြေ၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၃၀။ တတ္ထံ၊ ပူသော။ အယောခိလံ၊ ကို။ ဒုတိယေ ပါဒေ၊ လက်ယာခြေ၌။ ဂမေန္တိ၊ နှက်စိုက်ကုန်၏။ (၃၀)
- ၃၁။ တတ္ထံ၊ သော။ အယောခိလံ၊ ကို။ မဇ္ဈေ ဥရသ္မိ၊ ရင်ဝ၌။ ဂမေန္တိ၊ ကုန်၏။
- ၃၂။ ကုဓာရီဟိ ပိ၊ ဓားမတို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါသိဟိ ပိ၊ ပဲကွပ်တို့ဖြင့်လည်းကောင်း။ တစ္ဆန္တိ၊ ရွှေကုန်၏။ ပေါင်း-၃၂။

ဤကား အင်္ဂုတ္တရဒုကနိပါတ်၊ ပဌမသုတ်။ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတသုတ်။ ဥပရိ-
ပဏ္ဏာသ၊ ဒေဝဒူတသုတ်။ မဟာနိဒ္ဒေသ၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ-အစရှိသော ကျမ်းတို့၌ လာသော
ကြမ္မာ ၃၂-ပါးတည်း။

*^(၁)ဘေး ၂၅-ပါးဟူသော်ကား-

ဉာတိဗျသနံ၊ အဆွေအမျိုး ပြုန်းတီးခြင်းဘေး။	ရောဂဗျသနံ၊ အနာနှိပ်စက်ခြင်းဘေး။
ဘောဂဗျသနံ၊ ဥစ္စာ ပြုန်းတီးခြင်းဘေး။	သီလဗျသနံ၊ သီလ ပြုန်းတီးခြင်းဘေး။
ဒိဋ္ဌိဗျသနံ၊ အယူပျက်ခြင်းဘေး။	ရာဇဘယံ၊ မင်းဘေး။
စောရဘယံ၊ ခိုးသူဘေး။	ဝေရီဘယံ၊ ရန်သူဘေး။
ဒုဗ္ဘိက္ခဘယံ၊ ငတ်မွတ်သောဘေး။	အဂ္ဂိဘယံ၊ မီးဘေး။ (၁၀)
ဥဒကဘယံ၊ ရေဘေး။	ဦမိဘယံ၊ လှိုင်းတံပိုးထခြင်းဘေး။
အာဝဠဘယံ၊ ဝဲဘေး။	ကုမ္ဘီလဘယံ၊ မိကျောင်းဘေး။
သုဿကာဘယံ၊ မကန်းဘေး။ ဝါ၊ သားရဲဘေး။	
အတ္တာနုဝါဒဘယံ၊ မိမိကိုယ်ကို နောင်တပူပန်ခြင်းဘေး။	

ပရာနုဝါဒဘယံ၊ သူတထူး စွပ်စွဲခြင်းဘေး။

ဒဏ္ဍာဘယံ၊ နှုတ်ဒဏ်၊ လက်ဒဏ်၊ ကြေးဒဏ် သင့်သောဘေး။

ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ မကောင်းသောအဖြစ်သို့ လားရခြင်းဘေး။

ပရိသာယ သာရဇ္ဇဘယံ၊ ပရိသတ်ဘောင်၌ ရှက်ရွံ့သောဘေး။ (၂၀)

အာဇိဝိကဘယံ၊ သူတပါးတို့ကို ယှဉ်မှီ၍ အသက်မွေးရခြင်းဘေး။

ဇာတိဘယံ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းဘေး။ ဇရာဘယံ၊ အိုရခြင်းဘေး။

ဗျာဓိဘယံ၊ နာရခြင်းဘေး။ မရဏဘယံ၊ သေရခြင်းဘေး။

ပေါင်း ၂၅-ပါး။

ဤကား မိလိန္ဒပဉ္စာ၊ မဟာနိဒ္ဒေသကျမ်း(၁၄၊၂၈၉)တို့၌လာသော ၂၅-ပါးသော ဘေးတည်း။

ရာဇဘယံ၊ ဘေး။ စောရဘယံ၊ ဘေး။ အမနုဿဘယံ၊ နတ်မိစ္ဆာဘေး။

အဂ္ဂိဘယံ၊ ဘေး။ ဥဒကဘယံ၊ ဘေး။ ပိသာစဘယံ၊ မြေဘုတ်ဘေး။

ခါဏုကဘယံ၊ သစ်ငုတ်၊ တံသင်းဘေး။ ကဏုကဘယံ၊ ဆူးပြောင့်ဘေး။

နက္ခတ္တဘယံ၊ မကောင်းသော နက္ခတ်ဘေး။

ဇနပဒရောဂဘယံ၊ ဇနပုဒ်၌ ရံခါ စွဲရောက်လာသောဘေး။ (၁၀)

အသဒ္ဓမ္မဘယံ၊ သူတော်မဟုတ်၊ သူယုတ်ဘေး။

အသပ္ပုရိသဘယံ၊ သူယုတ်မာတို့ကြောင့် ဖြစ်သောဘေး။

ဟတ္ထိဘယံ၊ ဆင်ဘေး။ အဿဘယံ၊ မြင်းဘေး။

စဏ္ဍမိဂဘယံ၊ ကြမ်းကြုတ်သော သားသာမန်မှ ဖြစ်သောဘေး။

ဂေါဏဘယံ၊ နွားဘေး။ ကုက္ကုရဘယံ၊ ခွေးဘေး။ အဟိဘယံ၊ မြွေဘေး။

ဝိစ္ဆိကဘယံ၊ ကင်းဘေး။ ဒိပိဘယံ၊ သစ်ဘေး။ (၂၀)

အစ္ဆဘယံ၊ ဝံဘေး။ တရစ္ဆဘယံ၊ အောင်းဘေး။ သူကရဘယံ၊ ဝက်ဘေး။

မဟိသဘယံ၊ ကျွဲဘေး။ ယက္ခဘယံ၊ ဘီလူးသာမန်တို့မှ ဖြစ်သောဘေး။

ပေါင်း(၂၅)ပါး။

ဤကား ပရိတ်ကြီး၌ လာသော ဘေးတွင် သွင်း၍ ပါရိသေသနည်းအားဖြင့် ယူအပ်သောဘေး။ ဆေးကျမ်းတို့မှာကား လောကီအရာနှင့်လျော်အောင် သရုပ်အသီး ဆိုလေသည်။

*^၁ ဥပဒ္ဒဝေါ ၁၆-ပါးဟူသော်ကား—

- ပရိဘာသတိ၊ ရေရွတ်ဆဲရေး၏။
- အန္တုဗန္ဓနေန ဝါ၊ ထိပ်၊ ပင်းတကား အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ နှောင်ဖွဲ့စေ၏။
- ရုဇ္ဈုဗန္ဓနေန ဝါ၊ ကြိုးအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဝါ၊ ခြေချင်းအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- ဝေတ္တဗန္ဓနေန ဝါ၊ ကြိမ်အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ နှောင်ဖွဲ့စေ၏။
- လတာဗန္ဓနေန ဝါ၊ နွယ်အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ နှောင်ဖွဲ့စေ၏။
- ပက္ခေပဗန္ဓနေန ဝါ၊ တိုက်တွင်းအလှောင် အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- ပရိက္ခေပဗန္ဓနေန ဝါ၊ အရံ၊ အဆီး အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- ဂါမဗန္ဓနေန ဝါ၊ ရွာအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- နိဂမဗန္ဓနေန ဝါ၊ နိဂုံးအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။ (၁၀)
- နဂရဗန္ဓနေန ဝါ၊ မြို့အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- ရဋ္ဌဗန္ဓနေန ဝါ၊ တိုင်းအနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- ဇနပဒဗန္ဓနေန ဝါ၊ ဇနပုဒ်အနှောင်အဖွဲ့ဖြင့်မူလည်း။ ဗန္ဓာပေတိ၊ ၏။
- သဝဇနိယမ္ပိ၊ ‘ဤအရပ်မှ သင်-မရွေ့၊ မသွားလင့်’-ဟူ၍ ဆိုခြင်းရှိသည်ကိုမူလည်း။ ကရောတိ၊ ၏။
- တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဓနံ၊ ဥစ္စာကို။ သတံ ဝါ၊ အရာကိုသော်လည်းကောင်း။ သဟဿံ ဝါ၊ အသောင်ကိုသော်လည်းကောင်း။ သတသဟဿံ ဝါ၊ အသိန်းကိုသော်လည်းကောင်း။ အာဟရာပေတိ၊ ဆောင်ယူစေ၏။
- တပ္ပစ္စယာ ဝါ၊ ရေရွတ်ခြင်း-စသော အကြောင်းကြောင့်မူလည်း။ ဒုက္ခံ ဒေါမနဿံ၊ ဆင်းရဲခြင်း၊ နှလုံး မသာယာခြင်းကို။ ပဋိသံဝေဒေတိ၊ ၏။ ၆။

ဤကား မဟာနိဒ္ဒေသ(၃၁၅-၆)၌ လာသော ဥပဒ္ဒဝေါ ၁၆-ပါးတည်း။

ပထမပိုင်း |
အပိုင်း-၂^ဆ |

၁၀-ပါးသော ဒဏ်

၁၁၉

အခါ၊ စာငယ် အမှတ်အသားမှာ အရေအယက် သရုပ်သကန် ဖော်ပြချက်

၄။ အထ စ၊ ထိုမှတစ်ပါးလည်း။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ အဂါရာနိ၊ အိမ်၊ ကျီကြတို့ကို။ အဂ္ဂိ ဝါ၊ လောင်မီးသည်လည်းကောင်း။ ပါဝကော ဝါ၊ ပြကတေမီးသည်လည်းကောင်း။ ခုဟတိ၊ လောင်၏။ ကာယဿ၊ ကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်ကျစုတေသည်မှ။ ပရံ၊ နောက်၌။ သော ဒုပ္ပညော၊ ထိုပညာနည်းသောသူသည်။ နိရယံ၊ ငရဲ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်ရ၏။

ဤကား ဓမ္မပဒ၊ မောဂ္ဂလာနဝတ္ထု(၄။၄၄)၌ ဟောတော်မူသော ဒဏ် ၁၀-ပါး တည်း။ ငရဲ၌ ဖြစ်ရသည်ကို ဘဝခြားမှာ ဖြစ်၍ ပစ္စုပ္ပန်သို့ မသွင်းရ၊ ထိုဒဏ်ကို ချန်၍ ရွေးလေ။ ဆေးကျမ်းတို့မှာကား လောကီအရာနှင့် လျော်အောင် ဆိုလေသည်။

*^cအပြစ် ၈-ပါး-ဟူသောကား—

အဋ္ဌ ခေါ် ဂါမဏိ ဟေတု အဋ္ဌ ပစ္စယာ ကုလာနံ ဥပယာတာယ—

ရာဇတော ဝါ ကုလာနိ ဥပယာတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ စောရတော ဝါ ကုလာနိ ဥပယာတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ အဂ္ဂိတော ဝါ ကုလာနိ ဥပယာတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ ဥဒကတော ဝါ ကုလာနိ ဥပယာတံ ဂစ္ဆန္တိ၊ နိဟိတံ ဝါ ဌာနာ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ဒုပ္ပယုတ္တာ ဝါ ကမ္မန္တာ ဝိပဇ္ဇန္တိ၊ ကုလေ ဝါ ကုလင်္ဂီရောတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ယော တေ ဘောဂေ ဝိကိရတိ၊ ဝိမေတိ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ အနိစ္စတာယေဝ အဋ္ဌမိ။

ဣမေ ခေါ် ဂါမဏိ အဋ္ဌ ဟေတု အဋ္ဌ ပစ္စယာ ကုလာနံ ဥပယာတာယ။ (သံ၊ ၂။ ၅၀၈)

ဂါမဏိ၊ အသိဗန္ဓကမည်သောသူ၏ သားဖြစ်သော ဂါမဏိ။ ကုလာနံ၊ အမျိုးတို့ ၏။ ဥပယာတာယ၊ ပျက်စီးခြင်းငှာ။ အဋ္ဌ ခေါ်၊ ၈-ပါးသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဟေတု၊ အကြောင်းတို့သည်။ အဋ္ဌ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ ပစ္စယာ၊ တို့သည်။ ဟောန္တိ ၏။

၁။ ရာဇတော ဝါ၊ မင်းတို့ပေးသော အပြစ်တို့ကြောင့်လည်း။ ကုလာနိ၊ အမျိုးတို့ သည်။ ဥပယာတံ၊ ပျက်စီးခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

၂။ စောရတော ဝါ၊ ခိုးသူမှဖြစ်သော အပြစ်ကြောင့်လည်း။ ကုလာနိ၊ သည်။ ဥပယာတံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ၏။

၃။ အဂ္ဂိတော ဝါ၊ လည်း။ ကုလာနိ၊ သည်။ ဥပယာတံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ၏။

၄။ ဥဒကတော ဝါ၊ လည်း။ ကုလာနိ၊ သည်။ ဥပယာတံ၊ သို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ၏။

၅။ နိဟိတံ ဝါ၊ မြှုပ်သိုသိမ်းဆည်း၍ ထားသော ဥစ္စာပစ္စည်းသည်မူလည်း။ ဌာနာ၊ နေရာမှ။ ဝိဂစ္ဆတိ၊ ပြောင်း၍ ပျက်လေ၏။

၆။ ဒုပ္ပယုတ္တာ ဝါ၊ မကောင်းသဖြင့် ယှဉ်မိ၊ စီရင်မိကုန်သည်ဖြစ်၍လည်း။ ကမ္မန္တာ၊ အမှုအလုပ်အဆောင်တို့သည်။ ဝိပလ္လန္တိ၊ ပျက်စီးကုန်၏။

၇။ ကုလေ ဝါ၊ အမျိုး၌လည်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ တေသံ၊ ထိုအမျိုးတို့၏။ ဘောဂေ၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို။ ဝိကိရတိ၊ ဖရိုဖရဲ ကြ၏။ ဝိဓမတိ၊ ဆုံးပါးစေ၏။ ဝိဒ္ဓံသေတိ၊ ပျက်စီးစေ၏။ သော ကုလင်္ဂါရော၊ ထိုသို့ နှောင့်ယှက်ခြင်းကို ပြုလုပ်သောသူသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ၏။ (သား၊မြေး မကောင်း-ရပါသည်ကို ဆိုလိုသည်။)

၈။ အနိစ္စတာယေဝ၊ ထိုပစ္စည်းတို့ ဆွေးမြေ့ဟောင်းနွမ်းခြင်းသည်သာလျှင်။ အဋ္ဌမိ၊ ၈-ခုမြောက်သော အပြစ်တည်း။

ဂါမဏိ၊ အသိဗန္ဓက၏သားဖြစ်သော ဂါမဏိ။ ကုလာနံ၊ အမျိုးတို့၏။ ဥပယာ-တာယ၊ ပျက်စီးခြင်းငှာ။ အဋ္ဌ၊ သော။ ဣမေ ခေါ် ဟေတူ၊ ဤအကြောင်းတို့သည်သာလျှင်။ အဋ္ဌ၊ သော။ ဣမေ ခေါ် ပစ္စယာ၊ ဤပစ္စည်းတို့သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ၏။

ဤအပြစ် ၈-ပါးကို နာဠန္ဒရွာတွင် ပါဝါရိကဥယျာဉ်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူစဉ် အသိဗန္ဓကသား ဂါမဏိမည်သော ဥပါသကာအား ဟောတော်မူသောအကြောင်းကို သံယုတ်၌ လာသည်။ လောကဆရာတို့မှာမူကား-

ပထဝီ သံသုမာရော စ၊ ယက္ခော နာဝါ စ အသနိ။

ဗျဠေါ လောဟိတု'မ္ပတ္တကော၊ ဣမေ အဋ္ဌ ဒေါသာ မတာ။ - ဟု ဆိုကုန်၏။

အတ္ထကား- ပထဝီ၊ မြေမျိုခြင်းလည်းကောင်း။ သံသုမာရော စ၊ မိကျောင်းခဲခြင်းလည်းကောင်း။ ယက္ခော၊ ဘီလူးဖမ်းခြင်းလည်းကောင်း။ နာဝါ စ၊ လှေပျက်ခြင်းလည်းကောင်း။ အသနိ စ၊ လောင်မီးမိုးကြိုး ကျခြင်းလည်းကောင်း။ ဗျဠေါ စ၊ ကျားခဲခြင်းလည်းကောင်း။ လောဟိတော စ၊ သွေးအန်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဥပ္ပတ္တကော စ၊ ရူးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣမေ ဤသည်တို့ကို။ အဋ္ဌ ဒေါသာ၊ ၈-ပါးသော အပြစ်တို့-ဟူ၍။ မတာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၉၆-ပါးသော အနာ၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၂၅-ပါးသောဘေး၊ ၁၀-ပါးသော ဒဏ်၊ ၈-ပါးသော အပြစ်တို့ကို ဆင်ခြင်အောက်မေ့သဖြင့် လက္ခဏာရေး ၃-ပါးကို အာရုံပြု၍ဖြစ်သော ဘာဝနာမယဉာဏ်ကို ပွားစေလို၍ ဆောင်ရွက်သရဇ္ဈာယ်ရန် မူဂပက္ခတေမိဇာတ်၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၌လာသော “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပံ” ဟူသော ဂါထာကို အရင်းမူ၍ သရုပ်သဏ္ဌာန်ကို ကျမ်းဂန်အမြင်အတိုင်း ထုတ်နုတ်ရေးသားဖြေဆိုလိုက်သည်။

သရေခေတ္တရာမြို့၊ လှေသူကြီး၊ မောင်ရွမ်းကလေး-က
ဆန္ဒဝုတိအကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားချက်

[၂၀] “ဘုရားတပည့်တော် သရေခေတ္တရာမြို့၊ လှေသူကြီး၊ ဒကာရွမ်းကလေး
လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ကစွည်းကျမ်း ကာရကဒူရန္တိသုတ်၌လာသည့် ‘ဆန္ဒဝုတိနံ ပါသဏ္ဌာနံ ဓမ္မာနံ
ပဝရံ ယဒိဒံ သုဂတဝိနယံ’-ဟူသော ပါဠိ၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်ကို ပြရာဖြစ်သော
မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠသီဟနာဒသုတ်ဋီကာတွင် လာသော ပါဠိသည် ပုဒ်ပါဠိအက္ခရာ
ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန် မမှန်တိမ်းယိမ်းသည်ဖြစ်၍ ဆန္ဒဝုတိအရကို အသေအချာ၊
နေရာကျကျ၊ ရရမိမိရှိအောင် မယူမဆနိုင်သဖြင့် အဓိပ္ပါယ်စာသွား စကားသားကို
ယုံမှားမကင်း၊ မရှင်းမလင်း ရှိပါသောကြောင့် ဆန္ဒဝုတိပါသဏ္ဌာအရကို အသေ
အချာ၊ နေရာကျကျ၊ ရရမိမိ၊ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိပါမည့်အကြောင်းကို
လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

သရေခေတ္တရာမြို့၊ လှေသူကြီး၊ မောင်ရွမ်းကလေး လျှောက်ချက်-

[၂၀] တတ္ထ ဟောတိက ကုဋိသမ္မာဓ ဗဟုတာရ ဟံသပရမ ဟံသကာဇက တိဒဏ္ဌာ
ဟရ နေဝပါရူပက ပဉ္စမရတ္တိက သောမကာရ (သုရိယကာရ) ဝါမဟာရ ကရတာ-
ပသ နိဂဏ္ဌာ’ဇီဝက ဣသိ ပါရာယနိက ပဉ္စာတပ ကဏ္ဍကာပဿယိက ကဏာဒ
သံသာရမောစက အဂ္ဂိဘတ္တိက ဗကဝတိက ဂေါဝတိက ဟတ္ထိဝတိက အဿ-
ဝတိက ကုတ္တုရဝတိက ကာကဝတိက ကမဏ္ဍလုဝတိက ဝဂ္ဂုလိဝတိက၊ ကေ-
သာဋက ဩဒကသုဒ္ဓိက သရိဋသန္တာပက သီလသုဒ္ဓိက ဈာနသုဒ္ဓိက စတုပ္ပိဓ-
သဿတဝါဒါဒယော ဆန္ဒဝုတိ ပါသဏ္ဌပါသေ၊ ပါသနတော အရိယဓမ္မဿ ဝါ
ဝိဇာဟနတော ပါသဏ္ဌံ။ (မူလပဏ္ဏာသ စူဠသီဟနာဒသုတ်၊ မေးရင်းပါဠိ။)

တတ္ထ ဟောတိက၊ ကုဋိသမ္မာဓ၊ ဗဟုတာရက၊ ဟံသပရမ၊ ဟံသကာဇက၊
တိဒဏ္ဌာဟရ၊ နေဝပါရူပက၊ ပဉ္စမရတ္တိက၊ သောမကာရ၊ သုရိယကာရ၊ ဝါမဟာရ၊
ကရတာပသ၊ နိဂဏ္ဌ၊ အာဇီဝက၊ ဣသိ၊ ပါရာယနိက၊ ပဉ္စာတပ၊ ကဏ္ဍကာ ပဿ-
ယိက၊ ကဏာဒ၊ သံသာရမောစက၊ အဂ္ဂိဘတ္တိက၊ ဗကဝတိက၊ ဂေါဝတိက၊ ဟတ္ထိ-
ဝတိက၊ အဿဝတိက၊ ကုတ္တုရဝတိက၊ ကာကဝတိက၊ ကမဏ္ဍလုက၊ ဝဂ္ဂုလိ-

ဝတိက၊ ဝေဝတိက၊ သြဒကသုဒ္ဓိက၊ သရိရသန္တာပက၊ သီလသုဒ္ဓိက၊ ဈာနသုဒ္ဓိက၊ စတုပ္ပိဓဿတဝါဒါဒယော ဆန္ဒဝုတိ တဏှာပါသေန စ ခုယုနတော (သုသန-တော)၊ အရိယဓမ္မဿ ဝါ ဝိဗာဓနတော ပါသဏ္ဌာ။ (မဇ္ဈိမနိကာယ၊ ၂။ ၁၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ထိုပါဠိအနက်ကား။ ။တတ္ထ၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်၌-

- ၁။ ဟောတိက၊ အထူးထူး အပြားပြားအားဖြင့် ထောပတ်၊ ပျားသကာတို့ကို စီရင်အပ်သော အကျင့်၊ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း ပြုအပ်၊ စီရင်အပ်သော မီးပူဇော်သောအကျင့်။ (ဤ၌ ဟောတိက-ဟုရှိသော ပါဠိအလို ဟုံးပူဇော်သောအကျင့် ဟူလို။)
- ၂။ ကုဋိသမ္မာဓ(ကုဋိစက)၊ ကုဋိအတွင်း၌ ကျဉ်းမြောင်းစွာနေ၍ စားသောက်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့အကျင့်။ (ဤတွင် အချို့စာ၌ ကုဋသမ္မာဓ ရှိ၏။ အကောက် အကျစ်ပြု၍ စဉ်းလဲစဉ်းစား ကျဉ်းမြောင်းစွာ ကျင့်သောအကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်း၏ အကျင့်ဟူလို။)
- ၃။ ဗဟုဘာရက(ဗဟုဒက)၊ ကောင်းကင်၌ရှိသော ဂြိုဟ်၊ နက္ခတ်၊ တာရာ အပေါင်းတို့ကို ရှိခိုးသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ဗဟုဘာရက-ဟု ရှိသည် ကား ပါဠိပျက်။)
- ၄။ ဟံသပရမ၊ ဟင်္သာဌာန်ကို အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်း တို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ဟံသပရမ ရှိရမည်ကို မ-အက္ခရာ ကျသည်။)
- ၅။ ဟံသကာဇက၊ ဟင်္သာဌာန်ကို ထမ်းပိုးဖြင့် ထမ်းဆောင်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၆။ တိဒဏ္ဍဟရ၊ ခရင်း ၃-မြွှာကိုသာ အမြဲစွဲကိုင်၍ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်း တို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ဝသေန-ရှိသည်ကား ပါဠိလွန်။)
- ၇။ နေဝပါရူပက၊ ခါးဝတ်မပါ၊ ခြုံထည် တစ်ခုတည်းဖြင့်သာလျှင် ကျင့်သော အကျင့် ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်။ (ဤတွင် အချို့စာ၌ ‘ဆမာနိကိဏ္ဏ’-ဟု ရှိ၏။ မြေ၌ အမြဲအိပ်နေ၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်-ဟူလို။)
- ၈။ ပဇ္ဇမရတ္တိက၊ ၅-ရက်မှ ၁-ကြိမ်သာ စား၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤတွင် အချို့စာ၌ ‘ပဇ္ဇမဘတ္တိက’ရှိ၏။ အနက်သဘော နည်းတူ မှတ်လေ)
- ၉။ သောမကာရ၊ လ-ကို ရှိခိုး၍ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်။ (ဤ၌ သောမကာရ-ဟု အာဒိယနှင့် ရှိရမည်။)

- ၁၀။ သူရိယကာရ၊ နေ-ကို ရှိခိုး၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
(ဤ၌ သူရိယကာရ (မူရင်းပါဠိ၌) ကျသည်။)
- ၁၁။ ဝါမဟာရ၊ လက်ဝဲဘက်သို့ ရောက်သော အစာကိုသာ စား၍ ကျင့်သော အကျင့်
ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ‘ဘာမဟာဝစရ’-ဟုရှိသည်ကား ပါဠိပျက်)
- ၁၂။ ကရတာပဿ၊ လက် ၁-ဖက်ကို မြှောက်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်း၏
အကျင့်။
- ၁၃။ နိဂန္ဓ၊ ၄-ပါးသော ဂန္ဓတို့မှ ထုံးဖွဲ့ခြင်းမရှိ-ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော
တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (နိဂန္ဓ၊ နိကန္ဓ၊ နိဂဏ္ဌ၊ သဒ္ဒါ ၃-ချက်အနက်တူ။ ဤတွင်
အချို့စာ၌ အာမဂန္ဓ-ဟု ရှိ၏။ သား၊ ငါးတို့ကို မစားမူ၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော
တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်-ဟူလို။)
- ၁၄။ အာဇီဝက၊ အဝတ်မဝတ်ဘဲကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
(ဤ၌ အာဇီဝက-ဟု ရှိရမည်။)
- ၁၅။ ဣသိ၊ အကုသိုလ်ကို ရှာမှီးလေ့ကျက်ခြင်းရှိသော ယဇ်ပူဇော်သော ရသေ့တို့ အကျင့်။
- ၁၆။ ပါရာယနိက၊ ပါရာယန နတ်ကွန်း၌ နေ၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့
၏အကျင့်။ (ဤတွင် အချို့စာ၌ ‘ဟတ္ထာပလေခန’-ရှိ၏။ လက်၌ ထမင်းရှိသော် လျှာဖြင့်
လက်ကို လျက်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ တစ်နည်း- ကျင်ကြီး
စွန့်ပြီးသည်ရှိသော် တုတ်ကို သတ္တဝါ-ဟု ထင်မှတ်သောကြောင့် တုတ်ဖြင့် မသုတ်ဘဲ
လက်ဖြင့် သုတ်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်-ဟူလို။)
- ၁၇။ ပဉ္စာ’တပ၊ အရပ် ၄-မျက်နှာတို့၌ မီးဖို (၄-ခု)အလယ်၌ ထိုင်နေလျက် နေ-ကို ကြည့်ကာ
ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ပဉ္စာကပ္ပိက-ဟု ရှိသည်ကား
ပါဠိပျက်။)
- ၁၈။ ကဏ္ဍကာပဿယိက၊ သံဆူး၊ ပကတိဆူးကို မြေ၌ နှက်၍ သားရေခင်းပြီးလျက်
သားရေပေါ်၌ ထိုင်၍နေသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်။ (ဤ၌
‘ကာပိလ’-ရှိသည်ကား ပါဠိပျက်။)
- ၁၉။ ကဏာဒ၊ ဆန်ကွဲထမင်းကိုသာ စား၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏
အကျင့်။ (ကဏ + အဒ-ဟူလို။)
- ၂၀။ သံသာရမောစက၊ မဟာကမ္ဘာ ၄-သောင်းရှိလျှင် သံသရာမှ ထွက်၏-ဟူသော မက္ခလိ-
ဂေါသာလအာဇီဝက-စသောသူတို့၏ အကျင့်ကဲ့သို့သော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်။

- ၂၁။ အဂ္ဂိဘတ္တိက၊ မီးကို အမြတ်တနိုးပြု၍ ဆည်းကပ်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤတွင် အချို့စာ၌ ‘အဂ္ဂိပရိစရိယ’-ရှိ၏။ မီးပူဇော်လျှင် သံသရာမှ ထွက်မြောက်၏-ဟု ယူသောအကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။)
- ၂၂။ ဗကဝတိက၊ ဗျိုင်းအကျင့်နှင့်တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (အောက်သို့ မျက်နှာချ၍ ကျင့်သော အကျင့်-ဟူလို။)
- ၂၃။ ဂေါဝတိက၊ နွားအကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၂၄။ ဟတ္ထိဝတိက၊ ဆင်အကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၂၅။ အဿဝတိက၊ မြင်းအကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၂၆။ ကုက္ကုရဝတိက၊ ခွေးအကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၂၇။ ကာကဝတိက၊ ကျီးအကျင့်နှင့် တူသော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌လည်း ‘ကာဏဝတိက’-ရှိကြသည်။)
- ၂၈။ ကာမဏ္ဍလုက၊ ရေကရားကို အမြဲကိုင်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏အကျင့်။ (ဤ၌ ကမဏ္ဍလုက-ဟု အ-ရဿနှင့် ရှိရန်။)
- ၂၉။ ဝဂ္ဂလိဝတိက၊ လင်းပို့ကဲ့သို့ တွဲရ၍ ဆွဲ၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၃၀။ ဝေဝတိက၊ မစင်ကိုသာ စား၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။ (ဤ၌ ဧကသာဓုက-ရှိ၏။ နေဝပါရူပက-နှင့် တူရကား မရှိသင့်။)
- ၃၁။ သြဒကသုဒ္ဓိက၊ ရေချိုးလျှင် ကိလေသာ ကုန်၏-ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၃၂။ သရီရသန္တာပက၊ ကိုယ်ကို နှိပ်စက်ပင်ပန်းစေလျက် ကိလေသာကုန်၏-ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၃၃။ သီလသုဒ္ဓိက၊ ပဇ္ဇင်္ဂသီလကို ဆောက်တည်ရုံမျှနှင့်ပင် ယခုပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ မဂ်၊ဖိုလ်ကို ရ၏-ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။
- ၃၄။ ဈာနသုဒ္ဓိက၊ လောကီဈာန်ရလျှင်ပင် မဂ်၊ဖိုလ်ကို ရ၏-ဟု ထင်မှတ်၍ ကျင့်သော အကျင့်ရှိသော တက္ကတွန်းတို့၏ အကျင့်။

၃၅-၉၆။ စတုဗ္ဗိဓသဿတဝါဒါဒယော၊ ၄-ပါးသော သဿတဝါဒ-အစရှိကုန်သော။ ဆန္ဒ-
 ဝုတိ၊ ၉၆-ပါးကုန်သော အယူတို့သည်။ တဏှာပါသေန စ၊ တဏှာတည်းဟူသော
 ကျော့ကွင်းဖြင့်လည်း။ သုယုနတော၊ လောင်တတ်သောကြောင့်။ (ဤ၌ ပါသဏှာ-
 ပါသေန ပါသနတေ-ဟု ရှိသည်ကား ပါဌ်ပျက်။) ဝါ၊ တစ်နည်းကား- အရိယဓမ္မဿ၊
 အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့၏ ကျင့်စဉ်
 တရားကို။ ဝိဗာဓနတော၊ တားမြစ်ဖျက်ဆီးတတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။
 ပါသဏှာ၊ ပါသဏှ မည်၏။

စတုဗ္ဗိဓသဿတဝါဒ-အရမှာ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ၊ ဗြဟ္မဇာလသုတ်၌ လာသည့်
 အတိုင်း သိလေ။ ၆၂-ပါးသော ဒိဋ္ဌိတို့၏ သရုပ်ကို ထုတ်ဖော်၍ ပြလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။

၎င်းပါသဏှဓမ္မတို့၏ သရုပ်အဓိပ္ပာယ်ကို အကျယ်သိလိုလျှင် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊
 အဋ္ဌမသုတ်၊ မာရသံယုတ် ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ။ သာရတ္ထပ္ပကာသနီအဋ္ဌကထာ(သံ၊ဌ၊၁။၁၅၇)၊
 ထေရီဂါထာပါဠိတော်၊ သတ္တကနိပါတ်၊ စာလာထေရီဂါထာ။ ပရမတ္ထဒီပနီအဋ္ဌကထာ(ထေရီ၊
 ၄။၁၇၀-၁၇၁)၊ နေတ္ထိပါဠိတော်၊ နိယုတ္တနယသမုဋ္ဌာန်(နေတ္ထိ၊၉၁-၁၀၆)။ မာဂဓအဘိဓာန်၊
 စတုဗ္ဗဏ္ဏဝဂ်။ ဝေဿဝဂ်။ ဥဒါန်းပါဠိတော်(ဂါထာ-၄၄၁။၎င်းဋီကာဂါထာ-၄၄၁။နာ-၃၀၃)၊ ပဋိ-
 သမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်၊ မဟာကရုဏာဉာဏနိဒ္ဒေသအဖွင့်။ သဒ္ဓမ္မပ္ပကာသနီအဋ္ဌကထာ(ပဋိသံ၊
 ၄။၂။၃၅)၊ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊ တတိယသင်္ဂီတိဝဏ္ဏနာ(နာ-၁၄၃)။ မူလပဏ္ဏာသ၊ ဒုတိယဝဂ်၊
 စူဠသီဟနာဒသုတ်အဖွင့်။ ပပဉ္စသုဒ္ဓနီအဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ(မ၊ဌ၊၁။မ၊ဋီ၊၂။၁၂)၊ ဝိနည်းမဟာဝါ
 ပါဠိတော်၊ ဥရုဝေဠကထာ၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ သုတ်သီလက္ခန္ဓာ
 အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ သုပ္ပါယေယျ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ သုတ္တနိပါတ်၊ အာမဂန္ဓသုတ်ပါဠိ၊
 အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ(သုတ္တနိ၊၃၁၆-၇။သုတ္တနိ၊ဌ၊၁။၃၀၂-၃၀၉)၊ ဝိနည်းစူဠဝါအဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ ပါဌ
 ဇာတ်၊ ဒုကနိပါတ်၊ ကုဋ္ဌဝါဏိဇဇာတ်(ဇာ၊၁။၅၉)၊ ဧကနိပါတ်၊ နဂုံဌဇာတ်၊ ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊
 ဥဒ္ဒါလဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာ၊ဌ၊၄။၂၉၉-၃၀၁)၊ ပေဋကောပဒေသ(နာ-၃၂၈-၃၃၀)၊ သုတ်ပါယေ-
 ယျ၊ ဒသုတ္တရသုတ်၊ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ၊ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ သဒ္ဓမ္မပဇ္ဇောတိက
 အဋ္ဌကထာ၊ ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခ
 မြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

“ပခုက္ကူအဘိဓာန်နိဿယသစ်၊ နှာ ၂၉၉-၃၀၀-မှ”

ပါသဏ္ဌာအယူ ၉၆-ပါး

- ၁။ ဟောတိက၊ ယဇ်ပူဇော်ရေးအယူ။
- ၂။ ကုဋိစ(သ)က၊ ကျောင်းငယ်၌သာ တရားအားထုတ်သောအယူ။
- ၃။ ဗဟူဒက၊ ဂယာ-အစရှိသော ရေဆိပ်များသို့ လှည့်လည်၍ ရေချိုး၊ မကောင်းမှု ဆေးရေး၊ မျှောရေးအယူ။
- ၄။ ဟံသ၊ တရားယဇ်ပူဇော်ခြင်းဖြင့် သေပြီးနောက် ဗြဟ္မာ့ပြည်ရောက်၊ ၎င်းနောက် လွတ်မြောက်မှု ရရှိရေးအယူ။
- ၅။ ပရမဟံသ၊ ဤဘဝ၌ပင် လွတ်မြောက်မှု ရရှိရေးအယူ။
- ၆။ ကာဇက၊ ရသေ့ပရိက္ခရာကို ထမ်းပိုးဖြင့် လှည့်လည်ဆောင်ယူရေးအယူ။
- ၇။ တိဒဏ္ဍ၊ ကာယဒဏ်၊ ဝစီဒဏ်၊ မနောဒဏ် ၃-ပါးကို အထိမ်းအမှတ်ပြု၍ ခက်ရင်း ၃-ခုကို ဆောင်သူတို့၏ အယူ။
- ၈။ မောနဝတ၊ စကားမပြော တုဏှိဘောနေသော အကျင့်။
- ၉။ သေဝ(သိဝ)၊ ရှိဝနတ်ဘုရားကို ကိုးကွယ်ရေးအယူ။
- ၁၀။ ပါသုပတိက၊ တိရစ္ဆာန်တို့ကို စိုးပိုင်သော ရုဒြနတ်ကို ကိုးကွယ်ရေးဝါဒ။ (ပါရူပက။ မ၊ဋီ၊ ၂။၁၂။)
- ၁၁။ ပဉ္စမရ(ဒ)တ္တိက၊ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော၊ အာကာသ-ဟူသော ဓာတ်ကြီး ၅-ပါးရှိ၏-ဟု ယုံကြည်ရေးအယူ။ (ပဉ္စပရတ္တိက။ မ၊ဋီ၊ ၂။၁၂။)
- ၁၂။ သောမကာရက၊ သောမအရက်ကို ပိုင်စိုးသော နတ်အား ကိုးကွယ်ရေးအယူ။
- ၁၃။ မူဂဗ္ဗတ၊ လူအ-ကဲ့သို့ မလှုပ်ဘဲ တရားကျင့်ရေးဝါဒ။
- ၁၄။ စာရဝါက၊ စရဝါက လောကာယတကျမ်းဆရာ၏ ရုပ်ခြင်ဝါဒ။
- ၁၅။ တာပသ၊ တပ-ခေါ်သောအယူ။
- ၁၆။ နိဂဏ္ဌ၊ ဂျိန်းအယူ။
- ၁၇။ အာဇီဝက၊ ဝတ်လစ်စလစ်နေထိုင်ရေးအယူ။
- ၁၈။ ဣသိ၊ ဇနီးမောင်နှံ ရသေ့ပြု၍ တော၌ နေရေးအယူ။

- ၁၉။ ပါရာယနိက၊ သံသရာတဖက်ကမ်းသို့ ကူးမြောက်ပေါက်ရောက်ရေး အယူ။
- ၂၀။ ပဉ္စာတပိက၊ နေမွန်းတည့်ချိန်၌ နေကို ရှိခိုး၍ နေပူခံခြင်းနှင့် ၄-ဘက်၌ မီးဖို၍ မီးပူခံ၍ ကျင့်ရေးအယူ။
- ၂၁။ ကာပိလ၊ ကပိလရသေ့၏ သင်္ချာအယူ။
- ၂၂။ ကာဏာဒ၊ ကာဏာဒရသေ့၏ ဝိသေသိကအယူ။
- ၂၃။ သံသာရမောစက၊ သံသရာမှ ကျွတ်လွတ်ရေးအယူ။
- ၂၄။ အဂ္ဂိဘတ္တိက၊ မီးကိုးကွယ်ရေးအယူ။
- ၂၅။ မဂဝတိက၊ သားသမင်တို့ကဲ့သို့ တော၌ နေရေးအယူ။
- ၂၆။ ဂေါဝတိက၊ နွားကျင့်-ကျင့်ရေးအယူ။
- ၂၇။ ကုတ္တုရဝတိက၊ ခွေးကျင့်-ကျင့်ရေးအယူ။
- ၂၈။ ကာမဏ္ဍလုက၊ သစ်သားရေကရားကို ထာဝစဉ် လူတွေလျှင် ဆုပေးကျိန်ဆဲသော အယူ။
- ၂၉။ ဝဂ္ဂုလိဝတိက၊ လင်းနို့ကဲ့သို့ တွဲရခွဲဆွဲ၍ နေရေးအယူ။
- ၃၀။ ဧကသာဓုက၊ အဝတ်တစ်ထည်တည်းဖြင့် ဝတ်၍ ပင်ပန်းစွာ ကျင့်ရေးအယူ။
- ၃၁။ ဩဒကသုဒ္ဓိက၊ ဂင်္ဂါမြစ်၊ ပယာဂမြစ်-စသည်၌ တစ်နေ့ ရေ ၃-ကြိမ်ချိုး၍ ကိလေသာ စင်ကြယ်ရေးအယူ။
- ၃၂။ သရိရသန္တာပက၊ မီးကင်ခြင်း၊ ဆူးပေါ် အိပ်ခြင်း-စသည်ဖြင့် ကိုယ်ကို ပူလောင် ပင်ပန်းစေသောအယူ။
- ၃၃။ သီလသုဒ္ဓိက၊ သီလစင်ကြယ်စေရုံမျှဖြင့် နိဗ္ဗာန်ရောက်၏-ဟူသောအယူ။
- ၃၄။ ဈာနသုဒ္ဓိက၊ လောကီဈာန်အဘိညာဉ်ဖြင့် ကိလေသာ စင်ကြယ်၏-ဟု ယူသော အယူ။

၃၅-၉၆။ ဒိဋ္ဌိ ၆၂-ပါးနှင့် ပေါင်းလျှင် ပါသဏ္ဌာအယူ ၉၆-ပါးဖြစ်၏။

ယင်း ၉၆-ပါးသည် တဏှာပါသေန ခုံသနတော၊ အရိယဓမ္မဿ ဝါ ဝိဗာဓနတော ပါသဏ္ဌာ၊ တဏှာကျော့ကွင်းဖြင့် ထောင်တတ်၊ အရိယဓမ္မကို တားမြစ်တတ်ရကား ပါသဏ္ဌာ မည်၏-ဟူလို။ (မ၊ ခို၊ ၂။ ၁၂- ကြည့်)]

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး မောင်ကြာညို-က သိကြားမင်း လူပြည်သို့
ညွတ်၍ ရှိခိုးကြောင်း ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို သိလိုပါကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၂၁] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာမောင်ကြာညို လျှောက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သိကြားနတ်မင်းသည် လူပြည်သို့ ညွတ်၍ လူတို့အား ရှိခိုးကြောင်းကို ကြားဖူး
ရသည်ဖြစ်ပါ၍ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ရှိသည့်အတိုင်းကို အသေအချာ
သိမှတ်ပါရအောင် ကယ်မသနားတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား”။

ကြံကင်းမြို့၊ ဒါယကာမောင်ကြာညို လျှောက်ထားချက်-

[၂၁] တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသနင်း၊ သိကြားမင်းကြီးသည် မာတလိနတ်သားကို
ခေါ်၍ “အချင်းမာတလိ၊ သိန္ဓောမြင်း ၁-ထောင်ဖြင့် ယှဉ်သော ဝေဇယန္တာရထားကို
ကလော့။ ဥယျာဉ်မြေသို့ ရှုကြကုန်အံ့”ဟု ဆို၍ ဝေဇယန္တာရထားထက် တက်စီးပြီးလျှင်
ဥယျာဉ်သို့ လှည့်လည်လတ်သော် ဝေဇယန္တာရထားမှ သက်၍ ထိုထိုအရပ်မျက်နှာတို့ကို
ရှိခိုး၏။ ထိုအခါ မာတလိနတ်သားက “သိကြားမင်း၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ဘုမ္မစိုး၊ ရုက္ခစိုး-
စသော နတ်၊ စတုမဟာရာဇ်၊ တာဝတိံသာနတ်သားတို့သည် သင့်အား ရှိခိုးကြကုန်၏။
ထိုသို့လျက် “သင်သည် အဘယ်သူတို့ကို ရည်၍ ရှိခိုးသနည်း”ဟု မေးလတ်၍ မာတလိအား
ဖြေကြားပေလိုရကား-

အဟဉ္ဇ သီလသမ္ပန္နော၊ စိရရတ္တသမာဟိတေ။

သမ္မာပဗ္ဗဇိတေ ဝန္တော၊ ဗြဟ္မစရိယပရာယနေ။

ယေ ဂဟဋ္ဌာ ပုညကရာ၊ သီလဝန္တော ဥပါသကာ။

ဓမ္မေန ဒါရံ ပေါသေန္တိ၊ တေ နမဿာမိ မာတလိ။ (သံ၊ ၁။ ၂၃၆) -

ဟူသော ဂါထာကို ရွတ်၏။

မာတလိ၊ အချင်းမာတလိ။ အဟဉ္ဇ၊ ငါသည်ကား။ သီလသမ္ပန္နော၊ သီလနှင့် ပြည့်စုံ
ကုန်သော။ စိရရတ္တသမာဟိတေ၊ ရှည်မြင့်စွာ နေ့ညဉ့်တို့ပတ်လုံး တည်ကြည်သော စိတ်ရှိ

ကုန်သော။ သမ္မာပဗ္ဗဇိတော၊ ကောင်းစွာ ရဟန်းအဖြစ်သို့ ရောက်ကုန်သော။ ဗြဟ္မစရိယ-
ပရာယနေ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိကုန်သော အရှင်မြတ်တို့ကို။ ဝန္တေ၊ ရှိခိုး၏။

ယေ ဂဟဋ္ဌာ၊ အကြင်လူတို့သည်။ ပုညကာရာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတရားကို အား
ထုတ်ကြကုန်၏။ သီလဝန္တော၊ သီလဆောက်တည်ကြကုန်၏။ ဥပါသကာ၊ ရတနာ ၃-ပါး
အထံသို့ ချဉ်းကပ်ကြကုန်၏။ ဓမ္မေန၊ တရားတော်နှင့်။ သမေန၊ ညီသဖြင့်။ ဒါရံ၊ သား၊
မယားကို။ ဝေါသန္တိ၊ မွေးမြူကြကုန်၏။ တေ ဂဟဋ္ဌေ၊ ထိုလူတို့ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။
နမဿာမိ၊ ရှိခိုး၏။

ထိုအခါ မာတလိနတ်သားက—

သေဋ္ဌာ ဟိ ကိရ လောကသ္မိ၊ ယေ တံ သက္က နမဿသိ။

အဟံပိ တေ နမဿာမိ၊ ယေ နမဿသိ ဝါသဝ။ ။ (သံ၊ ၁။ ၂၃၆) -

ဟူ၍ ဂါထာကို ရွတ်၏။

သက္က၊ သိကြားမင်း။ ယေ၊ အကြင်သူတို့သည်။ ဟိ ယသ္မာ၊ အကြံကြောင့်။
လောကသ္မိ၊ လောက၌။ သေဋ္ဌာ၊ မြတ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ တံ၊
သင်သည်။ နမဿသိ ကိရ၊ ရှိခိုးပေသတတ်။ ဝါသဝ၊ သိကြားမင်း။ ယေ၊ အကြင်သူတို့ကို။
တံ၊ သင်သည်။ နမဿသိ၊ ရှိခိုး၏။ အဟံပိ၊ ငါသည်လည်း။ တေ၊ ထိုသူတို့ကို။ နမဿာမိ၊
ရှိခိုး၏။

ထိုအကြောင်းကို သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း
တော်တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ “ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ သက္ကော
ဒေဝါန'မိန္ဒော မာတလီ သင်္ဂါဟကံ အာမန္တေသိ” စသည်ဖြင့် ရဟန်းတို့အား ဟောကြား
တော်မူသည်။ သံယုတ္တနိကာယ်၊ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ သက္ကသံယုတ်ပါဠိတော် ၁၀-ကြောင်းရေး
ဆုအင်္ဂါတွင် လာသောကြောင့် သိကြားမင်း ရှိခိုးကြောင်းကို သိရမည်။

၁၂၃၁-ခု၊ နယုန်လပြည့်ကျော်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကင်းစာရေးကြီး၊ နေမျိုးရွှေတောင်သီရိသူ-က သိက္ခာ ၃-ပါးကို
ခွဲခွဲခြမ်းခြမ်း သိရှိပါရမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၂၂] “ဘုရားတပည့်တော် ဒကာ ကင်းစာရေးကြီး၊ နေမျိုးရွှေတောင်သီရိသူ
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား။

အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ ၃-ပါးတို့၏ အကွဲအပြား
အထူးအခြားကို ကျမ်းဂန်ပါဠိ လာရှိသည့်အတိုင်း သိမှတ်ပါရအောင် ကယ်မသနား
တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်အရှင်မြတ်ဘုရား”။

ဒါယကာ ကင်းစာရေးကြီး၊ နေမျိုးရွှေတောင်သီရိသူ လျှောက်ချက်—

[၂၂] အဓိသီလသိက္ခာ၊ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ ၃-ပါးတို့တွင် ပါတိမောက္ခ-
သံဝရသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ ဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်သော သမာပတ် ၈-ပါး
သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ လက္ခဏာရေး ၃-ပါးတို့ကို ပိုင်းခြားထိုးထွင်း၍ သိသော
ဝိပဿနာပညာသည် အဓိပညာ မည်၏။ ဤကား ဂိနည်းအဋ္ဌကထာ အလို။

၅-ပါးသီလကို ထောက်၍ ၁၀-ပါးသီလသည် အဓိသီလ မည်၏။ ၁၀-ပါးသီလကို
ထောက်၍ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ လောကီသီလကို
ထောက်၍ လောကုတ္တရာသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ ကာမာဝစရစိတ်ကို
ထောက်၍ ရူပါဝစရစိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ ရူပါဝစရစိတ်ကို ထောက်၍
အရူပါဝစရစိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ လောကီစိတ်ကို ထောက်၍ လောကုတ္တရာ
စိတ်သည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ ကာမာဝစရပညာကို ထောက်၍ ရူပါဝစရပညာသည်
အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။ လောကီပညာကို ထောက်၍ လောကုတ္တရာပညာသည် အဓိပညာ-
သိက္ခာ မည်၏။ ဤကား အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာတို့ အလို။

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ ဝိပဿနာ၏ အခြေဖြစ်
သော သမာပတ် ၈-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။ ဝိပဿနာပညာသည် အဓိပညာ-
သိက္ခာ မည်၏။

တစ်နည်းလည်း နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ ဆောက်တည်အပ်သော ၅-ပါးသီလ၊
၁၀-ပါးသီလသည်လည်း အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။ အဓိစိတ္တသိက္ခာ၊ အဓိပညာသိက္ခာ
တို့မှာ ရှေးနည်းတူ။ ဤကား ဒီဃနိကာယ် သံဂီတိသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ အလို။

မဂ္ဂင် ၈-ပါးတို့တွင်—

- သမ္မာဝါစာ၊ သမ္မာကမ္မန္တ၊ သမ္မာအာဇီဝ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။
- သမ္မာဝါယာမ၊ သမ္မာသတိ၊ သမ္မာသမာဓိ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။
- သမ္မာဒိဋ္ဌိ၊ သမ္မာသင်္ကပ္ပ၊ ဤ ၂-ပါးသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။

ဤကား မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ်ပါဠိတော်၊ မဟာနိဒ္ဒေသပါဠိတော်၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာတို့အလို။

အပ္ပိစ္ဆကထာ-စသော ဗြဟ္မစရိယကထာ ၁၀-ပါးတို့တွင်—

- အပ္ပိစ္ဆကထာ၊ သန္တုဒ္ဓိကထာ၊ အသံသဂ္ဂကထာ၊ သီလကထာ ၄-ပါးသည် အဓိသီလသိက္ခာ မည်၏။
- ဝိဝေက ကထာ၊ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ၊ သမာဓိကထာ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိစိတ္တသိက္ခာ မည်၏။
- ပညာကထာ၊ ဝိမုတ္တိကထာ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ၊ ဤ ၃-ပါးသည် အဓိပညာသိက္ခာ မည်၏။

ဤကား မူလပဏ္ဏာသ၊ ဓမ္မဒါယာဒသုတ်အဋ္ဌကထာ အလို။

ရတနာပုံရွှေမြို့တော်၊ နန္ဒမူတံခါးတွင်း(ခေါ်) ရန်နည်းတံခါးတော်တွင်းနေ
ဒါယကာတို့က ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်အကြောင်းနှင့် စပ်လျဉ်း၍
သိသာထင်ရှား မှတ်သားပါရမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၂၃] “ဘုရားတပည့်တော် နန္ဒမူတံခါးတွင်းနေ ဒါယကာတို့ လျှောက်ဝံ့ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

ဒုဟေတုကာန’မဟေတုကာနဉ္စ-အစရှိသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်းတွင်
လာသောပါဠိ၏ အရ၌ ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တိဟိတ်တဒါရုံကို ရသင့်
သည် အချို့ ပြောဆိုကြပါသည်။ ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တိဟိတ်တဒါရုံကို
ရသင့်လျှင်လည်း ပဝတ္ထိအခါ စိတ်ရ ၄၁-ခု အရေအတွက် ဖြစ်သင့်ရကား ဒွိဟိတ်၊

တိဟိတ် မကွဲမပြား စိတ်ရအတူ ဖြစ်သင့်ပါသည်။ ထိုသို့မဟုတ် ဒွိဟိတ်, တိဟိတ် စိတ်ရ အခြားစီ စိတ်ဖြစ်ပါ၍ ဒုဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ တိဟိတ်တဒါရုံ ရသင့်, မရသင့်သောအရာကို အပေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်း နန္ဒမူတံခါးတွင်းနေ ဒါယကာတို့ လျှောက်ချက်-

[၂၃] ဒုဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ တိဟိတ် တဒါရုံ ရသင့်, မရသင့်ကို မေးလျှောက် သည်မှာ “ဒုဟေတုကာနံမဟေတုကာနဉ္စ ပနေတ္ထ ကြိယဇေနာနိ စေဝ အပ္ပနာဇေနာနိ စ န လဗ္ဘန္တိ”ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာပါဠိ၌ ဝိပါကာဝရဏကြောင့် ဒုဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အပ္ပနာဇေ, ကြိယာဇေတို့ကို မရသင့်ကြောင်းကို “ဝိပါကာဝရဏ- သတ္တာဝတော၊ ဒွိဟေတု’ကာဟေတုကပဋိသန္ဓိ ဟိ ‘ဝိပါကာဝရဏ’န္တိ ဝုစ္စတိ”ဟူသောပါဠိ ကို အရှင်ဋီကာဆရာ မိန့်အပ်ပြီ။ “ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ ဝိပါကစိတ်တို့ကိုကား ဒုဟိတ်,အဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်အား အဘယ့်ကြောင့် မရလေသနည်း”-အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

‘သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ အဟေတုကဿ ဘဝင်္ဂဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော’တိ ပါဌတော အဟေတုကာနမ္ပိ နာနာကမ္ပေန ဒွိဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ သမ္ဘဝတိ၊ ဒွိဟေတုကာနံ ဝတ္ထဗ္ဗမေဝ နတ္ထိ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်-

သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ အဟေတုကဿ ဘဝင်္ဂဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယောတိ၊ သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ အဟေတုကဿ ဘဝင်္ဂဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော-ဟူ၍။ ပါဌ- တော၊ ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်အားဖြင့်။ အဟေတုကာနမ္ပိ၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ နာနာ- ကမ္ပေန၊ ပဋိသန္ဓေကို ပေးသောကံမှ တပါးသောကံကြောင့်။ ဒွိဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ၊ ဒွိဟိတ်တဒါရုံသည်။ သမ္ဘဝတိ၊ ဖြစ်သင့်၏။ ဒွိဟေတုကာနံ၊ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဝတ္ထဗ္ဗ- မေဝ၊ ဆိုဖွယ်သည်သာလျှင်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

“အရှင်ဋီကာဆရာ၊ သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ အဟေတုကဿ ဘဝင်္ဂဿ အနန္တရပစ္စ- ယေန ပစ္စယော-ပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်အားဖြင့် အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း ပဋိသန္ဓေကို ပေးသော ကံမှ တပါးသောကံကြောင့် ဒွိဟိတ်တဒါရုံ ဖြစ်သင့်ကြောင်း ဆို၏။ အကယ်၍ ပဋိသန္ဓေကို ပေးသော ကံမှ တပါးသောကံကြောင့် အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒွိဟိတ် တဒါရုံ ဖြစ်သင့်ရကား ဒုဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိဟိတ်တဒါရုံကိုလည်း ရသင့်ကောင်း၏။

အဘယ့်ကြောင့် ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိဟိတ်တဒါရုံကို မရလေသနည်း”
အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ--

မူလသန္နိယာ ပန ဇဠဘာဝတော ဥဘိန္နမ္ပိ နတ္ထိ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏန္တိ
အာဟ “တထာ ဉဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စာ”တိ—

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်—

ပန တထာပိ၊ ထိုသို့ပင် မရှိသော်လည်း။ ဝါ၊ ထိုသို့ ရသင့်သော်လည်း။ မူလ-
သန္နိယာ၊ မူလပဋိသန္ဓေ၏။ ဇဠဘာဝတော၊ ယုတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဥဘိန္နမ္ပိ၊ ၂-ပါး
ကုန်သော ဒုဟိတ်၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ၊ တိဟိတ်
တဒါရုံသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကုတိ တသွာ၊ ကြောင့်။ တထာ ဉဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စာတိ၊
တထာ ဉဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စ-ဟူ၍။ အာဟ၊ အဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုပြီး။ ဤသို့
မူလသန္နိယာ ဇဠဘာဝတော-စသောပါဌ်ဖြင့် အာစရိယဝါဒကို ပြပြီး၍ ဝါဒတပါးကို ပြအံ့
သောငှာ—

အာစရိယဇောတိပါလတ္ထေရေန ပန “သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ”န္တိ အဝိသေသေန
ဝုတ္တတ္တာ အဟေတုကာနမ္ပိ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ ဝတ္တာ ဣဓ ဉဏသမ္ပ-
ယုတ္တဝိပါကာ’ဘာဝဝစနဿ ပရိဟာသဝသေန “သော ဧဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ယော
တဿ ကတ္တာ”တိ ဝုတ္တံ—

ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်သော်—

အာစရိယဇောတိပါလတ္ထေရေန ပန၊ ဆရာဇောတိပါလထေရ်သည်ကား။ သဟေ-
တုကံ ဘဝင်္ဂီန္တိ၊ သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ-ဟူ၍။ အဝိသေသေန၊ သာမညအားဖြင့်။ ဝုတ္တတ္တာ၊
ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့်။ အဟေတုကာနမ္ပိ၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ တိဟေ-
တုကတဒါလမ္ပဏံ၊ တိဟိတ်တဒါရုံကို။ ဝတ္တာ၊ ဆို၍။ ဣဓ၊ ဤအဘိဓမ္မတ္ထသဂြိုဟ်ကျမ်း၌။
ဝုတ္တဿ၊ သော။ ဉဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာ’ဘာဝဝစနဿ၊ ဉဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက မရှိ-
ဟူသော စကားကို။ ပရိဟာသဝသေန၊ ပြက်ရယ်ပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ယော အာစရိ-
ယော၊ အကြင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည်။ တဿ၊ ထိုအဘိဓမ္မတ္ထသဂြိုဟ်ကျမ်းကို။ ကတ္တာ၊
ပြုတတ်၏။ သော ဧဝ၊ ထိုရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာကိုပင်လျှင်။ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ မေးအပ်၏။ ကုတိ၊
ဤသို့။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

အရှင်ဇောတိပါလထေရ်၏ ဝါဒ၌ ဒုဟေတုကံ၊ တိဟေတုကံ-ဟု ဝိသေသ
ဟောတော်မူ။ သဟေတုကံ ဘဝင်္ဂီ-ဟု သာမညသာ ဟောတော်မူသောကြောင့် ဒုဟိတ်၊

အတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း တိတိတ်တဒါရုံကို ရကောင်း၏-ဟု နှလုံးသွင်း၍ အတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိတိတ်တဒါရုံ ရလေသည်။ တိတိတ်တဒါရုံ မရကြောင်းဆိုသော အနုရုဒ္ဓါဆရာကိုပင် “သော ဧဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ယော တဿ ကတ္တာ” ဟု အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာကိုပင် ပြက်ရယ်ကဲ့သို့ ဆိုလေရကား “အရှင်ဇောတိပါလမထေရ်၏ စကားများကို ဧကန် မှတ်ရမည်လော၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ၏ စကားကို ပယ်အပ်,စွန့်အပ်လေသလော”-အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

တံ ပန ပရိဟာသဝသေန ဝုတ္တမ္ပိ အာစရိယံ ပုစ္ဆိတွာဝ ဝိဇာနနတ္ထံ ဝုတ္တဝစနံ ဝိယ ဌိတံ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်-

တံ ပန ဝစနံ၊ “သော ဧဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ယော တဿ ကတ္တာ”ဟူသော စကားကို။ ပရိဟာသဝသေန၊ ပြက်ရယ်ပြုသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တမ္ပိ၊ ဆိုအပ်သော်လည်း။ အာစရိယံ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာကို။ ပုစ္ဆိတွာဝ၊ မေး၍သာလျှင်။ ဝိဇာနနတ္ထံ၊ သိခြင်းငှာ။ ဝုတ္တဝစနံ ဝိယ၊ ဆိုအပ်သော စကားကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဌိတံ၊ တည်၏။

အရှင်ဋီကာဆရာ “သော ဧဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗော၊ ယော တဿ ကတ္တာ”ဟု ပြက်ရယ်ကဲ့သို့ပင် ဆိုလေငြားသော်လည်း ဒုတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက် မရှိသော အဖြစ်ကို အနုရုဒ္ဓါဆရာကို မေး၍ သိအပ်သကဲ့သို့ ဖြစ်၏-ဟု ဆို၏။ ထိုစကားကို အဘယ်သို့ ယုံကြည်လေးမြတ် သိအပ်သနည်း-ဟု အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

တထာ ဟိ အာစရိယေနော ဧတ္ထ ကာရဏံ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယေ ဝုတ္တံ-
“ဉာဏပါကာ န ဝတ္တန္တိ၊ ဇဠတ္တာ မူလသန္ဓိယာ”တိ-

ဟူသောပါဠိကို မိန့်သော်-

တထာ ဟိ တတော ဧဝ၊ ထို့ကြောင့်သာလျှင်။ အာစရိယေနော၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာသည်ပင်လျှင်။ ဧတ္ထ၊ ဤဒုတိတ်, အတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဉာဏသမ္ပယုတ် တဒါရုံ ဝိပါက်ကို မရရာ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယေ၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယကျမ်း၌။ ဉာဏပါကာ န ဝတ္တန္တိ၊ ဇဠတ္တာ မူလသန္ဓိယာ’တိ၊ “ဉာဏပါကာ န ဝတ္တန္တိ၊ ဇဠတ္တာ မူလသန္ဓိယာ”ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်ပြီ။ မူလသန္ဓိယာ၊ မူလပဋိသန္ဓေ၏။ ဇဠတ္တာ၊ ယုတ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဒုဟေတုကာ’ဟေတုကာနံ၊ ဒုတိတ်, အတိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ ဉာဏပါကာ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ န ဝတ္တန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။

အာစရိယဝါဒ တပါးကို ပြပြီး၍ (ဝါ) အရှင်ဇောတိပါလဆရာ၏ ဝါဒကို ပြပြီး၍၊ အပရေဝါဒကို ပြပြန်လိုရကား-

တစ်နည်း။ ။ အရှင်ဋီကာဆရာ၊ အရှင်ဇောတိပါလမထေရ်သည် ဟောတော်မူတိုင်းသော ပါဠိတော် အားလျော်သော အနက်ကို ဖွင့်၏။ အပရေဆရာတို့သည် အဘယ်သို့ ဖွင့်ကုန်သနည်း။ အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

အပရေ ပန “ယထာ အဟေတုကာနံ သဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဒွိဟေတုကာနံ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏမ္ပိ”တိ ဝဏ္ဏန္တိ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သော်-

အပရေ ပန၊ တပါးသောဆရာတို့သည်ကား။ အဟေတုကာနံ၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ၊ သဟိတ်တဒါရုံသည်။ ဝါ၊ ဒွိဟိတ်-ဟု ဆိုအပ်သော သဟိတ်တဒါရုံသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဒွိဟေတုကာနံ၊ ဒုဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏမ္ပိ၊ တိဟိတ် တဒါရုံသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ ဣဒံ အတ္ထံ၊ ဤသို့သော အနက်ကို။ ဝဏ္ဏန္တိ၊ ဖွင့်ကုန်၏။

အရှင်ဋီကာဆရာ၊ အပရေဆရာတို့သည် ဟောတော်မူတိုင်းသော ပါဠိတော် အားလျော်စွာ အနက်ကို ဖွင့်ကုန်၏။ ထိုအပရေဆရာတို့၏အလိုနှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့် ဤအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌။ ဝါ၊ တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စ သုဂတိယံ-ဟူသော ပါဠိ၌ ဆရာတို့ အဘယ်သို့ ဖွင့်သနည်း- အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

တေသံ မတာနုရောဓေန ဣဓာပိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကပဋိက္ခေပေါ အဟေတုကေယေဝ သန္ဓာယာတိ ဝဒန္တိ-

ဟူသောပါဠိကို မိန့်သော်-

တေသံ၊ ထိုအပရေဆရာတို့၏။ မတာနုရောဓေန၊ အလိုနှင့် မဆန့်ကျင်သဖြင့်။ ဣဓာပိ၊ ဤအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌လည်း။ ဝါ၊ ဤ “တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စ သုဂတိယံ”ဟူသော ပါဠိ၌လည်း။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကပဋိက္ခေပေါ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်-ဝိပါကကို ပယ်ခြင်းကို။ အဟေတုကေယေဝ၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာလျှင်။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဝုတ္တော၊ မိန့်အပ်ပြီ။ ဣတိ ဣဒံ ဝစနံ၊ ဤသို့သော စကားကို။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။

“သဟေတုကံ ဘဝီ အဟေတုကဿ ဘဝီဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူသော ပါဠိတော်၌ ဒုဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါကစိတ်ကို ပယ်တော်မမူ။

အဟိတ် ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို ဟောတော်မူသကဲ့သို့ “တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ ၈ သုဂတိယံ” ဟူသော ဤအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်ကျမ်း၌ လည်း ဒုဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ ဆိုတော် မမူ။ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်ကို ပယ်ခြင်းကို အရှင် အနုရုဒ္ဓါဆရာ ဆိုတော်မူသည်။ ဆရာတို့ အယူရှိကုန်၏-ဟူလို။

အရှင်ဋီကာဆရာတို့ စကားကိုပင် ဧကန်မူချ မှတ်ရတော့မည်လော” အမေးရှိ၍ ထိုအမေးကို ဖြေအံ့သောငှာ-

တတ္ထ ပန ပမာဏပါဌာဘာဝတော အာစရိယေန ဥဘိန္နမ္ပိ သာဓာရဏဝသေန ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာ'ဘာဝေ ကာရဏံ ဝတွာ သမကမေဝ စိတ္တပရိစ္ဆေဒဿ ဒဿိတတ္တာ တေသံ ဝစနံ ဝိမံသိတွာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ။ - ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်သော်-

တတ္ထ၊ ထိုဒုဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိဟိတ်တဒါရုံ ဖြစ်သင့်ရာ၌။ ပမာဏပါဌာဘာဝ-
တော၊ ပမာဏပြုအပ်သော “တိဟေတုကဘဝဂံ ဒုဟေတုကဘဝဂံဿ အနန္တရပစ္စယေန ပစ္စယော” ဟူသော ပါဌ်ပါဠိတော်၏ မရှိသောကြောင့်။ အာစရိယေန စ၊ အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာ သည်လည်း။ ဥဘိန္နမ္ပိ ၂-ပါးကုန်သော ဒုဟိတ်, အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားလည်း။ သာဓာရဏ-
ဝသေန၊ ဖြင့်။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာ'ဘာဝေ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ် မသင့်ကြောင်းကို။ ဝတွာ၊ “ဉာဏပါကာ န ဝတ္တန္တိ ဇေတ္တာ မူလသန္နိယာ” ဟု ဆိုတော်မူ၍။ သမကမေဝ၊ အမြဲသာလျှင်။ ဝါ၊ ၄၁-ပါးသည်သာလျှင်။ စိတ္တပရိစ္ဆေဒဿ၊ စိတ်၏အပိုင်း အခြားကို။ ဒဿိတတ္တာ၊ ပရမတ္ထဝိနိစ္ဆယ၌ ပြအပ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ တေသံ၊ ထိုဆရာ တို့၏။ ဝစနံ၊ “ယထာ အဟေတုကာနံ သဟေတုကတဒါလမ္ပဏံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ဒွိဟေတု-
ကာနံ တိဟေတုကတဒါလမ္ပဏမ္ပိ ဣဓာပိ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကပဋိက္ခေပေါ အဟေတုကေ ယေဝ သန္ဓာယ-ဟူသော စကားကို။ ဝါ၊ အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဒွိဟိတ်တဒါရုံကို ရသကဲ့သို့ ဒွိဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား တိဟိတ်တဒါရုံကို ရသင့်၏-ဟူသောစကား, ဤအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂြိုဟ်၌ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်ကို ပယ်ခြင်းကို အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာလျှင် ရည်၍ အရှင် အနုရုဒ္ဓါဆရာ ဆိုတော်မူ၏-ဟူသော စကားကို။ ဝိမံသိတွာ၊ စူးစမ်းဆင်ခြင်၍။ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ ဝန်ခံအပ်၏။

ဤတွင်ရှေ့ ဒုဟိတ်,အဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါက်စိတ်ကို ရသင့်, မရသင့်ကို ပရိယာယ်ဝေဝုစ် စုတ်စောဒနာနှင့်တကွ ပြဆိုသောစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

လုံးတော်ဆရာတော်
ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

ပထမတွဲ၊ ၁။ (ဒုတိယပိုင်း၊ ၂။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ဒကာမောင်သာဦး-က အာဇီဝ၊ မိစ္ဆာဇီဝနှင့် စပ်လျဉ်း၍ လျှောက်ထားချက်

[၂၄] “ဘုရားတပည့်တော် ရတနာပုံမြို့၊ စဉ်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ ဒကာမောင်သာဦး ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အာဇီဝကို ဝံ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့ကို ပြု၍ရသော ပစ္စည်းများစွာရှိလျက် မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို မပြုပြီ-ဟု ဝန်ချ၍ ထိုအာဇီဝကို ဝံ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့ကို ပြု၍ ရသော ပစ္စည်းကို တဖန် သုံးဆောင်ပြန်လျှင် မိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်-ဟု အယူ ၂-ပါး ကွဲပြားပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာမောင်သာဦး လျှောက်ချက်—

[၂၄] အာဇီဝကို ဝံ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးကို ပြု၍ရသော ပစ္စည်းများစွာရှိလျက် မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို မပြုပါပြီ-ဟု ဝန်ချ၍ ထိုအာဇီဝကို ဝံ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးကို ပြု၍ရသော

ပစ္စည်းများကို တဖန် သုံးဆောင်ပြန်သော် မိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်သည့်အရာကို မေးလျှောက်သည်မှာ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာတို့၌ လာသော အဆုံးအဖြတ်မှတစ်ပါး ဒေသကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ ဟောတော်မူသော နည်းကို အကျဉ်းအမြစ်မျှ ပြလိုက်အံ့။

တရံရောအခါ (မြတ်စွာဘုရားသည်) သာဝတ္ထိပြည်ကြီးကို ဆွမ်းခံရွာ အမှီပြု၍ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူသည်။ ထိုသို့ နေတော်မူသောအခါ အနာထပိဏ်သူဌေးသည် ဘုရားသခင်အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သော အရပ်၌ နေပြီးသော် ၅-ပါးသော ရှိခိုးခြင်းတို့ဖြင့် ရှိခိုး၍ နေလေ၏။

ထိုအခါ သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသည် အနာထပိဏ်သူဌေးကြီးကို အကြောင်းပြု၍ -

ဒေသ ဟိ'မေ ဂဟပတိ ကာမဘောဂီ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ လောကသ္မိ-
အစရှိသော ဒေသနာတော်မြတ်(အံ၊၃။၃၉၈)ကို ဟောတော်မူသည်။

ဂဟပတိ၊ သူဌေးကြီး။ ဣမေ ဒေသ ကာမဘောဂီ၊ ဤ ၁-ကျိပ်သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူတို့သည်။ လောကသ္မိ၊ လူ့ပြည်၌။ သန္တော သံဝိဇ္ဇမာနာ၊ ထင်ရှားရှိကုန်၏။

ထိုဒေသနာတော်မြတ်ပါဌ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး အကြင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော ၁-ကျိပ်သော လူတို့သည် ဤလူ့ပြည်၌ ထင်ရှားရှိကုန်၏။

ထို ၁-ကျိပ်သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူတို့သည် အဘယ်နည်းဟူမူကား -

၁။ အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၊ ဤလောက၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက်ပြု၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိချမ်းသာကို ခံစား၏။ သူတစ်ပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြု။

၂။ သူဌေးကြီး၊ ဤလောက၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင် အထက်ပြု၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတစ်ပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်း ကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကား မပြု။

၃။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင် အထက်ပြု၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို

ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်စေခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အားလည်း ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။

၄။ သူဌေးကြီး၊ ဤလောက၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍လည်းကောင်း၊ မနှိပ်စက်မူ၍လည်းကောင်း၊ တရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြု။

၅။ သူဌေးကြီး၊ ဤလောက၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်စေခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကား မပြု။

၆။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်သဖြင့်လည်းကောင်း၊ တရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၍ ထို စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်းပေးကမ်းခြင်းကို ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။

၇။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြု။ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာ၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန် ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြု။

၈။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုမူ၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးအား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကား မပြု။

၉။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူ့ပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုမူ၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်

ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုသူသည် ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိန်းမောတွေဝေခြင်းသို့ ရောက်၏။ သူတပါးတို့အား လွှမ်းမိုးခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာ၌ အပြစ်ကို မရှုမူ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက် မြောက်ကြောင်း ပညာမှ ကင်းသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစားလေ့ရှိ၏။

၁၀။ သူဌေးကြီး၊ ဤလူပြည်၌ အချို့သော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်ခြင်းကို မပြုမူ၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစည်းစိမ် ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုသူ သည် စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် တွေဝေမိန်းမောခြင်းသို့လည်း မရောက်၊ သူတပါးတို့အား လွှမ်းမိုးနှိပ်စက်ခြင်းကိုလည်း မပြု။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၌ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိသည်ဖြစ်၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစားလေ့ ရှိ၏။

ဤသို့လျှင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူတို့၏ ၁၀-ပါး အပြားရှိသော အပြစ်ကို ဟောကြားညွှန်ပြ ဆုံးမတော်မူသည်။ ထို ၁၀-ပါးသော ကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူတို့တွင် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစည်း စိမ်ဥစ္စာတို့ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြု။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူကို ၃-ပါးသော အကြောင်းတရားတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သည်၏အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင်ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း ကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ် ကောင်းမှုကို မပြု။ ဤကာမဂုဏ်ခံစားသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရား သဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာပစ္စည်းတို့ကို ရှာမှီးခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုခြင်း ဤအကြောင်း တရား ၂-ပါးဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင်ကာမဂုဏ်ကိုခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို

ဖြစ်စေ၍ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း-ဟူသော အကြောင်းတရား ၁-ပါးဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားကုန်သော လူတို့တွင် အကြင်ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍လည်းကောင်း မနှိပ်စက်၍လည်းကောင်း တရားသဖြင့်လည်းကောင်း မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြု။ ထိုကာမဂုဏ် ခံစားသော လူကို အနိုင်အထက်နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း မပြုခြင်း၊ ဤ ၃-ပါးသော အကြောင်းတရားတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် ပစ္စည်းဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးခြင်းဟူသော ၁-ခုသော အကြောင်းတရားဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍လည်းကောင်း အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်ဘဲလည်းကောင်း တရားသဖြင့်လည်းကောင်း မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့ကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကား မပြု။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု မပြုခြင်း-ဟူသော အကြောင်းတရား ၂-ပါးတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်း-ဟူသော အကြောင်းတရား ၂-ပါးတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင်ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူသည် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍လည်းကောင်း မနှိပ်စက်ဘဲလည်းကောင်း တရားသဖြင့်လည်းကောင်း မတရားသဖြင့်လည်းကောင်း စည်းစိမ်ကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးခြင်း၊ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုခြင်း၊ ဤအကြောင်းတရား ၃-ပါးတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အနိုင်

အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးခြင်း-ဟူသော အကြောင်းတရား ၁-ပါးဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အနာထပိဏ်သူဌေးကြီး၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူတို့တွင် အကြင်ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူသည် အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၏။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြု၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း မပြု၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောသူကို သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို မပြုခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို မပြုခြင်း၊ ဤအကြောင်းတရား ၂-ပါးတို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီးခြင်းဟူသော အကြောင်းတရား ၁-ပါးဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၍ မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကိုလည်း ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုကား မပြု၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ပေးကမ်းခြင်းကို ပြုခြင်း၊ ဤအကြောင်းတရား ၂-ပါးဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကို မပြုခြင်းဟူသော အကြောင်းတရား ၁-ပါးဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ရှာမှီး၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၊ ပေးကမ်းခြင်းကို ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကိုလည်း ပြု၏။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို ၃-ပါးသော အကြောင်းတရားတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုသို့ ရောက်သော်လည်း ထိုမိမိဥစ္စာတို့ကို မိန်းမောတွေဝေသည်ဖြစ်၍၊ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာ၌ အပြစ်ကို မရှုမှု၍ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာမရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစားသည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုအကြောင်းတရား ၁-ပါးဖြင့် ကဲ့ရဲ့အပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏။

အကြင် ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသော လူသည် အနိုင်အထက် မနှိပ်စက်မှု၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေ၍ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိမိကိုယ်ကို ချမ်းသာနှစ်သက်ခြင်းကို ဖြစ်စေ၏။ သူတပါးတို့အား ဝေဖန်ခွဲခြမ်း၊ ပေးကမ်းခြင်းကို ပြု၏။ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့ကိုလည်း ပြု၏။ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို အကြောင်းတရား ၃-ပါးတို့ဖြင့်လည်း

ချီးမွမ်းအပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ထိုစည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိန်းမောတွေဝေခြင်းသို့ မရောက်
မူ၍ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစားခြင်းကို ပြု၏။
ဤအကြောင်းတရားတို့ဖြင့်လည်း ချီးမွမ်းအပ်သော အဖြစ်သို့ ရောက်၏။

ထို ၁-ကျိပ်သော လူတို့ကို ပြ၍ ဆုံးမတော်မူရာ ၁၀-ရပ်သော ဒေသနာတို့တွင်
စတုတ္ထ၊ ပဉ္စမ၊ ဆဋ္ဌမပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အရကို ပြတော်မူရာ၌ ထိုကာမဂုဏ်ကို ခံစားသောလူကို
အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့ကို ဖြစ်စေခြင်း၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု
ကို မပြုခြင်း အကြောင်းတရား ၂-ပါးတို့ဖြင့် ချီးမွမ်းအပ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်၏-ဟု
ဟောတော်မူသဖြင့် အနိုင်အထက် နှိပ်စက်၍ မတရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်း၌
မိစ္ဆာဇီဝဖြင့် အသက်မွေးခြင်းသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို သိအပ်၏။ အနိုင်အထက်
မနှိပ်စက်မူ၍ တရားသဖြင့် စည်းစိမ်ဥစ္စာကို ဖြစ်စေခြင်း၌ သမ္မာဇီဝအဖြစ်ကို သိအပ်၏။
မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို မပြုပြီ-ဟု ဝန်ချ၍ တရားသဖြင့်ရသော ပစ္စည်းဖြင့် အသက်မွေးသည်ကို
သမ္မာဇီဝ ဆိုသည်။ အကယ်၍ မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို မပြုပါပြီ-ဟု ဝန်ချသည်မှနောက်၌ ထို
မိစ္ဆာဇီဝပစ္စည်းကို သုံးဆောင်သဖြင့် အပြစ်မရှိခဲ့လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်တည်း၌ သာဝဇ္ဇ၊
အနဝဇ္ဇ ၂-ပါးကို မဟောရာ။ အနဝဇ္ဇကိုသာ ဟောတော်မူရာ၏။

ဤသို့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်တည်း၌ပင် မိစ္ဆာဇီဝ၊ သမ္မာဇီဝ ၂-ပါးကို ဘုရားဟော
တော်မူချေရကား အာဇီဝကို ငဲ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးဖြင့်ရသော ပစ္စည်းများကို သုံးဆောင်
ရာ၌ မိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန့်ဋ္ဌာန်ကျ မှတ်ရာ၏။

ဤစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊
ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒသကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

- ပဌမပုဂ္ဂိုလ်၌ - အကောင်းမရှိ။ မိစ္ဆာဇီဝ၊ အသံဝိဘာဂ၊ အပုည-ဟူ၍ မကောင်း ၃-ပါး၊
- ဒုတိယ၌ - သံဝိဘာဂဟူ၍ အကောင်း ၁-ပါး၊ မိစ္ဆာဇီဝ၊ အပုည-ဟူ၍ မကောင်း ၂-
ပါး၊
- တတိယ၌ - သံဝိဘာဂ၊ ပုညဟူ၍ အကောင်း ၂-ပါး၊ မိစ္ဆာအာဇီဝ-ဟူ၍ မကောင်း
၁-ပါး၊
- စတုတ္ထ၌ - သမ္မာဇီဝ-ဟူ၍ အကောင်း ၁-ပါး၊ မိစ္ဆာဇီဝ၊ အသံဝိဘာဂ၊ အပုည-
ဟူ၍ မကောင်း ၃-ပါး၊
- ပဉ္စမ၌ - သမ္မာဇီဝ၊ သံဝိဘာဂ-ဟူ၍ အကောင်း ၂-ပါး၊ မိစ္ဆာဇီဝ၊ အပုည-ဟူ၍
မကောင်း ၂-ပါး၊

ဒုတိယပိုင်း

အာဇီဝ,မိစ္ဆာဇီဝ အဆုံးအဖြတ်

၁၄၅

- ဆဋ္ဌမပုဂ္ဂိုလ်၌ - သမ္မာဇီဝ, သံဝိဘာဂ, ပုည-ဟူ၍ အကောင်း ၃-ပါး၊ မိစ္ဆာဇီဝ-ဟူ၍ မကောင်း ၁-ပါး၊
- သတ္တမ၌ - သမ္မာဇီဝ-ဟူ၍ အကောင်း ၁-ပါး၊ အသံဝိဘာဂ, အပုည-ဟူ၍ မကောင်း ၂-ပါး၊
- အဋ္ဌမ၌ - သမ္မာဇီဝ,သံဝိဘာဂ-ဟူ၍ အကောင်း ၂-ပါး၊ အပုည-ဟူ၍ မကောင်း ၁-ပါး၊
- နဝမ၌ - သမ္မာဇီဝ,သံဝိဘာဂ,ပုည-ဟူ၍ အကောင်း ၃-ပါး၊ သမ္မောဟ-ဟူ၍ မကောင်း ၁-ပါး၊
- ဒသမပုဂ္ဂိုလ်၌ - သမ္မာဇီဝ, သံဝိဘာဂ, ပုည, အသမ္မောဟ-ဟူ၍ အကောင်း ၄-ပါး၊ မကောင်း မရှိ။

အတိုကောက် ပါဠိအနက် အကျဉ်းမှတ်ရန် -

ကာမဂုဏ်ကို ခံစားသည်ကို ကာမဘောဂီဆိုသည်။

မတရားသဖြင့် ရှာမှီး၍ အသက်မွေးသည်ကို မိစ္ဆာဇီဝဆိုသည်။

တရားသဖြင့် ရှာမှီး၍ အသက်မွေးသည်ကို သမ္မာဇီဝဆိုသည်။

ဝေဖန်ပေးကမ်းသည်ကို သံဝိဘာဂဆိုသည်။

မဝေဖန်, မပေးကမ်းသည်ကို အသံဝိဘာဂဆိုသည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု ပြုသည်ကို ပုညဆိုသည်။

ကုသိုလ်ကောင်းမှု မပြုသည်ကို အပုညဆိုသည်။

သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာရှိသည်ကို အသမ္မောဟဆိုသည်။

သံသရာမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာ မရှိသည်ကို သမ္မောဟ ဆိုသည်။

ဤစကားစဉ်ကို ရှေးဦးစွာ သိအောင်ပြုလေဦး။

မိစ္ဆာအာဇီဝ, အသံဝိဘာဂ, အပုည, သမ္မောဟ မကောင်း ၄-ပါး။

သမ္မာဇီဝ, သံဝိဘာဂ, ပုည, အသမ္မောဟ အကောင်း ၄-ပါး။

စာတစ်ပိုဒ်၏ အရကို ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် မှတ်၊ အကောင်းရှိသည်, မကောင်းရှိသည်ကို ဤစကားကြည့်၍ သိလေ။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာမောင်ရှမ်းကလေး၊ မောင်မြတ်စံ-တို့က
ပမာဏ ၄-ပါးကို အမြွက်မျှသာ ကြားဖူးပါ၍ သေချာစွာ
မှတ်သားပါရအောင် မ၊စ မိန့်ဆိုတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၂၅] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာရှမ်းကလေး၊ ငမြတ်စံ
တို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရားအဆင်းတော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ အသံတော်ကို ကြည်ညိုသူ
မည်မျှ၊ အကျင့်ပဋိပတ်တော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ တရားတော်ကို ကြည်ညိုသူ
မည်မျှရှိကြောင်း၊ မကြည်ညိုသူ မည်မျှရှိကြောင်းများနှင့် ပမာဏ ၄-ပါးကို ဆရာ
တော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူချက်ကို အမြွက်စကား ကြားသိရပါသော်လည်း
တပည့်တော်တို့သန္တာန်ဝယ် ဉာဏ်နည်းသူဖြစ်ကြ၍ အနှစ်သာရ၊ သုဂမ္ဘီရု၊ သုဒ္ဓဒသ၊
ဓမ္မဒေသနာကို အဇဋ္ဌာကောင်းကင် ဟင်းလင်းပြင်ဝယ်၊ အကြင်အကွရာ၊
ဂါထာဗန္ဓု၊ ပုဒ်ပါဒအပေါင်းသည်၊ ရေးကြောင်းမထင်၊ ကြည့်မမြင်သည့်နှယ်၊
ဆင်ခြင်အောက်မေ့၍ မရ။ ဘီလူးယက္ခ၊ အာဠဝက၏ ကိသုဓ အကွရာ၊ ဂါထာ
အဖြေ၊ ကွယ်ပျောက်လေသကဲ့သို့၊ လေးဆူသော ပမာဏ၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ မိန့်မှာ
ဟောကြား၊ ဤတရားသည်၊ စမ်းထားဖွေရှာ၊ မရပါသောကြောင့်၊ နေရာကျကျ၊
ပမာဏ ၄-ပါး၊ တရားဒေသနာ၊ မိန့်တော်လာသည်ကို၊ ဂါထာပါဠိ၊ ကျမ်းဂန်
ရှိတိုင်း၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ၊ ပျက်ကြွေကုန်ဆုံး၍၊ တစ်သက်လုံး စွဲမှတ်ပါရအောင်၊ ပြသ
ဟောကြား၊ သနားကယ်မတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ညွတ်ပျောင်းကော်ရော်၊
ရှိပူဇော်လျက်၊ ထိပ်ပေါ်ဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊ ပါဒနှစ်ဖြာ၊ စက်နှစ်မြွှာကို၊ ဘမရာ
ပိတုန်း၊ ကားကားပွင့်အာ၊ ပဒုမာကို၊ စုကာ ရုံးသကဲ့သို့၊ သုံးလီသော ဒွါရဖြင့်၊
ကာယ၊ဝစီ၊ မနောညီ၍-

အဇ္ဇလီ ပဂ္ဂဟေတွာတိ ဒသနခသမောဓာနသမုဇ္ဇလီ ဥက္ခိပိတွာ၊ ဂါရဝေန
အဇ္ဇေတိ ပူဇေတိ အနေနာတိ အဇ္ဇလီ။

မြွက်ချီသံချို၊ မိန့်ဆိုထူးဆန်း၊ ရွှေကျမ်းဋီကာ၊ ပါဠိတော်လာသောကြောင့်၊ ပဏာ
မေတိ၊ ပူဇေမိဖြင့်၊ ဇောဝီထိ အခါခါ၊ တဒါရုံ အတင်တင်၊ ဘဝင်အကြိမ်ကြိမ်၊

မနိန္ဒြေညွတ်ပျောင်းလျက်၊ ၁၀-ချောင်းဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊ တုပ်ကွကော်ရော်၊ ကျေးဇူးတော်ကို၊ ထိပ်ပေါ်ပန်ဆင်၍၊ ကြည်လင်ဝပ်တွား၊ သနားရုံကျိုး၊ ရှိခိုးနားတော် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာ လှေသူကြီးမောင်စွမ်းကလေးတို့က လျှောက်ထားချက်—

[၂၅] ပမာဏ ၄-ပါးကို မေးလျှောက်သည်မှာ အလုံးစုံသော သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည် ၄-ပါးသော ပမာဏတို့ဖြင့် ဘုရားကို ကြည်ညိုကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်သာ များကုန်၏။ မကြည်ညိုကုန်သော သတ္တဝါကား နည်းပါး၏။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ၌—

စတုပ္ပမာဏေ လောကသန္နိဝါသေ ဗုဒ္ဓေ အပ္ပသန္နာ အပ္ပကာ၊ ပသန္နာဝ ဗဟုကာ-
ဟူသော ပါဠိ(အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၈၀)ကို မိန့်ဆို ဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

လောကသန္နိဝါသေ၊ လောက၌ နေသောသူတို့ကို။ စတုပ္ပမာဏေ၊ ၄-ပါးသော ပမာဏနှင့်တကွ ပြု၍။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ အပ္ပသန္နာ၊ မကြည်ညိုကုန်သော သူတို့သည်။ အပ္ပကာ၊ နည်းကုန်၏။ ပသန္နာဝ၊ ကြည်ညိုသော သူတို့သာလျှင်။ ဗဟုကာ၊ များကုန်၏။

ထိုစကား၌ ပမာဏ ၄-ပါး-ဟူသော်ကား ရူပပမာဏ၊ ယောသပမာဏ၊ လူခ-
ပမာဏ၊ ဓမ္မပမာဏ-ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။ ထို ၄-ပါးတို့တွင်—

- အဆင်းတော်၌ အတိုင်းအရှည်ယူ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည် ရူပပမာဏမည်၏။
- အသံတော်၌ အတိုင်းအရှည်ကို ယူ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည် ယောသပမာဏမည်၏။
- သင်္ကန်း၊ သပိတ်တို့ကို သုံးဆောင်တော်မူခြင်းဟူသော ခေါင်းပါးသော ပဋိပတ်၌ အတိုင်း အရှည်ကို ယူ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည် လူခပမာဏ မည်၏။
- တရားတော်၌ အတိုင်းအရှည်ကို ယူ၍ ကြည်ညိုခြင်းသည် ဓမ္မပမာဏမည်၏။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ၌—

တတ္ထ - ရူပေ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသန္နော ရူပပ္ပမာဏော နာမ။

- ယောသေ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသန္နော ယောသပ္ပမာဏော နာမ။

- စီဝရလူခပတ္တလူခေသု ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသန္နော လူခပ္ပမာဏော နာမ။

- ဓမ္မေ ပမာဏံ ဂဟေတွာ ပသန္နော ဓမ္မပ္ပမာဏော နာမ။

ဟူသော ပါဠိ(အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၈၀)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်သတည်း။

တတ္ထ ဝစနေ၊ ထိုစကား၌။ ရူပေ၊ လူ့ဘုံလူ့ရပ်၊ လောကဓာတ်မှ၊ အာဒိ စ၍။ ဒေဝဗြဟ္မာ၊ သတ္တဝါတို့၊ သမ္ဘာကြီးထု၊ ပုဂ္ဂိုလ်စုတွင်၊ နှိုင်းတုမမြော်၊ အဆင်းတော်၌။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပသန္နေ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ရူပပမာဏော နာမ၊ ရူပပမာဏမည်၏။

ယောသေ၊ ခြားနားသိသာ၊ ချိုသာယာလျက်၊ နာဖွယ်လည်းရှိ၊ စွန်းမငြိဘဲ၊ နက်နဲ ဂုဏ်အင်၊ ပဲ့တင်ထပ်မျှ၊ လုံးစွာတိတိ၊ မရှိတုံဘဲ၊ ဖရဲဖရဲ၊ ထိုထိုဝါစာ၊ မိန့်မြွက်ရာဝယ်၊ ၈-ဖြာစုံအင်၊ သုံးခွင်လူ့ရပ်၊ လောကဓာတ်တွင်၊ နှိုင်းအပ်မလျော်၊ အသံတော်၌။ ဝါ၊ ကိတ္တိ သဒ္ဒါ၊ သုံးလောကတွင်၊ နှံ့မျှကျော်စော၊ အံ့ဩချီးငေါ်၊ အသံတော်၌။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ် ခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပသန္နေ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ယောသပမာဏော နာမ၊ ယောသပမာဏ မည်၏။

စီဝရလူခပတ္တလူခေ၊ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာ၊ ယုတ်ညံ့ရာကို၊ ကောင်းစွာ ဆောင်သွား၊ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ်၊ ပဋိပတ်၌။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပသန္နေ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ လူခပမာဏော နာမ၊ လူခပမာဏ မည်၏။ ဓမ္မေ၊ သာရ ဂန္ဓ၊ စန္ဒနသို့၊ အစ၊ အလယ်၊ အဆုံး၊ ၃-ပါးလုံးတွင်၊ သိမ်းကျုံးနက်နဲ၊ လွန်ခက်ခဲလျက်၊ အနက် သဒ္ဒါ၊ ပြည့်စုံစွာဖြင့်၊ ကောင်းစွာဟောဖော်၊ တရားတော်၌။ ဝါ၊ သီလက္ခန္ဓ၊ စသည်ကျေးဇူး၊ ဂုဏ်အထူးဖြင့်၊ ၂-ဦး မတန်၊ နှိုင်းစံ မရ၊ မြတ်ဓမ္မ၌။ ပမာဏံ၊ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပသန္နေ၊ ကြည်ညိုခြင်းသည်။ ဓမ္မပမာဏော နာမ၊ ဓမ္မပမာဏမည်၏။

သန့်ရှင်းသည်၊ သာယာသည်၊ ခြားနားသိသာသည်၊ နာပျော်ဖွယ် ရှိသည်၊ ဖရိုဖရဲ မရှိသည်၊ မကွဲမပျက် လုံးသည်၊ နက်လေးသည်၊ ပဲ့တင်သံထပ်သည်၊ ဤကား အသံတော် ၈-ပါးတည်း။ ထို့ကြောင့် အဘိဓာနပုဒ်ပိကာကျမ်း၌—

ဝိဿဒ္ဓ မဇ္ဈ၊ ဝိညေယျာ၊ သဝနီယာ'ဝိသာရိနော။

ဗိန္ဒု၊ ဂမ္ဘီရ နိန္ဒာဒီ- တျေဝ'မဋ္ဌဂီကော သရော။ ။ (၁၂၉-ဂါထာ)

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သည်။ ထို ၄-ပါးကုန်သော ပမာဏတို့တွင် ရူပပမာဏ-ဟူသော်ကား-

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို ၃-စုပြု၍ ၂-စုသော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အဆင်းတော်၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ၁-စုသော သတ္တဝါတို့သည် အဆင်း၌ မကြည်ညိုကုန်။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို ၅-စုပြု၍ ၄-စုသော သတ္တဝါတို့သည် မြတ်စွာဘုရား ၏ အသံတော်၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ၁-စုသော သတ္တဝါတို့သည် အသံ၌ မကြည်ညိုကုန်။

အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို ၁၀-စုပြု၍ ၉-စုသော သတ္တဝါတို့သည် အကျင့်တော်၌ ကြည်ညိုကုန်၏။ ၁-စုသော သတ္တဝါတို့သည် အကျင့်၌ မကြည်ညိုကုန်။

အလုံးစုံသောသတ္တဝါတို့ကို ၁-ထောင်စု၍ ၁-စုသော သတ္တဝါတို့သာ တရားတော်၌ ကြည်ညို၏။ ၉၉၉-စုသော သတ္တဝါတို့သည် တရားတော်၌ မကြည်ညိုကုန်။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ၌-

သဗ္ဗသတ္တေ တယော ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ ရူပပ္ပမာဏာ။
ဧကော န ရူပပ္ပမာဏော။ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသာ
ယောသပ္ပမာဏာ၊ ဧကော န ယောသပ္ပမာဏော။ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ ကတွာ
နဝ ကောဋ္ဌာသာ လူခပ္ပမာဏာ၊ ဧကော န လူခပ္ပမာဏော။ သဟဿကောဋ္ဌာသေ
(သတသဟဿံ-ဆဋ္ဌမ္မ) ကတွာ ဧကော ကောဋ္ဌာသော ဓမ္မပ္ပမာဏော၊ သေသာ န
ဓမ္မပ္ပမာဏာ။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၈၀)-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

သဗ္ဗသတ္တေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို။ တယော ကောဋ္ဌာသေ၊ ၃-စုတို့ကို။
ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒွေ ကောဋ္ဌာသာ၊ ၂-စုတို့သည်။ ရူပပ္ပမာဏာ၊ ရူပပမာဏတို့ မည်ကုန်၏။
ဝါ၊ အဆင်းတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသသူ မည်ကုန်၏။ ဧကော၊ ၁-စု
သည်။ န ရူပပ္ပမာဏော၊ ရူပပမာဏ မမည်။ ဝါ၊ အဆင်းတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍
ကြည်ညိုကြသောသူတို့ မမည်ကုန်။

သဗ္ဗသတ္တေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို။ ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၅-စုတို့ကို။ ကတွာ၊
ပြု၍။ စတ္တာရော ကောဋ္ဌာသာ၊ ၄-စုတို့သည်။ ယောသပ္ပမာဏာ၊ ယောသပမာဏတို့
မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ အသံတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသောသူတို့ မည်ကုန်၏။
ဧကော၊ ၁-စုသည်။ န ယောသပ္ပမာဏော၊ ယောသပမာဏ မမည်။ ဝါ၊ အသံတော်၌
အတိုင်းအရှည်ကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသောသူ မမည်ကုန်။

သဗ္ဗသတ္တေ၊ အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့ကို။ ဒသ ကောဋ္ဌာသေ၊ ၁၀-စုတို့ကို။ ကတွာ၊
ပြု၍။ နဝ ကောဋ္ဌာသာ၊ ၉-စုတို့သည်။ လူခပ္ပမာဏာ၊ လူခပမာဏတို့ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊
ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသသူတို့ မည်ကုန်၏။
ဧကော၊ ၁-စုသည်။ န လူခပ္ပမာဏော၊ လူခပမာဏ မမည်။ ဝါ၊ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ်
ပဋိပတ်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသောသူ မမည်ကုန်။

သဗ္ဗသတ္တေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သတ္တဝါတို့ကို။ သဟဿကောဋ္ဌာသေ၊ ၁-ထောင်သောအစုတို့ကို။ ကတ္တာ၊ ပြု၍။ ဧကော ကောဋ္ဌာသော၊ ၁-စုသည်။ ဓမ္မပ္ပမာဏော၊ ဓမ္မပမာဏ မည်၏။ ဝါ၊ တရားတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသသူ မည်၏။ သေသာ၊ ဆိုအပ်ပြီးမှ ကြွင်းကုန်သော ၉၉၉-စုကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ န ဓမ္မပ္ပမာဏာ၊ ဓမ္မပမာဏ မမည်ကုန်။ ဝါ၊ တရားတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြု၍ ကြည်ညိုကြသောသူတို့ မမည်ကုန်။

ဤသို့ ပြဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် ဤအလုံးစုံသော လောကဓာတ်၌ နေသောသူ၌ အဆင်းဖြင့် နှိုင်းယှဉ်သောသူအား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ အဆင်းတော်ထက် ကဲလွန်၍ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သောသူ မည်သည် မရှိ။

အသံတော်ကို နှိုင်းယှဉ်သသူအား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကျော်စောသံထက် ကဲလွန် ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သောသူမည်သည် မရှိ။ အသံတော်ကို နှိုင်းယှဉ်သောသူအား မြတ်စွာဘုရားတို့၏ ကျော်စောသံထက် ကဲလွန်၍ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သောအသံ မည်သည် မရှိ။

ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ကို နှိုင်းယှဉ်သောသူအား ကာသိကတိုင်း၌ ဖြစ်သော အဝတ်ကိုလည်းကောင်း၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်တန်သော ရွှေ၊ ငွေခွက်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ဥတု ၃-ပါးတို့အား လျှောက်ပတ်သော၊ အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ချမ်းသာနှင့်ယှဉ်သော မြတ်သော ပြာသာဒ်တို့ကိုလည်းကောင်း၊ ပယ်စွန့်၍ ပုံသကူသင်္ကန်း၊ ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော သပိတ်၊ သစ်ပင်ရင်းတည်း-ဟူသော ကျောင်းကို မှီဝဲသုံးဆောင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ထက် ကဲလွန်၍ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော တပါးသော ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်မည်သည် မရှိ။

တရားတော်၌ နှိုင်းယှဉ်ခြင်းကို ပြုသောသူအား နတ်နှင့်တကွသော လူ၌ သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော၊ သီလ-အစရှိသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ထက် ကဲလွန်သော၊ တပါးသော သီလအစရှိသော ဂုဏ်မည်သည် မရှိ။

ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ဝေမိ'မသ္မိ စတုပ္ပမာဏေ လောကသန္နိဝါသေ ရူပပ္ပမာဏဿ ဗုဒ္ဓါနံ ရူပတော ဥတ္တရိ ပဿာဒါ'ဝဟံ ရူပံ နာမ နတ္ထိ။ ယောသပ္ပမာဏဿ ဗုဒ္ဓါနံ ကိတ္တိယောသ-တော ဥတ္တရိ ပဿာဒါ'ဝဟော ယောသော နာမ နတ္ထိ။ လူပပ္ပမာဏဿ ကာသိ-ကာနိ ဝတ္ထာနိ မဟာရဟာနိ ကဉ္စနဘာဇနာနိ တိဏ္ဍံ ဥတုနံ အနုစ္ဆဝိကေ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယုတ္တပါသာဒဝရေ ပဟာယ ပံသုကူလစီဝရ သေလမယပတ္တ ရုက္ခ-

မူလာဒိသေနာသနသေဝိနော ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော လူခတော ဥတ္တရိ ပဿာဒါ'ဝဟံ
အညံ လူခံ နာမ နတ္ထိ။ ဓမ္မပ္ပမာဏဿ စ သဒေဝကေ လောကေ အသာဓာရဏ-
သီလာဒိဂုဏဿ တထာဂတဿ သီလာဒိဂုဏတော ဥတ္တရိ ပဿာဒါဝဟော
အညော သီလာဒိဂုဏော နာမ နတ္ထိ။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၃၊ ၈၁။ ကိစ္ဆိ ဝိသဒိသံ)။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆို ဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

ဧဝံ ဣမိနာ ဂုတ္တနယေန၊ ဤသို့ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ စတုပ္ပမာဏေ၊
၄-ပါးသော နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်သော။ ဣမသ္မိ လောကသန္နိဝါသေ၊ ဤအလုံးစုံ
သော လောက၌ နေသောလူ၌။ ဓူပပ္ပမာဏဿ၊ အဆင်းကို နှိုင်းယှဉ်သောသူအား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊
မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ရူပတော၊ အဆင်းတော်ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပဿာဒါ'ဝဟံ၊ ကြည်ညို
ခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော။ ရူပံ နာမ၊ အဆင်းမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ယောသပ္ပမာဏဿ၊
ကျော်စောသံကို နှိုင်းယှဉ်သူအား။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ကိတ္တိယောသတော၊
ကျော်စောသံထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။ ပဿာဒါ'ဝဟော၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော။
ယောသော နာမ၊ အသံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ လူခပ္ပမာဏဿ၊ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်
ကို နှိုင်းယှဉ်သောသူအား။ ကာသိကာနိ၊ ကာသိကတိုင်း၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဝတ္ထာနိ၊ အဝတ်တို့
ကိုလည်းကောင်း။ မဟာရဟာနိ၊ အဖိုးများစွာ ထိုက်ကုန်သော။ ကဉ္စနဘာဇနာနိ၊ ရွှေခွက်တို့
ကိုလည်းကောင်း။ တိဏ္ဍံ ဥတူနံ၊ ဥတု ၃-ပါးတို့အား။ အနုစ္ဆဝိကေ၊ လျောက်ပတ်ကုန်သော။
သဗ္ဗသမ္ပတ္တိယုတ္တပါသာဒဝရေ၊ အလုံးစုံသော စည်းစိမ်နှင့် ယှဉ်သော၊ မြတ်သောပြာသာဒ်
တို့ကိုလည်းကောင်း။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ပံသုကူလစီဝရ သေလမယပတ္တ ရုက္ခမူလာဒိ-
သေနာသနသေဝိနော၊ ပံသုကူသင်္ကန်း၊ ကျောက်ဖြင့် ပြီးသော သပိတ်၊ သစ်ပင်ရင်း-စသော
ကျောင်းတို့ကို မှီဝဲတော်မူသော။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။
ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ လူခတော၊ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ထက်။ ဥတ္တရိ၊ အလွန်။
ပဿာဒါ'ဝဟံ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော။ အညံ၊ တပါးသော။ လူခံနာမ၊ ခေါင်းပါး
ကျင့်မြတ် ပဋိပတ်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဓမ္မပ္ပမာဏဿ စ၊ တရားတော်ကို နှိုင်းယှဉ်သောသူအား
လည်း။ သဒေဝကေ၊ နတ်နှင့်တကွသော။ လောကေ၊ လူ၌။ အသာဓာရဏသီလာဒိ-
ဂုဏဿ၊ သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံသော သီလ-အစရှိသော ဂုဏ်ရှိတော်မူသော။ တထာ-
ဂတဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သီလာဒိဂုဏတော၊ သီလ-အစရှိသော ဂုဏ်ထက်။ ဥတ္တရိ၊
အလွန်။ ပဿာဒါ'ဝဟော၊ ကြည်ညိုခြင်းကို ဆောင်နိုင်သော။ အညော၊ တပါးသော။
သီလာဒိဂုဏော နာမ၊ သီလ-အစရှိသော ဂုဏ်မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ၄-ပါးသော နှိုင်းယှဉ်ခြင်းဖြင့် နှိုင်းယှဉ်အပ်သော လောက၌နေသော လူအပေါင်းကို လက်ဆုပ်ဖြင့် သိမ်းကျုံး၍ ယူဘိသကဲ့သို့ အလုံးစုံသော အရာဌာနကို တဝတည်း သိမ်းရုံး၍ ဖြေနိုင်၏။ ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလပညတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ဣတိ ဘဂဝါ စတုပ္ပမာဏိကံ လောကသန္နိဝါသံ မုဋ္ဌိနာ ဂဟေတွာ ဝိယ ဌိတော။
ဟူသောပါဌ်(အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၈၁)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတုပ္ပမာဏိကံ၊ ၄-ပါးသော နှိုင်းယှဉ် အပ်သော။ ဣမံ လောကသန္နိဝါသံ၊ ဤလောက၌နေသော လူအပေါင်းကို။ မုဋ္ဌိနာ၊ လက် ဆုပ်ဖြင့်။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဌိတော ဝိယ၊ တည်သကဲ့သို့။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တိ ပဉ္စ ဒသ ကာသျှံသေ၊ ဒွေ စတ္တာရော နဝေ'ကံသာ။

ရူပေ ယောသေ လူခေ ဓမ္မေ၊ ပသန္နာ ယေ စ တေ သတ္တာ။ -

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်း။ သန္တိ ရှိကုန်၏။ တေ သတ္တေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့ကို။ တိ ပဉ္စ ဒသ ကာသျှံသေ၊ ၃-စု၊ ၅-စု၊ ၁၀-စု၊ အစု ၁,၀၀၀-တို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဒွေ စတ္တာရော နဝေ'ကံသာ၊ ၂-စု၊ ၄-စု၊ ၉-စု၊ ၁- စုတို့သည်။ ရူပေ၊ အဆင်း၌လည်းကောင်း။ ယောသေ၊ ကျော်စောသံ၌လည်းကောင်း။ လူခေ၊ ခေါင်းပါးကျင့်မြတ် ပဋိပတ်၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်၌လည်းကောင်း။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကုန်၏။ ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန်ဂါထာ။

ဤစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ပုဂ္ဂလပညတ် အဋ္ဌကထာမှာ ကြည့်လေ။ ဤသို့ ကျမ်းဂန်အရာကို ညွှန်ပြရခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်းဟူမူကား မြတ်စွာဘုရားသည် သာလျှင် ပိဋကတ် ၃-ပုံတို့၌ အနက်၏ဖွင့်ခြင်း အစဉ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုထိုသို့သော အရာတို့၌ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင် ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ထိုစကား မှန်၏။ ပြီးပြွမ်းသော ပကိဏ္ဏကဒေသနာသည်သာလျှင် အဋ္ဌကထာ မည်၏။ များသောအားဖြင့် တပါးကုန်သော အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့သည်လည်း ရှိကုန်ရကား ပညာရှိသောသူတို့သည် ကောင်းစွာ မှတ်ယူ လွယ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်အရာကို အသေအချာ ညွှန်ပြထုတ်ဆောင် အပ်သတည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း၊ ၁၁-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ- သိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကျောက်ဆောက်မြို့၊ ရဟန်းတော် ဦးပညာ-က ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ၃-ပါးကို
ကွဲကွဲပြားပြား မှတ်သားပါရအောင် ဖြေမိန့်ကြားပါမည်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၂၆] “ဘုရားတပည့်တော် ကျောက်ဆောက်မြို့နေ၊ ရဟန်း ချင်ပညာ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

ကမ္ဘာပျက်ခြင်း အပြား ၃-ပါးတို့တွင် မီးဖျက်သောကမ္ဘာ၌ မီး-စ၍ လောင်
သည်။ ရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၊ လေဖျက်သော ကမ္ဘာတို့၌ ရေပင် စ၍ ဖျက်သည်ကို
ကွဲပြားခြားနား၍ မသိပါသောကြောင့် ကွဲပြားခြားနား၍ သိမှတ်ပါရအောင်
ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ ဖြေဆိုအမိန့်ရှိပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား”။

ကျောက်ဆောက်မြို့၊ ရဟန်းတော် ချင်ပညာက ကမ္ဘာပျက်ဟန် ၃-ပါးကို ကွဲပြား
သိသာ မှတ်သားပါရအောင်-ဟု လျှောက်ထားချက်—

[၂၆] ကမ္ဘာပျက်ခြင်း၏အကြောင်း မေးလျှောက်သည်မှာ ရှေးဦးစွာ ကမ္ဘာဖျက်မိုး
သည် စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းလုံးကို နှံ့စေ၍ ရွာလတ်၏။ ထိုအခါ လူတို့သည် ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ အလုံးစုံသော မျိုးစေ့တို့ကို စိုက်ပျိုးကြပြန်ကုန်၏။ ကောက်ပင်ကို နွားစားလောက်
ရုံမျှ ကြီးပွားကြလျှင် မြည်းဟိသံကဲ့သို့ ပြင်းထန်စွာ မြည်ချွန်းလျက် တစ်စက်၊ တစ်ပေါက်မျှ
မကျဘဲ ပျက်ခဲ့၍ ကာလရှည်ကြာ မိုးမရွာသဖြင့် မိုးကို မှီ၍ အသက်ရှည်ကြရသမျှ သတ္တဝါ
တို့သည် သေ၍ ပရိတ္တာဘာ-အစရှိသော ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

ဤနည်းဖြင့် ထိုထိုဘုံဘဝ ဌာနအရပ်တို့၌ စွဲကပ်တည်နေကြကုန်သော သတ္တဝါ
အပေါင်းတို့သည် တစ်ဆင့်၊ တစ်ဆင့်တက်၍ အထက်မီးလွတ်ရာ ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့၌ ဖြစ်ကြကုန်
၏။ ထိုအခါ လောကဗျူဟာမည်သော ကာမာဝစရနတ်သည် အရပ်ထက်ဝန်းကျင်
လှည့်လည်၍ ယိုထွက်သော မျက်ရည်ဖြင့် ငိုကြွေးလျက် “အနှစ် ၁-သိန်းထက်၌ ဤကမ္ဘာ၏
ပျက်ခြင်းသည် ဖြစ်လတ္တံ့။ ၄-ပါးသော ဗြဟ္မစိုရ်တရားကို ပွားများကြကုန်။ မိခင်၊ဖခင်တို့ကို
အရိုအသေ လုပ်ကျွေးကြကုန်”ဟု ကြွေးကြော်မြည်တမ်းလာသည်ကို မြင်ကြားသိရသဖြင့်
ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ကြ၍ ခပ်သိမ်းကုန်သော လူ၊ ဘုမ္မစိုးနတ်-စသည်တို့သည် မေတ္တာ၊
ဘာဝနာ-စသော ကုသိုလ်တရားကို အားထုတ်ကြ၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။

နတ်ပြည်မှ ဝါယောကသိုဏ်းကို စီးဖြန်းကြ၍ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ ရောက်ကုန်၏။ ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ မရောက်ထိုက်သော နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသော ငရဲသူသတ္တဝါတို့သည် မီးလွတ်ရာ စကြဝဠာတပါးသို့ ကူးသွားရွှေ့ပြောင်းကြလေကုန်၏။

ထို့နောင် ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာသည်မှ စ၍ ကာလရှည်ကြာလတ်သော် ၂-ခုမြောက် သော နေသည် ထွက်ခဲ့၏။ ရှေးကမ္ဘာဦးမှဖြစ်သော နေ၌ နေနတ်သားတို့ ရှိသကဲ့သို့ ကမ္ဘာပျက်နေ၌ နတ်သားတို့သည် မရှိကုန်။

- ရှေးကမ္ဘာဦး၌ဖြစ်သော နေသည်လည်း ရှေးထက် လွန်စွာ အရောင်အဝါ တောက်ပ၍ နေ့ည အပိုင်းအခြား မရှိ။ တိမ်တောင်မြူခိုး ကင်းသဖြင့် အလင်းအတိသာဖြစ်၏။
- ထိုဒုတိယနေ ထွက်လျှင် မြစ်ငယ်၊ အိုင်ငယ်တို့သည် ခန်းခြောက်လေကုန်၏။
- ထို့နောင် ကာလရှည်ကြာမှ တတိယနေ ထွက်၍ မြစ်ကြီးတို့သည် ခန်းခြောက်လေကုန်၏။
- ထို့နောင် ကာလရှည်ကြာမှ စတုတ္ထနေ ထွက်၍ အိုင်ကြီးတို့သည် ခန်းခြောက်လေကုန်၏။
- ထို့နောင် ကာလရှည်ကြာမှ ပဉ္စမနေ ထွက်၍ သမုဒ္ဒရာရေတို့သည် ခန်းခြောက်လေကုန်၏။
- ထို့နောင် ကာလရှည်ကြာမှ ဆဌမနေ ထွက်၍ အလုံးစုံသော စကြဝဠာသည် အခိုးအလျှံအတိ ဖြစ်၏။ ဤစကြဝဠာကဲ့သို့ စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်း၌ပင် ဖြစ်၏။
- ထို့နောင် ကာလရှည်ကြာမှ သတ္တမနေ ထွက်လတ်၍ တစပ်တည်းစပ်သဖြင့် စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းလုံး၌ တပြိုင်နက် မီးထ၍ စာတုမဟာရာဇ်-စသော နတ်ဘုံမှ ဗြဟ္မာ့ဘုံတိုင်အောင် လောင်၏။ စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းအတွင်း၌ အဏုမြူခန့်မျှသော သင်္ခါရကို မကြွင်းမကျန်စေဘဲ လောင်ကျွမ်း၍ မီးငြိမ်း၏။

ထိုအခါ တခဲနက် မှောင်အတိဖြစ်၍ ကာလရှည်ကြာလတ်သော် တပို့တွဲလ၊ တပေါင်းလတို့၏ အကြားဖြစ်သော ၈-ရက်အတွင်း အန္တရဋ္ဌကဋ္ဌကျသော ဆီးနှင်းကဲ့သို့ သေးဖွဲသော မိုးမှ စ၍ ကြာရိုးပမာဏ၊ ကျည်ပွေပမာဏမှ စ၍ ကြီးစွာသော မိုးရေအလျဉ်သည် စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းလုံးကို ပြည့်စေ၍ ရွာလတ်သဖြင့် မီးဖျက်ရာ အရပ်တိုင်အောင် ပြည့်လျက် ပဒုမ္မာကြာဖက်ပေါ်တွင် တင်သော ရေပေါက်ကဲ့သို့ အောက်၌ ခံသော ဥဒကသန္တာရကလေး၏အထက်၌ တည်၏။ ထိုရေသည် တရွေ့ရွေ့ ကုန်ခန်းသဖြင့် ပဌမ-ဈာန်ဗြဟ္မာ့ဘုံမှ စ၍ ပရနိမ္မိတဝသဝတ္တိ၊ နိမ္မာနရတိ-စသော နတ်ပြည်တို့သည် ပဋိလောမ

အားဖြင့် အစဉ်အတိုင်း တည်ခဲ့၊ဖြစ်ခဲ့၍ ရေပေါက်၌ ပဒုမ္မာကြာဖက်ကဲ့သို့ စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းတွင် ရှေးကမ္ဘာက စကြဝဠာတည်ရာ ဌာနတို့၌ အသီးအသီး မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ သီတာ၊ သတ္တရဘန်၊ တောင်ရံ၊ ကျွန်းတို့နှင့်တကွ တည်၏။

ထိုအခါ မဟာလောကားပန်း၏ အဆင်းကဲ့သို့ အဆင်းရှိသော၊ ကောင်းသော ပန်းဝတ်၏ အနံ့နှင့်တူသော အနံ့ရှိသော၊ ထည့်အပ်သော နတ်သူဇာကဲ့သို့ အရသာနှင့် ပြည့်စုံသော မြေအပြင်သည် ရေ-မရောသော နို့ယနာ၏ အထက်အပြင်ကဲ့သို့ တည်၏။ သို့ မဟာပထဝီ၌ ဗောဓိပင်ပေါက်ရောက်ရာ မြေအပြင်သည် ပျက်သောအခါ နောက်မှ ပျက်၏။ တည်သောအခါ ရှေးဦးစွာ တည်၏။ ထိုဗောဓိပင်ရာ၌ ပုဗ္ဗနိမိတ်ဖြစ်သော တစ်ခု သော ကြာပင်သည် ပေါက်၏။ ထိုကမ္ဘာ၌ ဘုရားဖြစ်သည်ရှိသော် ကြာပင်သည် ပွင့်၏။ မဖြစ်သည်ရှိသော် မပွင့်။ ထိုသို့ ပွင့်ရာ၌လည်း-

- ဘုရား ၁-ဆူ ဖြစ်တော်မူအံ့သော ကမ္ဘာ၌ ၁-ပွင့်သာ ပွင့်၏။
- ၂-ဆူ ဖြစ်တော်မူအံ့သော ကမ္ဘာ၌ ၂-ပွင့် ပွင့်၏။
- ၃-ဆူ ဖြစ်တော်မူအံ့သော ကမ္ဘာ၌ ၃-ပွင့် ပွင့်၏။
- ၄-ဆူ ဖြစ်တော်မူအံ့သော ကမ္ဘာ၌ ၄-ပွင့် ပွင့်၏။
- ၅-ဆူ ဖြစ်တော်မူအံ့သော ကမ္ဘာ၌ ၅-ပွင့် ပွင့်၏။

ထိုသို့ ပွင့်ရာ၌လည်း ၁-ခုသော ကြာရိုး၌ပင် ၁-ခု၊ ၂-ခု-စသော အချက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

- ၁-ဆူ ပွင့်သော ကပ်သည် သာရကပ် မည်၏။
- ၂-ဆူ ပွင့်သော ကပ်သည် မဏ္ဍကပ် မည်၏။
- ၃-ဆူ ပွင့်သော ကပ်သည် ဝရကပ် မည်၏။
- ၄-ဆူ ပွင့်သော ကပ်သည် သာရမဏ္ဍကပ် မည်၏။
- ၅-ဆူ ပွင့်သော ကပ်သည် ဘဒ္ဒကပ် မည်၏။

“ရွှေအိမ် ရွှေစိ၊ အိမ်ကို စိ၊ အိမ်ကျို၊ အိမ်ကျပ်တင်” ဤကား ဘုရားနှင့် ကပ်ကို စပ်၍ အကျဉ်းမှတ်ရန်။

ထိုအခါ အာဘဿရာဗြဟ္မာဘုံ၌ ရှေးဦးစွာ ဖြစ်ကုန်သော ဗြဟ္မာတို့သည် အသက် ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း ကုသိုလ်ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း ထိုဗြဟ္မာဘုံမှ စုတေ၍ လူ့ဘုံ ၌ ဥပပတ်ပဋိသန္ဓေဖြင့် ဖြစ်လာကုန်၏။ ထိုကမ္ဘာဦးသူတို့သည် ကိုယ်အရောင် တောက်ပ

ကုန်၏။ ကောင်းကင်၌ သွားနိုင်ကုန်၏။ ထိုကမ္ဘာဦးသူတို့သည် ရသပထဝီကို သုံးဆောင်
မိသဖြင့် တပ်ခြင်း တဏှာရာဂဖြစ်လေလျှင် ကိုယ်အရောင်အဝါ ကွယ်ပျောက်၍ အမိုက်
အတိရှိသောကြောင့် ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း ဖြစ်ခဲ့ရကား ထိုသူတို့အား ရဲရင့်ခြင်းကို
ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ယူဇနာ ၅၀-ရှိသော နေဗိမာန်သည် ပေါ်ထွက်လာ၏။ ထိုအခါ ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာ ငါတို့အား ရဲရင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် ပေါ်ထွက်လာ၏။ ထိုအခါ ဝမ်းမြောက်ဝမ်း
သာ ငါတို့အား ရဲရင့်ခြင်းကို ဖြစ်စေလျက် ပေါ်ထွက်လာသတည်း-ဟု သူရိယ-ဟူသော
ပညတ်နာမ ဝေါဟာရကို မှည့်ကြကုန်၏။

နေ့အခါ အလင်းဖြစ်၍ နေဝင်ခဲ့သော် အမိုက်အတိရှိပြန်ရကား ထိတ်လန့်
ကြောက်ရွံ့ခြင်း အသစ်ဖြစ်ပြန်၍ ငါတို့အား တပါးသော အလင်းကို ရပါမူကား ကောင်း
လေစွ-ဟု တောင့်တသည့် အားလျော်စွာ ၄၉-ယူဇနာရှိသော လဗိမာန်သည် ပေါ်ထွက်လာ
ပြန်သဖြင့် လူတို့၏ ဆန္ဒအာသာကို ကောင်းစွာ သိဘိသကဲ့သို့ ဖြစ်သည်-ဟူသော သညာ-
အန္တတ္ထ၊ ဝေါဟာရကြောင့် ဆန္ဒ-ဟု တွင်ပြန်သတည်း။ ဆန္ဒပုဒ်နေတွင် ဆ-ကို စ-ပြု၍
စန္ဒ-ဟု လို၏။

ထိုနေ့၊ လတို့ ပေါ်ထွက်သည်နှင့် တပြိုင်နက် နက္ခတ်၊ တာရာ၊ မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ
သီတာ၊ သတ္တရာဘန်၊ တောင်ရံ၊ ကျွန်း၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ဟိမဝန္တာ-စသည်တို့သည် ထင်ရှားဖြစ်ကုန်
၏။ ထိုနေ့၊ လ ပေါ်သည့်နေ့မှ စ၍ နေ့၊ လ၊ နှစ်၊ ဥတု၊ ရတု၊ ရာသီ၊ အခါကာလ၊ နေ့၊
ညဉ့်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဆန်ထမင်းချက်သောကာလ အပွက်ထသည်ရှိသော် ညီညွတ်
သောအရာ၊ နိမ့်ရာ၊ မြင့်ရာ ဖြစ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ မြင့်ရာ၊ မြင့်ရာအရပ်တို့၌ တော၊ တောင်
တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ နိမ့်ရာ၊ နိမ့်ရာအရပ်တို့၌ သမုဒ္ဒရာတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ညီညွတ်ရာ
အရပ်၌ ကျွန်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုအခါ ရသပထဝီကို သုံးဆောင်ကုန်သော လူတို့တွင်
အချို့ အဆင်းလှကုန်သည်၊ အချို့ အဆင်းမလှကုန်။ အဆင်းလှသောသူတို့သည် အဆင်း
မလှသောသူတို့ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ မာန်မာန တက်ကြွလေ၍ မထီမဲ့မြင် ပြုကြသောကြောင့်
ရသပထဝီ ကွယ်ပျောက်လျှင် ထို့နောင်မှ မြေဆီ၊မြေလွှာ အရသာပေါ်ထွက်၍ နှစ်သက်စွာ
သုံးဆောင်ကြ၏။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဥပမာဖြင့် မြေဆီ၊မြေလွှာ ကွယ်ပျောက်ပြန်က ပဒါလတာ
မည်သော အဆင်းအနံ့နှင့် ပြည့်စုံသော အရသာနွယ်သည် ဖြစ်လာ၍ ထိုအရသာ တဖန်
ကွယ်ပျောက်ပြန်က ဖွဲ့အခွံမပါ ကောင်းစွာဖြူစင်သော သလေးကောက်ဆန်သည် ဖြစ်လာ
၍ အိုး၌ ထည့်ပြီးသော် ပတ္တမြားခုံလောက်ဖြင့် ချက်ပြုတ်၍ လက်သုပ်ဟင်းလျာ မရှာရဘဲ
လိုရာ၊လိုရာ အရသာကို အလိုရှိသမျှ ကောင်းစွာ ခံစားသုံးဆောင်ကြ၍ ကြမ်းတမ်းသော

အာဟာရကြောင့် မုတ္တ၊ ကရီသဖြစ်လာ၍ ထွက်ရာ၊ စွန့်ရာ ပဿာဝမဂ်၊ ဝစ္စမဂ်တို့သည် ရှေးအထက်ကာလ ရှေးဘဝက ဣတ္ထိ၊ပုရိသဖြစ်ကြဖူးသည့်အားလျော်စွာ ဖြစ်လာကြ ကုန်၏။

ထိုအခါ အချင်းချင်း ၁-ယောက်သည် ၁-ယောက်အား မျက်ဝါးတည့်တည့် စိမ်း စိမ်းကြည့်ရှုကြသဖြင့် ရာဂပြင်းစွာ ပူလောင်နှိပ်စက်ကြကုန်သောကြောင့် မေထုန်မှီဝဲကြ၍ အသဒ္ဓမ္မပဋိသေဝနကို ကျင့်ကြလေကုန်၏။ လုံခြုံစေခြင်းအကျိုးငှာ အိမ်ရာဆောက်လုပ် နေထိုင်ကြကုန်၏။ ယူငင်စားသောက်ကြသော သလေးဆန်သည်လည်း ရှေးအခါကဲ့သို့ ဆန်ချည်းသာ မသီးဘဲ ဖွဲအခွံနှင့်တကွ ဖြစ်လာ၍ သူ့ဟာ၊ ငှါဟာ နေရာခွဲခြား သားနား ကွက်ကန့် သီးသန့်ပိုင်းခြား မှတ်သားသိမ်းဆည်း သိုမှီးစောင့်ရှောက်ကြ၍ သကသကသညာ၊ လယ်ယာ၊ စည်းခြံ၊ ဥယျာဉ်၊ စောင်းတန်း၊ အရံအတား မှတ်သားပြုလုပ်ကြလေသည်။

ထိုအခါ ယုတ်မာသောသူ အချို့လူတို့က မိမိဥစ္စာ ကုန်ခန်းလေလျှင် သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုးယူကဲ့ဝှက်ပြန်သဖြင့် တုတ်၊ လှံ၊ သံ၊ ကျောက်၊ အုတ်ခဲတို့ဖြင့် ခြိမ်းခြောက်ပြော ဆို၍ လွတ်လိုက်၏။ ထိုကာလမှ စ၍ သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူသော အဒိန္နာဒါန ဖြစ်လာ၏။ ထိုအခါ အနှစ် ၈-သောင်းတမ်း-ဟူ၏။

ထို့နောက်မှ ကုန်းတိုက်၊ ကုန်းချော၍ ပြောဆိုသော ပိသုဏဝါစာသည် အနှစ် ၂- သောင်းတမ်းက စ၍ ဖြစ်လာ၏။ ထို့နောင်မှ သူတပါးတို့ သားမယားတို့ကို မှားယွင်းကျင့်ကြံ သော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရသည် အနှစ် ၁-သောင်းတမ်း က စ၍ ဖြစ်လာ၏။

ထို့နောင်မှ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆဲရေးသော ဖရုသဝါစာ၊ အကျိုးမရှိ၊ နိရတ္ထကကို ပြောသော သမ္မပ္ပလာပတို့သည် အနှစ် ၅-ထောင်တမ်းက စ၍ ဖြစ်လာ၏။

ထို့နောင်မှ သူတပါးအသက်ကို သေစေလိုသဖြင့် ကြံသော ဗျာပါဒ၊ သူတပါးဥစ္စာ ကို မိမိဥစ္စာဖြစ်စေခြင်းငှာ ရှေးရှုကြံသော အဘိဇ္ဈာတို့သည် အနှစ် ၂,၅၀၀-တမ်းက စ၍ ဖြစ်လာ၏။

ထို့နောင်မှ မှားသော အယူကို ယူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည် အနှစ် ၁-ထောင်တမ်းက စ၍ ဖြစ်လာ၏။

ထို့နောင်မှ အမိ၊ မိကြီး၊ မိထွေး၊ နှမ၊ သမီး၊ အဘ၊ ဘကြီး၊ ဘထွေး၊ မောင်၊ သားတို့၌ တပ်သော အဓမ္မရာဂ၊

မိမိသား၊မယား၌ပင် ပြင်းစွာ အလွန်အကြူး တပ်စွန်းသော ဝိသမရာဂ၊

ယောက်ျားကို ယောက်ျားချင်း၊ မိန်းမကို မိန်းမချင်း တပ်သော မိစ္ဆာဓမ္မ၊

ဤတရား ၃-ပါးတို့သည် အနှစ် ၅၀၀-တမ်းက စ၍ ဖြစ်လာ၏။ ထို့နောက်မှ—

- ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ကို မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုသော အသာမည၊
- ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ကို မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုသော အဋ္ဌဟည၊
- အမိကို မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုသော အမတ္တေယျ၊
- အဘကို မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုသော အပေတ္တေယျ၊
- အမျိုး၌ အသက်အရွယ်ဂုဏ်ဖြင့် ကြီးသောသူတို့ကို မရိုမသေ မထေမဲ့မြင်ပြုသော နကုလေဇဌာပစာယီ၊

ဤတရား ၅-ပါးတို့သည် အနှစ် ၂၅၀-တမ်းက စ၍ ဖြစ်၏ (ဒီ၊ ၃။ ၅၈)။

သူတပါးတို့ ဥစ္စာကို ခိုးယူသော အဒိန္နာဒါနဖြစ်သောအခါ သတ္တဝါတို့သည် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့ကြ၏။ “ငါတို့တွင် အကြီးအကဲဖြစ်သော သူ ၁-ယောက်ကို မဟာသမ္မတမင်း မြှောက်၍ ခြိမ်းခြောက်ပြောဆိုသင့်သူကို ပြောဆိုခြိမ်းခြောက်၊ ငေါက်မေးဆုံးမ ရှုတ်ချကဲ့ရဲ့ ပြက်ပြက်ထင်ထင် ပြစ်ဒဏ်တင်၍ စီရင်နှိပ်ကွပ်စေရန်ဖြင့် ငါတို့ကလည်း ဒသမဘာဂ ဖြစ်သော ၁၀-ဖို့၊ ၁-ဖို့ကို နှစ်လိုသာကြည် ပေးအံ့သည်” ဟု ကြံစည်ကြလေကုန်၏။

ထိုအခါ ငါတို့ ဂေါတမဘုရားအလောင်းတော်သည် ထိုသူတို့တွင် အဆင်အခြင် ပညာ၊ ခွန်အားစွမ်းပကားဖြင့် သူတပါးတို့ကို အလိုကျကျ ဆုံးမတားမြစ်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ခြင်း၊ အဆင်းသဏ္ဌာန်၊ ကြန်အင်လက္ခဏာ၊ တင့်တယ်စွာသော ယောက်ျား ၁-ဦး အထူးဖြစ်လာ ၏။ ထိုသူကို တောင်းပန်ကြ၍ မဟာသမ္မတ၊ ခတ္တိယ၊ ရာဇ-ဟူသော အမည်တူ ၃-ပါး ဖြင့် တရားနှင့်အညီ စောင်မ၍ ရာဇဓမ္မသင်္ဂဟဖြင့် မဟာသမ္မတမင်း မြှောက်၏။

ထိုအခါ အချို့သောသူတို့သည် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့ကြကုန်၏။ “အချင်းတို့၊ သတ္တဝါတို့၌ ရိုက်ပုတ်ညှဉ်းဆဲ ခိုးယူခြင်း၊ မဟုတ်မမှန် ပြောဆိုခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချခြင်းတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ငါတို့သည် မကောင်းမှုမှ ကင်းခြင်းငှာ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်နေထိုင် ကြအံ့” ဟု အစုအသင်းအပင်း ဖွဲ့စည်းကြ၍ ပဏ္ဏကုဋီ-စသော အရိပ်သင်္ခမ်း၌ နေလျက် မြို့ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်အရပ်တို့၌ ရပ်ခံတောင်းစား၍ တရားနှင့်အညီ နေကြသောကြောင့် ဗြာဟ္မဏမျိုး- ဟု တွင်လေသည်။

အချို့ကုန်သောသူတို့သည် လယ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း-စသော အမှုကို ပြုလုပ် ၍ အသက်မွေးကြကုန်သောကြောင့် ဝေဿ-ဟု တွင်လေသည်။

အချို့ကုန်သောသူတို့သည် သူတပါးတို့ကို နှိပ်စက်ညှဉ်းဆဲခြင်းဖြင့် ဆင်းရဲငြိငြင်စွာ အသက်မွေးကြကုန်သောကြောင့် သုဒ္ဓ-ဟု တွင်လေသည်။

ဤသို့ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ ကုန်သည်၊ သူဆင်းရဲ-ဟူသော အမျိုး ၄-ပါးတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။
ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌—

အာဒိတောဝ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေယော ဝုဋ္ဌတိတွာ ကောဋိသတ-
သဟဿစက္ကဝါဠေ ဧကံ မဟာဝဿံ ဝဿတိ၊ မနုဿာ တုဋ္ဌာ သဗ္ဗဝိဇာနိ
နိဟရိတွာ ဝပ္ပန္တိ ။လ။ ယေ ပန တသ္မိံ သမယေ ပရဝိဗောဓနာဒိလုဒ္ဓါစာရာ
အဟေသံ၊ တေ သုဒ္ဓါတိ ဝုစ္စန္တိ။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။ ၄၄) —

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ရှေးဦးစွာသော ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာသည်မှ စ၍
မီးလျှံ စဲသည်တိုင်အောင် သံဝဋ္ဌ-မည်သော ရှေးဦးစွာသော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ကမ္ဘာပျက်မီးလျှံ စဲသည်မှ စ၍ စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းလုံးကို ပြည့်သည့် ကမ္ဘာ
ပြုမိုး ရွာသည်တိုင်အောင် သံဝဋ္ဌဌာယီမည်သော ၂-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ်
မည်၏။

ကမ္ဘာပြုမိုးရွာသည်မှ စ၍ နေ၊လ ပေါ်သည့်တိုင်အောင် ဝိဝဋ္ဌ-မည်သော ၃-ခု
မြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

နေ၊လ ပေါ်သည်မှ စ၍ တဖန် ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာပြန်သည့်တိုင်အောင် ဝိဝဋ္ဌဌာယီ
မည်သော ၄-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ထိုအသင်္ချေယျကပ် ၄-ကပ်တို့တွင် ၁-ခု ၁-ခုသော အသင်္ချေယျကပ်သည် အန္တရ
ကပ် ၆၄-ကပ် အတိုင်းအရှည် ရှိ၏။ အန္တရကပ်-ဟူသည် လူတို့အသက် ၁၀-နှစ်တမ်းမှ
အသင်္ချေယျတမ်းတိုင်အောင် တက်ခဲ့၍ တဖန် ဆုတ်ခဲ့ပြန်သဖြင့် ၁၀-နှစ်တမ်းတိုင်အောင်
ရောက်ပြန်လျှင် ၁-ခုသော အန္တရကပ် မည်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌—

ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေယတော ယာဝ ဇာလုပစ္ဆေဒေါ၊ ဣဒံ ပဌမံ အသင်္ချေယံ
သံဝဋ္ဌောတိ ဝုစ္စတိ။ ကပ္ပဝိနာသကဇာလုပစ္ဆေဒတော ယာဝ ကောဋိသတ-
သဟဿစက္ကဝါဠပရိပ္ပရကော သမ္ပတ္တိမဟာမေယော၊ ဣဒံ ဒုတိယံ အသင်္ချေယံ
သံဝဋ္ဌဌာယီတိ ဝုစ္စတိ။ သမ္ပတ္တိမဟာမေယတော ယာဝ စန္ဒိမသ္မရိယပါတု-

ဘာဝေါ၊ ဣဒံ တတိယံ အသင်္ချေယျံ ဝိဝဋ္ဌောတိ ဝုစ္စတိ။ စန္ဒိမသုရိယပါတု-
ဘာဝတော ယာဝ ပုန ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေယော၊ ဣဒံ စတုတ္ထံ အသင်္ချေယျံ
ဝိဝဋ္ဌာယိတိ ဝုစ္စတိ၊ ဝိဝဋ္ဌာယိ အသင်္ချေယျံ စတုသဋ္ဌိအန္တရကပ္ပသံဂဟံ။

ဟူသော ပါဠိ(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။ ၄၉၊ ၅၀)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဤတွင် မီးဖျက်သောကမ္ဘာ၌ မီးဖျက်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကားရပ်
အပြီးသတ်တည်း။

အကြင်အခါ ကမ္ဘာသည် ရေဖြင့် ပျက်၏။ ထိုရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ရှေးဦးစွာ
ကမ္ဘာဖျက်မိုး ရွာသည်မှ စ၍ ကမ္ဘာဖျက်မိုး စဲသည်တိုင်အောင်သော စကားရပ်ကို မီးဖျက်
သောကမ္ဘာနှင့် တူစွာ မှတ်ရာ၏။ အထူးကား မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ၂-ခုမြောက်သော
နေ-ပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့ ကမ္ဘာဖျက်သော ခါရုဒကမည်သော ဆားငန်မိုးသည် သိမ်မွေ့
သေးဖွဲ့စွာ ရွာသည်မှ စ၍ ကြီးလှစွာသော ရေအလျဉ်သည် စကြဝဠာကုဋေ ၁-သိန်းလုံး
ပြည့်စေလျက် ရွာ၏။

ခါရုဒကမည်သော ဆားငန်ရေ ထိသမျှ မြေ၊တောင်တို့သည် ကြေမွပျောက်ပျက်
လေ၍ မြေကို ခံသောရေနှင့် တစပ်တည်း ဖြစ်၏။ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်မှ အထက်ဒုတိယ
ဈာန်ဘုံတိုင်အောင် ကြေမွပျောက်ပျက်၍ အဏုမြူခန့်မျှ သင်္ခါရ မကြွင်းမကျန်စေရ၊ မိမိ
နှင့်တကွ ပျောက်ပျက်၍ အထက်၊အောက် ဟင်လင်းအပြင် ဖြစ်၏။

မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ကား မဟာဗြဟ္မာဘုံမှ စ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် တည်၏။
ရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ကား အာဘဿရဘုံမှ စ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် တည်၏။ သုဘ-
ကိဏှာဘုံမှ ဗြဟ္မာတို့သည် အသက်ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း အာဘဿရဘုံ-စသည်တို့၌
ဖြစ်ကုန်၏။ ဤမှ ကြွင်းသမျှ စကားရပ်တို့သည် မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသော
အတိုင်းပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ယသ္မိ ပန သမယေ ကပ္ပေါ ဥဒကေန ဝိနဿတိ၊ အာဒိတောဝ ကပ္ပဝိနာ-
သကမဟာမေယော ဥဋ္ဌဟိတွာ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနဝ ဝေဒိတဗ္ဗော ။လ။ ကေဝလံ
ပနိဓ အာဘဿရဗြဟ္မလောကံ အာဒိ ကတွာ လောကော ပါတုဘဝတိ၊ သုဘ-
ကိဏှတော စ စဝိတွာ အာဘဿရဋ္ဌာနာဒိသု သတ္တာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။ ၅၀)။

ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် ရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ကမ္ဘာပျက်မိုးရွာသည်မှ စ၍ ကမ္ဘာပျက်သော ခါးရဒကမည်သော ဆားငန်မိုးကြီး စဲသည်တိုင်အောင် သံဝဋ်-မည်သော ရှေးဦးစွာသော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ကမ္ဘာပျက်မိုးကြီး စဲသည်မှ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသည်တိုင်အောင် သံဝဋ်ဌာယီ-မည်သော ၂-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသည်မှ နေ၊ လ-ပေါ်သည်တိုင်အောင် ဝိဝဋ်-မည်သော ၃-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

နေ၊ လ ပေါ်သည်မှ စ၍ တဖန် ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာပြန်သည်တိုင်အောင် ဝိဝဋ်ဌာယီ-မည်သော ၄-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေယတော ယာဝ ကပ္ပဝိနာသကခါရဒကပစ္ဆေဒေါ။
ဣဒံ ပဌမအသင်္ချေယျံ။ ဥဒကပစ္ဆေဒတော ယာဝ သမ္ပတ္တိမဟာမေယော၊ ဣဒံ
ဒုတိယ အသင်္ချေယျံ။ သမ္ပတ္တိမဟာမေယတော ယာဝ စန္ဒိမသုရိယပါတုဘာဝေါ။
ဣဒမေက'မသင်္ချေယျံ။ စန္ဒိမသုရိယပါတုဘာဝတော ယာဝ ကပ္ပဝိနာသက-
မဟာမေယော၊ ဣဒမေက'မသင်္ချေယျံ နာမ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ
ဧကော မဟာကပ္ပေါ ဟောတိ-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဤတွင် ရေဖျက်သောကမ္ဘာ၌ ရေဖျက်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသောစကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

အကြင်အခါ ကမ္ဘာသည် လေဖြင့် ပျက်၏။ ထိုလေဖြင့် ပျက်သောကမ္ဘာ၌ ရှေးဦးစွာ ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာသည်မှ စ၍ ကမ္ဘာပျက်မိုး စဲသည်တိုင်အောင်သော စကားရပ်တို့ကို မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ဆိုအပ်ပြီးသောအတိုင်း မှတ်ရာ၏။ အထူးကား မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ ၂-ခုမြောက်သောနေ ပေါ်ထွက်လာသကဲ့သို့ ထို့အတူ ကမ္ဘာကို ဖျက်သော လေသည် ရှေးဦးစွာ သိမ်မွေ့သောမြူကို ထစေ၏။ ထို့နောင် ကြမ်းသော မြူ၊ သိမ်မွေ့သော သဲ၊ ကြမ်းသော သဲ၊ အိုးခြမ်း၊ ကျောက်ဆစ်မှ စ၍ တောင်ထွတ်ပမာဏရှိသော ကျောက်တို့ကို လည်းကောင်း မညီမညွတ်သောအရပ်၌ တည်သော သဲ၊ ကြီးစွာသော သစ်ပင်တို့ကိုလည်း ကောင်း ထိစေ၏။ ထို သဲ၊ သစ်ပင်တို့သည် ကောင်းကင်သို့ ပျံတက်၍ မှန်မှန်ညက်ညက် ပျောက်ပျက်ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဤနည်းဖြင့် တစ်ဆင့်ထက် တစ်ဆင့် ကြီးပွားခြင်းသို့ ရောက်၍ မြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ သီတာ၊ သတ္တရဘန် စသည်တို့ကို ကောင်းကင်သို့ချည်း မြှောက်လွှင့်ပစ်၍ ယူဇနာ-၁၀၀၊ ယူဇနာ ၂၀၀-စသည်ဖြင့် အစိတ်အဖြာ များစွာကြွေကွဲစေလျက် အထက်ကောင်းကင်မှ မကျစေဘဲ စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းအတွင်း မြင်းမိုရ်တောင်ကို မြင်းမိုရ်တောင်ချင်း၊ စကြဝဠာကို စကြဝဠာတောင်ချင်း၊ ဟိမဝန္တာကို ဟိမဝန္တာတောင်ချင်း-စသည်ဖြင့် အချင်းချင်း ထိခတ်ရိုက်ချေလျက် မှန်မှန်ညက်ညက် ပျက်စေ၍ အထက်ဖြစ်သော နတ်ဘုံ၊ ဗြဟ္မာ့ဘုံတို့ကို တတိယဇာန်တိုင်အောင် ဖျက်၍ ပျက်စီးကုန်ခန်းသဖြင့် အဏုမြူခန့်မျှ သင်္ခါရကို မကြွင်းမကျန်စေရ၊ မိမိနှင့်တကွ ဥဒကသန္ဓာရက လေကို ကုန်စေ၊ ပျောက်စေ၍ အောက်၊ အထက် ဟင်းလင်းအပြင် ဖြစ်၏။

ရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ အာဘဿရဘုံမှ စ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် တည်၏။ လေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ကား သုဘကိဏ္ဍာဘုံမှ စ၍ ပဋိလောမအားဖြင့် တည်၏။ ဝေဟပ္ဖိလ်ဘုံမှ အသက်ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း ကုသိုလ်ကုန်သဖြင့်လည်းကောင်း ဗြဟ္မာတို့သည် စုတေ၍ သုဘကိဏ္ဍာဘုံ-စသည်တို့၌ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ -

ယသ္မိ ပန သမယေ ကပ္ပေါ ဝါတေန ဝိနဿတိ၊ အာဒိတောဝ ကပ္ပဝိနာသက-
မဟာမေယော ဥဋ္ဌဟိတွာတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော ဝိတ္တာရေတဗ္ဗံ ။လ။ ဣဓ
ပန သုဘကိဏ္ဍဗြဟ္မလောကံ အာဒိ ကတွာ လောကော ပါတုဘဝတိ၊ ဝေဟပ္ဖ-
လတော စ စဝိတွာ သုဘကိဏ္ဍာဌာနာဒိသု သတ္တာ နိဗ္ဗတ္တန္တိ-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။၅၁)။

ထိုသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် လေဖျက်သောကမ္ဘာ၌ ကမ္ဘာပျက်မိုးရွာသည်မှ စ၍ ကမ္ဘာပျက်လေ ပြတ်စဲသည်တိုင်အောင် သံဝဋ္ဋမည်သော ရှေးဦးစွာသော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ကမ္ဘာပျက်လေ စဲသည်မှ စ၍ ကမ္ဘာပြုမိုးကြီး ရွာသည်တိုင်အောင် သံဝဋ္ဋဌာယိ မည်သော ၂-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ကမ္ဘာပြုမိုးကြီးရွာသည်မှ စ၍ နေ၊လ ပေါ်သည်တိုင်အောင် ဝိဝဋ္ဋမည်သော ၃-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

တဖန် နေ၊ လ ပေါ်သည်မှ စ၍ ကမ္ဘာပျက်မိုး ရွာသည်တိုင်အောင် ဝိဝဋ္ဋဌာယိ-မည်သော ၄-ခုမြောက်သော အသင်္ချေယျကပ် မည်၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

တတ္ထ ကပ္ပဝိနာသကမဟာမေယတော ယာဝ ကပ္ပဝိနာသကဝါတုပစ္ဆေဒေါ၊
ဣဒ်မေကမသင်္ချေယျံ၊ ဝါတုပစ္ဆေဒတော ယာဝ သမ္ပတ္တိမဟာမေယော၊ ဣဒ်
ဒုတိယမသင်္ချေယျန္တိ အာဒိ ဝုတ္တနယမေဝ ။လ။ ဧဝံ ဝါတေန ဝိနာသော စ
သဏ္ဌဟနဉ္စ ဝေဒိတဗ္ဗံ။-

ဟူသော ပါဠိကို ဗုဒ္ဓမတညုပုဂ္ဂိုလ် မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။၅၁)။

ဤတွင်ရှေ့ လေဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ လေဖျက်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော
စကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

အဘယ့်ကြောင့် ဤလောကဓာတ်သည် ဤကဲ့သို့ မီး၊ ရေ၊ လေ တို့၏ အစဉ်ဖြင့်
ဖျက်ခြင်း ဖြစ်လေသနည်းဟူမူကား ဝိဝဋ္ဌဌာယီအသင်္ချေယျကပ်၌-

- ရာဂစရိုက် ပြောသောအခါ ရောဂန္တရကပ် ဖြစ်သည်။
- ဒေါသစရိုက် ပြောသောအခါ သတ္တန္တရကပ် ဖြစ်သည်။
- မောဟစရိုက် ပြောသောအခါ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရကပ် ဖြစ်သည်။

ထိုကဲ့သို့-

- ရာဂ ပြောသောကမ္ဘာ၌ မီးဖျက်သည်။
- ဒေါသ ပြောသောကမ္ဘာ၌ ရေဖျက်သည်။
- မောဟ ပြောသောကမ္ဘာ၌ လေဖျက်သည်။

ထိုသို့ ဖျက်ရာ၌လည်း မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ ၇-ကြိမ်စေ့မှ , ၈-ကြိမ်မြောက်သော
ကမ္ဘာ၌ ရေဖျက်သည်။

ဤနည်းဖြင့် မီး ၇-ကြိမ်၊ ၇-လီ၊ ပေါင်း ၄၉-ကြိမ်၊ ရေ ၇-ကြိမ်၊ ပေါင်း ၅၆-ကြိမ်၊
နောက် မီး ၇-ကြိမ် ဖျက်၍ ၆၄-ကြိမ်စေ့အံ့သောအခါ၌ ရေမဖျက်ဘဲ လေ ၁-ကြိမ်
ဖျက်လေသည်။ ဤသို့ မီး ၅၆-ကြိမ်၊ ရေ ၇-ကြိမ်၊ လေ ၁-ကြိမ် ဖြစ်သည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌ -

ကိကာရဏာ ဧဝံ လောကော ဝိနဿတီတိ၊ ယထာ ဟိ ရာဂဒေါသမော-
ဟာနံ အဓိကဘာဝေန ယထာက္ကမံ ရောဂန္တရကပေါ သတ္တန္တရကပေါ ဒုဗ္ဘိက္ခန္တရ-
ကပေါတိ ဣမေ တိဝိဓာ အန္တရကပေါ ဝိဝဋ္ဌဌာယိမ္ပိ အသင်္ချေယျကပေ ဇာယန္တိ။

ဧဝံမေတေ ယထာဝုတ္တာ တယော သံဝဋ္ဌာ ရာဂါဒိနံ အဓိကဘာဝေနော ဟောန္တိ။
 တတ္ထ ရာဂေ ဥဿန္ဓတရေ အဂ္ဂိနာ ဝိနဿတိ။ ဒေါသေ ဥဿန္ဓတရေ ဥဒကေန
 ဝိနဿတိ။ မောဟေ ဥဿန္ဓတရေ ဝါတေန ဝိနဿတိ။ ဧဝံ ဝိနဿန္တော စ
 နိရန္တရမေဝ၊ သတ္တဝါရေ အဂ္ဂိနာ ဝိနဿတိ၊ အဋ္ဌမေ ဝါရေ ဥဒကေန၊ ပုန
 သတ္တဝါရေ အဂ္ဂိနာ၊ အဋ္ဌမေ ဝါရေ ဥဒကေနာတိ ဧဝံ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဝါရေ
 ဝိနဿန္တော၊ သတ္တက္ခတ္တံ ဥဒကေန ဝိနဿိတွာ ပုန သတ္တဝါရေ အဂ္ဂိနာ ဝိနဿတိ။
 ဧတ္တာဝတာ တေသဋ္ဌိ ကပ္ပိ အတိတာ ဟောန္တိ။ ဧတ္တန္တရေ ဥဒကေန နဿန-
 ဝါရံ သမ္ပတ္တမိ ပဋိဗာဟိတွာ လဒ္ဓေါကာသော ဝါတော ပရိပုဏ္ဏစတုသဋ္ဌိကပ္ပိ-
 ယုကေ သုဘကိဏှေ ဝိဒ္ဓိသေန္တော လောကံ ဝိနာသေတိ။ ဧတ္ထ ပန ရာဂေါ
 သတ္တာနံ ဗဟုလံ ပဝတ္တတိတိ ရာဂဝသေန (အဂ္ဂိဝသေန) ဗဟုသော လောက-
 ဝိနာသော ဝေဒိတဗျော။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၂။ ၅၂။ သာရတ္ထ၊ ၁။ ၂၈၇။)

ကိကာရဏာ၊ အဘယ်အကြောင်းကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ လောကော၊ လောက
 သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဟိ
 ဝိတ္တာရေမိ၊ အကျယ်ကို ဆိုဦးအံ့။

ရာဂဒေါသမောဟာနံ၊ ရာဂစရိုက်၊ ဒေါသစရိုက်၊ မောဟစရိုက်တို့၏။ အဓိက-
 ဘာဝေန၊ ကဲလွန်သည်၏ အဖြစ်ဖြင့်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ်အတိုင်း။ ရောဂန္တရကပ္ပေါ၊
 ရောဂန္တရကပ်လည်းကောင်း။ သတ္တန္တရကပ္ပေါ၊ လည်းကောင်း။ ဒုတ္တိန္တရကပ္ပေါ၊ လည်း
 ကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ တိဝိဓာ အန္တရကပ္ပေါ၊ ဤ ၃-ခုသော အန္တရကပ်တို့သည်။
 ဝိဝဋ္ဌဌာယိမိ အသင်္ချေယျကပ္ပေါ၊ ဝိဝဋ္ဌဌာယိအသင်္ချေယျကပ်၌။ ဇာယန္တိ ယထာ၊ ဖြစ်ကုန်
 သကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလည်းကောင်းလျှင်။ ယထာဝုတ္တာ၊ အကြင်အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီး
 ကုန်သော။ တေ တယော သံဝဋ္ဌာ၊ ထို ၃-ပါးကုန်သော သံဝဋ္ဌကပ်တို့သည်။ ဝါ၊ ထို ၃-ပါး
 ကုန်သော ပျက်ခြင်းတို့သည်။ ရာဂါဒိနံ၊ ရာဂ-အစရှိသည်တို့၏။ အဓိကဘာဝေန၊ ကဲလွန်
 သည်၏အဖြစ်ဖြင့်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုသို့ ပျက်ရာ၌။

- ရာဂေ၊ ရာဂသည်။ ဥဿန္ဓတရေ၊ ပြောသောကမ္ဘာ၌။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။
- ဒေါသေ၊ ဒေါသသည်။ ဥဿန္ဓတရေ၊ ပြောသောကမ္ဘာ၌။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊
 ပျက်၏။
- မောဟေ၊ မောဟသည်။ ဥဿန္ဓတရေ၊ ပြောသောကမ္ဘာ၌။ ဝါတေန၊ လေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊
 ပျက်၏။

ဧဝံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဝိနဿန္တောပိ စ၊ ပျက်သော်လည်း။ နိရန္တရ-
မေဝ၊ အခြားမရှိသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။

- သတ္တ ဝါရေ၊ ၇-ကြိမ်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။
- အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ၈-ကြိမ်မြောက်၌။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။
- ပုန၊ တဖန်။ သတ္တ ဝါရေ၊ ၇-ကြိမ်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။
- အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ၈-ကြိမ်မြောက်၌။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ၈-ကြိမ်၊ ၈-ကြိမ်မြောက်၌။ ဝိနဿန္တော၊
ပျက်သောကြောင့်။

သတ္တက္ခတ္တံ၊ ၇-ကြိမ်။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿိတွာ၊ ပျက်၍။

ပုန၊ တဖန်။ သတ္တ ဝါရေ၊ ၇-နှစ်ကြိမ်မြောက်၌။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။

ဧတ္တာဝတာ၊ ဤသို့သော နည်းဖြင့်။ တေသဋ္ဌိကပ္ပိ၊ ၆၃-ကပ်တို့သည်။ အတိတာ၊
လွန်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတ္တန္တရေ၊ ဤအတွင်း၌။

ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ နဿနဝါရံ သမ္ပတ္တမ္ပိ၊ ပျက်လျှည့်ရောက်သော်လည်း။ ပဋိ-
ဗာဟိတွာ၊ တားမြစ်၍။ လဒ္ဓေါကာသော၊ ရအပ်သော အခွင့်ရှိသော။ ဝါတော၊ လေသည်။
ပရိပုဏ္ဏစတုသဋ္ဌိကပ္ပိယုကေ၊ ၆၄-ကမ္ဘာပြည့်အောင် အသက်ရှည်သော။ သုဘကိဏှေ၊
သုဘကိဏ်ဘုံ၌။ ဝိဒ္ဓသေန္တော၊ ဖျက်ဆီးလျက်။ လောကံ၊ လောကကို။ ဝိနာသေတိ၊ ပျက်၏။
ဧတ္တ၊ ဤသို့ ပျက်ရာ၌။ ဝါ၊ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ ၃-ပါးတို့တွင်။ ရာဂေါ၊ ရာဂသည်။
သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ ဗဟုလံ၊ များစွာ။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ရာဂဝသေန၊ ရာဂ၏
အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗဟု၊ များစွာသော။ လောကဝိနာသော၊ လောကပျက်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊
သိအပ်၏။

ထိုသို့ မီး၊ ရေ၊ လေ ၃-ပါးတို့၏ ယထာက္ကမ ဖြစ်ဟန်ကို ဤသို့ မှတ်ရာ၏။
ရှေးဦးစွာ မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ အာဘဿရဗြဟ္မာဘုံမှ ဗြဟ္မာတို့ စုတေ၍ ပဌမဈာန်
မဟာဗြဟ္မာဘုံ၌ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏ အသက်သည် အသင်္ချေယျကပ် ၁-ကပ်ပြည့်
လတ်သော် တဖန် မီးဖျက်သောကမ္ဘာ ဖြစ်၏။ ဤနည်းဖြင့် မီး ၇-ကြိမ်စေ့လျှင် သုဘကိဏ်
ဘုံမှ ဗြဟ္မာတို့ စုတေ၍ ဒုတိယဈာန် အာဘဿရဘုံ၌ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့၏အသက်သည်
မဟာကပ် ၈-ကပ် ပြည့်လတ်သော် ဒုတိယဈာန်ဘုံတိုင်အောင် ရေဖျက်သောကမ္ဘာ ၁-ကြိမ်
ဖြစ်၏။

ဤနည်းဖြင့် မီး ၇-ကြိမ်၊ ၇-ကြိမ်၊ ရေ ၁-ကြိမ်၊ ၁-ကြိမ် ချန်၍ ပျက်သဖြင့် မီး ၄၉-ကြိမ်၊ ရေ ၇-ကြိမ်အားဖြင့် ပေါင်း ၅၆-ကြိမ်။ နောက် ရေ ၇-ကြိမ် ဖျက်ပြီးလျှင် ဝေဟပ္ပိလ်ဘုံမှ စုတေ၍ တတိယဈာန်သုဘကိဏ်ဘုံမှ ဖြစ်သော ဗြဟ္မာတို့အသက်သည် မဟာကပ် ၆၄-ကပ် ပြည့်လတ်သော် တတိယဈာန်ဘုံတိုင်အောင် လေဖျက်သော ကမ္ဘာ ၁-ကြိမ် ဖြစ်၏။ ဤသို့ ၆၄-ကြိမ် ဖြစ်၏။ နောက်ကိုလည်း ဤနည်းအတူသာ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ(ပဋိသန္ဓေ၊ ၁။ ၃၃၃။ ဝိသုဒ္ဓိ။ ၂။ ၅၂)၌-

သတ္တသတ္တ'ဂ္ဂိနာ ဝါရာ၊ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ'ဒကာ။

စတုသဋ္ဌိ ယဒါ ပုဏ္ဏာ၊ ဧကော ဝါယုဝရော သိယာ။ ။

အဂ္ဂိနာ'ဘဿရာ ဟေဋ္ဌာ၊ အာပေန သုဘကိဏ္ဍတော။

ဝေဟပ္ပလတော ဝါတေန၊ ဧဝံ လောကော ဝိနဿတိတိ။ ။-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း (ဋီကာကျော်၊ ဂါထာ-၁၆၇)။

သတ္တသတ္တ ဝါရာ၊ ၇-ကြိမ်၊ ၇-ကြိမ်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ အဋ္ဌမေ အဋ္ဌမေ ဝါရေ၊ ၈-ကြိမ်၊ ၈-ကြိမ်မြောက်၌။ ဥဒကာ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ ယဒါ၊ အကြင်အခါ၌။ စတုသဋ္ဌိ၊ ၆၄-ကြိမ်သည်။ ပုဏ္ဏာ၊ ပြည့်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ဧကော၊ ၁-ခုသော။ ဝါယုဝါရော၊ လေဖျက်သော ကမ္ဘာသည်။ သိယာ၊ ဖြစ်ရာ၏။

အာဘဿရာ၊ အာဘဿရဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ သုဘကိဏ္ဍတော၊ သုဘကိဏ်ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ အာပေန၊ ရေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ ဝေဟပ္ပလတော၊ ဝေဟပ္ပိလ်ဘုံမှ။ ဟေဋ္ဌာ၊ အောက်၌။ ဝါတေန၊ လေဖြင့်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ လောကော၊ လောကသည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ ဣတိ၊ ဤတွင်ရွှေ့ ကမ္ဘာပျက်သော အခြင်းအရာကို ဆိုသော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ထိုစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။ သတ္တကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ အဋ္ဌကထာ။ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်အဋ္ဌကထာ။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ။ ဒီဃနိကာယ်၊ သုပ္ပါထေယျ၊ အဂ္ဂညသုတ်အဋ္ဌကထာ။ သုတ်မဟာဝါ၊ မဟာပဒါနသုတ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့မှာ ကြည့်လေ။

ငစဉ်ကူးမြို့၊ ဝဲကြီးရွာနေ ဒကာမောင်စံ-က ၄-ပါးသော
စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို သရုပ်စိတ်ဖြာ သိပါရကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၂၇] “ဘုရားတပည့်တော် ငစဉ်ကူးမြို့စီရင်စု၊ ဝဲကြီးရွာနေ ဒကာမောင်စံ
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

၄-ပါးသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်ကို အသေအချာ သိမှတ်
ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာမောင်စံ လျှောက်ထားချက် -

[၂၇](၁) ၄-ပါးသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့ကို လူတို့ကျင့်အပ်သည်၊ မကျင့်အပ်သည်
ကို မေးလျှောက်သည်မှာ သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်ပါဠိတော်တွင်-

အန္တောဇဋ္ဌာ ဗဟိဇဋ္ဌာ၊ ဇဋ္ဌာယ ဇဋ္ဌိတာ ပဇာ။

တံ တံ ဂေါတမ ပုစ္ဆာမိ၊ ကော ဣမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌံ။ ။ (သံ၊ ၁။ ၁၃)-

ဟု “အတွင်း၊ အပတို့၌ မွေးယွက်တတ်သော တဏှာတည်း-ဟူသော အမွှေးအယွက်ကို
အဘယ်သူသည် ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင် သုတ်သင်ရှင်းလင်းအောင် ပြုနိုင်သနည်း”ဟု နတ်သား
မေးလျှောက်သော ပြဿနာကို-

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။

အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇဋ္ဌယေ ဇဋ္ဌံ။ ။ (သံ၊ ၁။ ၁၃)-

ဟူ၍ “ဤစတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌ တည်သည်ဖြစ်၍ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာ၊ ဝိပဿနာပညာ၊
ပါဠိဟာရိယပညာနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် တဏှာတည်း-ဟူသော အမွှေးအယွက်ကို
ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင် သုတ်သင်ရှင်းလင်း သန့်ရှင်းအောင် ပြုနိုင်၏”ဟု ဖြေဆိုတော်မူသော
အရာတွင် ၄-ပါးသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ-ဟူသော်ကား-

ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ

ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ

အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ

ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသီလ-

ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင်-

- ရဟန်းတို့မှာ ပါတိမောက်၌ လာသော သိက္ခာပုဒ်အပေါင်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ မည်၏။
- စက္ခု-စသော ဣန္ဒြေတို့ကို ကောင်းစွာ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ မည်၏။
- ကုလဒူသန၊ အနေသန၊ ကုဟန၊ လပန-အစရှိသော သမ္ပုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌ မိစ္ဆာဇီဝ အမှုဖြင့် ရသောပစ္စည်းတို့ကို ကြဉ်၍ တရားသဖြင့်ရသော ကပ္ပိယပစ္စည်းတို့ကိုသာ မှီဝဲသုံးဆောင်၍ အသက်ကို မွေးခြင်းသည် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ မည်၏။
- တရားသဖြင့်ရသော ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ ကျောင်း၊ ဆေး၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ကို ပစ္စဝေက္ခဏာဆင်ခြင်၍ သုံးဆောင်မှီဝဲခြင်းသည် ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသီလ မည်၏။

လူတို့မှာသော်ကား ၅-ပါးသီလ၊ ၈-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၊ သုစရိတသီလတို့ကို ကောင်းစွာ လုံခြုံအောင် စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်းခြင်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ မည်၏။ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလမှာ ရဟန်းတို့နှင့် တူ၏။

အထူးကား ရဟန်းတို့မှာ အန္တရာယ်-စသော အကြောင်းမရှိဘဲ ရထားထမ်းပိုး တပြန်ဖြင့် ပိုင်းခြားအပ်သော ယုဂမတ္တပမာဏထက် လွန်၍ မိန်းမ၊ ယောက်ျား၊ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်-အစရှိသော ရူပါရုံအစု ဝတ္ထုတို့ကို ကြည့်ရာ၌ ဩက္ခိတ္တစက္ခုသိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်ကို လွန်ကျူးခြင်းကြောင့် စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသီလ ပျက်၏။ စက္ခုန္ဒြိယသံဝရသီလပျက်ခြင်းသည် အာစာရဝိပတ္တိဖြစ်၍ ဒေသနာဂါမ်အာပတ်သို့ ရောက်လေရကား ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ပျက်၏။ ထို့ကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ခြင်းသည် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ပြည့်စုံခြင်း၏အကြောင်း မည်၏။

လူတို့မှာသော်ကား စက္ခုအစရှိသော ဒွါရ ၆-ပါးတို့၌ ရူပါရုံ-အစရှိသော အာရုံ ၆-ပါးကို စွဲ၍ အဘိဇ္ဈာ-အစရှိသော အကုသိုလ်တရား မဖြစ်မှု ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ မပျက်။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင်ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကပါဌသိက္ခာပဒသုတ်၊ သီလဝိသုဒ္ဓိအဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ဆဒ္ဓါရေ ယဋိတာရမ္မဏေသု အဘိဇ္ဈာဒီနံ အနုပ္ပတ္တိဝသေန ဣန္ဒြိယသံဝရဟောတိ။ -

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဆဒ္ဓါရေ ၆-ပါးသောဒ္ဓါရဉ္စ။ ယဋိတာရမ္မဏေသု၊ ထိခိုက်သော အာရုံတို့၌။ အဘိဇ္ဈာ-
ဒီနံ၊ အဘိဇ္ဈာ-အစရှိသော အကုသိုလ်တရားတို့၏။ အနုပ္ပတ္တိဝသေန၊ မဖြစ်သည်၏ အစွမ်း
အားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယသံဝရံ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တဖန် ဤကဲ့သို့ မပြုအံ့-ဟု စိတ်ကို စောင့်ရှောက်သဖြင့်သာလျှင် စင်ကြယ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို သံဝရသုဒ္ဓိ-ဟု မှတ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် သတိပြဋ္ဌာန်း
သော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် အဘိဇ္ဈာ၊ ဒေါမနဿ-အစရှိသော အကုသိုလ်တရား မဖြစ်စေ
ရအောင် လုံခြုံစွာ စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ပါဏာတိပါတ-အစရှိသော ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့ဖြင့်
ရသော ပစ္စည်း၊ ချိန်စဉ်းလဲ၊ တင်းစဉ်းလဲ၊ အသပြာစဉ်းလဲ-စသည်တို့ကို ပြု၍ ရသောပစ္စည်း၊
ကုဟန၊ လပန-စသော မိစ္ဆာဇီဝအမှုဖြင့်ရသော ပစ္စည်းတို့ကို ကြည်၍ တရားသဖြင့်ရသော
ပစ္စည်းတို့ကိုသာ သုံးဆောင်မှီဝဲ၍ အသက်မွေးခြင်းသည် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ မည်၏။

တရားသဖြင့်ရသော အဝတ်,ပုဆိုး, အစာအာဟာရတို့ကို ပဋိကူလသညာ စတု-
ဓာတုဝဝတ္ထာန်တို့ဖြင့် အောက်မေ့ဆင်ခြင် နှလုံးသွင်းခြင်း၊ စည်းစိမ်ဥစ္စာဖြင့် မိန်းမောတွေ
ဝေခြင်းသို့ မရောက်စေဘဲ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ပညာရှိသည်ဖြစ်၍ သုံးဆောင်ခံစား
မှီဝဲခြင်းသည်ပင် ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသီလ မည်၏။ ပဋိကူလသညာဖြင့် ဆင်ခြင်ဟန်ကား-

ဣမံ ဘတ္တံ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပန္နံ အဇိဂုစ္ဆနိယံ၊ ဣမံ ပူတိကာယံ ပတွာ ပန
အတိဝိယ ဇိဂုစ္ဆနိယဘာဝံ ပါပုဏိဿတိ။ -

ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဣမံ ဘတ္တံ၊ ဤထမင်းသည်။ ဝဏ္ဏဂန္ဓရသသမ္ပန္နံ၊ အဆင်း, အနံ့, အရသာနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ အဇိဂုစ္ဆနိယံ၊ စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ် မရှိ။ ဣမံ ပူတိကာယံ၊ ဤကိုယ်သမုတ်၊
အကောင်ပုပ်သို့။ ပတွာ ပန၊ ရောက်ဘိမူကား။ အတိဝိယ၊ အလွန်လျှင်။ ဇိဂုစ္ဆနိယဘာဝံ၊
စက်ဆုတ်ရွံရှာဖွယ်သော အဖြစ်သို့။ ပါပုဏိဿတိ၊ ရောက်လတ္တံ့။

စတုဓာတုဝဝတ္ထာန်ဖြင့် ဆင်ခြင်ဟန်ကား-

ဓာတုမတ္တက'မေဝ ဣမံ ဘတ္တံ၊ တထေဝ ပရိဘုတ္တော ပုဂ္ဂလောပိ ဓာတု-
မတ္တက'မေဝ။ -

ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။

ဣမံ ဘတ္တံ၊ ဤထမင်းသည်။ ဓာတုမတ္တက'မေဝ၊ ပထဝီ, အာပေါ, တေဇော,
ဝါယော-ဟု ဆိုအပ်သော ဓာတ် ၄-ပါး၏ အပေါင်းမျှသာတည်း။ တထေဝ၊ ထိုထမင်းသည်

ဓာတ် ၄-ပါး၏ အပေါင်းမျှသာ ဖြစ်သကဲ့သို့လျှင်။ ပရိဘုတ္တော၊ ထိုထမင်းကို သုံးဆောင်စားသောက်မှီဝဲသော။ ပုဂ္ဂလောပိ၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ-စသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ ဓာတုမတ္တက-မေဝ၊ ပထဝီ၊ အာပေါ၊ တေဇော၊ ဝါယော-ဟု ဆိုအပ်သော ဓာတ် ၄-ပါး၏ အပေါင်းမျှသာတည်း။

အဝတ်၌ကား- ဣမံ ဝတ္ထံ-ဟု ဆို။ ဤအဝတ်သည် အနက်ပေး။ ရသသမ္ပန္နံ၌ သုံးဆောင်သောကာလ နှစ်သက်မြတ်နိုးခြင်း-ဟူသော ပရိဘောဂရသကို ယူ။ အဝတ်အစား၊ အာဟာရတို့ကို အကြောင်းပြု၍ တဏှာရာဂမဖြစ်စေခြင်းငှာ အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်း၊ အဆင်အခြင်ပညာနှင့် ပြည့်စုံခြင်းဖြင့် စင်ကြယ်သည်ကို ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိ ဆိုသည်။ ထိုပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသည်ပင် ပဟာတဗ္ဗ ၇-ပါးတွင် ပဋိသေဝနာပဟာတဗ္ဗ မည်၏။ သုံးဆောင်မှီဝဲခြင်း၌ အသင့်နှလုံးသွင်းသော ပညာဖြင့် ဖြစ်ပြီးသော အာသဝေါတရားတို့ကို ပယ်သည် မည်၏။ မဖြစ်သေးသော အာသဝေါတရားတို့ကို မဖြစ်စေသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် မူလပဏ္ဏာသ၊ သဗ္ဗာသဝသံဝရသုတ်(နှာ-၉၊ ၁၂)၌-

ယောနိသော စ ခေါ ဘိက္ခဝေ မနသိကရောတော အနုပ္ပန္နာ စေဝ အာသဝါ
န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ ဥပ္ပန္နာ စ အာသဝါ ပဟိယန္တိ- ဟူ၍လည်းကောင်း

ကတမေ စ ဘိက္ခဝေ အာသဝါ ပဋိသေဝနာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဣမ ဘိက္ခဝေ ဘိက္ခု
ပဋိသင်္ခါ ယောနိသော စိဝရံ ပဋိသေဝတိ-

အစရှိသည်ဖြင့်လည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယောနိသော၊ အသင့်အားဖြင့်။ မနသိကရောတော၊ နှလုံးသွင်းသောသူအား။ အနုပ္ပန္နာ စေဝ၊ မဖြစ်သေးသည်သာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့သည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်ပြီးသော။ အာသဝါ စ၊ အာသဝေါတရားတို့ကိုလည်း။ ပဟိယန္တိ၊ ပယ်စွန့်အပ်ကုန်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပဋိသေဝနာပဟာတဗ္ဗာ၊ မှီဝဲသောအားဖြင့် ပယ်အပ်ကုန်သော။ အာသဝါ၊ အာသဝေါတရားတို့သည်။ ကတမေ စ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ၊ ဤဘုရားအဆုံးအမတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဋိသင်္ခါ၊ ပဋိသင်္ခါယ၊ ပညာဖြင့် အသင့်အတင့် ဆင်ခြင်၍။ စိဝရံ၊ သင်္ကန်းကို။ ပဋိသေဝတိ၊ မှီဝဲ၏။

ပဟာတဗ္ဗ ၂-ပါးတို့၏ သရုပ်၊ အဓိပ္ပါယ်ကို သိသာအောင် ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ ၄-ပါးကုန်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလတို့တွင်-

- သဒ္ဓါပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ ပြည့်စုံသည်။
- သတိပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ ပြည့်စုံသည်။
- ဝီရိယပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလ ပြည့်စုံသည်။
- ပညာပြဋ္ဌာန်းသော ကုသိုလ်စိတ္တုပ္ပါဒ်ဖြင့် ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသီလ ပြည့်စုံသည်။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ သီလနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ၌-

ဧဝံမေတသ္မိံ စတုဗ္ဗိမေ သီလေ သဒ္ဓါယ ပါတိမောက္ခသံဝရော သမ္မာဒေ-
တဗ္ဗော။ သဒ္ဓါသာဓနော ဟိ သော၊ သာဝကဝိသယာတိတတ္တာ သိက္ခာပဒ-
ပညတ္တိယာ။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနပဋိက္ခေပေါ စေတ္ထ နိဒဿနံ။ တသ္မာ
ယထာပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ အနဝသေသံ သဒ္ဓါယ သမာဒိယိတွာ ဇီဝိတေပိ
အပေက္ခံ အကရောန္တေန သာဓုကံ သမ္မာဒေတဗ္ဗံ။

ယထာ စ ပါတိမောက္ခသံဝရော သဒ္ဓါယ၊ ဧဝံ သတိယာ ဣန္ဒြိယသံဝရော
သမ္မာဒေတဗ္ဗော။ သတိသာဓနော ဟိ သော၊ သတိယာ အဓိဋ္ဌိတာနံ ဣန္ဒြိယာနံ
အဘိဇ္ဈာဒိဟိ အနန္တာဿဝနီယတော၊

ယထာ ပန ဣန္ဒြိယသံဝရော သတိယာ။ တထာ ဝီရိယေန အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိ
သမ္မာဒေတဗ္ဗော။ ဝီရိယသာဓနော ဟိ သာ၊ သမ္မာရဒ္ဓဝီရိယဿ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာန-
သမ္ဘဝတော။

ယထာ စ ဝီရိယေန အာဇီဝ ပါရိသုဒ္ဓိ၊ တထာ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ
ပညာယ သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ ပညာသာဓနံ ဟိ တံ၊ ပညဝတော ပစ္စယေသု အာဒိနဝါ-
နိသံသဒဿနသမတ္တဘာဝတော။ တသ္မာ ပဟာယ ပစ္စယဂေဓံ ဓမ္မေန သမေန
ဥပ္ပန္နေ ပစ္စယေ ယထာရုတ္တေန ဝိမိနာ ပညာယ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန
တံ သမ္မာဒေတဗ္ဗံ-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း(ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁။ ၃၄-၄၁)။

ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ စတုဗ္ဗိမေ၊ ၄-ပါးအပြားရှိသော။ ဧတသ္မိံ
သီလေ၊ ထိုသီလ၌။ ဝါ၊ ထိုသီလတွင်။ ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို။
သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်။ ဝါ၊ ယုံကြည်လေးမြတ်သဖြင့်။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။
ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည်။ သဒ္ဓါသာဓနော၊ သဒ္ဓါတရား
လျှင် ပြီးကြောင်းရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာ၊
သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်ခြင်း၏။ သာဝကဝိသယာတိတတ္တာ၊ သာဝကတို့၏အရာကို လွန်သည်

၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဧတ္ထ၊ ဤသာဝကတို့၏ အရာကို လွန်၏-ဟူသော စကား၌။ သိက္ခာပဒပညတ္တိယာစနပဋိက္ခေပေါ၊ သိက္ခာပုဒ်ကို ပညတ်တော်မူပါ-ဟု အရှင်သာရိ-ပုတ္တရာ တောင်းပန်ခြင်းကို ပယ်တော်မူခြင်းသည်သာလျှင်။ နိဒဿနံ၊ သက်သေတည်း။

(ဝီရိယ၊သတိ၊ပညာတို့နှင့် ကင်း၍ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် မပြီးငြားသော်လည်း သဒ္ဓါတရားသာလျှင် ထိုပါတိမောက္ခသံဝရသီလ၏ အကြောင်းဟူလိုသတည်း။ ဘုရားတို့သာလျှင် ပညတ်တော်မူပေသည်-ဟု ယုံကြည်မှ ထိုသီလ ပြီး၏-ဟူလိုသည်။)

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယထာပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူတိုင်းသော။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာ ပုဒ်ကို။ အနဝသေသံ၊ အကြွင်းမဲ့။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်။ သမာဒိယိတွာ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍။ ဇီဝိတမ္ပိ၊ အသက်ကိုလည်း။ အနပေက္ခံ၊ ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသည်၏ အဖြစ်ကို။ ကရောန္တေန၊ ပြုသဖြင့်။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။

ပါတိမောက္ခသံဝရော၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို။ သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရားဖြင့်။ ဝါ၊ ယုံကြည်လေးမြတ်သဖြင့်။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော ယထာ စ၊ ပြည့်စုံစေအပ်သကဲ့သို့လည်း။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ သတိယာ၊ သတိတရားသည်။ ဝါ၊ သတိတရားဖြင့်။ ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သော၊ ထိုဣန္ဒြိယသံဝရသီလသည်။ သတိသာဓနော၊ သတိတရားလျှင် ပြီးကြောင်း ရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သတိယာ၊ သတိတရားဖြင့်။ ဝါ၊ သတိ-ဟူသော စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်။ အဓိဋ္ဌိတာနံ၊ ကောင်းစွာ တည်ကုန်သော။ ဣန္ဒြိယာနံ၊ ၆-ပါးကုန်သော ဣန္ဒြေတို့၏။ အဘိဇ္ဈာဒိဟိ၊ အဘိဇ္ဈာ-အစရှိသည်တို့သည်။ အနန္တာသမဝနီယတော၊ မနှိပ်စက် နိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ဣန္ဒြိယသံဝရော၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလကို။ သတိယာ၊ သတိတရားဖြင့်။ ဝါ၊ သတိဟူ သော စောင့်ရှောက်ခြင်းဖြင့်။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော ယထာ စ၊ ပြည့်စုံစေအပ်သကဲ့သို့လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဝီရိယေန၊ ဝီရိယတရားသည်။ ဝါ၊ ဝီရိယတရားဖြင့်။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ၊ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုအာဇီဝ-ပါရိသုဒ္ဓိသီလသည်။ ဝီရိယသာဓနော၊ ဝီရိယတရားလျှင် ပြီးကြောင်းရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့် ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ သမ္မာအာရဒ္ဓဿ၊ ကောင်းစွာ အားထုတ်အပ်သော ဝီရိယရှိသော သူအား။ မိစ္ဆာဇီဝပ္ပဟာနသမ္ဘဝတော၊ မိစ္ဆာဇီဝကို ပယ်ခြင်း၏ ဖြစ်သင့်သောကြောင့်တည်း။

ဝီရိယေန၊ ဝီရိယတရားသည်။ ဝါ၊ ဝီရိယတရားဖြင့်။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ၊ အာဇီဝပါရိ- သုဒ္ဓိသီလကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗော ယထာ၊ ပြည့်စုံစေအပ်သကဲ့သို့လည်း။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ပညာယ၊ ပညာသည်။ ဝါ၊ ပညာဖြင့်။ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ၊ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလကို။

သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ ဟိသစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထိုပစ္စယသန္နိဿိတသီလသည်။ ပညာသာဓနံ၊ ပညာတရားလျှင် ပြီးကြောင်းရှိ၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပညဝတော၊ ပညာရှိသောသူအား။ ပစ္စယေသု၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၌။ ဝါ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့၏။ အာဒိနဝါနိသံသဒဿနသမတ္ထသမ္ဘဝတော၊ အပြစ်၊အကျိုးကို မြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္စယဂေဓံ၊ ပစ္စည်း၌ တပ်မက်မောသော လောဘကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ ဓမ္မေန၊ တရားနှင့်။ သမေန၊ ညီသဖြင့်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်ကုန် သော။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ ယထာ ဝုတ္တေန ဝိမိနာ၊ အကြင် အကြင် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အစီအရင်ရှိသော။ ပညာယ၊ ပညာတရားဖြင့်။ ပစ္စဝေက္ခိတွာ၊ ဆင်ခြင်၍။ ပရိဘုဉ္ဇန္တေန၊ သုံးဆောင်မှီဝဲသဖြင့်။ တံ၊ ထိုပစ္စယသန္နိဿိတသီလကို။ သမ္မာဒေတဗ္ဗံ၊ ပြည့်စုံစေအပ်၏။ (ပစ္စယသန္နိဿိတသီလ-ဆိုသည်နှင့် ပစ္စဝေက္ခဏာသုဒ္ဓိသီလ-ဟူသည် အတူမှတ်။)

အစ၌ ပြဆိုခဲ့သော ဒေဝပုတ္တသံယုတ်၊ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဂါထာတို့၏အနက်ကား-

ဂေါတမ၊ ဂေါတမအနွယ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ယာ ဇဋ္ဌာ၊ အကြင် တဏှာကို။ အန္တောဇဋ္ဌာ၊ အဇ္ဈတ္တိကာယတန ၆-ပါးတို့၌ မြေးယုက်တတ်၏-ဟူ၍လည်း ကောင်း။ ဗဟိဇဋ္ဌာ၊ ဗာဟိရာယတန ၆-ပါးတို့၌ မြေးယုက်တတ်၏-ဟူ၍လည်းကောင်း။ ဝုတ္တာ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။ တာယ ဇဋ္ဌာယ၊ ထိုတဏှာသည်။ ပဇာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဇဋ္ဌိတာ၊ မြေးယုက်အပ်၏။ တံ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပုစ္ဆာမိ၊ မေးလျှောက် ပါ၏။ ကော၊ အဘယ်မည်သောသူသည်။ ဣမံ ဇဋ္ဌံ၊ ဤတဏှာတည်း-ဟူသော အမြွှေးအယုက် ကို။ ဝိဇဋ္ဌယေ၊ ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင်၊ သုတ်သင်ရှင်းလင်း၊ သန့်ရှင်းအောင် ပြုနိုင်သနည်း။

ဒေဝပုတ္တ၊ နတ်သား။ သပညော၊ တိဟိတ်ကံကြောင့်ဖြစ်သော တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ပညာရှိထသော။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သောလုံ့လ ရှိထသော။ နိပကော၊ အလုံးစုံသောကိစ္စကို ပိုင်းခြားတတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ဆောင်ခြင်း၌ ယှဉ်သော ပါဠိဟာရိယ ပညာရှိထသော။ ဘိက္ခု၊ သံသရာဘေးကို ရှုလေ့ရှိသော။ နရော၊ နရ-ဟု ဆိုအပ်သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ သီလေ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။

(၂) တစ်နည်း သီလေ ပတိဋ္ဌာယ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ဖြည့်၍။ စိတ္တဉ္စ၊ စိတ်ကို ပဋ္ဌာနပြု၍ ဟောတော်မူအပ်သော သမာဓိတရားကိုလည်းကောင်း။ ပညဉ္စ၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟူသော လက္ခဏာရေး ၃-ပါးကို ရအပ်သော ဝိပဿနာပညာကိုလည်းကောင်း။ ဘာဝယံ ဘာဝယန္တော၊ ပွားစေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော နရော၊ ထိုနရ-ဟု ဆိုအပ် သော ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမံ ဇဋ္ဌံ၊ ဤတဏှာတည်းဟူသော အမြွှေးအယုက်ကို။ ဝိဇဋ္ဌယေ၊ ပယ်ဖျက်ခုတ်ထွင် သုတ်သင်ရှင်းလင်း သန့်ရှင်းအောင် ပြုနိုင်၏။

ပါတိမောက္ခသဒ္ဓါ၏ အရကို ဤသို့ သိရာ၏။

ပါတိ ရက္ခတိတိ ပါတိ။ ပါတိ ရက္ခတိ၊ စောင့်တတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ ပုဂ္ဂိုလ် ရစေ။

ပါတိ မောက္ခေတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခ။ ပါတိ၊ အပါယ် ၄-ပါး၌ ကျတတ်သော ပုထုဇဉ်သတ္တဝါကို။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခ၊ ပါတိမောက္ခမည်၏။ ပါတိမောက္ခသီလ ရစေ။

ပတန္တိ ဧတ္ထာတိ ပါတိ။ ဧတ္ထ၊ ဤသံသရာဝဋ်ဆင်းရဲ၌။ ပတန္တိ၊ ကျတတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိ၊ မည်၏။ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ ရစေ။

ပါတိတော သံသာရဒုက္ခတော မောက္ခေတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခ။ ပါတိတော သံသာရဒုက္ခတော၊ သံသရာဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခ၊ ပါတိမောက္ခမည်၏။ ပါတိ-မောက္ခသီလ ရစေ။

အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုနာ သံသာရေ ပတတိတိ ပါတိ။ အဝိဇ္ဇာဒိဟေတုနာ၊ အဝိဇ္ဇာ-အစရှိသော အကြောင်းကြောင့်။ သံသာရေ သံသရာ၌။ ပတတိ၊ ကျတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိ၊ ပါတိမည်၏။ သတ္တဝါ ရစေ။

ပါတိ မောက္ခေတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခ။ ပါတိ၊ သံသရာ၌ ကျတတ်သော သတ္တဝါ အပေါင်းကို။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခ၊ ပါတိမောက္ခ မည်၏။ ပါတိမောက္ခသီလ ရစေ။

ဒုက္ခေ ပါတေတိတိ ပါတိ။ ဒုက္ခေ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌။ ပါတေတိ၊ ကျစေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိ၊ ပါတိမည်၏။ အကုသိုလ်စိတ် ရစေ။ တဏှာသံ ကိလေသ ရစေ။

ပါတိတော အကုသလစိတ္တတော တဏှာသံကိလေသတော ဝါ မောက္ခေတိ မောစေတိတိ ပါတိမောက္ခ။ ပါတိတော အကုသလစိတ္တတော၊ အကုသိုလ်စိတ်မှ။ ဝါ၊ တစ်နည်းကား။ တဏှာသံကိလေသတော ၊ တဏှာ-တည်းဟူသော ညစ်ညူးပူပန်ခြင်းမှ။ မောက္ခေတိ မောစေတိ၊ လွတ်စေတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပါတိမောက္ခ၊ ပါတိမောက္ခ မည်၏။ ပါတိမောက္ခသီလ ရစေ။

သဗ္ဗလောကာဓိပတိဘာဝတော ဘဂဝါ ပတိတိ ဝုစ္စတိ။ သဗ္ဗလောကာဓိပတိဘာဝတော၊
အလုံးစုံသော လောကတို့၏ အကြီးအမှူး ဖြစ်တော်မူသောကြောင့်။ ဘဂဝါ၊
မြတ်စွာဘုရားကို။ ပတိတိ၊ ပတိဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

မုစ္စတိ ဧတေနာတိ မောက္ခံ။ ဧတေန၊ ထိုသီလဖြင့်။ ဝဋ္ဋဒုက္ခတော၊ ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ မုစ္စတိ၊
လွတ်တတ်၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ မောက္ခံ၊ မောက္ခမည်၏။ သီလ ရစေ။

ပတိနာ ဘဂဝတာ ပညတ္တံ မောက္ခံ ပတိမောက္ခံ။ ပတိနာ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရား
သည်။ ပညတ္တံ၊ ပညတ်တော်မူအပ်သော။ မောက္ခံ၊ သီလတည်း။ ပတိမောက္ခံ၊
ပညတ်တော်မူသော သီလ။ ပတိမောက္ခသီလ ရစေ။

ပတိမောက္ခ မေဝ ပတိမောက္ခံ။ ပတိမောက္ခမေဝ၊ ပတိမောက္ခသည်ပင်လျှင်။ ပတိမောက္ခံ၊
ပတိမောက္ခ မည်၏။ ပတိမောက္ခသီလ ရစေ။

မောက္ခံ ဝုစ္စတိ နိဗ္ဗာနံ။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကို။ မောက္ခံ၊ မောက္ခ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
နိဗ္ဗာန် ရစေ။

မောက္ခဿ ပဋိဘာဂဘူတန္တိ ပတိမောက္ခံ။ မောက္ခဿ၊ နိဗ္ဗာန်၏။ ပဋိဘာဂဘူတံ၊
အဖို့ဖြစ်၍ ဖြစ်၏။ ဣတိ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ပတိမောက္ခံ၊ ပတိမောက္ခ မည်၏။
ပတိမောက္ခသီလ ရစေ။

ပတိမောက္ခ မေဝ ပတိမောက္ခံ။ ပတိမောက္ခမေဝ၊ ပတိမောက္ခသည်ပင်လျှင်။ ပတိမောက္ခံ၊
ပတိမောက္ခ မည်၏။ ပတိမောက္ခသီလပင် ရစေ။

ဤသို့ ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ စကားရပ်တို့ကို ထောက်ထားနှိုင်းညှိ
ဆင်ခြင်သဖြင့် ၄-ပါးသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ယထာရဟဖြင့် လူတို့ ကျင့်ဆောက်တည်
သင့်ကြောင်းကို မှတ်ရာ၏။

ထိုစကားရပ်တို့ကို အကျယ်သိလိုလျှင် သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝပုတ္တသံယုတ်အဋ္ဌကထာ။
မူလပဏ္ဏာသ၊ သဗ္ဗသဝသံဝရသုတ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ္ဂ၊ သီလနိဒ္ဒေသအဋ္ဌကထာ။
ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာကျမ်းတို့၌ ကြည့်လေ။

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

တောင်တော်ပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်ဝိုင်း-က “မေတ္တေယျဘုရားလက်ထက်
ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၊ ညီတော် တိဿမင်းတို့ ဝဲ၊ ယာရုံ ဖြစ်လတ္တံ့”
ဟူသောစကား၊ “ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် မာရ်နတ်ဖြစ်ဖူးကြောင်း”စသည်နှင့်
စပ်လျဉ်း၍ မှတ်သားပါရအောင် မိန့်ဆိုပါမည့်အကြောင်း
မေးလျှောက်ချက်

[၂၈] “ဘုရားတပည့်တော် တောင်တော်ပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်ဝိုင်း လျှောက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

- (၁) ‘ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ယာရုံ ဖြစ်လတ္တံ့’-
ဟူ၍ ကြားသိဖူးပါသည်။
- (၂) ‘အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန်သည် မာရ်နတ် ဖြစ်ဖူးကြောင်း’-ကို ပြောဆိုကြားသိ
ရဖူးပါသည်။
- (၃) ‘ယခု မာရ်နတ်သည်လည်း ဒူသီမာရ်နတ်၏ ကာဠီမည်သော နှမ၏သား
ဖြစ်ဖူးသည်’-ဆိုသော စကားကို ကြားသိရပါသည် ဖြစ်၍ ၎င်းစကားရပ်တို့ကို
ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား”။

တောင်တော်ပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်ဝိုင်းက ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၊ ညီတော်
တိဿမင်းကြီးတို့ မေတ္တေယျဘုရား၏အထံ ဝဲ၊ယာရုံအဖြစ်၊ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်
မာရ်နတ် ဖြစ်ဖူးကြောင်းများနှင့် မေးလျှောက်သည်။

မေးလျှောက်သည့်စကားရပ်တို့တွင် ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၊ ညီတော်-သဒ္ဓါတိဿ
မင်းကြီးတို့၏ အကြောင်းမှာ-

[၂၈] (၁) ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏ မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့သည် မေတ္တေယျဘုရား၏
မယ်တော်၊ ခမည်းတော်ဖြစ်လတ္တံ့။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးကား အဂ္ဂသာဝကလက်ယာရုံတည်း။
ညီတော်သဒ္ဓါတိဿမင်းကြီးကား အဂ္ဂသာဝကလက်ဝဲရုံတည်း။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏
မိထွေးတော်ဖြစ်သော အနုလာဒေဝီမိဖုရားကား မေတ္တေယျဘုရား၏ မိဖုရားကြီးပင်တည်း။

သားတော် သာလိကရာဇကုမာရမင်းသားကား မေတ္တေယျဘုရား၏ သားတော်ပင်တည်း။
ဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သော သံဃအမတ်ကား အလုပ်အကျွေး ယောက်ျားပင်တည်း။ ၎င်းအမတ်၏
သမီးကား အလုပ်အကျွေး မိန်းမပင်တည်း။

ထို့ကြောင့် အနာဂတဝင်ကျမ်း၊ မဟာဝင်ကျမ်းတို့၌-

ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော ပိတာ အနာဂတေ မေတ္တေယျဿ ဘဂဝတော ပိတာ
ဘဝိဿတိ။ တထာ မာတာ ဘဝိဿတိ။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရာဇာ ပန တဿ ပဌမအဂ္ဂ-
သာဝကော ဘဝိဿတိ။ ကနိဋ္ဌော သဒ္ဓါတိဿမဟာရာဇာ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော
ဘဝိဿတိ။ ရညော မာတုတ္တာ အနုလာဒေဝီ မေတ္တေယျဿ ဗောဓိသတ္တဿ
အဂ္ဂမဟေသီ ဘဝိဿတိ။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော ပုတ္တော သာလိကရာဇကုမာရော
မေတ္တေယျဿ ပုတ္တော ဘဝိဿတိ။ ရညော ဘဏ္ဍာဂါရိကသံဃအမစ္စော အဂ္ဂ-
ပဌာကော ဘဝိဿတိ။ တဿ အမစ္စဿ ဓိတာ အဂ္ဂပဌာယိကာ ဘဝိဿတိ။

ဟု လာသည်။

ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ မေတ္တေယျဿ
ဘဂဝတော၊ မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏။ ပိတာ၊ ခမည်းတော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
တထာ၊ ထို့အတူ။ မာတာ၊ မယ်တော်သည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရာဇာ ပန၊
ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည်ကား။ တဿ၊ ထိုမေတ္တေယျဘုရား၏။ ပဌမအဂ္ဂသာဝကော၊
လက်ယာရံ အဂ္ဂသာဝကသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကနိဋ္ဌော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏
ညီဖြစ်သော။ သဒ္ဓါတိဿမဟာရာဇာ၊ သဒ္ဓါတိဿမင်းကြီးသည်။ ဒုတိယအဂ္ဂသာဝကော၊
လက်ဝဲရံအဂ္ဂသာဝကသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ရညော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး
၏။ မာတုတ္တာ၊ မိထွေးတော်ဖြစ်သော။ အနုလာဒေဝီ၊ အနုလာဒေဝီမိဖုရားသည်။ မေတ္တေယျ-
ဿ ဗောဓိသတ္တဿ၊ မေတ္တေယျဘုရားလောင်း၏။ အဂ္ဂမဟေသီ၊ မိဖုရားသည်။ ဘဝိဿတိ၊
ဖြစ်လတ္တံ့။ ဒုဋ္ဌဂါမဏိရညော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။ သာလိက-
ရာဇကုမာရော၊ သာလိကမင်းသားသည်။ မေတ္တေယျဿ၊ မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏။
ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ရညော၊ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီး၏။ ဘဏ္ဍာဂါရိက-
သံဃအမစ္စော၊ ဘဏ္ဍာစိုးဖြစ်သော သံဃအမတ်သည်။ အဂ္ဂပဌာကော၊ ယောက်ျားအလုပ်
အကျွေးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ တဿ အမစ္စဿ၊ ထိုသံဃအမတ်၏။ ဓိတာ၊
သမီးသည်။ အဂ္ဂပဌာယိကာ၊ မိန်းမအလုပ်အကျွေးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

(၂) အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏အကြောင်းမှာ တရံရောအခါ အရှင်မဟာမောဂ္ဂလ္လာန် မထေရ်မြတ်သည် ဘဂ္ဂတိုင်း၊ သံသုမာဂီရိပြည်တွင် သားတို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော ပဲစင်းငုံတော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ ကျောင်းအပြင် လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ စင်္ကြံကြွ သွားတော်မူသတည်း။ ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ဝမ်းသို့ဝင်၍ အူမ၏ အတွင်း အစာဟောင်းအိမ်ရှိရာအရပ်၌ နေလတ်၏။ ထိုအခါ ပဲဖြင့်ချက်သော ထမင်းကို စားသောဝမ်းကဲ့သို့၊ ပဲဖြင့် ပြည့်သော ပခြုပ်ကဲ့သို့ ဝမ်းသည် ပြည့်လတ်၍ ကျောက်ညောင် စောင်းကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့လေးလံစွာဖြစ်၍ ‘စင်္ကြံကြွသွားခြင်းငှာ မလျောက်ပတ်ပြီ’ဟု ကျောင်းတွင်း သို့ ဝင်၍ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်းထက်၌ နေပြီးမှ “အဘယ့်ကြောင့် ငါ၏ဝမ်း သည် ပဲဖြင့်ချက်သော ထမင်းကို စားသော ဝမ်းကဲ့သို့ လေးလံခိုင်ခံ့လေသနည်း”ဟု ဆင်ခြင် လတ်သော် မာရ်နတ်ကို မြင်၍ “ဟယ် မာရ်နတ်ယုတ်၊ ထွက်လော့။ အဘယ့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို နှိပ်စက်သနည်း။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားကို နှိပ်စက်ဘိသနည်း။ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဆင်းရဲခြင်းငှာ မဖြစ်စေလင့်”ဟု-

နိက္ခမ ပါပိမ၊ မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ၊ မာ တထာဂတသာဝကံ၊ မာ တေ
အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ-

အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုတော်မူသည်။

အကယ်၍ ယမန်နေ့-စသော ရက်တို့၌ စားအပ်သော အစာအာဟာရတို့ကြောင့် ဖြစ်သော အစာမကြေခြင်းသည်လည်းကောင်း တပါးသော ဆန့်ကျင်ဘက် ဖြစ်သော အပြစ်ဒေါသသည်လည်းကောင်း ရှိခဲ့အံ့၊ “အလုံးစုံသော ရောဂါဘေးရန်တို့သည် ကြေပျက် ပျောက်လွင့်စေသတည်း”ဟု လက်ဖြင့် သုံးသပ်သည်ရှိသော် မာရ်နတ်သည် ကြေမွပျောက် ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြုတော်မူဘဲ အကြောင်းကို ဆင်ခြင်တော်မူသည်။

ပါဠိတော်၏ အနက်ကား-

ပါပိမ၊ မာရ်ယုတ်။ တထာဂတံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ မာ ဝိဟေသေသိ၊ မနှိပ်စက် လင့်။ တထာဂတသာဝကံ၊ မြတ်စွာဘုရား တပည့်သားကို။ မာ ဝိဟေသေသိ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ တေ၊ သင့်အား။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။ အဟိတာယ၊ အစီးအပွား မရှိခြင်းငှာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်စေလင့်။

“တထာဂတံ မာ ဝိဟေသေသိ”အစရှိသော ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား သားကို နှိပ်စက်လျှင် မိဘကို နှိပ်စက်သည် မည်၏။ ထို့အတူ ဘုရားတပည့်သား သာဝကတို့ကို နှိပ်စက်လျှင် ဘုရားကို နှိပ်စက်သည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် “မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ”

ဟု ဆိုတော်မူသတည်း။ ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် ဤသို့ ကြံပြန်၏။ “ဤရဟန်းသည် ငါ့ကို မသိမမြင်ဘဲ သိယောင်ကဲ့သို့ ‘ပါပိမ နိက္ခမ’-ဟု ဆိုဘိသည်။ ဤရဟန်းကို ထား၍ ဤရဟန်း၏ ဆရာဖြစ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကြီးရှင် သခင်ဘုရားသော်မှလည်း ငါ့ကို အဆောတလျင် မသိမမြင်နိုင်ရာ။ အဘယ်မှာ ဤရဟန်း သိနိုင်ရာအံ့”ဟု ကြံအောက်မေ့သည်ကို အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် သိတော်မူပြန်လျှင် “ဟယ် မာရ်ယုတ် ပါပိမ၊ ငါ့ကို ဤသို့ သင်အောက်မေ့ပြန်သည်။ ‘ဤရဟန်းသည် ငါ့ကို မသိမမြင်ဘဲ သိလေယောင်ကဲ့သို့ ‘ပါပိမ နိက္ခမ’သည်ကို ဆိုဘိသည်။ ဤရဟန်းကို ထား၍ ဤရဟန်း၏ ဆရာဖြစ်သော သဗ္ဗညု မြတ်စွာဘုရားသော်မှလည်း ငါ့ကို အဆောတလျင် မမြင်၊ မသိနိုင်ရာ။ အဘယ်မှာ ဤ ရဟန်း သိမြင်နိုင်အံ့နည်း’-ဟု သင်ကြံအောက်မေ့သည်”ဟု ဆိုတော်မူလျှင် “ဤရဟန်းသည် ငါ့ကို သိ၍ပင် ဆိုဘိ၏”ဟု ခံတွင်းမှ ပျံတက်ပြီးလျှင် ကျောင်းပြင်သို့ ထွက်၍ တံခါးရွက်ကို မှီလျက် နေပြန်၏။ ထိုသို့ နေသည်ကိုလည်း သိမြင်တော်မူပြန်၍ “ယခုအခါလည်း ငါသိ၏။ အူမအတွင်းမှ ထွက်၍ တံခါးရွက်ကို မှီလျက် နေပြန်သတည်း”ဟု -

ဧတ္ထာပိ ခေါ တာ’ဟံ ပါပိမ ပဿာမိ၊ မာ တံ မညိတ္ထော န မံ ပဿတီ’တိ၊
ဧသော တံ ပါပိမ ပစ္စဂ္ဂဠေ ဌိတော (မ၊၁။၄၀၇) -

ဟု ဆိုတော်မူပြန်၏။

ပါပိမ၊ ဟယ် မာရ်နတ်ယုတ်။ ဧတ္ထာပိ၊ ဤသို့ နေရာ၌လည်း။ တံ၊ သင့်ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဿာမိ၊ မြင်၏။ မံ၊ ငါ့ကို။ န ပဿတီတိ၊ မမြင်ဟူ၍။ မာ မညိတ္ထော၊ မအောက်မေ့လင့်။ ပါပိမ၊ ဟယ် မာရ်ယုတ်။ ဧသော တံ၊ ထိုသင်သည်။ ပစ္စဂ္ဂဠေ၊ တံခါးရွက်၌။ ဌိတော၊ တည်၏။

(၃) ထိုအခါ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့တော်မူပြန်၏။ “နတ်တို့သည် လူတို့၏ မကောင်းသော အနံ့ကို ယူဇနာ ၁၀၀-အရပ်ကပင် မစင်တွင်းကို ဆင်းအံ့သကဲ့သို့ စက်ဆုတ်ရွံရှာ လွန်စွာဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ဘိသည်။ ဤမာရ်နတ်သည်ကား ကြီးမားသော အာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံသောနတ်ဖြစ်လျက် အူတွင်းဝယ် ဝင်အောင်း၍ အစာဟောင်းအရပ် မှာ နေသည်ကို ထောက်လျှင် အလွန်ပင် ပြစ်မှားခြင်း အားကြီးစွာ ဖြစ်ခဲ့ရာ၏။ ဤလောက၌ ‘မိဘဆွေဝါး၊ သားချင်းပေါက်ဖော် စပ်တော်၏’ဟူသော စကားကို ကြားသိလေက တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မေတ္တာနှင့် ကွေကွင်း၍ စိတ်၏နူးညံ့ခြင်း မဖြစ်သောသူမည်သည် မရှိရာ။ ငါလည်း ဆွေမျိုးစဉ်ဆက် မပျက်သော စကားအတိတ်ဖြင့် စိတ်ကို နူးညံ့စေပြီးမှ လွတ်ရသော် ကောင်း၏”ဟု အောက်မေ့ပြန်၍ -

ဘူတပုဗ္ဗာ'ဟံ ပါပိမ ဒုဿီ နာမ မာရော အဟောသိ၊ တဿ မေ ကာဠိ နာမ ဘဂိနိ၊
တဿာ တံ ပုတ္တော မေ ဘာဂိနေယျော အဟောသိ၊ တေန ခေါ ပန သမယေန
ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ။

(မ၊ ၁။ ၄၀၈)အစရှိသည်ကို ဆိုတော်မူသတည်း။

ပါပိမ၊ ဟယ် မာရ်ယုတ်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးသည်ကား။ အဟံ၊ ငါသည်။
ဒုဿီ နာမ၊ ဒုဿီ အမည်ရှိသော။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ဖူး၏။ တဿ
မေ၊ ထို ငါ၏။ ကာဠိ နာမ၊ ကာဠိဟူသော အမည်ရှိသော။ ဘဂိနိ၊ နှမသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။
တံ၊ သင်ကား။ တဿာ၊ ထိုကာဠိမည်သော နှမ၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။ ဘာဂိနေယျော၊
ငါ၏တူသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်
ဖြစ်သောအခါ၌။ ကကုသန္ဓော၊ ကကုသန် အမည်တော်ရှိသော။ အရဟံ၊ လူ့နတ်တို့၏
ပူဇော်ကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ လောက၌။
ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

ထိုကကုသန်မြတ်စွာဘုရားအား ဝိဇုရ၊ သဠိဝ-ဟူ၍ လက်ယာရံ၊ လက်ဝဲရံ အရှင်
၂-ပါး ရှိတော်မူ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သဠိဝမထေရ်သည် တောအရပ်၌ သစ်ပင်ရင်းသို့
ကပ်ပြီးလျှင် သစ်ပင်ကို မှီလျက် သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။
ထိုအခါ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှ ရောက်လာကြကုန်သော နွားကျောင်းသား၊ ဆိတ်ကျောင်းသား၊
ခရီးသွားလှည်းသမား၊ ကုန်သည်၊ ဧည့်သည် အပေါင်းတို့သည် သဠိဝမထေရ်ကို မြင်လေလျှင်
“အလွန်ပင် အံ့ဖွယ်သရဲ ရှိပေ၏။ ထိုင်၍ နေလျက်ပင် ဤအရှင်ဘုရားသည်ကား ဘဝတပါး
သို့ ပြောင်းသွားပျံ့လွန်တော်မူခဲ့၏”ဟု နိရောဓသမာပတ်သို့ ဝင်သည်ကို သေသည်ပင်
ထင်ကြသောကြောင့် တိဏကဋ္ဌ-စသော မြက်၊ သစ်ရွက်၊ ထင်းခြောက်တို့ကို ရုံးစုကြ၍
သဠိဝမထေရ်၏ အထက်တွင် တင်ထားစုပုံပြီးမှ မီးတိုက်၍ ပြန်သွားကြလေသည်။
အရှင်ဘုရားမှာမူကား ရွှေဂူလိုဏ်ခေါင်း၌ ကိန်းအောင်းနေရသကဲ့သို့ သညာဝေဒယိတ
နိရောဓသမာပတ်ဖြင့် ထိုည၌ကို လွန်လတ်သော် သမာပတ်မှ ထပြီးလျှင် မီးကျိုးစုအထက်၌
နင်းလျက် ကြွသွားတော်မူ၍ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာ ကောင်းစွာ ဝတ်ရုံလျက် နံနက်အခါ
ဆွမ်းခံရွာသို့ ကောင်းစွာဝင်တော်မူပေ၏။

ထိုအခါ နွားကျောင်းသား၊ ဆိတ်ကျောင်းသား၊ လှည်းသမား၊ ကုန်သည်၊ ဧည့်သည်
လူအများတို့ ထင်ရှားတွေ့မြင်ကြပြန်လျှင် “အလွန်ပင် အံ့ဖွယ်ရှိစွာ။ ထိုင်လျက်၊ သေလျက်ပင်
ဤအရှင်သည် ရှင်၍ ကြွလာပြန်ခဲ့သည်”ဟု သူထက်ငါ အားပါးတက်၍ အုတ်ကျွက်ငြာသံ
မြို့လုံးညံ့မျှ ပြောပြန်ကြသည်။

ထိုအခါ ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်သည် မြို့တွင်းသို့ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား လူအပေါင်းတို့ကို ပူးကပ်၍ ဆဲရေးပုတ်ခတ်ကြလေကုန်ရကား ကကုသန်ဘုရားကြားသိတော်မူရာတွင် မေတ္တာ-စသော ဗြဟ္မဝိဟာရတရားကို ပွားများခြင်း စသည်ဖြင့် ရှိသေစွာ လှူဒါန်းပေးကမ်း ပူဇော်ကြစေခြင်းငှာ တဖန် ထပ်၍ ပူးကပ်စီရင်ပြန်သတည်း။ ထိုအခါ အသုဘပဋိကူလအနိစ္စ အနဘိရတိသညာကို ကောင်းစွာ ပွားများအားထုတ်ကြဟု ဆုံးမတော်မူပြန်၏။

ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဓုရမည်သော ရဟန္တာလက်ယာရံ မထေရ်မြတ်နှင့် ဆွမ်းခံဝင်တော်မူလတ်သည်ကို ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်သည် အညကြကုမာရဖြစ်သူ လူငယ်ကို ပူးကပ်၍ ဝိဓုရအရှင်မြတ်ကို ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲ ကျောက်၊အုတ်ခဲဖြင့် ခေါင်းတော်ကို ပေါက်ခွဲ၍ ကျောက်၊အုတ်ခဲပစ်သံကို ကကုသန်ဘုရား ကြားတော်မူလေက နာဂပလောကိတဖြင့် ဝိဓုရအရှင်ကို မြင်တော်မူ၍ “ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်သည် အတိုင်းအရှည်ကို မသိ”ဟု ကြည့်တော်မူသောအခါ ထိုအရာမှ စုတိ၍ အဝီစိန်ရယ၌ ဝိဓုရမထေရ်ကို ပုတ်ခတ်သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ခံရလေသည်။

ထိုအဝီစိန်၌ ခံရသော ငရဲ၏ အမည်သည်-

- ၆-ပါးသော သမ္ပဿ၏အစွမ်းဖြင့် အသီးသီးဖြစ်၍ ခံရသော ဆဖဿာယတနိကငရဲ
 - သံတံကျင်တို့ဖြင့် ထိုမှ၊ဤမှ ရိုက်နှက်သည်ကို ခံရသော သင်္ကံသမာဟတငရဲ
 - မိမိအလိုလိုပင် ဆင်းရဲဒုက္ခ ဝေဒနာကို ဖြစ်စေ၍ ခံရသော ပစ္စတ္တဝေဒနိယငရဲ -
- ဟူ၍ ၃-ပါးရှိသည်။

ထို ၃-ပါးတို့တွင် သင်္ကံသမာဟတငရဲ၌ ခံရဟန်ကား ထိုငရဲ၌ ခံရကြသော ငရဲသူ သတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ၃-ဂါဝုတ် ပမာဏ ရှိ၏။ ဒုဿီမာရ်နတ်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် လည်း ထို့အတူ ၃-ဂါဝုတ် ပမာဏရှိ၏။ ထိုအခါ ငရဲထိန်းတို့သည်လည်း ထန်းပင်ပမာဏ ရှိသော အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော သံတံကျင်တို့ကို ယူဆောင်ခဲ့၍ ၅-ကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ရင်ဝမှ စ၍ ခြေဖျားတိုင်အောင် နှက်၍ စည်း၏။ ၅-ကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည်လည်း ရင်ဝမှ စ၍ ခေါင်းဖျားတိုင်အောင် နှက်၍ စည်း၏။ ထိုသို့ နှက်ကြလေသဖြင့် အနှစ် ၅၀၀-တိုင်လျှင် ခြေဖျား၊ခေါင်းဖျား ရောက်ကြလေကုန်၏။

တဖန် ခြေဖျား၊ခေါင်းဖျားမှ ပြန်၍ နှက်ပြန်သည်ရှိသော် အနှစ် ၅၀၀-တိုင် ရောက်လျှင် ရင်ဝသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အကြိမ် ၂၀၀-စေ့လျှင် အနှစ် ၁-သိန်းပြည့်၏။ အနှစ် ၁-သိန်းပတ်လုံး ကြီးစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာကို ခံရ၍

ထိုငရဲသူ၏သဏ္ဌာန်သည် ကိုယ်ကား လူနှင့်တူ၏။ ခေါင်းကား ငါးနှင့် တူ၏။ အဘယ့်ကြောင့် နည်းဟူမူကား လူ၏ခေါင်းသည် လုံးသောကြောင့် သံတံကျင်ဖြင့် အရိုက်အနှက် ခက်၏။ ထို့ကြောင့် သံတံကျင် ရိုက်နှက်လွယ်စေခြင်းငှာ ငါးခေါင်းကဲ့သို့ ရှည်ရှည်ပြားပြား ငါးနှင့် တူစွာ ဖြစ်ရသတည်း။ ဤကား ဒုဿီမာရ်နတ်၏ အကြောင်းတည်း။

ထိုသို့ အရှင်မောဂ္ဂလာန်သည် ကကုသန်ဘုရား၏ လက်ထက်၌ ဒုဿီမာရ်နတ် ဖြစ်၍ ဝိဓုရမထေရ်ကို ပုတ်ခတ်ပြစ်မှားသော မကောင်းမှုကြောင့် အဝီစိငရဲ၌ ခံရသော အာဒိနဝအပြစ်ကို ပြ၍ ဆုံးမခြိမ်းခြောက်လေလျှင် မာရ်နတ်မင်းသည် နှလုံးမသာမယာ လွန်စွာ ထိတ်လန့်သောကြောင့် ထိုအရပ်ဌာနတွင်ပင် ကွယ်ပျောက်လေ၏။ ထိုစကားရပ် တို့တွင် “ကာဠိမည်သော နှမ၏သားပင် သင်ဖြစ်ခဲ့ဖူး၏” ဆိုရာ၌-

တေန ခေါ ပန သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ-
ဟု ပါဠိတော်လာသောကြောင့်-

ဤဘဒ္ဒကမ္ဘာတွင် ၈-ခုမြောက်သော အဋ္ဌမအန္တရကပ်၏ အထက်၌ ကကုသန် ဘုရား ပွင့်တော်မူရကား မြေကြီး ၄-ယူဇနာနှင့် ၃-ဂါဝုတ် တက်သဖြင့် နတ်သက်နှင့် နှိုင်းဆလျှင် အသင်္ချေမကအောင် ကာလခွန့်တာ၊ ရှည်ကြာကွာဝေးသောကြောင့် ရှေး အတိတ်ကာလက နှမဖြစ်ဖူးကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ကျ မှတ်ရမည်။

မြေကြီး ၄-ယူဇနာနှင့် ၃-ဂါဝုတ် တက်သည်ဆိုသော စကားမှာ-

ဘူတပုဗ္ဗံ ဘိက္ခဝေ ဣမဿ ဝေပုလ္လဿ ပဗ္ဗတဿ ပါစီနဝံသော တွေ'ဝ
သမညာ ဥဒပါဒိ ။လ။ တဒါ ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ
ဥပ္ပန္နော ဟောတိ-(သံ၊ ၁။ ၃၉၆)

အစရှိသော နိဒါနဝဂ္ဂ၊ အနမတဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်ကို ထောက်မြော်၍ သိရာ၏။

ဤစကားရပ်တို့ကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဒသဗုဒ္ဓါနာဂတဝင်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာဝင်ကျမ်း၊ မူလပဏ္ဏာသ၊ အဆုံးစွန်သော စူဠယမကဝဂ်ဝယ် ၁၀-ခုမြောက်သော မာရုတဇ္ဇနိယသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ နိဒါနဝဂ္ဂ အနမတဂ္ဂသံယုတ် ပါဠိ၊ ဝေပုလ္လပဗ္ဗတသုတ် အဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၅-ခု၊ နတ်တော်လပြည့်ကျော်၊ ၈-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-
သိခံ၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ရတနာပူရအင်းဝမြို့၊ ပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်မိုး-က ဒိဋ္ဌဓမ္မ
ဝေဒနိယကံ-စသော ၄-ပါးသော ကံတို့၏ အကျိုးပေးဟန်ကို သိလိုလှ
ပါကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၂၉] “ဘုရားတပည့်တော် ရတနာပူရအဝမြို့၊ ပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမောင်မိုး
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

‘ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ၊ အပရာပရိယဝေဒနိယကံ၊ အဟော-
သိကံ’-ဟူ၍ ပါကကာလကံ ၄-ပါးတို့တွင် အဟောသိကံသည် အကျိုး မပေးပြီ-
ဟူ၍ အချို့ ပြောကြပါသည်။ အချို့လည်း အဟောသိကံဟူသည် ဖြစ်ပြီးသည်သာ
လျှင် ကံမည်၏။ အကျိုးမပေးသည် မဟုတ်ဟူ၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ သို့ ၂-ထွေ၊
၂-ပါး ကွဲပြားကြ၍ ဝါဒအသီးသီး နည်းအထွေထွေ ဆိုကြသဖြင့် ဧကန်မုချ နေရာ
ကျကို မယူမဆနိုင်ကြရှိသည် ဖြစ်ပါ၍ ဧကန်မုချ နေရာကျကို သိမှတ်ပါရအောင်
ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား”။

ဒါယကာ ပန်းပဲဆရာ မောင်မိုးက ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယ-စသော ကံတို့၏ အကျိုးပေး
ဟန်များကို သိလိုကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်အရ-

[၂၉] အဟောသိကံ၏ အကြောင်းကို မေးလျှောက်သည်မှာ-

ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင် ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော် ကမ္မကထာတွင်(၂၇၁)-

၁။ အဟောသိ ကမ္မံ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။

၂။ အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။

၃။ အဟောသိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။

၄။ အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။

၅။ အဟောသိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။

၆။ အဟောသိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ (အတိဇာကမ္မံ)။

၇။ အတ္ထိ ကမ္မံ အတ္ထိ ကမ္မံ ဝိပါကော။

၈။ အတ္ထိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော။

၉။ အတ္ထိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။

၁၀။ အတ္ထိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ (ပစ္စုပ္ပန္နကမ္မံ)

၁၁။ ဘဝိဿတိ ကမ္မံ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။

၁၂။ ဘဝိဿတိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော။ (အနာဂတကမ္မံ) -

ဟူ၍ ၁၂-ပါး အပြားအားဖြင့် ကံကို သာမည ပိုင်းခြား၍ ဟောတော်မူသည်။

ဝိသေသအားဖြင့်ကား-

- ကုသိုလ်၌ ၁၂-ပါး, အကုသိုလ်၌ ၁၂-ပါး,
- သာဝဇ္ဇ၌ ၁၂-ပါး, အနဝဇ္ဇ၌ ၁၂-ပါး,
- ကဏ္ဍ၌ ၁၂-ပါး, သုက္က၌ ၁၂-ပါး,
- သုခိန္ဒြိယ၌ ၁၂-ပါး, ဒုက္ခိန္ဒြိယ၌ ၁၂-ပါး,
- သုခဝိပါက၌ ၁၂-ပါး, ဒုက္ခဝိပါက၌ ၁၂-ပါး -

တို့ကို ဟောတော်မူသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

၁။ ထို ၁၂-ပါးကုန်သော ကံတို့တွင်(အနက်) အတိတ်၌ပြုအပ်သော ကံတို့တွင် အကြင်ကံ သည် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံဖြစ်လျှင် ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံအလျောက်၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ ဖြစ်လျှင် ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံအလျောက်၊ အပရာပရိယဝေဒနိယကံဖြစ်လျှင် အပရာ- ပရိယဝေဒနိယကံအလျောက် အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးကို ပေးလေ၏။ ထိုကံတို့ကို ရည်၍ “အဟောသိ ကမ္မံ၊ အဟောသိ ကမ္မဝိပါကော = ကံဖြစ်လေပြီ၊ ကံ၏အကျိုး လည်း ဖြစ်လေပြီ”ဟု ဆိုလိုသည်။

၂။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံကို များစွာပြုသော်လည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ ၁-ခုသာလျှင် အကျိုး ပေး၏။ ကြွင်းသော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံတို့သည် အကျိုးမပေးကုန်။ များစွာသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံကို ပြုသော်လည်း ၁-ခုသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည်သာ အနန္တရ ဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေ-ဟူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကြွင်းသော ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံတို့သည် အကျိုးကို မပေးကုန်။ များစွာသော အာနန္တရိယကံကို ပြုသော်လည်း အားကြီးသော

အာနန္တရိယကံ ၁-ခုသာလျှင် ပဋိသန္ဓေ-ဟူသော အကျိုးကို ပေး၏။ ကြွင်းသော အာနန္တရိယကံသည် ပဋိသန္ဓေ-ဟူသော အကျိုးကို မပေးကုန်။ သမာပတ် ၈-ပါးကို ရငြားသော်လည်း ၁-ခုသော သမာပတ်စေတနာသာလျှင် ဗြဟ္မဒုတံ၌ ဖြစ်၏။ ကြွင်းသော သမာပတ်စေတနာတို့သည် အကျိုးကို မပေးကုန်။ ထိုသို့ အတိတ်ကာလ၌ အကျိုးမပေးသော ကံတစ်ခုကို ရည်၍လည်းကောင်း

အကြင်သူသည် များစွာသော ကုသိုလ်ကို ပြု၍ အဆွေခင်ပွန်းကောင်းကို မှီ၍ ထိုကုသိုလ်သည် အကျိုးမပေးမီ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်၏။ ထိုအရဟတ္တဖိုလ်ကို လည်း ရည်၍လည်းကောင်း “အဟောသိ ကမ္မံ၊ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော - ကံဖြစ်လေပြီ၊ ကံ၏ အကျိုးကား မဖြစ်လေ”ဟူလိုသည်။

၃။ အတိတ်၌ ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်အကျိုးကို မပေးမူ၍ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ အကျိုးပေး၏။ ထိုကံကို ရည်၍ “အဟောသိ ကမ္မံ၊ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော - ကံဖြစ်လေပြီ၊ ကံ၏အကျိုးလည်း ရှိ၏”ဟူလိုသည်။

၄။ အတိတ်၌ ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌လည်းကောင်း ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးပေးခွင့်ကို မရသောကြောင့် အကျိုးမပေးမူ၍ အဟောသိကံဖြစ်သော်လည်းကောင်း ရဟန္တာဖြစ်၍ နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်သော်လည်းကောင်း “အဟောသိ ကမ္မံ၊ နတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော - ကံကား ဖြစ်လေပြီ၊ ကံ၏ အကျိုးကား မရှိ”ဟူလိုသည်။

၅။ အတိတ်၌ ပြုအပ်သော ကံသည် အတိတ်၌လည်းကောင်း ပစ္စုပ္ပန်၌လည်းကောင်း အကျိုးမပေးမူ၍ အနာဂတ်ကာလ၌ အကျိုးပေးလတ္တံ့။ ထိုကံကို ရည်၍ “အဟောသိ ကမ္မံ၊ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော - ကံဖြစ်လေပြီ၊ ကံ၏အကျိုးကား ဖြစ်လတ္တံ့”ဟူလိုသည်။

၆။ အတိတ်၌ ပြုအပ်သောကံသည် ကာလလွန်၍လည်းကောင်း အနာဂတ်ဘဝ၌ အကျိုးမပေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရလတ္တံ့။ ထိုကံကို ရည်၍ “အဟောသိ ကမ္မံ၊ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော - ကံ-ကား ဖြစ်လေပြီ၊ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့”ဟူလိုသည်။ (ဤသို့ အတိတ်၌ ကံအကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည် ၂-ပါး၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည် ၂-ပါးအားဖြင့် ပေါင်း ၆-ပါး။)

၇။ ပစ္စုပ္ပန်၌ ပြုအပ်သောကံသည် ပစ္စုပ္ပန်တွင် အကျိုးပေးသော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည် “အတ္ထိ ကမ္မံ၊ အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကော - ကံ-လည်း ရှိ၏၊ ကံ၏ အကျိုးလည်း ရှိ၏”။

- ၈။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံမှ တပါးသော ကံသည် “အတ္တိ ကမ္မံ၊ နတ္တိ ကမ္မဝိပါကော = ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံကား ရှိ၏။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ကံ၏အကျိုးကား မရှိ”။
- ၉။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော အနာဂတ်မှ အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ၊ အပရာပရိယဝေဒနိယကံသည် “အတ္တိ ကမ္မံ၊ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော = ကံ-ကား ပြီး၏။ အကျိုးလည်း ဖြစ်လတ္တံ့”။
- ၁၀။ ပစ္စုပ္ပန်တွင် ပြုအပ်သော ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည် အခွင့်ကိုမရ၍ အကျိုးမပေးသော် လည်းကောင်း၊ အပရာပရိယကံသည် အကျိုးမပေးမီ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသော်လည်းကောင်း “အတ္တိ ကမ္မံ၊ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော = ကံ-ကား ပြီး၏။ အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့” (ဤသို့ ပစ္စုပ္ပန်၌ ဖြစ်သောကံသည် ပစ္စုပ္ပန်၌ အကျိုးပေးသည်၊ မပေးသည်၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေးလတ္တံ့သည်၊ မပေးလတ္တံ့သည်အားဖြင့် ၄-ပါး။)
- ၁၁။ အနာဂတ်၌ ပြုလတ္တံ့သော အကျိုးပေးလတ္တံ့သော ကံသည် “ဘဝိဿတိ ကမ္မံ၊ ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော = ကံသည် ဖြစ်လတ္တံ့၊ အကျိုးလည်း ဖြစ်လတ္တံ့”။
- ၁၂။ အနာဂတ်ဘဝ၌ ပြုလတ္တံ့သော အကြောင်းခြား၍လည်းကောင်း၊ အကျိုးပေးအံ့သော ကာလကို လွန်၍လည်းကောင်း၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၍လည်းကောင်း၊ အကျိုးမပေးလတ္တံ့သော ကံသည် “ဘဝိဿတိ ကမ္မံ၊ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော = ကံ-ကား ဖြစ်လတ္တံ့၊ အကျိုးကား မပေးလတ္တံ့”။

ဤသို့ ဖြစ်လတ္တံ့သော ကံသည် အကျိုးပေးလတ္တံ့၊ မပေးလတ္တံ့သောအားဖြင့် ပေါင်း ၂-ပါးရှိ၏။ ဤသို့-

- အတိတ်၌ဖြစ်သော ကံသည် အတိတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး၊ မပေးသော အားဖြင့် ၆-ပါး၊
- ပစ္စုပ္ပန်၌ဖြစ်သော ကံသည် ပစ္စုပ္ပန်၊ အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး၊ မပေးအားဖြင့် ၄-ပါး၊
- အနာဂတ်၌ဖြစ်သော ကံသည် အနာဂတ်၌ အကျိုးပေး၊ မပေးသောအားဖြင့် ၂-ပါး၊

ဤသို့လျှင် ကံသည် သာမညအားဖြင့် ၁၂-ပါး ပြား၏။

ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ကမ္မကထာ ပဋိသန္ဓိဒါမဂ်ပါဠိတော် လာသည်ကို ထောက်လျှင် “အဟောသိကံ”ဟူသည်-

- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးလည်း ဖြစ်ပြီးသော အဟောသိကံ၊
- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးကား မဖြစ်သော အဟောသိကံ၊
- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးကား ထင်ရှားရှိသေးသော အဟောသိကံ၊
- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးလည်း ထင်ရှားမရှိသော အဟောသိကံ၊
- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးလည်း ဖြစ်လတ္တံ့သော အဟောသိကံ၊
- ကံဖြစ်ပြီး၍ ကံ၏အကျိုးကား မဖြစ်လတ္တံ့သော အဟောသိကံ-

ဟူ၍ အတိတ်၏အစွမ်းအားဖြင့် ၆-ပါးရှိသည် ဖြစ်၍ အဟောသိကံ-ဟူသည် အကျိုး ပေးပြီး၊ ပေးလတ္တံ့သော အဟောသိကံလည်း ရှိ၏-ဟု သိရာ၏။

အရှင်အနုရုဒ္ဓါဆရာမှာမူကား- ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံသည် မျက်မှောက် အကျိုးမပေး လျှင် အဟောသိကံ ဖြစ်၏။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံသည် ဒုတိယဘဝ၌ အကျိုးမပေးလျှင် အဟောသိကံ ဖြစ်၏။ အပရာပရိယဝေဒနိယကံသည် နိဗ္ဗာန်ကို ရ၍ အကျိုးပေးရာ ကာလ မရှိလျှင် အဟောသိကံ ဖြစ်သည်ကိုရည်၍ ပါကကာလ၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကံ ၄-ပါးကို ပြတော်မူသည်။

ယင်းသို့ ပြတော်မူသည့်အရာကို ကမ္မကထာ ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်အရနှင့် နှိုင်းဆဆင်ခြင်သော်-

အဟောသိ ကမ္မံ နာဟောသိ ကမ္မဝိပါကော။ အဟောသိ ကမ္မံ နတ္ထိ ကမ္မ-
ဝိပါကော။ အဟောသိ ကမ္မံ န ဘဝိဿတိ ကမ္မဝိပါကော-

ဟူသော ပါဠိအရ ၃-ဝါရနှင့် မဆန့်ကျင်သည်သာဖြစ်၍ လျော်သော စကားမည်၏-ဟူ၍ မှတ်ရာ၏။

၁၂၃၅-ခု၊ သီတင်းကျွတ်လဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် မိန့်ဖြေကြားလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာမောင်လှိုင်းနှင့် ၇-ဦး၊ မြန်အောင်မြို့၊
လှေသူကြီး မောင်နက်ကြီး၊ ပေါင်း ၈-ဦးတို့က အလဇ္ဇီဒုဿီလတို့ကို
သိလျက်နှင့် လှူဒါန်းလျှင် အကျိုးရှိ၊ မရှိအရာ အမိန့်တော်ဖြေကြားစာ
သနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၃၀] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ဒကာမောင်လှိုင်း၊ မောင်သောင်၊
မောင်ရှမ်းကလေး၊ မောင်ပေ၊ မောင်ရွှေပင်၊ မောင်ပို၊ မောင်မြတ်စံ၊ မြန်အောင်မြို့၊
လှေသူကြီး ကျောင်းဒကာ မောင်နက်ကြီးတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့သော သူတို့က အလဇ္ဇီ၊ ဒုဿီလ ရဟန်းတို့ကို သိလျက် လှူဒါန်းသော်
အကျိုးမရှိ-ဟု အယူရှိကြပါသည်။ အချို့သောသူတို့က အလဇ္ဇီ၊ ဒုဿီလတို့ကို
အားပေးချီးမြှင့် ပြုသော်သာ အပြစ်ရှိသည်။ လှူဒါန်း၊ ပူဇော်ခြင်း၌ကား အကျိုးမရှိ
သည် မဟုတ်၊ အကျိုးရှိသည်သာတည်းဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားကို
သိသာခြားနား မှတ်သားပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်
အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ကြံကင်းမြို့နေ၊ လှေသူကြီး မောင်လှိုင်းနှင့် ၈-ဦးသားတို့က ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
လှူဒါန်းခြင်း၌ အကျိုးရှိ၊ မရှိကို မေးလျှောက်ချက်-

[၃၀] (၁) ဒုဿီလ အလဇ္ဇီ-ဟူသော စကားမှာ ဒုဿီလ-ဟူ၍လည်းကောင်း အလဇ္ဇီ-
ဟူ၍လည်းကောင်း တခြားစီ ရှိပြန်သည်။

ဒုဿီလဿ ပါပဓမ္မဿ အသုစိ သင်္ကဿရသမာစာရဿ ။လ။ ကသမ္မု-
ဇာတဿ-

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော (အဂ္ဂိက္ခန္ဓောပမသုတ်) (အံ၊ ၂။ ၄၉၅) -

သေယျော အယောဂုဠော ဘုတ္တော၊ တတ္တော အဂ္ဂိသိဉ္စပမော။
ယဉ္ဇေ ဘုဉ္ဇေယျ ဒုဿီလော၊ ရဋ္ဌပိဏ္ဏံ အသညတော။

ဟူ၍ဟောတော်မူသော စတုတ္ထပါရာဇိကဏ်(၁၁၆)၊ ဓမ္မပဒဝဂ္ဂုမုဒါတိရိယဘိက္ခု(၅၇)၊

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ ဒုဿီလော အသမာဟိတော။
ဧကာ'ဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ သီလဝန္တဿ ဈာယိနော။

ဟူ၍ဟောတော်မူသော ဓမ္မပဒ၊သံကိစ္စသာမဏေရဝတ္ထုပါဠိတော်(၂၉)၊

ဘဝိဿန္တိ ခေါ ပနာ'နန္တ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဍာ
ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ-

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်(၂၉၉)၊

ဒသ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ သံဃသုဋ္ဌါတာယ သံဃဖာသုတာယ ဒုမ္မက္ခံနံ
ပုဂ္ဂလာနံ နိဂ္ဂဟာယ -

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်(၂၄)။

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ထိုထို ပါဠိတော်တို့၌ အသီးသီး ဟောတော်မူသော ဒုဿီလော-
ဟူသော ပုဒ်အရသည် 'ဒုဿီလော၊ နိဿီလော'ဟု ဖွင့်လှစ် ပြဆိုသည်နှင့်အညီ သီလ
မရှိသောရဟန်းသည် ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

အလဇ္ဇီ ကိဒိသော ဟောတိ၊ ပဋိညာ ယဿ န ရူဟတိ။
ဧတဉ္စ တာဟံ ပုစ္ဆာမိ၊ ကိဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇီပုဂ္ဂလော။ ။
သဉ္စိစ္စ အာပတ္တိ အာပဇ္ဇတိ၊ အာပတ္တိ ပရိဂူဟတိ။
အဂတိဝမနဉ္စ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဒိသော ဝုစ္စတိ အလဇ္ဇီပုဂ္ဂလော။ (၂၇၉)-

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပရိဝါပါဠိတော်တွင် လာသော ဝိတိက္ကမစေတနာရှိလျက် အာပတ်
သင့်သော် သင့်ပြီးသောအာပတ်ကို စေတနာရှိလျက် လျှို့ဝှက်ဖုံးကွယ်သော၊ ၄-ပါးသော
အဂတိတို့သို့ လိုက်နာကျင့်ကြံသော ရဟန်းသည် အလဇ္ဇီ မည်၏။

သီလဝိပတ္တိ၊ အာစာရဝိပတ္တိ ၂-ပါးတို့တွင် ပါရာဇိက၊ သံဃာဒိသိသ် အာပတ်သင့်
သော ရဟန်းသည် သီလဝိပတ္တိ မည်၏။ သီလပျက်သည် မည်၏။ ကြွင်းသော အာပတ်
၅-ပုံသင့်သော ရဟန်းသည် အာစာရဝိပတ္တိ မည်၏။ အကျင့်ပျက်သည် မည်၏။ ထို ၂-ပါး
တို့တွင် သီလဝိပတ္တိ၌ ပါရာဇိကအာပတ်သို့ ရောက်သောရဟန်းကို သီလဝန္တ ဖြစ်စေခြင်း
ငှာ မတတ်နိုင်ရာ။ ဆေးကုခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော အတေကိစ္ဆပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

ထန်းလည်ဆစ်ပြတ်၊ ဥခေါင်းပြတ်သတ္တဝါ၊ ၂-စိတ်ကွဲသော ကျောက်ဖျာ၊ အညှာမှ
လွတ်သော သစ်ရွက်နှင့်တူသော မတ္တကစ္ဆိန္နတာလ၊ သီသစ္ဆိန္နသတ္တ၊ ဒွိဓာဘိန္နသေလ၊
ဗန္ဓနာပဝုတ္တသဒိသပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

သံဃာဒိသိသံ အာပတ်သင့်သော ရဟန်းမှာ ဘုရားဒေသနာ ဝုဋ္ဌာနကံတည်း ဟူသော ဆေးတော် သုသံယုတ္တ ဩသမေဖြင့် ကုသလွတ်ငြိမ်းသည့်ကာလ သီလဝန္တ အစစ် ဖြစ်၏။ သီလဝန္တအစစ် ဖြစ်ရကား ဆေးကုခြင်းငှာ တတ်ကောင်းသော သတေကိစ္ဆပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရံခါ ဒုဿီလ၊ ရံခါ သုဿီလ မည်၏။

အာစာရဝိပတ္တိ၊ အဂတိဂမနသို့ ရောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာကား မိမိ၌ရှိသော အပြစ်ကို အာယတိ သံဝေဖြင့် ကုသ၍ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းသောကာလ လဒ္ဓိသီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ် အစစ်ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ရံခါ အလဒ္ဓိ၊ ရံခါ လဒ္ဓိဖြစ်၏။

အစရှေးဦး၊ ပကတူးက၊ အဓမ္မဝါဒီ၊ အလဒ္ဓိဒုဿီလ-ဟူ၍ မရှိ။ ကာလရှည်ကြာမှ သဒ္ဓါ၊ သတိ၊ ဝီရိယ ဆုတ်ယုတ်၍ ယုတ်မာကျင့်ကြံ ပေါ့တန်ဖျင်းသွပ်သဖြင့် အကပ္ပိယဝိတိက္ကမ စေတနာနှင့် အာဏာတိက္ကမကို လွန်ကျူးသည့်ကာလမှ ဒုဿီလ၊ အလဒ္ဓိ ဖြစ်ကြလေသည်။

ဥပမာကား ဝန်ကို ခွက်ဆောင်သော ယောက်ျားသည် ရှေးဦးအစ ပဌမက လေးလံ လှသည် မထင်၊ မငြိုမငြင်၊ မပင်မပန်း၊ ထမ်းပိုးခွက်ဆောင်နိုင်လေ၏။ ခရီး ယူရမှာ ဝေးကွာ ၍ ရှည်ကြာကာလ ခွက်ဆောင်ရမှ ကာယဗလ ဝီရိယခွန်အား လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်သဖြင့် အသင့်လွယ်ကူ ယူဆောင်ထမ်းပိုးခဲ့သော ထိုဝန်ကို အလွန်လေးလံလှသောကြောင့် စွန့်ထား ပစ်ချ၍ ခဏလွယ်ကူ မယူမကြွနိုင်လေသကဲ့သို့ မှတ်ရာ၏။

ဤတွင်ရွှေ့ ဒုဿီလ၊ အလဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ လက္ခဏာကို သိသာခြားနား တွဲပြားအောင် ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) “အလဒ္ဓိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို မလှူဒါန်းအပ်၊ လှူဒါန်းသော် အကျိုးမရှိ”ဟူသော စကား၌ ၅၅၀-ဝိသတိနိဝါတ်၊ ရှေးဦးစွာသော မာတင်္ဂဇာတ်၌ မာတင်္ဂရသေ့သည် ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဏ်ဖြင့် သားဖြစ်သော မဏ္ဍဗျသတို့သားသည် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဏ္ဏားတို့ကို ကိုးကွယ်လှူဒါန်း၍ နေကြောင်းကို သိလေလျှင် ကောင်းကင်ခရီးဖြင့် ကြွသွားတော်မူ၍ မဏ္ဍဗျသတို့သား၏ ရှေ့တွင် ရပ်သောခဏ၌ “ငါကား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သူမြတ်တို့ကို ဆည်းကပ်လှူဒါန်း၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ရှိနေစဉ် အဝတ်ညစ်စုတ် ယုတ်ယုတ်မာမာ ဒွန်းစဏ္ဍားဖွယ်ရာဖြင့် ရောက်လာရပြန်သနည်း”ဟု မေးလေလျှင် “ငါလည်း ဤလောက ဇာတ် ဤအရပ်တွင် မြတ်သောအလှူကို ခံလိုသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ဦးပင် ဖြစ်သည်”ဟု ဆိုသဖြင့် “ငါ့အား မဟာဗြာဟ္မဏ များလှစွာသော အလှူခံတို့သည်ကား ပေါများပြည့်စုံ၏”ဟု ပယ်ရှားသောကာလ “ဒါယကာ၊ စပါးသီးနှံ၏ ပြည့်စုံခြင်းကို အလိုရှိသော လယ်လုပ် ယောက်ျားသည် ၃-ရပ်၊ ၃-ဌာန များသောလယ်တိုက်ဝယ် ကြံစိုက်လုပ်ဆောင်သဖြင့်

အသင့်လျော်စွာ ရရာသကဲ့သို့ ထို့အတူပင် အလှူခံ ၃-ရပ်တည်း-ဟူသော ပုညခေတ္တ၌
ဒါနတည်း-ဟူသော မျိုးကို စိုက်ပျိုး ကြဖျန်းရာ၏”ဟု ဆုံးမကြောင်းကို -

ထလေ စ နိန္ဒေစ ဝပန္တိ ဗီဇံ၊ အနုပခေတ္တေ ဖလ’မာသမာနာ၊
ဧတာယ သဒ္ဓါယ ဒဒါဟိ ဒါနံ၊ အပ္ပေဝ အာရာဓယေ ဒက္ခိဏေယျေ။ -

ဟု ဟောတော်မူသည်(ဇာ၊၁။၃၀၉)။

ကုမာရ၊ မဏ္ဍဗျသတို့သား။ ဖလံ၊ အသီးကို။ အာသိသမာနာ၊ တောင့်တကုန်သော
သူတို့သည်။ ထလေ စ၊ ကြည်းကုန်းမြင့်ရာအရပ်၌လည်းကောင်း။ နိန္ဒေစ၊ ချိုင့်ဝှမ်းနိမ့်ရာ
အရပ်၌လည်းကောင်း။ အနုပခေတ္တေ၊ မြစ်၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် နိမ့်ရာအရပ်၌လည်း
ကောင်း။ ဗီဇံ၊ မျိုးကို။ ဝပန္တိ ယထာ၊ စိုက်ပျိုးကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ဧတာယ၊
ထိုဒါနစေတနာ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်လေးမြတ်သဖြင့်။ ဒက္ခိဏေယျေ၊
ရောက်ဆဲ၊ ရောက်ပြီး၊ ရောက်လတ္တံ့သော အယုတ်၊အလတ်၊အမြတ်ဖြစ်သော အလှူခံ
၃-မျိုး၌။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒါဟိ၊ လှူလော့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ လှူသည်ရှိသော်။ အပ္ပေဝ နာမ
အာရာဓယေ၊ နှစ်သက်မြတ်နိုး အကျိုးရရာသလျှင်ကတည်း။

ထိုပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

တဿတ္ထော- ကုမာရ သဿဖလံ အာသိသမာနာ တီသုပိ ခေတ္တေသု ဗီဇံ
ဝပန္တိ။ တတ္ထ အဘိဝုဋ္ဌိကာလေ ထလေ သဿံ သမ္ပဇ္ဇတိ၊ နိန္ဒေ ပူတိကံ ဟောတိ။
အနုပခေတ္တေ နဒိဉ္စ တဠာကဉ္စ နိဿာယ ကတံ ဩယေန ဝုယတိ။ မန္တဝုဋ္ဌိကာလေ
ထလေ ခေတ္တေ ဝိပဇ္ဇတိ၊ နိန္ဒေ ထောက် သမ္ပဇ္ဇတိ၊ အနုပခေတ္တေ သမ္ပဇ္ဇတေဝ။
သမဝုဋ္ဌိကာလေ ထလေ ခေတ္တေ ထောက် သမ္ပဇ္ဇတိ၊ ဣတရေသု သမ္ပဇ္ဇတေဝ။
တသ္မာ ယထာ ဖလမာသိသမာနာ တီသုပိ ခေတ္တေသု ဝပန္တိ၊ တထာ တံပိ ဧတာယ
ဖလသဒ္ဓါယ အာဂတာနာဂတာနံ သဗ္ဗေသံ ယေဝ ဒါနံ ဒေဟိ၊ အပ္ပေဝ နာမ
ဧဝံ ဒဒန္တော ဒက္ခိဏေယျေ၊ အာရာဓေယျာသိ လဘေယျာသိတိ (ဇာ၊၄။၃၈၁)-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တဿ၊ ထိုပါဠိတော်၏။ အတ္ထော၊ အနက်ကို။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗော၊ မှတ်အပ်၏။
ကုမာရ၊ မဏ္ဍဗျသတို့သား။ သဿဖလံ၊ ကောက်ပင်၏အသီးကို။ အာသိသမာနာ၊ တောင့်တ
ကုန်သောသူတို့သည်။ တီသုပိ ခေတ္တေသု၊ ၃-ခုသော လယ်တို့၌။ ဗီဇံ၊ မျိုးစေ့ကို။ ဝပန္တိ၊
စိုက်ပျိုးကုန်၏။ တတ္ထ၊ ထိုစိုက်ပျိုးရာ၌။ ဝါ၊ ၃-ခုသော လယ်တို့တွင်။ အဘိဝုဋ္ဌိကာလေ၊
အလွန်မိုးကောင်းသောအခါ၌။ ထလေ၊ ကြည်းကုန်းမြင့်ရာအရပ်၌။ သဿံ၊ ကောက်သည်။

သမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ နိဇ္ဈေ၊ ချိုင့်ဝှမ်းနိမ့်ရာအရပ်၌။ ပူတိကံ၊ ပုပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနုပခေတ္တေ၊ မြစ်၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် နီးသော လယ်၌။ နဒိ စ၊ မြစ်ကိုလည်းကောင်း။ တဠာကဉ္စ၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန်ကိုလည်းကောင်း။ နိဿယ၊ မှီ၍။ ကတံ၊ ပြုအပ်သော။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ ဩယေန၊ ရေ၏အဟုန်ဖြင့်။ ဝုယတိ၊ မျော၏။ မန္တဝုဋ္ဌိကာလေ၊ မိုးနည်းသော ကာလ၌။ ထလေ၊ ကြည်းကုန်းမြင့်ရာအရပ်၌။ ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ န သမ္ပုဇ္ဈတိ၊ မပြည့်စုံ။ နိဇ္ဈေ၊ ချိုင့်ဝှမ်းနိမ့်ရာအရပ်၌။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ ထောက်၊ အတန်ငယ်။ သမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ အနုပခေတ္တေ၊ မြစ်၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် နီးသော လယ်၌။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ သမ္ပုဇ္ဈတေဝ၊ ပြည့်စုံသလျှင်ကတည်း။ သမဝုဋ္ဌိကာလေ၊ အသင့်အတင့် မိုးရွာသောအခါ၌။ ဝါ၊ မိုးအလတ်ရွာသောအခါ၌။ ထလေ၊ ကြည်းကုန်းမြင့်ရာ အရပ်၌။ ခေတ္တေ၊ လယ်၌။ ထောက်၊ အတန်ငယ်။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ သမ္ပုဇ္ဈတိ၊ ပြည့်စုံ၏။ ဣတရေသု၊ ချိုင့်ဝှမ်းနိမ့်ရာအရပ်၊ မြစ်၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် နီးရာအရပ်တို့၌။ သဿံ၊ ကောက်သည်။ သမ္ပုဇ္ဈတေဝ၊ ပြည့်စုံသည်သာလျှင်။ ယသ္မာ၊ အကြင်ကြောင့်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဖလံ၊ ကောက်သီး၊ ကောက်နှံကို။ အာသိသမာနာ၊ တောင့်တကုန်သော သူတို့သည်။ တီသုပိ ခေတ္တေသု၊ ၃-ရပ်သော လယ်တို့၌။ ဝပန္တိ ယထာ၊ စိုက်ပျိုးကုန်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ တံပိ၊ သင်သည်လည်း။ ဧတာယ၊ ထိုကုသိုလ် စေတနာ၏။ ဖလံ၊ အကျိုးကို။ သဒ္ဓါယ၊ ယုံကြည်လေးမြတ်သဖြင့်။ အာဂတာနာဂတာနံ၊ ရောက်ဆဲ၊ ရောက်ပြီး၊ ရောက်လတ္တံ့ကုန်သော။ သဗ္ဗေသံ ယေဝ၊ အလုံးစုံသော အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အားသာလျှင်။ ဒေဟိ၊ လှူလော့။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဒေန္တော၊ လှူသည်ရှိသော်။ ဒက္ခိဏေ-ယေ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၌။ အာရာဓေယျာသိ၊ နှစ်သက်ရာ၏။ လဘေယျာသိ၊ ရရာ၏။ ဣတိ အယံ၊ ဤသည်ကား။ အတ္ထော၊ အနက်တည်း။

ထိုအခါ မဏ္ဍဗျသတို့သားက “ငါ့အား လယ်မြေကောင်းတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထို လယ်မြေကောင်းတို့၌ မျိုးကို ကြွအပ်ကုန်၏။ အမျိုးဟူသော ဇာတိဂုဏ်၊ ဗေဒင်ကျမ်းတို့ကို သိကျွမ်းလိမ္မာသော မန္တဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ပုဏ္ဏားတို့သည် ရှိကုန်၏။ ထိုပုဏ္ဏားတို့သည် ငါ့အား သီလသီတင်းနှင့် ပြည့်စုံသော လယ်မြေကောင်းတို့ပင်တည်း”ဟု ဆိုသဖြင့် “ငါသာ လျှင် မြတ်၏-ဟု ဇာတိမာန်ဖြင့် မာန်တက်ခြင်း၊ ငါနှင့်တူသော အမျိုးအားဖြင့် မြတ်သောသူ မရှိ-ဟု ဇာတိမာန် တက်ကြွထောင်လွှားခြင်း၊ လောဘ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ မာနတို့ဖြင့် တက်ကြွ ထောင်လွှားသောသူတို့သည် သီလကိုချစ်သော သုပေသလ၊ လယ်မြေကောင်း၏သဖွယ် ဖြစ်သော သုခေတ္တ မဟုတ်။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အဆိပ်ဖြင့်ပြည့်သော မြွေဟောက်ကဲ့သို့ ကြောက်မက်ထိတ်လန့်ဖွယ် ဖြစ်ခဲ့၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လှူအပ်သောအကျိုးသည် မဖွံ့ဖြိုးကုန်။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဇာတိမဒ မာန်မာန တက်ကြွထောင်လွှားခြင်း-စသည်တို့မှ ကင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ သီလကို ချစ်သော သုပေသလ၊ လယ်မြေကောင်း၏ သဖွယ်ဖြစ်သော သုခေတ္တပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။

ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ လျှူအပ်သော အကျိုးသည်သာလျှင် ဖွံ့ဖြိုးကြီးမား၏”ဟု ဆုံးမကြောင်း နှင့် ၎င်းဇာတ်တော်တွင် လာသည်။ မလှူဒါန်း၊ မပေးကမ်းအပ်သော အရာကို မလာ။

(၃) ဓမ္မပဒ၊ ၂၄-ခုမြောက်သော စတုဝိသတိမတဏှာဝဂ္ဂဝယ်၊ ဒွါဒသမအင်္ဂုရဝတ္ထု တွင်လည်း သာသနာပဝယ် ၁-ယူဇနာမျှလောက်သော အရပ်၌ ခုံလောက်ချင်း ထိစပ် အောင် မပြတ်ချက်ပြုတ်၍ လှူဒါန်းသော အင်္ဂုရနတ်သားထက် သာသနာတွင်းဝယ် သီလဝန္တ၊ အရိယပုဂ္ဂလာ၊ အနုရုဒ္ဓါထေရ်ကို ၁-ယောက်ချို့၊ ၁-ဇွန်းမျှ လှူဒါန်းသော ဣန္ဒြေက နတ်က ကြီးမြတ်သော အကျိုးသည် ၁၀-ထမ်းပိုးမက နှိုင်းမမျှအောင် အာနိသံသဖလ၏ အဆထူးချွန် ကဲလွန်လေသည်ကို အကြောင်းပြု၍—

- ၁။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၂။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဒေါသဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိတဒေါသေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၃။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ မောဟဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိတမောဟေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၄။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ဣစ္ဆာဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။
- ၅။ တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ တဏှာဒေါသာ အယံ ပဇာ။
တသ္မာ ဟိ ဝိတတဏှေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်(ဓမ္မ၊၆၄-၅)။

၁။ အင်္ဂုရ၊ အင်္ဂုရနတ်သား။ ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ရာဂဒေါသာ၊ ရာဂ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ဝိတရာဂေသု၊ ရာဂကင်းသော သူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ ပေးလှူအပ်သော ဒါနသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၂။ ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါ အပေါင်းသည်။ ဒေါသဒေါသာ၊ ဒေါသ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ဝိတဒေါသေသု၊ ဒေါသကင်းသော သူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃။ ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ မောဟဒေါသာ၊ မောဟ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ဝိတမောဟေသု၊ မောဟကင်းသော သူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၄။ ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဣစ္ဆာဒေါသာ၊ ဣစ္ဆာ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်း-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ကင်းသော ဣစ္ဆာ ရှိကုန်သောသူတို့၌။ ဝါ၊ ကင်းသော လိုချင်ခြင်း ရှိကုန်သောသူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော ဒါနသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅။ ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ်ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါအပေါင်းသည်။ တဏှာဒေါသာ၊ တဏှာ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တသ္မာ ဟိ၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ ဝိတတဏှေသု၊ တဏှာ ကင်းကုန်သောသူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့လာသော အဋ္ဌကထာတို့၌ အလှူခံ ယုတ်ညံ့သောကြောင့် အကျိုးယုတ်ညံ့သည်ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ မလှူအပ်-ဟု ဟောတော်မူသောအရာ မပါ၊မလာ၊ မရှိ။

(၄) တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသ၊ ရှေးဦးစွာသော ပြာဟ္မဏဝဂ်၊ သတ္တမဝတ္ထု၌လည်း “ဝစ္ဆဂေါတ္တ-မည်သော ပရိဗိုဇ်က အရှင်ဂေါတမသည် သူတပါးတို့အား မလှူအပ်ဟု ဟောတော်မူသည် မှန်မည်လော”ဟု မေးလျှောက်သည်တွင် သူတပါးတို့အား ပေးကမ်းလှူဒါန်းသော အရာကို မတားမြစ်သင့်ကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍ -

ယော ခေါ ဝစ္ဆ ပရံ ဒါနံ ဒဒန္တံ ဝါရေတိ၊ သော ဣမေသံ တိဏ္ဍံ အန္တရာယကရော ဟောတိ၊ တိဏ္ဍံ ပါရိပန္နိကော။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ? ဒါယကဿ ပုညန္တရာယ-ကရော ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ လာဘန္တရာယကရော ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ ပန'ဿ အတ္တာ ခတော စ ဟောတိ ဥပဟတော စ၊ ယော ခေါ ဝစ္ဆ ပရံ ဒါနံ ဒဒန္တံ ဝါရေတိ၊ သော ဣမေသံ တိဏ္ဍံ အန္တရာယကရော ဟောတိ၊ ပါရိပန္နိကော။

အဟံ ခေါ ပန ဝစ္ဆ ဧဝံ ဝဒါမိ- ယေဟိ တေ စန္ဒနိကာယ ဝါ ဩလိဂလ္လေ
ဝါ ပါဏာ၊ တတြပိ ယော ထာလိဓောဝနံ ဝါ သရာဝဓောဝနံ ဝါ ဆဉ္ဇေတိ
“ယေ တတ္ထ ပါဏာ၊ တေ တေန ယာပေန္တ”တိ၊ တတောနိဒါနဗ္ဗာ’ဟံ ဝစ္ဆ ပုညဿ
အာဂမံ ဝဒါမိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ မနုဿဘူတော၊ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်(အံ၊ ၁။ ၁၆၁)။

ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသော ပရိဗိုဇ်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဒါနံ၊
အလှူကို။ ဒဒန္တံ၊ လှူသည်ကို။ ဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣမေသံ တိဏ္ဍံ၊ ဤ
၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တိဏ္ဍံ၊ ၃-
ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ ပါရိပန္နိကော၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ၊ အဘယ် ၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်
ကို။ ကရောတိ၊ ပြုသနည်း။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ၊ အဘယ် ၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။
ပါရိပန္နိကော၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

- ဒါယကဿ၊ အလှူဒါယကာ၏။ ပုညန္တရာယကရော၊ ကောင်းမှု၏ အန္တရာယ်ကို
ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ပဋိဂ္ဂါဟကာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ လာဘန္တရာယကရော၊ လာဘ်၏ အန္တရာယ်ကို
ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
- ပုဗ္ဗေဝ၊ မဆွကပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုတားမြစ်သော သူသည်။ အတ္တာ၊ မိမိကိုယ်ကို။
ခတော၊ တူးဖြိုသည်။ ဥပဟတော၊ ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသော ပရိဗိုဇ်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဒါနံ၊
အလှူကို။ ဒဒန္တံ၊ လှူသည်ကို။ ဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣမေသံ တိဏ္ဍံ၊ ဤ
၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပါရိပန္နိကော၊
နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တ အမည်ရှိသော
ပရိဗိုဇ်။ အဟံ ခေါ ပန၊ ငါဘုရားသည်ကား။ ဧဝံ ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။-

ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တမည်သော ပရိဗိုဇ်။ စန္ဒနိကာယ ဝါ၊ တစည်းအိုင်၌လည်းကောင်း။
ဩလိဂလ္လေ ဝါ၊ ညွှန်အိုင်၌လည်းကောင်း။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊
ရှိကုန်၏။ တတြ၊ ထိုတစည်းအိုင်၊ ညွှန်အိုင်၌။ ယော မနုဿော၊ အကြင်သူတို့သည်။
ထာလိဓောဝနံ ဝါ၊ အိုးဆေးရေကိုလည်းကောင်း။ သရာဝဓောဝနံ ဝါ၊ ခွက်ဆေးရေကိုလည်း
ကောင်း။ ဆဉ္ဇေတိ၊ စွန့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတစည်းအိုင်၌။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။

သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ ပါဏာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တေန၊ ထိုအိုးဆေးရေ၊ ခွက်ဆေးရေ ဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏။ ဝါ၊ မွေးကုန်၏။ တတောနိဒါနမ္ပိ၊ ထိုသို့ မျှခြင်း-ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ အာဂမံ၊ ပြည့်စုံခြင်းကို။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ မနုဿဘူတေ၊ လူဖြစ်သောသူ၌။ ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။

“တစည်းအိုင်၊ ညွှန်အိုင်၌ရှိသော သတ္တဝါတို့ သုံးဆောင်မှီဝဲကြပါစေ”ဟု အိုးဆေး ရေ၊ ခွက်ဆေးရေကိုမျှ စေတနာနှင့် စွန့်ပစ်လိုက်သည်ကို ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ ကြီးပွား မြင့်မြတ်သော အရာကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ အာဇီဝက၊ တက္ကတွန်းတို့ကို လျှာ၍ အကျိုး မရ-ဟု ဟောတော်မူသော အရာ မပါ၊မလာ၊မရှိ။

ဤတွင်ရှေ့ အယုတ်၊အလတ်၊အမြတ်ဖြစ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ၃-ဦးတို့၌ပင် လှူဒါန်း ရာသည်ကို လယ်လုပ်ယောက်ျား ၃-ဦး၊ လယ် ၃-ရပ် ဥပမာဖြင့် ဟောတော်မူသောအရာကို ပြဆိုသော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၅) သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝပုတာသံယုတ်၊ သတုလ္လပကာယိကဝဂ်၌ အစိန္တေယျ သုံးလူ သနင်း တရားမင်းမြတ်သည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင် ကျိန်းအောင်း မွေလျော် စံပျော်တော်မူစဉ် သင်္ဘောသား ၇၀၀-တို့ စုတိခါနီးကာလ၌ သရဏဂုံသီလကို အဆောတလျင် ဆောက်တည်ကြသဖြင့် တာဝတိံသာ၌ တပြိုင်နက်ဖြစ်ကြလေလျှင် မိမိတို့ပြုသော သီလကို ဝမ်းမြောက်ကြသောကြောင့် ဘုရားရှင် ရှေ့တော်မှောက်သို့ လာရောက်၍ အသီးအသီး လျှောက်ထားကြသောအရာတွင်-

ဝိစေယျ ဒါနံ သုဂတပ္ပသတ္ထံ၊ ယေ ဒက္ခိဏေယျာ ဣမ ဇီဝလောကေ။

ဧတေသု ဒိန္နာနိ မဟပ္ပလာနိ၊ ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာ သုခေတ္ထေသု။-

ဟူ၍ လာသည်(သံ၊ ၁။ ၂၀)။

ဝိစေယျ၊ ရွေးချယ်၍။ ဒါနံ၊ လှူအပ်သော အလှူကို။ သုဂတပ္ပသတ္ထံ၊ မြတ်စွာ ဘုရားသည် ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏။ ဣမ ဇီဝလောကေ၊ အသက်ရှည်သော ဤလောက၌။ ယေ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဒက္ခိဏေယျာ၊ မြတ်သောအလှူကို ခံထိုက်ကုန်၏။ ဧတေသု၊ ထိုမြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၌။ ဒိန္နာနိ၊ လှူအပ်သော အလှူတို့သည်။ သုခေတ္ထေ၊ ကောင်းသော လယ်မြေတို့၌။ ဝုတ္တာနိ၊ ပျိုးအပ်ကုန်သော။ ဗီဇာနိ ဝိယ၊ မျိုးစေ့တို့ကဲ့သို့။ မဟပ္ပလာနိ၊ အကျိုးကြီးမြတ်ကုန်၏။

ထိုပါဌ်တို့တွင် ဝိစေယ-ဟူသော ပါဠိ၌ အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်ခြင်း၊ အလှူခံ ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ခြင်း ၂-ပါးရှိသည်။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ယုတ်ညံ့သော အလှူဝတ္ထုတို့ကို ပယ်၍ မွန်မြတ်သော အလှူဝတ္ထုတို့ကိုသာ လှူဒါန်းခြင်းသည် အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်ခြင်း ဒက္ခိဏာဝိစိနန မည်၏။

၉၆-ပါးကုန်သော ဆနဝုတိ ပါသဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်တည်း-ဟူသော အလှူခံတို့ကို ပယ်ရှား၍ သာသနာတွင်းဝယ် သီလနှင့် ပြည့်စုံသော တပည့်သား အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို လှူဒါန်းခြင်းသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရွေးချယ်ခြင်း ဒက္ခိဏေယျဝိစိနန မည်၏။ ဤ ၂-ပါးသော အခြင်းအရာတို့ဖြင့် ရွေးချယ်၍ လှူဒါန်းသော အလှူကို ဘုရား ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏။

ထိုပါဠိ၌ ဒက္ခိဏေယျ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ခြင်း ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနကို ပြသည်။ ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာ-ဟူသော ပါဠိဖြင့် အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်ခြင်း ဒက္ခိဏာဝိစိနနကို ပြသည်။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ၌-

ဝိစေယ ဒါနန္တိ ဝိစိနိတွာ ဒိန္နဒါနံ။ တတ္ထ ဒွေ ဝိစိနနာ ဒက္ခိဏာဝိစိနနံ
ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနဉ္စ။ တေသု လာမကလာမကပစ္စယေ အပနေတွာ ပဏီတပဏီ-
တေ ဝိစိနိတွာ တေသံ ဒိန္နံ ဒက္ခိဏာဝိစိနနံ နာမ။ ဝိပန္နသီလေ ဣတော ဗဟိဒ္ဓါ
ပဉ္စနဝုတိပါသဏ္ဍဘေဒေ ဝါ ဒက္ခိဏေယျေ ပဟာယ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာနံ
သာသနေ ပဗ္ဗဇိတာနံ ဒါနံ ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနံ နာမ။ ဧဝံ ဒွိဟာ'ကာရေဟိ ဝိစေယ
ဒါနံ။ သုဂတပ္ပသတ္တန္တိ သုဂတေန ဝဏ္ဏိတံ။ တတ္ထ ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနံ ဒဿေန္တော
“ယေ ဒက္ခိဏေယျာ”တိ အာဒိ'မာဟ။ ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာတိ ဣမိနာ ပန
ဒက္ခိဏာဝိစိနနံ အာဟ။ အဝိပန္နဗီဇသဒိသာ ဟိ ဝိစိနိတွာ ဂဟိတာ ဒေယျဓမ္မာတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း(သံ၊ ၄၊ ၁။ ၅၉)။

ဝိစေယ ဒါနန္တိ၊ ဝိစေယ ဒါနံ-ဟူသည်ကား။ ဝိစိနိတွာ၊ ရွေးချယ်၍။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သော ဒါနတည်း။ တတ္ထ၊ ထိုဝိစိနိတွာ-ဟူသော ပါဠိ၌။ ဝိစိနနာ၊ ရွေးချယ်ခြင်းတို့သည်။ ဒွေ၊ ၂-ပါးတို့တည်း။ ဒက္ခိဏာဝိစိနနဉ္စ၊ အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနဉ္စ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းလည်းကောင်း(တည်း)။ တေသု၊ ထို ၂-ပါးသော ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းတို့တွင်။ လာမကလာမကပစ္စယေ၊ ယုတ်ညံ့သော ပစ္စည်းတို့ကို။ အပနေတွာ၊ ပယ်၍။ ပဏီတပဏီတေ၊ ကောင်းမွန်မြန်မြတ်သော ပစ္စည်း

တို့ကို။ ဝိစိနိတွာ၊ ရွေးချယ်စိစစ်၍။ တေသံ၊ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ ဒက္ခိဏာဝိစိနနံ နာမ၊ အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်းမည်၏။

ဝိပန္နသီလေ၊ ပျက်သောသီလရှိကုန်သော။ ဣတော၊ ဤသာသနာတော်မှ။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပဖြစ်ကုန်သော။ ပဉ္စနဂုတိပါသဏ္ဌာဒိဘေဒေ၊ ပဉ္စနဂုတိပါသဏ္ဌာ-အစရှိကုန်သော။ ဒက္ခိဏေယျေ ဝါ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ သီလာဒိဂုဏသမ္ပန္နာနံ၊ သီလ-အစရှိသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကုန်သော။ သာသနေ၊ သာသနာတော်၌။ ပဗ္ဗဇိတာနံ၊ ရဟန်းပြုကုန်သော သူတို့အား။ ဒါနံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ ဒက္ခိဏေယျဝိစိနနံ နာမ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်စိစစ်ခြင်း မည်ပေ၏။

ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ဒွိဟိ ကာရဏေဟိ၊ ၂-ပါးသော အကြောင်း တို့ဖြင့်။ ဝိစေယ၊ ရွေးချယ်၍။ ဒါနံ၊ လှူအပ်သော အလှူကို။

သုဂတပ္ပသတ္တန္တိ၊ သုဂတပ္ပသတ္တံ-ဟူသည်ကား။ သုဂတေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝဏ္ဏိတံ၊ ချီးမွမ်းတော်မူအပ်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးသော ရွေးချယ်ခြင်းတို့တွင်။ ဒက္ခိဏေယျ-ဝိစိနနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွေးချယ်ခြင်းကို။ ဒဿန္တော၊ ပြလိုသည်ဖြစ်၍။ ယေ ဒက္ခိဏေ-ယျာတိအာဒိ၊ ယေ ဒက္ခိနေယျာ-အစရှိသည်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာတိ ဣမိနာ ပန၊ ဗီဇာနိ ဝုတ္တာနိ ယထာ-ဟူသော ဤပါဌ်ဖြင့်ကား။ ဒက္ခိဏာဝိစိနနံ၊ အလှူဝတ္ထုကို ရွေးချယ်ခြင်းကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဝိစိနိတွာ၊ ရွေးချယ်၍။ ဂဟိတာ၊ ယူအပ်ကုန်သော။ ပဏီတာ၊ မွန်မြတ်ကုန်သော။ ဒေယျဓမ္မာ၊ အလှူ ဝတ္ထုတို့သည်။ အဝိပန္နဗီဇသဒိသာ၊ မပျက်သော မျိုးစေ့နှင့် တူကုန်၏။

ဤသဂါထာဝဂ္ဂ၊ သတုလ္လပကာယိကဝဂ် ပါဠိတော်၌လည်း အလင်္ခီဒုဿီလတို့ကို မလှူဒါန်းရ၊ လှူဒါန်းသော် အကျိုးမရ-ဟု ဟောတော်မူသော အရာ မပါ၊ မလာ၊ မရှိ။ ၎င်းသဂါထာဝဂ္ဂ၊ ကောသလသံယုတ်(ဣသတ္တသုတ်။၉၉)၌လည်း-

ပဿေနဒိကောသလမင်းကြီးသည် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ အလှူကို လှူအပ်သနည်း-ဟု “ကတ္ထ န ခေါ ဘန္တေ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ”စသည်ဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို မေးလျှောက်လေလျှင်-

“အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညိုလေးမြတ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူအပ်၏”ဟု “ယတ္ထ ခေါ မဟာရာဇ စိတ္တံ ပဿိဒတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ”စသည်ဖြင့် ဖြေတော်မူ၏။

ထိုအခါ ပဿေနဒိကောသလမင်းကြီးက “အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်၌ လှူအပ်သနည်း”ဟု “ကတ္ထ ပန ဘန္တေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ”စသည်ဖြင့် ထပ်မံ မေးလျှောက်ပြန်လေလျှင်-

“ဒကာမင်းကြီး၊ ရှေးဦးစွာ မေးအပ်သော အရာလည်း တခြား၊ ယခု မေးအပ်သော အရာလည်း တပါး-ဟု ထင်မှတ်သလော”ဟု မေးတော်မူသောအားဖြင့် “ပြဿနာဖြေခြင်း သည်ကား ငါဘုရားဝန်တည်း”ဟု နှလုံးသွင်းပိုက်တော်မူ၍-

အညံ ခေါ် ဧတံ မဟာရာဇ ကတ္ထံ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ အညံ ပန တံ ကတ္ထံ ဒိန္နံ
မဟပ္ပလံ-

ဟု မိန့်တော်မူပြီးလျှင်-

သီလဝတော ခေါ် မဟာရာဇ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊ နော တထာ ဒုဿီလေ -
ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

မဟာရာဇ၊ ကောသလမင်းကြီး။ သီလဝတော၊ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိ၏။ သီလဝတော၊ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ ကြီးမြတ်သော အကျိုးရှိသည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထိုအတူ။ ဒုဿီလေ၊ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ကောသလမင်းကြီးအား သိသာခြားနား ကွဲပြားစေလိုရကား ဥပမာဖြင့် ဆောင်၍ ပြတော်မူခြင်းငှာ “တံ ကိမညသိ၊ မဟာရာဇ”အစရှိသည်ကို မိန့်တော်မူသတည်း။

“ဒကာ ကောသလမင်းကြီး၊ သင်မင်းကြီးအား စစ်သည်တစ်ဖက် တက်လတ်သော် လေးအတတ်၌ မသင်အပ်သော၊ လက်ဆုပ်ဖွဲ့ခြင်း-စသည်ဖြင့် မပြည့်စုံသော အတတ်ရှိ သော၊ မြက်ပုံ၊ မြေစု-စသည်တို့၌ ပစ်ခတ်၍ အတတ်ကို မသင်ဖူးသော၊ မင်း၊ မင်း၏အမတ် စသည်တို့၌ အတတ်ကို မပြုဖူးသေးသော၊ ပြေးလွှားထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့တတ်သော မင်းသား၊ ပုဏ္ဏား၊ ကုန်သည်၊ လူဆင်းရဲတို့သည် ဒကာမင်းကြီး ရှေ့မှောက်သို့ လာရောက်ခဲ့ ရာ၏။ ထိုအခါ ထိုသူတို့ကို ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးပြုစု၊ ကြည့်ရှုပေးကမ်း၊ ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးနိုင်အံ့လော”ဟု မေးတော်မူလျှင် “ဘုန်းတော်အလွန်ကြီးမြတ် တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး၊ မွေးမြူပြုစု၊ ကြည့်ရှုပေးကမ်း၊ ဝမ်းမြောက် နှစ်သက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးခြင်းကို မဖြစ်နိုင်ပါ”ဟု-

နာ’ဟံ ဘန္တေ ဘရေယျံ တံ ပုရိသံ၊ န စ မေ အတ္ထော တာဒိသေန ပုရိသေန-

“ဒကာ ကောသလမင်းကြီး၊ သင်မင်းကြီးအား စစ်သည်တစ်ဖက်သည် တက်လတ်သော် သင်အပ်ပြီးသော လေးအတတ်ရှိသော၊ လက်ဆုပ်ဖွဲ့ခြင်း စသည်ဖြင့် ပြည့်စုံသော အတတ်ရှိသော၊ မြက်ပုံ၊ မြေစု-စသည်တို့၌ ပစ်ခတ်၍ အတတ်ကို သင်ပြီးသော၊ မင်း၊ မင်း၏အမတ်-စသည်တို့၌ အတတ်ကို ပြအပ်ပြီးသော၊ ပြေးလွှားထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့ခြင်း မရှိသော မင်းသား၊ ပုဏ္ဏား၊ ကုန်သည်၊ သူဆင်းရဲတို့သည် ဒကာ ကောသလမင်းကြီး၏ ရှေ့မှောက်သို့ လာရောက်ခဲ့ရာ၏။ ထိုအခါ ထိုသူတို့ကို ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး၊ မွေးမြူပြုစု၊ ကြည့်ရှုပေးကမ်း၊ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးနိုင်ပါအံ့လော”ဟု မေးတော်မူလျှင် “ဘုန်းတော် အလွန်ကြီးမြတ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး၊ မွေးမြူပြုစု၊ ကြည့်ရှုပေးကမ်း၊ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးနိုင်ပါ၏”ဟု-

ဘရေယျာ’ဟံ ဘန္တေ တံ ပုရိသံ၊ အတ္ထော စ မေ တာဒိသေန ပုရိသေန-
ဟု လျှောက်လေလျှင်-

“ဒကာကောသလမင်းကြီး၊ ဤအတူလည်းကောင်းလျှင် လိမ္မာကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် အိမ်ရာထောင်သော လူ့ဘောင်မှ အိမ်ရာမထောင်သော ရဟန်းဘောင်၌ ရဟန်းပြုကုန်သည်ဖြစ်၍ ကာမစ္ဆန္ဒ၊ ဗျာပါဒ၊ ထိနမိဒ္ဓ၊ ဥဒ္ဓစ္စ၊ ကုက္ကုစ္စ၊ ဝိစိကိစ္ဆာ-ဟူသော တရား ၅-ပါးတို့ကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်အပ်ကုန်၏။ အသေခ-ဟု ဆိုအပ်သော သီလ၊ သမာဓိ၊ ပညာ၊ ဝိမုတ္တိ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿန-ဟူသော တရား ၅-ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ လှူအပ်သော အကျိုးသည် အလွန်ကြီးမြတ်၏”ဟု မိန့်တော်မူသတည်း။

“ကတ္ထ ပန ဘန္တေ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ”အစရှိသော စကားကို အဘယ့်ကြောင့် ပသေနဒိကောသလမင်းကြီး လျှောက်ထားလေသနည်းဟူမူကား-

မြတ်စွာဘုရားသည် ဘုရားဖြစ်တော်မူသည်မှ ပဌမဗောဓိ၌ များစွာသော လာဘ်သက္ကာရတို့သည် တပည့်သံဃာတို့နှင့်တကွ အလွန်လျှင် ပြည့်စုံပေါများ ထင်ရှားကျော်စောလေသဖြင့် တိတ္ထိတို့သည် လာဘ်ပူဇာသက္ကာရမှ ဆုတ်ယုတ်ကြလေသောကြောင့် “အရှင်ဂေါတမသည် ငါဘုရားအားသာလျှင် လှူအပ်၏၊ သူတပါးတို့အား မလှူအပ်။ ငါဘုရားအားလည်းကောင်း၊ ငါဘုရား၏တပည့်သား သံဃာတို့အားသာလျှင်လည်းကောင်း လှူအပ်၏၊ သူတပါးတို့အား မလှူအပ်။ ငါဘုရားအားလည်းကောင်း ငါဘုရား၏ တပည့်သား သံဃာတို့အားသာလျှင်လည်းကောင်း လှူအပ်သောအလှူသည် အကျိုးကြီးမြတ်၏။ သူတပါးတို့အား လှူအပ်သော အလှူသည် အကျိုးကြီးမြတ်သည် မဟုတ်-ဆိုဘိသည်။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည် သင့်မြတ်ပါအံ့လော။ မိမိသည်လည်းကောင်း မိမိ၏တပည့်သား

သာဝကတို့သည်လည်းကောင်း ဆွမ်းခံရပ်၍ အသက်မွေးရကုန်၏။ မသင့်မလျောက်ပတ်သည်ကို ပြုဘိ၏တကား”ဟု-

မယုမေဝ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ၊ န အညေသံ။ မယုမေဝ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊ န အညေသံ။
မယုမေဝ သာဝကာနံ ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ၊ န အညေသံ သာဝကာနံ ဒိန္နံ မဟပ္ပလန္တိ၊
ယုတ္တံ န ခေါ သယံပိ ဘိက္ခာစာရနိဿိတေန အညေသံ ဘိက္ခာစာရနိဿိတာနံ
ပစ္စယာနံ အန္တရာယံ ကာတုံ၊ အယုတ္တံ ကရောတိ အနုစ္ဆဝိကံ-

စသည်ဖြင့် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ကြွေးကြော်လျက် လှည့်ပတ်သွားလာကြကုန်၏။ တိတ္ထိတို့ကို ကြည်ညိုလေးမြတ်ကုန်သော သူတို့သည်လည်း ထိုစကားကို အဆင့်ဆင့် ပြောကြားကြကုန်၏။

တိတ္ထိတို့ဆိုသော ပါဠိ၏ အနက်ကား-

မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ လှူအပ်၏။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ န ဒါတဗ္ဗံ၊ မလှူအပ်။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရား၏သာလျှင်။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒါတဗ္ဗံ၊ လှူအပ်၏။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ န ဒါတဗ္ဗံ၊ မလှူအပ်။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်၏။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရား၏သာလျှင်။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်၏။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ သာဝကာနံ၊ တပည့်သားတို့အား။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။

သယမ္ပိ မိမိသည်လည်း။ ဘိက္ခာစာရနိဿိတေန၊ ဆွမ်းခံဝတ်ကို မှီ၍ အသက်မွေးရသည် ဖြစ်လျက်။ အညေသံ၊ သူတပါးတို့၏။ ဘိက္ခာစာရနိဿိတာနံ၊ ဆွမ်းခံဝတ်ကို မှီ၍ ရအပ်ကုန်သော။ ပစ္စယာနံ၊ ပစ္စည်းတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ ယုတ္တံ န ခေါ၊ သင့်မည်လော။ အယုတ္တံ၊ မသင့်သည်ကို။ အနုစ္ဆဝိကံ၊ မလျောက်ပတ်သည်ကို။ ကရောတိ၊ ပြုဘိ၏။

ထိုစကားကို မင်းကြီး ကြားသိလေလျှင် “မြတ်စွာဘုရားသည် သူတပါးတို့ လာဘ် အန္တရာယ်ကို ပြု၏-ဟူသည်ကား အရာပင် မဟုတ်။ တိတ္ထိတို့သည် မြတ်စွာဘုရားအား လာဘ်ကို မရစေခြင်းငှာလည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အရှိန်အစော်မဲ့ကို ဖြစ်စေခြင်း

ငှာလည်းကောင်း လုံ့လပြုကုန်၏။ ငါသည် ကြောင့်ကြမဲ့နေခဲ့သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရားလည်း ထင်ရှားအောင် မပြုပေရာ။ ထိုစကားလည်း မပြီးမဆုံးနိုင်ရာ။ ထိုသူတို့၏ စည်းဝေးကြသောအခါ ထိုစကား၏ အပြီးအဆုံးကို ရရာ၏”ဟု နှလုံးသွင်းပိုက်၍ တစ်ခုသော သီတင်းနေ့အခါသို့ ရောက်လတ်သော် “သဒ္ဓါတရားရှိသည် ဖြစ်စေ၊ သဒ္ဓါတရား မရှိသည် ဖြစ်စေ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသည် ဖြစ်စေ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိအယူရှိသည် ဖြစ်စေ သူငယ်တို့ကိုလည်း ကောင်း မိန်းမတို့ကိုလည်းကောင်း အိမ်စောင့်ချန်၍ ကြွင်းကျန်သောလူတို့သည် ကျောင်းသို့ မလာမရောက်ကြကုန်အံ့၊ အသပြာ ၅၀-ဒဏ်သင့်စေ”ဟု အမိန့်တော်ထုတ်ပြန် ကြေးဒဏ်ထားပြီးမှ မင်းကြီးလည်း စစ်သည်၊ ဗိုလ်ပါ များစွာခြံရံ၍ နံနက်စာ စားပြီးနောက် ကျောင်းတော်သို့ ရောက်လေလျှင် သွားစဉ်ကာလကပင် “အရှင်ဘုရားသည် ‘သူတပါးတို့အား လှူခြင်းသည် အကျိုးမရှိ၊ ငါဘုရားကိုသာ လှူအပ်၏။ သူတပါးတို့၏ တပည့်သားတို့အား လှူခြင်းသည် အကျိုးမရှိ၊ ငါဘုရား၏တပည့်သားတို့ကို လှူခြင်းသည်သာလျှင် အကျိုးရှိ၏’ ဟု ဆိုတော်မူသည် မှန်မည်လော”ဟု လျှောက်ထားခြင်းငှာ မသင့်။

အမေးပုစ္ဆာပြဿနာကို ကောင်းစွာ မေးသောအားဖြင့် ဖြေဆိုတော်မူသော အဆုံး၌ အလုံးစုံသော တိတ္ထိတို့၏ စကားကို ကွဲပြားခြားနားသိရလတ္တံ့-ဟု နှလုံးသွင်းပိုက်၍ “ကတ္ထ နု ခေါ် ဘန္တေ ဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ” အစရှိသော စကားကို နားတော်လျှောက်လေလျှင် “ယတ္ထ ခေါ် မဟာရာဇ စိတ္တံ ပသီဒတိ၊ တတ္ထ ဒါတဗ္ဗံ”ဟု ဖြေတော်မူသော် မင်းကြီးသည် အကြင်သူတို့သည် တိတ္ထိတို့စကား ပြောကြားကြကုန်၏။ ထိုသူတို့ကို ကြည့်လတ်၍ ထိုသူတို့သည်လည်း မင်းကြီး ကြည့်သောခဏ၌ နှလုံးမသာမယာ အောက်သို့ချသော မျက်နှာရှိသည်ဖြစ်၍ ခြေဖြင့် မြေ၌ ရေးခြစ်၍ နေကြကုန်၏။

မင်းကြီးလည်း ၁-ကြိမ်ဖြေတော်မူလျှင် မြတ်စွာဘုရားအား အချို့ကုန်သောသူတို့သည်လည်း နိဂဏ္ဌတက္ကတွန်း၊ အဝတ် မဝတ်သော အစေလကတက္ကတွန်း၊ ပရိပိုဇ်-စသည်တို့ကို ကြည်ညိုကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် “ကတ္ထ ပန ဘန္တေ ဒိန္နံ မဟပုလံ”ဟု ထပ်မံလျှောက်ထားပြန်သတည်း။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် လေးတတ်သော သူတို့၏ ဥပမာကို ဆောင်၍ ကွဲပြားအောင် ဖြေတော်မူသတည်း။

ဤသဂါထာဝဂ္ဂ၊ ကောသလ၊ သံယုတ်ပါဠိတော်၌လည်း သီလဝန္တ ပဗ္ဗဇိတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပေးလှူခြင်း၌ အကျိုးကြီးမြတ်၏။ တပါးသော တိတ္ထိတက္ကတွန်းအား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးကြီးမြတ်သည် မဟုတ်-ဟူ၍သာ ဟောတော်မူသည်။ ‘အလဇ္ဇီ ဒုဿီလတို့ကို မပေး၊ မလှူအပ်’ဟု ဟောတော်မူအပ်သောအရာ မပါ၊ မရှိ။

ဤတွင်ရွှေ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်၌ ကြည်ညို၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား လှူဒါန်းအပ်၏။ သီလဝန္တ-
ပဗ္ဗဇိတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးကြီးမြတ်၏။ တပါးသော တိတ္ထိတက္ကတွန်း
စသော သူတို့အား ပေးလှူခြင်းသည် အကျိုးကြီးမြတ်သည် မဟုတ်-ဟု ဟောတော်မူသော
အရာကို ပြဆိုသော စကားတရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၆) ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ၄-ခုမြောက်သော ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်၌လည်း-

- အလှူဒါယကာ သီလစင်ကြယ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သီလမစင်ကြယ်သော ဒါယကဝိသုဒ္ဓိ၊
နော ပဋိဂ္ဂါဟကဝိသုဒ္ဓိဒါန၊
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သီလစင်ကြယ်၍ အလှူဒါယကာ သီလမစင်ကြယ်သော ပဋိဂ္ဂါဟက-
ဝိသုဒ္ဓိ၊ နော ဒါယကဝိသုဒ္ဓိဒါန၊
- အလှူဒါယကာလည်း သီလမစင်ကြယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လည်း သီလမစင်ကြယ်သော
ဥဘယအဝိသုဒ္ဓိဒါန၊
- အလှူဒါယကာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ၂-ပါးလုံး သီလစင်ကြယ်သော ဥဘယဝိသုဒ္ဓိဒါန-
ဟူ၍ ဝိသုဒ္ဓိဒါန ၄-ပါး ရှိကြောင်းကို “စတဿော ခေါ ဣမာ အာနန္ဒ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိ-
ယော” (မ၊၃။၂၉၉) အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိယော၊ အလှူ၏စင်ကြယ်ခြင်းတို့သည်။ ဣမာ
စတဿော၊ ဤ ၄-ပါးတို့တည်း။ ထို ၄-ပါးကုန်သော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိတို့တွင် အလှူဒါယကာ
သီလစင်ကြယ်၍ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သီလမစင်ကြယ်သော ဒါယကဝိသုဒ္ဓိ နောပဋိဂ္ဂါဟက
ဝိသုဒ္ဓိဒါန၌ သီလမရှိသော ဒုဿီလ ဇူစကာပုဏ္ဏားကို ဝေဿန္တရာမင်းကြီး လှူသော
ဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။

အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် သီလစင်ကြယ်၍ အလှူဒါယကာ သီလမစင်ကြယ်သော ပဋိဂ္ဂါဟ-
ကဝိသုဒ္ဓိဒါန၌ ကလျာဏီမြစ်ဝတွင် နေသော တံငါသည် ဒီဃသုမ(န)ထေရ်ကို ၃-ကြိမ်တိုင်
ဆွမ်းလှူ၍ သေခါနီးသောကာလ၌ “အရှင်ဒီဃသုမထေရ်အား ဆွမ်းလှူသော အကျိုး
သည် ငါ့ကို အပါယ်ဘေးမှ ထုတ်ဆောင်လတ္တံ့”ဟု ဆိုသော ဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။

အလှူဒါယကာလည်း သီလမစင်ကြယ်၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်လည်း သီလမစင်ကြယ်
သော ဥဘယအဝိသုဒ္ဓိဒါန၌ ဝဇ္ဇာမာဟအရပ်၌နေသော မုဆိုးသည် သူသေအား ရည်၍
၃-ကြိမ်တိုင် ဆွမ်းလှူရာ ၁-ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးလှူ၍ ရေစက်သွန်းချ အမျှပေး
ဝေသည်ကို ပြိတ္တာတို့ သာဓု ခေါ်ပါသော်လည်း အလှူ၏အကျိုးကို မရသောကြောင့်

“၁-ယောက်သော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် ငါတို့၏အဖို့အရာကို အနိုင်အထက် လုယက် စားသောက်၍ နေသည်”ဟု ပြိတ္တာတို့ ဟစ်ကြော်မြည်တမ်းသည်ကို ကြားလေလျှင် ၁-ယောက်သော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်ကို ပေးလှူ၍ ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေသော ကာလမှ အလှူ၏အကျိုးကို ရသောဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။ အလှူဒါယကာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦးပင် စင်ကြယ်သော ဥဘယဝိသုဒ္ဓိဒါန၌ အသဒိသဒါန ဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။

ဤ ၄-ပါးကုန်သော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိတို့တွင် အလှူဒါယကာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် ၂-ဦး မစင်ကြယ်သောကြောင့် လယ်လုပ်အရာ၌ မလိမ္မာသော ယောက်ျားသည် မြေ၏ အစီး အပွားမရှိသော လယ်ညှံ၌ မသန့်သော မျိုးကို ကြေချသဖြင့် အရ-နည်းပါးလေသကဲ့သို့ ဥဘယအဝိသုဒ္ဓိကြောင့် တောင့်တတိုင်း မပြီး၊ အကျိုးနည်း၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဤဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏာဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်၌လည်း အလဇ္ဇီဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ် တို့ကို လှူခြင်းကြောင့် လိုတိုင်းမပြီး၊ အကျိုးနည်းပါးသည်ကိုသာ ဟောတော်မူသည်။ အလဇ္ဇီ ဒုဿီလ ပုဂ္ဂိုလ်တို့(အား)မလှူအပ်-ဟူ၍ ဟောတော်မူသောအရာ မပါ၊ မလာ၊ မရှိ။

ဤတွင်ရှေ့ အလှူဒါယကာ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ပြားသော ၄-ပါးသော ဒက္ခိဏာဝိသုဒ္ဓိကို ပြဆိုသော စကားရပ် အပြီးသတ်သတည်း။

(၇) “ပဋိမာ ဘိက္ခဝေ ဝဏီဇ္ဇာဏာ၊ ဥပါသကေန အကရဏီယာ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟော အပ်သော-

- ဓား၊ လက်နက်တို့ကို ကိုယ်တိုင်ပြုလုပ်၍လည်းကောင်း အလိုအလျောက်ရ၍လည်းကောင်း ရောင်းစားခြင်း သတ္တဝါဏီဇ္ဇ၊
- လူကို ရောင်းစားခြင်း သတ္တဝါဏီဇ္ဇ၊
- ကြက်၊ ဝက်-အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကို အရေအသား တိုးပွားအောင်ပြု၍ ရောင်းစားခြင်း မံသဝါဏီဇ္ဇ၊
- သေမျိုးတို့ကို ရောင်းစားခြင်း မဇ္ဇဝါဏီဇ္ဇ၊
- အဆိပ်ကို ရောင်းစားခြင်း ဝိသဝါဏီဇ္ဇ၊

ဤကုန် ၅-ပါးတို့ကို မရောင်းစားအပ်-ဟု ပညတ်တော်မူသည်မှာလည်း သူတပါးတို့ကို သတ်၍ သေစေခြင်း၊ မတော်လှန်သော အပြစ်ကို ပြုခြင်း၊ သတ်၍ သေစေခြင်း၊ မူးယစ်မေ့လျော့စေခြင်း၊ သတ္တဝါတို့ကို သေစေခြင်း အကြောင်းဖြစ်၍ အကုသိုလ်တရားတို့ကို

ပွားစေတတ်သောကြောင့် ယင်းအကုသိုလ်စေတနာကို ပယ်တော်မူသည်။ အကုသိုလ် အကြောင်းရင်းမရှိသော ဆိတ်၊ ဝက်၊ ကွဲ၊ နွား-အစရှိသည်တို့ကို ရောင်းစားရာ၌ အပြစ်မရှိ။

အကယ်၍ အလဇ္ဇီဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်မှန်းသိလျက် ဖုန်းတောင်းယာစကာ တောင်းခံလာ သည်ကို သဒ္ဓါဖြောင့်မတ် လေးမြတ်ကြည်ညိုသော ကုသိုလ်စိတ်ဖြင့် ပေးကမ်းလှူဒါန်း စွန့်ကြသည်ကို အကုသိုလ်ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်၍ ဆုံးဖြတ်ရမည်မှာလည်း အရာပင် မဟုတ်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

အဋ္ဌာန'မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ကုသလဿ ကမ္မဿ အနိဋ္ဌော
အကန္တော အမနာပေါ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တေယျတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

ဟူ၍ အဋ္ဌာနသုတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ ဧကကနိပါတ်တွင် ဟောတော်မူသည်(အံ၊၁။၃၀)။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ် သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကြင်ကြောင့် ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အရာမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ အကြင်ကြောင့် ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဤသို့ ဘုရားဟောတော်မူသောကြောင့် ကုသိုလ်စိတ်တို့၏ သဘောသည် အပြစ် မရှိ။ ကောင်းသောအကျိုးကို ပေးခြင်း အနဝဇ္ဇေ သုခဝိပါက လက္ခဏာရှိရကား ကုသိုလ် ဧကန် ဖြစ်၏။ အပြစ်မရှိ-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဤတွင် အကုသိုလ်စေတနာမှသာ အကုသိုလ် ဖြစ်ရာသည်။ ကုသိုလ်စေတနာမှန်က အကုသိုလ် မဖြစ်ရာ၊ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၈) အလဇ္ဇီပုဂ္ဂိုလ်တို့အား အားပေးချီးမြှင့်ခြင်းကို မပြုအပ်-ဟူသောစကား၌ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာ၊ ၂၄-ခုမြောက်သော တဏှာဝဂ္ဂ၊ ကပိလမစ္ဆဝတ္ထု။ သုတ္တနိပါတ်၊ ကပိလသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်၌ သာဂတရဟန်း၊ ကပိလရဟန်း ၂- ဦးတို့တွင် ကပိလရဟန်းသည် ဗဟုသုတ အကြားအမြင်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်ကို အကြောင်းပြု၍ ပရိသတ် အခြွေအရံတို့နှင့် ပြည့်စုံလေရကား မာန်မာနတက်ကြွထောင်

လွှားသည်ဖြစ်၍ “ကပ္ပိယကို အကပ္ပိယ၊ သာဝဇ္ဇကို အနဝဇ္ဇ၊ အနဝဇ္ဇကို သာဝဇ္ဇ” အစရှိသည်ဖြင့် ဝိနည်းတော်ကို မှောက်လှန်၍ ဖောက်ပြန်ဖြေကြားလေလျှင် လဇ္ဇိသီလဝန္တသခင် အရှင်ရဟန်းကောင်းတို့က ပြောဆိုဆုံးမပါသော်လည်း မနာမယူသောကြောင့် လဇ္ဇိသီလဝန္တသခင် ဖဲကြဉ်စွန့်ပစ်ကြလေကုန်၏။

ထိုကပိလရဟန်းသည်လည်း ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ သာသနာတော်ကို ရွှေ့လျော့ဆုတ်ယုတ်စေ၍ စုတေသော် နောက်ကာလ၌ အဝီစိမဟာနိရယသို့ ရောက်ရလေသည်။ ထိုကပိလရဟန်း၏ အမိ၊ နှမတို့သည်လည်း ဘိက္ခုနီရဟန်းပြုကြသဖြင့် ကပိလရဟန်း၏ အပင်းအသင်းပြု၍ သီလဝန္တသခင် အရှင်ရဟန်းကောင်းတို့ကို ဆဲရေးပြောဆိုကြသောကြောင့် ထိုကပိလရဟန်း၏ဖြစ်ရာ မဟာအဝီစိနိရယသို့ ရောက်ကြရကြောင်းကို-

ကပိလောပိ အာယုပရိယောသာနေ အဝီစိမိ မဟာနိရယေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ သာ'ပိဿ
မာတာ စ ဘဂိနီ စ တဿေဝ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ အာပဇ္ဇိတွာ ပေသလေ ဘိက္ခု
အက္ကောသိတွာ ပရိဘာသိတွာ တတ္ထေဝ နိရယေ နိဗ္ဗတ္တိသု-

ဟု လာသည်(ဓမ္မဋ္ဌ၊ ၂။၃၂၈)။

ကပိလောပိ၊ ကပိလရဟန်းသည်လည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ အာယုပရိယောသာနေ၊ အသက်၏ အဆုံး၌။ အဝီစိမိ၊ အဝီစိငရဲကြီး၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်ရလေ၏။ တဿ၊ ထိုကပိလရဟန်း၏။ သာပိ မာတာ၊ ထိုအမိသည်လည်းကောင်း။ သာပိ ဘဂိနီ၊ ထိုနှမသည်လည်းကောင်း။ တဿေဝ၊ ထိုကပိလရဟန်း၏သာလျှင်။ ဒိဋ္ဌာနုဂတိ၊ မြင်သည်၊ ကြားသည်သို့ အတုလိုက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇိတွာ၊ ရောက်၍။ ပေသလေ ဘိက္ခု၊ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သခင် အရှင်ရဟန်းကောင်းတို့ကို။ အက္ကောသိတွာ၊ ဆဲရေး၍။ ပရိဘာသိတွာ၊ မြည်တွန်တောက်တီး၍။ တတ္ထေဝ နိရယေ၊ ထိုမဟာအဝီစိငရဲကြီး၌ပင်လျှင်။ နိဗ္ဗတ္တိသု၊ ဖြစ်လေကုန်၏။

ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ ရူပိယဆဉ္စကသိက္ခာပုဒ်၌ အလဇ္ဇိရဟန်းသည် လဇ္ဇိရဟန်းတို့၏ ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်း၌ အပြစ်မရှိ။ လဇ္ဇိရဟန်းတို့သည် အလဇ္ဇိရဟန်းတို့၏ပစ္စည်းကို သုံးဆောင်ခြင်း၌ကား အကြင်မျှလောက် အလဇ္ဇိရဟန်း-ဟူ၍ မသိ။ ထိုမျှလောက် အပြစ်မရှိ၊ အကြင်အခါ အလဇ္ဇိရဟန်း-ဟူ၍ သိ၏။ ထိုအခါ ဤသို့ ဆိုအပ်၏-

“အရှင်တို့သည် ကာယဒွါရ၌လည်းကောင်း၊ ဝစီဒွါရ၌လည်းကောင်း လွန်ကျူးခြင်းကို ပြုကြကုန်၏။ ထိုသို့ ပြုကြခြင်းသည် မသင့်မလျောက်ပတ်။ ဤသို့ မပြုကြကုန်လင့်”ဟု ဆိုအပ်၏။ ထိုသို့ ဆိုသည်ကို မနာမယူမူ၍ ပြုကျင့် လွန်ကျူးကုန်၏။ ထိုအလဇ္ဇိရဟန်းတို့နှင့် အတူတကွ သုံးဆောင်ခြင်း ပစ္စယသမ္ဘောဂကို ပြုသည်ဖြစ်အံ့။ ထိုလဇ္ဇိရဟန်းသည်

လည်း အလဇ္ဈိဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အလဇ္ဈိရဟန်းသည် လဇ္ဈိရဟန်းကို ချီးမြှင့်ခြင်းငှာ အပ်၏။ လဇ္ဈိရဟန်းသည် အလဇ္ဈိရဟန်းကို ချီးမြှင့်ခြင်းငှာ မအပ်။ အကယ်၍ လဇ္ဈိရဟန်းသည် အလဇ္ဈိရဟန်းကို ချီးမြှင့်သည် ဖြစ်အံ့၊ အနုမောဒနာပြုစေခြင်းငှာလည်းကောင်း၊ တရားဟောစေခြင်းငှာလည်းကောင်း တိုက်တွန်းသည်ဖြစ်အံ့၊ ဒါယကာတို့၌ ထောက်ပံ့စေသည် ဖြစ်အံ့၊ ဒါယကာတို့သည်လည်း ထိုအလဇ္ဈိရဟန်းကို ငါတို့၏အရှင်ဘုရားသည် ဤသို့ စာပေကျမ်းဂန်တတ်၏၊ ဤသို့ တရားဟောတတ်၏-စသည်ဖြင့် ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏ အလယ်၌ ထိုအလဇ္ဈိရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ဆိုတတ်၏။ ထိုသို့ ဆိုခြင်းသည်ပင် သာသနာတော်ကို ဆုတ်ယုတ်ကွယ်ပျောက်စေသည် မည်ကြောင်းကို-

သစေ ပန လဇ္ဈိ အလဇ္ဈိ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အနုမောဒနာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ဓမ္မ-
ကထာယ အဇ္ဈေသတိ၊ ကုလေသု ဥပတ္တမ္ဘတိ၊ ဣတရောပိ “အမှာကံ အာစရိ-
ယော ဤဒိသော စ ဤဒိသောစာ’တိ တဿ ပရိသတိ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အယံ
သာသနံ ဩသက္ကာပေတိ အန္တရဓာပေတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။-

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း(ဝိ၊ ၅၊ ၂။ ၂၇၄)။

လဇ္ဈိ လဇ္ဈိရဟန်းသည်။ အလဇ္ဈိ၊ အလဇ္ဈိရဟန်းကို။ သစေ ပဂ္ဂဏှာတိ၊ အကယ်၍ ချီးမြှင့်အံ့။ အနုမောဒနာယ၊ အနုမောဒနာပြုစေခြင်းငှာ။ သစေ အဇ္ဈေသတိ၊ အကယ်၍ တိုက်တွန်းသည်ဖြစ်အံ့။ ဓမ္မကထာယ၊ တရားဟောစေခြင်းငှာ။ သစေ အဇ္ဈေသတိ၊ အကယ်၍ တိုက်တွန်းသည် ဖြစ်အံ့။ ကုလေသု၊ ဒါယကာတို့၌။ သစေ ဥပတ္တမ္ဘတိ၊ အကယ်၍ ထောက်ပံ့ခိုင်းစေသည် ဖြစ်အံ့။ ဣတရောပိ၊ ဒါယကာသည်လည်း။ အမှာကံ၊ ငါတို့၏။ အာစရိယော၊ ဆရာသည်။ ဤဒိသော၊ ဤသို့ ကျမ်းဂန်တတ်၏။ ဤဒိသော၊ ဤသို့ တရားဟောတတ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိသတိ၊ ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏အလယ်၌။ တဿ၊ ထိုအလဇ္ဈိရဟန်း၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အယံ၊ ဤသို့ အလဇ္ဈိရဟန်း၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆိုခြင်းသည်။ သာသနံ၊ သာသနာတော်ကို။ ဩသက္ကာပေတိ၊ ဆုတ်ယုတ်စေသည် မည်၏။ အန္တရဓာပေတိ၊ ကွယ်ပျောက်စေသည် မည်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

အစိန္တေယျ၊ သုံးလူသေဌ်နင်း၊ တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောကာလ ကီဇ္ဇာဂိရိဇနပုဒ်၌နေကုန်သော အဿဇိပုနဗ္ဗသုက အမည်ရှိသော ဆဗ္ဗဂ္ဂီရဟန်းတို့သည်-

- ပန်းပင်ငယ်တို့ကို ကိုယ်တိုင်စိုက်ပျိုးခြင်း၊ သူတပါးတို့ကို စိုက်ပျိုးစေခြင်း၊

- ကိုယ်တိုင်ရေသွန်းခြင်း၊ သူတပါးတို့ကို ရေသွန်းစေခြင်း၊
- ပန်းတို့ကို ကိုယ်တိုင်ဆွတ်ခူးခြင်း၊ သူတပါးတို့ကို ဆွတ်ခူးစေခြင်း၊
- ကိုယ်တိုင်ကုံးသီခြင်း၊ သူတပါးတို့ကို ကုံးသီစေခြင်း -

အစရှိသဖြင့် ရွာသူတို့နှင့် တရောတယှက် တစ်ခွက်၊တစ်နေရာတည်း စားသောက်အိပ်နေ၍ ကခြင်း၊ သီခြင်း၊ တီးမှုတ်ခြင်းတို့ကို ပြုလျက် အနေကဝိဓ ပါပသမာစာရ ကုလဒူသန မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို ပြုကျင့်နေထိုင်သည်အတွင်း ကာသိတိုင်းမှ အာဂန္တုကရဟန်း ၁-ပါးသည် ဘုရားကို ပူဇော်ခြင်းငှာ သာဝတ္ထိပြည်သို့ သွားလေ၍ ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်သို့ ရောက်လျှင် နံနက်အခါ ကောင်းစွာဝတ်ရုံလျက် ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော ဣန္ဒြိယသံဝရ ဩက္ခိတ္တစက္ခု ယုဂမတ္တ လေးတောင်မျှသာ ကောင်းစွာကြည့်ရှုလျက် ရှေ့တက်၊နောက်ဆုတ် မယုတ်မလွန် အလွန်နူးညံ့ ကွေးဆန့်လက်၊ခြေ အနေလျောက်ပတ်သဖြင့် ဆွမ်းရပ်ခံတော်မူသတည်း။

ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်သား လူအများမြင်လေလျှင် “ဤအရှင်မှာ စိတ်ဆိုး၍ လာသကဲ့သို့ မျက်နှာအောက်ချလျက် သူအ၊ သူဆွံ့ကဲ့သို့ပင် ဤအရှင်ကို အဘယ်သူ လှူချင်လေအံ့နည်း။ ငါတို့သခင် အရှင်အဿဇိပုနဗ္ဗသုကတို့မှာ ပြုံးကာရယ်ကာ သာယာသံချို ခေါ်ဆိုမေးမြန်း လျက် ရွှင်လန်းသော မျက်နှာဖြင့် ကြွလာကြပေ၏”ဟု ဆိုကြကုန်၏။

ထိုအခါ သဒ္ဓါလေးမြတ် ကြည်ညိုအပ်သည်ကို သိတတ်သော ဥပါသကာ ဒါယကာ ကြီး ၁-ယောက်သည် လျောက်ပတ်သော ဣန္ဒြေ၌ ကြည်ညို၍ ထိုအာဂန္တုကရဟန်းကို ဆွမ်း၊ပန်းလုပ်ကျွေး မေးမြန်းလျှောက်ထား၍ ဘုရားရှိရာ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ကြွမည့် အကြောင်းကို သိလေလျှင် “အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏စကားဖြင့် မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားပါလေ”ဟု မှာလိုက်ကြောင်းကို-

ဒုဋ္ဌော ဘန္တေ ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိ အာဝါသော၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ နာမ
 ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိ အာဝါသိကာ အလဇ္ဇိနော ပါပဘိက္ခု။ တေ ဧဝဇ္ဇပံ အနာစာရံ
 အာစရန္တိ၊ မာလာဝစ္စံ ရောပေန္တိပိ ရောပါပေန္တိပိ၊ သိဉ္ဇန္တိပိ သိဉ္ဇာပေန္တိပိ ။လ။
 ဝိဝိဓမ္မိ အနာစာရံ အာစရန္တိ၊ ယေပိ တေ ဘန္တေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေ သဒ္ဓါ အဟေသံ
 ပသန္နာ၊ တေပိ ဧတရဟိ အဿဒ္ဓါ အပ္ပသန္နာ၊ ယာနိပိ တာနိ သံဃဿ ပုဗ္ဗေ
 ဒါနပထာနိ၊ တာနိပိ ဧတရဟိ ဥပစ္စိန္နာနိ၊ ခိဉ္ဇန္တိ ပေသလာ ဘိက္ခု၊ နိဝသန္တိ
 ပါပဘိက္ခု၊ သာဓု ဘန္တေ ဘဂဝါ ကိဋ္ဌာဂိရိ ဘိက္ခု၊ ပဟိဏေယျ၊ ယထာယံ
 ကိဋ္ဌာဂိရိသ္မိ အာဝါသော သဏ္ဌာဟေယျာတိ-

ဟူ၍ ပါရာဇိကဏ်၊ တေရသကဏ္ဍ၊ ကုလဒူသကသိက္ခာပုဒ်(ဝိ၊ ၁။ ၂၇၆)တွင် လာသည်။

ဘန္တေ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိဋ္ဌာဂိရိသို့၊ ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်၌။ အာဝါသော၊ ကျောင်းသည်။ ဒုဋ္ဌော၊ ပျက်ခဲ့ပြီ။ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ နာမ၊ အဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ အမည်ရှိကုန်သော။ အလဇ္ဇိနော၊ မကောင်းမှုကို မရှက်ကုန်သော။ ပါပဘိက္ခု၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်။ အာဝါသိကာ၊ ကျောင်းနေရဟန်း ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေ ဘိက္ခု၊ ထိုအဿဇိပုနဗ္ဗသုကာ ရဟန်းတို့သည်။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ အနာစာရံ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်ကို။ ဝါ၊ ရဟန်းတို့နှင့် မလျော်မသင့် မကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို။ အာစရန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ မာလာဝစ္ဆံ၊ ပန်းပင်ငယ်ကို။ ရောပေန္တိပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ပျိုးကုန်၏။ ရောပါပေန္တိပိ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း စိုက်ပျိုးစေကုန်၏။ သိဇ္ဇန္တိပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း ရေသွန်းကုန်၏။ သိဇ္ဇာပေန္တိပိ၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း ရေသွန်းစေကုန်၏ ။လ။ ဝိဝိဓမ္မိ၊ အထူးထူး အပြားပြား ရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ အနာစာရံ၊ ယုတ်မာသောအကျင့်ကို။ အာစရန္တိ၊ ကျင့်ကြကုန်၏။ ဘန္တေ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ယေပိ တေ မနုဿာ၊ အကြင်လူတို့သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါတရား ရှိကုန်သည်။ ပသန္နာ၊ ကြည်ညိုကြကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ တေပိ၊ ထိုသဒ္ဓါကြည်ညိုကြကုန်သော သူတို့သည်လည်း။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ အဿဒ္ဓါ၊ မသဒ္ဓါကုန်သည်။ အပ္ပသန္နာ၊ မကြည်ညိုကုန်သည်။ အဟေသံ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။ သံဃဿ၊ သံဃာ၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးအခါ၌။ ယာနိပိ ဒါနပထာနိ၊ အကြင်အလှူဝတ်တို့သည်လည်း။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိပိ ဒါနပထာနိ၊ ထိုအလှူဝတ်တို့သည်လည်း။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ ဥပစ္ဆိန္နာနိ၊ ပြတ်ခဲ့ကုန်၏။ ပေသလာ ဘိက္ခု၊ သီလရှိကုန်သော ရဟန်းတို့သည်။ ရိဇ္ဇန္တိ၊ ဖဲကြကုန်၏။ ပါပဘိက္ခု၊ ယုတ်မာသော ရဟန်းတို့သည်။ နိဝသန္တိ၊ နေကြကုန်၏။

ဘန္တေ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ ကိဋ္ဌာဂိရိသို့၊ ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်၌။ ယထာ၊ အကြင်အခြင်းဖြင့်။ အာဝါသော၊ ကျောင်းသည်။ သဏ္ဌဟေယျ၊ ကောင်းစွာ တည်ရာ၏။ တထာ၊ ထိုအခြင်းဖြင့်။ ဘဂဝါ၊ သည်။ ကိဋ္ဌာဂိရိ၊ ကိဋ္ဌာဂိရိဇနပုဒ်သို့။ ဘိက္ခု၊ သီလရှိသောရဟန်းတို့ကို။ ပဟိဏေယျ၊ စေလွှတ်တော်မူသည် ဖြစ်ပါမူကား။ သာဓု၊ အော်ကောင်းပါလိမ့်မည်ထင်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒေဟိ၊ လျှောက်ဆိုပါလေလော့။

ဤသို့ အရာဌာနကို သိ၍ အဟုတ်အမှန်ကို ပြောဆိုရာ၌ အပြစ်မရှိ-ဟု မှတ်ရာ၏။ အချို့ကုန်သော ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမ၊ လူ့ရဟန်းတို့သည် ကျမ်းဂန်အရာ ဒေသနာကို မလိမ္မာ၊ မသိကျွမ်းသောကြောင့် အဘယ်ကဲ့သို့သောပုဂ္ဂိုလ်ကို ကြည်ညိုမြတ်နိုး ကိုးကွယ် ဆည်းကပ် လေးမြတ်လှူဒါန်း မချီးမွမ်း၊ မအံ့ဩရမည်ကို မသိ၍ ပြုမိပြုရာ ပြုကြလေသည်မှာသာ အလွန်ဝမ်းသာလှစွာ၏။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား မချီးမွမ်းသင့်သောသူကို ချီးမွမ်းလျှင် အပြစ်ရှိသည်။ အထက် ရူပိယဆူကသိက္ခာပုဒ်တွင် ပြဆိုသည့်အတိုင်း မချီးမွမ်းသင့်သောသူကို ချီးမွမ်းလျှင် အလဇ္ဇီရဟန်းတို့ ကြီးပွား၍ သာသနာတော် အားနည်းဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်သည်။ မချီးမွမ်းသင့်သောသူကို ချီးမွမ်းခြင်း၊ ချီးမွမ်းသင့်သောသူကို မချီးမွမ်းခြင်း၊ မကြည်ညိုသင့်သောသူကို ကြည်ညိုခြင်း၊ ကြည်ညိုသင့်သောသူကို မကြည်ညိုခြင်းကြောင့် ထိုသူတို့ သာ အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် စတုကမနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကျမ်း၊ ပုဂ္ဂလ-ပညတ်ကျမ်းတို့၌—

စတူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? အနန္တဝိစ္စ၊ အပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနန္တဝိစ္စ၊ အပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနန္တဝိစ္စ၊ အပရိယောဂါဟေတွာ အပသာဒနီယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ အနန္တဝိစ္စ၊ အပရိယောဂါဟေတွာ ပသာဒနီယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ (အံ၊ ၁။ ၃၉၆)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ ယထာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။ ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော သူသည်။ ယထာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက် သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေသနည်း။ အနန္တဝိစ္စ၊ မနှိုင်းယှဉ်မူ၍။ အပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မသက်မူ၍။ အဝဏ္ဏာရဟဿ၊ မချီးမွမ်း ထိုက်သောသူ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အနန္တဝိစ္စ၊ မစူးစမ်းမူ၍။ အပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မသက်ဝင်မူ၍။ ဝဏ္ဏာရဟဿ၊ ချီးမွမ်းထိုက်သောသူ၏။ အဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးမဲ့ကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အနန္တဝိစ္စ၊ မဆင်ခြင်မူ၍။ အပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မသက်ဝင်မူ၍။ အပ္ပသာဒနီယေ၊ မကြည်ညိုထိုက်သောသူ၌။ ပသာဒံ၊ ကြည်ညိုခြင်းကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အနန္တဝိစ္စ၊ မမြော်မြင်မူ၍။ အပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် မသက် ဝင်မူ၍။ ပသာဒနီယေ၊ ကြည်ညိုထိုက်သောသူ၌။ အပ္ပသာဒံ၊ မကြည်ညိုခြင်းကို။ ဇနေတိ၊

ဖြစ်စေ၏။ ဘိက္ခုဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဣမေဟိ အင်္ဂေဟိ၊ ဤအင်္ဂါတို့ နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ ယထာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချဘိသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။

ဤတွင်ရှေ့ ဤဒုဿီလ၊ သုဿီလ လဇ္ဇီရဟန်းတို့၏ အကွဲအပြား၊ အလဇ္ဇီ ဒုဿီလ ရဟန်းတို့ကို လျှာအပ်သည်၊ မလျှာအပ်သည်၊ အလဇ္ဇီ ဒုဿီလ ရဟန်းတို့၏ အပင်းအသင်း ပြု၍ ချီးမြှင့်ကောင်းသည်၊ မချီးမြှင့်ကောင်းသည် အကျိုးအပြစ်ကို ပြဆိုသော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ထိုစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် သဂါထာဝဂ္ဂ၊ ဒေဝတာသံယုတ်ပါဠိတော်၊ အဋ္ဌ-ကထာ၊ ဋီကာ။ ၎င်းကောသလသံယုတ်၊ အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏာ-ဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ။ ဝိသတိနိပါတ်၊ မာတင်္ဂဇာတ်။ ပါရာဇိကဏ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဧကနိပါတ်၊ တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ စတုတ္ထနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ပဉ္စကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ အပဒါန် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ပုဂ္ဂလပညတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဝိနည်း ပရိဝါပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ မူလပဏ္ဏာသ၊ သမ္မာဒိဋ္ဌိသုတ်၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဥပရိ-ပဏ္ဏာသ၊ သာမညသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ သုတ္တနိပါတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီ အဋ္ဌကထာကျမ်းတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၊ ၃-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး မောင်ရှမ်းကလေး၊ မောင်လူတေတို့-က
မေထုန် ၇-ပါးကို သိမှတ်ပါရမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၃၁] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ငရှမ်းကလေး၊ ငလူတေတို့
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သီလ၏ သံကိလေသ၊ ဝေါဒါန ၂-ပါးတို့တွင် မကျိုးသော အခဏ္ဍဂုဏ်၊
မပေါက်သော အဆိဒ္ဓဂုဏ်၊ မပြောက်သော အသဗလဂုဏ်၊ မကျားသော အကမ္မာ-
သဂုဏ်၊ ကိလေသာ တော်လှန်သော ဘုဒ္ဓိဿဂုဏ်၊ ဘုရား-စသော သူတော်
ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းသော ဝိညုပသဋ္ဌဂုဏ်၊ တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းသော
အပရာမဋ္ဌဂုဏ်၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော
သမာဓိသံဝတ္တန်ဂုဏ်။ ဤဂုဏ် ၈-ပါးတို့ကြောင့်-

- ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော ဝေါဒါနသီလဖြစ်ကြောင်း
- ထိုဂုဏ် ၈-ပါး ကျိုး၊ ပေါက်ခြင်း ခဏ္ဍ၊ ဆိဒ္ဓ-စသည်တို့ကြောင့် သီလ၏ ညစ်နွမ်း
ခြင်း သံကိလေသဖြစ်ကြောင်း

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ညစ်နွမ်းခြင်း သံကိလေသအရာ၌ လာဘ်၊ အကျော်အစော၊
အခြံအရံ-စသည်တို့ကြောင့် ကျိုး၊ပေါက်ခြင်း ခဏ္ဍ၊ ဆိဒ္ဓ-စသည် ဖြစ်သကဲ့သို့
ထို့အတူ မေထုန် ၇-ပါးတရားတို့ကြောင့်လည်း သီလ၏ ညစ်နွမ်းခြင်း သံကိလေသ
ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူရာ မှတ်နာကြားသိရဖူး
သည်ဖြစ်ပါ၍ မေထုန် ၇-ပါးကို ကျမ်းဂန်ပါဠိ ရှိသည့်အတိုင်း သိမှတ်ပါရအောင်
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

၎င်းလှေသူကြီးတို့ လျှောက်ထားချက်-

[၃၁] မေထုန် ၇-ပါးကို မေးလျှောက်သည်မှာ စင်ကြယ်သော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်လို
သောပုဂ္ဂိုလ်သည် အကယ်၍ကား-

- မာတုဂါမနှင့် မေထုနရာဂဖြင့် ဒွယံဒွယသမာပတ္တိအမှုကို မပြု၊ ထိုသို့ မပြုသော်လည်း
မာတုဂါမတို့ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို သာယာခြင်း၊

- ပြုံးရယ်ကစား ပျော်ပါးမြူးထူးခြင်း၊
- မျက်ဝါးတည့်တည့် တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ခြင်း၊
- အသံကို သာယာခြင်း၊
- ရှေး၌ ကျင့်ကြံခဲ့ဖူးသော မေထုန်ကာမဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ သာယာခြင်း၊
- သူတပါးတို့ ပြုကျင့်သော မေထုန်ကာမဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ သာယာခြင်း၊
- ဤသီလကြောင့် နတ်ရွာသုဂတိ ဘုံဘဝကို ရပါလို၏-ဟု တောင့်တခြင်း၊

ဤ ၇-ပါးတို့သည် မေထုန်ဓမ္မကို ကျင့်သည် မည်သောကြောင့် သီလ၏ ခဏ္ဍ,ဆိဒ္ဓ
စသောအဖြစ်သို့ ရောက်၍ စင်ကြယ်သော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယ မဖြစ်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

၁။ ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ဧကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ
ပဋိဇာနဗာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊
အပိ စ ခေါ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဓန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ သော
တဒဿာဒေတိ၊ တန္နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ
ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ
ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ
ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာ-
သေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၂။ ပုန စ ပရံ ဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ
ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနဗာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ
သမာပဇ္ဇတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဓန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊
အပိ စ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သဉ္ဇေတိ သင်္ကဋ္ဌတိ သင်္ကေဋ္ဌာယတိ၊ သော
တဒဿာဒေတိ၊ တန္နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒံပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ
ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ။ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ
ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ
ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာ-
သေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၃။ ပုန စ ပရံဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဒန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ န ပိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သဉ္ဇေတိ သံကီဠတိ သင်္ကေဠာယတိ။ အပိ စ ခေါ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခု ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပေက္ခတိ၊ သော တ'ဒဿာဒေတိ၊ တန္နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၄။ ပုန စ ပရံဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဒန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ နပိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သဉ္ဇေတိ သံကီဠတိ သင်္ကေဠာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခု ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပေက္ခတိ၊ အပိ စ ခေါ မာတုဂါမဿ သဒ္ဓံ သုဏာတိ တိရောကုဋ် ဝါ တိရောပါကာရံ ဝါ ဟသန္နိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ သော တ'ဒဿာဒေတိ၊ တန္နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ ပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၅။ ပုန စ ပရံဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊ န ပိ မာတုဂါမဿ ဥစ္ဆာဒန ပရိမဒ္ဒန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ နပိ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ သံဇေတိ သံကီဠတိ သင်္ကေဠာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခု ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ သဒ္ဓံ သုဏာတိ တိရောကုဋ် ဝါ တိရောပါကာရံ ဝါ ဟသန္တိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ၊ အပိ စ ခေါ ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါနေန သဒ္ဓိံ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ တာနိ အနုဿရတိ၊ သော တ'ဒဿာဒေတိ၊ တန္နိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ

ဝုစ္စတိ ဗြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊
န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ
ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၆။ ပုန စ ပရံ ဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစရိ
ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊
နပိ မာတုဂါမဿ ဥတ္တာဒန ပရိမဒ္ဓန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ နပိ မာတုဂါမေန
သဒ္ဓိံ သံဇဉ္ဇတိ သံကိဠတိ သင်္ကေဠာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခု
ဥပနိဇ္ဈာယတိ ပေက္ခတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ သဒ္ဓံ သုဏာတိ တိရောကုဋ် ဝါ
တိရောပါကာရံ ဝါ ဟသန္တိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ၊
နပိ ယာနိဿ တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတ လပိတ ကိဠိတာနိ၊ တာနိ
အနုဿရတိ၊ အပိစ ခေါ ပဿတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမ-
ဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ၊ သမဂီဘူတံ ပရိစာရယမာနံ။ သော တ'ဒဿာဒေတိ၊ တန္တိကာ-
မေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ ခဏ္ဍမ္ပိ
ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ဗြဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ
သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန
သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န ပရိမုစ္စတိ
ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ။

၇။ ပုန စ ပရံ ဗြာဟ္မဏ ဣဓေ'ကစ္စော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သမ္မာ ဗြဟ္မစရိ
ပဋိဇာနမာနော န ဟေဝ ခေါ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိံ သမာပဇ္ဇတိ၊
နပိ မာတုဂါမဿ ဥတ္တာဒန ပရိမဒ္ဓန နှာပန သမ္မာဟနံ သာဒိယတိ၊ နပိ မာတုဂါမေန
သဒ္ဓိံ သံဇဉ္ဇတိ သံကိဠတိ သံကေဠာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ စက္ခုနာ စက္ခု
ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ နပိ မာတုဂါမဿ သဒ္ဓံ သုဏာတိ တိရောကုဋ် ဝါ တိရောပါကာရံ
ဝါ ဟသန္တိယာ ဝါ ဘဏန္တိယာ ဝါ ဂါယန္တိယာ ဝါ ရောဒန္တိယာ ဝါ၊ နပိ ယာနိဿ
တာနိ ပုဗ္ဗေ မာတုဂါမေန သဒ္ဓိံ ဟသိတ လပိတ ကိဠိတာနိ၊ တာနိ အနုဿရတိ၊
နပိ ပဿတိ ဂဟပတိ ဝါ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတံ
သမဂီဘူတံ ပရိစာရယမာနံ၊ အပိ စ ခေါ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ ပဏိဓာယ
ဗြဟ္မစရိယံ စရတိ “ဣမိနာဟံ သီလေန ဝါ ဝတေန ဝါ တပေန ဝါ ဗြဟ္မစရိယေန
ဝါ ဒေဝေါ ဝါ ဘဝိဿာမိ ဒေဝညတရော ဝါ”တိ။ သော တ'ဒဿာဒေတိ၊
တန္တိကာမေတိ၊ တေန စ ဝိတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ ဗြာဟ္မဏ ဗြဟ္မစရိယဿ

ခဏ္ဍမ္ပိ ဆိဒ္ဓမ္ပိ သဗလမ္ပိ ကမ္မာသမ္ပိ၊ အယံ ဝုစ္စတိ ပြာဟ္မဏ အပရိသုဒ္ဓံ ဗြဟ္မစရိယံ
စရတိ သံယုတ္တော မေထုနေန သံယောဂေန၊ န ပရိမုစ္စတိ ဇာတိယာ ဇရာယ
မရဏေန သောကေဟိ ပရိဒေဝေဟိ ဒုက္ခေဟိ ဒေါမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ၊ န
ပရိမုစ္စတိ ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ -

(အံ၊ ၂။မေထုနသုတ္တ၊ ၄၃၈-၉)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

၁။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊
ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။
ဗြဟ္မစရိ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟူ။ ပဋိဇာနဗျာဒော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊
မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ ၂-ယောက် အစုံရောက်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်
သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ကား မရောက်။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်
ကား။ မာတုဂါမဿ၊ ၏။ ဥတ္တာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်
ခြင်းကို။ နှာပနံ၊ ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ သာဒိယတိ၊
သာယာ၏။ သော သမဏပြာဟ္မဏော၊ ထိုရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားသည်။ တံ၊ ထိုဆုပ်နယ်ခြင်း-
အစရှိသည်ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထိုဆုပ်နယ်ခြင်း-အစရှိသည်ကို။ နိကာမေ-
တိ၊ တောင့်တ၏။ တေန စ၊ ထိုဆုပ်နယ်ခြင်း-စသည်ဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။
အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤဆုပ်နယ်ခြင်း-အစရှိသည်ကို သာယာ
ခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓမ္ပိ၊
ပေါက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊
ကျားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။
ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
မေထုနေန သံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မရဏေန၊ သေခြင်း သဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော
ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော
ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော
ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊

မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရွှက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုက္ခသွာ၊ ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၂။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ပရံ၊ တပါးတုံ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု။ ပဋိဇာနမာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ နှစ်ယောက် အစုံ၊အစုံ ရောက်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ကား မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဥတ္တာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နှာပနံ၊ ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ သံဇ္ဈတိ၊ ပြင်းစွာ ရယ်မြူး၏။ သံကီဠတိ၊ ကစား၏။ သံကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက်နေ၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုမာတုဂါမနှင့် ရယ်မြူးခြင်း-စသည်ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထိုမာတုဂါမနှင့် ရယ်မြူးခြင်း-စသည်ကို။ နိကာမေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေန စ၊ ထိုမာတုဂါမနှင့် မြူးခြင်း-စသည်ဖြင့်။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤမာတုဂါမနှင့် ပြုံးရယ်ခြင်း-စသည်ကို သာယာခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကျားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မေထုန သံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းသဘောတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော

ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရှိုက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။
န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခသွာ၊ ခပ်သိမ်းသော
ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၃။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ပုန၊ တဖန်။ ပရံ၊ တပါးတုံ။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊
အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်
လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟူ၍။
ပဋိဇာနမာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊
၂-ယောက် အစုံ၊ အစုံရောက်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊
ရောက်ကား မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဥစ္ဆာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့်
ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နှာပနံ၊ ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ
ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။ မာတုဂါနေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။
နပိ သံဇ္ဈတိ၊ ပြင်းစွာ မရယ်။ နပိ သံကီဠတိ၊ မကစား။ နပိ သင်္ကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက်
မနေ။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ စက္ခုနာ၊ မိမိ၏ မျက်စိဖြင့်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ
၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစိမ့်စိမ့်ကြည့်၏။ ပေက္ခတိ၊ ရှု၏။ သော၊ သည်။
တံ၊ ထိုမာတုဂါမအား ကြည့်ခြင်း၊ ရှုခြင်းကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ကို။ နိကာမေတိ၊
၏။ တေန စ၊ ထိုမာတုဂါမအား ကြည့်ခြင်း၊ ရှုခြင်းဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။
အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤမာတုဂါမကို ကြည့်ခြင်း၊ ရှုခြင်းသည်
လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်း
သည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကျားခြင်း
သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။
ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။
မေထုနသံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။
ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဒေါမန-
ဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရွှက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း
ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခသွာ၊ ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော
ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဧ။

၄။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊
ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။
ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု။ ပဋိဇာနမာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊
မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ နှစ်ယောက်အစုံအစုံ ရောက်ခြင်းဟု
ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ကား မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊
မာတုဂါမ၏။ ဥစ္ဆာဒနံ၊ ကသည်မှုန့်စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဒနံ၊ ကို။ နှာပနံ၊
ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။
မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ နပိ သံဇ္ဈတိ၊ ပြင်းစွာ မရယ်။ နပိ သံကီဠတိ၊
မကစား။ နပိ သံကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက် မနေ။ စက္ခုနာ၊ မိမိမျက်စိဖြင့်။ မာတုဂါမဿ၊
မာတုဂါမ၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ နပိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစ်မိမိမှ မကြည့်။ နပိ ပေက္ခတိ၊ မရှု။
အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ တိရောကုဋ္ဌာ ဝါ၊ နံရံတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ တိရောပါ
ကာရာ ဝါ၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ ဟသန္တိယာ၊ ရယ်ရွှင်သော။ မာတုဂါမဿ
ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဘဏန္တိယာ၊ စကားဆိုသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏
လည်းကောင်း။ ဂါယန္တိယာ၊ သီသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။
ရောဒန္တိယာ၊ ငိုကြွေးသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။
သုဏာတိ၊ ကြား၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထိုအသံကို။ အဿာဒေတိ၊
သာယာ၏။ တံ သဒ္ဓံ၊ ထိုအသံကို။ နိကာမေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေန စ၊ ထိုအသံဖြင့်လည်း။
ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသို့ မာတုဂါမ၏
အသံကို သာယာခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်
လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကြားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဧ။

ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။
ဗြဟ္မစရိယံ၊ သီလကို။ ဝါ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
ဆိုအပ်၏။ မေထုနသံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်းဟူ

၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။
 ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
 မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
 သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
 ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးမြည်တမ်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဧ။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။
 ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊
 ဧ။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရှိုက်တငင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော
 ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခသွာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း
 ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၅။ ပြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊
 ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ပြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။
 ပြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု။ ပဋိဇာနမာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊
 မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ ၂-ယောက် အစုံ၊ အစုံ ရောက်ခြင်း-ဟု
 ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်ကား မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊
 မာတုဂါမ၏။ ဥတ္တာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။
 နှာပနံ၊ ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။
 မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ နပိ သံဇ္ဈတိ၊ ပြင်းစွာ မရယ်။ နပိ သံကီဠတိ၊
 မကစား။ နပိ သံကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက် မနေ။ စက္ခုနာ၊ မိမိ၏မျက်စိဖြင့်။ မာတုဂါမဿ၊
 မာတုဂါမ၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ နပိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစ်မုံစိမုံ မကြည့်။ နပိ ပေက္ခတိ၊ မရှု။
 တိရောကုဋ္ဌာ ဝါ၊ နံရံတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ တိရောပါကာရာ ဝါ၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်မှ
 လည်းကောင်း။ ဟသန္တိယာ၊ ရယ်ရွှင်သော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။
 ဘဏန္တိယာ၊ စကားဆိုသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဂါယန္တိယာ၊
 သီသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ရောဒန္တိယာ၊ ငိုကြွေးသော။
 မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ သဒ္ဓိ၊ အသံကို။ န သုဏာတိ၊ မကြား။ အပိ
 စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဿ၊ ထိုမြတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု ဝန်ခံသော ရဟန်း
 အား။ ပုဗ္ဗေ၊ အကျင့်ကို ဆောက်တည်သည်မှ ရှေးကာလ၌။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။
 သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ယာနိ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ အကြင် ရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူး
 ခဲ့ဖူးသော အမူအရာတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ ထိုရယ်ရွှင်
 ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့ဖူးသော အမူအရာတို့ကို။ အနုဿရတိ၊ အောက်မေ့၏။ သော

ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့ဖူးသော အမူအရာကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထိုရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့ဖူးသော အမူအရာကို။ နိကာမေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေန စ၊ ထိုရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့ဖူးသော အမူအရာ ဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤရယ်ရွှင် ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့ဖူးသော အမူအရာကို သာယာနှစ်သက်ခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိ-ယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်းသည်လည်း ကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကျားခြင်းသည်လည်း ကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ သီလကို။ ဝါ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မေထုနသံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရွှက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခသွာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၆။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစာနိ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု။ ပဋိဇာနဓာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ ၂-ယောက် အစုံ၊အစုံ ရောက်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဥစ္ဆာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နှာပနံ၊ ရေချိုး ခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။ မာတုဂါမေန၊

မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တက္က။ နပိ သံဇ္ဈတိ၊ ပြင်းစွာ မရယ်။ နပိ သံကီဠတိ၊ မကစား။ နပိ သံကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက် မနေ။ စက္ခုနာ၊ မိမိ၏ မျက်စိဖြင့်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ စက္ခု၊ မျက်စိကို။ နပိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစ်မိမိ မကြည့်။ နပိ ပေက္ခတိ၊ မရှု။ တိရောကုဋ္ဌာဝါ၊ နံရံတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ တိရောပါကာရာ ဝါ၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ ဟသန္တိယာ၊ ရယ်ရွှင်သော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဘဏန္တိယာ၊ စကားဆိုသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဂါယန္တိယာ၊ သီသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ရောဒန္တိယာ၊ ငိုကြွေးသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ သဒ္ဓိ၊ အသံကို။ န သုဏ္ဍာတိ၊ မကြား။ အဿ၊ ထိုမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု ဝန်ခံသော ရဟန်းအား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ ယာနိ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ အကြင်ရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခြင်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ ထိုရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခဲ့သော အမှုအရာတို့ကို။ န အနုဿရတိ၊ မအောက်မေ့။ အပိ စ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်တို့နှင့်။ သမပ္ပိတံ၊ တက္ကဖြစ်၍။ သမဂီဘူတံ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရယမာနံ၊ စံပယ်သော။ ဂဟပတိ ဝါ၊ သူကြွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ သူကြွယ်၏သားကိုလည်းကောင်း။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ တံ၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို။ အဿာဒေတိ၊ ၏။ တံ၊ ထိုကာမဂုဏ်ကို။ နိကာမေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေန စ၊ ထိုကာမဂုဏ်ဖြင့်လည်း။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ ဤသူတပါးတို့ ကာမဂုဏ်ကို သာယာခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကျားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မေထုန-သံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ၏။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာ

ယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရှိုက်တင် ပင်ပန်းခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဒုက္ခသွာ၊ ဆင်းရဲအပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဧ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

၇။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော။ သမဏော ဝါ၊ ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ဗြာဟ္မဏော ဝါ၊ ပုဏ္ဏားသည်လည်းကောင်း။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစာရီ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု။ ပဋိဇာနမာနော၊ ဝန်ခံလျက်။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ ဒွယံဒွယသမာပတ္တိ၊ ၂-ယောက် အစုံ၊ အစုံ ရောက်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော မေထုန်အကျင့်သို့။ န သမာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ ဥစ္ဆာဒနံ၊ ကသယ်မှုန့်-စသည်ဖြင့် ပွတ်ခြင်းကို။ ပရိမဒ္ဓနံ၊ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နှာပနံ၊ ရေချိုးခြင်းကို။ သမ္မာဟနံ၊ ကောင်းစွာ ဆုပ်နယ်ခြင်းကို။ နပိ သာဒိယတိ၊ မသာယာ။ မာတုဂါမေန၊ မာတုဂါမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ နပိ သံဇဠတိ၊ ပြင်းစွာ မရယ်။ နပိ သံကီဠတိ၊ မကစား။ နပိ သံကေဠာယတိ၊ မြတ်နိုးလျက် မနေ။ စက္ခုနာ၊ မိမိ၏မျက်စိဖြင့်။ မာတုဂါမဿ၊ မာတုဂါမ၏။ စက္ခူ၊ မျက်စိကို။ နပိ ဥပနိဇ္ဈာယတိ၊ တစ်မိမိကြည့်၍ မနေ။ န ပေက္ခတိ၊ မရှု။ တိရောကုဋ္ဌာ ဝါ၊ နံရံတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ တိရောပါကာရာ ဝါ၊ တံတိုင်းတစ်ဖက်မှလည်းကောင်း။ ဟသန္တိယာ၊ ရယ်ရွှင်သော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဘဏန္တိယာ၊ စကားဆိုသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ဂါယန္တိယာ၊ သီသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ ရောဒန္တိယာ၊ ငိုကြွေးသော။ မာတုဂါမဿ ဝါ၊ မာတုဂါမ၏လည်းကောင်း။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ န သုဏာတိ၊ မကြား။ အဿ၊ ထိုမြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်၏-ဟု ဝန်ခံလျက်နေသော ရဟန်းအား။ ယာနိ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ အကြင် ရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခြင်းတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တာနိ ဟသိတ လပိတ ကီဠိတာနိ၊ ထိုရယ်ရွှင်ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခြင်းတို့ကို။ န အနုဿရတိ၊ မအောက်မေ့။ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ၊ ၅-ပါးသော ကာမဂုဏ်တို့နှင့်။ သမပ္ပိတံ၊ တကွဖြစ်၍။ သမဂီဘူတံ၊ ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍။ ပရိစာရယမာနံ၊ စံပယ်သော။ ဂဟပတိ ဝါ၊ သူကြွယ်ကိုလည်းကောင်း။ ဂဟပတိပုတ္တံ ဝါ၊ သူကြွယ်သားကိုလည်းကောင်း။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ အပိ စ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဣမိနာ သီလေန ဝါ၊ ဤသီလဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣမိနာ ဝတေန ဝါ၊ ဤအကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဣမိနာ ဗြဟ္မစရိယေန ဝါ၊ ဤမြတ်သော အကျင့်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒေဝေါ ဝါ၊ ဘုန်းကြီးသော နတ်သည်လည်းကောင်း။ ဒေဝညတရော ဝါ၊ မထင်ရှားသော နတ်သည်လည်းကောင်း။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်ရပါလို့၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အညတရံ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဒေဝနိကာယံ၊

နတ်ပြည်ကို။ ပဏိဓာယ၊ ဆောက်တည်၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။ စရတိ၊ ကျင့်၏။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်း သည်။ တံ၊ ထိုနတ်ပြည်ကို။ အဿာဒေတိ၊ သာယာ၏။ တံ၊ ထိုနတ်ပြည်ကို။ နိကာမေတိ၊ တောင့်တ၏။ တေနေဝ၊ ထိုနတ်ပြည်ဖြင့်လျှင်။ ဝိတ္တိ၊ နှစ်သက်ခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤသို့ နတ်ပြည်ကို သာယာနှစ်သက် စုံမက်မြတ်နိုးခြင်းသည်လည်း။ ဗြဟ္မစရိယဿ၊ သီလ၏။ ခဏ္ဍမ္ပိ၊ ကျိုးခြင်း သည်လည်းကောင်း။ ဆိဒ္ဓမ္ပိ၊ ပေါက်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဗလမ္ပိ၊ ပြောက်ခြင်းသည် လည်းကောင်း။ ကမ္မာသမ္ပိ၊ ကျားခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အယံ၊ ဤရဟန်းကို။ အပရိသုဒ္ဓံ၊ မစင်ကြယ်သည်ဖြစ်၍။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သော အကျင့်ကို။ ဝါ၊ သီလကို။ စရတိ၊ ကျင့်သောရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မေထုနသံယောဂေန၊ မေထုနသံယောဂနှင့်။ သံယုတ္တော၊ ယှဉ်သော ရဟန်း- ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇာတိယာ၊ ပဋိသန္ဓေနေခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း- ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ မရဏေန၊ သေခြင်းသဘောမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ သောကေဟိ၊ စိုးရိမ်ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ပရိဒေဝေဟိ၊ ငိုကြွေးခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခေဟိ၊ ဆင်းရဲခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒေါမနဿေဟိ၊ နှလုံးမသာယာခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်းဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဥပါယာသေဟိ၊ သက်ကြီးရွှက်တင် ပင်ပန်း ခြင်းတို့မှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဒုက္ခသ္မာ၊ ဆင်းရဲ အပေါင်းမှ။ န ပရိမုစ္စတိ၊ မလွတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ ဣတိ၊ သို့။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။

မသနဉ္စာပိ ဟသိတံ၊ အဿာဒံ သဒ္ဓမ္ပိက္ခန္တံ။
အဿာဒံ ကတညံ သဂ္ဂံ၊ သတ္တ မေထုနသေဝနာ။ ။

မသနံ၊ လွင်မှုန့်ကသယ်ဖြင့် နှိပ်နယ်သည်ကို သာယာခြင်း။ ဟသိတံ၊ ရယ်ရွှင် ပျော်ပါး ကစားမြူးထူးခြင်း။ သဒ္ဓံ အဿာဒံ၊ ပြောဆိုရွတ်အံ ငိုကြွေးသံကို နာခံနှစ်သက် စုံမက်သာယာခြင်း။ ဣက္ခန္တံ၊ မျက်ဝါးတည့်တည့် တစိမ့်စိမ့်ကြည့်ခြင်း။ ကတံ အဿာဒံ၊ မိမိပြုခဲ့ဖူးသော မေထုနကာမဂုဏ်ကို အာရုံပြုလျက် စုံမက်သာယာခြင်း။ အညံ အဿာဒံ၊ သူတပါးတို့ ခံစားပြည့်စုံ ကာမဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ သာယာခြင်း။ သဂ္ဂံ အဿာဒံ၊ ဤအာစာရ သီလကျင့်မြတ် ပဋိပတ်ကြောင့် ၆-ထပ်နတ်ရွာ နတ်ချမ်းသာကို သာယာတောင့်တခြင်း။

ဣတိ၊ ဤသို့။ မေထုန်သေဝနာ၊ မေထုန်တရား ခံစားမှီဝဲခြင်းတို့သည်။ သတ္တ၊ ၇-ပါးတို့ တည်း။ ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန် ဂါထာ။

ဇာဏုသောဏိမည်သော ပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ ဤသို့ နားတော်လျှောက်၏။ “အရှင်ဂေါတမသည် မြတ်သော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်၏- ဟု ဝန်ခံ၏။ အဘယ်သို့ မြတ်သော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်သနည်း။” ဤသို့ နားတော် လျှောက်၏။ ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားအား ဤသို့သော အကြံဖြစ်၏ “ပုဏ္ဏားတို့သည် ဗေဒင် ကျမ်းကို သိကျွမ်းလိမ္မာ ကောင်းစွာသင်ကြားပြီးမှ ၄၈-နှစ်ပတ်လုံး ဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်၏။ အရှင်ဂေါတမရဟန်းမှာမူကား လူ၏ဘောင်တွင် ပြာသာဒ် ၃-ဆောင်တို့၌ ပျော်ပိုက် မွေ့လျော်စွာ ချမ်းသာခံစားပြီးမှ ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယကို ကျင့်၏-ဟု ဝန်ခံ၏။ ယခုအခါ အဘယ် သို့သော စကားဖြင့် ပြောကြားဖြေဆိုလတ္တံ့နည်း။”

ဤသို့သော အကြံဖြစ်လတ်၍ “ဘဝမ္ဗိ နော ဂေါတမော ဗြဟ္မစာရီ ပဋိဇာနာတိ” ဟု လျှောက်လေလျှင် အဆိပ်ရှိသော မြွေဟောက်ကို ကြောက်ရွံ့ဘနန်း မန္တန်ဖြင့် မန်း၍ ဖမ်းယူသကဲ့သို့လည်းကောင်း ရန်သူ၏ လည်ကို ခြေဖြင့် နင်းနှစ်ဘိသကဲ့သို့လည်းကောင်း ၆-နှစ်ပတ်လုံး လွန်စွာအားထုတ်သော ပဓာနစရိယကို ကျင့်သမျှကာလ ရဇူသုခပါသာဒ၌ နာဋကိတ္တိ၊ သိရိဝိဘဝ၊ သောဘဂ္ဂပတ္တာ၊ မင်းချမ်းသာကို၊ ကြံကာမတ္ထ၊ ဝိတက္ကဖြင့်၊ စိတ်က မရွက်၊ ရက်စက်စိမ်းကား၊ တရားကိုသာ၊ လွန်စွာလုံ့လ၊ ဥဿာဟနှင့်၊ ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယ ကိုသာ ပြင်းစွာအားထုတ်၊ ကြိုးကုတ်တော်မူဟန် ခြင်္သေ့မင်းအသံကဲ့သို့ တဖန် ကျူးရင့်တော် မူလို၍ “ယံ ဟိ တံ ဗြာဟ္မဏ”စသော စကားကို ဟောကြားဖြေဆိုတော်မူလျှင် “အရှင် ဂေါတမ၊ အဘယ်သို့ ကျင့်မှ စင်ကြယ်သော ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယ မည်လေသနည်း”ဟု တဖန် ထပ်မံ၍ မေးလျှောက်ပြန်သောကြောင့်-

ဣဓ ဗြာဟ္မဏ ဧကဇ္ဇော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ။ပ။ န ပရိမုစ္စတိ
ဒုက္ခသွာတိ ဝဒါမိ-

တိုင်အောင်သော ဒေသနာကို ကောင်းစွာ ပြသဆုံးမတော်မူသတည်း။

“ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား၊ ငါဘုရားသည် သစ္စာ ၄-ပါး တရားတို့ကို ပိုင်းခြားသိစဉ် ရတနာပလ္လင်ကပင် အကြင်မျှလောက် ဤမေထုန်တရား ၇-ပါးတွင် ၁-ပါးကိုမျှ မပယ်ရ သေး။ ထိုမျှလောက်သောကာလ နတ်နှင့်တကွသောလောက သဒေဝက၌ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ အစစ်ဖြစ်ပြီ-ဟု ဝန်ခံသေး၊ အကြင်အခါ မေထုန် ၇-ပါး တရားတွင် ၁-ပါးနှင့်မယှဉ် စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၏။ ထိုအခါမှ ‘သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအစစ် ငါဖြစ်ပြီ’ဟု ဝန်ခံတော်မူသတည်း”ဟု

မိန့်တော်မူလေလျှင် ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏားသည် လွန်စွာ ဝမ်းမြောက်နှစ်သက်သည်ဖြစ်၍ ‘အဘိက္ကန္တံ ဘော ဂေါတမ’ အစရှိသော ဥဒါန်းဖြင့် ချီးမွမ်းအံ့ဩလေသည်။

၎င်းစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ သီလနိဒ္ဒေသ။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်၊ သတ္တကနိပါတ်၊ ၅-ဆင့်မြောက်သော မဟာယညဝဂ်အစုတွင် ၇-ခုမြောက်သော ဇာဏုသောဏိပုဏ္ဏား၏ ဝတ္ထုတွင် ကြည့်လေ။

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး မောင်လူတေက ဒုစရိုက် ၄၀-အပြား
ရှိသည်ဆိုသောအရာကို မှတ်နာလေ့ကျက်ဆောင်ရွက်ရန်
မိန့်ဆိုဖြေကြားတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၃၂] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး လူတေ ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး-ဟူ၍သာ ကြားသိရဖူးပါသည်ကို ဒုစရိုက် ၄၀-အပြားရှိ
ကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြားတော်မူရာ အမြွက်စကား ကြားသိရဖူး
သည်ဖြစ်ပါ၍ ဒုစရိုက်-၄၀ ဖြစ်ဟန်ကို ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ သိမှတ်ပါရအောင်
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

လှေသူကြီး မောင်လူတေ လျှောက်ထားချက်—

[၃၂] ဒုစရိုက် ၄၀-ဖြစ်ဟန်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ—

- မိမိကိုယ်တိုင် ပါဏာတိပါတ-စသည်ကို ပြုရာ၌ သာမဏိကအားဖြင့် ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး၊
- သူတပါးတို့ကို ပြုစေခြင်းငှာ တိုက်တွန်းရာ၌ အာဇာနည်ကအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊
- သူတပါးတို့ပြုသော ဒုစရိုက်ကို အာရုံပြု၍ ဝမ်းမြောက်ရာ၌ သမနုညအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊

- သူတပါးတို့ပြုသော ဒုစရိုက်ကို ချီးမွမ်းရာ၌ ဝဏ္ဏဘာသနအားဖြင့် ၁၀-ပါး၊

ဤသို့လျှင် ဒုစရိုက်-၄၀ ဖြစ်၏။ ထိုသို့ ဖြစ်ရာ၌-

- မိမိသာ ပြုသောသူအား ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးသာ ဖြစ်၏။

- မိမိလည်းပြု၊ သူတပါးကိုလည်း တိုက်တွန်းသောသူအား ဒုစရိုက် ၂၀-ဖြစ်၏။

- မိမိလည်းပြု၊ သူတပါးကိုလည်း တိုက်တွန်း၊ သူတပါးပြုသော ဒုစရိုက်ကိုလည်း ဝမ်းမြောက်သောသူအား ဒုစရိုက် ၃၀-ဖြစ်၏။

- မိမိလည်းပြု၊ သူတပါးကိုလည်း တိုက်တွန်း၊ သူတပါးပြုသော ဒုစရိုက်ကိုလည်း ဝမ်းမြောက်၊ သူတပါးတို့ပြုသော ဒုစရိုက်ကိုလည်း ချီးမွမ်းသောသူအား ဒုစရိုက်-၄၀ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

ဒသဟိ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ဒသဟိ? ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပိသုဏဝါစော ဟောတိ၊ ဖရုသဝါစော ဟောတိ၊ သမ္ပပ္ပလာပီ ဟောတိ၊ အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ၊ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ဒသဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

ဝီသတိယာ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ ဝီသတိယာ? အတ္တနာ စ ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပါဏာတိပါတေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ အဒိန္နာဒါနေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မုသာဝါဒေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ပိသုဏဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပိသုဏာယ ဝါစာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဖရုသဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ဖရုသာ ဝါစာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ သမ္ပပ္ပလာပီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ သမ္ပပ္ပလာပေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ။ ပရစ္ဆ အဘိဇ္ဈာယ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ ပရစ္ဆ ဗျာပါဒေ သမာဒပေတိ။ အတ္တနာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမာဒပေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခုဝေ ဝီသတိယာ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

တိံသာယ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာ'ဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ တိံသာယ? အတ္တနာ စ ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပါဏာတိ ပါတေ သမာဒပေတိ၊ ပါဏာတိပါတေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ အဒိန္နာဒါနေ သမာဒပေတိ၊ အဒိန္နာဒါနေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ သမာဒပေတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မုသာဝါဒေ သမာဒပေတိ၊ မုသာဝါဒေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ပိသုဏ္ဍာဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ သမာဒပေတိ၊ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဖရုသဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ဖရုသာယ ဝါစာယ သမာဒပေတိ၊ ဖရုသာယ ဝါစာယ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ သမ္ပပ္ပလာပီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ သမ္ပပ္ပလာပေ သမာဒပေတိ၊ သမ္ပပ္ပလာပေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ အဘိဇ္ဈာယ သမာဒပေတိ၊ အဘိဇ္ဈာယ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ဗျာပါဒေ သမာဒပေတိ၊ ဗျာပါဒေ စ သမနုညော ဟောတိ။ အတ္တနာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမာဒပေတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ သမနုညော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခုဝေ တိံသာယ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာ'ဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။

စတ္တာရိသာယ ဘိက္ခုဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာ'ဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ။ ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ? အတ္တနာ စ ပါဏာတိပါတိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပါဏာတိပါတေ သမာဒပေတိ၊ ပါဏာတိပါတေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ ပါဏာတိပါတဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ အဒိန္နာဒါယိ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ အဒိန္နာဒါနေ သမာဒပေတိ၊ အဒိန္နာဒါနေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ အဒိန္နာဒါနဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ သမာဒပေတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ မုသာဝါဒီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မုသာဝါဒေ သမာဒပေတိ၊ မုသာဝါဒေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ မုသာဝါဒဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ ပိသုဏ္ဍာဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ သမာဒပေတိ၊ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ စ သမနုညော ဟောတိ၊ ပိသုဏ္ဍာယ ဝါစာယ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ ဖရုသဝါစော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ဖရုသာယ ဝါစာယ သမာဒပေတိ၊ ဖရုသာယ ဝါစာယ စ သမနုညော ဟောတိ၊ ဖရုသာယ ဝါစာယ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ

စ သမ္ပပ္ပလာပီ ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ သမ္ပပ္ပလာပေ သမာဒပေတိ၊ သပ္ပပ္ပလာပေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ သမ္ပပ္ပလာပဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ အဘိဇ္ဈာလု ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ အဘိဇ္ဈာယ သမာဒပေတိ၊ အဘိဇ္ဈာယ စ သမနုညော ဟောတိ၊ အဘိဇ္ဈာယ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အတ္တနာ စ ဗျာပန္နစိတ္တော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ ဗျာပါဒေ သမာဒပေတိ၊ ဗျာပါဒေ စ သမနုညော ဟောတိ၊ ဗျာပါဒဿ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ အတ္တနာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ၊ ပရစ္ဆ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ သမာဒပေတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ သမနုညော ဟောတိ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတ္တာရိသာယ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ယထာ'ဘတံ နိက္ခိတ္တော ဧဝံ နိရယေ-

(အံ၊၃။သာမညဝဂ္ဂ။၅၀၇-၅၁၀)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဒသဟိ၊ ၁၀-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။ ကတမေဟိ ဒသဟိ၊ အဘယ် ၁၀-ပါးကုန်သော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော သူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက် သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေသနည်း။

- ၁။ ပါဏာတိပါတီ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၂။ အဒိန္နာဒါယီ၊ အရှင်မပေးသော သူ၏ဥစ္စာကို ခိုးယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၃။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ၊ သူတပါးတို့၏ သား၊ မယား၌ မှားသောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၄။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
(သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဋ္ဌာယီ၊ သေအရက်ကို သောက်စားလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။)
- ၅။ ပိသုဏဝါစော၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၆။ ဖရုသဝါစော၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ပြောဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၇။ သမ္ပပ္ပလာပီ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၈။ အဘိဇ္ဈာလု၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၁၉။ ဗျာပန္နစိတ္တော၊ သူတပါး အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။
- ၁၀။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ မှားသောအယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမေဟိ ဒသဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ ၁၀-ပါးသော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိသတိယာ၊ ၂၀-သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။ ကတမေဟိ ဝိသတိယာ၊ အဘယ် ၂၀-သော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေသနည်း။

၁၁။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပါဏာတိပါတီ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပါဏာတိပါတေ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၂။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဒိန္နာဒါယီ၊ သူတပါး ဥစ္စာကို ခိုးလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဒိန္နာဒါနေ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၃။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ၊ သူတပါး သား၊မယားတို့၌ မှားသောအကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ၊ သူတပါး၏ သား၊မယားတို့၌ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၄။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မုသာဝါဒေ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၅။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပိသုဏာဝါစော၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပိသုဏာယဝါစာယ၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၆။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဖရုသဝါစော၊ ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဖရုသာယဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၇။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ သမ္ပပ္ပလာပိ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ သမ္ပပ္ပလာပေ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၈။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဘိဇ္ဈာလု၊ သူတပါး ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဘိဇ္ဈာယ၊ သူတပါး ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၁၉။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဗျာပနန္တစိတ္တော၊ သူတပါးအသက်ကို သေစေ လိုသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဗျာပါဒေ၊ သူတပါး၏ အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

၂၀။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ မှားသောအယူကို ယူသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဝိသတိယာ၊ ၂၀-သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တိသာယ၊ ၃၀-သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။ ကတမေဟိ တိသာယ၊ အဘယ် ၃၀-သော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက် သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေသနည်း။

၂၁။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပါဏာတိပါတိ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပါဏာတိပါတေ၊ သူတပါးအသက်ကို သတ်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ပါဏာတိပါတေ စ၊ သူ၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၂။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဒိန္နာဒါယီ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဒိန္နာဒါနေ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၌။ သမာ-

ဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ အဒိန္နာဒါနေ စ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၃။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ၊ သူတပါး၏ သား၊မယားတို့၌ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ၊ သူတပါးတို့ သား၊မယား၌ မှားသောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ စ၊ သူတပါးတို့ သား၊မယားတို့၌ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၄။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မုသာဝါဒေ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ မုသာဝါဒေစ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၅။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပိသုဏာဝါစော၊ ကုန်းတိုက်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပိသုဏာယဝါစာယ၊ ကုန်းတိုက် သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ပိသုဏာယဝါစာယ စ၊ ကုန်းတိုက်သောစကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၆။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဖရုသဝါစော၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဖရုသဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ဖရုသာယာဝါစာယ စ၊ ကြမ်းတမ်း သောစကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၇။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ သမ္မပ္ပလာပီ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ သမ္မပ္ပလာပေ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ သမ္မပ္ပလာပေ စ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၈။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဘိဇ္ဈာလု၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိ၏ဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဘိဇ္ဈာယ၊ သူတပါး ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ အဘိဇ္ဈာယ စ၊ သူ့ဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၂၉။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဗျာပနန္တစိတ္တော၊ သူတပါး၏အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဗျာပါဒေ၊ သူတပါးတို့၏အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ဗျာပါဒေ စ၊ သူတပါးတို့၏ အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

၃၀။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ မှားသော အယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တိသာယ၊ ၃၀-သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတ္တာရိသာယ၊ ၄၀-သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။ ကတမေဟိ စတ္တာရိသာယ၊ အဘယ် ၄၀-သော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော သူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေသနည်း။

၃၁။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပါဏာတိပါတီ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပါဏာတိပါတေ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ပါဏာတိပါတေ စ၊ သူတပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပါဏာတိပါတဿ စ၊ သူတပါး၏ အသက်ကို သတ်ခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၂။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဒိန္နာဒါယီ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူလေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဇ္ဇ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဒိန္နာဒါနေ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ အဒိန္နာဒါနေ စ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးယူခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ အဒိန္နာဒါနဿ စ၊ သူတပါးဥစ္စာကို ခိုးခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၃။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရီ သူတပါး၏ သားမယားတို့၌ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ၊ သူတပါး၏ သားမယားတို့၌ မှားသောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရေ စ၊ သူတပါး၏ သားမယားတို့၌ မှားသော အကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရဿစ၊ သူတပါးတို့၏ သားမယားတို့၌ မှားသောအကျင့်ကို ကျင့်ခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၄။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မုသာဝါဒီ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မုသာဝါဒေ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ မုသာဝါဒေ စ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မုသာဝါဒဿ စ၊ မဟုတ်မမှန်သော စကားကို ဆိုခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၅။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ပိသုဏာဝါစော၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ပိသုဏာယဝါစာယ၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ပိသုဏာယဝါစာယစ၊ ကုန်းတိုက် သော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပိသုဏာယဝါစာယ စ၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို ဆိုခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၆။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဖရုသဝါစော၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဖရုသာယဝါစာယ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ဖရုသာယဝါစာယ စ၊ ကြမ်းတမ်း သော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဖရုသာယဝါစာယ စ၊ ကြမ်းတမ်းသော စကားကို ဆိုခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၇။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ သမ္ဗပ္ပလာပီ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုလေ့ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ သမ္ဗပ္ပလာပေ၊ အကျိုးမရှိသော စကား ကို ဆိုခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ သမ္ဗပ္ပလာပေ စ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သမ္ဗပ္ပလာ- ပဿ စ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၈။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ အဘိဇ္ဈာလ၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ အဘိဇ္ဈာယ၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ အဘိဇ္ဈာယ စ၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ အဘိဇ္ဈာယ စ၊ သူတပါးဥစ္စာကို မိမိဥစ္စာ ဖြစ်စိမ့်သောငှာ ကြံခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၃၉။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ ဗျာပနန္တိတ္တော၊ သူတပါး၏ အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ ဗျာပါဒေ၊ သူတပါး၏ အသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ ဗျာပါဒေ စ၊ သူတပါးအသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ဗျာပါဒဿ စ၊ သူတပါးအသက်ကို သေစေလိုသော စိတ်ရှိခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

၄၀။ အတ္တနာ စ၊ မိမိသည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ မှားသောအယူ ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ ပရဉ္စ၊ သူတပါးကိုလည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၌။ သမာဒပေတိ၊ ဆောက်တည်စေ၏။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၌လည်း။ သမနုညော၊ ဝမ်းမြောက်သည်။ ဟောတိ၊ ဤ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ စ၊ မှားသောအယူကို ယူခြင်း၏လည်း။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတ္တာရိသာယ၊ ၄၀-သော။ ဣမေဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤတရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။ အာဘတံ၊ ထမ်းပိုးရွက်ဆောင်ခဲ့သော ဝန်ကို။ နိက္ခိတ္တော ယထာ၊ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိက္ခိတ္တော၊ ကျလေ၏။

ထိုပါဠိတော်မြတ် ပါဠိဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား-

- ၁၀-ပါးသော ဒုစရိုက်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၁၀-စင်းသော တက်တို့ဖြင့် ပြင်းထန်စွာစီးသော ရေအလျဉ်၌ ဆောလျင်စွာ ပုတ်ခတ်၍ စုန်သော လှေကဲ့သို့ အဆောတလျင် ငရဲသို့ ရောက်ရာ၏။
- ၂၀-သော ဒုစရိုက်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၂၀-သော တက်တို့ဖြင့် ပြင်းထန်စွာစီးသော ရေအလျဉ်၌ ဆောလျင်စွာ ပုတ်ခတ်၍ စုန်သော လှေကဲ့သို့ ထို့ထက် လွန်စွာ အဆောတလျင် ငရဲသို့ ရောက်ရာ၏။

- ၃၀-သော ဒုစရိုက်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၃၀-သော တက်တို့ဖြင့် ပြင်းထန်စွာ စီးသော ရေအလျဉ်၌ ဆောလျင်စွာ ခတ်ပုတ်၍ စုန်သော လှေကဲ့သို့ ထို့ထက် လွန်စွာ အဆောတလျင် ငရဲသို့ ရောက်ရာ၏။
- ၄၀-သော ဒုစရိုက်တရားတို့နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ၄၀-သော တက်တို့ဖြင့် ပြင်းထန်စွာ စီးသော ရေအလျဉ်၌ ဆောလျင်စွာ ပုတ်ခတ်၍ စုန်သော လှေကဲ့သို့ ထို့ထက် လွန်စွာ အဆောတလျင် ငရဲသို့ ရောက်ရာ၏-

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထိုစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် စတုတ္ထနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဆုံးစွန်သော ကမ္မပထဝဂ်၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ။ ဒသကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၊ ၈-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ သိင်္ခမြို့၊ ပလိင်္ဂရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီးမောင်ရွှေပွင့်၊ မောင်လူဖေတို့-က ပါပဂရဟိ
အရကို နာယူမှတ်သားပါရအောင် ဖြေကြားမိန့်ဆိုတော်မူပါမည့်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ချက်

[၃၃] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ငရွှေပွင့်၊ ငလူဖေတို့ ခြေတော်
ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ပါပဂရဟိ-ဟူရာ၌ အဘယ်သို့ ပါပဂရဟိ ဖြစ်သည်၊ အဘယ်သို့ မကောင်းမှု
ကို ကဲ့ရဲ့ရမည်- အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း
ကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

လှေသူကြီး ဒါယကာ မောင်ရွှေပွင့်တို့ လျှောက်ထားချက်အရ-

[၃၃] လောက၌ အကြင်သူသည် အကုသိုလ်ဓမ္မ ဒုစရိုက်တို့ကို ပြုကျင့်တတ်၏။
ထိုသူကို-

- သူ၏ အသက်ကို သတ်တတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- သူ့ဥစ္စာကို ခိုးယူတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- သူ့သားအိမ်ရာကို ပြစ်မှားတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- မဟုတ်မမှန်သောစကားကို ဆိုတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- သေအရက်ကို သောက်စားတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ကုန်းတိုက်တတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- ကြမ်းတမ်းသောစကားကို ဆိုတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- အကျိုးမရှိသော စကားကို ဆိုတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- စောင်းမြောင်းတတ်သောသူ၊ ညူစူတတ်သောသူ-ဟူ၍လည်းကောင်း
- အမျက်ထွက်တတ်သောသူ၊ ရန်ငြိုးဖွဲ့တတ်သောသူ၊
- သူတပါးကျေးဇူးကို ချေတတ်သောသူ၊
- စဉ်းလဲတတ်သောသူ၊ အလိုကြီးသောသူ -

ဤသို့ စသည်ဖြင့် ၁-ယောက်တည်း၌ပင် ၂-ခု၊ ၃-ခုသော အပြစ်၊ များစွာသော အပြစ်တို့ဖြင့် ကဲ့ရဲ့သင်္ဂြိုဟ် ဆိုရသကဲ့သို့ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခ၌ ငြီးငွေ့၍ သံသရာမှ ထွက်မြောက် လိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ နိရယပေတတိရစ္ဆာန်-စသော အပါယ်ဝဋ်ဆင်းရဲတို့မှ ကြောက်လန့်တတ် သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အကုသိုလ် မကောင်းမှုတရား၏ အပြစ်ကို ရှုရာ၏။ မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို ကဲ့ရဲ့အပ်၏။ အကုသိုလ်တရား ကဲ့ရဲ့ဟန်ကို ဤပြုလတ္တံ့သော ဂါထာပါဠိဖြင့် သိရာ၏။

ဒုစ္စရိတံ ကဏ္ဍဓမ္မံ၊ အသဒ္ဓမ္မံမနတ္ထကံ။
အဘဇိတံ နာသေဝိတံ၊ ကဏ္ဍမဂ္ဂံမနာရိယံ။ ။

ဇိဂုစ္ဆိတဉ္စ ဒုမ္မဂ္ဂံ၊ ကုမ္မဂ္ဂံမဂဝေသကံ။
ဗာလဓမ္မံမဓမ္မဉ္စ၊ အနဟိတံမဘာဝိတံ။ ။

အသောစေယျံ ပဟာတဗ္ဗံ-မနာသန္ဓံမနိစ္ဆိတံ။
သာဝဇ္ဇံ သပ္ပဋိဗ္ဗယံ၊ ပတ္ထိတာဗဟုလိကတံ။ ။

အသစ္ဆိကာတဗ္ဗံ ဒုရိ-ဘာဝံ ဒုက္ခဝိပါကဇံ။
ပါပကံမနုပ္ပါဒိတံ၊ အနုပစိတံ နိက္ခိတ္တံ။ ။

အကိတ္တိသဒ္ဓ 'မသပ္ပု-ရိသာ'နုသရိတဗ္ဗကံ။

အနေကံ ဝိဝိဓံ တဿာ- ဒီနဝံ ကဋ္ဌကပ္ပလန္တိ။ ။—

- ဒုစ္စရိတံ၊ မကောင်းသဖြင့် ကျင့်အပ်သောကြောင့်၊ ငြိငြင်ဆင်းရဲစွာ ကျင့်အပ်သောကြောင့် ဒုစ္စရိတလည်း မည်၏။
- ကဏ္ဍဓမ္မံ၊ မည်းညစ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ကဏ္ဍဓမ္မလည်း မည်၏။
- အသဒ္ဓမ္မံ၊ သူတော်ကောင်းတို့၏ တရားမဟုတ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ သူတော်မဟုတ်သူယုတ်မာတို့၏ တရားဖြစ်သောကြောင့် အသဒ္ဓမ္မလည်း မည်၏။
- အနတ္ထကံ၊ ကောင်းကျိုး မရှိသောကြောင့် အနတ္ထကလည်း မည်၏။
- အဘဇိတံ၊ မဆည်းပူးအပ်သောကြောင့် အဘဇိတလည်း မည်၏။
- နာသေဝိတံ၊ အပါယ်ဘေး၊ ဝဋ်ဆင်းရဲဘေးကို ကြောက်သောသူတို့သည် မမှီဝဲအပ်သောကြောင့် နာသေဝိတလည်း မည်၏။
- ကဏ္ဍမဂ္ဂံ၊ မည်းညစ်သော ခရီးနှင့် တူသောကြောင့်။ ဝါ၊ မည်းညစ်သော သူတို့သာ သွားရာခရီးနှင့် တူသောကြောင့် ကဏ္ဍမဂ္ဂလည်း မည်၏။
- အနာရိယံ၊ ကင်းပြီးသော ကိလေသာရှိသော သူတို့၏ဥစ္စာ မဟုတ်သောကြောင့် အနာရိယလည်း မည်၏။
- ဇိဂုစ္ဆိတံ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာအပ်သော ဇိဂုစ္ဆိတဓမ္မလည်း မည်၏။
- ဒုမ္မဂ္ဂံ၊ မကောင်းသော သူတို့၏ သွားရာခရီးဖြစ်သောကြောင့်။ ဝါ၊ မကောင်းသော အပါယ်သို့ သွားရာ ခရီးဖြစ်သောကြောင့် ဝါ၊ မကောင်းသော သူတို့သည် ရှာမှီးအပ်သောကြောင့် ဒုမ္မဂ္ဂလည်း မည်၏။
- ကုမ္မဂ္ဂံ၊ မကောင်းသောခရီး ဖြစ်သောကြောင့် ကုမ္မဂ္ဂလည်း မည်၏။
- အဂဝေသကံ၊ တစိုးတစိမျှ မရှာမှီးအပ်သောကြောင့် အဂဝေသကလည်း မည်၏။
- ဗာလဓမ္မံ၊ မိုက်လှစွာသော သူတို့၏ တရားဖြစ်သောကြောင့် ဗာလဓမ္မလည်း မည်၏။
- အဓမ္မံ၊ တရားမဟုတ်သောကြောင့် အဓမ္မလည်း မည်၏။
- အနဟိတံ၊ ကောင်းမြတ်သော အစီးအပွား မရှိသောကြောင့် အနဟိတလည်း မည်၏။
- အဘာဝိတံ၊ မပွားများစေအပ်သောကြောင့် အဘာဝိတလည်း မည်၏။

- အသောစေယျံ၊ တစိုးတစိမျှ မစိုးရိမ်၊မကြောင့်ကြအပ်သောကြောင့် အသောစေယျလည်း မည်၏။
- ပဟာတဗ္ဗံ၊ လျင်စွာ ပယ်အပ်၊ စွန့်အပ်သော သဘောရှိသောကြောင့် ပဟာတဗ္ဗလည်း မည်၏။
- အနာသန္တံ၊ မနီးမစပ်၊ မကပ်စေအပ်သောကြောင့် အနာသန္တလည်း မည်၏။
- အနိစ္ဆိတံ၊ အလိုမရှိအပ်သောကြောင့် အနိစ္ဆိတလည်း မည်၏။
- သာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့် သာဝဇ္ဇလည်း မည်၏။
- သပ္ပဋိဗ္ဗယံ၊ ဘေးဘျမ်းနှင့်တကွဖြစ်သောကြောင့် သပ္ပဋိဗ္ဗယလည်း မည်၏။
- အပတ္တိတံ၊ 'ငါ-မပြုလိုက်ရပါလေ'-ဟု မတောင့်တအပ်သောကြောင့် အပတ္တိတလည်း မည်၏။
- အဗဟုလီကတံ၊ အကြိမ်များစွာ မပြုအပ်သောကြောင့် အဗဟုလီကတလည်း မည်၏။
- အသစ္စိကာတဗ္ဗံ၊ မျက်မှောက် မပြုအပ်သောကြောင့် အသစ္စိကာတဗ္ဗလည်း မည်၏။
- ဒူရိဘာဝံ၊ ဝေးစွာကြည့်ဖဲ ရှောင်လွှဲအပ်သောကြောင့် ဒူရိဘာဝလည်း မည်၏။
- ဒုက္ခဝိပါကဇံ၊ မကောင်းသော၊ ဆင်းရဲငြိုငြင်သော အကျိုးကိုသာ ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် ဒုက္ခဝိပါကဇလည်း မည်၏။
- ပါပကံ၊ ယုတ်မာစွာ ဖြစ်တတ်သောကြောင့် ပါပကလည်း မည်၏။
- အနုပ္ပါဒိတံ၊ တဖန် မဖြစ်စေအပ်သောကြောင့် အနုပ္ပါဒိတလည်း မည်၏။
- အနုပစိတံ၊ အနည်းငယ်မျှ မဆည်းပူးအပ်သောကြောင့် အနုပစိတလည်း မည်၏။
- နိက္ခိတ္တံ၊ ဆောလျင်စွာ ပစ်စွန့်အပ်သောကြောင့် နိက္ခိတ္တလည်း မည်၏။
- အကိတ္တိသဒ္ဓံ၊ မကောင်းသော ကျော်စောသံကို ဖြစ်စေတတ်သောကြောင့် အကိတ္တိသဒ္ဓလည်း မည်၏။
- အသပ္ပရိသံ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်တို့၏ တရားဖြစ်သောကြောင့် အသပ္ပရိသလည်း မည်၏။
- အနုသရိတဗ္ဗကံ၊ တဖန် မအောက်မေ့အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် အနုသရိတဗ္ဗကလည်း မည်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿ၊ ထိုဒုစရိတ အကုသိုလ်ဓမ္မ၏။ အနေကံ၊ တပါး မကသော။ ဝိဝိဓံ၊ အထူးထူးအပြားပြား များသော။ အာဒိနဝံ၊ အပြစ်သည်။ ကဋ္ဌကပ္ပလံ၊ ခါးစပ်ကျင်နာသော အကျိုးရှိ၏။

မကောင်းသော အကျင့်အကြံရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ကဲ့ရဲ့သဖြိုဟ် ဆိုသင့်ကြောင်း ကိုကား စတုတ္ထနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ရှေးဦးစွာသော ဘဏ္ဍာဂါမဝဂ်၌-

စတူဟိ ဘိက္ခဝေ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော သပ္ပုရိသော အက္ခတံ အနုပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ၊ အနုဝဇ္ဇော စ ဟောတိ အနုနုဝဇ္ဇော စ ဝိညုနံ၊ ဗဟုဉ္စ ပုညံ ပသဝတိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အဝဏ္ဏာရဟဿ အဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ဝဏ္ဏာရဟဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ အပ္ပသာဒနီယေ ဌာနေ အပ္ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ၊ အနုဝိစ္စ ပရိယောဂါဟေတွာ ပသာဒနီယေ ဌာနေ ပသာဒံ ဥပဒံသေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော ပဏ္ဍိတော ဝိယတ္တော သပ္ပုရိသော အက္ခတံ အနုပဟတံ အတ္တာနံ ပရိဟရတိ၊ အနုဝဇ္ဇော စ ဟောတိ အနုနုဝဇ္ဇော စ ဝိညုနံ၊ ဗဟုဉ္စ ပုညံ ပသဝတိ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်(အံ၊ ၁။ ၃၀၉)။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ ဝိယတ္တော၊ ရဲရင့်သော။ သပ္ပုရိသော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ အက္ခတံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မတူးဖြိုသည်ဖြစ်၍။ အနုပဟတံ၊ မဖျက်ဆီးသည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရတိ၊ ဆောင်၏။ အနုဝဇ္ဇော စ၊ အပြစ်မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညုနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အနုနုဝဇ္ဇော စ၊ မစိစစ်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟု၊ များစွာသော။ ပုညဉ္စ၊ ကောင်းမှုသည်လည်း။ ပသဝတိ၊ ပွား၏။

ကတမေဟိ စတူဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါး တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ ဝိယတ္တော၊ ရဲရင့်သော။ သပ္ပုရိသော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ အက္ခတံ၊ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို မတူးဖြိုသည်ဖြစ်၍။ အနုပဟတံ၊ မဖျက်ဆီးသည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရတိ၊ ဆောင်သနည်း။ အနုဝဇ္ဇော စ၊ အပြစ်မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဝိညုနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အနုနုဝဇ္ဇော စ၊ မစိစစ်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ ဗဟု၊ များစွာသော။ ပုညဉ္စ၊ ကောင်းမှုသည်လည်း။ ပသဝတိ၊ ပွားသနည်း။

အနုဝိစ္စ၊ နှိုင်းချိန်၍။ ပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ အဝဏ္ဏာရဟဿ၊ မချိုးမွမ်းထိုက်သော၊ များသော အကျင့်ရှိသော တိတ္ထိယ၊ တိတ္ထိယသာဝက-စသည်၏။

အဝဏ္ဏံ၊ ဒုပ္ပဋိပန္နော ဧသ၊ မိစ္ဆာပဋိပန္နော ဧသ-စသည်ဖြင့် ကဲ့ရဲ့ခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အနုဝိဇ္ဇာ နှိုင်းချိန်၍။ ပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ ဝဏ္ဏာရဟဿ၊ ချီးမွမ်းခြင်းငှာထိုက်သော၊ ဘုရား-စသော အမှတ်မရှိသော ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ သုပ္ပဋိပန္နော ဧသ၊ သမ္မာပဋိပန္နော ဧသ-စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းခြင်းကို။ ဘာသတိ၊ ဆို၏။ အနုဝိဇ္ဇာ နှိုင်းချိန်၍။ ပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ အပ္ပသာဒနီယေ၊ မကြည်ညိုထိုက်သော မှားသောအကျင့်ရှိသော တိတ္ထိယ၊ တိတ္ထိယသာဝက-အစရှိသော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ အပ္ပသာဒံ၊ ဒုပ္ပဋိပဒါ အယံ၊ မိစ္ဆာပဋိပဒါ အယံ-စသည်ဖြင့် မကြည်ညိုခြင်းကို။ ဥပဒံသေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ အနုဝိဇ္ဇာ နှိုင်းချိန်၍။ ပရိယောဂါဟေတွာ၊ ဉာဏ်ဖြင့် သက်ဝင်၍။ ပသာဒနီယေ၊ ကြည်ညိုထိုက်သော ဘုရား-စသော အမှတ်မရှိသော ကောင်းသော အကျင့်ကို ကျင့်လေ့ရှိသော။ ဌာနေ၊ အရာ၌။ ပသာဒံ၊ သုပ္ပဋိပန္နော အယံ၊ သမ္မာပဋိပန္နော အယံ-စသည်ဖြင့် ကြည်ညိုခြင်းကို။ ဥပဒံသေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဣမေဟိ စတူဟိ ဓမ္မေဟိ၊ ဤ ၄-ပါးသော တရားတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသော။ ဝိယတ္တော၊ ရဲရင့်သော။ သပ္ပရိသော၊ သူတော်ကောင်းသည်။ အက္ခတံ၊ မတူးဖြိုသည်ဖြစ်၍။ အနုပဟတံ၊ မဖျက်ဆီးသည်ဖြစ်၍။ အတ္တာနံ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ပရိဟရတိ၊ ဆောင်၏။ အနုဝဇ္ဇော စ၊ အပြစ်မရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိညျနံ၊ ပညာရှိတို့သည်။ အနုနုဝဇ္ဇော စ၊ မစိစစ်အပ်သည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟံ၊ များစွာသော။ ပုညဉ္စ၊ ကောင်းမှုသည်လည်း။ ပသဝတိ၊ ပွား၏။

ဤသို့ ဟောတော်မူသည် ဖြစ်၍ ချီးမွမ်းထိုက်သောသူကို ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်သောသူကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ ကြည်ညိုထိုက်သောသူကို ကြည်ညိုခြင်း၊ မကြည်ညိုထိုက်သောသူကို မကြည်ညိုခြင်း၌ အပြစ်မရှိ၊ အကျိုးသာရှိသည်။ ချီးမွမ်းထိုက်သော သူကို မချီးမွမ်းခြင်း၊ မချီးမွမ်းထိုက်သောသူကို ချီးမွမ်းခြင်း၌ အကျိုးမဖြစ်၊ အပြစ်သာရှိသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။ သုက္ကပက္ခဒေသနာကို ပြန်သောအားဖြင့် ကဏ္ဍပက္ခဒေသနာကိုလည်း သိရာ၏။

မြတ်စွာဘုရားလည်း ကဲ့ရဲ့ထိုက်သော ဒေဝဒတ္တ၊ ကောကာလိက၊ ကာဠုဒါယီ-စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို-

ဒေဝဒတ္တော အပါယိကော နေရယိကော ကပ္ပဌော၊ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂုလ္လာနေသု
အာယာတော ကောကာလိကော မဟာပဒုမနိရယေ နိဗ္ဗတ္တော၊ ဗာလော အဗျတ္တော
အယံ ကာဠုဒါယီ-

စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း သာရိပုတ္တရာ၊ မောဂ္ဂုလ္လာန်၊ အာနန္ဒာ-စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ -

သာရိပုတ္တော မဟာပညော၊ မောဂ္ဂလ္လာနော မဟိဒ္ဓိကော မဟာနုဘာဝေါ၊ ပဏ္ဏိ-
တော ဗျတ္တော အာနန္ဒော။ စတ္တာရောမေ ဘိက္ခဝေ အစ္ဆရိယာ အပ္ပူတ ဓမ္မာ
အာနန္ဒော—

စသည်ဖြင့်လည်းကောင်း၊ ချီးမွမ်းတော်မူကြောင်းကို ထိုထိုပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ထိုထိုသို့သော
အရာတို့၌ များစွာပင် လာသည်။ ထိုသို့ လာသောကြောင့် သံသရာဘေးဘယ ဝဋ်ဒုက္ခကို
ကြောက်လန့်ကြကုန်သော ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည် ကဲ့ရဲ့ထိုက်၊ ချီးမွမ်း
ထိုက်၊ ကြည်ညိုထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အရာဌာနကို သိသဖြင့် ကဲ့ရဲ့ချီးမွမ်းခြင်း၊ ကြည်ညို
လေးမြတ်ခြင်းတို့ကို ပြုရာ၏။

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ
ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး မောင်စံပြည့်-က ဉာဏ်၊ ခန္ဓာ ခြပ်တို့တွင်
မုချ အဘယ်တရားသည် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်မည်ကို မေးလျှောက်ချက်

[၃၄] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး ငစံပြည့် ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဆုံးဖြတ်ဖြေဆိုတော်မူသော ဉာဏ်၊ ခန္ဓာခြပ် ၂-ပါးတို့တွင် မုချအားဖြင့်
အဘယ်တရားသည် ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်မည်။ ‘ဘုရား-ဟူသည် ပညတ်လော၊
ပရမတ်လော’ အမေး၏အဖြေမှာ- ‘သဗ္ဗညုတဉာဏ်သာ ဧကန်ဘုရား ဖြစ်သည်’
ဟု ဖြေတော်မူပါသည်။ ထိုသို့ ဖြေတော်မူသင့်ကြောင်းကိုလည်း ဗုဒ္ဓဓာတ်အရ၌
သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်သည် ဧကန်မုချ ရ၏-ဆိုသောကြောင့် ဖြေဆိုတော်မူသည်-
ဟု အဓိပ္ပါယ် လာပါသည်။ ဗုဒ္ဓဓာတ်အရ မုချ အဘယ်တရားကို ကောက်ယူရပါ
မည်နည်းဟု မေးသောအရာမဟုတ်၊ မုချအားဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်သာ ဘုရား
ဖြစ်ချေက ရူပကာယ၊ ဖလသမ္ပဒါအဝင်၊ လက္ခဏာကြီးငယ် ၁၀၈-ကွက် စက်
လက္ခဏာတော်များကို ရှိခိုးပူဇော်ခြင်း၊ လှူဒါန်းခြင်းများလည်း ဘုရားအား ပြုအပ်
သော ပဏာမ၊ ဒါန-မမည်တန်ရာသောကြောင့် ခိုင်မာသေချာစွာ မှတ်သားရန်

ကျမ်းဂန်ပါဠိ နှိုင်းညှိဝေဖန်၍ အဆုံးအဖြတ်ကို ထပ်မံကယ်မ သနားတော်မူပါ မည့်အကြောင်း၊ တော၊ တောင်-စသည်ကို မြင်သောအခါ တစ်ခုချုပ်မှ တစ်ခု ဖြစ်၍ မြင်သည်-ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်မှာလည်း ရူပါရုံအများကို ရှေ့တူရုံ အရပ်တွင် အဘိဓမ္မာတယဋ္ဌနသဘောရှိက သိနိုင်မည်-အယူရှိပါ၍ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်တို့ဖြင့် သံသယကင်းလောက်အောင် ဖြေကြားတော်မူပါမည့် အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ကြံကင်းမြို့၊ လှေသူကြီး မောင်စံပြည့်လျှောက်ချက်-

| ၃၄ | ဝန်ကို မနိုင်သောသူတို့ ဆောင်ယူချီကြွလျှင် ကွဲရှပျက်စီးတတ်သကဲ့သို့ အပ္ပသုတဗာလသောတုဇနတို့ ကြံစည်ယူဆလျှင် နေရာမကျနိုင်ဘဲ ချွတ်လွဲဖောက်ပြန်၍ အလွန်အယုတ် မဟုတ်မမှန် ရှိတတ်သည်။ ဂမ္ဘီရ ၃-ပါးတွင် အဘိဓမ္မာဒေသနာသည် သဘာဝဂမ္ဘီရဖြစ်၍ အလွန်နက်နဲ ခက်ခဲသိမ်မွေ့၏။ သိဒ္ဓတ္ထမင်းသားဆိုသည်နှင့် ဂေါတမ ဘုရားဆိုသည် ကွဲပြားထူးခြား မရှိသကဲ့သို့ ဗုဒ္ဓဓာတ်၏အရနှင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို မုချဘုရား-ဟု ဆိုသောအရာကို ကွဲပြားခြားနား မရှိပါသည်ကို ကြံမိကြံရာ နေရာရှာ၍ ပညာသတ္တိ ရှိပြန်လေဟန် ဂရဟိတအသံနှင့် တဖန် စောဒကတင်ပြန်သည်မှာ အရာဌာနကို နေရာကျကျ မကြံမိ၊ ပရမတ္ထသဘာဝကို နေရာကျ မသိသောကြောင့် ဆိုမိဆိုရာ ရှိရပါလေ သည်။

၅၅၀-ဒုကနိပါတ်၊ ၈၈-ခုမြောက်သော ကိသုကဇာတ်၌ ပေါက်ပင်ကို မမြင်ဖူး သော မင်း ၄-ယောက်တို့သည် ပေါက်ပင်ကို သိလိုသောအားဖြင့် ရထားထိန်းကို မေးကြ လေလျှင် ပညာရှိယောက်ျား ရထားထိန်းက ငှက်ပေါက်ပင်ကို ယူဆောင်၍ ၁-ယောက် သော မင်းသားကို ပြရာ ‘မီးလောင်ငုတ်ကဲ့သို့ ရှိသည်’-ဟု မှတ်လေသည်။ ထို့နောင်တဖန် အတန်ငယ်မျှ ကာလကို ဆိုင်းငံ့ပြီးမှ အငုံ့အဖူးပေါ်စကို ယူဆောင်၍ ၁-ယောက်သော မင်းသားကို ပြရာ ‘ညောင်ချဉ်ဖူးကဲ့သို့ ရှိသည်’-ဟု မှတ်လေသည်။ ထို့နောင်တဖန် အတန် ငယ်မျှ ကာလကို ဆိုင်းငံ့ပြီး ပွင့်၍ နီမြန်းသော အဆင်းရှိသည်ကို ယူဆောင်၍ ၁-ယောက် သော မင်းသားကို ပြရာ ‘သားတစ်ကဲ့သို့ ရှိသည်’-ဟု ထင်မှတ်လေသည်။ ထို့နောင်တဖန် အတန်ငယ် ကာလကို ဆိုင်းငံ့ပြီးမှ သီး၍ ဖတ်ဖတ်ရှိသည်ကို ယူဆောင်၍ ၁-ယောက်သော မင်းသားကို ပြပြန်ရာ ‘ကုက္ကိုသီးကဲ့သို့ ရှိသည်’-ဟု မှတ်လေသည်။ ပေါက်ပင် ၁-ခုတည်းက ပင် ပွင့်သော ပေါက်ပွင့် ၁-ခုကိုပင် အထင်မှောက်မှား ကာလခြားသောကြောင့် ကွဲပြား၍ မှတ်ကြလေသကဲ့သို့ ရှိ၏။

တစ်နည်း ဥပဒေသလောကတွင် ဒါယိကာမ ကြီးငယ် ၂-ယောက်တို့ ရှေ့နောက် စဉ်ကာ သွားကြပါသည်ကို မလိမ္မာသောသူတစ်ယောက် မြင်လျှင် “ရှင်မတို့သည် အဘယ်သို့ စပ်တော်ကြပေသနည်း” မေးရာ “ကျွန်တော်မ ဦးရီးကို သည်မိန်းမငယ်၏ ဦးရီးက ဦးရီးပင် တော်ပါသည်”ဟု ပြောလျှင် ဆွေစဉ်မျိုးဆက်ကိုမျှ နေရာကျအောင် ဆဋ္ဌိ မသိ၊ “သားပါ၊ အမိပါကိုမျှ ညီအစ်မပင် တော်ကြပေသည်”ဆိုသကဲ့သို့ အကျိုးအကြောင်းကို ကောင်း ကောင်းမသိ၊ မရိပ်မိသူတို့က ဗုဓဓာတ်၏အရနှင့် ဘုရားမုချ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော် တစ်ခု တည်းပါကို အသီးအခြား ကွဲပြားလေဟန် ကြံဆပြောဆိုကြသည်မှာ ကျမ်းလာမုချကို ဖော်သ သူ၌ အပြစ်ဆိုဖွယ် မရှိ၊ မသိသောသူ၏ အပြစ်သာလျှင် အပြစ်ရှိလေရကား “တဝေဝ ဒေါသော န အညေသံ”ဟု ဆိုရန် ရှိ၏။

ဗုဓဓာတ်၏အရနှင့် မုချဘုရား မကွဲပြားကြသည်ကို ခြားနား၍ သိသာအောင် ပြဆိုအံ့။ နေတ္ထုပဒေသ ၁၆-ပါးသော ဟာရတွင် ဒေသနာဟာရကို ပြရာ ဗုဓဓာတ်၏အရကို ဘုရားမုချ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို ယူအပ်၏။ ဘုရားမုချ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကိုယူက မဟာကြိယာ- ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်နာမက္ခန္ဓာကိုလည်း ယူအပ်၏။ မဟာကြိယာဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်နာမက္ခန္ဓာကို ယူက ထိုသမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာ၏ မှီရာ နိဿယဘူတဟဒယဝတ္ထုကို လည်း ယူအပ်၏။ နိဿယဘူတဟဒယဝတ္ထုကို ယူက ထိုဟဒယဝတ္ထု၏ မှီရာ မဟာဘူတ ရုပ်ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ဟဒယဝတ္ထု၏မှီရာ မဟာဘူတရုပ်ကို ယူက အဝိနိဗ္ဗာနဘူတရုပ် ၏ ကလာပအစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်သော ဥပါဒါရုပ်ကိုလည်း ယူအပ်၏။ ဥပါဒါရုပ်ကို ယူက အဓိအာသန္နသဟဘူတ အဝသေသ ကမ္မဇရုပ်တို့ကိုလည်း ယူအပ်၏။

ထိုတရားအပေါင်းတို့တွင် ရုပ်သည် ရူပက္ခန္ဓာ မည်၏။ သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာတို့တွင် ဝေဒနာစေတသိက်သည် ဝေဒနာက္ခန္ဓာမည်၏။ သညာစေတသိက်သည် သညာက္ခန္ဓာ မည်၏။ ကြွင်းသော စေတသိက်တို့သည် သင်္ခါရက္ခန္ဓာ မည်၏။ စိတ်သည် ဝိညာဏက္ခန္ဓာ မည်၏။ ဤသို့ ခန္ဓာ ၅-ပါး၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကို ရအပ်ကုန်၏။

အထက် ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ၊ ပဌမပရိစ္ဆေဒ၊ စုဒ္ဓသမပုစ္ဆာ၏ ဝိသဇ္ဇနာတွင် အကြောင်းအကျိုး မုချအရကို ကောက်ယူပြဆိုခဲ့သည်မှာလည်း ခန္ဓာပဉ္စကကို ဘုရား မဟုတ်-ဟု မဆို။ သိတတ်သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကိုသာ ဗုဓဓာတ်၏အရမှာ မုချ ဆိုသည်။ ပညတ်၊ ပရမတ် ၂-ပါးတို့တွင်-

- ဗုဒ္ဓ-ဟူသည် ဗာဂဓဘာသာ ပညတ်ပင်တည်း။

- ဘုရား-ဟူသည် မြန်မာဘာသာ ပညတ်ပင်တည်း။

ဗုဒ္ဓဓာတ်အရ ပရမတ္ထအစစ်မှာ သဗ္ဗညုတဉာဏ်သာလျှင် မုချဘုရား မည်၏။ ခန္ဓာပဉ္စက သတ္တသန္တာနပညတ် ဖြပ်ဝိသေသသည်လည်း သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်၏ တည်ရာ ဖြစ်၍ ဘုရားပင်မည်၏-ဟု ပြဆိုခဲ့သည့်အတိုင်း မုချ, အကြောင်း, အကျိုးကိုသာ နေရာကျကျ ယူဆသင့်သည်ကို ရူပကာယခန္ဓာပဉ္စကကို ဘုရားမဟုတ်-ဟု ဆိုလေဟန်နှင့် ကြံကြပလေ သည်။ တစ်ခုသောတရား၌ မုချ, အကြောင်း, အကျိုးတို့ကို ရသင့်သည့်အားလျော်စွာ သဒ္ဓ- နယ, အလင်္ကာနယ, နေတ္တိနယတို့ကို ထုတ်ဆောင်၍ သိရာ၏။ ဒဿနတ္ထ, ဒီပကတ္ထ, ပကာသနတ္ထ, ဝိဘာဝတ္ထ, အနုဘာဝတ္ထ-ဟူ၍ ကြိယာ ၅-တန်ရှိသည်တွင်-

- ဒဿတိ-ရှိရာ၌ ၁-ချက်ကောက်၊ မုချ ရစေ။
- ဒီပတိ-ရှိရာ၌ ၂-ချက်ကောက်၊ မုချ, အကြောင်း ရစေ။
- ပကာသေတိ-ရှိရာ၌ ၃-ချက်ကောက်၊ မုချ, အကြောင်း, အကျိုး ရစေ။
- ဝိဘာဝေတိ- ရှိရာ၌ ၄-ချက်ကောက်၊ မုချ, အကြောင်း, ပဌမအကျိုး, ဒုတိယ အကျိုး ရစေ။
- အနုဘာဝေတိ- ရှိရာ၌ ၅-ချက်ကောက်၊ မုချ, အကြောင်း, ပဌမအကျိုး, ဒုတိယ အကျိုး, တတိယအကျိုး ရစေ။

ထို ၅-ပါးတို့တွင် မုချအရသည် ဒဿနတ္ထ မည်၏။ အကြောင်းသည် ဒီပကတ္ထဖလ မည်၏။ အကျိုးသည် ပကာသနတ္ထကာရဏ မည်၏။ တဆင့်အကျိုးသည် ဝိဘာဝတ္ထ ဒုတိယကာရဏ မည်၏။ တဆင့်အကျိုးသည် အနုဘာဝတ္ထ တတိယကာရဏ မည်၏။ အကြောင်းကို ဖလ ဆိုသည်။ အကျိုးကို ကာရဏဆိုသည်။ ဒဿနတ္ထကို ရှေးဦးလည်း ကောက်, အလယ် ကောက်လိုလျှင် ကောက်, နောက်ကောက်လို ကောက်၊ မုချ, အကြောင်း, အကျိုးသာ မှန်စေ။ ၁-ပါးရသင့်သော အရာလည်း ရှိ၏။ ၂-ပါး, ၃-ပါး-စသည် ရသင့်သော အရာလည်း ရှိ၏။

ဤ'ဗုဒ္ဓေါ'-ဟူသော ပုဒ်၌ကား ဒဿနတ္ထ, ဒီပကတ္ထ, ပကာသနတ္ထ၊ ၃-ချက်ရသင့် သောကြောင့် မုချ, အကြောင်း, အကျိုးတို့ကို ယထာရဟ ကောက်သည်။ ပုဂ္ဂလာဓိဋ္ဌာန် ဖြစ်လျှင် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အပဋ္ဌာန, မုချကို ပဋ္ဌာနကောက်။ ၅-ချက်ရသင့်သော အရာ၌ကား ၅-ချက်ပင် ကောက်ရာ၏။ ကောက်ဟန်ကား "ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ သိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ"ဟု ဆောက်တည်ရာ၌ သိက္ခာပဒံ-ဟူသော ပုဒ်အရသည် အနတ္တာနုဂတ- သဘာဝတ္ထအားဖြင့် ဒဿနတ္ထ, ဒီပကတ္ထ, ပကာသနတ္ထ, ဝိဘာဝတ္ထ, အနုဘာဝတ္ထ-ဟူ၍ မုချ, အကြောင်း, အကျိုး-အားဖြင့် ၅-ပါး ရှိသည်။

ထို ၅-ပါးတို့တွင် သီလစေတနာသည် မုချ ဒဿနတ္ထ မည်၏။ ထိုသီလစေတနာနှင့် သဟဇာတစသော ပစ္စယသတ္တိရှိသော သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာ၊ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်သည်လည်း ကောင်း ထိုသီလ၏ ပကတူပနိဿယ အနန္တရပစ္စယသတ္တိအစွမ်းဖြင့် ရကောင်းသော အကြောင်းဖြစ်သော ယောနိသောမနသိကာရ၊ ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော ရှေးရှေးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည်လည်းကောင်း အကြောင်း ဒီပကတ္ထ ဖလ္လ မည်၏။ ထိုသီလကို အာရုံပြု၍ ဖြစ်သော ရွှင်လန်းခြင်း အဝိပုဋိသာရ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပါမောဇ္ဇ-အစရှိသော နောက် နောက်သော တရားအပေါင်းသည် အကျိုး ပကာသနတ္ထ ကာရဏူ မည်၏။

ထိုသီလကြောင့် ရအပ်သော ဈာန်တရားသည်လည်းကောင်း မဂ်၊ဖိုလ်တရားသည် လည်းကောင်း တဆင့်အကျိုး ဝိဘာဝတ္ထ ဒုတိယကာရဏူ မည်၏။ နိရောဓသစ္စာဖြင့် ရေတွက်အပ်သော၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ အတိတ်၊ အနာဂတ်-အစရှိသော ၁၁-ပါးသော အပြား၏ မရှိခြင်းကြောင့် ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တိဟိတ်ကလျာဏ ပုထုဇ္ဇန်ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ် တို့သည် ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ်ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ်တို့ဖြင့် မျက် မှောက်ပြုအပ်သော ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့သည် မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း-အစရှိသော ၁၁-ပါးသောစိတ်၊ မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် အာရုံပြုရာဖြစ်သော၊ တဇ္ဇာပညတ်၊ ဝိဇ္ဇမာန ပညတ်တို့ဖြင့် လောကုတ္တရာ-ဟု သမုတ်အပ်သော၊ ငြိမ်သက်ခြင်း သန္တိလက္ခဏာရှိသော ချမ်းသာတကာတို့ထက် လွန်မြတ်သော၊ ၁၁-ပါးသော မီးတို့၏ ကုန်ငြိမ်းရာ ဧကာဒသဂိုနိဗ္ဗု-တဌ-ဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်သည် တဆင့်အကျိုး အနုဘာဝတ္ထ တတိယကာရဏူ မည်၏။ (ကဏ္ဍပက္ခန္ဓလည်း ဤနည်းကို ယှဉ်မိုး ကြံဆ၍ ယထာရဟ ဓမ္မသဘာဝသတ္တိကို ပညာရှိတို့ ကောက်ယူရာ၏။)

ကြိယာ ၅-တန် ဖြစ်ဟန်လက္ခဏာ ဥပမာကား တောသားမုဆိုးလည်း ခါသံကို ကြားသည်ကား မုချဒဿနတ္ထ မည်၏။ ရှေးအဖို့က ‘ဤတောအရပ်တွင် ခါနေ၏’-ဟု သိသည်ကား အကြောင်း ဒီပကတ္ထဖလ္လ မည်၏။ ဆန်ခွဲ၊ ဆန်ညှာ ချ၍ ပိုက်ကွန်၊ ညွတ်ကွင်း ဖြင့် ထောင်ခြင်းသည် အကျိုးပကာသနတ္ထကာရဏူ မည်၏။ ခါကို မိ၍ သတ်ခြင်းသည် တဆင့်အကျိုး ဝိဘာဝတ္ထ ဒုတိယကာရဏူ မည်၏။ ခါသားကို စားခြင်း၊ ရောင်းချ၍ အသက် မွေးခြင်းသည် တဆင့်အကျိုး အနုဘာဝတ္ထ တတိယကာရဏူ မည်၏။ ဤနည်းဥပဒေသဖြင့် ကြံဆ၍ ကောက်ယူလေ။

တော၊ တောင်-စသည်ကို မြင်သောအခါ တစ်ခုချုပ်မှ တစ်ခုဖြစ်၍ တစ်ခုမြင်သည်-ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူသည်မှာလည်း ရူပါရုံအများကို ရှေ့တူရုံအရပ်တွင် အဘိမုခိဘူတယဋန သဘောရှိက သိနိုင်မည်-အယူရှိပါ၍ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်ဖြင့် သံသယ ကင်း

လောက်အောင် ဖြေကြားတော်မူပါ-ဟု လျှောက်သည်မှာလည်း ရူပါရုံ-ဟူသမျှကို အဘိဓမ္မိ-ဘူတဃဋ္ဌန သဘောမရှိက မသိနိုင်ရာ၊ ရာ၊ထောင်၊သိန်း၊သန်း-စသော တိုင်စဉ်၊ လူ၊သစ်ပင်၊ ကောင်းကင်၊ နက္ခတ်-စသည်တို့ကို မြင်ရာ တစ်ခုချုပ်မှ တစ်ခုဖြစ်သည်-ဟု ပြဆိုခဲ့သော အရာသည် အလွန်ပင် ထင်ရှား၏။ တစ်ခုချုပ်မှ တစ်ခုကို မြင်သည်-ဆိုလျှင်ပင် ပဉ္စဒွါရဝီထိ စိတ္တက္ခဏသည် ယထာရဟ ဝါရအစွမ်းအားဖြင့် ဖြစ်၍ ချုပ်သည်-ဟု မှတ်ရာ၏။ ပရမတ္ထ ဓမ္မသဘာဝ စိတ္တက္ခဏ၏ အချုပ် အလွန်လျင်မြန်သောအရာကို မစဉ်းစားမိ။ သုတမယ ဉာဏ်အမြင် မရှိ၍သာ ကြံမိကြရာ နေရာမကျဘဲ အလွဲချွတ်ချော်၍ မြင်အပ်သော ရူပါရုံကို အဘိဓမ္မိဘူတဃဋ္ဌန ရှေးရှုကျ၍ မြင်သည်၊သိသည်ကိုပင် မြင်သည်၊သိသည်-ဟု ဆိုပါသည့် အရာကို ရှေးရှုမထင်ဘဲနှင့်ပင် မြင်သည်-ဟု ဆိုလေသကဲ့သို့ အထင်မှောက်မှား စကားဖွေ ရှာ နေရာမကျဘဲ အလွဲကို ထပ်မံ၍ မေးမြန်းရလျက် ရှိသည်။ မိမိတို့ သဏ္ဌာန်တွင် ဉာဏ်အမြင် နည်းပါးကြောင်းကို ၎င်း(ငစံပြည့်က) ထပ်မံ၍ လျှောက်ရာ စာပါသည့်အချက် နှင့်ပင် ပြက်ပြက်ကွင်းကွင်း ထင်လင်းသိသာ၍ ပညာရှိတို့ ရိပ်မိကြရုံသာ ဖြစ်လေသည်။

စိတ္တက္ခဏ၏ အလွန်လျင်မြန်ကြောင်းကို အရှင် နာဂသိန်ကို မိလိန္ဒမင်း မေး၍ ဖြေဆိုသော ပုစ္ဆာပြဿနာဖြင့် သိရာ၏။ “အရှင်ဘုရား နာဂသိန်၊ စိတ္တက္ခဏသည် အလွန် လျင်မြန်သည်-ဟု ဆို၏။ အဘယ်သို့ လျင်မြန်လေသနည်း”ဟု မေးလျှောက်သည်တွင် “မိလိန္ဒမင်းကြီး၊ ဝါဟ ၁၀၀-နှင့် ၈-ဝါဟ၊ ၇-အမွဏ၊ ၂-တုမ္မ အတိုင်းအရှည်ရှိသော စပါးလုံးရေသည် လက်ပစ် တတွက်ခန့်မျှ တခဏ၌ဖြစ်သော စိတ္တက္ခဏကို မမီရာသေး-ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ဧကသ္မိ ဟိ အစ္ဆရာက္ခဏေ အနေကာနိ စိတ္တကောဋိသတသဟဿာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ၊
ဝုတ္တမ္ပိ စေ'တံ မိလိန္ဒပဉ္စေ ဝါဟသတာနိ ခေါ မဟာရာဇ ဝိဟိနံ အဗုစ္စဋ္ဌ
ဝါဟာ၊ ဝိဟိနံ သတ္တမ္မဏာနိ၊ ဒွေ စ တုမ္မာ ဧကစ္ဆရာက္ခဏေ ပဝတ္တဿ စိတ္တဿ
သိယံမ္ပိ န ဥပေန္တိ၊ ကလမ္ပိ န ဥပေန္တိ၊ ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိတိ-

ဟူသောပါဌ်(သံ၊ဋ္ဌ၊၂။၉၂။မိလိန္ဒ။၁၀၉)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဧကသ္မိ အစ္ဆရာက္ခဏေ၊ လက်ပစ် ၁-တွက်-ဟု ဆိုအပ်သော ၁-ခုသောခဏ၌။ အနေကာနိ စိတ္တကောဋိသတသဟဿာနိ၊ ကုဋေ ၁-သိန်း မကသော စိတ္တက္ခဏတို့သည်။ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ဖြစ်ကုန်၏။ ဧတံ ၀စနံ၊ ဤစကားကို။ မိလိန္ဒပဉ္စေ၊ မိလိန္ဒပဉ္စာ၌။ ဝါဟသတာနံ ခေါ ။လ။ န ဥပေန္တိတိ၊ ဝါဟသတာနံ ခေါ ။လ။ န ဥပေန္တိ -ဟူ၍။ ထေရေန၊ အရှင်နာဂသိန်

မထေရ်သည်။ ဂုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်ပြီ။ မဟာရာဇ၊ မိလိန္ဒမင်းကြီး။ ဝိဟိနံ၊ စပါးတို့၏။ ဝါဟသတာနိ၊ ဝါဟ ၁၀၀-တို့သည်လည်းကောင်း။ ဝိဟိနံ၊ ကောက်တို့၏။ အဋ္ဌဂါဟော၊ ၈-ဝါဟသည်လည်းကောင်း။ သတ္တမ္မဏာနိ၊ ၇-အမွဏတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒွေ တုမ္မာနိ၊ ၂-တုမ္မတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကစ္ဆရာက္ခဏေ၊ လက်ပစ် ၁-တွက်-ဟု ဆိုအပ်သော ခဏ၌။ ပဝတ္တဿ၊ ဖြစ်သော။ စိတ္တဿ၊ စိတ်၏။ သိဃံမ္မိ၊ လျင်မြန်ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကလမ္မိ၊ အစိတ်သို့လည်းကောင်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။ ကလဘာဂမ္မိ၊ ရေတွက်ခြင်းအဖို့သို့လည်းကောင်း။ န ဥပေန္တိ၊ မရောက်ကုန်။

ဝါဟ ၁၀၀-နှင့် ၈-ဝါဟ၊ ၇-အမွဏ၊ ၂-တုမ္မ စပါးလုံးရေသည် ကုဋေ ၃၃၃-ကုဋေနှင့် ၄-သန်း၊ ၄-သိန်း၊ ၄-သောင်း၊ ၄-ထောင်ခန့်သာ ရှိသည်။ လက်ပစ် ၁-တွက်-ဟု ဆိုအပ်သော ခဏကာလ၌ ဖြစ်သောစိတ်ကို ၁၆-စိတ် စိတ်၍ ၁-စိတ်သော အဖို့ကိုမျှ မမီ။ တနည်းလည်း ကုဋေ ၁-သိန်းကို ၁၆-စိတ် စိတ်၍ ၁-စိတ်ကိုမျှ မမီ-ဟူလိုသည်။ ကုဋေ ၁-သိန်းကို ၁၆-စိတ် စိတ်လျှင် ၁-စိတ်သည် ကုဋေ ၆,၂၅၀-ခန့် ရှိ၏။ ဝါဟ ၁၀၀-နှင့် ၈-ဝါဟ၊ ၇-အမွဏ၊ ၂-တုမ္မ စပါးလုံးရေထက် ကုဋေ ၂၆၈-ကုဋေနှင့် ၅-သန်း၊ ၆-သောင်း၊ ၆-ထောင် လွန်သေး၏။ ထို့ကြောင့် “ကလမ္မိ န ဥပေန္တိ”ဟု ဆိုတော်မူသည်။

ထို့သို့ ဂန္ထန္တရ၊ နည်းဥပဒေသတို့ကို ထောက်ဆန့်င်းညှိ ဆင်ခြင်၍ ဗုဓဓာတ်၏အရ ခန္ဓာပဉ္စက ရသင့်ကြောင်းကိုလည်းကောင်း ရူပါရုံ-ဟူသမျှကို အဘိမုခိဘူတဃဋ္ဌနသဘော ရှိမှ သိနိုင်ရာသော အကြောင်းကိုလည်းကောင်း ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။ အချို့သောသူတို့က စာကို မနှစ်သက်နိုင်ကြရှိသည်မှာ ကျမ်းဂန်ပါဠိ ရှိတိုင်းကို ဖော်ထုတ်၍ မယုတ်၊မလွန်စေရ သိသာအောင် ပြဆိုသည်ကိုမှ မယုံကြည်၊ မနှစ်သက်နိုင်ကြလျှင် ပြဆိုသူ အပြစ် မဟုတ်။ မိမိတို့ သန္တာန်ဝယ် သံသရာဘဝက ပြုခဲ့ကြသော မကောင်းမှု အကုသိုလ် တရား အားကြီးစွာ နှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း စာသိပေမြင် အရှင်မြတ်တို့၏ နည်းကောင်းဥပဒေသကို မရသောကြောင့်လည်းကောင်း ကျမ်းဂန်အရာကို မလိမ္မာ၊မကျွမ်း ကျင် မသင်၊မကြားဖူးသောကြောင့်လည်းကောင်း သူတပါးတို့ ကျေးဇူးဂုဏ်ကို ချေဖျက်ခြင်း မကွဲ၊ အပြိုင်အင်တူပြုခြင်း ပလာသ၊ သူတပါးတို့ ဂုဏ်၌ ဝန်တိုခြင်း ဂုဏမစ္ဆရိယ၊ ခက်ထန် ခြင်း ထမ္ဘ၊ ချုပ်ချယ်ခြင်း သာရမ္ဘ-တရားတို့သည် များစွာနှိပ်စက်သောကြောင့်လည်းကောင်း မနှစ်သက်နိုင် ရှိရလေသည်။ ထိုသို့ ရှိသည်ကိုလည်း ‘အဘယ်ကြောင့် မနှစ်သက်နိုင်ဘဲ ရှိလေသနည်း’-ဟု ကြံလည်း မကြံရာ၊ ဒေါသ အမျက်လည်း မထွက်ရာ၊ ဤကဲ့သို့ ပညာ မရှိ၊ မသိ၊မလိမ္မာ ဟုတ်ရာမှန်တိုင်းကိုမျှ မနှစ်သက်နိုင်၊ ဖက်ပြိုင်အင်တူ ငြူစုဏ္ဏဿာ ယုတ်မာသော အကုသိုလ်တရားသည် မိမိသန္တာန်ဝယ် တရံတဆစ်မျှ မဖြစ်လာအောင်ကိုသာ

ပညာရှိသသူတို့ နှလုံးသွင်းပိုက်၍ မိုက်လှသော သတ္တဝါ၏ သံသရာဝဋ်၌ မွန်းနစ်မည့်အရာ ကို ကြင်နာသနား ကရုဏာတရားကိုသာ ဖြစ်ပွားကြစေရာသည်။

၁၂၃၅-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခ၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် မိန့်ဆိုဆုံးဖြတ်လိုက်သည်။

လွှစုရပ်နေ ဒကာမောင်ထွန်းလှ-က အကျန်အကြွင်းဖြစ်သော
ဝတ္ထုကို လှူဒါန်း၍ အကျိုးရှိ၊ မရှိကို မှတ်နာပါရအောင်
မိန့်ဆိုတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၃၅] “ဘုရားတပည့်တော် လွှစုရပ်နေ ဒကာမောင်ထွန်းလှ ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့သောသူတို့က သုံးဆောင်စားသောက်ပြီးသော အကျန်အကြွင်းကို လှူ၍
အကျိုး မရှိဟု ဆိုကြပါသည်။ အကျန်အကြွင်းပင်ဖြစ်သော်လည်း စိတ်စေတနာ
သဒ္ဓါတရားနှင့် လှူသော် အကျိုးရှိစကောင်းသည် ထင်ပါသည်။ ထိုအထင်ကို
အရှင်ဘုရား ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ ဟောတော်မူပါမှ ဧကန်မူချကို သိနိုင်မည်ဖြစ်ပါ၍
ကျမ်းဂန်ပါဠိ ရှိသည့်အတိုင်း သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း
ကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော် အရှင်မြတ်ဘုရား”။

ဒါယကာမောင်ထွန်းလှ လျှောက်ချက်—

[၃၅] သုံးဆောင်စားသောက်ပြီးသော အကျန်အကြွင်းကို လှူ၍ အကျိုးရှိ,မရှိ ဆိုရာ
မှာ အစိန္တေယျ၊ သုံးလူသေဌ်နင်း၊ တရားမင်းမြတ်သည်၊ သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတွင်
ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ—

- လယ်ကို သုတ်သင်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊	- နို့ရည်ခဲသောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- ကောက်ရိတ်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊	- ထမင်းချက်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- ထမင်းခူးသောအခါ ၁-ကြိမ်၊	

ဤသို့ ၅-ကြိမ်သောအခါ၌ ရောက်လာသည့်အား မလှူမပေးဘဲ မစား၊ ပေးလှူရမှသာ စားသောက်လေ့ရှိသောကြောင့် ပဉ္စဂ္ဂဒါယကအမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏ ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ် သုံးဆောင်စားသောက်သောအခါကို ကြည့်၍ ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏေးမတို့၏ အနာဂါမိဖိုလ်တိုင်အောင် တည်လတ္တံ့သည်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့် ပုဏ္ဏားအိမ်သို့ ကြွတော်မူ၍ အိမ်တံခါးတွင် ရပ်လေ၏။

ပုဏ္ဏေးမလည်း အိမ်တံခါးကို မျက်နှာပြုလျက်နေရကား ဘုရားကို မြင်လေလျှင် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့၏ “ပုဏ္ဏားသည် ၅-ကြိမ်မြောက် လှူမှ စား၏။ ယခုအခါ အရှင်ဂေါတမဘုရားသည် အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်လာသည်ကို မြင်လျှင် မလှူဘဲ နေတော့မည် မဟုတ်၊ လှူပြန်သောအခါ ငါ-အသစ်ချက်၍ ကျွေးပြန်ရတော့မည်။” ဤသို့ ကြံလျက် အပြင်သို့ ထွက်လာ၏။ ယူဇနာပေါင်း ၄၂,၀၀၀၊ အမြင့်ဆောင်သည့်၊ ယုဂန်တောင်စွန်းဝယ်၊ လဝန်းတန်ဆောင်ကို၊ မမြင်အောင် လက်ဝါးဖြင့်၊ ဆီးတားကွယ်ကာသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ထား၍ ပုဏ္ဏားမမြင်စိမ့်သောငှာ ကွယ်ကာတန့်ရပ်လျက် မျက်နှာတဝက်၊ မျက်စိတခြမ်းဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား သွား၊မသွားကို ကွဲပြားအောင် ကြည့်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း မကြွ၊မသွားဘဲ ရပ်မြဲရပ်တော်မူ၏။ ပုဏ္ဏား ကြားမည်ကို စိုး၍ ‘ကန်တော့ပါ၏’-ဟု မဆိုဝံ့သေးသဖြင့် ဖြေးဖြေးသာသာ တိုင်းထွာဆင်ခြင်ပြီးမှ အနီးသို့ ချဉ်းကပ်ပြန်၍ အသံ နည်းစွာ ‘ကန်တော့ပါ၏’-ဟု ဆိုပေရကား “ငါဘုရားသည် ကြွသွားတော် မမူသည်သာတည်း”ဟု လူ ၃-ပါးတို့သည် ညွတ်တွားကော်ရော် ပူဇော်လေးမြတ် ကြည်ညိုအပ်သော ဦးခေါင်းတော်ကို လှုပ်တော်မူလျှင် ပုဏ္ဏေးမသည် တည်တံ့ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရကား ကျယ်စွာသော အသံဖြင့် ပြင်းထန်စွာ ရယ်လေသည်။ ထိုခဏတွင် မြတ်စွာဘုရားလည်း အရောင်တော်ကို အိမ်တွင်းသို့ ရှေးရှုလွှတ်တော်မူ၏။

ပုဏ္ဏားလည်း ကျောပေး၍ ထိုင်နေလျက်ပင် ပုဏ္ဏေးမ၏ ရယ်သံကိုလည်း ကြား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်ကိုလည်း မြင်ရမှ မြတ်စွာဘုရားမှန်း သိလေသည်။ ဘုရားတို့မည်သည် ရွာ၌ ဖြစ်စေ၊ တော၌ ဖြစ်စေ မဂ်၊ဖိုလ်ရကြောင်း ပါရမီရှိသည့်အတိုင်း ကိုယ်တော်ကို ထင်ရှားမပြဘဲ ကြွသွားတော် မမူ။

ပုဏ္ဏားလည်း ဘုရားကို မြင်သောခဏ၌ “မြတ်စွာဘုရား အိမ်တံခါးတွင် ရပ်တော်မူပါသည်ကိုမျှ ငါ့ကို မကြား၊ သင်သည်ကား အလွန်ဝန်လေးစွာသော အမှုကို ပြုဘိ၏”ဟု ပုဏ္ဏေးမကို မြည်တွန်တောက်တီးလျက် စားပြီး တဝက်ကျန် ထမင်းကို ယူသွား၍ မြတ်စွာဘုရားအနီးသို့ ရောက်လေလျှင် “အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ်ကား ၅-ကြိမ်လှူပြီးမှ စားသော ပုဏ္ဏားဖြစ်ပါလျက် အရှင်ဘုရား ကြွတော်မူလာသည်ကိုမျှ မဆွကပင် မသိရ၍ စားဦး

ဘောဇဉ်ကို အရှင်ဘုရားအား မလှူပါရ၊ စားပြီးစားကြွင်း ဤထမင်းကို ခံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်လေလျှင် “ငါဘုရားသည် စားကြွင်းကို အလိုမရှိ”ဟု ပယ်တော်မမူဘဲ—

ဗြာဟ္မဏ ဘဂ္ဂမ္ပိ မယုမေဝ အနုစ္စဝိကံ၊ မဇ္ဈေ ဘိန္နိတွာ အမုဘုတ္တဘတ္တမ္ပိ၊
စရိမကဘတ္တပိဏ္ဍောပိ မယုမေဝ အနုစ္စဝိကော၊ မယံ ဟိ ဗြာဟ္မဏ ပရဒတ္တုပ-
ဇိဝိ ပေတသဒိသာ။ (ဓမ္မ၊၄၊၂၊၃၆၈)

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အဂ္ဂမ္ပိ၊ မစားသေးသော အဦးဖြစ်သော ထမင်းသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ အနုစ္စဝိကံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘိန္နိတွာ၊ ခွဲ၍။ အမုဘုတ္တမ္ပိ၊ ထက်ဝက်စားပြီး ထမင်းသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ အနုစ္စဝိကံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ စရိမကဘတ္တပိဏ္ဍောပိ၊ စားပြီး၍ မကုန်၊ ကြွင်းကျန်သော ထမင်းခဲသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားသာလျှင်။ အနုစ္စဝိကော၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ မယံ၊ ငါဘုရားတို့သည်။ ပရဒတ္တုပဇိဝိ၊ သူတပါးတို့ ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသော အစာ အာဟာရကို မှီ၍ အသက်ရှည်ကုန်သော။ ပေတသဒိသာ၊ ပြိတ္တာနှင့် တူကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား ဆိုတော်မူသော စကားကို ပုဏ္ဏား ကြားလေလျှင် အလွန် ကြည်ညိုမြတ်နိုးသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ “အလွန်လျှင် အံ့ဖွယ်ရှိစွာ။ လေးကျွန်းသနင်း၊ စကြာမင်း၏ သားကဲ့သို့သော မင်းသားအစစ်ဖြစ်လျက် သင်၏စားကြွင်းကို ငါ-အလိုမရှိ”ဟု ပယ်တော်မမူဘဲ စားကြွင်းထမင်းကိုမျှ လှူသင့်ကြောင်းနှင့် မိန့်တော်မူသည်”ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာ ပြဿနာ မေးလို၍ “အရှင်ဘုရားကိုယ်တော်မြတ်၏ တပည့်သားတို့ကို ဘိက္ခု- ဟု ခေါ်တော်မူသည်။ အဘယ်ကြောင့် ဘိက္ခုမည်သနည်း”ဟု လျှောက်လေလျှင် “ဤပုဏ္ဏား အား အဘယ်သို့သော ဒေသနာသည် လျှောက်ပတ်သနည်း”ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလျှင် “ဤပုဏ္ဏား လင်မယားတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က ‘နာမရူပံ နာမ- ရူပံ’-ဟု ရွတ်အံသည်ကို ကြားဖူး၏-ဟု သိမြင်တော်မူလျှင် နာမ်၊ရုပ်နှင့် စပ်သော တရားမှ တပါး အခြားဒေသနာကို ဟောခြင်းငှာ မသင့်”ဟု နှလုံးသွင်းတော်မူ၍—

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိ၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာ စ န သောစတိ၊ သ ဝေ ဘိက္ခုတိ ဝုစ္စတိ။ ။ —

(ဓမ္မ၊၆၆)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ သဗ္ဗသော၊ အခါခပ်သိမ်း။ နာမရူပသ္မိ၊ နာမ်၊ရုပ်တရား ၂-ပါး၌။ မမာယိတံ၊ မြတ်နိုးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသတာ စ၊ ကုန်ခြင်း၊ ပျောက်ခြင်းကြောင့်လည်း။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်။ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘိက္ခုတိ၊

ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝါ၊ သံသရာဘေး၊ လာမည့်ရေးကို၊ မြော်တွေးဆင်ခြင်၊ ရှုမြင်တတ်သော
ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤဒေသနာတော်ကို ဟောတော်မူသည်၏အဆုံး၌ ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏေးမတို့သည်
အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေကုန်၏။

တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ၊ ဒုတိယပဏ္ဏာသက၊ ရှေးဦးစွာသော ဗြာဟ္မဏဝဂ်၊ သတ္တမ
ဝတ္ထု၌လည်း ဝစ္ဆဂေါတ္တအမည်ရှိသော ပရိဗုဒ္ဓိက “အရှင်ဂေါတမသည် သူတပါးတို့အား
မလှူအပ်-ဟု ဟောတော်မူသည် မှန်မည်လော”ဟု မေးလျှောက်သည်တွင် သူတပါးတို့အား
ပေးကမ်းလှူဒါန်းသော အရာကို မတားမြစ်သင့်ကြောင်းကို ပြတော်မူလိုသည်ဖြစ်၍-

ယော ခေါ ဝစ္ဆ ပရံ ဒါနံ ဒဒန္တံ ဝါရေတိ၊ သော တိဏ္ဍံ အန္တရာယကရော
ဟောတိ တိဏ္ဍံ ပါရိပန္နိကော။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ? ဒါယကဿ ပုညန္တရာယ-
ကရော ဟောတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟကာနံ လာဘန္တရာယကရော ဟောတိ၊ ပုဗ္ဗေဝ ခေါ
ပနဿ အတ္တာ ခတော စ ဟောတိ ဥပဟတော စ။ ယော ခေါ ဝစ္ဆ ပရံ ဒါနံ
ဒဒန္တံ ဝါရေတိ၊ သော ဣမေသံ တိဏ္ဍံ အန္တရာယကရော ဟောတိ တိဏ္ဍံ
ပါရိပန္နိကော၊ အဟံ ခေါ ပန ဝစ္ဆ ဧဝံ ဝဒါမိ- ယေဟိ တေ စန္ဒနိကာယ ဝါ
ဩလိဂ္ဂလ္လေ ဝါ ပါဏာ၊ တတြပိ ယော ထာလိဇောဝနံ ဝါ သရာဝဇောဝနံ ဝါ
ဆဇ္ဇေတိ “ယေ တတ္ထ ပါဏာ၊ တေ တေန ယာပေန္တူ”တိ။ တတောနိဒါနဗ္ဗာဟံ
ဝစ္ဆ ပုညဿ အာဂမံ ဝဒါမိ၊ ကော ပန ဝါဒေါ မနုဿဘူတေ-

(အံ၊ ၁၊ ၁၆၁)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသော ပရိဗုဒ္ဓိ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဒါနံ၊
အလှူကို။ ဒဒန္တံ၊ လှူသည်ကို။ ဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣမေသံ တိဏ္ဍံ၊ ဤ
၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တိဏ္ဍံ၊ ၃-
ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ ပါရိပန္နိကော၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊
၏။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ၊ အဘယ် ၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။
ကရောတိ၊ ပြုသနည်း။ ကတမေသံ တိဏ္ဍံ၊ အဘယ် ၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။
ပါရိပန္နိကော၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။

ဒါယကဿ၊ အလှူဒါယကာ၏။ ပုညန္တရာယကရော၊ ကောင်းမှု၏ အန္တရာယ်ကို
ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပဋိဂ္ဂဟာနံ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၏။ လာဘန္တရာယကရော၊ လာဘ်
အန္တရာယ်ကို ပြုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပုဗ္ဗေဝ၊ မဆွကပင်လျှင်။ အဿ၊ ထိုတားမြစ်သော

သူသည်။ အတ္တာ၊ မိမိကိုယ်ကို။ ခေယာ၊ တူးဖြူသည်။ ဥပဟတော၊ ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆအမည်ရှိသော ပရိဗိုဇ်။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ပရံ၊ သူတပါးကို။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒန္တံ၊ လှူသည်ကို။ ဝါရေတိ၊ မြစ်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ ဣမေသံ တိဏ္ဍံ၊ ဤ ၃-ယောက်ကုန်သော သူတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပါရိပန္နိကော၊ နတ်ရွာ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီးကို ဖျက်ဆီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တအမည်ရှိသော ပရိဗိုဇ်။ အဟံ ခေါ် ပန၊ ငါဘုရားသည်ကား။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ ဝစ္ဆ၊ ဝစ္ဆဂေါတ္တမည်သော ပရိဗိုဇ်။ စန္ဒနိကာယ ဝါ၊ တစည်းအိုင်၌လည်းကောင်း။ ဩလိဂလ္လေ ဝါ၊ ညွှန်အိုင်၌လည်းကောင်း။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တဩပိ၊ ထိုတစည်းအိုင်၌လည်း။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ထာလဓောဝနံ ဝါ၊ အိုးဆေးရေကို လည်းကောင်း။ သရာဝဓောဝနံ ဝါ၊ ခွက်ဆေးရေကိုလည်းကောင်း။ ဆဉ္ဇေတိ၊ စွန့်၏။ တတ္ထ၊ ထိုတစည်းအိုင်၊ ညွှန်အိုင်၌။ ယေ ပါဏာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တေ ပါဏာ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။ တေန၊ ထိုအိုးဆေးရေဖြင့်။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏။ ဝါ၊ မွေးကုန်၏။ တတော၊ ထိုသို့မျှခြင်း-ဟူသော အကြောင်းကြောင့်။ ပုညဿ၊ ကောင်းမှု၏။ အာဂမမ္မိ၊ ပြည့်စုံခြင်းကိုလည်း။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ မနုဿဘူတော၊ လူဖြစ်သော သူ၌။ ကော ပန ဝါဒေါ၊ အဘယ်ဆိုဖွယ်ရှိအံ့နည်း။

“တစည်းအိုင်၊ ညွှန်အိုင်၌ရှိသော သတ္တဝါတို့ သုံးဆောင်မှီဝဲကြပါစေ”ဟု အိုးဆေးရေ၊ ခွက်ဆေးရေကိုမျှ စေတနာနှင့် စွန့်လိုက်သည်ကို ကုသိုလ်ကောင်းမှု၏ ကြီးမားသော အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း စားဦး၊ စားဆဲ၊ စားကြွင်းကို လှူအပ်သောအဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် စားဆဲ၊ စားကြွင်းကိုပင် ပေးလှူအပ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။ ထိုစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဓမ္မပဒ၊ ၂၅-ခုမြောက်သောဝဂ်၊ ၆-ခုမြောက်သော ပဉ္စဂ္ဂဒါယကဗြာဟ္မဏဝတ္ထု၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ တိကနိပါတ်အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၄-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဒကာမောင်လူစော-က အပြစ်ကို သိလျက်နှင့် မကောင်းမှုပြုသူ၊
မသိ၍ ပြုမိသူ ၂-ဦးတို့တွင် အဘယ်သူ သာ၍ ဝန်လေးသည်ကို
မိန့်ဆိုပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားချက်

[၃၆] “ဘုရားတပည့်တော် လူစော လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

သူတစ်ယောက်သည် အပြစ်ကို သိလျက် အကုသိုလ်ကို ပြု၏။ သူတစ်ယောက်
သည် အပြစ်ကို မသိဘဲ အကုသိုလ်ကို ပြု၏။ ထို ၂-ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူ
သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးလေသနည်း။ ဤစကားကို မကွဲ၊မပြား၊ မခြား၊မနား၊ ဝိုးဝါး
ရှိကြ၊ ဝိဝါဒကြောင့်၊ သံသယမကင်း၊ မရှင်းလင်းသည်ကို၊ လမင်းတန်ဆောင်၊
ယုဂန်တောင်မှ၊ တိမ်တောင်မီးခိုး၊ မြူမျိုးဆီးနှင်း၊ ပယ်ကင်းပျောက်ရှ၊ ထွန်းလင်းပ
သို့၊ အတ္ထဂမ္ဘီရ၊ ဓမ္မဒေသနာ၊ ကျမ်းဂန်လာဖြင့်၊ ရတနာတန်ဆောင်ကို၊ ထွန်းပြောင်
ပဝင်း၊ ယုံမှားကင်းအောင်၊ ရှင်းလင်းထုတ်ဖော်၍ ညွှန်ပြတော်မူပါမှ၊ တရားဓမ္မ၊
နေရာကျကို၊ မဆမတွေး၊ မေးဖွယ်မရှိ၊ ဟုတ်တိုင်းသိ၍၊ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ သင်္ကာပျောက်
ကင်း၊ နှလုံးသွင်းပါရအောင်၊ ကယ်မတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာမောင်လူစော လျှောက်ချက်—

[၃၆] အပြစ်ကို သိသူ၊ မသိသူ ၂-ယောက်တို့ အကုသိုလ်တရားကို ပြုရာ အဘယ်သူ
သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ အပြစ်ကို မသိသောသူ သာလွန်၍
အပြစ်ကြီး၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အပြစ်ကို မသိသောသူသည် အဆင်အခြင် မရှိ၊
စေတနာထက်သန်စွာ စွမ်းအားရှိသမျှ လုံ့လ၊ပယောဂဖြင့် ပြု၏။ ထို့ကြောင့် အပြစ်ကို
မသိဘဲ အကုသိုလ်တရားကို ပြုသောသူ သာလွန်၍ အပြစ်ကြီး၏။ ဆူး၊ ငြောင့်-စသည်ကို
ရှိမှန်းမသိ၍ ပြင်းပြစွာ နင်းမိသကဲ့သို့ မှတ်ရာ၏။ ထိုစကားကို အရှင်နာဂသိန်မထေရ်ကို
မိလိန်မင်း မေး၍ ဖြေသော ပုစ္ဆာ၊ ပြဿနာတို့ဖြင့် သိရာ၏။ “အရှင်နာဂသိန်၊ အကြင်သူ
သည် အပြစ်ကို သိလျက် မကောင်းမှုကို ပြု၏။ အကြင်သူကား အပြစ်ကို မသိသည်ဖြစ်၍
မကောင်းမှုကို ပြု၏။ အဘယ်သူအား သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသနည်း”ဟု-

ကိံ ဘန္တေ နာဂသေန ယော စ ဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ၊ ယော စ
အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ၊ ကတမဿ ဗဟုတရံ အပုညံ - (နာ-၉၀)

ဟုမေးလျှောက်လေလျှင်-

ယော ခေါ မဟာရာဇ အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ ဗဟုတရံ အပုညံ-
(မိလိန္ဒ။၉၀)ဟု ဖြေတော်မူသည်။

ဘန္တေ နာဂသေန၊ အရှင်နာဂသိန်။ ကိံ၊ အသို့နည်း။ ယော စ၊ အကြင်သူသည်
ကား။ ဇာနန္တော၊ အပြစ်ကို သိလျက်။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်းမှုကံကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။
ယော စ၊ အကြင်သူသည်ကား။ အဇာနန္တော၊ အပြစ်ကို မသိသည်ဖြစ်၍။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်း
မှုကံကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ကတမဿ၊ အဘယ်သူအား။ အပုညံ၊ မကောင်းမှုသည်။
ဗဟုတရံ၊ ကြီးလေသနည်း။

မဟာရာဇ၊ မိလိန်မင်းကြီး။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ အဇာနန္တော၊ အပြစ်ကို မသိ
သည်ဖြစ်၍။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်းမှုကံကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ အပုညံ၊
မကောင်းမှုသည်။ ဗဟုတရံ၊ ကြီး၏။

တစ်ခုသော အကြောင်းပရိယာယ်ကို ရှာကြံ၍ မေးမြန်းလိုရကား-

ယော ခေါ ဘန္တေ နာဂသေန အမှောက် ရာဇပုတ္တော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ
ဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ၊ တံ မယံ ဒိဂုဏဒဏ္ဍံ ဒေမ။-

ဟု လျှောက်ပြန်၏။

ဘန္တေ နာဂသေန၊ အရှင်နာဂသိန်။ အမှောက်၊ ငါတို့၏။ ယော ရာဇပုတ္တော ဝါ၊
အကြင်မင်းသားသည်လည်းကောင်း။ ယော ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ၊ အကြင်မင်းအမတ်သည်
လည်းကောင်း။ ဇာနန္တော၊ သိလျက်။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်းမှုကံကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ တံ၊
ထိုသိလျက်ပြုသော သူကို။ မယံ၊ ငါတို့သည်။ ဒိဂုဏဒဏ္ဍံ၊ ၂-ဆတက်သော ဒဏ်ကို။
ဒေမ၊ ပေးကုန်အံ့။

မင်းသား၊ မင်း မျိုးမတ်-စသည်တို့သည် အပြစ်ကို သိလျက် ပြုခဲ့အံ့၊ အကျွန်ုပ်
တို့မှာ မသိ၍ ပြုမိသည့်သူထက် အပြစ်ဒဏ်သာလွန်၍ ကြီးမားပါသည်။ အဘယ်ကြောင့်
အပြစ်ကို မသိဘဲ ပြုသသူ သာလွန်၍ မကောင်းမှု ကြီးမားလေသနည်း-ဟူလိုသည်။

ထိုအခါ မိလိန်မင်းကြီးအား ဥပမာဆောင်၍ ပြလိုရကား-

တံ ကိ မညသိ မဟာရာဇ၊ တတ္ထံ အယောဂုဋ် အာဒိတ္ထံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ
သဇောတိဘူတံ ဧကော ဇာနန္တော ဂဏှေယျ၊ ဧကော အဇာနန္တော ဂဏှေယျ၊
ကတမော ဗလဝတရံ ခုယေယျ။

ဟူသောစကားကို မိန့်တော်မူသတည်း။

မဟာရာဇ မိလိန်မင်းကြီး။ တံ၊ ထိုငါ-မေးလတ္တံ့သော စကားကို။ ကိ မညသိ၊ အသို့
အောက်မေ့ဘိသနည်း။ တတ္ထံ၊ ပူသော။ သမ္ပဇ္ဇလိတံ၊ အလျှံ့ပြောင်ပြောင် တောက်သော။
သဇောတိဘူတံ၊ မီးလျှံ့နှင့် တကွသော။ အယောဂုဋ်၊ သံတွေခဲကို။ ဧကော၊ တစ်ယောက်
သောသူသည်။ ဇာနန္တော၊ သိလျက်။ ဂဏှေယျ၊ ကိုင်ရာ၏။ ဧကော၊ တစ်ယောက်သော
သူသည်။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်ဖြစ်၍။ ဂဏှေယျ၊ ကိုင်ရာ၏။ ကတမံ၊ အဘယ်သူကို။
တံ၊ ထိုသံတွေခဲသည်။ ဗလဝတရံ၊ ပြင်းထန်စွာ။ ဒဟေယျ၊ လောင်ရာသနည်း။

ဤသို့ အရှင်နာဂသိန်မထေရ် မေးတော်မူလျှင်-

ယော အဇာနန္တော ဂဏှေယျ၊ သော ဗလဝတရံ ခုယေယျ-

ဟု သဘောအထင်ဖြင့် သိမြင်သောအတိုင်း လျှောက်လေသည်။

ယော၊ အကြင်သူသည်။ အဇာနန္တော၊ မသိသည်ဖြစ်၍။ ဂဏှေယျ၊ ကိုင်ရာ၏။
သော၊ ကို။ ဝါ၊ ကိုင်အံ့သော ထိုသူကို။ ဗလဝတရံ၊ ပြင်းထန်စွာ။ ဒဟေယျ၊ လောင်ရာ၏။
ထိုသို့ မိလိန်မင်းကို အရှင်နာဂသိန်မေး၍ ဖြေဆိုသော ဥပမာအတိုင်းပင် ပြလိုရကား-

ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယော အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ၊ တဿ ဗဟုတရံ
အပုညံ။ -

(မိလိန္ဒ။ ၉၀)ဟု မိန့်တော်မူသည်။

မဟာရာဇ မိလိန်မင်းကြီး။ ဧဝ မေဝ၊ ဤဥပမာ၏ အတူသာလျှင်။ ယော၊ အကြင်
သူသည်။ အဇာနန္တော၊ အပြစ်ကို မသိသည်ဖြစ်၍။ ပါပကမ္မံ၊ မကောင်းမှုကံကို။ ကရောတိ၊
ပြု၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ အပုညံ၊ မကောင်းမှုသည်။ ဗဟုတရံ၊ ကြီးမားစွာ ဖြစ်၏။

အလျှံ့ပြောင်ပြောင် တောက်လောင်လော သံတွေခဲကို သိလျက်ကိုင်သောသူမှာ
အဆင်အခြင် အတိုင်းအထွာရှိသောကြောင့် ပြင်းစွာမလောင်။ အလျှံ့ပြောင်ပြောင်တောက်
လောင်သော သံတွေခဲ-ဟု မသိ၍ ကိုင်မ-သသူအား အလွန်ပြင်းထန်စွာ လောင်ရာသကဲ့သို့
မကောင်းမှု၏ အပြစ်ကို မသိသောကြောင့် အပြစ်ပင်မရှိဟု ထင်မှတ်၍ စေတနာထက်သန်
စွာ စွမ်းအားရှိသမျှ လုံ့လအားထုတ် ပြုလုပ်သည်မှာ သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသည် ဟူလို။

ထိုအခါ မိလိန်မင်းက အရှင်နာဂသိန် ဖြေဆိုသောစကား အလွန်သင့်မြတ်ပေ၏ ဟု “ကလ္လောသိ ဘန္တေ နာဂသေန” စသည်ဖြင့် ချီးမွမ်းလေသည်။ ထိုသို့ မိလိန်မင်း မေးသည် ကို အရှင်နာဂသိန် ဖြေဆိုတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ပရမတ္ထသဘာဝကို ထောက် ဆန့်င်းချိန်သဖြင့် သင့်လျော်လျောက်ပတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း အပြစ်ကို မသိဘဲ မကောင်းမှုကို ပြုရာ၌ သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးမားကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန့်ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။ ထိုစကားကို ကွဲပြားခြားနားအောင် သိလိုလျှင် မိလိန္ဒပဉ္စာကျမ်းမှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၆-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်၊ ၄-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခ မြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

၎င်းဒုတိယပိုင်း၌ ပုစ္ဆာတို့၏ အစဉ်

- ပဌမပုစ္ဆာ၌ - အာဇီဝကို ငဲ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့ကို ပြု၍ ရသောပစ္စည်း များစွာ ရှိလျက် မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို မပြုပြီ-ဟု ဝန်ချ၍ ထိုအာဇီဝကို ငဲ့သဖြင့် ဒုစရိုက် ၇-ပါးတို့ကို ပြု၍ ရသောပစ္စည်းကို တဖန်သုံးဆောင်ပြန်လျှင် မိစ္ဆာဇီဝ ဖြစ်သင့်၊မဖြစ်သင့်။
- ဒုတိယပုစ္ဆာ၌- မြတ်စွာဘုရား အဆင်းတော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ အသံတော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ အကျင့်ပဋိပတ်တော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှ၊ တရားတော်ကို ကြည်ညိုသူ မည်မျှရှိကြောင်း၊ မကြည်ညိုသူ မည်မျှရှိကြောင်း။
- တတိယပုစ္ဆာ၌- ကမ္ဘာပျက်ခြင်း ၃-ပါးတို့တွင် မီးဖျက်သော ကမ္ဘာ၌ မီး စ၍ လောင်သည်။ ရေဖျက်သော ကမ္ဘာ၊ လေဖျက်သော ကမ္ဘာတို့၌ ရေပင် စ၍ ဖျက်သည်၊ လေပင် စ၍ ဖျက်သည်။
- စတုတ္ထပုစ္ဆာ၌- ၄-ပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလကို လူတို့ ကျင့်အပ်မည်၊ မကျင့်အပ်မည်။ ၄-ပါးသော ပါရိသုဒ္ဓိသီလ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်။
- ပဉ္စမပုစ္ဆာ၌ - ဒုဋ္ဌဂါမဏိမင်းကြီးသည် မေတ္တေယျမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ယာရံ ဖြစ်လတ္တံ့၊ ညီတော် သဒ္ဓါတိဿမင်းကြီးလည်း လက်ဝဲရံ ဖြစ်လတ္တံ့-ဟု

ကြားသိရဖူးပါသည်။ အရှင်မောဂ္ဂလာန်လည်း မာရ်နတ်ဖြစ်ဖူးကြောင်းကို ကြားသိရဖူးပါသည်။ ယခု မာရ်နတ်သည်လည်း ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ် ၏ ကာဠီမည်သော နှမ၏သားဖြစ်ဖူးသည် ဆိုသောစကားကို ကြားသိရ ဖူးပါသည်။

ဆဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌ - ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနိယကံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနိယကံ၊ အပရာပရိယဝေဒနိယကံ၊ အဟောသိကံ-ဟူ၍ ပါကကာလကံ ၄-ပါးတို့တွင် အဟောသိကံသည် အကျိုးမပေးပြီ-ဟူ၍ အချို့ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း အဟောသိ ကံ-ဟူသည် ဖြစ်ပြီးသည်သာလျှင် ကံမည်၏။ အကျိုးမပေးသည် မဟုတ်- ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

သတ္တမပုစ္ဆာ၌ - အချို့သောသူတို့က အလဇ္ဇီ၊ ဒုဿီလကို အားပေးချီးမြှင့်ပြုသော်သာ အပြစ်ရှိသည်။ လျှာဒါန်းပူဇော်ခြင်း၌ကား အကျိုးမရှိသည် မဟုတ်၊ အကျိုး ရှိသည်သာတည်း-ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။

အဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌ - မေထုန် ၇-ပါး ဖြစ်ဟန်။

နဝမပုစ္ဆာ၌ - ဒုစရိုက် ၄၀-အပြား။

ဒသမပုစ္ဆာ၌ - ပါပဂရဟိတ-ဟူရာ၌ အဘယ်သို့ ပါပဂရဟိ ဖြစ်သည်၊ အဘယ်သို့ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့သည်။

ဧကဒသမပုစ္ဆာ၌ - သဗ္ဗညုတဉာဏ် ခန္ဓာခြပ်အထူး။

ဒွါဒသမပုစ္ဆာ၌ - စားကြွင်းကို လှူအပ်၊ မလှူအပ်။

တေရသမပုစ္ဆာ၌ - အပြစ်ကို သိသူ သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးမည်။

ဤသို့ အရပ်ရပ် လူ့ရှင်ရဟန်းတို့ မေးလျှောက်ကြသည့်အတိုင်း ယုံမှားကင်းစိမ့် သောငှာ ဂုဏာဘိလင်္ကာရ သဒ္ဓမ္မဓမ္မဟာရာဇဂုရု အမည်တော်ရှိသော ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအပ်သော ပြီးပြီသော ဝိသဇ္ဇနာရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့် ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာမည်သောကျမ်း၌ ၁၃-ပါးသော ဝိသဇ္ဇနာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော ဒုတိယပရိစ္ဆေဒကား ဤတွင်ရွှေ့ ပြီး၏။

လုံးတော်ဆရာတော်
ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

ပထမတွဲ၊ ၁။ (တတိယပိုင်း၊ ၃။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းရွာနေ ဒါယကာတို့က ပစ္စယပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊
ပစ္စယဒါန၊ ဓမ္မဒါန-စသည်များကို ကွဲကွဲပြားပြား သိမှတ်ပါရမည်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၃၇] “ဘုရားတပည့်တော် သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာနေ ဒါယကာ
ကြီးငယ် တစ်စုတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ပစ္စယပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ ပစ္စယဒါန၊ ဓမ္မဒါနတို့၏ အကွဲအပြား အထူးအခြား
ကိုလည်း အသေအချာ သိမှတ်လိုပါသည်။ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားတော်မြတ်
ပိဋကတ်စာပေ ရေးသား၍ တည်ထားကိုးကွယ်သည်ကိုလည်း ဓမ္မပူဇာ ဖြစ်မည်၊
ဓမ္မဒါနဖြစ်မည်။

အချို့လည်း ဓမ္မဒါနပင် ဖြစ်သည်-ဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း တရား
ဟောပြသည်ကိုသာ ဓမ္မဒါန၊ ဓမ္မပူဇာဖြစ်သည်-ဟု ဆိုကြသဖြင့် ဝါဒ အသီးအသီး
ကွဲပြားရှိကြပါသောကြောင့် ခြားနားသိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်
ရှိတော်မူပါမှ အများသတ္တဝါတို့ သင်္ကာပျောက်ကင်း ယုံမှားရှင်း၍ ဝမ်းတွင်းသိထား
တရားကျမ်းလာ ဒေသနာကို မြဲစွာစွဲမှတ်ပါရမည့် အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား”။

သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာနေ ဒါယကာကြီး၊ ငယ်တို့ လျှောက်ထားချက်—

[၃၇](၁) ပစ္စယပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ ပစ္စယဒါန၊ ဓမ္မဒါနတို့၏အရ အကျဉ်းဥဒ္ဓေသကား အရပ်ရပ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာစကားတို့ကို ထောက်ထားနှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်သော် တေရသကနိပါတ်၊ ၆-ခုမြောက် မဟာကာလိင်္ဂဇာတ်တွင် ဟောတော်မူသည်မှာ—

သရီရစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ—

ဟူ၍ စေတီ ၃-ပါး ပြားသည်။

ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌—

ပရိဘောဂစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပါဒစေတီ -

ဟူ၍ ၅-ပါးကို ပြသည်။

ထိုသို့ ပြရာ၌ ဓမ္မစေတီ၊ ပါဒစေတီတို့သည် ဥဒ္ဓိဿစေတီနှင့် တူကုန်၏။ ဓာတုစေတီသည် သရီရစေတီနှင့် တူ၏။

ဤသို့ မဟာကာလိင်္ဂဇာတ်၌ ဟောတော်မူရင်း စေတီ ၃-ပါးတို့၌ ဝင်၏။ ၎င်းကာလိင်္ဂဇာတ်တော်တွင် စေတီ ၃-ဆူကို ပြရာ၌လည်း သရီရစေတီမှာ “ငါဘုရား ကိုယ်တော်တိုင် ရှိသည်”ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော စေတီ ၃-ပါး၊ စေတီ ၅-ပါးတို့ကို တည်ထားပြုလုပ် ကိုးကွယ်ကြသည်ကား ဘုရားကို ကိုးကွယ်သည် မည်၏။ “စေတီ ၃-ပါးတို့ကို ကိုးကွယ်လျှင် ငါဘုရားကို ကိုးကွယ်သည် မည်၏”ဟု ၎င်းကာလိင်္ဂဇာတ်တွင်ပင် အာနန္ဒာကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူရင်း မှန်သည်။

ထို့ကြောင့် ထိုစေတီများကို—

- “လက္ခကံကျွေး ပေးငှားစိုက်ထုတ်၍ ပြုလုပ်ရေးသား တည်ထားကိုးကွယ်သည်ကား ဓမ္မစေတီ မည်၏။
- ထိုဓမ္မစေတီတို့ကို ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း-စသော ပစ္စည်းတို့ဖြင့် ပူဇော်ခြင်းသည် ပစ္စယပူဇာ မည်၏။
- ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၊ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-စသည်တို့ကို ကျင့်ခြင်းသည် ဓမ္မပူဇာဖြင့် ပူဇော်သည်မည်ကြောင်းကို -

မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာဂေါသိင်္ဂသာလသုတ်။ ဒီဃနိကာယ်၊ မဟာဝဂ္ဂ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်
တွင် လာသည်။

ပစ္စယဒါန၊ ဓမ္မဒါန ၂-ပါးတို့တွင် -

- ပစ္စည်း ၄-ပါးဖြင့် ပူဇော်ခြင်းကား ပစ္စယဒါန မည်၏။
- တရားတော်ကို ဟောကြားပြသဆုံးမခြင်းကား ဓမ္မဒါန မည်၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် ပစ္စယဒါနထက် ဓမ္မဒါန သာလွန်ထူးမြတ်ကြောင်းကို သံယုတ်
အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မပဒ၊ သက္ကပဉာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာတို့တွင် ‘ကလံ နန္တိ သောဠသီ’-စသည်ဖြင့်
အကျယ်ဖွင့်ပြတော်မူသည်။ အဓိပ္ပါယ်အရည်စစ်ကား-

- သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားရှိတော်မူသောကာလ-က ဘုရားကို ပစ္စည်း ၄-ပါးဖြင့်
ပူဇော်သည်ကား ပစ္စယပူဇာ၊
- ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ်ကို ကျင့်သည်ကား ဓမ္မပူဇာ၊

သက်တော်ထင်ရှား ဘုရား မရှိသည့်နောက် ဘုရားဆင်းတုတော်၊ ဓာတ်တော်၊
စေတီ၊ ဗောဓိ-စသည်တို့ကို ပစ္စယ၊ဓမ္မ ၂-ပါးတို့ဖြင့် ပူဇော်ရာ၌ ကွဲပြားထူးခြားတော့
သည် မဟုတ်၊ နည်းတူပင် မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် မဟာကာလိင်္ဂဇာတ်။ သုတ်မဟာဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်။ မူလပဏ္ဏာသ၊
မဟာဂေါသိင်္ဂသာလသုတ်။ သံယုတ်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့၌ လာသောနည်းတို့ကို
ထောက်နှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်ပြီးမှ သဘောယူတ္တိ ရှိ၊မရှိကို သတိပညာဖြင့် နှလုံးသွင်းပိုက်၍
ယူရာ၏။ ဤကား အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်တည်း။

(၂) အကျယ်ကား သဗ္ဗညုဘုရားသခင်သည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌
ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ တစ်ယောက်သော ပုဏ္ဏားသည် ဤသို့
ကြံအောက်မေ့၏။ “ငါသည် ဘုရားရတနာကိုလည်းကောင်း သံဃာရတနာကိုလည်း
ကောင်း ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းရပြီ။ အဘယ်သို့ တရားရတနာကို ပူဇော်မြတ်နိုး
ကိုးကွယ်လှူဒါန်းပါရအံ့နည်း။” ထိုပုဏ္ဏားသည် မြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်လေ
၍ “အကျွန်ုပ်သည် တရားရတနာကို ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းလိုပါသည်”ဟု လျှောက်
လေလျှင် အစိန္တေယျ၊ သုံးလူ့သေဌ်နင်း၊ တရားမင်းဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်
ထိုပုဏ္ဏားကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏။

“အကယ်၍ ဒကာပုဏ္ဏားသည် တရားတော်ရတနာကို ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ် လှူဒါန်းလိုသည် ဖြစ်အံ့။ တစ်ယောက်သော အကြားအမြင်ပညာနှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းလေလော့” ဟု “သစေပိ ဗြာဟ္မဏ ဓမ္မရတနံ ပူဇိတုကာမော ဧကံ ဗဟုဿုတံ ပူဇေဟိ” မိန့်တော်မူကြောင်းကို မူလပဏ္ဏာသ၊ စတုတ္ထဝဂ်၌ ၂-ခုမြောက် သော မဟာဂေါသိင်္ဂသာလသုတ်(မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၅၃)တွင် လာသည်။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ဓမ္မရတနံ၊ တရားရတနာကို။ ပူဇိတုကာမော၊ ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းလိုသည်။ သစေပိ ဟောတိ၊ အကယ်၍လည်း ဖြစ်အံ့။ ဧကံ၊ တစ်ယောက် သော။ ဗဟုဿုတံ၊ အကြားအမြင်နှင့် ပြည့်စုံသောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ပူဇေဟိ၊ ပူဇော်မြတ်နိုး ကိုးကွယ်လှူဒါန်းလေလော။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏားက “ဗဟုဿုတပုဂ္ဂိုလ်ကို ညွှန်ပြတော်မူပါ” ဟု လျှောက်ပြန်သည် တွင် “ရဟန်းသံဃာတို့ကို မေးလျှောက်လေ” ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် ရဟန်းသံဃာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “ဗဟုဿုတံ ဘန္ဓေ အာစိက္ခထ” ဟု လျှောက်ထားတောင်းပန်လေလျှင် “အာနန္ဒတ္ထေရော ဗြာဟ္မဏ” ဟု ရဟန်းသံဃာက အာနန္ဒာထေရ်ကို ညွှန်းတော်မူသည်။ ထိုအခါ ပုဏ္ဏားသည် အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်အား ၁-သိန်းထိုက်သော ကမ္မလာသင်္ကန်းဖြင့် လှူဒါန်းဆက်ကပ်လေသည်။ ဤကား တရားတော်မြတ်ကို ပူဇော်ခြင်း ဓမ္မပူဇာတည်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ကုသိနာရုံပြည်၊ မလ္လာမင်းတို့၏ အင်ကြင်းဥယျာဉ်တွင် ၂-ပင်သော အင်ကြင်းပင်စုံတို့၏ အကြား၌ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်းဝယ် လျောင်းတော်မူ၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် စံတော်မူခါနီးတွင် မြေအပြင်မှ စကြဝဠာတံတိုင်းနှင့်အမျှ ဗြဟ္မာ့ဘုံရပ် ထုတ်ချင်းခပ်အောင် လောကဓာတ်တစ်သောင်းမှ ညွတ်ပျောင်းကော်ရော် ပူဇော်အံ့ငှာ ရောက်ကြလာသော နတ်၊ ဗြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ နတ်စောင်းတူရိယာတို့ဖြင့် သာဓုကီဠနသဘင် စီရင်ကျင်းပလျက် အားထုတ်ကြသော အရာများစွာသော ပူဇာသက္ကာရ ကို မြင်တော်မူလျှင် အာနန္ဒာထေရ်မြတ်ကို ခေါ်တော်မူ၍ -

န ခေါ အာနန္ဒ ဧတ္တာဝတာ တထာဂတံ သက္ကတော ဝါ ဟောတိ၊ ဂရုံ ကတော ဝါ မာနိတော ဝါ ပူဇိတော ဝါ အပစိတော ဝါ။ ယော ခေါ အာနန္ဒ ဘိက္ခု ဝါ ဘိက္ခုနီ ဝါ ဥပါသကော ဝါ ဥပါသိကာ ဝါ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္နော ဝိဟရတိ၊ သာမိစိပုဋိပန္နော အနုဓမ္မစာရီ၊ သော တထာဂတံ သက္ကရောတိ၊ ဂရုံ ကရောတိ၊ မာနေတိ၊ ပူဇေတိ (အပဓိယတိ) ပရမာယ ပူဇာယ။ တသ္မာတိဟ အာနန္ဒ ဓမ္မာနုဓမ္မ-ပုဋိပန္နော ဝိဟရိဿာမိ၊ သာမိစိပုဋိပန္နော အနုဓမ္မာစာရိနောတိ၊ ဧဝံ ဟိ ဝေါ အာနန္ဒ သိက္ခိတဗ္ဗံ - (ဒိ၊ ၂။ ၁၁၄) ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧတ္တာဝတာ၊ ဤမျှ အတိုင်းအရှည်ဖြင့်။ ဝါ၊ မြေပြင်မှ စကြဝဠာ တံတိုင်းနှင့်အမျှ ပြဟ္မဘုံရပ်၊ ထုတ်ချင်းခပ်အောင်၊ လောကဓာတ်တစ်သောင်းမှ ညွတ် ပျောင်းကော်ရော်၊ ပူဇော်အံ့သောငှာ ရောက်ကြလာသော နတ်၊ပြဟ္မာအပေါင်းတို့၏ နတ်စောင်းတူရိယာတို့ဖြင့် သာဓုကီဠနသဘင် စီစဉ်ကျင်းပလျက် ဤမျှလောက် အားထုတ် ခြင်းဖြင့်။ တထာဂတံ၊ ငါဘုရားကို။ သက္ကတော ဝါ၊ အရိုအသေပြုသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဂရုံ ကတော ဝါ၊ အလေးအမြတ်ပြုသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ မာနိတော ဝါ၊ မြတ်နိုးသည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ပူဇိတော ဝါ၊ ပူဇော်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အပဓိတော ဝါ၊ ဆည်းပူးအပ်သည်လည်း။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ယော ဘိက္ခု ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းသည်လည်းကောင်း။ ယာ ဘိက္ခုနီ ဝါ၊ အကြင် ရဟန်းမိန်းမ သည်လည်းကောင်း။ ယော ဥပါသကော ဝါ၊ အကြင် ဒါယကာယောက်ျားသည်လည်း ကောင်း။ ယာ ဥပါသိကာ ဝါ၊ အကြင် ဒါယကာမိန်းမသည်လည်းကောင်း။ ဓမ္မာနုဓမ္မ- ပုဋိပန္နော၊ လောကုတ္တရာတရား ဉ-ပါးအားလျော်သော အကျင့်မြတ်ပုဋိပတ်ကို ကျင့်သည် ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သာမိစိပုဋိပန္နော၊ အရိုအသေကျင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ အနုဓမ္မစာရီ၊ ထိုလောကုတ္တရာတရား ဉ-ပါး အားလျော်သော အကျင့်ကို ဖြည့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရတိ၊ နေ၏။ သော၊ ထိုနေသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တထာဂတံ၊ ငါဘုရားကို။ ပရမာယ ပူဇာယ၊ မြတ်သော ပူဇော်ခြင်းဖြင့်။ သက္ကရောတိ၊ အရိုအသေပြုသည် မည်၏။ ဂရုံ- ကရောတိ၊ အလေးအမြတ်ပြုသည် မည်၏။ မာနေတိ၊ မြတ်နိုးသည် မည်၏။ ပူဇေတိ၊ ပူဇော်သည် မည်၏။ (အပဓိယတိ ဆည်းပူးသည် မည်၏။) အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ တဿှ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဟ၊ ဤငါဘုရား အဆုံးအမတော်၌။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္နော၊ လောကုတ္တရာတရား ဉ-ပါး အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေအံ့။ သာမိစိပုဋိပန္နော၊ အရိုအသေကျင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေအံ့။ အနုဓမ္မစာရိနေ၊ လောကုတ္တရာတရား ဉ-ပါးအားလျော်သော အကျင့်ကို ဖြည့်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရိဿာမိ၊ နေအံ့။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ ဧဝံ ဟိ၊ ဤသို့ ငါ-ဟောတော်မူတိုင်းသာလျှင်။ ဝေါ၊ သင်တို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗံ၊ ကျင့်အပ်၏။

ဤပါဠိတော်၌ ‘ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္န’-ဟု ဆိုအပ်သော အကျင့်ပုဋိပတ်-ဟူသည် ‘အဘယ်တရား ဖြစ်လေသနည်း။’ ဝါ ‘အဘယ်သို့သော အကျင့်ကို ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္န-ကို ကျင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သနည်း။’

ဤသို့ အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ယုံမှားခြင်း ဖြစ်ရာသောကြောင့် “ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိ- ပန္နော”ဟူသော ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

တတ္ထ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နောတိ နဝရိဓလောကုတ္တရဓမ္မဿ အနုဓမ္မံ ပုဗ္ဗဘာဂ ပဋိပဒံ ပဋိပန္နော သာယေဝ ပန ပဋိပဒါ အနုစ္ဆဝိကတ္တာသာ“မိစိ”တိ ဝုစ္စတိ၊ တံ သာမိစိ ပဋိပန္နောတိ သာမိစိပ္ပဋိပန္နော။ အနုဓမ္မစာရီတိ တမေဝ ပုဗ္ဗဘာဂဋိ- ပဒါသင်္ခါတံ အနုဓမ္မံ စရတိ ပူရေတိတိ အနုဓမ္မစာရီ။

ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါတိ စ သီလံ အာစာရ ပဏ္ဏတ္တိ ဓူတင်္ဂသမာဒါနေန (သမာဒါနံ) ယာဝ ဂေါတြဘူ (ဂေါတြဘူတော) သမ္မာပဋိပဒါ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ တသ္မာ ယော ဘိက္ခု ဆသု အဂေါစရေသု (အဂါရဝေသု) ပတိဋ္ဌာယ အနေသနာယ ဇိဝိတံ (ဇိဝိကံ) ကပ္ပေတိ၊ အယံ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော။

ယော ပန သဗ္ဗံ အတ္တနော ပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ ဇိနဝေလံ ဇိနမရိယာဒံ ဇိနကာဠသုတ္တံ အဏုမတ္တမ္ပိ န ဝီတိက္ကမတိ၊ အယံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော နာမ၊ ဘိက္ခုနိယာပိ ဧသေဝ နယော။

ယော ဥပါသကော ပဉ္စ ဝေရာနိ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ သမာဒါယ သိက္ခတိ၊ အယံ န ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော။ ယော ပန တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ဒသသု သီလေသု ပရိပူရကာရီ ဟောတိ၊ မာသဿ'ဌင်္ဂဥပေါသထံ (အဋ္ဌ ဥပေါသထေ) ကရောတိ၊ ဒါနံ ဒေတိ၊ ဂန္ဓပူဇံ မာလာပူဇံ ကရောတိ၊ မာတရံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ပိတရံ ဥပဋ္ဌာတိ၊ ဓမ္မိကေ သမဏဗြာဟ္မဏေ ဥပဋ္ဌာတိ၊ အယံ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော နာမ။ ဥပါသိကာယပိ ဧသေဝ နယော။

ပရမာယ ပူဇာယာတိ ဥတ္တမာယ ပူဇာယ၊ နိရာမိသပူဇာ နာမ သက္ကောတိ မမ သာသနံ သန္ဓာရေတုံ၊ ယာဝ ဣမာ စတဿော ပရိသာ မံ ဣမာယ ပူဇာယ ပူဇေဿန္တိ၊ တာဝ မမ သာသနံ မဇ္ဈေ နဘဿ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ ဝိရောစိဿတိတိ ဒေသေတိ။

(ဒီ၊ ၄၊ ၂။ ၁၆၉-၁၇၀)ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ တိဿံ ပါဠိယံ၊ “န ခေါ အာနန္ဒ ဧတ္တာဝတာ တထာဂတံ သက္ကတော ဝါ ဟောတိ”-အစရှိသော ထိုပါဠိ၌။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နောတိ၊ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္န-ဟူသည်ကား။ နဝရိဓ လောကုတ္တရဓမ္မဿ၊ ၉-ပါးသော လောကုတ္တရာတရားတော်အား။ အနုဓမ္မံ၊ လျော် သော သဘောရှိသော။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒံ၊ ရှေးအဖို့၌ ကျင့်အပ်သော အကျင့်ကို။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်ခြင်းတည်း။ သာယေဝ ပဋိပဒါ၊ ထိုအကျင့်ကိုပင်။ အနုစ္ဆဝိကတ္တာ၊ လောကုတ္တရာ တရား အားလျော်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ သာမိစိတိ၊ သာမိစိ-ဟူ၍။ ဝါ၊ အရိုအသေ ကျင့်ခြင်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ တံ သာမိစိ၊ ထိုအရိုအသေကျင့်ခြင်းကို။ ပဋိပန္နော၊

ကျင့်သည်တည်း။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သာမိဓိပုဋိပန္နော၊ သာမိဓိပုဋိပန္န-မည်၏။ အနုဓမ္မစာရီတိ၊ အနုဓမ္မစာရီ-ဟူသည်ကား။ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါသင်္ခါတံ၊ ရှေးအဖို့၌ ကျင့်အပ်သောကြောင့် ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-ဟု ဆိုအပ်သော။ တမေဝ အနုဓမ္မံ၊ ထိုလောကုတ္တရာ အားလျော်သော အကျင့်ကိုပင်လျှင်။ စရတိ ပူရေတိ၊ ပြည့်စေ၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အနုဓမ္မစာရီ၊ မည်၏။

ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါတိ စ၊ ပုဗ္ဗဘာဂပဋိပဒါ-ဟူသည်ကား။ ဝါ၊ ရှေ့အဖို့၌ ကျင့်အပ်သော လောကုတ္တရာအားလျော်သော အကျင့်ဟူသည်ကား။ သီလံ အာစာရ ပဏ္ဏတ္တိဓုတင်္ဂသမာဒါနေန၊ သီလအာစာရပဏ္ဏတ္တိ-ဟု ဆိုအပ်သော ပညတ်သိက္ခာပုဒ်တော်ကို ကျင့်ခြင်း၊ ဓုတင်္ဂကို ကျင့်ခြင်းဖြင့်။ ယာဝ-ဂေါတြဘူ၊ ဂေါတြဘူတိုင်အောင်။ သမ္မာပဋိပဒါ၊ ကောင်းစွာ ကျင့်ခြင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ယော ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်။ ဆသု အဂေါစရေသု၊ မကျက်စားအပ်သော ၆-ပါးကုန်သော အဂေါစရတို့၌။ ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ အနေသနာယ၊ မအပ်သော အကပ္ပိယ ရှာမှီးခြင်းဖြင့်။ ဇိဝိတံ၊ အသက်ကို။ ယာပေန္တိ၊ မျှကုန်၏။ ဝါ၊ မွေးကုန်၏။ အယံ၊ ဤရဟန်းသည်။ န ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္နော၊ လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည် မမည်။

ယော ပန ဘိက္ခု၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိသည်။ သပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော။ ပညတ္တိသိက္ခာပဒံ၊ ပညတ်သိက္ခာပုဒ်-ဟု ဆိုအပ်သော။ ဇိနဝေလံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်း -ဟူသော ကမ်းကို။ ဇိနမရိယာဒံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော အပိုင်းအခြားကို။ ဇိနကာဠသုတ္တံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော တမျဉ်းကြိုးကို။ အဏုမတ္တမ္ပိ၊ အဏုမြူမျှလည်း။ န ဝီတိက္ကမတိ၊ မလွန်ကျူး။ အယံ ဘိက္ခု၊ ဤရဟန်းသည်။ ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္နော နာမ၊ လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည် မည်၏။ ဘိက္ခုနီယာပိ၊ ဘိက္ခုနီမ၌လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းသာတည်း။

ယော ဥပါသကော၊ အကြင် ဒါယကာယောက်ျားသည်။ ပဉ္စ ဝေရာနိ၊ ၅-ပါးကုန်သော ဝေရတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ ၅-ပါးကုန်သော ရန်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဒသ အကုသလကမ္မပထေ၊ ၁၀-ပါးကုန်သော အကုသလကမ္မပထတို့ကိုလည်းကောင်း။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ သိက္ခတိ၊ ကျင့်၏။ အယံ၊ ဤဒါယကာသည်။ န ဓမ္မာနုဓမ္မပုဋိပန္နော၊ လောကုတ္တရာတရား အားလျော်သောအကျင့်ကို ကျင့်သည် မမည်။

ယော ပန၊ အကြင်သူသည်ကား။ တီသု သရဏေသု၊ သရဏဂုံ ၃-ပါးတို့ကို လည်းကောင်း။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးကုန်သော။ သီလေသု၊ သီလတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပရိပူရကာရီ ဖြည့်ကျင့်လေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မာသဿ၊ လတိုင်း။ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါသထံ၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပုသ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ ဂန္ဓပူဇံ၊ အခိုး၊ အထုံ၊ အမှုန့်နံ့သာ ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ မာလာပူဇံ၊ ပန်းပူဇော်ခြင်းကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ မာတရံ၊ အမိကို။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ ပိတရံ၊ အဘကို။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ ဓမ္မိကေ၊ တရားကို စောင့်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏေ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့ ကို။ ဥပဋ္ဌာတိ၊ လုပ်ကျွေး၏။ အယံ၊ ဤသူသည်။ ဓမ္မာနုဓမ္မပ္ပဋိပန္နော နာမ၊ လောကုတ္တရာ တရားအားလျော်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည် မည်၏။ ဥပါသိကာယပိ၊ ဒါယကာမိန်းမ၌ လည်း။ ဧသေဝ နယော၊ ဤနည်းတူပင်တည်း။

ပရမာယ ပူဇာယာတိ၊ ပရမာယ ပူဇာယ-ဟူသည်ကား။ ဥတ္တမာယ၊ မြတ်သော။ ပူဇာယ၊ ပူဇော်ခြင်းဖြင့်။ နိရာမိသပူဇာ နာမ၊ ပစ္စည်းအာမိသနှင့် မစပ်သော နိရာမိသဓမ္မ-ပူဇာမည်သည်ကား။ မမ သာသနံ၊ ငါဘုရားသာသနာတော်ကို။ သန္ဓာရေတုံ၊ တည်စေ ခြင်းငှာ။ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ ယာဝ၊ အကြင်မျှလောက်။ ဣမာ စတသော ပရိသာ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော ပရိသတ်တို့သည်။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ဣမာယ ပူဇာယ၊ ပစ္စည်းအာမိသ နှင့် မစပ်သော ဤနိရာမိသဓမ္မဖြင့်။ ပူဇေယန္တိ၊ ပူဇော်ကုန်လတ္တံ့။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ မမ သာသနံ၊ ငါဘုရားသာသနာတော်သည်။ နာဿ၊ ကောင်းကင်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ပုဏ္ဏစန္ဒော ဝိယ၊ ပြည့်သောလကဲ့သို့။ ဝိရောစိဿတိ၊ တင့်တယ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသေ-တိ၊ ပြတော်မူ၏။

ထိုအဋ္ဌကထာပါဌ်တွင် “ဆသု အဂေါစရေသု”ဟူသော ပါဌ်၌ မကျက်စားအပ် သော အဂေါစရ ၆-ပါး ဟူသည်ကား—

- ပါနာဂါရဂေါစရ၊ သေတင်းကုတ်၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။
- ပဏ္ဏကဂေါစရ၊ ပဏ္ဏုက်အိမ်၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။
- ဘိက္ခုနီဂေါစရ၊ ဘိက္ခုနီမတို့၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။
- ထုလ္လကုမာရီဂေါစရ၊ အပျိုဟိုင်းတို့ အိမ်၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။
- ဝေသိယဂေါစရ၊ ပြည့်တန်ဆာမတို့၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။
- ဝိဓဝါဂေါစရ၊ လင်သေသော မိန်းမ၊ လင်ကွာသော မုဆိုးမတို့၌ အကျွမ်းဝင်သဖြင့် အမြဲဆွမ်းရပ်ခံစားခြင်း။

ဤကား မကျက်စားအပ်သော အဂေါစရ ၆-ပါးတည်း။

သုရာသောက်ထုတ်၊ သေတင်းကုတ်၊ ပဏ္ဍုက် ဘိက္ခုမ။
အပျိုဟိုင်းနှင့်၊ လူတိုင်း သွားလာ၊ ပြည့်တန်ဆာ၊ လင်ကွာ မုဆိုးမ။
ဆွမ်း ၆-ပါးမှာ၊ မစားရာ၊ ကျမ်းလာ မှန်မုချ။ ။

ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန်။ (ပဏ်၊ ပါ၊ ဘိ၊ ဝိ၊ ဝေ၊ ထုလ်)

တစ်နည်း အကျဉ်းမှတ်ရန်။ ပဏ်၊ ပဏ္ဍကဂေါစရ။ ပါ၊ ပါနာဂါရဂေါစရ။ ဘိ၊
ဘိက္ခုနီဂေါစရ။ ဝိ၊ ဝိဓဝါဂေါစရ။ ဝေ၊ ဝေသိယဂေါစရ။ ထုလ်၊ ထုလ္လကုမာရီဂေါစရ။
ပေါင်း ၆-ပါး။ ဤကား တရားတော်ဖြင့် ပူဇော်ခြင်း ဓမ္မပူဇာတည်း။

ဓမ္မဒါနဟူသည်ကား။ ။တရားတော်ကို ဆုံးမပဲ့ပြင် သွန်သင်ခြင်းသည် ပစ္စည်းကို
အလိုရှိကြ၊ တောင့်တကြကုန်သောသူတို့အား ပစ္စည်းကို
ပေးကမ်းလှူဒါန်းသကဲ့သို့ တရားတော်ကို အလိုရှိကြ၊ တောင့်တကြကုန်သော သူတို့အား
တရားတော်ကို ပေးလှူသည်-ဟူလိုသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဣတိဝုတ္တကအဋ္ဌကထာ(နာ-၂၉၄)၌-

ဣဓေ'ကစ္စော “ဣမေ ဓမ္မာ ကုသလာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ အကုသလာ၊ ဣမေ
သာဝဇ္ဇာ၊ ဣမေ အနဝဇ္ဇာ၊ ဣမေ ဝိညုဂရဟိတာ၊ ဣမေ ဝိညုပ္ပသဒ္ဓာ။ ဣမေ
သမတ္တာ သမာဒိန္နာ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ သံဝတ္တန္တိ၊ ဣမေ ဟိတာယ သုခါယ
သံဝတ္တန္တိ”တိ ကုသလာ'ကုသလကမ္မပထေ ဝိဘဇ္ဇန္တော ကမ္မဝိပါကေ(ကမ္မကမ္မဝိပါ-
ကေ) ဣဓလောကပရလောကေ စ ဒေသေန္တော ဝိယ ပါကဋေ(ပါကဋ်) ကရောန္တော
အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ နိဝတ္တာပေန္တော ကုသလေသု ဓမ္မေသု ပတိဋ္ဌာပေန္တော
ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဣဒံ လောကီယဓမ္မဒါနံ (ဓမ္မဒါနံ) နာမ။

သော ပန “ဣမေ ဓမ္မာ အဘိညေယျာ၊ ဣမေ ဓမ္မာ ပရိညေယျာ၊ ဣမေ
ဓမ္မာ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ ဣမေ ဘာဝေတဗ္ဗာတိ သစ္စာနိ
ဘာဝေန္တော အမတာဓိဂမံ ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ ဣဒံ သီခါပတ္တဓမ္မဒါနံ နာမ၊ တံ
သေဋ္ဌံ ဥတ္တမံ ဝိဝဋ္ဋဂါမိဓမ္မဒါနံ ဟိ နိဿာယ သဗ္ဗာနတ္ထတော ပရိမုစ္စတိ၊
သကလဝဋ္ဋဒုက္ခံ အတိက္ကမတိ၊ လောကီယံ ပန ဓမ္မဒါနံ သဗ္ဗေသံ ဒါနာနံ သေဋ္ဌံ၊
(နိဒါနံ) သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနံ မူလံ၊ တေနောဟ “သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”တိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဣမ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ကုသလာ၊ ကုသိုလ် မည်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ် မည်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ သာဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်ရှိကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ အနဝဇ္ဇာ၊ အပြစ်မရှိကုန်။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဝိညုဂရဟိတာ၊ ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့သည်။ ဝိညုပ္ပသဋ္ဌာ၊ ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သမာဒိန္နာ၊ ဆောက်တည်အပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ အဟိတာယ၊ အစီးအပွား မရှိခြင်းငှာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သမတ္တာ၊ ပြည့်စုံစေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ သမာဒိန္နာ၊ ဆောက်တည်စေအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ဟိတာယ၊ စီးပွားခြင်းငှာ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ သံဝတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ကုသလာကုသလကမ္မပထေ၊ ကုသလကမ္မပထ၊ အကုသလကမ္မပထတို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇော၊ ဝေဖန်သည်ဖြစ်၍။ ကမ္မဝိပါကေ၊ ကံ၏ အကျိုးတို့ကို။ ဝိဘဇ္ဇော၊ ဝေဖန်သည်ဖြစ်၍။ ဣဓလောကပရလောကေ စ၊ ဤပစ္စုပ္ပန်လောက၊ တမလွန်လောကတို့ကိုလည်း။ ဒဿေန္တော ဝိယ၊ ပြသကဲ့သို့။ ပါကဋေ၊ ထင်ရှားသည်တို့ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုလျက်။ အကုသလေဟိ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မေဟိ၊ တရားတို့မှ။ နိဝတ္တာပေန္တော၊ နစ်စေလျက်။ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဓမ္မေသု၊ တရားတို့၌။ ပတိဋ္ဌာပေန္တော၊ တည်စေလျက်။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ ဟောခြင်းသည်။ လောကီယဓမ္မဒါနံ နာမ၊ လောကီဖြစ်သော ဒါနမည်၏။

ယော ပန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ အဘိညေယျာ၊ ရှေးရှုသိအပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပရိညေယျာ၊ ပိုင်းခြား၍ သိအပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ပဟာတဗ္ဗာ၊ ပယ်အပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ သစ္စိကာတဗ္ဗာ၊ မျက်မှောက်ပြုအပ်ကုန်၏။ ဣမေ ဓမ္မာ၊ ဤတရားတို့ကို။ ဘာဝေတဗ္ဗာ၊ ပွားအပ်ကုန်၏။

- အဘိညေယျာ-၏အရမှာ ဝိပဿနာကို ယူ၊
- ပရိညေယျာ-၏အရမှာ ဒုက္ခသစ္စာကို ယူ၊
- ပဟာတဗ္ဗာ-၏အရမှာ သမုဒယသစ္စာကို ယူ၊
- သစ္စိကာတဗ္ဗာ-၏အရမှာ နိရောဓသစ္စာကို ယူ၊
- ဘာဝေတဗ္ဗာ-၏အရမှာ မဂ္ဂသစ္စာကို ယူ။

ဣတိ၊ ဤသို့။ သစ္စာနိ၊ သစ္စာတို့ကို။ ဘာဝေန္တော၊ ပွားစေလျက်။ အမတာဓိဂမံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ ဣဒံ၊ ဤဓမ္မဒါနသည်။ သိခါပတ္တဓမ္မဒါနံ နာမ၊ အထွတ်အထိပ်သို့ ရောက်သော ဓမ္မဒါန မည်၏။ တံ၊ ထိုဓမ္မဒါနသည်။ သေဌံ၊ ထူး၏။ ဥတ္တမံ၊ မြတ်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဝိဝဋ္ဋဂါမိဓမ္မဒါနံ၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော ဓမ္မဒါနကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ သဗ္ဗာနတ္ထတော၊ အလုံးစုံသော အကျိုးမဲ့မှ။ ပရိမုစ္စတိ၊ လွတ်၏။ သကလဝဋ္ဋဒုက္ခံ၊ အလုံးစုံသော ဝဋ်ဆင်းရဲကို။ အတိက္ကမတိ၊ လွန်နိုင်၏။ လောကီယံ၊ လောကီဖြစ်သော။ ဓမ္မဒါနံ ပန၊ ဓမ္မဒါနသည်ပင်လျှင်။ သဗ္ဗေသံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဒါနာနံ၊ ပစ္စယဒါနတို့ထက်။ သေဌံ၊ ထူး၏။ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိနံ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့၏။ မူလံ၊ အရင်း မည်၏။ တေနော၊ ထို့ကြောင့်လျှင်။ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိတိ၊ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ-ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူလေပြီ။

အင်္ဂုတ္တရဒုကနိပါတ်၊ တတိယပဏ္ဏာသ၊ ၃-ခုမြောက်သော ဒါနဝဂ်အစ ပဌမဒုကတွင် “ဒွေ’မေ ဘိက္ခဝေ ဒါနာနိ။ ကတမာနိ ဒွေ၊ အာမိသဒါနဉ္စ ဓမ္မဒါနဉ္စ”ဟူ၍ ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်၏အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ အာမိသဒါန၊ ဓမ္မဒါန-အထူးကို ပြရာ၌ လည်း-

အာမိသဒါနန္တိ စတ္တာရော ပစ္စယေ ဒိယျနကဝသေန အာမိသဒါနံ နာမ၊ ဓမ္မဒါနန္တိ ဣဓေ’ကစ္စော အမတပုတ္တိပဋိပဒံ ကထေတွာ ဒေတိ၊ ဣဒံ ဓမ္မဒါနံ နာမ။ -

(အံ၊ဌ၊၂၊၆၀)ဟူ၍ လာသည်။

အာမိသဒါနန္တိ၊ အာမိသဒါန-ဟူသည်ကား။ စတ္တာရော ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ကို။ ဒိယျနကဝသေန၊ လှူသည်၏ အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တံ၊ ဖြစ်သော။ ဒါနံ၊ ဒါနသည်။ အာမိသဒါနံ နာမ၊ အာမိသဒါန မည်၏။

ဓမ္မဒါနန္တိ၊ ဓမ္မ-ဟူသည်ကား။ ဣဓ၊ ဤလောက၌။ ဧကစ္စော၊ အချို့သောသူသည်။ အမတပုတ္တိပဋိပဒံ၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်စေတတ်သော အကျင့်ကို။ ကထေတွာ၊ ဆို၍။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ ဣဒံ၊ ဤသို့ လှူခြင်းသည်။ ဓမ္မဒါနံ နာမ၊ ဓမ္မဒါန မည်၏။

ဤသို့ လာသောကြောင့် တရားကို လှူခြင်းသည် ဓမ္မဒါန မည်၏။ အာမိသယာဂ၊ ဓမ္မယာဂ၊ အာမိသစာဂ၊ ဓမ္မစာဂ၊ အာမိသပရိစ္စာဂ၊ ဓမ္မပရိစ္စာဂ၊ အာမိသဘောဂ၊ ဓမ္မဘောဂ၊ အာမိသသမ္ဘောဂ၊ ဓမ္မသမ္ဘောဂ၊ အာမိသသံဝိဘာဂ၊ ဓမ္မသံဝိဘာဂ၊ အာမိသာနုဂ္ဂဟ၊ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ၊ အာမိသာနုကမ္မ၊ ဓမ္မာနုကမ္မ၊ အာမိသသင်္ဂဟ၊ ဓမ္မသင်္ဂဟ၊ အာမိသ-

ပဋိသန္ဓာရ၊ ဓမ္မပဋိသန္ဓာရ၊ အာမိသပူဇာ၊ ဓမ္မပူဇာ၊ အာမိသပရိယေသနာ၊ ဓမ္မပရိယေသနာ-စသည်တို့၌လည်း ဤနည်းတူ မှတ်ရာ၏။

အစိန္တေယျ၊ သုံးလူသေဌ်နင်း၊ တရားမင်းမြတ်သည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌ ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ တာဝတိံသာ နတ်ရပ်ဝယ် နတ်များ စုရုံး၍ ၄-ခုသော ပုစ္ဆာပြဿနာတို့သည် ကောင်းစွာဖြစ်ကြကုန်၏။

- ဒါနတို့တွင် အဘယ်ဒါန မြတ်သနည်း?
- အရသာတို့တွင် အဘယ်အရသာ မြတ်သနည်း?
- မွေလျော်ခြင်းတို့တွင် အဘယ်မွေလျော်ခြင်း မြတ်သနည်း?
- တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းကို အဘယ်ကြောင့် ကြီးမြတ်သည်-ဟု ဆိုသနည်း?

ဤ ၄-ပါးကုန်သော ပုစ္ဆာပြဿနာတို့သည် ကောင်းစွာဖြစ်၍ ထိုပြဿနာတို့ကို တာဝတိံသာ နတ်ခပင်းဝယ် ထုတ်ချင်းခပ်သဖြင့် အဆင့်ဆင့် မေးရာတွင် စကြဝဠာ ရွှေ့ပြောင်း၍ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာမှာ ပြဿနာဆင့်ဆင့်ဖြစ်၍ ၁၂-နှစ် ကြာလေသည်။ ထိုရောအခါ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာမှ နတ်တကာပေါင်းစု၍ ၄-ခုသော ပြဿနာကို ငါတို့စကြဝဠာ စာတုမဟာရာဇ်နတ်မင်းတို့ထံ မေးမြန်းသည်ကို ဖြေဆိုခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လေရကား နတ်အများနှင့်ပင် သိကြားမင်းထံမှောက်သို့ ရောက်ကြသောအခါ တာဝတိံသာ နတ်ရွာသနင်း သိကြားမင်းကြီးသည် စကြဝဠာတစ်သောင်းမှ နတ်အပေါင်း ခြံရံ၍ ညဦးယံ အခါတွင် ကိုယ်အရောင်အဆင်းဖြင့် ထွန်းလင်းတောက်ပလျက် ဧကမန္တဌာနအရပ် ရွှေတော်တွင် ရပ်ပြီးမှ မေးအပ်သော ပုစ္ဆာပြဿနာကို ရှိသေစွာ ညွှတ်တွား၍ လျှောက်ထားလေလျှင်—

သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ၊ သဗ္ဗရသံ ဓမ္မရသော ဇိနာတိ။

သဗ္ဗရတိ ဓမ္မရတိ ဇိနာတိ၊ တဏှာက္ခယော သဗ္ဗဒုက္ခံ ဇိနာတိ။ ။—

(ဓမ္မပဒ။ ၆၄) ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဒေဝါနမိန္ဒ၊ တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသနင်း၊ သိကြားမင်း။ သဗ္ဗဒါနံ၊ ခပ်သိမ်းသော အလှူကို။ ဓမ္မဒါနံ၊ တရားတည်း-ဟူသော အလှူသည်။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏။ သဗ္ဗရသံ၊ ခပ်သိမ်းသော အရသာကို။ ဓမ္မရသံ၊ တရားတည်းဟူသော အရသာသည်။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏။ သဗ္ဗရတိ၊ ခပ်သိမ်းသော မွေလျော်ခြင်းကို။ ဓမ္မရတိ၊ တရားတည်းဟူသော မွေလျော်ခြင်းသည်။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏။ တဏှာက္ခယော၊ တဏှာ၏ ကုန်ခြင်းသည်။ သဗ္ဗဒုက္ခံ၊ ခပ်သိမ်းသော ဆင်းရဲကို။ ဇိနာတိ၊ အောင်နိုင်၏။

ထိုပါဠိတော်မြတ်၌ “သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ” ဟူသော ပုဒ်၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်ပြတော်မူလိုသော အဋ္ဌကထာဆရာသည်-

တတ္ထ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနန္တိ သစေပိ ဟိ စက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ နိရန္တရံ ကတွာ သန္နိပတိတာနံ (သန္နိသိန္နာနံ) ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓခိဏာသဝါနံ ကဒလိ-
ဂဗ္ဘသဒိသာနိ စိဝရာနိ ဒဒေယျ။ တသ္မိ သမာဂမေ စတုပ္ပဒိကာယ ဂါထာယ
ကတာနုမောဒနာဝ သေဌာ။ တံ ဟိ ဒါနံ တဿာ ဂါထာယ သောဠသီ ကလံ န
အတ္တတိ၊ ဧဝံ ဓမ္မဿ ဒေသနာပိ ဝစနံပိ သဝနမ္ပိ မဟန္တိ၊ ယေန စ ပုဂ္ဂလေန တံ
ဓမ္မဿဝနံ ကာရိတံ တဿေဝ အာနိသံသော မဟန္တော။

တထာရူပါယ ဧဝ ပရိသာယ ပဏီတပိဏ္ဍပါတဿ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒိန္နဒါန-
တောပိ သပ္ပိတေလာဒိနံ ပတ္တေ ပူရေတွာ ဒိန္နဘေသဇ္ဇဒါနတောပိ၊ မဟာဝိဟာရ-
သဒိသာနံ ဝိဟာရာနံ စ လောဟပါသာဒသဒိသာနဉ္စ ပါသာဒါနံ အနေကာနိ
ကောဋိသတသဟဿာနိ စဇိတွာ ကာရေတွာ ဒိန္နသေနာသနဒါနတောပိ အနာထ-
ပိဏ္ဍိကာဒိဟိ ကာရိတံ ဝိဟာရံ(ဝိဟာရေ) အာရဗ္ဘ ကတပရိစ္စာဂတောပိ၊ အန္တမ-
သော စတုပ္ပဒိကာယ ဂါထာယ အနုမောဒနဝသေနာပိ ပဝတ္တိတံ ဓမ္မဒါနမေဝ
ဝရံ သေဌံ။ ကိကာရဏာ၊ ဧဝရူပါနိ ဟိ ပုညာနိ ကရောန္တာ ဓမ္မံ သုတွာဝ ကရောန္တိ၊
နော အသုတွာ။

သစေ ဟိ ဣမေ သတ္တာ ဓမ္မံ န သုဏေယျ။ ဥဠုဂ်မတ္တံ ယာဂုံ ပိ ကဇ္ဈမတ္တံ
ဘတ္တမ္ပိ န ဒဒေယျ။ ဣမိနာ ကာရဏေန သဗ္ဗဒါနေဟိ ဓမ္မဒါနမေဝ သေဌံ။

အပိ စ ဌပေတွာ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ သကလကပ္ပံ ဒေဝေ ဝဿန္တေ
ဥဒကဗိန္ဒုနိ ဂဏေတုံ သမတ္ထာယ ပညာယ သမ္ပန္နာဂတာ သာရိပုတ္တာဒယောပိ
အတ္တနော ဓမ္မတာယ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ အဓိဂန္တူ နာသက္ခိသု၊ အဿဇိတ္ထေ-
ရာဒိဟိ ကထိတံ ဓမ္မံ သုတွာဝ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ သစ္စိကရိသု၊ သတ္ထု
ဒေသနာယ သာဝကပါရမီညဏံ သစ္စိကရိသု၊ ဣမိနာပိ ကာရဏေန မဟာရာဇ
ဓမ္မဒါနမေဝ သေဌံ။ တေန ဝုတ္တံ “သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ”တိ။

ဟူသောပါဌ်(ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၃၅၂)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ တိဿံ ပါဠိယံ၊ ထိုပါဠိတော်၌။ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနန္တိ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ-ဟူသည်
ကား။ ဟိ၊ အကျယ်ဆိုဦးအံ့။ စက္ကဝါဠဂဗ္ဗေ၊ စကြဝဠာတိုက်၌။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ၊
ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ နိရန္တရံ၊ အခြားမရှိသည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ သန္နိပတိတာနံ၊ စည်းဝေး
ကုန်သော။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓခိဏာသဝါနံ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့ကို။ ကဒလိဂဗ္ဘ

သဒိသာနိ၊ ငှက်ပျောပင်၏ အတွင်း၌တည်သော၊ ငှက်ပျောညွန့်အဆင်းနှင့် တူကုန်သော။
 စီဝရာနိ၊ ခေါမ၊ ရောမတိုင်းတို့၌ဖြစ်သော သင်္ကန်းတို့ကို။ သစေ ဒဒေယျ၊ အကယ်၍ လှူ
 ငြားအံ့။ တသ္မိံ သမာဂမေ၊ ထိုမျှလောက်သော အစည်းအဝေး၌။ စတုပ္ပဒိကာယ၊ ၄-ပါး
 ရှိသော။ ဂါထာယ၊ ဂါထာကို။ ကတာနုမောဒနာဝ၊ ပြုအပ်သော အနုမောဒနာသည်လျှင်။
 သေဋ္ဌာ၊ မြတ်၏။ ဟိ၊ မှန်၏။ တံ ဒါနံ၊ ထိုမျှလောက်သော အစည်းအဝေး၌ လှူအပ်သော
 စီဝရဒါနသည်။ တဿာ ဂါထာယ၊ ထို ၄-ပါး အဆုံးရှိသောဂါထာကို ဟောသော ဓမ္မဒါန
 အကျိုးကို။ သောဠသိံ ကလံ၊ ၂၅၆-စိတ်၊ စိတ်၍ ၁-စိတ်သော အဖို့ကိုမျှလည်း။ န အဋ္ဌတိ၊
 မမှီ။

ဧဝံ၊ ဤအတူ။ ဓမ္မဿ၊ တရားတော်ကို။ ဒေသနာပိ၊ ဟောခြင်းသည်လည်း
 ကောင်း။ ဝစနမ္ပိ၊ သင်ခြင်းသည်လည်းကောင်း။ သဝနမ္ပိ၊ နာခြင်းသည်လည်းကောင်း။
 မဟန္တံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်၏။ ယေန စ ပုဂ္ဂလေန၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ တံ ဓမ္မဿဝနံ၊
 ထိုတရားနာခြင်းကို။ ကာရိတံ၊ ပြုအပ်၏။ တဿေဝ၊ ထိုသူ၏သာလျှင်။ အာနိသံသော၊
 အကျိုးသည်။ တေသံ ဒါနာနံ၊ ထိုကဒလိဂဗ္ဘသဒိသစီဝရဒါနတို့ထက်။ မဟန္တော၊ ကြီးမြတ်၏။

တထာရူပါယ ဧဝ၊ ထိုသို့ သဘောရှိသည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ပရိသာယ၊ ပရိသတ်
 ၌။ ပဏီတပိဏ္ဏပါတဿ၊ မွန်မြတ်သော ဆွမ်းကို။ ပတ္တေ၊ သပိတ်၌။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။
 ဒိန္နဒါနတောပိ၊ လှူအပ်သော ဒါနထက်လည်းကောင်း။ သပ္ပိတေလာဒိနိ၊ ထောပတ်ဆီ-
 စသည်တို့ကို။ ပတ္တေ၊ သပိတ်၌။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဒိန္နဘေသဇ္ဇဒါနတောပိ၊ လှူအပ်
 သော ဆေးအလှူထက်လည်းကောင်း။ မဟာဝိဟာရသဒိသာနံ၊ မဟာဝိဟာရကျောင်းကြီးနှင့်
 တူကုန်သော။ ဝိဟာရနံ၊ ကျောင်းတို့ထက်လည်းကောင်း။ လောဟပါသာဒသဒိသာနံ၊
 လောဟပါသာဒမည်သော ပြာသာဒ်နှင့် တူကုန်သော။ ပါသာဒါနံ၊ ပြာသာဒ်တို့ထက်လည်း
 ကောင်း။ အနေကာနိ ကောဠိသတသဟဿာနိ၊ ကုဋေ ၁-သိန်းမကသော ဥစ္စာတို့ကို။
 စဇိတွာ၊ စွန့်၍။ ကာရေတွာ၊ ဆောက်လုပ်၍။ ဒိန္နသေနာသနဒါနတောပိ၊ လှူအပ်သော
 ကျောင်းအလှူထက်လည်းကောင်း။ အနာထပိဏ္ဍိကာဒိဟိ၊ အနာထပိဏ္ဍိသူဌေး-အစရှိကုန်
 သောသူတို့သည်။ ကာရိတံ၊ ဆောက်လုပ်အပ်သော။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းကို။ အာရတ္တ၊
 အကြောင်းပြု၍။ ကဟပရိစ္စာဂတောပိ၊ ပြုအပ်သော ပရိစ္စာဂထက်လည်းကောင်း။ အန္တမ-
 သော၊ အယုတ်သဖြင့်။ စတုပ္ပဒိကာယ၊ ၄-ပါးရှိသော။ ဂါထာယ၊ ဂါထာကို။ အနုမောဒန-
 ဝသေန၊ အနုမောဒနာပြုသည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ပဝတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ ဓမ္မဒါနမေဝ၊
 ဓမ္မဒါနသည်သာလျှင်။ ဝရံ သေဋ္ဌံ၊ မြတ်၏။ တစ်နည်း။ ဝရံ၊ မြတ်၏။ သေဋ္ဌံ၊ ထူး၏။ ကိ
 ကာရဏာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဟိ၊ ထင်စွာပြဦးအံ့။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့သဘော

ရှိကုန်သော။ ပညာနိ၊ ကောင်းမှုတို့ကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုသောသူတို့သည်။ ဓမ္မ၊ ကို။ သုတ္တာဝ၊ နာရ၍သာလျှင်။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ အသုတ္တာ၊ မနာရဘဲ။ နော ကရောန္တိ၊ မပြုကုန်။ ဟိ၊ မှန်၏။

ဣမေ သတ္တာ၊ ဤသတ္တဝါတို့သည်။ ဓမ္မ၊ တရားတော်ကို။ သစေ န သုဏေယျံ၊ အကယ်၍ မနာကုန်သည်ဖြစ်အံ့။ ဥဠုဂ်မတ္တံ၊ ၁-ယောက်ချို့မျှလောက်သော။ ယာဂုံပိ၊ ယာဂုကိုလည်းကောင်း။ ကဋ္ဌေမတ္တံ၊ ၁-ယောက်မ-မျှလောက်သော။ ဘတ္တမ္ပိ၊ ဆွမ်းကိုလည်းကောင်း။ န ဒဒေယျံ၊ မလှူကုန်ရာ။ ဣမိနာ ကာရဏေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ သဗ္ဗဒါနေဟိ၊ ခပ်သိမ်းသော အလှူဒါနတို့ထက်။ ဓမ္မဒါနမေဝ၊ ဓမ္မဒါနသည်သာလျှင်။ သေဌံ၊ မြတ်၏။

အပိစ၊ မှတ်ဖွယ်တသီး၊ နည်းတပါးသော်ကား။ ဗုဒ္ဓေ စ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓေ စ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ သကလကပ္ပံ၊ အလုံးစုံသော ကပ်ပတ်လုံး။ ဒေဝေ၊ မိုးသည်။ ဝဿန္တေ၊ ရွာလတ်သော်။ ဥဒကဗိန္နုနိ၊ ရေပေါက်တို့ကို။ ဂဏေတုံ၊ ရေတွက်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထာယ၊ စွမ်းနိုင်သော။ ပညာယ၊ ပညာနှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်သော။ သာရိပုတ္တာဒယောပိ၊ သာရိပုတ္တရာ-မထေရ်-အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဓမ္မတာယ၊ သဘောဖြင့်။ ဝါ၊ အတ္တနော ဓမ္မတာယ၊ မိမိအလိုလို။ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်-အစရှိသည်တို့ကို။ အဓိဂန္တု၊ ရခြင်းငှာ။ န သက္ကိဿ၊ မတတ်နိုင်ကုန်။ အဿဇိတ္ထေရာဒိဟိ၊ အဿဇိမထေရ်-စသည်တို့သည်။ ကထိတံ၊ ဟောအပ်သော။ ဓမ္မ၊ တရားကို။ သုတ္တာဝ၊ နာရ၍သာလျှင်။ သောတာပတ္တိဖလာဒိနိ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်-စသည်တို့ကို။ သစ္စိကရိဿ၊ မျက်မှောက်ပြုကြကုန်၏။ သတ္ထုဒေသနာယ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ဒေသနာဖြင့်။ သာဝကပါရမီဉာဏံ၊ သာဝကပါရမီဉာဏ်ကို။ သစ္စိကရိဿ၊ မျက်မှောက်ပြုကြကုန်၏။ မဟာရာဇ၊ တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသနင်း၊ သိကြားမင်းကြီး။ ဣမိနာပိ ကာရဏေန၊ ဤသို့သော အကြောင်းဖြင့်လည်း။ ဓမ္မဒါနမေဝ၊ ဓမ္မဒါနသည်သာလျှင်။ သေဌံ၊ မြတ်၏။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိတိ၊ သဗ္ဗဒါနံ ဓမ္မဒါနံ ဇိနာတိ-ဟူ၍။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

သောဠသီ ကလံ-ကို ၂၅၆-စိတ်-ဟူရာ၌ ၄-ပါးရှိသော ဂါထာကို ဟောသော ကုသိုလ်ကို ၁၆-စိတ်၊ စိတ်၍ ၁-စိတ်ကို ၁၆-စိတ်၊ ၁၆-ကြိမ်တိုင် စိတ်သော် ၂၅၆-ကြိမ် ဖြစ်၏။ စိတ်ဟန်ကား ၄-ပါးရှိသော ဂါထာကို ဟောသော ကုသိုလ်ကို ၁၆-စုပြု၍ ၁၆-ကို တည်၊ ၁၆-ခုဖြင့် မြှောက်။ မြှောက်ဟန်ကား- ဧကံ ဧက ဧကံ၊ သော ဧက သော၊

ဧက္ကသောသော၊ သော သော ဆတြိသ။ ဤသို့ မြောက်ခြေရကို ပေါင်းစုလျှင် ၂၅၆-
ဖြစ်၍ ၂၅၆-စိတ်တွင် ၁-စိတ်သော ဓမ္မဒါနကုသိုလ်၏ အကျိုးကိုမျှ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
“စီဝရဒါန၊ ပိဏ္ဏပါတဒါန၊ ဘောသဇ္ဇဒါန၊ ဝိဟာရဒါန” အကျိုးတို့သည် မမှီနိုင်ရာဟူလိုသည်။
ဤကား ဓမ္မဒါနတည်း။

ပစ္စယဒါန ပစ္စယပူဇိတတို့မှာ ပြဆိုခဲ့သော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာစကားဖြင့် ထင်ရှား၏။
၎င်းစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် တေရသနိပါတ်၊ မဟာကာလိင်္ဂဇာတ်၊ ၎င်းစူဠနာရဒဇာတ်၊
အင်္ဂုတ္တရနိကာယအဋ္ဌကထာ၊ သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဣတိဝုတ္တကအဋ္ဌကထာ၊
သုတ်မဟာဝါပရိနိဗ္ဗာနသုတ် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မပဒ၊ သက္ကပဉ္စာဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ။ မူလ-
ပဏ္ဏာသ၊ မဟာဂေါသိင်္ဂအဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

အထက်လျှောက်ရင်း စိန်ပန်းရပ်နေ ဒါယကာတို့က ယခင်
လျှောက်ထားဖြေဆိုချက်များကို အကျဉ်းသိမှတ်ပါမည့်အကြောင်းနှင့်
ထပ်မံလျှောက်ထားချက်

[၃၈] “ဘုရားတပည့်တော် သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာနေ ဒါယကာကြီး၊
ငယ် တစ်စုတို့ ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူလိုက်သောအရာသည် အလွန်ကျယ်ဝန်း များပြားသည်
ဖြစ်၍ သိသာခြားနား ကွဲပြားအောင် မှတ်သားခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်ပါသောကြောင့်
ကိုယ်စားတော်စား ရုပ်ပွားတော်မြတ် ပိဋကတ်စာပေရေးသား၍ တည်ထားကိုးကွယ်
သည့်အရာကို အသေအချာ နေရာကျကျ သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ သိမှတ်ပါရအောင်
ထပ်မံ၍ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား”။

စိန်ပန်းရပ် ဒါယကာတို့ ထပ်မံလျှောက်ထားချက်—

[၃၈] သားငယ်ကို မိခင်နို့ စို့စေသည့် မေတ္တာဘာဝနာ ကိုယ်စားတော်စား ရုပ်ပွား
တော်မြတ် ပိဋကတ်စာပေ ရေးသား၍ တည်ထားကိုးကွယ်သည်။ (ဒိဋ္ဌိဇုကမ္မဘာဝနာ)

၁၂၃၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၊ ၁၂-ရက်၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရဟန်းသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

မန္တလေးမြို့အနောက်ပြင်၊ အမရဌာနီရပ်၊ သူရဲဈေးနေ
ဒါယကာမောင်တေ-က “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”ဟူသောပါဌ်၌
ဓမ္မသဒ္ဓါ၏အနက်ကို သန္နိဌာန်ချ သိမှတ်ပါရအောင် မ၊စ
ဖြေဆိုပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၃၉] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲဈေးနေ ဒါယကာ ငတေ ၃-ထွေသော ပဏာမ
တို့ဖြင့် တုပ်ကွရိုကျိုးလျက် ရှိခိုးအသနားတော်ခံပါသည်။

‘ပါတိမောက္ခံ ဝိသောဓေန္တော၊ အပ္ပေဝ ဇိဝိတံ ဇဟေ’-အစဖွေလျက်၊ ရွှေ
အက္ခရာ၊ ရွှေပေလွှာနှင့်၊ ရွှေစာကမ္ပည်း၊ ရွှေလိပ်တော် တည်းခဲသည်။ နည်းဝိတ္ထာရ၊
မြတ်ဆရာ ပြသည်နှင့်၊ ဆန်မျှမသွေ၊ တသဝေမလတ်၊ မပြတ်ဂရ၊ အလေးပြုလျက်၊
စက္ခုဒွါရ၊ စသည်အပြား၊ ၆-တံခါးကို၊ ဆီးတားပိတ်ဆို့၊ သတိမြို့ဖြင့်၊ ပိတ်ဆို့လေ့
ရှိတော်မူပေသော ဆရာတော်ဘုရား။

သမ္ပန်၊သကတ်၊ ရုပ်၊ဓာတ်၊ပစ္စည်း၊ နည်းအထွေထွေ၊ ပုဒ်နေ၊လိင်ဝုတ်၊ ပဒုဒ္ဓါရ၊
ပဝေသန၊ အာဘောဂ အထင်၊ ဥယျောဇဉ် ပါဌ်နှင့် စီရင်ရေးသားထားတော်မူအပ်
သော ပရမတ္ထမဇ္ဈကျမ်း၌ ‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေ
ဓမ္မာ အနတ္တာ’-ဟု တွေ့ရှိပါသည်။ ၎င်းပါဌ်တို့တွင် ဓမ္မာ၌ ဓမ္မပုဒ်အရ သတ္တလည်း
မဟုတ်၊ ဇီဝလည်းမဟုတ်ကုန်သော သဘောတရားတို့သည် အစိုးမရကုန်-ဟု
အန္တောဒေသက ဝိကလောကဲ့သို့ တွေးတောရမ်းဆလျက် အဏ္ဏဝမေရ၊ ပံသုသိ-
လာ၊ သီတာရေဆုံး၊ နဝရာဇိအလုံးကိုပင်၊ ပြောထုံးပြုကြလျက်၊ ဓမ္မပုဒ်အရ-ဟု
ရမ်းဆကြကုန်သည်။ ၎င်းပါဌ်ပါဠိသဘောကို၊ အတ္တနောမတိ မရှိ၊ အာစရိယဝါဒ
လွတ်ကင်းကြပါ၍၊ နယောပဒေသ၊ စသဒ္ဓါ နိပါတ်ပုဒ်၊ သမုစ္စယ အလာ၊ အထဝါ
လောင်းစွက်၍၊ ကျမ်းတက်သည် နုသန္ဓေကို၊ ဖွေဖွေရှာရှာ၊ သေသေချာချာ၊ နေရာ
တကျ၊ သာဓိပ္ပာယ်၊ အတ္တနယ၊ လီနန္တရ၊ စောဒကအရာကို၊ တဒ္ဓမ္မပစာ၊ ဧကဒေသု-

ပစာ၊ နည်းနာအဝဝ၊ ဇညနှင့် ဇနက၊ ဝိတ္တာရယူဆောင်လျက်၊ ကြီးစွာသော အမိုက်
မှောင်ကို၊ တန်ဆောင်ဆီမီးဖြင့်၊ တညီးညီးထွန်းပြပါလျက်၊ နာနာ ကဒါစိ၊ ပဝတ္တိ
ဉာဏ်၊ ဌိဘင်္ဂက္ခဏ၊ ဥပါဒက္ခဏ၊ ဇဝန၊ တဒါရုံ၊ ဓမ္မရသဂုဏ်ဖြင့်၊ စိတ်အာရုံ
အပြားပြားကို၊ ခံစားပါရအောင်၊ ညွှန်ပြတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်လျှောက်ထားရင်း ဒါယကာမောင်တေ လျှောက်ချက်—

[၃၉] သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ၏ အကွဲ
အပြား အထူးအားကို မေးလျှောက်သည်မှာ- နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်မှ တပါးသော အလုံးစုံ
သော သင်္ခါရတရား-ဟူသမျှသည် အနိစ္စ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်တို့သည် အနိစ္စ
မမည်။ ထိုအလုံးစုံသော သင်္ခါရတရား-ဟူသမျှသည်ပင် ဒုက္ခ မည်၏။ နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်
တို့သည် ဒုက္ခ မမည်။ နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်နှင့်တကွ အလုံးစုံသော သင်္ခါရတရား-ဟူသမျှ
သည် အနတ္တ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ဝိနည်းပရိဝါပါဠိတော်မြတ်၌—

၁။ အနိစ္စာ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ၊ ဒုက္ခာ'နတ္တာ စ သင်္ခတာ။
နိဗ္ဗာနံ နာမပညတ္တိ၊ အနတ္တာ ဣတိ နိစ္ဆယာ။ ။

၂။ ဗုဒ္ဓစန္ဒေ အနုပ္ပန္နေ၊ ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေ အနုဂ္ဂတေ။
တေသံ သဘာဝဓမ္မာနံ၊ နာမမတ္တံ န နာယတိ။ ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

၁။ သဗ္ဗေ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သင်္ခါရာ၊ သင်္ခါရတရားတို့သည်။ အနိစ္စ၊ အမြဲ မရှိကုန်။
ဒုက္ခ၊ ဆင်းရဲတတ်ကုန်၏။ အနတ္တာ၊ အစိုးမရ။ သင်္ခတာ၊ ကံ၊ စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရတည်း
ဟူသော အကြောင်းတရား ၄-ပါးတို့လည်း ပြုပြင်အပ်ကုန်၏။ နိဗ္ဗာနံ၊ နိဗ္ဗာန်ကိုလည်း
ကောင်း။ နာမပညတ္တိ၊ နာမပညတ်ကိုလည်းကောင်း။ အနတ္တာ ဣတိ အနတ္တာ ဧဝ၊ အနတ္တ-
ဟူ၍သာလျှင်။ နိစ္ဆယာ၊ ဆုံးဖြတ်အပ်ကုန်၏။

၂။ ဗုဒ္ဓစန္ဒေ၊ ဘုရားတည်း-ဟူသော လမင်းသည်။ အနုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်တော်မူသည်
ရှိသော်။ ဗုဒ္ဓါဒိစ္စေ၊ ဘုရားတည်း-ဟူသော နေမင်းသည်။ အနုဂ္ဂတေ၊ တက်၍ မထွန်းပတော်
မူသည်ရှိသော်။ တေသံ သဘာဝဓမ္မာနံ၊ ထိုအနတ္တဖြစ်ကုန်သော သဘောတရားတို့၏။
နာမမတ္တံ၊ အမည်မျှကို။ န နာယတိ၊ မသိ။ ဝါ၊ မထင်။

ဤသို့ ဟောတော်မူသောကြောင့် နိဗ္ဗာန်၊ နာမပညတ်တို့သည် အနတ္တ-သာ မည်၏။ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ မမည်။ ထို့ကြောင့် သင်္ခတ-ဟုတ်၊ မဟုတ်သော အလုံးစုံသော တရားတို့ကို ဓမ္မ၏အရ၌ အကုန်ကျုံး၍ ပြတော်မူလိုရကား “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ”ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် အနိစ္စလက္ခဏာ၊ ဒုက္ခလက္ခဏာတို့ကို ဆင်ခြင်ရာ၌ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ-ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ အနတ္တလက္ခဏာကို ဆင်ခြင်ရာ၌လည်း သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနတ္တာ-ဟု ဆင်ခြင်ရာ၏။ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ-ဟူ၍ပင် သုံးသပ်ဆင်ခြင်သော်လည်း တေဘုမ္မကသင်္ခါရကိုသာ နှလုံးသွင်းအပ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား တေဘုမ္မကဖြစ်သော ခန္ဓာပဉ္စက ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့သည်သာ ဝိပဿနာ၏ အာရုံ မဟုတ်၊ ထို့ကြောင့် တေဘုမ္မကဖြစ်သော ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကိုသာ လက္ခဏာရေးသို့တင်၍ ရှုရာ၏။ ဤ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’-ဟူသောပုဒ်၏ အရ၌လည်း တေဘုမ္မကသင်္ခါရ၌ အနတ္တလက္ခဏာကို တင်ဖူးသောရဟန်း ၅၀၀-ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူသော အရာဖြစ်သောကြောင့် ခန္ဓာ ၅-ပါးကိုသာ အလိုရှိအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒ၊ ၂၀-မြောက်သော မဂ္ဂဝဂ်၊ ၄-အနတ္တလက္ခဏဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ၌-

တတ္ထ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ ပဉ္စက္ခန္ဓာဇေ အဓိပ္ပေတာ -

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တတ္ထ တိဿံ ပါဠိယံ၊

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ၊ ယဒါ ပညာယ ပဿတိ။

အထ နိဗ္ဗိန္ဒတိ ဒုက္ခေ၊ ဧသ မဂ္ဂေါ ဝိသုဒ္ဓိယာ။ -

ဟူသော ဤပါဠိတော်၌-

သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာတိ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ-ဟူသည်ကား။ ပဉ္စက္ခန္ဓာ ဇဝ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊ နာမ်တရားတို့ကိုသာလျှင်။ အဓိပ္ပေတာ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။

၁၂၄၅-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလပြည့်ကျော်၊ ၆-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

အထက်လျှောက်ရင်း ဒါယကာမောင်တေ-က ထပ်မံလျှောက်ထားချက်

[၄၀] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲဈေးနေ တကာငတေ ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက် ပါသည်ဘုရား။

‘သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ အနိစ္စာ၊ သဗ္ဗေ သင်္ခါရာ ဒုက္ခာ၊ သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’-ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်မြတ်ပါဌ်၏အရ အဓိပ္ပါယ်ထွက်ကို မုချကွဲပြား ခြားနား သိမှတ်ရပါပြီ။ ‘သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ’-ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါကို အထူးထူးအခြား ခြား ကွဲပြားကြ၍ နေရာမကျ သဘောရှိသမျှကို ရမ်းဆွဲတွေးတော ပြောဆိုကြပါ သော်လည်း ထုတ်ဖော်ဟောမှတ်၊ ပိဋကတ်တွင်၊ ကျမ်းမြတ်အလာ၊ ဒေသနာကို၊ နေရာမကျရှိပါ၍၊ နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင်၊ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ထက်လျှောက်ထားရင်း ဒါယကာမောင်တေလျှောက်ချက်—

[၄၀] သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ-ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါကို အထူးထူးအခြားခြား ကွဲပြား ပြောဆိုကြသည်မှာ ဓမ္မသဒ္ဒါသည်—

ပရိယတ္တိ-ဟူသောအနက်၊ သစ္စာ ၄-ပါး-ဟူသောအနက်၊ သမာဓိတရား- ဟူသောအနက်၊ ပညာ-ဟူသောအနက်၊ ပကတိ-ဟူသောအနက်၊ ဧည ယျဓံတရား ၅-ပါး-ဟူသောအနက်၊ ဆိတ်ခြင်း-ဟူသောအနက်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု-ဟူသောအနက်၊ သိက္ခာအာပတ်-ဟူသောအနက်၊ သဘောတရား-ဟူသောအနက်၊ ဤ ၁၀-ပါးကုန်သော အနက်တို့ကို ဟော၏။ ထို ၁၀-ပါးတို့တွင် “ဣဓ ဘိက္ခု ဓမ္မံ ပရိယာပုဏ္ဏာတိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဂါထံ ဥဒါနံ”-အစရှိသော ပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ပရိယတ္တိ-ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။

ဣဓ၊ ဤသာသနာတော်၌။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ဓမ္မံ၊ ပရိယတ္တိဓမ္မကို။ ပရိယာ- ပုဏ္ဏာတိ၊ သင်၏။ သုတ္တံ၊ သုတ်ကို။ ဂေယျံ၊ ဂေယျကို။ ဂါထံ၊ ဂါထာကို။ ဥဒါနံ၊ ဥဒါန်းကို။ ပရိယာပုဏ္ဏာတိ၊ သင်၏။ (ဤသို့ အနက်ပေး။)

ဒိဋ္ဌဓမ္မော ဝိဒိတဓမ္မော-ဟူသော ပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သစ္စာ ၄-ပါးဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မော၊ မြင်အပ်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရား ရှိတော်မူ၏။ ဝိဒိတဓမ္မော၊ သိအပ်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရား ရှိတော်မူ၏။ (ဤသို့ အနက်ပေး။)

“ဧဝံ ဓမ္မော တေ ဘဂဝန္တော” ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် သမာဓိတရားဟူသော အနက်ကို ဟော၏။ ဘဂဝန္တော၊ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား။ တေ၊ အရှင် ဘုရားအား။ ဧဝံ ဓမ္မော၊ ဤသို့ တည်ကြည်ငြိမ်သက်သော သမာဓိ ရှိတော်မူပေ၏။
(ဤသို့အနက်ပေး။)

ယဿေ'တေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဝါနရိန္ဒ ယထာ တဝ။
သစ္စံ ဓမ္မော ဓိတိ စာဂေါ၊ ရိဋ္ဌံ သော အတိက္ကမတိ။ ။

ဟူသော ပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ပညာ-ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။

ဝါနရိန္ဒ၊ မျောက်တကာတို့ကို အစိုးရသော မျောက်မင်း။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။
‘သစ္စံ၊ မှန်သောစကားကို ဆိုခြင်းလည်းကောင်း။ ‘ဓမ္မော၊ ဝိစာရဏပညာလည်းကောင်း။
‘ဓိတိ၊ လုံ့လဥဿာဟ ပြုခြင်းလည်းကောင်း။ ‘စာဂေါ၊ အသက်ကို စွန့်ခြင်းလည်းကောင်း။
ဧတေ စတုရော ဓမ္မာ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော တရားတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ သော၊
ထိုသူသည်။ ရိဋ္ဌံ၊ ရန်သူအပေါင်းကို။ အတိက္ကမတိ ယထာ၊ လွန်နိုင်သကဲ့သို့။ တထာ၊
ထို့အတူ။ တဝ၊ သင်-မျောက်မင်းအား။ စတုရော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဧတေ ဓမ္မာ၊ ထိုတရား
တို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ တွမ္ပိ၊ သင်သည်လည်း။ ရိဋ္ဌံ၊ ရန်သူအပေါင်းကို။ အတိက္ကမတိ၊
လွန်နိုင်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

“ဗျာဓိဓမ္မာ ဇရာဓမ္မာ၊ အထော မရဏဓမ္မိနော” ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည်
ပကတိ-ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။

ဗျာဓိဓမ္မာ၊ ဖျားနာခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဇရာဓမ္မာ၊ အိုခြင်းတို့သည်လည်း
ကောင်း။ အထော၊ ထိုမှတစ်ပါး။ မရဏဓမ္မိနော၊ သေခြင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ သဗ္ဗာကာရေန ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဉာဏဓူခေ အာပါမံ အာဂစ္ဆတိ”
ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ဥေ ယျမံတရား ၅-ပါးတို့၌ ဖြစ်၏။

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ ဥေ ယျမံတရား ၅-ပါးတို့သည်။ သဗ္ဗာကာရေန၊
ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာဖြင့်။ ဘဂဝတော၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။
ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ဉာဏဓူခေ၊ ဉာဏ်တော်၏အဝ၌။ အာပါထံ၊ ထင်ခြင်းသို့။
အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

“တသ္မိ ခေါ ပန သမယေ ဓမ္မာ ဟောန္တိ” ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဒါသည် ဆိတ်ခြင်း
ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။

တသ္မိံ ခေါ ပန သမယေ၊ ထိုအခါ၌။ ဓမ္မာ၊ တေဘုမ္မက သင်္ခါရမှ ဆိတ်ကုန်သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

“ဓမ္မော သုစိဏ္ဏော သုခ’မာဝဟတိ” ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် ကုသိုလ်
ကောင်းမှုကို ဟော၏။

သုစိဏ္ဏော၊ ကောင်းစွာ လေ့ကျက်အပ်သော ဓမ္မကုသိုလ် ၁၀-ပါး တရားသည်။
သုခံ၊ လူ့နတ်၊ နိဗ္ဗာန် ၃-တန်သောချမ်းသာကို။ အာဝဟတိ၊ ဆောင်နိုင်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

“ဣမေ ခေါ ပနာ’ယသ္မန္တော ဒွေ အနိယတာ ဓမ္မာ ဥဒ္ဓေသံ အာဂစ္ဆန္တိ” ဟူသော
ပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည် သိက္ခာပုဒ်အာပတ်-ဟူသောအနက်ကို ဟော၏။

အာယသ္မန္တော၊ အရှင်တို့။ ဒွေ၊ ၂-ပါးကုန်သော။ အနိယတာ၊ အနိယတ မည်ကုန်
သော။ ဓမ္မာ၊ သိက္ခာပုဒ် တို့သည်။ ဥဒ္ဓေသံ၊ အကျဉ်းပြခြင်းသို့။ အာဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။
ဤသို့ အနက်ပေး။

“ကုသလာ ဓမ္မာ၊ အကုသလာ ဓမ္မာ၊ အဗျာကတာ ဓမ္မာ” ဟူသောပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါ
သည် သဘောတရား-ဟူသော အနက်ကို ဟော၏။

ကုသလာ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်
၏။ အကုသလာ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်
၏။ အဗျာကတာ ဓမ္မာ၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ်မှတစ်ပါး ဝိပါက်၊ ကြွယ်၊ ရုပ်၊ နိဗ္ဗာန်-ဟူသော
သဘောတရားတို့သည်။ သံဝိဇ္ဇန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ဤ“သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ” ဟူသောပါဌ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါသည်လည်း သဘောတရား-
ဟူသော အနက်၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ ဓမ္မာ၊ သင်္ခတ၊ အသင်္ခတ ဖြစ်ကုန်သော သဘောတရား
တို့သည်။ အနတ္တာ၊ အနတ္တ မည်ကုန်၏။ ဝါ၊ အစိုး မရကုန်။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ပရိယတ္တိသစ္စာသမာ-ဓိပညာယ ပကတီသု စ၊
ဧ ယုသုညတပုညေသု၊ သဘာဝါ’ပတ္တိယံပိ စ။
ဣတျေသု အတ္ထေသု၊ ဓမ္မသဒ္ဓေါ ပဝတ္တတိ၊

ပရိယတ္တိသစ္စာသမာဓိပညာယ ပကတီသု စ၊ ပရိယတ္တိ-ဟူသောအနက်၊ သစ္စာ ၄-
ပါး-ဟူသောအနက်၊ သမာဓိ-ဟူသော အနက်၊ ပညာ-ဟူသော အနက်တို့၌လည်းကောင်း။
ပကတီသု စ၊ ပကတိ-ဟူသော အနက်တို့၌လည်းကောင်း။ ဧ ယုသုညတပုညေသု၊

ဥေယျဓံတရား ၅-ပါး-ဟူသော အနက်၊ ဆိတ်ခြင်း-ဟူသော အနက်၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှု-ဟူသော အနက်တို့၌လည်းကောင်း။ သဘာဝေ၊ သဘော-ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း။ အာပတ္တိယံပိ စ၊ အာပတ်-ဟူသော အနက်၌လည်းကောင်း။ ဣတိ ဧတေသု အတ္ထေသု၊ ဤ ၁၀-ပါးကုန်သော အနက်တို့၌။ ဓမ္မသဒ္ဓေါ၊ ဓမ္မသဒ္ဓါသည်။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ဓမ္မသဒ္ဓါ၌ အနက် ၁၀-ပါး ပြားကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်သားရမည်။

၁၂၃၆-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း၊ ၆-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိခံမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ဧရာဝတီဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာကျောင်းနေ ရဟန်းတော်
ရှင်ကိတ္တိ-က ကထိန်စီဝရ၌ လှူခြင်း၊ ခံခြင်း-စသောအရာတို့ကို
သေချာစွာ သိမှတ်ပါရအောင် မ၊စတော်မူပါမည့်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၄၁] “ဘုရားတပည့်တော် သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာကျောင်းတိုက်နေ
ရှင်ကိတ္တိ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကထိန်ကို ခံအပ်သည်၊ အဘယ်မျှလောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်
တို့ ခံအပ်သည်၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ကထိန်ခင်းအပ်သည်၊ အဘယ်သူအား ကထိန်
သင်္ကန်းကို ပေးအပ်သည်၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကထိန်၏ အာနိသံသကို ခံအပ်သည်၊
အဘယ်သို့ ကထိန်ကို အနုမောဒနာပြုအပ်သည်ကို ကွဲပြား၍ ခြားနားစွာ သိမှတ်
ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ထား
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

မေး❖ ကထိန်သင်္ကန်းကို အဘယ်မျှသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံအပ်သနည်း?

ဖြေ❖ အယုတ်အားဖြင့် ၅-ယောက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံအပ်၏။ အလွန်အားဖြင့် အတိုင်း
အရှည် မရှိ။

- ◈ အဘယ်မျှသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မခံအပ်သနည်း?
- ❖ ၅-ယောက်အောက် ယုတ်သောပုဂ္ဂိုလ်တို့ မခံအပ်။
- ◈ ဝါ-သို့ ကပ်သော ရဟန်းတို့တွင် အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ခံအပ်သနည်း?
- ❖ ပုရိမဝါ-သို့ ကပ်၍ ပဌမပဝါရဏာပြုသော ရဟန်းတို့ ခံအပ်၏။
- ◈ အဘယ်သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ မခံအပ်သနည်း?
- ❖ ဝါ-ပြတ်သော ရဟန်း၊ တိုက်တပါး၌ ဝါ-ကပ်သော ရဟန်းတို့ မခံအပ်။ ပစ္ဆိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့သည် ဂဏပူရဏသာ ဖြစ်ကုန်၏။ ကထိန်အာနိသံသကို မရကုန်၊ ပုရိမဝါကပ်သော ရဟန်းတို့ ၁-ပါး၊ ၂-ပါး-စသည်ဖြစ်ခဲ့သော် တပါးသော ရဟန်းတို့ကို ဂဏပူရဏပြု၍ ခင်းအပ်ကုန်၏။
 ရဟန်း ၄-ပါး၊ သာမဏေ ၁-ပါး၊ ပုရိမဝါ-သို့ ကပ်ရာ သာမဏေကို ပုရိမဝါ၌ ရဟန်းပြုအံ့။ ၅-ပါးပြည့်၍ အပ်၏။ ရဟန်း ၃-ပါး၊ သာမဏေ ၂-ပါး။ ရဟန်း ၂-ပါး၊ သာမဏေ ၃-ပါး။ ရဟန်း ၁-ပါး၊ သာမဏေ ၄-ပါးရှိရာ၌လည်း နည်းတူ။ ပုရိမဝါ ကပ်သော ရဟန်းတို့သည် ကထိန်ခင်းခြင်း၌ မလိမ္မာခဲ့သော်၊ ကထိန်ခင်းခြင်း၌ လိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရှာ၍ ခင်းအပ်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကား ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ်တို့ကို သုံးဆောင်အပ်၏။ ကထိန်အာနိသံသကို မရအပ်။
- ◈ အဘယ်သူတို့ လှူအပ်သော ကထိန်သင်္ကန်း အပ်သနည်း?
- ❖ လူဖြစ်စေ၊ နတ်ဖြစ်စေ၊ သီတင်းသုံးဖော် ၅-ယောက်တို့တွင် တစ်ယောက်ယောက် ဖြစ်စေ လှူသော ကထိန်သင်္ကန်း အပ်၏။
- ◈ အဘယ်မျှလောက်သော ကထိန်သင်္ကန်းသည် အပ်သနည်း?
- ❖ ၃-ထည်သော သင်္ကန်းတို့တွင် တစ်ထည်ထည်၊ ပမာဏလောက်သောသင်္ကန်း အပ်၏။
- ◈ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ် ကထိန်ခင်းအပ်သနည်း?
- ❖ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား သံဃာသည် ကထိန်သင်္ကန်းကို ပေး၏။ ထိုသူ ခင်းအပ်၏။
- ◈ သင်္ဃာသည် အဘယ်သူအား ကထိန်သင်္ကန်းကို ပေးအပ်သနည်း?
- ❖ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဆိုးဝါးညစ်နွမ်းသော သင်္ကန်း ရှိ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးအပ်၏။
- ◈ ဆိုးဝါးညစ်နွမ်းသော သင်္ကန်းရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အများတို့တွင် အဘယ်သူအား ပေးအပ်သနည်း?

❖ မထေရ်ကြီးဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးအပ်၏။

◆ မထေရ်ကြီးပုဂ္ဂိုလ်အများတွင် အဘယ်သူအား ပေးအပ်သနည်း?

❖ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် များသောပရိသတ် ရှိသည်ဖြစ်၍ ထိုနေ့ချင်း သင်္ကန်းကို ချုပ်၊ ဆိုး၍ ကထိန်ခင်းခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပေးအပ်၏။ မထေရ်ငယ်သည် စွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်မှုကား ၎င်းမထေရ်ငယ်အားလည်း ပေးအပ်၏။ တစ်နည်းလည်း သံဃာသည် မထေရ်ကြီးဖြစ်သော ပုဂ္ဂိုလ်အား ချီးမြှင့်ထောက်ပံ့ခြင်းကို ပြုအပ်၏။

ထို့ကြောင့် “အရှင်ဘုရား၊ ကထိန်သင်္ကန်းကို ခံတော်မူပါ။ အကျွန်ုပ်တို့ ချုပ်၊ဆိုးခြင်း ကိစ္စကို ညီညာရွက်ဆောင်ပါအံ့”ဟု ဆိုအပ်၏။ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ကထိန်သင်္ကန်းကို ပေး၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ၂ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာဖြင့် ပေးအပ်၏။ ဤသို့ ၂ တ္တိဒုတိယကမ္မဝါစာ ဖြင့်ပေးပြီးသော် ငါ မထေရ်ကြီး-ဟူ၍လည်းကောင်း ဝါ ဗဟုသုတပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍လည်း ကောင်း ပြီးဆုံးအောင် မပြု၊မနေအပ်၊ ပြုအပ်သည်သာတည်း။ အလုံးစုံသော သံဃာတို့သည် စည်းဝေးပြီးသော် ချုပ်၊ဆိုးခြင်း-အစရှိသောကိစ္စကို ရွက်ဆောင်၍ ကထိန်ပြုအပ်၏။

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌ လင်္ကာရသဇာတမထေရ် ကထိန်ခံ သည်ကို ၈-သန်း၊ ၆-သိန်းသော သံဃာတို့နှင့်တကွ ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား ကထိန်ဝတ်ကို ပြုတော်မူသည်။ ဤစကားကို ကထိန်သင်္ကန်းမြောက်ရုံမျှ ချုပ်၊ဆိုး၍ မပြီး၊မဆုံးသေးသည်ကို သိအပ်၏။ ကထိန်သင်္ကန်းပြီးမြောက်လတ်သော် ကထိန်ကိုခံသော ရဟန်းသည် ၃-ထည် သော သင်္ကန်းတို့တွင် အကြင်သင်္ကန်းဖြင့် ကထိန်ကို ခံအပ်၏။ ရှေးဖြစ်သော သင်္ကန်း ဟောင်းကို ပစ္စုဒ္ဓါပြု၍ ကထိန်သင်္ကန်းကို အဓိဋ္ဌာန်တင်အပ်၏။ ထိုကထိန်ခင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် သံဃာ၏အထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ လက်ကတော့စမွယ်တင်ပြီးသော် လက်အုပ်ချီ၍ “အတ္တတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော အနုမောဒထ”ဟု ဆိုအပ်၏။

သံဃာဂိုဏ်းပုဂ္ဂိုလ်တို့ကလည်း “အတ္တတံ ဘန္တေ သံဃဿ ကထိနံ၊ ဓမ္မိကော ကထိနတ္ထာရော၊ အနုမောဒါမ”ဟု ဆိုအပ်၏။ ၎င်းစကားရပ်ကို အကျယ်သိလိုလျှင် ဝိနည်း-မဟာဝါ၊ ကထိနခန္ဓကပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ဝိနယသင်္ဂဟကျမ်းတို့မှာ ကြည့်လေ။

စိန်ပန်းကြီးရွာကျောင်းတိုက်နေ၊ ရဟန်းတော်ရှင်ကိတ္တိ လျှောက်ချက်အရ ၁၂၃၆-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလွန်း၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ
တကာမောင်စံရေး-က ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ ဝေါယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်
စသည်တို့ကို စီးနင်းလျက်နှင့် စေတီ၊ သံဃာတို့ကို ရှိခိုးပူဇော်ရာ
အပြစ်ရှိ၊ မရှိကို သိပါရမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၄၂] “ဘုရားတပည့်တော် အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ တကာ မောင်စံရေး လျှောက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက်
စေတီ၊ သံဃာတို့ကို ရှိခိုးပူဇော်ရာ အချို့သူတို့က မပြုအပ်၊ အပြစ်ရှိသည်-ဟု ပြော
ဆိုပါသည်။ ထိုစကားကို ကွဲပြား၍ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိ
တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက် စေတီ၊
သံဃာတို့ကို ရှိခိုးအပ်သည်၊ ရှိမခိုးအပ်သည်အရာကို မေးလျှောက်သည်မှာ-

[၄၂] ဗုဒ္ဓအဂါရဝ၊ သံဃအဂါရဝ-ဟူ၍ ရှိသည်။ အဂါရဝဖြစ်သင့်သော အရပ်ဌာန၌
ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက် စေတီ၊ သံဃာတို့ကို
ရှိခိုးရာ၌ အဂါရဝဖြစ်၍ အပြစ်လည်း ရှိ၏။ ပူဇော်မြတ်နိုး ရှိခိုးသော အကျိုးကိုလည်း
ရ၏။ အဂါရဝ မဖြစ်သင့်သော အရပ်ဌာန၌ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊
ခြေနင်း၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက် စေတီ၊ သံဃာတို့ကို ရှိခိုးရာ၌ အကျိုးသာ ဖြစ်သည်၊ အပြစ်ဖြစ်
သည်-ဟု မဆိုသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား အဂါရဝ၊ သဂါရဝဌာန အခြားစီ
ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထိုစကား၌-

ဗုဒ္ဓအဂါရဝ-ဟူသည်ကား။

“ဘုရားပရိနိဗ္ဗာန် စံတော်မူသည့်နောက် စေတီ၊
ဗောဓိရှိရာသို့ မသွား၊ စေတီ၊ ဗောဓိကို ရှိမခိုး၊

စေတီပြင်၌ ထီး၊ ဖိနပ် စီးလျက် သွား၏။ ထိုသို့ ပြုခြင်းသည် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ မည်၏။

တစ်နည်းလည်း စေတီပြင်၌ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဖိနပ်စီးခြင်း၊ စေတီမှ တပါးသော
အရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၊ ဘုရားဂုဏ်ကျေးဇူးနှင့် မစပ်သော စကားကို ပြောဆိုခြင်းသည် ဗုဒ္ဓ-
အဂါရဝ မည်၏။

တစ်နည်းလည်း စေတီတော်ကို ရှိခိုးခြင်း၊ စေတီတော်ကို မြင်လောက်သော အရပ်ဌာန၌ ပခုံး ၂-ဖက်ကို ခြုံရုံခြင်း၊ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဖိနပ်စီးခြင်း၊ ရေချိုးခြင်း၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ် စွန့်ခြင်းသည် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ မည်၏။

တစ်နည်းလည်း စေတီပြင်၌ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဖိနပ်စီးခြင်း၊ အကျိုးမရှိသော နိရုတ္တကစကားကို ပြောဆို၍ သွားခြင်းသည် ဗုဒ္ဓအဂါရဝ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဒီယနိကာယ် သင်္ဂီတသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ် သစ္စကသုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌—

နိဗ္ဗုတေ ဘဂဝတိ စေတိယဌာနံ ဗောဓိဌာနံ န ဂစ္ဆတိ၊ စေတိယံ ဝါ ဗောဓိယံ ဝါ န ဝန္တတိ၊ စေတိယင်္ဂဏေ သဆတ္တော'ပဟနော စရတိ၊ နတ္ထိ တဿ ဗုဒ္ဓေါ ဂါရဝေါတိ ဝေဒိတဗ္ဗော။—

ဟူ၍လည်းကောင်း

စေတိယင်္ဂဏံ အာရောဟေန္တော ဆတ္တံ ဓာရေတိ ဥပါဟနံ ဓာရေတိ အညံ ဩလောကေတွာ အညံ ကထံ ကထေန္တော ဂစ္ဆတိ၊ အယံ သတ္ထရိ အဂါရဝေါ နာမ။ —

ဟူ၍လည်းကောင်း

ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန စေတိယံ ဝန္တိတုံ န ဂစ္ဆတိ၊ စေတိယဒဿနဌာနေ ဥဘော အံသေ ပါရပတိ၊ ဆတ္တံ ဓာရေတိ၊ ဥပါဟနံ ဓာရေတိ၊ နဟာယတိ၊ ဥစ္စရံ ဝါ ပဿာဝံ ဝါ ကရေတိ၊ အယံ သတ္ထရိ အဂါရဝေါ နာမ။ —

ဟူ၍လည်းကောင်း

စေတိယင်္ဂဏာဒီသု ဆတ္တံ ဓာရေတွာ ဥပါဟနံ အာရုယျ နာနပ္ပကာရဉ္စ နိရုတ္တ- ကကထံ ကထေန္တော သတ္ထရိ အဂါရဝေါပိ စရတိ နာမ။ —

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆို ဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဘဂဝတိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗုတေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသည်ရှိသော်။ စေတိယဌာနံ၊ စေတီရှိရာအရပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ ဗောဓိဌာနံ၊ ဗောဓိပင်ရှိရာအရပ်သို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ စေတိယံ ဝါ၊ စေတီကိုလည်းကောင်း။ ဗောဓိယံ ဝါ၊ ဗောဓိပင်ကိုလည်း ကောင်း။ န ဝန္တတိ၊ ရှိမခိုး။ စေတိယင်္ဂဏေ၊ စေတီပြင်၌။ သဆတ္တော၊ ထီးဆောင်းလျက်။ သဥပါဟနော၊ ဖိနပ်စီးလျက်။ စရတိ၊ သွား၏။ တဿ၊ ထိုသူအား။ ဗုဒ္ဓေ၊ ဘုရား၌။ ဂါရဝေါ၊ ရိုသေခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။

စေတိယင်္ဂဏံ၊ စေတီပြင်သို့။ အာရောဟေန္တော၊ တက်သည်ရှိသော်။ ဝါ၊ တက်သော သူသည်။ ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်း၏။ ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ကို။ ဓာရေတိ၊ စီး၏။ အညံ၊ အရပ်တပါးကို။ ဩလောကေတွာ၊ ကြည့်၍။ အညံ၊ ဘုရားနှင့်စပ်သော စကားမှ တပါးသော။ ကထံ၊ စကားကို။ ကထေန္တော၊ ဆိုလျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ အယံ၊ ဤသို့ သွားခြင်းသည်။ သတ္တရံ၊ ဘုရား၌။ အဂါရဝေါ နာမ၊ မရှိသေးသည် မည်၏။

ပရိနိဗ္ဗုတေ ပန ဘဂဝတိ၊ ဘုရားရှင် ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခဲ့သော်ကား။ စေတိယံ၊ စေတီကို။ ဝန္တိတုံ၊ ရှိခိုးခြင်းငှာ။ န ဂစ္ဆတိ၊ မသွား။ စေတိယဒဿနဌာနေ၊ စေတီတော်ကို မြင်ရာအရပ်၌။ ဥဘော အံသေ၊ ပခုံး ၂-ဖက်တို့ကို။ ပါရုပတိ၊ ရုံ၏။ ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဓာရေ- တိ၊ ဆောင်း၏။ ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ကို။ ဓာရေတိ၊ စီး၏။ နဟာယတိ၊ ရေချိုး၏။ ဥစ္စာရံ ဝါ၊ ကျင်ကြီးကိုလည်းကောင်း။ ပဿာဝံ ဝါ၊ ကျင်ငယ်ကိုလည်းကောင်း။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ သတ္တရံ၊ ဘုရား၌။ အဂါရဝေါ နာမ၊ မရှိသေးသည် မည်၏။

စေတိယင်္ဂဏာဒိသု၊ စေတီရင်ပြင်-စသည်တို့၌။ ဆတ္တံ၊ ထီးကို။ ဓာရေတွာ၊ ဆောင်း ၍။ ဥပါဟနံ၊ ဖိနပ်ကို။ အာရံယု၊ စီး၍။ နာနပ္ပကာရံ၊ သီတာဟရဏ၊ ဘာရတယုဒ္ဓ-စသော။ နိရတ္ထကကထံ၊ အကျိုးမရှိသော စကားကို။ ကထေန္တော၊ ဆိုလျက်။ ဂစ္ဆန္တော၊ သွားသော သူသည်။ သတ္တရံ၊ ဘုရား၌။ အဂါရဝေါ၊ မရှိသေးသည်ဖြစ်၍။ စရတိ နာမ၊ သွားသည် မည်၏။ (အဓိပ္ပါယ်စကားတရပ် ပါဠိတော်တစ်ရပ်ကို အဋ္ဌကထာတစ်ရပ်နှင့် စပ်၍ ယူ။)

သံဃအဂါရဝ-ဟူသည်ကား။ ။မထေရ်ကြီး မတိုက်တွန်းဘဲ တရားဟောခြင်း၊ ပြဿနာ ဖြေခြင်း၊ မထေရ်ကြီးရဟန်းတို့ကို ထိခိုက်တိုးဝှေ့လျက် ရပ်ခြင်း၊ သွားခြင်း၊ နေခြင်း၊ ပုဆိုးအာယောဂပတ်၊ လက်အာယောဂပတ်တို့ကို ပြုခြင်း၊ ဖွဲ့ခြင်း၊ သံဃာ၏အလယ်၌ ပခုံး ၂-ဖက်ကို ခြုံရုံ၍ နေခြင်း၊ ထီးဆောင်းခြင်း၊ ဖိနပ်စီးခြင်း၊ အဘယ်ကြောင့် ရဟန်းသံဃာကို မရှိသေးသနည်း-ဟု ဆိုသော်လည်း ဆိတ်ဆိတ်နေခြင်း၊ သံဃာဟူသည် အဘယ်နည်း၊ ဆိတ် မြန်မာ၊ ဆိတ် ကုလားလော-စသည်ဖြင့် မထေရ်မဲ့မြင် ပြောဆိုခြင်းသည် သံဃအဂါရဝ မည်၏။ တစ်ယောက်သော ရဟန်း၌ မရှိသေးခြင်းကို ပြုသည်ရှိသော် သံဃာ၌ မရှိသေးခြင်းကို ပြုအပ်သည်မည်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းသင်္ဂီတိသုတ်၊ အဋ္ဌကထာ၌—

ယော ပန ထေရေန ဘိက္ခုနာ အနဇ္ဈိဋ္ဌော ဓမ္မံ ဒေသေတိ၊ နိသီဒတိ၊ ပဉ္စ ကထေတိ၊ ဝုဓေ ဘိက္ခု ယဇ္ဇေန္တော ဂစ္ဆတိ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ၊ ဒုဿပလ္လတ္တိကံ ဝါ ဟတ္ထပလ္လတ္တိကံ ဝါ ကရောတိ၊ သံဃမဇ္ဈေ ဥဘော အံသေ ပါရုပတိ၊ ဆတ္တု-

ပါဟနံ ဓာရေတိ၊ သံဃဿ လန္ဓိတုံ ဝဋ္ဋတိတိ ဝုတ္တေပိ တုဏှိ ဟောတိ၊ သံဃော သံဃောတိ ဝဒတိ၊ ကိံ သံဃော? အဇသံဃောတိအာဒိနိ ဝဒတိ၊ အယံ သံဃေ အဂါရဝေါ နာမ။ ဧကဘိက္ခုသ္မိပိ ဟိ အဂါရဝေ ကတေ သံဃေ အဂါရဝေါ ကတောယေဝ ဟောတိ။-

ဟူသောပါဌ်(ဒါဌ၊၃။၂၁၇)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ယော ပန၊ အကြင်ရဟန်းသည်ကား။ ထေရေန၊ မထေရ်ဖြစ်သော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ အနဇ္ဈိဋ္ဌော၊ မတိုက်တွန်းဘဲ။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတိ၊ ဟော၏။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။ ပဉ္စ၊ ပြဿနာကို။ ကထေတိ၊ ဖြေ၏။ ဝုဗ္ဗေ ဘိက္ခု၊ သီတင်းကြီးရဟန်းတို့ကို။ ယဋ္ဌေန္တော၊ ထိခိုက်လျက်။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ တိဌတိ၊ ရပ်၏။ နိသီဒတိ၊ နေ၏။ ဒုဿ-ပလ္လတ္တိကံ ဝါ၊ ပုဆိုးအာယောဂပတ် ဖွဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ဟတ္ထပလ္လတ္တိကံ ဝါ၊ လက် အာယောဂပတ်ဖွဲ့ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကရေတိ၊ ပြု၏။ သံဃမဇ္ဈေ၊ သံဃာ၏ အလယ်၌။ ဥဘော အံသေ၊ ပခုံး ၂-ဖက်တို့ကို။ ပါရပတိ၊ ရုံ၏။ ဆတ္တုပါဟနံ၊ ထီး၊ ဖိနပ်ကို။ ဓာရေတိ၊ ဆောင်းစီး၏။ သံဃဿ၊ သံဃာကို။ လန္ဓိတုံ၊ ရှက်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝုတ္တေပိ၊ ဆိုသော်လည်း။ တုဏှိ ဟောတိ၊ ဆိတ်ဆိတ်နေ၏။ သံဃော-သံဃောတိ၊ သံဃာ၊သံဃာ-ဟူ၍။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ ကိံ သံဃော၊ အဘယ်သံဃာနည်း? အဇသံဃော၊ ဆိတ်၊မြန်မာသံဃာလော။ ဣတိ အာဒိနိ၊ ဤသို့ အစရှိသည်တို့ကို။ ဝဒတိ၊ ဆို၏။ အယံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကား။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ အဂါရဝေါ နာမ၊ သံဃာကို မရှိသေသည် မည်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဧကဘိက္ခုသ္မိပိ၊ တစ်ယောက်သော ရဟန်း၌လည်း။ အဂါရဝေ၊ မရှိသေခြင်းကို။ ကတေ၊ ပြုသည်ရှိသော်။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ အဂါရဝေါ၊ မရှိသေခြင်းကို။ ကတောယေဝ၊ ပြုသည်မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ (မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ သာမဂါမသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာတို့၌ ဒီယနိကာယ်၊ သီဂီတိသုတ် အဋ္ဌကထာတို့နှင့် တူ၏)

ပတ္တုသာတိမင်းကြီးသည် မြတ်စွာဘုရား၏ ကျေးဇူးတော်အပုံ ဂုဏ်တော်အစုကို သာဓကပြု၍ တန္တုမသွေ ရှိသေတုပ်ဝပ်လျက် တက္ကသီလတိုင်းမှ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ကျအောင် ၁၉၂-ယူဇနာ ခရီးကွာအတွင်း ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ သံလျင်း၊ ထမ်းစင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ် မစီး၊ ထီး၊ ဖိနပ် မပါ၊ ခြေကျင်ဖြင့်သာ လာကြောင်းကို မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာတို့၌-

သတ္တာ ကိရ မေ ပဗ္ဗဇိတွာ ယာနံ နာရုဋ္ဌော အန္တမသော ဧကပဋုလိကမ္ပိ ဥပါဟနံ နာရုဟိ၊ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တကမ္ပိ န ဓာရေတိ၊ -

ဟူသောပါဌ်(မ၊ဌ၊၄။၂၀၂)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မေ၊ ငါ၏။ သတ္တာ၊ ဆရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်း ပြုတော်မူ၍။ ယာနံ၊ ယာဉ်ကို။ အာရုဋ္ဌော၊ စီးတော်မူသည်။ န ဟောတိ ကိရ၊ မဖြစ်သတတ်။ ဣတိ မနသိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်းခြင်းကို ပြု၍။ အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဧကပဋ္ဌ- လိကမ္ပိ ဥပါဟနံ၊ ၁-ထပ်၊ ၁လွှာသော ဖိနပ်ကိုမျှလည်း။ နာရဟိ၊ မစီး။ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တကမ္ပိ၊ သစ်ရွက်ထီးကိုမျှလည်း။ န ဓာရေတိ၊ မဆောင်း။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် အိုးထိန်းသည်တို့နေရာသို့ ပက္ကသတိမင်းကြီး သည် ရထား၊ ဆင်၊ မြင်း၊ သန်လျင်း၊ ထမ်းစင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ် မစီး၊ ထီး၊ဖိနပ် မပါ၊ ခြေလျင်ဖြင့် သာ လာရောက်ခဲ့၏တကား-ဟု ဉာဏ်တော်ဖြင့်သာ မြင်တော်မူလျှင် ခြေလျင်ဖြင့်သာ ကြွသွားတော်မူကြောင်းကို ၎င်းဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်အဋ္ဌကထာတွင်-

“ကုလပုတ္တော မမ လဇ္ဇမာနော ဟတ္ထိအဿရထသုဝဏ္ဏသိဝိကာဒိသု ဧကယာနေပိ အနိသီဒိတွာ အန္တမသော ဧကပဋ္ဌလိကဥပါဟနမ္ပိ အနာရယု ပဏ္ဏစ္ဆတ္တကမ္ပိ အဂ္ဂ- ဟေတွာ နိက္ခန္တော မယာပိ ပဒသာဝ ဂန္တံ ဝဋ္ဋတိ”တိ ပန စိန္တေတွာ ပဒသာဝ အဂမာသိ။

ဟူသောပါဌ်(မ၊ ၄၂၊ ၂၀၄)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကုလပုတ္တော၊ အမျိုးကောင်းသားသည်။ မမ၊ ငါဘုရားအား။ လဇ္ဇမာနော၊ ရှက် သည်ဖြစ်၍။ ဟတ္ထိအဿရထသုဝဏ္ဏသိဝိကာဒိသု၊ ဆင်၊မြင်း၊ ရထား၊ ရွှေထမ်းစင်-စသည် တို့တွင်။ ဧကယာနေပိ၊ တစ်ခုသော ယာဉ်၌သော်လည်း။ အနိသီဒိတွာ၊ မနေမူ၍။ အန္တမ- သော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဧကပဋ္ဌလိကံ ဥပါဟနမ္ပိ၊ ၁-လွှာသော ဖိနပ်ကိုမျှလည်း။ အနာရယု၊ မစီးမူ၍။ ပဏ္ဏစ္ဆတ္တကမ္ပိ၊ သစ်ရွက်ထီးကိုမျှလည်း။ အဂ္ဂဟေတွာ၊ မယူမူ၍။ နိက္ခန္တော၊ လာလတ်၏။ မယာပိ၊ ငါဘုရားသည်လည်း။ ပဒသာဝ၊ ခြေလျင်ဖြင့်သာလျှင်။ ဂန္တံ၊ သွားခြင်း ဌာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ ပန၊ ဤသို့လျှင်။ စိန္တေတွာ၊ ကြံတော်မူ၍။ ပဒသာဝ၊ ခြေဖြင့် သာလျှင်။ အဂမာသိ၊ ကြွတော်မူ၏။

သာကေတပြည်သို့ မြတ်စွာဘုရား ကြွတော်မူသောအခါ အကြင်မျှလောက်သော ယာဉ်ဖြင့် သွားခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်သော မြေအရပ်သည် ရှိ၏။ ထိုမျှလောက်သော ယာဉ် ဖြင့် သွားပြီးလျှင် ခြေလျင်ဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား ထံတော်ရင်းသို့ ဝိသာခါ ဒါယိကာမ ချဉ်းကပ်ပူဇော်ကြောင်းကို ဓမ္မပဒဝိသာခါဝတ္ထုအဋ္ဌကထာတွင်-

သာ ကာရဏာ'ကာရဏေသု ပန ကုသလတာယ ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ ဟောတိ၊ တာဝ ယာနေန ဂန္တာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပတ္တိကာဝ သတ္တာရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဝန္တိ။ - ဟူ၍ လာ၏။

သာ၊ ထိုဝိသာခါ ဒါယကာမသည်။ ကာရဏာ'ကာရဏေသု၊ အကြောင်းဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်တို့၌။ ကုသလတာယ ပန၊ လိမ္မာသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ ယာဝတိကာ၊ အကြင်မျှလောက်။ ယာနဿ၊ ယာဉ်ဖြင့်။ ဂန္တု၊ သွားခြင်းငှာ။ ယုတ္တာ၊ လျှောက်ပတ်သော။ ဘူမိ၊ မြေအရပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တာဝ၊ ထိုမျှလောက်။ ယာနေန၊ ယာဉ်ဖြင့်။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ ယာနာ၊ ယာဉ်မှ။ ပစ္စောရောဟိတွာ၊ သက်၍။ ပတ္တိကာဝ၊ ခြေလျင်ဖြင့်သာလျှင်။ သတ္တာရံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်၍။ ဝန္တိ၊ ရှိခိုး၏။

ပေါက္ခရသာတိပုဏ္ဏား၏ တပည့်ကြီးဖြစ်သော အဗ္ဗုဒ္ဓလုလင်သည် ဣစ္ဆာနင်္ဂလ အရပ်သို့ ဘုရား ကြွတော်မူသောအခါ ဘုရားအထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်ရာ၌လည်း အကြင်မျှ လောက်ယာဉ်ဖြင့် သွားခြင်းငှာ လျှောက်ပတ်၏။ ထိုမျှလောက် ယာဉ်ဖြင့် သွား၍ ခြေကျင် ဖြင့်သာ အာရာမသို့ ဝင်ကြောင်းကို သုတ်သီလကွန်၊ အဗ္ဗုဒ္ဓသုတ်၌—

ယာဝတိကာ ယာနဿ ဘူမိ၊ ယာနေန ဂန္တာ ယာနာ ပစ္စောရောဟိတွာ ပဒသာဝ
(ပတ္တိကောဝ) အာရာမံ ပါဝိသိ။ —

(ဒီ၊၁။၈၄)ဟု လာ၏။ ထိုစကားမှာ အံ့ဖွယ် မရှိ၊ အစ္ဆရိယ မဟုတ်။

ဤပတ္တုသာတိ၊ ဝိသာခါဝတ္ထုတို့၌ကား အလွန်ရှိသေခြင်း အတိဂါရဝကိုသာ ပြသည်။ အပြစ်ရှိသည်ကို ပြသောအရာ မဟုတ်။ ပရိဝါအဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ သာမဂါမသုတ် အဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာတို့၌ကား အပြစ်ရှိသော အဂါရဝကို ပြသောအရာဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် အာရာမရှိသော စေတီ၌ အာရာမထားခြင်း ငှာ လျှောက်ပတ်သောအရပ်၊ ယုတ်စွအဆုံး ၁၂-တောင်ထွာရှိသော အရပ်တွင်းသည် ဆိုအပ် ခဲ့ပြီးသော အဂါရဝအမှုကို မပြုအပ်သော အရပ်မည်၏။

သံယာဉ်ကား—

ဝုဗ္ဗေ ဘိက္ခု၊ ယဇ္ဇေန္တော ဂစ္ဆတိ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ၊ သံဃမဇ္ဈေ ဥဘောအံသေ
ပါရူပတိ၊ ဆတ္တုပါဟနံ ဓာရေတိ။ —

(ဒီ၊၄၊၃။၂၁၇)ဟု လာသောကြောင့် သံဃာအလယ် အနီးအပါး၊ ယုတ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့် ၂-တောင်ထွာအရပ်၊ ၁၂-တောင်ထွာအရပ်သည် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဂါရဝအမှုကို မပြုအပ် သောအရပ် မည်၏။

စေတီ၊ သံဃာတို့၌ပင် ဆိုအပ်ပြီးသော အရပ်၌ အဂါရဝအမှုကို မပြုအပ်လေရ ကား ထိုအဂါရဝအမှုကို မပြုအပ်သောအရပ်၌ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊

ခြေနင်း၊ ဖိနပ်-စသည်တို့ကို စီးသွားခြင်း၌ အဂါရဝဖြစ်၍ အပြစ်ရှိ၏။ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်-စသည်တို့ကို စီးလျက် ပူဇော်ရာ၌ အကျိုးလည်း ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးလည်း ဖြစ်၊ အပြစ်လည်း ဖြစ်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်-စသည်တို့ကို စီးအပ်သော အရပ်ဌာန၌ စီးခြင်းကြောင့် အပြစ်မရှိ၊ ရှိခိုးပူဇော်ခြင်းကြောင့် အကျိုးသာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် အကျိုးသာ ဖြစ်၍ အပြစ် မရောက်-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အဂါရဝ အမှုကို မပြုအပ်သော အရပ်၌ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်-တို့ကိုသာ စီး၍ ရှိခိုးပူဇော် ရိုသေခြင်းကို မပြုသော် အကျိုး မဖြစ်၊ အပြစ်သာ ရောက်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

အဂါရဝ မဖြစ်သင့်သော အရပ်၌ ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်-တို့ကို စီးခြင်း၊ ရှိခိုးပူဇော် ရိုသေခြင်းကို မပြုသော် အကျိုး မဖြစ်၊ အပြစ်လည်း မရောက်-ဟု မှတ်ရာ၏။ ၄-ဌာန၊ ၄-ဝါရပင် ဖြစ်၏။

စေတီ-ဟူရာ၌ တေရသနိပါတ်၊ ၆-ခုမြောက် မဟာကလိင်္ဂဇာတ်တွင် ဟောတော်မူသော အရာသည် သာဓိရိကစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ-ဟူ၍ ၃-ပါးတည်း။ ထို ၃-ပါးတို့တွင်—

ကိုယ်တော်မှ အစိတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည် သာဓိရိကစေတီ မည်၏။

ကိုယ်စားတော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတုသည် ဥဒ္ဓိဿစေတီ မည်၏။

အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ဗောဓိပင်၊ ပရိက္ခရာ-စသည်တို့သည် ပရိဘောဂစေတီမည်၏။

မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်၊ ပုဏ္ဏောဝါဒသုတ် အဋ္ဌကထာ၌ ကား- ပရိဘောဂစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿစေတီ၊ ဓာတုစေတီ၊ ဓမ္မစေတီ၊ ပါဒစေတီ-ဟူ၍ စေတီ ၅-ပါးကို ပြသည်။ ထို ၅-ပါးတို့တွင်—

ဓာတုစေတီသည် သရီရစေတီနှင့် တူ၏။

ပါဒစေတီသည် ဥဒ္ဓိဿစေတီနှင့် တူ၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

မန္တလေးမြို့၊ ရွှေနန်းတော်နောက်မျက်နှာ၊ စည်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ
တကာမောင်သာဦး-က နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအကြောင်းနှင့်စပ်လျဉ်း၍
လျှောက်ထားချက်

[၄၃] “ဘုရားတပည့်တော် စည်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ တကာ မောင်သာဦး
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသောသူတို့သည် အဘယ်မျှလောက်ကာလ ငရဲ၌ ခံ၍
ငရဲမှ လွတ်သည်-ဟု ကာလအပိုင်းအခြား ရှိမရှိကို သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်
အညီ ဖြေဆိုတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား”။

ဒါယကာမောင်သာဦး လျှောက်ချက် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိမှ ကင်းလွတ်ရာသော ကာလအပိုင်း
အခြားကို မေးလျှောက်ချက်မှာ—

[၄၃] နိယအမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အကြင်မျှလောက် ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
အယူကို မစွန့်။ ထိုမျှလောက် မစွန့်သော ကာလပတ်လုံး ငရဲမှ မလွတ်၊ အကြင်အခါ
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်၏။ ထိုအခါ ငရဲမှ လွတ်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌—

ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မာနိပိ မဟာသာဝဇ္ဇကမ္မာနိ နာမ၊ သံဃဘောဒကမ္မမ္ပိ နိရယေ
ကပ္ပဋ္ဌိတိကမေဝ ဟောတိ၊ ဧဝမေတေသံ ပရိစ္ဆေဒေါ အတ္ထိ၊ ကောဋိ ပညာယတိ။
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ။ သာ ဟိ ဝဋ္ဋဿ မူလံ၊ တာယ သမန္နာဂ-
တဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ ကပ္ပဝိနာသေ မဟာဇနေ ဗြဟ္မလောကေ နိဗ္ဗတ္တေ-
ပိ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော တတ္ထ အနိဗ္ဗတ္တိတွာ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ပိဋ္ဌိစက္က-
ဝါဠေ ဈာယမာနေပိ (ဧသ) အာကာသေ ဧကသ္မိ ဩကာသေ ပစ္စတိ ဧဝါတိ-

ဟူသော ပါဠိ(အံ၊ဌ၊၁။၃၇၁-၂)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မာနိပိ၊ ၅-ပါးကုန်သော အာနန္တရိယကံတို့သည်လည်း။ မဟာသာ-
ဝဇ္ဇကမ္မာနိ နာမ၊ ကြီးသော အပြစ်ရှိသောကံ မည်ကုန်၏။ သံဃဘောဒကမ္မမ္ပိ၊ သံဃဘောဒကံ
သည်လည်း။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ ကပ္ပဋ္ဌိတိကမေဝ၊ ၁-ကပ်မျှသာလျှင်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ၊

ဤသို့။ ဧတေသံ၊ ထိုအာနန္တရိယကံတို့၏။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ကောဋီ၊ အစွန်းသည်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပန၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၏ကား။ ပရိစ္ဆေဒေါ၊ အပိုင်းအခြားသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သာ၊ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်။ ဝဋ္ဋဿ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၏။ မူလံ၊ အရင်းမည်၏။ တာယ၊ ထိုနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့်။ သမန္နာဂတဿ၊ ပြည့်စုံသောသူအား။ ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာနံ၊ ထွက်မြောက်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ကပ္ပဝိနာသေ၊ ကမ္ဘာပျက်သောအခါ၌။ မဟာဇနေ၊ သတ္တဝါအပေါင်းသည်။ ဗြဟ္မာလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တေပိ၊ ဖြစ်ကြသော်လည်း။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ တတ္ထ၊ ထိုဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ အနိဗ္ဗတ္တိတွာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ၊ စကြဝဠာတပါး၌။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ပိဋ္ဌိစက္ကဝါဠေ၊ စကြဝဠာတပါးကို။ ဈာယမာနေပိ၊ ကမ္ဘာမီးလောင်သော်လည်း။ (ဧသ၊ ဤနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။) အာကာသေ၊ ကောင်းကင်၌။ ဧကသ္မိ၊ ဩကာသေ၊ တစ်ခုသော အရပ်၌။ ပစ္စတိ ဧဝ၊ ကျက်သည်သာလျှင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့မှတ်အပ်၏။

ထို့အတူ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော သူတို့ကဲ့သို့သော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်၍ ကမ္ဘာမီးလောင်ခဲ့သော် သတ္တဝါအလုံးစုံပင် ဗြဟ္မာ့ဘုံသို့ချည်း ရောက်သည် မဟုတ်၊ စကြဝဠာတပါး၌ ပြောင်း၍ ဖြစ်ရကြောင်းကို ပြလို၍ ဒီဃနိကာယ်၊ အဂ္ဂညသုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌လည်း-

သဗ္ဗေပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မာလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဣဒဉ္စ ယေဘုယျေန ဝုတ္တံ၊ ကေစိ ပန
အပါယသတ္တာ သံဝဋ္ဋမာနလောကဓာတုတော အညလောကဓာတုသု နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သဗ္ဗေပိ ဒေဝါ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော နတ်တို့သည်လည်း။ ဗြဟ္မာလောကေ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဒဉ္စ ဝစနံ၊ “သဗ္ဗေပိ ဒေဝါ ဗြဟ္မာလောကေ နိဗ္ဗတ္တန္တိ”-ဟူသော ဤစကားကိုလည်း။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ကေစိ ပန အပါယသတ္တာ၊ အချို့ကုန်သော အပါယ်သတ္တဝါတို့သည်ကား။ သံဝဋ္ဋမာနလောကဓာတုတော၊ ပျက်ဆဲသော လောကဓာတ်မှ။ အညလောကဓာတုသု၊ တပါးကုန်သော စကြဝဠာတို့၌လည်း။ နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

၁၂၃၆-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

အထက်လျှောက်ထားရင်း ဒါယကာမောင်သာဦး-က
နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနှင့် ထပ်မံလျှောက်ထားချက်

[၄၄] “ဘုရားတပည့်တော် စည်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ ဒါယကာ မောင်သာဦး
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့သူတို့က နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိသောသူတို့သည် အကျွတ်တရားကို မရ။
အချို့သောသူတို့က အကျွတ်တရားကို ရသေး၏။ အချို့သောသူတို့က နိယတမိစ္ဆာ-
ဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်လျှင် ရသေး၏။ အချို့သောသူတို့က နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်နိုင်
သည် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ နိယတ-ဟု မဆိုသင့်။ အနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ဟု ဆိုသင့်သည်။ သို့အထွေ
ထွေ အယူဝါဒ ကွဲပြားကြပါသောကြောင့် တိတိကျကျ သိမှတ်ပါရအောင် ထပ်မံ
ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ဒါယကာမောင်သာဦး လျှောက်ထားချက်—

[၄၄] နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူသောသူသည် အကျွတ်တရားကို ရဦးမည်၊
အကျွတ်တရားကို မရ။ အမြဲပင် နိယတဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်သည်ကို မေးလျှောက်ပြန်
သည်မှာ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ယူသောသူ၏ ကာလအပိုင်းအခြား မရှိကြောင်းကိုကား “နိယ-
တမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယာ ပန ပရိစ္ဆေဒေါ နတ္ထိ”ဟု အထက် ပဌမအမေး၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။

ထိုသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိတို့တွင် “သာ ဟိ ဝဇ္ဇဿ မူလံ တာယ သမန္နာဂတဿ
ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ”ဟု ပါဠိကို မြင်သဖြင့် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မစွန့်လျှင် ငရဲမှ
မလွတ်၊ ဝဋ်မှ မထွက်မြောက်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်လျှင် ငရဲမှ လွတ်၍ ဝဋ်မှ
ထွက်မြောက်၏-ဟု ထောက်ဆနှိုင်းညှိ သိသင့်သည်ဖြစ်၍ မေးလျှောက်ရင်း ပြဿနာနှင့်
လျော်စွာထုတ်၍ မယုတ်မလွန် ‘အိုးတန် ဆန်ခပ်’-ဆိုသကဲ့သို့သာ ဖြေဆိုလိုက်သည်။
သည်သာ မကသေး။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူသသူတို့ကို ဘုရားအရာ၊ အထောင်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း
တရားကို သိမြင်အောင် မတတ်နိုင်သောအကြောင်းကို ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌—

ယာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိယတာတိ အဟေတုကဝါဒ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒေသု
အညတရံ ဂဟေတွာ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓသတမ္ပိ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ ဟေဓေတုံ န သက္ကောတိ။

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ယာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ နိယတာတိ၊ ယာ စ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိနိယတာ-ဟူသည်ကား။ အဟေတုက ဝါဒ အကိရိယဝါဒ နတ္ထိကဝါဒသု၊ အဟေတုကဝါဒ၊ အကိရိယဝါဒ၊ နတ္ထိကဝါဒ-ဟူသော အယူ ၃-ပါးတို့တွင်။ အညတရံ၊ တစ်ပါးပါးသော အယူကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ၊ တည်သောပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဗုဒ္ဓသတမ္ပိ၊ ဘုရားအရာပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ၊ ဘုရား အထောင်ပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်းကောင်း။ ဗောဓေတုံ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကို သိစိမ့်သောငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။

ဤရှေ့နောက်ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိအရပ်ရပ်တို့တွင်—

တာယ သမန္နာဂတဿ ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နတ္ထိ၊ အညတရံ ဂဟေတွာ ဌိတံ ပုဂ္ဂလံ ဗုဒ္ဓသတမ္ပိ ဗုဒ္ဓသဟဿမ္ပိ ဗောဓေတုံ န သက္ကောတိ—

ဟူသောပါဠိကို ထောက်၍ အချို့သောသူတို့ကလည်း နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယူသောသူတို့သည် အကျွတ်တရားကို မရနိုင်ပြီ။ အချို့သော သူတို့ကလည်း နိယတသဒ္ဓါကို ထောက်၍ အမြဲ ဆိုသဖြင့် အကျွတ်တရားကို မရနိုင်ပြီ-ဟု ယူကြ၏။ ထိုသို့ မယူသင့်။ အဘယ်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား- ထိုပါဠိတို့တွင် “နတ္ထိ န သက္ကောတိ”ဟု မြစ်ရာ၌ နသဒ္ဓါသည် ပသဇ္ဇပဋိသေဓ၊ ပရိယုဒါသပဋိသေဓ-ဟူ၍ ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် အလုံးစုံ အကြွင်းမရှိ၊ အချင်းခပ်သိမ်းကို မြစ်သော န-သဒ္ဓါသည် ပသဇ္ဇပဋိသေဓ မည်၏။ တစ်စိတ်အကြွင်းကို ထား၍ မြစ်သော န-သဒ္ဓါသည် ပရိယုဒါသပဋိသေဓ မည်၏။ ဤ“နတ္ထိ န သက္ကောတိ”၌ န-သဒ္ဓါသည် အလုံးစုံအကြွင်းမရှိ အချင်းခပ်သိမ်းကို မြစ်သော ပသဇ္ဇ ပဋိသေဓ န-သဒ္ဓါ မဟုတ်၊ ရှေးပါဠိရပ်တို့၌ “တာယ သမန္နာဂတဿ”ဟူသော ပါဠိကိုလည်းကောင်း “တံ ဂဟေတွာ ဌိတံ”ဟူသော ပါဠိကိုလည်းကောင်း နှလုံးသွင်းသဖြင့် အကြင်မျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို မစွန့်၊ ထိုမျှလောက်သော ကာလပတ်လုံး အကျွတ် တရားကို မရနိုင်ရာ။ အကြင်အခါ၌ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို စွန့်၏။ ထိုအခါ၌ အကျွတ် တရားကို ရနိုင်ရာ၏၊ ရသေး၏-ဟု တစ်စိတ်အကြွင်းကို ထား၍ မြစ်သော ပရိယုဒါသ န-သဒ္ဓါ မည်၏။

ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ အပဏ္ဏကသုတ်အဋ္ဌကထာ၌ —

ကိ ပန ဧသ ဧတသ္မိ ယေဝ အတ္တဘာဝေ နိယတော ဟောတိ၊ ဥဒါဟု အညသ္မိပိ၊
တသ္မိညေဝ နိယတော အာသေဝနဝသေန ပန ဘဝန္တရေပိ တံ တံ ဒိဋ္ဌိ ရောစေ-
တိယေဝ၊ ဧဝရူပဿပိ ဟိ ယေဘုယျေန ဘဝတော ဝုဋ္ဌာနံ နာမ နတ္ထိ—

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကိ ပန၊ အဘယ်သို့နည်း။ ဧသ ဧသော၊ ဤနိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧတသ္မိံ ယေဝ အတ္တဘာဝေ၊ ထိုဘဝ၌သာလျှင်။ နိယတော၊ နိယတအယူရှိသည်။ ဟောတိ ကိ၊ ဖြစ်သလော။ ဥဒါဟု၊ ထိုသို့ မဟုတ်မူကား။ အညသ္မိံပိ၊ တပါးသော ဘဝ၌လည်း။ တသ္မိံညေဝ၊ ထိုဘဝ၌ကဲ့သို့။ နိယတော၊ နိယတအယူရှိသည်။ ဟောတိ ကိ၊ ဖြစ်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသော်။ အာသေဝနဝသေန၊ အာသေဝနပစ္စည်း၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဘဝန္တရေပိ၊ ဘဝတပါး၌လည်း။ တံ တံ ဒိဋ္ဌိ၊ ထိုထို နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို။ ရောစေတိယေဝ၊ နှစ်သက်သည်သာလျှင်တည်း။

“အလျှင်းပင် ဘဝမှ ထွက်မြောက်သောအကြောင်း မရှိပြီလော”မေးဖွယ်ရှိ၍ “ဧဝရူပဿပိ ဟိ”စသော ပါဠိကို မိန့်သော်—

ဟိ၊ ထိုစကားကို ဖြေဦးအံ့။ ဧဝရူပဿပိ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော သူအားလည်း။ ယေဘုယျေန၊ များသောအားဖြင့်။ ဘဝတော၊ ဘဝမှ။ ဝုဋ္ဌာနံ နာမ၊ ထွက်မြောက်ခြင်း မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ထိုပါဠိတို့၌ ယေဘုယျေန-ဟု ဆိုအပ်သောကြောင့် များသောအားဖြင့်သာ အကျွတ် တရားကို မရနိုင်သေးသောသူ ရှိသည်။ အပ္ပကအားဖြင့် အချို့သူတို့ အကျွတ်တရားကို ရကုန်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် တိကပဋ္ဌာန်းပါဠိတော်၊ မိစ္ဆတ္တနိယတတိက်၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းတွင်—

မိစ္ဆတ္တနိယတော ဓမ္မော အနိယတဿ ဓမ္မဿ အာရမ္မဏပစ္စယေန ပစ္စယော၊
အရိယာ မိစ္ဆတ္တနိယတံ ပဟိနံ ကိလေသံ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဝိက္ခမ္ဘိတေ ကိလေသေ
ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ပုဗ္ဗေ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ ဇာနန္တိ၊ နိယတံ ဓမ္မံ အနိစ္စတော
ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ။—

ဟု နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မဂ်,ဖိုလ်ကို ရ၍ မဂ်,ဖိုလ် ရပြီးသည့်နောက် နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကံဖြစ်သော ပယ်အပ်ပြီးသော ကိလေသာကို လက္ခဏာရေးသို့ တင်၍ ဆင်ခြင်သော ပစ္စဝေက္ခဏာဝါရကို ဟောတော်မူသည်။

မိစ္ဆတ္တနိယတော၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်သော။ ဓမ္မော၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ-ဟု ဆိုအပ်သော တရား သည်။ အနိယတဿ၊ အနိယတဖြစ်သော။ ဓမ္မဿ၊ တရားအား။ အာရမ္မဏပစ္စယေန၊ အာရမ္မဏပစ္စည်းဖြင့်။ ပစ္စယော၊ ကျေးဇူးပြုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အရိယာ၊ အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ မိစ္ဆတ္တနိယတံ၊ မိစ္ဆတ္တနိယတဖြစ်သော။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီးသော။ ကိလေသံ၊

ကိလေသာကို။ ပစ္စဝေက္ခန္တိ၊ ဆင်ခြင်ကုန်၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ သမုဒါစိဏ္ဏေ ကိလေသေ၊ လေ့ကျက်ခဲ့ဖူးသော ကိလေသာတို့ကို။ ဇာနန္တိ၊ သိကုန်၏။ နိယတံ၊ နိယတဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ အနိစ္စတော၊ အနိစ္စ-ဟူ၍။ ဝိပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ ဒုက္ခတော၊ ဒုက္ခ-ဟူ၍။ ဝိပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။ အနတ္တတော၊ အနတ္တ-ဟူ၍။ ဝိပဿန္တိ၊ ရှုကုန်၏။

နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယူသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် နောက်အခါ ကလျာဏမိတ္တ သံသဂ္ဂသပ္ပရိ-
သူပနိဿယကို ရသဖြင့် အယူဟောင်းကို စွန့်၍ အကျွတ်တရားကို ရသေး၏-ဟု မှတ်အပ်
၏။ ဤသို့ ဘုရားဟောတော်မူသော ပါဠိတော်ကို နှလုံးသွင်းသဖြင့် နိယတသဒ္ဓါကို
ထောက်၍ မြဲသည်ပင် ဆိုသော်လည်း လွတ်ခွင့်လွတ်ရာ ကျွတ်ခွင့်ကျွတ်ရာ ကာလကွာဝေး
အပိုင်း အခြားကို မမြင်နိုင်သေးသောကြောင့်သာ အခွင့်သာသဖြင့် လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း
ရှိသေး ၏-ဟု နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူကို ယူမိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ အယူကို စွန့်ပြီးမှ မဂ်၊ ဖိုလ်ရသော
ကာလ နိယတဝါဒကို အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ-ဟု ဆင်ခြင်ကြောင်းနှင့် ဟောတော်မူသော
“နိယတဓမ္မံ အနိစ္စတော ဒုက္ခတော အနတ္တတော ဝိပဿန္တိ”ဟူသော ဒေသနာကို ထောက်
၍ “နိယတ မဆိုသင့်”ဟူသော အယူဝါဒကို ဖျောက်ရာ၊ စွန့်ရာ၏။

၈-တောင်၊ ၉-တောင်နက်အောင် မြေကို တူး၍စိုက်သော ကျောက်စာတိုင်သည်
အရပ် ၄-မျက်နှာမှလာသော လေတို့ဖြင့် မလှုပ်ရှားနိုင်ကြောင်းကို “ယထိန္ဒခိလော ပထဝိ-
သိတော သိယာ၊ စတုဗ္ဗိဝါတေဟိ အသမ္ပကမ္ပိယော”ဟု ဟောတော်မူသော်လည်း ကမ္ဘာ
ပျက်လေ လာသောအခါ ယူဇနာပေါင်း ၈-သောင်း၊ ၄-ထောင် ၂-ပြန်ဆောင်သော
မြင်းမိုရ်တောင်ပင် တစ်တောင်လုံးကျွတ်၍ ပါသေး၏။

“အနမတဂ္ဂေါ’ယံ ဘိက္ခဝေ သံသာရော ပုဗ္ဗကောဋီ န ပညာယတိ”စသည်ဖြင့်
ဟောတော်မူရာ သံသရာဘဝ၏ နောက်အစွန်း ရှေးအစကို မဆနိုင်၊ မမြင်နိုင်သည်ကိုသာ
“န ပညာယတိ”ဟု ဆိုရ၏။ အစွန်းအစ မရှိဟု မဆိုရ။ နိဗ္ဗာန်ကိုရလျှင် ဆုံးကြလေသကဲ့သို့
လွတ်ခွင့်လွတ်ရာ၊ ကျွတ်ခွင့်ကျွတ်ရာ ဝေးကွာကာလ မရမ်းဆနိုင်၍သာ “မိစ္ဆာဓမ္မနိယတ”
ဟု ဆိုရလေသည်။ စင်စစ်မူချ သဘာဝကို ကြံဆပြန်လျှင် နိဗ္ဗာန်နှင့်တကွ နာမပညတ်မှ
ကြွင်းသမျှသည် အနိစ္စချည်းပင် ဧကန် မှန်ခဲ့၏။ ပရိယတ္တိဒေသနာကို ထင်ကာ၊ မြင်ကာမျှနှင့်
ရမ်းဆ၍ မဆိုသာ။ ရဟန္တာပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း ဘုရားသဗ္ဗညုအရာကို နေရာကျကျ
မသိနိုင်ရာ။ ဘဒ္ဒဇိရဟန္တာကို အာနန္ဒာမထေရ်မြတ်က ၅-ရပ်သောပုစ္ဆာကို မေး၍ ဖြေလျှင်
“ငါ့ရှင် ဖြေဆိုသောအရာသည် သမုဒ္ဒရာ တဘက်၊ နေထွက်နှင့် နေဝင်၊ ကောင်းကင်နှင့် မြေကြီး
ခရီးဝေးကွာသကဲ့သို့ သူတကာတို့ သိသာနာဖွယ် ရှိ၏။ အံ့ဖွယ် မရှိလေ”ဟု အရှင်အာနန္ဒာ
ဆိုတော်မူသောအရာများကို နှလုံးထားသဖြင့် စဉ်းစားဆင်ခြင် မြော်မြင် နှိုင်းဆ၍ ဆိုရာ၏။

ဝန်ကို မနိုင်သောသူတို့ ဆောင်ယူချီကြွလျှင် ကွဲရှုပျက်စီးတတ်သကဲ့သို့ ပရိယတ္တိ ဒေသနာကို ဗာလသောတုဇန အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကြံစည်ယူဆလျှင် နေရာမကျဘဲ ချွတ်လွဲဖောက်ပြန်၍ အလွန်၊အယုတ် မဟုတ်၊မမှန် ရှိတတ်သည်။ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူ ရှိသောသူတို့ အလျှင်းပင် အကျွတ်တရားကို ရ၊မရကို မယူဆနိုင်ကြသဖြင့် ဝိစိကိစ္ဆာတည်း ဟူသော သလ္လာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်ကုန်သော အမျိုးသားတို့အား အဝိဇ္ဇန္တကာရတည်းဟူသော အမှိုက်မှ အလင်းကို ရ၍ ယထာဘူတ နေရာကျကို သိမှတ်ကြစေခြင်းငှာ ၅-ဖြာမာရ်နှိမ် မာရ်ဇိန်၏ နှိုင်းချိန်မြွက်ဖော် တရားတော်တည်းဟူသော ရတနာတန်ဆောင် ညှိထောင်၍ လင်းအောင် ပြလိုက်သည်။

၁၂၆၂-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလှိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိသည်။

မန္တလေးမြို့၊ အမရဓာနီ၊ သူရဲဈေးရပ်နေ ဒါယကာအဆောင်တော်မြဲ
နေမျိုးမင်းလှစည်သူဘွဲ့ခံ ငယ်မည်မောင်သီးက ခင်ပွန်း ၁၀-ပါးအကြောင်း
ကို သိသာကွဲပြားခြားနားစွာ သိမှတ်ပါရမည်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၄၅] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲဈေးနေ တကာငမီး လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား။

ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး-ဟူ၍ ဆရာသခင် အရှင်ဘုရားတို့ ဟောကြားပြသသည့်
အရာကို ကြား၊သိ၊မှတ်ရဖူးသည်ဖြစ်ပါ၍ ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး၏ သရုပ်သင်္ချာကို နေရာ
ကျကျ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

သူရဲဈေးနေ အဆောင်တော်မြဲ နေမျိုးမင်းလှစည်သူဘွဲ့ခံ မောင်သီးလျှောက်ထားချက်-

[၄၅] ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး သရုပ်သင်္ချာကို မေးလျှောက်သည်မှာ—

ဗုဒ္ဓါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ အရဟန္တာ အဂ္ဂသာဝကာ။
မာတာ ပိတု ဂုရု သတ္ထာ၊ ဓမ္မဒေသနာ စ ဒါယကာ။
ဣမေ ဒသ မဟာဂုဏေ၊ အဟံ ဝန္ဒာမိ သဗ္ဗဒါ။ ။

၁ ဗုဒ္ဓါ စ၊ ဘုရားတို့လည်းကောင်း။ ၂ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့လည်းကောင်း။
 ၃ အရဟန္တာ စ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့လည်းကောင်း။ ၄ အဂ္ဂသာဝကာ၊ အဂ္ဂသာဝကတို့လည်း
 ကောင်း။ ၅ မာတာ စ၊ အမိလည်းကောင်း။ ၆ ပိတု၊ အဘလည်းကောင်း။ ၇ ဂုရု စ၊ အလေးအမြတ်
 ပြုအပ်သော ဆရာလည်းကောင်း။ ၈ သတ္ထာ စ၊ ဆုံးမပေးသော ဆရာလည်းကောင်း။ ၉ ဓမ္မ-
 ဒေသနာ စ၊ တရားဟောပေးသော သူလည်းကောင်း။ ၁၀ ဒါယကာ စ၊ ပေးကမ်းလှူဒါန်းသော
 ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဣမေ ဒသ မဟာဂုဏေ၊ ဤ ၁၀-ယောက်သော ဂုဏ်ကျေးဇူး
 ကြီးမားပေသောသူတို့ကို။ သဗ္ဗဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ အဟံ၊ သည်။ ဝန္ဒာမိ၊ ၏။ ဤကား
 ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး ချီးမြှင့်တည်း။

ဤခင်ပွန်း ၁၀-ပါးကို ဆရာကြီးတို့ စီကုံးရေးသားသည် ဖြစ်ဟန်ရှိ၏။ ကျမ်းဂန်၌ ကား ခင်ပွန်း ၁၀-ပါးဟူ၍ မလာ။ ၁၀-ပါးဟူ၍ မလာသော်လည်း ဤ ၁၀-ပါးကို ခင်ပွန်း မဟုတ်-ဟူ၍လည်း မဆိုရ။ အကယ်၍ ဤ ၁၀-ပါးသာ ခင်ပွန်း ဖြစ်ခဲ့အံ့။ မဟာသာဝက တို့သည် ခင်ပွန်း မဟုတ်-ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ခင်ပွန်းကား ၁၀-ပါး မဟုတ်၊ အများပင် ဟူ၍ မှတ်ရာ၏။

သတ္တကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၌ကား-

၁ပေးနိုင်ခဲ့သော ဝတ္ထုကို ပေးခြင်း၊
၂ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုခြင်း၊
၃သည်းခံနိုင်ခဲ့သော အမှုကို သည်းခံနိုင်ခြ၊
၄လျှို့ဝှက်သောအမှုကို လျှို့ဝှက်ခြင်း၊
၅ထင်စွာပြုအပ်သော ဂုဏ်ကို ထင်စွာပြုခြင်း၊
၆ဘေးရန်ရှိသောကာလ မစွန့်ခြင်း၊
၇ဥစ္စာမရှိ ကုန်ခန်းခဲ့သော်လည်း မထေမဲ့မြင် မပြုခြင်း၊

ဤအင်္ဂါ ၇-ပါးတွင် ၁-ပါးပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူကို အဆွေခင်ပွန်းကောင်းပင် မှတ်ရာ၏-ဟု “သတ္တဟိ ဘိက္ခုဝေ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော မိတ္တော သေဝိတဗ္ဗော”(အံ၊ ၂။ ၄၂၁)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဤသို့ ဟောတော်မူရာ၌လည်း ခင်ပွန်း ၇-ယောက်ပင် ဤသတ္တကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်၏ အရ၌ အင်္ဂါ ၁-ပါး၊ ၁-ပါးပင် ပုဂ္ဂိုလ် ၁-ယောက်၊ ၁-ယောက် ဖြစ်သင့်ရကား ဝါရအားဖြင့်ယူသော် ၆၃-ယောက်၊ ၆၃-ဝါရတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။

၆၃-ယောက်၊ ၆၃-ဝါရဖြစ်ဟန်ကား-

အင်္ဂါ ၇-ပါးတို့ကို ၁-ပါး၌-

၁-ပါး၊ ၁-ပါးသော အင်္ဂါ။

၂-ပါး၊ ၂-ပါးသော အင်္ဂါ။

၃-ပါး၊ ၃-ပါးသော အင်္ဂါ။

၄-ပါး၊ ၄-ပါးသော အင်္ဂါ။

၅-ပါး၊ ၅-ပါးသော အင်္ဂါ။

၆-ပါး၊ ၆-ပါးသော အင်္ဂါ။

၇-ပါး၊ ၇-ပါးသော အင်္ဂါ-ဟူ၍ ဧကဝါရ၊

ဒုက ၂၁-ဝါရ၊

တိက ၁၅-ဝါရ၊

စတုက ၁၀-ဝါရ၊

ပဉ္စက ၆-ဝါရ၊

ဆက္က ၃-ဝါရ၊

သတ္တက ၁-ဝါရ

ဖြစ်၍ ၆၃-ယောက်၊ ၆၃-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဧကက ၇-ဝါရ-ဟူသော်ကား- ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ ၁-ဝါရ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ခမံ ခမတိ ၁-ဝါရ။ ဂုယုမဿ ပရိဂုဟတိ ၁-ဝါရ။
ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ (ဂုယုမဿ အာဝိကရောတိ) ၁-ဝါရ။
အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒီဏေန နာတိ မညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့ ဧကက ၇-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဒုက ၂၁-ဝါရ-ဟူသော်ကား- ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒီဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒီဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့ ဒုက ၂၁-ဝါရ ဖြစ်၏။

တိက ၁၅-ဝါရ-ဟူသော်ကား—

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
 ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
ဤသို့ တိက ၁၅-ဝါရ ဖြစ်၏။

စတုက ၁၀-ဝါရ-ဟူသော်ကား—

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ
၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ
၁-ဝါရ။
ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ
၁-ဝါရ။
ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန
နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့ စတုက ၁၀-ဝါရ ဖြစ်၏။

ပဉ္စက ၆-ဝါရ-ဟူသော်ကား—

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ
နာဝိကရောတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ အာပဒါသု န
ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။
ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ခိဏေန နာတိ-
မညတိ ၁-ဝါရ။
ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုဿမဿ ပရိဂုယတိ၊ ဂုဿမဿ နာဝိကရောတိ၊
အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။

ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊
ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န
ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့လျှင် ပဉ္စက ၆-ဝါရ ဖြစ်၏။

ဆက္က ၃-ဝါရ-ဟူသော်ကား—

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ
နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ ၁-ဝါရ။

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ
နာဝိကရောတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ။ ဂုယုမဿ နာဝိကရောတိ၊
အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့ ဆက္က ၃-ဝါရ ဖြစ်၏။

သတ္တက ၁-ဝါရ-ဟူသည့်ကား—

ဒုဒ္ဒဒံ ဒဒါတိ၊ ဒုက္ကရံ ကရောတိ၊ ဒုက္ခမံ ခမတိ၊ ဂုယုမဿ ပရိဂုယုတိ၊ ဂုယုမဿ
နာဝိကရောတိ၊ အာပဒါသု န ဝိဇဟတိ၊ ခိဏေန နာတိမညတိ ၁-ဝါရ။

ဤသို့ ၆၃-ဝါရ၏အရသည် ပုဂ္ဂိုလ် ၆၃-ယောက် ဖြစ်သင့်ရကား ခင်ပွန်း ၆၃-ယောက်ပင်
မှတ်ရာ၏။

ဒုဒ္ဒဒံ၊ ပေးနိုင်ခဲ့သော ဝတ္ထုကို။ ဒဒါတိ၊ ပေး၏။ ဒုက္ကရံ၊ ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို။
ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဒုက္ခမံ၊ သည်းခံနိုင်ခဲ့သော အမှုကို။ ခမတိ၊ သည်းခံ၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။
ဂုယု၊ လျှို့ဝှက်အပ်သော အမှုကို။ ပရိဂုယုတိ၊ လျှို့ဝှက်၏။ အဿ၊ ထိုသူ၏။ ဂုယု၊ လျှို့ဝှက်
အပ်သော အမှုကို။ နာဝိကရောတိ၊ ထင်စွာမပြု (ဂုဏ်ကိုသာ ပြု၏-ဟူလို)။ အာပဒါသု၊
ဘေးရန်တို့သည်။ သန္တေသု၊ ရှိကုန်သော်။ န ဝိဇဟတိ၊ မစွန့်။ ခိဏေန၊ ဥစ္စာကုန်ခန်းသဖြင့်။
နာတိမညတိ၊ မထေမဲ့မြင် မပြု။ ဤသို့ ဝါရအစဉ်ကို ရှု၍ အနက်ပေးလေ။

“ဗောဓိပရိဗိုဇ်သည် ခွေးကို အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့သောကြောင့် သေဘေးမှ လွတ်
ကြောင်း”ကို သတ္တကနိပါတ်၊ မဟာဗောဓိဇာတ်တွင် ဟောတော်မူသည့်အရာ၌ တိရစ္ဆာန်နှင့်
လူပင်ဖြစ်သော်လည်း ခင်ပွန်း မည်၏။

ခြင်္သေ့၊ ဝံလို့ငှက်၊ သိမ်းငှက် ဖို၊မ၊ လိပ် သား၊အဘ၊ ၆-ဦးသားတို့ မိတ်ဆွေဖွဲ့၍ တစ်ဦးကို တစ်ဦး စောင့်ရှောက်ကြသောကြောင့် ‘သိန်းစွန်ကို ယူအံ့’-ဟု သစ်ပင်သို့ မုဆိုး တက်သည်ကို သစ်ပင်ထက်တိုင်ရုံမျှ မရောက်နိုင်။

“ဘုရားလောင်း ဆင်မင်းကို ကျော့ကွင်းမိရာ လိပ်ကိုက်ဖြတ်၍ ချမ်းသာရကြောင်း၊ လိပ်ကို မုဆိုး ဆောင်ယူသွားပြန်သည်ကိုလည်း ခေါက်ရှာငှက်နှင့် သမင် စောင့်ရှောက်သဖြင့် အသက်ချမ်းသာရကြောင်း”ကို ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊ မဟာဥက္ကသဇာတ်။ ဒုကနိပါတ်၊ ကုရုဏ်မိဂ ဇာတ်တော်တို့တွင် ဟောတော်မူသည့်အရာ၌ တိရစ္ဆာန်ချင်းပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း အဆွေ ခင်ပွန်းပင် မည်၏။

“ဟိမဝန္တာအနီး၊ ကဋ္ဌဝါဟနတိုင်း၊ ကဋ္ဌဝါဟနမင်းကြီးနှင့် ဗာရာဏသီမင်းကြီးတို့ အဒိဋ္ဌသဟာယဖြစ်ကြ၍ တစ်ဦးကို တစ်ဦး လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ဆက်သကြသည်”ဟု သုတ္တ- နိပါတ်၊ ဗာဝရိယသုတ်တွင် ဟောတော်မူသည့်အရာလည်း အဆွေခင်ပွန်းပင်။

“ယူဇနာ ၁၉၂-ယူဇနာ ကွာသော တက္ကသီလတိုင်း၊ ပတ္တုသာတိမင်းကြီးနှင့် ရာဇ- ဂြိုဟ်ပြည်၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးတို့ တစ်ဦးကို တစ်ဦး အဒိဋ္ဌသဟာယမိတ်ဆွေ ပြုကြ၍ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး ပေးမှာလိုက်သော ဆောင်းပါးကြောင့် ဘုရားရှိရာ ပတ္တုသာတိမင်းကြီး ရောက်လာသည်”ဟု ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်တွင် ဟောတော်မူသည့်အရာလည်း ခင်ပွန်း မည်၏။

“သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးနှင့် ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအလုံးကို အစိုးရသော ပါဠုလိပုတ်ပြည် ဓမ္မာသောကမင်းကြီးတို့ အဒိဋ္ဌသဟာယမိတ်ဖြစ်ကြ၍ အနဝတတ်အိုင်ရေ၊ လက်ယာရစ် ခရုသင်းများကို ဆက်သကြသည်”ဟု ပါရာဇိကဏ် အဋ္ဌကထာကျမ်းတွင် ပြဆိုသည့်အရာလည်း ခင်ပွန်းပင်။

ဤလောက၌ တိုင်းရှင်၊ ပြည်ရှင် ဧကရာဇ်မင်းတို့ မဟာမိတ်ဖွဲ့၍ တစ်ဦးကို တစ်ဦး လက်ဆောင်ပဏ္ဏာ ဆက်သ၍ အချင်းချင်း အခွန်ရှည်စွာ ဆောင်းပါးသဝဏ်စာ ပေးကြ သည့်အရာများလည်း ခင်ပွန်းပင်။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ယခင် ၁၀-ပါးမှ ၁-ပါးလည်း များစွာပင် ရှိချေရကား ခင်ပွန်း ၁၀-ပါးသာ မဟုတ်၊ အရာရာသို့ လိုက်၍ များစွာပင် မှတ်ရာ၏။ ခင်ပွန်းဟော မိတ္တ-သဒ္ဒါ၏ အရ သဒ္ဒနယကို ဆင်ခြင်သော် “မိဒတိတိ မိတ္တာ” ဤသို့ ဝစနတ်ပြု။

မိဒတိ၊ ချစ်မြတ်နိုးတတ်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ မိတ္တာ၊ မိတ္တာမည်၏။ နှစ်သက်ကျွမ်းဝင် ချစ်ခင်လေးမြတ် အပ်သောသူသည် ခင်ပွန်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် ခင်ပွန်းသည် ၁၀-ပါးသာ မဟုတ်ရာ၊ အများပင် ရှိရာ၏။ မူဝပက္ခ အမည်ရှိသော တေမိဇာတ်တော်တွင် သုနန္ဒာရထားထိန်းကို ဘုရားအလောင်းတော် တေမိမင်း ဆုံးမရာ၌ မိမိကိုယ်ကိုပင် သုနန္ဒာရထားထိန်း မပြစ်မှားသင့်သည်ကို အကြောင်း ပြု၍ ဟောတော်မူသည့်အရာ၌လည်း ခင်ပွန်း ၁၀-ပါးဟူ၍ မလာ။ ခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားသ သူတို့၌ အကျိုးရှိရာသည်ကို ဟောတော်မူသည့် ဒေသနာ ၁၀-ဂါထာ-ဟူ၍သာ လာသည်။ လာသောဂါထာကား—

- ၁။ ဗဟုတဘက္ခော ဘဝတိ၊ ဝိပုမုတ္တော သကယရာ။
ဗဟူ နံ ဥပဇိဝန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၂။ ယံ ယံ ဇနပဒံ ယာတိ၊ နိဂမေ ရာဇဓာနိယော။
သဗ္ဗတ္ထ ပူဇိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၃။ န'ဿ စောရာ ပသဟန္တိ၊ နာ'တိမညန္တိ ခတ္တိယာ။
သဗ္ဗေ အမိတ္တေ တရတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၄။ အကုဒ္ဒေါ သယရံ ဧတိ၊ သဘာယံ ပဋိနန္တိတော။
ဉာတိနံ ဥတ္တမော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၅။ သက္ကတွာ သက္ကတော ဟောတိ၊ ဂရုကော ဟောတိ သဂါရဝေါ။
ဝဏ္ဏကိတ္တိဘာတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၆။ ပူဇိတော လဘတေ ပူဇံ၊ ဝန္တိတော ပဋိဝန္တနံ။
ယသော ကိတ္တိဉ္စ ပပေါတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၇။ အဂ္ဂိ ယထာ ပဇ္ဇလတိ၊ ဒေဝတာ'ဝ ဝိရောစတိ။
သိရိယာ အဇဟိတော ဟောတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။
- ၈။ ဂါဝေါ တဿ ပဇာယန္တိ၊ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဝိရုဋ္ဌတိ။
ဝုတ္တာနံ ဖလ'မသနာတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။ ။
- ၉။ ဒရိတော ပဗ္ဗတတော ဝါ၊ ရုက္ခတော ပတိတော နရော။
စုတော ပတိဌံ လဘတိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။ ။
- ၁၀။ ဝိရုဋ္ဌမူလသန္တာနံ၊ နိဂြောဓမိဝ မာလုတော။
အမိတ္တာ နပ္ပသဟန္တိ၊ ယော မိတ္တာနံ န ဒုပ္ပတိ။ ။

၁။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ သကယရာ၊ မိမိအိမ်မှ။ ဝိပုမုတ္တော၊ လွတ်သည် ရှိသော်။ ဗဟုတဘက္ခော၊ များသော အစာရှိသည်။ ဘဝတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗဟူ၊ များစွာကုန်သော သူတို့သည်။ နံ၊ ထိုခင်ပွန်း မပြစ်မှားသောသူကို။ ဥပဇီဝန္တိ၊ မှီ၍ အသက်မွေးကုန်၏။

၂။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ ယံ ယံ ဇနပဒံ၊ အကြင်အကြင် ဇနပုဒ်သို့လည်းကောင်း။ ယေ ယေ နိဂမေ၊ အကြင်အကြင် နိဂုံးတို့သို့လည်းကောင်း။ ယေ ယေ ရာဇဓာနိယော၊ အကြင်အကြင် မင်းနေပြည်တို့သို့လည်းကောင်း။ ယာတိ၊ သွားအံ့။ သော နရော၊ ထိုသူကို။ သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော အရပ်တို့၌။ ပူဇိတော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၃။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ အဿ နရဿ၊ ထိုသူအား။ စောရာ၊ ခိုးသူတို့သည်။ န ပသဟန္တိ၊ မနှိပ်စက်နိုင် ကုန်။ ခတ္တိယာ၊ မင်းတို့သည်။ နာတိမညန္တိ၊ မထေမဲ့မြင် မပြုနိုင်ကုန်။ သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန် သော။ အမိတ္တေ၊ ရန်သူတို့ကို။ တရတိ၊ လွန်နိုင်၏။

၄။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ အကုဒ္ဒေါ၊ အမျက်မထွက်သည်ဖြစ်၍။ သယရံ၊ မိမိ အိမ်သို့။ ဧတိ၊ လာရ၏။ သဘာယံ၊ သဘင်အလယ်၌။ ပဋိနန္ဒိတော၊ နှစ်လိုဝမ်းမြောက်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဉာတိနံ၊ အဆွေအမျိုးတို့ထက်။ ဥတ္တမော၊ မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၅။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ သက္ကတွာ၊ ပူဇော်သောကြောင့်။ သက္ကတော၊ အတုံ့ ပူဇော်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဂရုကော၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သည်ဖြစ်၍။ သဂါရဝေါ၊ သူတပါးတို့ ရှိသေသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝဏ္ဏကိတ္တိဘာတော၊ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်စော သံဖြင့် တောက်ပသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၆။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ ပူဇိတော၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား ပူဇော်သည်ဖြစ်၍။ ပူဇံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ လဘတေ၊ ရ၏။ ဝန္ဒိတော၊ ဘုရား-အစရှိသော ခင်ပွန်းတို့အား ရှိခိုးသည် ဖြစ်၍။ ပဋိဝန္ဒနံ၊ တဖန် ရှိခိုးခြင်းကို။ လဘတိ၊ ရ၏။ ယသောကိတ္တိဉ္စ၊ ကျေးဇူးသတင်း ကျော်ဇောခြင်းသို့လည်း။ ပပေါတိ၊ ရောက်၏။

၇။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ ယထာ ယေန ပကာရေန၊ အကြင်သို့သော အပြားအားဖြင့်။ အဂ္ဂိ၊ မီးသည်။ ပဇ္ဇလတိ ဣဝ၊ တောက်ပသကဲ့သို့။ ပဇ္ဇလတိ၊ တောက်ပ၏။ ဒေဝတာ၊ နတ်သားသည်။ ဝိရောစတိ ဣဝ၊ တင့်တယ်သကဲ့သို့။ ဝိရောစတိ၊ တင့်တယ်၏။ သိရိယာ၊ အသရေသည်။ အဇဟိတော၊ မစွန့်အပ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

၈။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ တဿ နရဿ၊ ထိုသူအား။ ဂါဝေါ၊ နွားတို့သည်။ ပဇာယန္တိ၊ ပွားကုန်၏။ ခေတ္တောလယ်၌။ ဝုတ္တံ၊ ပျိုးသော မျိုးသည်။ ဝိရုဠတိ၊ ကောင်းစွာ ရောက်စေ၏။ ဝုတ္တာနံ၊ ပျိုးသော မျိုးတို့၏။ ဖလံ၊ အသီးကို။ အသနာတိ၊ စားရ၏။

၉။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ ဒရိတော ဝါ၊ ချောက်ကမ်းပါးမှလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတတော ဝါ၊ တောင်မှလည်းကောင်း။ ရုက္ခတော ဝါ၊ သစ်ပင်မှလည်းကောင်း။ ပတိတော၊ ကျသည်ဖြစ်၍။ စုတော၊ စုတေခဲ့သည်ရှိသော်။ ပတိဋ္ဌံ၊ လူ့ရွာ၊ နတ်ရပ် မြတ်သောသုဂတိဘဝ-ဟု ဆိုအပ်သော တည်ရာကို။ လဘတိ၊ ရ၏။

၁၀။ ယော နရော၊ အကြင်သူသည်။ မိတ္တာနံ၊ အဆွေခင်ပွန်းတို့အား။ န ဒုဗ္ဘတိ၊ မပြစ်မှား။ တံ၊ ထိုသူကို။ ဝိရုဠမူလသန္တာနံ၊ များစွာ ကြီးပွားသော အမြစ်ရှိသော။ နိဂြောဓံ၊ ပညောင်ပင်ကို။ မာလုတော၊ လေသည်။ န ပသဟတိ ဣဝ၊ မနှိပ်စက်နိုင်သကဲ့သို့။ အမိတ္တာ၊ ရန်သူတို့သည်။ န ပသဟန္တိ၊ မနှိပ်စက်နိုင်ကုန်။

ဤကား မူဂပက္ခဇာတ်တော်လာ ၁၀-ဂါထာတို့၏ အနက်တည်း။ ဤသို့ မူဂပက္ခမည်သော တေမိဇာတ်တော်တွင် ခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားသောသူတို့အား ရရာသော အကျိုးကို ဟောတော်မူသောအရာ ၁၀-ဂါထာ-ဟူ၍သာ ကျမ်းဂန်လာသည်။ ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး-ဟူ၍ ဂါထာစီကုံးလျက် ရှိကြသည်မှာ ဗဟုသုတရှိသသူတို့ စီကုံးရေးထားဟန် ရှိ၏။

အရည်စစ် အဓိပ္ပါယ်မှာ ခင်ပွန်းကို မပြစ်မှားသသူတို့အား ရရာသော အကျိုးကို ဟောတော်မူသော အရာ ၁၀-ဂါထာဟူ၍ ကျမ်းဂန် ရှိသည်။ ခင်ပွန်း ၁၀-ပါးဟူ၍ ကျမ်းဂန်မရှိ။ ဂါထာစီကုံး ရေးသားထားကြသော ပုဂ္ဂိုလ် ၁၀-ယောက်တို့လည်း ခင်ပွန်းပင် မှတ်ရာ၏။ ယင်းသည့် ၁၀-ယောက်မှ တပါးလည်း ခင်ပွန်းရှိသေး၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

၁၂၃၆-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္ထိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိသည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မဏ္ဍလာရာမတိုက်တွင် သီတင်းသုံးနေသော
ထားဝယ်မြို့ဇာတိ၊ ရဟန်းတော် ရှင်သောဘိတ-က ဝဇ္ဇနအရာကို
သရုပ်သင်္ချာနှင့်တကွ သိမှတ်ပါရအောင် မ,စပါမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၄၆] “ဘုရားတပည့်တော် မဏ္ဍလာရာမတိုက်နေ ရှင်သောဘိတ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

‘ဝဇ္ဇန’-ဟူ၍ လှည့်ပတ်ခြင်းအပြား များစွာရှိကြောင်းကိုသာ ကြားသိရဖူးသည်
ဖြစ်ပါ၍ ထိုဝဇ္ဇနတရားတို့၏ သရုပ်သင်္ချာကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင်
အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

၎င်းရဟန်းတော် ရှင်သောဘိတ လျှောက်ထားချက်—

[၄၆] ဝဇ္ဇနအပြားကို မေးလျှောက်သည်မှာ နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌ-
ကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာတို့တွင် လာသော နည်းဥပဒေသကို
အကျဉ်းအမြစ်မျှ သိသာရုံ ပြပေအံ့။

- ၁။ မေတ္တာယနာမုခေန ရာဂေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၂။ ကရုဏာယနာပဋိရူပေန သောကော ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၃။ မုဒိတာဝိဟာရပဋိရူပေန ပဟာသော ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၄။ ဥပေက္ခာဝိဟာရပဋိရူပေန ကုသလေသု ဓမ္မေသု နိက္ခိတ္တဓူရတာ(ဆန္ဒတာ) ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၅။ သံဝေဂပဋိရူပေန စိတ္တသန္တာပေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၆။ ဝိမံသနာပဋိရူပေန အဿဒ္ဓိယံ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၇။ ပါပဂရဟိတာပဋိရူပတာယ ပရဝဇ္ဇနာနုပဿိတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၈။ နိဂယျဝါဒိတာပဋိရူပတာယ ဖရုသဝါစာ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၉။ ပိယဝါဒိတာပဋိရူပတာယ စာဠုကမျတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
- ၁၀။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိပဋိရူပတာယ အသံဝိဘာဂသီလတာ ဝဇ္ဇေတိ၊

- ၁၁။ သံဝိဘာဂသီလတာပဋိရူပတာယ မိစ္ဆာဇီဝေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၂။ အသံသဂ္ဂဝိဟာရိတာပဋိရူပတာယ အသင်္ဂဟသီလတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၃။ သင်္ဂဟသီလတာပဋိရူပတာယ အနန္တလောမိကဂိဟိသံသဂ္ဂေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၄။ သစ္စဝါဒိတာပဋိရူပတာယ ပိသုဏဝါစတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၅။ အပိသုဏဝါစတာပဋိရူပတာယ အနတ္ထကာမတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၆။ ကုလန္ဒဒွယတာပဋိရူပတာယ ကုလမစ္ဆရိယံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၇။ အာဝါသစိရဋ္ဌိတာကာမတာမုခေန အာဝါသမစ္ဆရိယံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၈။ ဓမ္မဘဏ္ဍာ(ပရိဗန္ဓ) ပရိဟရဏတာမုခေန ဓမ္မမစ္ဆရိယံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၁၉။ ဓမ္မဒေသနာဘိရတိမုခေန ဘဿာရာမတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၀။ ဂဏာနုဂ္ဂဟကာရဏတာမုခေန သံဂဏိကာရာမတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၁။ ပုညကာမတာပဋိရူပတာယ ကမ္မာရာမတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၂။ ပဋိကူလသညတာမုခေန ဗျာပါဒေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၃။ အပုဋိကူလသညတာမုခေန ကာမစ္ဆန္ဒော ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၄။ သမာဓိမုခေန ထိနမိဒ္ဓံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၅။ ဝီရိယာရမ္ဘမုခေန ဥဒ္ဓစ္စံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၆။ သိက္ခာကာမတာမုခေန ကုက္ကုစ္စံ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၇။ ဥဘယပက္ခသန္တိရဏမုခေန ဝိစိကိစ္ဆာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၈။ ဣဌာနိဌသမုပေက္ခနာမုခေန သမ္မောဟော ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၂၉။ ဝိမံသာမုခေန ဟေတုပဋိရူပကပရိဂ္ဂဟေန မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၀။ ဝိရတ္တတာပဋိရူပေန သတ္တေသု အဒယာပန္နတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၁။ အနုညာတပဋိသေဝနပဋိရူပတာယ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၂။ သဒ္ဓါလုတာပဋိရူပတာယ အပရိက္ခတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၃။ အတ္တာဓိပတေယျပဋိရူပေန ဂရုနံ န အနုသာသနိယာ အပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၄။ ဓမ္မာဓိပတေယျတာပဋိရူပေန သဗြဟ္မစာရီသု အဂါရဝေါ ဝဇ္ဇေတိ၊
 ၃၅။ လောကာဓိပတေယျပဋိရူပေန အတ္တနိ စ ဓမ္မေ စ ပရိဘဝေါ ဝဇ္ဇေတိ၊

၃၆။ မိတဘာဏိတာပဋိရူပတာယ အသမ္မောဒနသီလတာ ဝဇ္ဇေတိ၊

၃၇။ သမ္မောဒနသီလတာပဋိရူပတာယ မာယာသာထေယျံ ဝဇ္ဇေတိ၊

သတ္တတိသဝဇ္ဇနဘေဒါ နိဋ္ဌိတာ။ (နေတ္ထိအဋ္ဌကထာ။၉၀-၁)

၁။ မေတ္တာယနာမုခေန၊ ချစ်ခြင်းမေတ္တာကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝါ၊ မေတ္တာအယောင်
ဆောင်သဖြင့်။ ရာဂေါ၊ တပ်ခြင်းရာဂသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၂။ ကရုဏာယနာပဋိရူပေန၊ သနားခြင်း ကရုဏာနှင့် အသွင်တူသဖြင့်။ သော-
ကော၊ စိုးရိမ်ခြင်း သောကသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၃။ မုဒိတာဝိဟာရပဋိရူပေန၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း မုဒိတာဗြဟ္မဝိဟာရနှင့် အသွင်တူ
သဖြင့်။ ပဟာသော၊ မြူးထူးပျော်ရွှင်ခြင်း ပဟာသတရားသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၄။ ဥပေက္ခာဝိဟာရပဋိရူပေန၊ လျစ်လျူခြင်း ဥပေက္ခာဗြဟ္မဝိဟာရတရား
အယောင်ဆောင်သဖြင့်။ ကုသလေသု ဓမ္မေသု နိက္ခိတ္တဓုရတာ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုတို့၌
လုံ့လမပြုဘဲ စိတ်ကို ချ၍ နေခြင်း နိက္ခိတ္တဓုရတရားသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။
(ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အားမထုတ်ချင်သောကြောင့် ငိုက်မျဉ်းပျင်းရိလျက် ဝဋ်၌ မွေ့လျော်ခြင်း
ဝဏ္ဏာဘိရတကြောင့် မေ့မေ့လျော့လျော့ နေပါသည့်အရာကို လျစ်လျူရှုသော ဥပေက္ခာဗြဟ္မ-
ဝိဟာရ အားကြီးလှ၍ မကြောင့်မကြ နေလေဟန် ထင်မှားတတ်၏-ဟူလို။)

၅။ သံဝေဂပဋိရူပေန၊ ဝဋ်ဆင်းရဲ၌ ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂတရားနှင့် တူသဖြင့်။
စိတ္တသန္တာပေါ၊ စိတ်၏ပူပန်ခြင်း ဒေါသသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၆။ ဝီမံနာပဋိရူပေန၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်သော ပညာနှင့် တူသဖြင့်။ အဿဒ္ဓိယံ၊ သူတပါး
တို့ကို မယုံကြည်ခြင်း အဿဒ္ဓိယတရားသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (မကြည်ညိုစရာ
အပြစ်ကို ရှာကြံ၍ ရှုပါသည့်အရာကို ပညာဖြင့် စူးစမ်းဆင်ခြင်လေဟန်နှင့် မသဒ္ဓါခြင်း
အသဒ္ဓိယကို ဝီမံသ-ဟု ထင်တတ်၏-ဟူလို။)

၇။ ပါပဂရဟိတာပဋိရူပတာယ၊ မကောင်းမှုကို ကဲ့ရဲ့ခြင်း ပါပဂရဟိတာနှင့် တူ
သဖြင့်။ ပရဝဇ္ဇာနုပဿိတာ၊ သူတပါးတို့၏ အပြစ်ကို ရှုလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊
လှည့်ပတ်တတ်၏။ (သူတပါးတို့၏ အပြစ်ကို ရှာ၍ ရှုသည်ဟူလို။)

၈။ နိဂ္ဂယျဝါဒိတာပဋိရူပတာယ၊ သူတပါးတို့ကို နှိပ်နင်းဆုံးမလေယောင် ဆောင်
သဖြင့်။ ဖရုသဝါစာ၊ ကြမ်းတမ်းစွာ ဆိုတတ်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်
၏။ (မိမိယုတ်မာ၍ သူတပါးတို့အား ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ ပြောဆိုတတ်သည်-ဟူလို။)

၉။ ပိယဝါဒိတာပဋိရူပါယ၊ ချစ်ဖွယ်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသည့် အယောင်ပြုသဖြင့်။ စာဇ္ဈကမ္ပတာ၊ ဒါယကာတို့အောက် မိမိကိုယ်ကို နှိမ့်ချ၍ ဆိုခြင်း စာဇ္ဈကမ္ပတာသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၁၀။ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိပဋိရူပတာယ၊ အသက်ကို စင်ကြယ်စွာမွေးခြင်း အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိ အယောင်ဆောင်သဖြင့်။ အသံဝိဘာဂသီလတာ၊ မိမိပစ္စည်းကို သူတပါးတို့နှင့် မဆက်ဆံစေလိုသဖြင့် ဝေဖန်ခွဲခြမ်းခြင်းကို မပြုသော အလေ့ရှိသောအဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၁၁။ သံဝိဘာဂသီလတာပဋိရူပတာယ၊ ဝေဖန်ခွဲခြမ်းသော အယောင်ဆောင်သဖြင့်။ မိစ္ဆာဇီဝေါ၊ မိစ္ဆာဇီဝသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (ကုလဒူသကအနေသနအန နုလောမိကဂီဟိသံသဂ္ဂ မိစ္ဆာဇီဝအမှုကို ပြုသည့်အရာကို ဝေဖန်ခွဲခြမ်းသော အလေ့ရှိသော နာယကဂုဏ် ၁-ပါးတည်း-ဟု ထင်မှတ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၁၂။ အသံသဂ္ဂဝိဟာရိတာပဋိရူပတာယ၊ ဒါယကာတို့နှင့် မဆက်ဆံလေ့ရှိသော သူတော်ကောင်း၏ အယောင်ဆောင်သဖြင့်။ အသင်္ဂဟသီလတာ၊ ဒါယကာတို့အား မသဂြိုဟ်၊ မချီးမြှင့်ခြင်း အလေ့ရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၁၃။ သင်္ဂဟတာပဋိရူပတာယ၊ ဒါယကာတို့အား ဝိနည်းတရားနှင့်အညီ အာမိသပဋိသန္တာရ၊ ဓမ္မာပဋိသန္တာရကို ပြုလေ့ရှိယောင် ဆောင်သဖြင့်။ အနုနုလောမိကဂီဟိသံသဂ္ဂေါ၊ တရားနှင့် မလျော်သောသူတို့နှင့် ရောနှောခြင်း ဂီဟိသံသဂ္ဂသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၁၄။ သစ္စဝါဒိတာပဋိရူပတာယ၊ ဟုတ်မှန်သော စကားကို ဆိုလေ့ရှိယောင် ဆောင်သဖြင့်။ ပိသုဏဝါစတာ၊ ကုန်းတိုက်ချောခြင်း ပိသုဏဝါစ၏ အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (သူတစ်ယောက်၏အပြစ်ကို သူတယောက်၏အထံ၌ ဟုတ်တိုင်းပြော၍ ကုန်းချောသည့်အရာကို ဟုတ်မှန်စွာ ဆိုလေ့ရှိသည်-ဟု ထင်မှတ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၁၅။ အပိသုဏဝါစာပဋိရူပတာယ၊ ကုန်းတိုက်သော စကားကို မဆိုလေယောင် ဆောင်သဖြင့်။ အနတ္ထကာမတာ၊ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (သူတစ်ယောက်က သူတစ်ယောက်၏ အကျိုးမဲ့ကို ပြုမည့်အရာကို ဆိုလျက် ကုန်းတိုက်သော စကားကို မဆိုချင်လေဟန်နှင့် သူတပါး၏ အကျိုးမဲ့ကို အလိုရှိပါသည့်အရာကို အမြင်မှား၍ ချွတ်လွှဲတတ်သည်-ဟူလို။)

၁၆။ ကုလန္ဒဒယတာပဋိရူပတာယ၊ ဒါယကာတို့အား သနားခြင်း ကရုဏာယောင်ဆောင်သဖြင့်။ ကုလမစ္ဆရိယံ၊ မိမိဒါယကာအိမ်၌ တပါးသော ရဟန်းတို့ကို မဆက်ဆံစေလိုသဖြင့် ဝန်တိုသော ကုလမစ္ဆရိယသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ထွက်၊ဝင်သွားလာများသည်ကို မြင်လျှင် ဒါယကာတို့အား သနားအားနာလေဟန်နှင့် နှလုံးမသာမယာခြင်း မစ္ဆရိယစိတ် ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၁၇။ အာဝါသစိရတာမုခေန၊ မိမိကျောင်းအာဝါသကို ကြာမြင့်စွာ တည်စေလိုခြင်းအရင်းပြုသဖြင့်။ အာဝါသမစ္ဆရိယံ၊ ကျောင်းအာဝါသ၌ ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆရိယသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (မိမိကျောင်းအာဝါသ၌ နောင်လာသံဃာတို့ မွေ့လျော်နှစ်သက်စွာ တည်စေသော-ဟု ဥယျာဉ်သစ်ပင် တီထွင်ပြုစု ကြည့်ရှုစောင့်ရှောက်လေဟန်နှင့် သူတပါးတို့ ဖျက်ဆီးမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြခြင်း မစ္ဆရိယစိတ် ဖြစ်မှန်းမသိ ဖြစ်သည်-ဟူလို။)

၁၈။ ဓမ္မဘဏ္ဍာပရိဟရဏတာမုခေန၊ တရားနှင့်စပ်သော ဘဏ္ဍာကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့်။ ဓမ္မမစ္ဆရိယံ၊ ဝန်တိုခြင်း ဓမ္မမစ္ဆရိယသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၁၉။ ဓမ္မဒေသနာဘိရတိမုခေန၊ တရားစကား ပြောဟောခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဘဿာရာမတာ၊ စကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (တရားဟောခြင်းကို အလိုရှိလေဟန်နှင့် စကားပြောခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဘဿာရာမသည် လှည့်ပတ်တတ်၏-ဟူလို။)

၂၀။ ဂဏာနုဂ္ဂဟကရဏတာမုခေန၊ ဂိုဏ်းသံဃာကို ချီးမြှောက်ခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ သံဂဏိကာရာမတာ၊ အပေါင်းအဖော်၌ မွေ့လျော်သည်၏ အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၂၁။ ပုညကာမတာပဋိရူပတာယ၊ ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို အလိုရှိလေယောင်ဆောင်သဖြင့်။ ကမ္မာရာမတာ၊ အမှုကြီးငယ်တို့၌ မွေ့လျော်သည်၏အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (ပရိယတ်၊ပဋိပတ်ကို အားမထုတ်ဘဲ အမှုကြီးငယ်ကို ရွက်ဆောင်၍ နေရမှ မွေ့လျော်ပျော်ပါးသည့်အရာကို ကုသိုလ်ကောင်းမှု၌ လိုလား၍ နေဟန် ထင်မှတ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၂၂။ ပဋိကူလသညတာမုခေန၊ ပဋိကူလသညာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အရင်းမူသဖြင့်။ ဗျာပါဒေါ၊ ဗျာပါဒသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၂၃။ အပ္ပဋိကူလသညတာမုခေန၊ မစက်ဆုပ်၊ မရွံရှာတတ်သော အမှတ်သညာဖြင့်။ ကာမဆန္ဒော၊ ကာမဂုဏ်၌တပ်ခြင်း ကာမဆန္ဒရာဂသည်။ ဝဇ္ဇတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

- (- ရွံရှာခြင်းသည် ဒေါသကြောင့် ရွံရှာခြင်း၊ ပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်းကြောင့် ရွံရှာခြင်း-ဟူ၍ ၂-ပါး၊
- မရွံရှာခြင်းသည် ရာဂကြောင့် မရွံရှာခြင်း၊ (အ)ပဋိကူလကမ္မဋ္ဌာန်းကြောင့် မရွံရှာခြင်း-ဟူ၍ ၂-ပါး၊

မိမိဆံပင်-စသည်၌ကား မရွံရှာ၊ သူတပါးတို့၏ ဆံပင်-စသည်တို့၌ ရွံရှာခြင်းသည် ဒေါသကြောင့် ရွံရှာခြင်း မည်၏။ မိမိ၊သူတပါး၊ သေသူ၊ရှင်သူ မကွဲမပြား တရားနှင့်အညီ ရွံရှာခြင်းသည် ပဋိကူလသညာဖြင့်သာ ရွံရှာသည် မည်၏။ ဆန္ဒရာဂ အားကြီးသောသူသည် ရွံရှာစက် ဆုပ်သင့်သောအရာ၌ပင် မရွံရှာနိုင်ဘဲ ရှိတတ်သည်။ ဒေါသအားကြီးသောသူသည် သူတပါးတို့ သာယာနှစ်သက်ကြသောအရာ၌ပင် မသာယာနိုင်ဘဲ ရှိတတ်သည်။ ဤသို့ အထူးမှတ်။)

၂၄။ သမာဓိမုခေန၊ သမာဓိကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ထိနမိဒ္ဓံ၊ ထိနမိဒ္ဓသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (ငိုက်မျဉ်းတွေဝေလှ၍ ထိုင်းမှိုင်းမေ့လျော့နေသည့်အရာကို သမာဓိရှိ၍ နေယောင် ထင်တတ်သည်-ဟူလို။)

၂၅။ ဝီရိယာရမ္မမုခေန၊ ဝီရိယကို အရင်းမူသဖြင့်။ ဥဒ္ဓစ္စံ၊ ပျံ့လွင့်ခြင်း ဥဒ္ဓစ္စသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (ဥဒ္ဓစ္စ၊ ပျံ့လွင့်၍ ထိုမှ၊ဤမှ အတည်မကျ ထကြွပြေးသွားများသည်ကို ဝီရိယရှိလေဟန် မှတ်ထင်တတ်သည်-ဟူလို။)

၂၆။ သိက္ခာကာမတာမုခေန၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို အလိုရှိခြင်းကို အရင်းမူသဖြင့်။ ကုက္ကုစ္စံ၊ အလိုလိုရှိခြင်း ကုက္ကုစ္စသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (စိတ်၏ သက်သာရာကို မရ၊ ဝိနယကုက္ကုစ္စ အားကြီးလှ၍ ဝိပဋိသာရဖြစ်သည်ကို သိက္ခာကာမ ထင်တတ်သည်-ဟူလို။)

၂၇။ ဥဘယပက္ခသန္တိရဏမုခေန၊ သကဝါဒီပက္ခ၊ ပရဝါဒီပက္ခကို စုံစမ်းခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဝိစိကိစ္ဆာ၊ ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (သူတပါးတို့ အယူချွတ်ယွင်းသည်ကို သိရမှ သကဝါဒ၏ဂုဏ်ကို အထူးထူးမြင်နိုင်မည် နှလုံးထား၍ ကုလား-စသော လူမျိုးတို့ ရေးထားသော စာပေကျမ်းဂန်-စသည်ကို ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ဖန်များသဖြင့် ဟုတ်တိုင်းမှန်တိုင်းသော ယထာဘူတ မိမိ၏သကဝါဒ၌ ယုံမှားခြင်း ဝိစိကိစ္ဆာ ဖြစ်လာတတ်၏-ဟူလို။)

၂၈။ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌသမုပေက္ခာမုခေန၊ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ ၂-ပါး၌ ညီမျှအောင် လျစ်လျူရှုခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ သမ္မောဟော၊ ဆိုး၊ကောင်း ယုတ်၊မြတ် မသိတတ်သည်ဖြစ်၍ ဉာဏ်နှင့်ကင်းသော အညာဏုပေက္ခာသမ္မောဟတရားသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၂၉။ ဝီမံသာမုခေန၊ စုံစမ်းခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့်။ ဟေတုပဋိရူပကပရိဂ္ဂဟေန၊ အကြောင်းစစ် မဟုတ်၊ အကြောင်းနှင့် တူသည်ကို သိမ်းဆည်းမိသဖြင့်။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ မှားယွင်း

သော အယူသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (ဤလောကကို ပရမီသွာနတ် ဖန်ဆင်း၍ ဖြစ်သည်-ဟူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိစကားကို ကြားဖူးလေရကား စူးစမ်းဆင်ခြင်ဖန်များသဖြင့် အပ္ပဿုတ ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ဤမြင်းမိုရ်၊ စကြဝဠာ၊ မဟာပထဝီ၊ သီတာ၊ သတ္တရဗ္ဗန်-စသည်တို့သည် တစ်စုံတစ်ယောက် မပြုမပြင် မဖန်ဆင်းဘဲ အလိုအလျောက် မဖြစ်တန်လေရာ။ ပရမီသွာ-စသော တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့ ဖန်ဆင်း၍ဖြစ်သည်-ဟူသော စကားသည် ဟုတ်တန်ရာ၏-ဟု မိစ္ဆာ အယူ ဖြစ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၃၀။ ဝိရတ္တတာပဋိရူပေန၊ တပ်စွမ်းခြင်း ကင်းလေယောင် ဆောင်သဖြင့်။ သတ္တေသု၊ သတ္တဝါတို့၌။ အဒယာပန္နတာ၊ မသနားခြင်းသို့ ရောက်သောအဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

(နွားမကြီးသည် နွားငယ်ကို မခင်သကဲ့သို့ အကြောင်း၊အကျိုး ကျေးဇူး ရှိ၊မရှိကို မဆင်ခြင်၊ သတ္တဝါကို ကြင်နာသနားတတ်သည့် ဝါသနာပင် မပါ။ အညာဏုပေက္ခ-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် အမှတ်မဲ့ စွန့်ပစ်လျစ်လျူထားပါသည့်အရာကို တဏှာရာဂနှင့် ကင်း၍ တပ်စွမ်းခြင်း မရှိလေဟန်နှင့် အဒယာပန္နကို ဝိရတ္တထင်မိတတ်သည်-ဟူလို။ သား၊မယား၊ တပည့်သားတို့ကို စွန့်ပစ်ထားခြင်းသည် တပ်စွန်းတွယ်တာခြင်း တဏှာ၏ ခေါင်းပါးခြင်းကြောင့် လည်း ဖြစ်၏။ ကရုဏာတရား ခေါင်းပါး၍ မသနား၊မကြင်နာ အဒယာပန္နကြောင့်လည်း ဖြစ်၏။ နွားမကြီးသည် နွားသားငယ်ကို မတွယ်မတာ စွန့်ပစ်၍ မချစ်မခင်သည်ကား ကရုဏာတရား ခေါင်းပါး၊ မသနား၊မကြင်နာ အဒယာပန္နကြောင့် ဖြစ်၏။

အချို့သော ပါဒလောလဒိသာဝိစရပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ထိုထို သားမယား၊ တပည့်သား၊ ဆွေမျိုးမိတ်သင်္ဂဟတို့ကို စွန့်သွား၍ တပါးအရပ်တို့ ကျလျှင် တပစရိယကို မကြံ၊ ဆက်ဆံပေါများ သားမယား၊ တပည့်သား၊ ပရိသတ်တို့နှင့် ဝန်းပတ်ခြံရံ ဆက်ဆံရောပြွမ်းခြင်းများသည်ကား ကရုဏာတရား ခေါင်းပါး၍ မသနား၊မကြင်နာ အဒယာပန္နကြောင့် ဖြစ်၏။ ချစ်ခင်လှစွာသော သားငယ်နှင့် ရေဝယ်မျောသွားသော ယောက်ျားသည် အလွန်ပင်ပန်းသဖြင့် မိမိသေဘေးကို ကြောက်လှ၍ ချစ်ခင်သနားသော သားငယ်ကို စွန့်ပစ်သကဲ့သို့ သံသရာဘေးကို ကြောက်သဖြင့် ကြင်နာသနား သားမယား၊ တပည့်သားတို့ကို ငဲ့ကွက်၍ မနေသာ၊ သမထဝိပဿနာကို လွန်စွာ အားထုတ်သည်ကား တပ်စွမ်းခြင်း ကင်းခြင်း ဝိရတ္တမည်၏။

တစ်နည်းကား- ချစ်ခင်လှစွာသော သားငယ်ကို လက်ဝယ်ဆွဲကိုင်လျက် တောမြိုင်အတွင်းတွင် တောဆင်နှင့် တွေ့လေရကား အလန့်တကြား သားငယ်ကို စွန့်ထား၍ ပြေးသွားလေသော မိခင်ကဲ့သို့ ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘေးကြီးလှစွာ သံသရာဝဋ်ဒုက္ခကို မြင်၍ သား၊ မယား၊ တပည့်သားတို့ကို မငဲ့မကွက် မတွယ်မတာ သမထဝိပဿနာကို လွန်စွာ အားထုတ်သည်ကား တပ်စွမ်းခြင်း ကင်းသော ဝိရတ္တမည်၏။ ဤကို အထူးမှတ်။)

၃၁။ အနုညာတပဋိသေဝနပဋိရူပတာယ၊ ဘုရား ခွင့်ပြုတော်မူသော အရာကို အထူးပြုသဖြင့်။ ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂေါ၊ ကာမဂုဏ်ကို ခံစားခြင်း ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

(ရဟန်းတို့အား ပစ္စည်း ၄-ပါးကို ဘုရားခွင့်ပြုတော်မူသဖြင့် အလိုရှိတိုင်း အပ်သည်-ဟု အနုညာတပဋိသေဝနကို အထူးပြုသဖြင့် လူတို့ကလည်း ငါတို့အား မယားတို့နှင့် ပျော်ပါးမွေ့လျော်ခြင်းကို ဘုရား မမြစ်တော်မူရကား ခွင့်ပြုတော်မူသည့်အရာပင်-ဟု ကာမသုခလ္လိကာနုယောဂ ကာမဂုဏ်၏အပြစ်ကို မရှုမဆင်ခြင်၊ မစင်ဘင်ပုပ်တို့၏ အတွင်းဝယ် မွေ့လျော်ပျော်ပါးကြသော ပိုးမွှားတိရစ္ဆာန်တို့ကဲ့သို့ ကာမဂုဏ်၌ စိတ်ကို တုံးတုံးချသဖြင့် ဝမ်းသာအားရ ပျော်မြူးကြလျက် အလွန်တရာရှူးသော သူသွမ်းတို့၏ပမာ ကာမဂုဏ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းကို မအောက်မေ့မိ၊ သတိမရ ဝဋ်၊ ဒုက္ခ-ဟု မထင်မမြင်၊ ပျော်ရွှင်လိုသမျှ နေကောင်းလှတော့သည်-ဟု ဗုဒ္ဓအနုညာတ ဆင်ခြေနှင့် နေမိကြ၍ နေကုမ္မဇ္ဈာသယကို အနည်းငယ်မျှ မကြံ ရှိတတ်သည်-ဟူလို။)

၃၂။ သဒ္ဓါလုတာပဋိရူပတာယ၊ သဒ္ဓါတရား အားကြီးယောင် ဆောင်သဖြင့်။ အပရိက္ခတာ၊ မစူးစမ်းမဆင်ခြင်သော သမ္မောဟသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (သီလဝန္တရဟန်းတို့ကို ကြည်ညိုခြင်းကို အရင်းပြုသဖြင့် မြင်မြင်သမျှကိုသာ ကြည်ညိုရတော့မည်သာ ထင်၍ ဆိုးကောင်း ယုတ်မြတ်ကို မတွေးမဆ သုသီလ၊ ဒုဿီလ တွေကရကို ကြည်ညိုမှား၍ မောဟတရား လှည့်ဖျားသဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာအကျိုး ဆုတ်ယုတ်တတ်ချေ၏-ဟူလို။)

၃၃။ အတ္တာဓိပတေယျပဋိရူပေန၊ မိမိကိုယ်ကို အကြီးအမြတ်-ဟု ထင်၍ ပညာရှိယောင်မူသဖြင့်။ ဂရုနံ၊ အလေးအမြတ်ပြုသသူ ဆရာတို့၏။ န အနုသာသနိယာ အပဒက္ခိဏဂ္ဂါဟိတာ၊ အဆုံးအမကို မလိုက်နာခြင်းဖြင့် အလေးအမြတ် မပြုနိုင်ခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (မိမိ၏ ပညာဖြင့် အရာခပ်သိမ်းကို ပြီးငြိမ်းအောင် စွမ်းနိုင်၍ အကုသိုလ်တရားကို ပယ်ရှားစွန့်ခွါ ကုသိုလ်ကိုသာ ဖြစ်ပွားစေသည်ကား အတ္တာဓိပတေယျ မည်၏။)

၃၄။ ဓမ္မာဓိပတေယျပဋိရူပေန၊ တရားတော်ကို အရိုအသေ အလေးအမြတ်ပြု၍ နေသည်၏အဖြစ်-ဟု ဆိုအပ်သော ကုသိုလ်ကို မိတ်ဆွေပြုယောင် ဆောင်သဖြင့်။ သဗြဟ္မစာရီသု၊ သီတင်းသုံးဖော်တို့၌။ အဂါရဝေါ၊ မရှိသေခြင်းလည်း။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (တရားကျမ်းဂန် စာပေသင်အံခြင်း၊ ဘာဝနာစီးဖြန်းခြင်း-ဟူသော တရား၌ မွေ့လျော်၍ နေသည်-ဟူသော အမှတ်နှင့် ကံကြီးကံငယ် အမှုကိစ္စတို့ကြောင့် အညီအညွတ်စည်းဝေးကြသော သံဃာတို့ကို လေးစားမမှု မလာ၊မရောက်၊ မချဉ်းမကပ်နေသဖြင့် သီတင်းသုံးဖော်တို့၌ မရှိသေခြင်းကို ပြုမှန်းမသိ ပြုမိသော အဂါရဝတရား လှည့်ဖြား၍ မာန၊အတိမာန၊ထမ္ဘ-ဖြစ်တတ်သည် ဟူလို)

၃၅။ လောကာဓိပတေယျပဋိရူပေန၊ လောကကို အရိုအသေ အလေးအမြတ် ပြုလေယောင် ဆောင်သဖြင့်။ အတ္တနိ စ၊ မိမိ၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မေ စ၊ တရားတော်၌ လည်းကောင်း။ ပရိဘဝေါ၊ နှိပ်စက်ခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။ (လောကကို အလေးအမြတ်ပြုခြင်း လွန်သဖြင့် မိမိ၏ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း တရားတော်ကိုလည်းကောင်း မငဲ့၊ မကွက်နိုင်၊ မင်းချင်းယောက်ျားကဲ့သို့ မိမိကိုယ်ကို မငဲ့ဘဲ တရားတော်မှ ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ဖြစ်တတ်သည်-ဟူလို။)

၃၆။ မိတဘာဏိတာပဋိရူပတာယ၊ စကားမများစေရ၊ အတိုင်းအယှဉ်နှင့် ယှဉ်၍ ဆိုလေ့ရှိသောသူ၏ အဖြစ်နှင့်တူသဖြင့်။ အသမ္မောဒနသီလတာ၊ သီတင်းသုံးဖော် အာဂန္တုက ရဟန်းတို့နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ချိုသောစကားကို မပြောဆိုနိုင်၊ ခိုင်ခံ့မာမည်းသော အဖြစ်သည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

၃၇။ သမ္မောဒနသီလတာပဋိရူပတာယ၊ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဆိုလေ့ရှိခြင်း သမ္မောဒနတာနှင့် တူသဖြင့်။ မာယာသာထေယျ၊ အပြစ်ကို ဖုံးလွှမ်းကွယ်ကာလျက် အလွန်ဝါကြွား၍ ပြောဆိုခြင်းတည်း-ဟူသော စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်းသည်။ ဝဇ္ဇေတိ၊ လှည့်ပတ်တတ်၏။

(အာဂန္တုရဟန်း သီတင်းသုံးဖော်တို့နှင့် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မေတ္တာရှေ့ထား၍ စကား ပြောဆိုခြင်း ဗုဒ္ဓါစိန္တသမ္မောဒနတရားနှင့် တူသဖြင့် ယုံကြည်စလောက် ဝမ်းမြောက်စဖွယ် သွယ်သွယ်ဝိုက်ဝိုက် အားထုတ်၍ အယုတ်အလွန်ကို မဆင်ခြင်၊ အတွင်ပြောဆို၍ သွားသဖြင့် စဉ်းလဲကောက်ကျစ်ခြင်း မာယာသာထေယျ ဖြစ်တတ်သည်-ဟူလို။)

သတ္တတိသဝဇ္ဇနဘေဒါ၊ ၃၇-ပါးသော ဝဇ္ဇနအပြားတို့သည်။ နိဋ္ဌိတာ၊ ပြီးကုန်ပြီ။

ဤကား အကျဉ်းအမြစ်မျှသာ။ အကျယ်ကို သိလိုမှု နေတ္တိပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့မှာ ကြည့်လေ။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာတို့၌ကား တစိတ်တဒေသမျှသာ ပါရှိ၏။ နေတ္တိအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၌ကား များစွာကျယ်လွန်း၏။

၁၂၃၆-ခု၊ တပို့တွဲလပြည့်ကျော်၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

သစ်ဆိမ့်မဲ့တိုက်နေ၊ အလုံမြို့လေးမြေရွာဇာတိ၊ ရဟန်းတော် ရှင်ဝိမလ-က
ပုဂ္ဂလိက၊ သံဃိကဒါန ၂-ရပ်တွင် အဘယ်ဒါနသည် သာလွန်အကျိုး
ဖွံ့ဖြိုးသည် ၁-ရပ်နှင့် ဘတ် ၁၄-ပါးများကို သိမှတ်ပါရအောင် မိန့်ဆို
ပြန်ကြားတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၄၇] “ဘုရားတပည့်တော် အလုံမြို့၊ လေးမြေရွာ၊ ရှင်ဝိမလ လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

ပုဂ္ဂလိကအပြား ၁၄-ပါး၊ ၇-ပါးသော သံဃိက၊ ယင်းဒါနတို့တွင် အဘယ်ဒါန
သည်လျှင် အာနိသံသဖလ လွန်ကြူးထူး၍ မြတ်ပါသနည်း။ သံဃိကဘတ်-စသော
၇-ပါးပြားသော ဘတ်တို့တွင် အဘယ်သည်လျှင် အာနိသံသဖလ လွန်ကြူးထူး
မြတ်ပါသနည်း-ဟု ယုံမှားမကင်း မရှင်းလင်းပါသောကြောင့် ရှင်းလင်းအောင်
ဖော်ပြမိန့်ဟတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်းရဟန်းတော် ရှင်ဝိမလ လျှောက်ထားချက်—

[၄၇] (၁) ပုဂ္ဂလိက၊ သံဃိကတို့၏ အကျိုးကြီးမား ကွဲပြားကြသည်ကို မေးလျှောက်သည်
မှာ သံဃိကဒါနထက် ပုဂ္ဂလိကဒါနသည် သာလွန်ထူးမြတ်၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ
ကား လောက ၃-ပါးတွင် ဘုရားထက် သာလွန်မြတ်သော ပုဂ္ဂိုလ်မည်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့်
ပုဂ္ဂလိကဒါနသည် သာလွန်ထူးမြတ်၏။ ထိုစကား၌ အချို့သော ဗာလသောတုဇနအပွ-
ဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဤသို့ ဆိုရာ၏။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်(နှာ-မ၊ ၃။
၂၉၆)တွင် မိထွေးတော် ဂေါတမီသည် မြတ်စွာဘုရားအား သင်္ကန်းအစုံလှူရာ၌—

“သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ ဒိန္နေ အဟဉ္ဇေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ
သံဃော စ”ဟု ဘုရား ဆိုတော်မူခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံဃိကဒါန မြတ်သည်
မဟုတ်ပါလော-ဟု ဆိုရန်ရှိ၏။ “သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ ဒိန္နေ အဟဉ္ဇေဝ
ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စ”ဟု ဆိုခြင်းကြောင့် ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံဃိကဒါန
မြတ်သည် ဟူငြားအံ့။

ဝိနည်းပါဠိတော်တွင် “အကြွင်းဖြစ်သော တင်လဲကို စားကြွင်းစားတို့အား ပေး
လော့”ဟု “တေန ဟိ တွံ ကစ္စာန ဝိဿာသာဒါနံ ဂုဋ္ဌံ ဒေဟိ”(ဝိ၊ ၃။ ၃၁၉)ဟု ဘုရား ဆိုတော်

မူသောကြောင့်လည်းကောင်း ဓမ္မပဒဏ္ဍလိယဝတ္ထုတွင် “အကြွင်းဖြစ်သော မုန့်ကို စားကြွင်း စားတို့အား ပေးလော့”ဟု “တေန ဟာ’နန္တ ဝိယာသာဒါနံ ပူဝံ ဒေဟိ”(ဝိ။၁၂၂)ဟု ဆိုတော်မူသောကြောင့်လည်းကောင်း စားကြွင်းစားတို့အား ပေးခြင်းသည်လည်း မြတ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ၎င်းပါဠိတော်မြတ် ပါဠိတို့၏အနက်ကား—

ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ သံဃေ သံဃဿ၊ သံဃာအား။ ဒေဟိ၊ လှူလော။ ဂေါတမိ၊ ဂေါတမိ။ သံဃေ၊ သံဃာကို။ ဒိန္တေ၊ လှူသည်ရှိသော်။ အဟဉ္ဇေဝ၊ ငါဘုရားကိုလည်း ကောင်း။ သံဃော စ၊ သံဃာကိုလည်းကောင်း။ ပူဇိတော၊ ပူဇော်အပ်သည်။ ဘဝိဿာမိ၊ ဖြစ်အံ့။ ကစ္စာန၊ ကစ္စာန။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ သုံးဆောင်၍ မကုန်နိုင်တပြီးကား။ ဝိယာသာဒါနံ၊ စားကြွင်းစားတို့အား။ ဂုဠံ၊ တင်လဲကို။ ဒေဟိ၊ ပေးလော။ အာနန္တ၊ အာနန္တ။ တေနဟိ၊ ထိုသို့ သုံးဆောင်၍ မကုန်နိုင်တပြီးကား။ ဝိယာသာဒါနံ၊ စားကြွင်းစားတို့အား။ ပူဝံ၊ မုန့်ကို။ ဒေဟိ၊ ပေးလော။

ဤသို့လျှင် မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်အား ပေးလှူအပ်သော ဝတ္ထုတို့ကို သံဃာတော်များ စားကြွင်းစားတို့အား ပေးစေသည်။ လောက၌လည်း ဧကရာဇ်မင်းမြတ်၊ မင်းမှူးမတ်-အစရှိသည်တို့သည် မိမိတို့ အထံသို့ ရောက်လာသော လက်ဆောင်ပဏ္ဏာကာရ တို့ကို ဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း၊ ကျေးကျွန်သင်းပင်းတို့အား ပေးကုန်၏။ ထိုဆင်ထိန်း၊ မြင်းထိန်း စသော ကျေးကျွန်သင်းပင်းတို့သည် ဧကရာဇ်မင်းမြတ်၊ မင်းမှူးမတ်တို့ထက် မြတ်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ဤသို့ မဟုတ်ရာ။ ဤလောကဓာတ်၌ ဘုရားထက် မြတ်သော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် မည်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ၄-ခုမြောက်သော ဝိဘင်္ဂဝဂ်၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာ၌—

န ယိ’မသ္မိ လောကေ ပရသ္မိ ဝါ ပန၊
ဗုဒ္ဓေန သေဋ္ဌော သဒိသော ဝါ ဝိဇ္ဇတိ။
အဟ’မာဟုနေယျာနံ စ အဂ္ဂတံ ဂတော၊ (ယ’မာဟုနေယျာနမဂ္ဂတံ ဂတော)
ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလဖလေသီနန္တိ-
ဝစနတော သတ္တာရာ ဥတ္တရိတရော ဒက္ခိဏေယျော နာမ နတ္ထိ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (မ၊ဋ္ဌ၊၄။၂၂၁)

နယိ’မသ္မိ လောကေ ပရသ္မိ ဝါ ပန ဗုဒ္ဓေန သေဋ္ဌော သဒိသော ဝါ ဝိဇ္ဇတိ အဟ’မာဟုနေယျာနံ စ အဂ္ဂတံ ဂတော ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလဖလေသီနန္တိ၊ “နယိ’မသ္မိ လောကေ ပရသ္မိ ဝါ ပန ဗုဒ္ဓေန သေဋ္ဌော သဒိသော ဝါ ဝိဇ္ဇတိ အဟ’မာဟုနေယျာနံ စ

အဂ္ဂတံ ဂတော ပုညတ္ထိကာနံ ဝိပုလဖလေသိနံ”ဟူ၍။ ဝစနတော၊ ဘုရား ဟောတော်မူသောကြောင့်။ သတ္ထာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားထက်။ ဥတ္တတရိတရော၊ လွန်မြတ်သော။ ဒက္ခိဏေယျော နာမ၊ အလှူခံမည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ပါဠိတော်၏အနက်ကား-

ဣမသ္မိံ လောကေ ဝါ၊ ဤလောက၌လည်းကောင်း။ ပရသ္မိံ လောကေ ဝါ၊ တပါးသော လောက၌လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားထက်။ သေဋ္ဌော ဝါ၊ မြတ်သော အလှူခံသည်လည်းကောင်း။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ပုညတ္ထိကာနံ၊ ကောင်းမှုကို အလိုရှိကုန်သောသူတို့၏။ ဝိပုလဖလေသိနံ၊ ပြန့်ပြောသောအကျိုးကို ရှာလေ့ရှိကုန်သောသူတို့၏။ အာဟုနေယျာနံ၊ အဝေးမှ ဆောင်ခဲ့သောအလှူကို ခံယူထိုက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဝါ၊ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ထက်။ အဂ္ဂတံ၊ မြတ်သော အဖြစ်သို့။ ဂတော၊ ရောက်တော်မူ၏။

ဤသို့ ပါဠိအဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် ပုဂ္ဂလိကဒါနသည် သာလွန်ထူးမြတ်၏ဟု မှတ်ရာ၏။ ထိုသို့ ဖြစ်လျက် အဘယ်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ‘ဂေါတမိ၊ သံဃာကို လှူလော’-ဟု ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တိုင် ပယ်တော်မူသနည်းဟူမူကား မိထွေးတော်အား အစဉ်သနားတော်မူသောကြောင့် ပယ်တော်မူသတည်း။ ထိုစကား မှန်၏။ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံတော်သည် ဖြစ်တော်မူ၏။ “မိထွေးတော်အား ငါဘုရားကို အကြောင်းပြု၍ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာ၊ အပရစေတနာတည်း-ဟူသော စေတနာ ၃-ကြိမ်တို့သည် ဖြစ်ကုန်ပြီ။ သံဃာကို အကြောင်းပြု၍လည်း ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာ၊ အပရစေတနာတည်းဟူသော စေတနာ ၃-ကြိမ်တို့သည် ဖြစ်စေသတည်း။ ဤသို့ ဖြစ်သည်ရှိသော် မိထွေးတော်အား ၆-ကြိမ်သော စေတနာတို့သည် တပေါင်းတည်းဖြစ်၍ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး အကျိုးစီးပွားများခြင်း၊ ချမ်းသာခြင်း ဖြစ်လတ္တံ့။” ဤသို့ နှလုံးသွင်းပိုက်တော်မူ၍ ၂-ကြိမ်၊ ၃-ကြိမ်တိုင် ပယ်တော်မူသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ၄-ခုမြောက်သော ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ကသ္မာ ပန ဘဂဝါ အတ္တနော ဒီယမာနံ ဘိက္ခုသံဃဿ ဒါပေသီတိ မာတရံ အနုကမ္ပာယ။ ဧဝံ ကိရံဿ အဟောသိ၊ ဣမိဿာ မံ အာရဗ္ဗ ပုဗ္ဗစေတနာ မုဉ္ဇစေတနာ အပရစေတနာတိ တိဿော စေတနာ ဥပ္ပန္နာ၊ ဘိက္ခုသံဃပိဿာ အာရဗ္ဗ ဥပ္ပဇန္တူတိ ဧဝံဿာ ဆ စေတနာ ဧကတော ဟုတွာ ဒီယရတ္တံ ဟိတာယ သုခါယ ပဝတ္တိဿန္တိ-

ဟူသောပါဌ်(မ၊ ၄၊ ၄။ ၂၂၀)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကသွာ ပန၊ အဘယ်ကြောင့်။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ဒီယမာနံ၊ ကပ်လှူသော သင်္ကန်းအစုံကို။ ဘိက္ခုသံဃဿ၊ ရဟန်းသံဃာအား။ ဒါပေသိ၊ လှူစေသနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤပုစ္ဆာကို မေးသည်ရှိသော်။ မာတရံ၊ မိထွေးတော်ကို။ အနုကမ္မာယ၊ အစဉ်သနားတော်မူသောကြောင့်။ ဒါပေသိ၊ လှူစေတော်မူ၏။ အဿ၊ ထိုမြတ်စွာဘုရားအား။ ဧဝံ၊ ဤသို့သော အကြံတော်သည်။ အဟောသိ ကိရ၊ ဖြစ်သတတ်။ “ဣမိဿ၊ ဤမိထွေးတော်အား။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ အာရပ္ပ၊ အကြောင်းပြု၍။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပုဗ္ဗစေတနာလည်းကောင်း။ မုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဗ္ဗစေတနာလည်းကောင်း။ အပရစေတနာ၊ အပရစေတနာလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ စေတနာ၊ စေတနာတို့သည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဘိက္ခုသံဃံပိ၊ ရဟန်းသံဃာကိုလည်း။ အာရပ္ပ၊ အကြောင်းပြု၍။ အဿ၊ ထိုမိထွေးတော်ဂေါတမီအား။ တိဿော၊ ၃-ပါးကုန်သော။ စေတနာ၊ စေတနာတို့သည်။ ဥပ္ပန္နန္တု၊ ဖြစ်စေကုန်သတည်း။ ဣတိ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဖြစ်သည် ရှိသော်။ အဿ၊ ထိုမိထွေးတော်အား။ ဆ စေတနာ၊ ၆-ကြိမ်သော စေတနာတို့သည်။ ဧကတော၊ တပေါင်းတည်း။ ဟုတ္တာ၊ ဖြစ်၍။ ဒီယရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ ဟိတာယ၊ စီးပွားခြင်းငှာ။ သုခါယ၊ ချမ်းသာခြင်းငှာ။ ပဝတ္တိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။”

မိထွေးတော်ဂေါတမီ၏ အကျိုးစီးပွားကိုသာ တောင့်တတော်မူသည် မဟုတ်သေး။ နောက်၌ဖြစ်သော အမျိုးသားတို့အား သံဃာ၌ အရိုအသေပြုခြင်းကို ဖြစ်စေခြင်းအကျိုးငှာ “သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ ဒိန္နေ အဟဉ္ဇေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စ” ဟု ဆိုတော်မူသတည်း။ မြတ်စွာဘုရားအား ဤသို့သော အကြံတော်သည် ဖြစ်တော်မူ၏။ “ငါဘုရားသည် ရှည်မြင့်စွာ မတည်လတ္တံ့။ ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော်တည်းဟူသော သာသနာသည်ကား ရဟန်းသံဃာ၌ တည်လတ္တံ့။ နောင်ဖြစ်ကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် သံဃာ၌ အရိုအသေ ပြုကြစေသတည်း”။

ဤသို့ နှလုံးသွင်းတော်မူ၍ ၃-ကြိမ်တိုင် ပယ်တော်မူ၍ သံဃာအား လှူစေတော် မူသတည်း။ ဤသို့ လှူစေတော်မူသဖြင့် “မြတ်စွာဘုရားသည် ကိုယ်တော်အား လှူအပ်သော ပစ္စည်း ၄-ပါးကိုသော်လည်း သံဃာအား လှူစေတော်မူသေး၏။ သံဃာသည်လည်း အလှူကို ခံထိုက်သည်ပင်တည်း-ဟု နောက်၌ဖြစ်သော အမျိုးသားတို့သည် ‘သံဃာ၌ အရိုအသေပြု၍ ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ကို လှူအပ်၏’-ဟု အောက်မေ့လတ္တံ့။ သံဃာသည်လည်း ပစ္စည်း ၄-ပါးတို့ဖြင့် မငြိုမငြင် မပင်မပန်း၊ ပိဋကတ် ၃-ပုံတည်းဟူသော ငါဘုရား၏ စကားတော်ကို သင်ကြား၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်နိုင်ကြလတ္တံ့။

ဤသို့ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်နိုင်ကြသဖြင့် ငါဘုရား၏ အဆုံးအမတော် တည်းဟူသော သာသနာသည် ၅၀၀၀-ရှည်ကြာ ကောင်းမွန်စွာတည်လတ္တံ့”။ ဤသို့ နှလုံး

သွင်းပိုက်တော်မူ၍ “သံဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ၊ သံဃေ ဒိန္နေ အဟဉ္ဇေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စ”ဟု အကြိမ်ကြိမ်အခါခါ မြတ်စွာဘုရား ပယ်ရှားတော်မူလျက်ကို “ပဋိဂ္ဂဏန္တ ဘန္တေ ဘဂဝါ၊ ပဋိဂ္ဂဏန္တ ဘန္တေ ဘဂဝါ”ဟု အရှင်အာနန္ဒာ အကြိမ်ကြိမ် လျှောက်ထားသော စကားဖြင့်လည်း ဘုရားနှင့်တူသော အလှူခံမည်သည် မရှိ။ မိထွေးတော် ဂေါတမိအား အကျိုးကြီးမြတ်ခြင်းကို အလိုရှိသောကြောင့်သာ ‘သံဃာကို လှူလော’-ဟု ဘုရား ဆိုတော် မူလျက်ကို “အရှင်ဘုရား၊ ခံတော်မူပါ”ဟု အကြိမ်ကြိမ်လျှောက်သည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

အချို့သော ဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ဤသို့ ဆိုရာ၏။ “သံဃေ ဒိန္နေ အဟဉ္ဇေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သံဃော စ”ဟု ဘုရားဆိုတော်မူသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရားလည်း သံဃာ၌ အကျိုးဝင်၏-ဟု ဆိုရာ၏။ ထိုဝိတဏ္ဍဝါဒီပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်း ဤသို့ မေးအပ်၏။

“သရဏဂုံကား ဘယ်နှစ်ပါးရှိသနည်း။ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုအပ်သော အဝေစ္စပသာဒကား ဘယ်နှစ်ပါးရှိသနည်း”ဟု မေးအပ်၏။ ထိုအခါ ဝိတဏ္ဍပုဂ္ဂိုလ်သည် ဤသို့ ဆိုရာ၏။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ-ဟူ၍ သရဏဂုံ ၃-ပါးတည်း။ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာ၊ သီလ-ဟူ၍ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုအပ်သော အဝေစ္စပသာဒ ၄-ပါးတည်း။ ဤသို့ ဆိုရာ၏။

ထိုသို့ ဆိုခဲ့သည်ရှိသော် အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃာ၌ အကျိုးဝင်ခဲ့အံ့၊ သရဏဂုံ ၃-ပါး မရှိရာ၊ ၂-ပါးသာ ရှိရာ၏။ အဝေစ္စပသာဒလည်း ၄-ပါးမရှိရာ၊ ၃-ပါး သာ ရှိရာ၏။ ဤသို့ သရဏဂုံ ၂-ပါး၊ အဝေစ္စပသာဒ ၃-ပါးသာ ရှိခဲ့အံ့။ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တိဟိ သရဏေဟိ ပဗ္ဗန္တံ ဥပသမ္ပဒံ”ဟု သရဏဂုံ ၃-ပါးဖြင့် ရှင်ပြုခြင်း၊ ရဟန်းခံ ခြင်းကို ခွင့်ပြုတော်မူရကား မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃပရိယာပန္နဖြစ်၍ သံဃာ၌ အကျိုးဝင် ခဲ့အံ့၊ သရဏဂုံ ၃-ပါး မပြည့်သေးသောကြောင့် ရှင်ရဟန်း မဖြစ်။ ထို့ကြောင့် ဘုရားသခင် သည် သံဃာ၌ အကျိုးဝင်၏-ဟု ဆိုသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရှင်ရဟန်းလည်း မဟုတ်။ လူလည်း မဟုတ်-ဟု ပယ်အပ်၏။

တစ်ကြောင်းလည်း မြတ်စွာဘုရားသည် ဂန္ဓကုဋိတိုက်၌ နေတော်မူလျက်ပင် ရဟန်းသံဃာသည် ဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ-စသော ကံကြီး၊ ကံငယ်ကို ပြုကြကုန်၏။ အကယ်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃပရိယာပန္နဖြစ်၍ သံဃာ၌ အကျိုးဝင်သည် ဖြစ်အံ့၊ ထိုဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ-စသော ကံတို့သည် ပျက်ရာ၏။

စင်စစ်သော်ကား- ထိုဥပုသ်၊ ပဝါရဏာ-စသော ကံတို့သည် မပျက်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် သံဃာ၌ အကျိုးဝင်၏-ဟု မဆိုထိုက်၊ မဆိုအပ်။ အချို့လည်း မြတ်စွာ

ဘုရားနှင့် တကွဖြစ်သော ဗုဒ္ဓပမုခဉာတောသံဃိကဒါနသည် မြတ်၏-ဟု ဆိုကုန်၏။
ထိုစကား၌ ဘုရားအမျိုးရှိသောကြောင့် ဗုဒ္ဓပမုခ သံဃိကဒါနသည် မြတ်သည် မဟုတ်။
ထို့ကြောင့် ဘုရားအမျိုးရှိသော သံဃိကဒါနသည် ဘုရား-ဟူသော ပုဂ္ဂလဝိသေသဗုဒ္ဓပမုခ
ကြောင့် မြတ်၏။ ဘုရားလည်း သံဃာ၌ မဝင်၊ အသီးပင် ဖြစ်သည်-ဟု မှတ်ရာ၏။ “သံဃေ
ဒိန္နံ မဟပ္ပလံ”၏အရမှာ ဝီထိစိတ် များသောကြောင့် စေတနာ များသည်ကို ယူရမည်။
စေတနာများလျှင် အကျိုးကြီးမား၍ ပုဂ္ဂလိကထက် သာလွန်သည် မဟုတ်ပါလော-ဟူငြား
အံ့၊ အရေအတွက်ပင် များသော်လည်း အားကြီးလှသော ဝတ္ထုကို မမီရာ၊ ဘုရားမှ တပါး
ပုဂ္ဂိုလ် သံဃာဖြစ်ခဲ့အံ့။ ပုဂ္ဂလိကဒါနထက် သံဃိကဒါန မြတ်၏။ ထိုသံဃိကဒါနကိုလည်း
သံဃာ၌ ရှိသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရကို ပြုနိုင်သောသူအား သံဃိကဒါန ဖြစ်၏။

သံဃစိတ္တိကာရကို မပြုနိုင်သောသူအား မဖြစ်။ သံဃစိတ္တိကာရကိုလည်း အလွန်
ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ထိုစကားသင့်၏။ “သံဃိကဖြစ်သော ဒါနကို လှူအံ့”ဟု အလှူဝတ္ထုကို စီရင်ပြီး၍
သံဃာထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ ‘အရှင်ဘုရားတို့ သံဃာကို ရည်၍ မထေရ် ၁-ပါးကို ပေးတော်မူပါ’
ဟု လျှောက်ရာ သာမဏေကို ရ၍ ‘ငါ့အား သာမဏေကို ရခဲ့ပြီ’-ဟု နှလုံး မသာယာသောသူ
အားလည်း သံဃာ၌ ရှိသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရ မဖြစ်။ မထေရ်ကြီးကို ရ၍ ‘ငါ့အား
မထေရ်ကြီးကို ရပေ၏’-ဟု ဝမ်းမြောက်သသူအားလည်း သံဃာ၌ ရှိသေခြင်း သံဃစိတ္တိ-
ကာရ မဖြစ်၊ သာမဏေကို ဖြစ်စေ၊ ပဉ္စင်းကို ဖြစ်စေ၊ မထေရ်ငယ်ကို ဖြစ်စေ၊ မထေရ်ကြီးကို
ဖြစ်စေ၊ မိုက်သောရဟန်းကို ဖြစ်စေ၊ ပညာရှိသော ရဟန်းကို ဖြစ်စေ အမှတ်မရှိ တပါးပါးကို
ရ၍ ယုံမှားမရှိ၊ ‘သံဃိကဒါနကို ငါလှူအံ့’-ဟု သံဃာကို ရှိသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရကို
ပြုနိုင်သောသူအား သံဃိကဒါန ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာ၌—

သံဃေ စိတ္တိကာရံ သက္ကောန္တဿ ဟောတိ၊ သံဃေ စိတ္တိကာရော နာမ
ဒုက္ကရာ ဟောတိ၊ ‘သံဃဂတံ ဒက္ခိဏံ ဒဿာမိ’တိ ဒေယျဓမ္မံ ပရိယာဒေတွာ
ဝိဟာရံ ဂတွာ ‘ဘန္တေ သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဧကံ ထေရံ ဒေတာ’တိ၊ အထ သံဃတော
သာမဏေရံ လဘိတွာ ‘သာမဏေရော မေ လဒ္ဓေါ’တိ အညထတ္တံ အာပဇ္ဇတိ၊
တဿ ဒက္ခိဏာ သံဃဂတာ န ဟောတိ၊ မဟာထေရံ လဘိတွာပိ ‘မဟာထေရော
မေ လဒ္ဓေါ’တိ သောမနဿ ဥပ္ပါဒေန္တဿာပိ န ဟောတိ၊ ယော ပန သာမဏေရံ
ဝါ ဥပသမ္ပန္နံ ဝါ ဒဟရံ ဝါ ထေရံ ဝါ ဗာလံ ဝါ ပဏ္ဍိတံ ဝါ ယံကိဉ္စိ သံဃတော
လဘိတွာ နိဗ္ဗေမတိကော ဟုတွာ ‘သံဃဿ ဒေမိတိ’ သံဃေ စိတ္တိကာရံ ကာတုံ
သက္ကောတိ၊ တဿ ဒက္ခိဏာ သံဃဂတာ နာမ ဟောတိ။ -

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (မ၊ဋ္ဌ၊၄။၂၂၅)

သံဃေ၊ သံဃာ၌။ စိတ္တိကာရံ၊ ရိသေခြင်းကို။ ကရောန္တဿ၊ ပြုနိုင်သောသူအား။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။ စိတ္တိကာရော နာမ၊ ရိသေခြင်းမည်သည်ကို။ ဒုက္ကရော၊
ပြုနိုင်ခဲ့၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ သံဃဂတံ၊ သံဃာအား ရောက်သော။
ဒက္ခိဏံ၊ အလှူကို။ ဒဿာမိ၊ လှူအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ကြံ၍။ ဒေယျဓမ္မံ၊ လှူဖွယ်ဝတ္ထုကို။
ပရိယာဒေတွာ၊ စီရင်၍။ ဝိဟာရံ၊ ကျောင်းသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ “ဘန္တေ သခင်တို့။ သံဃံ၊
သံဃာကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဧကံ ထေရံ၊ မထေရ် ၁-ပါးကို။ ဒေထ၊ ပေးတော်မူပါကုန်။”
ဣတိ၊ ဤသို့။ ယာစိ၊ တောင်း၏။

အထ၊ ထိုသို့ တောင်းသောအခါ၌။ သံဃတော၊ သံဃာမှ။ သာမဏေရံ၊ သာမဏေ
ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ ‘မေ၊ ငါ့အား။ သာမဏေရော၊ သာမဏေကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရခဲ့ပြီ။’ ဣတိ၊
ဤသို့။ အညထတ္တံ၊ ဖောက်ပြန်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ ဒက္ခိဏာ၊
အလှူသည်။ သံဃဂတာ၊ သံဃာအား ရောက်သည်။ ဝါ၊ သံဃိကဒါနသည်။ န ဟောတိ၊
မဖြစ်။ မဟာထေရံ၊ မထေရ်ကြီးကို။ လဘိတွာပိ၊ ရ၍လည်း။ ‘မေ၊ ငါ့အား။ မဟာထေရော၊
မထေရ်ကြီးကို။ လဒ္ဓေါ၊ ရခဲ့ပြီ။’ ဣတိ၊ ဤသို့။ သောမနဿံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ ဥပ္ပါ-
ဒေန္တဿာပိ၊ ဖြစ်စေသောသူအားလည်း။ ဝါ၊ သူ၏လည်း။ ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ သံဃ-
ဂတာ၊ သံဃာအား ရောက်သည်။ ဝါ၊ သံဃိကအလှူသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ယော ပန၊ အကြင်သူသည်ကား။ သာမဏေရံ ဝါ၊ သာမဏေကိုလည်းကောင်း။
ဥပသမ္ပန္နံ ဝါ၊ ပဉ္စင်းကိုလည်းကောင်း။ ဒဟရံ ဝါ၊ ပဉ္စင်းငယ်ကိုလည်းကောင်း။ ထေရံ ဝါ၊
မထေရ်ကြီးကိုလည်းကောင်း။ ဗာလံ ဝါ၊ မိုက်(ငယ်)သော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ ပဏ္ဍိတံ
ဝါ၊ ပညာရှိသော ရဟန်းကိုလည်းကောင်း။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ နိဗ္ဗေမတိကော၊ ယုံမှားမရှိသည်။
ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ “သံဃဿ၊ သံဃာအား။ ဒေမိ၊ လှူအံ့”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သံဃေ၊ သံဃာ၌။
စိတ္တိကာရံ၊ ရိသေခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ၊ သက္ကောတိ၊ တတ်နိုင်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။
ဒက္ခိဏာ၊ အလှူသည်။ သံဃဂတာ နာမ၊ သံဃာအား ရောက်သည် မည်သည်။ ဝါ၊ သံဃိက
အလှူမည်သည်။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤသို့ သံဃာ၌ ရိသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရကို ပြုနိုင်သောသူအား သံဃိကဒါန
ဖြစ်၏။ မပြုနိုင်သောသူအား မဖြစ်။ သံဃာ၌ ရိသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရ ဖြစ်ဟန်ကို
ဤဆိုလတ္တံ့သော သာကေဝတ္ထုဖြင့် သိရာ၏။

သမုဒ္ဒရာ၏ တစ်ဖက်၌နေသော ဝိဟာရကုဋေမ္ပိကမည်သော သူကြွယ်သည်
‘သံဃိက အလှူကို လှူအံ့’-ဟု သံဃာကို ရည်၍ သံဃာ၏အထံမှ ရဟန်း ၁-ပါးကို တောင်း
လေသော် တစ်ယောက်သော ဒုဿီလရဟန်းကို ရခဲ့လေလျှင် နေရာအရပ်ကို တံမြက်

တလင်း ရှင်းလင်းသုတ်သင်ပြီးမှ သင့်တင့်လျောက်ပတ်သောနေရာကို ကောင်းစွာ ခင်းလျက် အထက်၌ ဗိတာန်ကြက်၍ ပန်းအခွံအထုံတို့ဖြင့် ပူဇော်ပြီးမှ ခြေကို ဆေးလျော်၍ နယ်ဆီဖြင့် ဆုပ်နယ်လိမ်းကျံ၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရိုသေသကဲ့သို့ ရိုသေစွာ သံဃစိတ္တိကာရကို ပြုလျက် လှူဒါန်းပူဇော်လိုက်၏။ ထိုဒုဿီလရဟန်းလည်း သူကြွယ်၏အလှူကို ခံရ၍ ‘အကျွမ်းဝင်ကြပြီ’ဟု နေလွဲအခါ စေတီကို သုတ်သင်အံ့သောငှာ သူကြွယ်အိမ်သို့ သွား၍ အပါး၌ ရပ်ပြီး သော် ပေါက်တူးကို အလှူခံလာရာ နေရာမှ မထဘဲ ပေါက်တူးကို ခြေဖြင့် ခတ်၍ ပေးလိုက်၏။

ထိုအခါ လူအပေါင်းတို့က ဤသို့ ဆိုကြကုန်၏။ “နံနက်အခါတွင်ပင် ဤရဟန်းကို ရိုသေစွာ တုပ်ဝပ်လျက် ကပ်လှူပူဇော်ခြင်းကို ပြု၍ ယခုအခါ အလှူခံလာသည်တွင် သခင်သည် ဤအရှင်ရဟန်းကို ရဟန်းကဲ့သို့ မမှတ်။ ပေါက်တူးကို ခြေဖြင့် ခတ်၍ မလျှောက်မပတ် ပေးဘိ၏။ ဤအကြောင်းကား အဘယ်နည်း”ဟု မေးကြလေလျှင် “နံနက်အခါက သံဃာကို ရည်၍သာ ရိုသေစွာ ငါပြု၏။ ယခုအခါ အဘယ်မှာ ငါပြုတော့အံ့နည်း”ဟု ဆို၏။ ဤကဲ့သို့ သံဃာကို ရိုသေခြင်း သံဃစိတ္တိကာရကို ပြုနိုင်သောသူအား အလင်္ဂ၊ ဒုဿီလပင် ဖြစ်လင့်ကစား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူသောထက်ပင် သံဃိကဒါန မြတ်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ်အဋ္ဌကထာ၌—

သံဃေ စိတ္တိကာရံ ကာတုံ သက္ကောန္တဿ ဒိဏာသဝေ ဒိန္နဒါနတော ဥဒ္ဓိသိတွာ
ဂဟိတေ ဒုဿီလေ ဒိန္နဒါနံ မဟပ္ပလမေဝ—

ဟူသော ပါဠိ(မ၊ဋ၊၄။၂၂၆)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သံဃေ၊ သံဃာ၌။ စိတ္တိကာရံ၊ ရိုသေလေးမြတ် တုပ်ဝပ်ခြင်းကို။ ကာတုံ၊ ပြုခြင်းငှာ။ သက္ကောန္တဿ၊ တတ်နိုင်သောသူအား။ ဒိဏာသဝေ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဒိန္နဒါနတော၊ လှူသော အလှူထက်။ ဥဒ္ဓိသိတွာ၊ သံဃာကို ရည်၍။ ဂဟိတေ၊ ယူအပ်သော။ ဒုဿီလေ၊ သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌။ ဒိန္နဒါနံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလမေဝ၊ အကျိုးကြီး မြတ်သည်သာတည်း။

ထိုကဲ့သို့သော အရာကို ရည်၍ မြတ်စွာဘုရားသည် ၎င်းဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒက္ခိဏ-
ဝိဘင်္ဂသုတ်ပါဠိတော်၌—

ဘဝိဿန္တိ ခေါ ပန အာနန္တ အနာဂတ’မဒ္ဓါနံ ဂေါတြဘုနော ကာသာဝကဏ္ဍာ
ဒုဿီလာ ပါပဓမ္မာ၊ တေသု ဒုဿီလေသု သံဃံ ဥဒ္ဓိဿ ဒါနံ ဒဿန္တိ၊ တဒါပါ’ဟံ
အာနန္တ သံဃဂတံ ဒက္ခိဏံ အသင်္ချေယျံ အပ္ပမေယန္တိ ဝဒါမိ။ န တွေ’ဝါ’ဟံ

အာနန္ဒ ကေနစိ ပရိယာယေန သံဃဂတာယ ဒက္ခိဏာယ ပါဠိပုဂ္ဂလိကဒါနံ
မဟပ္ပလတရံ ဝဒါမိ—

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (မ၊ ၃။ ၂၉၉)

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ။ အနာဂတမဒ္ဓါနံ၊ နောင်လာလတ္တံ့သော ကာလ၌။ ဂေါတြဘုနော၊
ရဟန်း၏ အနွယ်သာရှိကုန်သော။ ကာသာဝကဏ္ဍာ၊ လည်၌ရောက်သော သင်္ကန်းရှိ
ကုန်သော။ ဒုဿီလာ၊ သီလမရှိကုန်သော။ ပါပဓမ္မာ၊ ယုတ်မာသော အကျင့်ရှိကုန်သော။
ဘိက္ခု၊ ရဟန်းတို့သည်။ ဘဝိဿန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်လတ္တံ့။ တေသု ဒုဿီလေသု၊ ထိုဒုဿီလတို့၌။
သံဃံ၊ သံဃာကို။ ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒဒိဿန္တိ၊ လှူကုန်လတ္တံ့။ အာနန္ဒ၊
အာနန္ဒာ။ တဒါပိ၊ ထိုအခါ၌လည်း။ သံဃဂတံ၊ သံဃာအား ရည်၍လှူသော။ ဒက္ခိဏံ၊
အလှူသည်။ အသင်္ချေယံ၊ မရေတွက်နိုင်။ အပ္ပမေယံ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်။ ဣတိ၊ ဤသို့။
အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒာ၊ ကေနစိ ပရိယာယေန၊
တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းဖြင့်။ သံဃဂတာယ၊ သံဃာအား ရည်၍ လှူသော။ ဒက္ခိဏာ-
ယ၊ အလှူထက်။ ပါဠိပုဂ္ဂလိကဒါနံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်အသီးပြု၍ လှူအပ်သော ပုဂ္ဂလိကဒါနသည်။
မဟပ္ပလတရံ၊ အကျိုးကြီးမြတ်၏-ဟူ၍။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ နတွေဝ ဝဒါမိ၊ ဟောတော်
မမူသည်သာတည်း။

ဤတွင်ရွှေ့ သံဃိက၊ ပုဂ္ဂလိကဒါန ၂-ပါးတို့၏ မဟပ္ပလ၊မဟာနိသံသကို ပြဆို
သော စကားတရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) “သံဃိကဘတ်-စသော ၁၄-ပါးကုန်သော ဘတ်တို့တွင် အဘယ်ဘတ်သည်
သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမြတ်ပါသနည်း”ဟု လျှောက်မေးသည်မှာ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ၊
သံဃဘတ္တံ”စသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်(ဝိ၊ ၄၊ ၃၂၉။ဝိ၊ ၃၊ ၄၀၆-၈)နှင့်အညီ—

၁။ သံဃဘတ်၊	၂။ ဥဒ္ဓေသဘတ်၊	၃။ နိမန္တနဘတ်၊
၄။ သလာကဘတ်၊	၅။ ပက္ခိကဘတ်	၆။ ဥပေါသထိကဘတ်၊
၇။ ပါဠိပဒိကဘတ်၊	၈။ အာဂန္တုကဘတ်၊	၉။ ဂမိကဘတ်၊
၁၀။ ဂိလာနဘတ်၊	၁၁။ ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ်	၁၂။ ဓုရဘတ်၊
၁၃။ ကုဋိဘတ်	၁၄။ ဝါရဘတ်	—
- ဟူ၍ ၁၄-ပါးတည်း။ ထို ၁၄-ပါးသော ဘတ်တို့တွင်—

- ၁။ အလုံးစုံရောက်သမျှကို လှူသော ဘတ်သည် သံဃဘတ် မည်၏။
- ၂။ သံဃာထံမှ ဤမျှသော ရဟန်းကို ပင့်ဆောင်စေ၍ ထေရာသနမှ စ၍လည်းကောင်း၊ ဝါစဉ်ဖြင့်လည်းကောင်း လှူသော ဘတ်သည် ဥဒ္ဓေသဘတ် မည်၏။
- ၃။ ဖိတ်၍ လှူသော ဘတ်သည် နိမန္တနဘတ် မည်၏။
- ၄။ စာရေးတံချ၍ လှူသော ဘတ်သည် သလာကဘတ် မည်၏။
- ၅။ စတုဒ္ဓသီ၊ ပဉ္စဒသီ-အစရှိသော လဆန်း၊ လဆုတ်ပက္ခတို့၌ လှူသော ဘတ်သည် ပက္ခိကဘတ် မည်၏။
- ၆။ လခွဲ တစ်ကြိမ် ဥပုသ်ဆောက်တည်၍ ထိုဥပုသ်နေ့၌ လှူသော ဘတ်သည် ဥပေါသထိကဘတ် မည်၏။
- ၇။ အထွက် ၁-ရက်နေ့၌ လှူသော ဘတ်သည် ပါဠိပဋိကဘတ်မည်၏။
- ၈။ ခရီးသွားသော ရဟန်းတို့အား လှူသော ဘတ်သည် ဂမိကဘတ် မည်၏။
- ၉။ ဧည့်သည်တို့အား လှူသော ဘတ်သည် အာဂန္တုကဘတ် မည်၏။
- ၁၀။ သူနာရဟန်းတို့ကို လှူသော ဘတ်သည် ဂိလာနဘတ် မည်၏။
- ၁၁။ သူနာကို လုပ်ကျွေးသော ရဟန်းကို လှူသော ဘတ်သည် ဂိလာနုပဋ္ဌာကဘတ် မည်၏။
- ၁၂။ အမြဲလှူသော ဘတ်သည် ဓုရဘတ် မည်၏။
- ၁၃။ သံဃိကကျောင်းဆောက်၍ “ထိုကျောင်း၌ နေသော ရဟန်းတို့သည် ငါတို့၏ ဆွမ်းကိုသာ သုံးဆောင်ကြပါကုန်”ဟု လှူဒါန်းသော ဘတ်သည် ကုဋိဘတ် မည်၏။
- ၁၄။ စာရေးတံအလှည့်ချ၍ လှူသောဘတ်သည် ဝါရဘတ်မည်၏။

ဤသို့လျှင် ၁၄-ပါးတို့တည်း။ ထို ၁၄-ပါးတို့တွင် သံဃဘတ်၌—

သံဃဘတ္တန္တိ သကလဿ သံဃဿ ဒါတဗ္ဗံ ဘတ္တံ၊ တသ္မာ သံဃဘတ္တေ
ဌိတိကာ နာမ နတ္ထိ၊ တံ ဟိ အာဂတာ'ဂတာနံ ပါပုဏ္ဏာတိယေဝ၊

ဟု လာသည်။ ဥဒ္ဓေသဘတ်၌—

သံဃတော ဥဒ္ဓိသိတွာ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ ဂါဟေတဗ္ဗံ၊ ဝဿဂ္ဂေန
ဂါဟေတဗ္ဗံ။ ဟု လာသည်။

နိမန္တနဘတ်၌—

နိမန္တနိကံ ပုဂ္ဂလိကံ စေ၊ သယမေဝ ဣဿရော၊ သံဃိကံ ပန ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ
ဝုတ္တနယေနဝ ဂါဟေတဗ္ဗံ။

ဟု လာသည်။ သလာကဘတ်၌ —

ဥဒ္ဓေသဘတ္တေ ဝုတ္တနယေနဝ ထေရာသနတော ပဋ္ဌာယ သလာကာ ဒါတဗ္ဗာ။

ဟု လာသည်။

ပက္ခိကဘတ်၊ ဥပေါသထိကဘတ်၊ ပါဠိပဒိကဘတ်တို့၌လည်း “တံ သလာကဘတ္တ
ဂတိကမေဝ ဟောတိ”ဟု လာသည်။

အာဂန္တုကဘတ်၊ ဂမိကဘတ်၊ ဂိလာနဘတ်၊ ဂိနာနုပဋ္ဌာကဘတ်တို့၌ကား အထူး
မလာ။ အာဂန္တုကရဟန်း များလျှင် အလှည့်ဖြင့်သာ ယူသင့်ကြောင်းကို “ဌိတိကာယ ဂါဟေ-
တဗ္ဗံ”ဟု လာသည်။

ဓုရဘတ်၌— “တမ္ပိ ဒုပ္ပိဓံ သံဃိကဉ္စ၊ ပုဂ္ဂလိကဉ္စ”ဟု လာသည်။

ကုဋိဘတ်၌—

သံဃဿ အာဝါသံ ကာရေတွာ တံ သလာကဘတ္တဂတိကမေဝ၊ ပုဂ္ဂလေ
ပသီဒိတွာ တဿ အာဝါသံ ကတွာ တုမ္ဟာကံ ဒေမာတိ ဒိန္နံ၊—

ဟု လာသည်။ (နာ-၂၆၃-၂၈၁)

ဝါရဘတ်၌ “ဝါရဘတ္တန္တိ ဝုတ္တေ ပန သလာကဘတ္တဂတိက မေဝ”ဟု လာသည်။
ယင်းသို့လာသော ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာပါဌ်၏အရကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်သော်
“အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ သံဃဘတ္တံ”—စသည်ဖြင့် ခွင့်ပြုတော်မူသောအရာ ဖြစ်၍လည်း
ကောင်း အမည်နာမ ဝေါဟာရသာ ကွဲပြား၍ ဒါနလက္ခဏာ မကွဲပြားလေရကား ဘုရားမှ
တပါးသော ပုဂ္ဂိုလ်သံဃာတို့ကို ရည်ညွှန်းဖိတ်မံ စာရေးတံ ဝတ်အလှည့် ကုဋိဘတ်-စသည်
တို့ကို လှူရာ၌ အထက်ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂသုတ် ပါဠိတော်မြတ် ပါဌ်တော်အရ သံဃိက
ဖြစ်သောအရာသည် သာလွန်ထူးမြတ်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

မဟာအဋ္ဌကထာ၌ကား ဝိဟာရဘတ်၊ အဋ္ဌကဘတ်၊ စတုက္ကဘတ်၊ ဂုဠကဘတ်-
ဟူ၍ ဘတ် ၄-ပါးလည်း လာသေး၏။ ထို ၄-ပါးကုန်သော ဘတ်တို့တွင် ဝိဟာရဘတ်၌
“တံ သံဃဘတ္တေန သင်္ဂဟိတံ”ဟု လာ၏။ အဋ္ဌကဘတ်၊ စတုက္ကဘတ်တို့၌ကား “သလာက
ဘတ္တဂတိကာနေဝ”ဟု လာ၏။

ဤတွင်ရွှေ့ သံဃဘတ်-စသော ၁၄-ပါးကုန်သော ဘတ်တို့၏ မဟာပွလ, မဟာ-
နိသံသကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁၂၃၆-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ်၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မြောက်ပြင်၊ သူရဲဈေးအနီးနေ မောင်အိုး-က နေ,လ-တို့၏ သွား,လာ
ထွက်,ဝင် မွန်းတည့်ရာဌာန မြင်းမိုရ်၊ သတ္တရဗွန်-စသည်တို့ အချင်းယူဇနာ
အဝေးအကွာများကို သိမှတ်ပါရအောင် မိန့်ဆိုမ-စတော်မူပါမည့်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၄၈] “ဘုရားတပည့်တော် ဘိကြပ်အဆောင်တော်မြို့ ပလိင်းလက်စွဲ၊ နေမျိုး
စည်သူဘွဲ့ခံ၊ တကာဇအိုး ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

နေ,လတို့၏ ထွက်ရာ,ဝင်ရာ၊ မွန်းတည့်ရာဌာန၊ အချိန်ကာလ၊ မြင်းမိုရ်၊
စကြဝဠာ၊ သီတာ၊ သတ္တရဗွန်ကျွန်းကြီးတို့၏ အချင်းယူဇနာ အဝေးအကွာများကို
ကျမ်းဂန်ပါဠိ လာရှိသည်အတိုင်း သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်
အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

၎င်းတကာ မောင်အိုး လျှောက်ထားချက်-

လျှောက်ထားချက်အရ ကျမ်းဂန်လာတိုင်း အကျဉ်းအမြစ်မျှ ပြဆိုလိုက်ပေအံ့။

[၄၈](၁) ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု ဥတုသမတာ အာဂတာ၊ န ပန ဥတုဘေဒေါ။
ဌပေတွာ ဥတုဘေဒံ ဒိဝသဘေဒမတ္တံပိ နတ္ထိ၊ ယထာ ဣမသ္မိ စက္ကဝါဠေ ဥတု-
ဘေဒေါ န ဟောတိ၊ တထာ ကောဋိသတသဟဿစက္ကဝါဠေသုပိ ဥတုဘေဒေါ
န ဟောတိ။

ဟူ၍ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် လေးကျွန်း,လေးမျက်နှာတို့၌ပင် ဥတု ညီကြ၏။ ဥတုသာ
မဟုတ်၊ နေ့အဖို့မှာ ကွဲပြားကြသည် မရှိ။ ထို့ကြောင့် ဥတုကွဲပြားခြင်း မရှိ။ ဤကျွန်း,

ဤစကြဝဠာ၌ ဥတုအကွဲအပြား မရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ စကြဝဠာကုဋေ ၁-သိန်းလုံး၌ပင် ဥတုကွဲပြားခြင်း မရှိ မှတ်ရမည်။

ပါဠိအဋ္ဌကထာဒီသု၊ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့၌။ ဥတုသမတာ၊ ဥတုမျှသည် ၏အဖြစ်သည်။ အာဂတာ၊ လာ၏။ ဥတုဘေဒေါ၊ ဥတုကွဲပြားခြင်းသည်ကား။ န အာဂတော၊ မလာ။ ဥတုဘေဒံ၊ ဥတုကွဲပြားခြင်းကို။ ဌပေတွာ၊ ထားဦး၍။ ဒိဝသဘေဒမတ္တမ္ပိ၊ နေ၏ ကွဲပြားခြင်းသည်မျှလည်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဣမသ္မိ စက္ကဝါဠေ၊ ဤစကြဝဠာ၌။ ဥတုဘေဒေါ၊ ဥတု၏ကွဲပြားခြင်းသည်။ န ဟောတိ ယထာ၊ မဖြစ်သကဲ့သို့။ တထာ၊ ထို့အတူ။ ကောဋိ- သတသဟဿစက္ကဝါဠေသုပိ၊ ကုဋေ ၁-သိန်းသော စကြဝဠာတို့၌လည်း။ ဥတုဘေဒေါ၊ ဥတု၏ ကွဲပြားခြင်းသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

ဥတု၊ နေ၊ လ ညီမျှကြသည်သာ မဟုတ်သေး၊ အာဏာခေတ်-ဟု ဆိုအပ်သော စကြဝဠာကုဋေ ၁-သိန်း၌ကား အဖြစ်အပျက် အလုံးစုံပင် ညီမျှကြ၏။

ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ(၂။၄၄)၌-

ဧကံ အာဏာခေတ္တံ ဝိနဿတိ၊ တသ္မိ ဝိနဿန္တေ ဇာတိခေတ္တမ္ပိ ဝိနဿန
မေဝ (ဝိနဌမေဝ) ဟောတိ၊ ဝိနဿန္တေ ဧကတောဝ ဝိနဿတိ၊ သဏ္ဌဟန္တမ္ပိ
ဧကတောဝ သဏ္ဌဟတိ၊-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဧကံ အာဏာခေတ္တံ၊ တစ်ခုသော အာဏာခေတ်သည်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ တသ္မိ၊ ထိုအာဏာခေတ်သည်။ ဝိနဿန္တေ၊ ပျက်သည်ရှိသော်။ ဇာတိခေတ္တမ္ပိ၊ ဇာတိခေတ်သည် လည်း။ ဝိနဿနမေဝ၊ ပျက်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ ဝိနဿန္တေ၊ ပျက်သည်ရှိသော် လည်း။ ဧကတောဝ၊ တချိန်မပျက် တပြိုင်နက်သာလျှင်။ ဝိနဿတိ၊ ပျက်၏။ သဏ္ဌဟန္တမ္ပိ၊ တည်သော်လည်း။ ဧကတောဝ၊ တချိန်မပျက် တပြိုင်နက်သာလျှင်။ သဏ္ဌဟတိ၊ တည်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် စကြဝဠာ ကုဋေ ၁-သိန်းလုံး၌ပင် နေ၊ လ၊ နာရီ- အခါကာလ ညီမျှသည်ကိုလည်း သိအပ်၏။

စ-သဒ္ဓါကား ဝါကျာရမ္ဘတည်း။ ဘာဏုမရာဇာမည်သော နေမင်းသည် ကရကဋ် ရာသီဖြစ်သော ဝါဆိုလသို့ ပြောင်းသည့်ကာလမှ စ၍ ၁-အံသာ၊ ၁-အံသာ၌ ၁၀-နာရီ အောက် ၂-ပီဇနာ ယုတ်၏။

ဖဝါးကား မုယော ၂-လုံး၊ ၂-လုံး တိုး၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ နေသည် ဒက္ခိဏာယာဉ် အတွင်းစက်မှ ဥတ္တရာယာဉ်၏ အပစက်သို့ ထွက်သွားသောကြောင့်တည်း။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အံသာ ၃၀-ပြည့်လျှင် ၁-ဖဝါး တိုး၏။ ၁-နာရီ ယုတ်၏။

ထို့ကြောင့် သရဝဏ္ဏဖြစ်သော သိဟ်ရာသီ၌ (ဝါခေါင်လလည်း-ဟူ) ဖဝါးကား ၁-ဖဝါး၊ ၁-ဖဝါး ဖြစ်၏။ နာရီကား ၁၇-နာရီ ဖြစ်၏။ ဤနည်းဖြင့် နာရီ တိုး၏။ တိုးခြင်း၊ ယုတ်ခြင်းကို သိရာ၏။ ဤသို့ ဖြစ်ရကား ၁၂-နာရီအောက် ယုတ်သည် မရှိ။ ၆-ဖဝါးထက် လွန်သည် မရှိ။ ထို့ကြောင့်—

သူရိယော ကက္ကဋ္ဌရာသီ သသင်္ကန္တတော ပဌာယ ။လ။ ဒွါဒသနာဋီကတော
ဦနာ ဝါ ဆပါဒတော အဓိကာ ဝါ န ဝိဇ္ဇတေဝ—

ဟူသော မိန့်အပ်ပြီ။ အနက်ကား လွယ်၏။

ပေယျာလ-ထားသည်မှာ ပါဠိရှိတိုင်းကို ထုတ်ဖော်၍ ရေးလျှင် စာများ၍ ဂန္ထဂရု ဖြစ်မည်။ ထို့ကြောင့် အဓိပ္ပါယ်ကို သိရုံမျှ ကျမ်းဂန်ကို အထောက်အထားပြု၍ ရေးသား အပ်သည်။ လုံးလုံးမျှ မရိပ်မိ၊ မသိသူတို့မှာ လွယ်သည်၊ ခက်သည် ဆိုရန် မရှိပြီ။ လျှာမရှိ သူတို့မှာ အရသာကို မသိသကဲ့သို့တည်း။ ဤနည်းကို မှီ၍ မိဿ-စသော ရာသီတို့၌ ဖဝါးနာရီ အတိုး၊ အယုတ်တို့ကို သိရာ၏။

ထို့ကြောင့် ဣသုဗေဒင်ကျမ်း၌—

ယာမစမ္ပဉ္စ ရူပဉ္စ၊ သုညံ ရူပဉ္စ စမ္ပကာ၊

ယာမံ ပေတာ စ ပါဏာ စ၊ ရသော ပါဏာ စ ပေတကာ—

ဟူ၍လည်းကောင်း

မကာရေ ဒွါဒသဋ္ဌိတံ၊ ဓနုကုမ္ဘေ စ တေရသ။

ပြိစ္ဆမိန္ဒကေ စုဒ္ဒသ၊ ပန္နရသ အဇေ တူလေ။

ပြိဿကန္ဓေ စ သောဠသ၊ သတ္တရသ ပိယေ သိဟေ။

ကက္ကဋ္ဌေ အဋ္ဌရသာ'တိ၊ ဝုစ္စတေ မန္တဗုဒ္ဓိနာ။ ။ —

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်၏။

စိတြာဒီသု၊ တန်ခူး-စသော ၁၂-လတို့၌။ ပါဒါ၊ ဖဝါးတို့သည်။ ယထာက္ကမံ၊ အစဉ် အတိုင်း။ ယာမဉ္စ၊ ၃-ဖဝါးလည်းကောင်း။ စမ္ပဉ္စ၊ ၂-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ ၁-ဖဝါး လည်းကောင်း။ သုညဉ္စ၊ ဖဝါးသုညလည်းကောင်း။ ရူပဉ္စ၊ ၁-ဖဝါးလည်းကောင်း။ စမ္ပဉ္စ၊

၂-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ယာမဉ္ဇ၊ ၃-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ပေတာ စ၊ ၄-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ပါဏာ စ၊ ၅-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ရသော စ၊ ၆-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ပါဏာ စ၊ ၅-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ပေတာ စ၊ ၄-ဖဝါးလည်းကောင်း။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

မကာရေ၊ ပြာသိုလ၌။ ဒွါဒသ၊ ၁၂-ရာသီတို့သည်။ ဌိတံ၊ တည်၏။ ဓနုကုမ္ပေါ၊ နတ်တော်လ၊ တပို့တွဲလ၌။ တေရသ၊ ၁၃-နာရီတို့တည်း။ ပြိစ္ဆမိန္ဒကေ၊ တန်ဆောင်မုန်းလ၊ တပေါင်းလ၌။ စုဒ္ဒသ၊ ၁၄-နာရီစီတို့တည်း။ အဇေ တူလေ၊ တန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လ၌။ ပန္နရသ၊ ၁၅-နာရီတို့တည်း။ ပြိဿကန္ဓေ၊ ကဆုန်လ၊ တော်သလင်းလ၌။ သောဠသ၊ ၁၆-နာရီစီတို့တည်း။ ပိယေ-သိဟေ၊ နယုန်လ၌။ သတ္တရသ၊ ၁၇-နာရီစီတို့တည်း။ ကက္ကဋေ၊ ဝါဆိုလ၌။ အဋ္ဌာရသ၊ ၁၈-နာရီတို့တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ မန္တဗုဒ္ဓိနာ၊ ဗေဒင်ကျမ်းကို သိသော ဆရာသည်။ ဝုစ္စတေ၊ မိန့်အပ်ခဲ့ပြီ။

ဤသို့ ဆိုအပ်ပြီးသောနည်းဖြင့် နေဗိမာန်သည် တစ်နေ့၊တစ်နေ့၌ သွားသော ခရီးကား အကောက်အားဖြင့် ၃-သန်း ရှိ၏။ အဖြောင့်အားဖြင့်ကား ၁,၃၉,၉၃၁-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ် ရှိ၏။ ထို့ကြောင့်—

တိသသတသဟဿာနိ၊ ယောဇနာနိ ပမာဏတော။
တသ္မာ သော ပရိတော ယာတိ၊ တတ္ထကံ'ဝ ဒိနေ ဒိနေ။ ။ -

(သာရတ္ထ၊ ၁။ ၂၆၆)ဟူ၍လည်းကောင်း

ဧကသတသဟဿာနိ တိသသဟဿာနိ နဝသဟဿာနိ နဝသတာနိ
ဧကတိသယောဇနာနိ ဧကဂါဝုတ်—

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်အပ်ပြီ။

ပမာဏတော၊ အကောက်ပမာဏအားဖြင့်။ တိသသတသဟဿာနိ ယောဇနာနိ၊ ယူဇနာ ၃-သန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ သော၊ ထိုနေဗိမာန်သည်။ တတ္ထကံ၊ ထိုမျှသာလျှင်။ ဒိနေ ဒိနေ၊ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း။ ပရိတော၊ မြင်းမိုရ်တောင်၏ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ ယာတိ၊ သွား၏။

ဥဇုမဂ္ဂေန၊ အဖြောင့်ခရီးဖြင့်။ ဧကသတသဟဿာနိ၊ ၁-သိန်းတို့သည်လည်းကောင်း။ တိသသဟဿာနိ၊ ၃-သောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ နဝသဟဿာနိ၊ ၉-ထောင်တို့သည်လည်းကောင်း။ နဝသတာနိ၊ ၉၀၀-တို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကတိသယောဇနာနိ၊ ၃၁-ယူဇနာတို့သည်လည်းကောင်း။ ဧကဂါဝုတ်၊ ၁-ဂါဝုတ်သည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

သည်ကိုရည်၍ ရှေးပညာရှိတို့လည်း “ကိန်းယူဇနာ၊ သောင်းသုံးရာဖြင့်၊ ကျယ်စွာ လှည့်သွန်း၊ နေ့တိုင်းထွန်း၏”ဟူ၍လည်းကောင်း “တစ်သိန်းချင့်ပေါင်း၊ သုံးသောင်း အခေါင်၊ ကိုးထောင်သင်္ချာ၊ ကိုးရာတလှစ်၊ သုံးဆယ့်တစ်နှင့်၊ တွက်စစ်သွန်းသွန်း၊ ဂါဝုတ် စွန်း၏”ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဘာနုမရာဇာ-မည်သော တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်မင်းသည် မိဿရာသီ၊ တူရာသီ-ဟု ဆိုအပ် သော တန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လ၌ စကြဝဠာ အဝန်းယူဇနာကို ထက်ဝက်ပြု၍ ၁,၈၀၅,၁၇၅ ယူဇနာအရပ်ကို လင်းစေ၏။ ထိုမျှလောက်သော အရပ်ကို မိုက်စေ၏။ ထို့ကြောင့် နေ့ညဉ့် နာရီ ၃၀-စီ ဖြစ်၏။

တထာ ဟိ သူရိယော မေဿတူလေ သင်္ကန္တိကာလေ စက္ကဝါဠသင်္ချာ၊ မဏ္ဍလသုပမှာနိ အဋ္ဌာရသသတသဟဿာနိ ပဉ္စသဟဿာနိ ဧကသတံ ပဉ္စ- သတ္တတိယောဇနာနိ၊ ဧတ္ထ ဌာနေ အာလောကံ ဒဿေတိ၊ တတ္ထကောဝ အန္တကာရာ ဟောတိ၊ တသ္မာ ဒိဝါ တိသနာဋီကာ၊ တထာ ရတ္တိယဉ္စ- ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ကရကဋ်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ဝါဆိုလ၌ ၂,၁၆၆,၂၁၀-ယူဇနာအရပ်ကို လင်းစေ ၍ ယူဇနာ ၁,၄၄၄,၁၄၀-အရပ်ကို မိုက်စေ၏။ ထို့ကြောင့် နေ့ကို ၃၆-နာရီ၊ ညဉ့်ကို ၂၄- နာရီ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် “မကာရံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ သတ္တတိသနာဋီကာ”ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။ ဤနည်းကို မှီ၍ ကြွင်းသောရာသီကို သိရာ၏။ အကြင်အကြင် ရာသီတို့၌ ၁- အံသာ၊ ၁-အံသာပြည့်လျှင် နေ့အခါ ၂-ဗီဇနာ၊ ၂-ဗီဇနာ တိုး၏။ ညဉ့်အခါ ၂-ဗီဇနာ၊ ၂- ဗီဇနာ ယုတ်၏။ အံသာ ၃၀-ပြည့်လျှင် နေ့အခါ ၂-နာရီ၊ ၂-နာရီ တိုး၏။ ညဉ့်အခါ ၂- နာရီ၊ ၂-နာရီ ယုတ်၏။

ထို့ကြောင့် ၁-ဗီဇနာ၊ ၁-ဗီဇနာ၌ ၁,၀၀၂-ယူဇနာ၊ ၃-ဂါဝုတ်၊ ဥဿဘ ၄၀-လင်း ၏။ ထိုမျှလောက် မိုက်၏။ ၁-နာရီ၊ ၁-နာရီ၌ကား ၆၀,၁၇၂-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်အရပ်ကို လင်းစေ၏။ ထိုမျှလောက် အရပ်ကို မိုက်စေ၏။

ဤသို့သောနည်းဖြင့် နာရီတို့၏ တိုးသောကာလတို့၌ အလင်း၊အမှိုက်တို့၏ အတိုး၊ အယုတ်ကို သိရာ၏။ ထို့ကြောင့်-

ဣမိနာ နယေန သေသရာသီသု ဒဌဗ္ဗံ ။လ။ နာဋီကာယ ဟာယနမာသေသု အာလောကူနာနိ စ ဒဌဗ္ဗာနိ။

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဘာနုရာဇာမည်သော တနင်္ဂနွေဂြိုဟ်နေမင်းသည် မိဿရာသီ၊ တူရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော တန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လတို့၌ ဇေယျဒီပါကျွန်း၌ နေထွက်သောအခါ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်၏။ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ အနောက်ကျွန်း၌ သန်းခေါင်တည်း။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် ထိုတန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လတို့၌ မွန်းတည့်သော ကာလမှစ၍ နေဝင်သည်တိုင်အောင် ၂-ကျွန်းကို ထွန်း၍ ၂-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။

ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌-

အတ္တင်္ဂမိတေ တတ္ထ န ပညာယတိ၊ အာလောကံ န ဒဿေတိ၊ ဒွိသု ဇေ-
ဒီပေသု ဧကပဟာရေန အန္ဓကာရံ ဝိမေန္တိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ပြိဿရာသီ၊ ကန်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ကဆုန်လ၊ တော်သလင်းလတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းမတည့်မီ ၁-နာရီကပင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ ဤနည်းဖြင့် ကဆုန်လ၊ တော်သလင်းလတို့၌ ၃-ကျွန်းထွန်း၍ ၁-ကျွန်း မိုက်သည်ကို ပြအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သုရိယော ဝိသာခါ ဘဒြသင်္ခါတံ ပြိဿကညံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ တီသု
ဒီပေသု အာလောကံ ဒဿေတိ၊ ဧကဒီပေယေဝ အန္ဓကာရော ဟောတိ။

ဟူ၍ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

မေထုန်ရာသီ၊ သိဟ်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော နယုန်၊ ဝါခေါင်လတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းမတည့်မီ ၂-နာရီကပင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ နေမွန်းတည့်သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ ဤနည်းဖြင့်လည်း ၃-ကျွန်း ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းမိုက်သည်ကို ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သုရိယော ဇေဋ္ဌသရဝဏ္ဏသင်္ခါတံ မေထုနသီဟံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ တီသု
ဒီပေသု အာလောကံ ဒဿေတိ၊ ဧကဒီပေယေဝ အန္ဓကာရော ဟောတိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ကရကဋ်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ဝါဆိုလ၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းမတည့်မီ ၃-နာရီကပင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ ဤနည်းဖြင့်လည်း ၃-ကျွန်းထွန်း၍ ၁-ကျွန်းမိုက်သည်ကို ပြအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သူရိယော အာသဠိသင်္ခါတံ ကက္ကဋံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ တီသု ဒီပေသု
အာလောကံ ဒဿေတိ၊ ဧကဒီပေ ဧကအန္ဓကာရော ဟောတိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဤသို့ ဖြစ်၍ ဤကျွန်းမှာ မွန်းတည့်သောအခါ အရှေ့ကျွန်းသူတို့သည် ဝင်ဆဲသော
နေဗိမာန်၏ ထက်ဝက်အဖို့ကို မြင်အပ်၏။ အနောက်ကျွန်းသူတို့၏ ထွက်ဆဲဖြစ်သော
နေဗိမာန်၏ ထက်ဝက်အဖို့ကို မြင်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ဋီကာ၌-

ဣမသ္မိံ ဒီပေ မဇ္ဈန္တိကဝေလာယံ ပုဗ္ဗဝိဒေဟဝါသီနံ အတ္ထင်္ဂမနဝသေန
ဥပဗုဿရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ၊ အပရဂေါယာနဝါသီနံ ဥဂ္ဂမနဝသေန ဥပဗု-
ဿရိယမဏ္ဍလံ ပညာယတိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဗြိစ္ဆာရာသီ၊ မိန့်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော တန်ဆောင်မုန်းလ၊ တပေါင်းလတို့၌
အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်သောအခါ မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းလွဲ၍
၁-နာရီတိုင်လျှင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ဤနည်းဖြင့်ကား ၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍
၃-ကျွန်း မိုက်သည်ကို ပြအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သူရိယော ကတ္တိကဖဂ္ဂုနမာသသင်္ခါတံ ဗြိစ္ဆမိန္ဒံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ ဧကဒီပေ-
ယေဝ အာလောကံ ဒဿေတိ၊ တီသု ဒီပေသု အန္ဓကာရော ဟောတိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဇေယျရာသီ၊ ကုံရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော နတ်တော်လ၊ တပို့တွဲလတို့၌ အရှေ့ကျွန်း၌
မွန်းလွဲ၍ ၂-နာရီတိုင်လျှင် တောင်ကျွန်း၌ နေထွက်၏။ ဤနည်းဖြင့်လည်း ၁-ကျွန်းကိုသာ
ထွန်း၍ ၃-ကျွန်း မိုက်သည်ကို ပြအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

သူရိယော မိဂသိရမာယမာသသင်္ခါတံ ဇေယျကုမ္ဘံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ ဧကဒီပေ-
ယေဝ အာလောကံ ဒဿေတိ တီသု ဒီပေသု အန္ဓကာရော ဟောတိ-

ဟူ၍ မိန့်ဆိုအပ်ပြီ။

မကာရရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော ပြာသိုလ၌ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းတည့်သောအခါ
မြောက်ကျွန်း၌ နေဝင်၏။ အရှေ့ကျွန်း၌ မွန်းလွဲ၍ ၃-နာရီတိုင်လျှင် တောင်ကျွန်း၌ နေ
ထွက်၏။ ဤနည်းဖြင့်လည်း ၁-ကျွန်းသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်း မိုက်သည်ကို ပြအပ်၏။

ထို့ကြောင့်-

သူရိယော ဖုဿမာသသင်္ခါတံ မကာရံ သင်္ကန္တိကာလေ ။လ။ ဧကဒီပေ-
ယေဝ အာလောကံ ဒဿေတိ၊ တိသု ဒီပေသု အန္ဓကာရော ဟောတိ-

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဤမွန်းလွဲ ၅-ရာသီ၌ကား မွန်းလွဲပြီး၍ ၁-နာရီ၊ ၂-နာရီ၊ ၃-နာရီ အတွင်းတွင်၍
သာ ၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်းလင်းနိုင်လောက်သော ပမာဏရှိ၏။ အောက်၌ ပြအပ်ခဲ့ပြီးသော
အလင်း၊ အမှိုက်ကိုဆိုသော ယူဇနာသင်္ချာပမာဏဖြင့် ထောက်ဆ၍ သိရ၏။ ဤသို့ဖြစ်၍-

ပြိဿရာသီ၊ မေထုန်ရာသီ၊ ကရကဋ်ရာသီ၊ သိဟ်ရာသီ၊ ကန်-ဟု ဆိုအပ်သော
ကဆုန်လ၊ နယုန်လ၊ ဝါဆိုလ၊ ဝါခေါင်လ၊ တော်သလင်းလတို့၌ နေအရောင်သည် ၃-
ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကိုသာ မိုက်စေ၏။

မိဿရာသီ၊ တူရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော တန်ခူးလ၊ သီတင်းကျွတ်လတို့၌ ၂-ကျွန်း
ကို ထွန်း၍ ၂-ကျွန်းကိုသာ မိုက်စေ၏။

ဗြိစ္ဆာရာသီ၊ ဓနုရာသီ၊ မကာရရာသီ၊ ကုမ်ရာသီ၊ မိန်ရာသီ-ဟု ဆိုအပ်သော
တန်ဆောင်မုန်းလ၊ နတ်တော်လ၊ ပြာသိုလ၊ တပို့တွဲလ၊ တပေါင်းလတို့၌ ၁-ကျွန်းကိုသာ
ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။ ထို့ကြောင့် ၄-ကျွန်းလုံး၌ပင် ဥတု ကွဲပြားခြင်း မရှိ။

အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်ကား-

၁-ကျွန်းကိုသာ ထွန်း၍ ၃-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။ ၅-လ။

၂-ကျွန်းကို ထွန်း၍ ၂-ကျွန်းကို မိုက်စေ၏။ ၂-လ။

၃-ကျွန်းကို ထွန်း၍ ၁-ကျွန်းကို မိုက်စေသည်။ ၅-လ။

ဤသို့လျှင် ၁၂-လဖြစ်၏။ သည်ကိုရည်၍ မင်္ဂလာချက်ဗွေချီ လင်္ကာ၌ “တစ်ဆယ့်
နှစ်ဆင့်ဝယ်၊ အသင့်စဉ်စီ၊ စက်ဝန်းချီသို့၊ တလီနှစ်ခန်း၊ သုံးမည်ကျွန်းကို၊ ပယ်ထွန်းမိုက်
မှောင်၊ ခြည်တစ်ထောင်ဖြင့်၊ ပြောင်ပြောင်လင်းထိန်၊ စက်ရဝိန်”ဟု စပ်ဆိုလေသည်။ ဤသို့
လျှင် နေ၏ ထွက်ရာ၊ ဝင်ရာ မွန်းတည့်ရာဌာန၊ အချိန်ကာလကို ဆိုသဖြင့် လ၏ ထွက်ရာ၊
ဝင်ရာ မွန်းတည့်ရာဌာန၊ အချိန်ကာလကို သိရ၏။ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ဗီဇနာ၊
နာရီ၊ အံသာတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့် ရက်ပေါင်း ၃၆၅-ရက်၊ ၁၅-နာရီ၊ ၂-ပါး၊ ၁-ဗီဇနာ၊
၃-ပြန်ကို ၁-နှစ်-ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ဧကပရိပုဏ္ဏဒိဝသတော ပါဠိပဒဒိဝသံ အာဒိ ကတွာ အဟာနိ သမ္ပိဏ္ဏန္တော
တိဏိ သတာနိ ပဉ္စသဌိ အဟာနိ ပဉ္စဒသနာဋီကာ ဒွိပါဒါ ဧကဗီဇနာ တြိပြနွာ-
စာ'တိ ဗေဒါဟာနိ ဟောန္တိ။ -

ဟူ၍ မိန့်အပ်ပြီ။

ဧကပရိပုဏ္ဏဒိဝသတော၊ ၁-နှစ်ပြည့်မှ။ ပါဠိပဒဒိဝသံ၊ အထွက် ၁-ရက်ကို။ အာဒိ
ကတွာ၊ အစပြု၍။ အဟာနိ၊ ရက်တို့ကို။ သမ္ပိဏ္ဏန္တော၊ ပေါင်းသည်ရှိသော်။ တိဏိ သတာနိ၊
၃၀၀-တို့လည်းကောင်း။ ပဉ္စသဌိ အဟာနိ၊ ၆၅-ရက်တို့လည်းကောင်း။ ပဉ္စဒသနာဋီကာ၊
၁၅-နာရီတို့လည်းကောင်း။ ဒွိပါဒါ၊ ၂-ပါးတို့လည်းကောင်း။ ဧကဗီဇနာ၊ ၁-ဗီဇနာလည်း
ကောင်း။ တြိပြနွာ၊ ၃-ပြန်တို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဗေဒါဟာနိ၊ ဗေဒင်ရက်တို့သည်။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤတွင်ရှေ့ နေ့လတို့၏ ထွက်ရာ၊ဝင်ရာ မွန်းတည့်ရာဌာန၊ အချိန်ကာလကို ပြဆို
သော စကားရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂)- မြင်းမိုရ်တောင်နံ ၈၄,၀၀၀-ကို တည်၊ ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ မြင်းမိုရ်တောင်ဝန်း ဖြစ်၏။
နှစ်သိန်းငါးသောင်းနှစ်ထောင်(၂,၅၂,၀၀၀)။

- ၎င်းမြင်းမိုရ်တောင်ဝန်းသည်ပင် ယုဂန်တောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်းငါးသောင်း
နှစ်ထောင်(၂,၅၂,၀၀၀)။

- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ယုဂန်တောင်အကွာ ရှစ်သောင်းလေးထောင်(၈၄,၀၀၀)။

- ၎င်းယုဂန်တောင်အတွင်းနံကို တည်၊ ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ ယုဂန်တောင်အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။
ခုနစ်သိန်းငါးသောင်းခြောက်ထောင် (၇,၅၆,၀၀၀)။

- ၎င်းယုဂန်တောင် အတွင်းနံတွင် ယုဂန်တောင်ထု ၂-ဖက် လေးသောင်းနှစ်ထောင်
(၄၂,၀၀၀)-ကို ထည့်၊ ယုဂန်တောင် ပြင်နံ ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်းကိုးသောင်းနှစ်ထောင်
(၂,၉၄,၀၀၀)။

- ၎င်းယုဂန်တောင်ပြင်အနံကို ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ ယုဂန်တောင် ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ ရှစ်သိန်း
ရှစ်သောင်းနှစ်ထောင် (၈,၈၂,၀၀၀)။

- ၎င်းယုဂန်တောင်ပြင်နံတွင် ယုဂန်တောင်နှင့် ဤသဓရတောင်အကြား ၂-ဖက် ရှစ်သောင်း
လေးထောင် (၈၄,၀၀၀)-ကို ထည့်၊ ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ ဤသဓရတောင် အတွင်းနံ
ဖြစ်၏။ သုံးသိန်းခုနစ်သောင်းရှစ်ထောင် (၃,၇၈,၀၀၀)။

- မြင်းမိုရ်နှင့် ဤသဓရတောင် အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ဤသဓရတောင် အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းတစ်သိန်းသုံးသောင်းလေးထောင် (၁၁,၃၄,၀၀၀)။
- ၎င်းဤသဓရတောင် အတွင်းနံတွင် ဤသဓရတောင်ထု ၂-ဖက် နှစ်သောင်းတစ်ထောင် (၂၁,၀၀၀)-ကို ထည့်၊ ဤသဓရတောင် ပြင်နံ ဖြစ်၏။ သုံးသိန်းကိုးသောင်း ကိုးထောင် (၃,၉၉,၀၀၀)။
- ၎င်းဤသဓရတောင် ပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ဤသဓရတောင် ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းတစ်သိန်းကိုးသောင်းခုနစ်ထောင် (၁၁,၉၇,၀၀၀)။
- (ဤသဓရတောင်ပြင်နံတွင်) ဤသဓရတောင်နှင့် ကရဝိကတောင်အကြား ၂-ဖက် လေးသောင်း နှစ်ထောင်(၄၂,၀၀၀)-ကို တည်၊ ကရဝိကတောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်း လေးသောင်း တစ်ထောင် (၄,၄၁,၀၀၀)။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ကရဝိကတောင်အကွာ တစ်သိန်းခုနစ်သောင်းရှစ်ထောင်ငါးရာ (၁၇၈,၅၀၀)
- ၎င်းကရဝိကတောင်အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ကရဝိကတောင်အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းသုံးသိန်းနှစ်သောင်းသုံးထောင် (၁၃,၂၃,၀၀၀)။
- ၎င်းကရဝိကတောင် အတွင်းနံတွင် ကရဝိကတောင်ထု ၂-ဖက် တစ်သောင်းငါးရာ (၁၀,၅၀၀)-ကို ထည့်၊ ကရဝိကတောင် အပြင်နံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်းငါးသောင်း တစ်ထောင်ငါးရာ (၄၅၁,၅၀၀)။
- ၎င်းအပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ကရဝိကတောင်ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းသုံးသိန်း ငါးသောင်းလေးထောင်ငါးရာ (၁၃,၅၄,၅၀၀)။
- ၎င်းကရဝိကတောင်ပြင်နံတွင် ကရဝိကတောင်နှင့် သုဒဿနတောင်အကြား ၂-ဖက် နှစ်သောင်းတစ်ထောင် (၂၁,၀၀၀)-ကို ထည့်၊ သုဒဿနတောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်းခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ငါးရာ (၄၇၂,၅၀၀)။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် သုဒဿနတောင်အကွာ တစ်သိန်းကိုးသောင်းလေးထောင်နှစ်ရာ ငါးဆယ် (၁,၉၄,၂၅၀)။
- ၎င်းသုဒဿနတောင် အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ သုဒဿနတောင် အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းလေးသိန်းတစ်သောင်းခုနစ်ထောင်ငါးရာ (၁၄,၁၇,၅၀၀)။

- ၎င်းသုဒဿနတောင် အတွင်းနံတွင် သုဒဿနတောင်ထု ၂-ဖက် ငါးထောင့်နှစ်ရာငါး (၅,၂၀၅)-ကို ထည့်၊ သုဒဿနတောင် ပြင်နံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်းခုနစ်သောင်း ခုနစ်ရာငါးဆယ် (၄,၇၀,၇၅၀)။
- ၎င်းသုဒဿနတောင်ပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ သုဒဿနတောင် ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းလေးသိန်းသုံးသောင်းသုံးထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် (၁,၄၃၃,၂၅၀)။
- သုဒဿနတောင်ပြင်နံတွင် သုဒဿတောင်နှင့် နေမိန္ဒရတောင် အကြား ၂-ဖက် တစ်သောင်း ငါးရာ (၁၀,၅၀၀)-ကို ထည့်၊ နေမိန္ဒရတောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်းရှစ်သောင်းရှစ်ထောင်နှစ်ရာငါးဆယ် (၄၈၈,၂၅၀)။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် နေမိန္ဒရတောင် အကွာ နှစ်သိန်းနှစ်သောင်းတစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၂၂၀,၁၂၅)-ယူဇနာ။
- ၎င်းနေမိန္ဒရတောင် အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ နေမိန္ဒရတောင် အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းလေးသိန်းခြောက်သောင်းလေးထောင့်ခုနစ်ရာငါးဆယ်(၁၄,၆၄,၇၅၀)။
- ၎င်းနေမိန္ဒရတောင်အတွင်းနံတွင် နေမိန္ဒရတောင်ထု ၂-ဖက် နှစ်ထောင့်ခြောက်ရာ နှစ်ဆယ့်ငါး (၂,၆၂၅)-ယူဇနာကို ထည့်၊ နေမိန္ဒရတောင်ပြင်နံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်း ကိုးသောင်းနှစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၄,၉၀,၂၂၅)-ယူဇနာ။
- ၎င်းနေမိန္ဒရတောင်ပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ နေမိန္ဒရတောင် ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်း လေးသိန်းခုနစ်သောင်းနှစ်ထောင်ခြောက်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၁၄,၇၂,၆၂၅)-ယူဇနာ
- နေမိန္ဒရတောင်ပြင်နံတွင် ၎င်းနေမိန္ဒရတောင်နှင့် ဝိနတကတောင်အကြား ၂-ဖက် ငါးထောင့်နှစ်ရာငါးဆယ် (၅,၂၅၀)-ကို ထည့်၊ ဝိနတကတောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ လေးသိန်းကိုးသောင်းခြောက်ထောင်တစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၄,၉၆,၁၂၅)-ယူဇနာ။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ဝိနတကတောင်အကွာ နှစ်သိန်းခြောက်ထောင့်ခြောက်ဆယ့်နှစ် (၂,၀၆,၀၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းဝိနတကတောင် အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ဝိနတကတောင် အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းလေးသိန်းရှစ်သောင်းရှစ်ထောင်သုံးရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၁၄,၈၈,၃၇၅)-ယူဇနာ။
- ၎င်းဝိနတကတောင် အတွင်းနံတွင် ဝိနတကတောင်ထု ၂-ဖက် တစ်ထောင့်သုံးရာ တစ်ဆယ့်နှစ် (၁,၃၁၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်ကို ထည့်၊ ဝိနတကတောင် ပြင်နံ ဖြစ်၏။

လေးသိန်းကိုးသောင်းခုနစ်ထောင်လေးရာသုံးဆယ့်ခုနစ် (၄,၉၇,၄၃၇)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။

- ၎င်းဝိနတကတောင်ပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ ဝိနတကတောင် ပြင်ဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်း လေးသိန်းကိုးသောင်းနှစ်ထောင်သုံးရာတစ်ဆယ့်နှစ် (၁,၄၉၂,၃၁၁)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းဝိနတကတောင်နံတွင် ဝိနတကတောင်နှင့် အဿကဏ်တောင်အကြား ၂-ဖက် နှစ်ထောင့်ခြောက်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါး (၂,၆၇၅)-ယူဇနာကို ထည့်၊ အဿကဏ် တောင် အတွင်းနံ ဖြစ်၏။ ငါးသိန်းခြောက်ဆယ့်နှစ် (၅,၀၀,၀၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် အဿကဏ်တောင်အကွာ နှစ်သိန်းရှစ်ထောင့်သုံးဆယ့်တစ် (၂,၀၈,၀၃၁) -ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းအဿကဏ်တောင် အတွင်းနံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ အဿကဏ်တောင် အတွင်းဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းငါးသိန်းရှစ်ဆယ့်နှစ် (၁၅၀၀,၀၈၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းအဿကဏ်တောင် အတွင်းနံတွင် အဿကဏ်တောင်ထု ၂-ဘက်၊ ခြောက်ရာငါး ဆယ့်ခြောက် (၆၅၆)-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်ကို ထည့်၊ အဿကဏ်တောင် ပြင်နံ ဖြစ်၏။ ငါးသိန်းသုံးသောင်းခုနစ်ရာတစ်ဆယ့်ရှစ် (၅၃၀,၇၁၈)-ယူဇနာ၊ ၃-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းအဿကဏ်တောင် ပြင်နံကို ၃-ခုနှင့် မြှောက်၊ အဿကဏ်တောင် ပြင်အဝန်း ဖြစ်၏။ တစ်သန်းငါးသိန်းနှစ်ထောင့်တစ်ရာငါးဆယ့်ခြောက် (၁၅,၀၂,၁၅၆)-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်။
- မြင်းမိုရ်တောင်ရပ် ရှစ်သောင်းလေးထောင် (၈၄,၀၀၀)-ကို တည်၊ ၂-ခုနှင့် စား၊ ယုဂန် တောင်အရပ် ဖြစ်၏။
- ၎င်းနည်း ၂-ခုနှင့်ချည်း စား၍ အဿကဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း အမြင့်ကို သိအပ်၏။
- မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် ယုဂန်တောင်အကြား ရှစ်သောင်းလေးထောင် (၈၄,၀၀၀)-ကို တည်၊ ဒွေးနှင့်ချည်း စား၊ ယုဂန်တောင်နှင့် ဤသဓရတောင်အကြား ဖြစ်၏။
- ၎င်းနည်း ဒွေးနှင့်ချည်း စား၊ အဿကဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း အကွာအခြားကို သိအပ်၏။
- ယုဂန်တောင်အရပ်ကို တည်၊ ဒွေးနှင့် စား၊ ယုဂန်တောင်ထု ဖြစ်၏။

- ၎င်းနည်း အရပ်ကို တည်၍ ဒွေးနှင့်ချည်း စား၍ အဿကဏ်တိုင်အောင် အစဉ်အတိုင်း တောင်ထူကို သိအပ်၏။
- နေမိန္ဒရတောင်ထူ တစ်ထောင် သုံးရာ သုံးဆယ့်နှစ် (၁,၃၃၂)-ယူဇနာကို တည်၊ တစ်ရာ ငါးဆယ့်ရှစ် ၁၅၈-ခုနှင့် မြောက်၊ နှစ်သိန်း တစ်သောင်း လေးရာငါးဆယ့်ခြောက် (၂၁,၀,၄၅၆)-ယူဇနာဖြစ်၏။
- ၎င်းနှစ်သိန်းတစ်သောင်းလေးရာငါးဆယ့်ခြောက် (၂,၁၀,၄၅၆)-ယူဇနာတွင် နေမိန္ဒရ တောင်နှင့် ဝိနတကတောင်ထူ၊ ဝိနတကတောင်နှင့် အဿကဏ်တောင် အကြား၊ အဿကဏ်တောင်ထူ ယူဇနာ သုံးထောင်ခြောက်ရာကိုး (၃,၆၀၉)-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်၊ ဥဿဘ ၄၀-ကို ထည့်၊ မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် အဿကဏ်တောင် ပြင်စွန်း ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်း ရှစ်သောင်း သုံးရာ ငါးဆယ့်ကိုး (၂၈၀၃၅၉)-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်၊ ဥဿဘ-၄၀။
- ၎င်းတွင် အဿကဏ်တောင်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအကြား ခြောက်သောင်းခြောက်ထောင် ငါးရာသုံး (၆၆,၅၀၃)ယူဇနာ၊ ဥဿဘ ၄၀-ကို ထည့်၊ မြင်းမိုရ်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းထိ ယူဇနာ ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်းခုနစ်သောင်းလေးထောင် ရှစ်ရာခြောက်ဆယ့်နှစ် (၂၇,၄,၈၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- မှန်၊မမှန်ကို သိလိုသော် မြင်းမိုရ်နှင့် စကြဝဠာအကြား ငါးသိန်းငါးသောင်းကိုးထောင် ခုနစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၅,၅၉,၇၂၅)-ယူဇနာကို တည်၊ ဒွေးနှင့် စား၊ မြင်းမိုရ်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းလယ်အကွာ ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်းခုနစ်သောင်း ကိုးထောင်ရှစ်ရာခြောက် ဆယ့်နှစ် (၂,၇၉,၈၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းတွင် ဇမ္ဗူဒီပါထက်ဝက် ယူဇနာ ငါးထောင် (၅,၀၀၀)-ကို နုတ်လျှင် မြင်းမိုရ်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်း အကွာ ဖြစ်၏။ နှစ်သိန်း ခုနစ်သောင်း လေးထောင် ရှစ်ရာ ခြောက် ဆယ့်နှစ် (၂,၇၄,၈၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်။
- ၎င်းတွင် မြင်းမိုရ်တောင်နှင့် အဿကဏ်တောင် အကွာ နှစ်သိန်းရှစ်ထောင် သုံးရာငါးဆယ့် ကိုး (၂,၀၈,၃၅၉)-ယူဇနာ၊ ၁-ဂါဝုတ်၊ ဥဿဘ ၄၀-ကို နုတ်၊ အဿကဏ်တောင်နှင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအကွာ ဖြစ်၏။ ခြောက်သောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာသုံး (၆၆,၅၀၃) -ယူဇနာ၊ ဥဿဘ-၄၀။
- ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းလယ်မှ စကြဝဠာထိ၊ နှစ်သိန်းခုနစ်သောင်းကိုးထောင် ရှစ်ရာခြောက်ဆယ့်နှစ် (၂,၇၉,၈၆၂)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ် ဖြစ်၏။

- မြင်းမိုရ်နှင့် စကြဝဠာအကြား ငါးသိန်းငါးသောင်းကိုးထောင် ခုနစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး (၅,၅၉,၇၂၅)-ယူဇနာကို တည်၊ ဒွေးနှင့် မြောက်၊ တစ်သန်း တစ်သိန်း တစ်သောင်း ကိုးထောင်လေးရာငါးဆယ် (၁၁,၁၉,၄၅၀)-ဖြစ်၏။
- ၎င်း ၁၁,၁၉,၄၅၀-တွင် မြင်းမိုရ်တောင်ထွတ် ရှစ်သောင်း လေးထောင် (၈၄,၀၀၀)-ကို ထည့်၊ စကြဝဠာအနံ ဖြစ်၏။ တစ်သန်း နှစ်သိန်း သုံးထောင် လေးရာ ငါးဆယ် (၁၂,၀၃,၄၅၀)။
- ၎င်းတစ်သန်း နှစ်သိန်း သုံးထောင် လေးရာငါးဆယ် (၁၂,၀၃,၄၅၀)-ကို ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ စကြဝဠာအဝန်း ဖြစ်၏။ သုံးသန်း ခြောက်သိန်း တစ်သောင်း သုံးရာ ငါးဆယ် (၃,၆၁၀,၃၅၀)။
- မြင်းမိုရ်နှင့် စကြဝဠာအကြား ငါးသိန်း ငါးသောင်း ကိုးထောင် ခုနစ်ရာ နှစ်ဆယ့်ငါး (၅,၅၉,၇၂၅)-ယူဇနာကို တည်၊ ၃-ခု စား၊ တစ်သန်း ရှစ်သောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာ ခုနစ်ဆယ့်ငါး (၁,၈၆,၅၇၅)-ယူဇနာ ၃-ခု ဖြစ်၏။ ၎င်း ၃-ခုတွင် အတွင်း ၁-ခုပြင် ၁-ခုကို ပယ်၊ အလယ် ၁-ခုတွင် နေ၊လတို့၏သွားရာ ဝိထိ ၃-ပါး ဖြစ်၏။ ၎င်းအလယ် ၁-ခု၊ တစ်သိန်း ရှစ်သောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာ ခုနစ်ဆယ့်ငါး (၁,၈၆,၅၇၅)-ယူဇနာကို တည်၊ ၃-ခုနှင့် စား၊ ခြောက်သောင်း နှစ်ထောင့် တစ်ရာ ကိုးဆယ့်တစ် (၆၂,၁၉၁)-ယူဇနာ၊ ၂-ဂါဝုတ်၊ ၅၃-ဥဿဘ၊ ၆-တာ၊ ၄-တောင့် ၁-ထွာ၊ လက် ၄-သစ်၊ ၃-ခု ဖြစ်၏။ အတွင်း ၁-စု အန္တောဝိထိ၊ အလယ် ၁-စု မဇ္ဈေဝိထိ၊ ပြင် ၁-စု ဗဟိရဝိထိ ဖြစ်၏။
- မြင်းမိုရ်နှင့် အန္တောဝိထိအဆုံးကား တစ်သိန်းရှစ်သောင်း ခြောက်ထောင် ငါးရာခုနစ်ဆယ့် ငါး (၁,၈၆,၅၇၅)-ယူဇနာ ကွာ၏။ ထို့ကြောင့် မြင်းမိုရ်မှ ကရဝိကတောင်ပြင် သုဒဿနတောင်အတွင်းတွင် အန္တောဝိထိ အဆုံးပြု၍ သွား၏။ ကရဝိကတောင် ပြင် နှစ်ထောင်ခုနစ်ရာရှစ်ဆယ့်ငါး (၂,၇၈၅)-ယူဇနာ၊ သုဒဿနတောင်အတွင်း ခုနစ်ထောင်ခုနစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါး (၇,၇၇၅)-ယူဇနာတွင် အန္တောဝိထိအဆုံး ပြု၍ သွား၏-ဟူလိုသော်။
- ၎င်း ၂-ရပ်ကို ရောလျှင် ကရဝိကတောင်နှင့် သုဒဿနတောင်အကြား တစ်ထောင့် ငါးရာ (၁,၅၀၀)-ဖြစ်၏။
- စကြဝဠာအနံ တစ်သန်းနှစ်သိန်း သုံးထောင် လေးရာငါးဆယ် (၁,၂၀၃,၄၅၀)-ကို တည်၊ ဒွေးနှင့် စား၊ ခြောက်သိန်း နှစ်ထောင့် ခုနစ်ရာ နှစ်ဆယ့်ငါး (၆,၀၁,၇၂၅)-ယူဇနာဖြစ်၏။

- ၎င်းခြောက်သိန်းနှစ်ထောင်ခုနစ်ရာနှစ်ဆယ့်ငါး(၆,၀၁,၇၂၅)-ယူဇနာသည် အရှေ့ကျွန်းနှင့် အနောက်ကျွန်း၊ တောင်ကျွန်းနှင့် မြောက်ကျွန်း ထုတ်ချင်းဖီလာ အကွာဖြစ်၏။
- ၎င်းခြောက်သိန်း နှစ်ထောင် ခုနစ်ရာ နှစ်ဆယ့်ငါး (၆,၀၁,၇၂၅)-ယူဇနာကို ၃-ခုနှင့် မြောက်၊ တစ်သန်း ရှစ်သိန်း ငါးထောင် တစ်ရာခုနစ်ဆယ့်ငါး (၁,၈၀၅,၁၇၅)-ယူဇနာ ဖြစ်၏။
- ၎င်းတစ်သန်း ရှစ်သိန်း ငါးထောင် တစ်ရာ ခုနစ်ဆယ့်ငါး (၁,၈၀၅,၁၇၅)-ယူဇနာကို ၄-ခု စား၊ လေးသိန်း ငါးသောင်း တစ်ထောင် နှစ်ရာ ကိုးဆယ့်သုံး (၄၅၁,၂၉၃)-ယူဇနာ ဖြစ်၏။
- ၎င်း လေးသန်း ငါးသိန်း တစ်ထောင် နှစ်ရာ ကိုးဆယ့်သုံး (၄,၅၀၁,၂၉၃)-ယူဇနာသည် အရှေ့ကျွန်းနှင့် တောင်ကျွန်း၊ တောင်ကျွန်းနှင့် အနောက်ကျွန်း၊ အနောက်ကျွန်းနှင့် မြောက်ကျွန်း၊ မြောက်ကျွန်းနှင့် အရှေ့ကျွန်း အစဉ်အတိုင်း အကွာဖြစ်၏။

ဗာဟိရဝိထိအဆုံးကို အထက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ (ဤညွှန်းသည့်အတိုင်း တွက်ယူလျှင် ရသည့်အဖြေကို ဤကျမ်း၊ စာမျက်နှာ ၆၂၃-တွင် ရှု။)

ပုဗ္ဗဝိဒေဟမည်သော အရှေ့ကျွန်းကား ယူဇနာ ၇,၀၀၀-ကျယ်၏။ ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်ကား လှည်းစပ်နှင့် တူ၏။ ထိုကျွန်း၌ နေသူတို့၏ မျက်နှာလည်း ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်နှင့် တူ၏။ ၎င်းကျွန်းကြီးကို ရံသော ကျွန်းငယ်သူတို့၏ သဏ္ဌာန်လည်း ကျွန်းကြီးသူတို့နှင့် တူ၏။ ကျွန်းဦး ရောက်သော သစ်ပင်ကား ကုက္ကိုပင်တည်း။ အမြင့်ယူဇနာ ၁၀၀-ရှိ၏။ ထိုကျွန်းသူတို့ အသက်ကား ၇၀၀-ရှိ၏။

ဇမ္ဗုဒီပါမည်သော တောင်ကျွန်းကား ယူဇနာ ၁၀,၀၀၀-ကျယ်၏။ ကျွန်းသဏ္ဌာန်ကား လှည်းဦးဆုံနှင့် တူ၏။ ထိုကျွန်း၌ နေသောသူတို့၏ မျက်နှာလည်း ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်နှင့် တူ၏။ ကျွန်းကြီးကို ရံသော ကျွန်းငယ်သူတို့၏ သဏ္ဌာန်သည် ကျွန်းကြီးသူတို့နှင့် တူ၏။ ကျွန်းဦးရောက်သော သစ်ပင်ကား သပြေပင်တည်း။ အမြင့် ယူဇနာ ၁၀၀-ရှိ၏။ ထိုကျွန်းသူတို့၏အသက်ကား ၁၀-နှစ်တမ်းမှ စ၍ အသင်္ချေတိုင် အောင်တက်၏။ အသင်္ချေမှသည် ၁၀-နှစ်တိုင်အောင် ဆုတ်၏။

အပရဂေါယာနမည်သော အနောက်ကျွန်းကား ယူဇနာ ၇,၀၀၀-ကျယ်၏။ ကျွန်း၏ သဏ္ဌာန်ကား ကြေးမုံနှင့် တူ၏။ ထိုကျွန်း၌ နေသောသူတို့၏ မျက်နှာကား ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်

နှင့် တူ၏။ ကျွန်းကြီးကို ရံသော ကျွန်းငယ်သို့ သဏ္ဌာန်လည်း ကျွန်းကြီးသို့နှင့် တူ၏။
ကျွန်းဦး၌ ရောက်သောသစ်ပင်ကား ထိန်ပင်တည်း။ အမြင့်ယူဇနာ ၁၀၀-ရှိ၏။ ကျွန်းသို့
၏အသက်ကား ၅၀၀-ရှည်၏။

ဥတ္တရကုရုမည်သော မြောက်ကျွန်းကား ယူဇနာ ၈,၀၀၀-ကျယ်၏။ ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်
ကား အင်းပျဉ်နှင့်တူ၏။ ထိုကျွန်း၌ နေသောသို့၏ မျက်နှာလည်း ကျွန်း၏သဏ္ဌာန်နှင့်
တူ၏။ ကျွန်းကြီးကို ရံသော ကျွန်းငယ်သို့သဏ္ဌာန်ကား ကျွန်းကြီးသို့နှင့် တူ၏။ ကျွန်းဦး
ရောက်သောသစ်ပင်ကား ထန်းပင်တည်း။ အမြင့်ယူဇနာ ၁၀၀-ရှိ၏။ ကျွန်းသို့၏ အသက်
ကား ၁,၀၀၀-ရှည်၏။ ဤကား ကျွန်းကြီးသို့၏ အချင်းယူဇနာ အကွာအဝေး သဏ္ဌာန်ကို
ပြသော စကားတည်း။

ခုနစ်ထောင်-ဒွေး၊ ရှစ်ထောင်-ဧ၊ လေးကျွန်း ဝိတ္ထာရ၊
လှည်းစပ်၊ ကြေးမုံ၊ အင်းပျဉ်ပုံ၊ ယူတုံ သဏ္ဌာန်။
ထိုကျွန်းနေသူ၊ မျက်နှာမူ၊ ကျွန်းသူ တထေဝ။
ခုနစ်ရာ ငါး၊ တစ်ထောင်-ပြား၊ သုံးပါး အာယုပ္ပ၊
ကုက္ကို၊ ထိန်၊ ထန်း၊ ပေါက်စတန်း၊ ၃-ခန်း ကျွန်းဦးက။
အမြင့် တစ်ရာ၊ ယူဇနာ၊ ပမာယွင်းမခွ။
အရှေ့ပြုဗွာ၊ ဝိဒေဟာ၊ ဒီပါကျွန်းက-စ။
လက်ယာလှည့်ထွေ၊ ယူပါလေ၊ သပြေလွတ်ပါကြ။
ဇမ္ဗူဒီပါ၊ ထိုကျွန်းမှာ၊ သောင်းသာ ဝိတ္ထာရ။
လှည်းဦးဆုံဟန်၊ ကျွန်းသဏ္ဌာန်၊ ဧကန်ယွင်းမခွ။
ထိုကျွန်းနေသူ၊ မျက်နှာမူ၊ ကျွန်းသူ တထေဝ။
ကျွန်းဦး ရောက်လာ၊ သပြေမှာ၊ တစ်ရာ-ယောဇန။
အသက်တမ်းမှာ၊ တိုးဆုတ်ကာ၊ ဒသာ'သချေယျ။

(ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန်။)

၁၂၆၂-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ရွာပုလဲမိဖုရား-က “ဒွိအဟောကုစ္ဆေရနှင့်”ဟု အစချီသော
အမေးပုစ္ဆာကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အဖြေဝိသဇ္ဇနာ
ပြုတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ထားချက်

[၄၉] “ဘုရားတပည့်တော် ရွာပုလဲမိဖုရား အကြီးတော်၊ အကြီးစာရေးတို့
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

တပည့်တော်တို့အရှင် ရွာပုလဲမိဖုရားက ‘အောက်ပါအမေးပုစ္ဆာကို ဆရာတော်
ဘုရားထံ အဖြေဝိသဇ္ဇနာ ပြုတော်မူရန် ပုစ္ဆာနှင့်တကွ ရေးသားမေးလျှောက်ရမည်’
အမိန့်တော်ရှိသည်ကို နာခံပါရမည့်အတိုင်း လျှောက်လွှာရေးသား လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား”။

လျှောက်မေးချက်-

ပုစ္ဆာတေးထပ်

ဒွိအဟောကုစ္ဆေရနှင့်၊ ဒွေ၊သတ္တ တူစုံ။
ဝိသေသ ဇနဘုံမှာ၊ ဧကန်ယုံ ထင်ရှား။
ကျွန်းပါစိ ဆောင်မှန်သည်၊ ထောင်တန်တန် ငါးခွန့် ရှည်လျား။
အဏ္ဏဇ ဒွိခန္ဓေမှာ၊ တိမသွေ မမှား။
မ-လေးစုံ ညီပွားလို့၊ ၈ ၄-ပါးကိုယ်စီ။
သံသရာ သည်ဝဋ်က၊ ဖဲကင်းလွတ်တော်မူကြလေပြီ။
သင်္ခတ မသိသည်၊ န-နှစ်လီ ရွှေဘွဲ့နှင့်။
ငြိမ်းရာကွဲ တူစုံပျော်၊ ကိန်းအသစ်ခေါ်။
တွေးရှုဆကြံ မြော်သည်၊ ဖြေတော်မူပါဘုရားလေး။

၎င်းလျှောက်ထားရင်း ပုစ္ဆာတေးထပ်အရ အဖြေ-

[၄၉] “ဒွိအဟောကုစ္ဆေရနှင့်”ဟု အစချီသော ကဗျာ၏အရ ပိဏ္ဏတ္ထအဓိပ္ပါယ်ကား-
“ဒွိဟိတ်ဖြစ်သော လူနှင့် အဟိတ်တိရစ္ဆာန် သင့်မြတ်ပေါင်းဖော်ကြရာ အဟိတ်တိရစ္ဆာန်
ဝမ်းတွင် အဏ္ဏဇတိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ အစုံနေ၍ ဖွားမြင်လတ်သော် မဂ်၊ဖိုလ်ရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန်
ယူကြလေပြီ”ဟုလိုသည်။

အကျယ်ကား- ပါဠိလိပုတ်ပြည်တွင် တောသားမုဆိုး တစ်ယောက်သည် ကောဏ္ဍ
 အမည်ရှိသော ကိန္နရာမနှင့် ပေါင်းဖော်ကြ၍ ၂-ခုသော ဥတို့ကို ဖွားမြင်လေ၏။ ထိုဥ
 ၂-ခုတို့ ရင့်မာလတ်သော် ဒါယကာသူငယ် ၂-ယောက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ထိုသူငယ်
 ၂-ယောက်တို့တွင် အကြီးကား တိဿ အမည်ရှိ၏။ အငယ်ကား သုမိတ္တ အမည်ရှိ၏။
 ထိုညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည် ဘ၊မိ ၂-ပါးတို့ မတူညီကြသည်၏အဖြစ်ဖြင့် သံသရာ၌
 ပြီးငွေ့သောကြောင့် မဟာဝရုဏထေရ်၏အထံ၌ ရဟန်းပြု၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြ
 လေကုန်လေပြီ။ ထို့ကြောင့် မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ (မူလပဏ္ဏာသ)၊ အလဂဒ္ဒသုတ် (အလဂဒ္ဒပမသုတ်)
 အဋ္ဌကထာ။ ဒီယနိကာယ်၊ သင်္ဂီတိသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းဋီကာကျမ်းတို့၌—

အဏ္ဍဇာပိ ဟောန္တိ ကောဏ္ဍပုတ္တာ ဒွေ ဘာတိယတ္ထေရာ ဝိယ—

ဟူ၍ လည်းကောင်း

အဏ္ဍဇာပိ ဟောန္တိ ကောဏ္ဍပုတ္တာ ဒွေ ဘာတိယတ္ထေရာ ဝိယာတိ ဧတ္ထ ပုဗ္ဗေ
 ကိရ ပါဠိလိပုတ္တနဂရတော ဝနေ စရန္တော ဧကော ဝနစရကော ကောဏ္ဍကိန္နရိယာ
 သဒ္ဓိံ သံဝါသံ ကပ္ပေသိ၊ သာ တေန သံဝါသံမန္တာယ ဒွေ အဏ္ဍာနိ ဝိဇာယန္တိ၊
 တတော သမ္ပတ္တိကာလေ အဏ္ဍကောသံ ပဒါလေတွာ ဒွေ ဒါရကာ နိက္ခမိသု၊
 တေသု ဇေဋ္ဌော တိဿော နာမ၊ ကဏိဋ္ဌော သုမိတ္တော နာမ၊ တေ ဥဘောပိ မာတာ-
 ပိတုနံ ဝိသဒိသတ္ထေနော သံသာဓေ နိဗ္ဗိဒါ မဟာဝရုဏတ္ထေရဿ သန္တိကေ
 ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိသု—

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုတော်မူသတည်း။

ကောဏ္ဍပုတ္တာ၊ ကောဏ္ဍကိန္နရီမ၏သား ဖြစ်ကုန်သော။ ဒွေ ဘာတိယတ္ထေရာ
 ဝိယ၊ ဒွေဘာတိယညီနောင် ၂-ယောက်တို့ကဲ့သို့။ အဏ္ဍဇာပိ၊ ဥ၌ ဖြစ်ကုန်သည်လည်း။
 ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

အဏ္ဍဇာပိ ဟောန္တိ ကောဏ္ဍပုတ္တာ ဒွေဘာတိယတ္ထေရာ ဝိယာတိ ဧတ္ထ၊ အဏ္ဍဇာပိ
 ဟောန္တိ ကောဏ္ဍပုတ္တာ ဒွေ ဘာတိယတ္ထေရာ ဝိယ-ဟူသော ဤအဋ္ဌကထာပါဌ်၌။ ပုဗ္ဗေ
 ရှေး၌။ ပါဠိလိပုတ္တနဂရတော၊ ပါဠိလိပုတ်ပြည်မှ။ ဝနေ၊ တော၌။ စရန္တော၊ ကျင်လည်ကျက်
 စားသော။ ဧကော၊ တစ်ယောက်သော။ ဝနစရကော၊ တောသွားမုဆိုးသည်။ ကောဏ္ဍကိန္န-
 ရိယာ၊ ကောဏ္ဍ-အမည်ရှိသော ကိန္နရီမနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။
 ကပ္ပေသိ ကိရ၊ ပြုသတဲ့။ သာ၊ ထိုကောဏ္ဍအမည်ရှိသော ကိန္နရီမသည်။ တေန၊ ထိုမုဆိုးနှင့်။
 သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ အန္တာယ၊ စွဲ၍။ ဒွေ၊ ၂-ခုကုန်သော။ အဏ္ဍာနိ၊ ဥတို့ကို။

ဝိဇာယန္တိ၊ ဖွားကုန်၏။ တတော၊ ထို့နောက်မှ။ သမ္ပတ္တိကာလေ၊ အင်္ဂါကြီးငယ်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သောအခါ၌။ အဏ္ဏကောသံ၊ ဥဝံကို။ ပဒါလေတွာ၊ ခွဲ၍။ ဒွေ၊ ၂-ယောက်ကုန်သော။ ဒါရကာ၊ သူငယ်တို့သည်။ နိက္ခမိသု၊ ထွက်ကြကုန်၏။ တေသု၊ ထို ၂-ယောက်သော သူငယ်တို့တွင်။ ဇေဋ္ဌော၊ အကြီးသည်။ တိဿော နာမ၊ တိဿ အမည်ရှိ၏။ ကဏိဋ္ဌော၊ အငယ်သည်။ သုမိတ္တော နာမ၊ သုမိတ္တာ အမည်ရှိ၏။ တေ ဥဘောပိ၊ ထိုညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည်လည်း။ မာတာပိတူနံ၊ မိဘ ၂-ပါးတို့၏။ ဝိသဒိသတ္ထေနဝ၊ မတူကြသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်သာလျှင်။ သံသာရေ၊ သံသရာ၌။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ငြီးငွေ့ကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဟာဝရုဏတ္ထေရဿ၊ မဟာဝရုဏထေရ်၏။ သန္တိကေ၊ အထံ၌။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြုကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိသု၊ ရောက်ကြလေကုန်ပြီ။

မဟာဝင်ကျမ်း၌လည်း ထပ်တူစကား မကွဲမပြားဘဲ-

ပုဗ္ဗေ ပါဋုလိပုတ္တမ္ဘာ၊ ဧကော ဝနစရော ဝနေ။
ကုဏ္ဍကိန္နရိယာ သဒ္ဓိ၊ သံဝါသံ ကိရ ကပ္ပေသိ။ ။

တေသံ သံဝါသံမန္တာယ၊ သာ ပုတ္တေ ဇနေသိ ဒုဝေ။
တိဿော ဇေဋ္ဌော ကဏိဋ္ဌော တု၊ သုမိတ္တော နာမ နာမတော။ ။

မဟာဝရုဏတ္ထေရဿ၊ ကာလေ ပဗ္ဗဇိ သန္တိကေ။
အရဟတ္တံ ပါပုဏိသု၊ ဆဋ္ဌဘိညဂုဏာ ဥဘော။ ။ -

ဟု လာ၏။

ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ပါဋုလိပုတ္တမ္ဘာ၊ ပါဋုလိပုတ်ပြည်မှ။ ဝနေ၊ တော၌။ ဧကော၊ တစ်ယောက်သော။ ဝနစရော၊ တောသွားမုဆိုးသည်။ ကုဏ္ဍကိန္နရိယာ၊ ကုဏ္ဍ-အမည်ရှိ ကိန္နရီမနှင့်။ သဒ္ဓိ၊ တကွ။ သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ ကပ္ပေသိ ကိရ၊ ပြုသတဲ့။ တေသံ၊ ထိုသူ ၂-ယောက်တို့၏။ သံဝါသံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ အန္တာယ၊ စွဲ၍။ သာ၊ ထိုကိန္နရီမသည်။ ဒုဝေ၊ ၂-ယောက်ကုန်သော။ ပုတ္တေ၊ သားတို့ကို။ ဇနေသိ၊ ဖြစ်စေ၏။ နာမတော၊ အမည်အားဖြင့်။ ဇေဋ္ဌော၊ အကြီးသည်။ တိဿော နာမ၊ တိဿ အမည်ရှိ၏။ ကဏိဋ္ဌော တု၊ အငယ်သည်ကား။ သုမိတ္တော နာမ၊ သုမိတ္တ-အမည်ရှိ၏။ မဟာဝရုဏတ္ထေရဿ၊ မဟာဝရုဏထေရ်၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်၌။ သန္တိကေ၊ မဟာဝရုဏထေရ်၏ အထံ၌။ ပဗ္ဗဇိ ရဟန်းပြု၏။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိသု၊ ရောက်ကြကုန်ပြီ။ ဥဘော၊ တိဿ၊ သုမိတ္တတွင်မည် ညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည်။ ဆဋ္ဌဘိညဂုဏာ၊ ၆-ပါးသော အဘိညာဉ်ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံကြပေကုန်၏။

ကဗျာဝယ် အရည်စစ်အဓိပ္ပါယ်ကား-

ဒွိ-အရကို ဒွိဟိတ်ဖြစ်သော လူကို ယူ၊

အဟေ-အရကို အဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသော တိရစ္ဆာန် ကိန္နရီမကို ယူ၊

ကုစ္ဆေရ-ဆိုသောကြောင့် အဟိတ်တိရစ္ဆာန်ဝမ်းတွင် ကိုယ်ဝန်သန္ဓေ ရသည်ကို ယူ။
နိစ္စမကား သဒ္ဓါ ချွတ်ယွင်း၏။ ဒွေသတ္တ-ရှိမှု သတ္တဝါ ၂-ခု ယူရန် ရှိ၏။ နိစ္စမ-ရှိခဲ့မှု နိကို
ဥပသာရ၊ စမ္ပသဒ္ဓါကို ၂-ခုဟော ကြံသော် သင့်ရာ၏။

“ဝိသေသ ဇနဘုံမှာ၊ ဧကန်ယုံ ထင်ရှား”ဟူရာ၌ မနုဿလူဘုံတွင် ထင်ရှားသော
ပုဂ္ဂလဝိသေသ-ဟူလို၏။ “ကျွန်းပါစိ ဆောင်မှန်သည်” ဆိုသည်မှာ မိတမလ္လက လက်ပန်း
သည်ကြီးကဲ့သို့ ဇမ္ဗူဒိပ်မှ သီဟိုဠ်ကျွန်းသို့ ကူးရောက်သည် ယူရန် ရှိ၏။

“မဟာဝရုဏတ္ထေရဿ၊ ကာလေ ပဗ္ဗဇ္ဇိဿန္တိ တာ”ဟူ၍လည်း မဟာဝင်၌ ရှိ၏။

တာ၊ ထိုတိဿ၊ သုမိတ္တ နာမတွင်မည် ညီနောင် ၂-ယောက်တို့သည်။ မဟာဝရုဏ-
တ္ထေရဿ၊ မဟာဝရုဏထေရ်၏။ ကာလေ၊ လက်ထက်၌။ ပဗ္ဗဇ္ဇိဿန္တိ၊ ရဟန်းပြုကြကုန်
လတ္တံ့။ သို့ အနက်ဟော၏။ သို့ပေးလျှင်လည်း “ပုဗ္ဗေ ပါဋုလိပုတ္တမှာ”-အစရှိသော ဂါထာ
ဥဒါန်းစကားသည် ရှေးဖြစ်ခဲ့က ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ဟောသည် ဖြစ်ရာ၏။

ပါစိန-ဆိုသဖြင့် ဇမ္ဗူဒိပ်မှ သီဟိုဠ်ကျွန်းသည် အရှေ့ယွန်းဟန် ရှိ၏။ ပါဋုလိပုတ်
ပြည်ကား ရာဇဂြိုဟ်နှင့် ဝေသာလီပြည်၏အကြား ဂင်္ဂါမြစ်နားတွင် ဝဿကာရပုဏ္ဏား
တည်သော ပြည်တည်း။ “ထောင်တန်တန်၊ ငါးစွန့်ရှည်လျား”ဆိုသည်မှာ သာသနာတော်
၅,၀၀၀-ပတ်လုံး ကျော်စောထင်ရှားလတ္တံ့ ဆိုရန်ရှိ၏။ “အဏ္ဏဇ ဒွိခန္ဓေ”မှာ အထက်စကား
ကုန်အောင် ဥ၌ ၂-ယောက်အစုံဖြစ်သောသူတို့သည် တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေရကား မဂ်၊ဖိုလ်ကို
မျက်မှောက်ပြုရ၍ ပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူကြလေပြီ ဟူလို။ ‘သင်္ခတမသီ’-ဆိုသည်မှာ ကံ၊
စိတ်၊ ဥတု၊ အာဟာရအကြောင်းတရား ပြုပြင်ခြင်း မရှိ။ နိဗ္ဗာန-သဒ္ဓါကို စွဲ၍ န-နှစ်လီ
ဆိုသည် ယူရမည်။

ဒွိ အဟေ ကုစ္ဆေရတျာဒိပုစ္ဆာယ ကေဝလပရိပုဏ္ဏဝိနိစ္ဆယံ သမတ္တံ။

၁၂၃၆-ခု၊ တော်သလင်းလဆုတ်၊ ၁၃-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-
သိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ဒီပဲယင်းမြို့၊ တူမောင်းရွာဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာပုံရွှေမြို့တော်နေ
ဒါယကာမောင်ထင်-က “ဝိဓုရဇာတ်လာ သိန္ဓဝမြင်းပျံသည်
စိတ်ထက် လျင်မြန်သည်”ဟု ဆိုသောအရာကို သေချာစွာ
လင်းပါတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၀] “ဘုရားတပည့်တော် ဒီပဲယင်းမြို့၊ တူမောင်းရွာဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာပုံရွှေမြို့
တော်နေ တကာ ငထင် ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

‘မနော မနုဿဿ ယထာပိ ဂစ္ဆေ’-အစရှိသဖြင့် ဟောတော်မူသော ဝိဓုရဇာတ်
ပါဠိတော်(ဇာ၊ ၂။ ၃၀၉)၏ အရ၌ မနောမယသိန္ဓဝ နတ်မြင်းပျံသည် စိတ်ထက်ပင်
လျင်မြန်ကြောင်းနှင့် ဆရာတော်ဘုရား ဟောတော်မူရာ အချို့သောသူတို့က လူ့စိတ်
ထက်ပင် နတ်မြင်းပျံက လျင်မြန်သည်ဆိုသော စကားကို နေရာကျကျ မမှတ်၊မယူနိုင်
ကြဖြစ်ပါ၍ နေရာကျကျ မှတ်သားပါရအောင် သဒ္ဒနယ၊အတ္ထနယကို သိသာခြားနား
ကွဲပြား၍ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”

[ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ၊ တတိယပိုင်း၊ ပုဒ်မ ၅၀-၏ အဖြေကို ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ၊ ပထမပိုင်း၊
ပုဒ်မ-၅၊ တမုက်နှာ ၄၄-တွင် ရှုရန်။]

အမရဌာနီ၊ သူရဲဈေးရပ်နေ၊ ပန်းထိမ်ဆရာ မောင်ပျားက ဂရုကံ-စသော
၄-ပါးသောကံတို့၏ ဝေဖန်အပ်သောအရာကို သေချာစွာ မှတ်သားပါရ
အောင် ဖြေကြားတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၁] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲဈေးနေ ပန်းထိမ်ဆရာ တကာဇဗျား ၃-ပါးသော
ဒွါရပဏာမဖြင့် တုပ်ကွရိကျိုး ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဂရုကံ၊ အာသန္ဓကံ၊ အာစိဏ္ဏကံ၊ ကဋ္ဌတ္တာကံ-ဟုဆိုအပ်သော အကျိုးပေးသော
အစဉ်အားဖြင့် ပိုင်းခြားဝေဖန်အပ်သော ပါကဒါနကံ ၄-ပါးတို့၏ သဘောတရား
ထူးခြားပုံကို ယုံကြည်စိတ်ချ စွဲမှတ်ပါရအောင် တန္တုဆောင်ပြီးလျှင် တောင်ယုဂန်
ဗွေစွန်းဝယ် ငွေလဝန်းတဆောင်သည် မြူမှောင်ကင်းပ ကောင်းကင်မှလျှင် ထွန်းပ

လင်းထိန်သကဲ့သို့ အစိန္တေယျ သမ္ပုဒ္ဓ၏ နယသာဂရ-တည်းဟူသော ဒေသနာ ရွှေဗျာမိန်ခွန်းကို ဖော်ညွှန်းထုတ်ဆောင်လျက် မှောင်အဝိဇ္ဇာ တိမ်သလာကို ပယ်ခွါ လှစ်ခွင်း၍ ရှင်းလင်းအောင် ပြတော်မူပါမှ သုတဓရ သုတေသန သုတဆည်းဆူ ဗိုလ်လူအများတို့ မှတ်သားပါရမည့်အကြောင်းကို ဆယ်ချောင်းဟတ္ထ ပဏာမဖြင့် တုပ်ကွရိကျိုး ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည်ဘုရား။”

အထက်စကားပါ ပန်းထိမ်ဆရာ ဒါယကာမောင်ပြား လျှောက်ချက်-

[၅၁] ဂရုကံ၊ အာသန္ဓကံ၊ အာစိဏ္ဏကံ၊ ကဋ္ဌတ္တာကံ-ဟု ဆိုအပ်သော ပါကဒါနကံ ၄-ပါးတို့၏ အကွဲအပြား အထူးအခြားကို မေးလျှောက်သည်မှာ ဂရုကံ-စသော ၄-ပါးသော ကံတို့သည် အစဉ်အားဖြင့် အကျိုးကို ပေးသောကြောင့် ပါကဒါနကံ မည်၏။ ထို ၄-ပါး တို့တွင် အကြင်သူအား ၄-ပါးသော ကံတို့သည် ရှိကုန်အံ့။ ဂရုကံ ရှေးဦးစွာ အကျိုးပေး၏။ ဂရုကံ မရှိသော် အာသန္ဓကံ အကျိုး ပေး၏။ အာသန္ဓကံ မရှိသော် အာစိဏ္ဏကံ အကျိုး ပေး၏။ အာစိဏ္ဏကံ မရှိသော် ကဋ္ဌတ္တာကံ အကျိုး ပေး၏။ ထို့ကြောင့် ပါကဒါန ဆိုသည်။

ထို ၄-ပါးကုန်သော ကံတို့တွင် ဂရုကံ-ဟူသော်ကား ကြီးသော အပြစ်ရှိသော၊ တပါးသောကံတို့သည် တားမြစ်ခြင်းငှာ မတတ်ကောင်းသော ကံမည်၏။ ထိုဂရုကံသည် ကုသိုလ် ဂရုကံ၊ အကုသိုလ် ဂရုကံအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် မဟဂ္ဂုတ်ကံ သည် ကုသိုလ်ဂရုကံ မည်၏။ မာတုဃာတက-စသော ၅-ပါးသော အာနန္တရိယကံ၊ မိစ္ဆာ-ဒိဋ္ဌိကံတို့သည် အကုသိုလ်ဂရုကံ မည်၏။ ထိုဂရုကံတို့သည် တပါးသော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ကံကို မြစ်၍ မိမိသာ မုချအကျိုးပေး၏။ ထို့ကြောင့် ဂရုကံ မည်၏။

ဥပမာကား ၁-ပဲခန့်မျှရှိသော သံခဲ၊ ကျောက်ခဲတို့သည် ရေ၌ တခဏမျှ တန့်ရပ် ခြင်း မရှိ၊ အောက်သို့သာ လျင်စွာ သက်လေသကဲ့သို့ ထို့အတူ ထိုဂရုကံသည် တပါးသော များစွာသော ကံရှိငြားသော်လည်း မိမိသာ ဧကန်မုချ အကျိုးကို ပေး၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌-

ယထာ ဟိ မာသပ္ပမာဏာပိ (သာသပ္ပမာဏာပိ) သက္ခရာ ဝါ အယဂုဋိကာ ဝါ၊ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တာဝံ (ဥဒကရဟဒေ ပက္ခိတ္တာ) ဥဒကပိဋ္ဌေ ဥပလဝိတုံ န သက္ကော-တိ၊ ဟေဋ္ဌာဝံ ပဝိသတိ၊ ဧဝမေဝ ကုသလေပိ အကုသလေပိ ယံ ဂရုကံ၊ တဒေဝ ဂဏှိတွာ ဂစ္ဆတိ။

ဟူသော ပါဠိ(အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၀၅)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဟိ၊ ဥပမာဖြင့် ထင်စွာ ပြဦးအံ့။ မာသပ္ပမာဏာပိ၊ ၁-ပဲမျှ အတိုင်းအရှည်ရှိသည် လည်းဖြစ်သော။ သက္ကရာ ဝါ၊ ကျောက်ခဲသည်လည်းကောင်း။ အယဂုဋ္ဌိကာ ဝါ၊ သံခဲသည် လည်းကောင်း။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ပက္ခိတ္တာဝ၊ ထည့်ချကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ဥဒကပိဋ္ဌေ၊ ရေ၏အပြင်၌။ ဥပလဝိတုံ၊ ပေါ်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ ဟေဋ္ဌာဝ၊ အောက်သို့ သာလျှင်။ ပဝိသတိ ယထာ၊ ဝင်လေသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ ကုသလေပိ၊ ကုသိုလ်၌လည်းကောင်း။ အကုသလေပိ၊ အကုသိုလ်၌လည်းကောင်း။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင် ကံသည်။ ဂရုကံ၊ လေး၏။ တဒေဝ၊ ထိုဂရုကံသည်သာလျှင်။ ဂဏှိတွာ၊ ယူ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။

အာသန္နကံ-ဟူသော်ကား ရှေးကာလ၌ ပြုအပ်သည်ဖြစ်စေ၊ (သေခါနီးကာလ၌ ပြုအပ်သည်ဖြစ်စေ) သေခါနီးကာလ၌ အောက်မေ့အပ်သော ကံသည် အာသန္နကံ မည်၏။ ထိုအာသန္နကံသည်လည်း ကုသိုလ်အာသန္နကံ၊ အကုသိုလ်အာသန္နကံအားဖြင့် ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ကုသိုလ်အာသန္နကံ ဖြစ်ဟန်ကား-

မဓုအင်္ဂဏာ၌ ကျည်းတံခါးစောင့်သော ယောက်ျားသည် နံနက် စောစောကပင် သံမျှားချိတ်ကို ယူ၍ သွားပြီးလျှင် ငါးတို့ကို သတ်၍ ၃-စု ပြုပြီးသော် ၁-စုဖြင့် ဆန်နှင့် လဲလှယ်၏။ ၁-စုဖြင့် နို့မိန်းနှင့် လဲလှယ်၏။ ၁-စုကို ချက်ပြုတ်၍ စား၏။ ဤသို့သော နည်းဖြင့် အနှစ် ၅၀-ကာလပတ်လုံး ပါဏာတိပါတကံကို ပြု၍ အသက်မွေး၏။ သေခါနီးသို့ ရောက်သောကာလ ဂိရိဝိဟာရ၌နေသော စူဠပိဏ္ဍပါတိကတိဿမထေရ်သည် “ဤဒါယကာ သည် ငါ-မြင်လျက်၊ သိလျက်နှင့် မပျက်စီးကောင်း”ဟု အိမ်တံခါးသို့ သွား၍ ရပ်၏။ မယား မြင်၍ “ရှင်ရဟန်း ကြွလာကြောင်း”ကို လင်အား ကြားပေ၏။ “ငါကား အနှစ် ၅၀-ကာလ ပတ်လုံး ဤအရှင်ကို တစ်ခါမျှ မမြင်၊ မသိပါဘဲ အဘယ်ကျေးဇူးရှိ၍ ရပ်လာသနည်း။ ‘ကန်တော့ပါ၏’-ဟု ဆိုချေ” မယားကို စေ၍ ကန်တော့လေလျှင် “ဒါယိကာမ၊ ဒါယကာ ကား အဘယ်သို့ ရှိသနည်း”မေးရာ “မဏာသန္ဓ သေဝပါးနီး ကြီးစွာဖြစ်၏”ဟု လျှောက်ထား လေလျှင် အပါးသို့ ဝင်တော်မူပြီးမှ သတိရစေ၍ “သီလကို ခံယူပါ” တိုက်တွန်းရာတွင် ဒါယကာက “ကယ်မသနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်သောကာလ သရဏဂုံ ၃-ပါးကို သင်ချ၍ ၅-ပါးသီလကို ခံယူစေရာ ပီပြင်စွာ မဆိုနိုင်လေရကား “သရဏဂုံ ၃-ပါးနှင့်ပင် သင့်အား ချမ်းသာကို ရလိမ့်မည်”ဟု မိန့်တော်မူ၍ ကြွတော်မူလေ၏။

ထိုဒါယကာလည်း မကြာမီ စုတိကျ၍ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်တွင် ဖြစ်လေ၏။ နတ်ပြည် သုဂတိဘဝကို ရသောအခါ “ငါကား၊ အဘယ် ပုညကုသိုလ်ကောင်းမှုကြောင့် ဒေဝသမ္ပတ္တိကို ရသနည်း”ဟု ဆင်ခြင်လေလျှင် “အရှင်စူဠပိဏ္ဍပါတိကတိဿရဟန်း မ၊စ၍

ရပေသည်တကား”ဟု နတ်ပြည်မှ သွား၍ အရှင်စူဠပိဏ္ဏပါတိကတိဿမထေရ်ကို ရှိခိုးလျက် ရပ်လေလျှင် “သင်ကား အသူနည်း”ဟု မေးရာ “ကျည်းတံခါးစောင့် ဒါယကာတည်း”ဟု လျှောက်သည်တွင် “သင်-ဘယ်အရပ်၌ ဖြစ်သနည်း”ဟု မေးမြန်းသဖြင့် “အရှင်ဘုရား သနားကယ်မတော်မူသော သရဏဂုံကျေးဇူးကြောင့် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်တွင် ဖြစ်ရသေးသည်။ အကယ်၍ကား ၅-ပါးသီလကို ကယ်မသနားတော်မူပါလျှင် တာဝတိံသာ၌ ဖြစ်ရလေ၏”ဟု ဆိုသဖြင့် “ဒါယကာသည် ပီပြင်စွာ မဆိုနိုင်လေရကား ငါကြွသွားခဲ့သည်”ဟု မိန့်တော်မူသောအခါ ရိုသေစွာ ရှိခိုးပြီးမှ မိမိနေရာ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်သို့ ပြန်လေသည်။ ဤကား ကုသိုလ်အာသန္နကံ ပေးသည်ကို ပြသော သာဓကဝတ္ထုတည်း။

အကုသိုလ်အာသန္နကံ ဖြစ်ဟန်ကား ဂင်္ဂါတစ်ဖက်၌နေသော မဟာဝါဓကာလ မည်သော ဒါယကာသည် အနှစ် ၃၀-ကာလပတ်လုံး မင်္ဂ၊ဖိုလ် ရစေအံ့-ဟု ဒွတ္တိသာကာရ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို စီးဖြန်းအားထုတ်ပါသည်ကို မင်္ဂ၊ဖိုလ်ရခြင်း၏နိမိတ် အယောင်အရိပ်မျှ မထင်ရကား “မြတ်စွာဘုရားသာသနာတော်သည် နိယျာနိက မဟုတ်၊ ဝဋ်ဒုက္ခမှ မထွက်မြောက်”ဟု ဖောက်ပြန်ချွတ်ယွင်း နှလုံးသွင်းအယူဝါဒကြောင့် စုတိစိတ်ကျလေလျှင် ဂင်္ဂါမြစ်ကြီး၌ ၉-ဥသဘရှိသော မိကျောင်းပြိတ္တာသည် ဖြစ်လေရကား တစ်ကြိမ်တစ်ခါမျှ ဝမ်းဝအောင် မစားရ၍ ကစ္ဆက-မည်သော ဆိပ်ကမ်း၌နေရာ ကျောက်တင်၍လာသော လှည်းရော၊ နွားပါများစွာသော လှည်းကို မျှိုစားလေသည်။ ဤကား အကုသိုလ်အာသန္နကံ ပေးသည်ကို ပြသော သာဓကဝတ္ထုတည်း။

ထိုအာသန္နကံသည် ဂရုကံ မရှိသော် မိမိအခွင့်ကို ရ၍ သေခါနီးကာလ၌ အကျိုးကို ပေး၏။

ဥပမာကား နွားအပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော နွားခြံ၌ ဆုံးမအပ်သော နွား၊ အားကြီးသောနွား များစွာရှိကြသော်လည်း အကြင်နွားသည် တံခါးခြံဝတွင် နောက်ကျ၍ အိပ်နေလျက် နံနက်အခါ နွားတကာတို့၏ ရှေးဦးစွာ ထွက်ရသော နွားကဲ့သို့ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် များစွာရှိရာ သေခါနီးကာလတွင် ထင်မြင်သော အကြင်ကံသည် ဧကန် အကျိုးကို ပေး၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌-

ယထာ ပန ဂေါဂဏပရိပုဏ္ဏဿ ဝဇဿ ဒွါရေ ဝိဝဋ္ဌေ အပရဘာဂေ ဒမ္ပဂဝ-
ဗလဝဂဝေသု သန္ဓေသုပိ ယော ဝဇဒွါရဿ အာသန္ဓော ဟောတိ အန္တမသော
ဒုဗ္ဗလဇရဂ္ဂဝေါပိ။ သော ပထမတရံ နိက္ခမတိ။ ဧဝမေဝ အညေသု ကုသလာ-
ကုသလေသု သန္ဓေသုပိ ယံ မရဏကာလဿ အာသန္နတ္တာ ဝိပါကံ ဒေတိ။

ဟူသောပါဌ်(အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၀၇)ကို မိန့်ဆိုလှစ်ဖွင့်တော်မူသတည်း။

ပန၊ အာသန္နကံ၊ ဖြစ်ဟန်ပုံပြု၊ တန္တုထင်စွာ၊ ဥပမာကား။ ဂေါဂဏပရိပုဏ္ဏဿ၊ နွားအပေါင်းတို့ဖြင့် ပြည့်သော။ ဝဇဿ၊ နွားခြံ၏။ ဒွါရေ၊ တံခါးကို။ ဝိဝဋေ၊ ဖွင့်ထားသည်ရှိသော်။ အပရဘာဂေ၊ နွားခြံကို ဖွင့်ထားပြီးသော နောက်ကာလ ဝေးသောဒေသ၌။ ဒမ္မဂဝဗလဝဂဝေသု၊ နွားငယ်၊ နွားကြီးတို့သည်။ သန္တေသုပိ၊ ရှိကြကုန်သော်လည်း။ ယော၊ အကြင် နွားသည်။ ဝဇဒွါရဿ၊ နွားခြံတံခါးနှင့်။ အာသန္နော၊ နီးသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုနွားသည်။ အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ဒုဗ္ဗလဇရဂ္ဂါဝေါပိ၊ နွားအိုကြီးပင် ဖြစ်ငြားသော်လည်း။ ပထမတရံ၊ ရှေးဦးစွာ။ နိက္ခမတိ ယထာ၊ ထွက်လေသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ အညေသု၊ တပါးကုန်သော။ ကုသလာ၊ ကုသလေသု၊ ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် ဖြစ်ကုန်သော။ ကမ္မေသု၊ ကံတို့သည်။ သန္တေသုပိ၊ ရှိကြကုန်သော်လည်း။ ယံ ကမ္မံ၊ အကြင်ကံသည်။ မရဏကာလဿ၊ သေခြင်းကာလနှင့်။ အာသန္နတ္တာ၊ နီးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။

အာစိဏ္ဏကံ-ဟူသော်ကား အာသေဝနပစ္စည်းကို ရ၍ အခါမပြတ် အောက်မေ့အပ်သော ကံသည် အာစိဏ္ဏကံ မည်၏။ ထိုအာစိဏ္ဏကံသည် ကုသိုလ်အာစိဏ္ဏကံ၊ အကုသိုလ်အာစိဏ္ဏကံ-ဟူ၍ ၂-ပါးအပြားရှိ၏။ ထိုအာစိဏ္ဏကံသည် ငှက်ဆင်ကြိုးတန်းသကဲ့သို့ ဖြောင့်တန်းစွာ အာသေဝနပစ္စည်းကို ရသဖြင့် စုတိစိတ်ကျအောင် ဆောင်ရွက်နိုင်သဖြင့် အခွင့်ကို ရ၍ မုချအကျိုးကို ပေး၏။

တစ်နည်း ဥပမာကား ၂-ယောက်သော လက်ပမ်းသည်တို့တွင် အားကြီးသော လက်ပမ်းသည်-သည် အားနည်းသော လက်ပမ်းသည်အား အားပါးနည်းအောင် ဦးသျှောင်၊ ပခုံး၊ လက်ရုံး၊ နံတောင်း ထောင်း၊ ထု၊ တွန်း၊ ထိုး လွှမ်းမိုးဖိစီး၍ သွားသကဲ့သို့ အားနည်းသော ကုသိုလ်ကံကို တွန်းလှန်ပယ်ရှား၍ အားကြီးသောကံသည် ဧကန်အကျိုးကို ပေးနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရအဋ္ဌကထာ၌-

ယထာ ဒွိသု မလ္လေသု ယုဒ္ဓဘူမိံ ဩတိဏ္ဏေသု ယော ဗလဝတရံ၊ သော ဣတရံ ပါတေတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ ဣဒံ ဒုဗ္ဗလံ ကမ္မံ အဝတ္ထရိတွာ ဂစ္ဆတိ၊ ယံ အာသေဝနဝသေန ဝါ ဗဟုလံ၊ မဟာသန္တာပဝသေန ဝါ ဗဟုလံ ဗလဝဝသေန ဗလဝန္တံ ဝိပါကံ ဒေတိ-

ဟူသော ပါဠိ(အံ၊ဋ္ဌ၊၂။၁၀၅။ ထောက် ဝိသဒိသံ)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ယုဒ္ဓဘူမိံ၊ ထိုးပစ်အံ့သော မြေသို့။ ဩတိဏ္ဏေသု၊ သက်ကြကုန်သော။ ဒွိသု၊ ၂-ယောက်ကုန်သော။ မလ္လေသု၊ လက်ပမ်းသည်တို့တွင်။ ယော၊ အကြင်လက်ပမ်းသည်-

သည်။ ဗလဝတရံ၊ အားကြီး၏။ သော၊ ထိုအားကြီးသော လက်ပမ်းသည်သည်။ ဣတရံ၊ အားနည်းသော လက်ပမ်းသည်ကို။ ပါတေတွာ၊ လဲစေ၍။ ဂစ္ဆတိ၊ ယထာ၊ သွားသကဲ့သို့။ ဧဝမေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ ဣဒံ၊ ကမ္မံ၊ ဤအားကြီးသော ကံသည်။ ဒုဗ္ဗလံ၊ အားနည်းသော။ ကမ္မံ၊ ကံကို။ အဝတ္ထရိတွာ၊ လွှမ်းမိုး၍။ ဂစ္ဆတိ၊ သွား၏။ ယံ၊ ကမ္မံ၊ အကြင်ကံသည်။ အာသေဝနဝသေန ဝါ၊ အာသေဝနပစ္စည်းဖြင့်လည်း။ ဗဟုလံ၊ အားကြီး၏။ မဟာသန္တာ-ပဝသေန ဝါ၊ ပြင်းစွာ ထိတ်လန့်သောအားဖြင့်လည်း။ ဗဟုလံ၊ အားကြီး၏။ ဗလဝဝသေန၊ အားကြီးသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ ဗလဝန္တံ၊ အားကြီးသော။ ဝိပါကံ၊ အကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။

(ဗဟုလကံ-ဟူသည်နှင့် အာစိဏ္ဏကံ-ဟူသည် အမည်သာ ခြား၏။ ကံကား တစ်ခုတည်းသာတည်း။)

အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ(အဖွင့် အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋီကာ၊ နှာ-၁၇၀)၌ကား- အာသန္ဓကံ မရှိမှ အာစိဏ္ဏကံ အကျိုးပေးရမည်။

နိဒါနသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အဘိဓမ္မာဝတာရ (ဋီကာ၊ ဒု-နှာ-၃၁၈)တို့၌ကား အာစိဏ္ဏကံ မရှိမှ အာသန္ဓကံ အကျိုးပေးရမည်-ဟု ဝါဒသီးခြား ကွဲပြားကြ၏။

သုတ်အဋ္ဌကထာ၏အလိုကား မရဏာသန္ဓ သေခါနီးကာလသို့ ကျအောင် ယူဆောင်သဖြင့် အခွင့်ရ၍ မုချအကျိုးကို ပေးရာ၏။ ကံတပါးတို့ မတားမြစ်နိုင်ရာ။

ဥပမာကား အရှေ့သို့ ညွတ်ရှိုင်း၍ ကိုင်းသောသစ်ပင်ကို ပြုပြင်သောအားဖြင့် အရပ်တပါးသို့ လှည့်သွားအောင် မကြံနိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အာစိဏ္ဏကံသည်လည်း ဖြစ်လေရကား ကံတပါးတို့ မတားမြစ်နိုင်ရာ။ မိမိသာ ဧကန်မုချ အကျိုးကို ပေးနိုင်ရာ၏- ဟူလိုသတည်း။

အဋ္ဌကထာ၂-ပါးတို့၏ ဝါဒဝယ် အဓိပ္ပါယ်အရည်စစ်ကား အာစိဏ္ဏကံ၊ အာသန္ဓကံ ၂-ပါးရှိချင်း တူကြလျှင်

တစ်ဦးက အာစိဏ္ဏကံ ပေးလို၏။

တစ်ဦးက အာသန္ဓကံ ပေးလို၏ ဆိုသည် ယူရန်ရှိ၏။

ကဋ္ဌတ္တာကံ-ဟူသည်ကား အမှတ်မရှိသည်ဖြစ်၍ ပြုအပ်သော အပရာပရိယဝေဒ-နိယကံသည် ကဋ္ဌတ္တာကံ မည်၏။ ထိုကဋ္ဌတ္တာကံသည် ဆိုအပ်ပြီးသော ကံ ၃-ပါး မရှိသော် မိမိ အကျိုးပေး၏။ ထိုကဋ္ဌတ္တာကံသည် သူဇနသည် ပစ်အပ်သော လှင်ကန်ကဲ့သို့ အမှတ်အမြဲ မရှိ။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌-

ယထာ နာမ ဥဗ္ဗတ္တကေန ခိတ္တဒဏ္ဍံ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဂစ္ဆတိ၊ ဧဝမေဝ တေသံ
ဂရုကာဒိနံ အဘာဝေန ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဝိပါကံ ဒေတိ-

ဟူသော ပါဠိ(အံ၊ဌ၊၂။၁၀၉။ ထောက် ဝိသဒိသံ)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ ဥဗ္ဗတ္တကေန၊ သူရူးသည်။ ခိတ္တဒဏ္ဍံ၊ ပစ်အပ်
သော လှင်ကန်သည်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော အရပ်သို့။ ဂစ္ဆတိ ယထာ၊ သွား၏သို့။
ဧဝမေဝ၊ ဤအတူလျှင်။ တေသံ ဂရုကာဒိနံ၊ ထိုဂရုကံ-အစရှိသော ကံတို့၏။ အဘာဝေန၊
မရှိခြင်းကြောင့်။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ၊ အမှတ်မရှိသော အပရာပရိယဝေဒနီယကံသည်။ ဝိပါကံ၊
အကျိုးကို။ ဒေတိ၊ ပေး၏။

ဂရုကံ-စသော ၄-ပါးသော ကံတို့တွင် ဂရုကံ၊ အာသန္နကံ၊ အာစိဏ္ဏကံ၊ ၃-ပါးတို့ကို
ပစ္စုပ္ပန်ကံကို ယူအပ်၏။ ကဋ္ဌတ္တာကံကိုကား အတိတ်ဖြစ်သော အပရာပရိယဝေဒနီယ
ကံကို ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် မဏိသာရမဉ္ဇူသာဓိကာ(ဒု၊နာ-၂၇)၌-

ဧတ္ထ စ ပုရိမကမ္မတ္တယံ ပစ္စုပ္ပန္နဘဝသံသိဒ္ဓံ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ။ ပစ္ဆိမံ ပန အတိတ-
ဘဝသံသိဒ္ဓံ အပရာပရိယဝေဒနီယန္တိ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

စ၊ ဆက်၍ ဆိုဦးအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော ကံတို့တွင်။ ပုရိမကမ္မတ္တယံ၊
ဂရုကံ၊ အာသန္နကံ၊ အာစိဏ္ဏကံ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ရှေးကံ ၃-ပါးတို့၏ အပေါင်းသည်။
ပစ္စုပ္ပန္နဘဝသံသိဒ္ဓံ၊ ပစ္စုပ္ပန်ဘဝဖြင့် ပြီးသော။ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယံ၊ ဥပပဇ္ဇဝေဒနီယကံတည်း။
ပစ္ဆိမံ ပန၊ နောက်ဖြစ်သော ကဋ္ဌတ္တာကံသည်ကား။ အတိတဘဝသံသိဒ္ဓံ၊ အတိတ်ဘဝဖြင့်
ပြီးသော။ အပရာပရိယဝေဒနီယံ၊ အပရာပရိယဝေဒနီယကံတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊
မှတ်အပ်၏။

၁၂၃၆-ခု၊ နယုန်လဆန်း၊ ၃-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ အနောက်ပြင်၊ မေဃဂီရိရပ်၊ လွှထောင်တန်းနေ
ဒါယကာမောင်ထွန်းလှ-က ဒါနပြုသည့်အရာတွင် ဥစ္စာရှင်နှင့်
စေခိုင်းခံရသူ ၂-ဦးတို့တွင် မည်သူက အကျိုးကြီးမြတ်သည်ကို
မိန့်တော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၂] “ဘုရားတပည့်တော် လွှထောင်ရပ်နေ ဒကာထွန်းလှ ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အကြင်သူသည် ဥစ္စာရှင်ဖြစ်လျက် ကျေးကျွန်၊ သားမယား၊ သူတပါးတို့ကိုသာ
စေခိုင်း၍ ပေးကမ်းလှူဒါန်းလေ့ ရှိ၏၊ မိမိကိုယ်တိုင် မပြု။ အကြင်သူသည် ဥစ္စာ
ရှင်ပင် မဟုတ်ငြားသော်လည်း စေတနာထက်သန်စွာနှင့် ကိုယ့်ဥစ္စာကဲ့သို့ပင် သဒ္ဓါ-
ဗလဝ၊ သက္ကစဖြင့် ဒါနအင်္ဂါပြည့်စုံစွာ ချီးမြှောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ လှူဒါန်း
ပါသည်။

ထိုသို့ လှူဒါန်းကြရာ ဥစ္စာရှင်နှင့် စေခိုင်းခံရသူ ၂-ဦးတို့တွင် ဘယ်သူသည်
သာလွန်၍ အကျိုးထူးမြတ်မည်ကို ရမ်းဆဦးဝါး၊ မကွဲမပြား ရှိပါသောကြောင့်
တရားကျမ်းလာ ဒေသနာတန်ဆောင်ကို ညှိထောင်ထွန်းပလျက် သဘောကျကျ
သိမှတ်ပါရအောင် ညွှန်ပြထုတ်ဆောင်၍ မိန့်တော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

၎င်းဒါယကာ မောင်ထွန်းလှ လျှောက်ချက်—

[၅၂] (၁) “ဥစ္စာရှင်နှင့် စေခိုင်းခံရ၍ ဒါနကို ပြုသူ ၂-ဦးတို့ အကျိုးထူးဖြစ်ဟန်ကို
ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ သိမှတ်လိုပါသည်”ဟု လျှောက်ထားချက်မှာ သူတော်မဟုတ်၊ သူယုတ်မာ
တို့ ပေးလှူခြင်း အသပ္ပုရိသဒါန ၅-ပါးရှိသည်။ ၅-ပါးဟူသော်ကား—

- အလေးအမြတ်မပြုဘဲ လှူခြင်း၊ အသက္ကစဒါနလည်း ၁-ပါး
- အရိုအသေမပြုဘဲ လှူခြင်း၊ အစိတ္တိကတဒါနလည်း ၁-ပါး
- ကိုယ်တိုင် မပြု၊ ကျေးကျွန်၊ သားမယား၊ သူတပါးတို့ကိုသာ
စေခိုင်း၍ လှူခြင်း၊ အသဟတ္ထဒါနလည်း ၁-ပါး

- စွန့်ပစ်သကဲ့သို့ မထိမဲ့မြင်ပြု၍ လှူခြင်း၊ အပဝိဒ္ဓဒါနလည်း ၁-ပါး
- လာလတ္တံ့သော အကျိုးကို မတောင့်တဘဲ လှူခြင်း၊
အနာဂမနဒိဋ္ဌိကဒါနလည်း ၁-ပါး။

ဤသို့ ၅-ပါးတည်း။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် ပဉ္စကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ၁၅-ခုမြောက်သော တိကဏ္ဍကိဝဂ်၊ သတ္တမဝတ္ထု။ မဇ္ဈိမနိကာယ်။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ စူဠပုဏ္ဏမသုတ်ပါဠိတော်၌-

ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ အသပ္ပရိသဒါနာနိ။ ကတမာနိ ပဉ္စ? အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိ၊
အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒေတိ၊ အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒေတိ။ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒေတိ။
အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော ဒါနံ ဒေတိ။ ဣမာနိ ခေါ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စ အသပ္ပရိသဒါနာနိ။

(အံ၊ ၂၊ ၁၅၁။ မ၊ ၃၊ ၇၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အသပ္ပရိသဒါနာနိ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့ ပေးလှူခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။ ပဉ္စ၊ ၅-ပါးတို့ဟူသည်။ ကတမာ၊ အဘယ်သည်တို့နည်းဟူမူကား? အသက္ကစ္စံ၊ အလေးအမြတ် မပြုဘဲ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ အစိတ္တိကတံ၊ အရိုအသေမပြုဘဲ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ အသဟတ္ထာ၊ မိမိကိုယ်တိုင် မဟုတ်သဖြင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ အပဝိဒ္ဓံ၊ စွန့်လိုက်သကဲ့သို့။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော၊ လာလတ္တံ့သောအကျိုးကို မတောင့်တမူ၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေတိ၊ လှူ၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အသပ္ပရိသဒါနာနိ၊ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာတို့ ပေးလှူခြင်းတို့သည်။ ဣမာနိ ခေါ ပဉ္စ၊ ဤ ၅-ပါးတို့တည်း။

ထို ၅-ပါးကုန်သော အသပ္ပရိသဒါနတို့တွင် အလေးအမြတ် မပြုဘဲ လှူခြင်း မည်သည်ကား ကောင်းစွာမပြုမူ၍ လှူခြင်းတည်း။ တစ်နည်းလည်း အလှူဝတ္ထုကိုလည်း ကောင်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း အလေးအမြတ် မပြုမူ၍ လှူခြင်းတည်း။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် ဆန်ကျိုး၊ ဆန်ကွဲ-အစရှိသော အပြစ်ရှိသော အာဟာရတို့ကို လှူခြင်းသည် အလှူဝတ္ထုကို အလေးအမြတ် မပြုသည် မည်၏။ နေရာအရပ်ကို တံမြက်လှည်းခြင်း၊ သုတ်သင်ခြင်း-စသည်ဖြင့် စင်ကြယ်စွာ မပြုဘဲ အမှတ်မဲ့တည်ရာကို ပေး၍ လှူခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်ကို အလေးအမြတ် မပြုသည် မည်၏။

ထို့ကြောင့် ပဉ္စကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာတို့၌-

‘အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိတိ န သက္ကရိတွာ အသုဋ္ဌ၊ ကတွာ ဒေတိ’-ဟူ၍လည်းကောင်း

အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတီတိ ဒေယျဓမ္မမ္ပိ ပုဂ္ဂလမ္ပိ န သက္ကဓရေတိ၊ ဥတ္တဏ္ဍုလာဒိ-
ဒေါသသမန္နာဂတံ အာဟာရံ ဒေန္တော ဒေယျဓမ္မံ န သက္ကဓရေတိ နာမ၊ နိဿိဒနဌာနံ
အသမ္ပဇ္ဇိတွာ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ နိဿိဒါပေတွာ ယံ ဝါ တံ ဝါ အာဓာရကံ ဌပေတွာ
ဒေန္တော ပုဂ္ဂလံ န သက္ကဓရေတိ နာမ။

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (အံ၊ ၄၊ ၃၊ ၅၃။ မ၊ ၄၊ ၄၊ ၅၄။ ထောက် ဝိသဒိကံ)

အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတီတိ၊ အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိ-ဟူသည်ကား။ န သက္ကဓရိတွာ
အသုဌ၊ (အသုစိ ကတွာ) ကတွာ၊ ကောင်းစွာ မပြုမူ၍။ ဒေတိ၊ လှူ၏။

အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတီတိ၊ အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေတိ-ဟူသည်ကား။ ဒေယျဓမ္မမ္ပိ၊
အလှူဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလမ္ပိ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း။ န သက္ကဓရေတိ၊
အလေးအမြတ် မပြု။ ဥတ္တဏ္ဍုလာဒိဒေါသ သမန္နာဂတံ၊ ဆန်ကျိုး၊ ဆန်ကွဲ-အစရှိသော
အပြစ်နှင့်တကွဖြစ်သော။ အာဟာရံ၊ အာဟာရကို။ ဒေန္တော၊ လှူခြင်းသည်။ ဒေယျဓမ္မံ၊
အလှူဝတ္ထုကို။ န သက္ကဓရေတိ နာမ၊ အလေးအမြတ်မပြုသည် မည်၏။ နိဿိဒနဌာနံ၊
နေရာအရပ်ကို။ အသမ္ပဇ္ဇိတွာ၊ တံမြက်မလှည်းမူ၍။ ယတ္ထ ဝါ တတ္ထ ဝါ၊ အမှတ်မဲ့သော
အရပ်၌။ နိဿိဒါပေတွာ၊ နေစေ၍။ ယံ ဝါ တံ ဝါ၊ အမှတ်မရှိသော။ အာဓာရကံ၊ တည်ရာကို။
ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ဒေန္တော၊ လှူခြင်းသည်။ ပုဂ္ဂလံ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ကို။ န သက္ကဓရေတိ နာမ၊
အလေးအမြတ်မပြုသည် မည်၏။

အရိုအသေ မပြုမူ၍ လှူခြင်းသည်ကား အရိုအသေ မပြုဘဲ လှူခြင်းတည်း။ အလှူ
ဝတ္ထုကိုလည်းကောင်း အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကိုလည်းကောင်း အရိုအသေမပြုဘဲ လှူခြင်းတည်း။
ထို ၂-ပါးတို့တွင် မြန်မြတ်ကောင်းမွန်စေခြင်းငှာ မပြုမူ၍ လှူခြင်းသည် အလှူဝတ္ထု၌
မရိုမသေပြုသည် မည်၏။ ပုဂ္ဂိုလ်ကို မရွေးချယ်မူ၍ လှူခြင်းသည် ပုဂ္ဂိုလ်၌ မရိုမသေပြုသည်
မည်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ(အံ၊ ၄၊ ၃၊ ၅၃။ မ၊ ၄၊ ၄၊ ၅၄)၌-

“အစိတ္တိကာရေန အဂါရဝဝသေန ဒေတိ”ဟူ၍လည်းကောင်း

ဟေဌာ ဝုတ္တနယေနော ဒေယျဓမ္မေပိ ပုဂ္ဂလေပိ န စိတ္တိကာရံ ကတွာ ဒေန္တော
အစိတ္တိ ကတွာ ဒေတိ နာမ။

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဟေဌာ၊ အောက်ဖြစ်သော အသက္ကစ္စဒါန၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဒေယျဓမ္မေပိ၊ အလှူဝတ္ထု၌လည်းကောင်း။ ပုဂ္ဂလေပိ၊ ပုဂ္ဂိုလ်၌လည်း

ကောင်း။ စိတ္တိကာရံ၊ ရိုသေခြင်းကို။ န ကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဒေန္တော၊ လှူခြင်းသည်။ အစိတ္တိ ကတွာ ဒေတိ နာမ၊ မရိုမသေပြု၍ လှူခြင်းမည်၏။ ပါဠိ ၂-ရပ်၊ အဓိပ္ပါယ် ၂-ရပ်ထင်၍ ပြသည်မှာ ရှေးပါဠိ၊ ရှေးအဓိပ္ပါယ်ကို ရှေးအဋ္ဌကထာနည်းယူ၊ နောက်ပါဠိ၊ နောက်အဓိပ္ပါယ် ကို နောက်အဋ္ဌကထာ နည်းယူ။ အသက္ကစ္စဒါန၏ အထူးကား မကောင်းသော ဝတ္ထုကို လှူခြင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မကောင်းသော နေရာ၌ ထား၍ လှူခြင်းသည် အသက္ကစ္စဒါန မည်၏။

အလှူဝတ္ထုကို ကောင်းမွန်မြန်မြတ် နှစ်သက်ဖွယ်ရှိအောင် မပြုဘဲ တော်တော်ငြား ငြားပြု၍ လှူခြင်း၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မရွေးမချယ်ဘဲ တွေ့ရမြင်ရတိုင်း လှူခြင်းသည် အစိတ္တိ ကာရဒါန မည်၏။ ထိုပါဠိတို့၏ အဓိပ္ပါယ်အကျဉ်းကား ကောင်းမွန်မြန်မြတ် နှစ်သက်အောင် ပြု၍ ကောင်းသောဝတ္ထုကို ကောင်းသောနေရာ၌ ကောင်းသော အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို လှူမှ သက္ကစ္စဒါန၊ စိတ္တိကာရဒါန ဖြစ်မည်-ဟူလိုသည်။

မိမိလက်ဖြင့် မလှူခြင်း အသဟတ္ထဒါန မည်သည်ကား မိမိကိုယ်တိုင် မလှူဘဲ ကျွန်၊ အမှုလုပ်၊ သား၊မယား-စသည်တို့ကို စေခိုင်း၍ လှူခြင်းသည် အသဟတ္ထဒါန မည်၏။
ထို့ကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ၌-

သဟတ္ထေန အဒတွာ ဒါသကမ္မကာရာဒီနိ ဒါပေန္တော အသဟတ္တာ ဒေတိ နာမ-
ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဟတ္ထေန၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ အဒတွာ၊ မလှူမူ၍။ ဒါသကမ္မကာရာ ဒီနိ၊ ကျွန်၊အမှုအလုပ် စသောသူတို့ကို။ ဒါပေန္တော၊ လှူစေသောသူသည်။ အသဟတ္တာ၊ မိမိ၏လက် မဟုတ်သဖြင့်။ ဒေတိ နာမ၊ လှူသည် မည်၏။

ဒါသကမ္မကာရာဒီနိ၌ အာဒိသဒ္ဓါဖြင့် ကျွန်၊အမှုလုပ်မှကြွင်းသော စေခိုင်းကောင်း သမျှကို ယူအပ်၏။ စွန့်ပစ်သကဲ့သို့ လှူခြင်းဟူသည်ကား အလိုမရှိသော ဝတ္ထုကို တောင်ပို့၊ တွင်း-စသည်တို့သို့ ပစ်ချလိုက်သကဲ့သို့ မနှစ်၊မသက် လှူခြင်းတည်း။

ထို့ကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့၌ “ဆဒ္ဓိတုကာမော ဝိယ ဒေန္တော အပဝိဒ္ဓံ ဒေတိ နာမ”ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆို ဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ ဆဒ္ဓိတုကာမော ဝိယ၊ စွန့်ပစ်လိုက် သကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဒေန္တော၊ လှူခြင်းသည်။ အပဝိဒ္ဓံ၊ ပစ်လိုက်သကဲ့သို့။ ဒေတိ နာမ၊ လှူသည် မည်၏။ ပေတဝတ္ထုတွင် ကြံကို ပစ်၍ ပေးသော ဥစ္ဆူကဒါနပေတဝတ္ထု (ပေတ၊၄။၂၄၀)ကို ထောက်။

လာလတ္တံ့သော အကျိုးကို မတောင့်တဘဲ လှူခြင်းမည်သည်ကား “နောက်အခါ ငါ့အား ဧကန်မုချ ကောင်းကျိုးကို ရပေလတ္တံ့”ဟု အကျိုးကို မတောင့်တဘဲ ပပလွှားလွှား သူတပါး အံ့ဩ၍ ပြောပချီးမွမ်းသည်ကိုသာ တောင့်တ၍ လှူခြင်းတည်း။ ဝါ၊ ပစ္စည်းဥစ္စာ လွန်စွာ ပေါများသောကြောင့် ထားစရာမရှိ၍ မိမိတို့ ကျောင်း၊ အိမ်မှာ လွန်စွာထွေးရှုပ် နေစရာ ကျဉ်းသောကြောင့် စိတ်ရှုပ်လှ၍ ပိုသမျှဥစ္စာကို သူတကာအား ရှားပါးသသူ ယူကြပါစေ ကြေညာသမျှ သိသမျှတို့ ပြောပချီးမွမ်းအောင် လှူဒါန်းသော ဒါနသည် အနာဂမနဒိဋ္ဌိကဒါန မည်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာတို့၌ “ဖလပါဠိကဒီ အဟုတ္တာ ဒေန္တော အနာဂမန ဒိဋ္ဌိကော နာမ”ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသည်။ ဖလပါဠိကဒီ၊ လာလတ္တံ့သော အကျိုးကို အလိုရှိသည်။ အဟုတ္တာ၊ မဖြစ်မူ၍။ ဒေန္တော၊ လှူခြင်းသည်။ အနာဂမနဒိဋ္ဌိကော နာမ၊ အနာဂမနဒိဋ္ဌိက မည်၏။

ဤသို့ သူတော်မဟုတ် သူယုတ်မာကို ပေးလှူခြင်း အသပ္ပရိသဒါန ၅-ပါးတည်း။ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အသပ္ပရိသဒါန ၅-ပါး ပြန်၍ယူသဖြင့်-

- အလေးအမြတ်ပြု၍ ပေးလှူခြင်း သက္ကစ္စဒါန၊
- အရိုအသေပြု၍ ပေးလှူခြင်း စိတ္တိကတဒါန၊
- မိမိလက်ဖြင့် မိမိကိုယ်တိုင် ပေးလှူခြင်း သဟတ္ထဒါန၊
- အခြား မရှိစေဘဲ ဒါနဝတ္ထု အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ရှေးရှုသုံးသပ်၍လှူခြင်း ပဝိဒ္ဓဒါန၊
- နောင်လာလတ္တံ့ ပေးလတ္တံ့သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးကို တောင့်တ၍ လှူခြင်း အာဂမနဒိဋ္ဌိကဒါနအားဖြင့် သူတော်ကောင်းတို့ပေးလှူခြင်း သက္ကစ္စဒါန ၅-ပါးတို့ကို သိရာ၏။

ပါဠိတော်(အံ၊ ၂၊ ၁၅၂။ မ၊ ၃၊ ၇၄)၌ကား “ပဉ္စိမာနိ ဘိက္ခဝေ သပ္ပရိသဒါနာနိ” စသည် ဖြင့် သပ္ပရိသဒါန ၅-ပါးကို ဟောတော်မူ၏။ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ ရှိသမျှကို ထုတ်၍ပြလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ တခုသော နည်းဥပဒေသကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိ၍ သိသင့်သောအရာကို ပညာရှိတို့ သိရာ၏။

(၂) ကောသလတိုင်းအတွင်း သေတဗျမည်သော မြို့၌ ပါယာသီရာဇညအမည် ရှိသော မင်းကြီးသည် အရှင်ကုမာရကဿပ ဟောကြားပြသ ဆုံးမတော်မူလျှင် သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူကို ယူ၍ အလှူပေးပါသော်လည်း ဆန်ကွဲထမင်း၊ ပုံးရည်ဟင်း-စသော ဘောဇဉ်၊

ကြမ်းတမ်းသော အဝတ်၊သင်္ကန်း-စသည်ဖြင့် ယုတ်ညံ့သော အလှူဝတ္ထုကိုမျှ မိမိကိုယ်တိုင် မလှူဒါန်းဘဲ ဥက္ကဋ္ဌရမည်သော လုလင်ကိုသာ စေခိုင်း၍ပြုသော အသက္ကစ္စဒါန၊ အသဟတ္ထဒါန၊ အစိတ္တိကတဒါန၊ အပဝိဒ္ဓဒါနအကျိုးကြောင့် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်ဝယ် တံခါးဝ၌ ကုက္ကိုပင် ရောက်သောကြောင့် သေရိသကမည်သော ငွေဗိမာန်၌ ဖြစ်လေ၏။

ထိုငွေဗိမာန်ကား အရှင်ဂဝံပတိနတ်သားဖြစ်စဉ်က စံသော ဗိမာန်တည်း။ အရှင်ဂဝံပတိသည် ရှေးလူဖြစ်စဉ်ကာလက နွားကျောင်းသားအပေါင်းတို့၏ အကြီးဖြစ်၍ နွားကျောင်းရာ တောအရပ်၌ ကုက္ကိုပင်ရင်းကို စင်ကြယ်စွာ သုတ်သင်၍ သဲတို့ကို စင်ကြယ်စွာ ဖြန့်ကြဲပြီးသော် ဆွမ်းခံလာသော ရဟန်းတစ်ပါးကို မိမိရသမျှသော ဘောဇဉ်ဖြင့် လှူ၍ ထိုအဖြစ်မှ စုတေသော် ထိုရဟန်းကို လုပ်ကျွေးပြုစုသော စေတနာကြောင့် တံခါးဝတွင် ကုက္ကိုပင်ရောက်သော ငွေဗိမာန်၌ ဖြစ်လေ၏။ ငါတို့ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ လူ့ပြည်၌ ဖြစ်လေလျှင် မြတ်စွာဘုရား တရားကို နာရ၍ ဂဝံပတိ-ဟူသော အမည်ဖြင့် ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်၏။ ဂဝံပတိမထေရ် နတ်ဖြစ်စဉ် နေဖူးသော ထိုဗိမာန်တွင် ရာဇညမင်းကြီး တစ်ယောက်တည်း နေရသတည်း။

ပါယာသိရာဇညမင်းကြီး ၄-ပါးသော အသပ္ပုရိသဒါနကြောင့် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည် ငွေဗိမာန်တွင် ဖြစ်ရကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါ ပါယာသိရာဇညသုတ်(နာ-၂၈၁)၌-

တေန ခေါ ပန သမယေန ပါယာသိရာဇညော အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ
အသဟတ္တာဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ
ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇိ သုညံ
သေရိသကဝိမာနံ-

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုအခါ၌။ ပါယာသိရာဇညော၊ ပါယာသိရာဇညမင်းကြီးသည်။ အသက္ကစ္စံ၊ မရိမသေ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အသဟတ္တာ၊ မိမိလက်မဟုတ်သဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်တိုင် မဟုတ်သဖြင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အစိတ္တိကတံ၊ အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို မရိမသေ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အပဝိဒ္ဓံ၊ စွန့်ပစ်လိုက်သကဲ့သို့။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ပျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ စုတိချုပ်သော အဆုံး၌။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်သို့။ ဥပပဇ္ဇိ၊ ရောက်၏။ သုညံ၊ ဆိတ်သော။ သေရိသကဝိမာနံ၊ တံခါး၌ ကုက္ကိုပင်ရောက်သော သေရိသကဝိမာန်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တနည်းကား- သုညံ၊ ဆိတ်သော။ သေရိသက-

ဝိမာနံ၊ တံခါးဝ၌ ကုက္ကိပင်ရောက်သော ဗိမာန်၌။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ စာတုမဟာရာဇ်
နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်သို့။
ဥပပဇ္ဇိ ရောက်၏။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့နှင့်။ သဟဗျတံ သဟဘာဝံ၊ အတူတကွ ဖြစ်ခြင်းသို့။
ဥပပဇ္ဇိ ရောက်၏။ ဤသို့လည်း ပေး။

ဤသုတ်မဟာဝါ ပါဠိတော်၏အဖွင့် (ဒီ၊ ၅၊ ၂။ ၄၀၂)၌ကား-

- အသက္ကစွန္တိအရကို “အသက္ကစန္တိ သဒ္ဓါဝိရဟိတံ အသဒ္ဓဒါနံ”ဟု ဖွင့်၏။
- အစိတ္တိကတ၏ အရကို “အစိတ္တိကတန္တိ စိတ္တိကာရဝိရဟိတံ၊ န စိတ္တိကာရမ္ပိ
ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ န ပဏီတ စိတ္တံ ကတွာ အဒါသိ”ဟု ဖွင့်၏။
- အပဝိဒ္ဓ၏အရကို “အပဝိဒ္ဓန္တိ ဆဒ္ဓိတံ ပတိတံ ဝိပတိတံ”ဟု ဖွင့်၏။

အသက္ကစန္တိ၊ အသက္ကစွ-ဟူသည်ကား။ သဒ္ဓါဝိရဟိတံ၊ သဒ္ဓါတရားမှ ကင်းသော။
အသဒ္ဓဒါနံ၊ မသဒ္ဓါသော ဒါနတည်း။ အစိတ္တိကတန္တိ၊ အစိတ္တိကတံ-ဟူသည်ကား။ စိတ္တိ-
ကာရဝိရဟိတံ၊ အရိုအသေပြုခြင်းမှ ကင်းသည်တည်း။ စိတ္တိကာရမ္ပိ၊ အရိုအသေပြုခြင်းကို
လည်း။ န ပစ္စုပဋ္ဌာပေတွာ၊ မဖြစ်စေမူ၍။ ပဏီတစိတ္တံ၊ မြတ်သော စိတ်ကို။ န ကတွာ၊
မပြုမူ၍။ အဒါသိ၊ လှူ၏။ အပဝိဒ္ဓန္တိ၊ အပဝိဒ္ဓံ-ဟူသည်ကား။ ဆဒ္ဓိတံ၊ စွန့်ပစ်အပ်သည်။
ပတိတံ၊ ကျသည်။ ဝိပတိတံ၊ ဖရိုဖရဲကျသည်။

ပါယာသိရာဇညမင်းကြီး၏ အစေကို ခံရ၍ ဒါန၌ စီရင်သော ဥတ္တရလုလင်မှာမူ
ကား ၄-ပါးသော သပ္ပရိသဒါနကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြောင်းကို ၎င်းသုတ်-
မဟာဝါကျမ်း၌-

ယော ပနေ'တဿ ဒါနေ ဝါဝဋ္ဋော ဟောတိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ။
သော သက္ကစွံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္တာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနုပ-
ဝိဒ္ဓဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ
ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ-

ဟု လာသည်။ (ဒီ၊ ၂။ ၂၈၁။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)

ဥတ္တရော နာမ၊ ဥတ္တရ အမည်ရှိသော။ ယော ပန မာဏဝေါ၊ အကြင်လုလင်
သည်ကား။ ဧတဿ၊ ထိုရာဇညမင်းကြီး၏။ ဒါနေ၊ အလှူ၌။ ဝါဝဋ္ဋော၊ စီရင်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ သော ဥတ္တရမာဏဝေါ၊ ထိုဥတ္တရလုလင်သည်။ သက္ကစွံ၊ ရိုသေစွာ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။
ဒတွာ၊ လှူ၍။ သဟတ္တာ၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ဝါ၊ မိမိကိုယ်တိုင်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။

စိတ္တိကတံ၊ အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အရိုအသေပြုလျက်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အနုပဝိဒ္ဓံ၊ ပစ်စွန့်လိုက်သကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ ကာယဿ၊ ခန္ဓာကိုယ်၏။ ဘေဒါ၊ ဖျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ သေသည့်နောက်၌။ သုဂတိံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇိ၊ ရောက်လေ၏။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏။ ဝါ၊ နတ်တို့နှင့်။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော် ၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းသို့။ ဥပပဇ္ဇိ၊ ရောက်လေ၏။

နွားကျောင်းသားဖြစ်စဉ်က ဆွမ်းခံဝင်သော ရဟန်းကို ဆွမ်းလှူသော စေတနာ ကြောင့် စာတုမဟာရာဇ်နတ်ပြည်တွင် ကုက္ကိပင်ရှိသော သေရီသကဋ္ဌေဗိမာန်၌ အရှင် ဂဝံပတိရဟန္တာသည် တခါတရံ ဆိတ်ညံသည်ကို အလိုရှိ၍ သေရီသကဋ္ဌေဗိမာန်သို့ ဒိဝါဝိ- ဟာရအကျိုးငှာ တန်ခိုးတော်အဘိညာဏ်ဖြင့် နတ်ခွင်သို့ ကြွတော်မူလတ်သတည်း။ ထိုအခါ ပါယာသိနတ်သည် ဂဝံပတိမထေရ်မြတ်သို့ တုပ်ဝပ်ကြည်ညိုလျက် ရိုသေမြတ်နိုး ရှိခိုးချဉ်း ကပ် ရပ်၍ နေလတ်သတည်း။ ထိုအခါ ရဟန္တာအရှင်မြတ်က ပါယာသိနတ်အား “သင်ကား အဘယ်သူနည်း”ဟု မေးရာ “ပါယာသိမင်းဖြစ်ကြောင်း”ကို လျှောက်လေလျှင် “သင်၏ အလုပ်အကျွေးဖြစ်လျက် သင့်အလှူတွင် စီရင်လှူဒါန်းသော ဥတ္တရလုလင်မှာ အဘယ် အရပ်၌ ဖြစ်လေသနည်း”ဟု မေးသည်တွင် “ဥတ္တရလုလင်မှာ ဥစ္စာရှင် မဟုတ်ဘဲ အားထုတ် သော သက္ကစ္စ၊ ၄-ပါးသော သပ္ပရိသဒါနစေတနာကြောင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် ဖြစ်ကြောင်း၊ မိမိမှာကား ၄-ပါးသော အသက္ကစ္စ၊ အသပ္ပရိသဒါနကြောင့် စာတုမဟာရာဇ် နတ်ပြည်တွင် ဖြစ်ရပါသည်”ဟု လျှောက်ထားလိုက်ကြောင်းကို ၎င်းသုတ်မဟာဝါကျမ်းတွင်-

ယော မေ ဘန္တေ ဒါနေ ဝါဝဋ္ဋော အဟောသိ ဥတ္တရော နာမ မာဏဝေါ၊
သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ သဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ စိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အနုပဝိဒ္ဓံ
ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇော
ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ သဟဗျတံ။ အဟံ ပန ဘန္တေ အသက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ
အသဟတ္ထာ ဒါနံ ဒတွာ အစိတ္တိကတံ ဒါနံ ဒတွာ အပဝိဒ္ဓံ ဒါနံ ဒတွာ ကာယဿ
ဘေဒါ ပရံ မရဏာ စာတုမဟာရာဇိကာနံ ဒေဝါနံ သဟဗျတံ ဥပပဇ္ဇော သုညံ
သေရီသကဋ္ဌေဗိမာနံ -

(ဒိ၊ ၂။ ၂၈၂)ဟူ၍ လာ၏။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဂဝံပတိ။ မေ၊ အကျွန်ုပ်၏။ ဒါနေ၊ ဒါန၌။ ဝါဝဋ္ဋော၊ စီရင်သော။ ဥတ္တရော နာမ၊ ဥတ္တရ-အမည်ရှိသော။ ယော မာဏဝေါ၊ အကြင်လုလင်သည်။ အဟောသိ၊ ရှိ၏။ သော မာဏဝေါ၊ ထိုလုလင်သည်။ သက္ကစ္စံ၊ အရိုအသေ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊

လှူ၍။ သဟတ္ထာ၊ မိမိလက်ဖြင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ စိတ္တိကတံ၊ အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အလေးအမြတ်ပြု၍။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အနပဝိဒ္ဓံ၊ ပစ်စွန့်လိုက်သကဲ့သို့ မဟုတ်ဘဲ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ သေသည်၏ နောက်၌။ သုဂတိ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပန္နော၊ ရောက်ရလေ၏။ ဒေဝါနံ တာဝတိံသာနံ၊ တာဝတိံသာနတ်တို့၏။ ဝါ၊ နတ်တို့နှင့်။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏ အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ အတူတကွ ဖြစ်ခြင်းသို့။ ဥပပန္နော၊ ရောက်ရလေ၏။

ဘန္တေ၊ အရှင်ဂဝံပတိ။ အဟံ ပန၊ ရာဇည-ဟု၊ နာမသမုတ်၊ အကျွန်ုပ်သည်ကား။ အသက္ကစ္စံ၊ မရှိမသေ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အသဟတ္ထာ၊ မိမိလက် မဟုတ်သဖြင့်။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အစိတ္တိကတံ၊ အလှူဝတ္ထု၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်ကို အလေးအမြတ် မပြုဘဲ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ အပဝိဒ္ဓံ၊ စွန့်ပစ်လိုက်သကဲ့သို့။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒတွာ၊ လှူ၍။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ခန္ဓာကိုယ် ပျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ သေသည်၏ နောက်၌။ စာတုမဟာရာဇိကာနံ၊ စာတုမဟာရာဇ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝါနံ၊ နတ်တို့၏။ ဝါ၊ နတ်တို့နှင့်။ သဟဗျတံ၊ အပေါင်းအဖော်၏အဖြစ်သို့။ ဝါ၊ တကွဖြစ်ခြင်းသို့။ ဥပပန္နော၊ ရောက်ရ၏။ သုညံ၊ ဆိတ်သော။ သေရိသကဝိမာနံ၊ တံခါး၌ရောက်သော ကုက္ကိုပင်ရှိသော သေရိသက၊ နာမမည်ခံ၊ ငွေဗိမာန်၌။ ဥပပန္နော၊ ရောက်လာ၏။

ဥတ္တရလုလင်၏ အကြောင်းကို ပြသော “သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ”ဟူသော ပုဒ်၌ ဥတ္တရလုလင်မှာ ရှိသေစွာ လှူ၏-ဟူသည် “အဘယ်သူ၏ ဥစ္စာပေနည်း။ မိမိလုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် ရှာကြံ၍ ရ၊ ပေါများလှသောကြောင့် လှူရသောဥစ္စာ ဖြစ်ရှာလေသလော”ဟု စောဒနာရန်ရှိ၍ ၎င်းသုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ(နှာ-၄၀၃)တွင်-

သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာတိ သော ပရဿ သန္တကမ္ပိ ဒါနံ သက္ကစ္စံ ဒတွာ။
ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာတိ၊ သော သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒတွာ-ဟူသည်ကား။ ဝါ၊ ဥတ္တရလုလင်မှာ ၄-အင်္ဂသော သပ္ပုရိသစေတနာဖြင့် ရှိသေစွာ လှူ၏-ဟူသည်ကား။ သော၊ ထိုဥတ္တရလုလင်သည်။ ပရဿ၊ သူတပါး၏။ သန္တကမ္ပိ၊ ဥစ္စာလည်းဖြစ်သော။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ သက္ကစ္စံ၊ ရှိသေစွာ။ ဒတွာ၊ လှူ၍။

ထိုအခါ အသက္ကစ္စ အသပ္ပုရိသဒါနကြောင့် သေရိသကဝိမာန်တွင် ဆိတ်ညံ့နိုင်မျှ တစ်ယောက်တည်း နေရ၍ ပျင်းလှသော နတ်သားက လှူပြည်သို့ ကြွသွားလျှင် “အရှင်

ဘုရား၊ တပည့်တော် ဆွေမျိုးများကို 'ကြိုးစားလုံ့လ သက္ကစဖြစ်အောင် ဒါနကို အားထုတ်၍ သုတ်သုတ်မကြာ ငါ့နေရာ ငွေဗိမာန်တွင် လျင်မြန်စွာ လာရောက်စေလို၏'-ဟု အမိန့်ရှိ တော်မူပါ။ ဂဝံပတိအရှင်မြတ်ကို ထပ်မံ၍ လျှောက်ရာတွင် ဆွေညာတကာ တစ်စုတို့ ကုသိုလ်ကို ပြုကြ၍ ပါရာသိရာဇညကို နိကန္တိကတဏှာကြောင့် သူ့နေရာ ငွေဗိမာန်တွင် လျင်မြန်စွာ ဖြစ်ကြကြောင်းကို ၎င်း(ပါဠိတော်)အဋ္ဌကထာ(ဒိ၊၂၊၂၈၂။ ဒိ၊၅၊၂၄၀၃)တွင်-

တေန ဟိ ဘန္တေ ဂဝံပတိ မနုဿလောကံ ဂန္တာ ဧဝံ အာရောစေဟိ။

ဧဝံ အာရောစေဟိတိ သက္ကစ္စံ ဒါနံ ဒေသာတိအာဒိနာ အာရောစေဟိ။ -

ဟု လာ၏။

ဘန္တေ ဂဝံပတိ၊ အရှင်ဂဝံပတိ။ တေန ဟိ၊ ထိုသို့ ဆိုတပြီးကား။ မနုဿလောကံ၊ လူ့ပြည်သို့။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ ဧဝံ၊ သို့။ အာရောစေဟိ၊ ကြားပါလေလော။

ဧဝံ အာရောစေဟိတိ၊ ဧဝံ အာရောစေဟိ-ဟူသည်ကား။ သက္ကစ္စံ၊ ရှိသေစွာ။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေသ၊ လှူကြပါကုန်လေလော။ ကုတိ အာဒိနာ၊ ဤသို့ အစရှိသည်ဖြင့်။ အာရောစေဟိ၊ ကြားပါလေလော။

ဤအရပ်ရပ် ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ လာသည်ကို ထောက်၍ အလှူရှင်နှင့် အစေအခိုင်း ခံရသူ လူ ၂-ဦးသားတို့တွင် ဥစ္စာရှင်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ကိုယ်တိုင်အားထုတ်၍ မလုပ် မဆောင်ချေက အသပ္ပရိသ အသက္ကစ္စဒါန ဖြစ်ချေသောကြောင့် ကြိုးပမ်းပါလည်း ကြိုးပမ်း ရာ မရောက်-ဟူသကဲ့သို့ စေခိုင်းလျက် ဥဿာဟထုတ်၍ ကိုယ်ဥစ္စာ မဟုတ်ဘဲ ကိုယ်တိုင် လုပ်ဆောင်သူအောက် ဆုတ်၍ ယုတ်ညံ့သောအကျိုးကို ရကြောင်း၊ မိမိဥစ္စာပင် မဟုတ် သော်လည်း သူတပါး စေခိုင်းခံရလျက် သူတပါးဥစ္စာပင် ဖြစ်လင့်ကစား ကြိုးစားအားထုတ် ၍ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်ချေက သပ္ပရိသ သက္ကစ္စဒါနဖြစ်ချေသောကြောင့် ကြိုးပမ်းပါမှ ကြိုးပမ်းရာ ရောက်၏-ဟူသည် ဥစ္စာရှင် မဟုတ်ဘဲ အားထုတ်၍ ကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင် သူက ဥစ္စာရှင်ထက် လွန်ကြူး၍ ထူးမြတ်သောအကျိုးကို ရကြောင်း၊ ဤအရာတွင် ပုဗ္ဗ၊မုဗ္ဗ၊ ပရ စေတနာ ၃-တန် ဖြစ်ဟန်ဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၆-ခု၊ ပြာသိုလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမ မအို-က
သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိတို့၌ ဂုဏ်၊ အင်္ဂါသရုပ်များကို
သိသာခြားနား မှတ်သားပါရအောင် ဖြေဆိုတော်မူပါမည့်
အကြောင်းနှင့် ထပ်မံလျှောက်ထားချက်

[၅၃] “ဘုရားတပည့်တော်မ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမ မိအို လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိဟူသော တရား ၂-ပါးတို့တွင် သီလာနုဿတိ၌
သီလဂုဏ် ၈-ပါး၊ စာဂါနုဿတိ၌ စာဂဂုဏ် ၆-ပါးကို ဆရာတော်ဘုရား ဟောကြား
တော်မူချက် အမြတ်စကား ကြားသိရဖူးသော်လည်း တပည့်တော်မတို့ သန္တာန်ဝယ်
ဉာဏ်နည်းသူဖြစ်ကြ၍ အနှစ်သာရ၊ သုဂမ္ဘီရ၊ ဓမ္မဒေသနာကို အဇ္ဈာကောင်းကင်
ဟင်းလင်းပြင်ဝယ် အကြင်အကွရာ ဂါထာဗန္ဓု ပုဒ်ပဒအပေါင်းသည် ရေးကြောင်း
မထင် ကြည့်မမြင်သည့်နည်း ဆင်ခြင်အောက်မေ့၍လည်း မရ၊ ဘီလူး၊ ယက္ခ၊
အာဠာဝက၏ ‘ကိ သူမ’ အကွရာ ဂါထာအဖြေ ကွယ်ပျောက်လေသကဲ့သို့ ၈-ထွေ
သော သီလဂုဏ်၊ ၆-စုံသော စာဂါနုဿတိတို့ကို သတိမရ နေရာကျအောင်
ယထာက္ကမအစဉ်ဖြင့် မမြင်၊ မသိ မမှတ်မိပါသောကြောင့် သိသာခြားနား မှတ်သား
ပါရအောင် ပြသဟောကြားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်
ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

၎င်းဒကာမ မအို လျှောက်ထားချက်-

[၅၃] (၁) သီလာနုဿတိ၊ စာဂါနုဿတိ-ဟူသောပုဒ်၌ သီလဂုဏ် ၈-ပါး၊ စာဂဂုဏ်
၆-ပါးတို့ကိုလျှောက်ထားသည်မှာ သီလဂုဏ် ၈-ပါးရှိသည်။ သီလဂုဏ် ၈-ပါးဟူသော်ကား-

- မကျိုးသော အခဏ္ဍဂုဏ်	- မပေါက်သော အစွိဒ္ဓဂုဏ်
- မကျားသော အကမ္မာသဂုဏ်	- မပြောက်သော အသဗလဂုဏ်
- ကိလေသာမှ တော်လှန်သော ဘုဒ္ဓိဿဂုဏ်	
- ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော ဝိညုပ္ပသဋ္ဌဂုဏ်	
- တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအပ်သော အပရာမဋ္ဌဂုဏ်	

- ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော သမာဓိသံဝတ္တနိကဂုဏ်၊
(ဤ ၈-ပါးတည်း။)

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော်၌—

စတူဟိ ဘိက္ခဝေ အင်္ဂေဟိ (ဓမ္မေဟိ) သမန္နာဂတော ဟောတိ အရိယသာဝ-
ကော သဗ္ဗံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတိ၊ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဗုဒ္ဓေ
အဝေစ္စပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ၊ ဓမ္မေ အဝေစ္စပသာဒေန သမန္နာဂ-
တော ဟောတိ၊ သံယေ အဝေစ္စပသာဒေန သမန္နာဂတော ဟောတိ။ အရိယ-
ကန္တေဟိ အခဏ္ဍေဟိ အစ္စ္စိဒ္ဓေဟိ အကမ္မာသေဟိ အသဗလေဟိ ဘုဇိဿေဟိ
ဝိညုပ္ပသဋ္ဌေဟိ အပရာမဋ္ဌေဟိ သမာဓိသံဝတ္တနိကေဟိ သီလေဟိ သမန္နာဂ-
တော ဟောတိ။ ဣမေဟိ ခေါ ဘိက္ခဝေ စတူဟိ အင်္ဂေဟိ (ဓမ္မေဟိ) သမန္နာ-
ဂတော အရိယသာဝကော သဗ္ဗံ ဒုဂ္ဂတိဘယံ သမတိက္ကန္တော ဟောတိ—

(သံ၊ ၃။ ၃၁၇။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ စတူဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ အင်္ဂေဟိ၊ အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာ-
ဂတော၊ ပြည့်စုံသော။ အရိယသာဝကော၊ ဘုရားတပည့်သားသည်။ သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။
ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အပါယ်ဘေးကို။ သမတိက္ကန္တော၊ လွန်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ကတမေဟိ
စတူဟိ အင်္ဂေဟိ၊ အဘယ် ၄-ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူ
သည်။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အပါယ်ဘေးကို။ သမတိက္ကန္တော၊ လွန်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း?

ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင် ကြည်ညိုခြင်း
နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဓမ္မေ၊ တရားတော်၌။ အဝေစ္စပသာ-
ဒေန၊ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ သံယေ၊ သံဃာတော်၌။ အဝေစ္စပသာဒေန၊ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်းနှင့်။
သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အရိယကန္တေဟိ၊ အရိယာသူတော်ကောင်း
တို့ နှစ်သက်အပ်ကုန်သော။ အခဏ္ဍေဟိ၊ မကျိုးကုန်သော။ အစ္စ္စိဒ္ဓေဟိ၊ မပေါက်ကုန်သော။
အကမ္မာသေဟိ၊ မကျားကုန်သော။ အသဗလေဟိ၊ မပြောက်ကုန်သော။ ဘုဇိဿေဟိ၊
ကိလေသာမှ တော်လှန်ကုန်သော။ ဝိညုပ္ပသဋ္ဌေဟိ၊ ဘုရား-စသော ပညာရှိတို့ ချီးမွမ်းအပ်
ကုန်သော။ အပရာမဋ္ဌေဟိ၊ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအပ်ကုန်သော။ သမာဓိသံဝတ္တ-
နိကေဟိ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်ကုန်သော။ သီလေဟိ၊
သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမေဟိ
စတူဟိ အင်္ဂေဟိ၊ ဤ ၄-ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသောသူသည်။

သဗ္ဗံ၊ အလုံးစုံသော။ ဒုဂ္ဂတိဘယံ၊ အပါယ်ဘေးကို။ သမတိက္ကန္တော၊ လွန်နိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ထိုပါဠိတော်၌—

- အရဟံ-အစ၊ ဘဂဝါ-အဆုံးရှိသော မြတ်စွာဘုရားဂုဏ်တော်၌ မတုန်
မလှုပ်သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်း အဝေစွပသာဒ ၁-ပါး၊
- ‘သွာက္ခာတတာ’-အစ၊ ‘ပစ္စတ္တံ ဝေဒိတဗ္ဗော’-အဆုံးရှိသော ၆-ပါးသော
တရားတော်ဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်း အဝေစွပသာဒ ၁-ပါး၊
- ‘သုပ္ပဋိပန္န’-အစ၊ ‘ပုညက္ခေတ္တံ လောကဿ’-အဆုံးရှိသော သံဃာတော်ဂုဏ်
၉-ပါး၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ကြည်ညိုခြင်း အဝေစွပသာဒ ၁-ပါး၊
- ‘အခဏ္ဍ’-အစ၊ ‘သမာဓိသံဝတ္တနိက’-အဆုံးရှိသော သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်း
သီလသမ္ပန္န ၁-ပါး၊

ဤအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသောသူသည် အလုံးစုံသော ဒုဂ္ဂတိဘယကို လွန်နိုင်၏။ သောတာပတ္တိမဂ်ဉာဏ်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်ခြင်း၏ အကြောင်းဖြစ်၍ သောတာပတ္တိမဂ်လည်း မည်၏။ သောတာပတ္တိယင်္ဂ ၄-ပါးတို့တွင် ဂုဏ် ၈-ပါးရှိသော သီလနှင့် ပြည့်စုံသည်ကား အင်္ဂါ ၁-ပါးပင်တည်း။ ထိုသီလဂုဏ် ၈-ပါးတို့တွင် မကျိုး၊မပေါက်၊ မကျား၊မပြောက်-ဟူရာ၌ ကျိုးသည်၊ပေါက်သည်၊ ကျားသည်၊ပြောက်သည်-ဟူသည်ကား—

အကြင်သူ၏ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး-အစရှိသော သီလတို့တွင် အမှတ်မရှိ၊ တခုခု၌ အစသိက္ခာပုဒ်၊ အဆုံးသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်ကား အစ၊ အဆုံး၌ ပြတ်သော ပုဆိုးကဲ့သို့ ကျိုးသည် မည်၏။

အကြင်သူ၏ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး အစရှိသော သီလတို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်ခုခု၌ အလယ်သိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်ကား အလယ်၌ ပေါက်သော ပုဆိုးကဲ့သို့ ပေါက်သည် မည်၏။

အကြင်သူ၏ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး အစရှိသော သီလတို့တွင် အမှတ်မရှိ တစ်ခုခု၌ ၁-ခုခြား၊ ၂-ခုခြား ပျက်သည်ကား သဘောမတူသော အဆင်းဖြင့် ကျားသော နွားကဲ့သို့ ကျားသည် မည်၏။

အကြင်သူ၏ ၅-ပါး၊ ၈-ပါး၊ ၁၀-ပါး-အစရှိသော သီလတို့တွင် အမှတ်မရှိ ၁-ခု၊ ၂-ခု၊ ၃-ခု၊ ၄-ခု စသည်ဖြင့် ပျက်သည်ကား ဝမ်း၌လည်းကောင်း၊ ကျော၌လည်းကောင်း သဘောမတူသော အမည်း၊ အနီ-စသည်ဖြင့် ပြောက်သောနွားကဲ့သို့ ပြောက်သည် မည်၏။

ထို့ကြောင့် မဟာဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ယဿ ပန သိက္ခာပဒေသု အာဒိမ္ပိ ဝါ အန္တေ ဝါ သိက္ခာပဒံ ဘိန္နံ ဟောတိ၊
တဿ သီလံ ပရိယန္တေ ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယ ခဏ္ဍံ နာမ။ ယဿ ပန မဇ္ဈေ
ဘိန္နံ၊ တဿ သီလံ မဇ္ဈေ ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယ ဆိန္ဒံ နာမ။ ယဿ ပန အန္တရန္တရာ
ဘိန္နံ၊ တဿ သီလံ အန္တရန္တရာ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏဗိန္နု စိတြဂါဝိ ဝိယ ကမ္မာသံ နာမ၊
ယဿ ပန ပဋိပါဋိယာ ဒွေ တီဏိ ဘိန္နာနိ၊ တဿ သီလံ ပိဋိယံ ဝါ ကုစ္ဆိယံ ဝါ
ဥဋ္ဌိတေန ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန ကာဠရတ္တာဒိနံ အညတရသရီရဝဏ္ဏဂါဝိ ဝိယ
သဗလံ နာမ ဟောတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (သံ၊ ၄၊ ၃၊ ၃၀၇-၈။ ထောက် ဝိသဒိသံ။ ဝိ၊ ၄၊ ၄၊
၁၅၄။ ဒိ၊ ၄၊ ၁၂၆။ မ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၉၇။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁၊ ၄၉၊ ၂၁၅)

ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ သိက္ခာပဒေသု၊ သိက္ခာပုဒ်တို့တွင်။ အာဒိမ္ပိ ဝါ၊ အစ၌
လည်းကောင်း။ အန္တေ ဝါ၊ အဆုံး၌လည်းကောင်း။ သိက္ခာပဒံ၊ သိက္ခာပုဒ်သည်။ ဘိန္နံ၊
ပျက်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ ပရိယန္တေ၊ အစွန်း၌။
ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယ၊ ပြတ်သော ပုဆိုးကဲ့သို့။ ခဏ္ဍံ နာမ၊ ကျိုးသည် မည်၏။ ယဿ ပန၊
အကြင်သူ၏ကား။ သီလံ၊ သီလသည်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘိန္နံ၊ ပျက်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဆိန္ဒသာဋကော ဝိယ၊
ပေါက်သော ပုဆိုးကဲ့သို့။ ဆိန္ဒံ နာမ၊ ပေါက်သည် မည်၏။ ယဿ ပန၊ အကြင်သူ၏ကား။
သီလံ၊ သီလသည်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဘိန္နံ၊ ပျက်၏။ တဿ၊ ထိုသူ၏။
သီလံ၊ သီလသည်။ အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏဗိန္နုစိတြဂါဝိ ဝိယ၊
သဘောမတူသော အဆင်းရှိသော အပေါက်တို့ဖြင့် ဆန်းကြယ်သော နွားကဲ့သို့။ ကမ္မာသံ
နာမ၊ ကျားသည် မည်၏။ ယဿ ပန၊ အကြင်သူ၏ကား။ သီလံ၊ သီလသည်။ ပဋိပါဋိယာ၊
အစဉ်အားဖြင့်။ ဒွေ တီဏိ၊ ၂-ခု၊ ၃-ခုသော သီလတို့သည်။ ဘိန္နံ၊ ပျက်၏။ တဿ၊ ထိုသူ
၏။ သီလံ၊ သီလသည်။ ပိဋိယံ ဝါ၊ ကျောက်ကုန်း၌လည်းကောင်း။ ကုစ္ဆိယံ ဝါ၊ ဝမ်း၌လည်း
ကောင်း။ ဥဋ္ဌိတေန၊ ထသော။ ဝိသဘာဂဝဏ္ဏေန၊ သဘောမတူသော အဆင်းဖြင့်။ ကာဠ-
ရတ္တာဒိနံ၊ အမည်း၊ အဖြူ-စသည်တို့တွင်။ အညတရသရီရဝဏ္ဏဂါဝိ ဝိယ၊ အမှတ်မရှိသော
ကိုယ်အဆင်းရှိသော နွားကဲ့သို့။ သဗလံ နာမ၊ ပြောက်သည် မည်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

အခဏ္ဍ-အစရှိသော သီလ၏ ၈-ပါးသော ဂုဏ်တို့တွင် လောကီသီလ၌ အခဏ္ဍ၊
အစိန္တ၊ အကမ္မာသ၊ အသဗလ ဂုဏ် ၄-ပါးကိုသာ ရ၏။ ကြွင်းသော ဂုဏ် ၄-ပါးကို မရ။
လောကုတ္တရာသီလ၌ကား ၈-ပါးသော ဂုဏ်ကို ရ၏။

- လောကီ၊ လောကုတ္တရာ ၂-ပါးတို့တွင် အလုံးစုံသော အာသဝေါတရားနှင့် မကင်းသော သီလသည် လောကီသီလ မည်၏။

- အာသဝေါတရား ၄-ပါးနှင့် ကင်းသော သီလသည် လောကုတ္တရာသီလ မည်၏။

ထို ၂-ပါးတို့တွင် လောကီသီလသည် ဘဝထူးကို ဆောင်တတ်၏။ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏ အဆောက်အဦလည်း ဖြစ်၏။ လောကုတ္တရာသီလသည် ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ဆောင်တတ်၏။ ထို့ကြောင့် ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ(၁။၁၃)၌—

သဗ္ဗမ္ပိ သာသဝံ သီလံ လောကီယံ။ အနာသဝံ လောကုတ္တရံ။ တတ္ထ လောကီယံ
ဘဝဝိသေသာဝဟံ ဟောတိ၊ ဘဝနိဿရဏဿ စ သမ္ဘာရော ဟောတိ။
လောကုတ္တရံ ဘဝနိဿရဏာ'ဝဟံ ဟောတိ—

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ သာသဝံ၊ အာသဝေါတရား ၄-ပါးနှင့် တကွဖြစ်သော။ သီလံ၊ သီလသည်။ လောကီယံ၊ လောကီသီလ မည်၏။ အနာသဝံ၊ အာသဝေါတရား ၄-ပါးနှင့် ကင်းသော။ သီလံ၊ သီလသည်။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသီလ မည်၏။ တတ္ထ၊ ထို ၂-ပါးတို့တွင်။ လောကီယံ၊ လောကီသီလသည်။ ဘဝဝိသေသာဝဟံ၊ ဘဝအထူးကို ဆောင်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘဝနိဿရဏဿ စ၊ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်း၏လည်း။ သမ္ဘာရော၊ အဆောက်အဦသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ လောကုတ္တရံ၊ လောကုတ္တရာသီလသည်။ ဘဝနိဿရဏာ'ဝဟံ၊ ဘဝမှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို ဆောင်တတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

- လာဘ်၊ အခြွေအရံ၊ အကျော်အစော၊ လူ့နတ်ချမ်းသာကို လိုချင်တောင့်တ၍ ဆောက်တည်သော သီလသည် လောကီသီလ မည်၏။

- မဂ်၊ ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို တောင့်တ၍ ဆောက်တည်သော သီလသည် လောကုတ္တရာသီလ မည်၏-ဟူလို။

အခဏ္ဍ'မဆိဒ္ဓ'မသ-ဗလံ ကမ္မာသံ ဘူဇိသံ။

ဝိညုပ္ပသဋ္ဌ'မပရာ-မဋ္ဌံ သမာဓိသံဝတ္တနံ။

လောကုတ္တရာသီလဿ'ဋ္ဌိ-တရဿ စတုအာဒိကာ။ (ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန် ဂါထာ)

အခဏ္ဍံ၊ မကျိုးသောဂုဏ်။ အဆိဒ္ဓံ၊ မပေါက်သောဂုဏ်။ အသဗလံ၊ မပြောက်သောဂုဏ်။ အကမ္မာသံ၊ မကျားသောဂုဏ်။ ဘူဇိသံ=ဘူဇိသံ၊ ကိလေသာမှ တော်လှန်သောဂုဏ်။

ဝိညုပ္ပဿသွံ၊ ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သောဂုဏ်။ အပရာမဋ္ဌ၊ တဏှာ၊ ဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအပ်သောဂုဏ်။ သမာဓိသံဝတ္တနံ= သမာဓိသံဝတ္တနိကံ၊ ဥပစာရ သမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးကို ဖြစ်စေတတ်သော ဂုဏ်။ လောကုတ္တရာသီလဿ၊ လောကုတ္တရာသီလ၏။ အဋ္ဌ၊ ၈-ပါးသော ဂုဏ်တို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣတရဿ၊ လောကီသီလအား။ အာဒိစတုကာ၊ အစ ၄-ပါးသော ဂုဏ်ကိုသာ ရ၏။

ဤတွင်ရှေ့ ဤသီလဂုဏ် ၈-ပါးကို ပြသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) စာဂဏန်း ၆-ပါးဟူသော်ကား-

- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ ကင်းသော မစ္ဆေရ-ရှိသော ဝိဂတမလမစ္ဆေရဂုဏ်၊
- တွန့်တိုခြင်း မရှိ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြသော မုတ္တစာဂဏ်၊
- ဖြန့်သော လက်ရှိသော ပယတပါဏိဂုဏ်၊
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် အခါခပ်သိမ်းယှဉ်သော ယာစယောဂဂုဏ်၊
- အလှူဝတ္ထုကို ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဒါနသံဝိဘာဂရတဂုဏ်၊
- ပေးလှူစွန့်ကြခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဝေါဿဂ္ဂရတဂုဏ်။ (ဤ ၆-ပါးတည်း။)

ထို့ကြောင့် သဂါထာဝဂ္ဂသံယုတ်၊ မဟာလိသုတ်(နှာ-၂၃၂)၊ တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ပါဠိတော်(နှာ-၁၃၂)၌-

ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန စေတသာ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသေယံ၊ မုတ္တစာဂေါ ပယတ-
ပါဏိ ယာစယောဂေါ ဒါနသံဝိဘာဂရတော ဝေါဿဂ္ဂရတော။

ဟု ဟောတော်မူသည်။

ဝိဂတမလမစ္ဆေရေန၊ ကင်းသော မစ္ဆေရရှိသော။ စေတသာ၊ စိတ်ဖြင့်။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ အဇ္ဈာဝသေယံ၊ နေပါအံ့။ မုတ္တစာဂေါ၊ လွတ်လွတ် စွန့်ကြသည်ဖြစ်၍။ ပယတ-
ပါဏိ၊ ဖြန့်သော လက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ယာစယောဂေါ၊ အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ယှဉ်သည်
ဖြစ်၍။ ဒါနသံဝိဘာဂရတော၊ အလှူဝတ္ထုကို ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။ ဝေါဿဂ္ဂ-
ရတော၊ ပေးလှူစွန့်ကြခြင်းတို့၌ အလွန်မွေ့လျော်သည်ဖြစ်၍။ အဂါရံ၊ အိမ်၌။ အဇ္ဈာဝသေ-
ယံ၊ နေပါအံ့။

ထို ၆-ပါးသော ဂုဏ်တို့တွင်-

- ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆေရကင်းသော ဝိဂတမလမစ္ဆေရဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် တွန့်တိုခြင်း မရှိ၊ လွတ်လွတ် စွန့်ကြဲလိုသော မုတ္တစာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။
- တွန့်တိုခြင်း မရှိ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲလိုသော မုတ္တစာဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် ဖြန့်သော လက်ရှိသော ပယတပါဏိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။
- ဖြန့်သောလက်ရှိသော ပယတပါဏိဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်တို့နှင့် ယှဉ်သော ယာစယောဂဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။
- အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်နှင့် ယှဉ်သော ယာစယောဂဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် အလှူဝတ္ထုကို ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဒါနသံဝိဘာဂရတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။
- အလှူဝတ္ထုကို ဝေဖန်သော သံဝိဘာဂရတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဝေါဿဂ္ဂရတဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထို့ကြောင့် ကင်းသော မစ္ဆေရ-ရှိသော ဝိဂတမလမစ္ဆေရဂုဏ်သည် ရှေးဦးစွာ ရအပ်သော အာဒိလဒ္ဓဂုဏ် မည်၏။ အလှူဝတ္ထု ပြည့်စုံပေါများပါလျက် အလှူခံ ဖုန်းတောင်း ယာစကာတို့အား အနည်းငယ်မျှ မလှူ၊ မပေးမကမ်းသောသူတို့သည် ပတ္တမြားပွတ်သစ်ကဲ့သို့ မည်းညစ်မတင်၊ စင်ကြယ်သန့်ရှင်း၊ ကောင်းသောအဆင်းရှိသော လက်နှင့် ပြည့်စုံ ပါသော်လည်း လက်ကို မဖြန့်ဘဲ သေသေချာချာ မြွှာဆုပ်၍ ထားသည်နှင့် တူ၏။ အလှူခံ ဖုန်းတောင်းယာစကာတို့အား နည်းများ ယုတ်မြတ်ကို မပြတ် ပေးလှူမှသာ လက်ကို ဖြန့်ထားသည်နှင့် တူသောကြောင့် ပယတပါဏိပုဂ္ဂိုလ် မည်၏-ဟူလို။

ဝိဂတမလမစ္ဆေရံ၊ စာဂေါ ပယတပါဏိ စ။
ယာစယောဂေါ သံဝိဘာဂ-ရတော ဝေါဿဂ္ဂရတေန။
ဆဗ္ဗိဓာ စာဂဂုဏာနိ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ ဝိဇာနိယာ။ ။

(ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန် ဂါထာ)

ဝိဂတမလမစ္ဆေရံ၊ ကင်းသော ဝန်တိုခြင်း မစ္ဆေရ-ရှိသော ဝိဂတမလမစ္ဆေရဂုဏ်လည်းကောင်း။ စာဂေါ၊ လွတ်လွတ်စွန့်ကြဲခြင်း မုတ္တစာဂုဏ်လည်းကောင်း။ ပယတပါဏိ၊ ဖြန့်သောလက်ရှိသော ပယတပါဏိဂုဏ်လည်းကောင်း။ ယာစယောဂေါ၊ အလှူခံတို့နှင့် ယှဉ်သော ယာစယောဂဂုဏ်လည်းကောင်း။ သံဝိဘာဂရတော၊ အလှူဝတ္ထုကို ဝေဖန်ခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဒါနသံဝိဘာဂရတဂုဏ်လည်းကောင်း။ ဝေါဿဂ္ဂရတေန၊ ပေးလှူစွန့်ကြဲခြင်း၌ မွေ့လျော်သော ဝေါဿဂ္ဂရတဂုဏ်နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ ဆဗ္ဗိဓာ၊ ၆-ပါး အပြားရှိကုန်သော။ စာဂဂုဏာနိ၊ စာဂဂုဏ်တို့ကို။ ပဏ္ဍိတေဟိ၊ ပညာရှိတို့သည်။ ဝိဇာနိယာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

၁၂၃၇-ခု၊ နယုန်လဆုတ်၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိမ်မြို့၊
ပလိန်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကျောက်ဆောက်မြို့နေ ရဟန်းတော်ဦးပညာ-က
ပညာဓိက-စသော ဘုရားလောင်း ၃-ပါး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ အဂ္ဂသာဝက-
စသော အရှင်တို့ ပါရမီဖြည့်ကျင့်ကြ ရဟန်းများကို အသေအချာ
သိမှတ်ပါရအောင် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၅၄] “ဘုရားတပည့်တော် ကျောက်ဆောက်မြို့နေ ရှင်ပညာ လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက၊ ဘုရားလောင်း ၃-ပါးတို့ ပါရမီဖြည့်ဟန်
ပစ္စေကဗုဒ္ဓတို့ ပါရမီဖြည့်ဟန်၊ အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက၊
၃-ပါးတို့ ပါရမီဖြည့်ဟန်ကို ကွဲပြား၍ သိမှတ်ပါရအောင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊
ကျမ်းဂန်တို့နှင့်အညီ ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား”။

ကျောက်ဆောက်မြို့နေ ရဟန်းတော်ရှင်ပညာ လျှောက်ချက်-

[၅၄] ဘုရားလောင်း ၃-ပါး၊ ၃-ပါးသော ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ ၃-ဖြာသော သာဝကပါရမီ
ဉာဏ်တို့ကို ရလိုကုန်သောသူတို့၏ ပါရမီဖြည့်ဟန်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ-

ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက၊ ဘုရားလောင်း ၃-ပါးတို့၏ အမည်သည်
ဥဒ္ဓဋ္ဌိတည၊ ဝိပဋ္ဌိတည၊ နေယျ-ဟူ၍ ၃-ပါးရှိသည်။ တို့ ၃-ပါးတို့တွင် ဥဒ္ဓဋ္ဌိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်
တို့သည် ဘုရားကို ဖူးတွေ့ရ၍ တရားတော် နာရလျှင် ၄-ပါး အဆုံးရှိသော ၁-ဂါထာကို
ဟောရာ တတိယပါး၏ အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်မီ အဘိညာဏ် ၆-ပါး၊ ၄-ပါးသော
ပဋိသန္ဓိဒါတို့နှင့် ပြည့်စုံစွာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်သော ပါရမီသမ္ဘာရဉ္စပနိဿယနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ ထိုသူသည် သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ်၊ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

တယော'ပေတေ ကာလပရိစ္ဆေဒယုတ္တာ ဗောဓိသတ္တာ အဘိနိဟာရက္ခဏေ
ဘဝန္တိ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည၊ ဝိပဉ္စိတည၊ နေယျော'တိ။ တေသု ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည၊ ဗုဒ္ဓဿ
သမ္ပုခါ ဝါ စတုပ္ပဒံ ဂါထံ သုဏန္တော ဂါထာယ တတိယပါဒေ အပရိယောသိတေ
ယေဝ ဆဟိ အဘိညာဟိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တံ သမတ္ထု-
ပနိဿယော ဟောတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကာလပရိစ္ဆေဒယုတ္တာ၊ ကာလအပိုင်းအခြားနှင့် ယှဉ်ကုန်သော။ တယောပိ၊ ၃-ပါး
အပြားရှိသည်လည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧတေ ဗောဓိသတ္တာ၊ ထိုဘုရားအလောင်းတော်တို့
သည်။ အဘိနိဟာရက္ခဏေ၊ ဆုတောင်းသော ခဏ၌။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည။
ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည။ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဝိပဉ္စိတည။ ဝိပဉ္စိတည။ ပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ နေယျော၊
နေယျပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ တယော၊ ၃-ပါးတို့သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
တေသု၊ ထို ၃-ပါးကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့တွင်။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည။ ဥဋ္ဌဋ္ဌိတည။ ပုဂ္ဂိုလ်သည်။
ဗုဒ္ဓဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပုခါဝ၊ မျက်မှောက်၌ပင်လျှင်။ စတုပ္ပဒံ၊ ၄-ပါးရှိသော။
ဂါထံ၊ ဂါထာကို။ သုဏန္တော၊ နာစဉ်။ ဂါထာယ၊ ဂါထာ၏။ တတိယပါဒေ၊ တတိယပါဒသည်။
အပရိယောသိတေယေဝ၊ မပြီးမီလျှင်ပင်။ ဆဟိ အဘိညာဟိ၊ ၆-ပါးကုန်သော အဘိညာဏ်
တို့နှင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရ-
ဟတ္တဖိုလ်သို့။ အဓိဂန္တံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထု'ပနိဿယော၊ စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယ
ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိပဉ္စိတည၊ ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားကို ဖူးတွေ့ရ၍ တရားကို နာရလျှင် ၄-ပါးရှိသော
ဂါထာ၏ အပြီးအဆုံးသို့ မရောက်မီ အဘိညာဏ် ၆-ပါး၊ ၄-ပါးကုန်သော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်
ပြည့်စုံစွာ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်သော ပါရမီသမ္ဘာရ ဥပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံ၏။
ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်း မည်၏။

နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားကို ဖူးရ၍ တရားကို နာရလျှင် ၄-ပါးအဆုံးရှိသော
ဂါထာကို ဟောပြီး၍ ထိုဂါထာ၏အနက်ကို ဝေဖန်၍ မဆုံးမီ အဘိညာဏ် ၆-ပါး၊ ၄-ပါး
သော ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်နိုင်သော ပါရမီသမ္ဘာရ ဥပနိဿယနှင့်
ပြည့်စုံ၏။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ဝီရိယာဓိကဘုရားလောင်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် သုတ္တနိပါတ်၊ ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

သစေ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။ ဒုတိယော ဘဂဝတော သမ္ပုခါ စတုပ္ပဒံ ဂါထံ သုဏန္တော အပရိယောသိတေ ဧဝ ဂါထာယ စတုပ္ပဒေ ဆဟိ အဘိညာဟိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ အဓိဂန္တူ သမတ္ထုပနိဿယော၊ ယဒိ သာဝကဗောဓိယံ အဓိမုတ္တော သိယာ။ ဣတရော ပန သတ္တာရာ စတုပ္ပဒံ ဂါထံ ဝတ္တာ တဿာ အတ္ထံ ဝိဘဇိတ္တာ အပရိယောသိတေ ဆဟိ အဘိညာဟိ သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပတ္တံ သမတ္ထုပနိဿယော ဟောတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သာဝကဗောဓိယံ၊ သာဝကဗောဓိ၌။ အဓိမုတ္တော၊ စိတ်ကို ဆောက်တည်သည်။ သစေ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဒုတိယော၊ ဝိပဉ္စိတညုပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘဂဝတော၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ သမ္ပုခါ၊ မျက်မှောက်။ စတုပ္ပဒံ၊ ၄-ပါဒရှိသော။ ဂါထံ၊ ဂါထာကို။ သုဏန္တော၊ နာစဉ်။ ဂါထာယ၊ ဂါထာ၏။ စတုပ္ပဒေ၊ ၄-ပါဒသည်။ အပရိယောသိတေဧဝ၊ မဆုံးမီလျှင်။ ဆဟိ၊ ၆-ပါးကုန်သော။ အဘိညာဟိ၊ အဘိညာဏ်တို့နှင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ပဋိသမ္ဘိဒါတို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ အဓိဂန္တူ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထုပနိဿယော၊ စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယရှိသည်။ ဟောတိ၊ ၏။ သာဝကဗောဓိယံ၊ သာဝကဗောဓိ၌။ အဓိမုတ္တော၊ စိတ်ကို ဆောက်တည်သည်။ ယဒိ သိယာ၊ အကယ်၍ ဖြစ်အံ့။ ဣတရော ပန၊ နေယျပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ သတ္တာရာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ စတုပ္ပဒံ ဂါထံ၊ ၄-ပါဒရှိသော ဂါထာကို။ ဝတ္တာ၊ ဟောပြီး၍။ တဿာ ဂါထာယ၊ ထိုဂါထာ၏။ အတ္ထံ၊ အနက်ကို။ ဝိဘဇိတ္တာ၊ ဝေဖန်၍။ အပရိယောသိတေဧဝ၊ မပြီးမီလျှင်။ ဆဟိ အဘိညာဟိ၊ တို့နှင့်။ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ၊ တို့နှင့်။ သဟ၊ တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တံ၊ ရောက်ခြင်းငှာ။ သမတ္ထုပနိဿယော၊ စွမ်းနိုင်သော ဥပနိဿယရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ထို ၃-ပါးကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့တွင်-

- ပညာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား ၄-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။
- သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်းတို့အား ၈-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။
- ဝီရိယာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား ၁၆-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။

ဤသို့ ဘေဒအားဖြင့် ၃-ပါး ပြားကုန်၏။

ထို့ကြောင့် အပဒါန်ကျမ်း၊ သုတ္တနိပါတ်ကျမ်း ခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ၌ “ဘုရားလောင်းတို့၏ အမည်သည် အဘယ်သို့ ပြားသနည်း။ အဘယ်မျှလောက် ကာလ ပါရမီကို ဖြည့်ရသနည်း”ဟု အရှင်အာနန္ဒာ မေးလျှောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ -

ဗုဒ္ဓါနံ အာနန္ဒ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟ-
ဿဉ္စ၊ မဇ္ဈိမပရိစ္ဆေဒေန အဋ္ဌ သင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ဥပရိမပရိစ္ဆေ-
ဒေန သောဠသ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဧတေ စ ဘေဒါ ပညာဓိက
သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိကဝသေန ဉာတဗ္ဗာ-

ဟု ဘုရား ဟောတော်မူကြောင်း လာသည်။ (အပ၊ ၄၊ ၁၁၅၅။ သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၁၄၃)

အာနန္ဒ၊ အာနန္ဒ။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့အား။ ဟေဋ္ဌိမပရိစ္ဆေဒေန၊ အောက်
ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ ၄-အသင်္ချေတို့လည်းကောင်း။ ကပ္ပ-
သတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းလည်းကောင်း။ မဇ္ဈိမပရိစ္ဆေဒေန၊ အလတ်ဖြစ်သော အပိုင်း
အခြားဖြင့်။ အဋ္ဌ သင်္ချေယျာနိ၊ ၈-အသင်္ချေတို့လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ
၁-သိန်းလည်းကောင်း။ ဥပရိမပရိစ္ဆေဒေန၊ အထက်ဖြစ်သော အပိုင်းအခြားဖြင့်။ သောဠသ
အသင်္ချေယျာနိ၊ ၁၆-အသင်္ချေတို့လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းလည်း
ကောင်း။ ဧတေ စ ဘေဒါ၊ ထိုသို့သော ပြားခြင်းတို့ကို။ ပညာဓိက သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိက-
ဝသေန၊ ပညာဓိကဘုရားလောင်း၊ သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်း၊ ဝီရိယာဓိကဘုရားလောင်း
တို့၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဉာတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

ထို ၃-ပါးကုန်သော ဘုရားလောင်းတို့တွင်-

- ပညာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား ပညာ ထက်၏၊ သဒ္ဓါ နှံ့၏၊ ဝီရိယ အလတ်ရှိ၏။
- သဒ္ဓါဓိကဘုရားလောင်းတို့အား သဒ္ဓါ ထက်၏၊ ဝီရိယ နှံ့၏၊ ပညာ အလတ်ရှိ၏။
- ဝီရိယာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား ဝီရိယ ထက်၏၊ ပညာ နှံ့၏၊ သဒ္ဓါ အလတ်ရှိ၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဋ္ဌကထာ(သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၁၄၃။ အပ၊ ၄၊ ၁၁၅၅)၌-

ပညာဓိကာနံ ဟိ သဒ္ဓါ မန္တာ ဟောတိ၊ ပညာ တိက္ခာ။

သဒ္ဓါဓိကာနံ ပညာ မဇ္ဈိမာ ဟောတိ၊ သဒ္ဓါ တိက္ခာ (ဗလဝါ)။

ဝီရိယာဓိကာနံ သဒ္ဓါပညာ မန္တာ ဟောတိ ဝီရိယံ တိက္ခံ (ဝီရိယံ ဗလဝံ)။ ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူပြန်သတည်း။

ဟိ၊ သင့်စွ။ ပညာဓိကာနံ၊ ပညာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား။ သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။
မန္တာ၊ နှံ့သည်။ ဟောတိ၊ ၏။ ပညာ၊ ပညာသည်။ တိက္ခာ၊ ထက်၏။ သဒ္ဓါဓိကာနံ၊ သဒ္ဓါဓိက
ဘုရားလောင်းတို့အား။ ပညာ၊ ပညာသည်။ မဇ္ဈိမာ၊ အလတ်ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
သဒ္ဓါ၊ သဒ္ဓါသည်။ တိက္ခာ၊ ထက်၏။ ဝီရိယာဓိကာနံ၊ ဝီရိယာဓိကဘုရားလောင်းတို့အား။

သဒ္ဓါပညာ၊ သဒ္ဓါ၊ ပညာသည်။ မန္တာ၊ နံ့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝီရိယံ၊ ဝီရိယသည်။ တိက္ခံ၊ ထက်၏။

အဋ္ဌကထာပါဠိ၌ကား ပညာကို ပဋ္ဌာနပြု၍ ပြသည်။ ဘုရားလောင်း ၃-မျိုးတို့၌ပင် ပညာကို အမြတ်၊ အလတ်၊ အယုတ်၏အစဉ်ဖြင့် မှတ်မှု အကြွင်းကို သိရာ၏။ အဋ္ဌကထာ ပါဠိ၏အရ၌ မန္တ၊တိက္ခတို့ကို ပြလျှင် အကြွင်းကို မဇ္ဈိမ-ဟု သိရာ၏။ မဇ္ဈိမ၊ တိက္ခတို့ကို ပြသဖြင့်လည်း အကြွင်းကို မန္တ-ဟု သိရာ၏။

ပညာ၊သဒ္ဓါ၊ ဝီရိယာ၊ ဆုံးရာက အစ။

၉-ကွက်မှန်စွာ၊ စဉ်သင့်သာ၊ ချပါလေကုန်ကြ။

အယုတ်၊အလတ်၊ အမြတ် ၃-ပါး၊ သို့ထွေပြား၊ ၃-ပါး သမ္ပုဒ္ဓ။

(ဤကား အကျဉ်းမှတ်ရန်။)

ထိုဘုရား ၃-ပါးတို့သည် ဘုရားဆုကို တောင်းပြီး၍ ဗျာဒိတ်ရပြီးသော် နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း ဝေန္တဿရာမင်းကြီး၊ သိဝိရာဇ်မင်းကြီးတို့ လှူသော ဒါနတို့ကဲ့သို့သော ဒါနတို့နှင့် တူသောပါရမီကို ဖြည့်ငြားသော်လည်း မိမိတို့ ကာလသို့ မရောက်ဘဲ ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သည် မည်သည် မရှိ။

ဥပမာကား ၃-လ၊ ၄-လ၊ ၅-လတိုင်မှ မှည့်လတ္တံ့သော ကောက်၊စပါးတို့ကို လျင်စွာ ပွင့်စေ၊ သီးစေ၊ ရင့်စေခြင်းငှာ နေ့တိုင်း၊နေ့တိုင်း လုံ့လပြု၍ ရေသွန်းငြားသော်လည်း မိမိတို့ မှည့်မြဲ အချိန်ကာလသို့ မရောက်သမျှ မမှည့်သကဲ့သို့ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ(သုတ္တနိ၊၄၊၁။၄၃)၌-

အပ္ပတွာ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဒိဝသေ ဒိဝသေ
ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ ဒါနံ ဒေန္တောပိ တဒနုရူပေ သီလာဒိပါရမီဓမ္မေ အာစိနန္တော-
ပိ အန္တရာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီ'တိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ ဉာဏံ ဂစ္ဆံ န
ဂဏှာတိ ဝေပုလ္လံ နာ'ပဇ္ဇတိ၊ ပရိပါကံ န ဂစ္ဆတိ။ ယထာ နာမ တိမာသစတု-
မာသပဉ္စမာသစွယေန နိပ္ပဇ္ဇနကံ သဿံ တံ တံ ကာလံ အပ္ပတွာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ
သဟဿကုတ္တံ၊ ကေဠာယန္တောပိ ဥဒကေန အာသိဉ္စန္တောပိ အန္တရာ ပက္ခေန
ဝါ မာသေန ဝါ နိပ္ပါဒေဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝံ အပ္ပတွာ
စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ ။လ။ အန္တရာ ဗုဒ္ဓေါ ဘဝိဿတီတိ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ ၄-အသင်္ချေတို့သို့လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းသို့လည်းကောင်း။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း။ ဝေဿန္တရဒါနသဒိသံ၊ ဝေဿန္တရာမင်းကြီးလှသော ဒါနနှင့်တူသော။ ဒါနံ၊ အလှူကို။ ဒေန္တောပိ၊ လှူသော်လည်းကောင်း။ တဒနုရူပေ၊ ထိုနှင့် လျော်ကန်သော။ သီလာဒိပါရမီ-ဓမ္မေ၊ သီလ-အစရှိသော ပါရမီတရားတို့ကို။ အာစိနန္တောပိ၊ ဆည်းပူးသော်လည်းကောင်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဉာဏံ ဂမ္ဘိ၊ ဉာဏ်-တည်းဟူသော တိုက်ကို။ န ဂဏှာတိ၊ မယူ။ ဝေပုလ္လံ၊ ပြန့်ပြောခြင်းသို့။ နာပဇ္ဇတိ၊ မရောက်။ ပရိပါကံ၊ ဉာဏ်ရင့်ခြင်းသို့။ န ဂစ္ဆတိ၊ မရောက်။ ယထာ နာမ၊ ဥပမာမည်သည်ကား။ တိမာသ စတုမာသ ပဉ္စမာသစွယေန၊ ၃-လ၊ ၄-လ၊ ၅-လ လွန်သဖြင့်။ ဝါ၊ လွန်သောအခါ၌။ နိပ္ပဇ္ဇနကံ သဿံ၊ ရင့်လတ္တံ့သော ကောက်ကို။ တံ တံ ကာလံ၊ ထိုထိုကာလသို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍။ ဒိဝသေ ဒိဝသေ၊ နေ့တိုင်း၊ နေ့တိုင်း။ သဟဿက္ခတ္တံ၊ အကြိမ်-၁,၀၀၀။ ကေဠာယန္တောပိ၊ လုံ့လပြုသော်လည်းကောင်း။ ဥဒကေန၊ ရေဖြင့်။ အာသိဉ္စန္တောပိ၊ သွန်းလောင်းသော်လည်းကောင်း။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ပက္ခေန ဝါ၊ လခွဲဖြင့်လည်းကောင်း။ မာသေန ဝါ၊ ၁-လဖြင့်လည်းကောင်း။ နိပ္ပါဒေဿတိ၊ ပြည့်စုံလတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။ ဧဝမေဝံ၊ ဤအတူလည်းကောင်းလျှင်။ စတ္တာရိ အသင်္ချေယျာနိ၊ ၄-အသင်္ချေတို့သို့။ အပ္ပတွာ၊ မရောက်မူ၍ ။လ။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ ဗုဒ္ဓေါ၊ ဘုရားသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ပေယျာလ-ထားသည်မှာ “ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ”ကစ၍ “အာစိနန္တောပိ”တိုင် အောင် ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်၍ ထားလေသည်။ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ဘုရားလောင်းတို့သည် ဗျာဒိတ်ရပြီးသော် ၄-ပါးကုန်သော ဗုဒ္ဓဘူမိတို့ဖြင့် ပါရမီကို ဖြည့်တော်မူရ၏။ ၄-ပါးကုန်သော ဗုဒ္ဓဘူမိ-ဟူသော်ကား ဥဿာဟ၊ ဥမွဂ်၊ အဝတ္ထာန၊ ဟိတစရိယ-ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။

ထို ၄-ပါးတို့တွင်-

- လုံ့လအားထုတ်ခြင်းသည် ဥဿာဟ မည်၏။
- ပညာသည် ဥမွဂ် မည်၏။
- ဆောက်တည်ခြင်းသည် အဝတ္ထာန မည်၏။
- မေတ္တာဘာဝနာသည် ဟိတစရိယ မည်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းအဋ္ဌကထာ(သုတ္တနိ၊၄၊၁။၄၅)၌-

ဥဿာဟော စ ဥမ္မင်္ဂီ စ အဝတ္ထာနဉ္စ ဟိတစရိယာ စာတိ စတဿော ဗုဒ္ဓ-
ဘူမိယော ဟောန္တိ။ တာ ဟိ သမန္နာဂတော ဟောတိ။ တတ္ထ-

ဥဿာဟောတိ ဝီရိယံ၊ ဥမ္မင်္ဂီတိ ပညာ ဝုစ္စတိ။

အဝတ္ထာနံ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဟိတစရိယာ မေတ္တာဘာဝနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဥဿာဟော စ၊ ဥဿာဟလည်းကောင်း။ ဥမ္မင်္ဂီ စ၊ ဥမ္မင်္ဂလည်းကောင်း။
အဝတ္ထာနဉ္စ၊ အဝတ္ထာနလည်းကောင်း။ ဟိတစရိယာ စ၊ ဟိတစရိယလည်းကောင်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ စတဿော၊ ၄-ပါးကုန်သော။ ဗုဒ္ဓဘူမိယော၊ ဗုဒ္ဓဘူမိတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။
တာဟိ၊ ထို ၄-ပါးကုန်သော ဗုဒ္ဓဘူမိတို့နှင့်။ သမန္နာဂတော၊ ပြည့်စုံသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
တတ္ထ၊ ထို ၄-ပါးကုန်သော ဗုဒ္ဓဘူမိတို့တွင်။ ဥဿာဟောတိ၊ ဥဿာဟ-ဟူသည်ကား။
ဝီရိယံ၊ လုံ့လအားထုတ်ခြင်းတည်း။ ဥမ္မင်္ဂီတိ၊ ဥမ္မင်္ဂ-ဟူသည်ကား။ ပညာ၊ ပညာကို။
ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။ အဓိဋ္ဌာနံ၊ ဆောက်တည်ခြင်းသည်။ အဝတ္ထာနံ၊ အဝတ္ထာန မည်၏။
မေတ္တာဘာဝနာ၊ မေတ္တာဘာဝနာကို။ ဟိတစရိယာတိ၊ ဟိတစရိယ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊
သိအပ်၏။

စကားအလျဉ်းသင့်သဖြင့် နေရာကျ ပြဆိုရလျှင် အလွန်ကျယ်အံ့။ ဤတွင်ရွှေ ဘုရား
အလောင်း ၃-ပါး ကာလ ၃-ပါးဖြင့် ပါရမီဖြည့်သည်ကို ပြဆိုသော စကားရပ် အပြီးသတ်
တည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည် ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီကို ဖြည့်ရ၏။ ၂-သင်္ချေ
အောက် ယုတ်၍ မဖြစ်ကြောင်းကို အောက်၌ပြဆိုသော ဥပမာဖြင့် သိရ၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းခဂ္ဂဝိသာဏသုတ် အဋ္ဌကထာ(နာ-၄၅)၌-

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ ပန ကိတ္တကံ (ကိဝံ စိရံ) ပတ္တနာ ဝဋ္ဋတိတိ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ
ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ တတော ဩရံ န သက္ကာ၊ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တနယေနော စေတ္တ
ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပစ္စေကဗုဒ္ဓါနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား။ ပတ္တနာ၊ ဆုတောင်းသည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ
လောက်သော ကာလသည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်သနည်း။ ဣတိ၊ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသော်။ ဒွေ

အသင်္ချေယျာနိ၊ ၂-သင်္ချေတို့သည်လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းသည်လည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ တတော၊ ထို ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအောက်။ ဩရံ၊ အယုတ်သည်။ န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ စ၊ ဆိုဖွယ်ရှိသေး၏။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိပါရမီ၌။ ဝုတ္တနယေနော၊ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်သာလျှင်။ ဧတ္ထ၊ ၌။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ ဘုရားလောင်း ၃-ပါး ပြားသကဲ့သို့ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်း ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ ၃-ပါး အပြားရှိ၏။ ထိုသို့ ပြားသော်လည်း ပါရမီဖြည့်ရာသော ကာလအားဖြင့်ကား အထူးမရှိ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် ထေရအဋ္ဌကထာ(၁။၁၁)၌-

ယထာ မဟာဗောဓိသတ္တာနံ န ဧဝံ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနံ။ တေသံ ဟိ သတိပိ ပညာဓိကဘာဝေ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ န တတော ဩရံ၊ သဒ္ဓါဓိကဝီရိယာဓိကာပိ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော ပရံ ကတိပယေ ဧဝ ကပ္ပေ အတိက္ကမိတွာ ပစ္စေကသမ္ဗောဓိ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ။ န တတိယံ အသင်္ချေယျံ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မဟာဗောဓိသတ္တာနံ၊ ဘုရားလောင်းတို့အား။ ကာလပရိစ္ဆေဒေန၊ ကာလ အပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဦနာဓိကံ၊ အယုတ်၊ အလွန်သည်။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ ပစ္စေကဗောဓိသတ္တာနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအလောင်းတို့အား။ ကာလပရိစ္ဆေဒေန၊ ကာလအပိုင်းအခြားဖြင့်။ ဦနာဓိကံ၊ အယုတ်၊ အလွန်သည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။ ဟိ၊ ထိုစကားသင့်၏။ တေသံ၊ ထိုပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့အား။ ပညာဓိကဘာဝေ၊ ပညာဓိကပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၏ အဖြစ်သည်။ သတိပိ၊ ရှိသော်လည်း။ ဒွေ အသင်္ချေယျာနိ၊ ၂-သင်္ချေတို့လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းလည်းကောင်း။ ဗောဓိသမ္ဘာရသမ္ဘရဏံ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၏ ရင့်ခြင်း၊ အကြောင်းပါရမီ ပြည့်စုံခြင်းကို။ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ၊ အလိုရှိအပ်၏။ တတော၊ ထို ၂-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းအောက်။ ဩရံ၊ အယုတ်သည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မသင့်။ သဒ္ဓါဓိက ဝီရိယာဓိကာပိ၊ သဒ္ဓါဓိကပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ဝီရိယာဓိကပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်း။ ဝုတ္တပရိစ္ဆေဒတော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အပိုင်းအခြားထက်။ ပရံ၊ အလွန်။ ကတိပယေ ဧဝ ကပ္ပေ၊ ၂-ကပ်၊ ၃-ကပ်တို့ကိုသာလျှင်။ အတိက္ကမိတွာ၊ လွန်၍။ ပစ္စေကသမ္ဗောဓိံ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို။ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈန္တိ၊ သိကြကုန်၏။ တတိယံ၊ ၃-ခုမြောက်သော။ အသင်္ချေယျံ၊ အသင်္ချေယျသို့။ န ဥပေတိ၊ မရောက်။

ဤတွင်ရွှေလည်း ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၃-ပါးတို့ ပါရမီ ဖြည့်ရာသည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

သာဝက ၃-ပါးတို့တွင် အဂ္ဂသာဝကပုဂ္ဂိုလ် ၂-ယောက်တို့သည် ၁-သင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီဖြည့်ရ၏။ အသီတိမဟာသာဝကတို့သည်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား မယ်တော်၊ ခမည်းတော်၊ အလုပ်အကျွေး၊ သားတော်တို့သည်လည်းကောင်း ကမ္ဘာ ၁-သိန်း ပါရမီဖြည့်ရ၏။ ထိုအောက် ယုတ်သည် မရှိရာ။

ထို့ကြောင့် ၎င်းခဂ္ဂဝိသာဏသုတ်အဋ္ဌကထာ (နာ-၄၆)၌-

သာဝကာနံ ပတ္ထနာ ကိတ္တကံ ဝဋ္ဋတိတိ ခွိန္တံ အဂ္ဂသာဝကာနံ ဧကံ အသင်္ချေ-
ယံ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ။ အသီတိမဟာသာဝကာနံ ကပ္ပသတသဟဿံ။ တထာ
ဗုဒ္ဓ မာတာပိတူနံ ဥပဋ္ဌာကဿ ပုတ္တဿ စာတိ။ တတော ဩရံ န သက္ကာ။
ဝုတ္တနယေနော စေတ္ထ ကာရဏံ ဝေဒိတဗ္ဗံ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သာဝကာနံ၊ သာဝကတို့အား။ ပတ္ထနာ၊ ဆုတောင်းခြင်းသည်။ ကိတ္တကံ၊ အဘယ်မျှ
လောက်သော ကာလသည်။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်သနည်း။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသော်။ ခွိန္တံ
အဂ္ဂသာဝကာနံ၊ ၂-ယောက်သော အဂ္ဂသာဝကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ ဧကံ အသင်္ချေယံ၊ ၁-သင်္ချေ
သည်လည်းကောင်း။ ကပ္ပသတသဟဿဉ္စ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းသည်လည်းကောင်း။ အသီတိ-
မဟာသာဝကာနံ၊ အသီတိမဟာသာဝကတို့အား။ ကပ္ပသတသဟဿံ၊ ကမ္ဘာ ၁-သိန်းသည်
လည်းကောင်း။ တထာ၊ တူ။ ဗုဒ္ဓမာတာပိတူနံ၊ မြတ်စွာဘုရား မယ်တော်၊ ခမည်းတော်တို့
အားလည်းကောင်း။ ဥပဋ္ဌာကဿ စ၊ အလုပ်အကျွေးအားလည်းကောင်း။ ပုတ္တဿ စ၊
သားတော်အားလည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။ တတော၊ ထိုအောက်။ ဩရံ၊ အယုတ်သည်။
န သက္ကာ၊ မတတ်ကောင်း။ စ၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား။ ဧတ္ထ၊ ဤသာဝကပါရမီ၌။ ဝုတ္တနယေ-
နော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်သာလျှင်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

ဝုတ္တနယေနော ကာရဏံ-အရကား ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သာဝကပုဂ္ဂိုလ်တို့၌လည်း
ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ကာလအောက် ယုတ်၍ သာဝကပါရမီဉာဏ်ကို ရခြင်းငှာ အရာမဟုတ်-
ဟူလို။ ပကတိ သာဝကပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာသော်ကား ကာလအပိုင်းအခြား မရှိ၊ မဂ်၊ဖိုလ်ကို
တောင့်တ၍ အမှတ်မရှိသော ကာလ၊ ဘဝတို့က ဖြည့်ကျင့်ဆည်းပူးခဲ့သော ဒါရုစီရိယ၊
ပဉ္စဂ္ဂဒါယကာတို့ကဲ့သို့ ပါရမီဒဗ္ဗသမ္ဘာရနှင့် ပြည့်စုံ၏။

ထို့ကြောင့် ပပဉ္စသုဒ္ဓနီ-မည်သော မဇ္ဈိမနိကာယ်ကျမ်း၊ သတိပဋ္ဌာနသုတ်အဖွင့် ဋီကာ၌-
ဣတရေသံ အတိတာသု ဇာတိသု ဝိဝဇ္ဇနိဿယဝသေန နိဗ္ဗတ္တိတံ နိဗ္ဗေဓ-
ဘာဂိယံ ကုသလံ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဣတရေသံ၊ ပကတိသာဝကပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ အတိတာသု ဇာတိသု၊ လွန်လေပြီးသော ဘဝတို့၌။ ဝိဝဇ္ဇနိဿယဝသေန၊ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ခြင်းကို မှီသည်၏အစွမ်းအားဖြင့်။ နိဗ္ဗတ္တိတံ၊ ဖြစ်စေအပ်သော။ နိဗ္ဗေဓဘာဂိယံ ကုသလံ၊- သံသရာဘေး၊ လာမည့်ရေးကို၊ မြော်တွေးထောက်၍၊ ကြောက်လန့်တကြား၊ ဝဋ် ၃-ပါးကို၊ ရှောင်ရှားဖဲကြဉ်၊ ဘေးကြီးထင်၍၊ ဆောလျင်ထုတ်ချောက်၊ လွတ်မြောက်ခြင်းငှာ၊ မဟာကုသလ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်၊ ဇောစိတ္တုပြဖြင့်၊ အဟုတ်၊ အဟတ်၊ ဖိုလ်ရဟတ်ကို၊ မပြတ်တောင့်တ၊ ပြုခဲ့ကြသည်၊ ပုညကြီးထူ၊ ကုသိုလ်စုတည်း။

ထိုစကား၌ အချို့သသူတို့က ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ အများပင် ပြောဟောပြသလေ့ပြုကြ၏။ ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်၌ မထင်။ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဗောဓိဆု-ဟူ၍ ၃-ပါးသာ ရှိသင့်သည်။

ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု ၃-ပါး၊

ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ ပစ္စေကဗောဓိဆု ၃-ပါး၊

အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက-ဟူ၍ သာဝကဗောဓိဆု ၃-ပါး၊

ဤသို့ကား ဖြစ်သင့်၏။

ထို့ကြောင့် ဆု ၄-ပါး-ဟူသော စကားသည် ကျမ်းဂန်နှင့် ထောက်ဆ၍ မရ။ ၃-ပါးသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ခုဒ္ဒနိကာယ်အဝင်ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကပါဌ၊ နိဓိကဏ္ဍသုတ်ပါဠိတော်၌ ပေးလှူခြင်းဒါန၊ ကိုယ်၊ နှုတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း ပဉ္စင်၊ အဋ္ဌင်္ဂ-အစရှိသော သီလ၊ အထူးထူးသောအာရုံတို့၌ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း သံယမ။

တစ်နည်းလည်း ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-ဟု ဆိုအပ်သော သီလ၊ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ-ဟု ဆိုအပ်သော သံယမ၊ ကိလေသာမှ ငြိမ်းစေ၍ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း ပညာ-ဟု ဆိုအပ်သော ဒမန၊ ဤအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကုသိုလ်တည်းဟူသော ရွှေအိုးကို ကြိုးစားအားထုတ်၍ သိုမြုပ်ကြလော။ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ ရဟန်း-စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသမ္ဘိဒါဝိမောက္ခ သာဝကပါရမီဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ ဗုဒ္ဓဘူမိ-ဟု ဆိုအပ်သော

၅-ပါးသော အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံရာသောအဖြစ်ကို-

ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိမောက္ခာ စ၊ ယာ စ သာဝကပါရမီ။

ပစ္စေကဗောဓိ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။ ။ - (ခုဒ္ဒက၊ ၁၀)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ယေ ပဋိသမ္ဘိဒါ စ၊ အကြင် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်လည်းကောင်း။ ယေ ဝိမောက္ခာ စ၊ အကြင် ဝိမောက္ခတို့သည်လည်းကောင်း။ ယာ သာဝကပါရမီ စ၊ အကြင် သာဝကပါရမီ သည်လည်းကောင်း။ ယာ ပစ္စေကဗောဓိ စ၊ အကြင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သည်လည်းကောင်း။ ယာ ဗုဒ္ဓဘူမိ စ၊ အကြင် ဗုဒ္ဓဘူမိသည်လည်းကောင်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဧတေန၊ ထိုဒါန၊ သီလ၊ သံယမ၊ ဒမန-ဟူသော ရွှေအိုးဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသည်ကို ထောက်၍ သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဗောဓိဆု-ဟူ၍ ၃-ပါးသာ ရှိသည်။

သည်ကိုရည်၍ အရှင်သီလဝံသဆရာသည် ပါရမီတော်ခန်း ကဗျာကျမ်း၌ ဆု ၃-ပါးတွင်-

“လျင်လျားတစ်ကိုယ်၊ ကျွတ်ခလို”ဟု ဟူ၍လည်းကောင်း

“သုံးတန်ဆုကြီး၊ ချက်ကုန်ပြီးကို၊ ထဲနီး စိုက်စိုက်၊ ဝမ်းအင်ခြိုက်လျက်၊ ရထိုက် ပတ္တနာ၊ သုမေဓာ”ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤကဗျာစကားတွင် “သုံးတန်ဆုကြီး”ဟူရာ၌ ယခင်ပြဆိုခဲ့ပြီးသော သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဗောဓိဆု ၃-ပါးကို ဆိုသည်။ “သုံးတန်ဆုကြီး၊ ချက်ကုန်ပြီးကို” ဟူရာ ကဗျာဖြစ်၍သာ အလင်္ကာသို့ လိုက်၍ စပ်သည်။ သုံးတန်သော ဆုကြီးတို့တွင်-ဟု နိဒ္ဒါရဏအနက် ယူရမည်။ ၃-တန်သောဆုကြီးတို့တွင် အချက်အကုန်ဖြင့်ပြီးသော (ဝါ) အကြီးဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုကိုသာ အရှင်သုမေဓာရသေ့ ကြိုက်၍ နှစ်ခြိုက်ပတ္တနာ ပန်ထွာတောင့်တတော်မူသတည်းဟူလို။ “၃-တန်ဆုကြီးကား ချက်ကုန်ပြီး”၌ နိဒ္ဒါရဏ၊ “ချက်ကုန်ပြီး”ကား နိဒ္ဒါရဏိယ၊ ဤသို့စပ်လေ။

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော စကားရပ်တို့ကို အကျယ်သိလိုလျှင် သုတ္တနိပါတ်၊ ခုဂ္ဂဝိသာဏ သုတ်၊ အဋ္ဌကထာ။ ၎င်းအပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊ ခုဒ္ဒကပါဌ အဋ္ဌကထာ၊ ပပဇ္ဇသုဒ္ဓနီ-မည်သော ဋီကာကျမ်းတို့မှာ ကြည့်လေ။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်ကို ညွှန်ပြခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိသနည်းဟူမူကား မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင် ပိဋကတ် ၃-ပုံတို့၌ အနက်ဖွင့်ခြင်းအစဉ်ကို ဟောတော်မူ၏။ ထိုသို့သောအရာတို့၌ မြတ်စွာဘုရားသည်သာလျှင် ဖြစ်စေတော်မူ၏။ ထိုစကား မှန်၏။ ပြိုးပြွမ်းသော ပကိဏ္ဏကဒေသနာသည်သာလျှင် အဋ္ဌကထာ မည်၏။ များသောအားဖြင့် တပါးကုန်သော အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့သည်လည်း ရှိရကား ပညာရှိသောသူတို့သည် ကောင်းစွာမှတ်ယူလွယ်ခြင်း အကျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်အရာကို အသေအချာ ညွှန်းပြထုတ်ဆောင်အပ်သတည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ ဝါဆိုလဆန်း၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ဟင်္သာတမြို့နေ ရဟန်းတော် ဦးကေသရနှင့် ၄-ဦးသားတို့က
*သီလဆောက်တည်ပုံ၊ *သီလဆောက်တည်ရာ၌ ကာလိက ၃-ပါးတို့ကို
နေလွဲသောအခါ သုံးဆောင်လျှင် သီလပျက်သည်၊ မပျက်သည်များကို
ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိတော်
မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၅] “ဘုရားတပည့်တော် ဟင်္သာတမြို့နေ ရှင်ကေသရ၊ ရှင်မာလာ၊ ရွှေယင်နာရွာနေ ရှင်ပရမ၊ စလင်းမြို့ ရှင်သုဒဿနတို့ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

(၁) ၅-ပါးသီလ၊ ၈-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလတို့ကို အချို့သောသူတို့က ရဟန်းသံဃာ၊ ဆရာသမား၊ လူယောက်ျား၊ လူမိန်းမတို့ထံ ခံယူဆောက်တည်မှ ရသည်။ အချို့သောသူတို့က နှုတ်မြွက်၍ ခံယူမှ ရသည်-ဟု သဘောရှိသမျှ ကြံဆ၍ ၂-ခွ၊ ၂-ထွေ ပြောဆိုကြပါသည်။

(၂) အချို့သူကလည်း ယာမကာလိက-စသော ကာလိက ၃-ပါးတို့ကို နေလွဲအခါ စားလျှင် ၈-ပါးသီလ ပျက်၏။ အချို့သူကလည်း ဝိကာလ ဝတ္ထုမှတစ်ပါး ၃-ပါးသော ယာမကာလိကတို့ကို အကြောင်းရှိက သုံးဆောင်ရ၏ ဆိုကြသောစကားကို စွဲ၍ ကွဲကွဲပြားပြား သီးခြားပြောဆိုကြသဖြင့် ဒွိဟမကင်း မရှင်းမလင်း ရှိကြပါသည်။

ဘီလူးယက္ခအာဠဝက၏ ‘ကိ သူခ’အက္ခရာ ဂါထာပုဒ်ပါဌ်ကို သုံးလူ့ဘစိန္တေက ရွှေခွန်းတော်လှစ်ပြ၍ သဒ္ဓိဓ ဝိတ္တံ၊ မိန့်ထွေသံအကြားတွင် ၄-ပါးသော အမိုက် မှောင်ဝယ် ရွှေတန်ဆောင်တိုင်ကြီးကို တညီးညီး၊တရှိန်ရှိန် တထိန်ထိန်၊တလက် လက် ပြီးပြက်ဝင်းပြောင် စိုက်ထောင်ထွန်းလင်း၍ ပျောက်ကင်းယုံမှား တရားရသကို ခံစားရသော ယက္ခအမှူး နတ်ဘီလူးကဲ့သို့ အထူးထူးအခြားခြား ကွဲပြားထွေးရှုပ် လျက် အဟုတ်အမှန် ဧကန်မုချ နေရာကျကို မသိကြ၍ ဝိစိကိစ္ဆာတိမ်အလွှာဖြင့် ကွယ်ကာဖုံးအုပ်ကြသော အမျိုးသားတို့အား အဝိဇ္ဇန္တကာရ-တည်းဟူသော အမိုက် မှောင်မှ အလင်းကို ရှုလျက် ဒွိဟဝိုးဝါး ယုံမှားပျောက်ကင်းအောင် လူ့ခပင်းအား ရှင်လင်းဖော်ပြတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ညွတ်ပျောင်းကော်ရော် ရှိခိုးပူဇော်၍ ထိပ်ပေါ်ဟတ္ထ ပဏာမဖြင့် တုပ်ကွရိုကြိုး ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည် ဆရာ တော်ဘုရား”။

၎င်း ၄-ဦးသားတို့ လျှောက်ထားချက်—

[၅၅] (၁) သီလကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရာ ရဟန်းသံဃာ၊ ဆရာသမား၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ ရဟန်း-စသောသူတို့ထံ ခံမှ ရသည်၊ နှုတ်မြွက်၍ ခံယူမှ ရသည်ဆိုသောစကားကို လျှောက်ထားသည်မှာ ဣတိဝုတ်(၅။၂၂၃)၊ သုတ္တသင်္ဂဟ၊ အင်္ဂုတ္တရ၊ ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ(နာ- ၃၆၈)။ ဥပါသကာလင်္ကာရ-စသော ကျမ်းတို့တွင် လာသော—

သမာဒါနတော အညဿ ဂရုဋ္ဌာနိယဿ သန္တိကေ တံ အလဘန္တေန သယမေဝ
စ ပဉ္စသီလာနိ ဧကန္တံ ပါဋိယေက္ကံ ဝါ သမာဒိယန္တေန သမာဒိန္နာနိ ဟောန္တိ။

အစရှိသော ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာစကားကို ခွဲ၍ ကွဲပြားပြောဆိုကြသည်သာ မဟုတ်သေး။ သုတ်- သီလကွန်၊ ကုဋဒန္တသုတ်အဋ္ဌကထာတွင်လည်း—

‘အဇ္ဇတဂ္ဂေ ဇီဝိတဟေတုပိ ပါဏံ န ဟနာမိ’တိ ဝါ ‘ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ’တိ
ဝါ ဝေရမဏိ သမာဒိယာမိ’တိ ဝါ ဧဝံ သိက္ခာပဒါနိ ဂက္ခန္တဿ ဝိရတိ သမာ-
ဒါနဝိရတိတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ (ဒိ၊၄၊၁။၂၇၂) ဟူ၍ လာသေး၏။

အဇ္ဇတဂ္ဂေ၊ ယနေ့မှစ၍။ ဇီဝိတဟေတုပိ၊ အသက်-ဟူသော အကြောင်းကြောင့်
သော်လည်း။ ပါဏံ၊ သတ္တဝါကို။ န ဟနာမိ၊ မသတ်။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့လည်းကောင်း။
ပါဏာတိပါတာ၊ သူ၏အသက်ကို သတ်ခြင်းမှ။ ဝိရမာမိ၊ ကြဉ်၏။ ဣတိ ဝါ၊ ဤသို့
လည်းကောင်း။ ဝေရမဏိ၊ ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်ခြင်းကို။ သမာဒိယာမိ၊ ဆောက်တည်၏။

ဣတိ ဝါ။ ဤသို့လည်းကောင်း။ ဧဝံ ဣမိနာ ဝုတ္တနယေန၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ သိက္ခာပဒါနိ၊ သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဂဏ္ဍန္တဿ၊ ယူသောသူ၏။ ဝိရတိ၊ ဝိရတိကို။ သမာဒါန-ဝိရတိတိ၊ သမာဒါနဝိရတိ-မည်၏-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ဤသို့ “ဇီဝိတဟေတုပိ ပါဏံ န ဟနာမိ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ပါဏာတိပါတာ ဝိရမာမိ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ဝေရမဏိ သမာဒိယာမိ”ဟူ၍လည်းကောင်း သီလဆောက်တည်နည်းကို ပြသည်။ ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့ အလိုဖြင့် သီလကို ကျင့်ဆောက်တည်သော ယောက်ျား၊ မိန်းမ-စသော လူတို့သည် ၅-ပါး၊ ၈-ပါး-စသော သီလကို ကျင့်ဆောက်တည်တတ်လျှင် အလိုရှိသောကာလ ကျင့်ဆောက်တည်အပ်၏။

သီလကို အဘယ်ကဲ့သို့ ကျင့်ဆောက်တည်ရမည် မသိလျှင် ဆောက်တည်နည်းကို သိသသူတို့ထံ ဆောက်တည်ရ၏-ဟု ဆောက်တည်စဉ်နှင့်တကွ သမာဒါန၊ သီလဖြစ်ဟန်ကို ပြသည်။ ထို့ကြောင့်-

- မိမိအလိုလို ဆောက်တည်တတ်၍ ဆောက်တည်လျှင် သမာဒါန ဖြစ်၏။
- မဆောက်တည်တတ်၍ သူတပါးတို့ထံ ဆောက်တည်လျှင်လည်း သမာဒါန ဖြစ်၏။

ပညာရှိသသူတို့ မိမိအလိုလိုပင် ကျင့်ဆောက်တည်ကြောင်းကို-

“သာမံပိ ပဏ္ဍိတမနုဿာ သမာဒယန္တိ”ဟူ၍လည်းကောင်း

“ဥပါသကေန အတ္တနာ သမာဒိယန္တေနာပိ သမာဒိန္နာနိ ဟောန္တိ”ဟူ၍လည်းကောင်း ဝိနည်း၊ အဋ္ဌကထာ(၁။ ၂၀၉)၊ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌ-ကထာ(နာ-၁၈)တို့တွင် လာသည်။

ထိုသို့ မိမိအလိုလို ဆောက်တည်ရာ၌လည်း ကိုယ်ဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ဆောက်တည်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော ၃-ပါးကုန်သော ဆောက်တည်ခြင်းတို့တွင် ၁-ပါးပါးဖြင့် ဆောက်တည်အပ်၏။ သမာဒါနသီလစေတနာ ဖြစ်သည်သာ ပဋ္ဌာနတည်း။ ထိုစကား သင့်၏။

- အကုသိုလ်ကာယကံသည် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ-ဟု ဆိုအပ်သော ဒွါရ ၂-ပါးတို့၌ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရ၌ မဖြစ်။
- အကုသိုလ်ဝစီကံသည်လည်း ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ-ဟု ဆိုအပ်သော ဒွါရ ၂-ပါးတို့၌ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရ၌ မဖြစ်။
- အကုသိုလ်မနောကံသည်ကား ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရ ၃-ပါးတို့၌ ဖြစ်၏။

ထို့အတူ ကုသိုလ် ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံ ၃-ပါးတို့သည် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရ ၃-ပါးလုံးပင် ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌—

အကုသလံ ဟိ ကာယကမ္မံ ကာယဝစီဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ၊ န မနောဒွါရေ။
တထာ အကုသလံ ဝစီကမ္မံ၊ အကုသလံ ပန မနောကမ္မံ တီသု ဒွါရေသု သမုဋ္ဌာ-
တိ၊ တထာ ကုသလာနိ ကာယဝစီမနောကမ္မာနိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၃၂)

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ ကာယဝစီဒွါရေသု၊ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရတို့၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ န သမုဋ္ဌာတိ၊ မဖြစ်။ တထာ၊ ထိုအကုသိုလ်ကာယကံသည် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရတို့၌သာ ဖြစ်သည်နှင့်အတူ။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ဝစီကမ္မံ၊ ဝစီကံသည်။ ကာယဝစီဒွါရေသု၊ ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရတို့၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ န သမုဋ္ဌာတိ၊ မဖြစ်။ အကုသလံ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ မနောကမ္မံ ပန၊ မနောကံသည်ကား။ တီသု ဒွါရေသု၊ ဒွါရ ၃-ပါးတို့၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။ တထာ၊ ထိုအကုသိုလ်မနောကံသည် ဒွါရ ၃-ပါး၌ ဖြစ်သည်နှင့်အတူ။ ကုသလာနိ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ကုန်သော။ ကာယဝစီ မနောကမ္မာနိ၊ ကာယကံ၊ ဝစီကံ၊ မနောကံတို့သည်။ တီသု ဒွါရေသု၊ ဒွါရ ၃-ပါးတို့၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။

ထိုစကား၌ “ပါဏာတိပါတာ ဝေရမဏိ” အစရှိသည်ကိုမျှ မဆိုတတ်သောသူသည် ပါဏာတိပါတ-အစရှိသည်မှ ကြဉ်လိုသောစိတ်ဖြင့် လက်ဆုပ်ပြခြင်း-စသည်ကို ပြု၍ ဆောက်တည်၏။ ထိုသူအား ကုသိုလ်ကာယကံသည် ကာယဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၃၇)၌—

ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ ဟတ္ထ’မုဒ္ဓါယ ဂဏှာတိ။ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ။ ဒွါရမ္ပိ
ကာယဒွါရမေဝ၊ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ ကာယဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ —

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဣမာနိ သိက္ခာပဒါနိ၊ ဤ ၃-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဟတ္ထ’မုဒ္ဓါယ၊ လက်ဆုပ် ပြသဖြင့်။ ဂဏှာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံမည်၏။ ဒွါရမ္ပိ၊ ဒွါရသည်လည်း။ ကာယဒွါရမေဝ၊ ကာယဒွါရပင်တည်း။ ဧဝံ၊ ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ ကုသလံ ကာယကမ္မံ၊ ကုသိုလ်ကာယကံသည်။ ကာယဒွါရေ၊ ကာယဒွါရ၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။

ထို ၃-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုပင် နှုတ်မြွက်၍ ဆောက်တည်သောအခါ ကုသိုလ်ကာယကံသည် ဝစီဒွါရ၌ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌ -

တာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ ဝစီဘေဒံ ကတွာ ဂဏှာတိ၊ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန ဝစီဒွါရံ ဟောတိ။ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ ဝစီဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၃၇)

တာနေဝ သိက္ခာပဒါနိ၊ ထို ၃-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုသာလျှင်။ ဝစီဘေဒံ၊ နှုတ်မြွက်ခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဂဏှာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ဒွါရံ ပန၊ ဒွါရသည်ကား။ ဝစီဒွါရံ၊ ဝစီဒွါရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ၊ ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ ဝစီဒွါရေ၊ ဝစီဒွါရ၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။

အကြင်အခါ ထို ၃-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ပေးသောကာလ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါတို့ကို မလှုပ်ဘဲ စိတ်ဖြင့်သာ ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ-စသည်မှ ကြဉ်၏-ဟု ဆောက်တည်၏။ ထိုအခါ ကုသိုလ်ကာယကံသည် မနောဒွါရ၌ ဖြစ်သည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၃၇)၌-

တေသု ပန သိက္ခာပဒေသု ဒိယျမာနေသု ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂီနိ အစောပေတွာ မနသာဝ ပါဏာတိပါတာ အဒိန္နာဒါနာ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ ပဋိဝိရမာမိတိ ဂဏှာတိ။ တဒါ ကမ္မံ ကာယကမ္မံ၊ ဒွါရံ ပန မနောဒွါရံ ဟောတိ၊ ဧဝံ ကုသလံ ကာယကမ္မံ မနောဒွါရေ သမုဋ္ဌာတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တေသု ပန သိက္ခာပဒေသု၊ ထိုပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဒိယျမာနေသု၊ ပေးအပ်ကုန်သည်ရှိသော်။ ကာယင်္ဂဝါစင်္ဂီနိ၊ ကိုယ်အင်္ဂါ၊ နှုတ်အင်္ဂါတို့ကို။ အစောပေတွာ၊ မလှုပ်ရှားစေမှု၍။ မနသာဝ၊ စိတ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပါဏာတိပါတာ၊ ပါဏာတိပါတမှ။ အဒိန္နာဒါနာ၊ အဒိန္နာဒါနမှ။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရာ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရမှ။ ပဋိဝိရမာမိတိ၊ ကြဉ်၏-ဟူ၍။ ဂဏှာတိ၊ ဆောက်တည်၏။ တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ ကမ္မံ၊ ကံသည်။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံတည်း။ ဒွါရံ ပန၊ ဒွါရသည်ကား။ မနောဒွါရံ၊ မနောဒွါရသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဧဝံ၊ ဤပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့်။ ကုသလံ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကာယကမ္မံ၊ ကာယကံသည်။ မနောဒွါရေ၊ မနောဒွါရ၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။

သုရာမေရယသည် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရ၌ အန္တောဂမ ဖြစ်၏။ မုသာဝါဒ-အစ ရှိသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကိုလည်း ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ကိုယ်၊ နှုတ်၊ စိတ်တို့ဖြင့် ဆောက် တည်သောသူအား ဝစီကံသည် ကာယဒွါရ၊ ဝစီဒွါရ၊ မနောဒွါရ၌ ဖြစ်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၃၇)၌-

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီတိအာဒိနိ စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိ ဝုတ္တနယေနော ကာယာ-
ဒိဟိ ဂဏှန္တဿ ကုသလံ ဝစီကမ္ပံ တီသု ဒွါရေသု သမုဋ္ဌာတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီတိအာဒိနိ၊ မုသာဝါဒါ ဝေရမဏီ-အစရှိကုန်သော။ စတ္တာရိ- သိက္ခာပဒါနိ၊ ၄-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို။ ဝုတ္တနယေနော၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့် သာလျှင်။ ကာယာဒိဟိ၊ ကိုယ်-စသည်တို့ဖြင့်။ ဂဏှန္တဿ၊ ဆောက်တည်သောသူအား။ ကုသလံ ဝစီကမ္ပံ၊ ကုသိုလ်ဝစီကံသည်။ တီသု ဒွါရေသု၊ ဒွါရ ၃-ပါးတို့၌။ သမုဋ္ဌာတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤ၌ စတ္တာရိ သိက္ခာပဒါနိဖြင့် ဝစီသုစရိုက် ၄-ပါးကို ပြသည်။ ၅-ပါးသီလတွင် မုသာဝါဒကိုသာ ဟောတော်မူရကား ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၌ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရအဝင် သုရာမေရယ၊ မုသာဝါဒကို ထည့်၍ ပဉ္စသီလ ၅-ပါး၌ ဖြစ်၏။ ကာယဒုစရိုက်ချင်း တူသော် လည်း ကာမေသု မိစ္ဆာစာရအဝင် သုရာမေရယအပြစ် သာလွန်သောကြောင့် အသီးအခြား မင်္ဂလာ ၁-ပါး ကွဲပြား၍ “မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော”ဟု ဟောတော်မူသည်။

ယင်းသည့် သုရာမေရယကံ၏ အပြစ်ကြီးကြောင်းကိုလည်း ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ သိက္ခာပဒသုတ်အဖွင့်(နှာ-၁၉)တွင်-

အပိစေတ္ထ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနမေဝ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ န တထာ
ပါဏာတိပါတာဒယော၊ ကသ္မာ မနုဿဘူတဿာပိ ဥမ္မတ္တကဘာဝသံဝတ္တနေန
အရိယဓမ္မန္တရာယကရဏတော။-

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

အပိ စ၊ ဆိုဖွယ်အထူးကား။ စေတ္ထ၊ ဤ ၅-ပါးသော ကံတို့တွင်။ သုရာမေရယ- မဇ္ဇပမာဒဌာနမေဝ၊ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနသည်သာလျှင်။ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ကြီး ၏။ တထာ၊ ထိုသုရာမေရယအတူ။ ပါဏာတိပါတာဒယော၊ ပါဏာတိပါတ-စသော ကံတို့ သည်။ မဟာသာဝဇ္ဇံ၊ အပြစ်ကြီးသည်။ န ဟောန္တိ၊ မဖြစ်ကုန်။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်ကြောင့်နည်း ဟူမူကား။ မနုဿဘူတဿာပိ၊ လူဖြစ်သော သူအားလည်း။ ဥမ္မတ္တကဘာဝသံဝတ္တနေန၊

ရှေးသောအဖြစ်ကို ပြသဖြင့်။ အရိယဓမ္မန္တရာယကရဏတော၊ အရိယမဂ်၊ ဖိုလ်၏အန္တရာယ်ကို ပြုတတ်သောကြောင့်တည်း။

ပါဏာတိပါတ-စသော ကံ ၅-ပါးကို အညီအမျှ ဟောတော်မူပြီးမှ သုရာမေရယ၏ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရ၊ ပဉ္စကနိပါတ်ပါဠိတော်တွင်လည်း မြတ်စွာဘုရား အကျယ်အားဖြင့် များစွာပင် ဟောတော်မူသေး၏။ ဤအရာ၌ အချို့သသူတို့က သုရာမေရယသည် အပါယဂမနိယ-မဖြစ်ဟု ဆိုကုန်၏။ ထိုစကား မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ပါဏာတိပါတ-စသော ကံ ၄-ပါးသည် အပါယဂမနိယကံချည်းပင် ဖြစ်၏။ ထိုကံတို့ထက်ပင် သုရာမေရယကံအပြစ် သာလွန်၍ မဟာသာဝဇ္ဇဖြစ်လေရကား အပါယဂမနိယအရာကို ကာ ကထာ-ဟု ပါဠိတော်၏အရကို ထောက်ဆနှိုင်းချင့် ယူသင့်သောကြောင့် အပါယဂမနိယကံ-ဟု ဧကန်မူချ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကပါဌ၊ မင်္ဂလသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(၁၂၀)၌-

မဇ္ဇပါနာ စ သံယမောတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ယသ္မာ ပန မဇ္ဇပါယီ အတ္ထံ န ဇာနာတိ။ ဓမ္မံ န ဇာနာတိ။ မာတု အန္တရာယံ ကရောတိ။ ပိတု အန္တရာယံ ကရောတိ။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတသာဝကာနံ အန္တရာယံ ကရောတိ။ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ စ ဂရဟံ သမ္ပရာယေ စ ဒုဂ္ဂတိံ အပရာပရိယေ ဥမ္မာဒဉ္စ ပါပုဏာတိ။

ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မဇ္ဇပါနာ စ သံယမောတိ ဧတံ၊ မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော-ဟူသော ဤအမည်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော သိက္ခာပဒသုတ်၌။ ဝုတ္တသုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိယာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည်တည်း။ ယသ္မာ ပန၊ အကြင်ကြောင့်ကား။ မဇ္ဇပါယီ၊ သေသောက်သောသူသည်။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဓမ္မံ၊ အကြောင်းကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ မာတု အန္တရာယံ၊ အမိ၏ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပိတု အန္တရာယံ၊ အဖ၏အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတသာဝကာနံ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝကတို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဒိဋ္ဌဓမ္မေ စ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း။ ဂရဟံ၊ ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့။ သမ္ပရာယေ စ၊ တမလွန်ဘဝ၌လည်း။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်လားခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။ အပရာပရိယေ၊ သံသရာဘဝ အဆက်ဆက်၌။ ဥမ္မာဒဉ္စ၊ ရူးခြင်းသို့လည်း။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။

ဤသို့ သုရာမေရယကံ၏ အပါယဂမနိယဖြစ်၍ အပြစ်ကြီးကြောင်းကို သိရာ၏။ သိက္ခာပဒသုတ်တွင် သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိအရနှင့် မင်္ဂလသုတ်တွင် မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော-အရသည် ဒေသနာတော်အနက် တစ်ချက်တည်းပင် ဟူလို၏။

ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသောနည်းဖြင့် ဝိရမိတဗ္ဗဝတ္ထုမှ ကြဉ်သော ဝိရတီစေတနာသည် သီလမည်ပေရကား မိမိအလိုလိုဖြစ်စေ၊ သူတပါးတို့ထံဖြစ်စေ ကိုယ်၊ နှုတ်၊ နှလုံး ၃-ပါး တို့တွင် တစ်ပါးပါးဖြင့် ဆောက်တည်ကျင့်သုံးသော် သီလပြည့်စုံသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဤတွင်ရှေ့ သီလကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရာသော နည်းဥပဒေသကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) ယာဝကာလိက ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ်မှတစ်ပါး ၃-ပါးသော ကာလိကတို့ကို နေ့လွဲအခါ သုံးဆောင်လျှင် ဝိကာလသိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်၊ မပျက်မည်ကို မေးလျှောက် သည်မှာ-

ဝိကာလဘောဇန-ဟူသည် နေ့လွဲအခါ ဘောဇဉ် ၅-ပါး၊ ခဲဖွယ်တို့ကို စားခြင်း တည်း။ “ဝိကာလဘောဇနဿ ဘုဉ္ဇနံ ဝိကာလဘောဇနံ”ဟု ဥတ္တရလောပသတ္တမိတပျူရိသ် သမာသ်ပြု။

တစ်နည်း “ဘောဇနဿ ဘုဉ္ဇနံ ဘောဇနံ”ဟု ဥတ္တရလောပတပျူရိသ်ပြုပြီးမှ “ဝိကာလေ ဘောဇနံ၊ ဝိကာလဘောဇနံ”ဟု ပြု။ နေ့လွဲအခါ ဝိကာလဝတ္ထုကို စားခြင်း ရ၏။

ဝိကာလ-ဟူသည် အရိယာတို့ သုံးဆောင်သော ကာလမှတစ်ပါး မြစ်သောကာလကို ဝိကာလ ဆိုသည်။ “အရိယာနံ ပရိဘုတ္တသမယကာလတော အညော ကာလောတိ ဝိကာလော”ဟု ပြု။ နေ့လွဲအခါ ရစေ။

အရိယာ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် နေ့လွဲအခါ ဝိကာလဝတ္ထုကို သုံးဆောင် မှီဝဲခြင်း မရှိ။ မွန်းမတည့်မီသာ သုံးဆောင်မှီဝဲရသောကြောင့် ဧကဘတ္တိကပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ မဆောက်တည်ဘဲ ဥပေါသထအင်္ဂါကို ကောင်းစွာ ကျင့်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၄-ခုမြောက်သော ပုပ္ဖဝဂ်၊ ဆတ္တပါဏိဝတ္ထု။ အင်္ဂုတ္တရ၊ တိကနိပါတ်၊ ဝိသာခုပေါသထသုတ်တို့၌-

အနာဂါမိအရိယသာဝကာနံ ဟိ သမာဒါနဝသေန ဥပေါသထကမ္ပံ နာမ နတ္ထိ။
မဂ္ဂေနော အဗြဟ္မစရိယဉ္စ ဧကဘတ္တိကဉ္စော အာဂတံ။ (ဓမ္မဋ္ဌ၊ ၁။ ၂၄၀)

ဟူ၍လည်းကောင်း

ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဧကဘတ္တိကော ရတ္တုပရတော ဝိကာလဘောဇနာ။

ဟူ၍လည်းကောင်း (အံ၊ ၁။ ၂၁၂) လာသည်။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ အနာဂါမိ အရိယသာဝကာနံ၊ အနာဂါမိ၊ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့အား။ သမာဒါနဝသေန၊ ဆောက်တည်သည်၏အစွမ်းဖြင့်။ ဥပေါသထကမ္မံ နာမ၊ ဥပုသ်ကံ မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ မဂ္ဂေနေဝ၊ အရိယမဂ်ဖြင့်သာလျှင်။ အဗြဟ္မစရိယဉ္စ၊ အဗြဟ္မစရိယ သည်လည်းကောင်း။ ဧကဘတ္တိကဉ္စေဝ၊ မွန်းမတည့်မီသာ ဘောဇဉ်ကို သုံးဆောင်ခြင်း ဟူသော ဧကဘတ္တိကလည်းကောင်း။ အာဂတံ၊ လာ၏။

ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဧကဘတ္တိကော၊ မွန်းမတည့်မီသာ ဘောဇဉ်ကို စားသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရတ္တိ၊ ည၌အခါ၌။ ဝိကာလ-ဘောဇနာ၊ နေ့လွဲ ညစာ စားခြင်းမှ။ ဥပရတော၊ ကြဉ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဤကား ဝိကာလအရ ဝိကာလဘောဇနအရကို သိသာအောင် ပြသည်။ အနာ-ထပိဏ်သူဌေးအိမ်တွင် ကဿပမည်သော သူရင်းငှားယောက်ျားကို ခြွင်းချန်၍ တစ်ယောက် မကျန် ဥပုသ်ဆောက်တည်ကြသောကာလ နို့စို့သားငယ်များကို ခံတွင်းဆေးလျှော်စေပြီး လျှင် အာဟာရ မဆာ၊ မမွတ်ရအောင် စတုမဇ္ဇအရသာကို ခံတွင်း၌ ထည့်၍ ဥပုသ်ဆောက် တည်ကြောင်းကို ဓမ္မပဒ၊ ၂-ခုမြောက်သော အပ္ပမာဒဝဂ်၊ သာမာဝတီဝတ္ထုတွင်-

သဗ္ဗေပိ ဥပေါသထိကာဝ ဟောန္တိ။ အန္တမသော ထနပါယိနောပိ ဒါရကေ မုခံ
ဝိခါလေတွာ စတုမဇ္ဇရံ မုခေ ပက္ခိပေတွာ မဟာသေဋ္ဌိ ဥပေါသထိကေ ကာရေသိ-

ဟု လာသည်။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၁။ ၁၃၁။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)

သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော သူတို့သည်။ ဥပေါသထိကာဝ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကြ ကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အန္တမသော၊ အယုတ်အားဖြင့်။ ထနပါယိနောပိ၊ နို့စို့သောအရွယ် ရှိသည်လည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒါရကေ၊ သူငယ်တို့ကို။ မုခံ၊ ခံတွင်းကို။ ဝိခါလေတွာ၊ ဆေးလျှော်၍။ စတုမဇ္ဇရံ၊ စတုမဇ္ဇအရသာကို။ မုခေ၊ ခံတွင်း၌။ ပက္ခိပေတွာ၊ ထည့်စေ၍။ မဟာသေဋ္ဌိ၊ သူဌေးကြီးသည်။ ဥပေါသထိကေ၊ ဥပုသ် ဆောက်တည်စေသည် တို့ကို။ ကာရေသိ၊ ပြုစေ၏။

ဤအဋ္ဌကထာ အလိုအားဖြင့် ယာဝကာလိကဝတ္ထုကို သုံးဆောင်လျှင် ဝိကာလ သိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်ကြောင့် စတုမဇ္ဇအရသာကို မှီဝဲ၍ ဝိကာလသိက္ခာပုဒ်ကို စောင့်ရှောက် စေသတည်း။ ဝိနည်းဒေသနာတော်တွင်လည်း မြတ်စွာဘုရားသည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်

ကျောင်းတော်တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ ရဟန်းတော်တို့သည် တန်ဆောင်မုန်းလအခါ သာရဒိက-မည်သောအနာ ကပ်ရောက်သောကြောင့် သုံးဆောင် စားသောက်သော ယာဂုဘောဇဉ်တို့သည် ပျို့အန်ကုန်သောကြောင့် ကြုံလို့လျော့ပါး အားနည်းလျက် အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသောကိုယ် ရှိကြသည်ကို မြင်တော်မူ၍ အာနန္ဒာ မထေရ်ကို မေးတော်မူလျှင် “သာရဒိက-မည်သောအနာ စွဲကပ်၍ ရဟန်းတို့ သုံးဆောင် သော ယာဂုဘောဇဉ်တို့သည် ပျို့အန်သောကြောင့် ကြုံလို့လျော့ပါး အားနည်းလျက် အကြောပြိုင်းပြိုင်းထသောကိုယ် ရှိကြကြောင်း”ကို လျှောက်ထားလျှင် “အကြင်အစာသည် (ဆေးလည်း ဖြစ်ရာ၏။ လူ့အပေါင်းက) ဆေး-ဟူ၍လည်း သမုတ်အပ်၏။ လူတို့၌ အာဟာရကိစ္စ ကိုလည်း ပြီးစေနိုင်၏။ ရန်ရင်းသော အာဟာရလည်း မဟုတ်၊ ထိုဆေးကို ငါဘုရား ခွင့်ပြု တော်မူရသော် ကောင်း၏”ဟု ကြံတော်မူပြီးမှ ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ ဣမာနိ (တာနိ) ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ ကာလေ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကာလေ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ” ဆေး ၅-ပါးတို့ကို ကာလ၌သာ သုံးဆောင်စေခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူသည်။ (ဝိပဿနာ-၂၉၁)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမာနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ ဤဆေး ၅-ပါးတို့ကို။ ကာလေ၊ နံနက်အခါ၌။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ်ခံ၍။ ကာလေ၊ နံနက်အခါ၌။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ သုံးဆောင် စိမ့်သောငှာ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

ထိုဆေး ၅-ပါးတို့ကို နံနက်အခါသာ သုံးဆောင်ကြရသဖြင့် ရဟန်းတို့သည် ထိုဝေဒနာမှ မလွတ်မငြိမ်းဘဲ ရှိခဲ့ပြန်လေရကား “အနုဇာနာမိ ဘိက္ခဝေ တာနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ ကာလေပိ ဝိကာလေပိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ”ဟု ဆေး ၅-ပါးတို့ကို ကာလ၊ ဝိကာလ ၂-ပါးတို့၌ပင် သုံးဆောင်စေခြင်းငှာ ခွင့်ပြုတော်မူပြန်သတည်း။ (ဝိပဿနာ-၂၉၁)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တာနိ ပဉ္စ ဘေသဇ္ဇာနိ၊ ထို ၅-ပါးကုန်သော ဆေးတို့ကို။ ပဋိဂ္ဂဟေတွာ၊ အကပ်ခံ၍။ ကာလေပိ၊ နံနက်အခါ၌လည်းကောင်း။ ဝိကာလေပိ၊ ည၌အခါ ၌လည်းကောင်း။ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ အဟံ၊ ငါဘုရားသည်။ အနုဇာနာမိ၊ ခွင့်ပြုတော်မူ၏။

ဤသို့ ခွင့်ပြုတော်မူသော ဝိနည်းမဟာဝါ၊ ဘေသဇ္ဇေနန္တကပါဠိတော်။ ဓမ္မပဒ၊ အပ္ပမာဒဝဂ်၊ အနာထပိဏ္ဍိက (သာမာဝတီ)ဝတ္ထု၌ လာသော သုတ္တန်ဒေသနာနည်းကို ထောက်၍ ဘောဇဉ်ခဲဖွယ်မှ တပါးသော ကာလိက ၃-ပါးတို့ကို အကြောင်းရှိ၍ သုံးဆောင် ရာ၌ ဝိကာလသိက္ခာပုဒ် မပျက်။ အကယ်၍ မွတ်သိပ်ဆာလောင်ခြင်း-ဟူသော အကြောင်း ဖြင့်ပင် သုံးဆောင်သည် ဖြစ်လင့်ကစား ယာဝကာလိကဘောဇဉ် မဟုတ်သောကြောင့် ဝိကာလသိက္ခာပုဒ်-ဟု ဆိုအပ်သော ပါတိမောက္ခသံဝရ သီလမပျက်။ အရသာကို ခံစားခြင်း၊

သုံးဆောင်လိုသော စိတ်ကို မစောင့်ရှောက်ခြင်း-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလပျက်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်-ဆိုသည်မှာ-

ဝိကာလတာ၊ ယာဝကာလိကတာ၊ အဇ္ဈောဟရဏံ ဣမာနေ'တ္ထ တိဏိ အင်္ဂါနိ။

ဟု မာတိကာအဋ္ဌကထာ (နှာ-၂၂၅)တွင် လာသောကြောင့် နေ့လွဲအခါ ယာဝကာလိကဝတ္ထု ကို လည်ချောင်းအာစောက်တဖက်သို့ ရောက်အောင် မျိုမှ ဝိကာလသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်။

ဝိကာလတာ၊ နေ့လွဲသည်၏အဖြစ်။ ယာဝကာလိကတာ၊ ယာဝကာလိကဝတ္ထု၏ အဖြစ်။ အဇ္ဈောဟရဏံ၊ လည်ချောင်းအာစောက်တွင်းသို့ ရောက်အောင် မျိုခြင်း။ ဧတ္ထ၊ ဤဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ်၌။ ဣမာနိ တိဏိ အင်္ဂါနိ၊ ဤ ၃-ပါးကုန်သော အင်္ဂါတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤတွင်ရှေ့ ယာဝကာလိကဝတ္ထုမှ တပါးသော ကာလိကဝတ္ထုတို့ကို နေ့လွဲအခါ သုံးဆောင်ရာ၌ ဝိကာလဘောဇနသိက္ခာပုဒ် မပျက်သင့်ကြောင်းကို ပြဆိုသော စကား တစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ဤသိက္ခာပဒဝိနိစ္ဆယကို-

- ကိစ္ဆဂေါတ္တရသေ့ကို ပြစ်မှားသော ကုမ္ဘဝတီပြည်၊ ဒဏ္ဍကီမင်းကြီး၏အကြောင်း၊
- ခန္တိဝါဒီရသေ့ကို ပြစ်မှားသော ဗာရာဏသီကလာဗုမင်းကြီး၏အကြောင်း၊
- အရံ ၅၀၀-နှင့်တကွ သာသနာပ ဗာဟိရရသေ့ကြီးကို ပြစ်မှားသော ဒန္တပူရမြို့၊ နာဠိကေရမင်းကြီး၏အကြောင်း၊
- သာသနာပ ဗာဟိရရသေ့ကို ပြစ်မှားသော မဟိသကတိုင်း၊ အဇ္ဈနမြို့၊ ကေတက မင်းကြီးတို့၏ အကြောင်းအရာများကို-

ကလိင်္ဂမင်း၊ အဋ္ဌကမင်း၊ အမွရဋ္ဌမင်း၊ ၃-ဦးသားတို့ အကြံချင်း တူကြ၍ “ဘုရား အလောင်းတော် သရဘင်္ဂရှင်ရသေ့ထံ လျှောက်ထားကြမည်” စုံညီလာရောက် လျှောက် ထားကြလေလျှင် အရှင်ရသေ့ ဖြေဆိုတော်မူကြောင်းကို စတ္တာလီသနိပါတ်၊ သရဘင်္ဂဇာတ် တော်တွင် လာသကဲ့သို့ ဤ ၄-မြို့၊ ၄-ရွာ၊ ၄-ဌာန၊ ၄-ဦးသားတို့ လျှောက်ထားသော စကား တူကြ၍ တလုံးတဝ တကိစ္စတည်းဖြင့်သာ ကျမ်းလာပါဠိ ရှိသည်အရ ပရမတ္ထဓမ္မ သဘာဝကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်ဖြေဆိုလိုက်သည်။

၁၂၃၇-ခု ဝါဆိုလဆန်း ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

၎င်းတတိယပိုင်း၌ လာရှိသော ပုစ္ဆာဝိသုဒ္ဓိနာတို့ အစဉ်

ပဌမပုစ္ဆာ၌	- ပစ္စယပူဇာ၊ ပစ္စယဒါနဓမ္မဒါနတို့၏ အကွဲအပြား၊ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတု၊ ပိဋကတ်စာပေ၊ ဓမ္မစေတီ ကိုးကွယ်ရေးသား တည်ထားပြုလုပ်သည့်အရာ ဓမ္မဒါနဖြစ်မည်ကို အာမိသဒါန ဖြစ်မည်။
ဒုတိယပုစ္ဆာ၌	- ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတု၊ ပိဋကတ်စာပေ၊ ကိုးကွယ်ရေးသား တည်ထားသည့်အရာကို ထပ်မံ လျှောက်ထားဖြေဆိုချက်။
တတိယပုစ္ဆာ၌	- အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ လက္ခဏာ ၃-ပါးတွင် ဓမ္မသဒ္ဓါ၏အထူး။
စတုတ္ထပုစ္ဆာ၌	- “သဗ္ဗေ ဓမ္မာ အနတ္တာ” ဟူသော ပုဒ်၌ ဓမ္မသဒ္ဓါ၏ အနက်အထူး။
ပဉ္စမပုစ္ဆာ၌	- ကထိန်ခံခြင်း အမေး၊အဖြေ။
ဆဌမပုစ္ဆာ၌	- ရထား၊ မြင်း၊ ဆင်၊ ဝေါ၊ ယာဉ်၊ သန်လျင်း၊ ခြေနင်း၊ ဖိနပ်တို့ကို စီးလျက် စေတီ၊ သံဃာတို့ကို ရှိခိုးအပ်သည်၊ ရှိမခိုးအပ်သည်။
သတ္တမပုစ္ဆာ၌	- နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ယူသောသူတို့ အဘယ်မျှလောက်ကာလ ငရဲ၌ ခံရ၍ အဘယ်မျှလောက်ခံမှ လွတ်မည်၊ မလွတ်မည်။
အဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌	- နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကို ယူသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလျဉ်းပင် အကျွတ်တရား ကို ရသင့်၊ မရသင့်။
နဝမပုစ္ဆာ၌	- ခင်ပွန်း ၁၀-ပါး အကွဲအပြား။
ဒသမပုစ္ဆာ၌	- ဝဇ္ဇန-အပြား။
ကောဒသမပုစ္ဆာ၌	- ပုဂ္ဂလိကဒါနအပြား ၁၄-ပါး၊ ၇-ပါးသော သံယံကဒါနတို့တွင် အဘယ်ဒါနလျှင် အာနိသံသဖလကို လွန်ကြူးထူးမြတ်ပါသနည်း။

- ဒွါဒသမပုစ္ဆာ၌ - နေ၊ လတို့၏ ထွက်ရာ၊ ဝင်ရာ၊ မွန်းတည့်ရာဌာန၊ အချိန်ကာလဖြင့် မိုး၊ မြေ၊ စကြဝဠာ၊ သီဒါ၊ သတ္တရဗ္ဗန် အရံကျွန်းကြီးတို့၏ အချင်း ယူဇနာ အကွာအဝေး။
- တေရသမပုစ္ဆာ၌ - “ဒွိအဟေကုစ္ဆေရ” ကဗျာ၏ အဖြေ။
- စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာ၌ - ဝိဓုရဇာတ် နတ်မြင်းပျံ၏ အကြောင်း “ယထာပိ ဘိက္ခဝေ” စသော ဂါထာအရ အဖြေ။
- ပန္နရသမပုစ္ဆာ၌ - ဂရုကံ၊ အာသန္ဓကံ၊ အာစိဏ္ဏကံ၊ ကဋ္ဌတ္တကံ-ဟူသော ပါကဒါနကံ ၄-ပါးတို့၏ ဖြစ်ဟန်။
- သောဠသမပုစ္ဆာ၌ - အလှူရှင်နှင့် စေခိုင်းခံရသူ ၂-ဦးသားတို့တွင် အဘယ်သူ သာလွန်၍ အကျိုးကြီးမြတ်သည်။
- သတ္တရသမပုစ္ဆာ၌ - သီလဂုဏ် ၈-ပါး၊ စာဂုဏ် ၆-ပါးတို့၏ သရုပ်အဓိပ္ပါယ်။
- အဋ္ဌာရသမပုစ္ဆာ၌ - ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ သာဝကတို့ ပါရမီဖြည့်ရသည့် ကာလအပိုင်း အခြား။
- ဧကေနဝိသတိမပုစ္ဆာ၌ - အဘယ်သို့ သီလကို ဆောက်တည်ရမည်၊ မိမိအလိုလို ကျင့်သုံး ဆောက်တည်ရာ၌ သမာဒါန ဖြစ်၊ မဖြစ်။

ယာဝကာလိကဝတ္ထုမှ တပါးကုန်သော ကာလိကဝတ္ထုတို့ကို နေလွဲအခါ သုံးဆောင်သော် ဝိကာလသိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်၊ မပျက်မည်။

ဤသို့လျှင် အရပ်ရပ် လူ့ရှင်၊ ရဟန်းတို့ မေးလျှောက်ချက်အတိုင်း ယုံမှားကင်းစေရန် ဂန္ထနုရ-အရို နှိုင်းညှိဖြေဆိုတော်မူသည်။

(တတိယပိုင်းတစ်ရပ် အပြီးသတ်။)

လုံးတော်ဆရာတော်

ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

ပထမတွဲ၊ ၁။ (စတုတ္ထပိုင်း၊ ၄။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ရန်ကုန်မြို့နေ ရဟန်းတော် ဦးမုနိန္ဒ-က *စေတီ၊ပုထိုး ဝေးသောအရပ်က
 တစ်စုံတစ်ရာဝတ္ထုကို လှူဒါန်းသော် ဒါနဖြစ်၊မဖြစ်၊*ကျောင်းအာရာမ်
 ပြုလို၍ အပြစ်ရှိ၊မရှိ၊ *သုရာမေရယကို ကျူးလွန်ရာ၌ အပြစ်ကြီး၊
 မကြီး၊ *သုရာမေရယကို လျှာဖျား၌ ထိရုံမျှနှင့် သုရာမေရယသိက္ခာပုဒ်
 ပျက်၊မပျက်များကို ခြားနားစွာ ဖြေဆိုပါမည့်အကြောင်းနှင့်
 လျှောက်ထားချက်

[၅၆] “ဘုရားတပည့်တော် ရန်ကုန်မြို့၊ နှင်မုနိန္ဒ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
 ဘုရား။

(၁)စေတီ၊ ပုထိုးနှင့် ဝေးသောအရပ်မှ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုတို့ကို လှူဒါန်း
 ပူဇော်ကြရာ ဒါနဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်။ (၂) ကျောင်းအာရာမ်နေရာ ပြုလို၍ ထို
 အာရာမ်တွင်းရှိသော စေတီတို့ကို ထိုထိုအရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသော် သင့်မည်၊
 မသင့်မည်။ (၃) ၅-ပါးသီလတွင် သုရာမေရယသည် သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသည်-
 ဟု အချို့ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့လည်း မုသာဝါဒ-က သာလွန်၍ အပြစ်ကြီး
 သည်-ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုစကားကို အဘယ်သို့ ကွဲပြား၍ မှတ်သားရမည်။

(၄) ထိုသုရာမေရယသိက္ခာပုဒ်တွင်ပင် သုရာကို အနည်းငယ်မျှ သမန်းမြက်ဖျား-
စသည်ဖြင့် ထိတို့၍ သုံးဆောင်ရာ သုရာမေရယသိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်၊ မပျက်မည်၊
*ထိုအနည်းငယ်မျှ အပ္ပကဖြစ်သော သုရာမေရယသည် ကမ္မပထမြောက်၍
အပါယဂမနိယ ဖြစ်လောက်သည်၊ မဖြစ်လောက်သည်။

ဤသို့ ၄-ရပ်၊ ၄-ဌာန ကွဲပြားပြောဆိုကြသော စကားကို နေရာကျကျ သိမှတ်
ပါရအောင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ကျမ်းဂန်တို့နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမှ အများ
သတ္တဝါ သင်္ကာပျောက်ကင်း ယုံမှားရှင်း၍ ထင်လင်းသိသာနိုင်ပါမည့်အကြောင်း
ကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ရဟန်းတော် ဦးမုနိန္ဒ လျှောက်ချက်—

[၅၆] (၁) (စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယမ္ပိ တိဒသပုရေပိ ဗြဟ္မလောကေပိ ဌိတာဟိ ဒေဝတာဟိ) ပဝိဋ္ဌာနိ
အန္တလိက္ခာဝ ပတန္တိ-(ဒီ၊ ၄၊ ၂။ ၁၆၇)ဟု ပါသည်။

စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယမ္ပိ၊ စကြဝဠာ၏ အနားရေး၌လည်းကောင်း။ တိဒသပုရေပိ၊
တာဝတိံသာနတ်ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဗြဟ္မလောကေပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌လည်းကောင်း။ ဌိတာ၊
တည်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ ပဝိဋ္ဌာနိ၊ ဝင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ အန္တလိက္ခာဝ၊
ကောင်းကင်မှလျှင်။ ပတန္တိ၊ ချကုန်၏။

ဝရုဏဝါရနမည်သော နတ်မင်းသည် ဘုရားလောင်း တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတေ၍
ပဋိသန္ဓေနေ၍ ဘုရားဖြစ်သတည်း-ဟု ကြားကတည်းကပင် ဘုရားလောင်း ပဋိသန္ဓေနေတော်
မူသောအခါ၊ တောထွက်တော်မူသောအခါ၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ၊ ဓမ္မစကြာတရား
ကို ဟောတော်မူသောအခါ၊ ယမိုက်ပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသောအခါ၊ တာဝတိံသာနတ်ပြည်
မှ သက်တော်မူသောအခါ၊ အာယုသင်္ခါရ လွှတ်တော်မူသောအခါ၊ ဤသို့သော အခါတို့ကို
လွန်ခဲ့၍ မပူဇော်ရသော် ‘ယခု နေ့ည၊ မိုးသောက်ထတွင်ပင် အင်ကြင်းဥယျာဉ်၌ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံယူတော်မူမည်’-ကြား၍ “ဤပန်းကုံးကား ဘုရားနှင့်သာ လျှောက်ပတ်၏”ဟု ပန်းကုံးမပြီးမီ
ဆောလျင်စွာ ယူဆောင်ခဲ့၍ စကြဝဠာ၏အတွင်း၌ အခွင့်မရသောကြောင့် စကြဝဠာအနား
ရေး၌ပင် ထား၍ ပူဇော်ရကြောင်းကို ၎င်းသုတ်မဟာဝါ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ
တွင်—

အနိဋ္ဌိတာဝ မာလာယော ဂဟေတွာ အာဂမ္မ အန္တောစက္ကဝါဠေ ဩကာသံ
အလဘမာနာ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ ဩလမ္ပိတွာ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (ဒီ၊ ၄၊ ၂။ ၁၆၈။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

အနိဋ္ဌိတာဝ၊ မပြီးမီလျှင်။ မာလာယော၊ ပန်းကုံးတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ အာဂမ္မ၊ လာလတ်၍။ အန္တောစက္ကဝါဠေ၊ စကြဝဠာတိုက်၏အတွင်း၌။ သြကာသံ၊ အခွင့်ကို။ အလ-ဘမာနာ၊ မရကုန်သည်ဖြစ်၍။ စက္ကဝါဠမုခဝဋ္ဋိယံ၊ စကြဝဠာအနားရေး၌။ သြလမ္ပိတွာ၊ ဆွဲ၍။ ဌပေန္တိ၊ ထားကုန်၏။

သို့အဋ္ဌကထာ ဖွင့်ဆိုရာ “အန္တလိက္ခာဝ ပတန္တိ”ဟူသော ရှေးစကား၌ နတ်တို့ တန်ခိုးဖြင့် ပန်းတို့သည် ဘုရားရှိရာ ရှေးရှုရောက်လာကြောင်းကို လာသေး၏။ စက္ကဝါဠ-မုခဝဋ္ဋိယံ-ဟူသောစကား၌ ဘုရားရှိရာ ရောက်ကြောင်းကို မလာ။ စကြာဝဠာ တံတိုင်းပေါ် မှာပင် ထား၍ ပူဇော်ကြောင်းကိုသာ လာသည်။

ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၈၄)တွင်လည်း မြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူ သည့်နောက် တစ်ယောက်သော ဒါယိကာမသည် မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်စား တည် ထားသော စေတီတော်ကို ပူဇော်အံ့သောငှာ ၄-ခုသော သပ္ပတ်ခါးပွင့်တို့ကို ယူဆောင်၍ ဆောလျင်စွာ သွားသော် စေတီတော်သို့ မရောက်မီ ခရီးအကြားတွင် နွားမ ဝှေ့လေရကား ဒလှိုင်းကြား လဲသွားလျှင် အသက်ကုန်သဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် ကြီးကျယ်ပြန့်ပြော အံ့သြဖွယ်သော ဗိမာန်နေရာ အရောင်အဝါတို့ဖြင့် တင့်တယ်စမွယ်သော နတ်သမီးကို တာဝတိံသာ နတ်ရွာသေဌ်နင်း သိကြားမင်းသည် ဥယျာဉ်ကစား လှည့်လည်သွားသည်တွင် တွေ့မြင်လတ်သော် “ကိံ ကမ္မ’မကရီ ဘဒ္ဒေ၊ ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ”စသည်ဖြင့် “လူဖြစ် စဉ်ကာလက အဘယ်ပုည ကုသလကြောင့် ဤမျှကြီးကျယ် အံ့သြဖွယ်သော နတ်၏စည်းစိမ် ချမ်းသာကို ရရှာသနည်း”ဟု မေးလတ်သည်တွင် စေတီတော်အား သပ္ပတ်ခါးပန်း လှူဒါန်း မည်သွားရာ စေတီတော်သို့ မရောက်မီ ခရီးအကြားတွင် နွားမ ဝှေ့လေရကား ဒလှိုင်းကြား လဲသွားလျက် အသက်ကုန်သဖြင့် တာဝတိံသာနတ်ပြည်ဝယ် ကြီးကျယ်ပြန့်ပြော အံ့သြဖွယ် သော ဤဗိမာန်တွင် နေရကြောင်းကို—

သတ္ထု သရီရ’မုဒ္ဒိဿ၊ ဝိပ္ပသန္ဓေန စေတသာ။
နာ’ဿ မဂ္ဂ’မဝေက္ခိဿံ၊ တဒင်္ဂ’မနသာ သတိ။ ။

ဟု ဖြေကြားပေ၏။ ထိုစကား၌ စေတီတော်သို့ မရောက်ကြောင်းကို “ထူပံ အပတ္တမာနသံ” ဟု ပါဠိတော်တွင် လာရှိသည်။ ဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၈၅)၌လည်း—

ထူပံ အပတ္တမာနသန္တိ ထူပံ စေတိယံ အသမ္ပတ္တံ အဇ္ဈာသယံ ပန မနသိ ဘာဝေတိ။
ထူပံ ဥပဂန္တာ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇိဿာမီ’တိ ဥပ္ပန္နမနောရထဿ အသမ္ပုဏ္ဏတာယ ဧဝံ
ဝုတ္တံ ထူပံ စေတိယံ ပုပ္ဖေဟိ ပူဇနစိတ္တံ သိဒ္ဓမေဝ— ဟု လာ၏။

ဘဒ္ဒေ၊ အဘယ်နတ်သမီး။ ပုဗ္ဗေ မာနုသကေ ဘဝေ၊ ရှေးလူဖြစ်သော ဘဝ၌။ ကိံ ကမ္မံ၊ အဘယ်ကောင်းမှုကံကို။ (အကရိ၊ ပြုခဲ့ဖူးသနည်း။ သတ္တုသရီရံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်စား ဓာတ်တော်ကို။) ဥဒ္ဓိဿ၊ ရည်၍။ ဝိပုသဇ္ဇေန၊ ကြည်ညိုစွာသော။ စေတဿ၊ စိတ်ဖြင့်။ အဿ၊ ထိုဝေ့သော နွားမ၏။ မဂ္ဂံ၊ သွားလာသော ခရီးကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ န အဝေက္ခိဿံ၊ မမြင်၊ မကြည့်မိ။ တဒဂ္ဂံ၊ ထိုသရီရစေတီတော်ကို။ မနဿ၊ စိတ်ဖြင့်။ သတိံ၊ သတိကို။ ဥပ္ပါဒေမိ၊ ဖြစ်စေ၏။

သရီရ-ဟူရာ၌ “ဒဗ္ဗော ပဋေ၊ သမုဒ္ဓေါ မယာ ဒိဋ္ဌော” ကဲ့သို့ အပေါင်းအမည်ကို အစိတ်၌ တင်စား၍ ၁-စိတ်သော ဓာတ်တော်ကိုပင် သရီရ-ဆိုသည်-ယူရမည်။ အစိတ် ဓာတ်တော်ပင် သရီရစေတီ မည်၏။

ဥဒ္ဓိဿကစေတီ၊ သရီရစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ ၃-ပါးရှိကြောင်းကို တေရသက နိပါတ်၊ မဟာကာလိဂ်ဗောဓိဇာတ် (ဇာ၊ ၄၊ ၂၂၉။ ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂၊ ၁၆၃) တွင် ဟောတော်မူသည်။ “သရီရစေတီကို အဘယ်သို့ ကိုးကွယ်ရမည်နည်း” ဟု အရှင်အာနန္ဒာ မေးလျှောက်ရာ(၌) လည်း သရီရစေတီမှာ “ငါဘုရား သက်တော်ထင်ရှားရှိသည်” ဟု မိန့်တော်မူသည်။

ထူပံ၊ သရီရစေတီတော်သို့။ အပတ္တမာနသံ၊ မရောက်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ ထူပံ အပတ္တမာနသန္တိ၊ ထူပံ အပတ္တမာနသံ-ဟူသည်ကား။ ထူပံ စေတီယံ၊ စေတီတော်သို့။ အပတ္တံ၊ မရောက်သေး။ အဇ္ဈာသယံ ပန၊ အလိုကိုကား။ မနသိ၊ စိတ်၌။ ဘာဝေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ထူပံ သရီရံ၊ စေတီတော်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ပုပ္ဖဟိ၊ ပန်းတို့ဖြင့်။ ပူဇိဿာမိ၊ ပူဇော်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပ္ပန္နမနောရထဿ၊ ဖြစ်သော နှလုံးအလို၏။ အသမ္ပုဏ္ဏတာယ၊ မပြည့်စုံသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ထူပံ အပတ္တမာနသံ၊ ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ ထူပံ စေတီယံ၊ သရီရစေတီတော်ကို။ ပုပ္ဖဟိ၊ ပန်းတို့ဖြင့်။ ပူဇနစိတ္တံ၊ ပူဇော်သော စိတ်သည်။ သိဒ္ဓမေဝ၊ ပြီးလေသည်သာတည်း။

ထိုအခါ တာဝတိံသာ နတ်ရွာသေဌ်နင်း သိကြားမင်းကြီးသည် မာတလိနတ်သားကို ခေါ်၍ “ဥယျာဉ်လှည့်သွား ကစားမြူးတူးခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိလေအံ့နည်း။ စေတီတော်ကို ပူဇော်အံ့” ဟု စူဠာမဏိစေတီတော်တွင် ၇-ရက်ပတ်လုံး ပူဇော်၍ အရှင်နာရဒ မထေရ် နတ်ပြည်သို့ ဒေသစာရီ ကြွတော်မူလာရာ ထိုအကြောင်းကို သိကြားမင်း လျှောက်ထားလိုက်သောကြောင့် အရှင်နာရဒမထေရ်က သင်္ဂါယနာတင် အရှင်မြတ်တို့ကို ကြား၍ သင်္ဂါယနာတင်ရာ ပါဝင်ကြောင်းကို ၎င်းဝိမာနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ(နာ-၁၈၇)တွင်—

အထာ'ပရေန သမယေန ဒေဝစာရိကံ ဂတဿ အာယသ္မတော နာရဒတ္ထေရဿ သက္ကော တံ ပဝတ္တိံ ဂါထာဟေဝ ကထေသိ။ ထေရော ဓမ္မသင်္ဂါဟကာနံ အာရောစေသိ။ တေ တထာ နံ သင်္ဂဟံ အာရောပေသုံ။ -

ဟု လာသည်။

အထ ပစ္ဆာ၊ ထိုသို့ စူဠာမဏိစေတီတော်ကို ပူဇော်ကြပြီးနောက်မှ။ အပရေန သမယေန၊ တပါးသောအခါ၌။ ဒေဝစာရိကံ၊ နတ်ပြည် ဒေသစာရီသို့။ ဂတဿ၊ ကြွတော် မူလာသော။ အာယသ္မတော နာရဒတ္ထေရဿ၊ အရှင်နာရဒမထေရ်အား။ သက္ကော၊ တာဝတိံသာ နတ်ရွာသေဌ်နင်း သိကြားမင်းကြီးသည်။ တံ ပဝတ္တိံ၊ ထိုနတ်သမီးအကြောင်း ကို။ ဂါထာဟေဝ၊ ဂါထာတို့ဖြင့်သာလျှင်။ ကထေသိ၊ လျှောက်ကြားပေ၏။ ထေရော၊ အရှင် နာရဒမထေရ်သည်။ ဓမ္မသင်္ဂါဟကာနံ၊ သင်္ဂါယနာတင်ကုန်သော အရှင်မြတ်တို့အား။ နံ၊ ထိုအကြောင်းကို။ အာရောစေသိ၊ ကြားပေ၏။ တေ၊ ထိုသင်္ဂါယနာတင်သော မထေရ်တို့ သည်။ တထာ၊ ထိုအရှင်နာရဒမထေရ် ကြားတော်မူတိုင်းပင်။ နံ၊ ထိုပီတဝိမာနဝတ္ထုကို။ သင်္ဂဟံ၊ သင်္ဂါယနာသို့။ အာရောပေသုံ၊ တင်ကြကုန်၏။

ဤဝိမာနဝတ္ထု ပါဠိအဋ္ဌကထာအရ ပီတဝိမာနဝတ္ထုတွင်လည်း စေတီတော်နှင့် မည်မျှကွာဝေးသည်-ဟု မပါ၊မလာ။ စေတီတော်သို့ မရောက်သေးသမျှကို အဝေးပင် မှတ် ရာ၏။ ဝိနယသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ၊ ဝိဿာသဂ္ဂါဟဝိနိစ္ဆယ(နှာ-၇၁)တွင် တစ်စုံတစ်ယောက် သော ရဟန်းက ဝေးသောအရပ်၌ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရည်မှတ်၍ တစ်စုံတစ်ယောက်သော ရဟန်း၏လက်၌ သင်္ကန်းကို အပ်နှံပြီးသော် “ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မိ”ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ ဖြင့် လှူလိုက်သည်ကို ဆောင်ယူသွားသော ရဟန်းသည် လမ်းခရီးတွင် ထိုသင်္ကန်းကို စေသ္မဉ္စော မဟုတ်-ဟူသောအမှတ်ဖြင့် ဝိဿာသဂ္ဂါဟနှင့် ယူရာ ထိုစေသ္မဉ္စော မဟုတ်သော ကြောင့် ဒုဂ္ဂဟိတဖြစ်၏။ အကြင်ရဟန်းအား စေလိုက်၏။ ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာ-ဟူသော အမှတ်ဖြင့် ယူရာ ထိုရဟန်း၏ ဥစ္စာဖြစ်၍ သုဂဟိတ ဖြစ်၏။

ဤသို့ ပြဆိုရာ၌ ဝတ္ထုရှင် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ် နေရာအရပ်သည် အခွန်ရှည်စွာ ယူဇနာ ၁၀၀-ပင် ကွာဝေးသော်လည်း “ဣမံ စီဝရံ ဣတ္ထန္နာမဿ ဒမ္မိ”ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလဖြင့် လှူရာ ထိုအလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာဖြစ်၍ လမ်းခရီးအကြားတွင် ဆောင်သွားသောသူသည် အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်၏ ဥစ္စာကို ယူသည်-မည်ပေရကား ဝေးသောအရပ်၌ရှိသော စေတီတော် တို့ကို ရည်၍ ပန်း၊ တန်ဆောင်း၊ ဆီမီး၊ ထီး၊ တံခွန်-စသော ဒါနဝတ္ထုတို့ကို လှူဒါန်းကြရာ ဒါနလက္ခဏာအင်္ဂါ မြောက်သဖြင့် သွားသောသူသည် ကုသိုလ်ရ၍ ဒါနဧကန်ဖြစ်ကြောင်း ကို ကောင်းကောင်းကြီး သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

ဤတွင်ရွှေ ဝေးသောအရပ်မှ ဒါနဝတ္ထုတို့ကို လှူဒါန်းပူဇော်ကြရာ ဒါနဖြစ်သင့်သည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတည်း။

(၂) ကျောင်းအာရာမနေရာ ပြုလို၍ ထိုအရပ်တွင်ရှိသော စေတီတို့ကို ထိုထိုအရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သော် သင့်မည်၊ မသင့်မည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော်က ယခုတိုင် ကျောင်းအာရာမနေရာ ပြုလို၍ ထိုအရပ်တွင်ရှိသော စေတီတို့ကို ထိုထိုအရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့ကြကြောင်းကို ထုံးဟောင်းပုံစံ ကျမ်းဂန်တို့တွင် မပါ၊မလာ၊ မရှိ။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသည့်နောက် အနှစ် ၂၁၈-နှစ်မြောက်၌ ဓမ္မာသောကအမည်ရှိသော မင်းသည် မြတ်စွာဘုရားဓာတ်တော်တို့ကို ဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်းအပြင်တွင် ပြန့်နှံ့ကိုးကွယ်ကြစေလို၍ ဓာတ်တော်ကို ရှာရာ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် စေတီတော်တို့ကို ဖျက်စေ၍ ဓာတ်တော်တို့ကို မတွေ့ခဲ့လေလျှင် စေတီကို တည်မြဲပကတိ တည်ထားခဲ့ကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ(နာ-၂၀၅)၌—

ရာဇဂဟေ စေတိယံ ဘိန္နာပေတွာ ဓာတုယော အပဿန္တော ပဋိပါကဋီကံ
ကာရေတွာ။ — ဟု လာ၏။

ရာဇဂဟေ၊ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၌။ စေတိယံ၊ စေတီတော်ကို။ ဘိန္နာပေတွာ၊ ဖျက်စေ၍။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့ကို။ အပဿန္တော၊ မမြင်မတွေ့သည်ဖြစ်၍။ ပဋိပါပဋိကံ၊ ပြကတေ တည်မြဲတိုင်းကို။ ကာရေတွာ၊ ပြုစေ၍။ ဌပေသိ၊ ထားပေ၏။

ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည် စေတီတော်တို့တွင် မတွေ့ခဲ့သော် ရာမရွာ၊ အလ္လကပ္ပတိုင်း၊ ဝေဠုဒီပတိုင်း၊ ပါဝါပြည်၊ ကုသိနာရုံပြည် စေတီတော်တို့ကို ဖျက်၍ ဓာတ်တော်တို့ကို မရခဲ့သော် တည်မြဲပကတိ တည်ထားခဲ့ကြောင်းကို ၎င်းသုတ်မဟာဝါမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာတွင်—

သဗ္ဗတ္ထ စေတိယာနိ ဘိန္နိတွာ ဓာတုံ အလဘိတွာဝ ပဋိပါကဋီကာနိ ကတွာ။
ဟု လာသည်။

သဗ္ဗတ္ထ၊ ခပ်သိမ်းသော အရပ်၌။ စေတိယာနိ၊ စေတီတော်တို့ကို။ ဘိန္နိတွာ၊ ဖျက်၍။ ဓာတုံ၊ ဓာတ်တော်ကို။ အလဘိတွာဝ၊ မရသည် ဖြစ်၍သာလျှင်။ ပဋိပါကဋီကံ၊ ပြကတေ တည်မြဲတိုင်းတို့ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဌပေသိ၊ ထားပေ၏။

ထိုရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ရာမရွာ၊ အလ္လကပ္ပတိုင်း၊ ပါဝါပြည်၊ ကုသိနာရုံပြည် စေတီတော်တို့မှာ ရှာ၍မရခဲ့သော် အသက် ၁၂၀-နှစ်ရှိပြီးသော မထေရ်ကြီး၏ထံမှ အစဉ်မပျက်သော

စကားကို ကြားသိရ၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီး၏ အရှေ့တောင်တောင့်အရပ်တွင် တော၊ ချုံပုတ် ပေါင်းတို့ကို ခုတ်ထွင်၍ ကျောက်စေတီကို တွေ့လေလျှင် ထိုကျောက်စေတီကို ပယ်ဖျက်၍ မြေမှုန့်တို့ကို သုတ်သင်ပြီးမှ အဇာတသတ်မင်းကြီး ဌာပနာခဲ့သော ဓာတ်တော်တို့ကို ယူ၍ မြေမှုန့်တို့ကို ဖို့မြဲဖို့၍ ထိုကျောက်စေတီကိုလည်း တည်မြဲတိုင်း တည်ထားခဲ့ကြောင်းကို-

ပံသုံ ပက္ခိပိတ္တာ... တဿ ဥပရိ ပါသာဏထူပံ ပတိဌပေသိ။

ဟု ၎င်းသုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌကထာ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်(နာ-၂၀၅)တွင် လာသည်။

ပံသုံ၊ မြေမှုန့်ကို။ ပက္ခိပိတ္တာ၊ ထည့်၍။ တဿ၊ ထိုမြေမှုန့်၏။ ဥပရိ၊ အထက်၌။ ပါသာဏထူပံ၊ ကျောက်စေတီကို။ ပတိဌပေသိ၊ တည်ထားပေ၏။ ဓာတ်တော်ကို ဌာပနာ သောအကြောင်းအရာကို ပြဆိုလျှင် အလွန်ကျယ်လွန်းအံ့။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသည်နှင့်အညီ ပရမတ္ထဓမ္မသဘာဝကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိ ဆင်ခြင်သော် ဓမ္မာသောကမင်းကြီးမှာ ဓာတ်တော်တို့ကို ထိုထိုမြို့ရွာတို့တွင် ပြန့်နှံ့သဖြင့် လူနတ်တို့ ပူဇော်ဦးညွှတ်ကြ၍ သဂ္ဂမောက္ခ ဒွယဘာဂီအကျိုး တိုးပွားကြီးမြင့်ကြသဖြင့် မြတ်စွာဘုရား ကျေးဇူးတော်၊ဂုဏ်တော် ထင်ပေါ်ကျော်စောမည့်အရာကို ကောင်းစွာနှလုံး သွင်းသော ယောနိသော မနသိကာရကြောင့် အနဝဇ္ဇသုက္ကဓမ္မဖြစ်၍ သင့်မြတ်လှပေသည်။

ကျောင်းအာရာမ နေရာပြုလို၍ ထိုအရပ်တွင်ရှိသော စေတီတို့ကို ထိုထိုအရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သည်မှာ မိမိတို့ စေတနာရင်းကပင် မစင်ကြယ်သော အသုဒ္ဓစေတနာ၊ ဂါရဝ၊ အဝမည၊ သာဝဇ္ဇကဏှာဓမ္မဖြစ်၍ စင်စစ်အကုသိုလ်သာ ဖြစ်၏။ မိစ္ဆဒိဋ္ဌိအယူရှိသောသူ၊ သဒ္ဓါတရား အားနည်းသောသူတို့ စေတီတော်တို့၏ အနီးအပါး အိမ်ရာချထား သား၊မယား တို့နှင့်တကွ နေထိုင်ကြ၍ အဂါရဝ အပ္ပဋိဿဝအမှုကို မရိုမသေ ပြုကြသောကြောင့်လည်း ကောင်း လူအများတို့ စွန့်ထားသော ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ် ရွံရှာဖွယ်တို့ဖြင့် မတင့်တယ် မလျောက်ပတ်သောကြောင့်လည်းကောင်း လျောက်ပတ်သင့်တင့်ရာသို့ သဒ္ဓါဗလဝရှိ၍ သတိပညာနှင့် ပြည့်စုံသသူ လူသူတော်ကောင်းတို့ ရွှေ့ပြောင်းတည်ထားသည်မှာ အလွန် သင့်မြတ်ရာသည်ဖြစ်၍ အကျိုးသာ ဖြစ်၏။ အပြစ် မရှိ။

အကုသိုလ်စေတနာမှသာ အကုသိုလ်အကျိုး ဖြစ်ရာ၏။ ကုသိုလ်စေတနာမှန်က အကုသိုလ် မဖြစ်ရာ။ ကုသိုလ်စေတနာမှ ကုသိုလ်အကျိုး ဖြစ်ရာသည်။ အကုသိုလ် စေတနာမှန်က ကုသိုလ်အကျိုး မဖြစ်ရာ။

ထို့ကြောင့် အဌာနသုတ် အင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်(အံ၊၁။၃၀-၁)၌-

အဌာန'မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ကာယသုစရိတဿ အနိဌော
အကန္တော အမနာပေါ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တေယျ။ နေ'တံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

အဌာန'မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ကာယဒုစရိတဿ ဣဌော ကန္တော
မနာပေါ ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တေယျ။ နေ'တံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။ -

အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကာယသုစရိတဿ၊ ကာယသုစရိုက်၏။ အနိဌော၊ အလို
မရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော။
ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ဧတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဌာနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အရာမဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကာယသုစရိတဿ၊ ကာယသုစရိုက်၏။ အနိဌော၊ အလို
မရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်သော။
ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။
ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယဒုစရိတဿ၊ ကာယဒုစရိုက်၏။ ဣဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။
ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သော။ မနာပေါ၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။
ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။
အဌာနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အရာ မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကာယဒုစရိတဿ၊ ကာယဒုစရိုက်၏။ ဣဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။
ကန္တော၊ နှစ်သက်အပ်သော။ မနာပေါ၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။
ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်း
သည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဤတွင်ရှေ့ ကျောင်းအာရာမ်နေရာ ပြုလို၍ ထိုအရပ်တွင်ရှိသော စေတီတို့ကို
ထိုထို အရပ်သို့ ပြောင်းရွှေ့သင့်သည်၊ မပြောင်းရွှေ့သင့်သည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ်
အပြီးသတ်တည်း။

(၃) “၅-ပါးသီလတွင် သုရာမေရယသည် သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသည်-ဟု ပြောဆို
ကြပါသည်။ အချို့ကလည်း မုသာဝါဒ သာလွန်၍ အပြစ်ကြီးသည်-ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။
ထိုစကားကို အဘယ်သို့ ကွဲပြား၍ မှတ်သားပါရမည်နည်း”ဟု မေးလျှောက်သည်မှာ-

[ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ၊ စတုတ္ထပိုင်း၊ ပုဒ်မ-၅၆၊ အပိုဒ် ၃-၏ အဖြေကို တတိယတွဲ(လုံးတော်)၊ ဒုတိယပိုင်း၊ ပုဒ်မ ၁၅၁-တွင် ချရန်။]

(၄) ထိုသုရာမေရယသိက္ခာပုဒ်တွင်ပင် “သုရာကို အနည်းငယ်မျှ သမန်းမြက်ဖျား စသည်ဖြင့် ထိတို့သုံးဆောင်ရာ သုရာမေရယသိက္ခာပုဒ် ပျက်သည်၊ မပျက်သည်ကို အနည်း ငယ်မျှ အပွကဖြစ်သော သုရာမေရယသည် ကမ္မပထမြောက်၍ အပါယဂမနိယဖြစ်လောက် သည်၊ မဖြစ်လောက်သည်”အရာကို မေးလျှောက်သည်မှာ—

[ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ၊ စတုတ္ထပိုင်း၊ ပုဒ်မ-၅၆၊ အပိုဒ် ၄-၏ အဖြေကို ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ၊ စတုတ္ထပိုင်း၊ ပုဒ်မ-၆၀၊ အပိုဒ် ၅-တွင် ချရန်။]

ဤတွင်ရွှေ့ သုရာမေရယကို အနည်းငယ်မျှ သမန်းမြက်ဖျား-စသည်ဖြင့် ထိတို့၍ သုံးဆောင်ရာ သုရာမေရယသိက္ခာပုဒ် ပျက်မည်၊ မပျက်မည်။ ထိုအနည်းငယ်မျှ အပွကဖြစ် သော သုရာမေရယသည် ကမ္မပထမြောက်၍ အပါယဂမနိယ ဖြစ်၊မဖြစ်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁၂၃၅-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္ထိရတနာ- သိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

မန္တလေးမြို့၊ အနောက်ပြင်အပိုင်၊ အမရဌာနီရပ်၊ သူရဲကြီးအောက်ကင်း၊
ဗျည်းတပ်၊ ဒါယကာ မောင်ရွှေအောင်-က ကေသရရာဇာဓိသေ့မင်း၏
ရဲစွမ်းလျင်မြန်ခြင်းကို ကွဲပြားခြားနား၍ မိန့်ဆိုတော်မူပါမည့်
အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၇] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲကြီးအောက်ကင်း ဗျည်းတပ်၊ ဒါယကာ
ရွှေအောင် ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ကေသရရာဇာဓိသေ့သည် ဟိမဝန္တာ ရတနာရွှေဂူမှ ထွက်ပြုကွန့်မြူးသောအခါ
၃-ယူဇနာ ကြားလောက်အောင် ဟောက်သော အသံနှင့်အတူ ၃-ယူဇနာအရပ်၌
ရှိသော သားကို ဖမ်းစားပြီးကာလ ရွှေဂူသို့ ခဏမကြာ ရောက်လာ၍ တဖန်
ခြင်္သေ့-အသံကို နာခံမိသေးသည်-ဟု တုတုပပ ပြောဆိုကြသော စကားသည်

နားနှင့် မတန်၊ သို့ကလောက် အသံကို ဆန်ထုပ်၍ပင် လိုက်လင့်ကစား တောဖျား
တောင်လမ်း၊ ချောက်ကမ်းထုံးအိုင်၊ ဂနိုင်းအထု၊ အစုစုသော ကန္တာရတို့ဖြင့်၊
ဝိသေသနေရာ၊ ဟိမဝန္တာဆိုသော တောလည်း၊ အံ့ဩဖွယ်အတိ၊ ဓိပတိနေရာမှ၊
မြေသာသည်လည်း မဟုတ်ခဲ့၊ တကယ့်သေသ၊ တကယ့်ဌာနမှာ၊ ဈာန်ရ၍ ပျံလျှင်
ဖြင့်၊ မြန်စရာရှိ၏-ဟု တပည့်တော်တို့ ဉာဏ်အမြင်ဝယ် သို့ထင်လျက် ရှိသော်လည်း
မသိ၍သာ ဖြစ်တန်ရာသည်-ဟု ကြံရာလည်း ၁-ချက်၊ စိတ်ဇေဝက် ၂-ခွနှင့်၊ နေရာ
မကျ၊ ဒုဟဠဖြစ်ပါ၍ ဆရာတော်ဘုရား ပိုင်းခြားဝေဖန်၍ ဟုတ်မှန်ရာကို ဟော
တော်မူပါလျှင် ဒကာ ငရွှေအောင်မှာ မိုက်မှောင်အဝိဇ္ဇာ ကင်းကွာလွင့်ပျောက်၍
လူတစ်ယောက်အခေါ်ခံရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့် ညှိပြီးလျှင် တညီးညီး၊ တရှိန်ရှိန်၊
တထိန်ထိန်၊ တလက်လက်၊ ပြိုးပြက်ဝင်းပြောင်၊ ဒေသနာတော် တန်ဆောင်ကို
စိုက်ထောင်ထွန်းဝင်း၊ လူခပင်းအား၊ အလင်းကို ပြတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို
ဆယ်ချောင်းဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊ တုပ်ကွရိကြိုး၊ ရှိခိုးနားတော် လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်စကားပါ ဒါယကာမောင်ရွှေအောင် လျှောက်ချက်-

[၅၇] ဟိမဝန္တာ၌ ကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်း၏အကြောင်းကို မေးလျှောက်သည်မှာ
ကေသရရာဇာမည်သော ခြင်္သေ့မင်းသည် နှုတ်သီးဖျား၊ အမြီးဖျား၊ ခြေ ၄-ဘက် အဖျားတို့
သည် ချိပ်ရည်အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း ရှိကုန်၏။ ထိပ်မှစ၍ ကျောက်ကုန်းသို့လည်း
ချိပ်ရေဖြင့် ရေးသားသကဲ့သို့ ၃-ချောင်းသော အရေးတို့သည် ထင်၍ ပေါင်ကြားသို့ ဝင်ပြီး
လျှင် လက်ယာရစ် လှည့်၍ တည်ကုန်၏။ ကျောက်ကုန်း၌ကား အဖိုး ၁-သိန်းထိုက်သော
ကမ္မလာနီဖြင့် ရံသကဲ့သို့ ဖားဖားကျ၍ ပွရရွှေရှိသော အမွေးတို့ဖြင့် အလွန်တင့်တယ်ကုန်၏။
ထိုမှ ကြွင်းသမျှအရပ်မှာ စင်ကြယ်သော သလေးမုန်ညင်းဆိုင် အဆင်းနှင့် တူသောအဆင်း
ရှိ၏။ ထိုကေသရရာဇာမည်သော ခြင်္သေ့သည် မိမိနေရာ ဟိမဝန္တာဝယ် ရွှေဂူ၊ ငွေဂူ၊ မြဲဂူ၊
မနောသီလာ-မည်သော ဂူတို့တွင် တစ်ခုခုမှ ထွက်လိုလတ်သော် ၄-ပါးသော အကြောင်း
တို့တွင် ၁-ပါးပါးသော အကြောင်းတို့ကြောင့် ထွက်၏။ ၄-ပါးသောအကြောင်း ဟူသော်
ကား-

- အမိုက်ဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ အလင်းကို ရလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း
- ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ဖြင့် နှိပ်စက်သည်ဖြစ်၍ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်ကို စွန့်လိုသောကြောင့်
လည်းကောင်း

- အစာငတ်မွတ်သည်ဖြစ်၍ အစာ စားလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း
- မေထုန် မှီဝဲလိုသောကြောင့်လည်းကောင်း-

ဤ ၄-ပါးတို့တွင် ၁-ပါးပါးကြောင့် ထွက်ပြီးသော် ရွှေဂူ၊ ငွေဂူ၊ မြဖလ်၊ မနောသီ-
လာ-ဟူသော အပြင်တို့တွင် အမှတ် မရှိ၊ တပါးပါးသော အပြင်၌ နောက်ခြေ ၂-ဖက်တို့ကို
ညီညွတ်စွာ ထား၍ ရှေ့လက် ၂-ဖက်တို့ကို ရှေ့သို့ ဆန့်ပြီးလျှင် နောက်အဖို့ကို ငင်၍
ရှေ့အဖို့ကို ချီကြွလျှင် ကျောက်ကုန်းကို ညွတ်၍ လည်ကို ဆန့်ပြီးသော် မိုးကြိုးသံကဲ့သို့သော
အသံဖြင့် နှာခေါင်းဖုတို့ကို ပုတ်ခတ်လျက် ကိုယ်၌ရှိသော အညစ်အကြေးတို့ကို ခါသဖြင့်
စမ္ပယ်၏။

စမ္ပယ်ရာအရပ်၌ နွားသူငယ်ကဲ့သို့ ထိုမှ၊ဤမှ ပြေးသွားကစား မြူးတူးလတ်၏။
ထိုသို့ ထိုမှ၊ဤမှ ပြေးသွားခုန်လွှား ကစားမြူးတူးသော ခြင်္သေ့မင်း၏ လျင်မြန်ခြင်းသည်ကား
အားကြီးသော ယောက်ျားသည် အားစွမ်းကုန် ထုတ်ပြီးလျှင် မိုက်လှသော မှောင်ကြီးဝယ်
မီးကျိုးခဲ၊ မီးစကို ထိုမှ၊ဤမှ လည်လှအောင် မွေ့ရမ်းသကဲ့သို့ ထင်၏။ ဤသို့ စမ္ပယ်ပြီးသော်
ကေသရရာဇာမည်သော ခြင်္သေ့မင်းသည် ၃-ကြိမ်တိုင် ခြင်္သေ့မင်းအသံကို ဟော၏။
ထိုအသံသည် ၃-ယူဇနာရှိသော အရပ်၌ တပြိုင်နက်သော ပဲ့တင်သံကို ပြ၏။

ထို့ကြောင့် ဟိမဝန္တသုတ်(သီဟသုတ်)၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ(သံဌ၊ ၂။ ၂၆၂။ ထောက်
ဝိသဒ္ဓိသံ)၌-

ဧဝံ ဝိဇမ္ဘိတွာ တိက္ခတ္တံ၊ သီဟနာဒံ နဒတိ။ သော သဒ္ဓေါ သမန္တာ တိယော-
ဇနပဒေသံ ဧကနိန္ဒာဒံ ကရောတိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ ဝိဇမ္ဘိတွာ၊ ကွန့်မြူးစမ္ပယ်၍။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့
မင်း၏ အသံကို။ နဒတိ၊ ဟော၏။ သော သဒ္ဓေါ၊ ထိုအသံသည်။ သမန္တာ၊ ထက်ဝန်း
ကျင်မှ။ တိယောဇနပဒေသံ၊ ၃-ယူဇနာရှိသော အရပ်ကို။ ဧကနိန္ဒာဒံ၊ တပြိုင်နက်သော
ပဲ့တင်သံကို။ ကရောတိ၊ ၏။

ထိုခြင်္သေ့မင်း၏ အသံကို ကြားကုန်သော ၃-ယူဇနာအတွင်း တွင်းခေါင်း၊ ကြည်း၊
ရေကို နေမှီကပ်ကြသမျှ သတ္တဝါတို့သည် ‘ယခုအခါ ငါတို့ကို ဖမ်းယူသတ်စားလာလတ်မည်’
ဟု သေဘေးမှ အလွန်ကြောက်ကြ၍ နက်လှစွာသော တွင်း၊ ရေသို့ ငုတ်လျှိုးတိုးဝင်၍
ကောင်းကင်၌ ကျက်စားသော ငှက်တို့သည်လည်း အထက်မြင့်ရာသို့ ပျံကြ၍ ရာဇဌာနီ၊
မင်းနေပြည်-စသော ဌာန၌ ကြီးလှစွာသော သရေကြိုးလွန်ဖြင့် လွန်စွာ ချည်နှောင်ထား

သော ဆင်ပြောင်ကြီးတို့သည် ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ် ရွံရှာဖွယ် လိမ်းကပ်လျက် ကြိုးလွန်ကို ရုန်းဖြတ်၍ ရောက်တတ်ရာရာ ပြေးသွားလေကြသည်။

ထို့ကြောင့် ၎င်းဟိမဝန္တသုတ်၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ(၂။၂၆၂)၌—

တဿ နိန္ဒာဒံ သုတွာ တိယောဇနန္တရဂတာ ဒွိပဒစတုပ္ပဒဂဏာ သက-
သကဋ္ဌာနေ ဌာတုံ န သက္ကောန္တိ၊ ကုဒါနိ နော အာဂန္တာ ဂဏှိဿတိ'တိ ဘိတာ
မဂ္ဂံ ဩလောကေန္တာ ဗိလဝါသိနော အဟိနဂ္ဂုလဂေါဓာဒယော ဗိလံ ပဝိသန္တိ။
ဥဒကဝါသိနော မစ္ဆကစ္ဆပါဒယောဥဒကံ ပဝိသန္တိ။ ဝနဝါသိနောပိ ဟတ္ထိ အဿ
ဂေါကဏ္ဏမိဂါဒယော ဝနံ ပဝိသန္တိ။ အာကာသံ ပက္ခိနော ဂမန္တိ၊ တသန္တိ။ ယေပိ
တေ ဂါမနိဂမရာဇဋ္ဌာနေသု ဒဠေဟိ စမ္ပမဟာရဇ္ဈဟိ ဗန္ဓာ နာဂါဒယော တေပိ
တာနိ ဗန္ဓာနိ ဆိန္ဒိတွာ ဘိတာ မုတ္တကရိသံ စမောနာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယန္တိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

တဿ၊ ထိုကေသရရာဇာ ခြင်္သေ့မင်း၏။ နိန္ဒာဒံ၊ ဟောက်သော ပဲ့တင်သံကို။
သုတွာ၊ ကြား၍။ တိယောဇနန္တရဂတာ၊ ၃-ယူဇနာတွင်း၌ ရှိကုန်သော။ ဒွိပဒစတုပ္ပဒဂဏာ၊
အခြေ ၂-ခု၊ အခြေ ၄-ခုရှိကြကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါအပေါင်းတို့သည်။ သက သကဋ္ဌာ-
နေ၊ မိမိ မိမိတို့၏နေရာ၌။ ဌာတုံ၊ တည်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောန္တိ၊ မတတ်နိုင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။
ကုဒါနိ၊ ယခု။ နော၊ ငါတို့ကို။ အာဂန္တာ၊ လာ၍။ ဂဏှိဿတိ၊ ယူလတ္တံ့။ ကုတိ၊ ဤသို့။
ဘိတာ၊ ကြောက်လန့်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ မဂ္ဂံ၊ ပြေးရာခရီးကို။ ဩလောကေန္တာ၊ ကြည့်ကုန်
လျက်။ ဗိလဝါသိနော၊ တွင်း၌ နေကုန်သော။ အဟိနဂ္ဂုလဂေါဓာဒယော၊ မြေ၊ မြေပါ၊ ဖွတ်
အစရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ ဗိလံ၊ အလွန်နက်သော တွင်းသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကြကုန်၏။
ဥဒကဝါသိနော၊ ရေ၌ နေကြကုန်သော။ မစ္ဆကစ္ဆပါဒယော၊ ငါး၊ လိပ်-အစရှိသည်တို့သည်။
ဥဒကံ၊ နက်သော ရေသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကြကုန်၏။ ဝနဝါသိနော၊ တော၌ နေကုန်သော။
ဟတ္ထိ အဿ ဂေါကဏ္ဏ မိဂါဒယောပိ၊ ဆင်၊ မြင်း၊ နွား၊ ကျွဲ၊ သမင်-အစရှိသည်တို့သည်လည်း။
ဝနံ၊ နက်သော တောသို့။ ပဝိသန္တိ၊ ဝင်ကြကုန်၏။ ပက္ခိနော၊ ငှက်တို့သည်။ အာကာသံ၊
မြင့်ရာ ကောင်းကင်သို့။ ဂမန္တိ၊ ပျံတက်ကြကုန်၏။ တသန္တိ၊ ထိတ်လန့်ကြကုန်၏။ ဂါမနိဂမ-
ရာဇဋ္ဌာနေသု၊ ရွာ၊ နိဂုံး၊ မင်းနေပြည်တော်တို့၌။ ဒဠေဟိ၊ မြဲမြံခိုင်ခံ့ကုန်သော။ စမ္ပမဟာရဇ္ဈဟိ၊
ကြီးစွာသော သားရေလွန်ကြီးတို့ဖြင့်။ ဗန္ဓာ၊ မြွှာ ချည်နှောင်အပ်ကုန်သော။ ယေ ပိ တေ
နာဂါဒယော၊ အကြင် ဆင်ပြောင်ကြီး-အစရှိသည်တို့သည်လည်း။ တာနိ ဗန္ဓာနိ၊ ထိုအနှောင်
အဖွဲ့တို့ကို။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ မုတ္တကရိသံ၊ ကျင်ငယ်၊ ကျင်ကြီးကို။ စမောနာ၊ စွန့်ကုန်လျက်။
ယေန ဝါ တေန ဝါ၊ အကြင်အမှတ် မရှိ ပြေးမိပြေးရာအရပ်သို့။ ပလာယန္တိ၊ ပြေးကြကုန်၏။

ထိုကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်းသည် စမ္ပယ်ရာကျောက်ဖျာ၌ ရပ်လျက် ခုန်လွှားမြူးတူး သည်ရှိသော် လက်ဝဲသို့လည်းကောင်း၊ လက်ယာသို့လည်းကောင်း ၁-ဥသဘ ရောက်၏။ ၁-ဥသဘ-ဟူသည် တာ ၂၀-တည်း။ တာ ၂၀-သည် အတောင် ၁၄၀-ရှိ၏။ အထက်သို့ ခုန်တက်သော်ကား ၄-ဥသဘ၊ ၈-ဥသဘ ရောက်၏။ မြေညီရာအရပ်၌ ဖြောင့်ဖြောင့်ခုန် သည်ရှိသော် ဥသဘ-၆၀၊ ဥသဘ ၈၀-ခုန်နိုင်၏။ ထိုသို့ ခုန်လွှားရာ ကောင်းကင်ခရီးအကြား တွင် သစ်ပင်၊တောင်တို့သည် ရှိခဲ့အံ့၊ လက်ဝဲသို့လည်းကောင်း၊ လက်ယာသို့လည်းကောင်း အထက်သို့လည်းကောင်း ၁-ဥသဘ လွဲနိုင်၏။ ၃-ကြိမ်မြောက် ခြင်္သေ့မင်း၏အသံကို ဟောက်ပြီးသော် ထိုအသံနှင့်တကွ ၃-ယူဇနာအရပ်သို့ ရောက်၍ ပြန်လာသော် မိမိ၏ နေရာအရပ်မှ မိမိဟောက်လိုက်သော အသံကို နာခံမိသေး၏။

ထို့ကြောင့် ဟိမဝန္တာသုတ်၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ(၂။၂၆၂)၌-

သော ပန ဝိဇ္ဇန္တနဘူမိယံ ဌတွာ ဒက္ခိဏတော ဝါ ဝါမတော ဝါ ဥပ္ပတန္တော
ဥသဘမတ္တံ ဥပ္ပတတိ၊ ဥဒ္ဓံ ဥပ္ပတန္တော စတ္တာရိ အဋ္ဌ ဥသဘာနိ ဥပ္ပတတိ၊ သမေ
ဌာနေ ဥဇုပက္ခန္တန္တော သောဠသဥသဘမတ္တမ္ပိ ဌာနံ ပက္ခန္တတိ၊ ထလာ ဝါ ပဗ္ဗတာ
ဝါ ပက္ခန္တန္တော သဌိဥသဘမတ္တမ္ပိ အသီတိဥသဘမတ္တမ္ပိ ဌာနံ ပက္ခန္တတိ၊ အန္တရာ-
မဂ္ဂေ ရုက္ခံ ဝါ ပဗ္ဗတံ ဝါ ဒိသ္မာ ပရိဟရန္တော ဝါမတော ဝါ ဒက္ခိဏတော ဝါ ဥဒ္ဓံ
ဝါ ဥသဘမတ္တမ္ပိ အပက္ကမတိ။ တတိယံ သီဟနာဒံ နဒိတွာ တေန သဒ္ဓိ တိယော-
ဇနေ ဌာနေ ပညာယတိ၊ တိယောဇနံ ဂန္ဓာ နိဝတ္တိတွာ ဌိတော အတ္တနော
နဒဿ အနုနာဒံ သုဏာတိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သော ပန၊ ထိုကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်းသည်ကား။ ဝိဇ္ဇန္တနဘူမိယံ၊ စမ္ပယ်သော
မြေအရပ်၌။ ဌတွာ၊ ၍။ ဒက္ခိဏတော ဝါ၊ လက်ယာမှလည်းကောင်း။ ဝါမတော ဝါ၊ လက်ဝဲ
မှလည်းကောင်း။ ဥပ္ပတန္တော၊ ခုန်လွှားသည်ရှိသော်။ ဥသဘမတ္တံ၊ ၁-ဥသဘအရပ်သို့။
ဥပတတိ၊ ခုန်လွှားနိုင်၏။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက်သို့။ ဥပ္ပတန္တော၊ ခုန်လွှားသည်ရှိသော်။ စတ္တာရိပိ-
ဥသဘာနိ၊ ၄-ဥသဘတို့သို့လည်းကောင်း။ အဋ္ဌပိ ဥသဘာနိ၊ ၈-ဥသဘတို့သို့လည်းကောင်း။
ဥပ္ပတတိ၊ ခုန်လွှားနိုင်၏။ သမေ ဌာနေ၊ ညီညွတ်ရာ မြေအရပ်၌။ ဥဇုပက္ခန္တန္တော၊ ဖြောင့်
ဖြောင့်ခုန်သည်ရှိသော်။ သောဠသဥသဘမတ္တမ္ပိ ဌာနံ၊ ၁၆-ဥသဘရှိသော အရပ်သို့လည်း။
ပက္ခန္တတိ၊ ခုန်နိုင်၏။ ထလာ ဝါ၊ ကြည်းကုန်းမြင့်ရာ အရပ်မှလည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတာ ဝါ၊
တောင်မှလည်းကောင်း။ ပက္ခန္တန္တော၊ ခုန်သည်ရှိသော်။ သဌိဥသဘ မတ္တမ္ပိ၊ ဥသဘ ၆၀-
ရှိသော အရပ်သို့လည်းကောင်း။ အသီတိဥသဘမတ္တမ္ပိ ဌာနံ၊ ဥသဘ ၈၀-ရှိသော အရပ်သို့

လည်းကောင်း။ ပက္ခန္ဓတိ၊ ခုန်နိုင်၏။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ ရုက္ခံ ဝါ၊ သစ်ပင်ကို
လည်းကောင်း။ ပဗ္ဗတံ ဝါ၊ တောင်ကိုလည်းကောင်း။ ဒိသွာ၊ မြင်၍။ ပရိဟရန္တော၊ လွှဲသည်
ရှိသော်။ ဝါမတော ဝါ၊ လက်ဝဲမှလည်းကောင်း။ ဒက္ခိဏတော ဝါ၊ လက်ယာမှလည်းကောင်း။
ဥဒ္ဓံ ဝါ၊ အထက်သို့လည်းကောင်း။ ဥသဘမတ္တမ္ပိ၊ ၁-ဥသဘမျှလည်း။ အပက္ကမတိ၊ ဖဲနိုင်၏။
တတိယံ၊ ၃-ကြိမ်တိုင်။ သီဟနာဒံ၊ ခြင်္သေ့မင်း၏အသံကို။ နဒိတွာ၊ ဟောက်၍။ တေန၊
ထိုအသံနှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ တိယောဇနေ ဌာနေ၊ ၃-ယူဇနာအရပ်၌။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။
တိယောဇနံ၊ ၃-ယူဇနာအရပ်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ နိဝတ္တိတွာ၊ ပြန်ခဲ့၍။ ဌိတော၊ တည်သော
ခြင်္သေ့မင်းသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ နဒဿ၊ ဟောက်သော အသံ၏။ အနုနဒံ၊ ပဲ့တင်သံကို။
သုဏ္ဍာတိ၊ နာနိုင်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ကေသရရာဇာမည်သော ခြင်္သေ့မင်းသည်
၃-ယူဇနာအရပ်သို့ ရောက်၍ အလိုရှိသော သတ္တဝါကို ဖမ်းယူသတ်စားပြီးမှ ပြန်လာရာ
မိမိနေရာ ရတနာရွှေဂူသို့ ရောက်မှ မိမိဟောက်လိုက်သော ပဲ့တင်သံကို နာခံနိုင်ကြောင်းကို
ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရာ၏။ သည်ကိုရည်၍ ပါရမီတော်ခန်း၊ ဟတ္ထိပါလ၊
ကဗျာကျမ်းတို့၌—

တောင်မြင့်သိလာ၊ နေရာဂူထဲ၊ ကိန်းပြီးရဲမှ၊ ထွက်မြဲအာသာ၊ အခါလေးပါး၊ ကြိမ်
လတ်ပြားမှ၊ ရွှေဝဂ္ဂမှ၊ ထွက်ပြုကွန့်ထူး၊ မြူးပျော်ရာ၌၊ ဘယ်ညာကြွားကြွား၊ ခုန်ယှံလွှား
သော်၊ နွားလားတတွန်၊ လျင်သန်မြန်လျက်၊ တိုင်းမှန်သံတောင်၊ ထောင်လည်းမက၊
စွမ်းထာမဖြင့်၊ ပေါက်ပြသုံးခါ၊ ဟောက်ကြားရာ၌၊ လိုက်နာမိလျှင်၊ ခြင်္သေ့မင်းသည်—
ဟူ၍လည်းကောင်း

သုံးယူဇနာ၊ ရပ်ရာကြားလောက်၊ မည်သံဟောက်၍၊ ခြိမ်းခြောက်လန့်ကြား၊ တော
ဝယ်သားကို၊ ဖမ်းစားရုတ်ရုတ်၊ သွေးသံစုတ်၍၊ တဖြုတ်မည်၊ ပဲ့တင်သံဖြင့်၊ ခုန်ယှံ
ကျဝဲ၊ နေရာမြဲသို့၊ မစဲမိခင်၊ ရောက်ပြန်လျှင်သည်၊ စွမ်းအင်ထကြွ၊ တတ်စွမ်းလှသား၊
သီဟရာဇာ၊ ကေသရာဟု—

ဟူ၍လည်းကောင်း

မြေညီရာ၌၊ လေးရာတာထောက်၊ စွန်းစွန်းရောက်လျက်၊ ကုန်းမြင့်ထက်က၊ ဆင်း
သက် စုတ်စုတ်၊ ပြေးအားထုတ်မှု၊ ဂါဝုတ်တိုင်အောင်၊ ဆောင်သားဇဝန၊ စွမ်းထာမဖြင့်—

ဟူ၍လည်းကောင်း စပ်ဆိုတော်မူကြလေသည်။ ထိုစကားရပ်ကို အကျယ်သိလိုလျှင်
ဟိမဝန္တသုတ်၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာမှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၇-ခု၊ ဝါခေါင်လပြည့်ကျော်၊ ၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-
သိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ
ဒါယကာမောင်ပို-က ငရဲကြီး ၈-ထပ်နှင့်တကွ ငရဲငယ်အရပ်ရပ်တွင်
ငရဲထိန်း၊ ငရဲသား ရှိမည်၊ မရှိမည်ကို သိမှတ်ပါရမည့်အကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၅၈] “ဘုရားတပည့်တော် ရတနာပုံမြို့တော်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာ ငပို့
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့သော သူတို့က ငရဲထိန်း၊ ငရဲသား-ဟူ၍ မိမိတို့ ကံကြမ္မာအလျောက်သာ
ကမ္မကရဏကို ပြုပြင်သည်-ဟု ပြောဆိုကြပါသည်။ အချို့ကလည်း လူတို့မှာကဲ့သို့
ငရဲထိန်း၊ ငရဲသားရှိသည်-ဟူ၍ ပြောဆိုကြပါသည်။ ထိုထို ဝါဒအသီးသီး၊ နည်း
အထွေထွေ ဆိုကြသဖြင့် မယူမဆနိုင်ကြရှိပါ၍ ငရဲထိန်း၊ ငရဲသားတို့ ထင်ရှား ရှိ၊
မရှိကို သိသာခြားနား မှတ်သားပါရအောင် တန္တုဆောင်ပြီးလျှင် တောင်ယုဂန်ဗေ
စွန်းဝယ်၊ ငွေလဝန်းတန်ဆောင်သည်၊ မြူမှောင်ကင်းပ၊ ကောင်းကင်ဝမှ၊ ထွန်းပ
လင်းထိန်သကဲ့သို့ အစိန္တေယျ သမ္ပဒ္ဓ၏ နယသာဂရ-တည်းဟူသော ဒေသနာ
ရွှေဗျာမိန့်ခွန်းကို ဖော်ညွှန်းထုတ်ဆောင်လျက် မှောင်အဝိဇ္ဇာ၊ တိမ်သလာကို၊ ပယ်ခွါ
လှစ်ခွင်း၍ ရှင်းလင်းအောင် ပြတော်မူပါမှ သုတဓရ၊ သုတေသန၊ သုတဆည်းပူး၊
ဗိုလ်၊ လူအများတို့ မှတ်သားပါရမည့်အကြောင်းကို ဆယ်ချောင်းဟတ္ထ၊ ပဏာမဖြင့်၊
တုပ်ကွရိုကျိုး၊ ရှိခိုးနားတော်လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အထက်လျှောက်ရင်း ဒါယကာမောင်ပိုက ငရဲကြီး၊ ငရဲငယ်တို့တွင် ငရဲထိန်း၊
ငရဲသား ရှိ၊ မရှိကို လျှောက်ထားချက်-

ငရဲထိန်း၊ ငရဲသားတို့ ရှိ၊ မရှိကို မေးလျှောက်သည်မှာ- လူတို့ပြည်တွင် မင်းဒဏ်
ရာဇဝတ်သင့်သောသူတို့ကို ထိုထို ရာဇဒဏ်ဖြင့် ဖြစ်သင့်သည့်အားလျော်စွာ စီရင်သော

လက်မရွံ့ထောင်သားတို့သည် ရှိကုန်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ငရဲ၌လည်း ငရဲသူတို့ကို မကောင်းမှု အကုသိုလ်ကံ အားလျော်စွာ ယထာရဟ-စီရင်သော ငရဲထိန်း၊ ငရဲသားတို့လည်း ရှိကြကုန်၏။ ငရဲသူတို့၌ အပြစ် ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်ကို ထောက်ချင့်စစ်ဆေး မေးမြန်းစီရင်သော ငရဲမင်းတို့သည်လည်း ရှိကုန်၏။ ထိုငရဲမင်းတို့ကား ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့၏ မင်းတည်း။ ထိုပြိတ္တာတို့၏ မင်းသည် တရံတခါ နတ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ခံစား၍ တရံတခါ ငရဲသားတို့အား တရားနှင့်အညီ စိစစ်မေးမြန်း၍ စီရင်၏။ ထိုငရဲမင်းတို့ကား ငရဲတံခါး ၄-မျက်နှာတို့၌ ၁-ယောက်စီ ရှိကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရ၊ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဒေဝဒူတသုတ်အဋ္ဌကထာ (မ၊ ၅၊ ၄၊ ၁၆၄။ အံ၊ ၅၊ ၂၊ ၁၁၈)တို့၌—

ဒေဝလောကမနုဿလောကသမ္ပတ္တိယော တိရစ္ဆာနယောနိပေတ္တိဝိသယ-
ဒုက္ခာနိ စ ဧကဒေသတော ကထေတွာ နိရယဒုက္ခမေဝ ဝိတ္တာရေန ကထေတုံ
“တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာ”တိ အာဒိ’မာဟ။ တတ္ထ ဧကစ္စေ ထေရာ နိရယ-
ပါလာ နာမ နတ္ထိ။ ယန္တရူပံ ဝိယ ကမ္မမေဝ ကာရဏံ ကာရေတိတိ ဝဒန္တိ၊ တံ
အတ္ထိ နိရယေ နိရယပါလာတိ? အာမန္တာ၊ အတ္ထိ စ ကာရဏိကာတိ အာဒိနာ
နယေန အဘိဓမ္မေ ပဋိသေမိတမေဝ။ ယထာ ဟိ မနုဿလောကေ ကမ္မကာရဏ
ကာရကာ အတ္ထိ၊ ဧဝမေဝ နိရယေ နိရယပါလာ အတ္ထိတိ၊ ယမဿ ရညောတိ
ယမရာဇာ နာမ ဝေမာနိကပေတရာဇာ၊ ဧကသ္မိံ ကာလေ ဒိဗ္ဗဝိမာနေ ဒိဗ္ဗကပ္ပ-
ရုက္ခဒိဗ္ဗဥယျာနဒိဗ္ဗနာဋကာဒိသဗ္ဗသမ္ပတ္တိ အနုဘဝတိ၊ ဧကသ္မိံ ကာလေ ကမ္မ-
ဝိပါကံ ဓမ္မိကော ရာဇာ၊ စတုသု ပန ဒွါရေသု စတ္တာရော ဇနာ ဟောန္တိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်သတည်း။

ဒေဝလောကမနုဿလောကသမ္ပတ္တိယော စ၊ လူ့ပြည်၊ နတ်ပြည်၌ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာတို့ကိုလည်းကောင်း။ တိရစ္ဆာနယောနိ ပေတ္တိဝိသယဒုက္ခာနိ စ၊ တိရစ္ဆာန် ဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲတို့ကိုလည်းကောင်း။ ဧကဒေသတော၊ ၁-စိတ်အားဖြင့်။ ကထေတွာ၊ ဟောတော်မူပြီး၍။ နိရယဒုက္ခမေဝ၊ ငရဲ၌ဖြစ်သော ဆင်းရဲကို သာလျှင်။ ဝိတ္တာရေန၊ အကျယ်အားဖြင့်။ ကထေတုံ၊ ဟောတော်မူခြင်းငှာ။ တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာတိ အာဒိ၊ “တမေနံ ဘိက္ခဝေ နိရယပါလာ”-ဤသို့ အစရှိသည်ကို။ အာဟ၊ ဟောတော်မူပြီ။

ပါဠိတော်၏အနက်ကား—

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တမေနံ တံ ဧနံ၊ ထိုငရဲသူတို့ကို။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့ သည်။ နာနာဗာဟာသု၊ အထူးထူးသော လက်တို့၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ တတ္ထ၊ တမေနံ

ဘိက္ခုဝေ နိရယပါလာ-အစရှိသော ပါဠိ၌။ ဧကစ္စေ၊ အချို့ကုန်သော။ ထေရာ၊ မထေရ်တို့သည်။ “နိရယပါလာ နာမ၊ ငရဲထိန်းတို့ မည်သည်။ နတ္ထိ နသန္တိ၊ မရှိကုန်။ ယန္တရူပံ ဝိယ၊ ယန္တရားရုပ်ကဲ့သို့။ ကမ္မမေဝ၊ ကံသည်သာလျှင်။ ကာရဏံ၊ အကြောင်းကို။ ကာရေတိ၊ ပြုပြင်စီရင်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝဒန္တိ၊ ဆိုကုန်၏။ တံ၊ ထိုမထေရ်တို့၏ စကားကို။ အတ္ထိ နိရယေ နိရယပါလာတိ? အာမန္တာ၊ အတ္ထိ စ ကာရဏိကာတိ အာဒိနာနယေန၊ အတ္ထိ နိရယေ နိရယပါလာတိ? အာမန္တာ၊ “အတ္ထိ စ ကာရဏိကာ” ဤသို့ အစရှိသော နည်းဖြင့်။ အဘိဓမ္မေ၊ အဘိဓမ္မာ၌။ ပဋိသေမိတမေဝ၊ မြစ်အပ်ပြီးသလျှင်ကတည်း။

ဤပါဠိတော်အနက်ကား—

နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အတ္ထိ၊ ရှိကုန်သလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသည်ရှိသော်။ အာမန္တာ၊ ရှိကုန်၏။ ကာရဏိကာ စ၊ အမှုကို ပြုကုန်သောသူတို့သည်။ အတ္ထိ ယထာ၊ ရှိကုန်သကဲ့သို့။ ဧဝ မေဝ၊ ဤအတူသာလျှင်။ နိရယေ၊ ငရဲ၌။ နိရယပါလာ၊ ငရဲထိန်းတို့သည်။ အတ္ထိ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့ မှတ်အပ်၏။

ယမဿ ရညောတိ ဧတ္ထ၊ ယမဿ ရညော-ဟူသော ပါဠိတော်၌။ ယမရာဇာ နာမ၊ ယမမင်းမည်သည်ကား။ ဝေမာနိက ပေတရာဇာ၊ ဝေမာနိကပြိတ္တာတို့၏ မင်းတည်း။ ဧကသ္မိံ ကာလေ၊ တရံတဆစ်သောအခါ၌။ ဒိဗ္ဗဝိမာနေ၊ နတ်ဗိမာန်၌။ ဒိဗ္ဗကပ္ပရက္ခဒိဗ္ဗဥယျာန ဒိဗ္ဗနာဋကာဒိ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိ၊ နတ်ပဒေသာ၊ နတ်ဥယျာဉ်၊ နတ်ကချေသည်-စသော အလုံးစုံသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝတိ၊ ခံစား၏။ ဧကသ္မိံ ကာလေ၊ တရံတဆစ်သောအခါ၌။ ကမ္မဝိပါကံ၊ ကံ၏ အကျိုးကို။ ဓမ္မိကော ရာဇာ၊ တရားနှင့်အညီ စီရင်သော မင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ စတူသု ဒွါရေသု၊ တံခါး ၄-မျက်နှာတို့၌။ စတ္တာရော ရာဇာနေ၊ ၄-ယောက်သော ယမမင်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

တရံရောအခါ ရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်မထေရ်မြတ်သည် ဘဂ္ဂတိုင်း၊ သံသုမာရဂိရိပြည်တွင် သားတို့ကို ဘေးမဲ့ပေးရာဖြစ်သော ပဲစင်းငုံတော၌ သီတင်းသုံးနေတော်မူ၍ ကျောင်း၏ အပြင် လွင်တီးခေါင်အရပ်၌ စင်္ကြံကြွသွားတော်မူလတ်သတည်း။ ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်၏ ဝမ်းသို့ ဝင်၍ အူမ၏အတွင်း အစာဟောင်းအိမ်ရှိရာအရပ်၌ နေ၏။ ထိုအခါ ပဲဖြင့် ချက်သောထမင်းကို စားသော ဝမ်းကဲ့သို့ ပဲဖြင့် ပြည့်သော ပခြုပ်ကဲ့သို့ ဝမ်းသည် ပြည့်လတ်၍ ကျောက်ညောင်စောင်းကဲ့သို့ ခိုင်ခံ့လေးလံစွာဖြစ်၍ “စင်္ကြံသွားခြင်း ဌာ မလျောက်ပတ်ပြီ” ဟု ကျောင်းတွင်းသို့ ဝင်၍ ခင်းထားအပ်သော ညောင်စောင်းထက်၌ နေပြီးမှ “အဘယ်ကြောင့် ငါ၏ဝမ်းသည် ပဲဖြင့် ချက်ထားသော ထမင်းကို စားသော ဝမ်း

ကဲ့သို့ (ဝမ်းသည် ပြည့်လတ်၍) ခိုင်ခံ့လေးလံလေသနည်း”ဟု ဆင်ခြင်လတ်သော် မာရ်နတ်ကို မြင်၍ “ဟယ် မာရ်ယုတ်၊ ထွက်လော့။ အဘယ့်ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားကို နှိပ်စက်ဘိသနည်း။ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားကို နှိပ်စက်ဘိသနည်း။ သင့်အား ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး ဆင်းရဲခြင်းငှာ မဖြစ်စေလင့်”ဟု။

နိက္ခမ ပါပိမ မာ တထာဂတံ ဝိဟေသေသိ မာ တထာဂတသာဝကံ မာ တေ
အဟောသိ ဒီဃရတ္တံ အဟိတာယ ဒုက္ခာယ။ — (မ၊ ၁။ ၄၀၈)

အစရှိသည်ဖြင့် ဆိုတော်မူသတည်း။

အကယ်၍ ယမန်နေ၌ စားအပ်သော အစာအာဟာရတို့ကြောင့်ဖြစ်သော အစာ
မကြေခြင်းသည်လည်းကောင်း၊ တပါးသော ဆန့်ကျင်ဘက်ဖြစ်သော အပြစ်ဒေါသသည်
လည်းကောင်း ရှိခဲ့အံ့။ “အလုံးစုံသော ရောဂါဘေးရန်တို့သည် ကြေပျက်ပျောက်လွင့်စေ
သတည်း”ဟု လက်ဖြင့် သုံးသပ်သည်ရှိသော် မာရ်နတ်သည် ကြေမွပျောက်ပျက်ခြင်းသို့
ရောက်ရာ၏။ ထိုသို့ ပြုတော်မူဘဲ အကြောင်းကို ဆင်ခြင်တော်မူသတည်း။

ပါဠိတော်၏ အနက်ကား—

ပါပိမ၊ မာရ်ယုတ်။ နိက္ခမ၊ ထွက်လော့။ တထာဂတံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ မာ
ဝိဟေသေသိ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ တထာဂတသာဝကံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့်သားကို။ မာ
ဝိဟေသေသိ၊ မနှိပ်စက်လင့်။ တေ၊ သင့်အား။ ဒီဃရတ္တံ၊ ရှည်မြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး။
အဟိတာယ၊ အစီးအပွီး မရှိခြင်းငှာ။ ဒုက္ခာယ၊ ဆင်းရဲခြင်းငှာ။ မာ အဟောသိ၊ မဖြစ်စေ
လင့်။

“တထာဂတံ မာ ဝိဟေသေသိ”အစရှိသော ပါဠိတော်၏ အဓိပ္ပါယ်ကား သားကို
နှိပ်စက်လျှင် မိဘကို နှိပ်စက်သည် မည်၏။ ထို့အတူ ဘုရားတပည့်သား သာဝကကို
နှိပ်စက်လျှင် ဘုရားကို နှိပ်စက်သည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် “မာ တထာဂတံ ဝိဟေ သေသိ”ဟု
ဆိုတော်မူသတည်း။ ထိုအခါ မာရ်နတ်သည် ဤသို့ ကြံပြန်၏။ “ဤရဟန်း သိနိုင်ရာအံ့နည်း”
ဟု ကြံအောက်မေ့သည်ကို အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန် သိတော်မူပြန်လျှင် “ဟယ် မာရ်ယုတ် ပါပိမ၊
ငါ့ကို သင်-အောက်မေ့ပြန်သည်။ ‘ဤရဟန်းသည် ငါ့ကို မသိမမြင်ဘဲ သိလေယောင်ကဲ့သို့
ပါပိမ နိက္ခမ-စသည်ကို ဆိုလိုက်သည်။ ဤရဟန်းကို ထား၍ ဤရဟန်း၏ ဆရာဖြစ်သော
သဗ္ဗညုမြတ်စွာဘုရားသော်မှလည်း ငါ့ကို အဆောတလျှင် မမြင်မသိနိုင်၍ အဘယ်မှာ
ဤရဟန်း သိမြင်နိုင်လေအံ့နည်း’-ဟု သင်-ကြံအောက်မေ့သည်”ဟု ဆိုတော်မူလျှင် “ဤ
ရဟန်းသည် ငါ့ကို သိ၍ပင် ဆိုဘိ၏”ဟု ခံတွင်းမှ ပျံတက်ပြီးလျှင် ကျောင်းပြင်သို့ ထွက်၍

တံခါးရွက်ကို မှီ၍ နေပြန်၏။ ထိုသို့ နေသည်ကိုလည်း သိမြင်တော်မူပြန်၍ “ယခုအခါသည် စင်စစ် ငါသိ၏။ အူအတွင်းမှ ထွက်၍ တံခါးရွက်ကို မှီလျက် နေပြန်သည်—

ဧတ္တာ'ပိ ခေါ တာ'ဟံ ပါပိမ ပဿာမိ၊ မာ တံ မညိတ္ထ၊ န မံ ပဿတိတိ သော တံ ပါပိမ ပစ္စုဂ္ဂဋ္ဌေ ဌိတော။” (မ၊၁။၄၀၈)

ဟု ဆိုတော်မူ၏။

ပါပိမ၊ ဟယ် မာရ်ယုတ်။ ဧတ္တာပိ၊ ဤနေရာ၌လည်း။ တံ၊ သင့်ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဿာမိ၊ မြင်၏။ မံ၊ ငါကို။ န ပဿတိတိ၊ မမြင်-ဟူ၍။ တံ၊ သင်သည်။ မာ မညိတ္ထ၊ မအောက်မေ့လင့်။ ပါပိမ၊ ဟယ် မာရ်ယုတ်။ သော တံ၊ ထိုသင်သည်။ ပစ္စုဂ္ဂဋ္ဌေ၊ တံခါးရွက်၌။ ဌိတော၊ တည်၏။

ထိုအခါ အရှင်မောဂ္ဂလ္လာန်သည် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့ပြန်၏။ “နတ်တို့သည် လူတို့၏ မကောင်းသော အနံ့ကို ယူဇနာ ၁၀၀-အရပ်ကပင် မစင်တွင်းကို ဆင်းရအံ့သကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ရွံရှာ လွန်စွာဆင်းရဲခြင်း ဖြစ်ဘိသည်။ ဤမာရ်နတ်သည်ကား ကြီးမားသော အာနုဘော်နှင့် ပြည့်စုံသောနတ်ဖြစ်လျက် အူတွင်းဝယ်ဝင်အောင်း၍ အစာဟောင်းအရပ်မှာ နေသည်ကို ထောက်လျှင် အလွန်လျှင် ပြစ်မှားခြင်း အားကြီးစွာ ဖြစ်ရာ၏။ ဤလောက၌ မိဘဆွေမျိုး သားချင်းပေါက်ဖော် စပ်တော်၏-ဟူသော စကားကို ကြားသိလေက တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ မေတ္တာနှင့် ကွေကွင်း၍ စိတ်၏နူးညံ့ခြင်း မဖြစ်ကြသသူမည်သည် မရှိရာ။ ငါလည်း ဆွေမျိုးစဉ်ဆက် မပျက်သောစကား အတိတ်ဖြင့် စိတ်ကို နူးညံ့စေပြီးမှ လွတ်ရသော်ကောင်း၏”ဟု အောက်မေ့ပြန်၏။

ဘူတပုဗ္ဗာ'ဟံ ပါပိမ ဒုဿီ နာမ မာရော အဟောသိ။ တဿ မေ ကာဠီ နာမ ဘဂိနီ။ တဿာ တံ ပုတ္တော ဘာဂိနေယျော အဟောသိ။ တေန ခေါ ပန သမယေန ကကုသန္ဓော ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပန္နော အဟောသိ။

အစရှိသည်ကို ဆိုတော်မူသတည်း။ (မ၊၁။၄၀၈။ မာရတဇ္ဇနိယသုတ်)

ပါပိမ၊ ဟယ်မာရ်ယုတ်။ ဘူတပုဗ္ဗံ၊ ရှေး၌ ဖြစ်ဖူးခဲ့သည်ကား။ အဟံ၊ ငါသည်။ ဒုဿီ နာမ၊ ဒုဿီ-အမည်ရှိသော။ မာရော၊ မာရ်နတ်သည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ဖူး၏။ တဿ မေ၊ ထို ငါ၏။ ကာဠီ နာမ၊ ကာဠီ-ဟူသော အမည်ရှိသော။ ဘဂိနီ၊ နှမသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ တံ၊ သင်ကား။ တဿာ၊ ထိုကာဠီမည်သော နှမ၏။ ပုတ္တော၊ သားဖြစ်သော။ ဘာဂိနေယျော၊ ငါ၏တူသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ တေန ခေါ ပန သမယေန၊ ထိုဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်ဖြစ်သောအခါ၌။ ကကုသန္ဓော၊ ကကုသန်အမည် ရှိတော်မူသော။ အရဟံ၊ လူနတ်

တို့၏ ပူဇော်ကို ခံတော်မူထိုက်သော။ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်ပြီ။

ထိုကကုသန်မြတ်စွာဘုရားအား ဝိဓုရ၊ သဇ္ဇီဝ-ဟူ၍ လက်ယာရံ၊ လက်ဝဲရံ အရှင် ၂-ပါး ရှိတော်မူ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် သဇ္ဇီဝမထေရ်သည် တောအရပ်၌ သစ်ပင်ရင်းသို့ ကပ်ပြီးလျှင် သစ်ပင်ကို မှီလျက် သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ်ကို ဝင်စားတော်မူ၏။ ထိုအခါ အရပ်ထက်ဝန်းကျင်မှ ရောက်လာကြကုန်သော နွားကျောင်းသား၊ ဆိတ်ကျောင်းသား၊ (လယ်သမား၊) ခရီးသွား၊ လှည်းသမား၊ ကုန်သည်၊ ဧည့်သည်အပေါင်းတို့သည် သဇ္ဇီဝမထေရ်ကို မြင်လေလျှင် “အလွန်ပင် အံ့ဖွယ်သရဲ ရှိစွာ၏။ ထိုင်၍ နေလျက်ပင် အရှင်ဘုရားသည်ကား ဘဝတပါး ပြောင်းသွားပျံလွန်တော်မူခဲ့၏” ဟု နိရောဓသမာပတ်သို့ ဝင်သည်ကို သေသည်ပင် ထင်မှတ်ကြသောကြောင့် တိဏကဋ္ဌ-စသော မြက်၊ သစ်ရွက်၊ သစ်ခြောက်တို့ကို ရုံးစုကြ၍ သဇ္ဇီဝမထေရ်၏ အထက်တွင် စုပုံထားပြီးမှ မီးတိုက်၍ ပြန်သွားကြလေသည်။

အရှင်ဘုရားမှာမူကား ရွှေဂူလိုဏ်ခေါင်း၌ ကိန်းအောင်းနေရသကဲ့သို့ သညာဝေဒယိတနိရောဓသမာပတ်ဖြင့် ထိုည၌ကို လွန်လတ်သော် သမာပတ်မှ ထပြီးလျှင် မီးကျိုးစု အထက် နင်းလျက် သွားတော်မူ၍ သင်္ကန်း၊ သပိတ်၊ ပရိက္ခရာ ကောင်းစွာ ဝတ်ရုံလျက် နံနက်အခါ ဆွမ်းခံရွာသို့ ကောင်းစွာ ဝင်တော်မူပေ၏။ ထိုအခါ နွားကျောင်းသား၊ ဆိတ်ကျောင်းသား၊ လယ်သမား၊ ခရီးသွား၊ လှည်းသမား၊ ကုန်သည်၊ ဧည့်သည် လူအများတို့ ထင်ရှားတွေ့မြင်ကြရလေလျှင် “အလွန်လျှင် အံ့ဖွယ်ရှိစွာ ထိုင်၍ နေလျက်ပင် ဤအရှင်သည် ရှင်၍ ကြွလာပြန်ခဲ့သည်” ဟု သူ့ထက်၊ ငါ့ထက် အားပါးတက်၍ အုတ်ကြွက်ငြာသံ မြို့လုံးညံ့မျှ ပြောပြန်ကြသည်။

ထိုအခါ ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်သည် မြို့တွင်းသို့ ရောက်လာသော ရဟန်းတို့အား လူအပေါင်းတို့ကို ပူးကပ်၍ ဆဲရေးပုတ်ခတ်ကြလေကုန်ရကား ကကုသန်ဘုရား ကြားသိတော်မူရာတွင် မေတ္တာ-စသော ဗြဟ္မဝိဟာရကို ပွားများကြစေသဖြင့် ရိုသေစွာ ပေးကမ်းလှူဒါန်း ပူဇော်ကြစေခြင်းငှာ တဖန်ထပ်၍ ပူးကပ်စီရင်ပြန်သတည်း။ ထိုအခါ “အသုဘ၊ အာဟာရ၊ ပဋိကုလ၊ အနိစ္စ၊ အနဘိရတိသညာကို ကောင်းစွာပွားများ အားထုတ်ကြ” ဟု ဆုံးမတော်မူပြန်၏။ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားသည် ဝိဓုရမည်သော ရဟန္တာ လက်ယာရံ မထေရ်မြတ်နှင့် ဆွမ်းရပ်ခံ ဝင်တော်မူလတ်သည်ကို ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်သည် အညတရကုမာရဖြစ်သူ လူငယ်ကို ပူး၍ ဝိဓုရအရှင်မြတ်ကို ပုတ်ခတ်ညှဉ်းဆဲ ကျောက်၊ အုတ်ခဲဖြင့် ခေါင်းတော်ကို ပေါက်ခွဲ၍ ကျောက်၊ အုတ်ခဲ ပစ်သံကို ကကုသန်ဘုရား ကြားတော်မူလေက နာဂပလောကိတဖြင့် ဝိဓုရအရှင်ကို မြင်တော်မူ၍ “ဒုဿီမည်သော မာရ်နတ်

သည် အတိုင်းအရှည်ကို မသိ”ဟု ကြည့်တော်မူသောအခါ ထိုအရာမှ စုတိ၍ အဝီစိန်ရယ၌ ဝိဓုရမထေရ်မြတ်ကို ပုတ်ခတ်သော အကုသိုလ်ကံကြောင့် ခံရလေသည်။ ထိုအဝီစိန်၌ ခံရသော ငရဲ၏အမည်သည်—

- ၆-ပါးသော သမ္မဿ၏ အစွမ်းအားဖြင့် အသီးသီးဖြစ်၍ ခံရသော ဆဗ္ဗဿာယတနိကငရဲ၊
- သံတံကျင်တို့ဖြင့် ထိုမှ၊ဤမှ ရိုက်နှက်သည်ကို ခံရသော သင်္ကသမာဟတငရဲ၊
- မိမိအလိုလိုပင် ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာကို ဖြစ်စေ၍ ခံရသော ပစ္စတ္တဝေဒနိယငရဲဟူ၍ ၃-ပါး ရှိသည်။ ထို ၃-ပါးတို့တွင်—

သင်္ကသမာဟတငရဲ၌ ခံရကား ထိုငရဲ၌ ခံရသော ငရဲသူသတ္တဝါတို့၏ ခန္ဓာကိုယ်သည် ၃-ဂါဝုတ် ပမာဏရှိ၏။ ဒုဿီမာရ်နတ်၏ ခန္ဓာကိုယ်သည်လည်း ထိုအတူ ၃-ဂါဝုတ် ပမာဏရှိ၏။ ထိုငရဲသူ၊ငရဲထိန်းတို့သည် ထန်းပင်ပမာဏရှိသော အလျှံတပြောင်ပြောင် တောက်လောင်သော သံတံကျင်တို့ဖြင့် ယူဆောင်ခဲ့၍ ၅-ကျိပ်သော ငရဲထိန်းတို့သည် ရင်ဝမှ စ၍ ခေါင်းဖျားတိုင်အောင် နှက်၍ စီရင်၏။ ထိုသို့ နှက်ကြလေသဖြင့် အနှစ် ၅၀၀-တိုင်လျှင် ခြေဖျားသို့ ရောက်ကြလေကုန်၏။ တဖန် ခြေဖျားမှ ခေါင်းဖျားသို့ ပြန်၍ နှက်ပြန်သည်ရှိသော် အနှစ် ၅၀၀-တိုင်ရောက်လျှင် ရင်ဝသို့ ဆိုက်ရောက်ကြလေကုန်၏။ ဤသို့သောနည်းဖြင့် အကြိမ် ၁၀၀-စေ့လျှင် အနှစ် ၁-သိန်း ပြည့်၏။ အနှစ် ၁-သိန်းပတ်လုံး ကြီးလှစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခဝေဒနာကို ခံရ၏။ ထိုငရဲသူ၏သဏ္ဌာန်သည် ကိုယ်ကား လူနှင့် တူ၏။ ခေါင်းကား ငါးနှင့် တူ၏။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား လူ၏ခေါင်းသည် လုံးသောကြောင့် သံတံကျင် အရိုက်အနှက် ခက်၏။ ထို့ကြောင့် သံတံကျင် ရိုက်နှက်လွယ်စေခြင်းငှာ ငါးခေါင်းကဲ့သို့ ရှည်ရှည်ပျားပျား ငါးနှင့်တူစွာ ဖြစ်ရသတည်း။

ရေဝတီဝိမာနဝတ္ထုပွင်လည်း ဗာရာဏသီပြည်တွင် နန္ဒိယလုလင်၏ မယား ရေဝတီမည်သော မိန်းမသည် ရတနာ ၃-ပါးတို့၌ ကြည်ညိုခြင်း မရှိ။ နန္ဒိယလုလင်သည် ရဟန်း၊သံဃာ၊ အထီးကျန်သော ဖုန်းတောင်းယာစကာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား များစွာ ပေးလှူ၍ ဣသိပတနမိဂဒါဝုန်တော၌ ၄-ခန်းသော တိုက်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်အပ်သော ၄-ဆောင်သော ဇရပ်တို့ကို ဆောက်လုပ်လှူဒါန်းပြီးမှ ဘုရားအမှူးရှိသော သံဃာအား အလှူကြီးစွာ ပေး၍ ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေသောခဏ၌ တာဝတိံသာနတ်ရွာတွင် အနံ့အလျား ၁၂-ယူဇနာ၊ အစောက်ယူဇနာ ၁၀၀-ရှိသော၊ ရတနာ ၇-ပါးတို့ဖြင့် ပြီးသော ဗိမာန်သည် ပေါက်လတ်၍ စုတိစိတ်ကျသော နောက်၌ ထိုဗိမာန်တွင် ဖြစ်၏။

မိန်းမဖြစ်သော ရေဝတီသည် ခပ်သိမ်းသော အလှူမျိုးကို ဖျက်ဆီးတားမြစ်၍ “ရဟန်းဦးပြည်တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ငါ့အား လာဘ်တို့သည် ယုတ်ခွဲကုန်၏” ဟု ရဟန်းသံဃာကို ဆဲရေးပြောဆို၏။ ထိုအခါ ဝေဿဝဏ္ဏနတ်မင်းကြီးက ဘီးလူး ၂-ယောက်တို့ကို ခေါ်ပြီးလျှင် “၇-ရက်အတွင်း ရေဝတီမည်သော မိန်းမကို အသက်ရှင်လျက် ဥဿဒရက်ငရဲသို့ ဆွဲငင်၍ ချလတ္တံ့-ဟု ဗာရာဏသီတပြည်လုံး ကြားအောင်သွား၍ ကြွေးကြော်ချေ” ဟု စေလွှတ်လိုက်၏။ ထို့နောက်မှ ဘီးလူး ၂-ယောက်တို့သည် အလှုံတပြောင်ပြောင် တောက်သော ဆံမုတ်ဆိတ်ရှိသော၊ အလွန်ကောက်သော နှာခေါင်းရှိလျက် ပြူးပြူးထွက်သော အစွယ်၊ ကြောက်မက်ဖွယ် နီသောမျက်လုံးရှိသော ရေအလျဉ်ကဲ့သို့ ပြင်းထန်အမျက် ဟူးဟူးထွက်လျက် ကြောက်မက်ဖွယ်သော အဆင်းအင်္ဂါဖြင့် ဆောလျင်စွာ လာလတ်၍ -

ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုပါပဓမ္မေ၊ အပါရုတဒွါရေ အဒါနသီလေ။

နေဿာမ တံ ယတ္ထ ထုနန္တိ ဒုဂ္ဂတာ၊ သပ္ပိတာ နေရယိကာ ဒုခေ။ (ဝိမာန၊ ၇၃)

ဟူသော စကားကို ဆိုလျက် လက်ရုံး ၁-ဖက်စီ ဆွဲကိုင်ပြီးလျှင် ခရီးဆုံ လမ်းမြှောင်ကုန်အောင် လှည့်လည်၍ ဗာရာဏသီ ပြည်လုံးမကြွင်း လူခပင်းအား ထင်ရှားသိမြင် ထင်ထင်ပြလျက် ကောင်းကင်သို့ တက်ပြီးမှ နန္ဒိယနတ်သား၏ ခံစားသော ဖြစ်အင်ကို မြင်စေအောင် ပြခဲ့၍ ဥဿဒငရဲသို့ ဆွဲငင်ယူသွား ငရဲသားတို့ကို ပေးအပ်၍ ဥဿဒငရဲသို့ ချကြောင်းကို -

ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုပါပဓမ္မေတိအာဒိနိ ဝဒန္တာ နာနာဗာဟာသု ဂဟေတွာ မဟာဇနော ပဿတူတိ သကလနဂရေ ဝိထိတော ဝိထိ ပရိတ္တမေတွာ (ပရိတ္တမာပေတွာ) အာကာသံ အဗျူဂန္တာ တာဝတိသဘဝနံ နေတွာ နန္ဒိယဿ ဝိမာနံ သမ္ပတ္တိဉ္စ-ဿာ ဒဿေတွာ တံ ဝိလပန္တိယေဝ ဥဿဒနိရယသမိပံ ပါပေသု။ တံ ယမဿ ပုရိသာ ဥဿဒနိရယေ ခိပိသု။ -

ဟု လာ၏။ (ဝိမာန၊ ၄၅။ ၂၀၆)

ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုပါပဓမ္မေတိအာဒိနိ၊ ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ သုပါပဓမ္မေ-ဤသို့ အစရှိသော စကားတို့ကို။ ဝဒန္တာ၊ ဆိုကုန်လျက်။ နာနာဗာဟာသု၊ လက်ရုံး ၁-ဖက်စီတို့၌။ ဂဟေတွာ၊ ကိုင်၍။ မဟာဇနော၊ လူအပေါင်းသည်။ ပဿတု၊ မြင်ကြစေသတည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သကလနဂရေ၊ ဗာရာဏသီ ပြည်အလုံး၌။ ဝိထိတော၊ ခရီးတစ်ခုမှ။ ဝိထိ၊ ခရီးတစ်ခုကို။ ပရိတ္တမေတွာ၊ လှည့်လည်၍။ အာကာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗျူဂန္တာ၊ တက်၍။ တာဝတိသဘဝနံ၊ တာဝတိသာနတ်ပြည်သို့။ နေတွာ၊ ဆောင်၍။ နန္ဒိယဿ၊ နန္ဒိယလုလင်၏။

ဝိမာနဉ္စ၊ ဗိမာန်ကိုလည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တိဉ္စ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာကိုလည်းကောင်း။ အဿာ၊
ထိုရေဝတီအား။ ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ တံ၊ ထိုရေဝတီကို။ ဝိလပန္နိယေဝ၊ မြည်တမ်းလျက်
ပင်လျှင်။ ဥဿဒနိရယသမိပံ၊ ဥဿဒငရဲ၏ အနီးသို့။ ပါပေသံ၊ ရောက်စေကုန်၏။ တံ၊
ထိုရေဝတီကို။ ယမဿ၊ ယမမင်း၏။ ပုရိသာ၊ တမန်ဖြစ်သော ငရဲထိန်းတို့သည်။ ဥဿဒ-
နိရယေ၊ ဥဿဒငရဲ၌။ ခိပိသု၊ ပစ်ချကုန်၏။ ဥဋ္ဌေဟိ ရေဝတေ-အစရှိသည်ကား ဝိမာနဝတ္ထု
ပါဠိတော်တည်း။

သုပါပဓမ္မေ၊ အလွန်ယုတ်မာသော သဘောရှိသော။ အဒါနသီလေ၊ အလှူပေးခြင်း၊
သီလသီတင်းဆောက်တည်ခြင်း အလေ့မရှိသော။ ရေဝတေ၊ ရေဝတီ။ ဥဋ္ဌေဟိ၊ ထလော့။
ယတ္ထ၊ အကြင်ငရဲ၌။ ဒုဂ္ဂတာ၊ မကောင်းသဖြင့် ကျကုန်သော။ နေရယိကာ၊ ငရဲသူ သတ္တဝါ
တို့သည်။ ဒုက္ခေန၊ ဆင်ရဲခြင်းဖြင့်။ သမပ္ပိတာ၊ နှိပ်စက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ထုနန္တိ၊ ညည်းတွား
ကြကုန်၏။ ဝါ၊ မြည်တမ်းကြွေးကြော်ကုန်၏။ အပါရုတဒွါရေ၊ အပါရုတဒွါရ်၊ ဟင်းလင်း
ဖွင့်သော တံခါးရှိသော။ တတ္ထ၊ ထိုငရဲသို့။ တံ၊ သင့်ကို။ နေဿာမ၊ ဆောင်ကုန်အံ့။

ဤသို့ ရဟန်းသံဃာကို ဆဲရေးပြောဆိုသောကြောင့် နန္ဒိယလုလင်မယား ရေဝတီ
ကို အသက်ရှင်လျက်ပင် ငရဲသို့ ဆွဲငင်ခေါ်သွား ငရဲသားတို့ကို ပေးအပ်သဖြင့် ဥဿဒရက်
ငရဲသို့ ဆွဲငင်၍ ချကြောင်းကို ဝိမာနဝတ္ထုပါဠိအဋ္ဌကထာ(၇၃-၆။ ၄၊ ၂၀၄-၂၁၂)တွင် လာသည်။
ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ငရဲပြည်တွင် ငရဲထိန်း၊ ငရဲသားတို့ ရှိကြောင်းကို ကောင်း
ကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ ဝါခေါင်လဆုတ်၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ ကြေးသွန်းရပ်နေ ဒါယကာမောင်စော၊ မောင်တေ
တို့က စေတီပုထိုး-စသည်တို့၌ တစ်ဦးတစ်ယောက်သောသူတို့ ညှိထွန်း
ပူဇော်သော ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်တို့ကို ကျောင်း၊ တန်-စသော
အဆောက်အအုံတို့ကို စွဲငြိလောင်ကျွမ်းမည့်နှလုံးနှင့် သတ်ငြိမ်းရာ
အပြစ် ရှိ၊ မရှိကို သိလိုကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၅၉] “ဘုရားတပည့်တော် ရွှေမြို့တော်မြောက်ပြင်၊ ကြေးသွန်းရပ်နေ ဒကာ
ငစော၊ ငတေတို့ ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

စေတီတော်တွင် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့ ညှိထွန်းသော ဆီမီး၊ ဖယောင်း
တိုင်တို့ကို စေတီအိမ်၊ ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း၊ ဇရပ်တို့ကို စွဲငြိလောင်ကျွမ်းမည့်
အရာကို နှလုံးသွင်းပိုက်၍ ငြိမ်းသတ်ရာ အချို့သောသူတို့က ‘ဗုဒ္ဓသန္တက ဘုရား
ပစ္စည်းဖြစ်ပြီးသည့်အရာကို ဘာသာလျှောက်လျား မဟုတ်၊ အငြိမ်းမစဲအပ်။ ငြိမ်းစဲ
သသူတို့မှာ အပြစ်မလွတ်’-ဟု ဆိုကြပါသည်။ အချို့သသူတို့ကလည်း ‘စေတီအိမ်၊
ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း၊ ဇရပ်တို့ကို စွဲငြိလောင်ကျွမ်းမည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြသဖြင့်
ငြိမ်းစဲရာ အကျိုးသာ ဖြစ်သင့်သည်၊ အပြစ်မရှိ’-ဟု ဆိုကြပါသည်။ သို့ အထွေထွေ
ဝါဒကွဲပြား၍ စကားနေရာကျကို ယထာဘူတဖြစ်အောင် စင်စစ် မသိနိုင်ကြ ဖြစ်ပါ
၍ နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင် သာဓကဆောင်ပြီးလျှင် တောင်ယုဂန်ဗွေစွန်းဝယ်
ငွေလဝန်းတန်ဆောင်သည် မြူမှောင်ကင်းပ ထွန်းပလင်းထိန်သကဲ့သို့ အစိန္တေယျ
သမ္ပုဒ္ဓ၏ နယသာဂရတည်းဟူသော ဒေသနာ ရွှေဗျာမိန့်ခွန်းကို ဖော်ညွှန်းထုတ်
ဆောင်လျက် မှောင်အဝိဇ္ဇာ တိမ်သလာကို ပယ်ခွါလှစ်ခွင်း၍ ရှင်းလင်းအောင်
ပြတော်မူပါမှ သုတဓရ သုတေသန သုတဆည်းဆူ ဗိုလ်၊ လူအများတို့ မှတ်သားပါရ
မည့်အကြောင်းကို ဆယ်ချောင်းဟတ္ထ ပဏာမဖြင့် တုပ်ကွရိကျိုး ရှိခိုးအသနား
တော်ခံ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

၎င်းဒါယကာ မောင်စော၊ မောင်တေတို့ လျှောက်ချက်—

[၅၉] စေတီတော်တွင် ထွန်းညှိသော ဆီမီးတန်ဆောင်ကို စေတီအိမ်၊ ကျောင်း၊
တန်ဆောင်း၊ ဇရပ်တို့ကို ညှိစွဲလောင်ကျွမ်းမည်ကို ကြောင့်ကြ၍ ငြိမ်းသတ်ကြသည့်သူတို့
အား အကျိုးအပြစ် ဖြစ်သင့်၊ မဖြစ်သင့်သောအရာကို မေးလျှောက်သည်မှာ- တေရသက

နိပါတ်၊ မဟာကာလိင်္ဂဇာတ်တော်တွင် သရီရစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿကစေတီ၊ ပရိဘောဂစေတီ-
ဟူ၍ စေတီ ၃-ပါးကို ဘုရား ဟောတော်မူသည်။ ထို ၃-ပါးတို့တွင်—

- ကိုယ်တော်၏ အစိတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်သည် သရီရစေတီ မည်၏။
- ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတုသည် ဥဒ္ဓိဿကစေတီ မည်၏။
- ကိုယ်တော်၏အသုံးအဆောင်ဖြစ်သော ဗောဓိပင်၊ သင်္ကန်း-စသော ပရိက္ခရာသည် ပရိဘောဂစေတီ မည်၏။

၎င်းကာလိင်္ဂဇာတ်၌ပင် အရှင်အာနန္ဒာက သရီရစေတီကို မေးလျှောက်ရာ “သရီရ
စေတီမှာ ငါဘုရား သက်တော်ထင်ရှား ရှိတော်မူသေးသည်”ဟု မိန့်တော်မူသည်။ ထို ၃-ပါး
သော စေတီတို့တွင် ပရိဘောဂစေတီတို့ထက် သရီရစေတီ မြတ်၏။ ထို့ကြောင့် စေတီအိမ်
ကို ဖောက်ခွဲ၍ သွားသော ဗောဓိပင်၏အမြစ်ကို စေတီအိမ် မပျက်စီးစိမ့်သောငှာ ခုတ်ဖြတ်
သုတ်သင်အပ်၏။ ဓာတ်တော်နှင့်တကွသော စေတီကိုလည်းကောင်း ဆင်းတုတော်ကို
လည်းကောင်း ထိခိုက်သော ဗောဓိခက်ကို ထိုစေတီဆင်းတုတော်တို့ကို မပျက်စီးစိမ့်သော
ငှာ ခုတ်ဖြတ်သုတ်သင်အပ်၏။ ထိုဗောဓိပင်၌ ကျီးငှက်-စသည်တို့သည် ခိုမှီပုန်းအောင်း၍
ကျင်းကြီး၊ ကျင်းငယ် စွန့်ချလတ်သော် ထိုစေတီ၊ ဆင်းတုတော်တို့ကို စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစိမ့်
သောငှာ ဗောဓိပင်၏အခက်ကို ခုတ်ဖြတ်သုတ်သင်အပ်၏။ အပြစ် မရှိ။

ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဗဟုဓာတုကသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်
အဋ္ဌကထာတို့၌—

ပရိဘောဂစေတိယတော ဟိ သရီရစေတိယံ မဟန္တတရံ။ စေတိယဝတ္ထု၊
ဘိန္ဒိတွာ ဂစ္ဆန္တိ ဗောဓိမူလမ္ပိ ဆိန္ဒိတွာ ဟရိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သဓာတုကံ ပန ထူပံ
ဝါ ပဋိမံ ဝါ ဗာဓမာနံ ဗောဓိသာခံ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိ။ သစေပိ တတ္ထ နိလိနာ
သကုဏာ စေတိယေ ဝစ္စံ ပါတေန္တိ။ ဆိန္ဒိတုံ ဝဋ္ဋတိယေဝ။ —

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ ဝါ၊ ဟိ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ ပရိဘောဂစေတိယတော၊ ပရိဘောဂ
စေတီထက်။ သရီရစေတိယံ၊ သရီရစေတီသည်။ မဟန္တတရံ၊ ကြီးမြတ်၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
စေတိယဝတ္ထု၊ စေတိယဝတ္ထုကို။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲ၍။ ဂစ္ဆန္တိ၊ သွားသော။ ဗောဓိမူလမ္ပိ၊ ဗောဓိပင်
၏အမြစ်ကိုလည်း။ ဆိန္ဒိတွာ၊ ဖြတ်၍။ ဟရိတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ (စေတိယဝတ္ထု
၌ ရုပ်ပွားဆင်းတုတော်ဓာတ် တည်ထားကိန်းဝပ်သော အရပ်ကို ယူ။) သဓာတုကံ၊ ဓာတ်တော်နှင့်
တကွသော။ ထူပံ ဝါ၊ စေတီကိုလည်းကောင်း။ ပဋိမံ ဝါ၊ ဆင်းတုတော်ကိုလည်းကောင်း။

ဗာဓမာနံ၊ ထိခိုက်သော။ ဗောဓိသာခံ၊ ဗောဓိခက်ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ တတ္ထ၊ ထိုဗောဓိပင်၌။ နိလိနာ၊ ပုန်းအောင်းကုန်သော။ သကုဏာ၊ ငှက်တို့သည်။ စေတိယေ၊ စေတီ၌။ ဝစ္စံ၊ ကျင်ကြီးကို။ သစေ ပါတေန္တိ၊ အကယ်၍ ချကုန်အံ့။ တံ၊ ထိုဗောဓိခက်ကို။ ဆိန္ဒိတုံ၊ ဖြတ်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိယေဝ၊ အပ်သလျှင်ကတည်း။

ထိုအဋ္ဌကထာပါဠိ၏ အရ၌ သရီရစေတီ၊ ဥဒ္ဓိဿကစေတီတော်များကို မပျက်စီးစေလိုသောစိတ်ဖြင့် ထိုစေတီကို ထိခိုက်၍ အန္တရာယ်ပြုသော ဗောဓိပင်၏အမြစ်ကို ဖြတ်ရာ၌ စင်စစ် ကုသိုလ်စိတ်ဖြစ်၍ အပြစ်မရှိ။

သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ အဘယမည်သော ခိုးသူကြီးသည် ခိုးသား ၅၀၀-တို့နှင့်တကွ တစ်ခုသောအရပ်၌ သစ်ခက်မြို့တည်၍ နေလတ်၏။ ထက်ဝန်းကျင် ၃-ယူဇနာအတွင်း နေသောသူတို့သည် ထိတ်လန့်ကြကုန်၏။ အနုရာဓပြည်သို့ သွားသောသူတို့သည် ကဠမ္ပမည်သော မြစ်ဆိပ်မှ ကူးသွားကြကုန်၏။ စေတိယဂီရိအရပ်သို့ သွားသော ခရီးလမ်းတွင် လူတို့အသွားအလာ မရှိ၊ ပြတ်စဲကြကုန်၏။

တစ်နေ့သ၌ အဘယခိုးသူကြီးသည် စေတိယဂီရိကျောင်းတိုက်တွင် စေတိယသန္တက သဃီကဥစ္စာများကို လုယူအံ့သောငှာ သွားကြလေလျှင် အာရာမ်စောင့်တို့ မြင်၍ ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ်အား အကြောင်းကို ကြားသဖြင့် သဃီကဥစ္စာဖြစ်သော ဆီဦးထောပတ်၊ ပျား၊ တင်လဲ၊ စမဲဟင်းလျာတို့နှင့်တကွ ကောင်းမွန်စွာ လုပ်ကျွေးစေသော ပဋိသန္ဓာရကို ပြု၏။ ထိုအခါ အဘယခိုးသူကြီးသည် ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ်၏ အထံသို့ ချဉ်းကပ်လေ၍ “အကျွန်ုပ်တို့ စေတီ၊ သံဃာတို့ ဥစ္စာကို လုယူမည် လာသည်။ အရှင်ဘုရား၏ ပဋိသန္ဓာရကြောင့် အကျွန်ုပ်တို့ လုယူခြင်းအမှုကို မပြုပါပြီ။ ယနေ့မှစ၍ တိုင်းသူပြည်သားတို့ အလိုရှိသမျှ သွားလာလှူဒါန်းကြပါစေ”ဟု ထိုထိုသော အရပ်ဌာနတို့တွင် မလန့်မကြောက်၊ မရွံ့ကြရအောင် အစောင့်အရှောက်ထား၍ စားကြွင်းစားအရာနှင့် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်၏။

တစ်နေ့သ၌ ရဟန်းသံဃာတို့က “ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ်သည် သံဃသန္တကကို အစိုးတရ အဘယခိုးသူကို ပေးဘိ၏”ဟု ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြောဆိုကြသောစကားကို ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ် ကြား၍ သံဃာတို့ကို စည်းဝေးပြီးမှ “စေတီ၊ သံဃာတို့၏ ဥစ္စာများကို လုယူမည် လာသောသူတို့အား ဤမျှလောက်သော ပဋိသန္ဓာရကို ငါပြုသည်ဖြစ်၍ စေတီ၊ သံဃာတို့ ဥစ္စာကို မယူမသွား၊ အစောင့်အရှောက်ကို ထားဘိ၏။ ပဋိသန္ဓာရကို ပြုသမျှ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း စေတီသံဃာတို့၏ ဥစ္စာကိုလည်းကောင်း အဖိုးပြတ် ဆိုကြပါကုန်”ဟု ဆိုလေလျှင် ပဋိသန္ဓာရကိစ္စနှင့် ကုန်ကျသောပစ္စည်းသည် စေတီအိမ်တွင် ခင်းထား

သော တစ်ခုသောအခင်း၏ အဖိုးကိုမျှ မမီဖြစ်၍ ဒီဃဘာဏကအဘယထေရ်သည် ကောင်းသော ပဋိသန္ဓာရ ပြုပေသည်။ သိက္ခာအာပတ်ဖြင့် စောဒနာခြင်း၊ အောက်မေ့ခြင်း၊ ဘဏ္ဍာဒေယျ အဝဟာရ-စသော အပြစ်မရှိ-ဟု ဆုံးဖြတ်ကြကြောင်းကို ဝိနယသင်္ဂဟ ပဋိသန္ဓာရဝိနိစ္ဆယတွင်-

ထေရေန ကတပဋိသန္ဓာရော သုကတော စောဒေတုံ ဝါ သာရေတုံ ဝါ န လဗ္ဘတိ၊
ဂီဝါ ဝါ အဝဟာရော ဝါ နတ္ထိ'တိ ဧဝံ မဟာနိသံသော ပဋိသန္ဓာရောတိ
သလ္လက္ခေတွာ ကတ္တဗ္ဗော ပဏ္ဍိတေန ဘိက္ခုနာ၊ -

ဟု လာသည်။

ထေရေန၊ မထေရ်သည်။ ကတပဋိသန္ဓာရော၊ ပြုအပ်သော ပဋိသန္ဓာရသည်။ သုကတော၊ ကောင်းသော ပြုခြင်းတည်း။ စောဒေတုံ ဝါ၊ စောဒနာခြင်းငှာလည်းကောင်း။ သာရေတုံ ဝါ၊ အောက်မေ့စေခြင်းငှာလည်းကောင်း။ န လဗ္ဘတိ၊ မရအပ်။ ဂီဝါ ဝါ၊ အစားသည်လည်းကောင်း။ အဝဟာရော ဝါ၊ ခိုးခြင်းသည်လည်းကောင်း။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပဋိသန္ဓာရော၊ အစေ့အစပ်ကို ပြုခြင်းသည်။ မဟာနိသံသော၊ များသောအကျိုး ရှိ၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ သလ္လက္ခေတွာ၊ မှတ်၍။ ပဏ္ဍိတေန၊ ပညာရှိသော။ ဘိက္ခုနာ၊ ရဟန်းသည်။ ပဋိသန္ဓာရော၊ ပဋိသန္ဓာရကို။ ကတ္တဗ္ဗော၊ ပြုအပ်၏။

ဤအဋ္ဌကထာအလိုအားဖြင့် များစွာသော စေတီယသန္တက သံဃိကဥစ္စာများကို ပျက်စီးကုန်ကျမည်အရာကို နှလုံးသွင်း၍ စေတီယသန္တက၊ သံဃသန္တကတို့ဖြင့်ပင် ယထာရဟပဋိသန္ဓာရကို ပြုသင့်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(ဒုတွဲ)၊ ပါပဝဂ်၊ ၈-ခုမြောက်သော ကုက္ကုဋ္ဌ(မိတ္တ)နေသာဒဝတ္ထု (၁၅-၂၀)တွင်လည်း ကုက္ကုဋ္ဌနေသာဒမုဆိုး၏ မယားသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလက သောတာပတ္တိမဂ်ကို ရပြီးမှ မုဆိုးနှင့် သင့်မြတ်ကြ၍ ၇-ယောက်သော သားတို့ကို ဖွားမြင်သည့်နောက် တောအရပ်တွင် သားသမင်တို့ကို ထောင်ထားရာ ဘုရား ကြွတော်မူလာ၍ ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တနေသာဒမုဆိုးနှင့်တကွ ၇-ယောက်သော ချွေးမ၊ ၇-ယောက်သော သား၊ ပေါင်း ၁-ကျိပ်၊ ၅-ယောက်တို့ကို တရားဟောပြု၍ မဂ်၊ဖိုလ်သို့ ရောက်ကြသည်များကို ဘုရားမိန့်တော်မူသော စကားကို ရဟန်းတို့ ကြားလေလျှင် “ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တမုဆိုး၏မယားမှာ အဘယ်ကြောင့် မပါ ကြွင်းကျန်ရှာသနည်း”ဟု ထပ်မံလျှောက်ထားကြလျှင် “ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလကပင် အရိယမဂ်ကို မျက်မှောက်ပြုလေသည်”ဟု မိန့်တော်မူသော စကားကို ရဟန်းတို့ ကြားလေလျှင် ယုံမှားကြီးစွာဖြစ်ကြ၍ “ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တမုဆိုး၏ မယားဖြစ်တပြီးကား ‘လက်နက်၊ လှံ၊ ဓား၊ လေး၊ မြား၊ ပိုက်ကွန်-စသည်တို့ကို ယူဆောင်ချေ’-မုဆိုးက စေရာ၌ ပါဏာတိပါတကံ

ဧကန်စင်စစ် မဖြစ်ပြီလော” တွေးတောရမ်းဆဲ ပြောဆိုကြသောစကားကို ဘုရား ကြားတော် မူလေလျှင် လက်ဝါးပြင်မှာ အမာမရှိ၊ ပကတိယောက်ျားသည် လက်ဝါးဖြင့် အဆိပ်ကို ယူဆောင်ရာ အမာမရှိလေခြင်းကြောင့် သေခြင်းကိစ္စ မဖြစ်နိုင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ အကုသိုလ် စေတနာ မရှိသောသူအား မကောင်းမှုမည်သည် မဖြစ်ရာ-ဟု-

ပါဏိမိ စေ ဝဏော န’ဿ၊ ဟရေယျ ပါဏိနာ ဝိသံ။

န’ဗ္ဗဏံ ဝိသ’မန္ဓေတိ၊ နတ္ထိ ပါပံ အကုဗ္ဗတော။ ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၈)

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ယဿ၊ အကြင်သူ၏။ ပါဏိမိ၊ လက်ဝါး၌။ ဝဏော၊ အမာ သည်။ န စေ အဿ၊ အကယ်၍ မရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ပါဏိနာ၊ လက်ဝါးဖြင့်။ ဝိသံ၊ အဆိပ်ကို။ ဟရေယျ၊ ဆောင်ရာ၏။ ဝဏံ၊ အမာသို့။ ဝိသံ၊ အဆိပ်သည်။ န အန္ဓေတိ ဣဝ၊ အစဉ် မလိုက်နိုင်သကဲ့သို့။ ငာထာ၊ ထို့အတူ။ အကုဗ္ဗတော၊ အကုသိုလ်စေတနာ မရှိသောသူအား။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ကုက္ကုဋ္ဌမိတ္တနေသာဒမုဆိုးလင်မယား၊ သားအဖတစ်စုတို့သည် ကဿပမြတ်စွာ ဘုရားစေတီတော်ကို တိုင်းသူပြည်သားတို့ တည်ထားကြရာ တစ်စုံတစ်ခုကိုမျှ ကုသိုလ် မပြုနိုင်ကြ၍ လင်မယား၊ သားအဖတစ်စုတို့ ကျွန်ပြု၍ စေတီတော်ကို သုတ်သင်သော ကုသိုလ်ကြောင့် မဂ်ဖိုလ်ရကြောင်းကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ(ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၈-၂၀)တွင် လာသည်။

ဤသို့ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာတို့ဖြင့် အကုသိုလ်စေတနာမှ အကုသိုလ် အကျိုး ဖြစ်ရာသည်။ ကုသိုလ်စေတနာမှန်က အကုသိုလ်အကျိုး မဖြစ်ရာ၊ ကုသိုလ်၏အကျိုး သာ ဖြစ်ရသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော်၌-

အဋ္ဌာန’မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော’ယံ ကုသလဿ ကမ္မဿ အနိဋ္ဌော
အကန္တော အမနာပေါ ဝိပါကော ဥပဇ္ဇေယျာတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

(အံ၊ ၁။ ၃၀။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊ အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ် သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ ဥပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်းမဟုတ်။ အနဝကာသော၊ အရာမဟုတ်။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊

အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်သက်အပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွါးစေတတ်သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်ကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ ဧတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဤသို့ ဟောတော်မူသော ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာ လာသည်ကို ထောက်၍ စေတီတော်တွင် ထွန်းညှိသော ဆီမီး၊ ဖယောင်းတိုင်-စသည်တို့ကို စေတီအိမ်၊ ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း၊ ဇရပ်-စသည်တို့ကို ငြိစွဲလောင်ကျွမ်းသဖြင့် အကျိုးမဲ့ဖြစ်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၍ ငြိမ်းစဲပါသည်-ဟု လျှောက်ချက်ရှိသည့်အတိုင်း ကဏ္ဍ၊ သုက္က၊ သာဝဇ္ဇ၊ အနဝဇ္ဇကို ဆင်ခြင်သော် အနဝဇ္ဇ သုက္ကဓမ္မဖြစ်၍ အပြစ် မရှိ၊ အကျိုးသာ ရှိသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

၁၂၃၇-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံခင်းမြို့နေ ဝန်စာရေး မောင်တာတေ-က ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ-ပါ
*ဒါန,သီလ,ဘာဝနာ ဝေးသည်ဆိုသောအကြောင်း, *ယခုလှူသော ဒါနသည်
ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုးပေး,မပေးအကြောင်း, *အလှူရှင်နှင့် ဝေယျာဝစ္စဆောင်ရွက်
လှူဒါန်းသူ ၂-ဦး အကျိုးပေးဟန်အကြောင်း, *သူရာမေရယကို တစ်ကြိမ်
သောက်မိသည်နှင့် အပါယ်ပဋိသန္ဓေပေး, မပေးများကို ကွဲပြား
သေချာသိမှတ်ပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၆၀] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံခင်းမြို့နေ ဒကာ တာတေ ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

(၁) အရှင်ဘုရား ရေးသားထုတ်ပြတော်မူလိုက်သော ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာစာတွင်
ပါသော ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ ဝေးသောအကြောင်းဖြစ်သည်-ဟု အရှင်ဘုရား
ရေးသားဆုံးဖြတ်တော်မူလိုက်သောအကြောင်းမှာ ပညာနုသူ လူဇာလမှာ မခွဲမခြမ်း
မဝေဖန်နိုင်သောကြောင့် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ ဝေဖန်ခွဲခြမ်း ထပ်မံ၍ တပည့်တော်
အား ပေးသနားတော်မူလိုက်ပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်လိုက်
ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

- (၂) တကြောင်းမှာလည်း ယခုပေးလှူကြသော ဒါနသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ မျက်မှောက်ဘဝ ၌ အကျိုးပေးမည်၊ မပေးမည်ကိုလည်း သိလိုလှပါသည်။ တကြောင်းမှာလည်း လှူဒါန်းပေးကမ်းသော ဒါယကာသည် မအားမလပ်သောကြောင့် တပါးတခြား သောသူတို့ကို စေလွှတ်၍ လှူဒါန်းသောအလှူသည် မုဉ္ဇစေတနာ မဖြစ်၊ ပုဗ္ဗ၊ ပရ စေတနာ ၂-တန်သာ ဖြစ်သည်-ဟု အချို့ဆရာတို့ ဟောပြောကြပါသည်။
- (၃) ၎င်းတရားစကားသည် ဝိဝါဒကွဲပြားလျက် ရှိကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ အလှူခိုင်း သော ဒါယကာ၊ ခိုင်း၍လှူသော အခြားဒါယကာ ၂-ယောက်တို့သည် ခိုင်းသူ သာ၍ အကျိုးဖွံ့ဖြိုးမည်၊ သွား၍ လှူသောသူပင် အကျိုးဖွံ့ဖြိုးမည်။
- (၄) ဝတ္ထုနှင့်တကွ အလှူခိုင်းသော ဒါယကာသည် မုဉ္ဇစေတနာဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည် ကိုလည်း အသေအချာ ကျမ်းဂန်ပါဠိ လာရှိသည်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူလိုက် ပါမည့်အကြောင်းကို အားကိုး၍ ရိုသေမြတ်နိုး ခြေတော်ကို ရှိခိုးဦးခိုက် လျှောက် လိုက်ပါသည် ဆရာတော်သခင် အရှင်သူမြတ်ဘုရား။
- (၅) တရပ်မှာလည်း သုရာမေရယကို တစ်ကြိမ်တစ်ခါ သောက်စားမိလျှင် ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို မပေး၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာလျှင် ပေးသည်-ဟု အချို့ဆရာတို့ ဟောပြော ပါသည်။ သုရာမေရယကံသည် အပါယ်ပဋိသန္ဓေ ပေးမည်၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာ ပေးမည်ကို အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော် မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်လိုက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အထက်ပါစကားပါ ဒါယကာဝန်စာရေး မောင်တာတေ-က လျှောက်ထားချက်-

[၆၀] (၁) ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင် ပါသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာပင် ဝေးသော အကြောင်းဖြစ်သည်ကို ထပ်မံ၍ မေးလျှောက်ပြန်သည်မှာ ‘ပုဗ္ဗေ ကတပုည’၏အရကို ပုတိ- ဂတ္တတိဿထေရ်၊ ပဉ္စသီလသမာဒါနထေရ်တို့၏ ဝတ္ထုကို အထက် ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ဝေးသောအကြောင်း-ဟူသည်ကား မဂ်၊ ဖိုလ်ရထိုက်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား မဂ်၊ ဖိုလ် ကို ရခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ဝိဝဇ္ဇနိသိတဖြစ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို ဆိုသတည်း။ ရှေး၌ ပြုအပ်ခဲ့ဖူးသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ-ဟု ဆိုအပ်သော ပုဗ္ဗေ ကတပုညရှိသောသူသည် ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာတို့၏ ဖြစ်ထိုက်၊ ဖြစ်ရာ မဇ္ဈိမ ဒေသအရပ်၌ဖြစ်၍ ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ကို ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ် ရ၍ တရားတော်ကို ကြားနာရသဖြင့် ယောနိသောမနသိကာရ၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ-စသော အဆက်ဆက်သောအကျိုးကို ရ၍ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုရ၏။

ထို့ကြောင့် ပုဗ္ဗေ စ ကတပုည၊ ပဋိရူပဒေသဝါသ၊ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ-တို့သည် ပစ္စုပ္ပန်,သံသရာ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးကို ပြီးစေတတ်သောကြောင့် မင်္ဂလာ မည်၏-ဟူ၍ -

ပဋိရူပဒေသဝါသော စ၊ ပုဗ္ဗေ စ ကတပုညတာ။
အတ္တသမ္မာပဏိဓိ စ၊ ဧတံ မင်္ဂလ'မုတ္တမံ။ ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ပဋိရူပဒေသဝါသော စ၊ ပဋိရူပအရပ်၌ ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေ စ ကတ-
ပုညတာ စ၊ ရှေး၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိခြင်းလည်းကောင်း။ အတ္တသမ္မာပဏိဓိ စ၊
စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ဖြည့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဧတံ၊ ဤတရား ၃-ပါးသည်။ ဥတ္တမံ၊
မြတ်သော။ မင်္ဂလံ၊ မင်္ဂလာ မည်၏။

အတ္တသမ္မာပဏိဓိ၌ သမာ-မ အက္ခရာနှင့်တကွ သမာဝိဘတ်(သမာဓိ)ကဲ့သို့
ရေးသားဖတ်ရွတ်ကြ၏။ မသင့်။ အတ္တသမ္မာ-ဟု မ-သဒိသဒွေးဘော်နှင့် ရှိမှ သင့်မည်။
ထို ၃-ပါးကုန်သော မင်္ဂလာတို့တွင် ပုဗ္ဗေ စ ကတပုည-ဟု အတိတ်ဘဝတို့၌ ဘုရား၊
ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့ထံ၌ ဆည်းပူးခဲ့သော ကုသိုလ်တရားတည်း။ ထိုကုသိုလ်လည်း ဘုရားတပည့်
သာဝကတို့ထံ ၄-ပါးရှိသော ဂါထာကိုမျှ ကြားနာရ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်စေနိုင်၏။

ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကနိကာယ်ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကပါဌ(၁၁၂)၊ သုတ္တနိပါတ်ကျမ်း၊ မင်္ဂလ
သုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(၁။၁၇)၌ -

ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ နာမ အတီတဇာတိယံ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဒီဏာသဝေ အာရဟ္တ
ဥပစိတကုသလာ- ဟူ၍လည်းကောင်း

ဗုဒ္ဓါနံ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ သံမုခါ သုတာယ စတုပ္ပဒိကာယ(ပိ) ဂါထာယ ပရိယော-
သာနေ အရဟတ္တံ ပါပေတိ။ - ဟူ၍လည်းကောင်း

ယော စ မနုဿော ပုဗ္ဗေ ကတာမိကာရော ဥပ္ပန္န(ဥဿန္န)ကုသလမူလော ဟောတိ၊
သော တေနေဝ ကုသလမူလေန ဒေသနံ(ဝိပဿနံ) ဥပ္ပါဒေတွာ အာသဝက္ခယံ
ပါပုဏာတိ။ -

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ နာမ၊ ရှေး၌ ကောင်းမှုရှိသည်၏အဖြစ်သည်။ အတီတဇာတိ-
ယံ၊ လွန်လေပြီးသော ဘဝ၌။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓဒီဏာသဝေ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာ

ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အာရတ္တ၊ အကြောင်းပြု၍။ ဥပစိတကုသလတာ၊ ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ကုသိုလ် ရှိသည်၏အဖြစ်။

ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏လည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသာဝကာနံ၊ မြတ်စွာဘုရား တပည့် သားတော်တို့၏လည်းကောင်း။ သံမုခါ၊ မျက်မှောက်မှ။ သုတာယ၊ ကြားနာရသော။ စတုပ္ပ- ဒိကာယ၊ ၄-ပါးရှိသော။ ဂါထာယ၊ ဂါထာ၏။ ပရိယောသာနေ၊ အဆုံး၌။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပေတိ၊ ရောက်စေ၏။

ယော စ မနုဿော၊ အကြင်သူသည်လည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးလွန်လေပြီးသော ဘဝ သံသရာ၌။ ကတာမိကာရော၊ ပြုခဲ့ဖူးသော ဆုတောင်းခြင်းရှိသည်ဖြစ်၍။ ဥပ္ပန္နကုသလ- မူလော၊ ဖြစ်သော ကုသိုလ်-ဟူသော အကြောင်းရင်းရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော နရော၊ ထိုသူသည်။ တေနော ကုသလမူလေန၊ ထိုကုသိုလ်ကြောင့်။ ဒေသနံ၊ ဒေသနာ ကို။ ဥပ္ပါဒေတွာ၊ ဖြစ်စေ၍။ အာသဝက္ခယံ၊ အာသဝေါတရား ၄-ပါးတို့၏ ကုန်ခြင်းသို့။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။

ဤကား ရှေးရှေးသော ဘဝတို့၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိသော ပုဗ္ဗေ ကတပုည- မင်္ဂလာ၏ အရတည်း။ ပုဗ္ဗေ ကတပုညမင်္ဂလာနှင့် ပြည့်စုံ၍ မင်္ဂလ်ကို ရဖူးသော သာဓက ကို ထုတ်ဆောင်လို၍ ၎င်းခုဒ္ဒကပါဌ၊ သုတ္တနိပါတ်(ဒုတွဲ)၊ အဋ္ဌကထာတို့၌ပင် “ယထာ ရာဇာ မဟာကပ္ပိနော အဂ္ဂမဟေသိ စ”ဟူသော ပါဌကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ ရာဇာ မဟာကပ္ပိနော ယထာ စ၊ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးကဲ့သို့လည်းကောင်း။ အဂ္ဂမဟေသိ ယထာ စ၊ မဟာကပ္ပိနမင်းကြီး၏မယားဖြစ်သော အနော်ဇာမိဖုရားတို့ အကြောင်းကား-

ပဒုမုတ္တရမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်က မင်္ဂလ်ကို ရကြောင်း ဆုတောင်းခဲ့၍ ကဿပမြတ်စွာဘုရားသာသနာတွင် သံဃာ ၂-သောင်းတို့အား သင်္ကန်း ၂-သောင်း လှူဒါန်းခဲ့ဖူးသော ဒါန၊ ၎င်းနောက် ရက်ကန်းသည်အမျိုး၌ ဖြစ်၍ အိမ်ဈေး ၁,၀၀၀-နှင့် တကွ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၁,၀၀၀-တို့အား ကျောင်းဆွမ်းပြုစု ကိုးကွယ်ပြီး၍ သင်္ကန်း ၁,၀၀၀- လှူခဲ့ကြသော ဒါနကုသိုလ်ကြောင့် ဘဝများစွာ နတ်ချမ်းသာကို ခံစားပြီးမှ ငါတို့ဘုရား လက်ထက်၊ သာဝတ္ထိပြည်မှ ယူဇနာ ၂၀၀-ဝေးကွာသော ကုက္ကုဋေဝတီမည်သော ပြည်တွင် အမတ် ၁,၀၀၀-နှင့်တကွ မင်းဖြစ်ကို ရ၍ မဟာကပ္ပိန အမည်တွင်သတည်း။

ထိုမဟာကပ္ပိနမင်းကြီးသည် ကုန်သည်တို့၏အထံမှ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကို ကြားသိရ၍ အမတ် ၁,၀၀၀-နှင့်တကွ အရစ္ဆ(အပရစ္ဆာ)၊ နိလဝါဟ(နီလဝါဟိနီ)၊ စန္ဒဘာဂ-မည်သော မြစ် ၃-တန်တို့ကို အစဉ်အတိုင်း ရတနာ ၃-ပါးတို့၏ဂုဏ်ဖြင့် လှေဖောင်

မရှိ၊ မိမိတို့တွင် ပါသော မြင်းနှင့်တကွ ကူးခဲ့ကြ၍ အစိန္တေယျ လောကသနင်း တရားမင်း မြတ်လည်း ကပ္ပိနမင်းကြီးလာရာ စန္ဒဘာဂမြစ်ကမ်းထိပ်တွင် ပညောင်ပင်မှ ရောင်ခြည် တော်ကို ပြလျက် နေတော်မူရာ ရောက်လာကြ၍ ဓမ္မဒေသနာကို ကောင်းစွာဟောတော်မူ သောကာလ ယောတာပတ္တိမဂ်,ဖိုလ်ကို ရကြ၍ ပဗ္ဗဇ္ဇအဖြစ်ကို တောင်းပန်ကြသည်တွင် “ရှေးရှေးဘဝ သံသာရက ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရကို ရထိုက်သော ကုသိုလ်သမ္ဘာရ ရှိကြ၏လော” ဟု ရွှေဉာဏ်တော်ဖြင့် ရှုမြော်သောကာလ ရှေးပြဆိုခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း ပါရမီထူး ပြုဖူးကြ သည်ကို မြင်တော်မူ၍ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကြောင်းကို ဓမ္မပဒ၊ ပဏ္ဍိတဝဂ်အစု၊ ၄-ခုမြောက်သော မဟာကပ္ပိနဝတ္ထုအဋ္ဌကထာ(၁။၃၅၆)၌-

သတ္တာ “အာဂမိဿတိ န ခေါ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရ”န္တိ ဥပဓာရေန္တော “ဣမေ ကုလပုတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသဟဿာနံ စီဝရသဟဿံ အဒံသု၊ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿာနမ္ပိ ဝိသတိစီဝရ- သဟဿာနိပိ အဒံသု။ အနစ္စရိယံ ဣမေသံ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရာဂမန”န္တိ ဥ တွာ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ ပဿာရေတွာ “ဧထ ဘိက္ခဝေါ၊ စရထ ဗြဟ္မစရိယံ သမ္မာ ဒုက္ခဿ အန္တကိရိယာယာ”တိ အာဟ၊ တေ တာဝဒေဝ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရာ ဝဿသဋ္ဌိ- ကတ္ထေရာ ဝိယ ဟုတွာ ဝေဟာသံ အဗျူဂန္တာ ပစ္စောရောဟိတွာ သတ္တာရံ ဝန္တိတွာ နိသိဒ္ဓိသု-

ဟု လာသည်။

သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဣမေသံ ကုလပုတ္တာနံ၊ ဤအမျိုးသားတို့အား။ ဣဒ္ဓိ- မယပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့် ပြီးသော သပိတ်,သင်္ကန်းသည်။ အာဂမိဿတိ န ခေါ၊ ရောက် လတ္တံသော။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့် ဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ “ဣမေ ကုလပုတ္တာ၊ ဤအမျိုးသားတို့သည်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓသဟဿာနံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၁,၀၀၀- တို့အား။ စီဝရသဟဿံ၊ သင်္ကန်း ၁,၀၀၀-ကို။ အဒံသု၊ လှူကြကုန်၏။ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓ- ကာလေ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား လက်ထက်တော်၌။ ဝိသတိဘိက္ခုသဟဿာနမ္ပိ ၂-သောင်း သော ရဟန်းတို့အားလည်း။ ဝိသတိစီဝရသဟဿာနိပိ၊ ၂-သောင်းသော သင်္ကန်းတို့ကို လည်း။ အဒံသု၊ လှူကြကုန်၏။ ဣမေသံ၊ ဤသူတို့အား။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရာဂမနံ၊ တန်ခိုး ဖြင့်ပြီးသော သင်္ကန်း,သပိတ် လာရောက်ခြင်းသည်။ အနစ္စရိယံ၊ အံ့ဖွယ်မရှိ။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥ တွာ၊ ဉာဏ်တော်ဖြင့် သိတော်မူ၍။ ဒက္ခိဏဟတ္ထံ၊ လက်ယာလက်တော်ကို။ ပဿာရေတွာ၊ ဆန့်တော်မူ၍။ “ဘိက္ခဝေါ၊ ရဟန်းတို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ ဒုက္ခဿ၊ ဆင်းရဲ၏။ အန္တကိရိ- ယာယ၊ အဆုံးကို ပြုခြင်းငှာ။ သမ္မာ၊ ကောင်းစွာ။ ဗြဟ္မစရိယံ၊ မြတ်သောအကျင့်ကို။

စရထ၊ ကျင့်ကြကုန်”။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆိုတော်မူ၏။ တေ၊ ထို ၁,၀၀၀-သော အမျိုးသားတို့သည်။ တာဝဒေဝ၊ ထိုခဏ၌ပင်လျှင်။ အဋ္ဌပရိက္ခာရဓရာ၊ ၈-ပါးသော ပရိက္ခရာ ကို ဆောင်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝဿသဋ္ဌိကမဟာထေရာ ဝိယ၊ အဝါ ၆၀-ရပြီးသော မထေရ် ကြီးတို့ကဲ့သို့။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဝေဟာသံ၊ ကောင်းကင်သို့။ အဗ္ဘဂ္ဂန္တာ၊ ပျံတက်၍။ ပစ္စော- ရောဟိတွာ၊ တဖန်သက်ခဲ့၍။ သတ္တာရံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုး၍။ နိသီဒိသု၊ နေကြကုန်၏။

အနော်ဇာမိဖုရားလည်း ၁,၀၀၀-သော အမတ်မယားတို့နှင့်တကွ ရထားစီးလျက် ပြဆိုခဲ့သောအတိုင်း ဘုရားရှိရာ ရောက်လာ၍ အနော်ဇာမိဖုရား အမှူးရှိသော ၁,၀၀၀- သော အမတ်မယားတို့အား တရားဓမ္မဆုံးမ၍ သောတာပတ္တိမဂ်၊ ဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။ မဟာကပ္ပိနအမှူးရှိသော ၁,၀၀၀-သော အမတ်တို့သည်လည်း အနော်ဇာမိဖုရား အမှူးရှိ သော ၁,၀၀၀-သော အမတ်မယားတို့အား ဟောကြားသော ဒေသနာဖြင့် ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါး နှင့်တကွ ရဟန္တာအဖြစ်သို့ ရောက်ကြကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(၁။၃၅၈)၌-

မဟာကပ္ပိနတ္ထေရောပိ တာသံ ဝဗ္ဗိတဓမ္မဒေသနံ သုဏန္တော သပရိဝါရော သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏီ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မဟာကပ္ပိနတ္ထေရောပိ၊ မဟာကပ္ပိနထေရ်သည်လည်း။ တာသံ၊ ထိုအနော်ဇာ မိဖုရား-အစရှိသော ၁,၀၀၀-သော အမတ်မယားတို့အား။ ဝဗ္ဗိတဓမ္မဒေသနံ၊ ပွားစေအပ် သော တရားတော်ကို။ သုဏန္တော၊ နာစဉ်။ သပရိဝါရော၊ အခြံအရံနှင့်တကွ။ သဟ ပဋိ- သမ္ဘိဒါဟိ၊ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးတို့နှင့်တကွ။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏီ၊ ရောက်၏။

အနော်ဇာမိဖုရား အမှူးရှိသော ၁,၀၀၀-သော အမတ်မယားတို့ကိုလည်း သာဝတ္ထိ ပြည်သို့ လွှတ်တော်မူ၍ ဘိက္ခုနီမတို့ထံ၌ ရဟန်းပြုစေ၍ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြ ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(၁။၃၅၈)၌-

သတ္တာ ပန တာ ဥပါသိကာယော အာဟ “သာဝတ္ထိံ ဂန္တာ ဘိက္ခုနီဥပဿယေ ပဗ္ဗဇိတ္တာ”တိ။ တာ အနုပုဗ္ဗေန ဇနပဒစာရိကံ စရမာနာ အန္တရာမဂ္ဂေ မဟာဇ- နေန အဘိဟဋ္ဌသက္ကာရသမာနာ ပဒသာဝ ဝိသတိယောဇနသတိကံ မဂ္ဂံ ဂန္တာ ဘိက္ခုနီဥပဿယေ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏီသု။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သတ္တာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ တာ ဥပါသိကာယော၊ ထိုဒါယိကာမတို့ကို။ သာဝတ္ထိ၊ သာဝတ္ထိပြည်သို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဘိက္ခုနီဥပဿယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့၏ကျောင်း၌။ ပဗ္ဗဇိတ္ထ၊ ရဟန်းပြုကြလေကုန်။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆိုတော်မူ၏။ တာ၊ ထိုဒါယိကာမတို့သည်။ အနုပုဗ္ဗေန၊ အစဉ်သဖြင့်။ ဇနပဒစာရိကံ၊ ဇနပုဒ်ဒေသစာရိကို။ စရမာနာ၊ သွားကြကုန်သည်ရှိသော်။ အန္တရာမဂ္ဂေ၊ ခရီးအကြား၌။ မဟာဇနေန၊ လူအပေါင်းသည်။ အဘိဟဋ္ဌ-သက္ကာရသမာနာ၊ ဆောင်အပ်သော ပူဇာသက္ကာရရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ ပဒသာဝ၊ ခြေဖြင့်သာလျှင်။ ဝိသတိယောဇနသတိကံ၊ ယူဇနာ ၁၂၀-ရှိသော။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးသို့။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။ ဘိက္ခုနီဥပဿယော၊ ဘိက္ခုနီမတို့ကျောင်း၌။ ပဗ္ဗဇိတ္ထ၊ ရဟန်းပြုကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိသု၊ ရောက်ကြကုန်၏။

ပဗ္ဗဇဝါဏိဇပုဒ်မှာ ပဗ္ဗဇဝါဏိဇ-ဟု ခွေးဘော်နှင့် ရှိတတ်ကြ၏။ မသင့်။ ဥဂ္ဂါသေန သူဌေးသမီး၊ ခင်ပွန်းတို့သည် ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်က ကဿပမြတ်စွာဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူ၍ သရီရစေတီတော်ကို တည်ထားကိုးကွယ်ကြရာ များစွာသော ပြည်သူ၊ ပြည်သားတို့ ခဲဖွယ်,ဘောဇဉ်ကို ယာဉ်နှင့်တင်၍ စေတီတော် လုပ်ဆောင်ရာသို့ သွားကြကုန်၏။ ထိုအခါ ဥဂ္ဂါသေန၏ မယားဖြစ်သော ဒါယိကာမသည် ရဟန်းတစ်ပါး ကြွလာသည်ကို မြင်၍ မိမိခင်ပွန်းကို တိုက်တွန်းပြောဆို၍ သပိတ်ကို ယူစေပြီးမှ ခဲဖွယ်,ဘောဇဉ်တို့ကို ပြည့်စေ၍ ၂-ဦးသားတို့ပင်-

တုမေဟိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ ဘာဂီ နော ဘဝေယျံ(ဘာဂီနော ဘဝေယျာမ)-

ဟု ဆုပန်၍ လှူလိုက်၏။

တုမေဟိ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည်။ ဒိဋ္ဌဓမ္မဿေဝ၊ မြင်အပ်သော တရား၏သာလျှင်။ ဘာဂီ၊ အဖို့သည်။ နော၊ ငါတို့အား။ ဘဝေယျံ၊ ဖြစ်ရလို၏။

ထိုအခါ ရဟန္တာအရှင်မြတ်က “ဤသူ ၂-ဦးတို့ ဆုထူးပန်ယူကြသည်မှာ နောက်ကာလ ပြည့်စုံကြအံ့လော”ဟု ဉာဏ်ဖြင့် ရှုလေလျှင် စင်စစ်ပင် ပြည့်စုံအံ့-ဟု မြင်တော်မူ၍ ပြုံးတော်မူသည်ကို ဒါယိကာမ မြင်လေလျှင် “ငါတို့အရှင်သည် သဘင်သည် ဖြစ်တန်ရာ၏”ဟု မိမိမယားဆိုသော စကားကို လင်ကြားပြန်၍ “ဟုတ်ဟန်ရှိပါ၏”ဟု ဆိုမိကြသော ဝစီကံကြောင့် နတ်ထံ,နတ်ခွင် ကျင်လည်ကြပြီးမှ ငါတို့ဘုရားလက်ထက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ထိုဒါယိကာမသည် ကချေသည်မ ဝမ်းတွင် ပဋိသန္ဓေကို ရ၍ ကချေသည်မ ဖြစ်ရကြောင်း၊ လင်ယောက်ျားလည်း စကားတုံ့ပြန်ဆိုမိချေ၍ ကချေသည် ဖြစ်ရကြောင်း၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်ကို လှူကပ်သော ဒါနကြောင့် မဂ်,ဖိုလ်ကို ရကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ တဏှာဝဂ်၊ ၆-ခုမြောက်သော ဥဂ္ဂါသေနဝတ္ထု(၂။၃၄၄-၅)တွင်-

သာ ဣတ္ထိ နဋ္ဌဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ပုရိသော သေဌိဂေဟေ။ သော “ဧဝံ ဘဒ္ဒေ ဘဝိဿတိ”တိ တဿာ ပဋိဝစနဿ ဒိန္နတာယ နဋ္ဌေဟိ သဒ္ဓိံ ဝိစရိ၊ ဒိဏာသဝ-
တ္ထေရဿ ဒိန္နပိဏ္ဏပါတံ နိဿာယ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ၊ သာပိ နဋ္ဌမိတာ “ယာ
မေ သာမိကဿ ဂတိ၊ မယံပိ သာ ဧဝံ ဂတိ”တိ ပဗ္ဗဇိတွာ အရဟတ္ထေ ပတိဋ္ဌာတိ။

ဟု လာသည်။

သာ ဣတ္ထိ၊ ထိုမိန်းမသည်။ နဋ္ဌဂေဟေ၊ ကချေသည်အိမ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်လာ၏။
ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သေဌိဂေဟေ၊ သူဌေးအိမ်၌။ နိဗ္ဗတ္တိ၊ ဖြစ်လာ၏။ သော၊ ထို
လင်ယောက်ျားသည်။ ဘဒ္ဒေ၊ ရှင်မ။ ဧဝံ၊ ဤသို့ သင်ဆိုသောအတိုင်း။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။
ဣတိ၊ ဤသို့။ တဿာ၊ ထိုမိန်းမအား။ ပဋိဝစနဿ၊ စကားတုံ့ကို။ ဒိန္နတာယ၊ ပေးသည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ နဋ္ဌေဟိ၊ ကချေသည်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိံ၊ တကွ။ ဝိစရိ၊ သွားလာရ၏။ ဒိဏာသဝ-
တ္ထေရဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဒိန္နပိဏ္ဏပါတံ၊ လှူသောဆွမ်းကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ အရဟတ္တံ၊
အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပါပုဏိ၊ ရောက်၏။ သာပိ နဋ္ဌမိတာ၊ ထိုကချေသည်၏ သမီးသည်လည်း။
မေ၊ ငါ၏။ သာမိကဿ၊ လင်၏။ ယာ ဂတိ၊ အကြင်အလားသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ မယံပိ၊
ငါအားလည်း။ သာ ဧဝံ ဂတိ၊ ထိုအလားပင်တည်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။
အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်၌။ ပတိဋ္ဌာတိ၊ တည်လေ၏။

ဝစီကဓမ္မန-ဟူသော ဟိတ်ကို နဋ္ဌဂေဟေ နိဗ္ဗတ္တိမှာ စပ်။ နိဗ္ဗတ္တိ-ဟူသော ပုဒ်များ၌
ဩဌဇပဌမက္ခရာ ပ-သဒိသဒ္ဓေးဘော်နှင့် နိဗ္ဗတ္တိ-ဟု ရှိတတ်ကြ၏။ မသင့်။ နိဗ္ဗတ္တိ-ဟု
ဩဌဇတတိယက္ခရာ ဗ-သဒိသဒ္ဓေးဘော်နှင့် ရှိမှ သင့်မည်။ နိဗ္ဗတ္တိ ဝတုဓာတ်။ ဥဂ္ဂါသေနဝတ္ထု
ကို သိသာအောင် ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ အကျယ်ကို သိလိုသူတို့ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာမှာ
ကြည့်လေ။ ဤကား “ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ”အရ ဒါန၏ ဝေးသောအကြောင်းတည်း။

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်တွင် သီတင်းသုံးတော်မူသောအခါ သပ္ပဒါသထေရ်
သည် “သာသနာတော်၌ မဓမ္မလျော်နိုင်”ဟု ပင်ပန်းခြင်း ပြင်းစွာဖြစ်၍ တနေ့သ၌ ရဟန်းတို့
ဖမ်းမိသော မြွေကို အိုးဖြင့် ထည့်၍ ဆောင်ရာ သပ္ပဒါသထေရ် မြင်လေလျှင် “ငါ-အသက်
ရှည်သောထက် သေရသော် မြတ်၏”ဟု မြွေထည့်သော အိုး၏အတွင်း မြွေ၏ခံတွင်းသို့
လက်ကို ထည့်သွင်းသော်လည်း မကိုက်လေရကား ရဟန်းတို့ကို ဆံ၊ မုတ်ဆိတ် ပယ်ရိတ်အံ့
သောငှာ လာသော ဆတ္တာသည်ယောက်ျား၏ ချထားသော သင်ဓုန်းကို ယူ၍ တခုသော
သစ်ပင်ကို မှီလျက် ထက်လှစွာသော သင်ဓုန်းဖြင့် လည်ကို လှီးဖြတ်တော့မည်ရှိစဉ် မိမိ
သီလကို ဆင်ခြင်လတ်သော် အညစ်အကြေးကင်းသော လဝန်း၏အသွင် စင်ကြယ်သော
သီလကို မြင်၍ ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖရဏာပီတိဖြစ်လေရကား ပီတိကို

ခွါ၍ ဝိပဿနာကို ပွားသောအခါ ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လေလျှင် ရဟန်း အပေါင်းတို့က “သပ္ပဒါသထေရ်အား ဤကဲ့သို့ မဂ်,ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယရှိလျက် အဘယ်ကြောင့် သာသနာမှ လွန်စွာ ဆန့်ကျင်လေသနည်း၊ အဘယ်ကြောင့် သာသနာမှ လွန်စွာ ဆန့်ကျင်လေသနည်း”ဟု ဘုရားကို မေးလျှောက်ကြသည်တွင် “ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာက ရဟန်း ၁-ပါးကို သာသနာမှ ဆန့်ကျင်အောင် ပြုခဲ့ဖူးသော မကောင်းမှုကြောင့် သာသနာမှ ဆန့်ကျင်ရကြောင်း၊ အနှစ် ၂-သောင်း ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ခဲ့သောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရ၏-ဟု ဟောတော်မူကြောင်း”ကို ဓမ္မပဒ၊ သဟဿဝဂ်၊ ၁၁-ခုမြောက်သော ပုပ္ဖဒါသဝတ္ထု(၁။၄၃၆-၇)၌—

ဧဝမံဿ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ ဧကဿ ဘိက္ခုနော ဥက္ကဏ္ဍာပိတတ္တာ
ဣဒါနိ အနဘိရတိ ဥပ္ပန္နာ။ တေန တဒါ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မော
ကတော။ သွာယံ ဧတရဟိ အရဟတ္တုပနိဿယော ဇာတော။

ဟု လာသည်။

ဧဝံ၊ ဤသို့။ အဿ၊ ထိုသပ္ပဒါသထေရ်အား။ ကဿပသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓကာလေ၊ ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်၌။ ဧကဿ၊ တစ်ယောက်သော။ ဘိက္ခုနော၊ ရဟန်းအား။ ဥက္ကဏ္ဍာပိတတ္တာ၊ ဆန့်ကျင်အောင် ပြုဖူးသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ ဣဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ အနဘိရတိ၊ မမွေ့လျော်ခြင်းသည်။ ဥပ္ပန္နာ၊ ဖြစ်၏။ တေန၊ ထိုသပ္ပဒါသထေရ်သည်။ တဒါ၊ ထိုကဿပမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူသောအခါ၌။ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ၂-သောင်းတို့ပတ်လုံး။ သမဏဓမ္မော၊ ရဟန်းတရားကို။ ကတော၊ ကျင့်ဆောင်အပ်၏။ သွာယံသော အယံ သပ္ပဒါသထေရော၊ ထိုသပ္ပဒါသထေရ်သည်။ ဧတရဟိ၊ ယခုအခါ၌။ အရဟတ္တုပနိဿယော၊ အရဟတ္တဖိုလ်၏ ဥပနိဿယသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ (သမဏဓမ္မော-အရမှာ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ သမထဝိပဿနာကို ယူ။)

မြတ်စွာဘုရား သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ များစွာသောသူတို့သည် သမုဒ္ဒရာတို့ ကူးသွားကြရာ သင်္ဘောပျက်လေရကား ငါး,လိပ်တို့၏အစာ ဖြစ်ကြလေကုန်၏။ ထိုသူအပေါင်းတို့တွင် တစ်ယောက်သောသူသည် ထိုဘဝတွင် မဂ်,ဖိုလ်ရထိုက်သော ပါရမီထူးရှိလေရကား တစ်စုံတစ်ခုသော အန္တရာယ်မရှိဘဲ သုပ္ပါဒကမည်သော သင်္ဘောဆိပ်ကမ်းသို့ ဆိုက်၍ ချမ်းသာရလေ၏။ ဤဘဝ မဂ်,ဖိုလ်ကို ဧကန်မုချ ရလတ္တံ့သသူ ဖြစ်အံ့၊ တစ်စုံတစ်ခုသော အန္တရာယ်မျှ မတားမြစ်နိုင်သည်သာ တည်း။ သံကိစ္စသာမဏေရ၊ သောပါကသာမဏေရ၊ ဗာကုလမထေရ်တို့ ဝတ္ထုသာဓကကို ထောက်။

ထိုယောက်ျားသည် အဝတ်မပါ အချည်းနှီးသောကိုယ်ရှိလေရကား သစ်သားတို့ကို လျော်ဖြင့် ကျစ်၍ ဝတ်ရုံပြီးမှ စားပုံး၊ စားခွက် လက်စွဲလျက် တောင်းခံစားသောက်သည်ကို လူတို့ မြင်လျှင် ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ် ထင်မှတ်၍ ဆည်းကပ်လှူဒါန်းကြသတည်း။ ထိုအခါ ကောင်းသော အဝတ်ပုဆိုးကို ဝတ်ရုံပြန်လျှင် လာဘသက္ကာရ ဆုတ်ယုတ်မည်ကို စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ၍ ဝတ်မြဲတိုင်းဖြင့်သာ နေရကား ဒါရုစီရိယ တွင်သတည်း။

ထိုအခါ သုဒ္ဓါဝါသဘုံမှ ရှေး-အဆွေခင်ပွန်းဟောင်းဖြစ်ဖူးသော ဗြဟ္မာ လာ၍ “သင့်အား အရဟတ္တမဂ်-ဟူသော တရားသည် အဘယ်မှာ ရှိလေအံ့နည်း။ ဤအရပ်မှ ယူဇနာ ၂၀၀-ကွာသော မြောက်မျက်နှာ ဇနပုဒ်၌ သာဝတ္ထိပြည်သည် ရှိ၏။ ထိုပြည်တွင် ဘုရားရှိတော်မူ၏။ ထိုအရပ်သို့ သွားလေ”ဟု ဆိုသတည်း။

သုဒ္ဓါဝါသဘုံမှ အဆွေခင်ပွန်းကောင်း-ဟူရာ၌ ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်က ရဟန်းသာမဏေတို့ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်ကြသည်ကို မြင်၍ ရဟန်း ၇-ပါးတို့သည် တခုသော တောင်ထိပ်သို့ တက်၍ တရားကို အားထုတ်ကြရာ မထေရ်ကြီးသည် ၂-ရက် မြောက်သောနေ့၌ ရဟန္တာဖြစ်၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံလေပြီ။ ဒုတိယထေရ်လည်း ၃-ရက်မြောက်သောနေ့၌ အနာဂါမ်တည်၍ သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်လေ၏။ ၅-ယောက်သော ရဟန်းတို့သည် မဂ်၊ ဖိုလ်ရအောင် မတတ်နိုင်လေရကား ၇-ရက်အတွင်း စုတိကျ၍ နတ်ပြည်၌ ဖြစ်ကြလေ၏။ နတ်ပြည်မှ စုတေ၍ ငါတို့ဘုရားလက်ထက်တွင်-

- ၁-ဦးကား ပုတ္တုသာတိမင်းကြီး၊
- ၁-ဦးကား ကုမာရကဿပ၊
- ၁-ဦးကား ဒါရုစီရိယ၊
- ၁-ဦးကား မလ္လမင်းသား အရှင်ဒဗ္ဗ၊
- ၁-ဦးကား သဘိယပရိပိုဇ် ဖြစ်လာ၏။

(အနာဂါမ်ဖြစ်သော သုဒ္ဓါဝါသဗြဟ္မာ လာ၍ ဒါရုစီရိယအား ဆုံးမလေသတည်း-ဟူလို။)

ထိုဒါရုစီရိယသည် ယူဇနာ ၂၀၀-ကွာသောခရီးကို ၁-ညဉ့်တည်းပင် ရောက်လာ၍ သာဝတ္ထိပြည်တွင် ဆွမ်းခံဝင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို “တရားဟောတော်မူပါ” အကြိမ်များစွာ တောင်းပန်၍ လမ်းခရီးတွင်ပင် “တဿာတိ’ဟ တေ ဗာဟိရ ဧဝံ သိက္ခိတဗ္ဗံ ဒိဋ္ဌေ ဒိဋ္ဌမတ္တံ ဘဝိဿတိ” အစရှိသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူသောကာလ ပဋိသမ္ဘိဒါ ၄-ပါးနှင့်တကွ အရဟတ္တဖိုလ်ကို မျက်မှောက်ပြုရပြီးမှ ရဟန်းအဖြစ်ကို တောင်းပန်လေလျှင်

“သင်္ကန်း, သပိတ်, ပရိက္ခရာ ရှာချေ”စေတော်မူ၍ သွားရာ နွားမ ဝှေ့လေရကား အနုပါဒိ-
သေသနိဗ္ဗာန် စံယူလေသတည်း။ ထိုနွားမကား နွားမစစ် မဟုတ်၊ ဘီလူးမသည် နွားမ
ယောင် ဆောင်၍ ဝှေ့သတ်သတည်း။

ရှေးလွန်လေပြီးသောကာလ သူဌေးသား ၄-ယောက်တို့သည် ပြည့်တန်ဆာမ
တစ်ယောက်ကို ဥစ္စာပေး၍ မွေ့လျော်ပျော်ပါးကြပြီးမှ “ငါတို့ဥစ္စာကို ငါတို့ယူ၍ ဤသူမကို
သတ်ရသော် ကောင်း၏”ဟု တိုင်ပင်ကြသည်ကို ကြား၍ “ငါကား နောင်ကာလ ဘီလူးမ
ဖြစ်၍ ဤသူတို့ ဇီဝိတိန္ဒြေကို သေအောင် ခွင်းရလို၏”ဟု ကျိန်ဆဲခြင်းကို ပြုလေရကား
ထိုသူဌေးသား ၄-ယောက်တို့သည် ငရဲ၌ ခံပြီးမှ—

- ၁-ယောက်ကား ပုတ္တုသာတိမင်းကြီး၊
- ၁-ယောက်ကား ဒါရုစီရိယ၊
- ၁-ယောက်ကား တမ္ပဒါဌိကခိုးသူကြီး၊
- ၁-ယောက်ကား သုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌမည်သော သူနု ဖြစ်လာသကည်း။

ထိုသုပ္ပဗုဒ္ဓကုဋ္ဌသည်လည်း တဂ္ဂရသိခိပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို ရွံရှာသည်-ဟု တံထွေး
ထွေးမိသော အကုသလကမ္မကြောင့် နိရယဒုက္ခကို ခံပြီးမှ ဝိပါကာဝသေသကြောင့် လူနု
ဖြစ်ရသတည်း။ ဤဘီလူးမသည် ဤသူ ၄-ဦးသားတို့ကို နွားမယောင် ဆောင်၍ ဝှေ့သတ်
သည်ကား ဘဝ ၁၀၀-စီ ရှိပြီ။ ထိုဒါရုစီရိယသည် ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာ-က
ရဟန်းတရားကို အားထုတ်သောကာလ ရဟန်းမည်သည် မိမိရသော ပရိက္ခရာကို မိမိသာ
သုံးဆောင်၍ သူတပါးတို့အား မပေးမလှူသောကြောင့် ‘ဧဟိဘိက္ခု’ရဟန်း မဖြစ်ထိုက်
သတည်း။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သဟဿဝဂ်၊ ၂-ခုမြောက်သော ဒါရုစီရိယဝတ္ထု၌-

သော ကိရ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ သမဏဓမ္မံ ကရောန္တော ဘိက္ခုနာ
နာမ အတ္တနော ပစ္စယေ လဘိတွာ အညံ အနောလောကေတွာ သယမေဝ
ပရိဘုဉ္ဇိတုံ ဝဇ္ဇတီ’တိ ဧကဘိက္ခုဿာပိ ပတ္တေန ဝါ စီဝရေန ဝါ သင်္ဂဟံ န
အကာသိ။ တေနဿ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတီ’တိ ဥတွာ ဧဟိဘိက္ခု-
ဘာဝေန ပဗ္ဗဇ္ဇံ န အဒါသိ။

ဟူသော ပါဠိ(ဓမ္မာဒ္ဒါ ၁။ ၄၁၁-၂)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သော၊ ထိုဒါရုစီရိယသည်။ ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ၂-သောင်းတို့ပတ်လုံး။
သမဏဓမ္မံ၊ ရဟန်းတရားကို။ ကရောန္တော၊ အားထုတ်သည်ရှိသော်။ ဘိက္ခုနာ နာမ၊ ရဟန်း

မည်သည်ကား။ အတ္တနော၊ မိမိအား။ ပစ္စယေ၊ ပစ္စည်းတို့ကို။ လဘိတွာ၊ ရ၍။ အညံ၊ သူတပါးကို။ အနောလောကေတွာ၊ မကြည့်မူ၍။ သယမေဝ၊ မိမိသည်သာလျှင်။ ပရိဘုခိုတွံ၊ သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧကဘိက္ခုဿာပိ၊ တစ်ယောက်သော ရဟန်းကိုမျှလည်း။ ပတ္တေန ဝါ၊ သပိတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ စိဝရေန ဝါ၊ သင်္ကန်းဖြင့်လည်းကောင်း။ သင်္ဂဟံ၊ သင်္ဂြိုဟ်ခြင်းကို။ န အကာသိ၊ မပြု။ တေန၊ ထို့ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုဒါရုစီရိယအား။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်။ န ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ၊ မဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဥတွာ၊ သိတော်မူ၍။ ဧဟိဘိက္ခုဘာဝေန၊ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်ဖြင့်။ ပဗ္ဗန္တံ၊ ရဟန်းအဖြစ်ကို။ န အဒါသိ၊ ပေးတော်မမူ။

ဤစကား၌ အချို့လည်း သုဒ္ဓေါဒနမင်း၊ ရာဇညမင်း၊ ပုတ္တုသာတိမင်း၊ သန္တတိအမတ်တို့သည် ရှေးဘဝက ပရိက္ခရာ မလှူဘူးသောကြောင့် ရဟန်းမပြုရသတည်း။ ဒါရုစီရိယမှာ အဝတ်မဝတ်သောကြောင့် အလွတ်ဖြစ်၍ မဆိုသည်-ဟု ပြောဆို၏။ သာရကထာမည်သော စာငယ်တစ်ခု၌လည်း-

“သုဒ္ဓေါဒန၊ ရာဇည၊ ဘဝ ကုန်မကြွင်း။
 ပုတ္တုသာတိ၊ သန္တတိ၊ ထွဋ်ဘုန်းရှိ၊ မြေးငြိရမက်ကင်း၊
 ပရိက္ခရာ၊ မလှူပါ၊ ရှေးခါ ကံအရင်း” -

ဟု ကဗျာရေးသား စီထားလေသည်။

ထိုကဗျာအရတွင် မဟာကပ္ပိနဝတ္ထု၊ ဒါရုစီရိယဝတ္ထုများကို ထောက်၍ “ပရိက္ခရာ မလှူဘူးသောကြောင့် ရဟန်းမပြုရ”ဆိုသော စကားသင့်သည် ဖြစ်ရာ၏။ ပုတ္တုသာတိမင်းမှာ ရဟန္တာလည်း မဟုတ်သေး။ အနာဂါမ်သာဖြစ်၍ စုတိကျလျှင် ဘဝမဆုံးသေးသောကြောင့် သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌ ဖြစ်လေရကား ကာမဘုံသို့ လာဦးမည့်ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မဟုတ်၊ ပရိက္ခရာလည်း မလှူဘူးသည် မဟုတ်၊ လှူဖူးသော ပုဂ္ဂိုလ်လည်း မှန်၏။ မှန်သော်လည်း ဘဝမဆုံးသော အနာဂါမ်သာဖြစ်၍ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်သို့ မထိုက်သတည်း။ အကယ်၍ ခိဏာသဝပစ္စိုမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့၊ ဧဟိဘိက္ခုအဖြစ်ကို ထိုက်၏-ဟု ယူရမည်။

ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ်အဋ္ဌကထာ၌-

ကဿာ ကုလပုတ္တဿ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရံ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခရာနံ
 အဒိန္နတာယ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ ဒိန္နဒါနော ကတာဘိနီဟာရော၊ အယဉ္စ ပုန ပဋိသန္ဓိ-
 ကော၊ တဿာ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ။ -

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ကုလပုတ္တဿ၊ ပုတ္တုသာတိမည်သော အမျိုးသားအား။ ကုဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်,သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသနည်း။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခရာနံ၊ ၈-ပါးသော ပရိက္ခရာတို့ကို။ အဒိန္နတာယ၊ မလှူဖူးသောကြောင့်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသလော။ ကုတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့မေးသော်။ ဒိန္နဒါနော၊ လှူဖူးသော ပရိက္ခရာရှိ၏။ ကတာဘိနိဟာရော၊ တောင်းဖူးသော ဆုလည်း ရှိ၏။ အယဉ္ဇ၊ ဤပုတ္တုသာတိမင်းသည်ကား။ ပုန ပဋိသန္ဓိကော၊ တဖန် ပရိသန္ဓေနေဖွယ် ရှိသေး၏။ တသွာ၊ ထိုကြောင့်။ ကုဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်,သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်။ ကုတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

သာရကထာဆရာသည် “ကသွာ ကုလပုတ္တဿ” စသော ဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာကို တွေ့မြင်လေလျှင်။ ကသွာ၊ အဘယ့်ကြောင့်။ ကုလပုတ္တဿ၊ ပုတ္တုသာတိမည်သော အမျိုးသားအား။ ကုဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်,သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသနည်း။ ကုတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခရာနံ၊ ၈-ပါးသော ပရိက္ခရာတို့ကို။ အဒိန္နတာယ၊ မလှူဖူးသောကြောင့်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်။ ကုတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

ဤသို့ အနက်ယောဇနာ၍ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးမှာ ပရိက္ခရာ မလှူဖူးသောကြောင့် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းမပြုရ-ဟု ယူမိဟန် ရှိ၏။ ဤသို့ မဆိုသင့်။ အထက် ယောဇနာခဲ့သည့် အတိုင်းသာ ပုစ္ဆာ ၂-ချက်ထား၍ ယောဇနာ သင့်၏။ ၎င်းဓာတုဝိဘင်္ဂသုတ် အဋ္ဌကထာတွင်ပင် ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးအား တရားဟောတော်မူရာ၌ အရဟတ္တဖိုလ်ကို အဆုံးထား၍ ပြတော်မူပါငြားလည်း မိမိ၏ပါရမီအားလျော်စွာ အနာဂါမိဖိုလ်တွင်သာ တည်ကြောင်းကို အနီးသို့လာသော သားငယ်ကို ဖခင်ဖြစ်သော မင်းကြီးက မိမိ သုံးဆောင်တိုင်းသာ ခဲဖွယ်၊ ဘောဇဉ်ကို ပေးလင့်ကစား သားငယ်၏ ခံတွင်းနှင့် ဆ၍ မျှရုံသာ ဝင်လေသကဲ့သို့ ဖြစ်သည် ဟု ဥပမာဆောင်၍ ပြ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီး ပရိက္ခရာ မလှူဖူးသောကြောင့် ရဟန်းမပြုရဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်ပင် စံယူတော်မူသည် ထင်မှတ်၍ “ပုတ္တုသာတိ၊ သန္တတိ၊ ထွတ်ဘုန်းရှိ၊ မြေးငြိရမက်ကင်း။ ပရိက္ခရာ၊ မလှူပါ။ ရှေးခါ ကံအရင်း”ဟု စပ်ဆိုသော သာရကထာကျမ်းစကားကို ကိုးစား၍ ပြောဆိုကြသည်ကား မှားလေစွ။

ထိုသို့ “နွားမဝှေ့သော ဒါရုစီရိယ၏အလောင်းကို ညောင်စောင်းဖြင့် တင်ပြီးမှ ဖုတ်ကြည်း၍ စေတီတည်ကြကုန်”ဟု ဘုရားမိန့်တော်မူတိုင်း ရဟန်းတို့ ဖုတ်ကြည်း၍ စေတီတည်ပြီးမှ ဒါရုစီရိယ၏ ဘဝဂတိကို မေးလျှောက်ကြရာ-

တေဒဂ္ဂံ ဘိက္ခဝေ မမ သာဝကာနံ ခိပ္ပါဘိညာနံ၊ ယဒိဒံ ဒါရုစီရိယော။

ဟု ဧတဒဂ်ထားတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခိပ္ပါဘိညာနံ၊ လျင်မြန်စွာ တရားကို သိလွယ်ကူန်သော။ မမ သာဝကာနံ၊ ငါ၏တပည့်သားဖြစ်ကုန်သော။ ဘိက္ခုနံ၊ ရဟန်းတို့တွင်။ ယဒိဒံ ယော အယံ ဒါရုစီရိယော၊ အကြင်ဒါရုစီရိယသည်။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဧတံ ဧသော ဒါရုစီရိယော၊ ထိုဒါရုစီရိယသည်။ အဂ္ဂံ အဂ္ဂေါ၊ မြတ်၏။ ဤကား “ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ”၏အရ သီလ၏ ဝေးသောအကြောင်းတည်း။

အစိန္တေယျ၊ သုံးလူ့သေဌ်နင်း တရားမင်းမြတ်သည် သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်း တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ—

- လယ်ကို သုတ်သင်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- နို့ရည်ခဲသောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- ကောက်ရိတ်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- ထမင်းချက်သောအခါ ၁-ကြိမ်၊
- ထမင်းခူးသောအခါ ၁-ကြိမ်

ဤသို့ ၅-ကြိမ်သောအခါ၌ ဧရောက်လာသသူတို့အား မလှူမပေးဘဲ မစား၊ ပေးလှူရ မှသာ စားသော အလေ့ရှိသောကြောင့် ပဉ္စဂ္ဂဒါယကာ-အမည်ရှိသော ပုဏ္ဏား၏ ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ် သုံးဆောင်စားသောက်သောအခါကို ကြည့်၍ ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏေးမတို့၏ အနာဂါမိဖိုလ် တိုင်အောင် တည်လတ္တံ့သည်ကို မြင်တော်မူသောကြောင့် အိမ်သို့ ကြွတော်မူ၍ အိမ်တံခါးဝ တွင် ရပ်လေ၏။ ပုဏ္ဏေးမလည်း အိမ်တံခါးကို မျက်နှာပြုလျက်နေရကား ဘုရားကို မြင် လေလျှင် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့၏။

“ပုဏ္ဏားသည် ၅-ကြိမ်မြောက် လှူမှ စား၏။ ယခုအခါ အရှင်ဂေါတမဘုရားသည် အိမ်တံခါးဝ၌ ရပ်လာသည်ကို မြင်လျှင် မလှူဘဲနေတော့မည်နည်း။ လှူပြန်သောအခါ ငါအသစ်ချက်ပြုတ်၍ လုပ်ကျွေးပြန်ရတော့မည်” ဤသို့ကြံလျက် ပြင်သို့ ထွက်လာ၍ ယူဇနာပေါင်း ၄၂,၀၀၀-အမြင့်ဆောင်သည့် ယုဂန်တောင်စွန်းဝယ် လဝန်းတန်ဆောင်ကို မမြင်အောင် လက်ဝါးဖြင့် ဆီးတားကွယ်ကာသကဲ့သို့ မြတ်စွာဘုရားကို နောက်ထား၍ ပုဏ္ဏား မမြင်စိမ့်သောငှာ ကွယ်ကာတန်ရပ်လျက် မျက်နှာထက်ဝက် မျက်စိတခြမ်းဖြင့်သာ မြတ်စွာဘုရား သွား၊မသွားကို ကွဲပြားအောင် ကြည့်လေသည်။ မြတ်စွာဘုရားလည်း မကြွ၊ မသွားဘဲ ရပ်မြဲရပ်တော်မူ၏။ ပုဏ္ဏား ကြားမည်ကို စိုး၍ “ကန်တော့ပါ၏”မဆိုဝံ့သေးသဖြင့် ဖြည်းဖြည်းသာသာ တိုင်းထွာဆင်ခြင်ပြီးမှ အနီးသို့ ကပ်ပြန်၍ အသံနည်းစွာ “ကန်တော့

ပါ၏”ဟု ဆိုပေရကား “ငါဘုရားသည် ကြွသွားတော် မမူသည်သာတည်း”ဟု လူ ၃-ပါး တို့ ညွတ်တွားကော်ရော်၊ ပူဇော်လေးမြတ်၊ ကြည်ညိုအပ်သော ဦးခေါင်းတော်ကို လှုပ်တော် မူလျှင် ပုဏ္ဏားမသည် တည်တံ့ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရကား ကျယ်စွာသော အသံဖြင့် ပြင်းထန် စွာ ရယ်လေသည်။ ထိုခဏတွင် မြတ်စွာဘုရားလည်း အရောင်တော်ကို အိမ်တွင်းသို့ ရှေးရှု လွှတ်တော်မူ၏။ ပုဏ္ဏားလည်း နောက်ဖီ တကိုင်းနေလျက် ပုဏ္ဏားမ၏ ရယ်သံကို လည်း ကြား၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ရောင်ခြည်တော်ကိုလည်း မြင်ရမှ မြတ်စွာဘုရားမှန်း သိလေ သည်။

ဘုရားတို့မည်သည် ရွာ၌ ဖြစ်စေ၊ တော၌ ဖြစ်စေ မဂ်,ဖိုလ်၏အကြောင်း ပါရမီ ရှိသသူတို့အား ကိုယ်တော်ကို ထင်ရှားမပြဘဲ ကြွသွားတော်မမူ။ ပုဏ္ဏားလည်း ဘုရားကို မြင်သောအခါ၌ “မြတ်စွာဘုရား အိမ်တံခါးဝတွင် ရပ်တော်မူလာသည်ကိုမျှ မသိရ။ ငါ့ကို မကြား၊ သင်ကား အလွန်ဝန်လေးစွာသော အမှုကို ပြုဘိ၏”ဟု ပုဏ္ဏားမကို မြည်တွန် တောက်တီးလျက် စားပြီးတဝက် ကျန်ထမင်းကို ယူသွား၍ မြတ်စွာဘုရား၏ အနီးသို့ ရောက်လေလျှင် “အကျွန်ုပ်ကား ၅-ကြိမ်လှူပြီးမှ စားသော ပုဏ္ဏားဖြစ်ပါလျက် အရှင်ဘုရား ကြွတော်မူလာသည်ကိုမျှ မဆွေကပင် မသိရ၍ စားဦးသော ဘောဇဉ်ကို အရှင်ဘုရားအား မလှူရပါ။ စားပြီးစားကြွင်း ဤထမင်းကို ခံတော်မူပါ”ဟု လျှောက်လေလျှင် ငါဘုရားသည် “စားကြွင်းကို အလိုမရှိ”ဟု ပယ်တော်မမူဘဲ—

ဗြာဟ္မဏ အဂ္ဂမ္ဘိ မယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကံ။ မဇ္ဈေ ဘိန္ဒိတွာ အမုဘုတ္တဘတ္တမ္ဘိ။
စရိမကဘတ္တပိဏ္ဍောပိ မယုမေဝ အနုစ္ဆဝိကော။ မယံ ဗြာဟ္မဏ ပရဒတ္တုပဇီဝိ
ပေတသဒိသာ။ (ဓမ္မဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၆၈)

ဟု မိန့်ဟော်မူ၏။

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ အဂ္ဂမ္ဘိ၊ မစားသေး အဦးဖြစ်သော ထမင်းသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ အနုစ္ဆဝိကံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ မဇ္ဈေ၊ အလယ်၌။ ဘိန္ဒိတွာ၊ ခွဲဝေ၍။ အမုဘုတ္တဘတ္တမ္ဘိ၊ ထက်ဝက်စားပြီးသော ထမင်းခဲသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအား သာလျှင်။ အနုစ္ဆဝိကံ၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ စရိမကဘတ္တပိဏ္ဍောပိ၊ စား၍ မကုန် ကျန်သော ထမင်းခဲသည်လည်း။ မယုမေဝ၊ ငါဘုရားအားသာလျှင်။ အနုစ္ဆဝိကော၊ လျှောက်ပတ်၏။ ဗြာဟ္မဏ၊ ပဉ္စဂ္ဂဒါယကာမည်သော ပုဏ္ဏား။ မယံ၊ ငါဘုရားကိုသည်။ ပရဒတ္တုပဇီဝိ၊ သူတပါးတို့ ပေးကမ်းစွန့်ကြသော အစာအာဟာရကို မှီ၍ အသက်ရှည်ကုန် သော။ ပေတသဒိသာ၊ ပြိတ္တာနှင့် တူကုန်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား ဆိုတော်မူသော စကားကို ပုဏ္ဏား ကြားလေလျှင် အလွန် ကြည်ညိုမြတ်နိုးသော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ “အလွန်လျှင် အံ့ဖွယ်ရှိစွ။ လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်း၏သားကဲ့သို့သော မင်းသားဖြစ်လျက် ‘သင်၏စားကြွင်းကို ငါ-အလိုမရှိ’-ဟု ပယ်တော်မူဘဲ စားကြွင်း ထမင်းကိုမျှ လျှာသင့်ကြောင်းနှင့် မိန့်တော်မူပေသည်”ဟု ဝမ်းမြောက် ဝမ်းသာလျက် ပြဿနာ မေးလို၍ “အရှင်ဘုရား၊ ကိုယ်တော်မြတ်၏ တပည့်သားတို့ကို ဘိက္ခု-ဟု အဘယ်ကြောင့် ခေါ်တော်မူသနည်း”ဟု လျှောက်လေလျှင် “ဤပုဏ္ဏားအား အဘယ်သို့သော ဒေသနာသည် လျှောက်ပတ်သနည်း”ဟု ဆင်ခြင်တော်မူကြောင်းကို-

ကထံရူပါ န ခေါ က္ကမဿ ဓမ္မဒေသနာ သပ္ပါယာတိ ဥပဓာရေန္တော က္ကမေ
ဒွေပိ ဇနာ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ နာမရူပန္တိ ဝဒန္တာနံ ကထံ သုဏီသု၊ နာမရူပံ
ဝိသဇ္ဇေတွာ ဓမ္မံ ဒေသေတုံ န ဝဋ္ဋတိ။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၃၆၉။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဟု ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဒုတိယတွဲ၊ ၂၅-ဘိက္ခုဝဂ်၊ ၆-ခုမြောက်သော ပဉ္စဂ္ဂဒါယကဗြာဟ္မဏ ဝတ္ထုတွင် လာသည်။

က္ကမဿ၊ ဤပုဏ္ဏားအား။ ကထံရူပါ၊ အဘယ်သို့ သဘောရှိသော။ ဓမ္မဒေသနာ၊ တရားဟောခြင်းသည်။ သပ္ပါယာ န ခေါ၊ လျှောက်ပတ်လေသနည်း။ က္ကတိ၊ ဤသို့။ ဥပဓာရေန္တော၊ စုံစမ်းဆင်ခြင်တော်မူလတ်သော်။ က္ကမေ ဒွေပိ ဇနာ၊ ဤပုဏ္ဏားလင်မယား တို့သည်လည်း။ ကဿပဗုဒ္ဓကာလေ၊ ကဿပဘုရားလက်ထက်တော်၌။ နာမရူပန္တိ နာမရူပံ ဟူ၍။ ဝဒန္တာနံ၊ ရွတ်အံ့ကုန်သော ရဟန်းတို့၏။ ကထံ၊ တရားစကားကို။ သုဏီသု၊ ကြားနာ ကြဖူးခဲ့ကုန်၏။ နာမရူပံ၊ နာမ်၊ ရုပ်ကို။ ဝိသဇ္ဇေတွာ၊ လွှတ်၍။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတုံ၊ ဟောခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မသင့်။

ဤသို့ ပုဏ္ဏား၊ ပုဏ္ဏားမတို့၏ ဥပနိဿယဖြစ်သော ပါရမီကို ဆင်ခြင်တော်မူပြီးမှ-

သဗ္ဗသော နာမရူပသ္မိ၊ ယဿ နတ္ထိ မမာယိတံ။
အသတာ စ န သောစတိ၊ သ ဝေ ဘိက္ခုတိ ဝုစ္စတိ။ ။ -

ဟူသော ဒေသနာကို ဟောတော်မူသည်။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၃၆၉)

ဗြာဟ္မဏ၊ ပုဏ္ဏား။ ယဿ၊ အကြင်သူအား။ သဗ္ဗသော၊ အချင်းခပ်သိမ်း။ နာမရူပသ္မိ၊ နာမ်၊ ရုပ်တရား၌။ မမာယိတံ၊ မြတ်နိုးခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ အသတာ စ၊ ကုန်ခြင်း၊ ပျက်ခြင်း ကြောင့်။ န သောစတိ၊ မစိုးရိမ်။ သော၊ ထိုသူကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘိက္ခုတိ၊ ဘိက္ခု-ဟူ၍။ ဝါ၊ သံသရာဘေး လာမည့်ရေးကို မျှော်တွေးဆင်ခြင် ရှုမြင်တတ်သော ရဟန်း-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဤဒေသနာတော်၏အဆုံး၌ ပုဏ္ဏား,ပုဏ္ဏေးမတို့သည် အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်လေသည်။

စူဠပန္နကမထေရ်သည် ကောကနဒဂါထာကို ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး သင်ကြား၍ မရနိုင်သောကြောင့် လူ့ဘောင်သို့ သွားမည်ရှိရာ မြတ်စွာဘုရား သိတော်မူ၍ “စူဠပန္နကကား အဘယ်တရားသည် မဂ်,ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယဖြစ်လေသနည်း”ဟု ဆင်ခြင်တော်မူလျှင် ရှေးသောအခါ မင်းဖြစ်၍ မြို့ကို လှည့်လည်ရာ နဖူးပြင်က ထွက်သော ချွေးကို စင်ကြယ်သော ပုဆိုးဖြင့် သုတ်လေလျှင် အလွန်မည်းညစ်သော အညစ်အကြေးကို မြင်၍ “ဤကိုယ်ကို အမှီပြု၍ ဤသို့ စင်ကြယ်သောပုဆိုးသည် ညစ်နွမ်းလေရကား အနိစ္စသဘောသာတည်း”ဟု နှလုံးသွင်းခဲ့ဖူးသောအဖြစ်ကို သိ၍ ရဇောဟရဏကမ္မဋ္ဌာန်းသာလျှင် စူဠပန္နကအား အရိယမဂ်,ဖိုလ်၏ ဥပနိဿယတည်း-ဟု မြင်တော်မူကြောင်းကို-

သော ကိရ ပုဗ္ဗေ ရာဇာ ဟုတွာ နဂရံ ပဒက္ခိဏံ ကရောန္တော နလာဋေ
သေဒေ မုဉ္ဇန္တေ ပရိသုဒ္ဓေန သာဋကေန နလာဋံ ပုဉ္ဇိ၊ သာဋကော ကိလိဋ္ဌော
အဟောသိ။ သော ဣမံ သရီရံ နိဿာယ ဧဝရူပေါ ပရိသုဒ္ဓေါ သာဋကော
ပကတိ ဇဟိတွာ ကိလိဋ္ဌော ဇာတော'တိ အနိစ္စသညံ ပဋိလဘိ၊ တေန ကာရ-
ဏေန'ဿ ရဇောဟရဏမေဝ ပစ္စယော ဇာတော။ (ဓမ္မာဋ္ဌ၊၁။၁၅၇)

ဟု ဓမ္မပဒ၊ ၂-အပုမာဒဝဂ်၊ ၃-ခုမြောက်သော စူဠပန္နကထေရ်ဝတ္ထုတွင် လာသည်။

သော၊ ထိုစူဠပန္နကမထေရ်သည်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေး၌။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ နဂရံ၊ မြို့ကို။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်လှည့်သည်ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုသည်ရှိသော်။ နလာဋေ၊ နဖူး၌။ သေဒေ၊ ချွေးသည်။ မုဉ္ဇန္တေ၊ ထွက်သည်ရှိသော်။ ပရိသုဒ္ဓေန၊ စင်ကြယ်သော။ သာဋကေန၊ ပုဆိုးဖြင့်။ ပုဉ္ဇိ၊ သုတ်၏။ သာဋကော၊ ပုဆိုးသည်။ ကိလိဋ္ဌော၊ ညစ်နွမ်းသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ သော၊ ထိုစူဠပန္နကအလောင်းဖြစ်သော မင်းသည်။ ဣမံ သရီရံ၊ ဤကိုယ်ကို။ နိဿာယ၊ မှီ၍။ ဧဝရူပေါ၊ ဤသို့သော သဘောရှိသော။ ပရိသုဒ္ဓေါ၊ စင်ကြယ်သော။ သာဋကော၊ ပုဆိုးသည်။ ပကတိ၊ ပြကတေသော သဘောကို။ ဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ ကိလိဋ္ဌော၊ ညစ်နွမ်းသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အနိစ္စသညံ၊ အနိစ္စသညာကို။ ပဋိလဘိ ကိရ၊ ရဖူးသတဲ့။ တေန ကာရဏေန၊ ထိုသို့သော အကြောင်းကြောင့်။ အဿ၊ ထိုစူဠပန္နကထေရ်အား။ ရဇောဟရဏမေဝ၊ ရဇောဟရဏကမ္မဋ္ဌာန်းသည်ပင်လျှင်။ ပစ္စယော၊ မဂ်,ဖိုလ်၏အကြောင်းသည်။ ဇာတော၊ ဖြစ်၏။

“ယထာ (ပဒွံ) ကောကနဒံ သုဂန္ဓံ”ဟူသော ဂါထာ၌ ကောကနဒံ-ဟု န-မှာ ဥသရနှင့် ရေးသား ဖတ်ရွတ်ကြ၏။ မသင့်။ ကောကနဒံ-ဟု န-မှာ အသရနှင့် ရှိမှသင့်မည်။

“ကောကာ နဒန္တိ အနေနာတိ ကောကနဒေါ”ဟု ဝစနတ်ပြု။

အနေန၊ ဤကြာကြောင့်။ ကောကာ၊ ခွေးတို့သည်။ နဒန္တိ ၊ ဟောင်တတ်ကုန်၏။
ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကောကနဒေါ၊ ကောကနဒမည်၏။

သားတစ်နှင့် တူသောကြောင့် ခွေးတို့ မြင်လျှင် ဟောင်ရကား ထိုကြာကို ကောကနဒ
ဟူလို။ ကြာနီကို ယူ။ ကောကနဒ-သဒ္ဒါ ခွေး-ဟော၊ ကုက ဝက အာဒါနေ၊ ကောကော၊
ဝကော၊ သဒ္ဒနီတိ။ (ဓာတု။ ၁၆)

ဤကား “ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ”၏အရ ဘာဝနာ၏ ဝေးသောအကြောင်းတည်း။
ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသည်မှတစ်ပါး ဤနည်းနှင့် သာဓကဝတ္ထုတို့ကား များစွာရှိ၏။ ရှေးရှေးသော
ဘဝတို့က ပြုခဲ့ဖူးသော ဝိဝဇ္ဇနိဿိတနိဗ္ဗေဓဘာဂိယဖြစ်သော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာကို မဂ်၊
ဖိုလ်ရခြင်း၌ ဝေးသောအကြောင်း-ဟု ဆိုသည်။ ထိုဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ-ဟူသော ပုဗ္ဗေ
ကတပုညကြောင့် ပဋိရူပဒေသဝါသအရပ်၌ ဖြစ်၏။ ပဋိရူပဒေသဝါသအရပ်၌ဖြစ်မှ သပ္ပရိ-
သုပနိဿယကို ရ၏။ သပ္ပရိသုပနိဿယကို ရမှ သဒ္ဓမ္မဿဝနကို ရ၏။ ဤမှ အထက်ကို မဂ်၊
ဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် အကျိုးဆက်တို့ကို ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာ၊ ပဌမပရိစ္ဆေဒတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီ။

မြတ်စွာဘုရားလည်း “ပုဗ္ဗေ ကတပုည”ရှိသသူတို့ကိုသာ တရားအမြိုက် တိုက်ကျွေး
တော်မူ၍ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် စံထိုက်သည်၏အဖြစ်ကို ပြတော်မူကြောင်းကို ဇိနာလင်္ကာရ
ကျမ်းတွင်-

အညေသမ္ပိ ပုဗ္ဗေ ကတပုညာနံ ဗဟုန္တံ ဓမ္မံ ဒေသေတွာ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂေ ပတိဌာပေတွာ
သဗ္ဗဒုက္ခတော မောစေတွာ အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာနာရဟေ အကာသိ။

ဟု လာသည်။

အညေသမ္ပိ၊ တပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗေ ကတပုညာနံ၊ ရှေး၌ ပြုခဲ့ဖူးသော
ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ-ဟု ဆိုအပ်သော ကောင်းမှုရှိကုန်သော။ ဗဟုန္တံ၊ များစွာကုန်သော
ဝေနေယျတို့အား။ ဓမ္မံ၊ တရားကို။ ဒေသေတွာ၊ ဟောတော်မူ၍။ နိဗ္ဗာနမဂ္ဂေ၊ နိဗ္ဗာန်ခရီး၌။
ပတိဌာပေတွာ၊ တည်စေ၍။ သဗ္ဗဒုက္ခတော၊ ခပ်သိမ်းသော ဝဋ်ဆင်းရဲမှ။ မောစေတွာ၊
လွတ်စေ၍။ အနုပါဒိသေသပရိဗ္ဗာနာရဟေ၊ အနုပါဒိသေသနိဗ္ဗာန် စံယူခြင်းငှာ ထိုက်သည်
တို့ကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူ၏။

ပုဗ္ဗေ ကတ-ဟူသော ပုဒ်များ၌ ပုဗ္ဗေ-ဟု သြဌဇပဌမက္ခရာ ပ-သဒိသဒ္ဓေးဘော်နှင့်
ရှိတတ်ကြ၏။ မသင့်။ ပုဗ္ဗေ-ဟု သြဌဇတတိယအက္ခရာ ဗ-သဒိသဒ္ဓေးဘော်နှင့် ရှိမှ သင့်

သည်။ ဤတွင်ရှေ့ ဒါန၊သီလ၊ဘာဝနာ ၃-ပါးတို့၏ မင်္ဂုလ်ရခြင်း၌ ဝေးသောအကြောင်း ဖြစ်သည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) “ယခု ပေးလှူကြသော ဒါနသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌ အကျိုးပေးမည်၊ မပေးမည်ကို သိလိုပါသည်”ဟု မေးလျှောက်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်ကြီး တွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီးသည် မြတ်စွာ ဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ “ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မကဒါန၏အကျိုးကို ပညတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းရာ၏”ဟု “သက္ကာ နု ခေါ် ဘန္တေ ဘဂဝါ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ (သန္နိဋ္ဌိကံ) ဒါနဖလံ ပညာပေတုံ”ဟု နားတော်လျှောက်လေလျှင်-

“သီဟ-အမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး၊ ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မက ဖြစ်သော ဒါနအကျိုးကို ပညတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းရာ၏”ဟု သက္ကာသီဟ-ဟု မိန့်တော် မူပြီးမှ-

ဒါယကော သီဟ ဒါနပတိ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ၊
ယမ္ပိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ဗဟုနော ဇနဿ ပိယော ဟောတိ ခနာပေါ၊
ဣဒမ္ပိ သန္နိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စ ပရံ သီဟ ဒါယကံ ဒါနပတိ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘန္တိ၊ ယမ္ပိ သီဟ
ဒါယကံ ဒါနပတိ သန္တော သပ္ပုရိသာ ဘန္တိ၊ ဣဒမ္ပိ သံဒိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စ ပရံ သီဟ ဒါယကဿ ဒါနပတိနော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ယမ္ပိ သီဟ ဒါယကဿ ဒါနပတိနော ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ
အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ ဣဒမ္ပိ သန္နိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စ ပရံ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ယဒိ ဒေဝပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ယဒိ
ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ယဒိ ဖြာဟ္မဏပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ယဒိ ဂဟပတိ-
ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ။ ယဒိ သမဏပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္က-
မတိ အမင်္ဂုဘူတော။ ယမ္ပိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ယဒိ ဒေဝပရိသံ ဥပသင်္က-
မတိ၊ ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊ ယဒိ ဖြာဟ္မဏပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ၊
ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ။ ယဒိ သမဏပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ။ ဝိသာ-
ရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ၊ အမင်္ဂုဘူတော၊ ဣဒမ္ပိ သီဟ သန္နိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ။

ပုန စ ပရံ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ
သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ယမ္ပိ သီဟ ဒါယကော ဒါနပတိ ကာယဿ

ဘေဒါ ပရံ ပရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ဣဒမ္ပိ သမ္ပရာယိကံ
ဒါနဖလံ။

ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။ (အံ၊ ၂။ ၃၃။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။
ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကို။ ဗဟုနော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ပိယော၊
ချစ်မြတ်နိုးသည်။ မနာပေါ၊ နှစ်လိုသည်။ ဟောတိ၊ ၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော၊ အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။
ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကို။ ဗဟုနော၊ များစွာသော။ ဇနဿ၊ လူအပေါင်းသည်။ ပိယော၊
ချစ်မြတ်နိုးသည်။ မနာပေါ၊ နှစ်လိုသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယမ္ပိ၊ အကြင်အကျိုးသည်လည်း။
အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။ သန္နိဋ္ဌိကံ၊ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော။ ဒါနဖလံ၊
အလှူ၏အကျိုး မည်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ပုန စ၊ တဖန်။ ပရံ၊ တပါးတုံ။
ဒါယကံ၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကို။ သန္တော သပ္ပရိသာ၊ သူတော်ကောင်း
တို့သည်။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်ကုန်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကံ၊ အလှူပေးတတ်သော။
ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်ကို။ သန္တော သပ္ပရိသာ၊ သူတော်ကောင်းတို့သည်။ ဘဇန္တိ၊ ဆည်းကပ်
ကုန်၏။ ယမ္ပိ၊ အကြင်အကျိုးသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒမ္ပိ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။
သန္နိဋ္ဌိကံ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော။ ဒါနဖလံ၊ အလှူ၏အကျိုး မည်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ပရံ၊ တပါးတုံ။
ဒါယကဿ၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိနော၊ အလှူရှင်၏။ ကလျာဏော၊ ကောင်း
သော။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသော အသံသည်။ အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ နှံ့၍တက်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကဿ၊ အလှူပေးတတ်သော။
ဒါနပတိနော၊ အလှူရှင်၏။ ကလျာဏော၊ ကောင်းသော။ ကိတ္တိသဒ္ဓေါ၊ ကျော်စောသံသည်။
အဗ္ဘဂ္ဂစ္ဆတိ၊ နှံ့၍တက်၏။ ယမ္ပိ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည်လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒမ္ပိ ဖလံ၊
ဤအကျိုးသည်လည်း။ သန္နိဋ္ဌိကံ၊ မျက်မှောက်၌ဖြစ်သော။ ဒါနဖလံ၊ အလှူ၏အကျိုး မည်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ပရံ၊ တပါးတုံ။
ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်သည်။ ဒေဝပရိသံ၊ နတ်ပရိသတ်သို့။

ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ခတ္တိယပရိသံ၊ မင်းပရိသတ်တို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဗြာဟ္မဏပရိသံ၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဂဟပတိပရိသံ၊ သူကြွယ်ပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ သမဏပရိသံ၊ ရဟန်းပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဝိသာရဒေါ၊ ရဲရင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကြောက်လန့်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အမင်္ဂုဘူတော၊ မျက်နှာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ကပ်ရ၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်သည်။ ဒေဝပရိသံ၊ နတ်ပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ခတ္တိယပရိသံ၊ မင်းပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဗြာဟ္မဏပရိသံ၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဂဟပတိပရိသံ၊ သူကြွယ်ပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ သမဏပရိသံ၊ ရဟန်းပရိသတ်သို့။ ယဒိ ဥပသင်္ကမတိ၊ အကယ်၍ ကပ်အံ့။ ဝိသာရဒေါ၊ ရဲရင့်သည်ဖြစ်၍။ ဝါ၊ ကြောက်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍။ အမင်္ဂုဘူတော၊ မျက်နှာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာသည်ဖြစ်၍။ ဥပသင်္ကမတိ၊ ကပ်ရ၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ယမ္ပိ ဖလံ၊ အကြင်အကျိုးသည် လည်း။ အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ ဣဒမ္ပိ ဖလံ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။ သန္တိဋ္ဌိကံ၊ မျက်မှောက်၌ ဖြစ်သော။ ဒါနဖလံ၊ အလှူ၏အကျိုး မည်၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ ပရံ၊ တပါးတုံ။ ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်သည်။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ခန္ဓာ ပျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ စုတိချုပ်သော အဆုံး၌။ သုဂတိ၊ ကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသော သူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ ဖြစ်ရ၏။

သီဟ၊ သီဟ အမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဒါယကော၊ အလှူပေးတတ်သော။ ဒါနပတိ၊ အလှူရှင်သည်။ ကာယဿ ဘေဒါ၊ ခန္ဓာ ပျက်သည်မှ။ ပရံ မရဏာ၊ စုတိချုပ်သော အဆုံး၌။ သုဂတိ၊ ကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ ဖြစ်ရ၏။

သီဟ၊ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး။ ဣဒမ္ပိ ဖလံ၊ ဤအကျိုးသည်လည်း။ သမ္ပရာယိကံ၊ တမလွန်ဘဝ၌ဖြစ်သော။ ဒါနဖလံ၊ အလှူ၏အကျိုး မည်၏။

အလှူပေးသောသူကို သူခပ်သိမ်းတို့ ချစ်ခင်သည်။ အလှူပေးသောသူတို့၏ အထံသို့ သူတော်ကောင်းတို့ ချဉ်းကပ်သည်။ အလှူပေးသောသူ-ဟူ၍ ကောင်းကြီးသံဖြင့် ကျော်စောသည်။ မင်း၊ ပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်-စသော ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ တင့်တယ်သည်ဖြစ်၍ ရဲရင့်စွာ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းမှ ကင်းသည်။ ဤသို့ ပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌ပင် ဒါနအကျိုး ၄-ပါး ခံစားရကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရ၊ ပဉ္စကနိပါတ်၊ စတုတ္ထ(သုမန)ဝဂ်၊ ၄-ခုမြောက်သော သီဟသေနာပတိဝတ္ထုတွင် ဟောတော်မူသည်။

သတ္တကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ကျမ်း၌ကား- မြတ်စွာဘုရား ဝေသာလီပြည်ကြီးတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီးသည် မြတ်စွာဘုရားအထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ “ယခုပစ္စက္ခ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကဖြစ်သော ဒါန၏ အကျိုးကို ပညတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းပါမည်လော”ဟု “ကိ နုခေါ ဘန္တေ သန္နိဋ္ဌိကံ ဒါနဖလံ ပညာပေတုံ”ဟု နားတော်လျှောက်လေလျှင် “သီဟအမည်ရှိသော အမတ်စစ်သူကြီး၊ ယခုပစ္စက္ခမျက်မှောက်ဘဝ၌ သန္နိဋ္ဌိကဖြစ်သော ဒါန၏အကျိုးကို ပညတ်ခြင်းငှာ တတ်ကောင်းရာ၏”ဟု သက္ကာသီဟ-ဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ “သီဟ၊ သင့်ကိုပင်လျှင် ဤအရာ၌ ငါဘုရား မေးတော်မူအံ့”ဟု “တေန ဟိ သီဟ တ’ညေဝေ’တ္ထ ပဋိပုစ္ဆိဿာမိ”ဟု ဝန်ခံစေပြီးမှ-

၁။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ဣဓ ဒွေ ပုရိသာ ဧကော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ဧကော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။

ဟု မိန့်တော်မူ၏။ (အံ၊ ၂။ ၄၅၇)

“သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေ့လျော်၏။ ထိုသူ ၂-ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူကို ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့သည် ရှေးဦးစွာ အလွန်သနားခြင်း ဖြစ်အံ့နည်း”ဟု မေးတော်မူရာ “သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူကို အဘယ်မှာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်ဘုရားတို့ ရှေးဦးစွာ သနားခြင်း ဖြစ်လေအံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူပေးခြင်း၌ မွေ့လျော်သောသူကိုသာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ ရှေးဦးစွာ သနားခြင်းဖြစ်ရာ၏”ဟု လျှောက်ထားလေ၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား ရှိ၏၊ အလှူပေးခြင်း၌ မွေ့လျော်၏။ ထိုသူ ၂-ဦးတို့တွင် အဘယ်သူ၏ အထံကို ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ဆည်းကပ် ကုန်ရာသနည်း”ဟု-

၂။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကံ န ခေါ အရဟန္တာ ပဌမံ ဥပသင်္ကမန္တာ ဥပသင်္က-
မေယျ။ ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊
ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။ -

စသည်ဖြင့် မေးတော်မူပြန်ရာ၌လည်း-

“သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူ၏ အထံသို့ အဘယ်မှာ
ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့သည် ကပ်လေအံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရား ရှိ၍ အလှူပေး
ခြင်း၌ မွေ့လျော်သောသူ၏ အထံသို့သာ ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ ဆည်းကပ်
လေရာ၏”ဟု လျှောက်ပြန်လေ၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ
လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား ရှိ၍ အလှူပေးခြင်း၌ မွေ့လျော်
၏။ ထိုသူ ၂-ယောက်တွင် အဘယ်သူ၏အလှူကို ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်
တို့ ခံကုန်ရာသနည်း”ဟု-

၃။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကဿ န ခေါ အရဟန္တာ ပဌမံ ပဋိဂ္ဂဏန္တာ ပဋိဂ္ဂ-
ဏေယျ။ ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊
ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။

စသည်ဖြင့် မေးပြန်ရာလည်း-

“သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူ၏ အလှူကို အဘယ်မှာ
ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ ခံယူကုန်အံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေ့လျော်
သောသူ၏ အလှူကိုသာ ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်တို့ ခံယူရာ၏”ဟု လျှောက်
ထားပြန်၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ
လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါရှိ၏၊ အလှူ၌ မွေ့လျော်၏။ ထိုသူ ၂-
ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူအား ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်သူမြတ်တို့ တရားဟောရာ
သနည်း”ဟု-

၄။ တံ ကိ မညတိ သီဟ၊ ကဿ န ခေါ အရဟန္တာ ပဌမံ ဓမ္မံ ဒေသေန္တာ
ဒေသေယျ။ ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာ-
သကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။

စသည်ဖြင့် မေးတော်မူပြန်ရာလည်း-

“သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူကို အဘယ်မှာ ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ တရားဟောကုန်အံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေလျော် သောသူကိုသာ ရှေးဦးစွာ ရဟန္တာသခင် အရှင်မြတ်တို့ တရားဟောရာ၏”ဟု လျှောက် ထားပြန်လေ၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေလျော်၏။ ထိုသူ ၂-ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူအား ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် နှံ့၍ တက်ရာသနည်း”ဟု

၅။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကဿ န ခေါ ကလျာဏော ကိတ္တိသဒ္ဓေါ အဗ္ဗဂ္ဂစ္ဆေယျ။
ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော။ ယော
ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။

စသည်ဖြင့် ဘုရား မေးတော်မူပြန်ရာလည်း -

“သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူအား အဘယ်မှာ ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် နှံ့၍ တက်နိုင်အံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေလျော် သော သူအားသာလျှင် ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် နှံ့၍ တက်ရာ၏”ဟု လျှောက်ထား ပြန်လေ၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏။ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေလျော်၏။ ထိုသူ ၂-ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူသည် မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ သူကြွယ်ပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်တို့သို့ ကပ်သည်ရှိသော် မျက်နှာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကပ်နိုင်ရာ သနည်း”ဟု -

၆။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကော န ခေါ ယညဒေဝ ပရိသံ ဥပသင်္ကမေယျ၊ ယဒိ
ခတ္တိယပရိသံ၊ ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ၊ ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ၊ ယဒိ သမဏပရိသံ
ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမေယျ အမင်္ဂုဘူတော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ
မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ
အနုပ္ပဒါနရတော။ စသည်ဖြင့် မေးတော်မူပြန်ရာလည်း -

“သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေလျော်သောသူသည်သာ မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏား ပရိသတ်၊ သူကြွယ်ပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်တို့ ကပ်သည်ရှိသော် မျက်နှာရွှင်လန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ကပ်နိုင်ရာ၏”ဟု လျှောက်ထားပြန်လေ၏။

ထို့နောင် “သီဟ၊ ဤလောက၌ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်၏၊ သူတစ်ယောက်ကား သဒ္ဓါတရား ရှိ၏၊ အလှူ၌ မွေ့လျော်၏၊ ထိုသူ ၂-ယောက်တို့တွင် အဘယ်သူသည် သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိ ဘုံဘဝ ကို ရနိုင်သနည်း”ဟု-

၇။ တံ ကိ မညသိ သီဟ၊ ကော န ခေါ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျ၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော အသဒ္ဓေါ မစ္ဆရိ ကဒရိယော ပရိဘာသကော၊ ယော ဝါ သော ပုရိသော သဒ္ဓေါ ဒါနပတိ အနုပ္ပဒါနရတော။

စသည်ဖြင့် မေးပြန်တော်မူရာလည်း-

“သဒ္ဓါတရား မရှိ၊ ဝန်တိုမိစ္ဆာ လွန်စွာ ဆဲရေးတတ်သောသူသည် အဘယ်မှာ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိဘုံဘဝကို ရနိုင်ပါအံ့နည်း။ သဒ္ဓါတရားရှိ၍ အလှူ၌ မွေ့လျော်သောသူသည်သာ သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ နတ်ရွာသုဂတိဘုံဘဝကို ရနိုင်ရာ၏” ဟု လျှောက်ထားပြန်လေ၏။

ဤသို့ ၇-ခုမြောက်သော အပရာပရိယအကျိုးနှင့်တကွ ဤပစ္စက္ခမျက်မှောက် ဘဝ၌ပင် လှူဒါန်းသောဒါန၏ သံဒိဋ္ဌိကဒါနအကျိုး ၆-ပါးရကြောင်းကို သတ္တကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ၆-ခုမြောက် အဗျာကတဝဂ်အစ၊ ၄-ခုမြောက်သော သီဟသေနာပတိသုတ်တွင် ဟောတော်မူသည်။

တိကနိပါတ်၊ မစ္ဆဒါန(မစ္ဆဒ္ဓါန)ဇာတ်(ဇာဋ္ဌ၊ ၂။၃၈၁-၂)တွင်လာသော ဘုရားလောင်း ပေးဝေသော ပတ္တိဒါနကြောင့် အသပြာထောင်ထုပ်ကို နတ်တို့ ဆောင်ယူ၍ ပေးသော ပတ္တိဒါနအကျိုးသည်လည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မပင် မည်၏။

ဒုကနိပါတ်၊ သီလာနိသံသဇာတ်(ဇာဋ္ဌ၊ ၂။၁၀၁-၂)တွင်လာသော ကဿပမြတ်စွာ ဘုရား သာသနာတော်က သောတာပန်ဒါယကာကြီးနှင့်တကွ နာဝိက(နာဝိတ)မည်သော လှေသူကြီးကို ဗာရာဏသီပြည်တိုင်အောင် ဘုရားအလောင်းတော် သမုဒ္ဒရာစောင့်နတ် ဆောင်ယူ၍ ရတနာ ၇-ပါးကို များစွာ ခံစားသုံးဆောင်ရသော ပတ္တာနုမောဒနအကျိုးလည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မပင် မည်၏။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(၁။၂၈၂-၃)တွင်လာသော ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး ခိုင်းစေ၍ အရုဏဝတီမြေနှင့် ကုမုဒြာကြာကို ရသော ပတ္တိဒါနအကျိုးသည်လည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မပင် မည်၏။

ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သာနုသာမဏေရဝတ္ထုတွင်(၂။၃၁၆-၇)လာသော အနန္တရဘဝ-
က အမိဖြစ်ဖူးသော ဘီးလူးမ၏ ထမင်းဦး၊ ရေဦး၊ နေရာဦး၊ တန်ခိုးကြီးသောနတ်တို့ ခရီး
လမ်းမှ ဖဲခြင်း၊ နေရာမှ ထခြင်း-စသော ပတ္တာနုမောဒနအကျိုးလည်း ဒိဋ္ဌဓမ္မပင် မည်၏။
၎င်းဝတ္ထုတို့ကို အကျယ်သိလိုလျှင် တိကနိပါတ်၊ မစ္ဆဒါနဇာတ်။ ဒုကနိပါတ်၊ သီလာနိသံသ
ဇာတ်၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ပသေနဒီကောသလဝတ္ထု(အညတရပုရိသဝတ္ထု)။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊
သာနုသာမဏေရဝတ္ထုတွင်သော်လည်းကောင်း၊ ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ၊ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒ၊ ၂-ခု
မြောက်သော ပတ္တိဒါန ပတ္တာနုမောဒနဝိနိစ္ဆယတွင်သော်လည်းကောင်း ကြည့်လေ။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌ပင် ဒါနအကျိုး ခံစားရ
ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

ဤတွင်ရှေ့ ယခုပေးလှူကြသော ဒါနသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ ပစ္စက္ခမျက်မှောက်၌ပင်
အကျိုးခံစားရသည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၃) လှူဒါန်းပေးကမ်းသော ဒါယကာသည် မအားမလပ်သောကြောင့်
တပါးတခြား သောသူတို့ကို စေ၍ လှူဒါန်းသောအလှူသည် မုဉ္ဇစေတနာ၊ ပုဗ္ဗ၊ ပရစေတနာ
၂-တန်သာ ဖြစ်သည်-ဟု အချို့ဆရာတို့ ပြောဆိုကြပါသည်။ ၎င်းစကားလည်း ဝိဒါဒက္ခိယ
လျက် ရှိကြပါသည်။ သို့ဖြစ်၍ ထိုအလှူခိုင်းသော ဒါယကာ၊ ခိုင်း၍ လှူဒါန်းသော အခြား
ဒါယကာ ၂-ယောက်တို့သည် ခိုင်းသူ သာ၍ အကျိုးဖွံ့ဖြိုးမည်။ ဝတ္ထုနှင့်တကွ အလှူခိုင်း
သောသူသည် မုဉ္ဇစေတနာဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ ၂-ကွဲ၊ ၂-ဌာန
စကားကွဲပြားသင့်တော့သည် မဟုတ်။ အမေးတွင် အဖြေပါသော ပုစ္ဆာဖြစ်၍ ပညာနဲ့သူ
တို့မှာသာ မနိုင်သော ဝန်ကို ချီကြွဆောင်ယူရသကဲ့သို့ တွေးတွေးဆဆ နေရာမကျဘဲ
ရှိလေသည်။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာ၊ ပရစေတနာ ၃-တန်တွင် ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပရစေတနာ
ဖြစ်က မုဉ္ဇစေတနာ ဘယ်မှာမဖြစ်ဘဲ ရှိနိုင်တော့အံ့နည်း။

မိမိဥစ္စာကို မိမိကိုယ်တိုင် မလှူလည်း သူတပါးကို စေခိုင်းခြင်းကြောင့် သပ္ပရိသဒါန
၅-ပါးတွင် ‘သဟတ္ထာနံ ဒေဟီ’-ဟူသော အင်္ဂါ ၁-ပါးပျက်၍ အကျိုးကြီးသည်၊ ညံ့ရာသည်
ကိုသာ ဆုံးဖြတ်သင့်သည်။ မိမိဥစ္စာကို မိမိကိုယ်တိုင်ပင် လှူသည်ဖြစ်စေ၊ သူတပါးကို
စေခိုင်း၍ လှူသည်ဖြစ်စေ အလှူဝတ္ထုကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သို့ ညွှတ်သော စေတနာပင် မုဉ္ဇ
စေတနာဖြစ်ပေရကား ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပရစေတနာဖြစ်လျှင် အဘယ်မှာ မုဉ္ဇစေတနာ မဖြစ်ဘဲ
ရှိတော့အံ့နည်း။ မုဉ္ဇစေတနာ မဖြစ်-ဟု ဆိုသောသူ၏ အဘော်မှာ မိမိကိုယ်တိုင် အလှူခံ
လက်သို့ မရောက်ခဲ့-ဟု ဆိုဟန်ရှိ၏။ ထိုသို့ မဆိုသင့်ပေ။

ရှေးပြဆိုအပ်သည့်အတိုင်း သက္ကစဒါန ဖြစ်၊မဖြစ်ကို ရွေးချယ်၍ အကျိုးယုတ်မြတ် ကိုသာ ဆုံးဖြတ်သင့်ပေသည်။ ပုဗ္ဗစေတနာသာ ဖြစ်၍ မုဉ္ဇစေတနာ၊ ပရစေတနာ မဖြစ် သည်လည်း ရှိရာ၏။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာသာဖြစ်၍ ပရစေတနာ မဖြစ်သည်လည်း ရှိရာ၏။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပရစေတနာသာဖြစ်၍ မုဉ္ဇစေတနာ မဖြစ်သည် မရှိရာ။ မုဉ္ဇစေတနာ သည် သန္နိဋ္ဌာနကံဖြစ်၍ မုချအကျိုးကို ပေးနိုင်လေရကား မုဉ္ဇစေတနာနှင့် ကင်း၍ ကြွင်း သော စေတနာတို့ အကျိုးဖြစ်ခွင့် မဟုတ်၊ မိမိကိုယ်တိုင်ဖြစ်စေ၊ သူတပါးကို စေခိုင်း၍ ဖြစ်စေ အလှူဝတ္ထုကို အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သို့ စွန့်သော စေတနာသည် ဒါန မည်၏။

ထို့ကြောင့် သုမင်္ဂလသာမိဋ္ဌိကာ(အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝနီဋ္ဌိကာ)၌—

ပရေသံ ပူဇာနုဂ္ဂဟကာမတာယ အတ္တနော ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထံ၊ ပရိစ္စဇနဝသပ္ပဝတ္တာ
စေတနာ ဒါနံ နာမ။ (ဋီကာကျော်။၁၇၆)

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပရေသံ၊ သူတပါးတို့အား။ ပူဇာနုဂ္ဂဟကာမတာယ၊ ပူဇော်ချီးမြှင့်ခြင်းကို အလို ရှိသဖြင့်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ဝိဇ္ဇမာနကဝတ္ထံ၊ ထင်ရှားရှိသောဝတ္ထုကို။ ပရိစ္စဇနဝသပ္ပဝတ္တာ၊ စွန့်သည်၏ အစွမ်းဖြင့်ဖြစ်သော။ စေတနာ၊ စေတနာသည်။ ဒါနံ နာမ၊ ဒါန မည်၏။

ဒါနဝတ္ထုကို ရှာမှီးခြင်း မလှူမီ ရှေးအဖို့၌ဖြစ်သော ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ဒါနဝတ္ထုကို လှူပြီး၍ နောက်အဖို့၌ဖြစ်သော ပရစေတနာတို့သည်လည်း ဤမုဉ္ဇစေတနာနှင့်အတူ ဒါနပင် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ၎င်းသုမင်္ဂလသာမိဋ္ဌိကာ၌—

ဒါနဝတ္ထုပရိယေသနဝသေန စ ဒိန္နဿ သောမနဿစိတ္တေန အနုဿရဏ-
ဝသေန စ ပဝတ္တာ ပုဗ္ဗပစ္ဆာဘာဂစေတနာ ဧတ္ထေဝ သမောဓာနံ ဂစ္ဆန္တိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (ဋီကာကျော်။၁၇၆)

ဒါနဝတ္ထုပရိယေသနဝသေန စ၊ ဒါနဝတ္ထုကို ရှာသည်၏အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဒိန္နဿ၊ လှူပြီးသော ဒါနကို။ သောမနဿစိတ္တေန၊ ဝမ်းမြောက်သော စိတ်ဖြင့်။ အနုဿရ-
ဏဝသေန စ၊ အောက်မေ့သည်၏ အစွမ်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ပဝတ္တာ၊ ဖြစ်ကုန်သော။ ပုဗ္ဗပစ္ဆာဘာဂစေတနာ၊ ရှေးအဖို့၊ နောက်အဖို့၌ ဖြစ်ကုန်သော စေတနာတို့သည်။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤဒါန၌ပင်လျှင်။ သမောဓာနံ၊ ပေါင်းခြင်းသို့။ ဂစ္ဆန္တိ၊ ရောက်ကုန်၏။

ဤဋီကာအလိုအားဖြင့် ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပရစေတနာတို့သည် ဒါန မည်ပါလိမ့်လော-
ဟူ၍သာ ကြံဖွယ်ရှိ၏။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ ပရစေတနာသာဖြစ်၍ မုဉ္ဇစေတနာ မဖြစ်-ဟု ကြံဖွယ်

မရှိ။ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဗ္ဗစေတနာသာ ဖြစ်၍ ပရစေတနာ မဖြစ်သောကြောင့် အကျိုးယုတ်ညံ့ ကြောင်းကိုလည်း ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဒုတွဲ၊ ၂၄-တဏှာဝဂ်၊ ၁၁-ခုမြောက်သော အပုတ္တက- သေဋ္ဌိဝတ္ထု(၃၅၄-၅)တွင်-

အပုတ္တကသုဌေးသည် ရှေးသောအခါ တဂ္ဂရသိဒ္ဓိပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို မြင်လျှင် “အရှင် မြတ်ကို ဆွမ်းလှူဘိ”ဟု ဆို၍ အရပ်တပါးသို့ သွားလေ၏။ မယားလည်း “သဒ္ဓါကြည်ညိုခြင်း နှင့်တကွ ‘လှူဒါန်းကြပါ’-ဟု ငါ့လင်ဆိုသော စကားကို သည်ခါ ကြားရပေတော့သည်”ဟု ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာပင် လှူလိုက်၏။

သုဌေးလည်း အရပ်တပါးမှ ပြန်ခဲ့၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို တွေ့ပြန်ရာ ‘ဆွမ်းရပါ၏လော’ ဟု မေး၍ မယား လှူလိုက်သော ဆွမ်းကို မြင်လေလျှင် ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာမရှိဘဲ “လွန်စွာ ကောင်းမြတ်သော ဘောဇဉ်ကို ဤအရှင်မြတ် စားပြီးလျှင် အလကား ဆုံးလေသည်သာ။ ငါ၏ကျေးကျွန်တို့ကို ပေးရသဖြင့် အချည်းနှီး မဟုတ်၊ လုပ်မှုဆောင်တာ၌ ပြည့်စုံရာ၏”ဟု နောက်စေတနာ ချို့လေရကား ပြည့်စုံကြွယ်ဝ ရရသမျှသော ပစ္စည်းဥစ္စာကို ရက်ရောစွာ မသုံး၊ မစားရက် စုံမက်နှမြောခြင်း ဖြစ်ရကြောင်းကို သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူစဉ် ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး မေးလျှောက်သည်ကို အကြောင်းပြု၍ -

မဟာရာဇ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ တဂ္ဂရသိဒ္ဓိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ ပိဏ္ဍပါတေန ပဋိပါ-
ဒေသိ။ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန သတ္တက္ခတ္တံ၊ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။
တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ
သတ္တက္ခတ္တံ၊ သေဋ္ဌိတ္ထံ ကာရယိ၊ သော ခေါ မဟာရာဇ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ ဒတွာ
ပစ္ဆာ ဝိပုဋ္ဌိသာရီ အဟောသိ ပရမေ'တံ ပိဏ္ဍပါတံ ဒါသကမ္မကာရာ ဘုဇ္ဇေယျန္တိ။
တဿာ ဝိပါကေန န'ဿု'ဋ္ဌာရာယ ဘတ္တဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။ န'ဿု'ဋ္ဌာရာ
ယ ဝတ္တဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။ န'ဿု'ဋ္ဌာရာယ ယာနဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။
န'ဿု'ဋ္ဌာရာနံ ပဉ္စန္ဒံ ကာမဂုဏာနံ ဘောဂါယ စိတ္တံ နမတိ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူကြောင်းကို ၎င်းအဋ္ဌကထာ(ဓမ္မ၊ ၂။ ၃၅၄-၅)တွင် လာသည်။

မဟာရာဇ ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး။ သေဋ္ဌိ ဂဟပတိ၊ အပုတ္တကသုဌေးသည်။ တဂ္ဂရသိဒ္ဓိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓံ၊ တဂ္ဂရသိဒ္ဓိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါကို။ ပိဏ္ဍပါတေန၊ ဆွမ်းဖြင့်။ ပဋိပါဒေသိ၊ လှူ၏။ တဿ ကမ္မဿ ဝိပါကေန၊ ထိုဆွမ်းလှူသော အကျိုးကြောင့်။ သတ္တက္ခတ္တံ၊ ၇- ကြိမ်။ သုဂတိံ၊ ကောင်းမှုကို ပြုသောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော။ သဂ္ဂံ လောကံ၊ နတ်ပြည်သို့။ ဥပပဇ္ဇတိ၊ ကပ်၍ ဖြစ်ရ၏။ တဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကာဝသေသေန၊ ထိုဆွမ်းလှူသော

ဒါနအကျိုးကြွင်းကြောင့်။ ဣမိဿာယေဝ သာဝတ္ထိယာ၊ ဤသာဝတ္ထိပြည်၌ပင်လျှင်။ သတ္တ-
ကုတ္တံ၊ ၇-ကြိမ်။ သေဌိတ္တံ၊ သူဌေးအဖြစ်ကို။ ကာရယံ၊ ပြု၏။ မဟာရာဇ၊ ပသေနဒီကော-
သလမင်းကြီး။ သော ခေါ် သေဌိ ဂဟပတိ၊ ထိုအပုတ္တကသူဌေးသည်။ ဒတွာ၊ လှူပြီး၍။
ပစ္ဆာ၊ နောက်၌။ ပရမံ၊ မွန်မြတ်သော။ ဧတံ ပိဏ္ဏပါတံ၊ ဤဆွမ်းကို။ ဒါသကမ္မကာရာ၊
ကျွန်၊ အမှုအလုပ်တို့ကို။ ဘုဉ္ဇေယျံ၊ သုံးဆောင်စေရမူကား။ (သာဒ၊ ကောင်းလေ၏။) ဣတိ၊
ဤသို့။ ဝိပုဋ္ဌိသာရီ၊ နှလုံးမသာယာသည်။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။ တဿာ၊ ထိုနှလုံးမသာယာ
ခြင်း၏။ ဝိပါကေန၊ အကျိုးကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအပုတ္တကသူဌေးအား။ ဥဠာရာယ ဘတ္တ-
ဘောဂါယ၊ မွန်မြတ်သော ဘောဇဉ်၊ ခဲဖွယ်ကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န
နမတိ၊ မညွတ်။ အဿ၊ ထိုအပုတ္တကသူဌေးအား။ ဥဠာရာယ ဝတ္တဘောဂါယ၊ မွန်မြတ်သော
အဝတ်ပုဆိုးကို သုံးဆောင်ခြင်းငှာ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န နမတိ၊ မညွတ်။ အဿ၊ ထိုအပုတ္တက
သူဌေးအား။ ဥဠာရာနံ ပဉ္စန္ဒ ကာမဂုဏာနံ ဘောဂါယ၊ မွန်မြတ်သော ကာမဂုဏ် ၅-ပါး
တို့ကို သုံးဆောင်ခံစားခြင်းငှာ။ စိတ္တံ၊ စိတ်သည်။ န နမတိ၊ မညွတ်။

ပသေနဒီကောသလမင်းကို ဝမ်းပျဉ်း၌ မြစ်ကဲ့သို့ လက်ယာရစ်လည်၍ တည်သော
အရေးအကြောင်းရှိသောကြောင့် “ပသေနဒီ” တွင်သည်-ဟု လူ့ရှင်အများပင် စကားလုပ်၍
အဟုတ်အဟတ် ပြောဆိုကြသည်။ အပ္ပဿုတဗာလတို့ စကားဖြစ်၍ မသင့်။ နဒီ-ဟူသော
စကားရိပ်ကို ထောက်၍ ဆိုဟန်ရှိ၏။ နဒီ-သဒ္ဒါရင်း မဟုတ်။ တပါးသော စစ်သည်ကို
အောင်၍ မင်းပြုရသောကြောင့် “ပရသေနဇိ” ဟု ရှိရမည်ကို ရ-ကို ချေ၍ ဇ-ကို ဒ-ပြု၊
ပသေနဒီ-ဟု ရှိလေသည်။

ပရသေနံ ဇိနာတိတိ ပရသေနဇိ'တိ ဝတ္ထဗ္ဗေ ရ-ကာရဿ လောပံ ဇကာရဿ
စ ဒ-ကာရံ ကတွာ ပသေနဒီတိ ဝုတ္တံ။

ဤအပုတ္တကသေဌိဝတ္ထ၌ “ဆွမ်းလှူကြပါ” ဟု စေခိုင်းသည်ပင် ပုဗ္ဗစေတနာ မည်၏။
အလှူခံပုဂ္ဂိုလ်သို့ ညွတ်သောစေတနာပင် မုဉ္ဇစေတနာ မည်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအပုတ္တက
သူဌေး၏ ဝတ္ထုတွင်ပင် သူတပါးတို့ကို စေခိုင်းရာ၌ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာဖြစ်ကြောင်း၊
ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာကြောင့် နတ်ပြည်၌ ၇-ကြိမ်၊ လူ့ပြည်၌ ၇-ကြိမ် ပဋိသန္ဓေကို
ရကြောင်း၊ ပုဗ္ဗစေတနာ၊ မုဉ္ဇစေတနာသာဖြစ်၍ ပရစေတနာ မဖြစ်ကြောင်းကို သိရ၏။
ကောင်းချီးဟော သာဒု-သဒ္ဒါများ၌ ဒန္တဇေတုတ္ထကွရာ ဓ-နှင့် သာဓု-ဟု ရေးကြ၏။ မသင့်။
ဒန္တဇတတိယကွရာ ဒ-နှင့်ရှိမှ သင့်မည်။ “သာဒိယတိ အသာဒိယတိတိ သာဒု၊ မဓုရံ”
(မောဂ္ဂလာန်)။ သူတော်ကောင်းဟော သာဓု-သဒ္ဒါမှ ဒန္တဇေတုတ္ထကွရာ ဓ-နှင့် သင့်မည်။
“သာဓေတိ အတ္တပရတ္တန္တိ သာဓု၊ သဇ္ဇနော” (မောဂ္ဂလာန်)။

ဤသို့လာသော အဋ္ဌကထာပါဌ်၏အရဖြင့် သူတပါးတို့ကို စေခိုင်း၍ ကိုယ်တိုင် မပြုငြားသော်လည်း ပုဗ္ဗ၊ မုဗ္ဗ၊ ပရစေတနာသည် ယထာရဟဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် တစ်ခုသော ရက်ကန်းသားသည် ၂-ထပ်သောချည်ကို ဖြစ်စေသော တန္တနယကဲ့သို့ မေးလျှောက်သော စကား ၂-ခွန်းတို့၏ အရကို တစ်ခုသော နည်းဥပဒေသ ဒေသနာနယကို ထုတ်ဆောင်၍ သိသာအောင် ပြဆိုလိုက်အံ့။

(၄) | ပထမတွဲ၊ စတုတ္ထပိုင်း၊ ပုဒ်မ-၆၀၊ အပိုဒ် ၄-အတွက် အဖြေကို ပထမတွဲ၊ တတိယပိုင်း၊ ပုဒ်မ-၅၂၊ အပိုဒ် ၂-တွင် ပြန်၍။

(၅) သုရာမေရယကံကိုလည်း တစ်ကြိမ်တစ်ခါ သောက်စားမိလျှင် အပါယ်ပဋိသန္ဓေ အကျိုးကို မပေး၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာ ပေးသည်-ဟု အချို့ဆရာတို့ ဟောပြောကြပါသည်။ “သုရာမေရယကံသည် အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို ပေးမည်၊ မပေးမည်၊ ပဝတ္တိအကျိုးကိုသာ ပေးမည်၊ မပေးမည်ကို အသေအချာ သိမှတ်လိုပါသည်”ဟု လျှောက်သည်မှာ-

သုရာဒီနဉ္စ အညတရံ ဟောတိ၊ မဒနီယံ ပါတုကမျတာစိတ္တဉ္စ ပစ္စုပ္ပန်တံ ဟောတိ၊
တဇ္ဇဉ္စ ဝါယာမံ အာပဇ္ဇတိ။ ပီတေ စ ပဝိသတိ၊ ဣမာနိ စတ္တာရိ။

ဟု သုရာမေရယကံ၏ အင်္ဂါ ၄-ပါးကို ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ သိက္ခာပဒသုတ်အဖွင့်(၂၁)တွင် လာသည်။

သုရာဒီနံ၊ သုရာ ၅-ပါး၊ မေရယ ၅-ပါးတို့တွင်။ အညတရဉ္စ၊ တစ်ခုခုသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ မဒနီယံ၊ ယစ်မျိုးကို။ ပါတုကမျတာ စိတ္တဉ္စ၊ သောက်ခြင်းငှာ အလိုရှိသော စိတ်သည်လည်း။ ပစ္စုပ္ပန်တံ၊ ရှေ့ရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ တဇ္ဇဉ္စ ဝါယာမံ၊ ထိုသုရာ-မေရယကို သောက်လိုသဖြင့် လုံ့လပြုခြင်းသို့။ အာပဇ္ဇတိ၊ ရောက်၏။ ပီတေ စ၊ သောက်သောခဏ၌လည်း။ ပဝိသတိ၊ ဝင်၏။ ဣမာနိ စတ္တာရိ၊ ဤအင်္ဂါ ၄-ပါးတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကြကုန်၏။

ဤသို့ အင်္ဂါ ၄-ပါးတို့ဖြင့် သောက်အံ့-ဟူသောအလိုဖြင့် ကာယဒွါရ၌ဖြစ်သော သုရာမေရယ-ဟု ဆိုအပ်သော ယစ်မျိုးတို့ကို မျှိုသောစေတနာသည် သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာန မည်၏။ ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကပါဌ၊ သိက္ခာပဒသုတ်အဖွင့် အဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၇)၌-

အဇ္ဇောဟရဏာဓိပ္ပာယေန ကာယဒွါရပဝတ္တာ သုရာမေရယမဇ္ဇာနံ အဇ္ဇော-
ဟရဏစေတနာ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

အဇ္ဈောဟရဏာဓိပ္ပါယေန၊ မျှိအံ-ဟူသောအလိုဖြင့်။ ကာယဒွါရပဝတ္တာ၊ ကာယ
ဒွါရ၌ ဖြစ်သော။ သုရာမေရယမဇ္ဇာနံ၊ သုရာမေရယ-ဟု ဆိုအပ်သော ယစ်မျိုးတို့ကို။
အဇ္ဈောဟရဏစေတနာ၊ မျှိလိုသော စေတနာကို။ သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာတိ၊ သုရာ-
မေရိယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်၏။

ထိုသုရာမေရယကို အဘယ်မျှလောက် သောက်သော် သိက္ခာပုဒ် ပျက်လောက်၍
ကမ္မပထ မြောက်သဖြင့် အပါယဂမနိယဖြစ်မည်နည်း-ဟူငြားအံ့-

အန္တမသော ကုသဂ္ဂေနာပိ ပိဝတိ၊ သုရံ ဝါ မေရယံ ဝါ ဗီဇတော ပဌာယ
ကုသဂ္ဂေနာပိ ပိဝတိ၊ ပါစိတ္တိယံ။ (ဝိ၊၄၊၃။၁၂၇။ ထောက် ဝိသဒီသံ)

ဟု ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ သုရာပါနသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်တွင် သမန်းမြက်ဖျားမျှဖြင့် ပိဝနစေတနာ
နှင့် သောက်သော် သီလ ပျက်၏။ သုရာမေရယကံလည်း ထိုက်၏။

အန္တမသော၊ အယုတ်သဖြင့်။ ကုသဂ္ဂေနာပိ၊ သမန်းမြက်ဖျားမျှဖြင့်လည်း။ ပိဝတိ၊
သောက်အံ့။ သုရံ၊ သုရာ ၅-ပါးကိုလည်းကောင်း။ မေရယံ ဝါ၊ မေရယ ၅-ပါးကိုလည်း
ကောင်း။ ဗီဇတော၊ မျိုးစေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ကုသဂ္ဂေနာပိ၊ သမန်းမြက်ဖျားမျှဖြင့်လည်း။
ပိဝတိ၊ သောက်အံ့။ ပိဝတော၊ သောက်သောရဟန်းအား။ ပါစိတ္တိယံ၊ ပါစိတ်အာပတ်သင့်၏။

ရဟန်းဖြစ်၍ သိက္ခာပုဒ်၏ အရာဖြစ်သောကြောင့်သာ ပါစိတ္တိယံ-ဟု ဆိုသည်။
သီလပျက်ချင်း အတူတူပင်။ ရဟန်းတို့မှာ အင်္ဂါ ၂-ပါး၊ လူ၊သာမဏေတို့မှာ အင်္ဂါ ၄-ပါး။
ရဟန်းတို့မှာ အစိတ္တက၊ လူ၊သာမဏေတို့မှာ သစိတ္တက။ ဤလို အထူးမှတ်။

သုရာ အနည်း၊ အများဖြစ်၍ အပ္ပသာဝဇ္ဇ မဟာသာဝဇ္ဇကိုသာ ရွေးချယ်သင့်သည်။
သီလပျက်၊ မပျက်၊ ကံ ထိုက်၊ မထိုက်ကို ယုံမှား မရှိရာ၊ ကံထိုက်ချေကလည်း အပါယဂမနိယ
ဧကန်ဖြစ်၏ မှတ်။

ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကနိကာယ် အဝင်ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ(၁၂၀)၊ သုတ္တ-
နိပါတ်အဋ္ဌကထာ(၂။၂၆)တို့၌-

မဇ္ဇပါနာ စ သံယမောတိ ပုဗ္ဗေ ဝုတ္တသုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရ-
မဏိယာ ဧတံ အဓိဝစနံ။ ယသ္မာ ပန မဇ္ဇပါယိ အတ္ထံ န ဇာနာတိ၊ ဓမ္မံ န
ဇာနာတိ၊ မာတု အန္တရာယံ ကရောတိ၊ ပိတု အန္တရာယံ ကရောတိ၊ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓ
တထာဂတသာဝကာနံ အန္တရာယံ ကရောတိ၊ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ ဂရဟံ သမ္ပရာယေ
စ ဒုဂ္ဂတိ အပရာပရိယေ ဥမ္မာဒဉ္စ ပါပုဏာတိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုလှစ်ဖွင့်တော်မူသတည်း။

မဇ္ဇပါနာ စ သံယမောတိ ဧတံ၊ မဇ္ဇပါနာ စ သံယမော-ဟူသော ဤအမည်သည် ကား။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေးဖြစ်သော သိက္ခာပဒသုတ်၌။ ဝုတ္တသုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရ-မဏိယာ၊ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော သုရာမေရယမဇ္ဇပမာဒဌာနာ ဝေရမဏိ-၏။ အဓိဝစနံ၊ အမည် တည်း။ ယသ္မာ ပန၊ အကြင်ကြောင့်လျှင်။ မဇ္ဇပါယိ၊ သေသောက်လေ့ရှိသောသူသည်။ အတ္ထံ၊ အကျိုးစီးပွားကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ ဓမ္မံ၊ အကြောင်းတရားကို။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။ မာတု အန္တရာယံ၊ အမိ၏အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ပိတု အန္တရာယံ၊ အဖ၏အန္တရာယ် ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဗုဒ္ဓပစ္စေကဗုဒ္ဓတထာဂတသာဝကာနံ၊ ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓ၊ သာဝက တို့၏။ အန္တရာယံ၊ အန္တရာယ်ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဒိဋ္ဌေ ဓမ္မေ စ၊ မျက်မှောက်ဘဝ၌လည်း။ ဂရဟံ၊ ဘုရား-စသော ပညာရှိတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသို့လည်းကောင်း။ သမ္ပရာယေ စ၊ တမလွန်ဘဝ၌ လည်း။ ဒုဂ္ဂတိံ၊ အပါယ်လားခြင်းသို့လည်းကောင်း။ အပရာပရိယေ၊ သံသရာဘဝ၌။ ဥမ္မာဒဉ္စ၊ ရူးခြင်းသို့လည်းကောင်း။ ပါပုဏာတိ၊ ရောက်၏။

ဤတွင်ရှေ့ သုရာမေရယကို သမန်းမြက်ဖျားဖြင့် ပိဝနစိတ်ဖြင့် သောက်ရာ၌ ကမ္မပထမြောက်၍ ပဋိသန္ဓေပဝတ္တိ အကျိုးပေးသည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီး သတ်တည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ တော်သလင်းလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခ မြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံခင်းမြို့နေ ဒါယကာ မောင်စံပြည့်-က သီချင်းသံကြားမှ ဈာန်ရကြောင်း၊
ရေကို ခိုး၍သောက်မှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်းနှင့်ဆိုသော စကားအဓိပ္ပါယ်ကို
ဖြေကြားပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၆၁] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံခင်းမြို့နေ ဒါယကာ ငစံပြည့် ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

- (၁) သီချင်းသံကို ကြားမှ ဈာန်ရကြောင်း၊
- (၂) ရေကို ခိုး၍သောက်မှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်းကို ကြားသိရဖူးသည် ဖြစ်ပါ၍
ထိုစကားကို ဆရာတော်ဘုရားမှ သိနိုင်ရာသည်ဖြစ်ပါ၍ ကျမ်းဂန်ပါဠိတွင် ရှိသည်နှင့်

အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား။”

၎င်းဒါယကာ မောင်စံပြည့် လျှောက်ထားချက် အထက်မေးခွန်းပါ စကားကို-

[၆၁] (၁) “သီချင်းသံကို ကြားမှ ဈာန်ရသည်”ဆိုသော စကားမှာ သီချင်းသံကို
ကြား၍ ဈာန်ရကြောင်းကို မလာ။ သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် လယ်စောင့်သော ဒါယကာမ
တစ်ယောက်ဆိုသော ဇရာမရဏနှင့်စပ်သော သီချင်းသံကို ကြား၍ ခရီးသွားရဟန်း ၆-
ကျိပ်တို့ အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်ကြကြောင်းကို ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင်ဖြစ်သော သုတ္တနိပါတ်
ကျမ်း၊ သုဘာသိတသုတ်၊ အဋ္ဌကထာ(၂။၁၂၄)တွင်-

သီဟဠဒီပေ မဂ္ဂပဿေ သဿံ ရက္ခန္တိယာ ဇာတိဇရာမရဏပဋိသံယုတ္တံ ဂီတံ
ဂါယန္တိယာ သုတ္တာ မဂ္ဂံ ဂစ္ဆန္တာ သဌိမတ္တာ ဝိပဿကဘိက္ခု အရဟတ္တံ ပတ္တာ-
ဟု လာသည်။

သီဟဠဒီပေ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌။ မဂ္ဂပဿေ၊ ခရီးအပါး၌။ သဿံ၊ ကောက်ကို။ ရက္ခန္တိ-
ယာ၊ စောင့်သော။ ဇာတိဇရာမရဏပဋိသံယုတ္တံ ဂီတံ၊ ပဋိသန္ဓေနေရခြင်း၊ အိုရခြင်း၊ နာရ
ခြင်း၊ သေရခြင်းနှင့်စပ်သော သီချင်းသံကို။ ဂါယန္တိယာ၊ သီသော မိန်းမ၏။ သဒ္ဓံ၊ အသံကို။
သုတ္တာ၊ ကြား၍။ မဂ္ဂံ၊ ခရီးသို့၊ ဂစ္ဆန္တာ၊ သွားကုန်သော။ သဌိမတ္တာ၊ ၆-ကျိပ်မျှ အတိုင်းအရှည်
ရှိကုန်သော။ ဝိပဿကဘိက္ခု၊ ဝိပဿကရဟန်းတို့သည်။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။
ပတ္တာ၊ ရောက်ကြကုန်၏။

၎င်းသီဟိုဠ်ကျွန်းတွင်ပင် တိဿအမည်ရှိသော ဝိပဿနာကို အားထုတ်သော
ရဟန်းသည် ပဒုမာကြာအိုင်၏အနီးသို့ သွားရာ ပဒုမာကြာအိုင်၌ ပဒုမာပန်းတို့ကို ချိုး
လျက်-

ပါတော ဖုလ္လံ ကောကနဒံ၊ သူရိယာလောကေန ဘိဇ္ဇတေ။

ဧဝံ မနုဿတ္တဂတာ သတ္တာ၊ ဇရာဘိဝေဂေန မိလာယန္တိ။ ။ -

ဟု သီသော မာတုဂါမ၏ သီချင်းသံကို ကြား၍ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်းကို-

တိဿော နာမ အာရဒ္ဓဝိပဿကော ဘိက္ခု၊ ပဒုမသရသမိပေန ဂစ္ဆန္တော ပဒုမသရေ
ပဒုမာနိ ဘဠိတွာ။

“ပါတော ဖုလ္လံ ကောကနဒံ၊ သူရိယာလောကေန ဘိဇ္ဇတေ။

ဧဝံ မနုဿတ္တဂတာ သတ္တာ၊ ဇရာဘိဝေဂေန မိလာယန္တိ”တိ။ ဣမံ ဂီတံ ဂါယန္တိ-
ယာ အရဟတ္တံ ပတ္တော။ (သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၂၁၂၄။ သံ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၅၀။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဟု ၎င်းသုတ္တနိပါတ်ကျမ်း၊ သုဘာသိတသုတ် အဋ္ဌကထာတွင် လာသည်။

အာရဒ္ဓဝိပဿကော၊ အားထုတ်သော ဝိပဿနာရှိသော။ တိဿော နာမ၊ တိဿ
အမည်ရှိသော။ ဘိက္ခု၊ ရဟန်းသည်။ ပဒုမသရသမိပေန၊ ပဒုမာအိုင်၏အနီးဖြင့်။ ဂစ္ဆန္တော၊
သွားသည်ရှိသော်။ ပဒုမသရေ၊ ပဒုမာအိုင်၌။ ပဒုမာနိ၊ ပဒုမာတို့ကို။ ဘဉ္စိတွာ၊ ချိုး၍။

ပါတော သိယာ ဖုလ္လံ ကောကနဒံ၊ သူရိယာလောကေန ဘိဇ္ဇတေ။

ဧဝံ မနုဿတ္တဂတာ သတ္တာ၊ ဇရာဘိဝေဂေန မိလာယန္တိတိ၊ ပါတော သိယာ ဖုလ္လံ
ကောကနဒံ၊ သူရိယာလောကေန ဘိဇ္ဇတေ။ ဧဝံ မနုဿတ္တဂတာ သတ္တာ၊ ဇရာဘိဝေဂေန
မိလာယန္တိ-ဟူ၍။ ဣမံ ဂီတံ၊ ဤသီချင်းသံကို။ ဂါယန္တိယာ၊ သီသော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ၏။
သဒ္ဓံ၊ အသံကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ အရဟတ္တံ၊ အရဟတ္တဖိုလ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်လေ၏။

သီချင်းသံဂါထာ၏ ယောဇနာကား ပါတော၊ နံနက်အခါ၌။ ဖုလ္လံ၊ ပွင့်သော။
ကောကနဒံ၊ ကောကနဒ-မည်သော ကြာသည်။ သူရိယာလောကေန၊ နေ၏အရောင်ဖြင့်။
ဘိဇ္ဇတေ ယထာ၊ ပျက်လေသကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။ မနုဿတ္တဂတာ၊ လူ၏အဖြစ်သို့
ရောက်ကြကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ ဇရာဘိဝေဂေန၊ ဇရာ-တည်းဟူသော
လျင်သောအဟုန်ဖြင့်။ မိလာယန္တိ၊ ညှိုးနွမ်းကုန်၏။

ကောကနဒံ-ဟူသောပုဒ်၌ ‘ကောကနဒံ’ဟု နမှာ ဥသရနှင့် ဖတ်ရွတ်ရေးထား
မှတ်သားပြောဆိုကြ၏။ မသင့်။ ‘ကောကနဒံ’ဟု နမှာ အသရနှင့် ရှိမှ သင့်မည်။ “ကောကာ-
နဒန္တိ အနေနာတိ ကောကနဒေါ”ဟု ဝစနတ္ထပြု။ အနေန၊ ဤကြာကြောင့်။ ကောကာ၊
ခွေးတို့သည်။ နဒန္တိ၊ ဟောင်တတ်ကုန်၏။ ဣတိ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ကောကနဒေါ၊
ကောကနဒ မည်၏။

ခွေးတို့ မြင်လျှင် သားတစ်နှင့် တူသောကြောင့် ဟောင်ရကား ထို့ကြာကို ကော-
ကနဒ-ဟူလို။ ကြာနီကို ယူ။ ကောကသဒ္ဓါ ခွေးဟော။ “ကုက ဝက အာဒါနေ၊ ကောကာ-
ဝကော၊ (သဒ္ဓနီတိ)။”

ငါတို့ မြတ်စွာဘုရား ပွင့်တော်မမူမီ ဒါယကာတစ်ယောက်သည် သား ၇-ယောက်
တို့နှင့်တကွ တောမှလာရာ မောင်းထောင်းသောမိန်းမ ဆိုလိုက်သော သီချင်းသံကို ကြား၍
သား ၇-ယောက်နှင့်တကွ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရား ဖြစ်ကြောင်းကို ၎င်းအဋ္ဌကထာတွင်ပင်-

ဗုဒ္ဓန္တရေ အညတရော ပုရိသော သတ္တဟိ ပုတ္တေဟိ သဒ္ဓိ ဝနာ အာဂမ္မ
အညတရာယ ဣတ္ထိယာ မုသလေန တဏှာလေ ကောဋေန္တိယာ ဂီတသဒ္ဓံ သုတွာ
သဟ ပုတ္တေဟိ ပစ္စေကဗောဓိ ပတ္တော။

ဟု လာသည်။ (သုတ္တနိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၄။ သံ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၅၀)

ဗုဒ္ဓန္တရေ ကဿပ၊ ဂေါတမဘုရား ၂-ဆူတို့၏အကြား၌။ အညတရော၊ ၁-ယောက်
သော။ ပုရိသော၊ ယောက်ျားသည်။ သတ္တဟိ ပုတ္တေဟိ၊ သား ၇-ယောက်တို့နှင့်။ သဒ္ဓိ၊
တကွ။ ဝနာ၊ တောမှ။ အာဂမ္မ၊ လာလတ်၍။ မုသလေန၊ ကျည်ပွေ့ဖြင့်။ တဏှာလေ၊ ဆန်
တို့ကို။ ကောဋေန္တိယာ၊ ထောင်းသော။ အညတရာယ၊ ၁-ယောက်သော။ ဣတ္ထိယာ၊ မိန်းမ
၏။ ဂီတသဒ္ဓံ၊ သီချင်းသံကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ သဟ ပုတ္တေဟိ၊ သား ၇-ယောက်တို့နှင့်
တကွ။ ပစ္စေကဗောဓိ၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်ကြလေ၏။

မောင်းထောင်းသော မိန်းမရွတ်သော သီချင်းသံကား-

ဇရာယ ပရိမဒ္ဓိတံ၊ မိလာတစမ္ပနိဿိတံ။
မရဏေ ဘိဇ္ဇတိ ဧတံ၊ မစ္စုဿ ယသမာမိသံ။
ကိမိနံ အာလယံ ဧတံ၊ နာနာကုဏပပူရိတံ။
အသုစိဘာဇနံ ဧတံ၊ ကဒလိက္ခန္ဓသမံ ဣဒံ။ -

ဟူသည်တည်း။ (သုတ္တနိဋ္ဌ၊ ၂၊ ၁၂၅။ သံ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၅၁)

ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းသဘောတရားဖြင့်။ ပရိမဒ္ဓိတံ၊ နှိပ်စက်
အပ်၏။ မိလာတစမ္ပနိဿိတံ၊ ညှိုးနွမ်းသောအရေကို မှီ၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။
မရဏေ၊ သေမင်း၏ ခံတွင်း၌။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ မစ္စုဿ၊ သေမင်း၏။ ယသမာမိသံ၊
စားရာ အစားအစာနှင့်လည်း တူ၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ကိမိနံ၊ ၈၀-သော ပိုးမျိုး
တို့၏။ အာလယံ၊ တည်ရာ၊ နေရာ၊ သားမွေးရာ၊ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်စွန့်ရာ သူနာအိမ်လည်း
ဖြစ်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ နာနာကုဏပပူရိတံ၊ အထူးထူးသော အပုပ်တို့ဖြင့်
ပြည့်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ အသုစိဘာဇနံ၊ မစင်ထည့်သော အိုးနှင့်လည်း တူ၏။
ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ကဒလိက္ခန္ဓသမံ၊ ငှက်ပျောတုံးနှင့်လည်း တူ၏။

ဤတွင်ရှေ့ သီချင်းသံကို ကြားရာ၌ ရဟန္တာဖြစ်ကြောင်း၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဘုရားဖြစ်
ကြောင်းကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် တစ်ဦးသော ရဟန္တာမထေရ်မြတ်သည် မဟာစေတီကိုလည်းကောင်း၊ မဟာဗောဓိကိုလည်းကောင်း ရှိခိုးပူဇော်အံ့သောငှာ နောက်ပါ ရှင်သာမဏေတစ်ပါးနှင့် ကြွသွားတော်မူရာ လူတို့ ညစာသုံးဆောင်ကြသော အချိန်ကာလ ညချမ်းအခါတွင် သာမဏေကို မသိစေဘဲ တစ်ယောက်တည်းသာ ကြွသွားတော်မူလတ်သတည်း။ ထိုအခါ သာမဏေသည် “ငါ၏ ဥပဇ္ဈာယ်ကား အဘယ်သို့ သွားသနည်း” ဟု ဖဝါးခြေစဉ် မပြတ် လိုက်လေသော် မဟာစေတီတွင် မိလေရကား တောင်တံခါးဖြင့် ဝင်၍ စေတီပြင်သို့ ရှေ့စဉ်နောက်ထပ် ချဉ်းကပ်ကြလေ၏။

ရဟန္တာမထေရ်လည်း သာမဏေ လာသည်ကို နှလုံးမသွင်းဘဲ စေတီတော်ကိုသာ ပူဇော်လေးမြတ် ဆည်းကပ်လျက် ပန်းဖြင့် ပူဇော်လိုသောစိတ်ဖြစ်၍ သာမဏေလည်း မိမိရောက်လာသော အဖြစ်ကို ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာ သိအောင် ပြုလေရကား “အဘယ်အခါ ရောက်လာသနည်း” ဟု မေး၍ “ဤစေတီကား များစွာသော ဓာတ်တော်တို့၏ ဌာပနာရာ ဖြစ်၍ ပန်းဖြင့် ပူဇော်ရသော် ကောင်း၏” ဟု ဆိုလျှင် “အရှင်ဘုရား၊ အကျွန်ုပ် ဆောင်ပါအံ့” ဟု လျှောက်ထားပြီးလျှင် ကောင်းကင်ခရီး၊ ဈာန်ယာဉ်စီးလျက်၊ တောကြီးမြိုင်သာ၊ ဟိမဝါသို့ လျင်မြန်စွာ သွား၍ တောင်တံခါးမုခ်ပေါက်မှ အနောက်တံခါးမုခ်ပေါက်သို့ မရောက်မီအတွင်း အဆင်း၊ အနံ့တို့ဖြင့် သင်းပျံ့မွှေးကြူသော ပန်းတို့ကို ယူခဲ့၍ ကပ်လှူရလေသည်။

စေတီအပြင်မှ ဖောင်းရစ်သို့ ကျအောင် ပုဆစ်ဒူးနစ်မျှသော ပန်းတို့ကို ကြဖြန့် ပူဇော်သဖြင့် ပန်းပွင့်တို့သည် မကုန်နိုင်ခြင်း၊ မယွင်းမယိုရှိရကား “အရှင်ဘုရား၊ ပန်းထည့်သော ရေစစ်ကိုသာ အောက်သို့ မျက်နှာထား၍ လှုပ်ရှားတော်မူပါ” ဟု လျှောက်၍ အောက်သို့ လှည့်မှ ရှိသမျှပန်းတို့သည် ကုန်ခန်းလေ၍ “ဤသာမဏေသည် တန်ခိုးဣဒ္ဓိပါဒ်ကို အဘယ်မျှကြာအောင် ရွက်ဆောင်နိုင်လိမ့်မည်နည်း” ဟု အဘိညာဉ်ဖြင့် ဆင်ခြင်ရာ မကြာခဏ ဝိသဘာဝကြောင့် ပျက်စီးရမည်ကို မြင်တော်မူလျှင် “ငါ့ရှင် သာမဏေမှာ ဈာန်လာဘီ-ဣဒ္ဓိမယသည် နောက်ကာလ ယွင်းပျက်၍ မျက်စိတစ်ဖက်ကန်းသော ရက်ကန်းသည် မိန်းမနှင့် ညားရမည် ဧကန်ပင် ငါမြင်ရသည်” ဟု ဆိုသော ဥပဇ္ဈာစရိယ၏ ဩဝါဒစကားကို ကြားလျက်သာ မနာမယူဘဲ မဟာဗောဓိကို ပူဇော်ပြီးမှ “တိဿမဟာဝိဟာရမှ အဘယ်အရပ်သို့ ကြွတော်မူမည်နည်း” ဟု လျှောက်၍သာ ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာနှင့် အတူမပါဘဲ ရွာအဝင်တွင် အဘိညာဉ်ဖြင့် ကောင်းကင်မှ ကျ၍ အတူတကွပင် ဝင်ကြလေလျှင် “ငါ့ရှင်၊ ပုထုဇဉ်တို့၏ ဣဒ္ဓိပါဒ်သည် အနည်းငယ်မျှ ဝိသဘာဝကြောင့် ပျက်စီးတတ်လှချေ၏” ဟု ဆုံးမတော်မူပြန်သတည်း။

သာမဏေလည်း ဥပဇ္ဈာစရိယ၏ သြဝါဒသံကို မနာမခံဘဲ ကမ္မမေန္တဝိဟာရ (ကမ္မ-
ပေန္တဝိဟာရ)သို့ ရောက်ကြလေလျှင် တစ်ကြိမ်ထပ်မံ၍ ဆုံးမပြန်သော စကားကို နားမတင်ဘဲ
ကောင်းကင်ဖြင့် ပျံသွားရာ ကမ္မမေန္တရာမှ ပဒုမာကြာအိုင်သို့ ဆင်းသက်သဖြင့် ပဒုမာကြာကို
ချိုးယူသော ရက်ကန်းသည်မ၏ ဂီတသဒ္ဒသီချင်းသံကို ကြားလေလျှင် သကာခဲတွင် မှက်၊
ယင်၏ပမာဏ၊ ကောင်းကင်မှ ကျ၍ ကမ်းစတွင် ရပ်လျက် တည်လေသည်။ ထိုအခါ ခြေဖြင့်
သာ လျင်စွာ သွားလတ်၍ သပိတ်၊သင်္ကန်းကို လှမ်းယူစေပြီးမှ ခဏမကြာ ပြန်လာသတည်း။

ဥပဇ္ဈာယ်ဆရာလည်း “သာမဏေကား၊ ငါ့စကားကို နားမထောင်ပြီ”ဟု နှလုံး
သွင်း၍သာ ဆွမ်းခံရွာသို့ ကောင်းစွာ ဝင်တော်မူလတ်သတည်း။ ထိုရောအခါ ရက်ကန်း
သည်မငယ်နှင့်တကွ ရက်ကန်းသည်ကြီး အထီး၊အမ ယောက္ခမလောင်းတို့က “မကောင်းသည်
ဟာ၊ ကြောက်စရာအလွန်၊ ရွံစရာအစု၊ ပုပုရွရွ၊ မြင်သမျှပင်၊ အနိစ္စနှင့်၊ ဒုက္ခသဘော၊
ချမ်းသာနှင့် မရောဘူး၊ ဤလောကဓာတ်၊ စက်ရဟတ်သည်၊ ဤပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၊ ခုနေ့ညပင်
မြင်ရလိမ့်မည်တကား”ဟု သနားကြင်နာ ကရုဏာရှေ့ထား၍ တရားဓမ္မ သြဝါဒနှင့် ဆုံးမ
စကား ပြောကြသည်များကို ပယ်ရှားငြင်းဆန်၊ ပိုးဖလံကဲ့သို့၊ စိတ်မာန်သွင်း၍ အတင်းခုံခံ
လေသည်။ ယင်းသို့ နောက်တွင် ကောင်းကင်ပျံသည်၊ ဈာန်ယာဉ်ပျက်သော၊ ကိုလူထွက်မှာ၊
ပေသကာရ၊ နာမတွင်မည်၊ ရက်ကန်းသည်မကို ရ၍ လင်မယား ဖြစ်ကြသတည်း။

တစ်နေ့သ၌ ရက်ကန်းသည်မအမှုကို ပြုလုပ်ကြ၍ များလှစွာ အဖော်တစ်စုနှင့်
တစ်ခုသောအရပ်သို့ ချဉ်းကပ်ကြရာ သူတကာတို့၏ သားမယားမှာ အာဟာရကိစ္စကို
စောစောကပင် ပို့သ၍သွား၊ သူမယားမှာ နေမြင့်လှမှ လာသည်-ဟု မာန်မာနတက် ဒေါသ
ထွက်၍ ရက်ကန်းယောက်ရိုးတံနှင့် ပစ်လေရကား ချင်း၏မယား မျက်စိတစ်ဖက် ပျက်ရလေ
သည်။ သည်ကိုရည်၍ မဆွကပင် ဆရာသခင် ကျေးဇူးရှင်သည်-

သာမဏေရ တံ့ ကုဒါနိ မဟိဒ္ဓိကော၊ ဧဝရူပံ ပန ကုဒ္ဓိ နာသေတွာ ပစ္ဆိမကာလေ
ကာဏပေသိကာယ ဟတ္ထေန မဒ္ဓိတံ ကဠိယံ ပိဝိဿတိ။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၂။ ၂၇၉-၂၈၀)

ဟု ဆိုတော်မူကြောင်းကို ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ သမ္ပပဓာနဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာတွင် လာသည်။

သာမဏေရ၊ သာမဏေ။ တံ့၊ သင်သည်။ ကုဒါနိ၊ ယခုအခါ၌။ မဟိဒ္ဓိကော၊
တန်ခိုးကြီးပေ၏။ ဧဝရူပံ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ ကုဒ္ဓိ၊ တန်ခိုးကို။ နာသေတွာ၊ ဖျက်ဆီး၍။
ပစ္ဆိမကာလေ၊ နောက်ကာလ၌။ ကာဏပေသိကာယ၊ မျက်စိတစ်ဖက်ကန်းသော ရက်ကန်း
သည်မ၏။ ဟတ္ထေန၊ ဖြင့်။ မဒ္ဓိတံ၊ နယ်အပ်သော။ ကဠိယံ၊ ပအုံးရည်ကို။ ပိဝိဿတိ၊
သောက်ရလတ္တံ့။

ဤတွင်ရွှေ့ သီချင်းသံကို ကြားရသဖြင့် ဈာန်မှ လျှောကျသော ဝတ္ထုညာပကကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) ရေကို ခိုး၍သောက်မှ ဘုရားဖြစ်ကြောင်းကို မေးလျှောက်သည်မှာ- ဗာရာဏသီ ပြည်တွင် ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသောအခါ ကာသီတိုင်းတွင် တခုသော ရွာငယ်၌ ဒါယကာ ၂-ယောက်တို့သည် ကိုယ်စီယူဆောင်၍သွားသော ရေဗူးတို့ကို သင့်ရာအရပ်၌ ထား၍ လယ်ထွန်ကြရာ တစ်ယောက်သောသူသည် ရေငတ်မွတ်သောကြောင့် ရေဗူးရှိရာ ရေသောက်မည် သွားသည်တွင် မိမိ၏ရေဗူးမှ ရေကုန်မည်စိုး၍ တစ်ယောက်သောသူ၏ ရေဗူးမှ ရေကို ခိုးယူ၍ သောက်လေ၏။

ညချမ်းသို့ ရောက်သောအခါ ရေချိုးပြီးသော် “ငါ့အား ယခုနေ့ အဘယ် မကောင်းမှု ကို ပြုမိသနည်း” ဟု ဆင်ခြင်သော် ရေကို ခိုးယူ၍ သောက်မိသော အကုသိုလ် မကောင်းမှု ကို မြင်လေလျှင် ထိတ်လန့်ခြင်း ပြင်းစွာ ဖြစ်လေရကား ဤအကုသိုလ်တရား ပွားများသည်ရှိ သော် အပါယ်ငရဲသို့ ကျတတ်၏။ ထို့ကြောင့် ထိုအကုသိုလ်တရားကို တဖန်အသစ် မဖြစ်စေရအောင် ငါ-နှိပ်စက်အံ့” ဟု ရေကို ခိုးယူမိသော အကုသိုလ်တရားကို အာရုံပြု၍ ဝိပဿနာကို ပွားသည်ရှိသော် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအဖြစ်သို့ ရောက်၍ မိမိရသော ဂုဏ်ကျေးဇူးတို့ကို အထူးအောက်မေ့ဆင်ခြင်လျက် နေလင့်၏။

ထိုအခါ အဖော်ဖြစ်သော လယ်ထွန်ယောက်ျားသည် အပါးသို့ ချဉ်းကပ်လေ၍ “အဆွေ၊ အိမ်သို့ ပြန်သွားကြစို့” ဟု ဆိုပေရကား “သင်သာ သွားလေ၊ ငါကား ပြန်ဖွယ် ကိစ္စ မရှိ။ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ဧကန် ငါရပြီ” ဟု ဆိုလျှင် “ပစ္စေကဗုဒ္ဓါအရှင်မြတ်သည် သင်ကဲ့သို့ မဟုတ်ပါ။ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်လျက် လက် ၂-သစ်ခန့်ရှိသော ဆံပင်ဖြင့် ငါတို့ မြင်ဖူး၏” ဟု ဆိုသောကာလ လက်ဖြင့် ဦးခေါင်းကို သုံးသပ်သောခဏ၌ ဂီဟိလိင်္ဂမနုဿအသွင်သည် အလျှင်းပင် ကွယ်ပ၍ နီလှသော သင်းပိုင်၊ ခါးဝတ်၊ လျှပ်စစ် နွယ်အဆင်းနှင့်တူသော ကာယဗန္ဓုန၊ အလတ္တကပါဋ္ဌလဝဏ္ဏဥတ္တရာသံဂ၊ မေဃဝဏ္ဏ- သံဃာဋီ၊ ပိတုန်းရောင်အဆင်းနှင့်တူသော မြေသပိတ်ကို လွယ်ချိတ်လျက် လက် ၂-သစ်ခန့် ရှိသော ဆံပင်၊ ရဟန်း၏အသွင်ဖြင့် ကောင်းကင်ခရီး ပျံကြွ၍ နန္ဒမူလိုဏ်သို့ ရောက်လေ သည်။ ယင်းသည်နောက်မှ ဗာရာဏသီပြည်သို့ ကြွသွားရာ ဗာရာဏသီမင်းကြီးက “ငယ် ရွယ်စဉ်ကပင် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ရောက်တော်မူသည်မှာ ဤလောကဓာတ် စက်ရဟတ် ဝဋ်တရား၌ များစွာသော အာဒိနဝနိဗ္ဗိန္ဒတရားတို့တွင် အဘယ်အာရမ္မဏိကမနသိကာရ ကြောင့် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်သို့ ဧကန် ရောက်တော်မူသနည်း” ဟု မေးလျှောက်သည်တွင်

ရေကို ခိုးယူသောက်မိသော အကုသိုလ်မမှ နိဗ္ဗိန္ဒမနသိကာရကြောင့် ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်ကို ရသည်ဟု-

မိတ္တော မိတ္တဿ ပါဏိယံ (ပါနီယံ) အဒိန္နံ ပရိဘုဉ္ဇိဿ။
တေန ပစ္ဆာ ဝိစိကိစ္ဆိ (ဝိဇိဂုစ္ဆိ) တံ ပါပံ ပကတံ မယာ။
မာ ပုန အကရိ ပါပံ၊ တသ္မာ ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။ ။ -

ဟူသော ဂါထာပါဌ်ဖြင့် ဖြေဆိုကြောင်းကို သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ ကာမဝိတက်ကို ကြံသော သာဝတ္ထိပြည် သား ရဟန်း ၅၀၀-တို့ကို အကြောင်းပြု၍ ဟောတော်မူကြောင်းကို ငါးရာ့ငါးဆယ်၊ ဧကာဒသကနိပါတ်၊ ၅-ခုမြောက်သော ပါနီယဇာတ်(ဇာ၊ဋ္ဌ၊၄။၁၁၅-၉)တွင် လာသည်။

မိတ္တော၊ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော ငါသည်။ မိတ္တဿ၊ အဆွေခင်ပွန်းဖြစ်သော လူ၏။ အဒိန္နံ၊ ဥစ္စာရှင်သည် ကိုယ်နှုတ်ဖြင့် မပေးသော။ ပါဏိယံ (ပါနီယံ) ရေကို။ ပရိဘုဉ္ဇိဿံ၊ ခိုးယူသုံးဆောင်မိ၏။ တေန၊ ထိုခိုးယူမိသောကြောင့်။ ပစ္ဆာ၊ နောက်ကာလ၌။ တံ ပါပံ၊ ထိုမကောင်းမှုကံကို။ မယာ၊ ငါသည်။ ပကတံ၊ ပြုမိ၏-ဟု။ ဝိစိကိစ္ဆိ၊ ယုံမှားရှိ၏။ (ဝိဇိဂုစ္ဆိ၊ စက်ဆုပ်မိပြီ။) ပုန၊ တဖန်။ ပါပံ၊ မကောင်းမှုကို။ မာ အကရိ၊ နောင်-မပြုပြီ။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ တံ ပါပံ၊ ထိုမကောင်းမှုကို။ အာရမ္မဏံ ကတ္တာ၊ အာရုံပြု၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ ပဗ္ဗဇိတော၊ ရဟန်းပြု၏။

ဤတွင်ရွှေ့ ရေကို ခိုးယူသုံးဆောင်မိသော မကောင်းမှု သံဝေဂဝတ္ထုပြု၍ ပစ္စေက-ဗုဒ္ဓါဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော်၊ ၇-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိ-ရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ကြံခင်းမြို့နေ ဒါယကာမောင်စံပြည့်-က ယခုအခါကာလမှာ
 *အရိမေတ္တေယျဘုရား-စသော အနာဂတ်ကာလ၌ ပွင့်လတ္တံ့သော
 ဘုရားရှင်တို့ ရုပ်ပွားတော်အတု ပြုဖန်ကိုးကွယ်လျှင် ကုသိုလ်တရား
 ဖြစ်ပွားမည်၊ မဖြစ်ပွားမည်အကြောင်းနှင့် *သေ ၄-ပါး၊ ရှင် ၄-ပါး ရှိ၊မရှိ
 အကြောင်း၊ *စက္ခုပသာဒအကြောင်းများကို လျှောက်ထားချက်

[၆၂] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံခင်းမြို့နေ ဒကာ မောင်စံပြည့် လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

* (၁) ယခုကာလ ဂေါတမဘုရားရှင်၏ လက်ထက်တော်အခါ အနာဂတ်ကာလ၌
 ပွင့်လတ္တံ့သော မေတ္တေယျ-စသော ဘုရားရှင်တို့၏ ရုပ်ပွားတော်၊ သဏ္ဌာန်တော်
 များကို တုလုပ်၍ ကိုးကွယ်သင့်မည်၊ မသင့်မည်၊

ကိုးကွယ်ပူဇော်၍ ကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားမည်၊ မဖြစ်ပွားမည်၊ ထိုကုသိုလ်
 တရားသည် လူ၊ နတ်၊ နိဗ္ဗာန် ၃-တန်သော အကျိုးကို ပေးစွမ်းနိုင်မည်၊ မပေးစွမ်း
 နိုင်မည်၊

ထုလုပ်အပ်သော မေတ္တေယျ-စသော ဘုရားရှင်တို့၏ ရုပ်ပွားတော်၊ သဏ္ဌာန်
 တော်မြတ်တို့အား ထိုဘုရားရှင်တို့၏ အဆင်းတော်၊ အသံတော်များကို အာရုံပြု၍
 ယခုကာလကပင် ကျောင်း၊ တန်ဆောင်း၊ ပြာသာဒ်၊ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း-စသည်တို့ကို
 ပေးလှူသော် ဂေါတမမြတ်စွာဘုရားရှင်၏ ရုပ်ပွားတော်၊ သဏ္ဌာန်တော်မြတ်တို့
 အား လှူဒါန်းခြင်းနှင့် အသို့ အကျိုးထူးမည်၊ မထူးမည်၊

* (၂) သေသူ ၄-အင်၊ ရှင်သူ ၄-ပါးတို့ ယခုကာလတိုင် ရှိမည်၊ မရှိမည်။

အရှင်မဟာကဿပမထေရ်၏ အလောင်းတော်ကို အဘယ်အရပ်၌ အဘယ်
 မင်းတို့ သွတ်သွင်းသို့ထားသည်။ အရှင်မဟာကဿပ အလောင်းတော်ကို
 မေတ္တေယျဘုရားရှင်၏ လက်ထက်၌ သဂြိုဟ်ဖုတ်ကြည်းမည်-ဟု ပြောဆိုကြသော
 စကားများသည် တရားဓမ္မခဏ်နှင့် လျော်မည်၊ မလျော်မည်။

* (၃) ‘စက္ခု စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ’-ဟု မဇ္ဈိမာယုက-ပသာဒ
 စက္ခု ၁-ခုကိုလည်းကောင်း အဘိမုခိဘူတဃဋ္ဌနဖြစ်၍ ရှေ့တူရှုထင်သော ရူပါရုံ
 အများကိုလည်းကောင်း စွဲ၍ စက္ခုဝိညာဏ်စိတ် ၁-ခုဖြစ်သည်ကို ဓမ္မသင်္ဂဏီ၌

ဟောတော်မူသောကြောင့် တစ်ခုတည်းသော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သဲပြင်မြူမှုန် အစု
အများကို တပြိုင်နက် ဧကက္ခဏ၌ မြင်၏။ သို့သော်လည်း-

ဝတ္ထုပရိတ္တတာယာတိ ဧတေန အနေကကလာပဂတာနိ ဗဟူနိယေဝ
ရူပါယတနာနိ သမုဒိတာနိ သံဟစ္စကာရိတာယ သိဝိကုဗ္ဗမာနညာယေန စက္ခု-
ဝိညာဏဿ အာရမ္မဏပစ္စယော။

ဟူသော အနုဋီကာ(၁။၇၄)နှင့် အညီ ထမ်းစဉ်ထမ်းသောနည်းဖြင့် မြင်၏-ဟူသော
ဆရာတို့စကား မှားမည်၊ မှန်မည်။

ဤအကြောင်းများကို ယုံမှားသံသယ ရှိကုန်ကြ၍ ဘုရားတပည့်တော်မှ စ၍
ဒါယကာ၊ ဒါယိကာမအများတို့ကို သနားတော်မူသဖြင့် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ
ကျမ်းဂန်တို့ဖြင့် ဟုတ်မှန်တိုင်း ညွှန်ကြားဆုံးဖြတ်တော်မူ၍ ဘုရားတပည့်တော်အား
သနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

တကာမောင်စံပြည့် လျှောက်ထားချက်-

[၆၂](၁) မေတ္တေယျဘုရား၏ရုပ်ပွား ကိုယ်စားဆင်းတုတော် ထုလုပ်ကိုးကွယ်သည့်အရာ
ကို လျှောက်သည်မှာ- ဘုရားဖြစ်တော်မမူမီကပင် သုမေဓာရသေ့ဖြစ်၍ နိယတဗျာဒိတ်
ကို ခံတော်မူသောကာလ ရလတ္တံ့သော ပါရမီဒဗ္ဗသမ္ဘာရကို မြင်တော်မူလျှင်-

ပဿထ ဣမံ တာပသံ၊ ဇဋ္ဌိလံ ဥဂ္ဂတာပနံ။
အပရိမေယျေ ဣတော ကပ္ပေ၊ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဘဝိဿတိ။ -
(ဗုဒ္ဓဝံ၊၃၁၁။ အပါဌ၊၁၊၂၀။ ဗုဒ္ဓဝံ၊၄၊၁၁၇။ အဘိ၊၄၊၁၄၄။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊၁၂၇)

ဟု ဗျာဒိတ်ကြားတော်မူပြီးလျှင် သုမိတ္တာ ကပ်လှူသော ကြာ ၈-လက်တို့ဖြင့် ရလတ္တံ့သော
ဗျာဒိတ်၊ သဗ္ဗညုဟဉာဏ်ဝောက်ကို ရည်၍ သုမေဓာရှင်ရသေ့ကို ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား
ပူဇော်ခဲ့ကြောင်း၊ ၄-သိန်းသော သံဃာတော်တို့နှင့် နတ်၊လူ၊ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအများ၊ ရမ္မာဝတီ
ပြည်သားတို့ များစွာသော ပန်း၊နံ့သာတို့ဖြင့် ပူဇော်ကြကြောင်းကို အပဒါန်အဋ္ဌကထာ၊
ဗုဒ္ဓဝံသအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာတို့တွင်-

ဒီပင်္ကရဒသဗလော ဗောဓိသတ္တံ ပသီဒိတွာ အဋ္ဌဟိ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိဟိ ပူဇေတွာ
ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိ။ တေပိ စတုသတသဟဿသင်္ခါ ခီဏာသဝါ ဗောဓိ-
သတ္တံ ဂန္ဓမာလေဟိ ပူဇေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကမိသု၊ ဒေဝမနုဿာ ပန
တထေဝ ပူဇေတွာ ဝဋ္ဌိတွာ ပက္ကန္တာ။

မဟာဇနော တထာဂတဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော မာလဂန္ဓဝိလေပနံ
အာဒါယ ရမ္မနဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗောဓိသတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ
ပူဇေတွာ ဝန္တိတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ရမ္မနဂရံ ပါဝိသိ။ -

ဟု လာသည်။ (အပ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၀၊ ၂၁။ ဗုဒ္ဓဝံ၊ ၄၊ ၁၁၉။ ဇိနာလင်္ကာရဋီကာ၊ ၁၂၈။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဒီပင်္ကရဒသဗလော၊ ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရားသည်။ ဗောဓိသတ္တံ၊ ဘုရားလောင်းကို။
ပသိဒိတွာ၊ ကြည်ညို၍။ အဋ္ဌဟိ ပုပ္ဖမုဋ္ဌိဟိ၊ ကြာ ၈-လက်တို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်ခဲ့၍။
ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်လှည့်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပက္ကာမိ၊ ဖဲတော်မူ၏။ တေပိ စတုသ-
တသဟဿသင်္ခါ ဒီဏာသဝါ၊ ထို ၄-သိန်းသော သံဃာတော်တို့သည်လည်း။ ဗောဓိသတ္တံ၊
ဘုရားလောင်းကို။ ဂန္ဓမာလေဟိ၊ ပန်း၊ နံ့သာတို့ဖြင့်။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်ခဲ့၍။ ပဒက္ခိဏံ၊
လက်ယာရစ်လှည့်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ပက္ကာမိသု၊ ဖဲကြလေကုန်၏။ ဒေဝမနုဿာ ပန၊
နတ်၊ လူတို့သည်လည်း။ တထေဝ၊ ထိုအတူသာလျှင်။ ဂန္ဓမာလေဟိ၊ ပန်း၊ နံ့သာတို့ဖြင့်။
ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်ခဲ့၍။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုး၍။ ပက္ကာန္တာ၊ ဖဲကြကုန်၏။

မဟာဇနော၊ ရမ္မာဝတီပြည်သူ လူအပေါင်းသည်။ တထာဂတဿ၊ ဒီပင်္ကရာ
မြတ်စွာဘုရား၏။ ဝစနံ၊ စကားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြား၍။ တုဋ္ဌဟဋ္ဌော၊ ရွှင်လန်းဝမ်းမြောက်
သည်ဖြစ်၍။ မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ၊ ပန်း၊ နံ့သာ၊ နံ့သာပျောင်းကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ ရမ္မနဂရာ၊
ရမ္မာဝတီပြည်မှ။ နိက္ခမိတွာ၊ ထွက်ကြကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဗောဓိသတ္တံ၊ ဘုရားလောင်း သုမေဓာ
ရသေ့သို့။ ဝါ၊ ကို။ ဥပသင်္ကမိတွာ၊ ကပ်၍။ ဂန္ဓမာလာဒီဟိ၊ ပန်း၊ နံ့သာ-စသည်တို့ဖြင့်။
ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်၍။ ပဒက္ခိဏံ၊ လက်ယာရစ်လှည့်သည်ကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ရမ္မနဂရံ၊
ရမ္မာဝတီပြည်သို့။ ပါဝိသိ၊ ဝင်ကြလေ၏။

သည်ကို ရည်၍ -

“ဇမ္ဗူလင်္ကျာ၊ သောင်းဒီပါတွင်၊ ကြေညာနဲ့သိ၊ တိပိဋက၊ သာဂရဝယ်၊ ဉာဏ
တံချ၊ နှိုက်ခဲ့ချ၍၊ ဗိုလ်လူခပဲ၊ သိနိုင်ခဲ့သည်၊ အံ့အဲနှိုင်းတု၊ စာစောင်ပြု၍၊
သုဂမ္ဘီရ၊ သာရတ္ထဖြင့်၊ ဩဇလေးနက်၊ ဓိပ္ပာယ်ထွက်ကို၊ ပြက်ပြက်ကွင်းကွင်း၊
လူခပင်းအား၊ ရှင်းလင်းသေချာ၊ မိန့်ခဲ့မှာသည်၊ စာမေဒနီ၊ ပါရမီဟု၊ သီလဝံသ၊
ထေရမဟာ၊ ကျမ်းကဗျာတွင်၊ တစ်ရာမက၊ စဲလှသည်၊ ပုံချခတ်နှိပ်၊ မြေတံဆိပ်
ထက်၊ ဦးထိပ်အဖျား၊ ရပ်တန့်နားပြီး၊ ဘုန်းကြီးကြငှန်း၊ ရှစ်ဆုပ်ပန်းဖြင့်၊ ကြဲဖျန်း
လက်ယာ၊ လှည့်ခဲ့ပါ၍၊ မြတ်စွာခြေတော်၊ ချီခဲ့သော်လျှင်”

ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်။ ထိုစကားကို ဇိနာလင်္ကာရကျမ်း(ဋီ၊ ၁၂၀)တွင် -

လဒ္ဒံဝ ဗောဓိ သမနုဿရန္တော။

ပူဇေတွာ ယာတေ မုနိ ဒေဝမနုဿေ။

ဥဌာယ သမ္ဗုဒ္ဓံ ဒသပါရမီ။ - ဟု လာသည်။ (ဥပဇာတိဂါထာ)

လဒ္ဒံဝ၊ ရလတ္တံ့သည်သာလျှင်ဖြစ်သော။ ဗောဓိ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို။ သမနုဿရန္တော၊ အောက်မေ့လျက်။ ပူဇေတွာ၊ ပူဇော်ခဲ့၍။ မုနိဒေဝမနုဿေ၊ ဘုရား၊ နတ်၊ လူတို့သည်။ ယာတေ၊ ကြွတော်မူကြကုန်သော်။ ဥဌာယ၊ ညွှန်ပျောင်းမှထ၍။ ဒသပါရမီ၊ ပါရမီ ၁၀-ပါး မြတ်တရားကို။ သမ္ဗုဒ္ဓံ၊ သုံးသပ်ဆင်ခြင်တော်မူ၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသည်ထောက်လျှင် ၄-အသင်္ချေနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းထက်ကပင် ရလတ္တံ့သော သဗ္ဗညုတဉာဏ်တော်ကို အာရုံပြု၍ ဘုရား၊ နတ်၊ လူပရိသတ်တို့ ပူဇော်ရသည်ဟူရကား နောင်ပွင့်တော်မူလတ္တံ့သော ဘုရားဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ ကိုးကွယ်လေးမြတ်ဆည်းကပ်လှူဒါန်းကြသည့်သူတို့ ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော သဘော၊ ယောနိသောမနသိကာရ ဥဇုကဓမ္မ ဖြစ်အံ့၊ စင်စစ် ကုသိုလ်ရ၏။

ကုသိုလ်စေတနာမှန်က ကုသိုလ်သာ ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို အထက် ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင် အရာအရာ၌ ပြဆိုခဲ့ပြီ။ ယခုကာလ ဂေါတမဘုရား၏ ရုပ်ပွားတော်၊ ဆင်းတုတော်တို့ကို ကိုးကွယ်လှူဒါန်းသည်နှင့် အဘယ်သို့ ကွဲပြားကြမည် မေးလျှောက်သည်မှာ-

- ရည်ရင်းဝတ္ထုကပင် ဘုရား မုချ-မဟုတ်သေးသည်လည်း တစ်ကြောင်း၊
- ဂေါတမဘုရား၏ ကိုယ်တော်စား ရုပ်ပွားဆင်းတု-စသော စေတီ ၃-ပါး ထင်ရှားရှိသေးသည်လည်း တစ်ကြောင်း၊
- အကယ်၍တည်း နိယျာနိကဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ကြောင်း ကောင်းသော နှလုံးသွင်းရှိသည် ဖြစ်ခဲ့အံ့၊ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားနှင့်တူစွာ ချမ်းသာ ၃-တန်ကို ဧကန်မုချ ရစေနိုင်သော ငါတို့ဂေါတမဘုရား သာသနာသည် သံဝါမဆိတ်၊ မိုးလုံးထိတ်မိ၊ ဇာတိဿရဂုဏ်တော်၊ ခဲလျော်ကူးမြောက်၊ မသွားစောက်သည်၊ ကျိနောက်ဝဲဝုတ်၊ သမုဒ္ဒရာ၊ ချာချာရစ်ပတ်၊ ရဟတ်၊ ယာဉ်၊ ရထား၊ ဝဋ်တရားမှ၊ လွှားလွှားထုတ်ဆယ်၊ ကယ်တင်ယူအောင်၊ နိဗ္ဗူသောင်သို့၊ ရောက်အောင် ပို့နိုင်ပြီးရကား အဘယ်မှာ ကိုးကွယ်စရာ ရှာဖွယ်ကိစ္စ ရှိလေတော့အံ့နည်း-ဟု ဂန္ထန္တရဗဟုဿုတ အရှင်မြတ်တို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူရန် ရှိသည်လည်း တစ်ကြောင်း-

ဖြစ်၍ ဘုရားစင်စစ်ဧကန် သဗ္ဗညုတဉာဏ် ကိန်းအောင်းတော်မူသော ကိုယ်တော်မြတ်၏ သရီရဓာတ်စေတီတော်ကို မမီနိုင်ရာ။

(၂) သူသေ ၄-အင်၊ သူရှင် ၄-ပါးကို မေးလျှောက်သည်မှာ ထိုစကားသည် သင်္ဂါယနာ သုံးတန်တင်၊ ကျမ်းဂန်ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့တွင် မလာ။ ဝစနပရံပရ၊ စကား အဆက် ဆက်ပြောကြသည်မှာ—

- ဝေဘာရတောင်တွင် အရှင်မဟာကဿပထေရ်၊
- သုဘာသာရတောင်တွင် ဥတ္တမထေရ်၊
- ဝေမိဿကတောင်တွင် ဓမ္မထေရ်၊
- မကုဠတောင်မှာ ဥဓေရထေရ်—

ဟူ၍ ဤကား သေ ၄-ပါးတည်း။

- တောင်သမုဒ္ဒရာမှာ ဥပဂုတ္တထေရ်၊
- အနောက်သမုဒ္ဒရာမှာ မေဓရထေရ်၊
- မြောက်သမုဒ္ဒရာမှာ ဘဒ္ဒထေရ်၊
- အရှေ့သမုဒ္ဒရာမှာ ဓမ္မသာရထေရ်—

ဟူ၍ ဤကား သူရှင် ၄-ပါးတည်း။

ယခုကာလတိုင် မေးလျှောက်သည်မှာ အထက်ဖြေဆိုသော စကားဖြင့်ပင် သိသာ ပြီ။ ၎င်းသူသေ ၄-ပါးအဝင် အရှင်မဟာကဿပအလောင်းတော် အဘယ်အရပ်မှာ ရှိသည် ကို မေးလျှောက်သည်မှာ ငါတို့မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံတွင် ရတနာပုဉ္ဏရာဇဌာနီ မင်းနေပြည်ကြီးမှ အနောက်မြောက်ထောင့် ခပ်ယွန်း၊ ခရီး ၇-သောင်းကျော်ခန့်ကွာ၊ ကန္နိမြို့နယ်အတွင်း ဝေပုလ္လ၊ ဝေဘာရ၊ ဂိဇ္ဈကုဋ်-ဟူ၍ တောင် ၃-လုံးတို့တွင် ဝေဘာရတောင် အောက်တွင် အရှင်မဟာကဿပ အလောင်းတော် စံကြောင်းကို အစဉ်စကား ပြောကြားကြ၏။ ငါတို့ မြန်မာတိုင်းနိုင်ငံအတွင်း အနီး၊အဝေး အရပ်ထက်ဝန်းကျင်တို့မှာ သွားရောက်ကြသည်ကား အလွန်ပင် များ၏။ အဘယ်မင်းတို့ သွင်းထားခဲ့သည် မေးလျှောက်သည်မှာ ကျမ်းလာစကား၊ မဟုတ်လေရကား ကွဲပြား၍ မဆိုသာဖြစ်သည်။ မေတ္တယျဘုရားရှင်လက်ထက် လက်တော် ၌ တင်ထား၍ သဂြိုဟ်မည်ဆိုသော စကားကို ကျမ်းဂန်လာ၊မလာ မေးလျှောက်သည်မှာ “အရင်းလဲလျှင် အဖျား ထင်းဖြစ်သည်”ဆိုသကဲ့သို့ အရင်းစကားကပင် ဧကန်မုချ မမှန် ချေက နောက်ကို ထပ်မံ၍ မေးရန်မရှိ။

(၃) “စက္ခု ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ”ဟူသော နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်ပါဠိတော် စကားကို အလျဉ်းသွယ်၍ တစ်ခုတည်းသော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် သဲပြင် မြူစုအများကို

တပြိုင်နက် ဧကက္ခဏ၌ မြင်၏။ သို့သော်လည်း (ဤကျမ်း နှာ-၄၄၈) ဟူသော အဘော်မှ အထက်ဖြေဆိုလိုက်သော စကားကို သဘောမကျေချမ်း၍ ပြန်လှန် ထပ်မံမေးသည် ယူရန် ရှိ၏။ တစ်ခုတည်းသော စက္ခုဝိညာဏ်ဖြင့် ရူပါရုံအများကို မြင်သည်မဟုတ်။ စက္ခုဝိညာဏ် အများဖြင့်ပင် ရူပါရုံအများကို မြင်သည်။ ရုပ်သက်ခဏငယ် ၅၁-ချက်၊ စိတ်သက် သတ္တရ- သာယုက-ပြည့်မှ ချုပ်သည်။ စိတ္တက္ခဏ လျင်မြန်ကြောင်းကို အထက် ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာ၊ ဒုတိယပရိစ္ဆေဒတွင် ပြဆိုခဲ့ပြီး *ဝတ္ထုပရိတ္တတာယာတိ-အစရှိသော ပါဠိ၏အရမှာ အမေး တွင် အဖြေပါစကားဖြစ်၍ အသစ်ပြဆိုရန် မရှိပြီ။

ဤတွင်ရွှေ. သေသူ ၄-ပါး၊ ရှင်သူ ၄-ပါး စသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

ကြံခင်းမြို့နေ ဒါယကာမောင်စံပြည့်-က တိရစ္ဆာန်တို့မှာ
ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်သင့်,မဖြစ်သင့်ကို သိလိုကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၆၃] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံခင်းမြို့နေ ဒကာ ငစံပြည့် လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးဖြစ်သင့်ကြောင်းနှင့် အမြွက်စကား ကြားသိရ
ဖူးပါသောကြောင့် ရဟန်း,ရှင်,လူတို့ကို လျှောက်ထားမေးမြန်းပါသော်လည်း နေရာ
ကျ မပြောမဆိုနိုင်ကြရှိသည် ဖြစ်ပါ၍ တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်သင့်
ကြောင်းကို နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်စကားပါ ဒါယကာ မောင်စံပြည့် လျှောက်ချက်အတိုင်း-

တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်သင့်,မဖြစ်သင့်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ-

[၆၃] (၄၀) ဒုဟေတုကာန'မဟေတုကာနဉ္စ ပနေ'တ္ထ ကိရိယာဇဝနာနိစေဝ အပ္ပနာဇ-
ဝနာနိ စ န လဗ္ဘန္တိ။

(၄၁) တထာ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ သုဂတိယံ။

(၄၂) ဒုဂ္ဂတိယံ ပန ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တ မဟာဝိပါကာနိ စ န လဗ္ဘန္တိ။

ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟမည်သော လက်သန်းအဋ္ဌကထာပါဌ်(ဝိထိပိုင်း၊ ပိုဒ် ၄၀-၄၂)နှင့် အညီ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်တို့အား အကုသိုလ်စိတ် ၁၂-ခု၊ ဟသိတုပ္ပါဒ်ကြည်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု၊ မဟာကုသိုလ်စိတ် ၈-ခု၊ ဤ ၃၇-ခုသော စိတ်တို့ကို ရအပ်ကုန်၏။ ထို ၃၇-ခုသော စိတ်တို့တွင် ယှဉ်သော ၅၂-ခုသော စေတသိက်တို့ကိုလည်း သိအပ်ကုန်၏။

အဋ္ဌကထာပါဌ်၏အနက်ကား—

(၄၀) ပန၊ အထူးကို ပြအံ့။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၁၂-ယောက်ကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့တွင်။ ဒုဟေတုကာနဉ္စ၊ ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ အဟေတုကာနဉ္စ၊ သုဂတိအဟိတ်ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ကိရိယာဇဝနာနိ စ၊ ကိရိယာဇောတို့ကိုလည်းကောင်း။ အပ္ပနာဇဝနာနိ စ၊ အပ္ပနာဖြစ်သော မဟဂ္ဂုတ်လောကုတ္တရာဇောတို့ကိုလည်းကောင်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

(၄၁) တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ သုဂတိယံ၊ သုဂတိဘုံ၌။ ဉာဏသမ္ပယုတ္တဝိပါကာနိ စ၊ ဉာဏသမ္ပယုတ်ဝိပါကစိတ်တို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

(၄၂) ဒုဂ္ဂတိယံ ပန၊ ဒုဂ္ဂတိဘုံ၌ကား။ ဉာဏဝိပ္ပယုတ္တမဟာဝိပါကာနိ စ၊ ဉာဏဝိပ္ပယုတ်မဟာဝိပါကစိတ်တို့ကိုလည်း။ န လဗ္ဘန္တိ၊ မရအပ်ကုန်။

ဤသို့ ပရမတ္ထဖြစ်သော စိတ် ၃၇-ခု၊ စေတသိက် ဒွေးပညာသတို့ကို ဒုဂ္ဂတိအဟိတ်ဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်တို့၌ ရအပ်ကုန်၏။

- ပါဏာတိပါတ၊ အဒိန္နာဒါန၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ-ဟူ၍ ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊
- မုသာဝါဒ၊ ပိသုဏဝါစာ၊ ဖရုသဝါစာ၊ သမ္ပလာပ-ဟူ၍ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၊
- အဘိဇ္ဈာ၊ ဗျာပါဒ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ -ဟူ၍ မနောဒုစရိုက် ၃-ပါး

ဤသို့ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါးဖြစ်၏။

ထိုဒုစရိုက် ၁၀-ပါးတို့တွင်—

- ပါဏာတိပါတ၊ ဖရုသဝါစာ၊ ဗျာပါဒ၊ ဤဒုစရိုက် ၃-ပါးတို့သည် ဒေါသကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

- ကာမေသု မိစ္ဆာစာ, အဘိဇ္ဈာ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဤဒုစရိုက် ၃-ပါးတို့သည် လောဘကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။
- အဒိန္နာဒါန, မုသာဝါဒ, ပိသုဏဝါစာ, သမ္ပပ္ပလာပ၊ ဤဒုစရိုက် ၄-ပါးတို့သည် လောဘ, ဒေါသ ဟိတ် ၂-ပါးတို့ကြောင့် ဖြစ်ကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းအဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအမည်ရှိသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ (ဝိထိမုတ်ပိုင်း၊ ပိုဒ် ၅၈-၆၀)၌-

ပါဏာတိပါတော ဖရုသဝါစာ ဗျာပါဒေါ စ ဒေါသမူလေန ဇာယန္တိ။ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော အဘိဇ္ဈာ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ လောဘမူလေန၊ သေသာနိ စတ္တာရိပိ ဒွိဟိ မူလေဟိ သမ္ဘဝန္တိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပါဏာတိပါတော စ၊ ပါဏာတိပါတသည်လည်းကောင်း။ ဖရုသဝါစာ စ၊ ဖရုသဝါစာသည်လည်းကောင်း။ ဗျာပါဒေါ စ၊ ဗျာပါဒသည်လည်းကောင်း။ ဒေါသမူလေန၊ ဒေါသမူလကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ကာမေသု မိစ္ဆာစာရော စ၊ ကာမေသု မိစ္ဆာစာရသည်လည်းကောင်း။ အဘိဇ္ဈာ စ၊ အဘိဇ္ဈာသည်လည်းကောင်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိသည်လည်းကောင်း။ လောဘမူလေန၊ လောဘမူလကြောင့်။ ဇာယန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

သေသာနိ၊ ကြွင်းကုန်သော။ စတ္တာရိပိ၊ ၄-ပါးကုန်သော ဒုစရိုက်တို့သည်လည်း။ ဒွိဟိ မူလေဟိ၊ လောဘ, ဒေါသ-ဟူသော မူလ ၂-ပါးတို့ကြောင့်။ သမ္ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာတွင် ပါဏာတိပါတကို ကြံသောသူသည် ပါဏာတိပါတကံ မြှောက်လျှင် အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့သည် စေတနာပက္ခိကဖြစ်၍ ပါဏာတိပါတကံ သို့ ဝင်လေတော့သည်။ ပါဏာတိပါတကံ မမြှောက်လျှင်လည်း အဗ္ဗေဟာရိကဖြစ်၍ ကမ္မပထ မခေါ်ဝေါ်လောက်သည်သာတည်း-ဟု-

တေ ဟိ (ပန စိတ္တေဟိ) သဟဇာတာ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော စေတနာ-ပက္ခိကာ ဝါ အဗ္ဗေဟာရိကာ ဝါ -

ဟု လာသည်။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၃၃)

တေဟိ၊ ထိုပါဏာတိပါတ ပယောဂ လုံ့လ ဥဿာဟ ကမ္မပထ-စသည်တို့နှင့်။ သဟဇာတာ၊ တကွဖြစ်ကုန်သော။ အဘိဇ္ဈာဗျာပါဒမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိယော၊ အဘိဇ္ဈာ, ဗျာပါဒ, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ

တို့သည်။ စေတနာပက္ခိကာ ဝါ၊ ကာယကံ-ဟူသောအမည်ကို ရကုန်သည်လည်း။ ဟောန္တိ၊
ဖြစ်ကုန်၏။ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါ၊ မနောကံ-ဟု မခေါ်ဝေါ်လောက်ကုန်သည်လည်း။
ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

စေတနာပက္ခိကာ ဝါတိ ကာယကမ္မဝေါဟာရလာဘာ၊ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါတိ
မနောကမ္မဝေါဟာရဝိရဟာ။ -

ဟု ဋီကာ(မူလဋီ၊ ၁။ ၇၈) မိန့်၏။

စေတနာပက္ခိကာ ဝါတိ၊ စေတနာပက္ခိကာ ဝါ-ဟူသည်ကား။ ကာယကမ္မဝေါဟာ-
ရလာဘာ၊ ကာယကံ-ဟူသော အမည်ကို ရကုန်၏။ အဗ္ဗောဟာရိကာ ဝါတိ၊ အဗ္ဗောဟာ-
ရိကာ ဝါ-ဟူသည်ကား။ မနောကမ္မဝေါဟာရဝိရဟာ၊ မနောကံ-ဟူသော ခေါ်ဝေါ်ခြင်းမှ
ကင်းကုန်၏။

ပါဏာတိပါတ၏ အင်္ဂါပယောဂနှင့် တကွဖြစ်သော ဗျာပါဒကို ယူရမည်။ ပါဏာ-
တိပါတ၏ အင်္ဂါပယောဂနှင့် မစပ်ဘဲ ဗျာပါဒ၏ အင်္ဂါလက္ခဏာနှင့်သာ စပ်သောအရာ
ဗျာပါဒ ကမ္မပထ အသီး ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌-

မနောကမ္မံ (မနောဒွါရေ) ပန ဝဓကစေတနာယ ဥပ္ပန္နမတ္တာယ ဧဝ ကမ္မပထော
(ကမ္မပထဘေဒေါ)။ သော စ ခေါ ဗျာပါဒဝသေန၊ န ပါဏာတိပါတဝသေန။

ဟူသောပါဌ် (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၃၂)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

မနောကမ္မံ ပန၊ မနောကံ-ဟူသည်ကား။ ဝဓကစေတနာယ၊ သေစေလိုသော
စေတနာ၏။ ဥပ္ပန္နမတ္တာယ ဧဝ၊ ဖြစ်ကာမျှဖြင့်သာလျှင်။ ကမ္မပထော၊ ကမ္မပထ မြောက်၏။
သော စ ခေါ၊ ထိုမနောကံသည်လည်း။ ဗျာပါဒဝသေန၊ ဗျာပါဒ၏ အစွမ်းဖြင့်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ပါဏာတိပါတဝသေန၊ ပါဏာတိပါတ၏အစွမ်းဖြင့်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

အဘိဇ္ဈာ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတို့ကိုလည်း ဤနည်းချည်းမှတ်။ ဤသို့ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော
နည်းဖြင့် မည်သည့်သတ္တဝါမဆို ထိုအကုသိုလ်တရား ရထိုက်သသူအား ၁၀-ပါးကုန်သော
ဒုစရိုက်တို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ကုလာဝကဇာတ်(ဇာ၊ ၄၊ ၁။ ၂၂၀-၂)တွင်
သုဇာတာမိဖုရား၏ အလောင်းဖြစ်သော ဗျိုင်းမကို သိကြားမင်းက ၅-ပါးသီလကို ခံယူ
ဆောက်တည်စေကြောင်းကိုလည်းကောင်း၊ ဝိနည်းမဟာဝါ၊ မဟာခန္ဓကတွင် လူ၏အယောင်
ဆောင်၍ ရဟန်းပြုလာသော နဂါးကို “ငါဘုရားသာသနာတော်တွင် သင်တို့နှင့် မလျော်၊

နဂါးပြည်သို့ သွား၍ နဂါးတို့ ကျင့်အပ်သော ၅-ပါးသီလ၊ ၈-ပါးသီလတို့ကိုသာ ကျင့်ဆောင် ကြိုးစား အားထုတ်လေ”ဟု ဘုရား မိန့်တော်မူကြောင်းများကိုလည်းကောင်း လာသည်။

ထိုအကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ကာဠယက္ခိနိဝတ္ထု(၁။၂၉)။ ဝိနည်းအဋ္ဌကထာ၊ မဟာဝါကျမ်းတို့တွင်လာသော ကာလနာဂရာဇာဝတ္ထု။ ဧကကနိပါတ်၊ ဗကဇာတ်၊ မစ္ဆဇာတ်၊ ကုသနာဠိဇာတ်၊ ဗိဠာရဇာတ်၊ အဂ္ဂိကဘာရဒွါဇဇာတ်၊ မဟာဂေါဓဇာတ်၊ ဝိရောဓဇာတ်၊ ကာကဇာတ်၊ သဗ္ဗိဝဇာတ်။ ဒုကနိပါတ်၊ သိင်္ဂီလဇာတ်၊ ဥရဂဇာတ်၊ ဂုဏဇာတ်၊ သကုဏ္ဍိဇာတ်၊ အာဒိစ္စပဋ္ဌာနဇာတ်၊ တိန္ဒြကဇာတ်၊ စတုမဋ္ဌဇာတ်၊ ခဏ္ဍဇာတ်၊ သုသုမာရဇာတ်၊ ကုမ္ဘိလဇာတ်၊ ဂူထပါဏဇာတ်၊ ဗကဇာတ်၊ သဗ္ဗဒါဠိကဇာတ်။ တိကနိပါတ်၊ ကက္ကဋကဇာတ်၊ ဝဗုဒ္ဓိသုကရဇာတ်၊ ဇေယျဇာတ်၊ အန္တဇာတ်၊ ပက္ခဇာတ်။ စတုကနိပါတ်၊ သသပဏ္ဍိတဇာတ်၊ တိတ္ထိရဇာတ်၊ ကာကဝတီဇာတ်၊ ကုန္တိနီဇာတ်၊ သန္ဓိဘေဒနဇာတ်။ ပဉ္စကနိပါတ်၊ ဝဏ္ဏာရောဟဇာတ်၊ သာလိယဇာတ်၊ တစသာရဇာတ်။ ဆက္ကနိပါတ်၊ ကုက္ကုဋကဇာတ်၊ ဓမ္မဓဇဇာတ်၊ တုဏ္ဍိလဇာတ်၊ သုဝဏ္ဏကက္ကဋကဇာတ်။ သတ္တကနိပါတ်၊ ဒဗ္ဗပုပ္ဖဇာတ်၊ မဟာကပိဇာတ်၊ ကောဋသိမ္ဗလိဇာတ်။ နဝကနိပါတ်၊ ပူတိမံသဇာတ်။ ဒသကနိပါတ်၊ စတုပေါသထိယဇာတ်၊ ကုက္ကုဋကဇာတ်။ တေရသကနိပါတ်၊ ဖန္ဒနဇာတ်။ ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊ ပဉ္စပေါသထိကဇာတ်၊ တစ္ဆသုကရဇာတ်၊ မဟာဝါဏီဇာတ်။ ဝိသတိနိပါတ်၊ စမေယျဇာတ်။ မဟာနိပါတ်၊ ဘူရိဒတ်ဇာတ်၊ ဝိမုရဇာတ် တော်များကို ထောက်ထားနှိုင်းညှိ၍ သိရာ၏။

အထူးကား။ စတုက္ကနိပါတ် သသပဏ္ဍိတဇာတ်တွင် ယုန်နှင့် မြေခွေး၊ ဖျံနှင့် မျောက်တို့ ဥပုသ်စောင့်ကြရာ မြစ်နားသဲပြင်တွင် တွေ့သော၊ ငါးတဲအုံတွင်တွေ့သော ဖွတ်သေ၊ နို့ဓမ်းများကို ဥစ္စာရှင် ရှိ၊မရှိ သိအောင် ကြွေးကြော်၍ ကောက်ယူကြကြောင်း။

တိတ္ထိရဇာတ်တွင်လည်း ဘုရားအလောင်း ခါမင်းက “အကျွန်ုပ်၏ ပယောဂကြောင့် ဆွေမျိုးဖြစ်သော ခါအပေါင်းတို့ကို မုဆိုးဖမ်းယူသတ်စားသည့်အရာများသည် အကျွန်ုပ်မှာ ပါဏာတိပါတအကုသိုလ်မှ လွတ်ပါအံ့လော”ဟု ရသေ့ထံ လျှောက်ထားကြောင်းနှင့် လာသည်။

စတုက္ကနိပါတ်၊ ကာကဝတီဇာတ်တွင် ဗာရာဏသီမင်းကြီး၏ မိဖုရားကို ဂဠုန်မင်း ခိုးယူကြောင်း။ ဧကနိပါတ်၊ ဗကဇာတ်-စသည်တို့၌ ဗျိုင်းသည် ငါးအပေါင်းတို့ကို ယုံကြည်စိမ့်သောငှာ လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းကြောင်းများနှင့် လာသည်ဖြစ်၍ ထိုထို ပါဠိဇာတ်နိပါတ်၊ ဝတ္ထုသာဓကတို့တွင် ယထာရဟ ဒုစ္စရိတဓမ္မကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိ၍ သိရာ၏။ ဇာတ်တော်တို့ အတ္ထုပ္ပတ္တိကို သိသာအောင် ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။

ဤတွင်ရှေ့ တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်သင့်ကြောင်းကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်ကျော်၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-သိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

ကြံခင်းမြို့နေ ဒါယကာ လှေသူကြီး မောင်ရှမ်းကလေး-က

“မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်ကို ရကြောင်းဖြစ်သော ဥပဒေသကို

ညွှန်ပြတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ထားချက်

[၆၄] “ဘုရားတပည့်တော် ကြံခင်းမြို့နေ လှေသူကြီး ဒါယကာ ငရှမ်းကလေး ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်းကို နှလုံးသွင်းထား မှတ်သားကြည့်ရှုရန် ကျမ်းဂန်အရ နည်းဥပဒေသကို ညွှန်ပြထုတ်ဆောင်၍ သိသာအောင် ကယ်မသနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အထက်စကားပါ ဒါယကာ မောင်ရှမ်းလေး လျှောက်ချက်—

[၆၄] “မဂ်၊ဖိုလ်၊နိဗ္ဗာန်သို့ ရောက်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ နှလုံးသွင်းထား မှတ်သားရန် ကျမ်းဂန်အရ နည်းဥပဒေသကို ညွှန်ပြထုတ်ဆောင်၍ သိသာအောင် ကယ်မသနားတော်မူပါ”ဟု လျှောက်ချက်အရ ဖော်ပြပေအံ့။

သစ္စာ ၄-ပါး၊ ၅-ပါးသော ဥပယုဓမ္မတို့ကို အပိတ်အပင် မရှိ၊ အကုန်အစင် ထိုးထွင်း၍ သိမြင်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ-အစရှိသော ၁၁-ပါးသော မီးရှိန်ဖြင့် တထိန်ထိန်တောက်လောင်လျက် သံသရာတည်း-ဟူသော ဝဲဂယက် မှာ အိပ်မက်သော်မှ မထင်၊မမြင်စဖူးရ၊ ဘဝများစွာ ရာ၊ထောင်၊သိန်း၊သန်းမက မရေတွက် မပိုင်းခြားနိုင်သော ကပ်ကမ္ဘာကာလတို့က အဂတဒိသဖြစ်၍ တရံတဆစ် တဖြစ်တခေါက် မရောက်စဖူးသော အမတမှန်၊ နိဗ္ဗာန်တည်း-ဟူသော မြို့မြတ်သို့ ရောက်စေတတ်သော

ဝိမုတ္တိရသအားဖြင့် တပါးသောကိစ္စရှိသော လောကုတ္တရာ ချမ်းသာသုခကို ခဏလွယ်ကူ ရယူခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သော အတ္တဂမ္ဘီရ ဓမ္မဒေသနာတော်မြတ်ကို-

ဧထ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဣမမေဝ ကာယံ ဥဒ္ဓံ ပါဒတလာ အဓော ကေသမတ္ထကာ
တစပရိယန္တံ ပူရံ နာနပ္ပကာရဿ အသုစိနော ပစ္စဝေက္ခထ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (မ၊၃။၁၃၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဧထ၊ လာကြကုန်။ ပါဒတလာ၊ ခြေဖဝါးပြင်မှ။ ဥဒ္ဓံ၊ အထက် ဆံဖျားတိုင်အောင်။ ကေသမတ္ထကာ၊ အထက် ဆံဖျားမှ။ အဓော၊ အောက် ခြေဖဝါးတိုင် အောင်။ တစပရိယန္တံ၊ အရေလျှင် အဆုံးရှိသော။ နာနပ္ပကာရဿ၊ အထူးထူးအပြားပြား သော။ အသုစိနော၊ မစင်ဖြင့်။ ပူရံ၊ ပြည့်သော။ ဣမမေဝ ကာယံ၊ ဤ ၁-လံမျှလောက် သော ခန္ဓာကိုယ်ကို။ တုမေ၊ သင်-ချစ်သားတို့သည်။ ပစ္စဝေက္ခထ၊ ပညာစက္ခုဖြင့် သေသေ ချာချာ ရှုကြကုန်။

“ဧထ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဣမမေဝ ကာယံ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိလာသည့်အတိုင်း ဤကာယအစု သမ္မုတိပညတ်ဖြစ်သော အတ္တဘော သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှသော ချစ်ခင်လေးမြတ်ဖွယ် တွယ်တာစုံမက် နှစ်သက်စရာ မရှိ။ စံပယ်၊ စံကား၊ ချရား၊ စွယ်တော်၊ အကျော်၊ စမ္မာ၊ နံ့သာ၊ ကရမက်-စသော ၄-ပါးသော ဇာတိဂန္ဓ၊ ၁၀-ပါးသော ပဘေဒဂန္ဓ-ဟု ဆိုအပ်သော အခိုးအထုံ၊ အမှုန့်ပန်းပေါင်း-စသော သင်းသင်းလှိုင်လှိုင် ကြိုင်ကြိုင်မွေးမွေး အေးအေးပျံ့ပျံ့ ကောင်းသောအနံ့တို့သည်လည်း တရံတခါ တစိုးတစိမျှ မရှိလေရာ။ ပုလဲ၊နီလာ၊ သန္တာ၊ဂေါ်မုတ်၊ ဥဿဖရား၊ ပတ္တမြား၊ စိန်၊ကြောင်-စသော ရတနာအထု အစုအခဲတို့၏ ယိုထွက်စီးဆင်းရာလည်း မဟုတ်၊ စက်ဆုပ်စရာ ရွံ့ရှာဖွယ်သာ ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်တို့၏ စီးလာဆင်းသက် အောက်၊ထက် အရပ်ရပ်မှ မပြတ် ယိုထွက်အပ်သည်ဖြစ်၍ ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏အလယ်တွင် မတင့်တယ် သောအဖြစ်ကိုသာ ဆောင်တတ်၏။

ထိုသို့ဖြစ်၍ တရံတဆစ်မျှ ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်လေးမြတ်စရာ ကြံ၍ မတွေ့မမြင် ကောင်းသော ဤကာယကို ဣတ္ထိပုရိသသညာ၊ ငါ၊ငါ၏ကိုယ် ထင်မှတ်သဖြင့် တွယ်တာနှစ် သက်အပ်သောကြောင့် အာဒိနဝကို မထင်မမြင်နိုင်သတည်း။ စင်စစ်သော်ကား ထိုကာယ အစု သမ္မုတိပညတ် အတ္တဘာဝမှ ဖြစ်သမျှအပေါင်းတို့သည် မကောင်းသည်သာ ရွံ့ရှာဖွယ် အစု တစ်ခုခုသော ဝတ္ထုကိုမျှ ရှိသလေးမြတ် သိုမှီးသိမ်းထားအပ်သည် မရှိ၊ ထိုကိုင် သုံးသပ်ခြင်းကိုမျှ မပြုဝံ့သည်သာ ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

ဣမသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ဗျာမမတ္ထေ ကဠေဝရေ သဗ္ဗာကာရေန ဝိစိနန္တော န ကောစိ
ကိဉ္စိ မုတ္တံ ဝါ မဏိံ ဝါ ဝေဠုရိယံ ဝါ အဂရံ ဝါ စန္ဒနံ ဝါ ကုက္ကံမံ ဝါ ဝါသစုဏ္ဏာ-
ဒီနိ ဝါ န ပဿတိ၊ အထ ခေါ ပရမဒုဂန္ဓံ ဇေဂုစ္ဆံ အသုစိယေဝ ပဿတိ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (သံ၊ ၄၊ ၃။ ၂၉၇)

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗျာမမတ္ထေ၊ ၁-လံမျှလောက်ရှိသော။ ဣမသ္မိံ ကဠေဝရေ၊ ဤကိုယ်
သမုတ် အကောင်ပုပ်၌။ သဗ္ဗာကာရေန၊ ခပ်သိမ်းသော အခြင်းအရာအားဖြင့်။ ဝိစိနန္တော၊
ဆင်ခြင်စုံစမ်း ထောက်လှမ်းရှာဖွေသည်ရှိသော်။ ကောစိ၊ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူသည်။
ကိဉ္စိ၊ အနည်းငယ်ပမာဏ စိုးစဉ်းမျှသော။ မုတ္တံ ဝါ၊ ပုလဲကိုလည်းကောင်း။ မဏိံ ဝါ၊
ပတ္တမြားကိုလည်းကောင်း။ ဝေဠုရိယံ ဝါ၊ ကြောင်မျက်ရွဲကိုလည်းကောင်း။ အဂရံ ဝါ၊
အကျော်စမွှာကိုလည်းကောင်း။ စန္ဒနံ ဝါ၊ စန္ဒကူးဖြူကိုလည်းကောင်း။ ကုက္ကံမံ ဝါ၊ မာလာ
ကျိကျူကိုလည်းကောင်း။ ဝါ၊ စန္ဒကူးနီကိုလည်းကောင်း။ ဝါသစုဏ္ဏာဒီနိ၊ အခိုးအထုံ-စသည်
တို့ကိုလည်းကောင်း။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ အထ ခေါ၊ စင်စစ်သော်ကား။ ပရမဒုဂန္ဓံ၊ လွန်စွာ
မကောင်းသော အနံ့ရှိသော။ ဇေဂုစ္ဆံ၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သော။ အသုစိယေဝ၊ မစင်ကြယ်
သည်ကိုသာလျှင်။ ဝါ၊ မစင်ကြယ်သောဝတ္ထု အသုဘကိုသာလျှင်။ ပဿတိ၊ မြင်ရ၏။

“ဣမသ္မိံ ဘိက္ခဝေ ဗျာမမတ္ထေ ကဠေဝရေ သဗ္ဗာကာရေန ဝိစိနန္တော”အစရှိ
သည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော ပါဠိတော်မြတ်နှင့်အညီ အထူးထူးသော အခြင်းအရာအားဖြင့်
ဖွေရှာထောက်လှမ်း စူးစမ်းဆင်ခြင်သည်ရှိသော် ဤကိုယ်သမုတ် အကောင်ပုပ်သည် ဆံဖြူ
ခြင်း၊ သွားကျိုးခြင်း၊ အရေတွန့်လိပ်ခြင်း၊ ကုန်းကွကိုင်းညွတ်ခြင်း၊ ပျော့ပျော့နွမ်းရိ၊ မချိမဆန့်
မခန့်လက်၊ခြေ၊ အရေရှုံ့ပိန်၊ တွန့်လိမ်ဖျော့တော့၊ လျော့ပါးဆုတ်ယုတ်၍ အားထုတ်တိုင်း
အလိုသို့ မပါ ချမ်းသာသုခ မရ၊ ဇရာဓမ္မတည်း-ဟူသော အိုခြင်းတရားဖြင့် လွန်စွာနှိပ်စက်
ညှဉ်းပန်းလျက် ညှိုးနွမ်းသောကိုယ်ကို မှီ၍ ဖြစ်၏။ ဇရာ၊ မရဏ၏အရင်း ပဋိသန္ဓေနှင့်
မကင်းသောကြောင့် သေမင်း၏ ခံတွင်းဝ၌ မုချအပြီး ပျက်စီးတတ်လေရကား သေမင်း၏
မပြတ် စားသုံးရာ အစာနှင့်လည်း တူ၏။ နှပ်၊ တံတွေး၊ ခွဲခမ်း၊ အန်ဖတ် စက်ဆုပ်အပ်သော
ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ် ရွံရှာဖွယ်အပေါင်း မကောင်းသောအပုပ်တို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ မိမိ
ကိုယ်တွင်း၌ ကိန်းအောင်းလျက် ၈၀-သော ပိုးမျိုးတို့၏ မှီရာဆည်းကပ်၊ မပြတ်တည်နေ၊
သေရာ၊နာရာ၊ သုသာန်သင်္ချိုင်းပမာ၊ သူနာဇရပ်သဖွယ် မတင့်တယ် မလျောက်ပတ်သော
အတိဇေဂုစ္ဆံ ပဋိကူလ အသုဘသဘော ငှက်ပျောတုံး၊ လက်ပံတုံးတို့ကဲ့သို့ အသုံးမကျသဖြင့်
ဇရာ၊ မရဏ-စသော ဘေးဘယ ဝဋ်ဒုက္ခအပေါင်းတို့၏ ညှဉ်းပြောင်းနှိပ်စက် ဖျက်ဆီးရာသာ
ဖြစ်၏။ ထို့ကြောင့်-

ဇရာယ ပရိမဒ္ဓိတံ ဧတံ၊ မိလာတစမ္ပနိဿိတံ။
မရဏေ(မရဏေန)ဘိဇ္ဇတိ ဧတံ၊ မစ္စုဿ ယသ'မာမိသံ။ ။
ကိမိနံ အာလယံ ဧတံ၊ နာနာကုဏပ(နာနာကုဏာပေန) ပူရိတံ။
အသုစိဘာဇနံ ဧတံ၊ ကဒလိက္ခန္ဓသမံ ဣဒံ။ ။

(သံ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၅၁။ သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၂၊ ၁၂၅။ အံ၊ ၃၊ ၇၇။)

ဟု အဖန်တလဲလဲ အမြဲမပြတ် အောက်မေ့ဆင်ခြင်အပ်၏။

ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို။ ဇရာယ၊ အိုခြင်းသဘောတရားသည်။ ပရိမဒ္ဓိတံ၊ နှိပ်စက်အပ်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ မိလာတစမ္ပနိဿိတံ၊ ညှိုးနွမ်းသော အရေကို မှီ၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ မရဏေ၊ သေမင်း၏ ခံတွင်း၌။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ပျက်စီးတတ်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ မစ္စုဿ၊ သေမင်း၏။ ယသ'မာမိသံ၊ စားရာ အစာလည်း ဖြစ်၏။

ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ကိမိနံ၊ ၈၀-သော ပိုးမျိုးတို့၏။ အာလယံ၊ တည်ရာနေရာ အိမ်လည်း ဖြစ်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ နာနာကုဏပပူရိတံ၊ အထူးထူးသော အပုပ်မျိုးတို့ဖြင့် ပြည့်၏။ ဧတံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ အသုစိဘာဇနံ၊ မစင်ထည့်သော အိုးနှင့်လည်း တူ၏။ ဣဒံ၊ ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ကဒလိက္ခန္ဓသမံ၊ ငှက်ပျောတုံးနှင့်လည်း တူ၏။

“ဇရာယ ပရိမဒ္ဓိတံ ဧတံ မိလာတစမ္ပနိဿိတံ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဌ်နှင့်အညီ အိုမင်းကိုင်းကွ၊ ဇရာဓမ္မဖြင့် နှိပ်စက်တတ်သော သဘာဝကို မုချမလွန်နိုင်လေရကား တနေ့ထက်တနေ့ တရွေ့ရွေ့ ဆွေးမြွေဟောင်းမြင်း၍ မတင့်တယ်မလျောက်ပတ် မနှစ်သက်အပ် မမြတ်နိုးရာ။ ရွံရှာစက်ဆုပ်ဖွယ်သာ အနာအပေါင်းတို့၏ စုဝေးဖြစ်ပွားလာသောအခါ များစွာသော သွေးပြည်အပုပ်တို့ဖြင့် လိမ်းကျံလျက် မိမိကိုယ်မှဖြစ်သော ဝတ္ထုကိုပင် မိမိမနှစ်သက်နိုင်၊ မကိုင်းမသုံးသပ်ချင်အောင် ပုပ်ဟောင်ညှိနံလျက် ပျို့အန်မတတ် ဖြစ်လေရကား မသေသေးဘဲပင် အရှင်လတ်လတ်က မလျောက်ပတ် မတင့်တယ်၊ ရွံရှာဖွယ်အစု မရှုမလှ အသုဘစင်စစ်ဖြစ်၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုးဖွယ် မဟုတ်သော အပုပ်အသိုးကို အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်လဲလျောင်းရာ မှတ်ထင်၍ ချစ်ခင်မြတ်နိုးကြရလေသည်။ တခဏတွင် ရှုချင်စဖွယ် ရေးခြယ်သုတ်လိမ်း၍ အစိမ်း၊ အပြာ၊ အဝါ၊ အရွှေ အထွေထွေသော အဆင်းတို့ဖြင့် ဖန်ဆင်းပြုလုပ်သဖြင့် အဟုတ်အဟတ်ပင် မှတ်ထင်ကြရသော ပန်းချီဆေးရုပ်ကဲ့သို့ စက်ဆုပ်ဖွယ်အမျိုး အသိုးအပုပ်ကို အဟုတ်အဟတ် ထင်မှတ်အောင် လှည့်ပတ်ဖြားယောင်းတတ်သော အပေါ်ရေတွင် သညာအမှတ် စွဲကပ်ဖောက်ပြန်၍ အမှန်ကို မသိနိုင်ကြ။

အဝိဇ္ဇန္တကာရတည်းဟူသော အမှိုက်မှောင်သည် မမြင်အောင် ပိတ်ဆို့ဆီးတားသောကြောင့် လွန်စွာ စုံမက်နှစ်သက် ချစ်ခင်ကြရလေသည်။ ဇာတိသန္ဓေရေကြည် အစကလလမှစ၍ မည်သည့်ကာလ၊ မည်သည့်ဌာနမရွေး သေဘေးကို ရှုလျက် ပျက်စီးကွဲပြိုအလိုသို့ မလိုက်ခြင်းကြောင့် သေခြင်းသာလျှင် အဆုံးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သခင်သည်—

ပရိဇိဏ္ဏ'မိဒံ ရူပံ၊ ရောဂနိဓံ ပဘင်္ဂီနံ (ရောဂနီဠံ ပဘင်္ဂီရံ)။
ဘိဇ္ဇတိ ပူတိသန္ဓေဟော၊ မရဏန္တံ ဟိ ဇီဝိတံ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (ဓမ္မပဒ၊ ၃၅။ ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၂။ ၇၀)

ဣဒံ ရူပံ၊ ဤရုပ်သည်။ ပရိဇိဏ္ဏံ၊ ဟောင်းမြေတတ်၏။ ရောဂနိဓံ၊ အနာအပေါင်းတို့၏ တည်ရာဖြစ်၏။ ပဘင်္ဂီနံ၊ အပြားအားဖြင့် ပျက်စီးတတ်၏။ ပူတိသန္ဓေဟော၊ အပုပ်အတိပြည့်သော ဤခန္ဓာကိုယ်သည်။ ဘိဇ္ဇတိ၊ ကွဲပြိုပျက်စီးတတ်၏။ ဟိ သစ္စံ၊ ဟုတ်၏ မှန်၏။ ဇီဝိတံ၊ ဇီဝိတိန္ဒြေ-ဟု ဆိုအပ်သော အသက်သည်။ မရဏန္တံ မရဏပရိယောသာနံ၊ သေခြင်းလျှင် အဆုံးရှိ၏။

“ပရိဇိဏ္ဏမိဒံ ရူပံ၊ ရောဂနိဓံ ပဘင်္ဂီနံ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိနှင့်အညီ တရွေ့ရွေ့ ဆွေးမြေ့ဟောင်းမြင်းတတ်သော ဤခန္ဓာကိုယ်သည် စိုစွတ်သော အရေဖြင့် ဖုံးလွှမ်းတတ်သောကြောင့် အန္ဓပုထုဇနပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ပညာမျက်စိ မရှိသောကြောင့်သာ အဆင်း၌ တပ်သော တဏှာသညာဝိပ္ပလ္လာသကာမဆန္ဒနီဝရဏ မွေးယှက်၍ ဇက်ဆုပ်ရုံရှာဖွယ်မှန်း မသိ၊ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်အတိ-ဟု ပကတိစက္ခုအမြင်ဖြင့် အထင်မှောင်မှားကြလေသည်။

၉-ပါးသော ဒွါရအပေါက်မှ နေ့ညဉ့်မပြတ် တရဖပ် ယိုစီးဆင်းသက်၍ ထက်ဝန်းကျင် အရပ်မှ ပုပ်စပ်ညှိနံ ရံတဆစ်မျှ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် မရှိ၊ ခွံ့ရှာဖွယ်အတိကို ယောနိသော-မနသိကာရ သတိသမ္ပဇည အသမ္မောဟညာဏစက္ခုဖြင့် ကြည့်ရှုဆင်ခြင်၍ အသုဘဇေဂုစ္ဆပဋိကူလ၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ၊ အပ္ပာကတ သုည၊ ဓာတုမတ္တက၊ အနိစ္စ၊ ဒုက္ခ၊ အနတ္တ၊ ခယဓမ္မ၊ ဝယဓမ္မ-ကို အခါမပြတ် ဆင်ခြင်သုံးသပ် အောက်မေ့အပ်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်—

အလ္လစမ္ပပဋိစ္ဆန္ဓော၊ နဝဒွါရော မဟာဝဏော။
သမန္တတော ပဋ္ဌရန္တိ (ပဋ္ဌရတိ)၊ အသုစိ(အသုစိ)ပူတိဂန္ဓိယော။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (မိလိန္ဒ၊ ၇၈။ ခုဒ္ဒက၊ ၄၊ ၃၅။ ဇာ၊ ၄၊ ၁၁၆၃။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁၊ ၁၉၀)

အယံ ကာယော၊ ဤကိုယ်သမုတ် အကောင်ပုပ်သည်။ အလ္လစမ္ပပဋိစ္ဆန္နော၊ စိုစွတ်သောအရေဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော။ နဝဒ္ဒါရော၊ ၉-ခုအပေါက်လည်း ရှိ၏။ မဟာဝဏော၊ ကြီးစွာသော အနာအိဉ်းအမာကဲ့သို့ လွန်စွာသိုးပုပ် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်လည်း ဖြစ်၏။ သမန္တတော၊ ထက်ဝန်းကျင်မှ။ အသုစိပူတိဂန္ဓိယော၊ မနှစ်သက်ဖွယ် မစင်ကြယ်သော အနံ့တို့သည်။ ပဗ္ဗရန္တိ၊ ယိုစီးဆင်းသက်ကုန်၏။

“အလ္လစမ္ပပဋိစ္ဆန္နော၊ နဝဒ္ဒါရော မဟာဝဏော” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိတော်နှင့်အညီ စိုစွတ်သောအရေဖြင့် ဖုံးလွှမ်းလျက် ပျက်စီးကွဲပြဲအလိုသို့ မလိုက်တတ်သော အနတ္တဓမ္မ အနိဿရိယသဘာဝကြောင့် ဇရာဓမ္မဖြင့် နှိပ်စက်ပျက်စီးခြင်းတရားသို့ ရှေ့ရှုလျက် မယွင်းမဖောက် သေခြင်းသို့ ရောက်တတ်လေရကား အကျိုး မရှိ။ နိရတ္ထက ရွာစွန်ပြည်ပ၌ ပစ်စွန့်ကြသော သစ်တုံး၊ သစ်စကဲ့သို့ ဇီဝိတိန္ဒြေပျက်ကြွေကုန်ဆုံးသဖြင့် အသုံးမကျ သုသာန်တစဝယ် ပစ်ကြလေသဖြင့် မဟာပထဝီမြေ၌ ဧကန်မုချ အိပ်ရလတ္တံ့။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်—

အစိရံ ဝတ'ယံ ကာယော၊ ပထဝီ အဓိသေဿတိ။

ဆုဒ္ဓေါ အပေတဝိညာဏော၊ နိရတ္ထံ ဝ ကလိင်္ဂရံ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (ဓမ္မ၊ ၁၉။ ဓမ္မ၊ ၄၁၊ ၂၀၃)

အစိရံ၊ နေ့ရက်၊ နှစ်၊ လ ဌာနနေရာ အရာမရွေး မဝေးချိန်ခါ မကြာမြင့်မီ။ ဆုဒ္ဓေါ၊ အချည်းနှီး။ အပေတဝိညာဏော၊ ကင်းသောဝိညာဏ် ရှိသည်ဖြစ်၍။ နိရတ္ထံ၊ အကျိုးမရှိသော။ ကလိင်္ဂရံ၊ သစ်တုံး၊ သစ်စကဲ့သို့။ ပထဝီ၊ မြေ၌။ အဓိသေဿတိ၊ ဧကန်မုချ အိပ်ရလတ္တံ့။

“အစိရံ ဝတ'ယံ ကာယော၊ ပထဝီ အဓိသေဿတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိနှင့်အညီ—

မြေ၌အိပ်ရ မရဏဓမ္မသို့ မုချတူရူ ရှေးရှုဖြစ်တတ်လေရကား တောအရပ်တွင် ကျင်လည်ကျက်စား၍ တောသား၊ တောကောင်ကို သေအောင်ပစ်ခတ် ဖမ်းယူသတ်စားတတ်သော တောသွားမုဆိုးသည် အကြင်အကြင် အမှတ်မရှိသော တော၊ ချုံပုတ်ပေါင်းတွင်းဂူလိုဏ် ထုံးအိုင်အရပ် ချောက်ကမ်းပါး-စသည်တို့တွင် သမင်၊ စိုင်းဆတ်-အစရှိသော သတ္တဝါအစု တစ်ခုခုကို ရှေးရှုထင်ထင် တွေ့မြင်လေသော် သစ်ပွင့်၊ သစ်ရွက်၊ မြက်သီး-အစရှိသော အစာကို ရှာတုံး၊ ရှာဆဲ သွားဆဲ၊ လာဆဲ တွေ့ဆဲ၊ စားဆဲလည်းဖြစ်သော အကြင်

သတ္တဝါကို ကောင်းစွာသွားလာ ဖွေရှာစူးစမ်းပါစေဦး-ဟူ၍လည်းကောင်း၊ ငြိမ်သက်ချမ်းသာ ဝစ္စာ စားသောက်ပါစေဦး-ဟူ၍လည်းကောင်း

ရေဖြင့် မွတ်သိပ်ခြင်း ပြင်းစွာ နှိပ်စက်သောကြောင့် ထုံးအိုင်၊ ချောင်းဝ ရေစရှိရာ ရှာဖွေပတ်နောက် ရေဆိပ်သို့ ရောက်၍ ရေသောက်ဆဲဖြစ်သော အကြင်သတ္တဝါကို ရေရှိရာ အရပ်သို့ ချဉ်းကပ်လာရောက် ဝမ်းမြောက်နှစ်သက် မြိန်ရှက်ဝစ္စာ သောက်ပါရစေဦး-ဟူ၍ လည်းကောင်း

ကြီးကြီး၊ ငယ်ငယ် အရွယ်မရောက် မထောက်မညှာ သနားခြင်းကရုဏာ ကြင်နာ ချစ်ခင်ခြင်း ကင်းလျက် စဉ်းသွားလက်နက်နှင့် အချက်သင့်ရာ ပစ်ခါယူသွား သတ်စားလေ သကဲ့သို့ ထိုအတူလျှင် သုံးဘုံခွင်ဝယ် ကျင်လည်ကျက်စားရသောသတ္တဝါ ဇာတိ၊ ဇရာ၊ ဗျာဓိ၊ မရဏ၊ ဝဋ်ဒုက္ခတွင်းဝယ် မကင်းသမျှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးကို ကြိုးစားလုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် ရှာကြဆဲ၊ ကြံကြဆဲကာလ လိုအပ်သောအာရုံ ကာမဂုဏ်ကို ရသော်လည်း အနည်းငယ်ကာလ တသက်လျာမျှ တခဏဖြင့် တစ်ည၊ တစ်ရက်၊ တစ်နံနက် မျှ နှစ်သက်ကြည်လင် ရွှင်ရွှင်လန်းလန်း ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဖွေရှာသိုမှီး သိမ်းဆည်းပျော်ပါး စံစားသုံးဆောင်ပါစေဦး-ဟူ၍လည်းကောင်း

ကြီးကြီး၊ ငယ်ငယ် အရွယ်မရောက် မထောက်မညှာ မတွယ်တာဘဲ အခါမလင့် ကစဉ့်ကရဲ ကွဲကွဲပြားပြား စီးပွားချမ်းသာ ဥစ္စာမျိုးဆွေ တူနေတူစား သားမယားက ဆွေဝါး ပေါက်ဖော် စပ်တော်သမျှအပေါင်း ဆိုး၊ ကောင်း ယုတ်၊ မြတ် အမှတ်မထင် ကုန်စင်စွန့်ပစ် သေမင်းညစ်သည် ရန်စစ်မပြိုင် မဖက်နိုင်ကြ၊ ဓနဥစ္စာ များစွာ ပေးပို့၍လည်း လက်မခံ၊ တောင်းပန်ဝန်ချ၍လည်း မဖြစ်၊ ချစ်ခင်စုံမက် နှစ်သက်အောင် ပြောလည်း မရ၊ ခဏချင်း ပင် သေမင်းခွင်သို့ ဝင်ကြရလေသည်ကား တစ်စုံတစ်ယောက်သော သတ္တဝါ၌သာ မဟုတ်၊ ဇာတိတည်းဟူသော ပဋိသန္ဓေနေရခြင်းအကြောင်းနှင့် မကင်းသမျှ နိဗ္ဗာန်ကို မရသရွေ့ ကြံကြရချေသည်။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်—

ကာမေ ကာမေ'သိတံ ဘုဉ္ဇံ၊ ကာလာ'ကာလံ'ဗုဓံဂတော။
ကန္တေ ကန္တေသိ မံသာ'သော၊ ပိဝါ'ပိဝံ'ဝ လုဒ္ဒကော။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ကန္တေ၊ ရေ၏အနီး၌။ ကံ ဥဒကံ၊ ရေကို။ ပိဝံ၊ သောက်ဆဲလည်းဖြစ်သော။ အပိဝံ၊ မသောက်ရသေးသည်လည်းဖြစ်သော။ (မိဂံ၊ သားသမင်ကို။) မံသာ'သော၊ စမဲဟင်းလျာ

လွန်စွာစားကြူးသော။ လုဒ္ဒကော၊ မုဆိုးသည်။ (ကဏ္ဍော၊ လည်၌။) ကန္တေသိ ဣဝ၊ ထိုးခုတ် ပစ်ခတ် ပိုင်းဖြတ်လေသကဲ့သို့။ (ဧဝံ တထာ၊ ထို့အတူ။) ကာမေ၊ ကာမလောက၌။ ကာမေ'- သိတံ၊ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးကို ပြေးသွားလူးလာ ရှာဖွေဆဲလည်းဖြစ်သော။ ဘုဉ္ဇ၊ ကာမဂုဏ် ချမ်းသာကို ကောင်းစွာခံစားဆဲလည်း ဖြစ်သော။ (ပဇာ သတ္တဝါကို။) ကာလာ'ကာလံ၊ အခါ ဟုတ်သည်၊ မဟုတ်သည်ကို။ အဗုဓံဂတော၊ မသိတတ်သောအဖြစ်သို့ ရောက်သော။ (အန္တကော၊ သေမင်းယုတ်သည်။) ကန္တေသိ၊ ပိုင်းဖြတ်လေ၏။

ကာမေ ကာမေ'သိတံ ဘုဉ္ဇ၊ ကာလာ'ကာလံ'ဗုဓံဂတော-အစရှိသော ပါဠိတော် မြတ် ပါဠိတော်နှင့်ညီစွာ ချိန်ခါကာလ ဌာနမရွေး သေဘေးတည်းဟူသော မရဏဓမ္မသည် မုချစင်စစ်ဖြစ်တတ်လေရကား ငယ်ရွယ်သည်၊ ကြီးရင့်သည်-ဟူ၍လည်းကောင်း ယုတ်သည်၊ မြတ်သည်၊ သိတတ်လိမ္မာ ပညာရှိသည်-ဟူ၍လည်းကောင်း စပါး၊ဆန်၊ရေ၊ ရွှေ၊ငွေ၊ရတနာ ဥစ္စာကြွယ်ဝ လောက်ငှကုံလုံ ပြည့်စုံပေါများသည်-ဟူ၍လည်းကောင်း ဆိုး၊ကောင်း ယုတ်၊မြတ် မသိတတ်သဖြင့် ခပ်သိမ်းသောသူတို့ကိုပင် ဆောင်ယူဖျက်ဆီးတတ်၏။

ဥပမာကား- အကြင်သစ်ပင်တို့ဝယ် ငယ်ငယ်ကြီးကြီး ရင့်စေပြီး၍ သီးကြလေသမျှ မုချမယွင်း ကြွေကျခြင်း သဘာဝသည် နိစ္စမလွဲ မြဲတိသကဲ့သို့ ထို့အတူသာ ဖြစ်လာသမျှ သတ္တဝါတို့သည် အခါမရွေး သေဘေးတည်းဟူသော မရဏဓမ္မသည် မုချဧကန် ဖြစ်လတ္တံ့။ နံနက်အခါတွင်သာ ထင်ရှားရှိကြ မြင်ရကုန်သမျှ ညချမ်းသို့ ရောက်လျှင် ကွယ်ပျောက် ပျက်စီးကြလေသည်။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

ဒဟရာ စာပိ ဝုဗ္ဗာ စ၊ ယေ ဗာလာ ယေ စ ပဏ္ဍိတာ။
အဗ္ဗာ စေဝ ဒလိဒ္ဓါ စ၊ သဗ္ဗေ မစ္စုပရာယနာ။
ဖလာနမိဝ ပက္ကာနံ၊ နိစ္စံ ပတနတော ဘယံ၊
ဧဝံ ဇာတာနံ မစ္စာနံ၊ နိစ္စံ မရဏတော ဘယံ။
သာယ'မေကေ န ဒိဿန္တိ၊ ပါတော ဒိဌာ ဗဟူ ဇနာ။
ပါတော ဧကေ န ဒိဿန္တိ၊ သာယံ ဒိဌာ ဗဟူ ဇနာ။ ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (ဇာ၊၁။၂၃၇။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဒဟရာ၊ ငယ်ကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ဝုဗ္ဗာ၊ ကြီးကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ဗာလာ၊ မိုက်ကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိ ကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ အဗ္ဗာ၊ ပေါများပြည့်စုံ

ကုံလုံကြွယ်ဝကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။ ဒလိဒ္ဓါ၊
ဗြိုဠ်ငြင်ပင်ပန်း ဆင်းရဲကုန်သော။ ယေ စ သတ္တာ၊ အကြင်သတ္တဝါတို့သည်လည်းကောင်း။
သဗ္ဗေ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။ မစ္စုပရာယနာ၊ သေခြင်းလျှင်
လဲလျောင်းရာ ရှိကုန်၏။

ပက္ကာနံ၊ ရင့်ကုန်ပြီးသော။ ဖလာနံ၊ သစ်သီးတို့အား။ ပတနတော၊ ကြွေကျခြင်းမှ။
ဘယံ၊ ဘေးသည်။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ ဟောတိ ယထာ၊ ဖြစ်သကဲ့သို့။ ဧဝံ တထာ၊ ထိုအတူ။
ဇာတာနံ၊ ဖြစ်ကြကုန်သော။ သတ္တာနံ၊ သတ္တဝါတို့အား။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ မရဏတော၊ သေခြင်းမှ။
ဘယံ၊ ဘေးသည်။ ဇာယတေ၊ ဖြစ်တတ်၏။

ပါတော၊ နံနက်အခါ၌။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်ကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဗဟူ
ဇနာ၊ များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည်။ သန္တိ၊ ရှိကုန်၏။ ဧတေ၊ ထိုသတ္တဝါတို့သည်။
သာယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ န ဒိဿန္တိ၊ မမြင်ကုန်။ သာယံ၊ ညချမ်းအခါ၌။ ဒိဋ္ဌာ၊ မြင်အပ်
ကုန်သော။ ဧကေ၊ အချို့ကုန်သော။ ဗဟူ ဇနာ၊ များစွာကုန်သော လူတို့သည်။ ပါတော၊
နံနက်အခါ၌။ န ဒိဿန္တိ၊ မထင်ကုန်။

“ဧထ တုမေ ဘိက္ခဝေ ဣမေဝ ကာယံ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူသော
ပါဠိတော် မြတ်ပါ၌နှင့်အညီ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို လိုချင်စုံမက် နှစ်သက်မြတ်နိုးကြသောသူတို့
အား သာယာနှစ်သက်ခြင်း-ဟူသော အားကြီးစွာသော အဿာဒကြောင့် အာဒိနဝကို
မထင်၊ အပြစ်ကို မမြင်ဘဲ ချွတ်လွဲဖောက်ပြန်သဖြင့် အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသော
မနသိကာရနှင့် ကင်းလေသည်။

စင်စစ်အားဖြင့်သော်ကား များသော အပြစ်အာဒိနဝ ရှိသည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လွန်စွာညစ်ညမ်း ဆိုးသွမ်းယုတ်မာသော မိန်းမကို ပေါင်းဖော်၍ မွေလျော်ပျော်ပါး မယားပြု
လုပ်မိသော ယောက်ျားသည် အဝတ်တန်ဆာ၊ အစာအာဟာရတို့ဖြင့် နေ့ညမယုတ် အား
ထုတ်ဖွေရှာ၍ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုပါသော်လည်း အလိုသို့မကျ၊ အားမရသဖြင့်
နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုသော လင်ယောက်ျားကို
သာ မျက်နှာမသာမယာ ချမ်းသာမပေးဘဲ ဆဲရေးငေါက်ငမ်း ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ လွန်စွာ
ပြောဆိုခြင်းကို ပြုဘိ၏။

ထိုအခါ နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူစုသော
လင်ယောက်ျားသည် “ငါကား လုံ့လ၊ဝီရိယကို ၂-ဆတက်၍ ထို့ထက် လွန်စွာ ကောင်းစွာ
လုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုပါသော်လည်း မျက်နှာမသာ ချမ်းသာမပေးဘဲ ဆဲရေးငေါက်ငမ်း

ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ လွန်စွာ ပြောဆိုခြင်းကိုသာ ပြုခဲ့၏”ဟု သိမြင်လိမ္မာ ပညာရှိသောသူတို့ နှင့် ထောက်ဆဆင်ခြင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ရှေးထက်မက နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုပြန်ပါသော်လည်း အလိုသို့ မကျ၊ အားမရသဖြင့် နေ့ည မယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူသော လင်ယောက်ျားကို စွန့်ထားပစ် ပယ်၍ တွယ်တာခြင်း မရှိ၊ မိမိချစ်ခင်သော လင်တပါးနှင့်သာ ပျော်ပါးလေသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဤကိုယ်တည်းဟူသော ခန္ဓာကာယကို ရွက်ဆောင်ကြသော သူတို့သည် တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ မချွတ်မယွင်းစေရ၊ ဒဏ်ပူစားခြင်း၊ မျက်နှာသစ်ခြင်း၊ ကိုယ်လက် သုတ်သင်ဆေးလျော်ခြင်း၊ နံ့သာပန်းမန် လိမ်းကျံခြင်း၊ တန်ဆာဆင်ခြင်း၊ အလိုရှိသော အစာအာဟာရတို့ကို ကောင်းစွာ သုံးဆောင်ခံစားခြင်း၊ အလိုရှိအပ် နှစ်သက်အပ်သော ရူပါရုံ၊ သဒ္ဓါရုံ၊ ဂန္ဓာရုံ၊ ရသာရုံ၊ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာရုံ ကာမဂုဏ် ၅-ပါးတို့ကို ခံစားနှစ်သက်စေခြင်း-စသည်တို့ဖြင့် ခန္ဓာကိုယ်၏အလို သို့ လိုက်၍ ကြိုက်နှစ်သက်ရာ ကောင်းစွာ ပြုစုပါလျက် တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ သက်သာရာ ကို မရဘဲ တစ်စုံတစ်ခုသော ဝေဒနာဖြင့် ပြင်းစွာ ကပ်ရောက်၍ သေလောက်ရုံမျှသောဘေး ဖြစ်လေလျှင် ဆွေဉာတကာ၊ ဆရာမိဘ-စသော သူအပေါင်းတို့ ကောင်းစွာကြည့်ရှု ပြုစုကြ၍ ကုမစောင့်ရှောက်ပါသော်လည်း မသက်မသာ အနာတိုးတက်၍ ထို့ထက်လွန်စွာ အနာကို သိသော ပညာရှိသော ဆေးသမားတို့ကို အပါးတွင် စောင့်ရှောက်စေသဖြင့် နေ့ညမယုတ် အားထုတ်လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ကုမကြည့်ရှု ပြုစုသည့်အတွင်း သေခြင်းသဘောသို့ ရောက်လေ သည်။

ဤဥပမာ၌ လွန်စွာညစ်ညမ်း ဆိုးသွမ်းယုတ်မာသော မိန်းမကဲ့သို့ ဤခန္ဓာကိုယ်ကို မှတ်ရာ၏။

လွန်စွာညစ်ညမ်း ဆိုးသွမ်းယုတ်မာသော မိန်းမကို ပေါင်းဖော်၍ မွေလျော်ပျော်ပါး မယားပြုမိသော ယောက်ျားကဲ့သို့ ဤခန္ဓာကို လွန်စွာနှစ်သက် စုံမက်ချစ်ခင်သောသူတို့နှင့် တူ၏။ အဝတ်တန်ဆာ အာဟာရတို့ဖြင့် နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ် ကျွေး မွေးမြူပြုစုသော လင်ယောက်ျားကိုသာ မျက်နှာမသာ ချမ်းသာမပေးဘဲ ဆဲရေး ငေါက်ငမ်း ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ လွန်စွာ ပြောဆိုခြင်းကို ပြုသကဲ့သို့ ဤခန္ဓာကို ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုလျက် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝေဒနာဖြင့် ပြင်းစွာ ကပ်ရောက်၍ သေ လောက်ရုံမျှသော ဘေးဖြစ်လေသည်ကို မှတ်ရာ၏။

ဆွေမျိုးသားချင်း အိမ်နီးချင်းတွင် အကျွမ်းဝင်သောသူတို့နှင့် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး၍ ရှေးထက်မက၊ နေ့ညမယုတ်၊ အားထုတ်ဖွေရှာ၊ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူပြုစုပါသော် လည်း အလိုသို့မကျ၊ အားမရသဖြင့် နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး

မွေးမြူပြုစုပါသော လင်ကိုသာ မျက်နှာမသာမယာ ချမ်းသာမပေးဘဲ ဆဲရေးငေါက်ငမ်း၊ ကြမ်းတမ်းယုတ်မာ လွန်စွာ ပြောဆိုပြန်သကဲ့သို့ ဆွေညာတကာ၊ ဆရာ၊ မိဘ-အစရှိသော သူအပေါင်းတို့ ကောင်းစွာ ကြည့်ရှုပြုစု၍ ကုမစောင့်ရှောက်ပါသော်လည်း မသက်၊ မသာ အနာတိုး၍ ထို့ထက်လွန်စွာ ဖြစ်လာသည်ကို မှတ်ရာ၏။

သိမြင်လိမ္မာ ပညာရှိသူတို့နှင့် ထောက်ဆဆင်ခြင် တိုင်ပင်ဆွေးနွေး ရှေးထက်မက နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ဖွေရှာ ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးမွေးမြူသော လင်ယောက်ျားကို စွန့်ထားပစ်ပယ်၍ တွယ်တာ မရှိ၊ မိမိချစ်ခင်သော လင်တပါးနှင့်သာ ပျော်ပါးသကဲ့သို့ အနာကို သိသော ဆေးသမားတို့ကို အပါးတွင် စောင့်ရှောက်ရသဖြင့် နေ့ညမယုတ် အားထုတ်လုံ့လ ဝီရိယနှင့် ကုမကြည့်ရှု၍ ပြုစုသည့်အတွင်း သေခြင်းသဘောသို့ ရောက်လေ သည်ကို မှတ်ရာ၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဒုစွရိတ၊ ဝစီဒုစွရိတ၊ မနောဒုစွရိတ၊ မိစ္ဆာဇီဝ၊ ပါပိစ္ဆာ၊ ဣစ္ဆာပကတ-စသော သမ္ပုဒ္ဓပဋိကုဋ္ဌ၊ ဝိညုဂရဟ၊ အသပ္ပရိသပေါင်း မကောင်းသော ပါပဓမ္မတို့၏ တည်ရာဖြစ်၍ ရွာစွန်ပြည်နား စည်းခြံပြင်ပ ရွာတံခါးဝ-စသည်တို့၌ ဂဗ္ဘမလဥစ္ဆိဋ္ဌောဒက-စသော များစွာမရေမတွက်နိုင်သော မကောင်းသော အညစ်အကြေးတို့၏ စွန့်ပစ်ရာဖြစ်သော တစည်းအိုင်၊ ထိုထိုအရပ်ဌာနတို့မှ စီးကျဆင်း သက်သော ရေညွန့်နှင့် တကွဖြစ်၍ ပုဆစ်ဒူးဝန်းခန့်မျှ နစ်လျက် စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သော အညစ်အကြေးတို့၏ တည်ရာဖြစ်သော ညွန့်အိုင်နှင့်တူသော စန္ဒနိကဩလိဂလ္လပမပုဂ္ဂိုလ် လည်း မည်၏။

မိမိသည် မကောင်းသော နှလုံးသွင်းခြင်းရှိသဖြင့် မိမိသို့ ချဉ်းကပ်ကြသောသူတို့ အား များစွာ အကျိုးမဲ့တို့ကို ဖြစ်စေသဖြင့် ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ၊ လောကီ၊ လောကုတ္တရာဓမ္မတို့မှ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၍ အပါယ် ၄-ပါးလားကြောင်း မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရား တို့ကို ပွားများစေလျက် မကြာမမြင့်မီ အလဇ္ဇိမဓ္မ၊ ဒုဿီလသဘောသို့ သက်၍ အနဝဇ္ဇသုခ-ဝိပါကလက္ခဏာရှိသော ကုသိုလ်ဓမ္မအပေါင်း သူတော်ကောင်းတရား ၃-ပါး ပျက်စီးခြင်း၊ ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်ရကား ဖုတ်တမြိုက် လတ်တလော အဆောတလျင် သေ ကြေပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော ပြင်းထန်သော အဆိပ်ရှိသော မြွေ၏ဦးခေါင်း နှင့်တူသော သပ္ပသိသူပမပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

ထို့ကြောင့် သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၊ သူတပါးတို့၏ အကျိုးစီးပွားကို များစွာ ပျက်စီးစေလျက် အပါယ် ၄-ပါးသာလျှင် လားရာဂတိရှိသဖြင့် အသက် ၁၀၀- ရှည်ကြာကာလ နေသမျှပတ်လုံး ဆုံးရှုံးပျက်စီးကြောင်း မကောင်းမှုကိုသာ ဖြစ်ပွားစေရကား

သီလရှိလျက် တစ်နေ့တစ်ရက်မျှ နေရသသူတို့၏ အာနိသံသကို ၂၅၆-စိတ် စိတ်၍ ၁-စိတ်ကိုမျှသော်လည်း တုပနှိုင်းယှဉ်ခြင်းငှာ မထိုက်ခြင်းကြောင့် အလျှင်းပင် မနေအပ်၊ မမြတ်သောပုဂ္ဂိုလ် မည်၏။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်—

ယော စ ဝဿသတံ ဇီဝေ၊ ဒုဿီလော အသမာဟိတော။
ဧကာဟံ ဇီဝိတံ သေယျော၊ သီလဝန္တဿ ဈာယိနော။ -

ဟူ၍ဟောတော်မူသည်။ (ဓမ္မ၊ ၂၉။ ဓမ္မဥ၊ ၁၅၊ ၁။ ၄၃၂)

ဒုဿီလော၊ သီလမရှိသော။ အသမာဟိတော၊ ကိုယ်၊ နှုတ်နှလုံး ၃-ပါးကို မစောင့်သော။ ယော၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဝဿသတံ၊ အနှစ် ၁၀၀-ကာလပတ်လုံး။ ဇီဝေ၊ အသက်ရှည်၏။ တဿ ဒုဿီလဿ၊ ထိုသီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၏။ ဝဿသတံ၊ အနှစ် ၁၀၀-ကာလပတ်လုံး။ ဇီဝတော၊ အသက်ရှည်သောထက်။ သီလဝန္တဿ၊ သီလရှိသော။ ဈာယိနော၊ မကောင်းမှုကို ဖုတ်ကြည်းတတ်သောသူ၏။ ဧကာဟံ၊ ၁-ရက်မျှ။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ရှည်ခြင်းသည်။ သေယျော၊ မြတ်၏။

သီလမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏အပသန္တာန်ကို လိမ်းကျံပြုပြင် ဝတ်ဆင်ဖုံးလွှမ်းအပ်သော အမူအရာတို့ဖြင့် သူတကာတို့နှင့် မထူးခြား မကွဲပြား မျက်စိအမြင်အားဖြင့် ဤသူကား ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍ မသိနိုင်ရာ။ အတွင်းသန္တာန်၌ ဘုရား-အစရှိသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့သည် မနှစ်သက်အပ်၊ မမြတ်နိုးအပ်၊ စက်ဆုပ်ရွံရှာအပ်သော၊ ယုတ်မာသော ပါပိစ္ဆာ၊ ဣစ္ဆာပကတ၊ ဒုစ္စရိတ၊ အသမာစာရ-စသော အကုသိုလ်တရားအပေါင်း မကောင်းသော အညစ်အကြေးတို့ဖြင့် ပြည့်သည်ဖြစ်၍ မကောင်းသော ကိုယ်အမူအရာ၊ နှုတ်အမူအရာ ဒုဿီလလက္ခဏာကို မြင်သဖြင့် ဤသူကား ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တည်း-ဟု သူတပါးတို့ ထင်ရှားသိနိုင်ရာသည်ဖြစ်၍ အပသန္တာန်အားဖြင့် သူတပါးတို့နှင့် ကွဲပြားထူးခြားခြင်း မရှိ၊ ပကတိကဲ့သို့ ထင်မှတ်သော်လည်း သေပြီး၍ ရှည်ကြာကာလ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ပုပ်ဆွေးသော ယောက်သွားနှင့် တူသောကြောင့် ဗာဟိရပရိမဇ္ဇနအန္တောပူတိက ကသမ္မု-ဇာတပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။ (အံ၊ ၂၊ ၄၉၅။ ဝိ၊ ၄၊ ၄၁၈။ ဝိ၊ ၄၊ ၄၊ ၁၂၃)

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် ရေ၏အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးသည်ဖြစ်၍ ထိုအရပ်၌ ငှာန သောင်ကျွန်း-အစရှိသည်တို့သို့ ရောက်ခြင်းငှာ မတတ်နိုင်။ ရေ၏ အတွင်း၌သာလျှင် ပျောက်ပျက်ကုန်ခန်းခြင်းသို့ ရောက်လေသော သစ်တုံးကဲ့သို့ လူရွာ၊ နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံသို့ ရောက်ခြင်းငှာလည်းကောင်း ၁၁-ပါးသော မီးတို့၏ ကုန်ငြိမ်းလွတ်ကင်းရာ ဧကာဒသဂိုဏ်းဗျူတဌာန အသဒိသအမတမည် နိဗ္ဗာန်ပြည်မြတ်သို့ ကူးခပ်ရောက်စေခြင်း

ငှာလည်းကောင်း မစွမ်းနိုင်။ အပါယ်ဆင်းရဲတို့၌သာ ရှည်ကြာလေးမြင့် ဖြစ်ရခြင်း သီလ ရှိသော သူတော်ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်စပ်ယှဉ် ကျွမ်းဝင်ဆက်ဆံခြင်းကို ပြုပါသော်လည်း အပသန္တာန်ကို လိမ်းကျံပြုပြင် ဝတ်ဆင်ဖုံးလွှမ်း၍ မိမိ၏ အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ အကုသိုလ် မကောင်းမှု ဒုစွရိတပါပဓမ္မ ကိလေသမလဖြင့် ပြည့်လေရကား အတွင်း၌ ပုပ်ဆွေးသော အန္တောပူတိကပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလသည် ကုသိုလ်ကောင်းမှုကို ပြုလေ့ရှိကုန်သောသူတို့၏ လားရာဖြစ်သော လူ့ရွာ၊ နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံဘဝသို့ ရောက်ခြင်းငှာ သီလနှင့် တူသော အမှီသဟဲ အဖော်သဟဲကောင်းမည်သည် မရှိ၊ သီလနှင့် ကင်း၍ လူ့ရွာ၊ နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံဘဝကို ရခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်သည်ဖြစ်၍ သံသရာဘဝ ဝဋ်ဒုက္ခတွင် ကျင်လည်ကြရသမျှ သတ္တဝါအပေါင်းတို့အား သီလ-ဟူသော အမှီတကဲ အဖော်သဟဲ ကောင်းနှင့် တူသော ကိုးကွယ်ရာမည်သည် မရှိရကား သီလတည်း-ဟူသော အမှီတကဲ အဖော်သဟဲ မရှိသော အဒုတိယကပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

နိရယပေတ အသူရကာယ် အပါယ် ၄-ပါးသာလျှင် မိမိ၏ လားရာဂတိ ရှိလေရ ကား နတ်ရွာသုဂတိ ဘုံဘဝသို့ သွားရာခရီးကိုလည်း ပိတ်ပင်သည် မည်၏။ ရှေးရှေးသော ဘုရား-အစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်း အပေါင်းတို့သည် သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်း သီလဝိသုဒ္ဓိကို အရင်းပြုသဖြင့် အစဉ်အတိုင်းသော အဝိပုဋ္ဌိသာရ၊ ပါမောဇ္ဇ၊ ပီတိ၊ သမာဓိ၊ သုခ၊ ယထာဘူတ၊ သမထ ဝိပဿနာ တရားအထူးဖြင့် အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ အရိယဖိုလ် ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုတော်မူကြရသည်ဖြစ်၍ သီလမရှိသောအဖြစ်ဖြင့် မဂ်ဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် မထိုက်ရကား နိဗ္ဗာန်သို့ ဝင်ရောက်သော တံခါးကို ပိတ်ဆို့ဆီးတားသည် မည်သောကြောင့် ပိဒဟိတဒွါရပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလသည် “ငါ့အား သီလနှင့် မပြည့်စုံခဲ့တကား။ သီလမရှိသော သူအား အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော လောကီ၊ လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားတို့သည် ပြီးသည် မည်သည် မရှိ၊ သီလနှင့် ကင်း၍ ချမ်းသာခြင်းအကြောင်း မရှိလေရကား ငါ့အား ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာဝယ် ကိုးကွယ်ရာ မရှိခဲ့တကား။ သီလရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့ အလယ်၌ မတင့်တယ်ခဲ့တကား။ ငါ့အား အသက်ရှည်ခြင်းသည် အကျိုးမရှိ၊ သေသော်လည်း ဧကန်မုချ ဒုဂ္ဂတိဘဝသို့ လားရချိမ့်မည်။ အပါယ် ၄-ပါးသာ လားရာဂတိ ငါ့အားရှိ၏”ဟု မိမိကိုယ်ကို မိမိစွပ်စွဲရခြင်း အတ္တာနုဝါဒဘယသို့လည်း ရောက်၏။ (အံ၊ ၁။ ၄၃၆)

ဤသူသည် ရတနာ ၃-ပါးတို့၏ ဂုဏ်ကို ကြည်ယုံလေးမြတ်သော သဒ္ဓါတရား အကြားအမြင် ပညာနှင့်ပြည့်စုံသည် ဖြစ်ပါလျက် မိမိကိုယ်၊ နှုတ်ကို စောင့်ရှောက်ထိန်းသိမ်း

ခြင်း မရှိ၊ ဤသူကား ဤမနုဿတ္တဒုလ္လဘဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏကို ရခြင်းသည် မရတော်စွတကား။ ကောင်းသော ရခြင်း မဟုတ်။ ဤကဲ့သို့ ရခဲလှစွာသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ နဝမခဏ၌ မနုဿတ္တဒုလ္လဘ၊ သပ္ပရိသူပနိဿယ၊ သဒ္ဓမ္မဿဝန-စသော ဥပနိဿယအဆောက်အဦတို့ နှင့် ပြည့်စုံသောကာလ၌ ယောနိသော မနသိကာရ၊ သတိသမ္ပဇည ကင်းသဖြင့် အတ္တသမ္မာ-ပဏိဓိ-ဟု ဆိုအပ်သော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို မပြည့်စုံခဲ့သည်ရှိသော် အဘယ်နံရောအခါ သိက္ခာသီလ အာစာရကို လုံ့လကျိုးကုတ် အားထုတ်ရှာပေလိမ့်နည်း-ဟု ပညာရှိအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့၏ စွပ်စွဲကဲ့ရဲ့ ပြုပြုထင်ထင် ပြစ်တင်ပြောဆိုခြင်းကို ခံရခြင်း၊ ပရာနု-ဝါဒဘယသို့လည်း ရောက်၏။ သီလမရှိသော သူတည်း-ဟု လူ့ရပ်၊နတ်ခွင် ထင်ပေါ် ကျော်စောခြင်းသို့လည်း ရောက်၏။ (အံ၊၁။၄၃၇)

သီလ မရှိခြင်း-ဟူသော အကြောင်းကြောင့် မစင်ကြယ်၊ မသန့်ရှင်း၊ အဆင်း ယုတ်ညံ့သော ကိုယ်ရှိသောသူသည် ကြေးမုံပြင်အဝ၌ ရပ်၍ ချဉ်းကပ်ကြည့်ရှုလေလျှင် မစင်မကြယ်၊ မသန့်မရှင်း အဆင်းယုတ်ညံ့သော ကိုယ်သဏ္ဌာန်၏ ရုပ်ရည်အသွင်ကိုသာ ထင်လာသကဲ့သို့ မိမိ၏ အသုဒ္ဓဘာဝ၊ ကာယဝစီပယောဂ၊ ဒုဿီလအဖြစ် အညစ်အကြေး ကိုသာ မြင်သဖြင့် တွေဝေမိန်းမောခြင်း၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့်တကွ သေခြင်းကို ပြုလေရကား မကောင်းမှုကို ကျင့်လေ့ရှိသောသူတို့၏ လားရာ အပါယဂါမိဒုဂ္ဂတိဘဝနိရယ သို့သာ မုချမလွဲ ရောက်ရာ၏။

သီလ မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရား-စသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့ စက်ဆုပ် ရွံရှာသဖြင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲခြင်း၊ အဆွေခင်ပွန်းဖွဲ့ခြင်း၊ အကျွမ်းဝင်ခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ မနှစ်သက် မမြတ်နိုးအပ်သည်ဖြစ်၍ စွန့်ပစ်အပ်သောကြောင့် ရွာသူတို့သည် အလိုမရှိကြ။ အသုံးမကျသည်ဖြစ်၍ သုသာန်တစ ရွာတံခါးဝ တံစည်းအိုင်၊ ညွှန်အိုင် အစရှိသော ထိုထိုအရပ်ဌာန၌ စွန့်ပစ်အပ်သော သစ်တို့၊သစ်စ အမှိုက်တံမြက်ချေးစုနှင့် တူသောကြောင့် မနုဿကစဝရလည်း မည်၏။

ဘုရား-အစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့၏ သွားရာလမ်းကြောင်းဖြစ်သော သမထ၊ ဝိပဿနာ ဘာဝနာတို့ကို သက်ဝင်ခြင်း မရှိ။ မိမိနှင့်လည်း အရာမဟုတ်၊ အကယ်၍ အားထုတ်လုံ့လ ဝီရိယပြုသည် ဖြစ်လင့်ကစား သီလဝိသုဒ္ဓိမရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်အား နှလုံးပူပန် ခြင်း၊ ငြိုငြင်ဆင်းရဲခြင်း၊ ဝိပဋိသာရနှင့် မကင်းနိုင်သဖြင့် နှလုံးရွှင်လန်းခြင်း၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း၊ နှစ်သက်ခြင်း၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါး ငြိမ်းခြင်း၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါးချမ်းသာခြင်း-တည်းဟူသော ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ တရား ၂-ပါးကို ရခြင်း၏အကြောင်း မရှိလေရကား ယထာ ဘူတ-ဟု ဆိုအပ်သော ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်-တည်းဟူသော တရုဏဝိပဿနာကို ဖြစ်စေခြင်း၊

၂-ပါးသော ဝိရာဇ၊ ၂-ပါးသော နိရောဓ ဝေါဿဂ္ဂ ပရိဏာမနှင့် ယှဉ်သော သမ္မာဒိဋ္ဌိ-
အစရှိသော မဂ္ဂင် ၈-ပါးတို့ကို ပွားများအားထုတ်ခြင်းငှာ မစွမ်းနိုင်လေရကား မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်
တည်းဟူသော လမ်းခရီး၌ မလိမ္မာသော အမဂ္ဂကုသလပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်အား သမာဓိတရား၏ဥပနိဿယကို ဖျက်ဆီးအပ်
သည်သာဖြစ်၍ သမာဓိတရားသည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။ သမာဓိတရား မရှိခဲ့သည်ရှိ
သော် သမာဓိတရား ပျက်ခြင်းသို့ ရောက်သောသူအား နာမရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ စ၍ ဖြစ်
သော နုသောဝိပဿနာဉာဏ်-ဟု ဆိုအပ်သော ယထာဘူတဉာဏ် ဥပနိဿယ အဆောက်
အဦတို့ ဖျက်ဆီးအပ်သည်ဖြစ်၍ ယထာဘူတဉာဏ်သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။
ယထာဘူတဉာဏ် မရှိခဲ့သည်ရှိသော် ဝဋ်ဒုက္ခမှ ငြီးငွေ့တတ်သော နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၏ ဥပနိဿယ
အဆောက်အဦတို့ကို ဖျက်ဆီးအပ်သည်ဖြစ်၍ နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။
နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ် မရှိခဲ့သည်ရှိသော် အရိယာမဂ်ဉာဏ်၏ ဥပနိဿယ အဆောက်အဦတို့ကို
ဖျက်ဆီးတတ်သည်သာဖြစ်၍ အရိယမဂ်ဉာဏ်သည် ပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိနှင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ်သော
သူတို့အား ဒုဿီလအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၍ အပါယ်ဘေး ဝဋ်ဆင်းရဲ ဘေးဘယ ဝဋ်ဒုက္ခ
အပေါင်း မကောင်းသော အပြစ်အာဒိနဝတို့ကို ကျရောက်စေတတ်၏။ သီလနှင့် ပြည့်စုံ
သော လဇ္ဈိကလျာဏအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့သည်လည်း ပေါင်းဖော်ဆက်ဆံခြင်းငှာ
အလိုမရှိသည်ဖြစ်၍ စိတ်နှလုံးပူပန်ခြင်း၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းကို ဖြစ်စေသဖြင့်
ခပ်သိမ်းသောသူ အပေါင်းတို့ပင် နီးနီးစပ်စပ် ချဉ်းကပ်ခြင်းငှာ မထိုက်။ ချဉ်းကပ်ကုန်သော
သူတို့၏ အကျိုးမဲ့ပျက်စီးခြင်းကို ပြုတတ်သည်ဖြစ်၍ ချဉ်းကပ်ပေါင်းဖော်ခြင်းငှာ မထိုက်
သောကြောင့် အလှုံ့ပြောင်ပြောင်တောက်သော သံကွေ့ခဲနှင့်လည်း တူ၏။ လဇ္ဈိ ကလျာဏ
အပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့နှင့် နီးနီးစပ်စပ်၊ ချဉ်းကပ်နေထိုင်ခြင်းကို ပြုငြားသော်လည်း
မိမိ၏အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ သူတော်ကောင်းတရားနှင့် ဝေးလေရကား မနီးမစပ်သည် မည်၏။

ဥပမာကား ချရား၊ စွယ်တော်၊ ကံ့ကော်၊ အကျော်၊ စမ္မာ၊ နံ့သာ၊ ကရမက်-စသော
မွေးကြိုင်သော အနံ့ရှိသော ပန်းနံ့သာမျိုးတို့နှင့် ခွေးကောင်ပုပ်၊ မြွေကောင်ပုပ်၊ မစင်ဘင်
ပုပ်-စသော စက်ဆုပ်ရွံရှာဖွယ်သော မကောင်းသောဝတ္ထု အနံ့မျိုးတို့သည် နီးနီးစပ်စပ်
ချဉ်းကပ်ကြသော်လည်း မိမိတို့၏ သဘာဝချင်း၊ အဆင်း၊ အနံ့-စသည်တို့ဖြင့် မရောမယှက်
မဆက်ဆံသည်၏အဖြစ်ကြောင့် အလွန်ဝေးသည် မည်၏-ဟု ဆိုရသကဲ့သို့ ထို့အတူ
သူတော်ကောင်းတို့နှင့် နီးနီးစပ်စပ် ချဉ်းကပ်နေထိုင်ခြင်းကို ပြုငြားသော်လည်း မိမိ၏
အဇ္ဈတ္တသန္တာန်၌ ကျင့်ကြံလေ့ကျက်သော တရားသည် သူတော်ကောင်းတို့နှင့် မရောမယှက်

မဆက်ဆံသည်ဖြစ်၍ ပကတိကိတ္တိသဒ္ဓတည်း-ဟူသော မကောင်းသော ကျော်စောခြင်း သတင်းအနံ့ကိုသာ ဖြစ်စေတတ်ရကား လဇ္ဇီကလျာဏအပေါင်း သူတော်ကောင်းတို့နှင့် အလွန်ဝေးကွာသောသူ ဝိဒူရပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် အလျှံပြောင်ပြောင် တောက်လောင်ခြင်း မရှိ၊ ပြာဖြင့် ဖုံးအပ်သော မီးကျိုးသည် တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့အား မထောက်မညှာ ကြင်နာသနားခြင်း ကင်းသဖြင့် ချဉ်းကပ်ပေါင်းဖော်သော သူတို့အား ပူပန်ဆင်းရဲခြင်းကို ပြုတတ်သောကြောင့် ကာလရှည်ကြာ ပြာဖြင့် ဖုံးလွှမ်းအပ်သော မီးကျိုးစုနှင့်တူသော ပဋိစ္ဆန္ဒ-ပါပကပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

ထိုသီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိ၏ သီလမရှိသောအဖြစ်ကို သိသည် ဖြစ်အံ့။ တစ်စုံတစ်ယောက်သော လဇ္ဇီသီလဝန္တကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ် အပေါင်းတို့သည် ၁-နာရီ၊ တခဏဖြင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းငှာ အလိုမရှိ၊ ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းငှာ မဝံ့၊ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ကြကုန်၏။ ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ် မိသော်လည်း ရာ၊ထောင်၊သိန်း၊သန်း-မကသော လဇ္ဇီသီလဝန္တကလျာဏ ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ် အပေါင်း သူတော်ကောင်း-ဟူသမျှကိုပင် အလဇ္ဇီဒုဿီလအဖြစ်သို့ ရောက်စေ၍ ပစ္စုပ္ပန်၊ သံသရာ လောကီ၊လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွား-ဟူသမျှကို အကြွင်းမဲ့ ကုန်ခန်းပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်စေနိုင်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့် ပေါင်းဖော်ယှဉ်တွဲ မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းကို မပြုအပ်လေ ရကား ထက်ဝန်းကျင်မှ တောက်လောင်သော မီးရှိသော အိမ်နှင့် တူ၏။

သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် မိမိသန္တာန်၌ သီလမရှိသောအဖြစ်ကို ဆင်ခြင် အောက်မေ့တိုင်း၊ နှလုံးသွင်းတိုင်း နှလုံးမသာယာခြင်း၊ ပူပန်ခြင်း ပြင်းစွာ ဖြစ်ရလေကား အခါခပ်သိမ်းပင် ကြောင့်ကြစိုးရိမ်ခြင်း မကင်းသော သဘောရှိ၏။ “ငါ၏သန္တာန်၌ဖြစ်သော ဘုရား-အစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည် နှစ်သက်အပ်သော မြတ်သောအကျင့် ပဋိပတ်တရား မရှိခဲ့တကား။ ငါ့အား ကိုးကွယ်ရာနှင့် ကင်းကွာ၍ အဘယ်မှာ ချမ်းသာခြင်း အကြောင်းကို ရနိုင်ပါအံ့နည်း”။ ဤသို့ မိမိ၌ရှိသော အပြစ်အာဒိနဝ ဒုဿီလအဖြစ်ကို မြင်သဖြင့် လူရွာ၊နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံဘဝသို့ လားရခြင်း၏အကြောင်း ကောင်း သော နိမိတ်အာရုံကို တစ်စုံတစ်ခုသောအကြောင်းဖြင့် မထင်မမြင်နိုင်ရာ၊ မကောင်းသော နိမိတ်အာရုံဖြင့် အပါယ်ဘုံသို့သာ လားရ၏။

ဥပမာကား- မြူ၊ မှိုက်၊ ရွှံ့၊ ညွန်တို့ကြောင့် အလွန်နောက်ကျသော ရေရှိသော ထုံးအိုင်၊ မြစ်ချောင်း-စသည်တို့၌ ရပ်၍ ကြည့်သောသူသည် မိမိမျက်နှာရိပ်ကို မမြင်နိုင်

သကဲ့သို့လည်းကောင်း မဲ၊နီ၊ချိပ်၊နွံ-စသော အထူးထူးသော အဆင်းသဏ္ဌာန်တို့နှင့် ဆက်ဆံ
 ရောနှောသော ရေ၊လေ၏အဟုန်ကြောင့် အလွန် လှိုင်းပုတ်သဖြင့် လှုပ်ရှားလျက် မငြိမ်
 မသက်သောရေ၊ အခိုးအလျှံနှင့်တကွ ကျိုက်ကျိုက်ဆူသဖြင့် အလွန်ပူသော ရေတို့၌ ကြည့်
 သဖြင့်လည်း မိမိ၏မျက်နှာရိပ်ကို မထင်မြင်သကဲ့သို့လည်းကောင်း အလွန်နောက်ကျသော
 အကုသိုလ်ဓမ္မ၊ ဒုဿီလအညစ်အကြေးဖြင့် ထေးဖာလိမ်းကျံလျက် ပူပန်ကြောင့်ကြခြင်း
 ပြင်းစွာ နှိပ်စက်သောပုဂ္ဂိုလ်အား အဘယ်မှာ လူ့ရွာ၊နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘဝသို့
 လားရကြောင်း ကောင်းသော နိမိတ်အာရုံကို တစ်စုံတစ်ခုသော အကြောင်းနိမိတ်ဖြင့်
 ထင်မြင်နိုင်ရာအံ့နည်း။ မကောင်းသော နိမိတ်၊အာရုံကြောင့် အပါယ်ဘဝတည်း-ဟူသော
 အောက်အဖို့သို့သာ လားရာဂတိရှိသောကြောင့် အဓောဘာဂဂမနိယပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

လောက၌ မရှိသောသူသည် အဖိုးအနုဋ္ဌရတနာ စကြာမင်းတို့ ဝတ်ဆင်၊ သုံးစား
 သောတန်ဆာနှင့်တူသော တန်ဆာ၊ အလင်္ကာရတို့ဖြင့် လှပတင့်တယ်စေခြင်းငှာ ဝတ်ဆင်ပါ
 ငြားသော်လည်း ၄-ပါးသော ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ တင့်တယ်ခြင်း မဖြစ်သကဲ့သို့လည်း
 ကောင်း ပြည့်ဖြိုးလှပစွာသော လုံးရပ်သဏ္ဌာန်၊ ကြန်အင်လက္ခဏာ၊ ခြေ၊လက်-စသော
 အင်္ဂါကြီးငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသည်ပင် ဖြစ်လင့်ကစား ၄-ပါးသော ပရိသတ်တို့၌ လူ၊နတ်
 အပေါင်းတို့၏ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ် မဖြစ်သကဲ့သို့လည်းကောင်း ထို့အတူ သီလမရှိသော
 ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အထူးထူးသော အဝတ်တန်ဆာတို့ဖြင့် လှပတင့်တယ်စွာ ဝတ်ဆင်
 ပါငြားသော်လည်း ဗဟုသုတအကြားအမြင်၌ သိမြင်လိမ္မာ၍ ရာ၊ထောင်၊သိန်း၊သန်း မက
 သော နည်းနာနိဿယတို့ဖြင့် ဟောကြားဆုံးမသွန်သင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်ပါငြားလည်း သူတပါး
 တို့၏ နွားကို အစားကျောင်းသော နွားကျောင်းသား ယောက်ျားသည် ၅-ပါးသော နွားနို့
 အရသာကို ကောင်းစွာ မခံစားရ၍ နွားရှင်ရှိရာသို့ ပို့ဆောင်ပေးအပ်ရသဖြင့် နွားမှဖြစ်သော
 အရသာကို ကောင်းစွာ မခံစားရဘဲ နွားကိုသာ မပြေး၊မပျောက်ရအောင် စောင့်ရှောက်
 ထိန်းကျောင်းရသကဲ့သို့ လောကုတ္တရာတည်းဟူသော ဝိမုတ္တိရသကို ခံစားသုံးဆောင်ရခြင်း
 ၏ အကြောင်းရင်းမူလဖြစ်သော ၄-ပါးသော စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ မရှိလေရကား ဗဟုသုတ
 ရှိကျိုးမနပ်၊ ပရိသတ် ၄-ပါးတို့၏အလယ်၌ မတင့်တယ်ခြင်းကိုသာ ဖြစ်စေတတ်သော
 ကြောင့် ပြတ်သော ဦးခေါင်းရှိသောသူနှင့် တူသော သီသစ္စိန္တကပုဂ္ဂိုလ်လည်း မည်၏။

သီလ မရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်ကား ဒွန်းစဏ္ဍားသူငယ်နှင့် တူ၏။ အဘယ်သို့
 တူသနည်းဟူမူကား ဒွန်းစဏ္ဍားသူငယ်သည် ငယ်သည့်ကာလမှ စ၍ “ငါကား အဘယ်
 နံရောအခါ လေးကျွန်းသေဌ်နင်း၊ စကြာမင်းကြီး၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရပါအံ့နည်း”ဟု
 တောင့်တသောစိတ်သည် မဖြစ်စဖူး။ မိမိနှင့် အရာလည်း မဟုတ်၊ မိမိ၏အဘမှ အမွေရ

ဖြစ်သော သူကောင်ဖုတ်သော အမှု၌သာ လေ့လာကျွမ်းဝင်သော အလေ့ရှိသကဲ့သို့ ထို့အတူ ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် “အဘယ်နံရောအခါ ငါကား မြတ်စွာဘုရား၏ အမွေဖြစ်သော လောကုတ္တရာတရားကို ခံစားပါရအံ့နည်း”ဟူသောစိတ် မဖြစ်။ မိမိနှင့်လည်း အရာမဟုတ်၊ မိမိ အမွေရသော ဒုဿီလလက္ခဏာကိုသာ လွန်စွာကြိုးကုတ် အားထုတ်ပြုကျင့်လေ့ရှိရကား ဒွန်းစက္ကာသုဇယံနှင့် တူလေ၏။

သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သီလဝန္တကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်သည် လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်း၏ သားရင်းနှင့် တူ၏။ အဘယ်သို့ တူသနည်းဟူမူကား လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်း၏ သားရင်းအစစ် ဖြစ်သောသူသည် အဘယ်နံရောအခါ “ငါကား လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်းကြီး၏ အမွေအနှစ်ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရပါအံ့နည်း”ဟု လွန်စွာ တောင့်တ ဥဿာဟဖြင့် နေ့ညမယုတ်၊ အားထုတ်ကြံဆောင်သကဲ့သို့ ထို့အတူ သီလဝန္တကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်သည် “ငါကား ဘယ်နံရောအခါ မြတ်စွာဘုရား၏ အမွေဖြစ်သော လောကုတ္တရာချမ်းသာကို ရပါအံ့နည်း”ဟု လွန်စွာ တောင့်တ ဥဿာဟဖြင့် နေ့ညမယုတ် အားထုတ်ကြံဆောင်၏။

ထို့ကြောင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံသော သီလဝန္တကလျာဏပုဂ္ဂိုလ်သည် လေးကျွန်းသေဌ်နင်း စကြာမင်း၏ သားရင်းဖြစ်သောသူနှင့် တူ၏။ လောက၌ စင်ကြယ်သန့်ရှင်းစွာ သုတ်သင်ပြုပြင်၍ထားသော ကန်ကြီးသည် ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ကို ဖြစ်စေလျက် ဆူးငြောင့်၊ သစ်ငုတ်၊ ခလုတ်၊ တွင်း၊ ကျင်း-စသော ဘေးရန်အန္တရာယ် မရှိ၊ အထိအခိုက် ကင်းလွတ်၍ ချမ်းမြေ့သာယာစွာ လိုရာအရပ်သို့ ရောက်စေနိုင်၏။

မစင်ကြယ်၊ မသန့်ရှင်းသဖြင့် သုတ်သင်ပြုပြင်၍ မထားသော လမ်းခရီးသည် ခပ်သိမ်းသောသူတို့၏ နှစ်သက်မြတ်နိုးဖွယ်ကို မဖြစ်စေဘဲ ဆူးငြောင့်၊ သစ်ငုတ်၊ ခလုတ်၊ တွင်း၊ ကျင်း-စသော ဘေးအန္တရာယ် ပေါများ၍ ထိပါးတိုက်ခိုက်လျက် အကျိုးမဲ့ ပျက်စီးခြင်း ဖြစ်လေသကဲ့သို့ ထို့အတူ သီလမရှိသော ဒုဿီလပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာယဒုစ္စရိတ၊ ဝစီဒုစ္စရိတ၊ မနောဒုစ္စရိတ၊ ပါပိစ္ဆာပကတ၊ ကုဟန၊ လပန-စသော အပါယ်လားကြောင်း မကောင်းမှု အကုသိုလ်တရားတို့ကို ပွားများစေလျက် အသက်ရှည်သမျှ ကာလပတ်လုံး အကျိုးမဲ့ပျက်စီးကြောင်းကိုသာ ရှာကြံ လုံ့လဥဿာဟပြုသဖြင့် လူ့ရွာ၊နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံဘဝသို့ လားရ၊ရောက်ရခြင်းအကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ တရားမရှိလေရကား မင်္ဂဉာဏ်၊ ဖိုလ်ဉာဏ် နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို မဆိုထားဘိ၊ လူ့ရွာ သုဂတိဘုံဘဝသို့ လားရ၊ရောက်ရခြင်းသည် သီလနှင့်ကင်း၍ ရောက်ရခြင်းအကြောင်း မဖြစ်နိုင်သဖြင့် သုတ်သင်အပ်သော သုဂတိဘဝ

သို့ ရောက်ကြောင်း ကောင်းသောခရီး မရှိသောကြောင့် အဝိသောဓိတအပရာယနပုဂ္ဂိုလ် လည်း မည်၏။

သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်အားသာလျှင် သမာဓိတရား၏ ဥပနိဿယ အဆောက်အဦတို့သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ သမာဓိတရား၏ ဥပနိဿယအဆောက် အဦတို့သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် သမာဓိတရား၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် နာမ- ရူပပရိစ္ဆေဒဉာဏ်မှ စ၍ဖြစ်သော နုသော ဝိပဿနာဉာဏ်-ဟု ဆိုအပ်သော ယထာဘူတ ဉာဏ်၏ အဆောက်အဦတို့သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ ယထာဘူတဉာဏ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ ငြီးငွေ့သော နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၏ ဥပနိဿယအဆောက်အဦတို့ သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ကုန်၏။ (နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်၏) ဥပနိဿယအဆောက်အဦတို့သည် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် အရိယမဂ်ဉာဏ်သို့ ရောက်၏။ အရိယမဂ်ဉာဏ်၏ ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ဝိမုတ္တိဉာဏ်-ဟု ဆိုအပ်သော အရိယဖိုလ်၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ဥပမာကား- သစ်ပင်သည် အခက်၊အရွက်၊ အဖူး၊အညွန့်တို့၏ ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် ထိုသစ်ပင်၏ အပွေးတို့သည်လည်း ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အပွေး သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်ခဲ့သည်ရှိသော် အကာသည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။ အကာ သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်သည်ရှိသော် အနှစ်သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်၏။

ထိုအတူ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော သီလဝန္တပုဂ္ဂိုလ်အား အစဉ်အတိုင်း သမာဓိ၊ ယထာ- ဘူတ၊ နိဗ္ဗိန္ဒ၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်၊ အရိယဖိုလ်ဉာဏ်၏ ဥပနိဿယအဆောက်အဦတို့သည် ပြည့်စုံခြင်းသို့ ရောက်နိုင်ကုန်၏။

သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ၊ အဝိပ္ပဋိသာရော ပါမောဇ္ဇတ္ထာယ၊ ပါမောဇ္ဇံ ပီတတ္ထာယ၊ ပီတံ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ၊ ပဿဒ္ဓိံ သုခတ္ထာယ၊ သုခံ သမာဓတ္ထာယ၊ သမာဓိံ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထာယ၊ ယထာဘူတ- ဉာဏဒဿနံ နိဗ္ဗိဒ္ဓတ္ထာယ၊ နိဗ္ဗိဒ္ဓါ ဝိရာဂတ္ထာယ၊ ဝိရာဂေါ ဝိမုတ္တတ္ထာယ၊ ဝိမုတ္တိံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထာယ၊ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ။

(ဝိ၊ ၅၊ ၂၈၈။ ဝိ၊ ၄၊ ၁၇၇။ ဝိ၊ ၄၊ ၄၊ ၂၀၈။ သာရတ္ထ၊ ၁၊ ၁၉၃)

သိက္ခာပဒဿ၊ သိက္ခာပုဒ်တော်ကို။ သိက္ခနံ၊ ကျင့်ခြင်းသည်။ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ၊ နှလုံးရွှင်လန်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဝိပ္ပဋိသာရော၊ နှလုံးရွှင်လန်းခြင်းသည်။ ပါမောဇ္ဇ- ထာယ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပါမောဇ္ဇံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းသည်။ ပီတတ္ထာယ၊ နှစ်သက်ခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပီတံ၊ နှစ်သက်ခြင်းသည်။ ပဿဒ္ဓတ္ထာယ၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါး၏ ငြိမ်းခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ပဿဒ္ဓိံ၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါး၏ ငြိမ်းခြင်းသည်။

သုခတ္ထာယ၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါး ချမ်းသာခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုခံ၊ ကိုယ်၊စိတ် ၂-ပါး ၏ ချမ်းသာခြင်းသည်။ သမာဓတ္ထာယ၊ ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သမာဓိ၊ သမာဓိ ၂-ပါးကို ရခြင်းသည်။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနတ္ထာယ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ-ဟု ဆိုအပ်သော တရုဏဝိပဿနာကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ယထာဘူတဉာဏဒဿနံ၊ ဥဒယဗ္ဗယဉာဏ်-ဟု ဆိုအပ်သော တရုဏဝိပဿနာကို ရခြင်း သည်။ နိဗ္ဗိဒတ္ထာယ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါမိနီဝိပဿနာကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ နိဗ္ဗိဒါ၊ ဝုဋ္ဌာနဂါ- မိနီဝိပဿနာကို ရခြင်းသည်။ ဝိရာဂတ္ထာယ၊ အရိယမဂ်ဉာဏ်ကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိရာဂေါ၊ အရိယမဂ်ကို ရခြင်းသည်။ ဝိမုတ္တတ္ထာယ၊ အရိယဖိုလ်ဉာဏ်ကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ဝိမုတ္တိ၊ အရိယဖိုလ်ကို ရခြင်းသည်။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနတ္ထာယ၊ ၁၉-ပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို ရခြင်းငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနံ၊ ၁၉-ပါးသော ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ကို ရခြင်းသည်။ အနုပါဒါပရိနိဗ္ဗာနတ္ထာယ၊ ဝိပါက်ကမ္မဇရုပ် အကြွင်း မရှိသော အနုပါဒိသေသပရိနိဗ္ဗာန် စံရခြင်းအကျိုးငှာ။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

“သိက္ခာ ပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ-ဟူသောပါဠိ၌ သီလဝိပ္ပတ္တိ၊ သီလသမ္ပတ္တိတို့၏ အာဒိနဝ အာနိသံသကို သိရာ၏။ အဘယ်သို့ သိရာသနည်း ဟူမူကား သီလနှင့် မပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ၅-ပါးသော အပြစ်တို့ကို ရ၏။ ၅-ပါးဟူသော်ကား-

- မေုလျော့ခြင်းအကြောင်းရှိသော စည်းစိမ်ဥစ္စာ ဆုံးရှုံးပျက်စီးခြင်းသို့ ရောက်ခြင်း၊
- သီလ မရှိသောသူ-ဟူ၍ ယုတ်မာသော၊ မကောင်းသော အသံဖြင့် ကျော်စောခြင်း၊
- သီလမရှိသောသူသည် မင်းပရိသတ်၊ ပုဏ္ဏားပရိသတ်၊ ရဟန်းပရိသတ်၊ သူကြွယ် ပရိသတ်၊ နတ်ပရိသတ်တို့၏အလယ်၌ ကြောက်ထိတ်လန့်လျက် စိတ်နှလုံးမသာယာ မျက်နှာ မရွှင်၊မလန်းခြင်း၊
- ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်းနှင့်တကွ မိန်းမောတွေဝေ၍ သေရခြင်း၊
- သေသည်၏ အခြားမဲ့၌ အပါယ်ငရဲသို့ လားရခြင်း၊

ဤ ၅-ပါးသော အပြစ်တို့ကို ရ၏။ (ဒီ၊ ၂၊ ၇၂-၃။ အံ၊ ၂၊ ၂၂၁)

ဤသို့ သီလမရှိသောပုဂ္ဂိုလ်၌ သီလနှင့် မပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ၅-ပါးသော အာဒိနဝ တို့ကို သိရာ၏။ သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား သီလနှင့် ပြည့်စုံခြင်းကြောင့် ၅-ပါးသော

အာနိသံသတို့ကို ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အာဒိနဝမှ ပြန်သောအားဖြင့် သိရာ၏။ “သိက္ခာပဒဿ-
သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ဒေသနာ
မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ-ဟူသော ပါဠိ၏အရ အဓိသီလသိက္ခာဖြင့်
အပါယ် ၄-ပါးဘေးမှ လွန်မြောက်ရခြင်း၏ အကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ သမာဓိ-ဟူသော
ပါဠိ၏အရ အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် ကာမဘဝမှ လွန်မြောက်ရခြင်းကို ပြတော်မူသည်။ ယထာ-
ဘူတဉာဏဒဿန-ဟူသောပါဠိ၏ အရဖြစ်သော အဓိပညာသိက္ခာဖြင့် ဘဝ ၃-ပါး ဘေးမှ
လွန်မြောက်ရခြင်း၏အကြောင်းကို ပြတော်မူသတည်း။

တစ်နည်း “သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ”ဟူသောပါဠိ၏ အရဖြစ်သော အဓိသီလသိက္ခာ
ဖြင့် တဒဂ်ပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကိလေသာပယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။ သမာဓိ-
ဟူသောပါဠိ၏ အရဖြစ်သော အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် ဝိက္ခမ္ဘနပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့်
ကိလေသာပယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။

“ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ”ဟူသောပါဠိ၏ အရဖြစ်သော အဓိပညာသိက္ခာဖြင့်
သမုစ္ဆေဒပဟာန်၏ အစွမ်းအားဖြင့် ကိလေသာပယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟော
တော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ-ဟူသောပါဠိ၏
အရဖြစ်သော အဓိသီလသိက္ခာဖြင့် ကိလေသာတို့ကို လွန်ကြူးခြင်းကို ပယ်ခြင်းကို ပြတော်
မူသည်။ သမာဓိ-ဟူသော ပုဒ်၏အရဖြစ်သော အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် ညစ်ညူးပူပန်ခြင်းကို
ပယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။

“ယထာဘူတ ဉာဏဒဿနံ”ဟူသော ပုဒ်၏အရ ဖြစ်သော အဓိပညာသိက္ခာဖြင့်
အနုသယပယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။

တစ်နည်းလည်း အဓိသီလသိက္ခာဖြင့် ဒုစရိုက်တို့ကြောင့် ညစ်ညူးပူပန်ခြင်းမှ
စင်ကြယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် တဏှာကြောင့် ညစ်ညူးပူပန်ခြင်းမှ
စင်ကြယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။ အဓိပညာသိက္ခာဖြင့် ဒိဋ္ဌိကြောင့် ညစ်ညူးပူပန်ခြင်းမှ
စင်ကြယ်ခြင်းကို ပြတော်မူသည်။

တစ်နည်းလည်း အဓိသီလသိက္ခာဖြင့် သောတာပန်၊ သကဒါဂါမ်အဖြစ်သို့ ရောက်
ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြတော်မူသည်။ အဓိစိတ္တသိက္ခာဖြင့် အနာဂါမ်ဖြစ်ခြင်း၏ အကြောင်း
ကို ပြတော်မူသည်။ အဓိပညာသိက္ခာဖြင့် အရဟတ္တဖိုလ်သို့ရောက်ခြင်း၏ အကြောင်းကို
ပြတော်မူသည်။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ”ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိမြတ်၌ သီလနှင့်ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပါမောဇ္ဇပီတိသုခသမာဓိယထာဘူတ-စသော အကျိုးတရားအပေါင်းကို ရ၍ သတ္တဝါတို့အား သံသရာ၌ ၂-ခုမြောက်သော အပေါင်းကဲ့သို့ ဖြစ်၍ နစ်မွန်းမျောပါး ရိရှားပင်ပန်းခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော တဏှာ-ဟူသော အမှေး အယှက်ထုံးကို ဖြေနိုင်ရာ၏။ အဘယ်သို့ ဖြေနိုင်ရာသနည်းဟူမူကား သီလ၌ တည်သဖြင့် တိဟိတ် ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာရှိသောပုဂ္ဂိုလ်သည် ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသည်ဖြစ်၍ နိပက-ဟု ဆိုအပ်သော သမထ၊ ဝိပဿနာ လျှင် အာရုံရှိသော ပါဠိဟာရိယပညာဖြင့် တဏှာ-တည်းဟူသော အမှေးအယှက်ကို ဖြေနိုင်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည်-

သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇ္ဇယေ ဇဋံ။ -

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။ (သံ၊ ၁။ ၁၃)

သပညော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေပညာဖြင့် ပညာရှိသော။ အာတာပီ၊ ကိလေသာကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသည်ဖြစ်၍။ နိပကော၊ သမထဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော ပါဠိ-ဟာရိယပညာရှိသော။ သော ဘိက္ခု၊ ထိုရဟန်းသည်။ စိတ္တံ၊ ဝိပဿနာနှင့် ယှဉ်သော စိတ်ကိုလည်းကောင်း။ ပညဉ္စ၊ ဝိပဿနာပညာကိုလည်းကောင်း။ ဘာဝယံ-ဘာဝယန္တော၊ ပွားသည်ဖြစ်၍။ ဣမံ ဇဋံ၊ ဤတဏှာ-ဟူသော အထုံးအဖွဲ့ အမှေးအယှက်ကို။ ဝိဇ္ဇယေ၊ ဖြေနိုင်ရာ၏။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ၊ ငါ၌အပေါင်းတို့တွင် “သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ”ဟူသောပါဠိ၌ အရိယကန္တ-ဖြစ်၍ ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ နှစ်သက်မြတ်နိုးအပ်သော သီလသည် ၈-ပါးသော ဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံ၏။

၈-ပါးဟူသော်ကား-

- မကျိုးသော အခဏ္ဍဂုဏ်၊
- မပြောက်သော အသဗလဂုဏ်၊
- ကိလေသာတို့မှ တော်လှန်သော ဘုဇိဿဂုဏ်၊

- ဘုရား-စသော အရိယာ သူတော်ကောင်းတို့ ချီးမွမ်းအပ်သော ဝိညုပသဋ္ဌဂုဏ်၊
- တဏှာဒိဋ္ဌိတို့ဖြင့် မစွဲလမ်းအပ်သော အပရာမဋ္ဌဂုဏ်၊
- ဥပစာရသမာဓိ၊ အပ္ပနာသမာဓိ ၂-ပါးတို့ကို ဖြစ်စေတတ်သော သမာဓိသံဝတ္ထနိကဂုဏ်။

ဤ ၅-ပါးသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသော သီလသည် နိယျာနိကဖြစ်၍ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော ဝိဝဋ္ဌနိဿိတသီလ မည်၏။ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်း မဟုတ်သော ဝဋ္ဌနိဿိတသီလ၌ အဓဏှာ၊ အစ္စ္စိဒ္ဓ၊ အကမ္မာသ၊ အသဗလ-ဟူသော ၄-ပါးသောဂုဏ်ကို ရ၏။ ထို့ကြောင့် နိယျာနိကဖြစ်၍ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်စေတတ်သော ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ဖြစ်ခြင်းငှာ ဘုဒ္ဓိဿ၊ ဝိညုပသဋ္ဌ၊ အပရာမဋ္ဌ၊ သမာဓိသံဝတ္ထနိက-ဟူသော အထက်ဂုဏ် ၄-ပါးတို့ကို ပြည့်စုံစေလျက် ဝိသုဒ္ဓသီလဖြစ်ခြင်းအကျိုးငှာ ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ရ၏။ “သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ-ဟူသော ပါဠိ၌ အဓဏှာ-အစရှိသော ၈-ပါးသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် အရိယကန္တဖြစ်၍ ဘုရား-အစရှိသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော နိယျာနိက၊ ဝိဝဋ္ဌနိဿိတ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက်ကြောင်းဖြစ်သော သီလကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်သဖြင့် ဝိသုဒ္ဓဗြဟ္မ-စရိယပုဂ္ဂိုလ်၏အဖြစ်ကို ဝန်ခံသောသူတို့အား မာတုဂါမတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ခြင်းတည်း ဟူသော “ဒွယံ ဒွယံ သမာပတ္တိ”အမှု မေထုနဓမ္မကိုပင် မပြုသော်လည်း မိမိ၏ ကျင့်သုံး ဆောက်တည်သော သီလ၏ စင်ကြယ်ခြင်းအကြောင်း မဟုတ်လေရကား ၇-ပါးသော မေထုနံအကျင့်မှ ကင်းစေရ၏။

၇-ပါးသော မေထုနံအကျင့်-ဟူသော်ကား-

- မာတုဂါမတို့နှင့် ပြုံးရယ်ကစား ပျော်ပါးမြူးထူးခြင်း၊
- မာတုဂါမတို့ကို မျက်ဝါးတည့်တည့် တစိမ့်စိမ့် ကြည့်၍ သာယာခြင်း၊
- မာတုဂါမတို့နှင့် ကိုယ်၊လက်-စသော အင်္ဂါ ကြီးငယ်၊ ဆံထုံး၊ လက်ရုံး သုံးသပ် သာယာခြင်း၊
- မာတုဂါမတို့၏ ပြောဆိုရွတ်အံ့၊ သီချင်းသံ-စသည်တို့ကို သာယာခြင်း၊
- ရှေးသောကာလ မာတုဂါမနှင့် ကိုယ်လက်ကိုင်တွယ် ပြုံးရယ်စကား ပျော်ပါးမြူးထူး ခဲ့ဖူးသော မေထုနံကာမဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ သာယာခြင်း။

- သူတပါးတို့အား ၅-ပါးသောအာရုံ ကာမဂုဏ်ဖြင့် လုပ်ကျွေးပြုစု၍ နှလုံးနှစ်သက် ရောင့်ရဲကြသည်ကို မြင်သဖြင့် သာယာခြင်း၊
- ဤသို့ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးစောင့်ရှောက် ဆောက်တည်အပ်သော အကျင့်သီလ ကြောင့် နတ်ရွာသူဂတိ ဘုံဘဝကို ရလို၏-ဟုတောင့်တ၍ ကျင့်သုံးဆောက် တည်ခြင်း၊

ဤ ၇-ပါးသော မေထုနသံယောဂမှ လွတ်ကင်း၍ ဝိဝဇ္ဇနိဿိတ၊ နိယျာနိက ဖြစ်စေခြင်းငှာ ကောင်းစွာ ကျင့်သုံးဆောက်တည်ရာ၏။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိ သာရက္ခာယ ဟောတိ”အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ် ပါဠိအပေါင်းတို့တွင် ‘သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ’-ဟူသော ပါဠိ၌ အဓဏ္ဍ-အစရှိသော ၈-ပါးသောဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့်လည်းကောင်း အင်္ဂပရာမသန-အစရှိ သော ၇-ပါးသော မေထုနဓမ္မမှ ကင်းသဖြင့်လည်းကောင်း အရိယကန္တဖြစ်၍ ဘုရား-စသော အရိယာသူတော်ကောင်းတို့သည် ချီးမွမ်းအပ်သော နိယျာနိကဖြစ်၍ ဝဋ်မှ ထွက်မြောက် ကြောင်း ဝိဝဇ္ဇနိဿိတကို ကျင့်သုံးဆောက်တည်သဖြင့် ဝိသုဒ္ဓိဗြဟ္မစရိယအဖြစ်ကို ဝန်ခံ သောသူသည် ၁၆-ပါးသော စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော စိတ္တပုတ္တိလေသတရားတို့ကို မဖြစ်စိမ့်သောငှာ အပ္ပိစ္ဆတာ-အစရှိသော ဂုဏ်တို့နှင့် ပြည့်စုံသဖြင့်သာလျှင် စင်ကြယ် သန့်ရှင်း ကိလေသာ-ဟူသော မြူမှုကင်းသော ဝိသုဒ္ဓိသီလ ဖြစ်၏။

စိတ်၏ ညစ်ညူးကြောင်းဖြစ်သော စိတ္တပုတ္တိလေသ-တရား ၁၆-ပါးဟူသော်ကား-

အဘိဇ္ဈာ၊	ဝိသမလောဘ၊	ဗျာပါဒ၊	ကောဓ၊
ဥပနာဟ၊	မက္ခ၊ပဠာသ၊	ဣဿာ၊	မစ္ဆရိယ၊
မာယာ၊	သာထေယျ၊	ထမ္ဘ၊	သာရမ္ဘ၊
မာန၊	အတိမာန၊	မဒ၊	ပမာဒ -

ဤ ၁၆-ပါးတည်း။ (ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၁၊ ၅၀။ ဝိသုဒ္ဓိ၊ ၃၊ ၁၊ ၈၄။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)

ထို ၁၆-ပါးတို့တွင် မိမိဥစ္စာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂသည် အဘိဇ္ဈာ မည်၏။ သူတပါး ဥစ္စာ၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂသည် ဝိသမလောဘ မည်၏။ တစ်နည်းလည်း မိမိဥစ္စာဖြစ်စေ၊ သူတပါးဥစ္စာဖြစ်စေ မသင့်တင့်၊ မလျောက်ပတ်သည်၌ဖြစ်သော ဆန္ဒရာဂသည် ဝိသမ လောဘ မည်၏။

တစ်နည်းလည်း သင့်တင့်လျောက်ပတ်သည် ဖြစ်စေ၊ မသင့်တင့် မလျောက်ပတ် သည်ဖြစ်စေ “လောဘော ဝိသမံ၊ ဒေါသော ဝိသမံ၊ မောဟော ဝိသမံ” ဟု ဟောတော်မူ သောကြောင့် ကိလေသာမည်သည် မညီ၊မညွတ်သောသဘော ရှိသည်သာတည်း။

ထို့ကြောင့် လောဘသည်ပင် လိုချင်တပ်မက်မောတတ်သော ဆန္ဒရာဂကြောင့် အဘိဇ္ဈာ မည်၏။ မညီမညွတ်ဖြစ်တတ်သော အနက်ကြောင့် ဝိသမလောဘ မည်၏။ ထိုအဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘ-ဟူရာ၌ သဒ္ဓါအားဖြင့်သာ ထူး၏။ အနက်အားဖြင့် အထူးမရှိ။ ထိုအဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘ ဖြစ်သည်ရှိသော် ကုသိုလ်စိတ်ကို ဖျက်စီးတတ်၏။ အရောင် အဝါ တောက်ပစေခြင်းငှာ အခွင့်ကို မပေးတတ်။ ထို့ကြောင့် အဘိဇ္ဈာ ဝိသမလောဘသည် စိတ်၏ညစ်ညူးကြောင်း စိတ္တုပက္ခိလေသ မည်၏။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ” ဟူ၍ ဟော်တော်မူအပ် သော ပါဠိတော်မြတ်၌ မုချအရဖြစ်သော သီလ၏ လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို ထုတ်၍ သိအပ်၏။ အဘယ်သို့ သိအပ်သနည်းဟူမူကား-

လက္ခဏာဒီသု ဟိ တေသံ တေသံ ဓမ္မာနံ သဘာဝေါ ဝါ သာမညံ ဝါ လက္ခဏံ နာမ။ ကိစ္စံ ဝါ သမ္ပတ္တိံ ဝါ ရသော နာမ။ ဥပဋ္ဌာနကာရော ဝါ ဖလံ ဝါ ပစ္စုပ္ပန် နာမ။ အာသန္နကာရဏံ ပဒဋ္ဌာနံ နာမ။- (အဘိ၊ ၄၊ ၁။ ၁၀၅)

ဟူသော ပါဠိနှင့်အညီ လက္ခဏာသည် သဘာဝလက္ခဏာ၊ သာမညလက္ခဏာအားဖြင့် ၂-ပါး အပြားရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

- သဘာဝအားဖြင့် ကာယကံ၊ ဝစီကံတို့ကို ကောင်းစွာ တားမြစ်ခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။
- သာမညအားဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖွဲ့စည်းခြင်း လက္ခဏာရှိ၏။

ရသသည် ကိစ္စရသ၊ သမ္ပတ္တိရသအားဖြင့် ၂-ပါးပြား၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင် -

- ကိစ္စရသအားဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖျက်ဆီးခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။
- သမ္ပတ္တိအားဖြင့် ကုသိုလ်တရားတို့ကို ပြည့်စုံစေခြင်းကိစ္စ ရှိ၏။

ပစ္စုပ္ပန်သည် ဥပဋ္ဌာနပစ္စုပ္ပန်၊ ဖလပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ၂-ပါးအပြား ရှိ၏။ ထို ၂-ပါးတို့တွင်-

- ဥပဋ္ဌာနပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် အကုသိုလ်တရားတို့နှင့် ဆန့်ကျင်သောအဖြစ်လျှင် ဉာဏ်အား ရှေ့ရှုထင်၏။

- ဖလပစ္စုပ္ပန်အားဖြင့် ဖြူစင်သန့်ရှင်းသော အကျိုးရှိ၏။ မကောင်းမှုမှ ရှက်ခြင်း၊ မကောင်းမှုမှ လန့်ခြင်း ဟိရိသြတ္တပ္ပတရား ၂-ပါးလျှင် နီးစွာသောအကြောင်း ပဒဋ္ဌာန် ရှိ၏။

တစ်နည်းလည်း အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသောမနသိကာရလျှင် နီးစွာသော ပဒဋ္ဌာန်ရှိ၏။ ဤသို့ သီလ၏လက္ခဏာ၊ ရသ၊ ပစ္စုပ္ပန်၊ ပဒဋ္ဌာန်တို့ကို သိရာ၏။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော် မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ်၌ အတ္တာနုဂတသဘာဝတ္ထအားဖြင့် ဒဿနတ္ထ၊ ဒီပကတ္ထ၊ ပကာသနတ္ထ၊ ဝိဘာဝတ္ထ အနုဘာဝတ္ထ-ဟု ဆိုအပ်သော မုချအကြောင်း၊ အကျိုးတို့ကို သိအပ်၏။

ထို ၅-ပါးတို့တွင် သီလစေတနာသည် မုချ ဒဿနတ္ထ မည်၏။

ထိုသီလစေတနာနှင့် သဟဇာတ-စသော ပစ္စယသတ္တိရှိသော သမ္ပယုတ်နာမက္ခန္ဓာ စိတ္တသမုဋ္ဌာန်သည်လည်းကောင်း ထိုသီလ၏ ပကတူပနိဿယ အနန္တရပစ္စယ အစွမ်းဖြင့် အကြောင်းဖြစ်သော ယောနိသော မနသိကာရ၊ ကရုဏာ ပြဋ္ဌာန်းသော ရှေးရှေးသော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အကြောင်း ဒီပကတ္ထ ဖလ မည်၏။

ထိုသီလကို အာရုံပြု၍ ရွှင်လန်းခြင်း အဝိပ္ပဋိသာရ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်း ပါမောဇ္ဇ-အစရှိသော နောက်နောက်သော စိတ္တုပ္ပါဒ်သည် အကျိုး ပကာသနတ္ထ ကာရဏူ မည်၏။

ထိုသီလစေတနာကြောင့် သုဂတိဘဝ၏ ပြည့်စုံခြင်း ဘဝသမ္ပတ္တိ၊ အလိုရှိအပ်သော စည်းစိမ်ဥစ္စာတို့၏ ပြည့်စုံခြင်း ဘောဂသမ္ပတ္တိသည် တဆင့်အကျိုး ဝိဘာဝတ္ထ ဒုတိယ ကာရဏူ မည်၏။

ထိုသီလကြောင့် ရအပ်သော ဈာန်တရား၊ မင်္ဂတရား၊ ဖိုလ်တရားသည်လည်း ကောင်း နိရောဓသစ္စာဖြင့် ရေတွက်အပ်သော အတိတ်၊ အနာဂတ်၊ ပစ္စုပ္ပန်-အစရှိသော ၁၁-ပါးသော အပြားရှိသော ပရမတ္ထအားဖြင့် ထင်ရှားရှိသော တိဟိတ်ကလျာဏ ပုထုဇန ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ်တို့သည် ဂေါတြဘူကိစ္စတပ်သော မဟာကုသိုလ် ဉာဏသမ္ပယုတ် စိတ္တုပ္ပါဒ် တို့ဖြင့် မျက်မှောက်ပြုအပ်သော ဘုရား၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ၊ ရဟန္တာသာဝကတို့သည် မနောဒွါရာ-ဝဇ္ဇာန်း-အစရှိသော ၁၁-ပါးသောစိတ်၊ မင်္ဂစိတ်၊ ဖိုလ်စိတ်တို့ဖြင့် အာရုံပြုရာဖြစ်သော တဇ္ဇာပညတ်၊ ဝိဇ္ဇမာနပညတ်တို့ဖြင့် လောကုတ္တရာ-ဟု သမုတ်အပ်သော ချမ်းသာ တကာတို့ထက် လွန်မြတ်သော ဧကာဒေသဂ္ဂိနိဗ္ဗူတဋ္ဌာန-ဟု ဆိုအပ်သော အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်သည် တဆင့်အကျိုး အနုဘာဝတ္ထ တတိယကာရဏူ မည်၏။

“သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ်၌ သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ပုဂ္ဂိုလ်သည်သာလျှင် အလိုရှိတိုင်းသော လောကီ၊ လောကုတ္တရာအကျိုးကို ရ၏။ “သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ အဝိပ္ပဋိသာရတ္ထာယ ဟောတိ” အစရှိသည်ဖြင့် ဟောတော်မူအပ်သော ပါဠိတော်မြတ်အပေါင်းတို့တွင် သိက္ခာပဒဿ သိက္ခနံ-ဟူသောပါဌ၌ သီလနှင့် ပြည့်စုံသောသူတို့အား အဝိပ္ပဋိသာရ-အစရှိသော အကျိုးတရားတို့ကို ဟောတော်မူသဖြင့် သီလနှင့် ပြည့်စုံသူတို့အား သီလ မရှိသောအဖြစ်ကို ပြရာဖြစ်သော ကဏ္ဍပက္ခဒေသနာနည်းအားဖြင့် သီလနှင့် မပြည့်စုံသည်ကို အကြောင်းပြု၍ အတ္ထာနုဂတသဘာဝတ္ထ-အားဖြင့် ဒဿနတ္ထ၊ ဒီပကတ္ထ၊ ပကာသနတ္ထ၊ (ဝိဘာဝတ္ထ၊ အနုဘာဝတ္ထ)-ဟု ဆိုအပ်သော ၅-ပါးကုန်သော မုချအကြောင်း၊ အကျိုးတို့ကို သိရာ၏။

ထို ၅-ပါးတို့တွင် သီလသိက္ခာမှ ကင်းသော ဒုဿီလအဖြစ်သည် မုချ ဒဿနတ္ထမည်၏။

ပါဏာတိပါတ-အစရှိသည်ကို လွန်ကျူးခြင်း၊ မကောင်းမှုမှ မရှက်ခြင်း၊ မသင့်မတင့် နှလုံးသွင်းခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော အယောနိသော မနသိကာရ-စသော ရှေးရှေး၌ဖြစ်သော သဟဇာတာဒီပစ္စယ သတ္တိရှိသော ပရမတ္ထတရားအပေါင်းသည် အကြောင်း ဒီပကတ္ထဖလူမည်၏။

ထိုသီလ၏ ပျက်ခြင်း သီလဗျသန သီလဝိပတ္တိကို အကြောင်းပြု၍ နှလုံးမရွှင်လန်းခြင်း၊ မျက်နှာမသာမယာခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိပ္ပဋိသာရ၊ မင်္ဂလာဝ-အစရှိသည်-သည် အကျိုး ပကာသနတ္ထ ကာရဏူ မည်၏။

ဒုဿီလအဖြစ်သို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍ ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့ခြင်း၊ မင်းပုဏ္ဏား၊ သူကြွယ်-စသော ပရိသတ်တို့၌ ထိတ်လန့်ကြောက်ရွံ့ခြင်း အဝိပ္ပဋိသာရ-စသော အဆက်ဆက်သော အာဒိနဝ၊ အာနိသံသအပေါင်းသည် တဆင့်အကျိုး ဝိဘာဝတ္ထ ဒုတိယကာရဏူ မည်၏။

အပါယ်ဆင်းရဲ၊ ဝဋ်ဆင်းရဲတို့၌ ကျရောက်ခြင်း ဒုဂ္ဂတိဘယ၊ ဝဋ်ဘယသည် တဆင့်အကျိုး အနုဘာဝတ္ထ တတိယကာရဏူ မည်၏။

ဤသို့ သီလနှင့် မပြည့်စုံသောသူတို့အား သီလနှင့် မပြည့်စုံသူကို အကြောင်းပြု၍ ဒဿနတ္ထ၊ ဒီပကတ္ထ၊ ပကာသနတ္ထ၊ ဝိဘာဝတ္ထ၊ အနုဘာဝတ္ထ-ဟု ဆိုအပ်သော ၅-ပါးကုန်သော မုချ အကြောင်း၊ အကျိုးတို့ကို သိရာ၏။

သုဂတ္တိရ သုနိပုဏသုဒ္ဓသဓမ္မဒေသနာတော် မြတ်ဖြင့် ထပ်မံဆုံးမတော်မူပြန်လို့၍—

သနာထာ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အနာထာ (သံ၊ ၃။ ၂၇၅)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထိုပါဠိတော်ပါဌ်ဝယ် အဓိပ္ပါယ်သော်ကား ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာတည်း-
ဟူသော ကိုးကွယ်ရာသည် သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂-တန်သော ကာလ၌ စိတ်ချကိုးစား အားတက်
စရာဖြစ်၍ ကုသိုလ်တည်း-ဟူသော ကိုးကွယ်ရာကို ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် နေ့ညကြိုးစား
အားထုတ်ကြကုန်။ ကိုးကွယ်ရာ မရှိသောသူသည် ရန်သူကို တွေ့သောကာလ တုတ်၊
လှင်ကန်၊ ဓား၊ လှံ၊ သေနတ် လက်နက်မပါ၍ လွန်စွာထိတ်လန့် ကြောက်ရွံ့စိုးရိမ်ရသကဲ့သို့
ထိတ်လန့်ကြောက်မက်ဖွယ်သော ဘေးကြီး သေခါနီးသောကာလ ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊
ဝိပဿနာ၊ ဘာဝနာ ကိုးကွယ်ရာ မရှိက စိုးရိမ်ကြောင့်ကြ ထိတ်လန့်ရသဖြင့် များလှစွာသော
သစ်ပင်၊ သစ်ခက်၊ မြက်၊ သစ်ရွက်၊ အမှိုက်၊ မှော်တိုက်၊ ရွံ့ညွန်တို့ကြောင့် အလွန်နောက်ကျ
သော ရေရှိသော ထုံးအိုင်၊ မြစ်ချောင်းတို့၏ ကမ်းထိပ်၌ ရပ်၍ ကြည့်သောသူသည် တစိုး
တစိမျှ မိမိ၏အရိပ်ကို မထင်၊ မမြင်နိုင်လေသကဲ့သို့ လူ့ရွာ၊ နတ်ရပ် မြတ်သော သုဂတိဘုံဘဝ
ကို ရနိုင်ခြင်း၏အကြောင်း ကောင်းသော နိမိတ်ကို မထင်မမြင်နိုင်ရာ လွန်စွာ ထိတ်လန့်
စိုးရိမ်ခြင်း ပြင်းစွာ ဖြစ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂-တန်သော ကာလ၌ စိတ်ချ
ကိုးစားစရာ ငါ့မှာ ရှိ၏-ဟု မိမိ၏ ကိုးကွယ်ရာကို လွန်စွာ လုံ့လ၊ ဥဿာဟ ပြုရာသည်။
သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန် ၂-တန်သော ကာလ၌ စိတ်ချယုံကြည် ခိုမှီကိုးကွယ်ရာ မရှိကြကုန်သော
သူတို့သည် ဤသို့သော သတိသံဝေဂကို ဖြစ်စေကုန်ရာသည်။

လူ ၃-ပါးတို့၏ ဆရာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအစစ်ဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်
ဒီပင်္ကရာမြတ်စွာဘုရား၏ ခြေတော်ရင်း၌ ရထိုက်အပ်သော အရဟတ္တဖိုလ်ကို ယူလိုသဖြင့်
လွယ်လင့်တကူ ရယူတော်မူခြင်းငှာ တတ်နိုင်ရာလျက် သံသရာတည်းဟူသော ဩဃ၌
နစ်မွန်းကြသော သတ္တဝါ၊ ဗိုလ်လူကို ဆယ်ယူထုတ်ဆောင် နိဗ္ဗာန်သောင်သို့ ရောက်အောင်
ကယ်တင်တော်မူလိုသေးသဖြင့် ၄-အသင်္ချံနှင့် ကမ္ဘာ ၁-သိန်းကာလပတ်လုံး ဘဝခြားဘဲ
ဘုရားတကာတို့ ဖြည့်ကျင့်ရာသော ပါရမီဒဗ္ဗ သမ္ဘာရတို့ကို တဝတည်း ဖြည့်ကျင့်တော်မမူ။
သဗ္ဗညုတသမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓအစစ် ဖြစ်တော်မူသည်မှာလည်း ငါ၏အကျိုးငှာ မဟုတ်ခဲ့တကား။
တပါးကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်သူမြတ် လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏အကျိုးငှာသာ ရှိပါသေးသည်-
ဟု တွေးမိကြံမိ သတိသံဝေဂကို ရကြသဖြင့် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ သံသရာ၊ ပစ္စုပ္ပန်
၂-တန်သော ကာလ၌ စိတ်ချယုံကြည်၍ ခိုမှီကိုးကွယ်ရာကို လွန်စွာ လုံ့လ၊ ဥဿာဟ ပြုကြ

စေခြင်းငှာ “သနာထာ ဘိက္ခဝေ ဘဝထ မာ အနာထာ” ဟု တိုက်တွန်းတော်မူလိုသည်။
ထို့ကြောင့် ဒါန၊ သီလ၊ သမထ၊ ဝိပဿနာ ကိုးကွယ်ရာကို လွန်စွာ အားထုတ်ကြကုန်ရာ
သည်။

ဤသို့ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်၊ သတ္တဝါ၊ ငါ၊ သူတပါး၊ ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ နတ်၊
သိကြား၊ ဗြဟ္မာ မဟုတ်၊ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ အဗျာကတ သုည အသုဘ ဇေဂ္ဂစ္ဆ ပဋိကူလမျှသာ
ဖြစ်သော ဤကာယအစု သမ္မုတိပညတ်ကို အဟုတ်အဟတ် ယထာဘူတဉာဏ်အမြင်ဖြင့်
ဆင်ခြင်သုံးသပ်ခြင်း၊ နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသော မနသိကာရဖြစ်စေသော ပုဂ္ဂိုလ်အား
အဘယ်မှာ တွယ်တာနှစ်သက် စုံမက်မြတ်နိုးခြင်း ဖြစ်နိုင်အံ့နည်း။ ခန္ဓာကိုယ်၌ တွယ်တာနှစ်
သက် စုံမက်မြတ်နိုးခြင်း မရှိသောပုဂ္ဂိုလ်အား ခန္ဓာကိုယ်၏ တဖန်အသစ်ဖြစ်ခြင်း ဘဝကို
တောင့်တလေအံ့နည်း။

ခန္ဓာကိုယ်၏ တဖန်အသစ်ဖြစ်ခြင်း ဘဝကို တောင့်တသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ခန္ဓာ
အာယတနဓာတ်တို့၏ အစဉ်အပြတ်ဖြစ်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော သံသရာ၌ မွေ့လျော်သော
စိတ် ဖြစ်နိုင်တော့အံ့နည်း။ ခန္ဓာအာယတနဓာတ်တို့၏ အစဉ်မပြတ်ဖြစ်ခြင်း-ဟု ဆိုအပ်
သော သံသရာ၌ မွေ့လျော်သောစိတ် မဖြစ်သောပုဂ္ဂိုလ်အား သံသရာဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်
ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လိုချင်တောင့်တသောစိတ် မဖြစ်ဘဲ ရှိနိုင်တော့အံ့နည်း။ စင်စစ်
ဝဋ်ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ရာ နိဗ္ဗာန်ချမ်းသာကို လိုချင်တောင့်တသောစိတ် ဖြစ်ရာ၏။
ထို့ကြောင့် ပုဂ္ဂလသတ္တမဟုတ်သော ဤကာယအစု သမ္မုတိပညတ်၌ နိဿတ္တ နိဇ္ဇိဝ
အဗျာကတ သုည အသုဘ ဇေဂ္ဂစ္ဆ ပဋိကူလ-မျှသာဖြစ်သော အကောင်ပုပ်၌ စက်ဆုပ်ရွံရှာ
ဖွယ်-ဟူသော ကာယဂတာသတိပဋ္ဌာန်ကို ကြိုးပမ်းလုံ့လ ဥဿာဟပြု၍ အနုပါဒိသေသ-
အသင်္ခတဓာတ် နိဗ္ဗာန်တရားမြတ်ကို မျက်မှောက်ပြုကြကုန်ရာသည်။

၁၂၃၇-ခု၊ တန်ဆောင်မုန်းလဆန်း၊ ၁၀-ရက်နေ့၊ ဒီပယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ-
သိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် အမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ဝန်းသိုမြို့နေ ဒါယကာ မောင်ရွှေခို-က ဝိနိစ္ဆယရာသီတွင်ပါသော
ဝိသာခါသတို့သမီးကို ဓနဉ္စယသူဌေးကြီးက မှာသော သြဝါဒါနုသာသန
ဆုံးမမှာထား စကား ၁၀-ခွန်း-ဟု အမြွက်မျှပါသည်ကို
သေချာစွာ သိမှတ်ပါရမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၆၅] “ဘုရားတပည့်တော် ဝန်းသိုမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္ထိမန္တလေးမြို့တော်နေ တကာ
ဇရွှေခို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

ဝိနိစ္ဆယရာသီမည်သော ဓမ္မသတ်ကျမ်း၊ ပဉ္စမပရိစ္ဆေဒတွင် မိဂါရသူဌေးသား
ပုညဝဗ္ဗန(ပုဏ္ဏဝဗ္ဗန)နှင့် ဓနဉ္စယသူဌေးသမီး ဝိသာခါတို့ကို ထိမ်းမြားကြရာ ဓနဉ္စယ
သူဌေးက သြဝါဒစကား ၁၀-ခွန်းဖြင့် သမီးဝိသာခါကို မှာလိုက်ကြောင်းနှင့် အမြွက်
စကား မှာထားခဲ့သည့်အရာကို သရုပ်သင်္ချာနှင့်တကွ နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင်
အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား”။

အထက်စကားပါ ဒါယကာမောင်ရွှေခို လျှောက်ချက်-

[၆၅] ဓနဉ္စယသူဌေးက သမီးဝိသာခါကို သြဝါဒပေးလိုက်သည့် စကား ၁၀-ခွန်းဆို
သည်မှာ သာဝတ္ထိပြည်မှ ၇-ယူဇနာဝေးသော သာကေတပြည်တွင် ရာဇဂြိုဟ်စီရင်စု၊ ဘဒ္ဒိယ
မြို့သား မေဏ္ဍကသူဌေးသား ဓနဉ္စယသူဌေးသည် သာဝတ္ထိပြည်သား မိဂါရသူဌေးသား
ပုညဝဗ္ဗနနှင့် သမီး-ဝိသာခါကို ဝိဝါဟမင်္ဂလာ ကြီးစွာ ပြုလုပ်အံ့သောငှာ ပသေနဒီကော-
သလမင်းကြီးနှင့်တကွ မြို့စောင့်၊ မြို့နေတို့ကို ချန်ခွင်း၍ ကြွင်းကျန်သမျှ၊ မောင်းမမိသံ၊
ခြွေရံမျှမတ်၊ ရံပတ်သိမ်းကျုံး၊ မြို့လုံးချီသွားကြ၍ ၄-လတိုင် စားသောက်နေထိုင်ပြီးမှ
မင်းကြီးမှစ၍ များစွာသော ပဏ္ဏာကာရတို့ကို ဆက်သပေးကမ်းပြီးသော် သူဌေးကြီး မိဂါရ၏
အနီးတွင် သမီးဝိသာခါကို နေရာတိုက်ခန်းသို့ ခေါ်ပြီးမှ ၁၀-ခွန်းသော သြဝါဒဖြင့် ဆုံးမ
လိုက်သည်ကား(ဓမ္မ၊ဌ၊၁။၂၅၁)-

၁။ အန္တောအဂ္ဂိ ဗဟိ န နိဟရိတဗ္ဗော၊ အိမ်တွင်းမီးကို ပြင်ပသို့ မထုတ်အပ်။

၂။ ဗဟိအဂ္ဂိ အန္တော န ပဝိသိတဗ္ဗော၊ ပြင်ပက မီးကို အိမ်တွင်းသို့ မသွင်းအပ်။

၃။ ဒဒန္တဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးသောသူအားသာ ပေးအပ်၏။

- ၄။ အဒန္တဿေဝ န ဒါတဗ္ဗော၊ မပေးသောသူအား မပေးအပ်။
 ၅။ ဒဒန္တဿာပိ အဒန္တဿာပိ ဒါတဗ္ဗံ၊ ပေးသောသူ၊ မပေးသောသူအားလည်း ပေးအပ်၏။
 ၆။ သုခံ နိဿိဒိတဗ္ဗံ၊ ချမ်းသာစွာ နေအပ်၏။
 ၇။ သုခံ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ၊ ချမ်းသာစွာ စားအပ်၏။
 ၈။ သုခံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ၊ ချမ်းသာစွာ အိပ်အပ်၏။
 ၉။ အဂ္ဂိ ပရိစာရိတဗ္ဗော၊ မီးကို လုပ်ကျွေးအပ်၏။
 ၁၀။ အန္တောဒေဝတာ နမဿိတဗ္ဗော၊ အိမ်တွင်းနတ်ကို လေးမြတ်ကော်ရော် ပူဇော်အပ်၏။

ဤသို့ ပြည်သာကေတတွင် အဘ ဓနုဇ္ဈယသူဌေးကြီးက ဝိသာခါကို နေရာတိုက်ခန်းသို့ ခေါ်ပြီးမှ ၁၀-ခွန်းသော သြဝါဒစကားဖြင့် မှာကြား ဆုံးမလိုက်ပြီးသည့်နောက် သာဝတ္ထိပြည်သို့ ရောက်သောကာလ နိရုဒ္ဓကမဓုပါယာသကို ယောက္ခမ မိဂါရသူဌေးကြီး တစ်ယောက်တည်း သုံးဆောင်သောခဏ၌ အညတြပိဏ္ဏပါတိကမထေရ်မြတ်သည် အပါးသို့ ရပ်လာရာ ယပ်လေပေး၍ ခစားလျက် အပါးတွင်နေရာ ရပ်သောအရှင်ကို မမြင်သကဲ့သို့ပင် မလျှူချင်သောသဘောဖြင့် အစောမုခ၊ မျက်နှာကို ချလျက် အသဒ္ဓိယအပသန္ဓ-လက္ခဏာကို ဝိသာခါ မြင်လေလျှင်—

“အရှင်ဘုရား၊ ကန်တော့ပါ၏။ မိဂါရ-မည်သော တပည့်တော်မ၏ ယောက္ခမ သူဌေးကြီးသည် ဟောင်းပြီးသော အစာကိုသာ စားပါသည်”ဟု လက်အုပ်ချီမြှောက်၍ လျှောက်သောကာလ မိဂါရသူဌေးသည် ဒေါသအမျက် ဟူးဟူးထွက်လျက် လက်ကို သိမ်းနုတ်၍ “ဤသူယုတ်မကို အိမ်က ထုတ်လေ။ မထေမဲ့မြင် မင်္ဂလာနေရာ၌ ဤအခါတွင် မစင်ကို စားသည်-ဟု ငါ့အား ပြက်ရယ်ကြည်ဆယ်ဘိသည်”ဟု ဆိုသော် “ကျွန်တော်မသည် သာမည မဟုတ်ခဲ့။ တကယ့်မိဘ ဓနုဇ္ဈယသူဌေး၏သမီး မိဂါရသူဌေးကြီး၏ချွေးမ-ဟု ပြည်ပ၊ပြည်တွင်း ဇမ္ဗူချဉ်းအောင် သတင်းကြေညာလျက် မိဂါရသူဌေးချွေးမကို နှင်ထုတ်သည်-ဟု သတင်းပုပ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် ပညာရှိဆင်ခြင်သော် သခင်လည်း မကောင်း ရှိရာသည်။

ဤသို့သော သဘောကို တွေးတောထောက်ဆလျက် ကျွန်တော်မ စကားမှားမည်၊ မှန်မည်ကို ဤသာဝတ္ထိသို့ လာသောကာလ အဘဓနုဇ္ဈယသူဌေးက သူဌေးကြီး ၈-ယောက်တို့ထံ အပ်နှံလိုက်သော အရာလည်း ရှိပါသည်။ ဤစကားကို ကွဲပြားအောင် သုတ်သင်ပါစေ”ဟု ဆိုသောကာလ “ဤချွေးမသည် ငါ့အား ဟုတ်မှန်စွာ ဆိုပေသည်”ဟု သူဌေးကြီး ၈-ယောက်တို့ကို ခေါ်စေ၍ သုတ်သင်စေက အနုဝဇ္ဇဖြစ်၍ အပြစ်-ဟူသမျှသည် မိဂါရသို့သာ ကျရောက်လေလျှင် ယခင်ရှေးက ဓနုဇ္ဈယ-မည်သော သူဌေးသည် ချွေးမဝိသာခါသို့

မှာထားလိုက်သော စကားကို ဆက်၍ အမြွက်ဆောင်ပြီးမှ ထိုလက်စကို မိဂါရသူဌေးက ပြောသည်ကာလ ၁၀-ပါးသော သြဝါဒကထာ၏ အဓိပ္ပါယ်ကို အကျယ်စကား ပြန်ကြား ဖြေဆိုသည်မှာကား -

- ၁။ မိဘ,ယောက္ခမတို့၏ အပြစ်အာဒိနဝကို အပဖြစ်သော ကျေးကျွန်ပရိသတ်အား ထင်ရှားပြခြင်းသည် အတွင်းမီး၊ ထိုမီးကို ပြင်ပသို့ ထုတ်သဖြင့် မသင့်တင့်သော ဝိဝါဒအမနာပတို့သည် ဖြစ်တတ်လေရကား အခြားပြင်ပ၌ မိဘ, ယောက္ခမတို့ အပြစ်ကို မဆိုခြင်းသည် အတွင်းမီးကို ပြင်ပသို့ မထုတ်ရာသော “အန္တောအဂ္ဂိ ဗဟိ န နိ ဟရိတဗ္ဗော”ဟူသော ပဌမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၂။ ကျေးကျွန်ပရိသတ်တို့၏ အပြစ်အာဒိနဝကို မိဘ,ယောက္ခမတို့အား ထင်ရှားမပြမှု၍ ပြင်ပမီးကို အတွင်းသို့ မသွင်းရာသော “ဗဟိအဂ္ဂိ အန္တော န ပဝိသိတဗ္ဗော (ပဝေသေတဗ္ဗော)” ဟူသော ဒုတိယစကား အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၃။ အကြင် အမှတ်မရှိသော သူတို့သည် တစ်စုံတစ်ခု ဝတ္ထုဘဏ္ဍာ ဌားရမ်းလာပြီးမှ ဥစ္စာရှင်ထံ ပြန်ပေးသောသူကိုသာ နောင်အခါ ထပ်မံ ပေးပြန်အပ်၏-ဟူသည်ကား “ဒဒန္တဿေဝ ဒါတဗ္ဗံ”ဟူသော တတိယစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၄။ အကြင် အမှတ်မရှိသော သူတို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဝတ္ထုဘဏ္ဍာကို ဌားရမ်းလာ ပြီးမှ ဥစ္စာရှင်သို့ ထပ်မံ မပြန်မပေးသူတို့ကို နောင်ခါ ထပ်၍ မပေး,မဌားအပ်-ဟူသည်ကား “အဒန္တဿေဝ န ဒါတဗ္ဗံ”ဟူသော စတုတ္ထစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၅။ ဖုန်းတောင်းယာစကား, ဆွေညှတိတို့မှာသော်ကား လက်စားမချေ၊ ပေးအပ်၏-ဟူ သည်ကား “ဒဒန္တဿာပိ အဒဒန္တဿာပိ ဒါတဗ္ဗံ”ဟူသော ပဉ္စမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၆။ လင်သား, မိဘ, ယောက္ခမတို့ လာရောက်လျှင် အဆောတလျှင် ထဖွယ်မရှိ၊ ပကတိ နေရာ၌ ငြိမ်ဝပ်စွာ နေခြင်းသည် “သုခံ နိသိဒိတဗ္ဗံ”ဟူသော ဆဌစကား၏ အဓိပ္ပါယ် တည်း။
- ၇။ လင်သား, မိဘ, ယောက္ခမတို့ကို လုပ်ကျွေး၍ ရှေးဦးစွာ မစား,မသောက်ခြင်း၊ ကြွင်း ကျန်မှ စားခြင်းသည် “သုခံ ဘုဒ္ဓိတဗ္ဗံ”ဟူသော သတ္တမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။
- ၈။ လင်သား, မိဘ, ယောက္ခမတို့ကို တုပ်ကွကော်ရော် ပူဇော်လေးမြတ် ဆည်းကပ်လုပ် ကျွေး အိပ်ရာ,နေရာကို ပေးပြီးမှ နောက်ချန်၍ အိပ်ခြင်းသည် “သုခံ နိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ” ဟူသော အဋ္ဌမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၉။ လင်သား၊ မိဘ၊ ယောက္ခမတို့ကို အဂ္ဂိခန္ဓုပမာ လွန်စွာ ပူလောင်တတ်သော မီးပုံကြီး ကဲ့သို့ ရိုသေစွာ အလေးအမြတ် ပြုအပ်သည်ကား “အဂ္ဂိ ပရိစရိတဗ္ဗော” ဟူသော နဝမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

၁၀။ လင်သား၊ မိဘ၊ ယောက္ခမတို့ကိုသာ ကောင်းစွာလုပ်ကျွေး မွေးမြူမပြတ် အိမ်တွင်း နတ်ကဲ့သို့ လေးမြတ်ရာ၏-ဟူသည်ကား “အန္တော ဒေဝတာ နမဿိတဗ္ဗော” ဟူသော ဒသမစကား၏ အဓိပ္ပါယ်တည်း။

ဤကဲ့သို့ သာကေတပြည့်ရှင်၊ ဓနုဉ္ဇယသူဌေးကြီးက သမီးဝိသာခါကို ကောင်းစွာ ဆုံးမလိုက်ကြောင်းကို အင်္ဂုတ္တရ၊ ဧကကနိပါတ်၊ အဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မပဒ၊ ပုပ္ဖဝဂ်၊ ၈-ခုမြောက် သော ဝိသာခါဝတ္ထု (အံ၊ ၄၊ ၁၊ ၃၁၁-၃၂၁။ ဓမ္မ၊ ၄၊ ၁၊ ၂၄၂-၂၆၅) တွင် လာသည်။

၁၂၃၇-ခု၊ နတ်တော်လဆန်း၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

၎င်းပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း စတုတ္ထပိုင်း၌ ပါရှိသော ပဉ္စာကထာနာမစဉ်

- ပဌမပုစ္ဆာ၌ - စေတီ၊ ဆင်းတုနှင့် ဝေးသောအရပ်မှ တစ်စုံတစ်ခု ဝတ္ထုတို့ကို ပူဇော်လှူဒါန်းရာ၌ ဒါန ဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်။
- ဒုတိယပုစ္ဆာ၌-ကျောင်းအာရာမံ ပြုလို၍ ထိုအရပ်ရှိ စေတီကို ထိုထိုအရပ်သို့ ရွှေ့ပြောင်းသင့်၊ မရွှေ့ပြောင်းသင့်။
- တတိယပုစ္ဆာ၌- သုရာမေရယ အပြစ်ကြီးသည်၊ မုသာဝါဒ အပြစ်ကြီးသည် မေးလျှောက်ချက်။
- စတုတ္ထပုစ္ဆာ၌- သုရာမေရယကို လျှာဖျား၌ ထိရုံကာမျှနှင့် သုရာမေရယသိက္ခာပုဒ် ပျက်၊ မပျက်။
- ပဉ္စမပုစ္ဆာ၌ - ကေသရရာဇာခြင်္သေ့မင်းအကြောင်း။
- ဆဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌ - ငရဲပြည်တွင် ငရဲသား၊ ငရဲထိန်း ရှိ၊ မရှိအကြောင်း။
- သတ္တမပုစ္ဆာ၌ - စေတီ၊ ပုထိုးတွင် ပူဇော်သည့် မီးကို တစ်ဦးတစ်ယောက်က အဆောက်အဦတို့ကို မီးစွဲငြိမည်ကို စိုးရိမ်၍ ငြိမ်းစဲသည်ကို အပြစ်ရှိ၊ မရှိ။

- အဋ္ဌမပုစ္ဆာ၌ - ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင်ပါသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ ဝေးသော အကြောင်း ဖြစ်ဟန်၊
- နဝမပုစ္ဆာ၌ - ယခု လှူကြသော ဒါနသည် ဒိဋ္ဌဓမ္မ အကျိုး ပေး၊မပေး။
- ဒသမပုစ္ဆာ၌ - လှူဒါန်းပေးကမ်းသော ဒါယကာ မအား၊မလပ်၍ အခြားသူကို စေခိုင်း ရာ၌ မုဉ္ဇစေတနာ ဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်။
- ဧကဒသမပုစ္ဆာ၌- အလှူခိုင်းသော ဒါယကာနှင့် စေခိုင်း၍ သွားရောက်လှူသော ဒါယကာ ၂-ဦးတို့တွင် မည်သူက အကျိုးကြီးမည်။
- ဒွါဒသမပုစ္ဆာ၌ - သုရာမေရယကို တစ်ကြိမ် သောက်မှားရုံမျှနှင့် ကံထိုက်၊ မထိုက်၊ အပါယ်ပဋိသန္ဓေကို ပေး၊ မပေး။
- တေရသမပုစ္ဆာ၌- သီချင်းသံကို ကြား၍ ဈာန်ရကြောင်း။
- စုဒ္ဒသမပုစ္ဆာ၌ - ရေကို ခိုးယူ၍ သောက်သောကြောင့် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဖြစ်ကြောင်း။
- ပန္နရသမပုစ္ဆာ၌ - မေတ္တေယျကို ရည်၍ ကိုယ်စားတော်စား ထုလုပ်ကိုးကွယ်ရာ၌ အကျိုး ရှိ၊ မရှိ။
- သောဠသမပုစ္ဆာ၌ -သေ ၄-ပါး၊ ရှင် ၄-ပါးတို့၏အကြောင်း။
- သတ္တရသမပုစ္ဆာ၌- ဝတ္ထုပရိတ္တတာယ-စသော စကား မှန်မည်၊ မမှန်မည်။
- အဋ္ဌာရသမပုစ္ဆာ၌- တိရစ္ဆာန်တို့မှာ ဒုစရိုက် ၁၀-ပါး ဖြစ်၊မဖြစ်။
- ဧကုနဝိသတိမပုစ္ဆာ၌- သူတော်ကောင်းတို့ အသက်ထက်ဆုံး နှလုံးသွင်းထားရန် နည်း ဥပဒေသ။
- ဝိသတိပုစ္ဆာ၌- ဓနဉ္စယသူဌေးကြီးက သမီးဝိသာခါကို မှာထားလိုက်သော ဩဝါဒ၁၀-ခွန်း၊

ယင်းသို့လျှင် လူ့ရှင်၊ပရိသတ်တို့ မေးလျှောက်ကြသည့်အတိုင်း ယုံမှားသင်္ကာ ကင်းစိမ့်သောငှာ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအပ်သော ပြီးပြမ်းသော ဝိသဇ္ဇနာရှိသည်ဖြစ်၍ ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာမည်သော ကျမ်း၌ ၂၀-သော ဝိသဇ္ဇနာတို့နှင့် ပြည့်စုံသော စတုတ္ထပရိစ္ဆေဒကား ဤတွင်ရွှေ့ အပြီးသတ်ပြီ။

လုံးတော်ဆရာတော်
ပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း

ပထမတွဲ၊ ၁။ (ပဉ္စမပိုင်း၊ ၅။)

နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

မြင်းမူရွာ၊ ဝါဆိုကျောင်းတိုက်နေ ရှင်ဝဏ္ဏ-က *၁၀-ပါးသီလကို
လူတို့ စောင့်အပ်၊မစောင့်အပ်၊ *၁၀-ပါးသီလကို စောင့်လျှင် မိမိအိမ်၌
ရှိသော ဥစ္စာပစ္စည်းများကို စွန့်အပ်၊မစွန့်အပ်၊ *အိမ်၌ရှိသော ရွှေ၊ငွေကို
သာယာသော် ၁၀-ပါးသီလ ပျက်၊မပျက်၊ *၁၀-ပါးသီလသည် နိစ္စသီလ
ဖြစ်မည်၊ မဖြစ်မည်ကို လျှောက်ထားချက်

[၆၆] “ဘုရားပည့်တော် မြင်းမူရွာ၊ ဝါဆိုကျောင်းတိုက်နေ ရှင်ဝဏ္ဏ ရှိခိုးနားတော်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

မြင်းမူရွာများမှာ—

- (၁) ၁၀-ပါးသီလကို လူတို့ စောင့်အပ်၊မစောင့်အပ်၊ ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်လျှင် မိမိ
အိမ်၌ရှိသော ရွှေ၊ငွေကို အကုန်စွန့်ရမည်၊ မစွန့်ရမည်။ မိမိအိမ်၌ရှိသော ရွှေ၊ငွေကို
သာယာသော် ၁၀-ပါးသီလ ပျက်၊ မပျက်၊
- (၂) ၁၀-ပါးသီလသည် နိစ္စသီလ ဖြစ်သည်၊မဖြစ်သည်။ ဤသို့ လူရဟန်းတို့ အယူဝါဒ
ကွဲပြားကြပါသည်ဖြစ်၍ အသေအချာ နေရာကျကျ သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ သိမှတ်ပါ

ရအောင် ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမှ အများ သတ္တဝါ သင်္ကာပျောက်ကင်း ယုံမှားရှင်း၍ ထင်လင်းစွာ သိသာနိုင်မည့်အကြောင်း ကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

မြင်းမူရွာ၊ ဝါဆိုကျောင်း ရှင်ဝဏ္ဏ လျှောက်ထားချက်—

[၆၆](၁) ၁၀-ပါးသီလ လူတို့ ဆောက်တည်အပ်ကြောင်း ဝိနိစ္ဆယ

အဝိဝါဒကရံ ဗုဒ္ဓံ၊ ဝိဝါဒစ္ဆေဒကံ ကရံ။
နမဿိတွာ ကရိဿာမိ၊ ဝိဝါဒစ္ဆေဒဒီပဏီ။ ။

အဟံ၊ ငါသည်။ အဝိဝါဒကရံ၊ ဝိဝါဒမရှိကုန်သောသူတို့ကိုလည်း ဝိဝါဒ မရှိအောင် ပြုတော်မူတတ်သော။ ဝိဝါဒစ္ဆေဒကံ၊ ဝိဝါဒရှိကုန်သောသူတို့၏ ဝိဝါဒဖြတ်ခြင်းကို။ ကရံ၊ ပြုတော်မူတတ်သော။ ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ နမဿိတွာ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ နမဿိတွာ၊ ရှိခိုးပြီး၍။ ဝိဝါဒစ္ဆေဒဒီပဏီ၊ ဝိဝါဒစ္ဆေဒဒီပဏီမည်သော အဆုံးအဖြတ်ကို။ ကရိဿာမိ၊ ပြုပေအံ့။

ဤဝိဝါဒစ္ဆေဒဒီပဏီမည်သော အဆုံးအဖြတ်၌ အချို့သည် ၈-ပါးသီလကို ဥပုသ် နေ့အထူး၌သာ စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ကြွင်းသောနေ့၌ မစောင့်ထိန်းအပ်-ဟု အယူရှိကုန်၏။ အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလကို လူတို့ မဆောက်တည်အပ်-ဟု အယူရှိကုန်၏။ အချို့ ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်လျှင် မိမိ၌ရှိသော ရွှေ၊ငွေကို အကုန်စွန့်အပ်၏-ဟု အယူရှိကြကုန်၏။ အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလကို ခံယူပြီးမှ မိမိ၌ရှိရင်း ရွှေ၊ငွေကို ကိုင်ခံသော် ၁၀-ပါးသီလ မပျက်-ဟု အယူရှိကုန်၏။ အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလကို ခံယူပြီးမှ မိမိ၌ ရှိရင်း ရွှေ၊ငွေကို သာယာလျှင်ပင် ၁၀-ပါးသီလ ပျက်၏-ဟု အယူရှိကုန်၏။ ထိုထိုဝါဒတို့ကို ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းဂန်တို့နှင့် ညှိနှိုင်း၍ အမျိုးသားတို့ ယုံမှားခပ်သိမ်း ကင်းငြိမ်းကြစေခြင်းငှာ ဝိဝါဒ-စ္ဆေဒဒီပဏီမည်သော အဆုံးအဖြတ်ကို စီရင်ပေလတ္တံ့။

လူတို့ ကျင့်အပ်သော ဂဟဋ္ဌသီလတို့သည် ပဉ္စင်္ဂသီလ၊ ဒသင်္ဂသီလ၊ အဋ္ဌင်္ဂဥပေါ-သထသီလ၊ သုစရိတသီလ-ဟု ဆိုအပ်သော သုစရိတ်တရား ၁၀-ပါး အာဇီဝလျှင် ၈-ခု မြောက်သော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလ၊ ကုသလကမ္မပထ ၁၀-ပါး-စသောအားဖြင့် များသော အပြားရှိ၏။ ထိုများသော အပြားရှိသော သီလတို့ကို လူတို့ ကျင့်အပ်သောကြောင့် ဂဟဋ္ဌ-သီလ-ဟု ဆိုအပ်၏။

ကာယဒုစရိုက် ၃-ပါး၊ ဝစီဒုစရိုက် ၄-ပါး၊ အသက်ကို စင်ကြယ်စွာ မွေးမြူခြင်း တည်း-ဟူသော အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိကို ထည့်၍ ၈-ခုမြောက်သော အာဇီဝဋ္ဌမကသီလသည် ဖြစ်၏။ ထိုသီလတို့တွင် ပဉ္စင်သီလကိုမူကား လူတို့သည် ဆောက်တည်လျှင် အကျိုးရှိ၏။ မဆောက်တည်လျှင် အပြစ်ရှိ၏။ ပဉ္စင်သီလမရှိသော သူသည် ရှင်လျက်နှင့် သေသည်မည် ၏။ မနုဿကစဝရ၊ လူအမှိုက်၊ သစ်ရွက်၊ တံမြက်ချေးစုလည်း မည်၏။ ဦးခေါင်းမရှိသော သူနှင့်လည်း တူ၏။ ထို့ကြောင့် မကျိုးမပေါက် မပြောက်မကျားရအောင် ဆောက်တည် အပ်၏။ စွမ်းနိုင်သည်ရှိသော် အဋ္ဌင်္ဂသီလ၊ ဒသင်္ဂသီလကိုလည်း ဆောက်တည်အပ်၏။ ဆောက်တည်သောသူတို့အား ထူးသောအကျိုးကို ရ၏။ ထိုအဋ္ဌင်္ဂသီလကို အခါခပ်သိမ်း စောင့်အပ်မည်လော။ ပကတိစာရိတ္တဥပုသ်နေ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ဥပုသ်နေ့၊ အနုဂ္ဂမနဥပုသ်နေ့၊ ပါဠိဟာရိယဥပုသ်နေ့တို့၌သာ စောင့်အပ်မည်လောဟူမူ အာစရိယဝိနိစ္ဆယတို့၌ကား စွမ်း နိုင်သည်ရှိသော် အခါခပ်သိမ်းပင် စောင့်အပ်၏။ အပြစ်မရှိ-ဟု ဆုံးဖြတ်တော်မူကုန်၏။

ထိုဆရာမြတ်တို့ အဆုံးအဖြတ်သည် ရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ရာဇသုတ်ဋီကာ၊ သုတ် မဟာဝါဠီကာ၊ သံယုတ်ဋီကာတို့နှင့် အညီအညွတ်ဆိုသော စကားဖြစ်သောကြောင့် အဋ္ဌကထာ၊ဋီကာ အာဂုံအားဖြင့်လည်းကောင်း ကုသိုလ်မည်သည်ကို အခါခပ်သိမ်း ပြုအပ် ၏။ အနဝဇ္ဇသုခဝိပါက သဘောဖြစ်၏-ဟူသော ယုတ္တိသဘောအားဖြင့်လည်းကောင်း သင့်မြတ်၏-ဟု မှတ်အပ်၏။ ထိုသို့ အခါခပ်သိမ်း စောင့်ရှောက်ဆောက်တည်အပ်သော အဋ္ဌင်္ဂသီလသည် ဥပုသ်မည်ပါအံ့လော-ဟူမူကား ရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ရာဇသုတ်ဋီကာ၊ သံယုတ်ဋီကာတို့၌ လာသောအရာကို ထောက်သော် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ပကတိစာရိတ္တ- ဥပုသ်နေ့၊ ပစ္စုပ္ပန်ဥပုသ်နေ့၊ အနုဂ္ဂမနဥပုသ်နေ့မှ တပါးသော ၁-နှစ်ပတ်လုံး အလုံးစုံသော နေ့ရက်တို့၌ စောင့်ရှောက်ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည် ပါဠိဟာရိယပက္ခဥပုသ် မည်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။

ရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ရာဇသုတ်ဋီကာ၊ သံယုတ်ဋီကာတို့၌ လာသော ပါဠိကား ဤသို့တည်း။

ဥပေါသထံ ဥပဝသန္တိ'တိ မာသဿ အဋ္ဌ ဝါရေ ဥပေါသထင်္ဂါနိ အဓိဋ္ဌဟန္တိ၊
ပဉ္စမိ အဋ္ဌမိ စာတုဒ္ဒသီ ပန္နရသီတိ ဇုဏှပက္ခေ စတ္တာရော၊ တထာ ကာဠု ပက္ခေတိ
ဝေဒိတဗ္ဗံ။ (အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၂၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ပဋိဇာဂရောန္တိ'တိ ပဋိဇာဂရဥပေါသထကမ္ပံ နာမ ကရောန္တိ၊ တံ ကရောန္တာ
ဧကသ္မိ အမုမာသေ စတုန္တံ ဥပေါသထဒိဝသာနံ ပစ္စုပ္ပန်နာနုဂ္ဂမနဝသေန ကရောန္တိ။
ပဉ္စမိဥပေါသထံ ပစ္စုပ္ပန်နာ စတုတ္ထိယံ ဥပေါသထိကာ ဟောန္တိ။ အနုဂ္ဂန္တော ဆဋ္ဌိယံ။

အဋ္ဌမိဉ္ဇပေါသထံ ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တာ သတ္တမိယံ အနုဂစ္ဆန္တာ နဝမိယံ။ စာတုဒ္ဒသီဉ္ဇပေါသထံ ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တာ တေရသိယံ။ ပန္နရသီဉ္ဇပေါသထံ အနုဂစ္ဆန္တာ ပါဠိပဒေ ဉ္ဇပေါသထိကာ ဟောန္တိ'တိ။ ဣဒဉ္စ ပါဠိဟာရိယပက္ခံ အကရောန္တဿ ဝသေန ဝုတ္တံ။ (ဤကား စတုမဟာရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ။ အံ၊ဋ္ဌ၊၂။၁၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ထိုအဋ္ဌကထာကို ထောက်၍ အကြို,အပိုနှင့်တကွ ဆောက်တည်အပ်သော ပဋိ-
ဇာဂရဉ္ဇပုသ်နေ့ကို သိရာ၏။

ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ အန္တောဝသေ တေမာသံ နိဗ္ဗုဒ္ဓပေါသထော။ တမ္ပိ
အသက္ကောန္တဿ ဒွိန္ဒံ ပဝါရဏာနံ အန္တရေ ဧကမာသံ နိဗ္ဗုဒ္ဓပေါသထော။ တမ္ပိ
အသက္ကောန္တဿ ပဌမပဝါရဏတော ပဌာယ ဧကော အမုမာသော ပါဠိဟာရိယ-
ပက္ခောယေဝ နာမ။ (ဤသည်လည်း ရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ။ အံ၊ဋ္ဌ၊၂။၁၂။ထောက် ဝိသဒိသံ)

နိဗ္ဗုဒ္ဓပေါသထော သံဝစ္ဆရေတိ ပါဠိဟာရိတဗ္ဗတ္တော ပဝတ္တေတဗ္ဗတော ပါဠိ-
ဟာရိယပက္ခော နာမာတိ။ (ဤသည်လည်း ရာဇသုတ်ဋီကာ။အံ၊ဋီ၊၂။၁၁၈။ထောက်
ဝိသဒိသံ)

အဋ္ဌင်္ဂသီလမ္ပိ သဗ္ဗဒိဝသေသု သမာဒါတဗ္ဗံ။ (ဤကား မဟာဝါဠိကာ၊ သံယုတ်ဋီကာ)

ဝဿူပနာယိကာယ ပုရိမဘာဂေ အာသဠိမာသော၊ အန္တောဝသံ တယော
မာသာ၊ ကတ္တိကမာသောတိ ဣမေ ပဉ္စ မာသာ ပါဠိဟာရိယပက္ခောတိ ဝုစ္စန္တိ။
(ဤကား သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ။ ဒု၊ နှာ-၁၀၈)

ဤသို့ လာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ပါဌ်တို့ကို ထောက်၍ အဋ္ဌင်္ဂသီလကို
အမြဲနေ့တိုင်း ဆောက်တည်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကိုလည်းကောင်း ထိုသို့ အမြဲနေ့တိုင်း
ဆောက်တည်အပ်သော အဋ္ဌင်္ဂသီလ၏ ပါဠိဟာရိယပက္ခဉ္ဇပုသ် မည်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်
လည်းကောင်း သိရာ၏။

“ဉ္ဇပေါသထံ ဉ္ဇပဝသန္တိ”တိ ဧတ္ထ၊ “ဉ္ဇပေါသထံ ဉ္ဇပဝသန္တိ”ဟူသော ဤပါဠိတော်၌
မာသဿ၊ လတိုင်း။ အဋ္ဌဝါရေ ၈-ကြိမ်။ ဉ္ဇပေါသထဂီနိ၊ ဉ္ဇပုသ်အဂီတို့ကို။ အဓိဋ္ဌဟန္တိ၊
ဆောက်တည်ကုန်၏။ ပဉ္စမိ၊ ၅-ရက်မြောက်သောနေ့။ အဋ္ဌမိ၊ ၈-ရက်မြောက်သောနေ့။
စာတုဒ္ဒသီ၊ ၁၄-ရက်မြောက်သောနေ့။ ပန္နရသီ၊ ၁၅-ရက်မြောက်သောနေ့။ ဣတိ၊ သို့။
ဇုဏှပက္ခေ၊ လဆန်းပက္ခ၌။ စတ္တာရော၊ ၄-ရက်တို့။ ကာဠပက္ခေ၊ လဆုတ်ပက္ခ၌။ တထာ၊
ထို့အတူ။ စတ္တာရော၊ ၄-ရက်တို့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝေဒိတဗ္ဗံ၊ သိအပ်၏။

“ပဋိဇာဂရောန္တိတိ ဧတ္ထ၊ ပဋိဇာဂရောန္တိ” ဟူသော ပါဠိတော်၌ ပဋိဇာဂရဥပေါသထ-
ကမ္မံ နာမ၊ ပဋိဇာဂရဥပုသ်အမှု မည်သည်ကို။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ တံ၊ ထိုပဋိဇာဂရဥပုသ်
ကို။ ကရောန္တော၊ ပြုကုန်သောသူတို့သည်။ ဧကသ္မိံ အမှုမာသေ၊ တခုသော လခွဲ၌။ စတုန္တံ၊
၄-ပါးကုန်သော။ ဥပေါသထဒိဝသာနံ၊ ဥပုသ်နေ့တို့၏။ ပစ္စုဂ္ဂ မနာနုဂ္ဂမနဝသေန၊ အကြိုအပို
တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ကရောန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ပဉ္စမိဥပေါသထံ၊ ပဉ္စမိဥပုသ်ကို။ ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တော၊
ကြိုကုန်သောသူတို့သည်။ စတုတ္ထိယံ၊ ၄-ရက်မြောက်သောနေ့၌။ ဥပေါသထိကာ၊ ဥပုသ်
ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ ပိုကုန်သောသူတို့သည်။ ဆဋ္ဌိယံ၊
၆-ရက်မြောက်သောနေ့၌။ ဥပေါသထိကာ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်
ကုန်၏။

အဋ္ဌမိ ဥပေါသထံ၊ အဋ္ဌမိဥပုသ်ကို။ ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တော၊ ကြိုကုန်သောသူတို့သည်။ သတ္တမိ-
ယံ၊ ၇-ရက်မြောက်သောနေ့၌။ ဥပေါသထိကာ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊
ကုန်၏။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ ပိုကုန်သောသူတို့သည်။ နဝမိယံ၊ ၉-ရက်မြောက်သောနေ့၌။ ဥပေါ-
သထိကာ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ စာတုဒ္ဒသီဥပေါသထံ၊
စာတုဒ္ဒသီဥပုသ်ကို။ ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တော၊ ကြိုကုန်သောသူတို့သည်။ တေရသိယံ၊ ၁၃-ရက်မြောက်
သောနေ့၌။ ဥပေါသထိကာ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ပန္စရသီဥ-
ပေါသထံ၊ ပန္စရသီဥပုသ်ကို။ အနုဂစ္ဆန္တော၊ ပိုကုန်သောသူတို့သည်။ ပါဠိပဒေ၊ အထွက် ၁-
ရက်နေ့၌။ ဥပေါသထိကာ၊ ဥပုသ်ဆောက်တည်ကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။ ဣဒ္ဓ၊ ဤဆို
အပ်ပြီးသော စကားကိုလည်း။ ပါဠိဟာရိယပက္ခံ၊ ပါဠိဟာရိယဥပုသ်ကို။ အကရောန္တဿ၊
မပြုသောသူ၏။ ဝသေန၊ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။

ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ၊ ပါဠိဟာရိယဥပုသ်မည်သည်ကား။ အန္တောဝသေ၊
ဝါတွင်း၌။ တေမာသံ၊ ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး။ နိဗဒ္ဓုပေါသထေ၊ အမြဲဆောက်တည်အပ်
သော ဥပုသ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တမ္ပိ၊ ထိုဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်း။ အသက္ကောန္တဿ၊
မစွမ်းနိုင်သောသူအား။ ဒွိန္တံ ပဝါရဏာနံ၊ ၂-ခုသော ပဝါရဏာနေ့တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။
ဧကမာသံ၊ ၁-လသည်။ နိဗဒ္ဓုပေါသထေ၊ အမြဲဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည်။
ဟောတိ၊ ၏။ တမ္ပိ၊ ထိုတစ်လပတ်လုံး ဆောက်တည်ခြင်းကိုလည်း။ အသက္ကောန္တဿ၊
မစွမ်းနိုင်သောသူအား။ ပဌမပဝါရဏတော၊ ပဌမပဝါရဏာနေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ ဧကော၊
တစ်ခုသော။ အမှုမာသေ၊ လခွဲသည်။ ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ၊ ပါဠိဟာရိယဥပုသ်
မည်သည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။

နိဗ္ဗာန်ပေါ်သထော၊ အမြဲမပြတ် ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည်။ သံဝစ္ဆရေပိ၊ ၁-နှစ်ပတ်လုံးလည်း။ ပါဠိဟာရိတဗ္ဗတော ပဝတ္တေတဗ္ဗတော၊ ကျင့်အပ်၊ ဖြစ်စေအပ်သောကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခာဥပုသ် မည်၏။

ဝဿူပနာယိကာယ၊ ဝါသို့ ကပ်သောနေ့မှ။ ပုရိမဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ အာသဠိမာသော၊ ဝါဆိုလလည်းကောင်း။ အန္တောဝဿံ၊ ဝါတွင်း၌။ တယော မာသာ၊ ၃-လတို့လည်းကောင်း။ ကတ္တိကမာသော၊ တန်ဆောင်မုန်းလလည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမိနာ ပဘေဒေန၊ ဤသို့သော အပြားအားဖြင့်။ ဣမေ ပဉ္စမာသာ၊ ဤ ၅-လတို့ကို။ ပါဠိဟာရိယပက္ခောတိ၊ ပါဠိဟာရိယဥပုသ်-ဟူ၍။ ဝုစ္စန္တိ၊ ဆိုအပ်ကုန်၏။

ဤသို့လာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့ကို ထောက်၍-

- ၁-လ၊ ၈-ကြိမ် ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည် ပကတိဥပုသ် မည်၏။
- အကြို၊ အပိုနှင့်တကွ ၁-လလျှင် ရက်ပေါင်း ၂၀-ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည် ပဋိဇာဂရဥပုသ် မည်၏။
- လ-ခွဲ၊ ၁-လ၊ ၃-လ၊ ၄-လ၊ ၅-လ၊ ၁-နှစ်ပတ်လုံး မပြတ် ဆောက်တည်အပ်သော ဥပုသ်သည် ပါဠိဟာရိယပက္ခဥပုသ်မည်၏ဟူသော ဥပုသ် ၃-ပါးတို့၏အထူးကို ဆိုသော ကျမ်းစကားကို နှလုံးသွင်း၍ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် ၈-ပါးသီလကို ဥပုသ်နေ့အထူး၌သာ စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ကြွင်းသောနေ့၌ မစောင့်ထိန်းအပ်-ဟူသော ဝါဒ၌ ထိုထိုနေ့မိဇာတ်ပါဠိတို့၌ အဋ္ဌမိ၊ ပန္နရသီ၊ စတုဒ္ဒသီ-စသော နေ့အထူးဖြင့် မှတ်၍သာ ဟောတော်မူသည်။

ငါတို့ဘုရားအလောင်း ယုန်မင်းဖြစ်စဉ်ကာလ၌ လကို ကြည့်၍ နေ့ရက်ကို မှတ်ပြီးလျှင် ဥပုသ်ဆောက်တည်တော်မူကြောင်းကို ‘စန္ဒ ဩလောကေတွာ’ စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

မဟာဇနကမင်းဖြစ်သောအခါလည်း နေ့ရက်ကို မှတ်၍ ဥပုသ်ဆောက်တည်တော်မူကြောင်းကို “ဝေလံ ပန နိယမေတွာ” စသည်ဖြင့် ဆိုသည်။

အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတဝဂ်၊ သုတ္တနိပါတ်အဋ္ဌကထာ-စသည်တို့၌-

ပဋိဇာဂရောန္တိတိ ပဋိဇာဂရဥပေါသထကမ္ပံ နာမ ကရေန္တာ ဧကသ္မိံ အမုမာသေ စတုန္တံ ဥပေါသထဒိဝသာနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန ကရေန္တိ။ ပဉ္စမိဥပေါသထံ ပစ္စုဂ္ဂန္တော စတုတ္ထိယံ ဥပေါသထိကာ ဟောန္တိ။ အနုဂစ္ဆန္တာ ဆဋ္ဌိယံ။ အဋ္ဌမိဥပေါသထံ ပစ္စုဂ္ဂန္တော သတ္တမိယံ၊ အနုဂစ္ဆန္တာ နဝမိယံ။ စတုဒ္ဒသီဥပေါသထံ

ပစ္စုဂ္ဂစ္ဆန္တာ ထေရသိယံ၊ ပန္နရသီဥပေါသထံ အနုဂစ္ဆန္တာ ပါဠိပဒေ ဥပေါသထိကာ
ဟောန္တိ။ (အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၂၂)

ဟူသော အကြံ၊ အပိုစောင့်သော ပဋိဇာနိရဉာဏ်ကိုလည်း နေ့အထူးကိုသာ မှတ်၍ ဆိုသည်။

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ဧတ္ထ ပန ဝဿူပနာယိကာယ ပုရိမဘာဂေ အာသဠိ-
မာသော။ အန္တောဝဿံ တယော မာသာ။ ကတ္တိကမာသောတိ ဣမေ ပဉ္စ မာသာ
ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ဝုစ္ဆန္တိ၊ အာသဠိကတ္တိကဖဂ္ဂုဏမာသာ တယော ဧဝါတိ
အပရေ။ ပက္ခပေါသထဒိဝသာနံ ပုရိမပစ္စိမဒိဝသဝသေန ပက္ခေ ပက္ခေ တေရသိ-
ပါဠိပဒသတ္တမိနဝမိသဒ္ဓါတာ စတ္တာရော ဒိဝသာတိ အပရေ ယံ ရုစ္စတိ၊ တံ
ဂဟေတဗ္ဗံ။ - (သုတ္တနိ၊ ၄၊ ၂။ ၁၀၈)

ဟူ၍ ပါဠိဟာရိယ-ဟူသော ပဋိဇာနိရဉာဏ်ကိုလည်း နေ့အထူးဖြင့် မှတ်၍ ဆိုသည်။
ပါဠိဟာရိယ-ဟူသည်နှင့် ပဋိဇာနိရ-ဟူသည် အမည်သာ ထူး၏။

အဋ္ဌမိဥပေါသထဿ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန သတ္တမိယဉ္စ နဝမိယဉ္စ
စတုဒ္ဒသိပန္နရသီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန တေရသိယဉ္စ ပါဠိပဒေ စာတိ ဣမေ
ဒိဝသာ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ဝေဒိတဗ္ဗာ။ - (မ၊ ၄၊ ၃။ ၂၁၄)

ဟူ၍ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ၊ မဃဒေဝသုတ်၊ အဋ္ဌကထာ လာသည်နှင့် ယခင်အင်္ဂုတ္တိုရ် တိကနိပါတ်၊
ဒေဝဒူတဝဂ်၊ အဋ္ဌကထာ(အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၂၂) လာသည်ကို ညှိ။ အင်္ဂုတ္တိုရ် တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတ
ဝဂ်၊ အဋ္ဌကထာ၌လည်း-

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာ နာမ အန္တောဝဿေ တေမာသံ နိဗ္ဗုဒ္ဓပေါသထော။ တံ
အသက္ခောန္တဿ ခွိန္တံ ပဝါရဏာနံ အန္တရေ ဧကမာသံ နိဗ္ဗုဒ္ဓပေါသထော။ တမ္ပိ
အသက္ခောန္တဿ ပဋ္ဌမပဝါရဏတော ပဋ္ဌာယ ဧကော အမုမာသော
ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာယေဝ နာမ။ (အံ၊ ၄၊ ၂။ ၁၂၃)

ဟူ၍ လာသည်။

ထို့ကြောင့် ဥပုသ်နေ့ရင်း နေ့ကြီးမှတစ်ပါး အခြားနေ့၌ စောင့်အပ်သော ဥပုသ်-
ဟူသမျှကို ပါဠိဟာရိယဥပုသ်-ဟူ၍လည်း ဆိုသင့်၏-ဟု မှတ်ရာ၏။ ယကွသံယုတ်အဋ္ဌ-
ကထာ၌လည်း-

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ မနုဿာ “အဋ္ဌမိဥပေါသထဿ ပစ္စုဂ္ဂမနဉ္စ အနုဂ္ဂမ-
နဉ္စ ကရိဿာမာ”တိ သတ္တမိယာပိ နဝမိယာပိ ဥပေါသထင်္ဂါနိ သမာဒိယန္တိ။

စတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာ'နုဂ္ဂမနံ ကရောန္တာ တေရသိယာပိ ပါဠိပဒေပိ သမာဒိယန္တိ။ “ဝဿာဝါသဿ အနုဂ္ဂမနံ ကရိဿာမာ”တိ ခြိန္တံ ပဝါရဏာနံ အန္တရေ အဒ္ဓမာသေ နိဗဒ္ဓပေါသထိကာ ဘဝန္တိ။ ဣဒံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ။

(သံ၊ဌ၊၁။၂၈၁။ သာနုသုတ်။ သုတ္တနိ၊ဌ၊၂။၁၀၈)ဟူ၍ ဆိုအပ်၏။

(ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ဧတ္ထ ပန၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ-ဟူသော ဤပါဠိ၌ကား ‘ဝဿူ-ပနာယိကာယ’-မှစ၍ ‘ဝုစ္စန္တိ’-တိုင်အောင်ကား ရှေးနည်းနှင့် တူ၏။ ဤကျမ်းမှာ ၅၁၁-ကြည့်)

အပရေ အချို့ဆရာတို့သည်။ အာသဠိကတ္တိကဖဂ္ဂဏမာသာ၊ ဝါဆို၊ တန်ဆောင်-မုန်း၊ တပေါင်းလ-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ တယော ဧဝ၊ ၃-လတို့သည်သာလျှင်။ ပါဠိ-ဟာရိယပက္ခေ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခ မည်၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။

အပရေ ပန၊ အချို့ဆရာတို့သည်ကား။ ပက္ခ’ပေါသထဒိဝသာနံ၊ လဆန်း၊ လဆုတ် ပက္ခ ဥပုသ်နေ့တို့၏။ ပုရိမပစ္ဆိမဒိဝသဝသေန၊ ရှေ့ရက်၊ နောက်ရက်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပက္ခေ ပက္ခေ၊ ပက္ခတိုင်း၊ပက္ခတိုင်း။ တေရသီပါဠိပဒသတ္တမိနဝမိသခါတာ၊ ၁၃-ရက်၊ အထွက် ၁-ရက်၊ ၉-ရက်-ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ စတ္တာရော ဒိဝသာ၊ ၄-ရက်တို့သည်။ ပါဠိဟာရိယပက္ခေ၊ ၏။ ဣတိ၊ သို့။ ဝဒန္တိ၊ ကုန်၏။ ယံ၊ အကြင်ဝါဒကို။ ရုစ္စတိ၊ နှစ်သက်၏။ တံ၊ နှစ်သက်သော ဝါဒကို။ ဂဟေတဗ္ဗံ၊ ယူအပ်၏။

အဋ္ဌမိဉပေါသထဿ၊ အဋ္ဌမိဉပုသ်နေ့ကို။ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန၊ အကြို၊အပို၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သတ္တမိယဉ္စ၊ ၇-ရက်မြောက်သောနေ့၌လည်းကောင်း။ နဝမိယဉ္စ၊ ၉-ရက်မြောက်သောနေ့၌လည်းကောင်း။ စတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ၊ စတုဒ္ဒသီ၊ပန္နရသီဥပုသ်နေ့တို့ကို။ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန၊ အားဖြင့်။ တေရသီယဉ္စ၊ ၁၃-ရက်မြောက်သောနေ့၌လည်းကောင်း။ ပါဠိပဒေ စ၊ အထွက် ၁-ရက်နေ့၌လည်းကောင်း။ ဣတိ ဣမေ ဒိဝသာ၊ ဤရက်တို့ကို။ ပါဠိဟာရိယပက္ခာတိ၊ ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗာ၊ သိအပ်ကုန်၏။

(‘ပါဠိဟာရိယပက္ခေ နာမ’-က စ၍ ‘ပါဠိဟာရိယပက္ခေယေဝ နာမ’-တိုင်အောင် အနက် ရှေးနည်းတူ။ ဤကျမ်း၊ နှာ ၅၁၀-ကြည့်။)

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ဧတ္ထ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ-ဟူသော ပါဠိတော်၌။ မနုဿာ၊ လူတို့သည်။ အဋ္ဌမိဉပေါသထဿ၊ အဋ္ဌမိဉပုသ်ကို။ ပစ္စုဂ္ဂမနဉ္စ၊ ကြိုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အနုဂ္ဂမနဉ္စ၊ ပိုခြင်းကိုလည်းကောင်း။ ကရိဿာမ၊ ပြုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သတ္တမိယာပိ၊ ၇-ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း။ နဝမိယာပိ၊ ၉-ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း။ ဉပေါသထဂီနိ၊ ဉပုသ်အင်္ဂါတို့ကို။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက်တည်ကုန်၏။

စတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ၊ စတုဒ္ဒသီပန္နရသီဥပုသ်တို့ကို။ ပစ္စုဂ္ဂမနာ'နုဂ္ဂမနံ၊ ကြိုခြင်း၊ ပိုခြင်းကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုလိုကုန်သော သူတို့သည်။ တေရသိယာပိ၊ ၁၃-ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း။ ပါဠိပဒေပိ၊ အထွက် ၁-ရက်နေ့၌လည်းကောင်း။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက် တည်ကုန်၏။ ဝဿာဝါသဿ၊ ဝါဆိုလကို။ အနုဂ္ဂမနံ၊ ပိုခြင်းကို။ ကရိဿာမ၊ ပြုကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ ဒိန္တံ ပဝါရဏာနံ၊ ပဝါရဏာ ၂-ရက်တို့၏။ အန္တရေ၊ အကြား၌။ အဒ္ဓမာသေ၊ လ-ခွဲ၌။ နိဗဒ္ဓါ'ပေါသထိကာ၊ အမြဲ ဥပုသ်စောင့်ကုန်သည်။ ဘဝန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ ဣဒံ၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည်ကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခ- ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။

ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊ သုရုစိဇာတ်အဋ္ဌကထာ(ဇာ၊ ၁၊ ၂၈၉။ ဇာ၊ ၄၊ ၄၂၁။ ထောက် ဝိသဒိသံ)၌—

စတုဒ္ဒသီ ပဉ္စဒသီ၊ ယာ စ ပက္ခဿ အဋ္ဌမီ။
 ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ၊ အဋ္ဌင်္ဂံ သုသမာဟိတံ။
 ဥပေါသထံ ဥပဝသီ၊ သဒါ သီလေသု သံဝုတာ။ ။

ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇတု ဣသေ။
 မုဿ မေ ဘဏမာနာယ၊ မုဒ္ဓါ ဖလတု သတ္တမာ။ ။

ဟူသော သုမေဓာမိဖုရား သစ္စာပြုသော ဂါထာတွင် ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ-ဟူသော ပါဠိတော် အဖွင့်၌—

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ ပဉ္စမီအဋ္ဌမီစတုဒ္ဒသီပန္နရသီနံ ပစ္စုဂ္ဂမနာ'နုဂ္ဂမနဝသေန
 စတ္တာရော ဒိဝသာ လဟ္တတိ၊ သဒါတိ နိစ္စကာလံ။ သီလေသုတိ ပဉ္စသု သီလေသု-
 ဟု လာ၏။

စတုဒ္ဒသီ၊ ၁၄-ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း။ ပဉ္စဒသီ၊ ၁၅-ရက်မြောက် သော နေ့၌လည်းကောင်း။ ပက္ခဿ၊ လဆန်းပက္ခ၊ လဆုတ်ပက္ခ၏။ ယာ စ အဋ္ဌမီ၊ အကြင် ၈-ရက်မြောက်သော နေ့၌လည်းကောင်း။ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခ ဥပုသ်နေ့ ၌လည်းကောင်း။ ဣမေသု၊ ဤဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နေ့တို့၌။ အဋ္ဌင်္ဂံ၊ အင်္ဂါ ၈-ပါးနှင့် ပြည့်စုံ သော သီလကို။ သုသမာဟိတံ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်အပ်၏။

ဥပေါသထံ၊ ဥပုသ်ကို။ ဥပဝသီ၊ သုံး၏။ သဒါ၊ အခါမပြတ်။ သီလေသု၊ ၅-ပါးသီလ တို့၌။ သံဝုတာ၊ စောင့်ရှောက်အပ်၏။ ဣသေ၊ ရှင်ရသေ့။ ဧတေန သစ္စဝဇ္ဇေန၊ ဤသို့ ဟုတ်မှန်သော စကားကြောင့်။ မေ၊ ငါ့အား။ ပုတ္တော၊ သားသည်။ ဥပ္ပဇ္ဇတု၊ ဖြစ်စေသတည်း။

မုသာ၊ မုသာချွတ်ယွင်းသော စကားကို။ ဘဏ္ဍာမာနာယ၊ ဆိုသော။ မေ၊ ငါ့အား။ ဝါ၊ ငါ၏။ မုဒ္ဒါ၊ ထိပ်သည်။ သတ္တဓာ၊ ၇-ဖြာ။ ဖလတု၊ ကွဲစေသတည်း။

ပါဠိဟာရိယပက္ခဏာတိ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခဏ-ဟူသည်ကား။ ပဉ္စမိ အဋ္ဌမိ စတုဒ္ဒသိ ပန္နရသိနံ၊ ၅-ရက်၊ ၈-ရက်၊ ၁၄-ရက်၊ ၁၅-ရက်တို့၏။ ဝါ၊ တို့ကို။ ပစ္စုဂ္ဂမနာနုဂ္ဂမနဝသေန၊ အကြို၊ အပိုတို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ စတ္တာရော ဒိဝသာ၊ ၄-ရက်တို့ကို။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ သဒါတိ၊ သဒါ-ဟူသည်ကား။ နိစ္စကာလံ၊ အခါမပြတ်။ သီလေသုတိ၊ သီလေသု-ဟူသည် ကား။ ပဉ္စသု သီလေသု၊ ၅-ပါးသော သီလတို့၌။

ဤသို့ ပါဠိ,အဋ္ဌကထာတို့၌ နေ့ရက်ပိုင်းခြား၍သာ လာကုန်၏။ ထိုသို့ပင် လာသည် ဖြစ်စေ မြတ်စွာဘုရားသည် “ဤ ၈-ပါးသော သီလကို ဤနေ့၌သာ စောင့်ထိန်းကြစေ”ဟု ပညတ်တော်မူသောအရာ မဟုတ်။ စင်စစ်သော်မူကား “၈-ပါးသီလကို စောင့်ထိန်းအပ်၏” ဟူ၍သာ ပညတ်တော်မူသည်။ လူတို့ကသာ မိမိတို့ တတ်အားသမျှ အခွင့်ကို မျှော်၍ “ဤနေ့,ဤရက် စောင့်ထိန်းကုန်အံ့”ဟု ပညတ်ကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ပါဠိဟာရိယဥပုသ်နေ့၌ အသီးသီး အထွေထွေ ရှိကြကုန်၏။ လူတို့ တတ်အားသည်သာ ပမာဏတည်း။ ကုသိုလ်ဟူသမျှကိုလည်း မည်သည့်ကာလ၌ ပြုအပ်၏၊ မည်သည့်ကာလ၌ မပြုအပ်-ဟူ၍ လူတို့အား ဘုရားပညတ်တော်မူသောအရာ မထင်။ ကထိန်သင်္ကန်း-စသည်တို့၌ကား ရဟန်းတို့နှင့် စပ်၍သာ ကာလကို ပိုင်းခြား၍ ပညတ် တော်မူသည်။ ‘ကာလေန ဓမ္မသဝနံ’-စသည်တို့၌လည်း လူတို့ တတ်အားသော ကာလကို သာ ရည်၍ ဟောတော်မူသည်။ တသက်ပတ်လုံး တတ်အားသည်ရှိသော် တရားတော်ကို နာအပ်သည်သာ။ ပြုအပ်သော ကာလ၌ မပြု၊ မပြုအပ်သော ကာလ၌ ပြုခြင်းကြောင့် ကုသိုလ်သည် အကျိုးကို မရှိစေဘဲ မရှိရာ။ ထို့ကြောင့် အမှတ်မရှိသောနေ့၌ပင် ဥပေါသထ သီလကို စောင့်အပ်၏-ဟူ၍ ဆုံးဖြတ်ရာ၏။

“ပုဏ္ဏသူဌေး၏သမီး ဥတ္တရာသည် မိမိလင်ဖြစ်သော သူဌေးသားအား ‘ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး ဥပုသ်စောင့်လိုပါသည်’-ဟု တောင်းပန်သော်လည်း အခွင့်ကို မရ၍ ၂-လခွဲ လွန်မှ ‘ဤလခွဲ၌ ငါကား ဥပုသ်စောင့်မည်’-ကြံပြီးလျှင် သီရိမာမည်သော ပြည့်တန်ဆာမကို အရာထား၍ ဥပုသ်လခွဲ စောင့်၏”ဟု ဧကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်အဋ္ဌကထာ၌ လာသည်လည်း ပါဠိဟာရိယဥပုသ်တည်း။ ပြုအပ်သောကိစ္စကို ပြုခြင်းကြောင့် နိုးကြားသည် မည်၏။ ထို့ကြောင့် ပဋိဇာဂရ မည်၏-ဟု အနက်ကို မှတ်အပ်၏။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တိုရ်၊ ဒေဝဒူတဝဂ်ဋီကာ (စတုမဟာရာဇသုတ်)၌—

ပုညံ ကရောန္တာ ဟိ သတ္တာ ဇာဂရောန္တိ နာမ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စပသုတတ္တာ။ ဣတရေ-
သု ပန သုပန္နိ နာမ၊ သဟိတပရဟိတဝိမုတ္တတ္တာ-

ဟူ၍ မိန့်တော်မူအပ်သတည်း။ (အံ၊ ဇီ၊ ၂။ ၁၁၇)

ဟိ၊ သင့်စွ။ ပုညံ၊ ကောင်းမှုကို။ ကရောန္တာ၊ ပြုကုန်သော။ သတ္တာ၊ သတ္တဝါတို့သည်။
ဇာဂရောန္တိ နာမ၊ နိုးသည် မည်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ကတ္တဗ္ဗကိစ္စ-
ပသုတတ္တာ၊ ပြုအပ်သောကိစ္စ၌ လေ့ကျက်အပ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ ဣတရေသု
ပန၊ ဤမှ တပါးသော လူတို့၌ကား။ ဝါ၊ ဤမှ တပါးသော ကာလတို့၌ကား။ သုပန္နိ နာမ၊
အိပ်သည် မည်ကုန်၏။ ကသ္မာ၊ ကား။ သဟိတပရဟိတဝိမုတ္တတ္တာ၊ မိမိ အကျိုးစီးပွား၊
သူတပါး အကျိုးစီးပွားမှ လွတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။ (အဖန်တလဲလဲ ဖြစ်စေအပ်သော
ကြောင့် ပါဠိဟာရိယ မည်၏-ဟု အနက်သဘောကို မှတ်အပ်၏။) ထို့ကြောင့် -

သံဝစ္ဆရေပိ ပဋိဟရိတဗ္ဗတော ပဝတ္တေတဗ္ဗတော ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ။

ဟု ဇီကာ၌ မိန့်သတည်း။ (အံ၊ ဇီ၊ ၂။ ၁၁၈)

ပန္နရသီ-စသော ဥပုသ်သည် ပဋိဇာတရ ပါဠိဟာရိယ မည်သင့်ပါမည်၊ မမည်သင့်ပါ
မည်လော-ဟူငြားအံ့။ ‘ဂစ္ဆတိတိ ဂေါ’-စသည်တို့၌ကဲ့သို့ အထင်ရရှိ ဖြစ်သင့်ရကား မမည်
သင့်-ဟူပေ။

သံဝစ္ဆရေပိ၊ ၁-နှစ်ပတ်လုံးလည်း။ ပဋိဟရိတဗ္ဗတော ပဝတ္တေတဗ္ဗတော၊ ဖြစ်စေ
အပ်သောကြောင့်။ ပါဠိဟာရိယပက္ခော နာမ၊ ပါဠိဟာရိယပက္ခဥပုသ် မည်၏။

စတုဒ္ဒသီဥပုသ်၌ အပိုကို မရသကဲ့သို့ ပန္နရသီဥပုသ်၌လည်း အကြို မရသင့်။
အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား နေ့-မရှိသောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် ၎င်းဇီကာ၌-

စတုဒ္ဒသီဥပေါသထဿ အနုဂ္ဂမနံ ဝိယ ပန္နရသီဥပေါသထဿ ပစ္စုဂ္ဂမနံ န
လဘတိ၊ ဒိဝသာ’ဘာဝတော။

(အံ၊ ဇီ၊ ၂။ ၁၁၇)ဟူ၍ မိန့်အပ်၏။

စတုဒ္ဒသီဥပေါသထဿ၊ စတုဒ္ဒသီဥပုသ်၌။ အနုဂ္ဂမနံ၊ အပိုကို။ န လဘတိ ဝိယ၊
မရသကဲ့သို့။ ပန္နရသီဥပေါသထဿ၊ ပန္နရသီဥပုသ်၌။ ပစ္စုဂ္ဂမနံ၊ အကြိုကို။ န လဘတိ၊ မရ။
ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ဒိဝသာ’ဘာဝတော၊ နေ့-မရှိသောကြောင့်တည်း။

ဤတွင်ရှေ့ ၈-ပါးသီလကို ဥပုသ်နေ့အထူး၌သာ စောင့်ထိန်းအပ်၏။ ကြွင်းသော
နေ့တို့၌ မစောင့်ထိန်းအပ်-ဟု အယူရှိသောသူတို့၏ ဝိဝါဒဝိနိစ္ဆယ ပြီး၏။

၁၀-ပါးသီလကို လူတို့ မဆောက်တည်အပ်-ဟူသောဝါဒ၌ အဘိဓာနပုဒ်ပိကာ
ဋီကာ(နှာ-၂၉၁-၂)ပါဌ်ကို ရှေးဦးစွာ ဆောင်၍ ပြအံ့။

သော ဟိ ဂိဟီနံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ဒသသု သီလေသု
မာတာပိတုဋ္ဌာနေ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏူပဋ္ဌာနေတိ ဧဝံမာဒီသု ကလျာဏ-
ဓမ္မေသု နိယောဇနေန ဗဟူပကာရော၊ တသ္မိ မိစ္ဆာပဋိပန္နော ဂိဟီ ဘိက္ခုသံဃံ
အက္ကောသိတွာ နိရယာဒီသု နိဗ္ဗတ္တတိ။ တသ္မာ သောပိ ပုရိမနယေနော အနု-
ဒဟနဋ္ဌေန ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိတိ ဝုတ္တော။ ကဋ္ဌတော နိဗ္ဗတ္တော ပါကတိကောဝ ကဋ္ဌဂ္ဂိ
နာမာတိ ဝုတ္တော။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၃။၁၆၅-၆)

ဟိ ဝိတ္ထာရေမိ၊ အကျယ်ဆိုဦးအံ့။ သော၊ ထိုရဟန်းသံဃာသည်။ ဂိဟီနံ၊ လူတို့
အား။ တီသု၊ ၃-ပါးကုန်သော။ သရဏေသု၊ သရဏဂုံတို့၌လည်းကောင်း။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါး
ကုန်သော။ သီလေသု၊ သီလတို့၌လည်းကောင်း။ ဒသသု၊ ကုန်သော။ သီလေသု၊ တို့၌လည်း
ကောင်း။ မာတာပိတုဋ္ဌာနေ၊ မိဘတို့၏အရာ၌လည်းကောင်း။ ဓမ္မိကသမဏဗြာဟ္မဏူပဋ္ဌာ-
နေ၊ တရားနှင့် လျော်သော ရဟန်း၊ပုဏ္ဏားတို့ကို ဆည်းကပ်ခြင်း၌လည်းကောင်း။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဧဝံမာဒီသု၊ ဤသို့ အစရှိကုန်သော။ ကလျာဏဓမ္မေသု၊ ကောင်းသော တရားတို့၌။
နိယောဇနေန၊ တိုက်တွန်းသဖြင့်။ ဝါ၊ တည်စေသဖြင့်။ ဗဟူပကာရော၊ များသော ကျေးဇူး
ရှိ၏။ တသ္မိ၊ ထိုရဟန်းသံဃာ၌။ မိစ္ဆာ၊ မှားသောအားဖြင့်။ ပဋိပန္နော၊ ကျင့်သော။ ဂိဟီ၊
လူသည်။ ဘိက္ခုသံဃံ၊ ရဟန်းသံဃာကို။ အက္ကောသိတွာ၊ ဆဲရေး၍။ (ပရိဘာသိတွာ-ဟူ၍
လည်း အချို့မှာ ရှိကြ၏။ ပရိဘာသိတွာ၊ မြည်တွန်တောက်တီး၍။) နိရယာဒီသု၊ ငရဲ-စသည်တို့
၌။ ယသ္မာ၊ ကြောင့်။ နိဗ္ဗတ္တတိ၊ ၏။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။ သောပိ၊ ထိုရဟန်းသံဃာကိုလည်း။
ပုရိမနယေနော၊ ရှေးနည်းဖြင့်သာလျှင်။ အနုဒဟနဋ္ဌေန၊ လောင်တတ်သော အနက်
ကြောင့်။ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိတိ၊ ဒက္ခိဏေယျဂ္ဂိ-ဟူ၍။ ဝုတ္တော၊ ၏။ ကဋ္ဌတော၊ ထင်းမှ။ နိဗ္ဗတ္တော၊
ဖြစ်သော။ ပါကတိကောဝ၊ ပကတိသော မီးသည်သာ။ ကဋ္ဌဂ္ဂိ နာမ၊ ကဋ္ဌဂ္ဂိ-မည်၏။ ဣတိ၊
ဤသို့။ ဝုတ္တော၊ ဆိုအပ်၏။

‘ဂိဟီနံ တီသု သရဏေသု ပဉ္စသု သီလေသု ဒသသု သီလေသု’-စသော စကားဖြင့်
လူတို့အား ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်အပ်၏ -ဟူသော အနက်သဘောသည် အလွန်ထင်ရှား
၏။ ဤမှတစ်ပါးသော သာဓက မရှိပြီလော-ဟူငြားအံ့။

ဣမာနိ ပန ဒသ သိက္ခာပပါနိ ဂဟဋ္ဌာနံ သာဓာရဏာနိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း

ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုညာတိ နိစ္စသီလန္တိ ယ'မာဒိဘေဒံ ပဉ္စဂ်္ဇ
ဒသဂ်္ဇ တဒနုရူပဉ္စ သမာဓိဘာဝနံ အနုယုည။ ဧတံ ဥပါသကေန ပုဗ္ဗဘာဂေ
အနုယုညိတဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓသာသနံ နာမ။ (သာရတ္ထ၊ ၃။ ၂၉၈။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဟူ၍လည်းကောင်း သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၌ မိန့်သတည်း။

ဣမာနိ ဒသ သိက္ခာပဒါနိ၊ ဤ ၁၀-ပါးကုန်သော သိက္ခာပုဒ်တို့သည်။ ဂဟဋ္ဌာနံ၊
လူတို့အား။ သာဓာရဏာနိ၊ ဆက်ဆံကုန်၏။ ဤကား သာရတ္ထဒီပနီဋီကာအနက်။

ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုညာတိ၊ ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုည-
ဟူသည်ကား။ နိစ္စသီလန္တိ၊ နိစ္စသီလ-ဟူ၍။ အာဒိဘေဒံ၊ အစ၌ ဝေဖန်အပ်သော။ ယံ
ပဉ္စဂ်္ဇ၊ အကြင် ၅-ပါးသီလလည်းကောင်း။ ယံ ဒသဂ်္ဇ၊ အကြင် ၁၀-ပါးသီလလည်း
ကောင်း။ တဒနုရူပံ၊ ထို ၁၀-ပါးသော သီလအားလျော်သော။ သမာဓိဘာဝနံ၊ သမာဓိ
ဘာဝနာကို။ ယံ အနုယုည၊ အကြင်လုံ့လပြုခြင်းသည်လည်းကောင်း။ ဧတံ၊ ထို ၅-ပါးသော
သီလ၊ ၁၀-ပါးသော သီလ၊ သမာဓိဘာဝနာသည်။ ဥပါသကေန၊ ဥပါသကာသည်။ ပုဗ္ဗ-
ဘာဂေ၊ ရှေးအဖို့၌။ အနုယုညိတဗ္ဗံ၊ လုံ့လပြုအပ်သော။ ဗုဒ္ဓသာသနံ နာမ၊ ဘုရားအဆုံးအမ
တော် မည်၏။

သာဓကပါဌ်၏ အနက်ကား- ဂေဟေယေဝ၊ အိမ်၌သာလျှင်။ ဗုဒ္ဓသာသနံ၊ ဘုရား
အဆုံးအမတော်ကို။ အနုယုည၊ လုံ့လပြုလော့။

ဤဋီကာသာဓကဖြင့် ငါတို့ မယုံကြည်နိုင်-ဟူငြားအံ့။

ဥပါသကဥပါသိကာနံ နိစ္စသီလဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ။ သတိ ဥဿာဟေ ဒသ
ဥပေါသထဂ်္ဇဝသေန အဋ္ဌာတိ ဣဒံ ဂဟဋ္ဌသီလံ။

ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ(၁။ ၁၅)၊

သိက္ခာတိ ဥပါသကဥပါသိကာဟိ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ သာပိ ပဉ္စသီလဒသသီလ-
ဝသေန ဝဋ္ဋတိ။

ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၃၂၉)၊

သီလဝန္ဓောတိ ဥပါသကတ္ထေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စဟိပိ ဒသဟိပိ သီလေဟိ သမန္နာဂတာ။

ဟူသော သဂါထာဝဂ္ဂ၊ သက္ကသံယုတ်အဋ္ဌကထာ(နှာ-၃၂၂)၊

ဂိဟိနောပိ ပဉ္စသီလံ ဒသသီလံ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ-

ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ၊ သုတ်မဟာဝါ-စသည်တို့၌ မိန့်သတည်း။

ဥပါသကဥပါသိကာနံ၊ ဒါယကာယောက္ခား၊ ဒါယိကာမိန်းမတို့အား။ နိစ္စသီလ-
ဝသေန၊ နိစ္စသီလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ ၅-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်း
ကောင်း။ ဥဿာဟော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဒသ၊ ၁၀-ပါးသော သိက္ခာပုဒ်တို့လည်း
ကောင်း။ ဥပေါသထင်္ဂဝသေန၊ ဥပေါသထအင်္ဂါ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ အဌ၊ ၈-ပါးသော
သိက္ခာပုဒ်တို့လည်းကောင်း။ ဣဒံ၊ ဤ ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၊ ၈-ပါးသီလသည်။
ဂဟဌသီလံ၊ လူတို့သီလ မည်၏။

သိက္ခာတိ၊ ဟူသည်ကား။ ဥပါသကဥပါသိကာဟိ၊ ဒါယကာယောက္ခား၊ ဒါယိကာ
မိန်းမတို့သည်။ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ၊ ကျင့်အပ်သော သိက္ခာတည်း။ သာပိ၊ ထိုသိက္ခာသည်
လည်း။ ပဉ္စသီလဒသသီလဝသေန၊ ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ဝဇ္ဇတိ၊
အပ်၏။

သီလဝန္ဓောတိ၊ သီလဝန္ဓော-ဟူသည်ကား။ ဥပါသကတ္ထေ၊ ဥပါသကာ၏အဖြစ်၌။
ပတိဋ္ဌာယ၊ တည်၍။ ပဉ္စဟိပိ၊ ၅-ပါးလည်းဖြစ်ကုန်သော။ ဒသဟိပိ၊ ၁၀-ပါးလည်းဖြစ်
ကုန်သော။ သီလေဟိ၊ သီလတို့နှင့်။ သမန္နာဂတာ၊ ပြည့်စုံကုန်၏။

ပဉ္စသီလံ၊ ၅-ပါးသောသီလကိုလည်းကောင်း။ ဒသသီလံ၊ ၁၀-ပါးသော သီလကို
လည်းကောင်း။ ပစ္စဝေက္ခန္တဿ၊ ဆင်ခြင်သော။ ဂိဟိနော၊ လူအား။ ဤသို့ အနက်ယောဇနာ
အပ်၏။

ဤ ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလတို့ကား သာသနာတော်ပဉ္စလည်း ရှိကုန်၏။
သာသနာတော်ပဉ္စ သာမဏေတို့သည် မရှိကုန်။ ထို့ကြောင့် လူတို့ စောင့်ထိန်းရကြောင်းကို
သိအပ်၏။ သာသနာတော်ပဉ္စ ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ ရှိကြောင်းကိုလည်း ပါရာဇိကဏ်
အဌကထာ-စသည်တို့၌-

ပဉ္စင်္ဂဒသင်္ဂသီလံ တာဝ သီလ မေဝ။ တံ ဟိ ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ
လောကေ ပဝတ္တတိ။ ဥပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ တသ္မိံ သီလေ ဗုဒ္ဓါပိ သာဝကာပိ မဟာဇနံ
သမာဒပေန္တိ။ အနုပ္ပန္နေ ဗုဒ္ဓေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ ကမ္မဝါဒိနော စ ဓမ္မိကာ သမဏ-
ဗြာဟ္မဏာ စက္ကဝတ္တိ စ မဟာရာဇာနော မဟာဗောဓိသတ္တာ စ သမာဒပေန္တိ၊
သာမံပိ ပဏ္ဍိတာ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမာဒိယန္တိ တေသံ (တေ တံ) ကုသလံ ဓမ္မံ
ပူရေတွာ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သမ္ပတ္တိ အနုဘဝန္တိ။ (ဝိ၊ ၄၊ ၁။ ၂၀၉)

ဟု လာ၏။

ပဉ္စဂ်ဒသင်္ဂသီလံ၊ ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလသည်။ တာဝ၊ ရှေးဦးစွာ။ သီလမေဝ၊ သီလသည်သာလျှင်တည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တံ၊ ထို ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလသည်။ ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပန္နေပိ၊ ဖြစ်တော်မူသော်လည်းကောင်း။ အနုပ္ပန္နေပိ၊ ဖြစ်တော်မူသော်လည်းကောင်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ပဝတ္တတိ၊ ဖြစ်၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဥပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်တော်မူသည်ရှိသော်။ တသ္မိံ သီလေ၊ ထို ၅-ပါးသီလ၊ ၁၀-ပါးသီလ၌။ ဗုဒ္ဓါ ပိ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့သည်လည်းကောင်း။ သာဝကာ ပိ၊ ဘုရားတပည့်သားတော်တို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာဇနံ၊ လူအများအပေါင်းကို။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။ ဗုဒ္ဓေ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အနုပ္ပန္နေ၊ ဖြစ်တော်မူသည်ရှိသော်။ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ စ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါတို့သည်လည်းကောင်း။ ကမ္မဝါဒိနော၊ ကမ္မဝါဒီ အယူရှိကုန်သော။ ဓမ္မိကာ၊ တရားကို စောင့်ကုန်သော။ သမဏဗြာဟ္မဏာ စ၊ ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့သည်လည်းကောင်း။ စက္ကဝတ္တိမဟာရာဇာနော စ၊ စကြာမင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာဗောဓိသတ္တာ စ၊ ဘုရားလောင်းတို့သည်လည်းကောင်း။ မဟာဇနံ၊ လူအများအပေါင်းကို။ သမာဒပေန္တိ၊ ဆောက်တည်စေကုန်၏။ ပဏ္ဍိတာ၊ ပညာရှိကုန်သော။ သမဏ ဗြာဟ္မဏာ၊ ရဟန်း၊ ပုဏ္ဏားတို့သည်။ သာမံ ပိ၊ ကိုယ်တိုင်လည်း။ သမာဒိယန္တိ၊ ဆောက်တည်ကြကုန်၏။ တေသံ၊ ထိုသူအပေါင်းတို့အား။ ကုသလဓမ္မံ၊ ကုသိုလ်တရားကို။ ပူရေတွာ၊ ပြည့်စေ၍။ ဒေဝေသု စ၊ နတ်တို့၌လည်းကောင်း။ မနုဿေသု စ၊ လူ့ပြည်တို့၌လည်းကောင်း။ သမ္ပတ္တိံ၊ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို။ အနုဘဝန္တိ၊ ခံစားကုန်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် သာသနာ၌ပင် ၅-ပါးသီလရှိရကား လူတို့ သီလ-ဟု ဧကန်မုချ မှတ်ရာ၏။ ထိုသို့ အဋ္ဌကထာလာသည်ပင် ဖြစ်စေ အဋ္ဌကထာသာဓကထက် ပါဠိတော်သာဓကကို ယုံကြည်လေးမြတ် မှတ်သားအပ်သည် မဟုတ်လော-ဟူငြားအံ့။

သရဏဂမနေ ကိဉ္စိ၊ နိဝေသေသိ တထာဂတော။
ကိဉ္စိ ပဉ္စသု သီလေသု၊ သီလေ ဒသဝိဓေ ပရံ။ ။ (အပ၊ ၂။ ၃၂၁)

ဟူသော ဗုဒ္ဓဝံသပါဠိတော်၌ လာ၏။ ထိုပါဠိတော်၏ အနက်ကား—

ကိဉ္စိ၊ အချို့သော ဒါယကာကို။ သရဏဂမနေ၊ သရဏဂုံ ဆောက်တည်ရာ၌။ တထာဂတော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ နိဝေသေသိ၊ တိုက်တွန်းတော်မူ၏။ ဝါ၊ ထားတော်မူ၏။ ကိဉ္စိ၊ ကို။ ပဉ္စသု၊ ၅-ပါးကုန်သော။ သီလေသု၊ သီလတို့၌။ တထာဂတော၊ သည်။ နိဝေသေသိ၊ ၏။ ပရံ၊ အချို့သောသူကို။ ဒသဝိဓေ၊ ၁၀-ပါးအပြားရှိသော။ သီလေ၊ သီလ၌။ နိဝေသေသိ၊ ၏။

ဤသို့ ပါဠိ, အဋ္ဌကထာ, ဋီကာကျမ်းဂန်တို့၌ ၁၀-ပါးသီလကို လူတို့ စောင့်ထိန်းအပ်ကြောင်းကို များစွာမိန့်ရကား ယုံမှားမရှိ၊ မှတ်အပ်သည်သာ။ ဤမှ တပါးကုန်သော ကျမ်းတို့၌ လာသည်လည်း များစွာရှိ၏။ အမျိုးသားတို့ မှတ်သားယုံကြည်လောက်ပြီဖြစ်၍ မဆောင်ပြီ။

အရှင်ရာဟုလာအလောင်းသည် ဖုဿဘုရား၏ ဝေမာတိကညီတော်ဖြစ်၍ ပစ္စန္တရစ်ကို ငြိမ်းစေရာတွင် အဘမင်းကြီး ဆုပေးလတ်သည်ရှိသော် ဘုရားသခင်အား လုပ်ကျွေးရခြင်း-ဟူသော ဆုကို ယူ၍ လုပ်ကျွေးကြရာ “သဗ္ဗေပိ ဧကစိတ္တာ ဟုတ္တာ ဒသသီလာနိ သမာဒါယ” (အံ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၀၁)ဟူ၍ လာသည်။

သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသောသူတို့သည်လည်း။ ဧကစိတ္တာ၊ တူသော စိတ်ရှိကြကုန်သည်။ ဟုတ္တာ၊ ၍။ ဒသသီလာနိ၊ ၁၀-ပါးသော သီလတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။

၎င်းအတူ ရှင်အာနန္ဒာအလောင်းသည် ပဒုမုတ္တရဘုရား၏ ညီတော် သုမနမင်းသားဖြစ်၍ ရှေးနည်းအတိုင်း ဆုယူ၍ လုပ်ကျွေးရာ-

အဟံ ဣမံ တေမာသံ ဒွေ သာဋကေ နိဝါသေတွာ ဒသသီလာနိ သမာဒိယိတွာ ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ၊ - (အံ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၂၇) ဟူ၍ လာသည်။

အဟံ၊ ငါသည်။ တေမာသံ၊ ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး။ ဒွေ သာဋကေ၊ ၂-ထည်သော အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ ဒသသီလာနိ၊ ၁၀-ပါးသော သီလတို့ကို။ သမာဒိယိတွာ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်၍။ ဣဓေဝ၊ ဤအရပ်၌ပင်လျှင်။ ဝသိဿာမိ၊ နေတော့အံ့။

ကုဏ္ဍလကေသိ(ကေသာ)ထေရီမသည်လည်း ပဒုမုတ္တရဘုရားလက်ထက် ကိကီမင်း၏နမတော် ဖြစ်သောအခါ၌-

ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ ဒသသီလာနိ သမာဒါယ ကောမာရိကဗြဟ္မစရိယံ စရတိ ဟူ၍ လာသည်။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၁။၂၈၄)

ဝိသတိဝဿသဟဿာနိ၊ အနှစ် ၂-သောင်းတို့ပတ်လုံး။ ဒသသီလာနိ၊ ၁၀-ပါးသောသီလတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ကောမာရိကဗြဟ္မစရိယံ၊ ကောမာရိက-ဗြဟ္မစရိယ၊ ကို။ စရတိ၊ ကျင့်၏။

ဤ၌ ၁၀-ပါးသီလကို သာမဏေအဖြစ်ဖြင့် စောင့်ထိန်းသည်-ဟူငြားအံ့။ ပဗ္ဇိတ္တာ-စသည်ဖြင့် လာရာ၏။ ပရိဗိုဇ်ရဟန်း-စသည် ဖြစ်ခဲ့အံ့။ ‘ပရိဗ္ဗာဇကာ ဟုတ္တာ’-စသည်ဖြင့် လာရာ၏။ အထက်အာနန္ဒာအလောင်း, ရာဟုလာအလောင်း မင်းသားတို့မှာလည်း ဤကဲ့သို့

မလာ။ “ဒွေ သာဓုကာနိ နိဝါသေတွာ ဒသသီလာနိ သမာဒါယ”ဟူ၍သာ လာသည်။ ဥရုဝေလ-စသော ညီနောင် ၃-ယောက်တို့ အလောင်းဖြစ်သော ဖုဿဘုရား ညီတော် မင်းသားတို့ ဝတ္ထုမှာကား—

ဒသသီလာနိ ဂဟေတွာ ဒွေ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ သတ္ထာရာ သဟဝါသံ
ဝသိဿာမာတိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း

ဒသသီလာနိ သမာဒါယ ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိသု။

ဟူ၍လည်းကောင်း လာ၏။

ဒသသီလာနိ၊ ၁၀-ပါးသော သီလတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဒွေ ကာသာယာနိ၊ ၂-ထည်သော ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ သတ္ထာရာ၊ မြတ်စွာ ဘုရားနှင့်။ သဟဝါသံ၊ တကွနေခြင်းကို။ ဝသိဿာမ၊ နေကုန်အံ့။

ဒသသီလာနိ၊ ၁၀-ပါးသော သီလတို့ကို။ သမာဒါယ၊ ဆောက်တည်၍။ ကာသာယာနိ၊ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်တို့ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ ဝိဟာရေယေဝ၊ ကျောင်း၌ သာလျှင်။ ဝသိသု၊ နေကြကုန်၏။

ဤဝတ္ထုမှာ အထက်ပါဠိကဲ့သို့ ‘သာဓုကာနိ’-ဟူ၍လည်းကောင်း ‘ဒသသီလာနိ’-ဟူ၍လည်းကောင်း သာမည မလာ။ ‘ကာသာယာနိ နိဝါသေတွာ ဝိဟာရေယေဝ ဝသိသု’-ဟု အထူးလာရကား ပရိဗိုလ်တို့အသွင်ကို ယူသည် ဖြစ်ရာ၏။ သာဓုကာနိ-အရမှာ အဝတ် သာမညဖြစ်၍ လူအဖြစ်နှင့်ပင် ယူသည်ဖြစ်ရာ၏-ဟု ရှေ့နောက် စကားတို့၌ သာမည ဝိသေသတို့ကို ထောက်ဆ၍ ယူရန် ရှိ၏။ ရသေ့ပရိဗိုလ်တို့သည် ရဟန်းအသွင်ကို ယူ၍ ရဟန်းကဲ့သို့ပင် သင်္ကန်းဝတ်ရုံကြောင်းကို ဝိသတိရှိပါက မာတင်္ဂဇာတ်၌—

သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဗ္ဗဇိတွာ (ရတ္တ) ဒုပဋ္ဌံ နိဝါသေတွာ ကာယဗန္ဓနံ ဗန္ဓိတွာ ပံသုကူ-
လိကသံယာဋီ ပါရုပိတွာ မတ္တိကာပတ္တံ အာဒါယ အာကာသေန ဂန္ဓာ။

ဟု လာသည်။ (ဇာ၊ ၄၊ ၁၃၇၊ ၃၈၀)

သမဏပဗ္ဗဇ္ဇံ၊ ရဟန်းအသွင်ရှိသော သမဏပဗ္ဗဇ္ဇအဖြစ်ကို။ ပဗ္ဗဇိတွာ၊ ရဟန်းပြု၍။ ဒုပဋ္ဌံ၊ ၂-ထပ်သော သင်းပိုင်ကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ ကာယဗန္ဓနံ၊ ခါးပန်းကို။ ဗန္ဓိတွာ၊ ဖွဲ့၍။ ပံသုကူလိကသံယာဋီ၊ ပံသုကူသင်္ကန်းကို။ ပါရုပိတွာ၊ ရုံ၍။ မတ္တိကာပတ္တံ၊ မြေသပိတ်ကို။ အာဒါယ၊ ယူ၍။ အာကာသေန၊ ကောင်းကင်ဖြင့်။ ဂန္ဓာ၊ သွား၍။

သမဏပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာတိ ပရိဗ္ဗာဇကဝေသံ။ (ဋီကာ)

သမဏပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာတိ၊ သမဏပဗ္ဗန္တံ ပဗ္ဗဇိတွာ-ဟူသည်ကား။ ပရိဗ္ဗာဇက
ဝေသံ၊ ပရိဗ္ဗာဇတို့ အသွင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပါရာဇိကဏ်ပါဠိတော်၊ ကယဝိက္ကယသိက္ခာ
ပုဒ်၌လည်း ပရိဗ္ဗာဇတို့ သင်္ကန်းကို ဝတ်ရုံကြောင်းနှင့်—

အထ ခေါ သော ပရိဗ္ဗာဇကော တံ သံယာဋီ ပါရုပိတွာ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ အဂမာသိ။
ဟု လာသည်။ (ဝိ၊ ၁။ ၃၅၀)

အထ ခေါ၊ ထိုအခါ၌။ သော ပရိဗ္ဗာဇကော၊ အရှင်ဥပနန္ဒနှင့် သင်္ကန်းလဲလှယ်ကြ
သော ထိုပရိဗ္ဗာဇသည်။ တံ သံယာဋီ၊ အရှင်ဥပနန္ဒနှင့် လဲလှယ်သော ထိုသင်္ကန်းကို။ ပါရုပိတွာ၊
ရုံ၍။ ပရိဗ္ဗာဇကာရာမံ၊ ပရိဗ္ဗာဇတို့ အာရာမသို့။ အဂမာသိ၊ သွားလေ၏။

ဝိနည်း၊ ပါစိတ်ပါဠိတော်(နှာ-၁၅၈)၌ သာကေတပြည်မှ သာဝတ္ထိပြည်သို့ ရဟန်းတို့
နှင့် ပရိဗ္ဗာဇတို့သည် အတူသွားကြသောကာလ လမ်းခရီးတွင် ခိုးသူ လုယူသောကြောင့်
ရဟန်းတို့ သင်္ကန်းနှင့် ပရိဗ္ဗာဇတို့ ဝတ်သော အဝတ်သည် မကွဲမပြားရှိကြ၍ ကပ္ပဗိန္န၊ ထိုးမှတ်
စိမ့်သောငှာ—

နဝံ ပန ဘိက္ခုနာ စိဝရလာဘေန တိဏ္ဍံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏကရဏာနံ အညတရံ ဒုဗ္ဗဏ္ဏ-
ကရဏံ အာဒါတဗ္ဗံ။

စသည်ဖြင့် သိက္ခာပုဒ် ပညတ်တော်မူကြောင်းကို လာသည်။ (ဤကား ပရိဗ္ဗာဇတို့၏ အသွင်
အမူအရာကို ပြဆိုသော စကားချပ် အမှာတည်း။)

ငါးရာငါးဆယ်၊ ဆက္ကနိပါတ်၊ တုဏ္ဏိလဇာတ်တွင် စူဠတုဏ္ဏိလကို ဘုရားအလောင်း
မဟာတုဏ္ဏိလ ဆုံးမသော “ဓမ္မော ရဟဒေါ အကဒ္ဒမော”ဟူသော ဂါထာ၏အဖွင့် အဋ္ဌ-
ကထာ၌—

တတ္ထ ဓမ္မောတိ ပဉ္စသီလအဋ္ဌသီလဒသသီလာနိ တီဏိ သုစရိတာနိ သတ္တတိသ
ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မော အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တော (အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တံ) သဗ္ဗောပေ'သော
ဓမ္မော နာမ။

ဟူ၍ လာ၏။ (ဇာ၊ ၄၊ ၃။ ၂၇၂)

တတ္ထ တိသံ ပါဠိယံ၊ ထို“ဓမ္မော ရဟဒေါ”အစရှိသော ပါဠိတော်၌။ ဓမ္မောတိ၊
ဓမ္မော-ဟူသည်ကား။ ပဉ္စသီလ အဋ္ဌသီလ ဒသသီလာနိ၊ ၅-ပါးသော သီလ၊ ၈-ပါးသော
သီလ၊ ၁၀-ပါးသော သီလတို့လည်းကောင်း။ တီဏိ သုစရိတာနိ၊ ၃-ပါးသော သုစရိတ်တို့

လည်းကောင်း။ သတ္တတိသ ဟောဓိပက္ခိယဓမ္မာ၊ ၃၇-ပါးသော ဟောဓိပက္ခိယတရားတို့လည်းကောင်း။ အမတမဟာနိဗ္ဗာနန္တော၊ အမြိုက်နိဗ္ဗာန်လျှင် အဆုံးရှိသော။ သဗ္ဗောပိ၊ အလုံးစုံလည်းဖြစ်သော။ ဧသ ဧသော၊ ဤတရားအပေါင်းသည်။ ဓမ္မော နာမ၊ ဓမ္မမည်၏။ ယင်းသို့ လာသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာပါဌ်တွင်—

“တံ ဟိ ဗုဒ္ဓေ ဥပ္ပန္နေပိ အနုပ္ပန္နေပိ လောကေ ပဝတ္တတိ” ဟူသော အဋ္ဌကထာ (ဝိ၊ ၅၊ ၁။ ၂၀၉) ပါဌ်ဖြင့်လည်းကောင်း

တတ္ထ ဓမ္မောတိ ပဉ္စသီလ အဋ္ဌသီလ ဒသသီလာနိ” ဟူသော ဆက္ကနိပါတ်၊ တုဏ္ဏိလ ဇာတ်ဖြင့်လည်းကောင်း သာသနာပဉ္စ ၁၀-ပါးသော သီလရှိသော သာဓကကို ပြသည်။

“ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုဉ္ဇ” ဟူသော ပါဌ်ဖြင့် လူတို့ အလိုရှိရာ အရပ်ဌာန၌ တခဏ၌ဖြစ်စေ၊ နေ့ရက်အပိုင်းအခြားဖြင့်ပင် ဖြစ်စေ အလိုရှိတိုင်း ဆောက်တည်သင့်ကြောင်း ပြသည်။ သာသနာပဉ္စ ၁၀-ပါးသီလရှိသည်ကို ဆိုသဖြင့် လူတို့သီလ ဟုတ်၊ မဟုတ်ကို တွေးတောယုံမှားဖွယ် မရှိ။ လူတို့ စောင့်ရှောက်ဆောက်တည်သော သီလပင်တည်း-ဟု ဧကန္တ သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ သိမှတ်ရမည်။

ဤသို့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ ကျမ်းအစောင်စောင်တို့၌ပင် ၁၀-ပါးသီလသည် လူတို့သီလဖြစ်ကြောင်းကို လာသည်။ စာသိပေမပြင် အရှင်မြတ်တို့က အလွန်စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့သော ဇာတရူပသိက္ခာပုဒ်နှင့်တကွသော ၁၀-ပါးသီလကို တစ်နေ့တစ်ည၊ တခဏမျှ စောင့်ရှောက်ရသဖြင့် အကျိုးကြီးပွား များမြတ်သည်ဖြစ်၍ စောင့်ရှောက်စေချင်သည် ဖြစ်သောကြောင့် ဆုံးမဩဝါဒ ပေးကြသည်ကိုလည်း အလွယ်တကူ မနာယူ၊ လူသာမည အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့ကပင် ဆန့်ကျင်ဘက်ပြောဆို၍ မြတ်စွာဘုရား အာဏာတော်စက်ကို ပုတ်ခတ်လျက် သာသနာတော်၏ ရန်သူသဖွယ် ဖြစ်ကြလေသည်။

မြေ၌ လက်၊ခြေတို့ကို ထောက်၍ အဝတ်မဝတ်ဘဲ မြေ၌ ပုံစု၍ထားသော ဘောဇဉ်တို့ကို ဟပ်၍ စားသဖြင့် ခွေးကဲ့သို့ ကုက္ကုရဝတအကျင့်ကို ကျင့်သော စတုကုဏ္ဍိကကောရခိတ္တိယမည်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိတက္ကတွန်းကို မြင်လျှင် ချီးမွမ်းသောစကားကို ဆိုသဖြင့် ဘုရားသဗ္ဗညု အကြိမ်ကြိမ်ဆုံးမ၍ မရနိုင်သော ဝေသာလီတိုင်းသား သုနက္ခတ္တရဟန်းကဲ့သို့ မိမိတို့ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်၍ ပြောဆိုဆုံးမသည့်အရာကို သာ၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ယုံကြည်လေးမြတ် မှတ်သားရမည်ကို မယုံမကြည်နိုင်ကြရှိသည်မှာ မိမိတို့ ရှေးရှေးသော ပရံပရ ဘဝအဆက်ဆက်တို့က ပြုခဲ့ဖူးသော အကုသိုလ်တရား နှိပ်စက်သည်လည်း တစ်ကြောင်း၊

ဘုရားဟောတော်မူသော ကျမ်းဂန်ပါဠိရှိတိုင်းကို မတွေ့မသိ မသင်မကြားမိကြ သည်လည်း တစ်ကြောင်း၊

ကျမ်းဂန်အရာ လိမ္မာကျွမ်းကျင်သော ဆရာကြီး၊ဆရာမြတ်တို့ထံမှ နည်းကောင်း ဥပဒေသကို အဟုတ်အဟတ် မရသူ ဖြစ်ကြသည်လည်း တစ်ကြောင်း၊

သို့အကြောင်းများကြောင့် စာသိပေမြင် အရှင်မြတ်တို့ စကားကို ကြားလျက်နှင့် မမှတ်သား၊ မယုံကြည်နိုင်ဘဲ ရှိကြလေသည်။

- မှားသောအယူကို ယူမိခြင်း သန္နိဋ္ဌိပရာမာသီ၊
- ထိုမှားသောအယူကို ပြင်းစွာစွဲလမ်းခြင်း အာဒါနဂ္ဂါဟီ၊
- ထိုစွဲလမ်း၍ ယူမိသောအယူကို မစွန့်နိုင်ခြင်း ဒုပ္ပဋိနိဿဂ္ဂီ၊

ဤတရား ၃-ပါးတို့သည် သတ္တဝါတို့၏ ပစ္စုပ္ပန်၊သံသရာ လောကီ၊လောကုတ္တရာ အကျိုးမဲ့ကို ပြု၍ ဖျက်ဆီးတတ်သည်။ မိမိတို့ စွန့်ပယ်နိုင်ခဲ့သည်။ ပြောဆိုရေရွတ်မိသော စကားကိုလည်း ပညာရှိသသူတို့ နှလုံးသွင်းထားကြကုန်။

ဤတွင်ရှေ့ ၁၀-ပါးသီလကို လူတို့ မဆောက်တည်အပ်-ဟု အယူရှိကုန်သော သူတို့၏ ဝိဝါဒဝိနိစ္ဆယ ပြီး၏။

(၂) ၁၀-ပါး သီလနှင့် လူတို့ပိုင်သော ရွှေငွေ

၁၀-ပါးသီလကို ခံယူစောင့်ရှောက်လျှင် မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို အကုန်စွန့်အပ်၏ ဟူသော ဝါဒ၌ ၁၀-ပါးသီလကို မစောင့်မရှောက်မိက မိမိတို့ သိမ်းဆည်းအပ်သော လူတို့၏ ရှိဟောင်းဖြစ်သော ရွှေငွေကို ဇာတဇူပရဇာတပဋိဂ္ဂဟဏ မဆို၊ ၁၀-ပါးသီလကို ဆောက်တည်ပြီးမှ အသစ်ခံယူသိမ်းဆည်းသော ရွှေငွေကိုသာ ဇာတဇူပရဇာတပဋိဂ္ဂဟဏ ဆိုသည်။

ထို့ကြောင့် ၁၀-ပါးသီလကို ခံယူဆောက်တည်ပြီးမှ ရွှေငွေတို့ကို စိတ်ဖြင့် သာယာ လျက်၊ ခံလိုသောစိတ်ရှိသည်ဖြစ်လျက် ကိုယ်၊နှုတ်ဖြင့် ဤရွှေငွေသည် မအပ်-ဟု ပယ်သော် လည်း အပ်၏။ အပြစ်မရှိ။ ကိုယ်၊နှုတ်တို့ဖြင့် မပယ်သော်လည်း ရွှေငွေသည် မအပ်-ဟု မသာယာသော် အပ်၏။ အပြစ်မရှိ။ ရွှေငွေကို စိတ်ဖြင့်သာ သာယာသော်လည်း ဇာတဇူပ- ရဇာတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏီ-ဟု သီလကို ဆောက်တည်ခံယူသောအားဖြင့် ပယ်ပြီး ဖြစ် သောကြောင့် မစွန့်သင့်ပြီ။ သီလ ဆောက်တည်သောအခါ ပယ်၏-ဟူသော စကားဖြင့်ပင်

ပြီး၏-ဟု မှတ်ရာ၏။ ထို့ကြောင့် မာတိကာအဋ္ဌကထာ၌-

သစေ ပန စိတ္တေန သာဒိယတိ။ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ။ ကာယေန ဝါ
ဝါစာယ ဝါ န'ယိဒံ ကပ္ပတိ'တိ ပဋိကိပ္ပတိ။ ကာယဝါစာဟိ အပဋိကိပ္ပိတွာ
သုဒ္ဓစိတ္တော ဟုတွာ နယိဒံ (အမှကံ) ကပ္ပတိတိ န သာဒိယတိ၊ ဝဇ္ဇတိ။

ဟူသော ပါဠိ (ကဒ္ဒါ၊ ၄၊ ၁၇၅)ကို မိန့်သော်-

စိတ္တေန၊ စိတ်ဖြင့်။ သစေ ပန သာဒိယတိ၊ အကယ်၍ သာယာဌားအံ့။ ဂဏှိ-
တုကာမော၊ ခံလိုသည်။ သစေ ဟောတိ၊ အကယ်၍ ဖြစ်ဌားအံ့။ ဧဝံ သတိ၊ ဤသို့ ဖြစ်
လျှင်မူလည်း။ ကာယေန ဝါ၊ ကိုယ်ဖြင့်လည်းကောင်း။ ဝါစာယ ဝါ၊ နှုတ်ဖြင့်လည်းကောင်း။
ဣဒံ၊ ဤရွှေငွေသည်။ န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ ပဋိကိပ္ပတိ၊ ပယ်အံ့။ ဝဇ္ဇတိ၊
အပ်၏။ ကာယဝါစာဟိ၊ ကိုယ်၊ နှုတ်တို့ဖြင့်။ အပဋိကိပ္ပိတွာ၊ မပယ်မူ၍။ သုဒ္ဓစိတ္တော၊
စင်ကြယ်သော စိတ်ရှိသည်။ ဟုတွာ၊ ဖြစ်၍။ ဣဒံ၊ ဤရွှေငွေသည်။ အမှကံ၊ ငါတို့အား။
န ကပ္ပတိ၊ မအပ်။ ဣတိ၊ သို့။ န သာဒိယတိ၊ မသာယာအံ့။ ဝဇ္ဇတိ၊ အပ်၏။

အောက်၌ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော-

ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုညာတိ နိစ္စသီလန္တိ ယ'မာဒိဘေဒံ ပဉ္စဂ်ဉ္စ
ဒသဂ်ဉ္စ တဒနုရူပံ သမာဓိဘာဝနံ အနုယုည၊ ဧဝံ ဥပါသကေန ပုဗ္ဗဘာဂေ
အနုယုညိတဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓသာသနံ နာမ။

ဟူသော ဋီကာပါဠိတို့ဖြင့် -

အိမ်၌ပင်လျှင် ၁၀-ပါးသီလကို ကျင့်အပ်၏-ဟူရကား မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို
အကုန်စွန့်ရမည်-ဟူသော စကားမသင့်။ ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်သောသူတို့ မိမိအိမ်၌
ရှိသော ရွှေငွေကို သာယာသော် ၁၀-ပါးသီလ ပျက်၏၊ မပျက်-ဆိုရာ၌ သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊
ဇာတရူပရဇတသိက္ခာပုဒ်အဖွင့်တွင်-

ကာယေန ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ ဝါစာယ ပဋိဂ္ဂဟဏံ ဥဂ္ဂဟာပနံ၊ မနသာ
ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာဒိယနံ။ တိဝိဓေ ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာမညနိဒ္ဒေသေန ဧကသေသန-
ယေန ဝါ ဂဟေတွာ ပဋိဂ္ဂဟဏာတိ ဝုတ္တံ။ တသ္မာ နေဝ ဥဂ္ဂဟေတုံ န ဥဂ္ဂဟာ-
ပေတုံ။ န ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ သာဒိယိတုံ ဝဇ္ဇတိ (ဂဝေသိတဗ္ဗံ)။

ဟု လာသည်။

ကာယေန၊ ကိုယ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံခြင်းသည်။ ဥဂ္ဂဟဏံ၊ ဥဂ္ဂဟဏာမည်၏။ ဝါစာယ၊ နှုတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံခြင်းသည်။ ဥဂ္ဂဟာပနံ၊ ဥဂ္ဂဟာပနာမည်၏။ မနဿ၊ စိတ်ဖြင့်။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံခြင်းသည်။ သာဒိယနံ၊ သာဒိယနာမည်၏။ တိဝိဓမ္မိ၊ ၃-ပါးအပြားရှိသည်လည်းဖြစ်သော။ ပဋိဂ္ဂဟဏံ၊ ခံခြင်းကို။ သာမညနိဒ္ဒေသေန ဝါ၊ သာမညနိဒ္ဒေသနည်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဧကသေသနယေန ဝါ၊ ဧကသေသနည်းဖြင့်လည်းကောင်း။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ပဋိဂ္ဂဟဏာတိ၊ ပဋိဂ္ဂဟဏာ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဆိုအပ်၏။ တဿ၊ ထို့ကြောင့်။ ဥဂ္ဂဟေတုံ၊ မိမိခံခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဥဂ္ဂဟာပေတုံ၊ သူတပါးကို ခံစိမ့်သောငှာ။ နေဝ ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။ ဥပနိက္ခိတ္တံ ဝါ၊ အနီး၌ ထားသည်ကိုလည်း။ သာဒိယိတုံ၊ သာယာခြင်းငှာ။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

ဤသို့ ပြဆိုအပ်သော ပါဠိ၏အရဖြင့် သမာဒိန္နစေတနာဖြစ်ပြီးမှ နောက်ဖြစ်ဆဲ ဖြစ်သော ရွှေငွေကို ကိုယ်ဖြင့် ခံခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ခံခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ခံခြင်းမှ ကြဉ်ရှောင်အပ်၏။ “ဇာတဗ္ဗပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိသိက္ခာပဒံ သမာဒိယာမိ”ဟု ပစ္စုပ္ပန်ကာလ၌ သက်သော ဝိဘတ်ဖြင့် ဟောတော်မူရသော အရကိုလည်း ထောက်ရှုဆင်ခြင်အပ်၏။

သမာဒိန္နစေတနာမဖြစ်မီ မိမိ၌ရှိရင်း ရွှေငွေကို သာယာခြင်းကြောင့် သီလ ပျက်၊ မပျက်ကို ဆင်ခြင်သော်ကား “မနဿ ပဋိဂ္ဂဟဏံ သာဒိယနံ”ဟု သမာဒိန္နစေတနာဖြစ်ပြီးမှ နောက်၌ စိတ်ဖြင့် ခံသည့်အရာကိုသာ သာဒိယန-ဟု ပြဆိုရကား သမာဒိန္နစေတနာမဖြစ်။ မိမိ၌ ရှိရင်း ရွှေငွေကို သာယာကာမျှဖြင့် သီလမပျက်။ မနိန္ဒြေကို မစောင့်ခြင်းကြောင့် အကုသိုလ်လောဘဇော ဖြစ်ကာမျှသာ မှတ်ရမည်။

မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို ဝတ်ဆင်ကိုင်ခံခြင်းကို ပြုရာ၌လည်း “ဇာတဗ္ဗပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏာ ဝေရမဏိ”ဟု ဆောက်တည်ခံယူပြီး ဖြစ်သောကြောင့် သီလပျက်သည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလကို ဆောက်တည်ပြီးမှ မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို သာယာလျှင် သီလပျက်၏-ဟု အယူရှိကြ၏။ ထိုစကား မသင့်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ စိတ်ဖြင့် သာယာသော်လည်း ကိုယ်၊နှုတ်ဖြင့် ပယ်ပြီး ဖြစ်သောကြောင့်တည်း။

အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်လိုလျှင် ၁-လခွဲ၊ ၁-လ-စသည်ဖြင့်သာ အိမ်ရာကို စွန့်၍ ဆောက်တည်မှ ရသည်-ဟု အယူရှိကုန်သည်။ အချို့လည်း ရသေ့ပရိပိုင်ကဲ့သို့ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်၍ ကျင့်မှ ရသည်-ဟု အယူရှိကြကုန်သည်။ ထိုသို့ အယူရှိငြားသော်လည်း အောက်၌ ပြဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော—

“ပဉ္စဂ်ဒသဂ်သီလံ တာဝ သီလံ နာမ” အစရှိသော ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ။

ဥပါသကဥပါသကီနံ နိစ္စသီလဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ သတိ ဝါ ဥဿာဟေ ဒသ ဥပေါသထဂ်ဝသေန အဋ္ဌာတိ၊ ဣဒံ ဂဟဋ္ဌသီလံ နာမ။

ဟူသော ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ(၁။၁၅)။

သိက္ခာတိ ဥပါသကဥပါသိကာဟိ သိက္ခိတဗ္ဗသိက္ခာ။ သာပိ ပဉ္စသီလ ဒသသီလ-
ဝသေန ဝဋ္ဋတိ။

ဟူသော သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ(နာ-၃၂၉)။

ဣမာနိ ပန ဒသသိက္ခာပဒါနိ ဂဟဋ္ဌာနံ သာဓာရဏာနိ၊ -

ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ၊

ဂေဟေယေဝ ဗုဒ္ဓသာသနံ အနုယုညာတိ နိစ္စသီလန္တိ ယ’မာဒိဘေဒံ ပဉ္စဂ်ဉ္စ ဒသဂ်ဉ္စ
တဒနုရူပဉ္စ သမာဓိဘာဝနံ အနုယုဉ္စ။ ဧဝံ ဥပါသကေန ပုဗ္ဗဘာဂေ အနုယုဉ္စိတဗ္ဗံ။

ဟူသော သာရတ္ထဒီပနီဋီကာ(၃။၂၉၈)၊ အာနန္ဒထေရဝတ္ထုတွင် လာသော-

အဟံ ဣမံ တေမာသံ ဒွေ သာဓုကာနိ နိဝါသေတွာ ဒသသီလာနိ သမာဒိယိတွာ
ဣဓေဝ ဝသိဿာမိ။ (အံ၊ ၄၊ ၁။ ၂၂၇)

ဟူသော အဋ္ဌကထာပါဌ်။ ကုဏ္ဍလကေသီ(ကေသာ)ထေရီမဝတ္ထုတွင် လာသော-

ဝီသတိဝဿသဟဿာနိ ဒသ သီလာနိ သမာဒိယ ကောမာရိကဗြဟ္မစရိယံ
စရတိ။ (အံ၊ ၄၊ ၁။ ၂၈၃)

ဟူသော ထေရီအဋ္ဌကထာပါဌ်၊

သစေ ပန စိတ္တေန တံ သာဒိယတိ။ ဂဏှိတုကာမော ဟောတိ။

အစရှိသော မာတိကာအဋ္ဌကထာပါဌ် (ကင်္ခါ၊ ၄၊ ၁၇၅)။

သရဏဂမနေ ကိဉ္စိ၊ နိဝေသေသိ တထာဂတော။

ကိဉ္စိ ပဉ္စသု သီလေသု၊ သီလေ ဒသဝိဓေ ပရံ။ ။ (အပ၊ ၂။ ၃၂၁)

ဟူသော ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်။

ဤအဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ပါဠိတော်တို့၏ ရှေ့နောက်စကားကို ထောက်ထားနှိုင်းညှိ
ဆင်ခြင်သဖြင့် နှစ်၊ လ၊ နေ့၊ ရက်၊ ကာလ၊ ပုဂ္ဂိုလ် အပိုင်းအခြား မရှိ။ ရွှေ့ငွေကို စွန့်သည်သာ

ပမာဏဖြစ်၍ ဂဟဋ္ဌသီလ ဧကန်မှန်ရကား ၁၀-ပါးသီလကို စောင့်လိုလျှင် လခွဲ၊ ၁-လ စသည်ဖြင့်သာ အိမ်ရာကို စွန့်၍ ဆောက်တည်ရသည်။ ရသေ့ပရိဗိုလ်ကဲ့သို့ ဖန်ရည်စွန်းသော အဝတ်ကို ဝတ်၍ကျင့်မှ ရသည်-ဟူသော စကားသည် မသင့်။ အချို့လည်း ၁၀-ပါးသီလ သည် လူတို့မှာ နိစ္စသီလ ဖြစ်သည်-ဟု အယူရှိကုန်သည်။ ထိုစကား၌ ပဋ္ဌာန်း, အဋ္ဌကထာ တွင်—

သီလံ သမာဒိယိတွာတိ ပဉ္စဂံဒသင်္ဂါဒိဝသေန နိစ္စသီလံ ဂဏှိတွာ၊ ဣမိနာ သမာဒါန-
ဝိရတိယေဝ ဒဿိတာ။ သမ္ပတ္တဝိရတိသမုစ္ဆေဒဝိရတိယော ပန လောကေ သီလန္တိ
အပါကဋ္ဌတ္တာ န ဝုတ္တာ။

(အဘိဋ္ဌ၊ ၃။ ၄၃၅)ဟူ၍ လာသည်။

သီလံ သမာဒိယိတွာတိ၊ သီလံသမာဒိယိတွာ-ဟူသည်ကား။ ပဉ္စဂံဒသင်္ဂါဒိဝသေန၊
ပဉ္စဂံသီလ, ဒသင်္ဂံသီလ-အစရှိသည်တို့၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ နိစ္စသီလံ၊ နိစ္စသီလကို။ ဂဏှိတွာ၊
ဆောက်တည်ခံယူ၍။ ဣမိနာ၊ ဤ“သီလံ သမာဒိယိတွာ”ဟူသော ပါဠိဖြင့်။ သမာဒါန-
ဝိရတိယေဝ၊ သမာဒါနဝိရတိကိုသာလျှင်။ ဒဿိတာ၊ ပြတော်မူအပ်၏။ သမ္ပတ္တဝိရတိ-
သမုစ္ဆေဒဝိရတိယော ပန၊ သမ္ပတ္တဝိရတိ သမုစ္ဆေဒဝိရတိ-တို့ကိုကား။ လောကေ၊ လောက၌။
သီလန္တိ၊ သီလ-ဟူ၍။ အပါကဋ္ဌတ္တာ၊ မထင်ရှားသည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ န ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်
မမူအပ်ကုန်။

ဤအဋ္ဌကထာပါဠိ၌—

ပဉ္စသီလသည် လူတို့၏ နိစ္စသီလ မည်၏။

ဒသင်္ဂံသီလသည် သာမဏေတို့၏ နိစ္စသီလ မည်၏။

ဒသင်္ဂါဒိ၌ အာဒိဝန်ကား ရဟန်းတို့၏ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလ, ဝတ္တသီလကို ယူအပ်
၏။ ထန်းတပင်မြို့၊ ဗောဓိဆရာတော်လည်း ဤသို့ ဆုံးဖြတ်တော်မူ၏။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ
(၁၅)၌လည်း—

ဥပါသကဥပသိကာနံ နိစ္စသီလဝသေန ပဉ္စသိက္ခာပဒါနိ၊ သတိ ဝါ ဥဿာဟေ။
ဟူ၍ ၅-ပါးသီလကိုသာ နိစ္စသီလ-ဟု လာသည်။

ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊ ၆-ခုမြောက်သော သုရုစိဇာတ်တွင် “ဥပေါသထံ ဥပဝသာမိ၊
သဒါ သီလေသု သံဝုတာ”(ဇာ၊ ၁။ ၂၈၉)ဟူသော သုမေဓာမိဖုရား၏ သစ္စာပြုဂါထာအဖွင့်
အဋ္ဌကထာ(ဇာ၊ ၄။ ၃၂၁)၌လည်း “သဒါတိ နိစ္စံကာလံ။ သီလေသုတိ ပဉ္စသီလေသု”ဟူ၍

၅-ပါးသီလကိုသာ နိစ္စသီလ-ဟု လာသည်။ သဘာဝကို ထောက်လျှင် ၅-ပါးသီလသာ နိစ္စသီလ မည်ရာ၏။

အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ၅-ပါးသီလကို ၁-နေ့၊ ၁-နာရီမျှ မစောင့်ဘဲ မနေရာ၊ ၅-ပါးသီလပျက်လျှင် ဒုဿီလ ဧကန်ဖြစ်၏။ ထိုသို့ဖြစ်၍ ၅-ပါးသီလကို ၁-နေ့၊ ၁-ရက်မျှ မပျက်စေရာ အသက်ထက်ဆုံး စောင့်အပ်၏။ ထို့ကြောင့် ၅-ပါးသီလသည် လူတို့မှာ နိစ္စသီလ မည်၏။ ၁၀-ပါးသီလကို မစောင့်ရာ၌ အပြစ်မရှိ၊ စောင့်လျှင် အကျိုးရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ၁၀-ပါးသီလကို အသက်ထက်ဆုံးပင် စောင့်သော်လည်း နိစ္စသီလ မမည်။ အပြစ်မရှိ- ဆိုရာ၌ ဝိကာလမှ အထက် ၅-ခုသာ မှတ်လေ။

ထို့ကြောင့် ဒဿင်္ဂီသီလသည် သာမဏေတို့ နိစ္စသီလ မည်၏-ဟူသော အဆုံး အဖြတ်သည် အလွန်သင့်မြတ်သော အဆုံးအဖြတ်ပင်တည်း-ဟု မှတ်ရာ၏။ အချို့လည်း ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ သာဓာရဏပရိစ္ဆေဒ(၁၄)တွင်—

သဗ္ဗပစ္စိုမဝဇ္ဇာနိ သဗ္ဗာနိပိ သာမဏေရေဟိ သာဓာရဏာနိ၊ ပစ္စိမံ ပန သာမဏေ-
ရာန'မေဝ ဝိသေသဘူတံ။

ဟူသော ပါဌ်ကို မြင်၍ ၁၀-ပါးသော သီလသည် သာမဏေတို့ သီလသာ ဖြစ်၏။ ဂဟဋ္ဌသီလ မဟုတ်-ဆိုသည်-ဟု အယူရှိကြကုန်၏။ ထိုစကား၌ အဋ္ဌကထာဆရာသည် ၁၀-ပါးသီလမှာ သီလသာမညဖြစ်၍ ဥပေါသထလည်း မမည်၊ ၁၀-ပါးသီလကို ဂဟဋ္ဌသီလ မဟုတ်-ဟူ၍ လည်း မဆိုသင့်၊မဆိုရာ။ ဝိသေသဘူတံ၏ အရကို ၁၀-ပါးသီလသည် သာမဏေတို့မှာ နိစ္စသီလ၏အဖြစ်ဖြင့် ဝိသေသဖြစ်၏-ဟု ပြသည် ယူသင့်၏။

ယူသင့်ကြောင်းကိုလည်း ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ၊ သမ္မောအဋ္ဌကထာ၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် အဋ္ဌကထာ၊ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၊ မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသအဋ္ဌကထာ၊ ပါရာဇိကဏ်အဋ္ဌကထာ၊ သုပ္ပါယေယျအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာတို့ ကျမ်းကြီးအစောင်စောင်တို့၌ပင် ၁၀-ပါးသီလ ကို ဂဟဋ္ဌသီလ-ဟု ပြဆိုခဲ့ပြီးဖြစ်လျက် ဤခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာကျမ်းတွင်မှ အရှင်မဟာ-ဗုဒ္ဓယောသဆရာ ချွတ်ယွင်းဖောက်ပြန်၍ မဆိုတန်လေရာ-ဟု အဋ္ဌကထာဆရာမြတ်တို့ကို လေးမြတ်ယုံကြည်သောအားဖြင့်လည်းကောင်း ၁၀-ပါးသီလကို ဂဟဋ္ဌသီလ-မဟုတ်ဟု ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာဆရာ ဆိုသည်-ဟု မယူသင့်။ သာမဏေတို့မှာ နိစ္စသီလဖြစ်သည်ကို သာ ဝိသေသဘူတံ ဆိုသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

တစ်နည်းလည်း ၁၀-ပါးသီလကို လူတို့မှာ စောင့်ရှောက်နိုင်ခဲ့သော အရာဖြစ်၍ သာ သာမဏေတို့အား အထူးဖြစ်သည်ကို ဝိသေသဘူတံ-ဟု ပြသည်။ လူတို့သီလ

မဟုတ်သော အရာကို မပြ။ ထို့ကြောင့် ဥပါသကာလင်္ကာရကျမ်း၌—

ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏဝိရမဏံ ဂိဟိနံ ဘာရိယ'န္တိ သိက္ခာပဒသုတ္တအဋ္ဌကထာ-
ယံ “ပစ္ဆိမံ ပန သာမဏေရာနမေဝ ဝိသေသဘူတ”န္တိ ဝုတ္တံ။

ဟု ပြသည်။

ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏဝိရမဏံ၊ ရွှေငွေကို ကိုယ်ဖြင့် ခံခြင်း၊ နှုတ်ဖြင့် ခံခြင်း၊ စိတ်ဖြင့် ခံခြင်းမှ ကြဉ်ခြင်းသည်။ ဂိဟိနံ၊ လူတို့အား။ ဘာရိယံ၊ ဝန်လေးစွာ၏။ ဣတိ မနသိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ သိက္ခာပဒသုတ္တအဋ္ဌကထာယံ၊ သိက္ခာပဒသုတ္တအဋ္ဌကထာ၌။ ပစ္ဆိမံ ပန သာမဏေရာနမေဝ ဝိသေသဘူတန္တိ၊ ပစ္ဆိမံ ပန သာမဏေရာ နမေဝ ဝိသေသဘူတ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ မိန့်အပ်ပြီ။

လောက၌ ဝန်ကို မနိုင်သောသူတို့ ဆောင်ယူချီကြွလျှင် ကွဲရှုပျက်စီးတက်သကဲ့သို့ အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့ ကြံစည်ယူဆလျှင် နေရာမကျဘဲ ချွတ်လဲဖောက်ပြန်၍ အလွန်အယုတ် ရှိတတ်သည်။ ပိဋကတ်ဒေသနာတော်မြတ်သည် နယသာဂရဖြစ်၍ သုနိပုဏ၊ သုဂမ္ဘိရာ သုဒ္ဓဒသသဘောရှိ၏။ ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန်အသိအမြင်နည်းသော အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ စဉ်းစားမရှိ၊ သတိမမူဘဲ အလွယ်တကူ မဆိုရာ။ ဆိုမှားရှိခဲ့က မိမိတို့အယူဝါဒကို စွန့်ရမည့် အရာသည် အလွန်ဝန်လေးစွာဖြစ်၍ မိမိအသရေကို စောင့်လျက် အရှက်ကိုသာ ငဲ့တတ်၏။

ဥပမာကား- သေဝပါးနီး၊ သက်ကြီးရှိုက်တင် ပင်ပန်းကြီးစွာ နာသော ဂိလာနကို ကုသသော သမားဆရာသည် သူနာ၏မူလလက္ခဏာ အင်္ဂါပျက်ယွင်းသည်ကို မြင်လျှင် ‘မည်သည့်အချိန်တွင်ပင် သေအံ့’-ဟု ဆုံးဖြတ်သောအခါ ဆရာယောက်ျား တစ်ယောက် သော သမားက ကြိုးစားအားထုတ်၍ ‘ကျွန်ုပ်မစ ချမ်းသာရအောင် ကုသပါမည်’ဆိုလေလျှင် ‘မည်သည့်အချိန်တွင်ပင် သေအံ့’ဟု ဆုံးဖြတ်မိသော သမားဆရာက ‘သေပါလေသော် ကောင်း၏’-ဟု မိမိဆိုခဲ့သော စကားဖြင့် သူတပါး ချီးမွမ်းရာမည်ကိုသာ တောင့်တလျက် တစ်ယောက်အသက်ကို ငဲ့ကွက်ခြင်း မေတ္တာ၊ ကရုဏာနှင့် ကင်း၍ သေခြင်းကိုသာ တောင့်တသော ဆရာယောက်ျား ထိုသမားကဲ့သို့ အမှားကို ဆိုမိလျက်နှင့်ပင် အမှန်ဖြစ်ချင်တတ်၏။

ထို့ကြောင့် ကျမ်းဂန် အသိအမြင် နည်းသော အပ္ပဿုတပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ စဉ်းစားမရှိ၊ သတိမမူဘဲ အလွယ်တကူ မဆိုရာ။ ဆင်ခြင်စဉ်းစား ထောက်ထားနှိုင်းညှိ၍ ဆိုရာ၏။ “ပဉ္စဂံဒသင်္ဂသီလံ တာဝ သီလံ နာမ”အစရှိသော အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာ၊ ပါဠိတော်အနက်ကို အောက်၌ ဆိုအပ်ပြီ။

ဤတွင်ရွှေ ၁၀-ပါး သီလကို စောင့်လိုလျှင် မိမိ၌ရှိသော ရွှေငွေကို အကုန်စွန့် အပ်၏-ဟု အယူရှိသောသူတို့၏ ဝိဝါဒဝိနိစ္ဆယ ပြီး၏။

ထိုစကားကို အကျယ်သိလိုလျှင် ရာဇသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ရာဇသုတ်ဋီကာ။ အင်္ဂုတ္တရ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတဝဂ်အဋ္ဌကထာ။ ပကိဏ္ဏကနိပါတ်၊ သုရုစိဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ပါရာ- ဇိကဏ်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ပါစိတ်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာ- ဋီကာ။ သာရတ္ထဒီဂနီဋီကာ။ ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ။ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာ။ ခုဒ္ဒက- ပါဌအဋ္ဌကထာ။ သုတ်ပါထေယျအဋ္ဌကထာ။ ဗုဒ္ဓဝင်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ အပဒါန် အဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ။ ဝိသတိနိပါတ်၊ မာတင်္ဂဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ ဆက္ကနိပါတ်၊ တုဏ္ဏိလဇာတ်အဋ္ဌကထာ။ မာထိကာအဋ္ဌကထာ။ ပဌာန်းအဋ္ဌကထာတို့မှာ ကြည့်လေ။

၁၂၃၆-ခု၊ ကဆုန်လဆန်း၊ ၅-ရက်၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်း ရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒါယကာ မောင်မိုး-က
ပုညကိရိယာ ၁၀-ပါးတို့တွင် ပတ္တိဒါနနှင့် ပတ္တာနုမောဒန-ဟု
ဆိုအပ်သော ပုညကိရိယာ ၂-ပါးတို့ အကျိုးထူးပေးဟန်ကို
သိလိုပါကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၆၇] “ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ ရတနာပူရ၊
အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒကာမိုး ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား။

ပုညကိရိယာ ၁၀-ပါးတို့တွင် မိမိပြုသော ကောင်းမှုကို သူတပါးတို့အား
ပေးဝေခြင်းပတ္တိဒါန၊ သူတပါးတို့ ပေးဝေသော ကုသိုလ်ကို သာဓုခေါ်ခြင်း ပတ္တာ-
နုမောဒန၊ ဤပုညကိရိယာ ၂-ပါးတို့၏ အကျိုးထူးပေးဟန်ကို ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ
အသေအချာ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်
ဦးခိုက်လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

ဒါယကာမောင်မိုး လျှောက်ထားချက်-

ပတ္တိဒါန, ပတ္တာနုမောဒါန ပညာကိရိယာတရား ၂-ပါးတို့၏ အကျိုးထူးဟန်ကို မေးလျှောက်သောအရာမှာ မြတ်စွာဘုရားသည် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူခါနီးဝယ် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်ကြီးမှ စ၍ အစဉ်သဖြင့် ဒေသစာရီ လှည့်လည်ကြွသွားတော်မူရာ ပါဠိလိဂါမသို့ ရောက်လျှင် ပါဠိလိဂါမ၌နေကုန်သော အမျိုးသားတို့သည် များစွာသော ပူဇာသက္ကာရတို့ဖြင့် လှူဒါန်းပူဇော်ကြသည်တွင် မိမိတို့ပြုသော ကုသိုလ်ပုညကို ထိုဒေသအရပ်၌ရှိသော နတ်တို့အား အမျှပေးစေသဖြင့် နတ်တို့ စောင့်ရှောက်မ-စ အကျိုးထူးရာသည်။

ယသ္မိံ ပဒေသေ ကပ္ပေတိ၊ ဝါသံ ပဏ္ဍိတဇာတိ ယော။

သီလဝန္တေတ္ထ ဘောဇေတွာ၊ သညတေ ဗြဟ္မစာရယော။ ။

ယာ တတ္ထ ဒေဝတာ အာသုံ၊ တာသံ ဒက္ခိဏာမာဒိသေ။

ဘာ ပူဇိတာ ပူဇယန္တိ၊ မာနိတာ မာနယန္တိ နံ။ ။

တတော နံ အနုကပ္ပေန္တိ၊ မာတာ ပုတ္တံ'ဝ ဩရသံ။

ဒေဝတာနုကမ္ပိတော ပေါသော၊ သဒါ ဘဒြာနိ ပဿတိ။ ။ (ဒီ၊ ၂။ ၇၅)

ဟူ၍ ဟောတော်မူကြောင်းကို သုတ်မဟာဝါ၊ မဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်တွင် လာသည်။

ယသ္မိံ ပဒေသေ၊ အကြင်အရပ်၌။ ပဏ္ဍိတဇာတိယော၊ ပညာရှိသော အမျိုးသားတို့သည်။ ဝါသံ၊ နေခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊ ပြုကုန်၏။ ဧတ္ထ၊ ဤအရပ်၌။ သီလဝန္တေ၊ သီလရှိကုန်သော။ သညတေ၊ ကိုယ်၊နှုတ်၊နှလုံး ၃-ပါးကို စောင့်ကုန်သော။ ဗြဟ္မစာရယော၊ မြတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်ကုန်သောသူတို့ကို။ ဘောဇေတွာ၊ ဆွမ်းကျွေး၍။

တတ္ထ၊ ထိုအရပ်၌။ ယာ ဒေဝတာ၊ အကြင်နတ်တို့သည်။ အာသုံ၊ ရှိသည်ဖြစ်ကုန်၏။ တာသံ ဒေဝတာနံ၊ ထိုနတ်တို့အား။ ဒက္ခိဏံ၊ အလှူ၏အဖို့ကို။ အာဒိသေ၊ ပေးဝေရာ၏။ ပူဇိတာ၊ လူတို့သည် အမျှပေးဝေသောအားဖြင့် ပူဇော်အပ်ကုန်၏။ တာ ဒေဝတာ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ နံ၊ ထိုသူကို။ ပူဇယန္တိ၊ အတုံ့ ပူဇော်ကုန်၏။ မာနိတာ၊ လူတို့သည် အမျှပေးဝေသောအားဖြင့် မြတ်နိုးအပ်ကုန်သော။ တာ ဒေဝတာ၊ ထိုနတ်တို့သည်။ နံ၊ ထိုသူကို။ မာနယန္တိ၊ အတုံ့ မြတ်နိုးကုန်၏။

တတော၊ ထိုသို့ ပူဇော်မြတ်နိုးသောကြောင့်။ မာတာ၊ မိခင်သည်။ ဩရသံ၊ မိမိ၏ ရင်၌ဖြစ်သော။ ပုတ္တံ၊ သားကို။ အနုကပ္ပေန္တိ၊ က္လုဝ၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်သကဲ့သို့။ နံ၊ ထိုအမျှပေးဝေသောအားဖြင့် ပူဇော်မြတ်နိုးသောသူကို။ အနုကပ္ပေန္တိ၊ အစဉ် စောင့်ရှောက်ကုန်၏။

ဒေဝတာ'နုကမ္ပိတော၊ နတ်တို့သည် အစဉ် စောင့်ရှောက်အပ်သော။ ပေါသော၊ ယောက်ျားသည်။ သဒါ၊ အခါခပ်သိမ်း။ ဘဒြာနိ၊ ကောင်းမြတ်သည်တို့ကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။

ထိုပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒါန အကျိုးပေးဟန်ကို တိကနိပါတ်၊ မဇ္ဈဒ္ဒါနဇာတ်။ ဒုကနိပါတ်၊ သီလာနိသံသဇာတ်။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ပသေနဒီကောသလဝတ္ထု။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။ အင်္ဂုတ္တရနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတအဋ္ဌကထာ။ သီဟိုဠ်ကျွန်း၌ မဟာစေတီကို ပန်းပူဇော်သော အမတ်ကြီးတို့ဝတ္ထု။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ သာနုသာမဏေရဝတ္ထု။ ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ တိရောကုဋ္ဌသုတ်တို့ဖြင့် သိရာ၏။

အကျယ်ကား ဗာရာဏသီပြည်တွင် ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသောအခါ ငါတို့ဘုရား အလောင်းတော်သည် သူကြွယ်အမျိုး၌ဖြစ်၍ မိဘတို့ သေလွန်သည့်နောက် ညီငယ်နှင့် တကွ ရေကြောင်းခရီးဖြင့် ကုန်သွယ်ကြရာ တစ်ခုသောရွာမှ အသပြာ ၁,၀၀၀-ရ၍ ပြန်လာကြသော် တစ်ခုသောအရပ်၌ လှေကို ဆိုက်ထား၍ ထမင်းစားကြရာ ဘုရားအလောင်းတော်သည် ကြွင်းကျန်သော ထမင်းတို့ကို ငါး၊ လိပ်တို့အား ကောင်းစွာကျွေးမွေး၍ ပေးလှူသောဒါန၏ အာနိသင်ကို ဂင်္ဂါမြစ်တွင် စောင့်ရှောက်သော နတ်တို့အား အမျှပေးဝေလျှင် မြစ်တွင် စောင့်သောနတ်အား ပတ္တာနုမောဒန ကုသိုလ်ဗလဝကြောင့် ခဏချင်းပင် နတ်တွင်ဖြစ်သော စည်းစိမ်ချမ်းသာဖြင့် လွန်စွာတိုးပွားလေရကား “ငါ့အား ဘယ်သူ၏ ပတ္တိဒါနကို အနုမောဒနာပြု၍ ဒေဝသမ္ပတ္တိ ပြည့်စုံလာသနည်း”ဟု ဆင်ခြင်သည်တွင် အကြောင်းကို မြင်လေ၏။ ထိုအခါ ဘုရားအလောင်းသည် ပတ္တိဒါနကို ပြုပြီးလျှင် သဲပြင်တွင် အိပ်လတ်၏။

ညီငယ်ကား စဉ်းလဲသောအကြံကို ကြံပြီးမှ အသပြာ ၁,၀၀၀-ထုပ်နှင့်တူစွာ အိုးခြမ်းကို ထုပ်၍ ဂင်္ဂါမြစ်လယ်သို့ ကူးသွားသောအခါ အသပြာထုပ် ရေသို့ ကျလေဟန် အိုးခြမ်းထုပ်ကို ရေသို့ ချမည် အကြံဖြင့် ချသည်ကို အသပြာထောင်ထုပ်ကို ချမိလေ၏။ ‘အသပြာထောင်ထုပ်သည် ရေသို့ ကျလေ၏’-ဟူသောစကားကို အစ်ကိုအား ကြားပေရကား ‘အဘယ်မှာ တတ်နိုင်တော့အံ့နည်း’-ဟု ဆို၏။

ထိုအခါ ဂင်္ဂါစောင့်နတ်သည် ဤသို့ ကြံအောက်မေ့ပြန်၏။ “ဤသူ၏ ပတ္တိဒါနကို အနုမောဒနာပြုရ၍ ကျက်သရေ စည်းစိမ်ချမ်းသာ ငါ့မှာ တိုးပွား၍ ရှိရပေသည်။ ဤသူ၏ ဥစ္စာကို ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်၍ မပျောက်စေရအောင် စောင်မ-သင့်ပေ၏”ဟု မိမိ၏ အာနုဘာဝဖြင့် ကြီးလှစွာသော ငါးကို မျှီစေ၏။ ညီငယ်ဖြစ်သော ခိုးသူယောက်ျားလည်း ‘ငါ့အား အသပြာထောင်ထုပ်ကို ရခဲ့ပြီ’-ဟု ရှုကြည့်လေလျှင် အိုးခြမ်းကို မြင်သောခဏ၌ ဒေါမနဿဒုက္ခ ကြီးစွာဖြစ်ရှာရလေသည်။

ထိုအခါ တံငါယောက်ျားတို့ ငါးပစ်သောကွန်တွင် ဒေဝတာနုဘာဝကြောင့် အသပြာ ထောင်ထုပ်နှင့် တကွသော ငါးသည် ဝင်ရလေ၏။ တံငါတို့လည်း ထိုငါးကြီးကို ယူဆောင်ပြီး လျှင် ဗာရာဏသီပြည်တွင်းသို့ ဝင်၍ “ဤငါး ၁-ကောင်ကို ၁၀၀၀-နှင့် ၇-မာသကဖြင့် ဝယ်ယူကြကုန်”ဟု ဟစ်ကြော်သောကာလ တစ်စုံတစ်ယောက်မျှ ဝယ်ကြမည်ကို မဆိုထားဘိ။ ၁,၀၀၀-တန်သောငါးကို မကြားစူး-ဟု တိုင်းသူပြည်သား လူအများတို့ပင် ဆိုကြလေရကား ဘုရားလောင်းရှိရာသို့ ရောက်မှ ၇-မာသကနှင့် ရောင်းကြလေသည်။

ဘုရားလောင်းလည်း ဝယ်ပြီးသော ငါးကို မယားအား ပေးအပ်၍ ဝမ်းကို ခွဲသောကာလ အသပြာထောင်ထုပ်ကို ရလေလျှင် ကောင်းကင်မှ မထင်ရှားသောကိုယ်ဖြင့် “ငါကား ဂင်္ဂါမြစ်စောင့်တည်း။ သင်၏ ပတ္တိဒါနကုသိုလ်ကို ရ၍ ငါ-စောင့်မည်။ ဤအသပြာ ဤဥစ္စာကို သင်သာ ယူလေ”ဟု ညီငယ်၏ စဉ်းလဲသောအဖြစ်ကို ကြား၍ ကွယ်လေသည်။ ယင်းသို့ ဂင်္ဂါစောင့်နတ်က ဆိုသည် ဖြစ်လင့်ကစား ညီအငယ်နှင့် ၁,၀၀၀-သော ဥစ္စာကို ၅၀၀-စီ ဝေယူကြသတည်း။ ဤကား တိကနိပါတ် (ဇာဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၈၁-၄)တွင် လာသော ပတ္တိဒါန၊ ပတ္တာနုမောဒန အကျိုးတည်း။

ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်တွင် သောတာပန်၊ အရိယာသာဝကဖြစ်သော ဒါယကာကြီး တစ်ယောက်သည် နဟာပိတ-မည်သော သူကြွယ်ယောက်ျားနှင့်တကွ တခုသော လှေကို စီးကြလေသော် ၇-ရက်အတွင်းသို့ ရောက်လျှင် သမုဒ္ဒရာအပြင်ဝယ် လှေသင်္ဘောပျက်လေရကား တစ်ခုသောပျဉ်ပြားဖြင့် မျောသွားကြလေလျှင် ၁-ခုသောကျွန်းတွင် ဆိုက်လေ၏။

ထိုအခါ နဟာပိတမည်သော သူကြွယ်မှာ တောငှက်တိရစ္ဆာန်တို့ကိုသာ သတ်စား၍ အကုသိုလ်တရား ဖြစ်ပွားလေ၏။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ် သူမြတ်မှာသော်ကား “ငါ့အား ရတနာ ၃-ပါးမှတစ်ပါး အခြားကိုးကွယ်ရာ မည်သည်မရှိပြီ”ဟု ရတနာ ၃-ပါး၏ ဂုဏ်ကို အာရုံပြု၍ အမြတ်တနိုး ကိုးကွယ်လေ၏။ ထိုအခါ သမုဒ္ဒရာအတွင်း၌နေသော နဂါးကြီးသည် မိမိ၏ ကိုယ်ကို ရတနာ ၇-ပါးတို့ဖြင့် ပြီးသော ကြိုးရွက်တန်ဆာတို့ဖြင့် စုံလင်စွာ ရတနာ ၇-ပါးတို့ဖြင့် ပြီးသော လှေကြီးကို ဖန်ဆင်းပြီးမှ ကမ်းတွင် ဆိုက်ထားလေ၏။ ထိုအခါ သမုဒ္ဒရာစောင့်နတ်သည် လှေသူကြီးအဟန် ဖန်ဆင်းပြီးမှ လှေပေါ်တွင် တည်လျက် “ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းသို့ လိုက်လိုသောသူတို့သည် လာကြကုန်”ဟု ကြွေးကြော်လေလျှင် အရိယာသာဝက ဖြစ်သော ဒါယကာကြီးက ‘အကျွန်ုပ် လိုက်ပါအံ့’-ဟု ဆိုသဖြင့် ‘လိုက်လိုလျှင် ဆောလျင်စွာ လာလော့’-ဟု ဆိုသောခဏ၌ နဟာပိတကို ခေါ်သည်တွင် “သင်သာ ဤလှေတွင် စီးပါ။ နဟာပိတကဲ့သို့ လူယုတ်မာကို ငါမတင်လို”-ဆိုပြန်သဖြင့် မိမိပြုသော ဒါန၊ သီလ၊ ဘာဝနာ

ကုသိုလ်စေတနာကို နဟာပိတအား ပေးဝေမှ နဟာပိတက သာဓု-သာဓု အနုမောဒနာ ပြုရာ 'စီးပါတော့'-ဟု အခွင့်ရမှ လိုက်ရလေသည်။ ၂-ဦးသော ဒါယကာတို့ကို ဗာရာဏသီ ပြည်သို့ ရောက်အောင် တင်ဆောင်၍ ရတနာ ၇-ပါးတို့ကို သိုထားစေပြီးမှ သူတော် ကောင်းတို့နှင့် ပေါင်းဖော်ရသဖြင့် ချမ်းသာသုခရကြောင်းကို ဆုံးမပြန်လို၍—

ပဿ သဒ္ဓါယ သီလဿ၊ စာဂဿ စ ဣဒံ (အယံ) ဖလံ။

နာဂေါ နာဝါယ ဝဏ္ဏေန၊ သဒ္ဓံ ဝဟတု'ပါသကံ။ ။

သဗ္ဗိရေဝ သမာသေထ၊ သဗ္ဗိ ကုဗ္ဗေထ သန္တဝံ။

သတံ ဟိ သန္နိဝါသေန၊ သောတ္ထိ ဂစ္ဆတိ နာပိတော။ ။ —

ဟူသော ၂-ဂါထာဖြင့် ရွတ်၏။

သဒ္ဓါယ၊ သဒ္ဓါတရား၏လည်းကောင်း။ သီလဿ၊ သီလ၏လည်းကောင်း။ စာဂဿ၊ စွန့်ခြင်း၏လည်းကောင်း။ ဣဒံ ဖလံ၊ ဤအကျိုးကို။ ပဿ၊ ရှုကြပါလော။ နာဂေါ၊ နဂါးသည်။ နာဝါယ၊ လှေ၏။ ဝဏ္ဏေန၊ အသွင်ဖြင့်။ သဒ္ဓံ၊ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော ဥပါသကံ၊ ဒါယကာကို။ ဝဟတိ၊ ရွက်ဆောင်၏။

သဗ္ဗိရေဝ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်သာလျှင်။ သမာသေထ၊ ပေါင်းဖော်ကုန်ရာ၏။ သဗ္ဗိ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သန္တဝံ၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကို။ ကုဗ္ဗေထ၊ ပြုကုန်ရာ၏။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ သတံ၊ သူတော်ကောင်းတို့နှင့်။ သန္နိဝါသေန၊ ပေါင်းဖော်ခြင်းကြောင့်။ နာပိတော၊ နာပိတမည်သော လှေသူကြီးသည်။ ဝါ၊ နာပိတမည်သော သူမှိုက်ကြီးသည်။ သောတ္ထိ၊ ချမ်းသာခြင်းသို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်သေး၏။ ဤကား ဒုကနိပါတ်လာ ပတ္တာနုမောဒနအကျိုး တည်း။ (ဇာ၊ ၄၊ ၂။ ၁၀၁-၃)

သာဝတ္ထိပြည်တွင် ပသေနဒီကောသလမည်သော မင်းသည် ၁-ခုသော သဘင်နေ့ ၌ ပုဏ္ဏရီကမည်သော ဆင်ထက်သို့ တက်စီးပြီးမှ တင့်တယ်လှစွာ ရာဇာနုဘာဝဖြင့် သာဝတ္ထိပြည်သို့ လှည့်လည်ရာ များစွာသော ပြည်သူအပေါင်းတို့သည် သောင်းသောင်း အုတ်အာ လွန်စွာ တိုးဝှေ့ကြ၍ သုကတကလျာဏဒါနသီလစေတနာကြောင့် များစွာသော ခဲ၊ အုတ်၊ ကျောက်တို့ဖြင့် ပုတ်ခတ်ရိုက်နှက်သော်လည်း ပြေးလျက်ပင် နောက်သို့ ပြန်၍ ကြည့်ပြန်လေ၏။

ထိုအခါ ဆင်းရဲလှသော ယောက်ျား၏ မယားသည် ဘုံ ၇-ဆင့်ရှိသော ပြာသာဒ်၏ အတွင်း လေသာပြုတင်းမှ ကြည့်လတ်၍ ပြာသာဒ်တွင်းသို့ ဝင်သွားသည်ကို တိမ်တိုက် ကြား၏အတွင်း လမင်းဝင်သကဲ့သို့ ထင်လေရကား အားကြီးစွာသော ကိလေသာ ဗလဝ-

ပဋိပဒ္ဓကြောင့် ဆင်ကျောက်ကုန်းမှ ကျအံ့သကဲ့သို့ ထင်၍ ဆောလျင်အမြန် နန်းတော်သို့ ပြန်ပြီးလျှင် “လင်မဲ့လင်ရှိကို သိအောင် မေးချေ”။ တစ်ယောက်သော အမတ်ကို စေ၍ မေးလေရကား လင်ရှိမယား-ဟု ထင်ရှားသိတော်မူလတ်သော် ထိုယောက်ျားကို ခေါ်၍ ရှေ့တော်သို့ သွင်းရောက်ကာလ “ငါ့ကို နေ့ညမပြတ် ဆည်းကပ်စား၍ အပါးတွင် နေ”ဟု မိန့်တော်မူသဖြင့် အခွင့်မရသဖြင့် တစ်ခုသော အကြောင်းကိစ္စဖြင့် အပြစ်ဒေါသ ကိုယ်တွင်း ထား၍ မယားကို ယူအံ့သောငှာ “ဤသာဝတ္ထိပြည်မှ အဓွန့်ဝေးကွာ ယူဇနာတွင် ကုမုဒ္ဒရာ ကြာပန်းနှင့်တကွ အရုဏဝတီမြေကို ယူဆောင်ပြီးမှ ညချမ်းအခါ ရေချိုးမိ ရောက်လာစေ” ဟု စေတော်မူလျှင် မသေဝံ့၊ မရှင်ဝံ့၊ ကြောက်လန့်တကြား အိမ်သို့ သွား၍ မယားချက်ပြုတ် သော ထမင်းအိုးကို အခိုးအငွေ့နှင့် တကွပင် သွားရင်းမှ နပ်စေ၊ ခူးယူလေ၍ ပြေးပေရကား တစ်ခုသော မြစ်နားတွင် ထမင်းကို စား၍ ခရီးသွားယောက်ျားနှင့် ငါးတို့ကို ပေးလှူပြီးမှ အရာ၊အထောင်သော ဒါနာနိသံသပတ္တိဒါနကို အမျှပေးဝေရကား မြစ်နားတွင် စောင့် ရှောက်သောနဂါး ထိုအသံကို ကြားလေလျှင် သူအိုအသွင်ဖြင့် ဆောလျင်စွာ လာ၍ “ငါ့အား ဤကုသိုလ်ဒါနကို အမျှပေးဝေပါလော”ဟု ဆို၍ ၃-ကြိမ်တိုင်အောင် အမျှပေးဝေရာ သာဓု အနုမောဒနာခေါ်၍ ကုမုဒ္ဒရာကြာနှင့်တကွ အရုဏဝတီမြေကို ပေးဝေ၏။

ဤဝတ္ထုအဆုံး နိဗ္ဗာန်တိုင်အောင် ပြဆိုရလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ အကျယ်ကို သိလိုသော သူတို့ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဗာလဝဂ်၊ ရှေးဦးစွာသော ပသေနဒီကောသလဝတ္ထု (အညတရ-ပုရိသဝတ္ထု)မှာ ကြည့်လေ။ ဤကား ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ(၁။၂၈၂-၂၉၂) ပတ္တိဒါနအကျိုးတည်း။

သီဟိုဠ်ကျွန်းတွင် တစ်ယောက်သော အမတ်ကြီးသည် မဟာစေတီတော်ကို ၁-ကုမ္ဘသော ပန်းဖြင့် ပူဇော်၍ ထိုကုသိုလ်၏အကျိုးကို ငရဲမင်းတို့အား အမျှပေးဝေ၏။ ထို အမတ်ကြီးသည် စုတိကျသောအခါ ငရဲပြည်သို့ ရောက်လေလျှင် ငရဲမင်းက “လူပြည်တွင် သင်သည် အဘယ်ကုသိုလ်ကို ပြုဖူးသနည်း”ဟု မေးရာ “သတိမရ၍ အကျွန်ုပ် မမှတ်မိပါ” ဟု ဆိုလေလျှင် “မဟာစေတီတွင် ၁-ကုမ္ဘသော ပန်းကို ပူဇော်သောကာလ ငါ့ကို သင်အမျှ ပေးဝေ၏”ဟု ဆိုသောအခါမှ သတိရ၍ ဤကုသိုလ်ဒါနကြောင့် ဒေဝဂတိသို့ ရောက်လေ ၏။

ဤကား ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ။ အင်္ဂုတ္တရ၊ တိကနိပါတ်၊ ဒေဝဒူတသုတ် အဋ္ဌကထာ တို့တွင် လာသော ပတ္တိဒါနအကျိုးတည်း။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၂၊၁၂၀။ မ၊ဋ္ဌ၊၄၊၁၆၆)

မြတ်စွာဘုရား ဇေတဝန်ကျောင်းတော်တွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော် မူသောအခါ တစ်ယောက်သော ဒါယိကာမကြီး၏ သားဖြစ်သော သာနုအမည်ရှိသော သာမဏေသည် ငယ်ရွယ်စဉ်ကာလကပင် သီလသီတင်း ဝတ်ကြီးဝတ်ငယ်တို့နှင့် ပြည့်စုံ၏။

နဝင်းနေ့ကြိမ်သောအခါ ရေအိုးစင်တို့၌ ရေလောင်းခြင်း၊ တရားဟောနေရာ၌ ကောင်းစွာ သုတ်သင်ခြင်း၊ တရားနာ ကြွေးကြော်ခြင်းတို့ကို ပြု၏။

တနေ့သ၌ တရားဟော နေရာကို သုတ်သင်၍နေရာ သာနုသာမဏေ၏ စွမ်းပ ကား အားရှိသည်ကို သိ၍ “ငါ့ရှင် သာနုသာမဏေ၊ တရားဟောပါလျှင် ငါတို့ နာလိုကုန်၏” ဟု ဆိုသဖြင့် တရားဟောပလ္လင်သို့ တက်၍ ရဟန်းတို့အား တရားဒေသနာ ကောင်းစွာ ဟောကြားပြီးသော် “ငါ ယခု ဓမ္မဒေသနာ ကောင်းစွာ ဟောကြားရသော ကုသိုလ်၏အဖို့ကို ငါ၏ မိခင်၊ဖခင်တို့အား အမျှပေးဝေ၏”ဟု ပတ္တိဒါနကို ပြုလေ၏။

သာဝတ္ထိပြည်တွင်း၌နေသော မိခင်၊ဖခင်တို့အား မကြားမသိနိုင်ကြ။ လွန်လေပြီး သော အနန္တရာဘဝတွင် မိခင်၊ဖခင်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော ဘီလူးမသည် များစွာသော ဘီလူးပရိသတ် နတ်အစည်းဝေးနှင့်တကွ တရားတော်နာရာ ပါလေရကား “သား-သာနုသာမဏေ အမျှပေး ဝေသော အသံကို ကြား၍ “ငါ့သား သာနုသာမဏေ ပေးဝေသော ကုသိုလ်အဖို့ကို သာဓု- သာဓု”ဟု အနုမောဒနာ ပြုပေ၏။

သီလရှိသောပုဂ္ဂိုလ်တို့ မည်သည်ကို ခပ်သိမ်းသော လူ့နတ်၊ဗြဟ္မာ သတ္တဝါ-ဟူသမျှ ပင် ချစ်ခင်လေးမြတ်ကုန်၏။ သာနုသာမဏေ၌ ရိုသေရှက်ကြောက်ခြင်းနှင့်တကွ မီးပုံကြီး ပမာ ဗြဟ္မာကြီးကဲ့သို့ ထင်မှတ်ကြကုန်၏။ သာနုသာမဏေအား ရိုသေခြင်းကို အကြောင်း ပြု၍ “သာနုမာတာ သာနုမာတာ”ဟု နေရာဦး၊ ထမင်းဦးပေး၍ အဝေးမှ လာသည်ကို မြင်လျှင် ဖဲကြဉ်ရှောင်ကွင်း နေရာမှ ထခြင်းကို ပြု၍ သာနုမာတာ-မည်သော ဘီလူးကို ရိုသေကြကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၂၃-ခုမြောက်သော နာဂဝဂ်အစု၊ ၅-ခုမြောက်သော သာနုသာမဏေရဝတ္ထု (၂။၃၁၆-၃၂၀)တွင်—

ဓမ္မဿဝနယက္ခသမာဂမာဒိသု ‘သာနုမာတာ သာနုမာတာ’တိ ယက္ခိနိယာ
အဂ္ဂါသနံ အဂ္ဂေါဒကံ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ ဒေန္တိ၊ မဟေသက္ခာပိ ယက္ခာ တံ ဒိသ္မာ မဂ္ဂါ
ဩက္ကမန္တိ အာသနာ စ ဝုဋ္ဌဟန္တိ။ —

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဓမ္မဿဝနယက္ခသမာဂမာဒိသု၊ တရားသဘင် ဘီလူးအစည်းအဝေးတို့၌။ ‘သာနု- မာတာ သာနုမာတာ’တိ၊ သာနုမာတာ၊ သာနုမာတာ-ဟူ၍။ ဝါ၊ သာနုမိခင်၊ သာနုမိခင်- ဟူ၍။ ယက္ခိနိယာ၊ ဘီလူးမအား။ အဂ္ဂါသနံ၊ နေရာဦးကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂေါဒကံ၊ ရေဦး ကိုလည်းကောင်း။ အဂ္ဂပိဏ္ဍံ၊ ထမင်းဦးကိုလည်းကောင်း။ ဒေန္တိ၊ ပေးကြကုန်၏။ မဟေ-

သက္ကာ၊ တန်ခိုးကြီးကုန်သော။ ယက္ခာပိ၊ ဘီလူးတို့သည်လည်း။ တံ၊ ထိုဘီလူးမကို။ ဒိသ္မာ၊ မြင်၍။ မဂ္ဂါ၊ ခရီးမှ။ သြက္ကမန္တိ၊ မဲကြကုန်၏။ အာသနာ စ၊ နေရာမှလည်း။ ဝုဋ္ဌဟန္တိ၊ ထကြကုန်၏။

သာနုသာမဏေရဝတ္ထုကို သိသာအောင် ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ အကျယ်ကို သိလိုသောသူတို့ အဋ္ဌကထာမှာ ကြည့်လေ။ ဤကား ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၌ လာသော ပတ္တာ-နုမောဒနအကျိုးတည်း။

ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာမှ ပြန်၍ ရေသည်ရှိသော် ၉၂-ကမ္ဘာထက်၌ ဖုဿဘုရား ဖြစ်တော်မူသောအခါ ဖုဿဘုရား ညီတော် ၃-ယောက်တို့သည် ခမည်းတော် ဇယသေနမင်းကြီးကံမှ ရအပ်သော ဆုထူး၊ ဆုမြတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ မြတ်စွာဘုရားကို လုပ်ကျွေးကြရာ သံဃာ၏ အဦးကို ယူစားကြသောသူတို့သည် ဤဘဒ္ဒကပ်ကမ္ဘာတွင် ကဿပမြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက် ပြိတ္တာအမျိုး၌ဖြစ်၍ တပါးသောသူတို့ ဆွေမျိုးဖြစ်သော ပြိတ္တာကို ရည်၍ အလှူပေးကြသဖြင့် ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေသောခဏ၌ သာဓု အနုမောဒနာခေါ်၍ ပြိတ္တာအဖြစ်မှ လွတ်ကြသည်ကို မြင်လေလျှင် ကဿပမြတ်စွာဘုရား အထံတော်သို့ ချဉ်းကပ်၍ -

“အကျွန်ုပ်တို့အား အဘယ်အခါမှ ပြိတ္တာအဖြစ်မှ လွတ်ရပါအံ့နည်း”ဟု မေးလျှောက်ကြလေလျှင် “နောင်-ဂေါတမမြတ်စွာဘုရား ဖြစ်တော်မူသောအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ၉၂-ကမ္ဘာထက်က သင်တို့၏ ဆွေမျိုးပင်တည်း။ ထိုဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် အလှူပေး၍ သင်တို့အား ပေးဝေလတ္တံ့၊ ထိုအခါ ရလတ္တံ့”ဟု မိန့်တော်မူသောအတိုင်း ငါတို့ဂေါတမ ဖြစ်တော်မူလာလျှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးသည် ၉၂-ကမ္ဘာထက်က ဆွေမျိုးဖြစ်ဖူးသော ပြိတ္တာတို့ကို ရည်၍ ဆွမ်း၊ သင်္ကန်း၊ အိပ်ရာ၊ နေရာတို့ကို မြတ်စွာဘုရားနှင့်တကွသော သံဃာတော်တို့အား လှူဒါန်းပြီးမှ ရေစက်သွန်းချ အမျှပေးဝေသောခဏ၌ သာဓုအနုမောဒနာ ခေါ်ကြသဖြင့် ထိုပြိတ္တာတို့သည် ပြိတ္တာအဖြစ်မှ လွတ်၍ နတ်နှင့်တူသော စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ရလေ၏။

ဤကား ခုဒ္ဒကပါဌအဋ္ဌကထာ၊ တိရောကုဋ်သုတ် (နှာ-၁၆၈-၁၈၂)တွင် လာသော ပတ္တိဒါနအကျိုး တည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ နတ်တော်လဆုတ်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒိပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ မြကျွန်းမြေငူရပ်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ
ဒါယကာ မောင်မိုး-က တာဝတိံသာတွင် အဘိဓမ္မာကိုသာ
ဟောလေသလော၊ ၎င်းမှ တပါးသူတ္တန်ကို ဟောသေးသလော၊
မဟောလေလော-ဟု စောကြောမြွက်ဆို သိလိုကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၆၈] “ဘုရားတပည့်တော် ရတနာပူရ၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒါယကာ ငမိုး
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

မာတရံ ပမုခံ ကတွာ၊ တဿာ ပညာယ တေဇသာ။
အဘိဓမ္မကထာမဂ္ဂံ၊ ဒေဝါနံ သမ္ပဝတ္ထယိ။ -

ဟူသော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာပါဌ် (နှာ-၁)လာသည်နှင့်အညီ တာဝတိံသာနတ်
ပြည်တွင် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားအပ်သော ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်
နေရာထက် ဝါတွင်း ၃-လပတ်လုံး အဘိဓမ္မာဒေသနာကို နတ်အပေါင်းတို့အား
ဟောကြားတော်မူကြောင်းကိုသာ လာရှိသည်ဖြစ်၍ အဘိဓမ္မာ ဒေသနာမှတစ်ပါး
အခြားသူတ္တန်ဒေသနာကို မြတ်စွာဘုရားသည် နတ်တို့အား မဟောလေပြီလော-
ဟု တွေးတောယုံမှား ရှိကြပါသည်။

ယင်းသို့ပင် ရှိသော်လည်း မိမိတို့သန္တာန်ဝယ် ဉာဏ်နည်းသူဖြစ်ကြ၍ နေရာကျ
မသိနိုင်ပါသောကြောင့် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ နေရာကျသိမှတ်ပါရအောင် မ-စတော်မူ
ပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အထက်စကားပါ ဒါယကာမောင်မိုး လျှောက်ထားချက်—

[၆၈] တာဝတိံသာနတ်ပြည်တွင် ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားအပ်သော
ပဏ္ဍုကမ္မလာ ကျောက်နေရာတွင် အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်မှတစ်ပါး အခြားသူတ္တန်ဒေသနာ
ကို မြတ်စွာဘုရား ဟောသည်၊ မဟောသည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ သာဝတ္ထိပြည်တွင်
ယမိုက်ပြာဋိဟာကို ပြပြီး၍ တာဝတိံသာနတ်ပြည်၊ ပင်လယ်ကသစ်ပင်ရင်း ခင်းထားအပ်
သော (ပဏ္ဍုကမ္မလာ) ကျောက်ဖျာထက် နေတော်မူရာ မယ်တော်ဖြစ်ခဲ့ဖူးသော သန္တုဿိတ
နတ်သားလည်း ထိုတုသိတာနတ်ပြည်မှ လာ၍ လက်ယာနံပါးတွင် ခစား၍ နေလတ်၏။

ဘုရားသာသနာတော်တွင် အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ်ကို ၁-ယောက်ချို့၊ ၁-ဇွန်းမျှ လှူဒါန်းသော ကုဋ္ဌကနတ်သားလည်း လက်ယာနံပါးတွင် နေလတ်၏။ သာသနာပ အနှစ် ၁-သောင်းကြာအောင် ၁၂-ယူဇနာအရပ်တွင် ခုံလောက်ချင်း ထိစပ်၍ မပြတ် ချက်ပြုတ် လုပ်ကျွေးသော အင်္ကျီရနတ်သားသည် လက်ဝဲနံပါးက နေရာ ဘုန်းကြီးသောနတ်တို့ လာ၍ ၁၂-ယူဇနာတိုင် ဆုတ်ရှား၍ သွားရလေသည်ကား မြက်ပင်များသော လယ်၌ စိုက်ပျိုးသော ကောက်ပင်၏ပမာ ရာဂ၊ ဒေါသ၊ မောဟ၊ ကုဏ္ဍာ၊ တဏှာတို့ဖြင့် လွန်စွာ အားကြီးသော ပုညဓေတ္တ ပဋိဂ္ဂါဟတို့၌ လှူဒါန်းသော ဒါန၏အကျိုးသည် မဖွံ့ဖြိုးဘဲ အကျိုးနည်းပါးကြောင်းကို ပြတော်မူလို၍ -

တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ၊ ရာဂဒေါသာ အယံ ပဇာ။

တဿှာ ဟိ ဝိတရာဂေသု၊ ဒိန္နံ ဟောတိ မဟပ္ပလံ။ (ဓမ္မ၊ ၆၄-၅။ ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂၊ ၁၄၄)

အစရှိသော ၅-ဂါထာ(၄-ဂါထာ)ကို ဟောတော်မူကြောင်းကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ဗုဒ္ဓဝဂ်အစု၊ ၂-ခုမြောက်သော ဒေါဝေါရောဟနဝတ္ထုတွင် လာသည်။

ခေတ္တာနိ၊ လယ်တို့သည်။ တိဏဒေါသာနိ၊ မြက်-ဟူသော အပြစ် ရှိကုန်၏။ အယံ ပဇာ၊ ဤသတ္တဝါသည်။ ရာဂဒေါသာ၊ ရာဂဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တဿှာ၊ ကြောင့်။ ဝိတ-ရာဂေသု၊ ရာဂ ကင်းသောသူတို့၌။ ဒိန္နံ၊ လှူအပ်သော အလှူသည်။ မဟပ္ပလံ၊ အကျိုးကြီး မြတ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

နောက် ၎င်းဂါထာတို့၌လည်း ရာဂဒေါသ၏အရ၌ “ဒေါသဒေါသာ၊ မောဟ ဒေါသာ။ ကုဏ္ဍာဒေါသာ၊ တဏှာဒေါသာ”ဟူ၍ ပါဠိလှယ်၍ ရွတ်ရာသည်။ ဒေါသဒေါသာ၊ ဒေါသဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ မောဟဒေါသာ၊ မောဟ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ ကုဏ္ဍာဒေါသာ၊ ကုဏ္ဍာ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ တဏှာဒေါသာ၊ တဏှာ-ဟူသော အပြစ်ရှိ၏။ ဤသို့ အနက်ပေး။

တဿှာ ဝိတရာဂေသု၏အရလည်း “ဝိတဒေါသေသု၊ ဝိတမောဟေသု ဝိဂတိစ္ဆေ-သု ဝိတတဏှေသု”ပါဠိ လဲလှယ်၍ ရွတ်ရာ၏။ ဝိတဒေါသေသု၊ ဒေါသကင်းသောသူတို့၌။ ဝိတမောဟေသု၊ မောဟကင်းသောသူတို့၌။ ဝိဂတိစ္ဆေသု၊ ကုဏ္ဍာကင်းသောသူတို့၌။ ဝါ၊ လိုချင်ခြင်း ကင်းသောသူတို့၌။ ဝိတတဏှေသု၊ တဏှာကင်းသောသူတို့၌။ ဤသို့ အနက်ပေး။

ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာရှိတိုင်း ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။ ဤကား တာဝတိံသာတွင် အဘိဓမ္မာကို ဟောတော်မူမီ သုတ္တန်ဒေသနာကို ဟောတော်မူသော သာကေဝတ္ထုတည်း။ “ကုသလာ ဓမ္မာ အကုသလာ ဓမ္မာ”အစရှိသော အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ဟောတော်မူရာ

အဘိဓမ္မာဒေသနာသည် လွန်စွာခက်ခဲ နက်နဲသိမ်မွေ့သောကြောင့် ၃-ပါးသောလက္ခဏာ ကိုဆောင်သော ရုပ်၊ နာမ်တို့၏ အပိုင်းအခြားရှိသော အဘိဓမ္မာဒေသနာကို ကောင်းစွာ ထိုးထွင်း၍ မသိနိုင်သော နတ်တို့အား ထိတ်လန့်ခြင်း သံဝေဂရှိခဲ့ရကား အကြားအကြား၌ ချပ်၍ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ကို ဟောတော်မူ၏။

ထို့ကြောင့် ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်အဋ္ဌကထာ၌—

မာတရံ ကာယသက္ခိ ကတွာ အဘိဓမ္မကထံ ကထေန္တော ဂမ္ဘီရံ နိပုဏံ တိ
လက္ခဏာဟတံ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ တံ ပဋိဝိဇ္ဈိတံ အသက္ခောန္တော ဒေဝတာနံ
သံဝေဂဇနနံ နတ္ထိ။ အန္တရန္တရာ ဘဒ္ဒေကရတ္တဿ ဥဒ္ဒေသဉ္စ ဝိဘင်္ဂဉ္စ အဒေသိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (မ၊ ၄၊ ၄။ ၁၇၄။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ)

မာတရံ၊ မယ်တော်ဖြစ်သော နတ်သားကို။ ကာယသက္ခိ ကတွာ၊ ကိုယ်သက်သေပြု
၍။ အဘိဓမ္မကထံ၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာကို။ ကထေန္တော၊ ဟောတော်မူသည်ရှိသော်။ ဂမ္ဘီရံ၊
နက်နဲသော။ နိပုဏံ၊ သိမ်မွေ့သော။ တိလက္ခဏာဟတံ၊ ၃-ပါးသော လက္ခဏာကို ဆောင်
သော။ ရူပါရူပပရိစ္ဆေဒံ၊ ရုပ်၊ နာမ်တရားကို ပိုင်းခြားသော။ တံ၊ ထိုအဘိဓမ္မာဒေသနာကို။
ပဋိဝိဇ္ဈိတံ၊ ထိုးထွင်း၍ သိခြင်းငှာ။ အသက္ခောန္တော၊ မတတ်နိုင်သည်ဖြစ်၍။ ဒေဝတာနံ၊
နတ်တို့အား။ သံဝေဂဇနနံ၊ ထိတ်လန့်ခြင်း၏ ဖြစ်ခြင်းသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။ တသ္မာ၊ ကြောင့်။
အန္တရန္တရာ၊ အကြားအကြား၌။ ဘဒ္ဒေကရတ္တဿ၊ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်၏။ ဥဒ္ဒေသဉ္စ၊
ဥဒ္ဒေသကိုလည်းကောင်း။ ဝိဘင်္ဂဉ္စ၊ ဝေဖန်ခြင်းကိုလည်းကောင်း။ အဒေသိ၊ ဟောတော်မူ၏။

ဟောတော်မူသော ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ကား—

၁။ အတိတံ နန္ဒာဂမေယျ၊ န ပဋိကဇံ အနာဂတံ။
ယဒတိတံ ပဟိနံ တံ၊ အပတ္တဉ္စ အနာဂတံ။ ။

၂။ ပစ္စုပ္ပန္နဉ္စ ယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။
အသဟိရံ အသကုပ္ပံ၊ တံ ဝိဒ္ဓါ မနုဗြူဟယေ။ ။

၃။ အဇ္ဇေဝ ကိစ္စမာတပွံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံတေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။ ။

၄။ ဧဝံ ဝိဟာရိ အာတာပိ၊ အဟောရတ္တမတန္ဒိတံ။
တံ ဝေ ဘဒ္ဒေကရတ္တောတိ၊ သန္တော အာစိက္ခတေ မုနိ။ ။

ဟူသည်တည်း။ (မ၊ ၃။ ၂၂၆-၂၄၃)

၁။ အတီတံ နန္ဒာဂမေယျ၊ န ပဋိကဓေ အနာဂတံ။
ယဒတီတံ ပဟိနံ တံ၊ အပတ္တဉ္စ အနာဂတံ။ ။

၁။ ယံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားသည်။ အတီတံ၊ အတိတ်ကာလ၌ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအတိတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားကို။ ပဟိနံ၊ ပယ်အပ်ပြီ။ ယံ၊ အကြင် ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားသည်။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်၏။ တံ၊ ထိုအနာဂတ်ကာလ၌ ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားသည်။ အပ္ပတ္တံ၊ မလာ၊မရောက်သေး။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ အတီတံ၊ အတိတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားကို။ နန္ဒာဂမေယျ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် အလိုသို့ မလိုက်ရာ။ အနာဂတံ၊ အနာဂတ်ကာလ၌ဖြစ်သော ရုပ်၊နာမ်တရား ခန္ဓာ ၅-ပါးကို။ န ပဋိကဓေ၊ တဏှာဒိဋ္ဌိဖြင့် မတောင့်တရာ။

၂။ ပစ္စုပ္ပန္န ယော ဓမ္မံ၊ တတ္ထ တတ္ထ ဝိပဿတိ။
အသံဟီရံ အသံကုပ္ပံ၊ တံ ဝိဒ္ဓါ မနုဗြူဟယေ။ ။

၂။ ယော ဝိဒ္ဓါ၊ အကြင် ပညာရှိသည်။ ပစ္စုပ္ပန္နံ၊ ဖြစ်ဆဲဖြစ်သော။ ဓမ္မံ၊ ခန္ဓာ ၅-ပါး ရုပ်၊နာမ်တရားကို။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော တောအစရှိသောအရပ်၊ ထိုထိုသို့သော ကာလခဏတ္တယတို့၌။ ဝိပဿတိ၊ အနိစ္စာနုပဿနာ-စသော ၇-ပါးသော အနုပဿနာတို့ဖြင့် ရှု၏။ အသံဟီရံ ရာဂ-အစရှိသည်တို့သည် မဆွဲမငင်နိုင်သော။ အသံကုပ္ပံ ရာဂ-အစရှိသည်တို့သည် မဖျက်ဆီးနိုင်သော။ တံ၊ ထိုဝိပဿနာကို။ ဝိဒ္ဓါ၊ ပညာရှိသည်။ မနုဗြူဟယေ၊ ပွားရာ၏။

၃။ အဇ္ဇေဝ ကိစ္စ'မာတပ္ပံ၊ ကော ဇညာ မရဏံ သုဝေ။
န ဟိ နော သင်္ဂရံတေန၊ မဟာသေနေန မစ္စုနာ။ ။

၃။ အဇ္ဇေဝ၊ ယနေ့ပင်လျှင်။ အာတာပံ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လကို။ ကိစ္စံ ကာတပ္ပံ၊ ပြုအပ်၏။ သုဝေ၊ နက်ဖြန်။ မရဏံ၊ သေခြင်းကို။ ကော၊ အဘယ်သူသည်။ ဇညာ၊ သိနိုင်အံ့နည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ မဟာသေနေန၊ ၉၆-ပါးသော ဝေဒနာ၊ ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ၊ ၂၅-ပါးသော ဘေး၊ ၁၆-ပါးသော ဥပဒ္ဒဝေ၊ ၁၀-ပါးသော ဒဏ်၊ ၈-ပါးသော အပြစ်-အစရှိသော စစ်သည်အပေါင်းလည်း ရှိသော။ တေန မစ္စုနာ၊ ထိုသေမင်းနှင့်။ နော၊ ငါတို့အား။ သင်္ဂရံ၊ ချိန်းချက်ခြင်းသည်။ န အတ္ထိ၊ မရှိ။

၄။ ဧဝံ ဝိဟာရီ အာတာပိ၊ အဟောရတ္တ'မတန္တိတံ။
တံ ဝေ ဘဒ္ဒေကရတ္တာ'တိ၊ သန္တော အာစိက္ခတေ မုနိ။ ။

၄။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ အာတာပိ၊ ကိလေသာတို့ကို ပူပန်စေတတ်သော လုံ့လရှိသည် ဖြစ်၍။ ဝိဟာရိ၊ နေလေ့ရှိသော။ အဟောရတ္တံ၊ နေ့ညဉ့်ပတ်လုံး။ အတန္တိတံ၊ မပျင်းမရိ သော။ တံ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်ကို။ ဝေ၊ စင်စစ်။ ဘဒ္ဒေကရတ္တောတိ၊ ကောင်းသော ညဉ့်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်-ဟူ၍။ သန္တော၊ ငြိမ်သက်သောဣန္ဒြေရှိတော်မူသော။ မုနိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အာစိက္ခတေ၊ ဟောကြားတော်မူ၏။

‘အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ’-ဂါထာ၌ “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ ကာတဗ္ဗံ”ဟု ပါဠိရေးသား မှတ်သား လေ့ကျက် ဆောင်ရွက်သင်အံ့ကြ၏။ မသင့်။ “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပံ”ဟု ရှိမှသင့်မည်။ ‘အာတပံ’-ဟု ရှိမှ သင့်မည်။ ‘အာတပံ’-ကား ကံ၊ ‘ကိစ္စံ’-ကား ကိရိယာတည်း။

ဤကား အဘိဓမ္မတ္ထဒေသနာတော်၏ အကြားအကြား၌ ချပ်၍ ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ် ကို ဟောတော်မူသော သာဓကဝတ္ထုတည်း။

ဤပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ လာသောကြောင့် တာဝတိံသာဝယ် အဘိဓမ္မာကို ဟောတော် မမူမီ ‘တိဏဒေါသာနိ ခေတ္တာနိ’ အစရှိသော အင်္ကျီရသုတ်၊ အဘိဓမ္မာဒေသနာတော်၏ အကြားအကြား၌ ချပ်၍ “အဇ္ဇေဝ ကိစ္စံ အာတပံ”အစရှိသော ဘဒ္ဒေကရတ္တသုတ်ကို ဟောတော်မူကြောင်းကို ကောင်းကောင်းသန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ်၊ ၁၀-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေလိုက်သည်။

သူရဲဈေးနေ တကာမောင်ဘိုးမောင်-က ဘုရား၊ရဟန္တာတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်
စံယူတော်မူသောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္ဓဇောတို့
အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်၊ စုတိစိတ်သည် အဘယ်ကို
အာရုံပြုသည်များကို လျှောက်ထားချက်

[၆၉] “ဘုရားတပည့်တော် သူရဲဈေးနေ တကာ ငဘိုးမောင် ခြေတော်ဦးခိုက်
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ဘုရား၊ရဟန္တာတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူသောအခါ-

- (၁) မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္ဓဇောစိတ်တို့သည် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်၊
- (၂) စုတိစိတ်သည် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ကို အသေအချာ မသိပါသောကြောင့်
သေချာစွာ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

သူရဲဈေးနေ တကာမောင်ဘိုးမောင် လျှောက်ချက်-

[၆၉] (၁) အထက်ပါစကားအရ ဘုရား၊ ရဟန္တာအရှင်မြတ်တို့ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူ
သောအခါ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္ဓဇောစိတ်တို့သည် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ကို
မေးလျှောက်သည်မှာ ၁-ခု၊ ၁-ခုသော ဘဝဂတိတို့၌ မဖြစ်လတ္တံ့သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား
ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသောကာလ၌ ဖြစ်သော ဝိထိစိတ်တို့တွင် စုတိကို လွှတ်၍ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊
မရဏာသန္ဓကိရိယာဇောတို့သည် နာမ်၊ရုပ်လက္ခဏာပညတ်ကို အာရုံပြုကုန်၏။ ထိုအာရုံ
သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်-ဟူသော အမည်မရှိ။ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဘုရား၊
ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝဂတိတို့၌ ဖြစ်လတ္တံ့သောပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သော
ကြောင့်တည်း။

ထို့ကြောင့် အဘိဓမ္မတ္ထဝိဘာဝိနီမည်သော ဋီကာကျမ်း(နှာ-၁၈၈၊ပိုင်း-၉၀)၌-

ကတ္တစိ ပန အနုပ္ပဇ္ဇမာနဿ ခိဏာသဝဿ ယတော’ပဋိတံ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ
စုတိပရိယောသာနာနံ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ န ကမ္မကမ္မနိမိတ္တာဒယော။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကတ္ထစိ၊ တစ်စုံတစ်ခုသော ဘဝဂတိ၌။ အနုပ္ပဇ္ဇမာနဿ၊ မဖြစ်လတ္တံ့သော။ ဒိဏာ-
သဝဿ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်အား။ ယတော'ပဋိတံ၊ အကြင်သို့သော အခြင်းအရာအားဖြင့် ထင်
သော။ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ၊ နာမ်၊ ရုပ်တရား-အစရှိသော အာရုံသည်သာလျှင်။ စုတိပရိ-
ယောသာနာနံ၊ စုတိလျှင် အဆုံးရှိကုန်သော မနောဒွါရိကဝီထိစိတ်တို့၏။ ဂေါစရဘာဝံ၊
အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ ကမ္မကမ္မနိမိတ္တာဒယော၊ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်-အစရှိသော
အာရုံတို့သည်။ ဂေါစရဘာဝံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ န ဂစ္ဆန္တိ၊ မရောက်ကုန်။

ထိုဋီကာပါဌ်တို့တွင် နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ၌ အာဒိဝန်ကား လက္ခဏပညတ်ကို
ယူအပ်၏။ စုတိပရိယောသာနာနံ၏ အရကိုလည်း မနောဒွါရိက ဝီထိစိတ်ကိုသာ ယူအပ်၏။

ထို့ကြောင့် ၎င်းဋီကာ၏အဖွင့်ဖြစ်သော မဏိသာရမဉ္ဇူသာမည်သော ဋီကာကျမ်း(ဒု၊ ၈၆)၌-

နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝါတိ အာဒိသဒ္ဓေန လက္ခဏပညတ္တိယော သင်္ဂဟိတာ။

ဟူ၍လည်းကောင်း

စုတိပရိယောသာနာနံ ဝီထိစိတ္တာနံ ဂေါစရဘာဝံ ဂစ္ဆတိ။ စုတိပရိယောသာနာနန္တိ
ဧတ္ထ မနောဒွါရိကဝီထိစိတ္တာနိ ဧဝါ'မိပ္ပေတာနိ။

ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝါတိ ဧတ္ထ၊ နာမရူပဓမ္မာဒိကမေဝ-ဟူသော ပါဌ်၌။ အာဒိ-
သဒ္ဓေန၊ အာဒိ-သဒ္ဓါဖြင့်။ လက္ခဏပညတ္တိယော၊ လက္ခဏပညတ်တို့ကို။ သင်္ဂဟိတာ၊
ရေတွက်အပ်ကုန်၏။ စုတိပရိယောသာနာနံ၊ စုတိလျှင် အဆုံးရှိကုန်သော။ ဝီထိစိတ္တာနံ၊
ဝီထိစိတ်တို့၏။ ဂေါစရဘာဝံ၊ အာရုံ၏အဖြစ်သို့။ ဂစ္ဆတိ၊ ရောက်၏။ စုတိပရိယောသာနာနန္တိ
ဧတ္ထ၊ စုတိပရိယောသာနာနံ-ဟူသော ပါဌ်၌။ မနောဒွါရိက ဝီထိစိတ္တာနိ ဧဝ၊ မနောဒွါရိက
ဝီထိစိတ်တို့ကိုသာလျှင်။ အမိပ္ပေတာနိ၊ အလိုရှိအပ်ကုန်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့ မရဏာသန္ဓဝီထိ၌ စုတိစိတ်၏
ရှေ့၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း၊ မရဏာသန္ဓုဇောတို့သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်ဟု မခေါ်ဝေါ်အပ်သော
နာမ်ရုပ်လက္ခဏာပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။

ဤတွင်ဈေ့ ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့ မရဏာသန္ဓဝီထိ၌ စုတိစိတ်၏ ရှေ့၊ မနောဒွါရာ
ဝဇ္ဇန်း မရဏာသန္ဓုဇောတို့သည် ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်-ဟု ခေါ်ဝေါ်အပ်သော နာမ်ရုပ်
လက္ခဏာ ပညတ်ကိုသာ အာရုံပြုသည်ကိုဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၂) စုတိစိတ်သည် အဘယ်ကို အာရုံပြုသည်ကို အသေအချာ သိမှတ်လိုပါသည်-
ဟု မေးလျှောက်သည်မှာ စုတိစိတ်သည် ပစ္စုပ္ပန်ဘဝ၌ ရှေးဦးစွာဖြစ်သော ပဋိသန္ဓေစိတ်၏
အာရုံနှင့်တူသော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃-ပါးတို့တွင် တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြု၏။
ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့အား တစ်ခုသောဘဝ၌ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ဘဝင်
စိတ်သည်လည်းကောင်း၊ စုတိစိတ်သည်လည်းကောင်း တူသောအာရုံရှိသည်သာလျှင်
ဖြစ်ကုန်၏။ ထို့ကြောင့် (အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအမည်ရှိသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ ဂါထာ-၄၉)၌-

ပဋိသန္ဓိဘဝင်္ဂဉ္စ၊ တထာ စဝနမာနသံ။

ဧကမေဝ တထေဝေက၊ ဝိသယဉ္စေကဇာတိယံ။ ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဧကဇာတိယံ၊ တစ်ခုတည်းသော ဘဝ၌။ ပဋိသန္ဓိ စ၊ ပဋိသန္ဓေစိတ်သည်လည်း
ကောင်း။ ဘဝင်္ဂဉ္စ၊ ဘဝင်စိတ်သည်လည်းကောင်း။ တထာ၊ ထိုမှတစ်ပါး။ စဝနမာနသဉ္စ၊
စုတိစိတ်သည်လည်းကောင်း။ ဧကမေဝ၊ ဘုမ္မိ၊ ဇာတိ၊ သမ္ပယုတ္တဓမ္မ၊ သင်္ခါရအားဖြင့် တူသည်
သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တထေဝ၊ ထို့အတူလည်းကောင်းလျှင်။ ဧကဝိသယဉ္စ၊ တူသော
အာရုံရှိသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့် ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့နှင့်တကွ ခပ်သိမ်းသော
သတ္တဝါတို့၏ ပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိစိတ်သည်လည်းကောင်း၊ ထိုပဋိသန္ဓေဘဝင်စုတိစိတ်တို့၏
အာရုံသည်လည်းကောင်း တူသည်သာတည်း။ ထို့ကြောင့် ဘုရား၊ ရဟန္တာတို့၏
စုတိစိတ်သည် ပဋိသန္ဓေစိတ်၏အာရုံနှင့်တူသော ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃-ပါးတို့တွင်
တစ်ပါးပါးကို အာရုံပြုကုန်၏။ ပစ္စိမဘဝိကဖြစ်သော ဘုရားလောင်းတော်တို့သည်
ပဌမမဟာဝိပါက်စိတ်ဖြင့်သာလျှင် အဆုံးစွန်ဘဝ ပဋိသန္ဓေကို ယူကုန်၏။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၃၀၇)၌-

သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ပစ္စိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ ပဌမေန သောမနဿ-
သဟဂတတိဟေတုကအသင်္ခါရိကမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္ဓိ ဂဏှန္တိ။ -

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ၊ သဗ္ဗညုဘုရား
အလောင်းတော်တို့သည်။ ပစ္စိမပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏေ၊ အဆုံးစွန် ပဋိသန္ဓေကို ယူတော်မူသော
အခါ၌။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ သောမနဿသဟဂတတိဟေတုကအသင်္ခါရိက-

မဟာဝိပါကစိတ္တေန၊ သောမနဿသဟဂုတ်၊ တိဟိတ်အသင်္ခါရိကစိတ်ဖြင့်။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဏ္ဍန္တိ၊ ယူတော်မူကုန်၏။

မဟာဝိပါက ဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ် ပဌမအသင်္ခါရိကစိတ်သည် ပစ္စိမဘဝိက ဘုရားလောင်းတို့၏ ပဋိသန္ဓေစိတ်ဖြစ်ရကား ထိုမဟာဝိပါက ဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ်ပဌမ အသင်္ခါရိကစိတ်သည်ပင် စုတိစိတ် ဖြစ်၏။ ထိုစုတိစိတ်သည် ပရိတ္တာရမ္ပဏ ဧကန် သာတည်း။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၃၀၆)၊ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအမည်ရှိသော လက်သန်းအဋ္ဌကထာ(ဂါထာ-၆၃)တို့၌-

“ဧကန္တပရိတ္တာရမ္ပဏာနိ ကာမာဝစရမဟာဝိပါကာနိ”ဟူ၍လည်းကောင်း

“ပဉ္စဝိသ ပရိတ္တမိ”ဟူ၍လည်းကောင်း မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ကာမာဝစရမဟာဝိပါကာနိ၊ ကာမာဝစရမဟာဝိပါကစိတ်တို့သည်။ ဧကန္တပရိတ္တာရမ္ပဏာနိ၊ စင်စစ် ကာမတရားကိုသာ အာရုံပြုကုန်၏။ ပဉ္စဝိသ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကြဉ်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု၊ မဟာဝိပါကစိတ် ၈-ခုအားဖြင့် ၂၅-ခုသော စိတ်တို့သည်။ ပရိတ္တမိ၊ ကာမအာရုံ၌သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ကုန်၏။

ပါဠိ ၁-ရပ်ကို အဋ္ဌကထာ ၁-ရပ်နှင့် စပ်၍ ယူ။ ဤသို့ အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့် မြတ်စွာဘုရား သန္တာန်တော်၌ဖြစ်သော စုတိစိတ်တော်သည် ပဌမ မဟာဝိပါကစိတ်ဖြစ်၍ မဟဂ္ဂုတ် လောကုတ္တရာ နိဗ္ဗာန် ပညတ်ကို အာရုံမပြု။ ကံ၊ ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃-ပါး တို့တွင် ဂတိနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြု၏။ တုသိတာနတ်ပြည်မှ စုတိခါနီးကာလ၌ ကြည့်ခြင်း ၅-ပါးတို့ကို ကြည့်တော်မူပြီးမှ ပဋိသန္ဓေယူတော်မူကြောင်းကို “ကာလဒီပဒေသကုလ-ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန ပဉ္စဝိလောကနံ နာမ ဝိလောကေသိ”-အစရှိသည်ဖြင့် အပဒါန်အဋ္ဌကထာ(ဒု၊ နှာ-၅၉)။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(နှာ-၇၆)။ သုတ်မဟာဝါ(ဒီ၊ ၄၊ ၂၊ ၂၁)-စသော ကျမ်းတို့၌ လာသောကြောင့် ပဋိသန္ဓေစိတ်သည် ဂတိနိမိတ်ကို အာရုံပြုရကား စုတိစိတ်သော်လည်း ဂတိနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြုသည်-ဟု မှတ်ရာ၏။ ပဉ္စဝိလောကနကို သိသာအောင် ပြဆိုလျှင် ကျယ်လွန်းအံ့။

အချို့သူတို့ကား “လောကသာမိ၊ မာရဇိကား၊ တြိအာရုံ၊ မြမကြုံရှင့်၊ ဘုံနိဗ္ဗာန်ထ၊ အာရုံစွဲ၏၊ မှတ်ကုန်လှည့်လော့”ဟု ကျည်းကန်ရှင် နန္ဒဓဇ စပ်ဆိုသော ကဗျာစကား၊ “အနေဇော သန္တိ’မာရဗ္ဗ၊ ယံ ကာလ’မကရီ မုနိ”(ဒီ၊ ၂၊ ၁၂၉)အစရှိသည်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူ

တော်မူသည်နှင့်တကွပင် အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သံသာလှစ်ဖွင့် ကျူးရင့်တော်မူသော ဥဒါန်း ဂါထာများကို စွဲ၍ မြတ်စွာဘုရား စုတိစိတ်တော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်-ဟု အစဉ် စကား ပြောကြားသည်များသည် မှားလေစွ။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူကား ပရမတ္ထသဘာဝဖြစ်သော အာရုံအာရမ္မဏိက ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မတို့ကို သဘောကျ မသိမရိပ်မိသေးသဖြင့် အတွေးအထင်နှင့်သာ ဆိုသော စကားဖြစ်သောကြောင့်တည်း။ ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရား၏ စုတိစိတ်တော်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည်-ဟု မသိ၍ ဆိုသောစကားကို ယောင်မှားမမှတ်ရာ။ ပရမတ္ထသဘာဝ အာရုံ အာရမ္မဏိက ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန္နဓမ္မတို့ကို မုချကြံမိ၊ ဧကန္တ မသိသဖြင့် ဂတိနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြုတော်မူကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရာ၏။

သည်စကားကို ရည်၍ “တိပိဋက၊ ဂမ္ဘီရ-ဟု၊ နယဒေသနာ၊ မဟာအဏ္ဏဝ၊ သာဂရ ဝယ်၊ ညွန်ပြသေချာ၊ မိန့်ခဲ့မှာသည်၊ ဂါထာပုဒ်ပါဌ၊ ရွှေကျမ်းမြတ်၌၊ ဖွင့်လွတ်သမ္ပန်၊ ဓိပ္ပါယ် မှန်ကို၊ ဧကန်တိတိ၊ ဉာဏ်မျက်စိဖြင့်၊ ပါဠိသရုပ်၊ ပါဌကုဋ်ကို၊ ဖွေထုတ်နှိုက်နဲ၊ လွန်ခက်ခဲ သည်၊ ခွဲစိတ်ဝေဖန်၊ ဟုတ်တိုင်းကြံလျက်၊ ဂန္ထန္တရ၊ ဓိပ္ပါယ်ရကို၊ ထောက်ဆနှိုင်းညှိ၊ ပညာရှိ ကား၊ စုတိတော်စိတ်၊ အတိတ်နှင့်နှင့်၊ သုံးပါးတွင်မူ၊ ထင်၏တစ်၊ ဂတိနိမိတ်၊ တိဟိတ်သန္ဓေ၊ ယူနေသောခါ၊ တုသိတာမှ၊ ပဉ္စာလောကန၊ ကြည့်ပြီးမှလျှင်၊ ဘဝပြောင်းလှာ၊ ဤကြောင်း ချာကို၊ ပညာရှိတွေ၊ ကြံမိစေလော့၊ သန္ဓေဘဝင်၊ သုံးအင်စုတိ၊ တူဘိအာရုံ၊ ပြုတုံမချွတ်၊ ပရမတ်သည်၊ ဟောမှတ် ဧကန်သာ တမုံ”ဟု စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤတွင်ရွှေ ဘုရား၊ရဟန္တာတို့ စုတိစိတ်သည် ကံ၊ကမ္မနိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ်၊ ၃-ပါး တို့တွင် ၁-ပါးပါးကိုသာ အာရုံပြုသည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ ပြာသိုလပြည့်ကျော်၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာ- သိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ရဟန်းတော် ဦးကေသရ-က အရပ်ကို ရည်၍ ပို့သသော မေတ္တာပွားရာ
“ပုရတ္ထိမာယ၊ ဒက္ခိဏာယ”ဟူ၍လည်းကောင်း အချို့မှာ “ပုရတ္ထိမာယ၊
ပစ္ဆိမာယ”ဟူ၍လည်းကောင်း “ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ ပုရတ္ထိမာယ-
အနုဒိသာယ”ဟူ၍လည်းကောင်း ၃-မျိုး ကွဲပြားကြသည်ကို နေရာကျ
သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇၀] “တပည့်တော် ရှင်ကေသရ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

အရပ်ကို ရည်၍ မေတ္တာပွားရာ အချို့သသူတို့ ‘ပုရတ္ထိမသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ
ဒက္ခိဏသ္မိံ ဒိသာဘာဂေ’-အစရှိသော အာဇာနည်ဋီယသုတ်ပါဠိတော်ကို ထောက်
၍ ‘ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ’-ကစ၍ ‘ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ’-စသည် အစဉ်အတိုင်း
ပို့ရမည်။ အချို့သသူတို့က ‘ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ’-ကစ၍ ‘ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ’-
စသည် ဖိလာအရပ် ကြက်ခြေခတ် ထောင့်သန်း၍ ပို့ရမည်။

အချို့ကလည်း သီမသမ္ပတိကမ္မဝါ ရွတ်ဖတ်ရာ၌ကဲ့သို့ ‘ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ
ပုရတ္ထိမာယ အနုဒိသာယ’-စသည်ဖြင့် အစဉ်အတိုင်း ပို့ရမည်။ သို့ ဝါဒအသီးသီး၊
နည်းအထွေထွေ ဆိုကြလေသဖြင့် နေရာကျ မသိပါသောကြောင့် နေရာကျ
သိမှတ်ပါရအောင် သာဓကဆောင်ပြီးလျှင်-

တောင်ယုဂန်ဗွေစွန်းဝယ်၊ ငွေလဝန်းတန်ဆောင်သည်၊ မြူမှောင်ကင်းပ
ကောင်းကင်ဝမှ၊ ထွန်းပလင်းထိန်သကဲ့သို့ အစိန္တေယျသမ္ပဒ္ဓ၏ နယသာဂရတည်း
ဟူသော ဒေသနာ၊ ရွှေဗျာမိန့်ခွန်းကို ဖော်ညွှန်းထုတ်ဆောင်လျက် သိသာအောင်
ပြတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ထားပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်စကားပါ ရဟန်းတော် ဦးကေသရလျှောက်ချက်-

[၇၀] မေတ္တာပို့ရသော ဒေသအရပ်ဌာနကို မေးလျှောက်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား
သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူကာ-

မေတ္တာယ ဘိက္ခုဝေ စေတောဝိမုတ္တိတာယ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ
ဗဟုလိကတာယ ယာနိကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ
သုသမာရဒ္ဓါယ ဧကာဒသ အာနိသံသာ ပါဠိကဒီ။

အစရှိသည်ဖြင့် မေတ္တာ၏အကျိုး ၁၁-ပါးကို ဟောတော်မူပြီးမှ-

အတ္ထိ အနောဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ အတ္ထိ ဩဒိသော ဖရဏာ
မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ အတ္ထိ ဒိသာဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ-

ဟု အနောဒိသမေတ္တာ၊ ဩဒိသမေတ္တာ၊ ဒိသာဖရဏမေတ္တာကို သာမည ဟောတော်မူသည်။
ထိုသာမညကို ဝိသေသအားဖြင့် ဟောတော်မူပြန်လို၍-

ကတိဟာ'ကာရေဟိ အနောဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကတိဟာ'-
ကာရေဟိ ဩဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ကတိဟာ ကာရေဟိ
ဒိသာဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ ဟု ပုစ္ဆာကို ထားပြီးမှ-

ပဉ္စဟာ'ကာရေဟိ အနောဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။ သတ္တာ-
ဟာ'ကာရေဟိ ဩဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ ဒသာဟာ'ကာရေဟိ
ဒိသာဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။

ဟု ဝိသဇ္ဇနာကို ထား၍ အနောဒိသမေတ္တာ ၅-ပါး၊ ဩဒိသမေတ္တာ ၇-ပါး၊ ဒိသာဖရဏ
မေတ္တာ ၁၀-ပါးကို ပြတော်မူသည်။ ယင်းသည့် ဝိသဇ္ဇနာ ပုဒ် ၃-ခုတို့ကို အသီးသီးပုစ္ဆာပြု၍
ရှေးဦးစွာ-

ကတမေဟိ ပဉ္စဟာ'ကာရေဟိ အနောဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။
သဗ္ဗေ သတ္တာ အဝေရာ၊ အဗျာပဇ္ဇာ၊ အနိယာ၊ သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ။
သဗ္ဗေ ပါဏာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ ဘူတာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ ပုဂ္ဂလာ
။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ အတ္တဘာဝပရိယာပန္နာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။

ဟု အနောဒိသမေတ္တာ ၅-ပါးတို့၏ သရုပ်ကို ပြ၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့နောင်-

ကတမေဟိ သတ္တာဟာ'ကာရေဟိ ဩဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ။
သဗ္ဗာ ဣတ္ထိယော အဝေရာ၊ အဗျာပဇ္ဇာ၊ အနိယာ၊ သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ။
သဗ္ဗေ ပုရိသာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ အရိယာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ
အနရိယာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ ဒေဝါ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ မနုဿာ ။လ။
ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ ဝိနိပါတိကာ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။

ဟု ဩဒိသမေတ္တာ ၇-ပါးတို့၏ သရုပ်ကို ပြ၍ ဟောတော်မူသည်။ ထို့နောင်-

ကတမေဟိ ဒသာဟာ'ကာရေဟိ အနောဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတော-
ဝိမုတ္တိ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ (သဗ္ဗေ ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ သတ္တာ)

အဝေရာ၊ အဗျာပဇ္ဇာ၊ အနီယာ၊ သုခိ အတ္တာနံ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ပစ္ဆိမာယ
 ဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။
 သဗ္ဗေ သတ္တာ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ပုရတ္ထိမာယ
 အနုဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ပစ္ဆိမာယ အနုဒိသာယ ။လ။
 ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဥတ္တရာယ အနုဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ
 သတ္တာ ဒက္ခိဏာယ အနုဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဟေဋ္ဌိမာယ
 ဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ သဗ္ဗေ သတ္တာ ဥပရိမာယ ဒိသာယ ။လ။ ပရိဟရန္တူ။

ဟု အနောဒိသဒိသဖရဏမေတ္တာ(ဒိသာ ဖရဏ မေတ္တာ ၁၀-ပါး၏ သရုပ်)ကို ပြ၍ ဟောတော်မူ
 သည်။ ထို့နောင်-

ကတမေဟိ ဒသဟာ'ကာရေတိ ဩဒိသော ဖရဏာ မေတ္တာစေတောဝိမုတ္တိ၊ သဗ္ဗာ
 ဣတ္ထိယော ။လ။ ပရိဟရန္တူ။ -

ဟု ဩဒိသဒိသာဖရဏမေတ္တာကို ၎င်းနည်းတူ ပြ၍ ဟောတော်မူသည်။

ထိုသို့ ဟောတော်မူသော ပဋိသမ္ဘိဒါမဂ်ပါဠိတော်(နှာ-၃၁၃-၅)ကို ထောက်လျှင်
 ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် ဖိလာအရပ်ကို မှတ်၍ ပို့သောအရာ
 သည် ကျမ်းလာပါဠိ ရှိသည်နှင့် ညီပေသည်။

ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-ကစ၍ ဒက္ခိဏာယ ဒိသာယ-စသော အစဉ်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ-က စ၍ ပုရတ္ထိမာယ အနု ဒိသာယ-စသော အစဉ်ဖြင့်လည်း
 ကောင်း ပို့ရမည်-ဆိုသောသူတို့၏ စကားသည် မိမိတို့ ဆရာစဉ်ဆက် လေ့ကျက်ကြသော
 အရာဌာန၊ ထုံးသာဓကကိုသာ မှီ၍ နည်းဥပဒေသအရ မမှန်၊ ကျမ်းဂန်နှင့် မညီလေရကား
 “ပြောင်ပင် ပြောင်သော်လည်း အရောင်ချင်း မမျှ၊ ထုံးပင် မှန်သော်လည်း စံမရ” ဆိုသကဲ့သို့
 ကျမ်းဂန်အရာကို မလိမ္မာ၊မရိပ်မိ မသိ၍သာ ဆိုရှာပလေသည် မှတ်ရမည်။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် ယခင်လျှောက်ထားရာ စာပါသော မေတ္တာပို့နည်း
 ၃-ပါးတို့တွင် ပုရတ္ထိမာယ ဒိသာယ၊ ပစ္ဆိမာယ ဒိသာယ၊ ဥတ္တရာယ ဒိသာယ၊ ဒက္ခိဏာယ
 ဒိသာယ-စသည်ဖြင့် ဖိလာအရပ် ကြက်ခြေခတ် ထောင့်သန်း ပို့ရမည်ဆိုသော စကားသာ
 ကျမ်းဂန်နှင့် ညီလျော်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သိနိဋ္ဌာန်ချ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆန်း၊ ၅-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
 ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မြန်အောင်မြို့နေ ရဟန်းတော် ရှင်ဝရ-က ဘုရားသခင်ကိုယ်တော်မှ
ဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်တို့သည် ရွံရှာဖွယ်အစု ဒုဂ္ဂန္ဓ၊
ဇေယျပင် ဖြစ်မည်၊ သို့မဟုတ် မစက်ဆုပ်အပ် မြတ်နိုးဖွယ်
ပန်းနံ့သာကဲ့သို့ မွှေးကြိုင်သောအနံ့ပင် ရှိမည်ကို
လျှောက်ထားချက်

[၇၁] “ဘုရားတပည့်တော် မြန်အောင်မြို့နေ ရဟန်းရှင်ဝရ လျှောက်ပါသည်
ဆရာတော်ဘုရား။

မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မှဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်တို့သည် ရွံရှာဖွယ်
အပေါင်း မကောင်းသောအစု ဒုဂ္ဂန္ဓ ဇေယျပင် ဖြစ်မည်။ ယင်းသို့မဟုတ် မစက်
ဆုပ်အပ် မြတ်နိုးဖွယ်သာ နံ့သာပန်းမာလ်ကဲ့သို့ မွှေးကြိုင်သင်းပျံ့ ကောင်းသော
အနံ့ပင် ရှိမည်ကို မသိဝိုးဝါး၊ မကွဲပြားပါသောကြောင့် ကွဲပြားမူချ၊ ဧကန္တ သိမှတ်
ပါရအောင် နေရာကျ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာ
တော်ဘုရား”။

ရဟန်းတော် ရှင်ဝရ လျှောက်ချက်-

မြတ်စွာဘုရား သန္တာန်တော်မှ ဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်သည် ရွံရှာဖွယ်အစု
ဒုဂ္ဂန္ဓပင် ဖြစ်မည်။ သုဂန္ဓပင်ဖြစ်မည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ မြတ်စွာဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊
ဝေဠုဝန်ကျောင်းတွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောအခါ သာဝတ္ထိပြည်သား
ဝက္ကလိအမည်ရှိသော ရဟန်းသည် မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တော်၏ ပြည့်စုံခြင်း၊ အသရေတော်
၏ ပြည့်စုံခြင်းတို့၌ ရှု၍ မရောင့်ရဲနိုင်လေရကား ပွားများအားထုတ်သော ကမ္မဋ္ဌာန်းကို
ပယ်ရှားလျက် မြတ်စွာဘုရားကိုသာ ခစားမပြတ် ဆည်းကပ်၍နေရာ ဝက္ကလိ မထေရ်၏
ပါရမီဒဗ္ဗသမ္ဘာရ ဉာဏပရိပါကကို မြင်တော်မူလျှင်-

ကိံ တေ ဝက္ကလိ ဣမိနာ ပုတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ယော ခေါ ဝက္ကလိ ဓမ္မံ
ပဿတိ၊ သော မံ ပဿတိ။ (ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၈၀)

ဟု ဘုရားဟောတော်မူကြောင်းကို ဓမ္မပဒ၊ ဘိက္ခုဝဂ်အစု၊ ၁၁-ခုမြောက်သော ဝက္ကလိထေရ
ဝတ္ထုတွင် လာသည်။

ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ ဣမိနာ ပုတိကာယေန ဒိဋ္ဌေန၊ ဤငါဘုရား၏ အကောင်ပုပ်ကို မြင်ရသဖြင့်။ တေ၊ သင့်အား။ ကိ၊ အဘယ်အကျိုး ရှိလေအံ့နည်း။ ဝက္ကလိ၊ ဝက္ကလိ။ ယော၊ အကြင်သူသည်။ ဓမ္မ၊ ငါဘုရား ဟောတော်မူအပ်သော သစ္စာ ၄-ပါးတရားကို။ ပဿတိ၊ မြင်၏။ သော၊ ထိုသူသည်။ မံ၊ ငါဘုရားကို။ ပဿတိ၊ မြင်ရသည် မည်၏။

ဤစကား၌ “ပုတိကာယေန”ဟူသည် မြတ်စွာဘုရားသည် ရွှေအဆင်းနှင့်တူသော အဆင်းပင် ရှိသော်လည်း အမြဲပင် မပြတ်၊ မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ယိုစီးတတ်သော ကြောင့် ပုတိကာယ-ဟု ဆိုတော်မူသည်။

ထို့ကြောင့် ခန္ဓဝဂ္ဂသံယုတ်၊ စတုတ္ထဝဂ်အစု၊ ၅-ခုမြောက်သော ဝက္ကလိထေရ သံယုတ်အဋ္ဌကထာ၌—

ပုတိကာယေနာတိ အတ္တနော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမ္ပိ ကာယံ ဘဂဝါ ဓုပ္ပတ္တရဏဋ္ဌေန ဧဝံမာဟ။

ဟူသောပါဌ် (သံဌ၊ ၂။ ၂၈၈)ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ပုတိကာယေနာတိ၊ ပုတိကာယေန-ဟူသည်ကား။ ဘဂဝါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ ကာယံ၊ ကိုယ်တော်သည်။ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏမ္ပိ၊ ရွှေအဆင်းနှင့် တူသော အဆင်းရှိသော်လည်း။ ဓုပ္ပတ္တရဏဋ္ဌေန၊ အမြဲပင်မပြတ် မစင်ကြယ်သော ဝတ္ထုဖြင့် ယိုစီး တတ်သောကြောင့်။ ဧဝံ၊ ဤသို့။ ပုတိကာယေန၊ ပုတိကာယေနဟူ၍။ အာဟ၊ ဆိုတော်မူ၏။

ကလိသဒ္ဒါ အညစ်ကြေးဟောသော် ကိုယ်၌ မကောင်းသော မှည့်မည်း၊ ဝက်ခြံ- စသော အညစ်အကြေး ကင်းသဖြင့် သန့်ရှင်းစင်ကြယ်၍ တင့်တယ်လှပသော ကိုယ်ရှိ သောကြောင့် အတ္တလိ-ဆိုလိုလျက် ဝ-အက္ခရာ လာ၍ ဝက္ကလိ-ဟု ရှိလေသည်။

မြတ်စွာဘုရားသည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်၊ ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းမွေလျော် တော်မူရာ ဝမ်းသွန်သောအနာ ကပ်ရောက်လေလျှင် တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်းသည် ၃-ဂါဝုတ်ရှိသောကိုယ်ကို ပယ်ရှားလျက် မထင်ရှားသောသူ၏ အသွင်ဖြင့် ချဉ်းကပ်၍ မြတ်စွာဘုရား ခြေလက်တော်ကို ဆုပ်နယ်သောကာလ “အဘယ်သူနည်း”ဟု ဘုရားမေးတော်မူရာ “တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်းဖြစ်ကြောင်း၊ ကိုယ်တော် ကို လုပ်ကျွေးပြုစု ကြည့်ရှုမည်-လာပါကြောင်း”ကို လျှောက်သည်တွင် “သိကြားမင်း၊ လူတို့ အနံ့သည် ယူဇနာ ၁၀၀-မှ စ၍ လည်၌ အကောင်ပုပ်ကို ဆွဲဘိသကဲ့သို့ နတ်တို့ ထင်၏။ သင်-သိကြားမင်း သွားလေ။ ငါဘုရားမှာ ကောင်းစွာ ကြည့်ရှုပြုစုမည့်ရဟန်း ရှိ၏”ဟု မိန့်တော်မူသော်လည်း “အရှင်ဘုရားတို့၏ သီလအနံ့သည် ယူဇနာပေါင်း ၈၄,၀၀၀- အမြင့်

ဆောင်သော တောင်မြင်းမိုရ်ထိပ်ဖျားကပင် စမွယ်၊စကား၊ ချယား၊စွယ်တော်၊ ကံ့ကော်အနံ့
ကဲ့သို့ သင်းယုံ့မွှေးကြိုင် လှိုင်တော်မူသောကြောင့်သာ လာခဲ့၍ ကောင်းစွာ လုပ်ကျွေးပါအံ့”
ဟု ကိုယ်တော်၏ ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ်၊ ရွံရှာဖွယ်စွန့်သော အိုးကို လက်ညှိုးဖျားမျှ သူတပါးကို
မထိမကိုင်စေဘဲလျက် ဦးခေါင်းဖြင့် ရွက်၍ မရက်မစက်၊ စုံမက်မြတ်နိုးစွာ နံ့သာအိုးကဲ့သို့
ဆောင်ယူကြောင်းကို ဓမ္မပဒ၊ သုခဝဂ်အစု၊ ၈-ခုမြောက်သော သက္ကဝတ္ထတွင်-

သော သတ္ထု သရီရဝဠုနဘာဇနံ အညဿ ဟတ္ထေနာပိ ဖုသိတုံ အဒတွာ
သီသေယေဝ ဌပေတွာ နိဟရန္တော မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ န အကာသိ၊
ဂန္ဓဘာဇနံ ပရိဟရန္တော ဝိယ အဟောသိ-

ဟု လာသည်။

သော၊ ထိုတာဝတိံသာ နတ်ရွာသေဌ်နင်း သိကြားမင်းသည်။ သတ္ထု သရီရဝဠုန-
ဘာဇနံ၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တော်မှဖြစ်သော ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ် အညစ်အကြေးစွန့်သော
အိုးကို။ အညဿ၊ သူတပါးအား။ ဟတ္ထေနာပိ၊ လက်ဖြင့်လည်း။ ဖုသိတုံ၊ ထိခြင်းငှာ။
အဒတွာ၊ မပေးမူ၍။ သီသေယေဝ၊ ဦးခေါင်း၌သာလျှင်။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ နိဟရန္တော၊
ဆောင်လျက်။ မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ၊ မျက်နှာရှုံ့ခြင်းကိုမျှလည်း။ န အကာသိ၊ မပြု။
ဂန္ဓဘာဇနံ၊ နံ့သာထည့်သောအိုးကို။ ပရိဟရန္တော ဝိယ၊ ဆောင်သကဲ့သို့။ အဟောသိ၊ ဖြစ်၏။

ဤသို့ မြတ်စွာဘုရား၏ ရွံရှာဖွယ် အညစ်အကြေးကို ဆေးလျော်သုတ်သင် သန့်စင်
ပြီးမှ တာဝတိံသာ၊ နတ်ရွာသေဌ်နင်း၊ သိကြားမင်း ပြန်သွားသည့်နောက် ဤအရာဝယ်
“အံ့ဖွယ်ရှိစွတကား။ သိကြားမင်းဖြစ်လျက် မျက်နှာရှုံ့ခြင်းကိုမျှ မပြု၊ ကြည့်ရှုသုတ်သင်
သန့်ရှင်းစင်လျက် ဦးခေါင်းထက်တင်ထား၍ မြတ်စွာဘုရား ကျင်ကြီး၊ကျင်ငယ် ရွံရှာဖွယ်
ဖြစ်သောအိုးကို ပန်းအိုးကဲ့သို့ ဆောင်ယူပေသည်”ဟု ရဟန်းတို့ ချီးမွမ်းကြကြောင်းကိုလည်း
အဋ္ဌကထာတွင်-

အဟော သတ္ထရိ သက္ကဿ သိနေဟော၊ ဧဝရူပံ နာမ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ ပဟာယ
မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ အကတွာ ဂန္ဓဘာဇနံ နိဟရန္တော ဝိယ သတ္ထု သရီရဝဠုန-
ဘာဇနံ သီသေန နိဟရန္တော ဥပဌာန'မကာသိ။

ဟု လာသည်။ (ဓမ္မာဒြ၊ ၂။ ၁၇၅)

သတ္ထရိ၊ မြတ်စွာဘုရား၌။ သက္ကဿ၊ သိကြားမင်း၏။ သိနေဟော၊ ချစ်ခြင်းသည်။
အဟော၊ အံ့ဖွယ်ရှိလေစွ။ ဧဝရူပံ နာမ ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိံ၊ ဤသို့ ကြီးကျယ်အံ့ဖွယ်သော
တာဝတိံသာ နတ်ချမ်းသာကို။ ပဟာယ၊ စွန့်၍။ မုခသင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ၊ မျက်နှာရှုံ့ခြင်းကိုမျှ

လည်း။ အကတွာ၊ မပြုမူ၍။ ဂန္ဓဘာဇနံ ဝိယ၊ နံသာထည့်သော အိုးကဲ့သို့။ သတ္ထု သရီရ-
ဝဠုနဘာဇနံ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ (ကိုယ်တော်မှ) အညစ်အကြေးဖြစ်သော ရွံရှာဖွယ် ကျင်ကြီး၊
ကျင်ငယ်ထည့်သော အိုးကို။ သီသေန၊ ဦးခေါင်းဖြင့်။ နိဟရန္တော၊ ဆောင်လျက်။ ဥပဋ္ဌာနံ၊
လုပ်ကျွေးခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြု၏။

ဤသို့ တာဝတိံသာ နတ်ရွာသေဌ်နင်း သိကြားမင်း စကားကို ရဟန်းများ ပြောကြ
ရာ ငါဘုရား၌ သိကြားမင်း၏ ကြည်ညိုခြင်း စကားအကြောင်းသည် ၄-ပါးသော ပရိသတ်
နတ်လူခပင်းဝယ် အံ့ဖွယ်မရှိလေ။ ငါဘုရားသည် သိကြားနတ်မင်းအား သိကြားအိုအဖြစ်မှ
သိကြားသစ်ပြုလျက် အရိယာမဂ်ကို လက်ကိုင်ပေးတော်မူသည့်အရာကိုသာ လွန်စွာ အံ့ဩ
သင့်သည်-ဟု ဟောတော်မူကြောင်းကိုလည်းကောင်း

အနုစ္စရိယ'မေတံ၊ သက္ကော ဒေဝရာဇာ မယိ သိနေဟံ ကရောတိ၊ အယံ သက္ကော
ဟိ ဒေဝရာဇာ ဇရသက္ကဘာဝံ ဝိဇဟိတွာ သောတာပန္နော ဟုတွာ တရုဏသက္က-
ဘာဝံ ပတ္တော။

ဟု လာသည်။ (ဓမ္မ၊ ၅၊ ၂။ ၁၇၅)

သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ သိကြားမင်းသည်။ မယိ၊ ငါဘုရား၌။ သိနေဟံ၊ ချစ်ခြင်းကို။
ကရောတိ၊ ပြု၏။ ဧတံ၊ ဤသို့ ပြုခြင်းသည်။ အနုစ္စရိယံ၊ အံ့ဖွယ်မရှိ၊ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။
အယံ သက္ကော ဒေဝရာဇာ၊ ဤသိကြားနတ်မင်းသည်။ ဇရသက္ကဘာဝံ၊ သိကြားအို၏ အဖြစ်
ကို။ ဝိဇဟိတွာ၊ စွန့်၍။ သောတာပန္နော၊ သောတာပန်သည်။ ဟုတွာ၊ ၍။ တရုဏသက္က-
ဘာဝံ၊ သိကြားပျို၏အဖြစ်သို့။ ပတ္တော၊ ရောက်၏။

ဤသို့ ကျမ်းလာသည်နှင့်အညီ ဝက္ကလိထေရဝတ္ထုတွင်လည်း ပူတိကာယေန-ဟု
ဆိုအပ်သောကြောင့်လည်းကောင်း ဤသက္ကဝတ္ထုတွင် “မုခစင်္ကောစနမတ္တမ္ပိ န အကာသိ”
ဟု ၂-ကြိမ်တိုင်ပင် ဆိုသောကြောင့်လည်းကောင်း ဂန္ဓဘာဇနံ ဝိယ-ဟူသော ပါဠိ၏အရ
ဗျတိရေကနည်းအားဖြင့်လည်းကောင်း “အဟော အစ္စရိယံ၊ အနုစ္စရိယ'မေတံ”ဟူသော
ပါဠိ၏အရ အနုမာနအားဖြင့်လည်းကောင်း မြတ်စွာဘုရား၏ အညစ်အကြေးဖြစ်သော
ကျင်ကြီး၊ ကျင်ငယ်သည် ရွံရှာဖွယ်အစု ဒုဂ္ဂန္ဓဖြစ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍
မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ နတ်တော်လဆုတ်၊ ၄-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊
ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

လျှောက်ထားရသည်မှာ “မသိလျှင်မေး၊ မစင်ဆေး”ဟု အခွင့်တော်
ပေးသောကြောင့် ရပ်ဝေးသားတကာတို့ ဝိဝါဒအများကို ကွဲပြားအောင်
ဟောတော်မူပါမည့်အကြောင်း ဒကာငမိုး-က လျှောက်ထားချက်

[၇၂] (၁) စတုတ္ထသတ္တာဟ ရတနာယရတွင် ရေမီးအစုံအစုံ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်
မူသောကာလ ကိုယ်တော်မှ ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ယခုတိုင်ပင် ပျံသွားသည်
ကို မေးလျှောက်သည်မှာ ထိုရောင်ခြည်တော်တို့လည်း အစဉ်အတိုင်း နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်
တို့ကို ထွင်းဖောက်၍ အရူပ ၄-ဘုံမှ အထက်အဇ္ဈာ အာကာသကောင်းကင်သို့ ပြေးဝင်ပျံ
သွားကြောင်း၊ ဖီလာအားဖြင့်လည်း အဆုံးမရှိသော လောကဓာတ်သို့ ပျံသွားကြောင်းကို
သာ လာသည်။ ထို့ကြောင့် ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၌—

စတ္တာရော အာရုပ္ပေ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ အဇ္ဈကာသံ ပက္ခန္ဓိသု၊ တိရိယဘာဂေဟိ
အနန္တာ လောကဓာတုယော ပက္ခန္ဓိသု။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၅)

စတ္တာရော အာရုပ္ပေ၊ အရူပ ၄-ဘုံတို့ကို။ ဝိနိဝိဇ္ဈိတွာ၊ ထွင်းဖောက်၍။ အဇ္ဈာ-
ကာသံ၊ အထက်ကောင်းကင် ဟင်းလင်ပြင်သို့။ ပက္ခန္ဓိသု၊ ပြေးဝင်ကုန်၏။ တိရိယဘာဂေဟိ၊
ဖီလာအဖို့တို့ဖြင့်။ အနန္တာ လောကဓာတုယော၊ အဆုံးမရှိသော လောကဓာတ်တို့သို့။
ပက္ခန္ဓိသု၊ ပြေးဝင်ကုန်၏။

ဤအဋ္ဌကထာ၌ အဆုံးမရှိသော အဇ္ဈကာသကောင်းကင်သို့ ပြေးဝင်ပျံသွား
ကြောင်းကိုသာ လာသည်။ ခုဇ္ဈတ္တရာဝတ္ထု၊ (မစ္ဆရိယ)ကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထုများမှာကဲ့သို့
ယခုထက်တိုင် ပျံသွားကြောင်းကို ယာဝဇ္ဇတနာ-စသည်ဖြင့် မလာ။ ကဿပမြတ်စွာဘုရား
သာသနာအလွန်တွင် ခုဇ္ဈတ္တရာမည်သော ဒါယိကာမလောင်းသည် ဗာရာဏသီပြည်တွင်
ဗြဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသောအခါ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၈-ပါးတို့ကို လှူလိုက်သော ဆင်စွယ်လက်
ကောက် ၈-ကွင်းတို့သည် ဆွေးမြွေဟောင်းမြင်းခြင်း မရှိ၊ ယခုတိုင်ပင် ရှိကြောင်းကို “အဇ္ဇာပိ
(အဇ္ဇတနာပိ) တာနိ ဝလယာနိ အရောဂါနေဝ”ဟု ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၂-ခုမြောက်သော
အပ္ပမာဒဝဂ်၊ ရှေးဦးစွာသော သာမာဝတီဝတ္ထုအဝင်၊ ခုဇ္ဈတ္တရာဝတ္ထုတွင် လာသည်။

အဇ္ဇာပိ၊ ယခုလည်း။ တာနိ ဝလယာနိ၊ ထိုလက်ကောက်တို့သည်။ အရောဂါနေဝ၊
ဆွေးမြွေဟောင်းမြင်းခြင်း မရှိကုန်သည်သာလျှင်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။ (ဓမ္မ၊ ၁။ ၁၄၄)

ရာဇဂြိုဟ်ပြည်နှင့် မနီးမဝေးသောအရပ်၌ သက္ကရ(သက္ကာရ)မည်သော နိဂုံးတွင် ကောသိယမည်သောသူဌေး လျှာသော ၁-ယောက်စာချက် ကျော်အပ်သော ဆန်ကွဲမုန့်သည် သံဃာတော်အများ စားကြွင်းစားတို့ပင် သုံးစား၍ မကုန်နိုင်ခြင်း၊ ယိုယွင်းစားယူသော နေရာပင် မရှိ၊ ပကတိကဲ့သို့သာ ရှိလေရကား မြတ်စွာဘုရားကို လျှောက်ထားသည်တွင် “ဇေတဝန်ကျောင်း တံခါးဝတွင် စွန့်ပစ်ကြကုန်”ဟု မိန့်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၏ စကားဖြင့် ဇေတဝန်ကျောင်းတံခါး၏ မနီးမဝေးသောအရပ်၌ စွန့်ပစ်ကြ၍ ယခုကာလတိုင် ‘မုန့်စွန့်သော တွင်း’ဟူ၍ အထင်အရှားရှိကြောင်းကို “ယာဝ’ဇူတနာပိ တံ ဌာနံ ကပလ္လက-ပူဝပဏ္ဏာရန္တေဝ ပညာယတိ”ဟု ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ပ-တွဲ၊ ၄-ခုမြောက်သော ပုပ္ဖဝဂ်အစု၊ ၅-ခုမြောက်သော မစ္ဆရိယကောသံယဝတ္ထု (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၁။ ၂၃၆)တွင် လာသည်။

ယာဝ’ဇူတနာပိ၊ ယခုထက်တိုင်လည်း။ တံ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်သည်။ ကပလ္လကပူဝ-ပဏ္ဏာရန္တေဝ၊ မုန့်စွန့်သော ချောက်တွင်း-ဟူ၍သာလျှင်။ ပညာယတိ၊ ထင်၏။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာစကားနှင့် နှီးနှော၍ သဘောယုတ္တိကို ဆင်ခြင်လျှင် သုခီရတရား ပင်ဖြစ်၍ အလိုအလျောက် ကွယ်ပျောက်ပျက်စီးလေတော့သည်သာ-ဟု ယူရန်ရှိ၏။

ဤတွင်ရှေ့ ရတနာယရစတုတ္ထသတ္တာဟတွင် ကိုယ်မှ ထွက်သော ရောင်ခြည် တော်တို့သည် ယခုတိုင် ယုံသွားသည်၊ မသွားသည်ကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ် တည်း။

(၂) ထိုရောင်ခြည်တော်တို့သည် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကဲ့သို့ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသောအခါ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြ၊ မပြ၊ *လူတို့ ကျွတ်၊မကျွတ်ကို မေးလျှောက် သည်မှာ ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသောကာလ အတူတကွပင် ပါသည်ကို ကျမ်းဂန်၌ မလာ။

“ကိုယ်တော်မှ အစိတ်ဖြစ်သော ဓာတ်တော်တို့သည် ထိုထိုအရပ်တို့၌ ပူဇာသက္ကာရ ကို မရကုန်သည်ရှိသော် မြတ်စွာဘုရား ဓိဋ္ဌာန်တော်မူသည့်အတိုင်း ပူဇာသက္ကာရကို ရရာ အရပ်သို့ ပြောင်းကြွကုန်လတ္တံ့။ အလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ပင် ပူဇာသက္ကာရကို မရခဲ့သည် ရှိသော် သီဟိုဠ်ကျွန်း၊ မဟာစေတီကြီးသို့ ရောက်ကုန်လတ္တံ့။ မဟာစေတီကြီးမှ နာဂဒီပ ကျွန်း၊ ရာဇရတနစေတီသို့ ပြောင်းရွှေ့ကြကုန်လတ္တံ့။ ရာဇရတနစေတီမှသည် မဟာဗောဓိ မဏ္ဍိုင်သို့ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ လူပြည်၊ နတ်ပြည်၊ ဗြဟ္မာပြည်တို့၌ရှိသော ဓာတ်တော်တို့ သည် တစ်စုံတစ်ခုမျှ မကြွင်းမကျန်ဘဲ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌ ဘုရားနှင့် အလုံးစုံတူသော အသွင်သဏ္ဌာန်တော်ကို ပြု၍ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူတော်မူလတ္တံ့”။

*ထိုကာလ လူတို့သည် မလာမရောက်နိုင်ပြီ။ စကြဝဠာတစ်သောင်းမှ နတ်အပေါင်းတို့ ညီညာ၍ ပူဇာသက္ကာရ ပြုကြောင်းကိုသာ လာသည်။ လူ့နတ်တို့ ကျွတ်ကြကြောင်းကို မလာ၊ ဤသည့်ကာလ လူ့နတ်တို့ အများအပြားပင် ကျွတ်ကြလေဦးမည်-ဆိုသည်မှာလည်း လူ့နတ်တို့ ကျွတ်ရာကာလကို မသိ၍သာ ဆိုမိခြင်းသာ ဖြစ်သည်။ ဘုရား ပရိနိဗ္ဗာန်စံ ယူတော်မူသည့်နောက်—

- ပဋိသမ္ဘိဒါပဘေဒပတ္တရဟန္တာခေတ်-၁၀၀၀၊
- သုက္ခဝိပဿကရဟန္တာခေတ်-၁၀၀၀၊ - အနာဂါမ်ခေတ်-၁၀၀၀၊
- သကဒါဂါမ်ခေတ်-၁၀၀၀၊ - သောတာပန်ခေတ်-၁၀၀၀၊

ဤသို့ သာသနာ ၅,၀၀၀-တည်လတ္တံ့-ဟု ဝိနည်းစုဠဝါအဋ္ဌကထာ။ ဒီဃနိကာယ် သုတ်ပါထေယျ၊ သံပဿဒနီယသုတ်အဋ္ဌကထာ(နှာ-၈၃)။ နိဒါနဝဂ္ဂသံယုတ်အဋ္ဌကထာ(နှာ၊ ၁၈၆-၇)။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ(ပ-တွဲ၊ နှာ-၆၇)။ သမ္မောဟဝိနောဒနီအဋ္ဌကထာကျမ်း (နှာ၊ ၄၁၂-၃)တို့၌ လာသည်ဖြစ်၍ သာသနာတော် အနှစ် ၅၀၀၀-စေ့သည့်နောက် လူ့နတ်တို့ ကျွတ်ရာကာလ မရှိ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူသည်မှာလည်း သာသနာတော် ၅,၀၀၀-ကုန်မှ စံယူတော်မူကြောင်းကို “သာသနဩသဂ္ဂနကာလေ”ဟူ၍လည်းကောင်း “အဇ္ဇ ဒသဗလော ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ အဇ္ဇ သာသနံ ဩသက္ကတိ ပစ္ဆိမဒဿနံ၊ ဣတော ပဋ္ဌာယ အန္ဓကာရံ ဘဝိဿတိ”ဟုလည်းကောင်း အဋ္ဌကထာတို့၌ပင် လာရကား လူ့နတ်တို့ ကျွတ်ရာ ကာလ မရှိ-ဟု သိရာ၏။ ၎င်းပါဠိတို့ အနက်ကိုလည်း အထက်၌ ဖော်ပြဆိုလတ္တံ့။

ထို့ကြောင့် အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ။ ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ၊ ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ။ ဒီဃနိကာယ်၊ သံပဿဒနီယသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ ၎င်းမဟာပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ။ မဇ္ဈိမ နိကာယ်၊ (ဥပရိပဏ္ဏာသ) ဗဟုဓာတုကသုတ်အဋ္ဌကထာတို့၌—

ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် အနာဂတေ ဘဝိဿတိ။ ကထံ (တတော) တတ္ထ တတ္ထ သက္ကာရ-
သမ္မာနံ အလဘမာနာ ဓာတုယော ဗုဒ္ဓါ’ဓိဋ္ဌာနဗလေန သက္ကာရသမ္မာနံ လဘဋ္ဌာနံ
ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ ကာလေ သဗ္ဗဋ္ဌာနေသု သက္ကာရသမ္မာနော န ဟောတိ။

သာသနဿ ပန ဩသက္ကနကာလေ ဣမသ္မိံ တမ္ပပဏ္ဍိဒီပေ ဓာတုယော
သန္နိပတိတွာ မဟာစေတိယံ ဂမိဿန္တိ။ မဟာစေတိယတော နာဂဒီပေ ရာဇာ-
ယတနစေတိယံ၊ တတော ဗောဓိမဏ္ဍံ (မဟာဗောဓိပလ္လင်္ဂ) ဂမိဿန္တိ၊ နာဂဘဝန-
တောပိ ဒေဝလောကတောပိ ဗြဟ္မလောကတောပိ ဓာတုယော မဟာဗောဓိမဏ္ဍာ-
မေဝ (ပလ္လင်္ဂမေဝ) ဂမိဿန္တိ၊ သာသပမတ္တာပိ ဓာတုယော န အန္တရာ နဿိဿန္တိ။

ဧဝံ သဗ္ဗဓာတုယော မဟာဗောဓိမဏ္ဍေ (ပလ္လင်္ကေ) သန္တိပတိတွာ ဗုဒ္ဓဝေသံ (ဗုဒ္ဓရှုပံ) ဂဟေတွာ ဗောဓိမဏ္ဍေ ပလ္လင်္ကေန နိဿိဒိတွာ ဗုဒ္ဓသရီရသိရိံ ဒဿိဿန္တိ၊ ဒုတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ အသိတိအနုဗျဉ္ဇနာနိ ဗျာမပ္ပဘာ'တိ သဗ္ဗံ ပရိပုဏ္ဏမေဝ ဟောတိ။ တတော ယမကပါဠိဟာရိယဒိဝသေ ဝိယ ပါဠိဟာရိယကိရိယံ ကရိဿန္တိ။ ဆဗ္ဗဏ္ဍဗုဒ္ဓရသ္မိယော ဝိဿဇ္ဇိဿန္တိ။ တာ ဒသသဟဿိလောကဓာတု ဖရိဿန္တိ။ တံ ဌာနံ (တဒါ) မနုဿဘူတသတ္တော (တတ္ထ) ဂတော နာမ နတ္ထိ။

ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ ပန ဒေဝတာ သဗ္ဗာဝ သန္တိပတိတွာ “အဇ္ဇ ဒသဗလော ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ အဇ္ဇ သာသနံ ဩသက္ကတိ၊ ပစ္ဆိမဒဿနံ ဣဒံ အမှာကံ၊ ဣတော ဒါနိ ပဌာယ အန္ဓကာရံ ဘဝိဿတိ”တိ။ ဒသဗလဿ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသတော မဟန္တတရံ ကာရုညံ ကရိဿန္တိ။ ဌပေတွာ အနာဂါမိနော ခိဏာသဝေ အဝသေသာ သကဘာဝေန သန္ဓာရေတုံ န သက္ခိဿန္တိ၊ အယံ ဓာတုသရီရတော တေဇော သမုဋ္ဌာယ တံ သရီရံ အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ ဂမေတိ၊ ဓာတုသရီရတော သမုဋ္ဌိတာ ဇာလာ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ၊ သာသပမတ္တာယပိ ဓာတုယာသတိ ဧကဇာလာ ဘဝိဿတိ၊ ဓာတုသု ပရိယာဒါနံ ဂတာသု ပစ္ဆိဇ္ဇိဿတိ၊ ဧဝံ မဟန္တံ အာနုဘာဝံ ဒေသေတွာ ဓာတုယော အန္တရဓာယိဿန္တိ၊ တဒါ သန္တိပတိတဒေဝသံယော ဗုဒ္ဓါနံ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဝိယ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာတူရိယာဒိဟိ သက္ကာရံ ကရိတွာ တိက္ခတ္တံ၊ ပဒက္ခိဏံ ကတွာဝ ဝန္တိတွာ အနာဂတေ ဥပ္ပဇ္ဇနကဗုဒ္ဓံ ပဿိတုံ လဘိဿာမ ဘဂဝါ'တိ ဝတွာ သကသကဌာနမေဝ ဂစ္ဆိဿန္တိ။

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (အံ၊ဋ္ဌ၊၁၊၇၀၊၇၁။ အဘိ၊ဋ္ဌ၊ ၂၊၄၁၃-၄။ ဒီ၊ဋ္ဌ၊၃၊၈၃-၄။ မ၊ဋ္ဌ၊၄၊၈၁-၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနံ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာနံ စံယူတော်မူခြင်းသည်။ အနာဂတေ၊ အနာဂတ်ကာလ၌။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ကထံ ဘဝိဿတိ၊ အဘယ်သို့ ဖြစ်လတ္တံ့နည်းဟူမူကား။ တတ္ထ တတ္ထ၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်၌။ သက္ကာရသမ္မာနံ၊ ပူဇော်သက္ကာရကို။ အလဘမာနာ၊ မရကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဗုဒ္ဓါဓိဌာနဗလေန၊ မြတ်စွာဘုရားဓိဌာန်တော်မူသည်၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ သက္ကာရသမ္မာနံ၊ ပူဇော်သက္ကာရကို။ လဘဌာနံ၊ ရရာအရပ်သို့။ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ ရွှေ့ပြောင်းကြကုန်လတ္တံ့။ ကာလေ၊ ကာလသည်။ ဂစ္ဆန္တေ ဂစ္ဆန္တေ၊ တရွှေ့ရွှေ့ဆုတ်လတ်သော်။ သဗ္ဗဌာနေသု၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော အရပ်တို့၌။ သက္ကာရသမ္မာနော၊ ပူဇော်သက္ကာရကို ရသည်။ န ဟောတိ၊ မဖြစ်။

သာသနဿ၊ သာသနာတော်၏။ သြသက္ကနကာလေ ပန၊ ဆုတ်ယုတ်သောအခါ၌ ကား။ ဣမသ္မိံ တမ္ပပဏ္ဍိတိပေ၊ ဤသိန်းယိုဋ်ကျွန်း၌။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ သန္တိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ မဟာစေတီယံ၊ မဟာစေတီကြီးသို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ မဟာစေတီယတော၊ မဟာစေတီကြီးမှ။ နာဂဒီပေ၊ နာဂဒီပမည်သော ကျွန်း၌။ ရာဇာယတနစေတီယံ၊ ရာဇာယတနစေတီသို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ တတော၊ ထိုရာဇာယတနစေတီမှ။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍာ၊ မဟာဗောဓိဏ္ဍိုင်သို့။ ဂမိဿန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ နာဂဘဝနတောပိ၊ နဂါးပြည်မှလည်းကောင်း။ ဒေဝလောကတောပိ၊ နတ်ပြည်မှလည်းကောင်း။ ဗြဟ္မလောကတောပိ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှလည်းကောင်း။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့သည်။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍာမေဝ၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်သို့သာလျှင်။ ဂမိဿန္တိ၊ ရောက်ကြကုန်လတ္တံ့။ သာသပမတ္တာ၊ မုန်ညင်းစေ့မျှလောက်ကုန်သော။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တို့သည်။ အန္တရာ၊ အကြား၌။ န နဿိဿန္တိ၊ မပျောက်မပျက်ကုန်လတ္တံ့။

ဧဝံ၊ ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ သဗ္ဗဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်အားလုံးတို့သည်။ မဟာဗောဓိမဏ္ဍာ၊ မဟာဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ သန္တိပတိတွာ၊ စည်းဝေး၍။ ဗုဒ္ဓဝေသံ၊ ဘုရားအသွင်ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ဗောဓိမဏ္ဍာ၊ ဗောဓိမဏ္ဍိုင်၌။ ပလ္လင်္ကေန၊ ထက်ဝယ်ဖြင့်။ နိသီဒိတွာ၊ ၍။ ဗုဒ္ဓသရီရသိရိ၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ကိုယ်တော်မှ ဖြစ်သော အသရေတော်ကို။ ဒဿိဿန္တိ၊ ပြကုန်လတ္တံ့။

ဒွတ္တိသမဟာပုရိသလက္ခဏာနိ၊ ၃၂-ပါးသော ယောက်ျားမြတ်တို့၏ လက္ခဏာတော်ကြီးတို့သည်လည်းကောင်း။ အသီတိအနုဗျဉ္ဇနာနိ၊ ၈၀-သော လက္ခဏာငယ်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဗျာမပ္ပဘာ၊ ၁-လံမျှလောက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည်လည်းကောင်း။ ဣတိသဗ္ဗံ၊ ဤအလုံးစုံသည်။ ပရိပုဏ္ဏမေဝ၊ ပြည်စုံသည်သာလျှင်။ ဟောတိ၊ ၏။ တတော၊ ထို့နောင်မှ။ ယမကပါဋိဟာရိယဒိဝေဝေ ဝိယ၊ သာဝတ္ထိပြည်တွင် တန်ခိုးပြာဋိဟာကို ပြတော်မူသောနေ့၌ကဲ့သို့။ ပါဋိဟာရိယကိရိယံ၊ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြတော်မူခြင်းကို။ ကရိဿန္တိ၊ ပြုကုန်လတ္တံ့။ ဆဗ္ဗဏ္ဍဗုဒ္ဓရသ္မိယော၊ မြတ်စွာဘုရား၏ ၆-ပါးသောအဆင်းနှင့် ပြည့်စုံသော ရောင်ခြည်တော်တို့ကို။ ဝိဿဇ္ဇိဿန္တိ၊ လွတ်ကုန်လတ္တံ့။ တာ၊ ထိုရောင်ခြည်တော်တို့သည်။ ဒသသဟဿိလောကဓာတု၊ တစ်သောင်းသော လောကဓာတ်ကို။ ဖရိဿန္တိ၊ နှံ့ကုန်လတ္တံ့။ တံ ဌာနံ၊ ထိုအရပ်သို့။ မနုဿဘူတသတ္တော၊ လူဖြစ်သော သတ္တဝါသည်။ ဂတော နာမ၊ ရောက်သည် မည်သည်။ နတ္ထိ၊ မရှိ။

ဒသသဟဿစက္ကဝါဠေ ပန၊ ၁-သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်၌ကား။ သဗ္ဗာဝ၊ အလုံးစုံသာလျှင် ဖြစ်ကုန်သော။ ဒေဝတာ၊ နတ်တို့သည်။ သန္တိပတိတွာ၊ စည်းဝေးကုန်သည်

ဖြစ်၍။ အဇ္ဈ ယနေ့။ ဒသဗလော၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ပရိနိဗ္ဗာယတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခဲ့၏။
 အဇ္ဈ ယနေ့။ သာသနံ၊ မြတ်စွာဘုရား သာသနာတော်သည်။ ဩသက္ကတိ၊ ဆုတ်ခဲ့၏။
 ဣဒံ၊ ဤယခု တွေ့မြင်ရခြင်းသည်။ အမှာကံ၊ ငါတို့အား။ ပစ္ဆိမဒဿနံ၊ အဆုံးစွန် တွေ့မြင်ရ
 ခြင်းတည်း။ ဒါနိ၊ ယခု။ ဣတော၊ ဤနေ့မှ။ ပဌာယ၊ စ၍။ အန္ဓကာရံ၊ အမှိုက်တိုက်သည်။
 ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဣတိ၊ သို့။ ဒသဗလဿ၊ မြတ်စွာဘုရား၏။ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသတော၊
 ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသော နေ့ထက်။ မဟန္တတရံ၊ ကဲလွန်သော။ ကာရုညံ၊ သနားခြင်းကို။ ကရိဿန္တိ၊
 ပြုကြကုန်လတ္တံ့။ အနာဂါမိနော၊ အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ခိဏာသဝေ၊ ရဟန္တာ
 ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုလည်းကောင်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ တံ သရီရံ၊ ထိုသရီရဓာတ်တော်ကို။
 အပဏ္ဏတ္တိကဘာဝံ၊ သရီရဓာတ်တော်-ဟု မခေါ်ဝေါ်ရသည်၏ အဖြစ်သို့။ ဂမေတိ၊ ရောက်
 စေ၏။ ဓာတုသရီရတော၊ ဓာတ်တော်-ဟူသော သရီရစေတီတော်မှ။ သမုဋ္ဌိတာ၊ ကောင်းစွာ
 ဖြစ်သော။ ဇာလာ၊ မီးလျှံသည်။ ယာဝ ဗြဟ္မလောကာ၊ ဗြဟ္မာ့ပြည်တိုင်အောင်။ ဥဂ္ဂစ္ဆိဿတိ၊
 တက်လတ္တံ့။ သာသပမတ္တာယပိ၊ မုန်ညင်းစေ့မျှလည်းဖြစ်သော။ ဓာတုယာ၊ ဓာတ်တော်
 သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ဧကဇာလာ၊ မီးလျှံတစ်ခုသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။ ဓာတုသု၊
 ဓာတ်တော်တို့သည်။ ပရိယာဒါနံ၊ ကုန်ခြင်းသို့။ ဂတာသု၊ ရောက်သည်ရှိသော်။ ပစ္ဆိဇ္ဇိဿတိ၊
 ပြတ်လတ္တံ့။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော နည်းဖြင့်။ မဟန္တံ၊ ကြီးစွာသော အာနုဘော်ကို။
 ဒဿေတွာ၊ ပြ၍။ ဓာတုယော၊ ဓာတ်တော်တို့သည်။ အန္တရဓာယိဿန္တိ၊ ကွယ်ပျောက်ကုန်
 လတ္တံ့။

တဒါ၊ ထိုအခါ၌။ သန္နိပတိတဒေဝသံယော၊ စည်းဝေးရောက်လာကြသော နတ်
 အပေါင်းသည်။ ဗုဒ္ဓါနံ၊ မြတ်စွာဘုရားတို့၏။ ပရိနိဗ္ဗာနဒိဝသေ ဝိယ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုတော်မူ
 သောနေ၌ကဲ့သို့။ ဒိဗ္ဗဂန္ဓမာလာ တူရိယာဒီဟိ၊ ပန်း၊နံသာ၊နံသာပျောင်း၊ နတ်စောင်းတူရိယာ-
 စသည်တို့ဖြင့်။ သက္ကာရံ၊ ပူဇော်ခြင်းကို။ ကရိတွာ၊ ပြု၍။ တိက္ခတ္တံ၊ ၃-ကြိမ်။ ပဒက္ခိဏံ
 ကတွာဝ၊ လက်ယာရစ် လှည့်၍သာလျှင်။ ဝန္တိတွာ၊ ရှိခိုး၍။ “ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော်ကြီးတော်မူ
 သော မြတ်စွာဘုရား။ အနာဂတော၊ နောင်ကာလ၌။ ဥပ္ပဇ္ဇနကဗုဒ္ဓံ၊ ဖြစ်လတ္တံ့သော ဘုရားကို။
 ပဿိတုံ၊ ဖူးမြင်ခြင်းငှာ။ လဘိဿာမ၊ ရပါလိုကုန်၏။” ဣတိ၊ ဤသို့။ ဝတွာ၊ ဆို၍။
 သကသကဋ္ဌာနမေဝ၊ မိမိ၊မိမိတို့နေရာ နတ်ရွာသို့သာလျှင်။ ဂစ္ဆိဿန္တိ၊ သွားကြကုန်လတ္တံ့။

ပါဠိဟာရိယသဒ္ဓါကို ထောက်၍ ပြာဠိဟာကို သင်္သကရိဋ္ဌဘာသာ ရောလျက် ပ-
 အက္ခရာမှာ ရ-ရစ်၍ မုဒ္ဓဇ ဋ-မှာ ဣသရနှင့် ဟ-သတ်၍ ရေးရမည်။ ထိုအဋ္ဌကထာတို့တွင်
 အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်အဋ္ဌကထာ၌သာ ဘုရားနှင့်တူသော အသွင်တော်ကို ယူကြောင်းကို
 “ဗုဒ္ဓဝေသံ ဂဟေတွာ”ဟု လာသည်။ ကြွင်းသော အဋ္ဌကထာတို့၌ကား ခပ်သိမ်းသော

ဓာတ်တော်တို့သည် ဗောဓိပလ္လင်၌ စုရုံးပြီးလျှင် ရွှေတုံးကဲ့သို့ ဖြစ်၍ ရောင်ခြည်တော်ကို လွှတ်လတ္တံ့-ဟု-

သဗ္ဗဓာတုယော ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ ရာသိဘူတာ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ ဧကဋ္ဌနာ
ဟုတွာ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော ဝိဿဒ္ဓိဿန္တိ။

စသည်ဖြင့် လာသည်။ (ဒီ၊ ၅၊ ၃။ ၈၃)

သဗ္ဗဓာတုယော၊ ခပ်သိမ်းသော ဓာတ်တော်တို့သည်။ ဗောဓိပလ္လင်္ဂေ၊ ဗောဓိပလ္လင်
၌။ ရာသိဘူတာ၊ အစုပြုကုန်၍။ သုဝဏ္ဏက္ခန္ဓော ဝိယ၊ ရွှေတုံးကြီးကဲ့သို့။ ဧကဋ္ဌနာ ဟုတွာ၊
တခဲနက်ဖြစ်၍။ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယော၊ ၆-သွယ်သော ရောင်ခြည်တို့ကို။ ဝိဿဒ္ဓိဿန္တိ၊
လွှတ်ကုန်လတ္တံ့။

ဤသို့ အဋ္ဌကထာကြီး အစောင်စောင်တို့၌ပင် ဓာတ်တော်ကို စုရုံး၍ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်
စံတော်မူကြောင်းကိုသာ လာသည်။ စတုတ္ထသတ္တာဟ ရတနာယရ၌ လွှတ်တော်မူသော
ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူရာ အတူပါကြောင်းကို မလာ။

ငါးဆယ့်ငါးထွေ ပုစ္ဆာဖြေတွင် “ဆယ်ရပ်လည်သည်၊ ရောင်ခြည်တော်မြတ်၊ ရူပ
ဓာတ်ကား၊ ဆုံးလတ် သာသနာ၊ ကွယ်သောခါမှ၊ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်၊ မကြွင်းကျန်တည်း”ဟု
ကျည်းကန်၊ ရှင်နန္ဒဓဇ စပ်ဆိုသော ကဗျာစကားကို စွဲ၍ ပြောဆိုကြသော စကားမျှသာ
ဖြစ်သည်။ ဆိုလိုသောပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောမျှသာ-ဟု ယူရန်ရှိ၏။ အကယ်၍ စတုတ္ထရတနာ-
ယရ၌ ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူရာ ပါသည်
ဖြစ်ခဲ့အံ့။

ရတနာယရသတ္တာဟေ သရီရတော နိက္ခန္တာ ဆဗ္ဗဏ္ဍရသ္မိယောပိ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာ-
နကာလေယေဝ သဟ ဓာတုဟိ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။

ဟု အဋ္ဌကထာ လာရာ၏။

ထိုသို့ မလာသောကြောင့် ဆိုလိုသော ပုဂ္ဂိုလ်၏ သဘောသာတည်း-ဟု မှတ်ရာ၏။
ဤသို့ အဋ္ဌကထာများစွာ လာသည်တွင် သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ(နှာ-၁၉၆)၌ မိန့်မှာဟောပြု
မိပ္ပိယ်ရကို အစ၊အဆုံး သိမ်းရုံးပေါင်းစု အကျဉ်းပြု၍ ဗိုလ်ထုဥဿုံ အကုန်မကြွင်း
လူခပင်းအား မှတ်သားရုံမျှ ဝစနာလင်္ကာရဖြင့် ပြလိုက်အံ့။

ကိုယ်တော်လိုလျောင်း၊ ဓာတ်တော်ပေါင်းတွင်၊ ၄-ချောင်းစွယ်တော်၊ ညှပ်ရိုး
တော်လောင်း၊ ၂-ချောင်းမှတထူး၊ နဖူးသင်းကျစ်ခေါ်သား၊ ပေပေါ်မှာ တင်၍ထား...။

တူကိုင်လက်စွဲ၊ ရိုက်နှက်ပင် ခွဲသော်လည်း၊ စိုင်မကွဲ မပြားဘူး . . . ။ ၇-ပါးသီးခြား၊ ဤဓာတ်များ ဝင်းတထိန်ထိန်၊ ရောင်မမှိန်သည်၊ အသမ္ဘိန္ဒ မှတ်တော့ . . . ။ ကိုယ်တော်မြတ် ၏ အလုံးတွင်၊ ခုနစ်ပါးမှ၊ ကြွင်းသမျှမှ၊ သမ္ဘိန္ဒဝင်ရှင့် . . . ။

ရွှေရုပ်သည် အကြီးဆုံး၊ ညဉ့်ကိုလည်း ထောက်၊ နေ့ကိုလည်း ထောက်သည်၊ ပဲနောက်မှ အလုံးတည်း . . . ။ ဆန်ကျိုးထုံး ပမာဏ၊ ချယားစေ့နှယ်၊ ဆင်းတင့်တယ်သည်၊ အလယ်ဓာတ်လဟု . . . ။ မုန်ညင်းမှ ပုံနှိုင်းဆွယ်၊ အဆင်းပုလဲ၊ ဖြူရောင်ရွဲသည်၊ သေးဖွဲ ဓာတ်တော်တို့ အောက်ငယ်ရှင့် . . . ။ အသွယ်သွယ်သည်၊ သမ္ဘိန္ဒအားလုံးကို၊ တချက်ချင်း တွက်စစ်လျှင်၊ ၈-စရွတ်ပင် ရ၏ . . . ။

^၁အထက်က လက်ယာစွယ်၊ ^၂ညှပ်ရိုးတော် လက်ယာ၊ ဝတိံသာ-ဟု၊ စူဠာမဏိ ဝယ်တည်း . . . ။

^၂အောက်တသွယ် စွယ်လက်ယာ၊ နဂါးတို့ပြည်၊ ကိုးကွယ်သည်-ဟု၊ မှတ်ရ မည် ကျမ်းလာရှင့် . . . ။

^၃၁-ချောင်းမှာ စွယ်လက်ဝဲ၊ တကျွန်းသီဟိုဠ်၊ ပွားကုသိုလ်နှင့်၊ ကြည်ညိုကိုးကွယ်မြဲ တည်း . . . ။

^၄ပြည်သင်းကွဲမှာ၊ စွယ်တချောင်း၊ တာဝတိံသာ၊ မြတ်စူဠာက၊ လက်ယာညှပ်ရိုး တော်ပြောင်း၍ . . . ။ ပျော်ကိန်းအောင်း သီဟိုဠ်ပြည်၊ ဒေဝါနံပိယတိဿမင်းကြီးက ယူ၊ ကိုးကွယ်တော်မူသည်၊ ထူပါရုံဘုရား၌ ပေတည်း . . . ။

လက်ဝဲနေ ရွှေ^၁ညှပ်ရိုး ၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းခွင်၊ ကျော်စောထင်သည်။ မဟိယင်္ဂဏ၌ ကိုးရှင့် . . . ။ ထက်မြင်းမိုရ်ဗြဟ္မာပြည်၊ ဝင်းလှံတောက်မြူ၊ ရောင်မဖူးသည်။ နဖူး^၂သင်းကျစ် တည်၏ . . . ။ မြယုံကြည်သညာထား၊ မွေးတော်ဆံတော်၊ သွားတော်လေးဆယ်၊ ကိုးကွယ် စရာ၊ စကြဝဠာ၊ ပရံပရာ၌၊ နတ်တကာအများတို့၊ ဆောင်ယူသွားကြသည်၊ တချောင်းစီ ရှင်ပင်ကိုယ်စား၊ ရည်မှတ်သား၍၊ ညွတ်တွားပူဇော်ညီရှင့် . . . ။ ယခုဤသာသနာ၊ တရား အရောင်၊ ဝင်းဝင်းပြောင်သည်၊ ငါးထောင်စေ့သောခါ၌ . . . ။ ဓာတ်တကာသည် မွေဓာတု၊ သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ၊ ပြန်ကြွလာသည်၊ မဟာစေတီကြီးသို့ စုအံ့ . . . ။ ကြီးငယ်နုဓာတ် ၁- ဆူ၊ ခရီးလမ်းဆက်၊ ပျာဖို့ငှက်ကဲ့သို့၊ ပျောက်ပျက်တော်မမူဘဲ . . . ။ နာဂ-ဟူသည်၊ ကျွန်းသာစည်၊ ရာဇာယတနာ၊ စေတီယာသို့၊ နောက်ကာလ ရောက်မည်တည်း . . . ။

ယင်းကသည် ခွါလေပြောင်း၊ ဗောဓိရိပ်မြိုင်၊ ညောင်မဏ္ဍိုင်သို့၊ အစိုင်ထွေသာ ပေါင်း၍ . . . ။ မြေထဲအောက် နဂါးရွာ၊ အမြတ်တနိုး၊ ကိုယ်စီကိုးကြသည်၊ ထက်မိုးပြည်

ဗြဟ္မာက...။ ဓာတ်များစွာသည် လာကြအံ့...။ လက္ခဏာကြီးငယ်၊ ရောင်ခြောက်သွယ်
နှင့်၊ တကယ်ပင် ဘုရားပုံသို့...။ မီးအစုံ သည်ရေတကွ၊ ယမိုက်အလျာ၊ ပြာဋိဟာကို၊
ထိုအခါ ဓာတ်တော်ပြသော်...။ သောင်းခေတ္တစကြဝဠာ၊ လူကံမစပ်၊ ဗြဟ္မာရပ်သည်၊
နတ်ရပ်က ဖူးရောက်လာအံ့...။ ရောသည်ခါ ခက်ခဲပြီ၊ အနာဂါမ်လွတ်၊ စိုးရိမ်ညွတ်သော
ကြောင့်၊ လွမ်းဆွတ်လက်အုပ်ချီ၍...။

အံ့စိစိ ဆူကြွက်ကြွက်၊ ကိုယ်တော်မြတ်စွာ၊ ကုသိနာဝယ်၊ ခေမာစံသောထက်ပင်။
လွန်စုံမက်သည် ယူတဆို...။ သုံးလူမှန်ကင်း၊ ထိုထိပ်ခေါင်နင်းသည်၊ နေမင်းဝင်ပြီကို-
ဟု...။ မျက်ရည်ယို ငိုသည်နှင့်၊ ဓာတ်စုရာသီ၊ ကိုယ်တော်ဆီက၊ စုံညီမီးလျှံ ပွင့်၍...။
ထက်မိုးမြင့် ဗြဟ္မာခွင်၊ တက်လေထုတ်ချင်း၊ ဓာတ်ခပင်းသည်၊ မုန်ညင်းမျှ မထင်ဘူး...။
လောင်ကျွမ်းစဉ်သည် အစသတ်၊ ကွယ်ခြင်းငါးဖြာ၊ သာသနာသည်၊ မြတ်ကာလ ခေတ်ပြတ်
အံ့...။ အနာဂတ်ကို၊ မှတ်ပြဘိ ရွှေကျမ်းက၊ မိန့်မြွက်ဆိုသည်၊ လွန်ငိုစချင်ဖွယ် ရှိ၏...။

ဤတွင်ရှေ့ ထိုရောင်ခြည်တို့သည် သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကဲ့သို့ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန်
ယူသောအခါ တန်ခိုးပြာဋိဟာ ပြ၊မပြ၊ လူနတ်တို့ ကျွတ်၊မကျွတ်ကို ပြဆိုသော စကား
တစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၃) ရဟန္တာမတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသောအခါ လိင်ပြန်သည်၊ မပြန်သည်ကို မေး
လျှောက်သည်မှာ အာယတနယမိုက်ဋီကာတွင် ကေစိဝါဒကို ပြသော -

ပစ္ဆိမဘဝိကာ ဒိဏာသဝါ ပရိနိဋ္ဌိတကိစ္စာ ဥပါသိကာ မဟာပရိနိဗ္ဗာနပုရံ
ပဝိသိဿာမာ'တိ ပရိနိဗ္ဗာနမဉ္ဇေ ဌိတကာလေ အတ္တနော လိင်္ဂဿ ဟိနတာယ
တေန ပရိနိဗ္ဗာယိတု'မသက္ကုဏေယျဘာဝတော တံ ပရိဝတ္တေတွာ ပုရိသလိင်္ဂေနဝ
ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ။ ပုရိသလိင်္ဂဿေဝ ဥတ္တမဘာဝတော။ (ပရိယေသိတဗ္ဗံ)

ဟူသောပါဌ်ကို ဆောင်၍ ပြသော နိရုတ္တိသာရမဉ္ဇူသာ-မည်သော ဉာတ်ဋီကာတွင် လာ
သော ပါဌ်အရကို စွဲ၍ အချို့သလ္လတို့က တစိတ်တဒေသ စကား အစွန်အဖျားကို ကြားလိုက်၊
သိလိုက်၊ မှတ်လိုက် တွေ့လိုက်ကြဖူးသည်နှင့် အဆင့်ဆင့်စကား ပွားများ၍ -

မြတ်စွာဘုရား ကတ္တုဋ္ဌာမြစ်သို့ ရောက်သောကာလ နွားငယ်ဖြစ်စဉ်က ဝိပါကဝဋ်
တော် ဆိုက်ရောက်၍ ရေနောက်ကိုပင် သောက်တော်မူရသည်-ဟု ပြောမှားကြသော စကား၊

မိခင်ရင်သား၊ သားမြတ်ဖျားတွင်၊ စွန်းငြားအရက်၊ မိခင်နှို့ကို စို့သည်တွက်ကြောင့်
ဝိပါကတော် ကြွင်းကျန်၍ မောဂ္ဂလ္လာန်ထေရ်သခင် အရှင်ရဟန္တာကြီးကို ငရဲမီးလိုက်သည်-
ဟု တုတုပပ ပြောမှားကြသောစကား၊

ဘုရားအလောင်းတော် ပဋိသန္ဓေယူခိုက် စေတီတိုက်နှင့်တူသော အမိဝမ်းရေကို မြင်၍ သုဒ္ဓေါဒနမင်းကြီးပင် ရှိခိုးလေယောင် ယုတ္တိဆောင်၍ စာစောင်၊စာငယ်များတွင် ရေးထား၍ ပြောမှားကြသော စကားကဲ့သို့ပင် ယခင် ပရိနိဗ္ဗာန်စကားမှာလည်း မှား၍ လက်စမဆုံးနိုင်ပင် ရှိချိမ့်မည်။ ယင်းသည် ကေမိဝါဒစကားရပ် ဋီကာပါဌ်၏ အတ္ထယောဇနာ မြန်မာဘာသာကား-

ပစ္ဆိမဘဝိကာ၊ ပစ္ဆိမဘဝိကဖြစ်ကုန်သော။ ပရိနိဗ္ဗိတကိစ္စာ၊ ပြီးပြီးသော အရဟတ္တ-
ဖိုလ်ကိစ္စရှိကုန်သော။ ခိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာဖြစ်ကုန်သော။ ဥပါသိကာ၊ ဒါယိကာမတို့သည်။
ပရိနိဗ္ဗာနပူရံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ရွှေပြည်မြတ်သို့။ ပဝိသိဿာမ၊ ဝင်ကုန်အံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ပရိနိဗ္ဗာန-
မဉ္ဇေ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူအံ့သော ညောင်စောင်း၌။ ဌိတကာလေ၊ တည်သောကာလ၌။ အတ္တနော၊
မိမိ၏။ လိင်္ဂဿ၊ ဣတ္ထိလိင်္ဂ၏။ ဟိနတာယ၊ ယုတ်သည်၏။ အဖြစ်ကြောင့်။ တေန၊ ထိုဣတ္ထိ
လိင်္ဂဖြင့်။ ပရိနိဗ္ဗာယိတံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုအံ့သောငှာ။ အသက္ကုဏေယျဘာဝတော၊ မတတ်
ကောင်းသည်၏ အဖြစ်ကြောင့်။ တံ၊ ထိုဣတ္ထိလိင်္ဂကို။ ပရိဝတ္တေတွာ၊ ပြန်၍။ ပုရိသလိင်္ဂ-
နေဝ၊ ယောက်ျားအသွင်ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုရကုန်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ့်
ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ ပုရိသလိင်္ဂဿေဝ၊ ယောက်ျားအသွင်၏သာလျှင်။ ဥတ္တမဘာဝတော၊
မြတ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ထိုကေမိစကားကို ပယ်ရှားစွန့်ပစ်၍ ပစ္ဆိမဘဝိကရဟန္တာမသည် ဣတ္ထိလိင်္ဂ ဣတ္ထိ
ဘာဝ၊ မိန်းမ၏အသွင်ဖြင့်ပင် နိဗ္ဗာန်ခွင်သို့ ဝင်ကြောင်းများကို ၎င်းစကားအဆက်၊ ဝါကျာ-
ရမ္မ၊ ဝိတ္တာရဝေဝုဓ် စုဒ္ဓိစောဒနာကို မှားစွာ ကျယ်ပွား၍ စကားပြီးဆုံး နိဂုံးသို့ ရောက်ကာလ-

တသ္မာ ပစ္ဆိမဘဝိကာ ဣတ္ထိယော ဧတေနေဝ ဣတ္ထိဘာဝေန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိတိ
ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ဧဝှေ ကတွာ ဣန္ဒြိယယမကေ နိရောဓဝါရေ “ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈတိ၊
တဿ ပုရိသိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈိဿတိတိ။ ဣတ္ထိနံ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိနံ။ ယာ စ ခုပါဝစရံ
ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ ယာ စ ဣတ္ထိယော ကတိမိ ဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာ-
ယိဿန္တိ။ တာသံ စဝန္တိနံ။ တာသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈတိ၊ နော စ တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ
နိရုဇ္ဈိဿတိ”တိ ဝုတ္တံ။

ဟူသော ပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ ယင်းသည့် သမာနဝါဒသာဓကပါဌ်၏
အတ္ထယောဇနာ မြန်မာဘာသာကား-

တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပစ္ဆိမဘဝိကာ၊ ပစ္ဆိမဘဝိက ဖြစ်ကုန်သော။ ဣတ္ထိယော၊
မိန်းမတို့သည်။ ဧတေနေဝ ဣတ္ထိဘာဝေန၊ ထိုမိန်းမ၏အဖြစ်ဖြင့်သာလျှင်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ၊
ပရိနိဗ္ဗာန်ယူကုန်၏။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ၊ မှတ်အပ်၏။ ဧဝှေ ကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။

ဣန္ဒြိယယမကေ၊ ဣန္ဒြိယယမိုက်ကျမ်း၌။ နိရောဓဝါရေ၊ နိရောဓဝါရ၌။ “ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈတိ ။လ။ နိရုဇ္ဈိဿတိ”တိ။ ယဿ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ ။လ။ နိရုဇ္ဈိဿတိ-ဟူ၍။ ဝုတ္တံ၊ ဘုရားဟောတော်မူအပ်ပြီ။

ပါဠိတော်၏အနက်ကား- ယဿ၊ အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ဆဲ။ တဿ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့လော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့သော အမေးတော်သည်။ သတိ၊ ရှိသော်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိနံ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုဆဲဖြစ်ကုန်သော။ ဣတ္ထိနံ၊ မိန်းမတို့အားလည်းကောင်း။ ယာ စ ဣတ္ထိယော၊ အကြင်မိန်းမတို့သည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဘုံသို့။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့။ စဝန္တိနံ၊ စုတိဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တာသံ ဣတ္ထိနံ၊ ထိုမိန်းမတို့အားလည်းကောင်း။ ယာ စ ဣတ္ထိယော၊ အကြင်မိန်းမတို့သည်။ ရူပါဝစရံ၊ ရူပါဝစရဘုံသို့။ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ၊ ဖြစ်၍။ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုကုန်လတ္တံ့။ စဝန္တိနံ၊ စုတိဆဲဖြစ်ကုန်သော။ တာသံ ဣတ္ထိနံ၊ တို့အားလည်းကောင်း။ တာသံ ဣတ္ထိနံ၊ ထိုမိန်းမတို့အား။ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ၊ ဣတ္ထိန္ဒြိယသည်။ နိရုဇ္ဈတိ၊ ချုပ်ဆဲ။ တာသံ ဣတ္ထိနံ၊ ထိုမိန်းမတို့အား။ ပုရိသိန္ဒြိယံ၊ ပုရိသိန္ဒြိယသည်။ နော စ နိရုဇ္ဈိဿတိ၊ ချုပ်လတ္တံ့ မဟုတ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေတော်မူ၏။

၎င်းဋီကာဆရာ၏ သာဓက နိရောဓဝါရ၊ ဣန္ဒြိယယမိုက်ပါဠိတော်၏ အရ၌ အရည်စစ် အဓိပ္ပါယ်ကား- အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်အား ဣတ္ထိန္ဒြိယ ချုပ်ဆဲ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်အား ပုရိသိန္ဒြိယ နောင်ချုပ်လတ္တံ့။ ချုပ်ရာကာလ ရှိဦးမည်လော-ဟူသော အမေးတော်၏ အဖြေတွင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုဆဲသော မိန်းမ၊ ရူပဘုံ၌ဖြစ်၍ နောင်ကာမဘုံသို့ မလားဘဲ ထိုရူပဘုံ၌ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍ ကာမဘုံ၌ စုတိကျဆဲသော မိန်းမ၊ ဤဘဝမှ နောင် ၂-ဘဝ၊ ၃-ဘဝ-စသည် ဖြစ်သော်လည်း ယောက်ျားမဖြစ်ဘဲ မိန်းမချည်းသာဖြစ်၍ မိန်းမအဖြစ်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုလတ္တံ့ဖြစ်၍ စုတိကျဆဲဖြစ်သော မိန်းမ၊ ထိုမိန်းမ ၃-ယောက်တို့အား ဣတ္ထိန္ဒြိယ ချုပ်ဆဲ၊ ပုရိသိန္ဒြိယ နောင်ချုပ်လတ္တံ့။ ချုပ်ရာကာလ မရှိ-ဟု ဖြေတော်မူရကား မိန်းမတို့သည် မိန်းမအဖြစ်နှင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုသည်-ဟု မှတ်။

ဣတ္ထိနံ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိနံ၊ ယာ စ ဣတ္ထိယော ကတိစိဘဝေ ဒဿေတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿန္တိ။ တာသံ စဝန္တိနံ၊ တာသံ ဣတ္ထိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈတိ၊ နော စ တာသံ ပုရိသိန္ဒြိယံ နိရုဇ္ဈိဿတိ။

ဟူသော ပါဠိတော်မြတ်ကို ကြပ်ကြပ်နှလုံးသွင်းရာ၏။ သို့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၏ ရှေ့နောက်စကားကို မစဉ်းစားမီ၊ နေရာကျကို မသိဘဲ တွေ့မိတွေ့ရာနှင့်သာ လူလိမ္မာလုပ်၍ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် အနိုင်အထက် ပြောဆိုကြသောစကား ပြန့်ပွား၍ ကြားသိသသူတို့

ကလည်း နေရာကျကို မတွေးမထောက်၊ မမေးမလျှောက်ဘဲ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ မှားပါသည်အရာကို အမှန်သာ ထင်မှတ်၍ ထပ်ကာထပ်ကာ ပြောကြ၍ အမှားလက်စ မသတ်နိုင် ရှိလေသည်။

ဥပမာကား ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်းသုတ်အဋ္ဌကထာ(နှာ-၂၁၅)တွင်-

ကသွာ ကုလပုတ္တဿ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ န နိဗ္ဗတ္တံ။ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခရာနံ
အဒိန္နတာယ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ၊ ဒိန္နဒါနော ကတာဘိနိဟာရော။ အယဉ္ဇေ ပုနပဋိသန္ဓိ-
ကော၊ တသ္မာ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ဟူသောပါဌ်ကို တွေ့မြင်လေလျှင်-

ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကုလပုတ္တဿ၊ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးအား။ ဣဒ္ဓိမယ-
ပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသနည်း။ ပုဗ္ဗေ၊
ရှေ့၌။ အဋ္ဌန္တံ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ ပရိက္ခရာနံ၊ ပရိက္ခရာတို့ကို။ အဒိန္နတာယ၊ မလှူဖူးသော
ကြောင့်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသလော။ ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ အမေးသည်။ သတိ၊ ရှိသော်။
ဒိန္နဒါနော၊ လှူဖူးသော ပရိက္ခရာလည်း ရှိ၏။ ကတာဘိနိဟာရော၊ ပြုခဲ့ဖူးသော ဆုတောင်း
ခြင်းလည်း ရှိ၏။ အယဉ္ဇေ၊ ဤပုတ္တုသာတိမည်သော မင်းသည်ကား။ ပုန ပဋိသန္ဓိကော၊
တဖန် ပဋိသန္ဓေနေဖွယ် ရှိသေး၏။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်
ပြီးသော သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

ဤသို့ ပုစ္ဆာ ၂-ရပ်ထား၍ အနက်ယောဇနာရမည်ကို ပါဠိရှေ့နောက် စကားကို
မထောက်မထား၊ မဆင်ခြင်မိ၊ ရှေး၌လည်း ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးအား မြတ်စွာဘုရားသည်
အရဟတ္တဖိုလ်ကို အဆုံးထား၍ ဟောပါငြားလည်း မိမိ၏အပါးသို့ ရောက်လာသော
သားငယ်ကို ဖခင်-မင်းကြီးက မိမိသို့ ဆောင်သော ခဲဖွယ်၊ဘောဇဉ်ကို ပေးသည်ပင် ဖြစ်လင့်
ကစား သားငယ်၏ခံတွင်းနှင့် ဆ၍ မျှရုံသာ ဝင်လေသကဲ့သို့ အနာဂါမိဖိုလ်၌သာ တည်လေ
သည်။ ဥပမာဆောင်၍ပြသော စကားလည်း ပါသေးသည်ပင်။ ယင်းသို့ဖြစ်၍ အဋ္ဌကထာ
စကား၏အရ အဓိပ္ပါယ်အကျမှာ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးသည် ပစ္ဆိမဘဝကပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်သေး
သောကြောင့် အနာဂါမိဖိုလ်တွင်သာ တည်၍ စုတိစိတ်ကျလေရကား သုဒ္ဓါဝါသဘုံ၌
ဖြစ်လေသည်။ အကယ်၍ ပစ္ဆိမဘဝကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်အံ့။ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံကို ရ၍ ဧဟိဘိက္ခု
ရဟန်း ဖြစ်ထိုက်၏။ ဤသို့ နေရာကျ ယူရမည်ကို-

ကသွာ ကုလပုတ္တဿ ဣဒ္ဓိမယပတ္တစီဝရံ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ ပုဗ္ဗေ အဋ္ဌန္တံ ပရိက္ခရာနံ
အဒိန္နတာယ န နိဗ္ဗတ္တန္တိ။

ဤရွှေမျှသာ ယူပြီးလျှင် ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ အစုံပြု၍ -

ကသွား၊ အဘယ်ကြောင့်။ ကုလပုတ္တဿ၊ ပုတ္တုသာတိမည်သော အမျိုးသားအား။
ဣဒ္ဓိမယပတ္တစိဝရံ၊ တန်ခိုးဖြင့်ပြီးသော သပိတ်၊ သင်္ကန်းသည်။ န နိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်လေသနည်း။
ဣတိ ပုစ္ဆာယံ၊ ဤသို့ မေးသော်။ ပုဗ္ဗေ၊ ရှေ့၌။ အဋ္ဌန္တံ၊ ပရိက္ခရာနံ၊ ၈-ပါးသော ပရိက္ခရာ
တို့ကို။ အဒိန္နတာယ၊ မလှူဖူးသောကြောင့်။ နနိဗ္ဗတ္တံ၊ မဖြစ်။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဖြေအပ်၏။

ဤသို့ အနက်ယောဇနာဖြစ်၍ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးသည် ပရိက္ခရာ မလှူဖူးသော
ကြောင့် ရဟန်းမပြုရသည် ထင်မှတ်၍ ၄, ၅-အင်္ဂါခန့်စာ သာရကထာမည်သော စာစောင်
ကို ထုတ်ဆောင်ရေးသားသော ဆရာသည်-

သုဒ္ဓေါဒန၊ ရာဇည၊ ဘဝကုန်မကြွင်း။

ပုတ္တုသာတိ၊ သန္တတိ၊ ထွတ်ဘုန်းရှိ၊ မြေးငြိရမက်ကင်း။

ပရိက္ခရာ၊ မလှူပါ၊ ရှေးခါ ကံအရင်း-

ဟု ကဗျာရေးသား စီထား၍ မှားပါသည့်အရာကို ပညာနည်းသူ၊ လူဗာလအပွသုတ
ပုဂ္ဂိုလ်များက စကားလုပ်၍ အဟုတ်အဟတ် ထင်မှတ် ပြောဆို ကြသကဲ့သို့ ရှိ၏။

ထိုစကား၌ “မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် မင်္ဂလမြတ်စွာဘုရား ညီတော်
ဝေမာတိကဖြစ်သော အာနန္ဒာမည်သော လူလင်နှင့်တကွ ဘုရားထံသို့ ရောက်လာသော
ကုဋေ ၉၀၀-မျှလောက်သော ပရိသတ်တို့အား တရားဟောတော်မူပြီး၍ ရှေးပါရမီကို
ကြည့်တော်မူလျှင် ရဟန်းပြုထိုက်သည်ကို မြင်၍ ‘ဧတ ဘိက္ခဝေါ’-ဟု ခေါ်တော်မူလျှင်
ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း ဖြစ်ကြကြောင်း၊ (ဗုဒ္ဓဝင်၊ ၄။ ၁၇၇-၈)

မဟာကပ္ပိနဝတ္ထုတွင် မဟာကပ္ပိနမင်းကြီးနှင့်တကွ ၁၀၀၀-သော အမတ်တို့သည်
ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက် ရဟန်း ၂-သောင်းတို့အား သင်္ကန်း ၂-သောင်း လှူခဲ့ဖူး
သောကြောင့်လည်းကောင်း နောက် ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ ၁,၀၀၀-တို့အား သင်္ကန်း ၁,၀၀၀-လှူခဲ့ကြ
ဖူးသောကြောင့်လည်းကောင်း ဧဟိဘိက္ခုရဟန်း ဖြစ်ကြကြောင်း၊ (ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၁။ ၃၅၆)

ဒါရုစီရိယမည်သော ပုဂ္ဂိုလ်မှာ ကဿပမြတ်စွာဘုရားလက်ထက်တော်က ရဟန်း
တရားကို အားထုတ်ခဲ့ပါသော်လည်း တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူကိုမျှ သပိတ်၊ သင်္ကန်း မလှူ
ခဲ့ဖူးသောကြောင့် ဧဟိဘိက္ခု ရဟန်းအဖြစ်ကို မရဘဲ ပရိနိဗ္ဗာန်စံယူလေသည်”(ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၁။
၄၁၁-၂)ဟု ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာတို့၌လာသော ဝတ္ထုသာဓကကို
ထောက်၍ “သုဒ္ဓေါဒနမင်း၊ ရာဇညမင်း၊ သန္တတိအမတ်တို့မှာ ပရိက္ခရာ မလှူဖူးသောကြောင့်

ရဟန်းမပြုရဆိုသော စကားသင့်တန်စေ။ ပုတ္တုသာတိမင်းကြီးမှာကား လှူခဲ့ဖူးသော ကုသိုလ်
ထူးရှိလျက် ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ် မဟုတ်၍သာ ရဟန်း မပြုရ” ဤသို့ မှတ်ရာ၏။ (မ၊ ၄၄။ ၂၁၅)

သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ ပစ္ဆိမပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏေ ပဌမေန သောမနဿ-
သဟဂတတိဟေတုကအသင်္ခါရိကမဟာဝိပါကစိတ္တေန ပဋိသန္နိ ဂဏှန္တိ။

(အဘိ၊ ၄၁။ ၃၀၇)

ဟု ပစ္ဆိမဘဝိက ဘုရားအလောင်းတို့သည် သောမနဿသဟဂုတ် ဉာဏသမ္ပယုတ်တိဟိတ်
ပဌမအသင်္ခါရိကစိတ်တို့ဖြင့် ပဋိသန္ဓေယူတော်မူကြောင်းကို ဆိုတော်မူသော ဓမ္မသင်္ဂဏီ
အဋ္ဌကထာပါဌ် “ကာလ-ဒီပ-ဒေသ-ကုလ-ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန ပဉ္စဝိလောကနံ
နာမ ဝိလောကေသိ”ဟု ကြည့်ခြင်း ၅-ပါးကို ကြည့်တော်မူပြီးမှ စုတိစိတ်ကျသည်ကို ပြသော
၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာပါဌ်(နှာ-၇၆) “ဧကန္တပရိတ္တာရမ္မဏာနိ ကာမာဝစရမဟာဝိပါ-
ကာနိ”ဟု ကာမာဝစရမဟာဝိပါကစိတ်တို့သည် စင်စစ် ပရိတ္တတရားကိုသာ အာရုံပြုသည်-
ဟု ပြဆိုသော ၎င်းဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာပါဌ်(နှာ-၃၀၆) ‘ပဉ္စဝိသ ပရိတ္တမ္ပိ’ဟု ၂၅-ပါးကုန်သော
စိတ်တို့သည် စင်စစ်ပရိတ္တတရားကိုသာ အာရုံပြု၏-ဟု ပြဆိုသော အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟ
အဋ္ဌကထာပါဌ်(ဂါထာ-၆၃)။ သို့ အဋ္ဌကထာအရပ်ရပ် လာသည်ကို ထောက်၍ မြတ်စွာ
ဘုရား၏ စုတိတော်စိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံမပြု။ ပရိတ္တာရမ္မဏ ဧကန်ဖြစ်၍ ကံ၊ ကမ္မ
နိမိတ်၊ ဂတိနိမိတ် ၃-ပါးတို့တွင် ဂတိနိမိတ်ကိုသာ အာရုံပြုသည်-ဟု အာရုံအာရမ္မဏိက
ပစ္စည်းပစ္စယုပ္ပန် မဆန့်ကျင်အောင် ပရမတ္ထဓမ္မကို နေရာကျကျ ကြံဆ၍ ယူရပါမည်ကို
ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူသည်နှင့်တကွ “အနေဇော သန္တိ’မာရဗ္ဗ၊ ယံ ကာလ’မကရီ မုနိ”ဟု
အရှင်အနုရုဒ္ဓါသည် သံသာလှစ်ဖွင့် ကျူးရင့်တော်မူသော ဥဒါန်းဂါထာ(ဒီ၊ ၂။ ၁၂၉)ကို စွဲ၍
မြတ်စွာဘုရား စုတိတော်စိတ်သည် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုသည် ထင်မှတ်၍ “လောကသာမိ၊
မာရဇိကား၊ ဩအာရုံ၊ မြဲမကြုံရှင့်၊ ဘုံနိဗ္ဗာန်ထေ၊ အာရုံစွဲ၏၊ မှတ်ကုန်လှည့်လော့”ဟု
ကျည်းကန်၊ ရှင်နန္ဒဓဇ စပ်ဆိုသော ကဗျာစကား အမှားကို အမှန်ထင်၍ ယခုတိုင်ပင်
ပြောကြသကဲ့သို့ ရှိ၏။

သဗ္ဗေပိ သဗ္ဗညုဗောဓိသတ္တာ၊ ခပ်သိမ်းကုန်သော ဘုရားအလောင်းတော်တို့သည်။
ပစ္ဆိမ ပဋိသန္နိဂ္ဂဟဏေန၊ တုသိတာနတ်ပြည်မှ ပစ္ဆိမဘဝိက ပဋိသန္ဓေကို ယူတော်မူသော
အခါ၌။ ပဌမေန၊ ရှေးဦးစွာသော။ သောမနဿ သဟဂတတိဟေတုက အသင်္ခါရိက
မဟာဝိပါကစိတ္တေန၊ သောမနဿသဟဂုတ်ဉာဏသမ္ပယုတ် တိဟိတ် အသင်္ခါရိက မဟာ-
ဝိပါကစိတ်ဖြင့်။ ပဋိသန္နိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဂဏှန္တိ၊ ယူတော်မူကြကုန်၏။ ကာလ၊ ဒီပ၊ ဒေသ၊
ဇနေတ္တိအာယုပရိစ္ဆေဒဝသေန၊ ဘုရားဖြစ်ရာကာလကို ကြည့်ခြင်း၊ ကျွန်းကို ကြည့်ခြင်း၊

အရပ်ကို ကြည့်ခြင်း၊ အမျိုးကို ကြည့်ခြင်း၊ အမိအသက်၏ အပိုင်းအခြားကို ကြည့်ခြင်း၏ အစွမ်းအားဖြင့်။ ပဉ္စဝိလောကနံ နာမ၊ ၅-ပါးသောကြည့်ခြင်း မည်သည်ကို။ ဝိလောကေသိ၊ ကြည့်တော်မူ၏။

ကာမာဝစရ မဟာဝိပါကာနိ၊ ကာမာဝစရ မဟာဝိပါက်စိတ်တို့သည်။ ဧကန္တ-ပရိတ္တာရမ္မဏာနိ၊ စင်စစ် ကာမတရားကိုသာ အာရုံပြုကုန်၏။ ပဉ္စဝီသ၊ မနောဒွါရာဝဇ္ဇန်း ကြဉ်သော အဟိတ်စိတ် ၁၇-ခု၊ မဟာဝိပါက် စိတ် ၈-ခုအားဖြင့် ၂၅-ပါးကုန်သော စိတ်တို့ သည်။ ပရိတ္တမ္ပိ၊ ကာမအာရုံ၌။ ဘဝေ၊ ၏။

ဤသို့-စသည်ဖြင့် မှတ်သားမိသမျှ ပြဆိုရန် အမှာကား များစွာပင် ရှိချေ၏။ ယခု မေးလျှောက်သော စကားမှာလည်း အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာတို့၏ ရှေ့နောက်ကို မထောက်မချင့် မသင့်တင့်သော ယူခြင်းဖြင့်သာ ယူမှားလေရကား “ပစ္ဆိမဘဝိကာခိဏာသဝါ။လ။ ပုရိသလိင်္ဂ သေဝ ဥတ္တမဘာဝတော” ဟူသော ကေစိဝါဒကို သဘောကြံ(ကျ)မိ၍ ပါဠိ၊အဋ္ဌကထာတို့၏ ရှေ့နောက်ကို မထောက်မဆ တစွန်းတစကိုသာ မှတ်သား၍ ပြောမှားကြလေသည်။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၂၄-ခုမြောက်သော တဏှာဝဂ်၌ ၅-ခုမြောက်သော ခေမာမိဖုရား၏ ဝတ္ထုတွင် မြတ်စွာဘုရား တရားဟောတော်မူ၍ ခေမာမိဖုရား အရဟတ္တဖိုလ်၌ တည်လျှင် “ဒကာဗိမ္ဗိသာရမင်း၊ ခေမာမိဖုရားသည် ရဟန်းပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်း ငှာလည်းကောင်း ထိုက်၏” ဟု မိန့်တော်မူကြောင်းကို-

သတ္တာပိ ရာဇာနံ အာဟ မဟာရာဇ ခေမာယ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ ဝါ
ဝဋ္ဋတိ။ (ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၂။ ၃၀)

ဟူ၍ လာသည်။

သတ္တာပိ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ရာဇာနံ၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးကို။ အာဟ၊ မိန့်တော်မူ၏။ မဟာရာဇ၊ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီး။ ခေမာယ၊ ခေမာမိဖုရားသည်။ ပဗ္ဗဇိတုံ ဝါ၊ ရဟန်းပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ပရိနိဗ္ဗာယိတုံ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုခြင်းငှာလည်းကောင်း။ ဝဋ္ဋတိ၊ သင့်၏။

ဤပါဠိတော်၌ ခေမာမိဖုရား အရဟတ္တဖိုလ်သို့ ရောက်လျှင် လူ၏အသွင်သည် အလွန်ယုတ်သောကြောင့် အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် မတန်၊ ရဟန်း၏အသွင်သာ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် တန်ရကား သုဒ္ဓေါဒနမင်း၊ ရာဇညမင်း၊ သန္တတိအမတ်၊ ဒါရုစီရိယတို့ကဲ့သို့ ရဟန်း မပြုထိုက် သသူတို့မှာ ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကြကုန်၏။ ရဟန်းအဖြစ်ကို ထိုက်သသူမှာ ရဟန်းပြုကုန်၏။ ခေမာမိဖုရားမှာ ရဟန်းပြုထိုက်ရကား ရဟန်းမိန်းမအထံ၌ ရဟန်းအဖြစ်ကို ရသတည်း။

ဤအရာ၌ ဂိဟိလိင်္ဂသည် ဟိနုဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် မတန်၊ ပဗ္ဗဇ္ဇလိင်္ဂသည် တားမြစ်သည်ဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် တန်သောကြောင့် ရဟန်းပြုရကြောင်းကိုသာ လာသည်။ ဣတ္ထိလိင်္ဂသည် ဟိနုဖြစ်၍ အရဟတ္တဖိုလ်၊ နိဗ္ဗာန်နှင့် မတန်ကြောင်းကို မလာ။ ထို့ကြောင့် ဂိဟိလိင်္ဂနှင့် ပဗ္ဗဇ္ဇလိင်္ဂကိုသာ ဟိနုဥက္ကဋ္ဌအဖြစ်ဖြင့် ထူးသည်ကိုသာ မှတ်ရာ၏။

ထို့ကြောင့် ခုဒ္ဒကနိကာယ်အဝင်ဖြစ်သော ဝိဘင်္ဂအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂ-ဝဏ္ဏနာ(နှာ-၅၀၅)၌-

သောတာပန္နာဒယော ယာဝဇီဝံ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဒိဏာသဝါ ပန ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ။ ကသ္မာ အရဟတ္တံ နာမ သေဋ္ဌဂုဏံ၊ ဂိဟိလိင်္ဂံ ဟိနု၊ တံ ဟိနတာယ ဥတ္တမဂုဏံ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ။ တသ္မာ ပရိနိဗ္ဗာတုကာမာ ဝါ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဝါ ဟောန္တိ၊

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သောတာပန္နာဒယော၊ သောတာပန်-အစရှိသည်တို့သည်။ ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ တိဋ္ဌန္တိ၊ တည်ကုန်၏။ ဒိဏာသဝါ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပရိနိဗ္ဗာယန္တိ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုရကုန်၏။ ပဗ္ဗဇန္တိ ဝါ၊ ရဟန်းသော်လည်း ပြုရကုန်၏။ ကသ္မာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ အရဟတ္တံ နာမ၊ အရဟတ္တဖိုလ် မည်သည်။ သေဋ္ဌဂုဏံ၊ မြတ်သော ဂုဏ်ရှိ၏။ ဂိဟိလိင်္ဂံ၊ လူ၏အသွင်သည်။ ဟိနု၊ ယုတ်၏။ တံ၊ ထိုသို့ လူ၏အသွင်သည်။ ဟိနတာယ၊ ယုတ်သည့်အဖြစ်ကြောင့်။ ဥတ္တမဂုဏံ၊ မြတ်သော ဂုဏ်ကို။ ဓာရေတုံ၊ ဆောင်ခြင်းငှာ။ န သက္ကောတိ၊ မတတ်နိုင်။ တသ္မာ၊ ထို့ကြောင့်။ ပရိနိဗ္ဗာတုကာမာ ဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်သော်လည်း ပြုလိုကုန်သည်။ ပဗ္ဗဇိတုကာမာ ဝါ၊ ရဟန်းသော်လည်း ပြုလိုကုန်သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤကား “ခေမာ၊ ဥပ္ပလဝဏ်၊ မိန်းမမွန်-ဟု၊ နိဗ္ဗာန်လည်း ရ၊ ရဟန်းမ-ဟု” ဟူသော ပါရမီဆရာ ကဗျာစကားကို အလျင်းသွယ်၍ အကျယ်ပြဆိုလိုက်သည်။ အထက် ဣန္ဒြိယမိုက်ပါဠိတော်၊ နိရောဓဝါရဖြင့် သိသာပြီ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ တဏှာဝဂ်၊ ၂-ခု မြောက်သော ဂူထသူကရ(ပေါတိကာ)ဝတ္ထု၌ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရားလက်ထက် မိန်းမ၊ ၎င်းနောက် ကြက်မဖြစ်၍ ဇရပ်အနီးအပါးတွင်နေရာ ကမ္မဋ္ဌာန်းစီးဖြန်းသော ရဟန်း၏ အသံကို အာရုံပြု၍ စုတိကျလျှင် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် မင်းသမီးဖြစ်၍ ပရိဗိုဇ်ရဟန်း ပြုပြီးသော် ပုလု(၉)ဝကကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းဆင်ခြင်ရကား ပဌမဈာန်ကို ရ၍ ဗြဟ္မာ့ပြည်၌ ဖြစ်၏။ ဗြဟ္မာ့ပြည်မှ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် သူဌေးသမီး ၁-ကြိမ်၊ ၎င်းနောက် ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင်

ဝက်မ ၁-ကြိမ်၊ ထိုဝက်မဖြစ်သောအခါ ဘုရားမြင်တော်မူ၍ ပြုံးတော်မူရာ အာနန္ဒာ လျှောက်သောကြောင့် အတိတ်ကာလ ကကုသန်မြတ်စွာဘုရား၏ လက်ထက်မှ စ၍ ဖြစ်ရာ ဘဝကို မိန့်တော်မူသည်။ ၎င်းနောက်-

- သုဝဏ္ဏဘုမ္မိတိုင်း၌ မင်းသမီး ဖြစ်၏။ ၎င်းနောက်-
- ဓနဝါသီအရပ်၌ သာမညမိန်းမ၊ ၎င်းနောက်-
- သုပ္ပါရက သင်္ဘောဆိပ်၌ မြင်းကုန်သည်သမီး၊ ၎င်းနောက်-
- ကာဝိယသင်္ဘောဆိပ်၌ လှေသူကြီးသမီး၊ ၎င်းနောက်-
- အနုရာဓပြည်၌ မင်းသမီး၊ ၎င်းနောက်-
- ၎င်းပြည်တောင် မနီးမဝေးသောအရပ် ပေါက္ကန္တရွာ(ဘောက္ကန္တရွာ)၌ သုမနသုဌေးသမီး သုမနာ၊

ဤစကား၌ သထုံပြည်ကို သုဝဏ္ဏဘုမ္မိ-ဟု လာသည်။ အနုရာဓပြည်၊ ပေါက္ကန္တရွာ ကား သီဟိုဠ်ကျွန်းတည်း။ နောက် ပေါက္ကန္တရွာ ပျက်ပြား၍ ပုဏ္ဏမည်သောရွာတွင် နေရာ ဒုဋ္ဌဂါမဏိမည်သော မင်းကြီး၏ အမတ်ဖြစ်သော လကုဏ္ဍကဘဝိဗ္ဗယ(အတိမ္မရ)၏ မယား ဖြစ်သတည်း။ ထိုအခါ ကောဋုပဗ္ဗတ မဟာဝိဟာရ၌နေသော ရဟန္တာ အနုရုဒ္ဓါမထေရ်မြတ် ထိုအရပ်သို့ ဆွမ်းခံလာရာ ထိုအမတ်ကြီး၏မယား သုမနာကို မြင်လျှင် “ငါ့ရှင်တို့၊ မြတ်စွာ ဘုရား ရာဇဂြိုဟ်ပြည်တွင် ဆွမ်းရပ်ခံဝင်တော်မူရာ ပြုံးတော်မူကြောင်းကို အာနန္ဒာ လျှောက် လျှင် ကကုသန်ဘုရား လက်ထက်တော်မူစ၍ အတ္ထုပ္ပတ္တိနှင့်တကွ ဟောကြားတော်မူသော ဝက်မကား ဤဒါယကာမပင်တည်း”ဟု နောက်ပါ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူသော စကားကို ကြားသည်နှင့်တကွ ဇာတိဿရဉာဏ်အမြင်ဖြင့် ဆင်ခြင်သော် ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော ၁၂- ဘဝကို မြင်၍ “သံသရာဘဝ၌ ကျင်လည်ရသော အရာသည် အဇဉာကာသ ကောင်းကင်ဝ ၌ ထိုမှ၊ဤမှ အတည်မကျသဖြင့် ပစ်လွှတ်အပ်သော ဝတ္ထုဘဏ္ဍာကဲ့သို့ လွန်စွာ ထိတ်လန့် အပ်၏”ဟု ကြောက်ရွံ့ခြင်းဖြင့် ပြင်းစွာ ဖြစ်လေရကား ပဉ္စဗလ(က)ထေရီ ဘိက္ခုနီမထံ ရဟန်းပြု၍ တိဿမဟာဝိဟာရကျောင်းတိုက်၌ သတိပဋ္ဌာန်တရားကို နာ၍ အရဟတ္တဖိုလ် သို့ ရောက်လေလျှင် ပရိနိဗ္ဗာန်ပြုအံ့သောနေ့၌ စည်းဝေးရောက်လာသော ပရိသတ်တို့အား ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသော အလုံးစုံသော တရားစကားကို ပြန်ကြားပြီးမှ မဏ္ဍလာရာမတိုက်နေ ဓမ္မပဒဘာဏက မဟာတိဿမထေရ်နှင့် တရားပြောဟောကြ၍ အနုပါဒိသေသ နိဗ္ဗာန်စံယူ ကြောင်းကို-

သဗ္ဗေပိ အပ္ပမာဒေန သမ္မာဒေထာတိ ဝတ္တာ စတဿော ပရိသာ သံဝေဇေတွာ
ပရိနိဗ္ဗာတိ- (ဓမ္မ၊ ၅။ ၃၃၅။ ထောက် ဝိသဒိသံ)

ဟု လာသည်။

သဗ္ဗေပိ၊ အလုံးစုံသော ပရိသတ်အပေါင်းတို့ကိုလည်း။ အပ္ပမာဒေန၊ မမေ့မလျော့
သော သတိပညာတရားနှင့်။ သမ္မာဒေထ၊ ပြည့်စုံကြစေကုန်။ ဣတိ၊ သို့။ ဝတ္တာ၊ ဤ။
စတဿော ပရိသာ၊ ၄-ပါးကုန်သော ပရိသတ်တို့ကို။ သံဝေဇေတွာ၊ ထိတ်လန့်စေ၍။
ပရိနိဗ္ဗာတိ၊ ပရိနိဗ္ဗာန်ပြု၏။

ဤဂူထသူကရဝတ္ထုတွင်လည်း မိန်းမအဖြစ်ဖြင့်ပင် ပရိနိဗ္ဗာန် ပြုကြောင်းကို လာ
သည်။ လိင်ပြန်ရကြောင်းကို မလာ။ ဤသို့ ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာအရပ်ရပ်
လာသည်တို့တွင် ဣန္ဒြိယယမက၊ နိရောဓဝါရ၊ ဒေသနာတော်အရကို ထောက်ဆလျှင်
ပစ္စိမဘဝိကပရိနိဗ္ဗာန် ရဟန္တာမသည် ပရိသလိင်သို့ ပြန်ခြင်းမရှိ။ မိမိ၏ ဣတ္ထိလိင် မိန်းမ
သဏ္ဌာန်ဖြင့် ပရိနိဗ္ဗာန်ယူကြောင်းကို ကောင်းကောင်းကြီး သန္နိဋ္ဌာန်ချ မှတ်ရမည်။

ဤတွင်ရှေ့ ရဟန္တာမတို့ ပရိနိဗ္ဗာန်ယူသောအခါ လိင်ပြန်သည်၊ မပြန်သည်ကို
ပြဆိုရာသော စကားတစ်ရပ် အပြီးသတ်တည်း။

(၄) ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသညသတ်၊ ပစ္စန္တရာဇ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိကလိင်္ဂ၊ အနုပ္ပန္နဗုဒ္ဓ၊
ဤ ၈-ဌာနတို့ကို အဘယ်ကြောင့် ရပ်ပြစ် ၈-ပါးဆိုသည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ အင်္ဂုတ္တရ၊
အဋ္ဌကနိပါတ်၊ ၃-ခုမြောက်သော ဂဟပတိဝဂ်၌ ၉-ခုမြောက်သော ခဏသမယသုတ်
(အက္ခဏသုတ်)ဒေသနာတွင် မြတ်စွာဘုရားသည် “ချစ်သားတို့၊ ခဏကိစ္စ ခဏကိစ္စ-ဟူ၍
ပညာမရှိ မသိမလိမ္မာသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ ဆိုကြကုန်၏။ ထိုသို့ ဆိုကြငြားသော်လည်း ပညာမရှိ
မသိမလိမ္မာသော ပုထုဇဉ်တို့သည် ခဏကိုလည်းကောင်း သမယကိုလည်းကောင်း ဝေဖန်
ခွဲခြမ်း၍ မသိကြကုန်”ဟု-

ခဏကိစ္စော လောကော ခဏကိစ္စော လောကောတိ ဘိက္ခဝေ အဿုတဝါ
ပုထုဇ္ဇေနော ဘာသတိ၊ နော စ ခေါ ဇာနာတိ ခဏံ ဝါ အက္ခဏံ ဝါ။

(အံ၊ ၃၊ ၆၀-၆၂။ ဒီ၊ ၃၊ ၂၄၈-၉)ဟု မိန့်တော်မူပြီးမှ-

‘အဋ္ဌိမေ ဘိက္ခဝေ အက္ခဏာ အသမယာ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ’-ဟု မြတ်သော
သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ မအပ်လေရကား အရိယာမဂ်၊ ဖိုလ်နှင့် မထိုက်မတန်သော
၈-ပါးသော အခဏ၊ အသမယတို့ကို ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ခဏကိစ္စော လောကော ခဏကိစ္စော လောကောတိ၊ “ခဏကိစ္စော လောကော ခဏကိစ္စော လောကော”ဟူ၍။ အဿုတဝါ၊ အာဂမသုတ၊ အဓိဂမသုတ ၂-ပါးမရှိသော။ ပုထုဇ္ဇနော၊ ပုထုဇနံပုဂ္ဂိုလ်သည်။ ဘာသတိ၊ ပြောဆို၏။ ခဏံ ဝါ၊ ခဏကိုလည်း။ အခဏံ ဝါ၊ အခဏကိုလည်း။ နော စ ခေါ ဇာနာတိ၊ သိလည်း မသိ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်နှင့် ယှဉ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အက္ခဏာ၊ ခဏ မဟုတ်သည်တို့ကား။ အသမယာ၊ သမယ မဟုတ်သည်တို့ကား။ ဣမေ အဋ္ဌ၊ ဤ ၈-ပါးတို့တည်း။

ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာ၊ ဋီကာကျမ်းတို့ကို သိကျွမ်းလိမ္မာသည်ကား အာဂမသုတ၊ မဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သိသည်ကား အဓိဂမသုတ၊ ၈-ပါးသော အက္ခဏတို့၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူ လို၍ ကတမေ အဋ္ဌ-ဟူသော ပုစ္ဆာကို ထားပြီးမှ-

၁။ ဣဓ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ။လ။
ဘဂဝါ၊ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာနိကော၊ သမ္မောဓဂါမီ
သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော နိရယံ ဥပပန္နော ဟောတိ။ အယံ
ဘိက္ခဝေ ပဌမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ပဌမအက္ခဏကို ဟောတော်မူသည်။

၁။ အဋ္ဌ၊ ၈-ပါးကုန်သော။ အက္ခဏာ အသမယာ၊ တို့သည်။ ကတမေ၊ အဘယ်သည်
တို့နည်း ဟူမူကား။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အရဟံ၊ လူ၊ နတ်၊ ဗြဟ္မာ သတ္တဝါအပေါင်းတို့၏
ပူဇော်အထူးကို ခံထိုက်သော။လ။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။
တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ ဣဓ လောကေ၊ ဤလောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊
ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဩပသမိကော၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော။
ပရိနိဗ္ဗာယိကော၊ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းကို ပြုတတ်သော။ သမ္မောဓဂါမီ၊ ၄-ပါးသော မဂ်ဉာဏ်ကို
သိခြင်းသို့ ရောက်စေတော်မူသော။ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ မြတ်စွာဘုရားကိုယ်တိုင် ဟော
ကြားတော်မူသော။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။
အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ နိရယံ၊ ငရဲ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အရိယမဂ်-ဟု
ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။
ပဌမော၊ ရှေးဦးစွာသော။ အက္ခဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

ဤကား ရှေးဦးစွာသော ပဌမအက္ခဏ နိရယတည်း။ ဤမှ နောက်၌ “ပုန စ ပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ” မှ စ၍ သုဂတပ္ပဝေဒိတော-
တိုင်အောင် ပါဠိအနက်တို့ကို နည်းတူမှတ်၍-

၂။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော တိရစ္ဆာနယောနိယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ
ဒုတိယော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၂-ခုမြောက်သော တိရစ္ဆာနယောနိ ဒုတိယအက္ခဏ။

၃။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော ပေတ္တိဝိသယံ ဥပပန္နော ဟောတိ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ တတိယော
အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၃-ခုမြောက်သော ပေတ္တိဝိသယ တတိယအက္ခဏ။

၄။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော အညတရံ ဒီယာယုကံ (ဒေဝနိကာယံ) ဥပပန္နော ဟောတိ၊
အယံ ဘိက္ခဝေ စတုတ္ထော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၄-ခုမြောက်သော အညသတ္တဒေဝနိကာယ စတုတ္ထအက္ခဏ။

၅။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော ပစ္စန္နိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ အဝိညာတာ-
ရေသု မိလက္ခဏံ (မိလက္ခေသု)၊ အယံ ဘိက္ခဝေ ပဉ္စမော အက္ခဏော အသမ-
ယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၅-ခုမြောက်သော ပစ္စန္နမိလက္ခဏဒေသ ပဉ္စမအက္ခဏ။

၆။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော စ ဟောတိ
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော ဝိပရိတဒဿနော ။လ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဆဋ္ဌော အက္ခဏော
အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၆-ခုမြောက်သော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိက ဆဋ္ဌအက္ခဏ။

၇။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ။ သော
စ ဟောတိ ဒုပ္ပညော ဇဋ္ဌော ဇဋ္ဌမူဂေါ အပ္ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတဿ
အတ္တဿ မညာတုံ၊ အယံ ဘိက္ခဝေ သတ္တမော အက္ခဏော အသမယော ဗြဟ္မ-
စရိယဝါသာယ။ (အံ၊ ၃။ ၆၁)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၇-ခုမြောက်သော ဇဋ္ဌမူဂ သတ္တမအက္ခဏ။

၈။ ပုန စပရံ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော စ လောကေ အနုပ္ပန္နော ဟောတိ
အရဟံ ။လ။ ဘဂဝါ၊ ဓမ္မော စ န ဒေသိယတိ၊ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာယိကော

သမ္မောဓဂါမီ သုဂတပွဝေဒိတော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု
ပစ္စာဇာတော ဟောတိ ပညဝါ အဇ္ဈော အနေဠမူဂေါ၊ ပဋိဗလော သုဘာသိတ
ဒုတ္တာသိတဿ အတ္တဿ မညာတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ အဋ္ဌမော အက္ခဏော
အသမယော ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊

ဟူ၍ ဟောတော်မူသော ၈-ခုမြောက်သော အနုပ္ပန္နဗုဒ္ဓ အဋ္ဌမအက္ခဏ၊

ဤသို့ ၈-ခုသော အခဏတို့၏ သရုပ်ကို ပြတော်မူပြီးမှ “ဣမေ ခေါ ဘိက္ခဝေ
အဋ္ဌက္ခဏာ အသမယာ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ”ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

၂။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတော စ၊
မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အယဉ္ဇ
ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ တိရစ္ဆာနယောနိယံ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌဂီက
မဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ ဒုတိယော၊ ၂-ကြိမ်မြောက်
သော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ အသမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော
သီတင်း သုံးခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ ဒုတိယော၊ ၂-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊
အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

၃။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတော စ၊
မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊
ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။
အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ပေတ္တိဝိသယံ၊ ပြိတ္တာဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သည်။
ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊
အဋ္ဌဂီကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊
မထိုက်သော။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊
သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌဂီကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော
သီတင်းသုံးခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ တတိယော၊ ၃-ခုမြောက်သော။ အက္ခ-
ဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

၄။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ အညတရံ၊ အမှတ်မရှိသော။ ဒီဃာယုကံ၊ ယှဉ်သော အသက်ရှိသော။ ဒေဝနိကာယံ၊ အသညသတ် အရူပဘုံ၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ စတုတ္ထော၊ ၄-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ အခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

ဤစတုတ္ထအက္ခဏ၌ ‘ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ’-အရကို “အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ” နှိ က္ကဒံ အသညံ ဒေဝနိကာယံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ” ဟု အဋ္ဌကထာ မိန့်မှာဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ” နှိ က္ကဒံ၊ အညတရံ ဒီဃာယုကံ ဒေဝနိကာယံ ဟူသော ဤစကားကို။ အသညံ ဒေဝနိကာယံ၊ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်ခြင်းကို။ သန္ဓာယ၊ ရည်၍။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တံ၊ ဟောတော်မူအပ်၏။ (အံ၊ ၅၊ ၃။ ၂၂၄)

၅။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ပစ္စန္နိမေသု၊ ပစ္စန္နရစ်ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ အဝိညာတာရေသု၊ တရားကို အလွန် မသိ၊ မမြင်နိုင်ကုန်သော။ မိလက္ခူသု၊ ချင်းရိုင်း၊ ကရင်ရိုင်း-စသော တောင်သူလူမျိုးတို့၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ ပဉ္စမော၊ ၅-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ ပဉ္စမော၊ ၅-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

၆။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့၊ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌၊ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ မဇ္ဈိမေသု၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်လည်း။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကော၊ “နတ္ထိ ဒိန္နံ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ”အစရှိသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ ဆဋ္ဌော၊ ၆-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ ဆဋ္ဌော၊ ၆-ခုမြောက်သော။ အခဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

၇။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏ ။လ။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ မဇ္ဈိမေသု၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ဖြစ်ကုန်သော။ ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော စ၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ ဒုပ္ပညော၊ ပညာ မရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇဋ္ဌော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ချို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဇဋ္ဌမူဂေါ၊ မျက်စိကန်းခြင်း၊ နာပင်းခြင်း၊ အဆွံ့၊ အ-အ အဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတဿ၊ ကောင်း၊မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သော စကား၏။ အတ္ထဿ၊ အနက်ကို။ အညာတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ အပ္ပဋ္ဌိဗလော၊ မစွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ သတ္တမော၊ ၇-ခုသော။ အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ သတ္တမော၊ ၇-ခုမြောက်သော။ အက္ခဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

၈။ ပုန စ၊ တဖန်လည်း။ အပရံ၊ တပါးတုံ။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အရဟံ၊ လူ့နတ်တို့၏ ပူဇော်သက္ကာရကို ခံတော်မူထိုက်သော ။လ။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူ

သော။ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကော၊ လောက၌။ အနုပ္ပန္နော၊
 ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဩပသမိကော၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော။
 ပရိနိဗ္ဗာယိကော၊ ကိလေသ ပရိနိဗ္ဗာန်စံခြင်းကို ပြုတတ်သော။ သမ္မောဓဂါမိ၊ ၄-ပါးသော
 မဂ်ဉာဏ်ကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတော်မူသော။ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ မြတ်စွာဘုရား
 ကိုယ်တိုင် ဟောကြားတော်မူသော။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါးတရားကိုလည်း။ န ဒေသိယတိ၊
 ဟောတော်မူ။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ မဇ္ဈိမေသု၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ဖြစ်ကုန်
 သော။ ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဇဠော၊
 ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် မချို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနေဠမူဂေါ၊ မျက်စိကန်း၊ နားပင်း၊
 အဆွံ့၊ အ-အ မဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုဘာသိတဒ္ဓဟ္တာသိတဿ၊ ကောင်း၊မကောင်း
 သဖြင့် ဆိုအပ်သော။ အတ္ထဿ၊ အနက်ကို။ အညာတုံ၊ သိပြင်းငှာ။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်သည်။
 ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-
 ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အဋ္ဌမော၊ ၈-ခုမြောက်သော။
 အက္ခဏော၊ ခဏ မဟုတ်။ အသမယော၊ သမယ မဟုတ်။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော
 သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အနရဟော၊ မထိုက်သော။ အဋ္ဌမော၊ ၈-ခုမြောက်သော။
 အက္ခဏော၊ အက္ခဏ မည်၏။ အသမယော၊ အသမယ မည်၏။

ဘိက္ခဝေ၊ တို့။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော
 သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အက္ခဏာ၊ ခဏ မဟုတ်သည်တို့သည်။ အသမယာ၊
 သမယ မဟုတ်သည်တို့သည်။ ဣမေ ခေါ် အဋ္ဌ၊ ဤ ၈-ပါးတို့တည်း။

ဤပါဠိတော်(အံ၊ ၃။ အက္ခဏ-သုတ်)အရ၌—

၁။ ငရဲ၌ ဖြစ်သောသူ၊	၂။ တိရစ္ဆာန်ဘုံ၌ ဖြစ်သောသူ၊
၃။ ပြိတ္တာဘုံ၌ ဖြစ်သောသူ၊	၄။ အသညသတ်ဘုံ၌ ဖြစ်သောသူ၊
၅။ ပစ္စန္နရစ်အရပ်၌ တရားကို မသိနိုင်သော ချင်းရိုင်း၊ ကရင်ရိုင်း-စသည် ဖြစ်သောသူ၊	
၆။ မဇ္ဈိမဒေသ၌ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သောသူ၊	
၇။ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ချို့၍ မျက်စိကန်း၊ နားပင်း၊ အဆွံ့၊ အ-အ ဖြစ်
သောသူ။	

ဤသို့ ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါ၌ပင် တရားတော်ကို မနာထိုက်၊ မသိထိုက် သော
 အက္ခဏ ၇-ပါး၊

၈။ ဘုရားမဖြစ်သော ကာလမှာ မဇ္ဈိမဒေသ၌ ပညာရှိလူကောင်းဖြစ်၍ တရားတော်ကို မနာထိုက်၊မသိထိုက်သော အက္ခဏ ၁-ပါး။

ဤသို့ အက္ခဏ ၈-ပါးကို ဟောတော်မူသည်။ ဤအက္ခဏ ၈-ပါးကိုပင် အရပ်ပြစ် ၈-ပါးခေါ်ကြသည်-ဟု ယူရန်ရှိ၏။ ဤသို့ တရားတော်ကို မနာထိုက်၊ မသိထိုက်သော အခဏ ၈-ပါးကို ပြတော်မူပြီး၍ တရားတော်ကို နာထိုက်၊ သိထိုက်သော ၉-ခုမြောက်သော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒ် ဗြဟ္မစရိယဝါသ နဝမခဏကို ပြတော်မူလို၍-

ဧကောဝ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ ကတမော ဧကော? ဣမ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော ဂ လောကေ ဥပ္ပန္နော ဟောတိ အရဟံ ။လ။ ဘဂဝါ။ ဓမ္မော စ ဒေသိယတိ ဩပသမိကော ပရိနိဗ္ဗာယိကော သမ္မောဓဂါမိ သုဂတပ္ပဝေဒိတော။ အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော မဇ္ဈိမေသု ဇနပဒေသု ပစ္စာဇာတော ဟောတိ၊ သော စ ဟောတိ ပညဝါ။ အဇ္ဈော အနေဠမူဂေါ၊ ပဋိဗလော သုဘာသိတဒုဗ္ဘာသိတဿ အတ္ထဿ မညာတုံ။ အယံ ဘိက္ခဝေ ဧကောဝ ခဏော စ၊ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ။ (အံ၊၃။၆၁)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ ဧကောဝ၊ ၁-ခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ခဏော စ၊ ခဏသည်လည်းကောင်း။ သမယော စ၊ သမယသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တနည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌကိကမဂ်-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အရဟော၊ ထိုက်သော။ ခဏော စ၊ ခဏသည်လည်းကောင်း။ သမယော စ၊ သမယသည်လည်းကောင်း။ ဧကောဝ၊ ၁-ခုသာတည်း။ ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဧကော၊ ဗြဟ္မစရိယဝါသခဏ-ဟူသည်။ ကတမော၊ အဘယ်နည်း? ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ဣမ လောကေ၊ ဤလောက၌။ အရဟံ၊ လူ့နတ်တို့၏ ပူဇော်သက္ကာရကို ခံတော်မူထိုက်သော ။လ။ ဘဂဝါ၊ ဘုန်းတော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။ တထာဂတော စ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်လည်း။ လောကေ၊ လောက၌။ ဥပ္ပန္နော၊ ဖြစ်တော်မူသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ဩပသမိကော၊ ကိလေသာကို ငြိမ်းစေတတ်သော။ ပရိနိဗ္ဗာယိကော၊ ကိလေသာ ပရိနိဗ္ဗာန်စံတော်မူခြင်းကို ပြုတတ်သော။ သမ္မောဓဂါမိ၊ ၄-ပါးသော မဂ်ဉာဏ်ကို သိခြင်းသို့ ရောက်စေတတ်သော။ သုဂတပ္ပဝေဒိတော၊ မြတ်စွာဘုရား ကိုယ်တိုင် ဟောကြားတော်မူသော။ ဓမ္မော စ၊ သစ္စာ ၄-ပါး တရားကိုလည်း။ ဒေသိယတိ၊ ဟောတော်မူ၏။

အယဉ္ဇ ပုဂ္ဂလော၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား။ မဇ္ဈိမေသု၊ မဇ္ဈိမဒေသ ဖြစ်ကုန်သော။
 ဇနပဒေသု၊ ဇနပုဒ်တို့၌။ ပစ္စာဇာတော၊ ဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သော စ၊ ထိုသူသည်
 လည်း။ ပညဝါ၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ ပညာရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အဇဠော၊ ပဋိသန္ဓေ
 အားဖြင့် မချို့သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ အနေဠမူဂေါ၊ မျက်စိကန်း၊ နားပင်း၊ အဆွံ့၊ အ-အ
 မဖြစ်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ သုဘသိတဒုဗ္ဘာသိတဿ၊ ကောင်း၊မကောင်းသဖြင့် ဆိုသော။
 အတ္ထဿ၊ အနက်ကို။ အညာတုံ၊ သိခြင်းငှာ။ ပဋိဗလော၊ စွမ်းနိုင်သည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။
 ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အယံ၊ ဤသည်လျှင်။ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌဂီကမင်္ဂ-ဟု ဆိုအပ်
 သော မြတ်သော သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ ဧကောဝ၊ ၁-ခုသာလျှင် ဖြစ်သော။ ခဏော
 စ၊ ခဏသည်လည်းကောင်း။ သမယော စ၊ သမယသည်လည်းကောင်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

တစ်နည်းကား ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ၊ အဋ္ဌဂီကမင်္ဂ-ဟု ဆိုအပ်သော မြတ်သော
 သီတင်းသုံးခြင်းဖြင့် နေခြင်းငှာ။ အရဟော၊ ထိုက်သော။ ခဏော စ၊ ခဏသည်လည်း
 ကောင်း။ သမယော စ၊ သမယသည်လည်းကောင်း။ ဧကောဝ၊ ၁-ခုသည်သာလျှင်တည်း။
 စတုတ္ထအက္ခဏ၌ “ဒိဃာယုကံ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ”၏အရ၌ အရူပဘုံကိုလည်း
 သွင်းယူအပ်၏။ ကျမ်းပြုဆရာသခင် အရှင်မြတ်တို့ပင် ဤသို့ ယူတော်မူကြ၏။

ဆဋ္ဌအက္ခဏ၌-

နတ္ထိ ဒိန္နံ၊ နတ္ထိ ယိဋ္ဌံ၊ နတ္ထိ ဟုတံ၊ နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋ္ဌာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ
 ဝိပါကော၊ နတ္ထိ အယံ လောကော၊ နတ္ထိ ပရော လောကော၊ နတ္ထိ မာတာ၊ နတ္ထိ
 ပိတာ၊ နတ္ထိ သတ္တာ ဩပပါတိကာ၊ နတ္ထိ လောကေ သမဏဗြာဟ္မဏာ သမ္ပဂ္ဂတာ
 သမ္မာပဋိပန္နာ၊ ယေ ဣမဉ္စ လောကံ သယံ အဘိညာယ သစ္စိကတွာ ပဝေဒေန္တိ။

ဟူသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူမျိုးကို မှတ်ရာ၏။ (အံ၊ ၃။ ၆၀)

သတ္တမအက္ခဏ၌ ‘ဒုပညော ဇဠော’၏အရကို သုဂတိအဟိတ် ပဋိသန္ဓေနေသည်ကို
 ယူအပ်၏။ အဋ္ဌမအက္ခဏ၌ ပညဝါ အဇဠော၏အရကို တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ နေသည်ကို
 ယူအပ်၏။ အချို့ကား ဤခဏအရာ၌ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသညသတ်၊ အရူပ၊
 ဝိကိလိန္ဒိယ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ပစ္စန္နရစ်-ဟူ၍ ၈-ဌာနယူကြ၏။ ပြောဆိုလေ့လည်း ပြုကြ၏။ ထိုသို့
 မယူသင့်။

“ဒိဃာယုကံ အညတရံ ဒေဝနိကာယံ”ဟု ပါဠိတော်ရှိရကား အသညသတ်၊
 အရူပတို့ကို ၁-ဌာန ယူအပ်၏။ ဘုရားဖြစ်တော်မူပါလျက် မင်္ဂ၊ဖိုလ် မရထိုက်သည့် အက္ခဏ
 ၇-ပါး၊ ၎င်း ၇-ပါးတို့တွင် “ဘုရားဖြစ်တော်မူသောအခါမှာ မဇ္ဈိမဒေသ၌ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေ

နေသော ပုဂ္ဂိုလ်”ဟု ဆိုအပ်သော အက္ခဏ ၁-ခုကို ထည့်၍ အက္ခဏ ၈-ပါး ယူရမည်။
ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသညသတ်၊ အရူပ၊ ဝိယလိန္ဒိယ၊ ပစ္စန္တရာဇ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဤ၈-ပါး
တို့ကို အရပ်ပြစ် ၈-ပါး-ဟု ယူကြသည်။ တောင်တွင်းပုဂ္ဂိုလ်ကျော် စီရင်ရေးထားသော
သုတဝန္တနာမည်သော စာစောင်ကျမ်းငယ်တွင် ပါသော—

တိအပါယော အသညာ စ၊ အရူပေါ ဝိကလိန္ဒိယံ။
ပစ္စန္တော နိယတဒိဋ္ဌိ၊ အဋ္ဌက္ခဏဝိမုတ္တိကံ။
ခဏာတိခဏသမ္ပတ္တံ၊ ဓမ္မရာဇံ အဟံ နမေ။ ။

ဟူသော ဂါထာကို စွဲ၍ ပြောဆိုကြသည် ယူရန် ရှိ၏။

တိအပါယော၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ-ဟူသော အပါယ်ဘုံလည်းကောင်း။ အသညာ
စ၊ အသညသတ်ဘုံလည်းကောင်း။ အရူပေါ စ၊ အရူပဘုံလည်းကောင်း။ ဝိကလိန္ဒိယံ၊
ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ချို့၍ ကန်းခြင်း၊ နားပင်းခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဝိကလိန္ဒိယပုဂ္ဂိုလ်လည်း
ကောင်း။ ပစ္စန္တော၊ ပစ္စန္တရာဇ်အရပ်၌ ဖြစ်သောသူလည်းကောင်း။ နိယတဒိဋ္ဌိ၊ နိယတမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ
လည်းကောင်း။ အဋ္ဌက္ခဏဝိမုတ္တိကံ၊ ၈-ပါးသော ခဏမှ လွတ်တော်မူသော။ ခဏာတိ
ခဏသမ္ပတ္တံ၊ အဋ္ဌက္ခဏတို့ကို လွန်သော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏသို့ ရောက်တော်မူသော။ ဓမ္မရာဇံ၊
တရားမင်းမြတ်ကို။ အဟံ၊ ငါသည်။ နမေ နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။ ဤသုတဝန္တနာတွင် ပါသော
အဋ္ဌက္ခဏအရေအတွက် ပါဠိတော်နှင့်မညီ ဆန့်ကျင်လေရကား အဆင့်ဆင့် မှတ်သားကြားသိဖူးသော
သောတာဝါဒနဖြင့်သာ စီကုံးရေးသားလိုက်ဟန် ရှိ၏။

ပါဠိတော်နှင့်အညီ ဂါထာစီကုံးလိုသော်ကား—

တိအပါယော ဒိဃာယုကော၊ မဇ္ဈိမေ ဝိကလိန္ဒိယော။
ထထာ ဒိဋ္ဌိ စ ပစ္စန္တော၊ ဗုဒ္ဓသုညေ တိဟေတုကော။
ဣမေ အဋ္ဌက္ခဏာ ဝုတ္တာ၊ ဗုဒ္ဓေနာ’ဒိစ္စဗန္ဓုနာ။ ။

ဟု စီကုံးရာ၏။

တိအပါယော၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ-ဟူသော အပါယ် ၃-ဘုံလည်းကောင်း။
ဒိဃာယုကော၊ အသက်ရှည်သော အသညသတ်၊ အရူပဘုံတို့၌ဖြစ်ခြင်းလည်းကောင်း။
မဇ္ဈိမေ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌။ ဝိကလိန္ဒိယော၊ ပဋိသန္ဓေအားဖြင့် ချို့၍ မျက်စိကန်း၊ နားပင်း-
ဟု ဆိုအပ်သော ဝိကလိန္ဒိယပုဂ္ဂိုလ်လည်းကောင်း။ ထထာ၊ ထိုအတူ။ မဇ္ဈိမေ၊ မဇ္ဈိမဒေသ၌။
မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ စ၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ယူသောသူလည်းကောင်း။ ပစ္စန္တော စ၊ ချင်းရိုင်း၊ ကရင်ရိုင်း-စသော
ပစ္စန္တရာဇ်အရပ်၌ ဖြစ်သောသူလည်းကောင်း။ ဗုဒ္ဓသုညေ၊ ဘုရားဖြစ်တော်မူသော။ မဇ္ဈိမေ၊

မဇ္ဈိမဒေသ၌။ တိဟေတုကော၊ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသောသူလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ အဋ္ဌကွဏာ၊ ဤ ၈-ပါးသော ခဏတို့ကို။ အာဒိစ္စဗန္ဓုနာ၊ နေမင်း၏ အဆွေဖြစ်တော်မူသော။ ဗုဒ္ဓေန၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အင်္ဂုတ္တရနိကာယေ၊ အဋ္ဌကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တရနိကာယ်ကျမ်း၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။

(၉-ခုမြောက်သော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏ၌ ပဋိရူပဒေသဝါသ၊ သပ္ပုရိသုပနိဿယ၊ အတ္တသမ္မာပဏိမိ၊ ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ၊ ဤ ၄-ပါးသော စတုစက္ကသမ္ပတ္တိနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒကာလကို နဝမခဏ-ဟု ယူအပ်၏။)

ထို့ကြောင့် အဋ္ဌသာလိနီမည်သော ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ ကာမာဝစရစိတ်အဖွင့် “ယသ္မိ သမယေ ကာမာဝစရံ ကုသလံ စိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဟောတိ”ဟူသော ပါဠိတော်အရ သမယနိဒ္ဒေသ၌-

ဧကောဝ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာတိ ဧဝံ ဝုတ္တာ ပန နဝမော ခဏော စ ဧကောဝ ခဏော ဝေဒိတဗ္ဗော၊ ယာနိ ဝါ ပနေတာနိ စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ။ ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ စတုစက္ကံ ပဝတ္တတိတိ ဧတ္ထ ပဋိရူပဒေသဝါသော သပ္ပုရိသုပနိဿယော အတ္တသမ္မာပဏိမိ ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာတိ စတ္တာရိ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ၊ တာနိ ဧကန္တံ ကတွာ ဩကာသဌေန “ခဏော”တိ ဝေဒိတဗ္ဗော- (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၀၀)

ဟူသောပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဧကောဝ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယာတိ၊ “ဧကောဝ ဘိက္ခဝေ ခဏော စ သမယော စ ဗြဟ္မစရိယဝါသာယ”ဟူ၍။ ဧဝံ၊ သို့။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အင်္ဂုတ္တရေ၊ အင်္ဂုတ္တရ၊ အဋ္ဌကနိပါတ်၌။ ဝုတ္တာ၊ ဟောတော်မူအပ်သော။ နဝမော၊ ၉-ခုတို့၏ ပြည့်ကြောင်းဖြစ်သော။ ဧကောဝ၊ ၁-ခုသာလျှင်ဖြစ်သော။ ခဏော၊ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒခဏကို။ ခဏောတိ၊ ခဏ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗ္ဗော၊ သိအပ်၏။ ဝါ၊ ကား။ “စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ၊ စတုစက္ကံ ပဝတ္တတိတိ ဧတ္ထ ပါဠေ၊ “စတ္တာရိမာနိ ဘိက္ခဝေ စက္ကာနိ၊ ယေဟိ သမန္နာဂတာနံ ဒေဝမနုဿာနံ၊ စတုစက္ကံ ပဝတ္တတိတိ”ဟူသော အင်္ဂုတ္တရ၊ စတုက္ကနိပါတ်ပါဠိတော်၌။ ပဋိရူပဒေသဝါသော စ၊ သင့်အပ်လျောက်ပတ်သောအရပ်၌ နေခြင်းလည်းကောင်း။ သပ္ပုရိသုပနိဿယော စ၊ ဘုရား-စသော သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲဆည်းကပ်ခြင်းလည်းကောင်း။ အတ္တသမ္မာပဏိမိ စ၊ မိမိစိတ်ကို ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝါ၊ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ကျင့်ခြင်းလည်းကောင်း။ ပုဗ္ဗေ ကတပုညတာ စ၊ ရှေး၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိသောသူ၏ အဖြစ်လည်းကောင်း။

ကောင်း။ ဣတိ၊ သို့၊ စတ္တာရိ ၄-ပါးကုန်သော။ ယာနိ စက္ကာနိ၊ အကြင်စက်တို့ကို။ ဘဂဝတာ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဝုတ္တာနိ၊ ဟောတော်မူအပ်ကုန်၏။ တာနိ စတ္တာရိ စက္ကာနိ၊ ထို ၄-ပါးသော စက်တို့ကို။ ဧကန္တံ ကတွာ၊ တပေါင်းတည်းပြု၍။ ဩကာသဋ္ဌေန၊ ကုသိုလ်ဖြစ်ခြင်း အခွင့်-ဟူသော အနက်ကြောင့်။ ခဏောတိ၊ ခဏ-ဟူ၍။ ဝေဒိတဗျော၊ သိအပ်၏။

“အတ္တသမ္မာပဏိမိ”ပုဒ်များ၌ “အတ္တသ္မာ ဟုတွာ”ဟု သ္မာ-ဝိဘတ်ကဲ့သို့ သ-နှင့် မ-ကို တပေါင်းတည်း ရေးသားတတ်ကြ၏။ မသင့်။ မင်္ဂလသုတ်ဒေသနာတွင် ဂါထာလည်း ပျက်၊ အနက်လည်း ချွတ်ယွင်း၍ “အတ္တသမ္မာ၊ မိမိစိတ်ကို။ ပဏိမိ စ၊ ဆောက်တည်ရခြင်း လည်းကောင်း”ဟု အချို့ အနက်ပေးကြ၏။ မသင့်။ “အတ္တံ၊ မိမိစိတ်ကို။ သမ္မာပဏိမိ စ၊ ကောင်းစွာ ဆောက်တည်ရခြင်းလည်းကောင်း။ တစ်နည်း အတ္တသမ္မာပဏိမိ စ၊ စတုပါရိ-သုဒ္ဓိသီလကို ဖြည့်ရခြင်းလည်းကောင်း။” ဤသို့ အနက်ပေးမှ အဋ္ဌကထာနှင့် ညီကြ၍ ဂါထာဗန္ဓုလည်း သင့်သည်။ ထို့ကြောင့် အတ္တသမ္မာ-ဟု သ-နောင် မ-အက္ခရာ ၂-ဆင့် ရှိရမည်။

- ရှေး၌ ပြုခဲ့ဖူးသော ကောင်းမှုရှိသော ‘ပုဗ္ဗေ ကတပုည’-ရှိမှ ပဋိရူပဒေသအရပ်၌ ဖြစ်သည်။
- ပဋိရူပဒေသအရပ်၌ဖြစ်မှ သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း သပ္ပုရိသုပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- သူတော်ကောင်းတို့ကို မှီဝဲခြင်း သပ္ပုရိသုပနိဿယနှင့် ပြည့်စုံမှ သူတော်ကောင်း တရားကို ကြားနာရခြင်း သဒ္ဓမ္မဿဝနနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- သဒ္ဓမ္မဿဝနနှင့် ပြည့်စုံမှ အသင့်နှလုံးသွင်းခြင်း ယောနိသော မနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- ယောနိသောမနသိကာရနှင့် ပြည့်စုံမှ စတုပါရိသုဒ္ဓိသီလကို ဖြည့်ခြင်း အတ္တသမ္မာ-ပဏိမိနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- အတ္တသမ္မာပဏိမိနှင့် ပြည့်စုံမှ လွန်စွာ အားထုတ်ခြင်း အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- အာတာပီ အာရဒ္ဓဝီရိယနှင့် ပြည့်စုံမှ သမထ၊ ဝိပဿနာဉာဏ်-ဟု ဆိုအပ်သော ပါဠိဟာရိယပညာနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- ပါဠိဟာရိယပညာနှင့် ပြည့်စုံမှ သမထကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း သမထနှင့် ပြည့်စုံသည်။

- သမထနှင့် ပြည့်စုံမှု ဝိပဿနာကမ္မဋ္ဌာန်းကို အားထုတ်ခြင်း ဝိပဿနာနှင့် ပြည့်စုံသည်။
- ဝိပဿနာနှင့် ပြည့်စုံမှု မဂ်၊ဖိုလ်ကို ရသည်။

ထို ၈-ပါးကုန်သော အက္ခရာတို့၏ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏ မဟုတ်သောကြောင့် ဗြဟ္မစရိယဝါသ အရိယမဂ်နှင့် မဆိုင်သောအရာ သာဓကဝတ္ထုကို ပြအံ့။

မြတ်စွာဘုရားသည် ဗာရာဏသီပြည်ကြီးကို အမှီပြု၍ သိရိသကအမည်ရှိသော ကုက္ကိုပင်ရင်းတွင် သီတင်းသုံးနေတော်မူသောအခါ ကဿပမြတ်စွာဘုရား သာသနာတော် ၌ ရဟန်းငယ်ဖြစ်၍ ဂင်္ဂါမြစ်တွင် လှေဖြင့် သွားရာ ပြိန်းမြက်ကို ဆွဲကိုင်မိ၍ လှေ၏အဟုန် ဖြင့် ပြတ်သွားသည်ကို အာပတ်သင့်သည် ထင်မှတ်၍ စုတိစိတ်ကျခါနီးတွင် ကုက္ကုစ္စဖြစ်လေ ရကား ဂင်္ဂါမြစ်တွင် တစ်ခုသော သစ်ဖြင့် ပြုအပ်သော နက်သော လှေပမာဏရှိသော နဂါးမင်းဖြစ်၍ မိမိ၏ အဟိတ်တိရစ္ဆာန်မျိုး၌ ဖြစ်ရသည်ကို နှလုံးမသာမယာ “ငါကား ဘုရားဖြစ်ရာကာလ ဒုလ္လဘအခါနှင့် ဝေးကွာခဲ့၏။ “ဘုရားဖြစ်တော်မူသော အကြောင်းကို သိရစေတော့”ဟု မိမိ၏ပါးယျဉ်းကို ကြီးစွာ ဖန်ဆင်းပြီးလျှင် သမီးဖြစ်သော နဂါးမကို ပါးယျဉ် ထက် နေစေပြီးမှ “ငါ၏ ပုစ္ဆာပြဿနာကို ဖြေဆိုနိုင်သသူ ရှိမူကား သမီးနှင့်တကွ နဂါး၏ စည်းစိမ်ချမ်းသာကို ငါပေးအံ့”ဟု။

ကိသု အဓိပ္ပတိ ရာဇာ၊ ကိသု ရာဇာ ရဇိဿရော (ရဇိဿရော)။
 ကထံသု ဝိရဇော ဟောတိ၊ ကထံ ဗာလောတိ ဝုစ္စတိ။ ။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၅၀)

ဟူသော ဂါထာကို သီချင်းသံ ပြုလျက် ကစေ၏။ သီချင်းသံ ဂါထာ၏ အနက်ကား-

- ကိသု၊ အဘယ်ကြောင့်။ အဓိပတိ၊ အစိုးရသော။ ရာဇာ၊ မင်းမည်သနည်း?
- ကိသု၊ အသို့လျှင်။ ရာဇာ၊ မင်းသည်။ ရဇိဿရော၊ ကိလေသာ-ဟူသော မြူကို အစိုးရသနည်း?
- ကထံသု၊ အသို့လျှင်။ ဝိရဇော၊ ကိလေသာ-ဟူသော မြူကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း?
- ကထံ၊ အဘယ်သို့သော သူကို။ ဗာလောတိ၊ သူမိုက်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်သနည်း?

ဤဂါထာကို လခွဲ ၁-ကြိမ် သီ၍ က-သဖြင့် ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအလုံးမှ စုရုံးညွတ်ခ ရောက်လာကြ၍ “နဂါးမကို ယူဆောင်မည်”ဟု သီချင်းစကားသံ အတုံ့ပြန်ကြသည်များကို ပယ်ရှား၍ ဘုရား ၁-ဆူအကြားကာလ ကုန်လေသည်။ ထိုအခါ ငါတို့ ဂေါတမဘုရား ဖြစ်တော်မူ၍ ကယ်ယူတင်ဆောင် နိဗ္ဗူသောင်သို့ ရောက်အောင် ပို့ထိုက်သော ဝေနေယျ

ကို ဉာဏဇာလတွင် ထင်တော်မူလေလျှင် ယခင်ပြဆိုခဲ့သော ကုက္ကိပင်ရင်း၌ သီတင်းသုံး
နေတော်မူရာ ဇမ္ဗူဒီပါကျွန်းအခွင်မှ နဂါးမ ရှိရာသို့ လာကြသသူ လူအပေါင်းတို့တွင် ဥတ္တရ
မည်သော လူလင်ကို မြင်တော်မူရာ-

ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ ရာဇာ၊ ရုဇ္ဈမာနော ရဇိဿရော။

အရဇ္ဇံ ဝိရဇော ဟောတိ၊ ရဇ္ဇံ ဗာလော'တိ ဝုစ္စတိ။ ။- (ဓမ္မ၊ဋ္ဌ၊၂။၁၅၀)

ဟု ပဋိဂီတဝစန = နဂါးမထံ ဖြေဆိုရန်ဂါထာကို ကောင်းစွာ ဟောပြု၍ ဥတ္တရလူလင်ကိုလည်း
မဂ်၊ ဖိုလ်၏ကိစ္စ ပြည့်စုံစေပြီးမှ နဂါးမရှိရာ ဂါထာအဖြေ စေလွှတ်တော်မူလတ်သတည်း။

ပဋိဂီတဝစနဂါထာ၏ အနက်ကား-

ဆဒ္ဒါရာဓိပတိ၊ ဒွါရ ၆-ပါးကို အစိုးရသောသူသည်။ ရာဇာ၊ မင်းမည်၏။ ရုဇ္ဈမာနော၊
အာရုံ ၆-ပါး၌ တပ်သောသူသည်။ ရဇိဿရော၊ ကိလေသာ-ဟူသော မြူကို အစိုးရ၏။
အရဇ္ဇံ အရဇ္ဈန္တော၊ အာရုံ ၆-ပါးတို့၌ မတပ်သောသူသည်။ ဝိရဇော၊ ကိလေသာ-ဟူသော
မြူကင်းသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။ ရဇ္ဇံ ရဇ္ဈန္တော၊ အာရုံ ၆-ပါးတို့၌ တပ်သောသူကို။ ဗာလောတိ၊
သူမိုက်-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဥတ္တရမည်သော သောတာပန်ဒါယကာသည် ဂါထာကို ဆောင်သွား၍ အခြားမရှိ
စေဘဲ တခဲနက် စေ့စပ်သော ပရိသတ်ဗိုလ်ထုအကြား ပုဆစ်ဒူးဖြင့်သာ ချဉ်းကပ်၍ ရပ်လျက်
က-သော နဂါးမ၏ ယခင်ပြဆိုသော သီချင်းသံဂါထာကို ကောင်းစွာ ဖြေကြားလေလျှင်-

ကေန'သု ဝုယှတိ ဗာလော၊ ကထံ နုဒတိ ပဏ္ဍိတော။

ယောဂက္ခေမော ကထံ ဟောတိ၊ တံ မေ အက္ခာဟိ ပုစ္ဆိတော။- (ဓမ္မ၊ဋ္ဌ၊၂။၁၅၁)

ဟူသော အစဉ်မပျက် ဂါထာ၏အနက်ကို ဆက်၍ မေးပြန်သတည်း။

၎င်းဒုတိယဂါထာ၏ အနက်ကား-

ကေန၊ အဘယ်ဖြင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ ဝုယှတိ မျောသနည်း။ (အဿုကား
နိပါတ်မျှသာ။) ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ဝုယှန္တိ၊ မျောသော။ ဗာလံ၊ သူမိုက်ကို။ ပဏ္ဍိတော၊
ပညာရှိသည်။ နုဒတိ၊ ထုတ်ဆယ်သနည်း။ ကထံ၊ အသို့လျှင်။ ယောဂက္ခေမောပိ၊ ယောဂ၏
ကုန်ခြင်းသည်လည်း။ ဟောတိ၊ ဖြစ်သနည်း။ မေ၊ ငါအား။ ပုစ္ဆိတော၊ မေးအပ်သော
ဥတ္တရလူလင်သည်။ တံ၊ ထိုအဖြေစကားကို။ အက္ခာဟိ၊ ကြားပေလော့။

ယင်းသို့တဖန် ထပ်မံ၍ မေးပြန်သော ဂါထာကို မြတ်စွာဘုရား သင်ကြားဆုံးမ
တော်မူလိုက်သည့်အတိုင်း ဆုတ်ဆိုင်းမနေ ဖြေလိုရကား-

ဩဃေန ဝုယုတိ ဗာလော၊ ယောဂါ နုဒတိ ပဏ္ဍိတော။

သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တော၊ ယောဂက္ခေမော'တိ(ယောဂက္ခေမိတိ) ဝုစ္စတိ။ ။

ဟူသော ဒုတိယ ဂီတိကဂါထာကို ကောင်းစွာ ရွတ်လတ်သတည်း။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၅၁)

ဩဃေန၊ ကာမောဃ-အစရှိသော ၄-ပါးသော ဩဃ အဏ္ဏဝ-ဟု စီးကျသွင်သွင် ရေအလျဉ်ဖြင့်။ ဗာလော၊ သူမိုက်သည်။ ဝုယုတိ၊ မျော၏။ ယောဂါ သမ္ပပ္ပဓာနသင်္ခါတေန ယောဂေန၊ ၄-ပါးသော သမ္ပပ္ပဓာန လုံ့လ-ဟု ဆိုအပ်သော ယောဂဖြင့်။ ပဏ္ဍိတော၊ ပညာရှိသည်။ တံ ဗာလံ၊ ထိုသူမိုက်ကို။ နုဒတိ၊ ထုတ်ဆယ်၏။ သဗ္ဗယောဂဝိသံယုတ္တော၊ ကာမ၊ ယောဂ-စသော ၄-ပါးသော ယောဂနှင့် မယှဉ်သောသူကို။ ယောဂက္ခေမောတိ၊ ယောဂ ကုန်ခန်းသောသူ-ဟူ၍။ ဝုစ္စတိ၊ ဆိုအပ်၏။

ဧရကပတ္တမည်သော နဂါးသည် ဥတ္တရလုလင် ဖြေဆိုသောစကားကို ကြားသည်နှင့် တကွ “လောက ၃-ပါး၌ ဘုရားစင်စစ် ဖြစ်တော်မူသည် မှန်ပြီ”ဟု သိချင်းသံအရ ပဋိဂီတ-ဝစနဂါထာ ဒေသနာဂမ္ဘီရကို ထောက်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ သဒ္ဓါတရား အားကြီးစွာ ဖြစ်လတ်၍ ရေကို ပုတ်ခတ်လေရကား ကြီးမားစွာသော လှိုင်း-ဟု ရေပွက်၊ ဂယက်တံပိုး တို့ဖြင့် လွှမ်းမိုးဖိစီး၍ မြစ်ကြီးဂင်္ဂါ၏ ထိုမှာဘက်၊ ဤမှာဘက်ကမ်းတို့သည် ပရမ်းပတာ ကွဲအာပြိုကျ၍ ထိုမှ၊ ဤမှ ၁-ဥသဘအတွင်း ချဉ်းကပ်ရောက်လာကြ၍ ရေဝယ်လျှောကျ နှစ်မွန်းကြသသူ လူခပင်းကို ပါယုဉ်းတည်းဟူသော လှေဖောင်ဖြင့် ယူဆောင်တင်ပို့ ကြည်းသို့ ရောက်စေပြီးမှ ဥတ္တရအထံသို့ ချဉ်းကပ်၍ “တရားမင်း သုံးလူနတ်သည် အဘယ်တွင် ကိန်းဝပ်နေတော်မူသနည်း”ဟု မေးလျှောက်လေလျှင် ရှေးပြဆိုခဲ့သော နေရပ်ဌာနကို ညွှန်ပြသဖြင့် ဧရကပတ္တနဂါးမင်းနှင့်တကွ လူအများတို့ သွားရောက်ကြ၍ တရားဟောပြ ဆုံးမတော်မူရာ ၈၄,၀၀၀-သော သတ္တဝါအများသည် အကျွတ်တရား ရကြ၍ ဧရကပတ္တ သည် မဂ်၊ ဖိုလ်ရထိုက်သော ပါရမီရှိလျက် ဂတိပျက်လေသဖြင့် နဝမက္ခဏာမှ လွတ်ကြောင်း ကို ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၁၄-ခုမြောက်သော ဗုဒ္ဓဝဂ်အစု၊ ၃-ခုမြောက်သော ဧရကပတ္တနာဂ-ရာဇဝတ္ထု၌—

နာဂရာဇာပိ တံ ဒိဝသံ သောတာပတ္တိဖလံ လဘေယျ တိရစ္ဆာနဂတတ္တာ ပန နာ'လဒ္ဓံ၊

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆို ဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။ (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၂။ ၁၄၉-၁၅၂)

နာဂရာဇာပိ၊ ဧရကပတ္တနဂါးမင်းသည်လည်း။ တံ ဒိဝသံ၊ ထိုနေ့၌။ သောတာပတ္တိ-ဖလံ၊ သောတာပတ္တိဖိုလ်ကို။ လဘေယျ၊ ရသင့်၏။ ပန၊ ထိုသို့ ရသင့်သော်လည်း။ တိရစ္ဆာန-ဂတတ္တာ၊ တိရစ္ဆာန်အမျိုး၌ ဖြစ်သည်၏အဖြစ်ကြောင့်။ နာ'လဒ္ဓံ၊ မရသတည်း။

ဝိနည်းမဟာဝါ၊ မဟာခန္ဓက (ဝိ၊ ၃။ ၁၀၊ ၁၁)တွင် “သဟမ္ပတိဗြဟ္မာ တောင်းပန်သည် ကို အကြောင်းပြု၍ အဘယ်သူအား တရားရှေးဦးစွာ ဟောရအံ့နည်း။ အဘယ်သူ တရားကို လျင်မြန်စွာ သိနိုင်အံ့နည်း”ဟု ကြည့်တော်မူလျှင် “အာဠာရသည် ပညာရှိ၏၊ လိမ္မာ၏၊ အရာဌာနကို သိ၏၊ စ-ပါးသော သမာပတ်ဖြင့် ခွဲအပ်သည်ဖြစ်၍ ငြိမ်းဆဲသော ကိလေသာ ရှိ၏။ ထိုအာဠာရသည် တရားကို လျင်စွာ သိနိုင်ရာ၏”ဟု ကြည့်တော်မူလျှင် ထိုအာဠာရ သည် သေ၍ ၇-ရက်မြောက်သဖြင့် အာကိဉ္ဇညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကို မြင်တော်မူလျှင် “ဆုံးပါးခြင်း ကြီးလေစွ။ အကယ်၍ ဤတရားကို နာရမူကား ဧကန် မဂ်၊ဖိုလ်ကို ရရာ၏။ အကွဏ၌ ကြိမ်ကြိုက်လေရကား ၇-ရက်အတွင်း ရလတ္တံ့သော မဂ်၊ဖိုလ်မှ ယုတ်ခဲ့၏”ဟု ဘုရား မိန့်တော်မူကြောင်းကို-

မဟာဇနိယော ခေါ် အာဠာရော ကာလာမော၊ သစေ ဟိ သော ဣမံ ဓမ္မံ
သုဏေယျ၊ ခိပ္ပမေဝ အာဇာနေယျ-

ဟု လာသည်။

ကာလာမော၊ ကာလာမအမျိုး၌ဖြစ်သော။ အာဠာရော၊ အာဠာရသည်။ မဟာဇ-
နိယော၊ ဆုံးပါးခြင်း ကြီးလေစွ။ သော၊ ထိုအာဠာရသည်။ ဣမံ ဓမ္မံ ဤတရားကို။ သုဏေယျ၊
ကြားနာရမူကား။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ အာဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

ဤသို့ ပါဠိတော်၌ “မဟာဇနိယော”၏အရကို-

သတ္တဒိဝသန္တရေ ပတ္တဗ္ဗမဂ္ဂဖလတော ပရိဟိနတ္တာ မဟာ ဇနိ အဿာတိ မဟာ-
ဇနိယော၊ အကွဏေ နိဗ္ဗတ္တတ္တာ - (ဝိ၊ ၄၊ ၃။ ၂၄၅)

ဟု အဋ္ဌကထာဆရာ မိန့်မှာ ဖွင့်ပြတော်မူသတည်း။

မဟာဇနိယောတိ၊ မဟာဇနိယော-ဟူသည်ကား။ သတ္တဒိဝသန္တရေ၊ ၇-ရက်
အတွင်း၌။ ပတ္တဗ္ဗမဂ္ဂဖလတော၊ ရအပ်သော မဂ်၊ဖိုလ်တရားမှ။ ပရိဟိနတ္တာ၊ ယုတ်သည်၏
အဖြစ်ကြောင့်။ အဿ၊ ထိုအာဠာရအား။ မဟာ၊ ကြီးစွာသော။ ဇနိ၊ ရှုံးခြင်းသည်။ အတ္ထိ၊
ရှိ၏။ ဣတိ တသွာ၊ ထိုကြောင့်။ သော၊ ထိုအာဠာရသည်။ မဟာဇနိယော၊ မဟာဇနိယ
မည်၏။ ကသွာ၊ အဘယ်ကြောင့်နည်းဟူမူကား။ အကွဏေ၊ ဒီဃာယုကအကွဏ၌။ နိဗ္ဗတ္တ-
တ္တာ၊ ဖြစ်သည်၏ အဖြစ်ကြောင့်တည်း။

ထို့နောင် ဥဒကကို ကြည့်တော်မူပြန်ရာ ယမန်နေကပင် ဥဒကသေ၍ နေဝသညာ-
နာသညာယတနဘုံ၌ ဖြစ်သည်ကို မြင်တော်မူလျှင် “ဆုံးပါးခြင်း ကြီးလေစွ၊ အကယ်၍

ဤတရားကို နာရမူကား ဧကန် မဂ်၊ဖိုလ် ရရာ၏။ အက္ခဏ၌ ကြိမ်ကြိုက်လေရကား ၂-ရက် အတွင်း ရလတ္တံ့သော မဂ်၊ဖိုလ်မှ ယုတ်ခဲ၏”ဟု ဘုရား မိန့်တော်မူကြောင်းကို-

မဟာဇနိယော ခေါ ဥဒကော ရာမပုတ္တော၊ သစေ ဟိ သော ဣမံ ဓမ္မံ သုဏေယျ၊
ခိပ္ပမေဝ အာဇာနေယျ -

ဟု လာသည်။

ရာမပုတ္တော၊ ရာမမင်း၏ သားဖြစ်သော။ ဥဒကော၊ ဥဒကသည်။ မဟာဇနိယော၊ ဆုံးပါးခြင်း ကြီးလေစွ။ သစေ၊ အကယ်၍။ သော၊ ထိုဥဒကသည်။ ဣမံ ဓမ္မံ၊ ဤတရားကို။ သုဏေယျ၊ နာရမူကား။ ခိပ္ပမေဝ၊ လျင်စွာသာလျှင်။ အာဇာနေယျ၊ သိရာ၏။

(၅) ဤစတုတ္ထပုစ္ဆာ၌ “စတုတ္ထအက္ခဏတွင် ပါဝင်သော အဇ္ဈပတို့ကို မဂ်၊ဖိုလ်ရပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်ပါလျက် အဘယ့်ကြောင့် အရပ်ပြစ် ၈-ပါးတွင် သွင်းလေသနည်း”ဟူသော အမေး၌ “သက္ခရကထလမ္ဗိ မစ္ဆဂုမ္မမ္ဗိ တိဋ္ဌန္တမ္ဗိ စရန္တမ္ဗိ ပဿတိ”ဟူသော ယထာလာဘနည်း၌ ကျောက်စစ်အိုးခြမ်း၊ ငါး၊လိပ်တို့ ရပ်သည်၊ သွားသည်ကို မြင်၏-ဟု ရသင့်သည့်အား လျော်စွာသာ ယူရသကဲ့သို့ မဂ်၊ဖိုလ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခြွင်းချန်၍ ကြွင်းကျန်သော ပုထုဇန့်တို့ကိုသာ အက္ခဏ အသမယ၌ သွင်း၍ ယူအပ်၏။

ဥပမာကား ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၁၀-ခုမြောက်သော ဒဏ္ဍဝဂ်၊ ရှေးဦးစွာသော ဆဗ္ဗဂ္ဂိ ရဟန်းတို့ကို အကြောင်းပြု၍ “သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ၊ သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော”ဟူ၍ “သူခပ်သိမ်းတို့ပင် သေဘေးမှ ကြောက်ကြကုန်၏”ဟု ဟောတော်မူသော ပါဠိ (ဓမ္မ၊ ၃၂။ ဓမ္မ၊ ၅၂။ ၃၁)အရတွင် လောက၌ ဧကရာဇ်မင်းမြတ်က “မြို့နေလူတို့ စည်းဝေးရမည်” စည်လည်ကြွေးကြော်သော်လည်း မှူးတော်၊မတ်တော်မှတစ်ပါး အခြားသူကိုသာ ယူရသည် နှင့်တူစွာ ဆင်အာဇာနည်၊ မြင်းအာဇာနည်၊ နွားအာဇာနည်၊ ရဟန္တာ၊ ဤ ၄-ဦးတို့ကို ခြွင်းချန်၍ ကြွင်းကျန်သမျှ သူကိုသာ ယူရသကဲ့သို့ ထိုအတူ ဒီဃာယုကအက္ခဏဌာန အရူပ ဘုံ၌ဖြစ်သော သတ္တဝါသည် မဂ်၊ဖိုလ်ရရာကာလ ဗုဒ္ဓုပ္ပါဒနဝမခဏမှ လွတ်သည်-ဟု ဟောတော်မူငြားသော်လည်း မဂ်၊ဖိုလ်ရပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို ခြွင်းချန်၍ ကြွင်းကျန်သမျှ ပုထုဇန့်ပုဂ္ဂိုလ်တို့ကိုသာ ရည်၍ ဆိုသည်-မှတ်ရမည်။

ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ သေခြင်းကို မကြောက်သည်မှာ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ ကင်းပြီးဖြစ်၍ “မသေသော သတ္တဝါမည်သည် မရှိ”ဟု နှလုံးသွင်းပိုက်တော်မူခြင်းကြောင့် သေခြင်းကို မကြောက်လေသတည်း။ ဆင်အာဇာနည်၊ မြင်းအာဇာနည်၊ နွားအာဇာနည်တို့မှာ သက္ကာယ

ဒိဋ္ဌိကို လွန်၍ “မိမိတို့ကို ပြိုင်ဘက်ပြုနိုင်မည်သူ မရှိ”ဟု နှလုံးသွင်းခြင်းကြောင့် သေခြင်းကို မကြောက်လေသတည်း။

ရှေး၌ ပြဆိုခဲ့သော “သက္ခရာကထလမ္ပိ မစ္ဆဂ္ဂမ္ပမ္ပိ တိဋ္ဌန္တမ္ပိ စရန္တမ္ပိ ပဿတိ”ဟူသော ပါဠိသည် မူလပဏ္ဏာသ၊ မဟာအဿပုရသုတ် ပါဠိတော်(မ၊၁။၃၄၇)တည်း။ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ အရိယာမဂ်ဉာဏ်ဖြင့် သစ္စာ ၄-ပါးတို့ကို သိမြင်ရာ၌ ဥပမာဆောင်၍ ဟောတော်မူသော ပါဠိတည်း။

ဤတွင်ရွှေ၊ ငရဲ၊ တိရစ္ဆာန်၊ ပြိတ္တာ၊ အသညသတ်၊ (အရူပ)، ပစ္စန္တရစ်၊ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ၊ ဝိကလိန္ဒိယ၊ အနုပ္ပန္နဗုဒ္ဓုပ္ပါဒတိဟေတုက၊ ဤ စ-ပါးသော ဌာနတို့၏ အက္ခဏမည်ကြောင်း၊ ဘုံအရူပ အက္ခဏ၌ ယထာလာဘ ယူသင့်ကြောင်းကို ပြဆိုသော စကားတစ်ရပ် အပြီး သတ်တည်း။

ဤပုစ္ဆာ ၃-ရပ်ဝယ် အကျဉ်းအဓိပ္ပါယ်ကား * စတုတ္ထရတနာယရ၌ ကိုယ်တော်မှ ထွက်သော ရောင်ခြည်တော်တို့သည် ယခုတိုင် မသွား၊ ထိုရောင်ခြည်တော်တို့သည် ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူရာ သက်တော်ထင်ရှား ဘုရားကဲ့သို့ ပြာဋိဟာ မပြ။ ဓာတုပရိနိဗ္ဗာန် စံယူတော်မူရာ လူ့နတ်တို့ မကျွတ်၊ * ရဟန္တာမိန်းမတို့ နိဗ္ဗာန်ယူရာ ဣတ္ထိလိင်မှ ပုရိသလိင်သို့ မပြန်၊ * ရပ်ပြစ် စ-ပါးမှာ အသညသတ်နှင့် အရူပကို တစ်ခုသာယူ၍ ဘုရားရှိမှ မဇ္ဈိမဒေသ၌ တိဟိတ်ပဋိသန္ဓေနေသူကို ထည့်၍ စ-ပါးယူ အရူပဘုံကို ရပ်ပြစ် စ-ပါး၌ သွင်းသည်မှာ ယထာလာဘနည်း။ ဤသို့ အကျဉ်းမှတ်။

အကျယ်ကို လိုသူတို့မှာ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ။ အင်္ဂုတ္တရနိယာယ်အဋ္ဌကထာ။ ဝိဘင်းအဋ္ဌကထာ၊ ဉာဏဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဓမ္မဟဒယဝိဘင်္ဂဝဏ္ဏနာ။ ဒီဃနိကာယသံပဿဒနိယသုတ်အဋ္ဌကထာ၊ သုတ်မဟာဝါ၊ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ်အဋ္ဌကထာ။ မဇ္ဈိမနိကာယ်၊ ဗာဟုဓာတုကသုတ်အဋ္ဌကထာ။ အာယတနယမိုက်ဋီကာ။ နိရုတ္တိသာရမဇ္ဈသာမည်သောဉာတ်ဋီကာ။ ဣန္ဒြိယယမိုက်ပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ မဟာကပ္ပိနဝတ္ထု၊ သန္တတိမဟာမတ္တဝတ္ထု၊ ဒါရုစီရိယဝတ္ထု၊ ခေမာအဂ္ဂမဟေသီဝတ္ထု၊ ဂူထသူကရဝတ္ထု၊ ဧရကပတ္တနာဂရာဇဝတ္ထု၊ ခုဇ္ဈတ္တရာဝတ္ထု၊ ကောသိယသေဋ္ဌိဝတ္ထု။ ဥပရိပဏ္ဏာသ၊ ဓာတုဝိဘင်းသုတ်အဋ္ဌကထာ။ အဋ္ဌကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်။ ၎င်းအဋ္ဌကထာ၊ ဝိနည်းမဟာဝါပါဠိတော်၊ ၎င်းအဋ္ဌကထာ။ အဘိဓမ္မတ္ထသင်္ဂဟအဋ္ဌကထာ။ သုမင်္ဂလသာမိဋီကာ။ မဏိသာရမဇ္ဈသာဋီကာတို့မှာ ကြည့်လေ။

မြေတူးမြို့အောက်တိုက်၊ မှန်ကြိုင်းရွာနေ ရဟန်းတော် ဦးဝိစိတ္တ-က
အောက်စကားပါ ဂါထာ ၁၂-တို့ကို အနက်အဓိပ္ပါယ်နှင့်တကွ
သိလိုပါကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇၃] “ဘုရားတပည့်တော် မြေတူးမြို့အောက်တိုက်၊ မှန်ကြိုင်းရွာ၊ ရှင်ဝိစိတ္တ
လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ကုစ္ဆန္တော သာသပဂဗ္ဗေ-အစရှိသော ၁၂-ဂါထာတို့၏ အနက်သဘောကို
နေရာကျ မကြံဆနိုင်ဖြစ်ပါ၍ အသေအချာဆောင်ရွက် လေ့ကျက်မှတ်သားပါ
ရအောင် ကယ်မသနားတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား”။

- ၁။ ကုစ္ဆန္တော သာသပဂဗ္ဗေ၊ စင်္ဂမတိ ကုတောစိ'တော။
ကုစ္ဆန္တော စက္ကဝါဠမိ၊ အတ္တဘာဝေန ဆာဒယိ။ ။
- ၂။ ကုစ္ဆန္တော ဒသစက္ကေသု၊ သဟဿေသု စင်္ဂမန္တော။
ပါဒရိယံ အကာသယိ၊ နာနာဓမ္မ'မဒေသယိ။ ။
- ၃။ ကုစ္ဆန္တော အသာဓာရဏံ၊ အနန္တဗုဒ္ဓနိမ္မိတံ။
(တံ ဌာနံ စင်္ဂမန္တောပိ) စင်္ဂမန္တောပိ ခဏေန၊ မောစေသိ ဗန္ဓနာ ဗဟုံ။ ။
- ၄။ ကုစ္ဆန္တော ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ၊ သမိဉ္ဇိတံ ဗာဟုံ ယထာ။
စင်္ဂမတိ သယိဒ္ဓိနာ၊ ဗုဒ္ဓတေဇေန သံယုတံ။ ။
- ၅။ ကုစ္ဆန္တော ယုဂန္ဓရေန၊ ဂစ္ဆံ သမံ သူရစန္ဒံ။
ဇေတဝနေ သယနတော၊ ဟတ္ထပါဒေန အာမသိ။ ။
- ၆။ ကုစ္ဆန္တော မိတဝဏ္ဏော စ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါ'ကာသိ ကုစ္ဆိတံ။
လောကဇေဋ္ဌံ စက္ကဝါဠံ၊ အနန္တဘူမ ဆာဒယိ။ ။
- ၇။ ဗုဒ္ဓေါ သမ္ပုဒ္ဓေါ အသုရာ၊ နလာဋေ အတ္တကာယတံ။
န ပဿတိ ဌပိတံ ဗုဒ္ဓံ၊ အစိန္တေယျံ အပ္ပမေယျံ။ ။
- ၈။ နိလ္လယေ ဒေဝသုရေန၊ သမ္ပန္နော ဒသကုဒ္ဓိယာ။
ဘဂဝါ ဒေဝသုရဿ၊ စက္ခုစမ္ပမိ နိလ္လယိ။ ။

- ၉။ သကျာနံ ကောလိယာနဉ္စ၊ မာနမဒ္ဒါနံမာသယံ။
အန္တရေ မဇ္ဈေ ဂန္ဓာန၊ နိသီဒတိ နိလိယတိ။ ။
- ၁၀။ စရိတွာ ဒုက္ကရစရိယံ၊ ဆဗ္ဗဿာနိ ဂတေ ဒိဝေ။
နိဂြောဓသမိပေ ပတ္တေ၊ ကုဒ္ဓိမဿ အဒဿနံ။ ။
- ၁၁။ တိဌတု စတုစိန္တိယေ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ မာပိတော။
သဟ ပရိက္ခာရေဟိ စ၊ သာသပန္နေ စရတိ စ။ ။
- ၁၂။ အန္တောဂဗ္ဗေ ကုတောစိတော၊ ကုဒ္ဓိဝဏ္ဏောဝ သာသပေါ။
အတ္တဘာဝေန ဆာဒိယာ၊ ဧတေ မေ ဇယမင်္ဂလံ။ ။

ရဟန်းတော် ဦးဝိစိတ္တ လျှောက်ထားချက်-

“ကုစ္ဆန္တော သာသပဂဗ္ဗေ”အစရှိသော ၁၂-ဂါထာတို့၏ အနက်သဘောကို မေးလျှောက်သည်မှာ ကျမ်းဂန်အထောက်အထား သင့်ရာနှိုင်းညှိဆင်ခြင်၍ သဒ္ဒယုတ္တိ၊ အတ္ထယုတ္တိရှိသည်အားလျော်စွာ ရေးသားလိုက်အံ့။

- ၁။ ကုစ္ဆန္တော သာသပဂဗ္ဗေ၊ စင်္ဂမတိ ကုတောစိတော။
ကုစ္ဆန္တော စက္ကဝါဠမိ၊ အတ္တဘာဝေန ဆာဒယိ။

၁။ (အနန္တဂုဏေဟိ၊ အဆုံးမရှိသော ဘုရားကျေးဇူးတော်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။) ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ သာသပဂဗ္ဗေ၊ မုန်ညင်းစေ့အတွင်း၌။ ကုတောစိတော၊ ထိုမှ၊ ဤမှ။ စင်္ဂမတိ၊ ကြွတော်မူနိုင်၏။ ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုရှိသည်ဖြစ်အံ့။ စက္ကဝါဠမိ၊ စကြဝဠာတိုက်အလုံး၌။ ဝါ၊ စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို။ အတ္တဘာဝေန၊ ကိုယ်တော်ဖြင့်။ ဆာဒယိ၊ ဖုံးလွှမ်းတော်မူနိုင်၏။

- ၂။ ကုစ္ဆန္တော ဒသစက္ကေသု၊ သဟဿေသု စင်္ဂမန္တော။
ပါဒရိယံ အကာသယိ၊ နာနာဓမ္မံမဒေသယိ။

ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ဒသစက္ကေသု၊ သဟဿေသု၊ တစ်သောင်းသော စကြဝဠာတိုက်တို့၌။ ဝါ၊ တိုက်တို့ကို။ စင်္ဂမန္တော၊ ကြွတော်မူလျက်။ ပါဒရိယံ၊ ခြေတော်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းခြင်းကို။ အကာသယိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ နာနာဓမ္မံ၊ အထူးထူးသော တရားတို့။ အဒေသယိ၊ ဟောတော်မူပြီ။

၃။ ကုစ္ဆန္တော အသာဓာရဏံ၊ အနန္တဗုဒ္ဓနိမ္မိတံ။
(တံဌာနံ စကံမန္တောပိ)၊ မောစေသိ ဗန္ဓနာ ဗဟံ။

ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည် ဖြစ်အံ့။ အသာဓာရဏံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကာတို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ အနန္တဗုဒ္ဓနိမ္မိတံ၊ အတိုင်းမသိသော ဘုရားကို ဖန်ဆင်းတော်မူခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြုတော်မူ၍။ (နာနာဓမ္မံ၊ အထူးထူသော တရားကို။ အဒေသယိ၊ ဟော်တော်မူပြီ။) ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည် ဖြစ်အံ့။ တံဌာနံ၊ ထိုထိုသို့သော အရပ်သို့။ စကံမန္တောပိ၊ ကြွတော်မူ၍လည်း။ ခဏေန၊ ခဏချင်းဖြင့်။ ဗဟံ၊ များစွာသော သတ္တဝါအပေါင်းကို။ ဗန္ဓနာ၊ ကိလေသာတည်းဟူသော အနှောင်အဖွဲ့မှ။ မောစေသိ၊ လွတ်စေတော်မူပြီ။

၄။ ကုစ္ဆန္တော ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ၊ သမိဉ္ဇိတံ ဗဟံ ယထာ။
စကံမတိ သယိဒ္ဓိနာ၊ ဗုဒ္ဓတေဇေန သံယုတံ။ ။

ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ယာဝ ဘဝဂ္ဂံ၊ အထက် ဘဝဂ်တိုင်အောင်။ သမိဉ္ဇိတံ၊ ကွေးသော။ ဗဟံ၊ လက်ရုံးကို။ (ပသာရေတိ ယထာ၊ ဆန့်သကဲ့သို့။) သယိဒ္ဓိနာ၊ ကိုယ်တော်၏တန်ခိုးဖြင့်။ စကံမတိ၊ ကြွတော်မူနိုင်၏။ (အသာဓာရဏံ၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သာဝကာ တို့နှင့် မဆက်ဆံသော။ အနန္တဂုဏသမ္ပန္နံ၊ အတိုင်းမသိသော ဂုဏ်အပေါင်းနှင့် ပြည့်စုံတော်မူသော။) ဗုဒ္ဓတေဇေန၊ ဘုရားတန်ခိုးတော်နှင့်။ သံယုတံ၊ ယှဉ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရားကို။ (နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။)

၅။ ကုစ္ဆန္တော ယုဂန္ဓရေန၊ ဂစ္ဆံ သမံ သူရစန္ဒံ။
ဇေတဝနေ သယနတော၊ ဟတ္ထပါဒေန အာမသိ။ ။

(အနန္တဗုဒ္ဓဂုဏဟိ၊ အဆုံးမရှိသော ဘုရားကျေးဇူးတော်တို့နှင့်။ သမ္ပန္နော၊ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။) ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ ယုဂန္ဓရေန၊ ယုဂန္ဓီရ်တောင်နှင့်။ သမံ၊ အမျှ။ ဂစ္ဆံ၊ သွားသော။ သူရစန္ဒံ၊ နေ့လကို။ ဇေတဝနေ၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတော်၌။ သယနတော၊ လျောင်းတော်မူလျက်။ ဟတ္ထပါဒေန၊ ခြေဖဝါး၊ လက်ဖဝါးတော်ဖြင့်။ အာမသိ၊ သုံးသပ်တော်မူနိုင်၏။

၆။ ကုစ္ဆန္တော မိတဝဏ္ဏော စ၊ သမ္ပုဒ္ဓေါကာသိ ကုစ္ဆိတံ။
လောကဇေဋ္ဌံ စက္ကဝါဠံ၊ အနန္တဘူမိ ဆာဒယိ။ ။

ကုစ္ဆန္တော၊ အလိုတော်ရှိသည်ဖြစ်အံ့။ မိတဝဏ္ဏော၊ ဖန်ဆင်းအပ်သော အဆင်းရှိတော်မူသော။ သမ္ပုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ ကုစ္ဆိတံ၊ အလိုတော်ရှိတိုင်း။ အကာသိ၊

ပြုတော်မူနိုင်၏။ အနန္တဘူမံ၊ အဆုံးမရှိသော မြေနှင့်တကွသော။ စက္ကဝါဠံ၊ စကြဝဠာတိုက် အလုံးကို။ အတ္တဘာဝေန၊ ကိုယ်တော်၏ အတ္တဘောဖြင့်။ ဆာဒယိ၊ ဖုံးလွှမ်းတော်မူနိုင်၏။ လောကဇေဋ္ဌံ၊ လူတို့ထက် မြတ်တော်မူသော ထိုမြတ်စွာဘုရားကို။ (နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။)

၇။ ဗုဒ္ဓေါ သမ္ဗုဒ္ဓါ အသုရာ၊ နလာဋေ အတ္တကာယတံ။
န ပဿတိ ဌပိတံ ဗုဒ္ဓံ၊ အစိန္တေယျံ အပ္ပမေယျံ။ ။

ဗုဒ္ဓေါ၊ မြတ်စွာဘုရားသည်။ အသုရာ-အသုရဿ၊ အသူရာနတ်၏။ နလာဋေ၊ နဖူး၌။ ဌပိတံ၊ ထားအပ်သော။ အတ္တကာယတံ၊ ကိုယ်တော်၏ အဖြစ်ကို။ အသုရာ၊ အသူရာသည်။ သမ္ဗုဒ္ဓါ၊ မျက်မှောက်၌။ န ပဿတိ၊ မမြင်။ အစိန္တေယျံ၊ မကြံအပ်၊ မကြံစည်နိုင်သော။ အပ္ပမေယျံ၊ မနှိုင်းယှဉ်အပ်သော။ (ဗုဒ္ဓတေဇေန၊ ဘုရားတန်ခိုးတော်နှင့်။ သံယုတံ၊ ယှဉ်တော်မူသော။) ဗုဒ္ဓံ၊ မြတ်စွာဘုရားကို။ (နမာမိ၊ ရှိခိုးပါ၏။) ('အတ္တကာယိတံ'ဝယ် အတ္တ-၌ "ဘာဝတ္ထိက နိဒ္ဒေသ၊ ဌပိတံ"၌ မုဒ္ဓဇဌဒန္တဇ-ထ ၂-ချက်သင့်။ ဌပ ထပ ဌပနေ၊ ဌပေတွာ ထပေတွာ၊ သဒ္ဓနီတိ။)

၈။ နိလ္လယေ ဒေဝသုရေန၊ သမ္ဗန္ဓော ဒသက္ကဒ္ဓိယာ။
ဘဂဝါ ဒေဝသုရဿ၊ စက္ခုစမ္ပမ္ပိ နိလ္လယိ။ ။

ဒသက္ကဒ္ဓိယာ၊ တန်ခိုး ၁၀-ပါးနှင့်။ သမ္ဗန္ဓော၊ ပြည့်စုံတော်မူသော မြတ်စွာဘုရားသည်။ ဒေဝသုရေန၊ နတ်အသူရာနှင့်။ သဟ၊ တကွ။ နိလ္လယေ၊ ပုန်းတော်မူသည်ရှိသော်။ ဒေဝသုရဿ၊ နတ်အသူရာ၏။ စက္ခုစမ္ပမ္ပိ၊ မျက်မှောင်ကြား၌။ နိလ္လယိ၊ ပုန်း(နိုင်)တော်မူ၏။

၉။ သကျာနံ ကောလိယာနဉ္စ၊ မာနမဒ္ဓါန'မာသယံ။
အန္တရေ မဇ္ဈေ ဂန္ဓာန၊ နိဿိဒတိ နိလီယတိ။ ။

မာနမဒ္ဓါနံ၊ မာန်ရစ်ကြကုန်သော။ သကျာနံ၊ သာကီဝင်မင်းတို့၏လည်းကောင်း။ ကောလိယာနဉ္စ၊ ကောလိယမင်းတို့၏လည်းကောင်း။ အာသယံ၊ အလိုတော်ကို။ (ဇာနန္တော၊ သိတော်မူရကား။) အန္တရေ၊ ၂-ဦးသားတို့၏အကြားဖြစ်သော။ မဇ္ဈေ၊ ရောဟိနီ-ဟု၊ နဒီအံဖွယ်၊ ထိုမြစ်လယ်သို့။ ဂန္ဓာန၊ ကြွတော်မူ၍။ (ဥဘိန္နံ၊ ၂-ဦးတို့၏။ ကလဟံ၊ ငြင်းခုံခြင်းကို။ ဝူပသမေတုံ၊ ငြိမ်းစိမ့်သောငှာ။) နိဿိဒတိ စ၊ ကိုယ်တိုင်ဖြေ၍ ဓမ္မတရား ဟောကြားဆုံးမတော်မူလတ်သတည်း။ နိလီယတိ စ၊ ကိုယ်ထင်မပေါ်၊ တန်ခိုးတော်ဖြင့်၊ မြွက်ဖော်ပိုင်းခြား၊ မြတ်တရားကို ဟောကြားဆုံးမတော်မူလတ်သတည်း။

၁၀။ စရိတွာ ဒုက္ကရစရိယံ၊ ဆဗ္ဗဿာနိ ဂတေ ဒီဝေ။
နိဂြောဓသမိပေ ပတ္တေ၊ ဣဒ္ဓိမဿ အဒဿနံ။

(အနုပါယေ၊ ရဂုံချိုင့်ဝှမ်း၊ သာထူးဆန်းသည်၊ ပန်းမျိုးစုံစွာ၊ နတ်တကာတို့၊ ဒိသာအလုံး၊ ရပ်ပတ်ကုံးမှ၊ စုရုံးညွတ်ခ၊ နုပိယ-ဟု၊ ကြည်စွသာမော၊ ဆိုသည့်တော၌။) ဆဗ္ဗဿာနိ၊ ၆-နှစ် တို့ပတ်လုံး။ ဒုက္ကရစရိယံ၊ လူ့နတ်ခပဲ၊ ကျင့်နိုင်ခဲ့သည်၊ အံ့အဲစလောက်၊ ချီးမြှောက် မကုန်၊ ဂုဏ်အနန္တ၊ ဝိသေသဟု၊ ဒုက္ကရပဋိပတ်၊ အကျင့်မြတ်ကို။ စရိတွာ၊ ပြိုင်ပင်ပန်း၊ နွမ်းနွမ်း လှလှ၊ လုံ့လကြိုးကုတ်၊ အားထုတ်ကျင့်ဆောင်တော်မူ၍။ (ပရိယောသာနံ၊ ဆုံးခြင်းသို့။) ဂတေ ဒီဝေ၊ ရောက်တော်မူသောနေ့၌။ နိဂြောဓသမိပေ၊ ဆိတ်ကျောင်းသားတို့၊ သွားလာ ရောက်ကြ၊ နိဂြောဓ-ဟု၊ ရုက္ခမည်တွင်၊ ပညောင်ပင်သို့။ ပတ္တေ၊ ခရီးကွန့်ထောက်၊ ရောက်တော်မူလတ်သော်။ ဣဒ္ဓိမဿ၊ တန်ခိုးကြီးသော နတ်ကို။ အဒဿနံ၊ မမြင်ခြင်းကို။ (အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။)

(ဤ၌ “ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ ဒဿနံ”ဟု ရှိမူလည်း သင့်သည်ပင်။ ဣဒ္ဓိမာ၊ တန်ခိုးကြီးသော။ ဒေဝတာ ဝိယ၊ နတ်ကဲ့သို့။ အဒဿနံ၊ မတွေ့မြင်ခြင်းကို။ အကာသိ၊ ပြုတော်မူပြီ။ ဤသို့ အနက်ပေးလေ။

စရိတွာ ဒုက္ကရစရိယံ၌ စရိယသဒ္ဓါနှင့် ယှဉ်၍ အက္ခရာတစ်လုံး လွန်မြဲ၊ အရဟ ကိရိယ၊ စရိယ၊ ဝါသ၊ ရှိလေရာ၊ အက္ခရာလွန်မြဲ။ “န သော ကာသာဝ’မရဟတိ၊ နိဗ္ဗာနသစ္စိကိရိယာ စ၊ ဒါနဉ္စ ဓမ္မစရိယာ စ၊ ပတိရူပဒေသဝါသော” စသောပုဒ်များကို ထောက်။ “ဒုက္ခေန ကိစ္ဆေန ကာတဗုဒ္ဓိ ဒုက္ကရံ၊ ဒုက္ကရဉ္စ တံ စရိယာ စာတိ ဒုက္ကရစရိယာ”ဟု ဣသဒိသဒ္ဓေဘော် နောင် ‘ရ’အက္ခရာနှင့် ရှိရမည်ကို သဒ္ဓနယ၊ အတ္ထနယကို မကျွမ်းကြ၍ ဒုက္ခစရိယာ-ဟု များစွာ ပြောဆိုမှတ်သား ရေးထားကြ၏၊ မသင့်။)

၁၁။ တိဋ္ဌတု စတုစိန္တိယေ၊ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ မာပိတော။
သဟ ပရိက္ခာရေဟိ စ၊ သာသပန္နေ စရတိ စ။ ။

စတုစိန္တိယေ၊ ၄-ပါးကုန်သော အစိန္တေယျတို့ကို။ တိဋ္ဌတု၊ ထားဘိဦး။ ဝိကုဗ္ဗနိဒ္ဓိ၊ ဝိကုဗ္ဗနဣဒ္ဓိကို။ မာပိတော၊ ဖန်ဆင်းတော်မူ၍။ သဟ ပရိက္ခာရေဟိ၊ ပရိက္ခရာ ၈-ပါးတို့ နှင့်တကွ။ သာသပန္နေ၊ မုန်ညှင်းစေ့အတွင်း၌။ စရတိ၊ သွားလည်း သွားတော်မူ(နိုင်)၏။ စ၊ ရပ်ခြင်း၊ ထိုင်ခြင်း၊ လျောင်းခြင်းကိုလည်း ပြုတော်မူ(နိုင်)၏။

၁၂။ အန္တောဂဗ္ဘေ ဣတောစိ’တော၊ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏောဝ သာသပေါ။
အတ္တဘာဝေန ဆာဒိယာ၊ ဧတေ မေ ဇယမင်္ဂလံ။ ။

အန္တောဂဗ္ဘေ၊ မုန်ညှင်းစေ့အတွင်း၌။ ဣတောစိ’တော၊ ထိုမှ၊ ဤမှ။ စင်္ဂမန္တေ၊ စကြံ ကြွတော်မူခြင်းသည်။ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏောဝ၊ တန်ခိုးဖန်ဆင်းခြင်းမျှသာတည်း။ သော သာသပေါ။

ထိုမုန်ညင်းစေ့ကို။ မဟန္တာ၊ ကြီးအောင် ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ န၊ မဟုတ်။ (ဤ၌ “ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏော န သာသပေါ”ဟု ရှိသော်လည်း သင့်၏။ ဣဒ္ဓိဝဏ္ဏော၊ ကိုယ်တော်ကို ငယ်အောင် တန်ခိုးတော်ဖြင့် ဖန်ဆင်းတော်မူသည်။ န၊ မဟုတ်။ သာသပေါ၊ မုန်ညင်းစေ့ကို။ မဟန္တာ၊ ကြီးအောင် ဖန်ဆင်းတော်မူ သည်။ န၊ မဟုတ်။ ဤသို့ အနက်ပေးသင့်၏။)

အတ္တဘာဝေန ဆာဒိယာ၊ ကိုယ်တော်၏အဖြစ်ဖြင့် စကြဝဠာတိုက်အလုံးကို ဖုံးလွှမ်းတော်မူခြင်း အစရှိကုန်သော။ ဧတေ၊ ထိုဘုရားကျေးဇူးတော် တို့သည်။ မေ၊ ငါအား၊ ဇယမင်္ဂလံ၊ အောင်ကြောင်းမင်္ဂလာသည်။ ဘဝတု၊ ဖြစ်ပါစေ သတည်း။

၁၂၃၇-ခု၊ တပို့တွဲလဆုတ်၊ ၁၀-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာနေ၊ ရဟန်းတော်
ဦးကိတ္တိ-က ပဉ္စင်္ဂီ, အဋ္ဌင်္ဂီ, ဒသင်္ဂီတို့ကို ဥပေါသထ
အမည်ရသည်ကို သိမှတ်ရန် လျှောက်ထားချက်

[၇၄] “ပဉ္စင်္ဂီသီလ, အဋ္ဌင်္ဂီသီလ, ဒသင်္ဂီသီလတို့တွင် အဋ္ဌင်္ဂီသီလကိုသာ ဥပေါသထ-
ဟု ခေါ်ဝေါ်ပညတ်ကြပါသည်။ ပဉ္စင်္ဂီ, ဒသင်္ဂီသီလတို့ကို ဥပေါသထ-ဟု မခေါ်
ဝေါ်ကြရာ၌ အဋ္ဌင်္ဂီသီလသည်သာ အဘယ့်ကြောင့် ဥပေါသထအမည်ကို ရသည်
ဟု နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင် ကျမ်းဂန်နှင့်အညီ အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်
အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်စကားပါ ရဟန်းတော် ဦးကိတ္တိ လျှောက်ချက်—

[၇၄] အဋ္ဌင်္ဂီသီလ၏ ဥပေါသထ-ဟူသော အမည်ထူးကို မေးလျှောက်သည်မှာ—

မြတ်စွာဘုရား သစ္စာ ၄-ပါးကို သိတော်မူပြီး၍ ရာဇဂြိုဟ်ပြည်သို့ ရောက်တော်မူ
သောအခါ ဗိမ္ဗိသာရမင်းကြီးနှင့်တကွ သောတာပတ္တဖိုလ်ကို ရရာပါသော ဝိသာခမည်သော
သူဌေးကြီး သည် မြတ်စွာဘုရားထံမှ တရားတော်ကို နာရ၍ အနာဂါမိဖိုလ်၌ တည်၍

အိမ်သို့ ပြန်လတ်သော် အခါတပါးသော နေ့တို့၌ ရွှင်မြူးပြုံးရယ်ခြင်းကို ပြု၍ ထိုမှ၊ဤမှ ကြည့်လျက် သွား၏။

ထိုနေ့ကား ဤသို့ မဟုတ်၊ ငြိမ်သက်တည်ကြည်သော ဣန္ဒြေရှိသည်ဖြစ်၍ လာသောအမှုအရာကို ဓမ္မဒိန္နမည်သော သူဌေးကတော်က လေသာပြုတင်းမှ မြင်ရလေလျှင် “အမှုအရာ လာချက် ထူးလှ၏။ အကြောင်းအသို့ ရှိလိမ့်မည်နည်း”ဟု စောင်းတန်းဦး၌ ရပ်လျက် လက်ကို ဆွဲကိုင်လတ်သော် အထိအကိုင်မခံဘဲ လက်ကို သိမ်းရပ်၍ ထားလတ်၏။ ထိုအခါ ဓမ္မဒိန္နသူဌေးကတော်က “နံနက်စာ စားကြသောအခါမှ သိရလတ္တံ့”ဟု ကြံအောက်မေ့၏။

သူဌေးလည်း ရှေးအခါ ဓမ္မဒိန္နနှင့်အတူတကွ စားကြသည်ကို ထိုနေ့မှာ ဓမ္မဒိန္နမပါဘဲ ယောဂါဝစရ ရဟန်းကြီးကဲ့သို့ တစ်ယောက်တည်းသာ စားရလေရကား “ညချမ်းသောအခါ အိပ်နေရာတွင် ငါသိရလတ္တံ့”ဟု ကြံအောက်မေ့ပြန်၍ “ထိုညမှာ အိပ်ရာတိုက်ခန်း တပါးသို့ သွား၍ အိပ်နေလေလျှင် သူဌေးကြီးမှာ ကြိုက်ချစ်နှစ်သက် စုံမက်နှစ်သက်သောသူကိုသော်လည်း တွေ့မြင်ခဲ့သလော။ တစ်စုံတစ်ယောက်သောသူတို့ ကုန်းတိုက် ကုန်းချော ပြောဆို၍ ရှိလေသလော။ တစ်စုံတစ်ခုသော အပြစ်အာဒိနဝပင် ငါ့မှာ ရှိခဲ့လေသလော”ဟု ဒေါမနဿဖြစ်၍ ၂-ရက်မြောက်သောနေ့တွင် ချဉ်းကပ်၍ မေးသည်တွင် “ယခင်ဆိုခဲ့သမျှ ၃-ကိစ္စတွင် တစ်ခုခုမျှ မရှိကြောင်း”ကို ပြန်ပြောလေလျှင် “ရှင်သူဌေးသည် ရှေးအခါကမူ(လို့) အတူတကွ မြွက်ဟသံချို မပြောဆိုပါသောကြောင့် အလိုကို မသိရ”ဟု ဆိုသောကာလ ဤလောကုတ္တရာတရားသည် အလေးအမြတ် ပြုအပ်လှ၏။ သူတပါးတို့ အား ထင်ရှား မပြုအံ့။ အကယ်၍ သူဌေးမအား ဟုတ်မှန်တိုင်း မကြားပေရကား နှလုံးကွဲပြတ်၍ ဤအရပ်တွင်ပင် သေလေရာ၏။

ထို့ကြောင့် သူဌေးမအား ကရုဏာတရားကို ရှေ့ထားသဖြင့် “မြတ်စွာဘုရားထံမှ လောကုတ္တရာတရားကို ရခဲ့ပေသည်ဖြစ်၍ ဤသို့ သဘောရှိသော လောကီလူတို့ အမှုအရာနှင့် မအပ်ပြီ”ဟု ဝိသာခသူဌေးက ဆိုကြောင်းကို—

“အယံ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ ဂရုဘာဝနိယော န ပကာသေတဗ္ဗော။
သစေ ခေါ ပနာ’ဟံ န ကထေဿာမိ၊ အယံ ဟဒယံ ဖာလေတွာ ဧတ္ထေဝ ကာလံ
ကရေယျာ”တိ၊ တဿာ’နုဂ္ဂဟာယ ကထေသိ၊ ဓမ္မဒိန္နေ အဟံ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ
သုတွာ လောကုတ္တရဓမ္မံ နာမ အဓိဂတော၊ တံ အဓိဂတဿ ဧဝရူပါ လောကီယ-
ကိရိယာ န ဝဋ္ဋတိ။ - (မ၊ဋ္ဌ၊ ၂။ ၂၅၆။ ထောက်ဝိသဒိသံ)

ဟု မူလပဏ္ဏာသ၊ အဆုံးစွန်သော စူဠယမကဝဂ်အစ၊ ၄-ခုမြောက်သော စူဠဝေဒလ္လအဖွင့် အဋ္ဌကထာတွင် လာသတည်း။

အယံ လောကုတ္တရဓမ္မော နာမ၊ ဤလောကုတ္တရာတရားမည်သည်ကား။ ဂရုဘာ-
ဝနိယော၊ အလေးအမြတ် ပြုအပ်ပေ၏။ န ပကာသေတဗ္ဗော၊ ထင်ရှား မပြုအပ်။ သစေ၊
အကယ်၍။ အဟံ၊ ငါသည်။ န ကထေဿာမိ၊ မပြောဆိုချေအံ့။ အယံ၊ ဤဓမ္မဒိန္နာသည်။
ဟဒယံ ဖာလေတွာ၊ နှလုံးကွဲ၍။ ဧတ္ထေဝ၊ ဤအရပ်၌ပင်လျှင်။ ကာလံ ကရေယျ၊ သေရာ၏။
ဣတိ မနသိကတွာ၊ ဤသို့ နှလုံးသွင်း၍။ တဿာ၊ ထိုဓမ္မဒိန္နာအား။ အနုဂ္ဂဟာယ၊ ချီးမြှင့်
ခြင်းငှာ။ ကထေသိ၊ ဆိုပေ၏။ ဓမ္မဒိန္နော၊ ဓမ္မဒိန္နာ။ အဟံ၊ ငါသည်။ သတ္ထု ဓမ္မဒေသနံ၊
မြတ်စွာဘုရား၏ တရားတော်ကို။ သုတွာ၊ ကြားနာရ၍။ လောကုတ္တရဓမ္မံ နာမ၊
လောကုတ္တရာတရားမည်သည်ကို။ အဓိဂတော၊ ရခဲ့ပြီ။ တံ၊ ထိုလောကုတ္တရာတရားကို။
အဓိဂတဿ၊ ရသောသူအား။ ဧဝရူပါ၊ ဤသို့ သဘောရှိသော။ လောကီယကိရိယာ၊
လောကီလူတို့၏ အမှုအရာသည်။ န ဝဋ္ဋတိ၊ မအပ်။

ထိုသို့ အကြောင်းစကား ပြန်ကြားပြောဆိုပြီးမှ “ဓမ္မဒိန္နာကို ယုံကြည်စိမ့်သောငှာ
သင်၏အမွေဖြစ်သော ရွှေ၊ ငွေ၊ဘဏ္ဍာ ဥစ္စာကုဋေ-၄ဝ၊ ငါ၏ဥစ္စာဖြစ်သော ရွှေ၊ငွေ၊ ဘဏ္ဍာ
ဥစ္စာကုဋေ-၄ဝ၊ ဤ ၈ဝ-သော ရွှေ၊ ငွေ၊ ဘဏ္ဍာတို့ကို သင်ယူ၍ ငါ၏ဘ,မိ(အမိ) အစ်မ,နှမ
အရာ၌ တည်၍ ငါ့ကို လုပ်ကျွေးပါလော့။ ယင်းသို့မဟုတ် ဤဥစ္စာတို့ကို ယူ၍ ချစ်ခင်
နှစ်သက် စုံမက်မြတ်နိုးသော အမျိုးအိမ်သို့သော်လည်း သွားလိုလျှင် သွားရာ၏။ ထိုသို့တမူ
သူတစ်ဦးနှင့် အတူကျွမ်းဝင် မနေချင်လည်း ရှင်မကို နှမ, သမီးရာနှင့် ငါလုပ်ကျွေးအံ့”ဟု
စကားအလုံးစုံ အကုန်မကျန် ပြန်ဆိုခွင့်ပေးသတည်း။

ထို့ကြောင့် ၎င်းမူလပဏ္ဏာသ၊ အဆုံးစွန်သော စူဠယမကဝဂ်၊ ၄-ခုမြောက်သော
စူဠဝေဒလ္လသုတ်အဋ္ဌကထာ(မ၊ဋ္ဌ၊၂။၂၅၆။ထောက် ဝိသဒိသံ)တွင်—

ယဒိ တံ ဣစ္ဆသိ၊ တဝ စတ္တာလီသကောဋီယော မမ စတ္တာလီသကောဋီ-
ယော’တိ အသီတိကောဋီဓနံ အတ္ထိ၊ ဧတ္ထ ဣဿရာ ဟုတွာ မမ မာတုဌာနေ
ဝါ ဘဂိနိဌာနေ ဝါ ဌပေတွာ ဝသ၊ တယာ ဒိန္နေန ဘတ္တပိဏ္ဍမတ္တေန အဟံ
ယာပေဿာမိ၊ အထေဝံ န ကရောသိ၊ ဣမေ ဘောဂေ ဂဟေတွာ ကုလဂေဟံ
ဂစ္ဆ၊ အထာပိ တေ ဗဟိဒ္ဓါ ပတ္တနာ နတ္ထိ၊ အဟံ တံ ဘဂိနိဌာနေ ဝါ ဓိတုဌာနေ
ဝါ ဌပေတွာ ပေါသေဿာမိ-

ဟူသော ပါဠိကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

ဓမ္မဒိန္နော၊ ဓမ္မဒိန္နာ။ တံ၊ သင်သည်။ ယဒိ ကုစ္ဆသိ၊ အကယ်၍ အလိုရှိအံ့။ တဝ၊ သင်၏။ စတ္တာသိသကောဋိယော၊ ကုဋေ ၄၀-သော ဥစ္စာတို့လည်းကောင်း။ မမ၊ ငါ၏။ စတ္တာလိသကောဋိယော၊ ကုဋေ ၄၀-သော ဥစ္စာတို့လည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အသိတိ-ကောဋိဓနံ၊ ကုဋေ ၈၀-သောဥစ္စာသည်။ အတ္ထိ၊ ၏။ ဧတ္ထ၊ ဤ ၈၀-သောဥစ္စာ၌။ ဣဿရာ ဟုတွာ၊ အစိုးရသည်ဖြစ်၍။ မမ၊ ငါ၏။ မာတိဌာနေ ဝါ၊ အမိ၏အရာ၌လည်းကောင်း။ ဘဂိနိဌာနေ ဝါ၊ နှမ၏အရာ၌လည်းကောင်း။ ဌပေတွာ၊ တည်၍။ ဝဿ၊ နေလော့။ တယာ-ဒိန္နေန၊ သင်ပေးသော။ ဘတ္တပိဏ္ဏမတ္တေန၊ ထမင်းမျှဖြင့်။ အဟံ၊ ငါသည်။ ယာပေဿာမိ၊ မျှတအံ့။ အထ၊ ထိုမှတပါး။ ဧဝံ န ကရောသိ၊ ဤသို့ မပြုလိုသေးသည် ဖြစ်အံ့။ ဝါ၊ ဤသို့ မနေလိုသေးသည် ဖြစ်အံ့။ ဣမေ ဘောဂေ၊ ဤကုဋေ ၈၀-သော ဥစ္စာတို့ကို။ ဂဟေတွာ၊ ယူ၍။ ကုလဂေဟံ၊ ကြိုက်ရာ အမျိုးအိမ်သို့။ ဂစ္ဆ၊ သွားလော့။ အထာပိ၊ ထိုမှတပါးလည်း။ တေ၊ သင့်အား။ ဗဟိဒ္ဓါ၊ အပ၌။ ပတ္ထနာ၊ တောင့်တသော အရာသည်။ နတ္ထိ၊ မရှိခဲ့အံ့။ အဟံ၊ ငါသည်။ တံ၊ သင့်ကို။ ဘဂိနိဌာနေ ဝါ၊ နှမ၏အရာ၌လည်းကောင်း။ ဓိတုဌာနေ ဝါ၊ သမီး၏အရာ၌လည်းကောင်း။ ဌပေတွာ၊ ထား၍။ ပေါသေဿာမိ၊ လုပ်ကျွေးအံ့။ ဣတိ၊ ဤသို့။ အာဟ၊ ဆို၏။

(ဤသို့ စကားဥသို့ အကုန်အပ်နှင်းသော ကာလမှ ဓမ္မဒိန္နာသည် စိတ်ချယုံကြည်လေသည်။ ဘဂိနိ-ဟူသောပုဒ်၌ ဂိ-မှာ ဤဒိယနှင့် နိ-မှာ၊ ဣရဿနှင့် ဘဂိနိ-ဟု ရှိတတ်၊ တွေ့တတ် ဖတ်ရွတ်ပြောဆို ကြ၏။ မသင့်။ ဘဂိနိ-ဟု၊ ဂိ-မှာ ဣရဿနှင့်၊ နိ-မှာ ဤဒိယနှင့် ရှိမှ သင့်မည်။ ပတိဘိက္ခုရာဇိကာရန္တေဟိ ဣနိ။ ကစ္စည်းသုတ်၊ ပိတု၊ ဓိတုပုဒ်များ၌လည်း ပိတု ဓိတု-ဟု ပီမိ တို့မှာ ဤဒိယနှင့် ရှိတတ်ကြ၏။ မသင့်။ ပိ ဓိ-ဟု ဣရဿနှင့် ရှိမှသင့်မည်။ ပါဒိတော ရိတု-ကစ္စည်းသုတ်။)

ဤပြဆိုခဲ့ပြီးသော မူလပဏ္ဏာသ၊ စူဠဝေဒလ္လသုတ် အလိုအားဖြင့် အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ် တို့ ရွှေ့ငွေ-စသော ဘဏ္ဍာကာရိယ ဇာတရူပဝတ္ထုတို့ကို သိုမှီးသိမ်းဆည်းကြောင်းကို သိရာ၏။ ထို့ကြောင့် ဇာတရူပရဇတပဋိဂ္ဂဟဏမှ ကြဉ်သည့်အရာကို အရိယာတို့ အလေ့ မဟုတ်။ တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ် ၁၀-ခုမြောက်သော ဝိသာခုပေါသထသုတ်တွင် ရဟန္တာတို့ သည် ‘ပါဏာတိပါတာ’-အစ၊ ‘ဥစ္စာသယန’-အဆုံးရှိသော အင်္ဂါ ၈-ပါးတို့ကို အသက်ထက် ဆုံးပင် ကောင်းစွာ စောင့်ရှောက်ကြောင်းကို—

ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နာ သဗ္ဗပါဏဘူတာနုကမ္ပိနော ဝိဟရန္တိ၊ အဟံ ပ’ဇ္ဇ ဣမဉ္စ ရတ္ထိ ဣမဉ္စ ဒိဝသံ ပါဏာတိပါတံ ပဟာယ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတော နိဟိတဒဏ္ဍာ နိဟိတသတ္တာ လဇ္ဇိ ဒယာပန္နော၊ သဗ္ဗပါဏ-ဘူတာနုကမ္ပိ ဝိဟရာမိ၊ ဣမိနာပိ အင်္ဂေန အရဟတံ အနုကရာမိ။ ဥပေါသ-

ထော စ မေ ဥပဝုဋ္ဌော ဘဝိဿတိ ။လ။ ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ ဥစ္စာသယန-
မဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ နိစေ သေယျံ
ကပ္ပေန္တိ မဉ္ဇေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ။ အဟံ ပ'ဇ္ဇ ဣမဉ္ဇ ရတ္တိ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ
ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ ပဟာယ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော နိစေ
သေယျံ ကပ္ပေမိ မဉ္ဇေ ဝါ တိဏသန္တာရကေ ဝါ ဣမိနာပိ အင်္ဂေန အရဟတံ
အနုကရောမိ၊ ဥပေါသထော စ မေ ဥပဝုဋ္ဌော(ဝုတ္တော) ဘဝိဿတိ။

ဟု ဟောတော်မူသည်။ (အံ၊၁။၂၁၁-၃)

ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ပါဏာတိပါတံ၊
ပါဏာတိပါတကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ပါဏာတိပါတာ ပဋိဝိရတာ၊ ပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်
သည်ဖြစ်၍။ နိဟိတဒဏ္ဍာ၊ ချအပ်သောဒဏ်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ နိဟိတသတ္တာ၊ ချအပ်သော
လက်နက်ရှိကုန်သည်ဖြစ်၍။ လဇ္ဇိ၊ မကောင်းမှုမှ ရှက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဒယာပန္နာ၊ သနား
ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗပါဏဘူတာနုကမ္မိနော၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို
အစဉ်သနားကုန်သည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရန္တိ၊ နေကုန်၏။ အဟံပိ၊ ငါသည်လည်း။ အဇ္ဇ၊ ယခု။
ဣမဉ္ဇ ရတ္တိ၊ ဤညဉ့်ပတ်လုံး။ ဣမဉ္ဇ ဒိဝသံ၊ ဤနေ့ပတ်လုံး။ ပါဏာတိပါတာ၊ ပါဏာတိပါတ
မှ ကြဉ်သည်ဖြစ်၍။ နိဟိတဒဏ္ဍာ၊ ချအပ်သော ဒဏ်ရှိသည်ဖြစ်၍။ နိဟိတသတ္တော၊
ချအပ်သော လက်နက်ရှိသည်ဖြစ်၍။ လဇ္ဇိ၊ မကောင်းမှုမှ ရှက်သည်ဖြစ်၍။ ဒယာပန္နော၊
သနားခြင်းသို့ ရောက်သည်ဖြစ်၍။ သဗ္ဗပါဏဘူတာနုကမ္မိ၊ ခပ်သိမ်းသော သတ္တဝါတို့ကို
သနားသည်ဖြစ်၍။ ဝိဟရာမိ၊ နေအံ့။ ဣမိနာပိ အင်္ဂေန၊ ဤပါဏာတိပါတမှ ကြဉ်သော
အင်္ဂါတစ်ပါးဖြင့်လည်း။ အရဟတံ အရဟန္တာနံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုကရောမိ၊ အတု
လိုက်၍ ကျင့်အံ့။ မေ၊ ငါသည်။ ဥပေါသထော၊ ဥပုသ်ကို။ ဥပဝုဋ္ဌော၊ သုံးသည်။ ဘဝိဿတိ၊
ဖြစ်လတ္တံ့။ (ဤတွင် ပေယျာလထားသည်မှာ “ယာဝဇီဝံ အရဟန္တာ အဒိန္နဒါနံ ပဟာယ”စသည်ဖြင့်
မာလာဂန္ဓသိက္ခာ ပုဒ်ကျအောင် ပါဠိဒေသနာစဉ် နည်းတူဖြစ်၍ ထားသည်။)

ယာဝဇီဝံ၊ အသက်ထက်ဆုံး။ အရဟန္တာ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်။ ဥစ္စာသယန-
မဟာသယနံ၊ မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌ နေခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်၍။ ဥစ္စာ-
သယန မဟာသယနာ ပဋိဝိရတာ၊ မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌ နေခြင်းမှ ကြဉ်ကုန်
သည်ဖြစ်၍။ မဉ္ဇေ ဝါ၊ ညောင်စောင်း၌လည်းကောင်း။ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ မြက်အခင်း၌
လည်းကောင်း။ နိစေ၊ နိမ့်သောနေရာ၌လည်းကောင်း။ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပေန္တိ၊
ပြုကုန်၏။ အဟံ ပိ၊ ငါသည်လည်း။ အဇ္ဇ၊ ယခု။ ဣမဉ္ဇ ရတ္တိ၊ ဤညဉ့်ပတ်လုံး။ ဣမဉ္ဇ
ဒိဝသံ၊ ဤနေ့ပတ်လုံး။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနံ၊ မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌

နေခြင်းကို။ ပဟာယ၊ ပယ်စွန့်၍။ ဥစ္စာသယနမဟာသယနာ ပဋိဝိရတော၊ မြင့်သောနေရာ၊ မြတ်သောနေရာ၌ နေခြင်းမှ ကြဉ်သည်ဖြစ်၍။ မဉ္ဇေ ဝါ၊ ညောင်စောင်း၌လည်းကောင်း။ တိဏသန္တာရကေ ဝါ၊ မြက်အခင်း၌လည်းကောင်း။ နိစေ၊ နိမ့်သောနေရာ၌လည်းကောင်း။ သေယျံ၊ အိပ်ခြင်းကို။ ကပ္ပေမိ၊ ပြုအံ့။ ဣမိနာပိ အင်္ဂေန၊ ဤဥစ္စာသယန မဟာသယနမှ ကြဉ်ခြင်း-ဟူသော အင်္ဂါ ၁-ပါးဖြင့်လည်း။ အရဟတံ၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့ကို။ အနုကရောမိ၊ အတုလိုက်၍ ကျင့်အံ့။ မေ၊ ငါသည်။ ဥပေါသထော စ၊ ဥပုသ်ကိုလည်း။ ဥပဝုဋ္ဌော၊ သုံးသည်။ ဘဝိဿတိ၊ ဖြစ်လတ္တံ့။

ဤသို့ ကျမ်းအလာ ဒေသနာအရကို ထောက်ဆနှိုင်းညှိဆင်ခြင်လျှင် လူပုဂ္ဂိုလ်လျှင် ဖြစ်လင့်ကစား သဘာဝအားဖြင့် ‘ပါဏာတိပါတ’-အစ ‘ဥစ္စာသယန’-အဆုံးရှိသော အင်္ဂါ ၈-ပါးကို ‘အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ’ဟု ဆိုအပ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့မှာ ယာဇီဝံပင် ကြဉ်ရှောင် ကြသော အဓလေ့ဖြစ်ရကား အရိယာတို့ အလေ့သို့ ကပ်၍ ကျင့်သုံးဆောက်တည်အပ် သောကြောင့် အဋ္ဌင်္ဂသီလသည် ဥပေါသထ မည်၏။ ဇာတရူပရဇတမှ ကြဉ်သည်ကို အရိယာတို့ သဘာဝ အဓလေ့-ဟု မလာ၊ အဋ္ဌင်္ဂသီလကိုသာ လာသည်။

“ဥပဝသိတဗ္ဗောတိ ဥပေါသထော”ဟူ၍လည်းကောင်း

“ဥပဂန္တာ ဝသိတဗ္ဗောတိ ဥပေါသထော”ဟူ၍လည်းကောင်း ဝစနတ်ပြု။ အဋ္ဌင်္ဂ သီလကို ရစေ။

ဤသို့ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာလာသောကြောင့် ဥပသမ္ပဒအဖြစ်သို့ ရောက်သည်နှင့်တကွ ပါတိမောက္ခသံဝရသီလကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးလေသကဲ့သို့ ထို့အတူ အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ-ဟု ဆိုအပ်သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မဂ်၊ ဖိုလ်ရသည်နှင့်တကွ ဤအဋ္ဌင်္ဂသီလ ကို စောင့်ရှောက်ခြင်းကိစ္စ ပြီးလေရကား အနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ-ဟု ဆိုအပ်သော အရိယာ ပုဂ္ဂိုလ်တို့ အလေ့သို့ ကပ်၍ နေအပ်သော အနက်သဘော၊ ထိုအနာဂါမ်၊ ရဟန္တာ-ဟု ဆိုအပ် သော အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့၏ အလေ့သို့ အတုလိုက်၍ ကျင့်အပ်သော အနက်သဘောကြောင့် ဥပေါသထ-ဟူသော အမည်ထူး ရကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန့်ဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရာ၏။

၁၂၃၇-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း၊ ၉-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့၊ ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

စည်ရှည်တံခါးတွင်းနေ ဒကာ မောင်သာဦး-က ယုဂ် ၄-ပါးတို့၏
အမည်နာမ, ကာလအပိုင်းအခြားကို သိလိုကြောင်းနှင့်
လျှောက်ထားချက်

[၇၅] “ဘုရားတပည့်တော် စည်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ ဒကာ သောဦး
ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

လောက၌ ယုဂ် ၄-ပါးတို့၏ အမည်နာမ, သရုပ်မူလ, နှစ်အပိုင်းအခြားများကို
သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်
ဘုရား”။

အထက်အဆိုပါ ဒါယကာ မောင်သာဦးလျှောက်ချက်—

ယုဂ် ၄-ပါးတို့၏ အမည်ကာလ, အပိုင်းအခြား ဖြစ်ပုံများကို မေးလျှောက်သည်မှာ
ယုဂ်အပြား ၄-ပါးရှိသည်။ ၄-ပါးဟူသော်ကား ကတယုဂ်, တေတာ(တြေတာ)ယုဂ်, ဒွါပရ-
ယုဂ်, ကလိယုဂ်-ဟူ၍ ၄-ပါးတည်း။ ထို ၄-ပါးတို့တွင် ရှေးဦးစွာ—

ကတယုဂ်သည် နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် တစ်သန်းခုနစ်သိန်းနှစ်သောင်း,
ရှစ်ထောင်(၁၇၂၈,၀၀၀) ကြာ၏။ ကတယုဂ်ဆန်းသောကာလ လူတို့သည် အခြေ ၄-
ချောင်းထောက်၍ နေသကဲ့သို့ သစ္စာမှန်ကန်ခြင်း, သူ့ကျေးဇူးကို သိခြင်း, အမိ,အဘ
အသက်အရွယ်ကြီးသော သူတို့ကို ရိုသေခြင်း-စသည်ဖြင့် တရားကို စောင့်ကြကုန်၏။

တေတာ(တြေတာ)ယုဂ်သည် နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် တစ်သန်းနှစ်သိန်းကိုး
သောင်းခြောက်ထောင်(၁၂၉၆,၀၀၀) ကြာ၏။ တြေတာယုဂ်ဆန်းသောကာလ လူတို့သည်
အခြေ ၃-ချောင်းထောက်၍ နေသကဲ့သို့ သစ္စာ မှန်ကန်သည်။ သူ့ကျေးဇူးကို သိခြင်း,
အမိအဘ အသက်ကြီးသော သူတို့ကို ရိုသေခြင်း-စသည်ဖြင့် တရားကို စောင့်သောသူကား
၃-စုသာ ရှိ၏။ တရားကို မစောင့်သောသူ ၁-စု ရှိ၏။

ဒွါပရယုဂ်သည် နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် ရှစ်သိန်းခြောက်သောင်းလေးထောင်
(၈၆၄,၀၀၀) ကြာ၏။ ထိုဒွါပရယုဂ်ဆန်းသောကာလ လူတို့သည် အခြေ ၂-ချောင်းထောက်
၍ နေသကဲ့သို့ သစ္စာမှန်ကန်ခြင်း, သူ့ကျေးဇူးကိုသိခြင်း-စသည်ဖြင့် တရားကို စောင့်
သောသူ ၂-စု၊ မစောင့်သူ ၂-စု ရှိကုန်၏။

ကလိယုဂ်သည် နှစ်အရေအတွက်အားဖြင့် လေးသိန်းသုံးသောင်းနှစ်ထောင် (၄,၃၂,၀၀၀) ကြာ၏။ ထိုကလိယုဂ်ဆန်းသောကာလ လူတို့သည် အခြေ ၁-ချောင်းထောက်၍ နေဘိသကဲ့သို့ သစ္စာစောင့်ခြင်း၊ သူ့ကျေးဇူးကို သိခြင်း-စသည်ဖြင့် တရားကို စောင့်သောသူ ၁-စုသာ ရှိ၏။ တရားကို မစောင့်သောသူကား ၃-စု ရှိ၏။

ထိုယုဂ် ၄-ခုအပေါင်းအားဖြင့် လေးသိန်းသုံးသိန်းနှစ်သောင်း (၄၃,၂၀,၀၀၀) ကြာ၏။ ထိုယုဂ် ၄-ခုတို့သည် အလှည့်အလည်အားဖြင့် ဆန်းတုံ့တက်တုံ့ အကြိမ် ၁,၀၀၀-ရှိသောကာလ လူတို့(၏)ဟာယနကပ် ကုန်၏။ ထိုအတူ ဆန်းတုံ့တက်တုံ့အားဖြင့် အကြိမ် ၁,၀၀၀- စေ့သောကာလ လူတို့၏ ဝဗ္ဗနကပ် ကုန်ပြန်၏။

ထို့ကြောင့် အဘိဓာနပ္ပဒီပိကာမည်သော ဋီကာကျမ်း(နှာ ၆၇-၈)၌—

သုညံသုညံခံ နာဂါ၊ ကရမုနိသသိနော။

မာန'မာ ဒေါယုဂဿ၊ တြေတာယ(တြေတာယ) ခံသုညံ။

ရသနဝသ္မရိယာ၊ ဝဿသချံာ ပသိဒ္ဓါ။

သုညံသုညံခံ ဝေဒါ၊ ရသဘုဇဂမိတိ။

ဒွါပရေ ဝဿသချံာ၊ သုညာကာသံခံနေတ္ထ။

ဂုဏဇလနိဓယော၊ ဝဿ သချံာ ကလိယောတိ။

ပိဏ္ဍော စေသ ဝိသတိဝဿသဟဿာမိကာနိ တိစတ္တာရိသာနိ ဝိသတိ-
ဝိဿသဟဿာနိ။

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

အာဒေါယုဂဿ၊ အစဖြစ်သော ကတယုဂ်၏။ မာနံ၊ အတိုင်းအရှည် ပမာဏသည်။ သုညံသုညံခံ နာဂါ ကရမုနိသသိနော၊ တစ်သန်းခုနစ်သိန်းနှစ်သောင်းရှစ်ထောင် (၁၇,၂၈,၀၀၀)ကုန်သော။ ဝဿသချံာ၊ နှစ်အရေအတွက်တို့သည်။ ပသိဒ္ဓါ၊ ပြီးကုန်၏။

တြေတာယ၊ တြေတာယုဂ်၏။ ခံသုညံ ရသနဝစန္ဒသူရိယာ၊ တစ်သန်း နှစ်သိန်းကိုးသောင်းခြောက်ထောင် (၁၂,၉၆,၀၀၀)ကုန်သော။ ဝဿသချံာ၊ နှစ်အရေအတွက်တို့သည်။ ပသိဒ္ဓါ၊ ပြီးကုန်၏။

ဒွါပရေ ဒွါပရယုဂ်၌။ သုညံသုညံခံ ဝေဒါရသဘုဇဂမိတိ၊ ရှစ်သိန်း ခြောက်သောင်းလေးထောင် (၈,၆၄,၀၀၀)ဟု ဆိုအပ်ကုန်သော။ ဝဿသချံာ၊ နှစ်အရေအတွက်တို့သည်။ ပသိဒ္ဓါ၊ ပြီးကုန်၏။

ကလိဿ၊ ကလိယုဂ်၏။ သုညာ'ကာသံခံ နေတ္ထဂုဏဇလနိဓယော၊ လေးသိန်း သုံးသောင်းနှစ်ထောင် (၄,၃၂,၀၀၀)ကုန်သော။ ဝဿသချံ၊ နှစ်အရေအတွက်တို့သည်။ ပသိဒ္ဓါ၊ ပြီးကုန်၏။

ဣတိ၊ ဤသို့။ ဧသ ဧသော စတုယုဂေါ၊ ထို ၄-ပါးသောယုဂ်ကို။ ပိဏ္ဏော၊ ပေါင်း သည်ရှိသော်။ ဝိသတိဝဿသဟဿာမိကာနိ၊ အနှစ် ၂-သောင်း အလွန်ရှိကုန်သော။ တိစတ္တရိသာနိ၊ လေးသန်း သုံးသိန်းတို့သည်။ ဟောန္တိ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ထိုယုဂ် ၄-ခုတို့၏အကြောင်းကို အမရကောသ၊ သူရိယသိဒ္ဓန္တ၊ ဗျိုဟဇ်၊ ရာဇ- မတ္တဏ်ကျမ်းတို့၌လည်း လာ၏။

၁၂၃၇-ခု၊ တပေါင်းလဆန်း၊ ၇-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

စည်ရှည်တံခါးတော်တွင်းနေ ဒါယကာ မောင်သာဦး-က
တစ်ကျိပ်ကိုးယောက် အပျိုစင်-ဟု အစချီသော ပုစ္ဆာပြဿနာကို
ဝိသဇ္ဇနာပြုပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇၆] “ဘုရားတပည့်တော် မန္တလေးရတနာပုံရွှေမြို့တော် နောက်မျက်နှာ၊ စည်ရှည်
တံခါးတော်တွင်းနေ ဒကာ သာဦး ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ပါသည်ဘုရား။

- တစ်ကျိပ်ကိုးယောက် အပျိုစင်။
 - နဒီကို ရေကစား,သွားသည့်ဖြစ်အင်။
 - တစ်ယောက်ပင် ရေတွင်သေခဲ့။
 - အိမ်ပြန်မှာ နှစ်ကျိပ်ပွားသည်လို့၊
- စကားကို ပိုမပြောပါဘူး၊ ကျမ်းဟောသတဲ့-

ဟူသော ကဗျာစကား၏အရကို နေရာကျ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်
အကြောင်း လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အထက်စကားပါ ဒါယကာ မောင်သာဦး လျှောက်ချက်—

‘တစ်ကျိပ်ကိုးယောက် အပျိုစင်’-ဟူသော ကဗျာအရကို မေးလျှောက်သည်မှာ ဤစကား၌ အချို့လည်း ပဋိသန္ဓေအခါ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကြည်သော ကုသိုလ်၊ အကုသိုလ် (စေတနာ) ၁၉-ခုတို့သည် ဖြစ်ကုန်၏။ ပဝတ္တိကာလမှ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကို ရပြန်သောကြောင့် ၂၀-ဖြစ်၍ ၂-ကျိပ်ဆိုသည်-ဟု ဖြေဆိုကြကုန်၏။ ထိုစကား မသင့်။

အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာကြည်သော စေတနာ ၁၉-ခုတို့သည် ပဋိသန္ဓေအခါ ဖြစ်သည် မှန်စေ၊ ၁၉-ခု အနက်တွင် ၁-ခုယုတ်ခဲ့လျှင် ၁၈-ခုဖြစ်မှ ၁၉-ခု တွင် ၁-ယောက်ကို မိကျောင်း ဖမ်းယူလေသည်ဆိုသော စကားနှင့် ညီကြမည်။ ၁၉-တွင် ၁-ယောက်ကို ယူလျှင် ၁၈-ကျန်၊ အိမ်ပြန်ကို ၂-ခုလောင်းမှ ၂-ကျိပ် ဖြစ်ရပါမည်ကို ဖြေဆိုသောသူ၏ စကားအရမှာ ဥဒ္ဓစ္စသည် စ-ရင်းကပင် မပါခဲ့။ ဥဒ္ဓစ္စပြင် မည်သည့် စေတနာ ပဋိသန္ဓေအခါယုတ်၍ ပဝတ္တိမှသည် စေတနာတိုးသည်-ဟူ၍လည်း ကျမ်းဂန် မလာလေရကား မိမိစကားကို မိမိ ဖြေမိ၊ ဖြေရာ စာမှ ဖြစ်စေဆိုသောကြောင့် မသင့်။

ထိုသို့ ဖြေဆိုသည်မှာလည်း—

ဧတ္တာ’ကုသလကမ္မ’မုဒ္ဓစ္စရဟိတံ အပါယဘူမိယံ ပဋိသန္ဓိ ဇနေတိ၊ ပဝတ္တိယံ ပန သဗ္ဗမ္ပိ ဒွါဒသဝိဓံ ဟောတိ— (ဝိထိမုတ်၊ ပုဒ်-၆၉)

ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသဂြိုဟ်ပါဌ်ကို ထောက်၍ ဆိုဟန် ရှိ၏။

ဧတ္ထ၊ ဤအကုသိုလ်စေတနာတို့တွင်။ ဥဒ္ဓစ္စရဟိတံ၊ ဥဒ္ဓစ္စစေတနာသည် ကြည်အပ် သော။ အကုသလကမ္မ၊ အကုသိုလ်ကံ ၁၁-ခုသည်။ အပါယဘူမိယံ၊ အပါယ်ဘုံ၌။ ပဋိသန္ဓိ၊ ပဋိသန္ဓေကို။ ဇနေတိ၊ ဖြစ်စေ၏။ ပဝတ္တိယံ ပန၊ ပဝတ္တိအခါ၌ကား။ သဗ္ဗမ္ပိ၊ အလုံးစုံလည်း ဖြစ်သော။ အကုသလကမ္မ၊ အကုသိုလ်ကံသည်။ ဒွါဒသဝိဓံ၊ ၁၂-ပါး အပြားရှိသည်။ ဟောတိ၊ ဖြစ်၏။

ပညာရှိတို့ ဆင်ခြင်ရာ၏။ အချို့လည်း ပဋိသန္ဓေအခါ ဇာတိရုပ်နှင့် တကွသော ကမ္မဇရုပ် ၁၉-ခုဖြစ်ကြ၍ ပဝတ္တိအခါ ဇာတိရုပ်ကို မရ။ ဇာတိရုပ် ၁-ခုသည်ပင် ဥပစယ သန္တတိ-ဟူသော အမည် ၂-ပါးဖြင့် ဖြစ်သည်ကို ထောက်၍ တစ်ကျိပ်ကိုးယောက် သွား သကဲ့သို့ ဇာတိနှင့်တကွ ပဋိသန္ဓေရုပ် ၁၉-ခု ဖြစ်သည်ကို ရည်၍ တစ်ကျိပ်ကိုးယောက်၊ ပဝတ္တိအခါ ဇာတိ မပါသည်ကို ရည်၍ ၁-ယောက်ကို မိကျောင်း ဖမ်းယူလေ၍ ရေတွင် သေသည်နှင့် တူ၏။ ဇာတိရုပ် ၁-ခုသည်ပင် ‘ဥပစယ သန္တတိ’-ဟူသော အမည် ၂-ပါး

ဖြစ်လေရကား အိမ်ပြန်ကို ၂-ကျိပ်ပွားသည်နှင့် တူ၏-ဟု ဖြေဆိုကုန်၏။ ထိုသို့ ဖြေဆိုသည်လည်း—

“ဇာတိရူပမေဝ ဥပစယသန္တတိနာမေန ပဝုစ္စတိ”ဟူသော အဘိဓမ္မတ္ထသဂြိုဟ် ပါဠိ(ရုပ်ပိုင်း၊ ပိုဒ်-၁၆)ကို ထောက်၍ ဖြေဆိုသည် ယူရန်ရှိ၏။

ဇာတိရူပမေဝ၊ ဇာတိရုပ် တစ်ခုကိုပင်လျှင်။ ဥပစယသန္တတိနာမေန၊ ဥပစယသန္တတိ-ဟူသော အမည် ၂-ပါးဖြင့်။ ပဝုစ္စတိ၊ မိန့်ဆိုအပ်၏။

ထိုသို့ ဖြေဆိုရာ၌လည်း အမေးဟုတ်လျှင် အဖြေသင့်၏။ အမေး မဟုတ်လျှင် အဖြေမသင့်သေး။ အဘယ့်ကြောင့် ဆိုသနည်းဟူမူ ပရမတ္ထသဘာဝကို ကြံဆ၍ မေးသည် ဖြစ်လျှင် အဖြေသင့်၏။ ထိုသို့ မဟုတ်ပါက အဖြေမသင့်သေး။ ဝဇီရသင်္ဂဟမည်သော ကျမ်းတွင် ပဟေဠိဂါထာ-ဟူ၍ ရှိသည်။

ပဟေဠိဂါထာကား—

ဧကူ'နဝိသတိ နာရီ၊ နဟနာယ နဒီ ဂတာ။
တာသွေ'ကံ ကုမ္ဘိလော ဂဏှိ၊ ဝိသတိ ယရ'မာဂတာ။ ။

ဟူသည်တည်း။

ဧကူ'နဝိသတိ နာရီ၊ ၁၉-ယောက်သော မိန်းမတို့သည်။ နဟနာယ၊ ရေချိုးအံ့သော ဌာ။ နဒီ၊ မြစ်သို့။ ဂတာ၊ သွားကြလေကုန်၏။ တာသု၊ ထို ၁၉-ယောက်ကုန်သော မိန်းမတို့တွင်။ ဧကံ၊ ၁-ယောက်ကို။ ကုမ္ဘိလော၊ မိကျောင်းသည်။ ဂဏှိ၊ ဖမ်းယူလေ၏။ ဝိသတိ နာရီ၊ ၂-ကျိပ်သော မိန်းမတို့သည်။ ယရံ၊ အိမ်သို့။ အာဂတာ၊ ပြန်လာကြကုန်၏။

၁၂၃၇-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း၊ ၁-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္ထိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

မန္တလေးမြို့၊ သင်္ဘောဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာ၊
ကျောင်းနေရဟန်းတော် ဦးကိတ္တိ-က တိရစ္ဆာန်ကို ရှာကြံသော်လည်း မရ၊
မရှာကြံသော်လည်း ရရှိသည်။ ထိုသူ ၂-ဦးတို့၏ ထိုက်သက်ရာ ကံကို
အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇၇] “ဘုရားတပည့်တော် သင်္ဘောတော်ဆိပ်ကမ်း၊ စိန်ပန်းကြီးရွာ၊ ရဟန်း
ရှင်ကိတ္တိ လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။

ယခု လောကတွင် အချို့လည်း တောကောင်၊ တောသား၊ ပျား၊ ငါး-အစရှိသော
သတ္တဝါတို့ကို ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟပြု၍ ရပါသည်။ အချို့လည်း ရှာကြံလုံ့လ
ဥဿာဟပြု၍ မတွေ့မရ၊ ထိုသို့ တွေ့ကြ၊ ရကြ၊ မရ၊ မတွေ့ကြသူတို့တွင် ရှာကြံလုံ့လ
ဥဿာဟပြု၍ ရသူမှာ ကုသိုလ်အကျိုးပင် ဖြစ်သင့်မည်၊ အကုသိုလ်အကျိုးပင်
ဖြစ်သင့်မည်။

ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟပြု၍ မရသူမှာလည်း ကုသိုလ်အကျိုးပင် ဖြစ်မည်၊
အကုသိုလ်အကျိုးပင် ဖြစ်သင့်မည်ကို မယူမဆနိုင်ကြရှိသည် ဖြစ်ပါ၍ ဝါဒ
အသီးသီး နည်းအထွေထွေ ဆိုကြလေသဖြင့် နေရာကျ ဧကန္တ သိမှတ်ပါရအောင်
အမိန့်ရှိတော်မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား။”

အထက်ပါစကားပါ ဦးကိတ္တိ လျှောက်ချက်-

တောကောင်၊ တောသား၊ ပျား၊ ငါး-အစရှိသော သတ္တဝါတို့ကို ရှာကြံလုံ့လ
ဥဿာဟပြု၍ ရသည့်အရာကို ကုသိုလ်အကျိုး ဖြစ်မည်၊ အကုသိုလ်အကျိုး ဖြစ်မည်ကို
မေးလျှောက်သည်မှာ ဗာရာဏသီ ပြည်စွန်၊ ပြည်ပ၌ အိမ်ခြေ ၁,၀၀၀-ရှိသော တံငါတို့ရွာ
ရှိ၏။ ထိုရွာတွင် ငါတို့ဘုရားလက်ထက် လောကတိဿမည်သော မထေရ်၏ အလောင်း
ဖြစ်သော မိတ္တဝိန္ဒကမည်သောသူ ပဋိသန္ဓေယူလေလျှင် မိတ္တဝိန္ဒကပဋိသန္ဓေ ယူသနေ့မှ
စ၍ ၁,၀၀၀-သော တံငါသည်တို့သည် ပိုက်ကွန်လက်စွဲကြကုန်လျက် မြစ်တစ်ဖက်ဆည်ကန်
သို့ သွား၍ ငါး၊ လိပ်တို့ကို ဖမ်းဆီးထောင်ယူကြသော်လည်း အနည်းငယ်မျှ ခုဒ္ဒကမစ္ဆကိုမျှ
မရကြဘဲ ရှိလေ၍ အိမ်ခြေ ၁,၀၀၀-သား လူအများတို့လည်း စီးပွားချမ်းသာမှ လွန်စွာ
ယုတ်ကြ၍ မိတ္တဝိန္ဒက ပဋိသန္ဓေယူနေသည့်အတွင်းတွင် မင်းဒဏ်၊ ရာဇဝတ် ၇-ကြိမ်

ရွာလုံးကျွတ် သင့်ပြီးမှ မီး ၇-ကြိမ် လောင်ကျွမ်းပျက်စီး၍ ဆင်းရဲကြီးစွာ ဖြစ်ကြကြောင်းကို သာဝတ္ထိပြည်၊ ဇေတဝန်ကျောင်းတွင် ကိန်းအောင်းမွေလျော် စံပျော်တော်မူသောကာလ လောသကတိဿ၏ ရှေးအတိတ်ကာလ အကုသလကမ္မဗလဝဖြစ်ကြောင်း ဇာတ်ဟောင်းကို ဖော်ပြ၍—

တဿ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ တံ ကုလသဟဿံ ဇာလဟတ္ထံ နဒိယဉ္စ တဠာကာဒိသု စ မစ္ဆေ ပရိယေသန္တံ ဧကံ ခုဒ္ဒကမစ္ဆမ္ပိ နာလတ္ထ၊ တတော ပဌာယ ကေဝဠာ ပရိဟာယန္တိယေဝ။ တသ္မိံ ဟိ ကုစ္ဆိဂတေယေဝ နေသံ ဂါမော သတ္တဝါရေ အဂ္ဂိနာ ဒဗျော၊ သတ္တဝါရေ ရာဇဒဏ္ဍိကော၊ ဧဝံ အနုက္ကမေန ဒုဂ္ဂတာ ဇာတာ—

ဟူ၍ ဧကကနိပါတ်ကျမ်း၊ ၅-ခုမြောက်သော အတ္ထကာမဝဂ်၊ ရှေးဦးစွာသော လောသကတိဿ(ဇာတက)ဝတ္ထု(ဇာ၊ဌာ၊၁။၂၅၂)တွင် ဟောတော်မူသည်။

တဿ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒက၏။ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏဒိဝသေ၊ ပဋိသန္ဓေယူသောနေ့၌။ တံ ကုလသဟဿံ၊ ထိုအိမ်ခြေ ၁,၀၀၀-ရှိသော တံငါသည် အမျိုးသည်။ ဇာလဟတ္ထံ၊ ပိုက်ကွန် လက်စွဲလျက်။ နဒိယဉ္စ၊ မြစ်၌လည်းကောင်း။ တဠာကာဒိသု စ၊ တစ်ဖက်ဆည်ကန် စသည်တို့၌လည်းကောင်း။ မစ္ဆေ ငါးတို့ကို။ ပရိယေသန္တံ၊ ရှာသည်ရှိသော်။ ဧကံ၊ တစ်ခု သော။ ခုဒ္ဒကမစ္ဆမ္ပိ၊ ငယ်သော ငါးကိုမျှလည်း။ နာလတ္ထ၊ မရ။ တတော ပဌာယ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒက ပဋိသန္ဓေယူသည့်နေ့မှစ၍။ ကေဝဠာ၊ တံငါတို့သည်။ ပရိဟာယန္တိယေဝ၊ ဆုတ်ယုတ် ကြကုန်သလျှင်ကတည်း။ ဟိ သစ္စံ၊ မှန်၏။ တသ္မိံ၊ ထိုမိတ္တဝိန္ဒကသည်။ ကုစ္ဆိဂတေယေဝ၊ ပဋိသန္ဓေယူနေ ကိန်းအောင်းသော ကာလ၌ပင်လျှင်။ နေသံ၊ ထိုတံငါသည်တို့၏။ ဂါမော၊ ရွာကို။ သတ္တဝါရေ၊ ၇-ကြိမ်။ အဂ္ဂိနာ၊ မီးသည်။ ဒဗျော၊ လောင်ကျွမ်း၏။ သတ္တဝါရေ၊ ၇-ကြိမ်။ ရာဇဒဏ္ဍိကော၊ မင်းဒဏ်ရာဇဝတ် သင့်၏။ ဧဝံ၊ ဤသို့ ဆိုအပ်ခဲ့ပြီးသည့်အတိုင်း။ အနုက္ကမေန၊ အစဉ်အားဖြင့်။ ဒုဂ္ဂတာ၊ ဆင်းရဲကြကုန်သည်။ ဇာတာ၊ ဖြစ်ကုန်၏။

ဤဒေသနာတော်မြတ် ဇာတ်တော်၏အရ၌ “အကုသိုလ်ကံကြောင့် ရှာကြံဥဿာဟ ပြုကြငြားသော်လည်း ငါးကို မရ”ဟု ဟောတော်မူပေရကား တောကောင်၊ တောသား၊ ပျား၊ ငါး-စသော သတ္တဝါတို့ကို ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟဖြင့် ရကြသောသူအပေါင်းမှာ—

ရှေးအကြောင်း ကုသိုလ်-ဟု ဧကန်မုချ သိရာ၏။ သတ္တဝါတို့ အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော ဆန္ဒကို ရသည့်အရာသည် ကုသိုလ်၏ အကျိုးသာတည်း။ အလိုရှိအပ်၊ တောင့်တအပ်သော ဆန္ဒကို မရသည့်အရာမှာ အကုသိုလ်၏ အကျိုးသာတည်း။

ထို့ကြောင့် မြတ်စွာဘုရားသည် အဋ္ဌာနသုတ်ပါဠိတော်၌—

အဋ္ဌာန'မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ ကုသလဿ ကမ္မဿ အနိဋ္ဌော
အကန္တော အမနာပေါ ဝိပါကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ နေ'တံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

အဋ္ဌာန'မေတံ ဘိက္ခဝေ အနဝကာသော၊ ယံ အကုသလဿ ကမ္မဿ
ဣဋ္ဌော ကန္တော မနာပေါ ဝိပါကော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ၊ နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတိ။

(အံ၊ ၁။ ၃၀၊ ၃၁။ ထောက် ဝိသဒ္ဓိသံ) ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊
အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်လိုအပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်
သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း မဟုတ်။ အနဝကာ-
သော၊ အရာ မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ ကုသလဿ၊ ကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။ အနိဋ္ဌော၊
အလိုမရှိအပ်သော။ အကန္တော၊ မနှစ်လိုအပ်သော။ အမနာပေါ၊ နှလုံးကို မပွားစေတတ်
သော။ ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။
ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊ ဖြစ်ရာ၏။ နေတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အကုသလဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။
ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တော၊ နှစ်လိုအပ်သော။ မနာပေါ၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော။
ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
ဖြစ်ရာ၏။ နေတံ၊ ဤသို့ ဖြစ်ခြင်းသည်။ အဋ္ဌာနံ၊ အကြောင်း မဟုတ်။ အနဝကာသော၊
အရာ မဟုတ်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ အကုသလဿ၊ အကုသိုလ်ဖြစ်သော။ ကမ္မဿ၊ ကံ၏။
ဣဋ္ဌော၊ အလိုရှိအပ်သော။ ကန္တော၊ နှစ်လိုအပ်သော။ မနာပေါ၊ နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော။
ဝိပါကော၊ အကျိုးသည်။ ယံ ယေန ကာရဏေန၊ အကြင်အကြောင်းကြောင့်။ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ၊
ဖြစ်ရာ၏။ နေတံ ဌာနံ၊ ဤအကြောင်းသည်။ န ဝိဇ္ဇတိ၊ မရှိ။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် တောကောင်၊ တောသား၊ ပျား၊ ငါး၊ တိရစ္ဆာန်
စသည်တို့ကို ရှာကြံလုံ့လ ဥဿာဟပြု၍ ရသောအရာသည် ကုသိုလ်၏အကျိုးပင် ဖြစ်သည်
ဟု ဧကန်မုချ မှတ်ရာ၏။

၁၂၃၇-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိမ်မြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ရဟန်းတော် ဦးဝိလာသ-က ဖားကို မြွေခဲရာ
ဖြေဖြန်သင့်၊ မဖြေဖြန်သင့်ကို သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်
မူပါမည့်အကြောင်းနှင့် လျှောက်ထားချက်

[၇၈] “ဘုရားတပည့်တော် တောင်တွင်းကြီးမြို့၊ ရဟန်း ခွင်ဝိလာသ လျှောက်ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

ယခုလောက၌ ဖားကို မြွေကိုက်လျှင် အစာဖြန်အပ်၊ မဖြန်အပ်သည်-ဟု
လူ့ရှင်အများ တိုင်းသားပြည်သူတို့ပင် ပြောဆိုကြပါသည့်အရာသည် အလွန်ပင်
များပါသည်။ ထိုသို့များသည့်အရာမှာ ထိုသူတို့ ဆိုတိုင်းပင် မဖြန်အပ်၊ ဖြန်သော်
အပြစ်ရှိမည်၊ အကျိုးပင် ရှိမည်ကို နေရာကျကျ သိမှတ်ပါရအောင် အမိန့်ရှိတော်
မူပါမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

အထက်စကားပါ ရဟန်းတော်ဦးဝိလာသ လျှောက်ထားချက်—

‘ဖားကို မြွေကိုက်လျှင် မဖြန်အပ်’-ဆိုသော သူတို့၏ စကားကို စွဲ၍ ဖြန်သော်
အပြစ် ရှိမည်၊ အကျိုးပင် ရှိမည်ကို မေးလျှောက်သည်မှာ မဖြန်အပ်-ဟု ဆိုသောသူသည်
လူ့ဘုံ၊ လူ့ဘဝ မနုဿတ္တဒုလ္လဘကို ကံကော်၍ ရပါသော်လည်း ရှေးရှေးသော အတိတ်ဘဝ
ကာလတို့က ဖြည့်ဆည်းပူးခဲ့သော ပညာပါရမီ အားနည်းလှ၍ ကုသိုလ်ဓမ္မ၊ အကုသိုလ်ဓမ္မ
ကိုမျှ နေရာကျ မသိမရိပ်မိ မကွဲပြား၊ သူတပါးတို့ကို သနားကြင်နာသော ကရုဏာမေတ္တာ
တရား အားနည်းလှ၍ အကျိုး၊ အပြစ်ကိုမျှ မသိသောကြောင့် ဆိုမိ၊ ဆိုရာ မလိမ္မာ၍ ဆိုရာ
ပလေသည်။ ထိုသို့ ဆိုရာသော သူတို့သည် ဖားကို မြွေကိုက်သည်ကိုသာ မြင်လျှင် မဖြန်
မမောင်းဘဲ တိမ်းလွှဲရှောင်ရှား အကုသိုလ်တရားဖြစ်သဖြင့် အပြစ်ရောက်ဦးမည် ထင်မှား၍
တရားစောင့်လေဟန်၊ သတ္တဝါကံကို ချ၍ နေကြသည်များလည်း မှားပါသည့်အရာကို
လိမ္မာသည်ထင်၍ ဖြန်ကြသသူများကိုပင် တရားဆုံးမလိုက်သေးသည်။

မိမိတို့ အမိ၊ အဘ၊ နှမ၊ ညီသား၊ ဆွေဝါး၊ ပေါက်ဖော် စပ်တော်သူများကို ကျားရဲ-
စသည် လိုက်၍ ကိုက်ခဲလျှင် မဖြန့်ကြဲနှင့် သတ္တဝါကံ-ဟု၊ ကံကိုသာချ၍ နေကောင်းပင်
နေကြချိန်မည်။ နေလည်း နေစရာ ကောင်းကြပေသည်။ အဘယ့်ကြောင့်နည်းဟူမူ မြေ
ကိုက်သော ဖားသာ သူ့အစာ ဖြစ်ကောင်းသည် မဟုတ်၊ ကျားရဲ-စသည်ကိုက်သော မိမိတို့
သားမယားလည်း မြေကိုက်သော ဖားကဲ့သို့ ကျား၏အစာပင် ဖြစ်ချေသည်။ ထို့ကြောင့်
မဖြန့်ကြဲနှင့် သတ္တဝါတို့ကံ-ဟု ကံကိုသာ ချ၍ နေကြစရာ ကောင်းပေသည်။ ဤသို့ဖြစ်၍
အလွန်တရာ မိုက်လှစွာသော အတိရေကဗာလ တရားထုံးစကားကို နာယူ၍ သူတော်
ကောင်းတို့က မမှတ်ရာ။

မြတ်စွာဘုရားဒေသနာတွင် ဗာရာဏသီပြည်၌ ဗြာဟ္မဒတ်မင်း မင်းပြုသောအခါ
ကြီးစွာသောသဘင်ကို ပြုရာ လူသာမက ဂဠုန်၊ နဂါးမှ စ၍ ကြည့်ကြလေလျှင် လူ၏
အသွင်ဖြင့် သဘင်သို့ ချဉ်းကပ်လျက် ရပ်၍ ကြည့်ကြသော ဂဠုန်၊ နဂါး ၂-ဦးသားတို့တွင်
လူသားပင် မှတ်ထင်မိသည်နှင့် ဂဠုန်၏ပခုံးထက် နဂါးလက် တင်မိလျှင် လှည့်၍ကြည့်ရာ
တွင်မှ ဧကန်မုချ ဂဠုန်မှန်း သိရ၍ သေဘေးကို ကြောက်လှသောကြောင့် ပြည်မှ ထွက်သွား
၍ မြစ်နားသို့ ရောက်သည်တွင် ဆောလျင်သော အဟုန်ဖြင့် ဂဠုန်လည်း လိုက်လေ၏။

ထိုအခါ ငါတို့ဘုရားအလောင်းတော် ရသေ့ဖြစ်၍ ထိုမြစ်တွင် ရေချိုးသည့်အခိုက်
ကုန်း၌ ချထားသော လျှော်တေသင်္ကန်းကို မြင်လေလျှင် ဤအရှင်မြတ်ကို မှီကပ်ခိုကိုးမှသာ
ငါအသက် ချမ်းသာမည်။ ဤအရှင်ကိုသာ ကိုးကွယ်ရာ ထင်မှတ်လေ၍ လျှော်တေသင်္ကန်း
၏အတွင်းသို့ ပတ္တမြားကဲ့သို့ ဖန်ဆင်း၍ နဂါးမင်း ဝင်တိုးပုန်းလျှိုး ခိုနေလတ်သတည်း။

ဂဠုန်မင်းကား သင်္ကန်းကြားသို့ နဂါး တိုးဝင်လတ်သည်ကို တပ်အပ်တွေမြင်လေ
သော်လည်း လျှော်တေသင်္ကန်း ရဟန်းတို့ ပရိက္ခရာကို လွန်စွာ လေးစားခန့်ညား ကြောက်ရွံ
၍ မဖမ်းမယူဝံ့ ရှိလေရကား “အရှင်ဘုရား၊ နဂါးသည် ဤလျှော်တေသင်္ကန်းတွင် တိုးဝင်
ခိုနေသည် မှန်ပြီ၊ ဤသင်္ကန်းကို ပယ်ရှားလျှင် နဂါးကိုသာ ဖမ်းကာယူသွား ငါ-စားလို၏”
လျှောက်သည်တွင် “သင်အား ဤသို့ ရိုသေလေးမြတ်သော ကုသိုလ်ကံကြောင့် နတ်ထံသို့
ကပ်သဖြင့် နတ်၏အစာကို ဆောလျင်စွာ စားရာ၏။ နဂါးတည်းဟူသော ဤအစာ ပါဏာ-
တိပါတ အကုသိုလ်တရားကို ပယ်ရှားရာ၏”ဟု ဆုံးမလျက် ရေမှ တက်သွား၍ ဂဠုန်၊ နဂါး
၂-ဦးသားတို့ကို တရားဆုံးမ၍ သမဂ္ဂသမ္မောဒါနဖြစ်ကြကြောင်းကို ၅၅၀-ဒုကနိပါတ်၊
ရှေးဦးစွာသော ဒဠ္ဇဝဂ်အစု၊ ၄-ခုမြောက်သော ဥရုဇာတ်တွင်—

ဗောဓိသတ္တော ဥဒကေ ဌိတော အနုမောဒနံ ကတွာ ဥတ္တရိတွာ ဝတ္တလံ
နိဝါသေတွာ တေ ဥဘောပိ ဂဟေတွာ အဿမံ ဂန္ဓာ မေတ္တာဘာဝနာယ ဝဏ္ဏံ

ကထေတွာ ဒွေပိ ဇနေ သမဂ္ဂေ အကာသိ။ တေ တတော ပဋ္ဌာယ သမဂ္ဂါ
သမ္မောဒမာနာ သုခံ သံဝါသံ ဝသီသု။ (ဇာဋ္ဌ၊ ၂။ ၁၃)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဗောဓိသတ္တော၊ ဘုရားလောင်းတော်သည်။ ဥဒကေ၊ ရေ၌။ ဌိတော၊ တည်လျက်။
အနုမောဒနံ၊ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို။ ဝါ၊ တရားဆုံးမခြင်းကို။ ကတွာ၊ ပြု၍။ ဥတ္တရိတွာ၊
ရေမှတက်၍။ ဝက္ကလံ၊ လျော်တေသင်္ကန်းကို။ နိဝါသေတွာ၊ ဝတ်၍။ တေ ဥဘောပိ၊ ထိုဂဠုန်၊
နဂါး ၂-ဦးသားတို့ကိုလည်း။ ဂဟေတွာ၊ ခေါ်၍။ အဿမံ၊ သင်္ခမ်းသို့။ ဂန္တာ၊ သွား၍။ မေတ္တာ-
ဘာဝနာယ၊ မေတ္တာဘာဝနာ၏။ ဝဏ္ဏံ၊ ကျေးဇူးကို။ ကထေတွာ၊ ဆို၍။ ဒွေပိ ဇနေ၊ ၂-
ယောက်သောသူတို့ကို။ သမဂ္ဂေ၊ အညီအညွတ်ဖြစ်ကြသည်တို့ကို။ အကာသိ၊ ပြု၏။

(တေ၊ ထိုဂဠုန်၊ နဂါးတို့သည်။ တတော ပဋ္ဌာယ၊ ထိုအခါမှ စ၍။ သမဂ္ဂါ၊ ညီညွတ်ကြကုန်၍။
သမ္မောဒမာနာ၊ ဝမ်းမြောက်ကြကုန်လျက်။ သုခံ သံဝါသံ၊ ချမ်းသာစွာ နေရခြင်းကို။ ဝသီသု၊ ပြု၍
နေကြကုန်၏။)

ဤသို့ ရှေးသူတော်ကောင်းတို့ ထုံးဟောင်းသာဓကမှာ နဂါးကိုသာ ချမ်းသာစေ
လျက် “ပါဏာတိပါတကို သင်-မပြုအပ်”ဟု ဂဠုန်ကို ဆုံးမ၍ လွတ်ကြောင်းကိုသာ လာ
သည်။ “သူ့အစာ မှန်ချေသည်။ သေသော်လည်း ငါမဖြန်”ဟု လျစ်လျူရှု၍ ဥပေက္ခာ
နေကြောင်းကို မလာ။

- ၎င်းဒုကနိပါတ်၊ ကုရုဏ်မိဂဇာတ်တွင်လည်း မုဆိုးထောင်ထားသော ညွတ်ကျော့ကွင်း
တွင် ဘုရားအလောင်း ဆတ်မင်းကို မိလေလျှင် အဆွေဖြစ်သော လိပ်က သားရေလွန်
ကြိုးကို ကိုက်ဖြတ်၍ ဆတ်မင်း လွတ်ကြောင်း၊
- လိပ်ကို မုဆိုး ဆောင်ယူသွားရာလည်း ဘုရားလောင်း ဆင်မင်း၏ မာယာကာရကြောင့်
သေဘေးမှ လွတ်ပြန်ကြောင်း၊ (ဇာဋ္ဌ၊ ၂။ ၁၄၀-၁)
- ဒုကနိပါတ်၊ မစ္ဆဇာတ်တွင်လည်း တံစို့ဖြင့် ကင်မည်ပြုသော ငါးကို ဘုရားလောင်း
ဆုံးမ၍ လွတ်ကြောင်း၊ (ဇာဋ္ဌ၊ ၂။ ၁၆၃)
- ဧကနိပါတ်၊ နိဂြောဓ(မိဂ)ဇာတ်တွင် သမင်မကိုယ်စား ဘုရားအလောင်း အသေခံ၍
လွတ်ကြောင်း၊ (ဇာဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၆၆-၈)
- သတ္တကနိပါတ်၊ သုတနုဇာတ်တွင်လည်း ၁-နေ့ ၁-ယောက် လူသားကို စားသော ဘီလူး
အား သုတနုလုလင်က တရားဆုံးမ၍ ဇီဝိတဒါနကို ပြုကြောင်း၊ (ဇာဋ္ဌ၊ ၃။ ၃၀၇-၃၁၀)

ဤသို့ ဘုရားအလောင်း သူတော်ကောင်း-စသော သူတို့မှာ “သူ၏အစာ ဖြစ်ပေသည်”ဟု မဆိုကြ။ ဇီဝိတဒါန ကုသိုလ်ဓမ္မဖြစ်အောင်ကိုသာ နှလုံးထား၍ သူတပါးအတွက် နှင့် ကိုယ့်အသက်ကိုပင် စွန့်ကြပေသေးသည်။

ဤဇမ္ဗူဒိပ်ကျွန်း၌ သဒ္ဓါတရားနှင့် ပြည့်စုံသော ၁-ယောက်သော မင်းသည် ခါသားကို စားလိုသောစိတ် ဖြစ်လတ်၍ “အကယ်၍ ငါသည် ခါသားကို စားလိုသည်”ဟု ပြောဆိုချေအံ့။ ၁-ယူဇနာမျှလောက်သော အရပ်၏ အတွင်း၌ရှိသော ခါတို့ကို ဖမ်းယူသတ်ပုတ်၍ ပေးကြကုန်လတ္တံ့။ ခါအပေါင်းတို့ ချမ်းသာရာ မရကုန်လတ္တံ့”ဟု ဆင်ခြင်မိသဖြင့် စားလိုသော အာသာဆန္ဒကို သည်းခံ၍ နေသဖြင့် ၃-နှစ် လွန်လေသည်။

ထိုအခါ အာသာဆန္ဒကြောင့် နားမှ ပြည်ယိုထွက်လေရကား သည်းခံခြင်းငှာ မတတ်နိုင်သောကြောင့် “ငါ၏တိုင်းနိုင်ငံအတွင်း သီလကို ကောင်းစွာ စောင့်သောသူ ရှိပါအံ့လော”ဟု မေးလေလျှင် “တိဿအမတ်ရှိသော အမတ်သည် သီလကို မကျိုးမပေါက်စေရေ၊ လုံခြုံစွာ စောင့်ရှောက်ပါကြောင်းနှင့်” တင်လျှောက်ကြသည်တွင် ထိုတိဿအမတ်ကို ခေါ်စေ၍ မေးမြန်းပြီးမှ မိမိအိမ်သို့ ပြန်စေ၏။

အသက်ရှိသော ကြက် ၁-ခုကို ဆောင်ယူစေ၍ “ဤကြက်ကို ကောင်းစွာ ချက်ပြုတ်၍ ပို့လာစေရမည်”ဟု တိဿအမတ်ထံ စေလိုက်၏။ ထိုအခါ “ငါကား ပါဏာတိပါတအမှုကို မပြုပါ”ဟု ဆိုလေရကား မင်းအား အကြောင်းကို ပြန်လေလျှင် ၁-ကြိမ်ပင် ထပ်၍ စေပြန်၏။ စေသူလည်း “သီလမည်သည်ကို တစ်ကြိမ်တစ်ဖန် ထပ်မံ စောင့်ရှောက်ရန် ကာလ ရှိပါ၏။ မင်းအမျက်ထွက်သဖြင့် သင်၏ အသက်ကိုသော်လည်း သတ်ရာသည်”ဟု ပြောဆိုသောကာလ “ဤလောကတွင် တစ်ခုသော ခန္ဓာကိုယ်ကို ရလျှင် တစ်ကြိမ်သေရမြဲ ဧကန် မှန်ပေရကား ပါဏာတိပါတအမှုကို ငါ-မပြုပြီ”ဟု ပယ်လိုက်၏။

ထိုစကားကို မင်းအား လျှောက်လေလျှင် တစ်ကြိမ်ပင် ထပ်မံစေပြန်သတည်း။ ဤသို့ ၃-ကြိမ်မြောက် စေသည်ကိုမျှလည်း အခွင့်မရ၍ သူသတ်တို့ကို အမှတ်သညာ ကောင်းစွာ ပေးပြီးမှ “တိဿအမတ်ကို သတ်လေ”ဟု စေတော်မူသတည်း။

ထိုအခါ သူသတ်ယောက်ျားတို့သည် ယခင်ကြက်နှင့်တကွ တိဿအမတ်ကို သူသတ်တို့ နေရာသို့ ဆောင်၍ ခြိမ်းခြောက်ကြလေလျှင် ထိုကြက်ကို မိမိရင်ခွင်ထက် တင်ထားပြီးမှ “ချစ်သား၊ ငါ၏အသက်ကို သင့်အား ပေး၍ သင်၏အသက်ကို ငါ-ယူ၏။ ဘေးမရှိသည်ဖြစ်၍ ချမ်းသာစွာ သွားလေတော့”ဟု လွှတ်လိုက်ကြောင်းကို-

တာတ မမ ဇီဝိတံ တုယံ ဒေမိ၊ တဝ ဇီဝိတံ အဟံ ဂဏှာမိ၊ တံ နိဗ္ဗယော
ဂစ္ဆာဟိ'တိ ဝိဿဇ္ဇေသိ။ -

ဟု သဠာယတနသံယုတ် အဋ္ဌကထာ(သံ၊၄၊၃။၆၉၊၇၀) တွင် လာသည်။

တာတ၊ ချစ်သား။ မမ၊ ငါ၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ တုယံ၊ သင်အား။ ဒေမိ၊
ပေး၏။ တဝ၊ သင်၏။ ဇီဝိတံ၊ အသက်ကို။ အဟံ ဂဏှာမိ၊ ငါယူ၏။ တံ၊ သင်သည်။
နိဗ္ဗယော၊ ဘေးမရှိသည်ဖြစ်၍။ ဂစ္ဆာဟိ၊ သွားလေတော့။ ဣတိ၊ ဤသို့ ဆို၍။ ဝိဿဇ္ဇေသိ၊
လွတ်လိုက်၏။

ဤသို့ သူတော်ကောင်းတို့မှာ သူတပါးအတွက်နှင့် ကိုယ်အသက်ကိုပင် စွန့်ကြပေ
သေးသည်။ ဤဝတ္ထု၌ကား အမတ်အား ပါဏာတိပါတအမှုကို ဧကန်ပြုမပြုကို သိရအောင်
သီလ ရှိမရှိကိုသာ စုံစမ်းသတည်း။ စုံစမ်းပြီးမှ ဓမ္မိယလဒ္ဓဖြစ်သော ခါသားကို ရှာစေ၍
သုံးဆောင်စေသတည်း။

ဒီဃလင်္ကမည်သော မြို့၌ ပုဏ္ဏား ၂-ယောက်တို့သည် ရသေ့ပြုကြ၍ ၄၈-နှစ်
တို့ပတ်လုံး တပစရိယကို ပြုကြကုန်၏။ ထို ၂-ယောက်သော ပုဏ္ဏားတို့တွင် ၁-ယောက်ကား
လူထွက်၍ စည်းစိမ်ဥစ္စာ ပွားများသဖြင့် သားငယ် ၁-ယောက် ရလေ၏။ အဖော်ရသေ့ကား
အရပ်တပါးသို့ သွား၍ ပြန်လာရာ ထိုပုဏ္ဏားလင်မယား သားအဖ ၃-ယောက်တို့သည်
ရသေ့ထံသို့ သွား၍ ရှိခိုးကြလေကုန်၏။

ဘမိတို့ ရှိခိုးသောအခါ၌ “ဒီဃာယုကာ ဟောထ”ဟု ဆို၏။ “ရှင်ရသေ့၊ အကျွန်ုပ်တို့
ရှိခိုးကြသောအခါ ‘ဒီဃာယုကာ ဟောထ’-ဟု ဆိုတော်မူ၏။ သားငယ်ကို ရှိခိုးစေရာ
အဘယ်ကြောင့် ဆိုတော်မမူပါသနည်း”ဟု မေးလေလျှင် “ဤသူငယ်အား အသက်အန္တရာယ်
ရှိ၏။ ၇-ရက်သာလျှင် အသက်ရှည်ရလတ္တံ့”ဟု ဆိုပေရကား “အသက်၏အန္တရာယ်ကို
တားမြစ်နိုင်သောအကြောင်းကို သိပါသလော”ဟု မေးရာ “ငါကား အသက်၏အန္တရာယ်ကို
တားမြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို မသိ၊ အရှင်ဂေါတမဘုရားသာလျှင် သိတော်မူ၏။ ဘုရား
ထံသို့ သွား၍ မေးလျှောက်လေ”ဟု စေသတည်း။

“အရှင်ဂေါတမထံသို့ သွားသဖြင့် ပုဏ္ဏားတို့ အကျင့်ယုတ်ရာသည် မဟုတ်လော”ဟု
ဆိုလျှင် “အကယ်၍ကား သင်၏သားကို ချစ်မြတ်နိုးပါသည် ဖြစ်အံ့။ အကျင့်မှ ယုတ်ရာ
သည် မဟုတ်၊ ဘေးကို ပယ်နိုင်,တားမြစ်နိုင်သော အကြောင်းကို မေးလေ”ဟု စေသတည်း။
ထိုအခါ ပုဏ္ဏားလင်မယားတို့ သားငယ်နှင့်တကွ ဘုရားအထံသို့ ရောက်ကြ၍ မိဘ ၂-
ပါးတို့ ရှိခိုးကြရာ “ဒီဃာယုကာ ဟောထ”ဟု ဘုရား ဆိုတော်မူ၍ သားငယ်ကို ရှိခိုးစေရာ

ဆိတ်ဆိတ် နေတော်မူပြန်ရကား ရှေးနည်း ဘုရားကို လျှောက်ထား၍ ဘုရားလည်း ရှေးနည်းအတူ မိန့်တော်မူသတည်း။

ဤစကား၌ ထိုရသေ့ပုဏ္ဏားသည် ဘုရားသဗ္ဗညုတ၏ ဉာဏ်ကို မရဘဲ မိမိ၏ မန္တန်ဖြင့် သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကဲ့သို့ သိမြင်နိုင်၏။ အန္တရာယ်တားမြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုကား မသိနိုင်ဘဲ ရှိလေသတည်း။

ထို့ကြောင့် ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာ၊ ၈-ခုမြောက်သော သဟဿဝဂ်အစု၊ ၈-ခုမြောက်သော ဒီဃာယုက(အာယုဝမုန)ကုမာရဝတ္ထု၌-

သော ကိရ ဗြာဟ္မဏော သဗ္ဗညုတညာဏံ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတွာဝ အတ္တနော မန္တံ သဗ္ဗညုတညာဏေန သံသန္ဓေသိ၊ ပဋိဗာဟနုပါယံ ပန န ဇာနာတိ- (ဓမ္မ၊ ၄၊ ၁။ ၄၂၃)

ဟူသောပါဌ်ကို မိန့်ဆိုဖွင့်လှစ်တော်မူသတည်း။

သော ဗြာဟ္မဏော၊ ထိုရသေ့ပုဏ္ဏားသည်။ သဗ္ဗညုတညာဏံ၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်ကို။ အပ္ပဋ္ဌိဝိဇ္ဈိတွာဝ၊ ထိုးထွင်း၍ မသိဘဲလျှင်။ အတ္တနော၊ မိမိ၏။ မန္တံ၊ မန္တန်သည်။ သဗ္ဗညုတညာဏေန၊ သဗ္ဗညုတဉာဏ်နှင့်။ သံသန္ဓေသိ၊ နှီးနှော၏။ ပဋိဗာဟနုပါယံ ပန၊ အသက်၏ အန္တရာယ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏ အကြောင်းကိုကား။ န ဇာနာတိ၊ မသိ။

ထိုအခါ ပုဏ္ဏားက “အသက်၏အန္တရာယ်ကို တားမြစ်ခြင်း၏အကြောင်းကို ပြုတော်မူပါ”ဟု လျှောက်လေလျှင် “တကာပုဏ္ဏား၏အိမ်တွင် မဏ္ဍပ်ဆောက်လုပ်ပြီးမှ ၈-ခု၊ ၁၆-ခုသော နေရာတို့ကို ခင်းထားပြီး၍ ငါဘုရား တပည့်သားတို့ကို အခြား မရှိစေရ။ ၇-ရက် ပတ်လုံး ပရိတ်တော်ကို ရွတ်စေရသဖြင့် အသက်၏အန္တရာယ်ကို တားမြစ်နိုင်ရာ၏”ဟု မိန့်တော်မူလျှင် “မဏ္ဍပ်ကိုမူကား အကျွန်ုပ် ပြုနိုင်ရာ၏။ တပည့်သားတော်တို့ကို အဘယ်သို့ ပြုရပါအံ့နည်း”ဟု လျှောက်ပြန်သည်တွင် “ငါဘုရား စေလွှတ်တော်မူမည်”ဟု မိန့်တော်မူ၍ သူငယ်ကို အင်းပျဉ်၌ အိပ်နေစေပြီးမှ ပရိတ်ရွတ်ကြကုန်၏။

၇-ရက်မြောက်သော နေ့၌ကား ဘုရားကိုယ်တိုင် ကြွတော်မူပေ၏။ ထိုအခါ စကြဝဠာတံတိုင်း၏အတွင်း၌ နတ်တို့ စည်ဝေးရောက်လာကြကုန်၏။ အဝရုဒ္ဓမည်သော ဘီလူးသည် ဝေဿဝဏ္ဏနတ်မင်းကြီးထံ ၁၂-နှစ် ခစား၍ “၇-ရက်အတွင်း ဤသူငယ်ကို ရလျှင် ယူလေတော့”ဟူသော ဆုကို ရ၍ လုံ့လဥဿာဟပြုသတည်း။ တန်ခိုးကြီးသော နတ်တို့ လာရောက်ကြရာ အဝရုဒ္ဓဘီလူး ဆုတ်ရှား၍ သွားရသဖြင့် ဘုရားနှင့် ၁၂-ယူဇနာ ဝေးကွာလေရကား စားယူခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ဘဲ ရှိလေသတည်း။

ပုဏ္ဏားလင်မယား ၂-ယောက်တို့ ၈-ရက်မြောက်သောနေ့၌ သားငယ်ကို ယူသွား၍ မြတ်စွာဘုရားကို ရှိခိုးစေရာ “ဒိဃာယုကော ဟောဟိ”ဟု ဆိုတော်မူ၍ “အဘယ်မျှ အသက် ရှည်ပါအံ့နည်း”ဟု မေးလျှောက်ပြန်လျှင် “၁၂၀-ရှည်လတ္တံ့”ဟု မိန့်တော်မူပေ၏။

ထိုအခါမှ စ၍ ဒိဃာယုကကုမာရ-ဟု အမည်တွင်လေသတည်း။ ထိုဒိဃာယုက- ကုမာရသတို့သားသည် ၅၀၀-သော အရံနှင့်တကွ သွားလာသည်ကို ရဟန်းတို့ မြင်၍ တရားသဘင်၌ ပြောဆိုကြရာ မြတ်စွာဘုရား လာတော်မူ၍ “ချစ်သား ရဟန်းတို့၊ အသက် ရှည်သည်သာ မဟုတ်သေး။ အသက်အရွယ်,ဂုဏ်ဖြင့် ကြီးသသူတို့ကို ရိုသေလေးမြတ်သော သူအား ၄-ပါးသော တရားတို့သည် ပွားကုန်ရာ၏”ဟု-

အဘိဝါဒနသီလိဿ၊ နိစ္စံ ဝုဗ္ဗာပစာယိနော။

စတ္တာရော ဓမ္မာ ဝမုန္တိ၊ အာယု ဝဏ္ဏော သုခံ ဗလံ။ ။- (ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၁။ ၄၂၅)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ဘိက္ခဝေ၊ ရဟန်းတို့။ နိစ္စံ၊ အမြဲ။ အဘိဝါဒနသီလိဿ၊ ရှိခိုးခြင်း အလေ့ရှိသော သူအား။ အာယု၊ အသက်ရှည်ခြင်းလည်းကောင်း။ ဝဏ္ဏော၊ အဆင်းလှခြင်းလည်းကောင်း။ သုခံ၊ ချမ်းသာခြင်းလည်းကောင်း။ ဗလံ၊ ခွန်အားကြီးခြင်းလည်းကောင်း။ ဣတိ၊ ဤသို့။ ဣမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ၊ ဤ ၄-ပါးသော တရားတို့သည်။ ဝမုန္တိ၊ ပွားကုန်၏။

လူတို့သည် ယနေ့ပြုသော သာမဏေ၊ ယနေ့ပြုသော ရဟန်း ထိုရဟန်းသာမဏေ တို့သည် မိမိတို့ထက် ဝုဗ္ဗတရဖြစ်သောသူတို့အား အရိုအသေပြုခြင်း၊ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် ပြဆိုခဲ့ပြီးသော ၄-ပါးကုန်သော တရားတို့သည် ပွားများကုန်၏။ အသက် ၅၀-ရှည်လတ္တံ့သော သူအား ၂၅-နှစ်အရွယ် အန္တရာယ်ဖြစ်ရာ၏။ ထိုသူသည် ဝုဗ္ဗတရဖြစ်သော သူတို့ကို ရိုသေ မြတ်နိုး ရှိခိုးခြင်းကြောင့် အသက်ရှည်ရာ၏။ အသက်ရှည်သောသူအား ဝဏ္ဏ၊ သုခ၊ ဗလ- ဟူသော တရား ၃-ပါးတို့သည် ပြည့်စုံရာ၏။

ဤဒိဃာယုကကုမာရဝတ္ထု၌ ဝေဿဝဏ္ဏနတ်သား အပိုင်စားပေး၍ အဝရုဒ္ဓဘီလူး ၏ အစာမှန်လျက် အသက်၏အန္တရာယ်ကို ပယ်ရှား၍ မြတ်စွာဘုရား တားမြစ်တော်မူ သတည်း။ ဓမ္မသင်္ဂဏီအဋ္ဌကထာ(ဓမ္မာဋ္ဌ၊ ၁။ ၄၂၃-၅)တွင်လည်း အာရမ္မဏဒါန ၆-ပါးတွင် ဓမ္မဒါနအဝင်ဖြစ်သော ဇီဝိတဒါနကို ပြုရာ-

ဇာလံ ဖာလေတိ၊ ကုမိနံ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ။ သကုဏပဉ္စရံ ဘိသာပေတိ၊ ဗန္ဓနမောက္ခံ ကာရေတိ၊ မာဃာတဘေရီ စရာပေတိ၊ အညာနိပိ ဇီဝိတပရိတ္တာဏတ္ထံ ဧဝရူပါနိ ကမ္မာနိ ကရောတိ။ (အဘိဋ္ဌ၊ ၁။ ၁၂၂။ ထောက် ဝိသဒိသံ) ဟူ၍ လာသည်။

ဇာလံ၊ ကွန်ကို။ ဖာလေတိ၊ ဆုတ်ဖျက်စေ၏။ ကုမိနံ၊ မြူးကို။ ဝိဒ္ဓံသာပေတိ၊ ဖျက်ဆီးစေ၏။ သကုဏပဉ္စရံ၊ ငှက်ထားသော ချိုင့်ကို။ ဘိသာပေတိ၊ ဖျက်ဆီးစေ၏။ ဗန္ဓနမောက္ခံ၊ အနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ခြင်းကို။ ကာရေတိ၊ ပြုစေ၏။ မာဃာတဘောရိ၊ မသတ်ကြကုန်လင့်ဟူသော စည်ကို။ စရာပေတိ၊ လည်စေ၏။ ဇီဝိတပရိတ္တာနတ္ထံ၊ အသက်၏ အရံအတားကို ပြုခြင်းငှာ။ အညာနိပိ၊ တပါးလည်း ဖြစ်ကုန်သော။ ဧဝရူပါနိ၊ ဤသို့ သဘောရှိကုန်သော။ ကမ္မာနိ၊ အမှုတို့ကို။ ကရောတိ၊ ပြု၏။

ဤသို့ ကရုဏာဗြဟ္မစိုရ်ရတရား အားကြီးသသူ လူသူတော်ကောင်းတို့မှာ သူတပါးတို့၏အကျိုးငှာ နေရာရှာ၍ပင် ပြုကြပေသည်။ ဤသို့ ကုသိုလ်ဖြစ်ရာဖြစ်ကြောင်း သူတော်ကောင်းတို့ အလေ့ဘာဝ ပရမတ္ထဖြစ်ဟန်ကို မကြံ့မသိ မရိပ်မိကြ၍ အစရေးဦး ပကတူးက မိုက်လှ၍ ဆိုသောသူ၏ စကားကို မလိမ္မာသူတို့ ကြားသဖြင့် မှား၍ လက်စ မသိမ်းကြ ရှိလေသည်။ သိက္ခာပုဒ်တော်နှင့် စပ်လျဉ်းသောအရာ ဝိနည်းဒေသနာတော်၌ကား—

သပ္ပေန ဂိဠိတံ မဏ္ဍုကိဏိ ဟတ္ထေန အပရာမာသေတွာ ဒဏ္ဍကေန ပိဠန္ဓေတွာ
မောစာပေတုံ ဝဋ္ဋတိ။

ဟူ၍လာသည်။

သပ္ပေန၊ မြွေသည်။ ဂိဠိတံ၊ မျှအပ်သော။ မဏ္ဍုကိဏိ၊ ဖားမကို။ ဟတ္ထေန၊ လက်နှင့်။ အပရာမာသေတွာ၊ မထိစေမှု၍။ ဒဏ္ဍကေန၊ ဒုတ်၊လှံတံဖြင့်။ ပိဠန္ဓေတွာ၊ ညှပ်၍။ မောစာပေတုံ၊ လွတ်စေခြင်းငှာ။ ဝဋ္ဋတိ၊ အပ်၏။ အနာပတ္တိ၊ အာပတ်မသင့်။

ဤဝိနည်းဒေသနာတော်ဝယ် အရည်စစ်အဓိပ္ပါယ်ကား ကရုဏာဗြဟ္မစိုရ်ရကို ရှေ့ထား၍ ကုသိုလ်တရားကို လိုလားကြသသူ လူသူတော်ကောင်းတို့မှာကား ဖားကို မြွေကိုက်သည်ကို တွေ့မြင်လျှင် ပစ်၍ လွှတ်ကြ၏။

ရဟန်းတို့မှာသော်ကား မိန်းမ-ဟူက တိရစ္ဆာန်မကိုသော်လည်း မထိ၊ မကိုင်အပ်သောကြောင့် ဒုက္ကဋ်အာပတ်မှ လွတ်စေခြင်းငှာ မြွေခဲသော ဖားသည် ဖားမဖြစ်ခဲ့မှု “ဒုတ်၊ လှံတံ-စသည်ဖြင့် ဖမ်းယူဖိညှပ် လွှတ်အပ်သည်သာ လွှတ်ကြပါ”ဟူလို၏။ အကုသိုလ်စေတနာမှ အကုသိုလ် ဖြစ်ရာသည်။ ကုသိုလ်စေတနာမှန်က အကုသိုလ်အပြစ် မဖြစ်ရာသည်။ ကုသိုလ်သာ ဖြစ်ကြောင်းကို ၎င်းပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာတွင် အရာရာ၌ များစွာပြဆိုခဲ့ပြီ။

ဤသို့ သုတ်၊ဝိနည်း၊အဘိဓမ္မာကျမ်းလာ စကားကို ထောက်ထား၍ ဖားကို မြွေကိုက်လျှင် မဖြန် မယူသောသူတို့၏ စကားကို ပယ်ရှားလျက် ကြိုးစားလုံ့လ ဥဿာဟပြုပြီးလျှင်

ပဉ္စမပိုင်း

ဆု ၄-ပါးဟူ၍ ကျမ်းဂန်လာ၊မလာ

၆၁၉

ကရုဏာဗြဟ္မစိုရ်ရတရားကို ရှေ့ထား၍ လွတ်သင့်၊လွတ်အပ်ကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း၊ ၁၂-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလိုင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုလိုက်သည်။

★ ★ ★ ★ ★ ★ ★

မန္တလေးမြို့မြောက်ပြင်၊ အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ ဒါယိကာမ မသိုင်း-က
ဆု ၄-ပါး တောင်းခြင်းနှင့် ဆု ၄-ပါး သညာအမည်များကို
သိမှတ်ပါရမည့်အကြောင်းကို လျှောက်ထားချက်

[၇၉] “အင်းဝပန်းပဲတန်းနေ တကာမ မသိုင်း ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ဝံ့ပါ
သည် ဆရာတော်ဘုရား။

အချို့သောသူတို့က ဆု ၄-ပါးတွင် ၁-ပါးပါးကို တောင်းရမည် ပြောဆိုကြပါ
သည်။ ဆု ၄-ပါးတို့၏ အမည်သညာကို နေရာကျကျ သိမှတ်ရအောင် အမိန့်ရှိတော်
မူပါမည့်အကြောင်းကို ခြေတော်ဦးခိုက် လျှောက်ဝံ့ပါသည် ဆရာတော်ဘုရား”။

ဒါယိကာမ မသိုင်း လျှောက်ချက်—

ဆု ၄-ပါးကို မေးလျှောက်သည်မှာ ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်၌ မထင်၊ သမ္မာ-
သမ္မောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆု၊ သာဝကဆု-ဟူ၍ ၃-ပါးသာ ရှိသည်။ ထိုစကား၌ အချို့သသူ
တို့က ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ အများပင် ပြောဟောပြသင်လေ့ ပြုကြ၏။ ဆု ၄-ပါး-ဟူ၍ ကျမ်းဂန်
၌ မထင်။ သမ္မာသမ္မောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆု၊ သာဝကဆု-ဟူ၍ ၃-ပါးသာ ရှိသည်။

- ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ သမ္မာသမ္မောဓိဆု ၃-ပါး၊
- ပညာဓိက၊ သဒ္ဓါဓိက၊ ဝီရိယာဓိက-ဟူ၍ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆု ၃-ပါး၊
- အဂ္ဂသာဝက၊ မဟာသာဝက၊ ပကတိသာဝက-ဟူ၍ သာဝကဆု ၃-ပါး

ဤသို့ကား ဖြစ်သင့်၏။

ထို့ကြောင့် ဆု ၄-ပါး-ဟူသော စကားသည် ကျမ်းဂန်နှင့် ထောက်ဆ၍ မရ။ ၃-ပါးသာ ပါဠိ၊ အဋ္ဌကထာအားဖြင့် ထင်ရှား၏။ ခုဒ္ဒကနိကာယ် အဝင်ဖြစ်သော ခုဒ္ဒကပါဌ၊ နိမိကဏ္ဍသုတ်ပါဠိတော်၌ - (ခုဒ္ဒက။ ၉၊ ၁၀)

- ပေးလှူခြင်း ဒါနံ၊
- ကိုယ်၊ နှုတ်စောင့်ခြင်း ပဉ္စင်္ဂံ၊ အဋ္ဌင်္ဂံ အစရှိသော သီလံ၊
- အထူးထူးသော အာရုံတို့၌ စိတ်ကို စောင့်ရှောက်ခြင်း သံယမာ၊

တစ်နည်းလည်း-

- ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ-ဟု ဆိုအပ်သော သီလံ၊
- ဣန္ဒြိယသံဝရသီလ-ဟု ဆိုအပ်သော သံယမာ၊
- ကိလေသာမှ ငြိမ်းစေ၍ စိတ်ကို ဆုံးမခြင်း-ဟု ဆိုအပ်သော ဒမနံ၊

ဤအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသော ကုသိုလ်တည်း-ဟူသော ရွှေအိုးကို ကြိုးစား အားထုတ်၍ သိုမြုပ်ကြသော ယောက်ျား၊ မိန်းမ၊ လူ၊ ရဟန်း-စသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့အား ပဋိသမ္ဘိဒါဝိမောက္ခသာဝကပါရမီဉာဏ်၊ ပစ္စေကဗောဓိဉာဏ်၊ ဗုဒ္ဓဘူမိ-ဟု ဆိုအပ်သော အကျိုးနှင့် ပြည့်စုံရသော အဖြစ်ကို-

ပဋိသမ္ဘိဒါ ဝိမောက္ခာ၊ ယာ စ သာဝကပါရမီ။

ပစ္စေကဗောဓိ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ သဗ္ဗမေတေန လဗ္ဘတိ။ (ခုဒ္ဒက။ ၁၀။ ခုဒ္ဒက။ ၁၉၆)

ဟူ၍ ဟောတော်မူသည်။

ယာ ပဋိသမ္ဘိဒါ စ၊ အကြင် ပဋိသမ္ဘိဒါတို့သည်လည်းကောင်း။

ယာ ဝိမောက္ခာ စ၊ အကြင် ဝိမောက္ခတို့သည်လည်းကောင်း။

ယာ သာဝကပါရမီ၊ အကြင် သာဝကပါရမီသည်လည်းကောင်း။

ယာ ပစ္စေကဗောဓိ၊ အကြင် ပစ္စေကဗောဓိသည်လည်းကောင်း။

ယာ ဗုဒ္ဓဘူမိ၊ အကြင် ဗုဒ္ဓဘူမိသည်လည်းကောင်း။

အတ္ထိ၊ ရှိ၏။ တံ သဗ္ဗံ၊ ထိုအလုံးစုံကို။ ဧတေန၊ ထိုဒါန၊ သီလ၊ သံယမ၊ ဒမန-ဟူသော ရွှေအိုးဖြင့်။ လဗ္ဘတိ၊ ရအပ်၏။ ဝါ၊ ရနိုင်၏။

ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသည်ကို ထောက်၍ သမ္မောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဆု ဟူ၍ ၃-ပါးသာ ရှိသည်။

သည်ကိုရည်၍ ရှင်သီလဝံသဆရာသည် ပါရမီတော်ခန်း၊ ကဗျာကျမ်း၌ ဆု ၃-ပါးတွင်-

“သုံးတန်ဆုကြီး၊ ချက်ကုန်ပြီးကို၊ ထဲနီးစိုက်စိုက်၊
နှစ်အင်ခြိုက်လျက်၊ ရထိုက်ပတ္တနာ၊ သုမေဓာ”

ဟူ၍ စပ်ဆိုတော်မူသည်။

ဤကဗျာစကားတို့တွင် ‘သုံးတန်ဆုကြီး’ဟူရာ၌ ယခင် ပြဆိုခဲ့သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗောဓိဆု၊ သာဝကဆု ၃-ပါးကို ဆိုသည်။ “သုံးတန်ဆုကြီး ချက်ကုန်ပြီးကို” ဟူရာ၌ ကဗျာဖြစ်၍သာ အလင်္ကာရသို့ လိုက်၍ စပ်သည်။ သုံးတန်သော ဆုကြီးတို့တွင်- ဟု နိဒ္ဒါရဏ အနက်ယူရမည်။ သုံးတန်သော ဆုကြီးတို့တွင် အချက်အကုန်ဖြင့် ပြီးသော၊ ဝါ၊ အကြီးဆုံးဖြစ်သော သမ္မာသမ္ဗောဓိဆုကိုသာ အရှင်သုမေဓာရသေ့ ကြိုက်၍ နှစ်ခြိုက်-ပတ္တနာ ပန်ထွာတောင့်တတော်မူသတည်း-ဟူလို။

သုံးတန်ဆုကြီးကား နိဒ္ဒါရဏ၊ ချက်ကုန်ပြီးကား နိဒ္ဒါရဏိယ။ ဤသို့ စပ်လေ။ ဤသို့ ကျမ်းဂန်လာသောကြောင့် -

သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆု၊ သာဝကဆု-ဟူ၍ သာမညအားဖြင့် ၃-ပါး။

သမ္မာသမ္ဗောဓိဆု ၃-ပါး၊ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါဆု ၃-ပါး၊ သာဝကဆု ၃-ပါး-ဟူ၍ ဝိသေသအားဖြင့် ၉-ပါးရှိကြောင်းကို ကောင်းကောင်း သန္နိဋ္ဌာန်ချ၍ မှတ်ရမည်။

၁၂၃၇-ခု၊ တန်ခူးလဆန်း၊ ၃-ရက်နေ့၊ ဒီပဲယင်းမြို့ဇာတိ၊ ပဝတ္တိရတနာသိင်္ခမြို့၊ ပလောင်းရွာ၊ လုံးတော်ဆရာတော် ဖြေဆိုအမိန့်ရှိလိုက်သည်။

ပကိဏ္ဏကဝိသဇ္ဇနာကျမ်း၊ ပထမတွဲ ပြီး၏။

* ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ(လုံးတော်) နောက်ပိုင်းပါ မေတ္တာစာများကို ဤအတွဲ၌ စာမျက်နှာများနေသဖြင့် ဒုတိယတွဲ(လုံးတော်) အဆုံးသို့ ပို့ထားပါသည်။

ဤပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာ(ပထမတွဲ)ကျမ်းကြီးကို အဆက်မပြတ်
ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ရည်သန်၍ ငွေပဒေသာပင်
စိုက်ထူကာ ပညာသံဝတ္ထနိကကုသိုလ်ပြုကြသော
ဓမ္မဒါန ဒါယကာများ

ရွှေသုဝဏ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဓိယကို
အမှူးထား၍

ဒေါက်တာထွန်းအောင်ကျော်

ဇနီး ဒေါ်ချိုချိုပိုင်

သား - ကိုထွန်းကျော်ကျော်

ကိုအဲလွစ်(စ်) + သမီး - မယဉ်မေသန်း

၁၆-ရပ်ကွက် (ဘောက်ထော်)၊

ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

မိသားစု ကောင်းမှု

ဤကျမ်း၊ ပထမတွဲ (လုံးတော်)၊ တတိယပိုင်း၊ ပုဒ်မ [၄၈]၊ အပိုဒ်-၂၊ စာမျက်နှာ ၃၃၅-၃၄၁-မှ

“စကြဝဠာတည်ဟန်၊ သီတာ ၇-တန်၊ သတ္တရဗ္ဗန် တောင်စဉ် ၇-ထပ် အကွာအဝေး”

ဆိုင်ရာကို ဒုတိယတွဲ (လုံးတော်)၊ ပုဒ်မ [၉၇]တွင်

အကျယ်လှမ်းရှုရန်။

ဤပကိဏ္ဍကဝိသဇ္ဇနာ(ပထမတွဲ)ကျမ်းကြီးကို အဆက်မပြတ်
ထုတ်ဝေနိုင်ရန် ရည်သန်၍ ငွေပဒေသာပင်
စိုက်ထူကာ ပညာသိဝတ္တန်ကတုသိုလ်ပြုကြသော
ဓမ္မဒါန ဒါယကာများ

ရွှေသုဝဏ်ဆရာတော် ဘဒ္ဒန္တသဒ္ဓိယကို
အမျိုးထား၍

ဒေါက်တာထွန်းအောင်ကျော်

ဇနီး ဒေါ်ချိုချိုပိုင်

သား - ကိုထွန်းကျော်ကျော်

ကိုအဲလွစ်(စ်) + သမီး - မယဉ်မေသန်း

၁၆-ရပ်ကွက် (ဘောက်ထော်)၊

ရန်ကင်းမြို့နယ်၊ ရန်ကုန်မြို့

မိသားစု တောင်းမှု